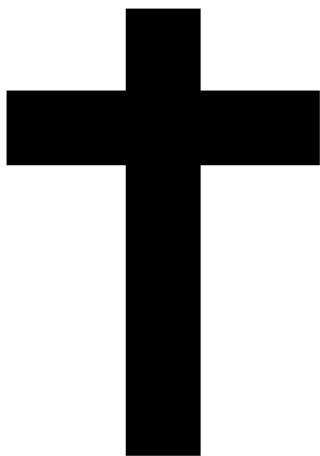

Ebe-No-Pfuase Ishobo
Onogbo

New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie
North-Okpela-Arhe)

Ebe-No-Pfuase Ishobo Onogbo

New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a

Contents

iMatiu	1
iMaki	34
iLuku	55
ijoni	88
Ikanya	113
iRoma	144
1 iKoritia	158
2 iKoritia	172
iGalesha	181
Efisha	186
iFilipia	191
iKolosha	195
1 iTeşalonia	199
2 iTeşalonia	202
1 iTimoti	204
2 iTimoti	208
iTato	211
iFilemø	213
Iburu	214
ijemhisi	225
1 iPita	229
2 iPita	233
1 ijoni	236
2 ijoni	240
3 ijoni	241
ijudu	242
Irokhase	243

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMatiu O keke

*Unuekpe oyi iJesu iKirisiti
(iLuk 3.23-38)*

¹ Ona o khi akẹke shi eke abi unuekpe oyi iJesu iKirisiti Omi iDefidi ni o khi Omi Aburaamu o li ze.

² Aburaamu o bia Aziki,

Aziki o bia iGiekoppu,
iGiekoppu o bia iJuda
ali inyoghuo oli nya.

³ iJuda o bia iPerẹzi
ali iZera, okpotso ni o bia we,
a lu iTama.

iPerẹzi o bia Ezironi.

Ezironi o bia iRamu.

⁴ iRamu o bia Aminadabu.

Aminadabu o bia iNashoni,
iNashoni o bia iSalimoni.

⁵ iSalimoni o bia iBoazi,
okpotso ni o bia iBoazi,
a lu iRe-abu.

iBoazi o bia Obedi
ni a lu inyoli iRutu.

Obedi o bia iJese.

⁶ iJese o bia iDefidi
ni o khi oghie.

iDefidi o bia iSolomoni
ni inyoli o kpe khi ughue Uraya.

⁷ iSolomoni o bia iReobuamu.

iReobuamu o bia Abija.

Abija o bia Asa.

⁸ Asa o bia iJeoshafati.

iJeoshafati o bia iJeoram,

iJeoram o bia Uzaya.

⁹ Uzaya o bia iJotamu.

iJotamu o bia Aazi.

Aazi o bia Ezekaya.

¹⁰ Ezekaya o bia iManase,

iManase o bia Amoni.

Amoni o bia iJosaya.

¹¹ iJosaya o bia iJekonaya

ali inyoghuo oli nya

egheghe ni a ro muno

egbo iZireni ighumha je iBabilo.*

¹² Abi e ke ro rote iBabilo jele,

ijekonaya o bia iShalitiēni.

iShalitiēni o bia iZerubabeli.

¹³ iZerubabeli o bia Abiudu.

Abiudu o bia Eliakimu.

Eliakimu o bia Azori.

¹⁴ Azori o bia iZadoki.

iZadoki o bia Akimu.

Akimu o bia Eliudu.

¹⁵ Eliudu o bia Eliaza.

Eliaza o bia iMataani.

iMataani o bia iGiekoppu.

¹⁶ iGiekoppu o bia iJosefu,
ni o rue iMeli inyi iJesu shi
ni a lu iKirisiti.

¹⁷ Rote egheghe Aburaamu bhale egheghe iDefidi, e khi agbhotu igbene. Ke rote egheghe iDefidi bhale egheghe ni a ro muno egbo iZireni ighumha je iBabilo, e khi agbhotu igbene. Ke rote egheghe iBabilo bhale egheghe ni a ro bia iJesu iKirisiti, e gbo li khi agbhotu igbene gho.

Abi a li bia iJesu iKirisiti

(iLuk 2.1-7)

¹⁸ Abi a li bia iJesu iKirisiti na. Neni iMeli inyoli o ngeli na iJosefu ni o o gue oli. A bhale ya e khi iMeli o o me o mo ni o rote obo oyi Ayemhe-no-pfuase bhale.† ¹⁹ Itobo khi iJosefu ughuoli, o khi ogo ni o gue angeli, o o sali shi udu khi loli ya kuegbe-a ri imeli shi eke, ini loli khi yeghe oia ukpeloe agbo.

²⁰ Abi o lii sa ona shi udu, aghi o bhale deba li alo elena, o o li, “iJosefu omi iDefidi, khi ke ze ni ulishi o mu e abi u li ya rue iMeli shi ughue, irari khi o mo ni o o me, obo oyi Ayemhe-no-pfuase o te bhale. ²¹ O ya bia o mo o mo, eva ni u ya lu oni o mo khi iJesu, irari khi o ya mie egbo eyoli olamhe pfuese.”‡

²² Eri a me enana ni a ro bhe ya e khi ingmemhi ni Eshinegba o rote unu oyi omekeguele ngme, ni e bhale ya tse. Ni o o, ²³ “Ghe khe! Omueshi ni o a le deba o mo o mo, eva oyo li a ya ke lu iManuēni.”§ ²⁴ Abi a ni o ngme khi, “Eshinegba o nu awa la.”

²⁴ Abi iJosefu o ro guale, o ri ele emini Onomhue o mheshe na li o ri ele, o rue iMeli ughue abi Eshinegba o gueye oli. ²⁵ Eri-tse khi iJosefu o ta igbe le deba iMeli, ramhi ni o ro bia oni o mo o mo. iJosefu o lu eva oyi oni o mo, iJesu.*

2

Epfese ni e rote obini ovo o te e ngale bhale

¹ Eoli ni a lu iBetilemu obini eke iJudia a bia iJesu shi, egheghe ni oghie ni a lu Erodu o ro khi oghie. Emose elasingme eghuo e rote obini ovo o te e ngale bhale eke iJerusalemu. ² Ee mhila, ee lie, “Obo a bia oni o mo ni o ya khi oghie oyi egbo iJu shi? Irari khi anye she me ukpetata oyoli obini ovo o te e ngale, loli o ze khi anye bhale ni anye ya ga li.”

³ Abi oni oghie Erodu o ro suo ona, egbe ea ke sheshe oyi ali egbo kpa ni e la iJerusalemu.

⁴ O luno ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali esese Ishi eyi iMosisi kugbe. O mhila we, o o we, “Obo e khi a ya bia iKirisiti Omiepfuese

* 1:11 Li ze 2 Ighie 24.14-15; 2 Okhe 36.10; iJere 27.20

† 1:18 Li ze iLuk 1.27

‡ 1:21 Li ze iLuk 1.31

§ 1:23 Li

ze Aza 7.14; 8.8,10

* 1:25 Li ze iLuk 2.21

shi?" ⁵ E gueye ɔli, "Eoli iBetiilemu na eke ijudia lo." "Irari khi igho emekeguele e keke shi eke khi:

⁶ "iBetiilemu na eke ijudia,
ye ye u ga khi oni o mu eloe ne nya
elemhi eoli eniemhi
ni e la eke ijudia.
Aye oghie o te ya lasela,
ni o ya ri egbo iZireni
khasa ode'."*

⁷ Igho oghie Erodu o lu eni emose egbo ochi, o mhila we, "Eghage onoghua a ro me oni ukpetata?" ⁸ Igho o ghie we je iBetiilemu, oo we, "A ke le, a kuegbe-a ya nono oli. A kha da me oli ne, a nyene egbe bhale ya gueye mhe ni mhi li ya ga li."

⁹ Abi e ro suo abi Erodu o ngme se, e te agho fie lasela. Igho e gbo me oni ukpetata ni e kpe me obini ovo o te e ngale. O re we khasa ode ya ramhi ni o ro migha ukhomhi oni owa ni oni omoo o la. ¹⁰ Egbe e mema mu we abi e ro me oni ukpetata. ¹¹ Igho e lo elemhi oni owa. Abi e ro me oni omoo ali inyoli iMeli, e wugha e ga li. E khuoghie ekuwe ni e tsua-a, e rue igolu ali afu ituale ali oili ituale ni ee pfi ni e ghal'e somhi oli opfa. ¹² Igho Eshinegba o tse agua ye we alo elena e khi gbo nyene egbe ukhokho deba oni oghie. Itobo igho e rote ode olese ya je apfe.

A rue ijesu na je eke ijipiti

¹³ Abi eni emose e ro je se, ageni oyi Onomhue o gueye iJosefu alo elena, oo li, "Erodu oo nono oni omoo ona ni lue gbe oli-a. Rue oli ali inyoli na je eke ijipiti. La agho ramhi egheghe ni mhi ro ya gueye u rote agho vu." ¹⁴ Obili o bi, iJosefu o rue oni omoo ali inyoli na je eke ijipiti. ¹⁵ Oobo o la ramhi ni oghie Erodu o ro ghu-a. Eri Eshinegba o riela ona ni a ro bhale ya e khi emini omekeguele o ngme khi o bhale ya tse. Ni oo, "Eke ijipiti mhi te lu omi mhe."†

Erodu o shi ushi a gbolo eniye enikeke-a

¹⁶ Abi Erodu o ro me khi eni emose ni e rote obini ovo o te e ngale bhale egbo khi e di lue, Elemhi ee bi o egbegbo. O shi ushi a gbolo eniye emose enikeke ni e la eoli iBetiilemu ali eoli ni e la gasa oli-a nya. Eniye rote ikpe eva tiemhi eke, abi eni epfese e gueye oni oghie egheghe ni e ro me oni ukpetata.

¹⁷ Abi a li me oli ena, o ri ungmehi ni omekeguele iJeremaya o ngme bhale ya tse. ¹⁸ "A suo okokokhue eke iRama,‡

ni o khi oyi evie,
ali eviye oya.
iReche oo viye imi oli,
Aa yese oli,

oa ze yese, irari
khi imi oli e ghulo-a."

IJosefu ali apfali e rote eke ijipiti jele apfe

¹⁹ Erodu o ghu-a se, ageni oyi Eshinegba o bhale deba iJosefu alo elena obini eke ijipiti. ²⁰ Oo, "iJosefu, vule, rue omie ali ughue, a ke je eke iZireni irari khi eni ee nono ni weye e gbe oni omoo-a, e she ghuloa."

²¹ Igho iJosefu o vule, o rue oni omoo ali inyoli, o nyene egbe je eke iZireni. ²² Eri-tse khi abi iJosefu o ro suo khi Achelus o ke shito ukpekhomhi oyi itali shi eke ijudia, ulishi o mu oli oa gbudu je oobo, o ri ochoghoye ya je obini eke iGalili abi ageni o she kpe tse agua ye oli. ²³ O ri iNazarati mele apfe oyoli-a. Irarigho, ungmehi ni emekeguele e ngme, o bhale ya tse. Ni oo. "A ya ke lu oli ongi iNazarati."§

3

Ijoni Oni oo batazi egbo oo tse abo
(iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18; iJon 1.19-28)

¹ Ikpe ni e bu e dose, ijoni Oni oo batazi egbo o lasela shi elemhi odagbe ifufu na eke ijudia, oo tse abo. ² Oo lie, "A rote olamhe eye e mu pfi irari khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti bhale."* ³ Ingme oyi ijoni Ona, Azaya omekeguele oo ngme abi o ro lie, "Ogbo oghuo o la elemhi odagbe ifufu e tse, oo lie, 'Be ode-a na Onomhue rote, be oli sheshe.'"†

⁴ Itsua ni ijoni o ro so, iriria akphere a ro do we. O ri ogbene ekuwe elamhi mu oku. Initso ali oribo e khi eminale eyoli.‡

⁵ IJerusalemu ali eke ijudia ali edeli ni e mama oke ijodani nya egbo e rote e bhale ni e suo ungmehi oyoli. ⁶ O la elemhi oke ijodani batazi egbo, ee zono olamhe eyewe lasela.

⁷ Abi ijoni o ro me khi egbo otu iFarisi ali iSadusi ni e bu e bhale deba li o batazi weye, oo we, "Ee enye ali imi enye! Oghuo o tse agua ye e, a na, khi anasemhe oo bhale ni Eshinegba o ya ghie ghi e?§ ⁸ A ke ngeli ingeli eni e ya rokhase khi a she mu pfi. ⁹ A khi ke sa khi a ya na pfue anasemhe ini a da lie, 'Aburaamu o khi itita anye.' Itobo khi Eshinegba o dobe ya rote eche ena wolo eniye lasela e Aburaamu.* ¹⁰ A she to uze so udi qara. Qara ni oa da mo unomhi onete ne, a ya khi oli pfilo erali.†

¹¹ "Ame mhi ro o batazi e memena, irari khi a she mu pfi. Ogboese ni oo bhale ikpukhokho oyemhe, o fu dose mhe. Mhi a fe fute oni o tsua ekuwe oyoli eke. Loli o ya ri

* 2:6 Li ze iMika 5.2 † 2:15 Li ze iOsia 11.1 ‡ 2:18 Li ze iJere 31.15 § 2:23 Li ze iMak 1.24; iLuk 2.39; iJon 1.45 * 3:2 Li ze iMat 4.17; iMak 1.15 † 3:3 Li ze iAza 40.3 ‡ 3:4 Li ze i2Ighie 1.8 § 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33

* 3:9 Li ze iJon 8.33 † 3:10 Li ze iMat 7.19

Ayemhë-no-pfuasë ali erali batazi e. ¹² Ò mu ukpokpo ni a tò akhuli ni o zë epfia sò mhue obò oyòli, ni o rọ ya ke ghiaghie wë, o pfië efue ado-a, ashini a la kpishi wë. Oo ti wë gbili shi ashini a ri eminale e shi, eni efue wë egbo, o ya ri erali ni e ya pfua ghue tose wë-a.”

*Abi ijesu o li batazi
(iMak 1.9-11; iLuk 3.21-22)*

¹³ Ijesu o ya rote ekë iGalili bhale okë ijodani ni ijoni o batazi lue. ¹⁴ Ijoni, oo nono ni lolu khu ijesu oni ibatizi, oo ijesu, “Yeyë u kha batazi mhë, sè u ke gbo li bhale deba mhë mhi batazi e?”

¹⁵ Ijesu o sọli o, oo li, “Iiye. Kie zë ni awa lina rielë ọli eghëghë ona, ni awa mē asha ri oghuëmhë oyi Eshinëgba gbe akanya pfo.” Ijoni o lama shi ọli o.

¹⁶ A batazi ijesu se, khi o lëshë na rote elemhi okë ngale esò egele, o mē khi idane o khueghie a. Igho o mē khi Ayemhë oyi Eshinëgba o li abi anekhukhu tiemhile bhale ya ma li egbe. ¹⁷ A sọo khi uruli o rote idane ngme, oo li, “Omimhë ni mhi nono ingme oyoli na, ni o ri egbe e mu mhë.”*

4

*Imufë oyi ijesu
(iMak 1.12-13; iLuk 4.1-13)*

¹ Ayemhë o rue ijesu je odagbe ifufu ni Okphaghie o mē asha mu ọli fe.* ² Abi ijesu o rọ pfi azumhi ogbëlë egbhueva se, okiamhi oo gbe ọli. ³ Igho Okphaghie o bhale deba li, oo li, “Ini o khia khi Omi Eshinëgba u khi, nu eni echë ena ngme ni e mele eminale-a nē ni u le.”

⁴ Ijesu oo li, “Ebe-no-pfuasë o ngme gho khi:

“‘Oa khi eminale tşë,
o ri agbo a na ogbo,
ama ungmemhi ni
o rote Eshinëgba unu laselë kpa.’”†

⁵ Igho Okphaghie o rue ijesu je iJerusalëmu, eoli no pfuasë. O rue ọli ya nga apfiëpfiemhi ashini o yagha nē shi Owa Oyi Eshinëgba ya migha. ⁶ Oo ijesu, “Ini o khi Omi Eshinëgba u khi, rote ukhomhi ana ji ya tiemhi ekekhe.” Irari khi Ebe-no-pfuasë o ngme ọli khi:

“‘Eshinëgba o ya
ri unu na igeni eyoli
e ri eloe shi e egbe
e kpe abo muë,

Ini u khi khi owe
shi echë.”‡

⁷ Ijesu oo li, “A gbo li kekë o shi Ebe-no-pfuasë khi, ‘Khi mu Eshinëgba Onomhüey öyë fe bino.’”§

⁸ Igho Okphaghie o rue ijesu nga ukhomhi ute ni o lolo yagha, o ga ri eghiele ni e la agbo ona nya ali isomhotse oyewë khasë ọli. ⁹ Oo li, “Ena nya mhi ya rọ nē ini u lëshë nyëshë ukhomhi ga mhë.”

¹⁰ Ijesu oo li, “Vu mhë alo-a, Okphaghie! Ebe-no-pfuasë óó lië,
“‘Nyëshë ukhomhi na
Eshinëgba Onomhüey öyë,

lolighuo kpe wa ke ga.’”*

¹¹ Igho Okphaghie o zë ijesu obò, igeni e bhale ya kpaghie ọli obò.

*Ijesu o rote iGalili gba ikanya eyoli ekë le
(iMak 1.14-15; iLuk 4.14-15)*

¹² Abi ijesu o rọ sọo khi a mu ijoni shi owa ighumha, o nyenē egbe je edeli iGalili.† ¹³ Oa migha iNazaretì, o je iKapanomu, edeli ni o la ukiekie okë iGalili ni o la ekë iZebulò ali iNafutali.‡ ¹⁴ Eri a mē ena ni a rọ bhale ya e khi ungmemhi ni Azaya omekëguele o ngme, o bhale ya tşë, ni o la lië,

¹⁵ “‘Eë ekë iZebulò
ali ekë iNafutali,
ni a la ini a da okë ijodani lase,
iGalili, ni egbo
ijeta§ e ngeli, ni o la odë ni o je okë
oniemhi.

¹⁶ Egbo ni e la alo ebili
e ya mē akpá oniemhi.

Oni akpá oo ngale na
egbo ni o li abinë khi
eghuli o ti mama wë.”*

¹⁷ Rote agho vu ijesu o rote tşë abò kia guele, “Ogbogbo o mu pfi, irari khi Eghiele oyi Eshinëgba o she ramhi.”†

*Ijesu o lu egbifelë aane e deba lue
(iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)*

¹⁸ Abi ijesu o li kia epfepfë okë oniemhi iGalili, igbo o mē iPita ali Aduru, ogbo ali inyoghuo ni e khi egbifelë khi e ri aga a gbe ifelë oni okë-no-khishi. ¹⁹ Ijesu oo wë, “A bhale deba mhë khi mhi ya sēsë e abi a ke lië ke lu egbo bhale, ocho ni a rọ gbe ifelë.” ²⁰ Aghoagho e zë aga eyewë obò, e deba li.

²¹ O ke le, o mē ogbo ali inyoghuo, ijemhisi ali ijoni imi iZebedi khi e nu itawë la elemhi oko okë ni e lo, e rielë aga oyewë e rielë. Ijesu o lu wë e bhale. ²² Aghoagho e lase oko-okë le, e pfi itawë shi agho, e deba li vu.

*Ijesu o ri eni eë ghua zë
(iLuk 6.17-19)*

‡ 3:17 Li zë Igbae 22.2; iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 12.18; 17.5; iMak 1.11; iLuk 9.35 * 4:1 Li zë Iburu 2.18; 4.15 † 4:4 Li zë iDëut 8.3 ‡ 4:6 Li zë iwolo 91.11,12 § 4:7 Li zë iDëut 6.16 * 4:10 Li zë iDëut 6.13 † 4:12 Li zë iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20 ‡ 4:13 Li zë Ijón 2.12 § 4:15 Egbo ijeta khi egbo ni e la ekë agbo ona nya ni e khi egbo iZireni. * 4:16 Li zë Aza 9.1-2 † 4:17 Li zë iMat 3.2

²³ Ijesu o kia asha kpa eke iGalili o la owa ugami eyewe sese we usomhi onete oyi iloghie, ali o ri egbo ni e mhuē iguamhi ododa ze. ²⁴ Igho a li suo eko oli ushishi iSiria ogho nya, ya ramhi khi egbo e tsua eni mhuē iguamhi ali anasemhe ododa, ghe eni e mhuē ayemhe okphaghie ali uguamhi ni oo mu ogbo pfi gbe ali eni e guogho-a bhale deba ijesu. O ga rewe ze nya. ²⁵ Igho ebubu egbo e rote iGalili ali eoli iDikapolisi ali iJerusalemu, eke iJudia ali egbo ni e la ukiēkie obinokpole oyi oke ijodani, e deba li.

5

Osesē ni ijesu o la eso ute sese

¹ Abi ijesu o ro me oni olele egbo, o ti nga eso ute dene, o shito. Eniye odukhokho eyoli e bhale ya shito gasē oli. ² Oo sese we, oo lie,

³ "Ikhivose o khi oyi egbo ni e lese khi

Eshinegba o mhuē emhikpa,

wewe e mhōli obō shi

Eghiele oyi Eshinegba.

⁴ Ikhivose o khi na egbo

ni ee vie,*

Eshinegba o ya yese we.

⁵ Ikhivose o khi oyi egbo ni e ti egbewe tiemhile,†

Eshinegba o ya ri

agbo ona nya na we.

⁶ Ikhivose o khi oyi egbo ni okiamhi ali okiamē

iguē-ngeli oo gbe,‡

Eshinegba o ya ri

emini e nono na we.

⁷ Ikhivose o khi oyi egbo ni e mhōli ilelemhi na egboese,

Eshinegba o ya

mhōli ilelemhi na we.

⁸ Ikhivose o khi oyi egbo

ni e mhōli udu no pfuase,§

e ya me Eshinegba.

⁹ Ikhivose o khi oyi egbo

ni ee dua ini opfomhe o la o,

Eshinegba o ya lu we imiqli.

¹⁰ Ikhivose o khi oyi egbo

ni a mu okhōli vule shi o

irari khi e da riēle

emini Eshinegba o nono,*

wewe e mhōli obō shi

eghiele oyi Eshinegba.

¹¹ "Ikhivose o khi ne, ini egbo e mu okhōli vule shi e o, ee kie iwali eghōli ododa me

irari khi u mie mhe suo.† ¹² Ze ni u ke ghele, egbe ee muē, irari khi eleli oye ni o la iloghie

oo gbēdi gba. Ina e li mu okhōli vule shi emekeguele o ni e kpe bhale khe.‡

Ugbheli ali akpa oyi agbo a khi

(iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)

¹³ "Eri a li abi ugbheli shi agbo o. Ini ugbheli o wasē oviolo oyoli-a, aa ke tigbe mhōli abi a li ya rōli gbo mele ugbheli-a. Aa ke rōli ya li emhikhoghuo dose a ku oli kua ni a ri awe lighi oli eke.

¹⁴ "Eri a li abi akpa shi agbo o. Owa ni a to shi ukhomhi ute qa ya sheli.§ ¹⁵ Aa me ogbo ni o ya ri akpa ru se, o khukhu oli shi atalabi. Eri o ya ri ochogho rue oli nga asha na keghe, ni o ke me eke ni egbo ni e la oni owa e ke me eke.* ¹⁶ Ligho ze ni akpa oye o ke ge khase egbo, ni e ro me ikanya enete eye ni e me asha kueghie Eshinegba ni o la iloghie.†

Osesē abi ishi eyi iMosisi o ngme

¹⁷ "A khi dabi khi eri mhi bhale ya shishi Ishi eyi iMosisi eke-a, a khi a dabi khi eri mhi bhale ya shishi emini emekeguele e sese-a. Iye! Eri mhi bhale ya re we tse. ¹⁸ Ze mhe gueye khi eke ali ukhuli e kha da kie la o ne, ukpamhi ingme okhoghuo qa ya wa Ishi eyi iMosisi-a, ini emini e keke we shi eke shi nya ea li bhale ya tse.‡ ¹⁹ Itobō igho, onini o da gbe ushi ni o ga she ne a nya, ni o gbolo e sese egbo e li ligho ne, loli o ga ya she ne nya Eghiele oyi Eshinegba, onini o da riēle we ni o gbolo e sese egbo eni ishi eyi Eshinegba ne, o ya khi onofunē Eghiele oyi Eshinegba. ²⁰ Mhi gueye e khi ini igue-ngeli oye qa da dose igue-ngeli oyi esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi ne, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.

Osesē oyi ingme elemhi ibibi

(iLuk 12.57-59)

²¹ "A suo khi egheghe ni o dose khi a gueye eni eghali, ee, 'Khi gbe ugbeli, onini o da ligho ne, a ya ri oli gue ezo.§ ²² Ama memena mhi gueye e khi oni o da mhuē ofu deba inyoghuo oli ne, a ya rōli gue ezo. Oni o da lie inyoghuo oli, 'Yeye ogbo afue ona!' A ya rue oli bhale deba enighie. Oni o da lu inyoghuo oli, 'Yeye oyege ona!' O ya la okhena erali na ilimhi irierie.

²³ "Ini u mhuē isomhopfa ni u wa nono ni u ro ghi Eshinegba ukhomhi atete, ni u ro da sato khi inyoghuo e o mhuē ofu ne shi emini u riēle oli ne, ²⁴ ze oni isomhopfa ogho obō shi odalo atete, u je apfe ni yeye ali oni inyoghuo e ni a ro riēle, u tigbe bhale ya ri isomhopfa oye na Eshinegba.

²⁵ "Ini obe e o rue e le ikotu, nyanya lema li abi a li la ode e le egbo neni a ramhi agho. Ini qa khi igho, o ya rue e na oso-ezo, oni oso-ezo o rue e na ogbanelemhi, o rue e ya khukhu shi owa ighumha. ²⁶ Abi o li mhi li gue oli e

* 5:4 Li ze Aza 61.2 † 5:5 Li ze Iwolo 37.11 ‡ 5:6 Li ze Aza 55.1-2 § 5:8 Li ze Iwolo 24.3-4 * 5:10 Li ze 1 iPit 3.14 † 5:11 Li ze 1 iPit 4.14 ‡ 5:12 Li ze 2 Okhe 36.16; Ika 7.52 § 5:14 Li ze ijon 8.12; 9.5 * 5:15 Li ze iMak 4.21; iLuk 8.16; 11.33 † 5:16 Li ze 1 iPit 2.12 ‡ 5:18 Li ze iLuk 16.17 § 5:21 Li ze Okiali 20.13; iDeut 5.17

ye   khi, waa ya r te agho lasele ini u waa li z  oko na fi  pfo nya.

Osese ingme okia

²⁷ "A su   gh gh  ni o do e khi a li , 'Khi kia okia.*' ²⁸ Ama memena mhi gueye   khi  nini   da ri oghu m  itsebo bino  kpotso ne,   she kia okia deba  ni  kpotso elemhi usamhi udu oyoli. ²⁹ Irarigho, ini o khia khi  loe na obita oye   ya ze ni u lo owa ere, vuonyo li pfa, irari khi o ti ne ini egbe  a gba ne ya lo iloghie, do e khi ye e nya u lo ilimhi irierie.† ³⁰ Ini o khia khi obita oye   ya ze ni u pfi o ya lo owa ere, khi  li pfa. O tine ni u ze obo oghuo ya lo iloghie do e khi ye e nya u lo ilimhi irierie.‡

Osese ipfa ughue-a

(iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18)

³¹ "A li ngme  li shi Ishi eyi iMosisi khi, 'Omose   kha khu ughue  li,   nya ebe ipfa ughue-a na li.'§ ³² Ama memena mhi gue   ye   khi,  ni   da khu ughue  li ni o khia khi  a khi eri   kia okia ne,   she ye e  ni  kpotso mele okiokia-a. Omose ni   rue  ni  kpotso ogho, eri   li kia okia.*

Osese ironga

³³ "A gbo li su  khi a gueye  gbo ena e e e, 'A khi da ironga ni a ro nga, ama emini u romhi Onomhue ro nga, khi da  , ligho roli tse.† ³⁴ Emini mhi ke gue   ye   mena khi, khi ga romhi isheli kpa. Khi romhi idane irari khi oobo ukpekhomhi oyi Eshinegba o la.‡ ³⁵ Khi gbo li romhi ekekehe, irari khi  li khi akphawe-nga oyi Eshinegba. Wekhi iJerusalemu, irari khi  li o khi  oli oyi Oghie no fune.§ ³⁶ Khi ga ri ukhomhi oye romhi ishe, irari khi waa ya dobe ri  tsui oghuo kpe bishi a we khi eri u dobe roli ya pfause-a. ³⁷ Ungmemhi oye   lese migha shi ii, okekhi iye, emini o da do e igho ne, obo oyi Oqphaghie o te bhale.

Khi ri onobe fali ota onobe

(iLuk 6.29-30)

³⁸ "A su  khi a kpe ngme  li, khi, 'A ri ukpeloe fata ukpeloe, ali ekoli o fata ekoli:.*' ³⁹ Ama mena, mhi gueye  , a khi ri le ogho to   ini   ri le   onobe. Ini ogho,   lase   es  obita nyene ona ogho na li gbo lase. ⁴⁰ Ini ogho   nono ni  li lu   zo, ni  li ro mie   awulu oye, bie gbo gueghie oni u so kpoke ma   nali. ⁴¹ Ini ogho   ritoto li  u tsua itsua na lu  imali oghuo, tsua we imali eva. ⁴² Ini ogho   mhila   emhi, rona li. Ngmomhi na  ni   ye ongomhi deba  .

Mhqli inono na ebe  
(iLuk 6.27-28,32-36)

⁴³ "A she su  khi a li , 'Nono ingme oyi  nuzi-ava oye, u ke biselemhi  be  .†' ⁴⁴ Ama mhi gueye  . Nono ingme oyi  be  , u gbo so iromhi na eni mu okholi vule shi    . ⁴⁵ U kha lina, eri u wa ngeli abi ite na iloghie. Irari khi  li   ri oyo oyoli   to na egbo okholo ali egbo enete. Igho   gbo li  rue e ame na egbo okholo abi   li  rue e  li na egbo enete. ⁴⁶ Se u ke li ya me asha mhue eleli obo oyi Eshinegba ini u lese nono egbo ni e nono ingme oye? Egbegbi emionoga e lili   ligho. ⁴⁷ Ini o kha khi inyoghuo   tse u lese   tse, ighie ikhioda ni o la ye e ali eni  a miesuo  ? Eni  a miesuo e lili   ligho. ⁴⁸ Itobo ona, ze ni u gba pfo abi It  na iloghie   li gba pfo."‡

6

Osese isomhopfa

¹ "Gue kia ini u khi ri le igue-ngeli abamemhe ukpeloe egbo. Ini u wa a ligho, wa a ya mhue eleli obo oyi Eshinegba Ita ni   la iloghie.*

² "Ini u ri isomhopfa na egbo ni  a mhue, khi roli pfi akala ke kiakia, abi eni  a miesuo   li elemhi owa ugamhi ali ifuapfe. Eri   ligho ni egbo e ba kueghie we. Abi o li mhi li gue   ye  , khi, e she mie eleli eyewe se. ³ Ama rona  ni   la  munu, khi ze ni oghoese   lese. ⁴ Egh gh  agho o khi emhi osheli, ni It  ni   la iloghie ni   me emini u ri le elemhi osheli,   ri eleli ne.

Osese abi a li  so iromhi

(iLuk 11.2-4)

⁵ "Ye e o ye ini u ya so iromhi khi ya ri le  li abi eri ugamhi ku alo ni   migha epfe ode ali elemhi owa ugamhi ini egbo e ba ke me we. Abi o li mhi li  gue  li   ye   khi e she mhue eleli oyewe gba se.† ⁶ Ama ini u ya so iromhi, lo elemhi owa oye, u khukhu ode, u so iromhi ghi Ita   ni   la osheli, It  ni   la osheli ni   me emini a li osheli,   ya ri eleli gba ne. ⁷ Ini u ya so iromhi, khi ke ri le ungmemhi oghuo ngme itingmingme, abi eni  a miesuo   li. Eri  e dabi khi ingmemhi ni e bu do e Eshinegba oyewe   ro su  we. ⁸ Khi li abi wewe. Itobo khi It    she kpe lese emini u wa nono neni u mhila li.

⁹ "U kha so iromhi, le lie:
"Ita anye ni   la iloghie,
anye ri ufumhi na
eva oye no pfause,
¹⁰ ze ni Omhe e oye   bhale.
Ze ni a ri le oghu m  oye

* 5:27 Li ze Okiali 20.14; iDeut 5.18 † 5:29 Li ze iMat 18.9; iMak 9.47 ‡ 5:30 Li ze iMat 18.8; iMak 9.43 § 5:31 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 19.7; iMak 10.4 * 5:32 Li ze iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18; 1 iKori 7.10-11 † 5:33 Li ze iLev 19.12; iNoba 30.2; iDeut 23.21 ‡ 5:34 Li ze iJem 5.12; Aza 66.1; iMat 23.22 § 5:35 Li ze Aza 66.1; iwolo 48.2 * 5:38 Li ze Okiali 21.24; iLev 24.20; iDeut 19.21 † 5:43 Li ze iLev 19.18 ‡ 5:48 Li ze iLev 19.2; iDeut 18.13 * 6:1 Li ze iMat 23.5 † 6:5 Li ze iLuk 18.10-14

ekẹ agbọ abi a liẹ riẹlẹ ọli
obini iloghie.

11 Ri eminale ona

ogbe-namo na anye.

12 Gbe olamhẹ kua na anye,

abi anye liẹ gbe kua
na egbọ ni e lamhẹ shi anye ọ.

13 'Khi zẹ ni anye

de pfilo imufe,

mie anye pfuese obọ oyi ọkphaghie.'

14 U kha gbekua na eni e lamhẹ shi ẹ ọ, Itẹ na iloghie ọ ya li gbekua nẹ. 15 Ama ini u wa a gbekua na eni e lamhẹ shi ẹ ọ, Itẹ na iloghie ọ ya li gbekua nẹ.†

Abi a liẹ pfi azumhi

16 "U kha pfi azumhi, khi wushe alo-a shi ukhomhi abi eni ẹa miesuọ ẹẹ li. Eri ẹẹ nyenẹ alo zẹ shi ukhomhi ini ẹgbọ e ba lẹsẹ khi ẹẹ pfi azumhi. Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ, e she mhue eleli oyewe se. 17 Ama u kha pfi azumhi, ri oili shishi ukhomhi rọ dala egbe-a, u pfiono itsu-a shi ukhomhi, 18 ini ẹgbọ e khi lẹsẹ khi azumhi wa pfi. Ama ọni Itẹ ni ọọ mẹ osheli nya ọ ya ri eleli nẹ gbodojo.

Ẹpfue ena obini iloghie
(iLuk 12.33-34)

19 "Khi ti ẹpfue ma leghe na egbe ẹ shi elemhi agbọ ona, ni ifu e la le emhi, ni emhi e la mu oghuoghuo-a, ali ni ighiatọ e la dobe ẹ do. 20 Ochoghọ ti ẹpfue ma iloghie ni ifu ẹa dobe la le emhi, ali ni emhi ẹa la mu oghuoghuo-a wẹkhi ighiatọ e dobe la do. 21 Irari khi asha ni ẹpfue oyẹ o la aghọ udu oyẹ ọọ la.

Ákpá oyi idiegbe
(iLuk 11.34-36)

22 "Ikpamhi alo e khi ákpá ni idiegbe o mhue. Ini ukpẹloẹ oyẹ o dala, egbe eyẹ nya o khi ákpá. 23 Ama ini alo eyẹ ẹa ti, idiegbe eyẹ nya e khi alo ebili. Ini a ke bhale ya ẹ khi ákpá ni o la idiegbe oyẹ o khi obili, sẹ oni obili o ke bẹshi liẹ gba ramhi shi idiegbe oyẹ!

Ẹshinẹgba ali ẹpfue
(iLuk 16.13; 12.22-31)

24 "Ogbokhoghuo ọa dobe ya ga ega ava. Eri ọ ya nono ingme oyi oghuo, elemhi ọnọkpọle ẹẹ bi ọli. Ọ ya ke suọ esọ na oghuo, ọ ri ukpẹloẹ gbe ọnọkpọle. Ogbọ ọa ya dobe ga Ẹshinẹgba ali ukpaghọlo utoghuo.

25 "Onana o zẹ ni mhi rọ gueyẹ u khi ke sa usamhi emini a le ali emini a da, wẹkhi usamhi egbe ẹ emini u ya sọ. Agbọ oyẹ ọa fu dọsẹ eminale? Abi khi eri idiegbe oyẹ ọa fu dọsẹ ode? 26 A bino ipfeli ni e la idane, ẹa rọ kọ wẹkhi eri ẹẹ khiẹsẹ tima shi aka. Ama eri Itẹ na iloghie ọ kie ri ẹloẹ ẹ khu wẹ. Aa mu ẹloẹ dọsẹ wẹ? 27 Ongeẹ ọnoghuo ọ dobe ya ri

isamhi ali ayele khi iwakati oghuo kpe ma agbọ oyọli?

28 "Elọ o zẹ ni a rọ ọ sa usamhi ode ni a rọ ọ ku egbe? A bino idodo ni e la ifui ebuli, khi ẹa ya gbe akanya wẹkhi eri ẹ fia ide zu egbewẹ. 29 Ama mhi gueyẹ ẹ khi ashini Oghie iSolomoni ọ mhue ufumhi ramhi, ọa khue akhue ramhi udodo okhoghuo ena.* 30 Ini Ẹshinẹgba ọ lina ri ide ku ebuli tse, ni o kha la ọ amo, akọ o to-a, sẹ ọa kẹ liẹ li ri ode ku ẹ? Ẹẹ ẹgbọ ni irudunga oyẹ o she. 31 Itobọ ighọ khi ke ye le obini u ya mẹ eminale le ali obini u te ya mẹ da, ali obini u te ya mẹ ide ku egbe. 32 Emhi enana eni ẹa miesuọ e na khu, ama Itẹ na iloghie ọ lẹsẹ khi a kha mhọli emhi eghoghọ kpa. 33 Ochoghọ kpẹ zẹ ni Ẹshinẹgba ọ mhẹsẹ shi agbọ oyẹ ne, ni u ri eni omhẹsẹ gbe akanya, khi ọ ya ri emhi enekpọle nya ma ọ nẹ. 34 Irarighọ, khi ke zẹ ni ayele akọ o nasẹ udu amo, akọ o ya sa usamhi egbọli. Ogbẹlẹ ọgbogbọ o mhue anasemhẹ oyọli."

7

Igue ẹgbọ ẹzo
(iLuk 6.37-38,41-42)

1 "A khi gue ẹgbọ ẹzo, ini Ẹshinẹgba ọ khi gue ẹ ẹzo. 2 Irari khi abi u li gue ẹgbọsẹ ẹzo, ighọ Ẹshinẹgba ọ li ya gue ẹzo oyẹ. Emini u rọ mhẹsẹ na ọgbọsẹ a li rọ ya mhẹsẹ ne.*

3 "Elọ o zẹ ni u rọ mẹ uku ni o la inyooghuo ẹ ẹloẹ ni u waa rọ mẹ ufolo ọara ni o pfida ẹ ẹloẹ? 4 Sẹ u ke liẹ gueyẹ inyooghuo e, 'Zẹ ni mhi rue ẹ uku ẹloẹ le,' ni yeyẹ oyẹ wa a rọ mẹ ufolo ọara ni o pfida ẹ ẹloẹ? 5 Yeyẹ ọ ri ugamhi ku alo, kpẹ rue ufolo ọara ni o pfida ẹ ẹloẹ-a ne neni u tigbe ya mekẹ rue oni o la oyi inyooghuo ẹ ọ-a.

6 "Khi ri emhi ipfuasẹ na ewa. Khi pfi emini o mu ẹloẹ abi igolu ghi igulu. Eri e ya wu wẹ ekẹ-a, e sọ alo okhọli ghue ẹ.

Mhila, u nono, u kpheli
(iLuk 11.9-13)

7 "Mhila khi a ya rọ nẹ. Nono khi u ya mẹ rue, kpheli obọ ode khi a ya khuehie-a nẹ.

8 Irari khi ọni ọ mhila, lọli a rọ ọ na. Ogbọ ni ọ nono lọli o mẹ ẹ rue. Ọni ọ kpheli obọ ode, lọli a khuehie-a a na.

9 "Ongeẹ ọnoghuo ọ bia ni omiọli ọ ya mhila li ibuledi ni ọ ya rue ẹcheli na li? 10 Ọ kha mhila ẹ afele, ẹnẹ u ya rue na li? 11 Ini ẹẹ ni a khi ẹgbọ ebe a lẹsẹ abi a li ri eminete ẹ na imi ẹ, sẹ Ita ni ọ la iloghie ọ ke bẹshi li ya ri eminete na ẹgbọ ni e mhila li? 12 Irarighọ, abi u nono ni ogbọ li riẹlẹ deba ẹ, yeyẹ li lighọ riẹlẹ deba li. Irari khi emini Ushi oyi iMosisi ali emekẹguele e sẹsẹ nya na.†

‡ 6:15 Li zẹ iMak 11.25-26 § 6:19 Li zẹ iJem 5.2-3 * 6:29 Li zẹ 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhẹ 9.3-6

4.24 † 7:12 Li zẹ iLuk 6.31

* 7:2 Li zẹ iMak

Ode unuekpe na pfi ali ona gbada
(iLuk 13.24)

¹³ “Rọ te ode unuekpe na pfi lo. Irari khi ode unuekpe na gbada ali ode agbala na gbada o khi ode ni o je owa ere, ebubu egbo e rọte o. ¹⁴ Ode ni o je iloghie, eri oo riele, ode unuekpe ni a te e je o, oo pfi, ama ikuku egbo e rọte o.

Qara ali ikpamhi eyoli
(iLuk 6.43-44)

¹⁵ “A be ekẹ ma emekeguele egbhọli. Eri e ri ekẹ osumha ku egbe, ama elemhi udu oyewẹ, idumhi ni ẹ nyanọ ogbo le e khi. ¹⁶ Angeli oyewẹ o rẹ wẹ ẹ khasẹ emini e khi. Okphekpe ọa ya mọ udumhi olomu, wẹ khi eri ọọ mọ udumhi okhua eni. ¹⁷ Qara onete ọọ mọ udumhi onete. Qara ni ọa ti ọọ mọ udumhi ni ọa ti. ¹⁸ Qara onete ọa ya mọ udumhi ni ọa ti, wẹkhi eri ọara ni ọa ti o dobe ya mọ udumhi onete. ¹⁹ Qara kpa ni ọa da mọ udumhi onete ne, eri a ya khi ọli pfi, a tose ọli a. ²⁰ Itobo ighọ emini emekeguele egbhọli ẹẹ riele, u te ẹ lẹse wẹ. ^S

Mhi aa lẹse oni u khi
(iLuk 13.25-27)

²¹ “Oa khi ogbokpa ni ọọ lu mhẹ, ‘Onomhue, Onomhue’ o ya lo eghieye oyi Eshinegba, ama egbo ni ẹ riele ogghuemhe oyi Itamhe ni o la iloghie. ²² Ini ẹle iguezọ o ramhi, ebubu egbo e ya lie mhẹ, ‘Onomhue, Onomhue, anye ẹẹ she ri eva oye mẹ ekẹ guele, anye ri eva oye khu egbo iyemhe ebe egbe-a, anye gbo gbe ikanya onyaloa ododa?’ ²³ Eghẹghẹ agho mhi ya gueye wẹ gboo, ‘Mhi aa lẹse ẹ. A vu mhẹ ana le pia, ẹẹ egbo okhọlo ena.’*[†]

Egbo ava ni e to owa
(iLuk 6.47-49)

²⁴ “Ogbokpa ni o da suọ ungmehi oyemhe ni o da roli gbe akanya ne, eri o li abi ogbo olesingme ni o to owa nga ukhomhi eche. ²⁵ Ini amẹ o riẹ ruẹ, ni ochikpho o rọ tu, khi akpekpele o riẹ li gbe oni owa ogbo, ọa o ya de, irari khi ukhomhi eche a to li nga. ²⁶ Ama ogbo ni o da suọ ungmehi oyemhe ni ọa da roli gbe akanya ne eri o li abi oyeghe ni o to owa nga ekhashe. ²⁷ Amẹ o kha ruẹ, ni ochikpho o rọ tu, ni akpekpele o rọ li gbe oni owa ogbo, oni owa o de kua, o de udemhi osanabe.”

²⁸ Abi iJesu o rọ ngme se, osesẹ oyoli o ri abo sha eni e legba. ²⁹ Irari khi eri o sesẹ egbo abi ogbo ni o lẹse emini ọọ sesẹ.†

8

Omose ashomha
(iMak 1.40-45; iLuk 5.12-16)

¹ Abi iJesu o rọte ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbo e bhale deba li. ² Igho omose ashomha ogghuo o bhale ya wugha iJesu odalo, ọọ li, “Onomhue, ini o ghọle ẹ, u dobe ya rẹ mhẹ ze.” ³ IJesu o nise obo-a ti ọli, ọọ li. “O ghọle mhẹ, khi oni o ze.” Aghoaghọ oni omose o ze. ⁴ IJesu ọọ li, “Khi gueye ogbokhogghuo, ama ka ri egbe ẹ khasẹ ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni u riele iluasobo ni iMosisi ọo a ke riele ini a ri oni efafe mu pfaase.”*

Irudunga ni okhọli-okhue o rọkhasẹ
(iLuk 7.1-10)

⁵ Abi iJesu o rọ lo iKapanomu le, okhọli-okhue ni o mhese na ekhọli-okhue egbhueshe oyi iRomu ogghuo o bhale ya lema li ikpaghiobọ. ⁶ Ọọ li, “Onomhue, oni ọọ ga mhẹ o ga yeshi apfe ẹ ghu-a egbegbo. Eri o guoghọ a.”

⁷ IJesu ọọ li, “Mhi ya bhale ya roli ze.”

⁸ Oni okhọli-okhue ọọ li, “Onomhue, iye, lẹse ngme oni ungmehi tse, khi oni ọọ ga mhẹ o ya ze. Irari khi mhia fu te ni u wa bhale apfe oyemhe. ⁹ Mhemhe oyemhe, mhi li mhọli ekhọli-okhue eni e fu dose mhẹ, mhi li mhue elese ni mhia mhese na. Mhi kha gueye ona o ke le, ọọ le, mhi ẹlese o bhale, o bhale. Mhi khe oni ọọ ga mhẹ o li ona, o li ọli.”

¹⁰ Abi iJesu o rọ suọ emini oni omose o ngme, abo e sha li. Ọọ eni e deba li, “Abi o li mhi li gue ọli e ye ẹ ena khi mhia mẹ irudunga onabi onana ghue ekẹ iZireni. ¹¹ Mhi gueye ẹ khi ebubu egbo e ya rọte obini ovọ o te ẹ ngale ali obini ovọ o te ẹ lo eko, bhale ya nu Aburaamu ali Aziki ali iGiekoppu shito ukue na eghieye na iloghie.† ¹² Ama egbo ni ẹ khalá iloghie, a ya pfi wẹ je ekẹ alo ebili ni e la ke vie, ẹẹ le akọ akọ.”* ¹³ IJesu ọọ oni okhọli-okhue ogbo, “Ke je khi o ya ligho nẹ abi u li mhọli irudunga egho.” Igho oni ọọ ga li o ze oni eghẹghẹ ni iJesu o la ngme ọli igho tee.

Ijesu o ri ebubu egbo ze
(iMak 1.29-34; iLuk 4.38-41)

¹⁴ Abi iJesu o rọ bhale apfe oyi iPita, o mẹ khi ọọ iPita ni okpotso o yeshi khi ọọ ghu ughuamhi iba. ¹⁵ IJesu o ri obọ ti ọli, eni iba e lase ọli egbe le. O vule o feli ọli epfese.

¹⁶ Abi ogbomhi o rọ mu ekẹ, ebubu egbo e wolọ eni e mhọli ayemhe ebe ododa bhale ghi iJesu. Igho iJesu o ri ungmehi unu khu wẹ eni ayemhe ebe egho egbe ku a. O gbo ri eni ẹẹ ghua nya ze. ¹⁷ Eri a mẹ enana ni ungmehi ni Azaya omekeguele o ngme o bhale ya tse; Ni ọọ,

“Lolighuo o mie awa umha-ze,

‡ 7:19 Li zẹ iMat 3.10; iLuk 3.9 § 7:20 Li zẹ iMat 12.33

* 7:23 Li zẹ iWolo 6.8 † 7:29 Li zẹ iMak 1.22; iLuk 4.32

* 8:4 Li zẹ iLev 14.1-32 † 8:11 Li zẹ iLuk 13.29 ‡ 8:12 Li zẹ iMat 22.13; 25.30; iLuk 13.28 § 8:17 Li zẹ iAza 53.4

o tsua ighuamhi eyawa ya kua.”⁸

Emini ideba-ijesu-kia o ya mie oqbo o rue
(iLuk 9.57-62)

¹⁸ Ijesu o me olele egbo ni e le gasē ɔli, ɔo e ze ni wewe e da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemhi iGalili. ¹⁹ Osesē Ishi eyi iMosisi oghuo o bhale deba li ɔo li, “Osesē, mhi ya debe ke je obiobini wa je kpa.”

²⁰ Ijesu o soli o, ɔo li. “Inyako e mholi ese, ipfeli e mholi eko, ama Omi Oqbo ɔa mholi ashini o de ukhomhi e gbe.”

²¹ Omose olese ni o khi omɔ odukhokho oyoli, o lu ɔli, ɔo li, “Osesē, ze mhe kpe je apfe ya ri itamhe ni o ghu-a to ne.”

²² Ijesu o soli o, ɔo li “Ke deba mhe, ze ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a to.”

Ijesu o pfomhise akpekpeli ukhomhi oke oniemhi

(iMak 4.35-41; iLuk 8.22-25)

²³ Ijesu o lo elemhi oko-oke oniemhi, eniye odukhokho eyoli e li lo deba li. ²⁴ Utoghuko-kpe, akpekpeli oniemhi oo li oni ukhomhi oke oniemhi. Ukuku emhi o kpole dehe ni oni oko-oke oniemhi ɔa ro ku lue. Ama ijesu ɔo lese-a ²⁵ Eniye odukhokho eyoli e ya guise ɔli le, e ɔli, “Onomhue, tsumhi anye! Awa ya pfua!”

²⁶ Oo we, “Elo o ze ni a ro lina na ulishi, Eri irudunga oye o na beshi she?” Igho o vule nu oni akpekpeli ngme, oni oke o de ma.

²⁷ Abo e sha egbo nya ni e la agho, e mhila, “Oqbo nabise onana o khi, egbegbi ozughu oyi oke oniemhi ali akpekpeli e ga suo eso o na li.”

Ijesu o ri emose ava eni e mholi ayemhe ebe ze

(iMak 5.1-20; iLuk 8.26-39)

²⁸ Abi ijesu o ro da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemhi iGalili obini iGadara, emose ava ni e rote atalimhi lasele e bhale deba li. Eni emose ava ena e mholi ayemhe ebe ni e yese we ngme ni o rewe nono ingme. Egbo ɔa ke gbudu rote oni ode dose. ²⁹ Eni ayemhe ebe egbo ni e la eni emose egbe, e tsesē utoghuko-kpe, e ɔli, “Elo e ku anye ali yeye gbe, yeye Omi Eshinegba? Eri u bhale ya nase anye neni oni egheghe o ramhi?”

³⁰ Igulu ni e bu e la epfe agho le eminale. ³¹ Igho eni ayemhe ebe egbo e lema ijesu, e ɔli, “Ini u khu anye ya fie, khu anye ya lo eni igulu egbo egbe.”

³² Igho ijesu ɔo, “A ke vu!” Igho e lasele ya lo eni igulu egbe. Eni igulu nya e na ya tiemhi eseso oni ute, ya lo oni oke, e ghuloo.

³³ Emose ni e ri eni igulu u kia, e na kua, e je ifui apfe ya guele emini a me ali emini eni emose ni e mholi ayemhe ebe e me. ³⁴ Igho egbo ni e la oni ɔoli na e fie lasele deba ijesu.

Abi e ro me ɔli, e lema li o kpeke o lase wewe eke le.

9

Ijesu o ri omose ni o guogho-a ze
(iMak 2.1-12; iLuk 5.17-26)

¹ Ijesu o lo oko-oke oniemhi, o da oni oke iGalili mu egbe pfi je ukiekie obini o kpole, o bhale apfe oyoli obini iKapanomu. ² Emose egbo e tsua omose ni o guogho-a shi iya bhale. Abi ijesu o ro me irudunga oyewe, ɔo oni omose ni o guogho-a, “Ri obo shi udu, omimhe, a she ri olamhe topfa e.”

³ Igho esese Ishi eyi iMosisi eghuo e nu egbe we ngme, e lie, “Oni omose ɔna o pfi unu-a!”

⁴ Ijesu o lese usamhi ni e sa, o mhila we, “Elo o ze ni a ro sa isamhi ebe udu?”

⁵ Onoghoo o kele mhe ya ngme oni omose ne? Ni mhi lie, ‘A she gbe olamhe kua ne,’ Ali ‘Vule ke kia?’ ⁶ Ama, ni a ro lese khi Omi Oqbo o mhue afu elemhi eke agbo ni o ro gbe olamhe kua na oqbo.” Igho, ɔo oni omose ni o guogho-a, “Vule, rue iya oye u ke je apfe.”

⁷ Igho oni omose o vule ɔo je apfe. ⁸ Abi eni ebubu egbo e ro me ona, abo e sha we. E kueghie Eshinegba ni o ri afu onana na egbo.

Ijesu o lu iMatiu o deba lue
(iMak 2.13-17; iLuk 5.27-32)

⁹ Abi ijesu o rote agho je odalo, o me khi omionoga oghuo ni a lu iMatiu, o shito okhoo ni a la miono oga. Oo li, “Deba mhe.” Igho o vule deba li.

¹⁰ Abi ijesu o ro la owa oyi iMatiu le eminale, emionoga eni e bu elese ali ena olamhe e bhale ya ku ma we o, e ga nu ɔli ali eniye odukhokho eyoli le eminale. ¹¹ Abi egbo iFarisi eghuo e ro me ona, e mhila eniye odukhokho eyoli, ee, “Elo o ze ni osese oye e o ro nu emionoga ali ena olamhe e le eminale?”*

¹² Ijesu o suo ona, ɔo we, “Oni o toto ɔa mhue emini o ri obo e li, ama oni o to ɔo ye apfe obo. ¹³ A ka wena emini a ri ona ngme, ikhi, ‘Oa khi iluasobo e ghole mhe, ama isomhelelmi’ Oa khi egbo eni e pfuase ne mhi bhale ya lu e mu pfi, ama egbo ena olamhe.”†

Omhila oyi ingme azumhi
(iMak 2.18-22; iLuk 5.33-39)

¹⁴ Eniye odukhokho eyi iOni Oni ɔo batazi egbo, e bhale deba ijesu, e mhila li, “Elo o fe ze khi anye ali egbo iFarisi, khi anye e pfi azumhi ni eniye odukhokho eye ɔa ro pfi?”

¹⁵ Ijesu ɔo we, “Emole omose ni ɔo rue omueshi onogbo e famhi ya mhue iyese udu-a ini oni ɔo rue omueshi o kie la we iteva? Egheghe ɔo bhale ni a ro ya rue oni omose

* 9:11 Li ze iLuk 15.1-2 † 9:13 Li ze iMat 12.7; Osia 6.6

ni ọọ rue ọmueshi ọnogbọ iteva oyewẹ vu, ẹghẹghẹ aghọ e rọ tigbe ya ke pfi azumhi.

16 “Ọgbọ ọa ya gbẹla ode onogbọ toma onodiọ, ini a me ghọ, onodiọ oghọ o ya nyanọ-a toma onogbọ, o fia ese ni o ke fu ne shi ọ. 17 U ke neta khi eri ọgbọ ọ ya ku onyo onogbọ kulo akpaba ẹkuẹ ẹlamhi onodiọ,² ini a me ghọ, eri oni akpaba o ya ve-a, oni onyo o ku kua, oni akpaba onyo o li opfu-a. Onyo onogbọ a ku ẹ shi akpaba onogbọ, ẹghẹghẹ aghọ, oni onyo ali oni akpaba onyo e ga migha.”

Omo ọmueshi ni ọ ghu-a ali ọkpotoso ni ọa ze (iMak 5.21-43; iLuk 8.40-56)

18 Abi oni ungmemhi o kie la ijesu unu, ọkhemhụe iju ọghuo ọ bhale ya wugha li odalo, ọọ li, “Kpẹkpẹ bhale ya ri obọ ti omimhe ni ọ lese ghu-a, ni ọ guale.” 19 Ighọ ijesu ọ vule deba li vu, eniyẹ odukhokho eyọli e li deba li.

20 Ighọ ọkpotoso ọghuo ni ọlia e she ku ọli egbe ramhi ikpe igbeva ọ rọte ukhokho ti mama ijesu, ọ ri obọ ti ọli eso ọde. 21 Itobọ khi ọ she ngme ọli shi udu khi, “Mhi kha da lese ri obọ ti ijesu ode tse ne, mhi ya ze.”

22 Ighọ ijesu ọ mu egbe nyene, ọ me ọli, ọọ li, “Kpotoso khi ke ze ni ulishi o muẹ irudunga ni u mhue ọ she re ze.” Aghoaghọ ọni ọkpotoso ọ ze.

23 Abi ijesu ọ rọ ramhi owa oyi ọni ọkhemhụe, ọ bhale ya ẹ khi ẹgbọ e la aghọ. Ee viẹ ọni ọmueshi ni ọ ghu-a ẹghọ. Aghọ oo li nyoghoo. 24 Ọ gueyẹ ọgbọkpa ọ lase aghọ le, khi ọni ọmueshi ọa ghu ne khi eri ọ lese-a. Eni ẹgbọ e suọ ungmemhi ni ọ ngme, ee gia li. 25 Eni ẹgbọ e fiẹ je olase se, ijesu ọ lo elemhi oni owa, ọ mu ọni ọmueshi obọ, ọni ọmueshi ọ vule. 26 Okeke oni ingme ona o gbhiaku asha kpa oni ẹdẹli.

Ijesu ọ khueghie ezalo ava alo-a

27 Ijesu ọ ke rọte aghọ vu je odalo, ezalo ava e deba li. Ee tsesẹ lema li, e liẹ ọli, “Mhūe isomhelemhi na anye, omi iDefidi.”

28 Abi ijesu ọ rọ lo elemhi oni owa, eni ezalo ava e bhale deba li. Ọ mhila wẹ, “A miesuọ khi mhi ya dobe re ẹ ze?”

E ke ọli, “Gueguegue.”

29 Ighọ ijesu ọ ri obọ ti wẹ alo, ọọ wẹ, “Alo eyẹ ẹ e khueghie-a abi a mhue irudunga.”

30 Ikpamhi alo eyewẹ e khueghie-a. Ijesu ọ tse agua ye wẹ e khi gueyẹ ọgbọkoghūo emini a me. 31 Ama asha ni e ramhi kpa, eri e gueyẹ ẹgbọ, e gue ingme oyi ijesu ye ẹgbọ asha kpa.

Ijesu ọ ri ungmenu ze

32 Eni emose e vu, a tsua omose ọghuo ni ọ mhue ayemhe ebe bhale, ni ọa li ngme unu.

33 Ijesu ọ khu ọli oni ayemhe ebe oghọ egbe ya lase, ọni omose ọ ngme. Abọ e sha ọgbọkpa e liẹ, “Anye ẹa kpẹ me ingme onana ghue eke iZireni.”

34 Ama ẹgbọ iFarisi e liẹ khi oghie oyi iyemhe ebe ọ ri ekpabọ na li. Lọli o ze ni ọ rọ dobe ẹ khu ẹgbọ ayemhe ebe egbe-a. §

Egbikanya eyi Eshinegba ẹa bu

35 Ijesu ọ kia la ẹoli khi ẹoli sese ungmemhi oyi Eshinegba elemhi owa ugamhi eyewẹ, ọ tse abọ usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba. Ọ ri ẹgbọ ni e mhue ighuamhi khi ighuamhi i ze.* 36 Abi ọ rọ me eni ebubu ẹgbọ, elemhi wẹ e lala li irari khi udu oyewẹ ọa sheshe itobọ khi ẹa mhọli ọni ọọ kpaghiẹ wẹ obọ, abi isumha ni ẹa mhue ọrewekia.†

37 Ọ gueyẹ eniyẹ odukhokho eyọli, “Oni ikhişẹ oo gbẹdi gba, ama khi eni ẹe khieşẹ wẹ, ẹa bu.” 38 “A sọ iromhi, ni Eshinegba ọni ọ mhue ikhişẹ, ni ọ ghie eni e ya khieşẹ oni ikhişẹ fiẹ lasele.”‡

10

Ijesu ọ ghie ighiusomhi na keẹ ogbava eyọli fiẹ

(iMak 3.13-19; iLuk 6.12-16)

1 Ijesu ọ lu eniyẹ odukhokho ogbava eyọli kugbe. Ọ ri afu na wẹ, e ke ya khu iyemhe ebe ọdọda ẹgbọ egbe-a, e gbo ri ẹgbọ ni e mhue ighuamhi ọdọda ke ze.

2 Eva eyi eni ighiusomhi na keẹ ogbava na. Oni ododẹ khi iSamọ ni a gbolo o lu iPita, ali inyoghuo ọli, Aduru. Ijemhisi ali inyoghuo ọli ni a lu iJoni ni e khi imi iZebedi. 3 IFilipu ali iBatolomiu. ITomosi ali iMatiu ni e khi emionoga. Ijemhisi omi Afeusi ali iTadiusi. 4 ISamọ ni ingme o ghọ mu egbe ali ijudasi Isikaroti ni ọ ri ijesu de.

Usomhi ni a ghie eni etuogbava

(iMak 6.7-13; iLuk 9.1-6)

5 Ijesu ọ ghie eniyẹ odukhokho ogbava ena fiẹ, ọ tse agua yewẹ, ọọ wẹ, “A khi je ẹoli oyi ẹgbọ iJeta wekhi ẹoli na eke iSameria.

6 Ochogho a le deba ẹgbọ iZireni ni e li abi isumha ni e waa. 7 Abi a liẹ ke le, a ke tse abọ usomhi ona-yewẹ, a liẹ wẹ, ‘Eghiele oyi Eshinegba o she ti bhale.’ 8 A ri ẹgbọ ni e mhue ighuamhi ze, a ri eni e mhue efafe ze, a guise eni e ghu-a le, eni e mhue ayemhe ebe, a khu wẹ ẹwẹ egbe lasele. Afuẹ a ri eni ekpabọ ena na ẹ, a re wẹ kpaghiẹ ẹgbọ obọ afuẹ, a khi mie ifata shi ọ. 9 Abi a liẹ le ena, a khi tsua ukpaghọ okhoghūo shi ọmo-emhi. 10 A khi tsua ẹkuẹ pfi sọ, wekhi itsua na rọ sọ elese, wekhi ekuẹ ni a sọ, wekhi ukpokpo na

§ 9:17 Akpaba oyi ẹkuẹ ẹlamhi ẹgbọ iju e ku onyo ọ shi. § 9:34 Li ze iMat 10.25; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 * 9:35 Li ze iMat 4.23; iMak 1.39; iLuk 4.44 † 9:36 Li ze iNba 27.17; 1 Ighie 22.17; 2 Okhe 18.16; Ezik 34.5; iMak 6.34 ‡ 9:38 Li ze iLuk 10.2 * 10:10 Li ze 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18

ro a to okpo, irari khi asha ni ogbo o la gbe agho e te le.*

¹¹ “Eoli oni a da bhale kpa, a kushi ayi ogbo no da kpe abo mie e, ramhi egheghe ni a ya rote agho vu. ¹² Neni a ya so ukhomhi owa okhoghuo, a kpe lie, ‘Opfomhe o la oni owa ona.’ ¹³ Ini egbo ne la oni owa e kpe abo mie e, opfomhe oyee o ka nu we la, ama, ini ea mie e, opfomhe oyee o gbo nyene deba e. ¹⁴ Ini a bhale eoli, khi egbo ne la oni eoli ea da kpe abo mie e ne, a kpe abo o-a na we ini a te o fie lase.† ¹⁵ Ogbelē iguezo, mhi gueye e khi Eshinegba o ya mholi isomhelemhi na egbo iSodomu ali iGomora dose oni eoli ogho.‡§ ¹⁶ A sato khi eri mhi ghie e fie lase abi isumha ne la ifuabo idumhi. Irarigho, a ze ni a lese ingme abi enye, ama a mhuē ikuegbe-a abi anekhukhu.*

Okholi ni a ya mu vule shi e o
(iMak 13.9-13; iLuk 21.12-17)

¹⁷ “A mu egbe e tsuke, irari khi egbo e ya mu e bhale ikotu, odalo egbhali ni e so ezo. E gbe e itali elemhi owa ugamhi eyewe. ¹⁸ E ya ri itobo eva oyemhe muno e bhale deba igovuno ali enighie, ni a gue usomhi onete oyemhe ye we. A gbo pfi otsele oyemhe ye egbo iJu ali egbo iJeta. ¹⁹ A khi yele abi a ya ngme ali abi a ya so we, ini e muno e bhale agbala ezo. Irari khi emini a ya ngme o ya bhale unu oye e egheghe ni a nono oli shi. ²⁰ Irari khi ingmemhi ni a ya ngme, ea ya khi eye e. Ayemhe-no-pfuase oyi Eshinegba ni o khi ita e, o ya ri ungmemhi ni a ke ngme shi e unu.†

²¹ “Egheghe na ngme ena, egbo e ya ri inyoghuo we bhale ni a gbe-a, ita eniye e wolō imi we bhale na gbolo-a, igbo eniye e li ya rue itawe bhale na gbe-a.‡ ²² Egbo kpa e ya ke biselemhi e shi irari oyemhe. Ama ogbo ni o da mu irudunga oyoli mhuē ramhi ukpese ne, loli a ya mie pfuese. § ²³ Ini a la asheghuo mu okholi vule shi e o, a na je eoli olese. Mhi ze e lese khi, aa ya gbe akanya ona pfo ne eke iZireni neni Omi Ogbo o nyene egbe e bhale.

²⁴ “Omō odukhokho o la lese dose oga oyoli, wekhi eri oni o o ga ogbo o ya fu dose oga oyoli.* ²⁵ Omō odukhokho o dobe ya li abi oga oyoli, oni o o ga ogbo o ya dobe li abi oga oyoli. Ini a lu odapfe iBezebo, se e a ke beshi e lu eni e la oni omhuē-apfe oyoli.†

Oni a ya ke na ulishi oyoli
(iLuk 12.2-7)

²⁶ “Itobo igbo a khi ze ni ulishi o mu e irari khi aa me emini a gba khukhu ni o ya khueghie a, wekhi eri a me emini o sheli ni o ya lasele.‡ ²⁷ Emni mhi gueye e eliyose a ngme oli lasele ini ogbe o gbe-a. Ungmemhi ni a bēna gueye e, a la ukhomhi owa ngme oli lase ni egbo e suo gboo. ²⁸ A khi na ulishi egbo ni o khia khi idiege e lese dobe ya gbe-a, ni ea dobe ya pfuse ogbo ayemhe-a. Ama a na ulishi oyi Eshinegba no kha gbe-a se o gbo mhuē ekpabo ro ya pfuse ayemhe-a elemhi ilimhi irierie. ²⁹ U lese khi ukpaghua a ri ipfeli otuava de? Ama aa me ongewe ni o ya ghu-a ni Eshinegba o ya lese. ³⁰ Eshinegba o she leli egbegbi itsu ni e la e ukhomhi nya. ³¹ Itobo igbo, a khi ze ni ulishi o mu e, irari khi a mu eloe dose ipfeli ni e bububu.

Eni e migha na iJesu ali eni e kie oli
(iLuk 12.8-9)

³² “Ogbo ni o da gue ungmemhi oyemhe ye egbo ne, mhi ya li gue ingme oyoli ye Itamhe ni o la iloghie. ³³ Ama onini o da la ukpeloe egbo kie mhe, mhi ya li kie oli ukpeloe oyi Itamhe na obini iloghie. §

IJesu o a ri opfomhe bhale ama okemhi
(iLuk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “A khi sa khi opfomhe mhi ro bhale eke ogbo. Mhi aa ro opfomhe bhale, ama ogbhoro. ³⁵ Eri mhi bhale ya to okhue na “‘Omose ali itali, okpotso ali inyoli, qsamō ali inyodoli. ³⁶ Unuekpe oyi ogbo, ebe oli e la.*

³⁷ “Ogbo ni o da nono ingme oyi ita okekhi inyo dose ingme oyemhe ne, o ya dobe khi omō odukhokho oyemhe. Ogbo ni o da nono ingme oyi omi oli dose mhe ne, o ya dobe khi omō odukhokho oyemhe. ³⁸ Ogbo ni o da kpha apfida oyoli tsua ni o ke deba ete-awe oyemhe ne, o ya dobe khi omō odukhokho oyemhe.† ³⁹ Oni o da mu agbo oyoli mhuē gagaga ne, o mema ya de oli obo-a, ama oni rue agbo oyoli obo-a shi eke itobo oyemhe ne, o ya me eleli agbo oyoli.‡

Eleli
(iMak 9.41)

⁴⁰ “Ogbo ni o da kpe abo mie e ne, mhemhe o kpe abo mie. Oni o da kpe abo mie mhe, oni o ghie mhe o kpe abo mie. § ⁴¹ Ogbo ni o da kpe abo mie omekeguele oyi Eshinegba ne, o ya mhuē isomhopfa onayi omekeguele. Oni o da kpe abo mie ogbo ni o pfuase ne irari

† 10:14 Li ze Ika 13.51 ‡ 10:15 Li ze iMat 11.24; Igbae 19.24-28 § 10:15 Li ze iLuk 10.4-12 * 10:16 Li ze iLuk 10.3 † 10:20 Li ze iMak 13.9-11; iLuk 12.11-12; 21.12-15 ‡ 10:21 Li ze iMak 13.12; iLuk 21.16 § 10:22 Li ze iMat 24.9,13; iMak 13.13; iLuk 21.17 * 10:24 Li ze iLuk 6.40; iJon 13.16; 15.20 † 10:25 Li ze iMat 9.34; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 ‡ 10:26 Li ze iMak 4.22; iLuk 8.17 § 10:33 Li ze 2 iTimo 2.12 * 10:36 Li ze iMika 7.6 † 10:38 Li ze iMat 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23 ‡ 10:39 Li ze iMat 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33; iJon 12.25 § 10:40 Li ze iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16; iJon 13.20

khi o da khi ogbo ni o pfluase, o ya mhuē eleli oyi ogbo ni o pfluase. ⁴²Ini ogbokhoghuo o die amē ni e pfohmē na egbo eni ēa mu ēloe ena da ne, irari khi e da khi eniyē odukhokho eyemhē, mhi gue o yē ē gueguegue khi eleli oyoli oya ya de oli obō a.”

11

Ijesu ali iJoni Oni oq batazi egbo (iLuk 7.18-35)

¹ Abi ijesu o ro gueye eniyē odukhokho ogbava eyoli emini e ya riēle se, o je ēoli ni e la ekē iGalili ya sēsē, o gbolo tse abo oni usomhi onete.

² Abi iJoni Oni oq batazi egbo o ro la owa ighumha suo ikanya ni iKirisiti oq gbe, o ghie eniyē odukhokho eyoli ghi oli, ³E le ya lina mhila li. “Yeye u khi oni iJoni o ngme khi o ya bhale, abi anye ri ēloe shi ekē ke khe ogbo olese?”

⁴ Ijesu o so wē o, oq wē, “A nyenē egbe ya gueye iJoni emini a suo ni a mē. ⁵ Ezalo ēē khuēghie alo-a, eni e guogh awē-a, e vule ēē kia, a ri eni e mhuē ighuamhi oqē idiegbe oqoda ze, eleso ēē suo esq, egbo ni e ghua, a guise wē le. A gbolo ē tse abo usomhi onete yē egbo eni ēa mhuē.” ⁶ Ikhivōsē o khi na ogbo ni oya mhōli akhokhomhē shi ingme oyemhē!”

⁷ Eniyē odukhokho eyi iJoni ee vu se, ijesu oq ngme ingme oyi iJoni khase eni e legba. O mhila wē, oq. “Abi a ro fiē je oqdagbe ifufu ni a ro ya bino iJoni, ogbo nabise a dabi khi a ya mē? Ebuli ifulo ni akpekpele o pfi ē nga pfi ē tiemhi a dabi khi a ya mē? ⁸ Ini oya khi igho sho, elo a dabi khi a ya mē abi a ro fē fiē lase? Omōse ni o so itsua eni e somhi otse a sa khi a ya mē? Iiye o! Egbo eni ēē so itsua eni e somhotse, apfē oyi ogbie ēē la. ⁹ Elo a fē fiē lase khi a ya mē sho? Omekeguele? Gueguegue, ama mhi gueye ē, oni o gbo fu dōsē omekeguele a mē. ¹⁰ IJoni o khi oni ogbo ni Ebe-no-pfluase o ngme ingme oyoli, ni Eshinēgba o la liē, “Mhi ya kpē ghie aghiusomhi oqemhē ralo nē,

ni o ya khuēghie ode-a nē.”†

¹¹ Abi oli mhili gue oli yē ē khi, iJoni o fu dōsē ogbokpa ni o la agbo ona ghue, ama, ogbo ni o ga kpokē nya obini Eghiele oyi Eshinēgba, o fu dōsē oli. ¹² Rote egheghe oyi iJoni Oni oq batazi egbo ya ramhi ogbe na amo, Eshinēgba o te ē ri ikakabo mhōli omhēsē oyoli shi agbo oyi egbo, ama ikakabo egbo e ke ro o lo o. ¹³ Irari khi emekeguele nya ali Ishi eyi iMosisi, e mē guele shi ekē ramhi egheghe oyi iJoni.‡ ¹⁴ Ini a ya lama shi o, iJoni o khi oni

Elaja ni ē khi o ya nyenē egbe bhale. § ¹⁵ A mhōli esq, a suo emini mhia gueye ē, ni a roli gbe akanya.

¹⁶ “Elo mhi ri agbhotu ona ya khokho? Eri e li abi ikuku eniyē ni e shito epfepfē oki ni e lu egbe wē,

¹⁷ “ ‘Anye pfi ofele na ē, aa lama gbe ishimhi,

anye to uwolo ni a ro viē olimhi shi ē o, ama aa lama viē.’

¹⁸ Abi iJoni o ro bhale, eri oq pfi azumhi, oya lama da onyo, irarigho egbo e liē khi, ‘Ayemhē Okphaghie oo nase oli.’ ¹⁹ Ama Omi Ogbo o ke bhale, oq le oq da, egbo kpa e ke liē khi, ‘Ogbo unu-emhi ali odonyo o khi, ni o nu emionoga ali ena olamhē ē mu omole.’ Emini Eshinēgba oq riēle, o ri ilesingme oyoli ē khase.”

Emini ēoli ni ēa lama mu pfi ēē mē (iLuk 10.13-15)

²⁰ Igho ijesu o li zē emuebe na egbo ni e la ēoli ni o la gbe ikanya onyaloa ebubu eyoli, itobokhi ēa mu pfi, oq li. ²¹ “Epfua o khi nē, iKorazi! Epfua o khi nē, iBetisaida! Irari khi ini ikanya onyaloa ni a gbe ifui ēoli eyē ē khi a li gbe wē iTai ali iSidoni lo, e kha she viē osoli na egbewē shi olamhē eyewē, e te olamhē eyewē mu pfi agbo agbo. ²² Ama mhi gueye ē khi, o ya somhi iTai ali iSidoni egbe dōsē ē, ogbele isq-ēzq ²³ Yeye iKapanomu, eri a nono ni a ya yase ē nga idane ramhi irarogbe? Iiye o! Eri a ya pfi ē tiemhi oqke ilimhi irierie. Irari khi ini onyaloa ni a gbe khase ē khi a gbe wē ekē iSodomu lo, o kha la o ramhi amo.† ²⁴ Ama mhi gueye ē khi o ya somhi iSodomu egbe dōsē ē, ogbele isq-ēzq.”‡

Bhale deba mhe ni u mhōli iyemhē (iLuk 10.21-22)

²⁵ Egheghe agho ijesu o liē, “Ita, Onomhūē, ni o mhuē ekē ali ukhuli, mhi tsē uwegbe khi emini u ro sheli na guebe, ali eni e fialo-a, khi u rēwē khase egbo ni ēa mu ēloe. ²⁶ Igho, Ita, ina o li ghole ē shi.

²⁷ “Itamhē o she ri emhikpa nga mhē obō. Ogbokhoghuo oya la o, ni o lēsē oni Omq, sē ni Ita. Ogbokhoghuo oya la o ni o lēsē Ita sē ni oni Omq, ali eni oni Omq o lama ri oni Ita khase. §

²⁸ “A bhale deba mhe, ēē nya ni a tsua itsua ni ēē khosē ē, mhi ya ri iyemhē na ē. ²⁹ A ri egbe mie emini mhie a ke riēle, a rōte obō oyemhē wēna, itobō khi mhii pfohmē gba, ali khi udu oyemhē o mhōli iriegbe-tiemhile, ni a mhuē iyemhē. * ³⁰ Irari khi

* **11:5** Li zē Aza 35.5-6; 61.1 † **11:10** Li zē iMala 3.1 ‡ **11:13** Li zē iLuk 16.16 § **11:14** Li zē iMala 4.5; iMat 17.10-13; iMak 9.11-13 * **11:21** Li zē Aza 23.1-18; Ezik 26.1-28.26; iJoē 3.4-8; Emq 1.9-10; iZaka 9.2-4 † **11:23** Li zē Aza 14.13-15; Igbae 19.24-28 ‡ **11:24** Li zē iMat 10.15; iLuk 10.12 § **11:27** Li zē iJon 3.35; 1.18; 10.15 * **11:29** Li zē iJere 6.16

emini mhia liê a riêlê oni o zê e riêlê yêghêlê lo, ali khi eri itsua eyemhê ee fue.”

12

Ijesu o khi Onomhê oyi êlê iyemhêa
(iMak 2.23-28; iLuk 6.1-5)

¹ Egheghe ni a ngme ena, ijesu o rôte ifui ishemi iakpa dôşê êlê iyemhêa. Okiamhi oo gbe eniyê odukhokho eyôli. Igho e li bê eni iakpa, e le wê.* ² Abi egbo iFarisi e rø me ona, e ôli, “Ghe khê! Eniyê odukhokho eyê eê riêlê emini Ishi eyi iMosisi o lama shi a riêlê êlê iyemhêa.”

³ O sô wê o, oo, “Aa she kpe zê emini iDefidi o riêlê abi okiamhi o rø gbe ôli ali apfôli? ⁴ Eri o lo elemhi owa oyi Eshinegba, lôli ali apfôli, e ya rue ibulêdi oni o pfuase le, ni ushi o lama shi e le. Oni ibulêdi ona, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba tse, e lêsê le ôli.† ⁵ Abi khi aa rôte ebe ushi iMosisi zê ôli khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e la Owa Oyi Eshinegba, ee gbe ushi-a ogbêlê iyemhêa, ama ogbo owa rø mu ota sô wê?§ ⁶ Ama mhi gueyê e khi ogbo ni o fu dôşê Owa Oyi Eshinegba o la ana. ⁷ Ini a lêsê emini a ri oni ungmehi ona ngme shi Ebe-nopfuase lo, ni oo, ‘Ilelemhi o ghôle mhê, oâ khi iluasob,’ aa kha ke pfa êzô mu eni eâ lue.* ⁸ Irari khi mhêmhê Omi Ogbo mhi khi Onomhê oyi ogbêlê iyemhêa.”

Ijesu o ri omose ni obô oyôli o cheghele-a ze
(iMak 3.1-6; iLuk 6.6-11)

⁹ Abi ijesu o rôte agho vu, o lo elemhi owa ugamhi oyewê. ¹⁰ Igho omose oghuo ni o cheghele obô oghuo-a, o la akaghô. Egbo oghuo e la agho ni e nono ni wewê e mu ingme shi ijesu egbe, ighe e mhila li. E ôli, “O fê ti ni a ri ogbo zê êlê iyemhêa?”

¹¹ Ijesu oo wê, “Ini ongêê o fê mhôli osumha, ni o rø de pfilo atekê êlê iyemhêa, wa a ya fê mu ôli o lasele?† ¹² Ogbo o mu eloe dôşê osumha! Irarigho, Ishi eyi iMosisi o lama shi o, ogbo o riêlê onete ogbêlê iyemhêa.”

¹³ Igho oo oni omose ni o cheghele obô oghuo a egho, “Nise obô oyê-a.” Igho o nise ôli-a. Oni obô o na ya to abi onokpôle ¹⁴ Igho eni egbo iFarisi e fiê ya ye ugbamhi abi e li ya gbe ijesu-a.

Oni oo ga ni Eshinegba o zê

¹⁵ Abi ijesu o ke rø lêsê ugbamhi ni e gba, o rôte agho vu je oboese, ebubu egbo e deba li. O ri eni e mhôli umha-ze nya ze. ¹⁶ O tse agua yê wê e khi gueyê egbo oni lôli khi. ¹⁷ Eri a ri ona ri ungmehi ni Azaya omekêguele o ngme bhale ya tse, ni o la liê, ¹⁸ “Oni oo ga oyemhê ni mhi zê na,

oni mhi nono ingme oyôli, ni o ri egbe e mu mhê, mhi ya ri Ayemhê oyemhê shi ôli egbe,

o ya ri iguê-sô-êzô oyemhê khase ishishi nya.

¹⁹ Oa ya nu egbo wola wêkhi eri o ya tsêşê ni ogbo suô ifui apfê.

²⁰ O ya kuegbe-a nu eni eâ mhue ekpabô ngeli, abi a li kuegbe-a mu oâkpa ni akpekpele o pfigbe vule.

O ya lê elemhi eni eê nono ikpaghiobô, abi ogbhali oâ liê la apfê ni amê o gbe erali ni o la umutse pfuse-a, ya ramhi ni o rø ri iguê-sô-êzô leghie.

²¹ Itobô ighe egbo iJeta nya e rø regbenga eva oyôli.†”

Ijesu ali iBezebô
(iMak 3.20-30; iLuk 11.14-23)

²² Igho egbo oghuo e rue omose oghuo ni o mhôli ayemhê obe bhale ghi ijesu. O zalo o gbo khi ungmehi. Ijesu o ri oni omose ze. Oo ngme, o gbolo e mê ekê. ²³ Igho abô e sha eni egbo nya, e mhila, e liê, “Abi khi ijesu oâ o khi Oni Omiepfuêse omi iDefidi ni e khi o ya bhale?”

²⁴ Abi egbo iFarisi e rø suô ona, e kê, “Ekpabô eyi iBezebô ni o khi oghele oyi iyemhê ebe nya, o rø khu egbo iyemhê ebe egbe lasele.”§

²⁵ Ijesu o she lêsê usamhi oyewê, oo wê, “Eghiele ni o da kemhi shi iku-iku ni o nu egbewê e khôli ne, eri o ya pfua. Igho khi êoli ali unuekpe ni e kemhi egbe nu egbewê e khôli, eâ dobê ya migha. ²⁶ Ini Okphaghie oo khu Okphaghie lase, o she kemhi egbôli. Sêê eghiele oyôli o ke li dobê ya migha? ²⁷ Ini mhi ri ekpabô eyi iBezebô eê khu egbo ayemhê ebe egbe a, ekpabô eyi oghuo egbo eyê e e rø khu wê kua? Emi ni eni eê deba e eê riêlê o rokhasê khi aa rôte ode. ²⁸ Ama ini o khia khi Ayemhê oyi Eshinegba mhi rø o khu ayemhê ebe kua, lôli o rokhasê khi Eshinegba o she e mhêşê shi e egbe.

²⁹ “Oghuo o fê lêsê ya vule, o dôşê lo apfê oyi omose akama ya tsua li itsua vu. Oâ khi eri o kpê ya gê ôli shi ekê? O tigbe dobê tsua li itsua owa?

³⁰ “Oni oâ da nu mhê la ne, eri o biselemhi mhê, ali khi oni oâ da nu mhê ti e gbili ne, eri o miatşê ku a.* ³¹ Irarigho, mhi gueyê e khi, a ya ri olamhê ali ungmehi ipfuuu-a nya

* 12:1 Li zê iDeut 23.25 † 12:4 Li zê iLêv 24.9 ‡ 12:4 Li zê 1 iSam 21.1-6 § 12:5 Li zê iNôba 28.9-10 * 12:7 Li zê iMat 9.13; Osiâ 6.6 † 12:11 Li zê iLuk 14.5 ‡ 12:21 Li zê Aza 42.1-4 § 12:24 Li zê iMat 9.34; 10.25 * 12:30 Li zê iMak 9.40

topfa ogbo, ama aa ya tigbe ri ungmemhi ipfiunu-a ni a ngme deba Ayemhe-*no*-pfiuse topfa ogbo. ³² A ya dobe ro topfa onini o da pfi unu-a deba Omi Ogbo, ama aa ya ro topfa oni o da pfi unu-a deba Ayemhe-*no*-pfiuse, elemhi agbo ni a la memena, ghe agbo ni o ke e bhale.[†]

Udumhi opra a te e lese opra
(iLuk 6.43-45)

³³ “Ri eloe khu oara, o ya mo umomhi onete, ini u waa ri eloe khu oara, o mo umomhi ni oara ti. Irari khi umomhi oyi oara a te e lese emini oni oara o khi.[‡] ³⁴ Se e e egbo ebe ni a kholo abi enye afue, a lie ngme ungmemhi onete unu? Usamhi ni e vo ogbo udu o roli e e ngme ungmemhi rote unu lasela. ³⁵ Udu onete ogbo onete o te e ngme ungmemhi onete lasela. Igho ungmemhi obe o li rote udu oyi ogbo e e lasela. ³⁶ Ama a lese khi ogbogbo o ya zono abi o li ngme ungmemhi afue unu lasela ogbele iso-ezo. ³⁷ Irari khi ungmemhi unu oye a ro ya pfa ezo ne, ungmemhi unu oye a gbo ro ya pfa ezo mu e.”

Irokhasa oyi ijona
(iMak 8.11-12; iLuk 11.29-32)

³⁸ Igho egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo e e iJesu, “Osesa, ri olele onyaloa oghuo khasa anye.”*

³⁹ O so we o, oo, “E e egbo okhoko ni aa ri igesikia ga Eshinegba.” Aa mhila mhe olele onyaloa? Ogbokhoghuo o ya ri olele okhoghuo khasa e, se e ni onabi a rokhase oyi ijona omekeguele.[†] ⁴⁰ Irari khi abi ijona o li la elemhi oyi afela ogbele ese ele oguota ali ele iyose, igbo Omi Ogbo o li ya li la elemhi eke ogbele ese, ele oguota ali ele iyose.[‡] ⁴¹ Egbo iNineve e ya mu ezo vule shi e egbo agbhotu ona o ogbele iguezo, irari khi e mu nyene abi ijona o ro tse abo ungmemhi oyi Eshinegba ye we. Ama memena, oni o ga fu dose ijona o la akana, ama aa lama mu pfi. [§]

Abi ayemhe obe o lie kia
(iLuk 11.24-26)

⁴² Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya mu ezo vule shi e egbo agbhotu ona o ogbele iguezo, o pfa ezo mu we. Itobo khi oo rote obini odonue bhale ya ri eso kpe osese ilesingme oyi iSolomoni. Ama memena oni o fu dose iSolomoni o la akana, ama aa lama pfi eso shi oli o.*

⁴³ “Ini ayemhe ebe o rote ogbo egbe lasela, eri o kpe je eke okhakha ya du du kia nono ashini o je ya yemhe-a. Ama ini o me, ⁴⁴ o gueye egboli, ‘Mhi ya nyene egbe ukhoko je owa ni mhi kpe te vu.’ Ini o nyene egbe

bhale agho ni o ro ya e khi agho o gboo, khi asha kpa oo pfiuse nguene. ⁴⁵ Eghenge agho, o fie je olase ya rue ayemhe ebe ishilia elese ni e kholo dose oli bhale ya lo agho, e la agho. Eghenge agho, ikpukhoko oyi oni ogbo ogbo o ke ya kholo dose abi o kpe li. Igho o ya li e egbe e e egbo okhoko ena.”

Inyo iJesu ali inyoghuo iJesu
(iMak 3.31-35; iLuk 8.19-21)

⁴⁶ IJesu o kie gho nu eni ebubu egbo o ngme, inyoli ali inyoghuo oli e bhale. E migha olase, e nono ni wewe e nu oli ngme. ⁴⁷ Ogboghuo agho, oo li, “Inye ali inyoghuo e, e migha olase, e e nono ni wewe e nu e ngme.”

⁴⁸ IJesu o sli o, oo, “Eghuo e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe?” ⁴⁹ O nise obo ghue eniye odukhoko eyoli, oo, “Enana e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe. ⁵⁰ Onini o da ri ungmemhi oyi Itamha na iloghie gbe akanya, loli o khi inyoghuo-mhe oni omose ali oni okpotso ali inyemhe.”

13

Okhe irokhoko oyi oghiale ni o ko ikpamemhi

(iMak 4.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ Ele ni a ngme ena, iJesu o fie owa ya lase, o shito epfe oke oniemhi. ² Ebubu egbo e le gasa oli ramhi ni o ro vu ya lo oko-oke oniemhi shito, eni egbo nya e migha egele oni oke oniemhi.* ³ O ri okhe irokhoko gue emhi ebubu u ye we, oo we, “A ghe i! Oghiale oghuo o je ishemi ya ku ikpamhi emhi. ⁴ Abi o li i ku eni ikpamhi emhi egho, eghuo o e de kua epfe ode. Ipfeli e bhale ya san o we le. ⁵ Eghuo o, e de nga ukhomhi okpegbhe, ni o mhue eke ni e bu. E nyanya ze. Ama itobo khi oni eke o mhue elamhi ni e pfi imhili lo, ⁶ ovo o gbolo we-a. E khakha-a, irari khi e me asha pfi imhili lo eke egbegbo. ⁷ Ikpamhi eghuo o, e de kulo ashini igba e la. Eni igba e ze, e tono we gbolo-a. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi egbegbi eke, e fu, e nyese ekhe. Eghuo e ri inomhi asha eghue she lasela, elese e ri asha eghue she lasela, enekpole, asha uye ali igbe. Eghenge agho e ke ya bu dose emini a kpe ro ko. ⁹ A ze eso, a suo emini mhia gueye e, ni a roli gbe akanya.”

Emini oni okhe irokhoko o migha shi
(iMak 4.10-12; iLuk 8.9-10)

¹⁰ Eniye odukhoko eyoli e bhale deba li, e mhila li, “El o ze ni u ro ri okhe irokhoko o se e eni egbo?”

¹¹ IJesu oo we, a she mholi ilesa oyi osheli abi Eshinegba o she mholi omhesa shi e egbe, ama a roli sheli we. ¹² Onini o da kpe mholi, a

[†] 12:32 Li ze iLuk 12.10 [‡] 12:33 Li ze iMat 7.20; iLuk 6.44 [§] 12:34 Li ze iMat 3.7; 23.33; 15.18; iLuk 3.7; 6.45

* 12:38 Li ze iMat 16.1; iMak 8.11; iLuk 11.16 [†] 12:39 Li ze ijona 1.17-2.10; iMat 16.4; iMak 8.12 [‡] 12:40 Li ze ijona 1.17 [§] 12:41 Li ze ijona 3.5 * 12:42 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 * 13:2 Li ze iLuk 5.1-3 [†] 13:12 Li ze iMat 25.29; iMak 4.25; iLuk 8.18; 19.26

ya rọ ma ọ na li, ọ mhọli gbeku ọ. Ama ọni ọa mhuẹ, a ya mie oli oni ọ kpẹ mhuẹ.† 13 Emini o zẹ ni mhi rọ ri okhẹ irọkhọkhọ nu wẹ ngme khi.

Ini e riẹ bino,

 ẹa ya mẹ eke,

ini e riẹ ri esọ shi eke,

 ọa ya lo wẹ esọ.

14 Lọli o zẹ khi ungmemhi

ni ọmekẹguele Azaya

 ọ ngme o tse shi wẹ egbe

 ni ọ la liẹ.

“A ya ri esọ shi eke khue,

ama ọa ya tigbe lo ẹ esọ,

 a fẹli ofẹli khue,

 aa mẹ emhikhoghuo.

15 Udu oyewẹ o bi obili-a.

Itobọ khi eri

 esọ eyewẹ e zuse,

 e gbo guese alo.

Ini ọa khi ighọ,

e kha ri alo eyewẹ

ke mẹ eke,

 esọ eyewẹ e kha suọ,

 udu oyewẹ o kha

 mhọli ilẹsingme,

ee kha mu pfi

bhale deba mhẹ,

 mhi rẹwẹ ze.”

“Eni egbo e ya ri esọ

 shi eke khue,

ama ọa ya tigbe lo wẹ esọ,

 e fẹli ofẹli khue,

 ama ẹa mẹ emhikhoghuo.”‡

16 Ama oyẹ ọa khi ighọ. Á mẹ afa gba. A ri alo eye e mẹ eke, a ri esọ eye ẹ suọ. 17 Abi o li mhi li gue ọli yẹ ẹ khi, emekẹguele ebubu ali egbo eyi Eshinegba ebubu, e li dua ini wẹwẹ e mẹ emini a mẹ ali ini wẹwẹ e suọ emini a suọ, ama ẹa dobe. §

Emini okhẹ irọkhọkhọ oyi oghiale o ngme
(iMak 4.13-20; iLuk 8.11-15)

18 Ijesu ọọ. “A ri esọ shi eke, ni e suọ emini oni okhẹ irọkhọkhọ o ngme. 19 Ogbọ ni suọ ungmemhi omhẹşẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi agbo oyi egbo, ni ọa lo ọli esọ ne, lọli ọ li abi ikpamhi emini e de kua epfẹ ode. Eri okphaghie ọọ bhale ya sanọ li wẹwẹ udu kua. 20 Eni e zẹ nga ukhomhi okpegbhe, eri e li abi ogbo ni ọ kha suọ ungmemhi, ọ ga ri oghẹle mie ọli. 21 Ama ọa tiemhi ọli udu, itobọ ighọ, ọa migha tẹşẹ. Irarighọ, ini ọmunu o bhale ali ni a rọ mu okhọli vule shi ọli ọ shi itobọ oni ungmemhi, ọ de ode a aghọaghọ. 22 Ikpamhi ni e zẹ shi ifu igba, wẹwẹ e li abi ogbo ni ọ kha suọ ungmemhi oyi Eshinegba, inase-udu shi ingme agbo ali oghuẹmhe oyi epfue, e tono oni ungmemhi abi igba, ọa dobe mọ

umomhi.* 23 Ikpamhi ni e zẹ shi egbegbi eke, e li abi ogbo ni ọ kha suọ ungmemhi oyi Eshinegba o lo ọli esọ. O mọ umomhi. Eghuo e kha mọ imomhi egbhuẹşhe, elese mọ egbhuẹşẹ, eghuo ọ uye ali igbe.”

Okhẹ irọkhọkhọ oyi ebuli ofaghue ali ado

24 Ijesu ọ gbo zẹ okhẹ irọkhọkhọ olese khaşẹ wẹ, ọọ wẹ, “Eri omhẹşẹ oyi Eghiele oyi Eshinegba o li abi omhẹşẹ oghuo ni ọ kọ ado enete shi ishemhi oyọli.” 25 Eliyose, khi egbokpa e ya leşẹ-a, obe ọli ọ bhale ya kọ ebuli ofaghue solọ shi ọli ọ, ọ vu. 26 Eni ado e zẹ khi e fu khi e ri itsagha lasele, eni ebuli ofaghue e li zẹ lasele.

27 “Ighọ eni ẹ ẹ ga eyi ọni omhẹşẹ e bhale ya gueye ọli, ẹ ẹ ọli, ‘Oga egbegbi ado ni u kọ shi ishemhi oye, ebuli ofaghue e nu wẹ zẹ lasele kia solọ shi wẹ?’

28 “Obe mhẹ ọ riẹle ona.

“Eni ẹ ẹ ga e mhila li, ‘Wa a nono ni anye vuolo eni ebuli ọ kua?’ 29 Ọọ wẹ, Iiye! Irari khi ini a vuolo eni ebuli-a, a ya dọ obọ vuolo eni ado ma eni ebuli. 30 A zẹ ni e ga fu kugbe ya ramhi eghẹghẹ ikhişẹ. Eghẹghẹ aghọ, mhi ya gueye eni ẹ ẹ khişẹ, e kpẹ vuolo eni ebuli-a, e gẹ wẹ ikhuli, e toşẹ wẹ-a, e tigbe khişẹ eni egbegbi ado shi aka na mhẹ.”

Okhẹ irọkhọkhọ oyi ukpamhi ọara imositadi

(iMak 4.30-32; iLuk 13.18-19)

31 Ijesu ọ zẹ okhẹ irọkhọkhọ olese khaşẹ wẹ. Ọọ wẹ, “Eri omhẹşẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi agbo oyi egbo o li abi ukpamhi ọara ni a lu imositadi ni omhẹşẹ oghuo ọ rọ ya kọ ishemhi oyọli. 32 Ukpamhi ọli, o khi oghuo ikpamhi ẹera ni e shẹ nẹ nya, ama ini o fu vule, lọli o ke fu doşẹ emini a kọ shi oni ishemhi nya. O mele ọara oni ofunẹ a. Ipfeli e bhale ya ku eko shi iguabo eyọli.”

Okhẹ irọkhọkhọ oyi ifuma

(iLuk 13.20-21)

33 Ijesu ọ gbo zẹ okhẹ irọkhọkhọ olese khaşẹ wẹ, ọọ wẹ, “Eri omhẹşẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi agbo oyi egbo o li abi ifuma ni okpotso ọ rọ ma ifulawa ni o bu wuşhe, ni o roli fuma shi ọ.”†

34 Okhẹ irọkhọkhọ ijesu ọ rọ gue ingme ena yewẹ. Ọa tigbe gue ingme okhoghuo yewẹ ni ọa khi okhẹ irọkhọkhọ. 35 Eri ona o ya tse shi ungmemhi ni ọmekẹguele ọ ngme. Ni ọọ,

“Okhẹ irọkhọkhọ

 mhi rọ ya nu wẹ ngme.

Mhi ya gue ingme

 ni a rote igbaekele

 oyi agbo rọ sheli yẹ wẹ.”‡

‡ 13:15 Li zẹ Aza 6.9-10 § 13:17 Li zẹ iLuk 10.23-24; ijon 8.56; Iburu 11.13; iPit 1.10-12 * 13:22 Li zẹ iMat 19.23; 1 iTimo 6.9-10, 17 † 13:33 Li zẹ iLuk 13.20-21; iGal 5.9; Igbae 18.6 ‡ 13:35 Li zẹ Iwolo 78.2

³⁶ Abi iJesu o rọ zẹ eni ebubu ẹgbọ obo, ni o rọ ya lo elemhi owa, eniye odukhokho eyoli e bhale deba li. Eẹ ọli, “Gueye anye emini okhẹ irọkhokho oyi ebuli ọfaghue ogho o ngme.”

³⁷ Ijesu ọọ, “Ogbọ ni o ri eni egbegbi ikpamhi emhi ekomhi kọ, o khi Omi Ogbọ. ³⁸ Oni ishemhi o khi oni agbọ ona, eni ikpamhi ado enete egbo e khi ẹgbọ ni e ya ri egbewe na Eghiele oyi Eshinẹgba. Eni ebuli ọfaghue e khi ẹgbọ eyi Okphaghie. ³⁹ Okphaghie o khi Obe ni o ri eni ebuli kọ ifu ishemhi. Oni ẹghẹghẹ ikhiẹse o khi ikpukhokho agbo, eni eni ẹẹ ga egbo e khi igeni eyi Eshinẹgba.

⁴⁰ “Ezeze abi a li ti eni ebuli gbili tose-a egbo, igbo ikpukhokho agbo o ya li. ⁴¹ Omi Ogbọ o ya ghie igeni eyoli ya wolọ ẹgbọ ni e yese ẹgbọ pfido ali eni e li okholọ elemhi eghiele oyoli lasele. ⁴² A ya pfi we kulo elemhi avuere, agbo ẹgbọ e la ya ke vie e le akọ ako. ⁴³ Egheghẹ agbo ẹgbọ eyi Eshinẹgba e ya ke ge abi ovọ elemhi agbo onogbo oyi Eshinẹgba. A mhọli esọ, a suọ emini mhia gueye e ni a rọli gbe akanya.”

Okhẹ irọkhokho oyi epfue ni a rọ sheli

⁴⁴ “Eri omhesẹ ni Eshinẹgba o mhọli shi agbo oyi ẹgbọ o li abi epfue ni a rọ sheli ifui ishemhi, ni omose o tonọ ekẹ me rue, ni o nyanya gbo rọli sheli. Egbe e mu ọli, o ya ri emini o mhọli nya de, o ya de oni ishemhi ogho.

⁴⁵ “Eri omhesẹ ni Eshinẹgba o mhọli shi agbo oyi ẹgbọ o li abi omose ni o nono ugbhe-ema. ⁴⁶ Ini o me oni o lo mu ẹlo, o je apfe ya ri emini o mhọli nya de, o de ọli.

Okhẹ irọkhokho oyi aga

⁴⁷ “Eri omhesẹ ni Eshinẹgba mhọli shi agbo oyi ẹgbọ o gbo li abi aga ni egbifele e pfi lo oke oniemi ni o khishi, e muno ifele ododa. ⁴⁸ Abi oni aga o rọ vọ, e ti ọli ngale egele. Igho, e shito e sanọ ifele eni e khi egbewe ọ kulo ughughu, e tsua eni ẹa ti kua. ⁴⁹ Igho o ya li ogbele ni o kpe ukhokho. Igeni eyi Eshinẹgba e ya sanọ ẹgbọ okholọ ifuabo ẹgbọ eni e pfuase lasele. ⁵⁰ E pfi ẹgbọ okholọ egbo kulo owa ere, ni e la ke vie, ẹe le akọ ako.

⁵¹ “Eni ingmemhi ena nya e she lo e eso?” E ọli, “Ii.” ⁵² Oọ we, “Irarigho, eri osese ushi nya ni o mele omọ odukhokho-a, ni o da mie Eghiele oyi Eshinẹgba shi udu, o li abi ogbo ni o mhọli owa, ni o rote elemhi owa ni o ri itsua shi e rue epfue onogbo ali onodiọ lasele.”

Edeli eyi iJesu e kie ọli

(iMak 6.1-6; iLuk 4.16-30)

⁵³ Abi iJesu o rọ zẹ eni okhẹ irọkhokho ena se, o lase agho le. ⁵⁴ O nyen ẹgbe je ẹoli oyoli. O la owa ugami sese, ẹgbọ ni e suọ ọli,

abo e sha we. E mhila, e lie, “Obo o te mhue ilẹsingme enana, obo o te me ikanya oshabo ena a gbe?” ⁵⁵ “Oa she khi omi ikapita na? Oa khi iMeli o khi inyoli, ijemhisi ali iJesufu ali iSamọ ali iJudasi ẹa she khi inyoghuo ọli? ⁵⁶ Ena ẹa khi inyoghuo ọli eni ikoptso ni e ga nu awa la ana ena? Mhie, Obo o te me enana nya?” ⁵⁷ Irarigho, o ri elemhi bi we. ⁵

Igho iJesu ọọ we, “Aa me ashini aa la mu ekpe na omekeguele, se ni apfe oyoli ali unuekpe oyoli tse aa la mu ekpe na li.”

⁵⁸ Itobo khi ẹa mhue irudunga, ọa la agho gbe ikanya onyaloo ni e bu.

14

Eghuli oyi iJoni Oni ọọ batazi
(iMak 6.14-29; iLuk 9.7-9)

¹ Egheghẹ agbo, Erodu oghie ekẹ iGalili o suọ eko iJesu. ² O gueye eni e ga li, ọọ, “iJoni Oni ọọ batazi na, ni o nyen ẹgbe bhale agbo. Lọli o zẹ ni o rọ ligho mhọli afu rọ o gbe ikanya onyaloo enana.”

³ Irari khi Erodu o ke kpe ghie ya mu iJoni. Oo, a ri iwẹghẹ ge ọli, a mu ọli pfilo owa ighumha shi itobo ingme oyi Erodiasi ughue iFilipu inyoghuo oni Erodu. ⁴ Eri iJoni o ke gueye Erodu khi ushi oyi ẹgbọ iJu ọa lama shi o ni o rọ rue ughue inyoghuo ọli iFilipu shi. ⁵ Oni egheghẹ Erodu o nono ni loli gbe iJoni-a shi oni ingme, ama ulishi oyi ẹgbọ iJu oo mu ọli irari khi o lese khi ẹgbọ kpa e lese khi omekeguele iJoni o khi.

⁶ Ama, ele ni Erodu o ghele shi ogbele ni a rọ bia li, omi Erodiasi o gbe ishimhi khasẹ we ni o ri egbe mu oni Erodu dose. ⁷ O ri oni Erodu romhi ishe, o neta omose gueye oni omueshi khi loli ya ri emiemini o mhila lue na li. ⁸ Igho inyoli o ya sese oni omueshi, o ka gueye itali o khi iJoni ukhomhi shi ukpeko na lue.

⁹ Abi o rọ ngme ọli gho, egbe pfo oni oghie-a. Ama irari ishe ni o romhi ali apfoli ni e nu ọli shito, ọọ a ri emini o mhila na li. ¹⁰ Igho o ghie ya khi iJoni ukhomhi o elemhi owa ighumha. ¹¹ A khi oni ukhomhi shi ukpeko a ri ọli na oni omueshi, oni omueshi o tsua li ghi inyoli. ¹² Eniye odukhokho eyi iJoni e bhale ya tsua ekuli oyoli rọ ya to. E vu ya gueye iJesu.

Ijesu o ri eminale na ẹgbọ agbele ishe le
(iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17; iJon 6.1-14)

¹³ Abi iJesu o rọ suọ emini a me, o fiẹ agho lase. O lo oko-okẹ oniemi je asha ni o da-ya ya shito. Abi eni ẹgbọ e rọ suọ ona e ri awe kia le deba li. ¹⁴ Abi iJesu o rote oni oko-okẹ oniemi fiẹ lase, ni o rọ me eni ebubu ẹgbọ egbo, elemhi we e ala li, eni ẹa ze, o re we ze.

¹⁵ Ogbomhi o mu eke, eniye odukhokho e bhale, e e ọli, "Waa ke ze e gbo ena ke je, irari khi oola o nuata shi apfe, ni e je ifu ọli ya de emhi le."

¹⁶ Ijesu o wẹ, "Oa ti ni e ligho vu tse, a nono eminale na we le."

¹⁷ E e ijesu, "Ibuledi ishe ali ifele ava e khi emini awa lese mhue shi ana."

¹⁸ Ijesu o wẹ, "A rue we bhale ghi mhe ghue." ¹⁹ O o, o gbo gbo o shio ukhomhi ebuli. O rue eni ifele ava ali ibuledi ishe egho, o tsua we idane o ri ikpemi na Eshinegba. O kholo eni ibuledi-a, o re we na eniye odukhokho eyoli. Eni eniye odukhokho eyoli e kemhi we na we. ²⁰ O gbo gbo o le, o khue, e kpole. Igho eniye odukhokho eyoli e sano eni e kpole vo ighughu igbeva tsululu. ²¹ Emose agbele ishe (5,0000) e le eni eminale, ini aa leli ikpotso ali eniye ma o.

Ijesu o la ukhomhi oke kia
(iMak 6.45-52; iJon 6.15-21)

²² Aghoagho ijesu o gueye eniye odukhokho eyoli e lo oko-oke da je ukiekie oke obini o kpole, o gueye eni ebubu e gbo, o gbo gbo o ke je. ²³ O vese eni e gbo kua se, o je ukhomhi ute ya so iromhi. Ogbomhi o mu eke, ijesu lolighuo o kie la oobo. ²⁴ Eghoghe ni a ngme ena, oni oko-oke o she rote eke lo oni oke kia nuata. Igho akpekpeli oniemi oo zughuse oni oke, ni o tsua oni oko-oke ya nga ya tiemhi.

²⁵ Ele uzogbe neni ogbe o gbe-a, ijesu bhale deba we, o la oni ukhomhi oke e kia. ²⁶ Abi eni eniye odukhokho e ro me ọli khi o la ukhomhi oni oke e kia, e yila. E tse, e lie, "Ayemhe olimi lo!"

²⁷ Ijesu o nyanya nu we ngme, oo, "A mholi udu, mheme lo, a khi ke na ulishi."

²⁸ IPita oo, "Onomue ini yeye lo igesikia, we mhe mhi bhale debe oni ukhomhi oke."

²⁹ Ijesu oo li, "Bhale." Igho iPita o fi oni oko-oke lasela, oo kia ukhomhi oke, oo le deba ijesu. ³⁰ Ama abi o ke ro me abi oni ukpokomhi akpekpeli o li pfiolo, ulishi o mu ọli, oo tiemhi elemhi oni oke. O tse, oo, "Onomue tsumhi mhe!"

³¹ Igho ijesu o nise obo-a o mu ọli. O o li, "Elo o ze ni irudunga oye o ro na she. Elo o ze ni u ro mhue akhokhomhe?"

³² Igho e ga ya lo elemhi oni oko-oke, oni akpekpeli o pfomhe. ³³ Igho eniye odukhokho eyoli e nyese ukhomhi na li e e ọli, "Igesikia lo khi, Omi Eshinegba u khi."

Ijesu o la iGenesareti ri oni oo ghua ze
(iMak 6.53-56)

³⁴ Abi e ke ro da oni oke ni o khishi, e bhale eke iGenesareti. ³⁵ Abi e gbo ni e la oni eke e ro lese khi ijesu lo, e ghie ghi e gbo ni e la ọli i

kia gasẹ oni ọli nya. E gbo e tsua e gbo eyewe nya ni e ghua ghi ọli. ³⁶ E lema li o kpeke o lese ze ni eni e ghua e ri obo ti eso awulu ni o so. E gbo nya ni e ri obo ti ọli, e ze.

15

Osese ipfuase na ekelemhi
(iMak 7.1-13)

¹ Igho e gbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo e te iJerusalemu bhale ya mhila ijesu, e e, ² "Elo o ze khi eniye odukhokho eye ẹa ya ri osese ni ititawa e ro shi eke gbe akanya? E a ya kpe abo-a neni e le eminale!"

³ Ijesu oo we, "Elo o ze ni a ro ri itobo ushi oye e gbe ushi oyi Eshinegba-a?" ⁴ Irari khi Eshinegba oo lie, "O gbo o ke ri ekpe na itali ali inyoli," ali khi, "Onini o da ku itse na itali okekhi inyoli ne, a gbe ọli-a.*" ⁵ Ama abi e e a ke ngme khi, ini o gbo o mholi ikpagho ni o kha ro na itali okekhi inyoli, ni o ke ro lie khi eni ikpagho egho khi loli mu udu pfi, khi Eshinegba loli ke ri eni ikpagho ya na. ⁶ Khi o gue kia ini ọa ke ri ri ikpagho na itali ali inyoli. Ina a li ri eloe e gbe ushi oyi Eshinegba ni a ba me asha ke deba osese oye e. ⁷ E e ri ugamhi ku alo! Azaya Omekeguele o kpe lina ngme ọli shi e egbe ni o re,

⁸ "Eni e gbo ena, unu e ro mu ekpe e na mhe, ama udu oyewe o nuata shi mhe o.

⁹ Afue e mema ga mhe, irari khi osese oyi e gbo e e sese e gbo, abine khi ishi eyemhe lo."†

Emini e ri o gbo oo khi oni o pfuase
(iMak 7.14-23)

¹⁰ Ijesu o lu e gbo ni e legba, oo we, "A ri eso shi mhe eke, ni a mhue ilisingme. ¹¹ Oa khi emini o gbo o rote unu e tiemhi elemhi e roli e khi oni o pfuase, ama emini e te ọli unu ya fie e ri o gbo khi oni o pfuase."

¹² Igho eniye odukhokho eyoli e bhale deba li e mhila li, e e ọli, "U li lese khi ingmemhi ni u ngme amo khi, o ri elemhi e bi e gbo iFarisi?"

¹³ Ijesu oo we, "Oara ni Itamhe na iloghie ọa da ro ke ne, a ya vu ọli eke-a." ¹⁴ A khi ze ni ingme oyewe o nase e udu. Ezalo ni eri ezalo e kia e khi. Ini ozalo o mu ozalo onabi loli obo ro o kia, eri wewe ava e ga de ya pfilo ateke.‡

¹⁵ IPita oo ijesu, "Gueye anye abi oni okhe irokhokho ena e ngme."

¹⁶ Ijesu oo we "Aa kie lese emini mhia ngme?" ¹⁷ A lese khi emini o da te unu ya tiemhi elemhi khi eri a ne ọli e kua? ¹⁸ Ama emini o da te unu lasela ne, elemhi udu o te lasela. Ena e khi emini e dobe ri o gbo o khi oni o pfuase.§ ¹⁹ Irari khi elemhi udu isamhi ebe e te e lasela. Usamhi a li e gbe ugbeli, ali abi a li e kua okia, ali lie do ighiatio

* 15:4 Li ze Okiali 20.12; 21.17; iLev 20.9; iDeut 5.16 † 15:9 Li ze Aza 29.13 ‡ 15:14 Li ze iLuk 6.39 § 15:18 Li ze iMat 12.34 * 15:19 Li ze iGal 5.19-21; i1Kori 6.9-10; iRom 14.14

ni a rō q pfi otsele eḡbhue.* 20 Emhi enana e ri oḡbō q khi ʔni ʔa pfaṣe. Ama ini oḡbō q le eminale ni ʔa rō kpe abo, ʔa ri oḡbō khi ʔni ʔa pfaṣe.

*Irudunga oyi ʔkpotso ʔngi iKena
(iMak 7.24-30)*

21 Ijesu ʔ te aḡhō vu, ʔ bhale eke iTai ali iSidoni. 22 ʔkpotso ʔngi iKena ni ʔ la ukiekie eke oḡhō ʔ bhale deba ijesu ʔ lema li, ʔʔ li, “ʔnōmhue Omi iDefidi kpeke mhōli ilelemhi na mhe. Omimhe ni ʔmueshi ʔ mhue ayemhe ʔkpaghiē. Oo ze mu ʔli gba memena.”

23 Ama ijesu ʔa sō ʔli ʔ. Eniyē odukhokho eyi ijesu, ʔ ijesu ʔ khu ʔni ʔkpotso khi ʔʔ kpe okeke deba eḡe.

24 Ijesu ʔʔ we, “Isumha eyi iZireni ni e waa, a ghie mhe ghi tse.”

25 ʔni ʔkpotso ʔ suo ona, ʔ bhale ya de wugha odalo oyi ijesu, ʔʔ li, “ʔnōmhue kpeke kpaghiē mhe obo.”

26 Ijesu ʔʔ li, “ʔa ti ni a rue eminale oyi eniyē pfi ghi ewa.”

27 ʔni ʔkpotso ʔʔ, “Ighō lō guegue, ʔnōmhue. Ama ewa eḡ le eminale ni o rōte ukhomhi itebu oyi ʔni ʔ mhōli we de kua eke.”

28 Ijesu ʔʔ ʔni ʔkpotso, “Egbegbō u mhue irudunga, a ya ri emini u nono ne.” Aḡhōaḡhō omi ʔli ʔ ze.

29 Ijesu ʔ te aḡhō vu, ʔ rōte okē oniēmhi iGalili le. ʔ nga ukhomhi ute ya shito. 30 Ebuu eḡbō e bhale deba li aḡhō, e tsua eḡbō ni e guoḡhō aḡe-a, ali eni e ze alo ali eni e le esō, ali eni e ki shi, ali ingmenu ali ebubu eḡbō ni e mhue iguamhi ʔdōda bhale ya shi ufuēḡe oyi ijesu. ʔ ri weḡe nya ze. 31 Abō e sha eḡbō abi e rō me khi ingmenu ee ngme, eḡbō ni e guoḡhō a, e vule kia, eni e ze alo e me eke, ighō, ee kuēghie Eshineḡba oyi iZireni.

*Ijesu ʔ ri eminale na eḡbō agbele ene le
(iMak 8.1-10)*

32 Ijesu ʔ lu eniyē odukhokho eyōli, ʔʔ we, “Elemhi eḡbō ena e ga lala mhe irari khi eḡe-esē na ni e te nu mhe la akana. Eḡa me eminale le. Mhi aa nono ni mhi gueyē we e ri elemhi ofuē ke je, ini ubi o khi rue we shi ode.”

33 Eniyē odukhokho eyōli e mhila li, “Obo a te ya me eminale ni ebubu eḡbō ena e ya le ifu oyemhi ni awa la ena?”

34 Ijesu ʔ mhila we, “Ibulēdi ingme a mhōli shi aḡhō?”

E ʔli “Iruli ishilua ali ikuku ifeḡe.”

35 Ighō ijesu ʔʔ eni eḡbō e shito ekeke. 36 Ighō ʔ rue eni ibulēdi eḡhō ali eni ifeḡe ʔ kphēmhi na Eshineḡba shi ʔ. ʔ khi we a, ʔ

reḡe na eniyē odukhokho eyōli e kemhi we na eni eḡbō. 37 Oḡbōkpa ʔ le, ʔ khue. Eniyē odukhokho eyōli e sanō eni e le kpōle shi ighughu ishilua e vō tsuulu. 38 Emōse agbele ene 4,000 e le eni eminale. Ini oḡbō ʔa leli ikpotso ali eniyē ma ʔ. 39 Ijesu ʔ veḡe eni ebubu eḡbō kua se, ʔ lo ʔkō-okē oniēmhi je ukiekie eke iMagidaleni.

16

*E mhila ijesu ʔ ri ʔleḡe khase ewe
(iMak 8.11-13; iLuk 12.54-56)*

1 Eḡbō iFarisi ali iSadusi eḡhuo e bhale deba ijesu e ya mu ʔli fe. E mhila li ʔ ri ʔleḡe ni o te iloghie bhale khase we.* 2 Ijesu ʔʔ we, “Ini oḡbōmhi ʔʔ mu eke, a guele khi, ‘Oḡbe-namo o ma ti irari khi idane o yile-a.’ 3 Eḡe uzogbe, a guele khi, ‘Amē o ya ruē amo irari khi idane ʔʔ yile, o gbo bishi-a.’ A guē bino irarogbe guele abi oḡbe o ya li, ama aa doḡe ʔ guele emini eḡheḡhe ni a la memena o ngme. 4 Eḡe eḡbō ebe na agbhotu ona ni aa ri igesikia ga Eshineḡba! A mhila mhe ʔleḡe? Aa ya ri okhōghuo khase e, se ni onayi ijona omekeguele.”†

Ighō ijesu ʔ pfi we shi aḡhō vu.

*Oyese oyi eḡbō iFarisi ali iSadusi
(iMak 8.14-21)*

5 Abi eniyē odukhokho eyōli e rō da oni okē oniēmhi ni o khi shi je egele ukiekie obini o kpole se, e sato khi weḡe eḡa yeḡeḡe tsua ibulēdi. 6 Ijesu ʔʔ we a mhue eḡbō e shi angeli oyi eḡbō iFarisi ali iSadusi ni o li abi afuma oyi oyese.‡

7 Eni eniyē odukhokho e nu eḡbewe ngme ʔli khi itobō khi weḡe eḡa tsua ibulēdi bhale ijesu ʔ rō ngme ona.

8 Ijesu ʔ suo emini e ngme, ʔʔ we, “Eni eḡa mhōli irudunga ena, eḡo o ze ni a rō gue eḡo eminale. 9 Aa kie leḡe ingme? Aa sato abi mhi rō kemhi ibulēdi ishe na eḡbō agbele ishe, ighughu ingme a sanō eni e le kpōle vō?§ 10 Ali ibulēdi ishilua ni mhi rō na eḡbō agbele ene le, ighughu ingme a sanō eni e le kpōle vō?¶ 11 Eḡo o ze khi aa kie leḡe khi ʔa khi ingme ibulēdi mhi nu e gue? Ama, mhi e a mu eḡbe e shi oyese oyi eḡbō iFarisi ali iSadusi ni o li abi ifuma.” 12 Lōli eniyē odukhokho eyōli e rō tigbe leḡe khi, ʔa khi ingme ifuma ni a rō nye ibulēdi ʔ nu we ngme e shi, ama ingme osēḡe eḡhōli oyi eḡbō iFarisi ali iSadusi ʔʔ ngme.

*IPita ʔ guele ʔni ijesu ʔ khi
(iMak 8.27-30; iLuk 9.18-21)*

13 Abi ijesu ʔ rō bhale eke iSizeria iFilipi, ʔ mhila eniyē odukhokho eyōli, ʔʔ we, “Qghuo eḡbō e famhi e lie khi Omi Oḡbō ʔ khi?”

* 16:1 Li ze iMat 12.38; iLuk 11.16 † 16:4 Li ze iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ 16:6 Li ze iLuk 12.1 § 16:9 Li ze iMat

¹⁴ Eẹ iJesu, “Eri eḡbọ eghuo ẹ khi iḡoni Oni ọọ batazi eḡbọ u khi, eghuo ẹ lu ẹ, Elaja, eghuo ọ ẹ khi, iJeremaya u khi, eghuo ẹ khi, ọḡghuo emekeḡuele u khi.”†

¹⁵ IJesu ọọ wẹ, “Eẹ oye ẹ, ọḡghuo ẹ khi mhi khi?”

¹⁶ ISamọ iPita ọ rọ ọli, “Yeḡe u khi ọni iKirisiti Omi Eshineḡba ni ọ la ọ.”‡

¹⁷ IJesu ọọ li, “Oni a khi woṣe na u khi, iSamọ omi iJona. Ọa khi ọḡbọ ọ ri iḡesikia ona khaṣe ẹ, obọ oyi Itamḡe na iloghie o te bhale. ¹⁸ Mhi gueye, yeḡe iPita, (ni u khi eḡe). Oni ungmehi ni u ngme ena mhi ya ma Igbaa oyemḡe ni e mie mḡe suọ nga, ekpabọ oyi eghuli ọa doḡe ya mu ọli ọ le. ¹⁹ Mhi ya rue okḡe oyi eghiele oyi Eshineḡba ne, emiemini u waa da lama shi elemhi agbọ ona ne, Eshineḡba ọa ya li lama shi ọ obini iloghie, emini u da lama shi elemhi agbọ ona ne, ọ ya lama shi ọ obini iloghie.”§

²⁰ IJesu ọ gueye eniye odukhokho eyoli e khi gueye eḡbọ khi lọli khi ọni iKirisiti.

Ijesu ọ gue ingme eghuli oyoli le shi eḡe
(iMak 8.31–9.1; iLuk 9.22–27)

²¹ Rote eḡeḡeḡe aḡḡo vu iJesu ọ te gueye eniye odukhokho eyoli, ọọ, liẹ, “Mhi mema ya je eḡe iJerusalemu ni mhi la ya me osoli ebubu abọ eyi eni eḡbhali ali iḡhie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi. A mema ya gbe mḡe-a, ama eḡe nuzi-esẹ a ya guise mḡe le bhale agbọ.”

²² Iḡḡo iPita ọ lu ọli fiẹ je olase ọ liẹ ọli ọ khi ke gbo ngme ḡḡo, “Eshineḡba ọ bighi ọli ku a, ọḡḡo ọa ya tṣe shi ẹ eḡbe!”

²³ IJesu ọ mu eḡbe pfi ọọ iPita, “Vu mḡe ana, okphaghie! Ọzuode u khi shi mḡe ọ, irari khi waa ya sa isamhi ni e rote obọ oyi Eshineḡba bhale, ama usamhi oyi agbọ.”

²⁴ Iḡḡo iJesu ọ gueye eniye odukhokho eyoli, ọọ wẹ, “Ini ọḡbọ ọ da nono ni lọli deba mḡe ne ọ mema ya kie eḡbọli ọ tsua apfida oyoli ọọ deba mḡe.* ²⁵ Irari khi ọḡbọ ni ọ da dua ni lọli tsumhi ayemḡe oyoli ne, agbọ on-abi oyi Eshineḡba o ya de ọli obọ-a, ama ọḡbọ ni ọ da ri itobọ oyemḡe rue ayemḡe oyoli pfi-a ne, ọ ya tsumhi ọli.† ²⁶ Iḡhe eleli ni ọḡbọ ọ ya me ini ọ le ugu agbọ ona nya, ni ayemḡe oyoli o rọ de ọli obọ-a? Abi khi elo ọḡbọ ọ doḡe rọ ya fali ota rọ to ayemḡe oyoli. ²⁷ Irari khi Omi Ọḡbọ ọ ya bhale elemhi ufumhi oyi Eshineḡba lọli ali iḡeni eyoli, eḡeḡeḡe aḡḡo ọ ya ri eleli na ọḡbọḡbọ abi ọ li gbe.‡ ²⁸ Mhi gueye ẹ khi eḡbọ eghuo e la ana memena ni ẹa ya ghu ne, ni e rọ ya me khi Omi Ọḡbọ ọọ bhale abi oḡhie.”

17

Imamachi oyi iJesu

(iMak 9.2–13; iLuk 9.28–36)

¹ Oḡbeḡe-esesa o doṣe se, iJesu ọ rue iPita ali ijemhisi ali iḡoni ikhi inyoghuo ijemhisi, weweghuo kpe e ya nga ukhomhi ute ni o yagha. ² Ọ la aḡḡo mu mela-a ukpeloe wẹ. Alo eyoli e ḡe abi ovo, itsua ni ọ so e ḡe abi akpa. ³ O li deṣe, ghe kḡe, e me khi iMosisi ali Elaja khi e nu iJesu ẹ ngme.

⁴ Iḡḡo iPita ọọ iJesu, “Onomḡue, o ma ḡe ti khi anye la ana! Ini o ḡḡe ẹ, mhi ya to okhoho ese, oḡghuo ọ o khi o ye, olese ọ o khi oyi iMosisi, onokḡole o khi oyi Elaja.”

⁵ Abi ọ kie li ngme, iḡḡo otughunu ni o ḡe nyanyanya o bhale ya khukhu wẹ-a. E suọ khi uruli o rote oni otughunu liẹ, “Ommḡe ni mhi nono ingme oyoli na, ni ọ ri eḡbe ẹ mu mḡe. A suọ emini ọ gueye ẹ.”*†

⁶ Abi eni eniye odukhokho e rọ suọ ona, e de yeṣhi ta alo rughu, ulishi oo mu wẹ. ⁷ Iḡḡo iJesu ọ bhale ya ri obọ ti wẹ, ọọ wẹ, “A vule, a khi ke ze ni ulishi o mu ẹ.” ⁸ Abi e ke rọ yase alo eḡe, ẹa ke me ọḡbokḡoghuo aḡḡo se ni iJesu lọlighuo kpe.

⁹ Abi e rọ tiemhi oni ute le, iJesu ọ tse agua ye wẹ, ọọ. “A khi gueye ọḡbokḡoghuo emini a me, ini aa li rote eghuli guise Omi Ọḡbọ le.”

¹⁰ Eni eniye odukhokho eyoli e mhila li, ẹe, “Elo ọ ze khi esese Ishi eyi iMosisi ẹ liẹ khi Elaja ọ mema kḡe ya bhale?”‡

¹¹ IJesu ọọ wẹ, “Elaja ọ mema kḡe ya te ode bhale ya mu eḡbe emhikpa shi eḡe. ¹² Ama mhi gue ẹ ye ẹ khi Elaja ọ she bhale ama eḡbọ ẹa lama khi lọli ọ khi, e li ọli abi o ḡḡe wẹ. Iḡḡo e ya li na Omi Ọḡbọ osoli.”§ ¹³ Iḡḡo eniye odukhokho eyoli e tiḡbe leṣe khi ingme oyi iḡoni Oni ọọ batazi eḡbọ ọọ ngme.

Ijesu ọ ri omọ ze

(iMak 9.14–29; iLuk 9.37–43a)

¹⁴ Abi e rọ nyene eḡbe bhale deba eni ebubu eḡbọ, omḡe oḡghuo ọ bhale ya wugha odalo oyi iJesu. ¹⁵ Ọọ, “Onomḡue, kḡeḡe le elemhi omi mḡe ni ọ mḡue ughuamhi ni ọ mu ọḡbọ pfi gbe. O ma nase ọli gba. Isheghuo o mu ọli ẹ pfilo erali, isheghuo ọ de pfilo oḡe. ¹⁶ Eri mhi rue ọli khi eniye odukhokho eye, ẹa doḡe rọli ze.”

¹⁷ IJesu ọọ, “Ashi mhi beṣhi ri abọ mu udu na ẹ ya ramhi, ẹe eḡḡo ni ẹa mḡue irudunga ali iwali eḡbọ, eḡe ingme mhi ke beṣhi ri abọ mu udu na ẹ ya ramhi? A rue ọni omọ ghi mḡe ana.” ¹⁸ Iḡḡo iJesu ọ mḡese na oni

† 16:14 Li ze iMat 14.1–2; iMak 6.14–15; iLuk 9.7–8 ‡ 16:16 Li ze iḡon 6.68–69 § 16:19 Li ze iMat 18.18; iḡon 20.23

* 16:24 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † 16:25 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iḡon 12.25 ‡ 16:27 Li ze iMat 25.31; iwole 62.12; iRom 2.6 * 17:5 Li ze Igbae 22.2; iDeut 18.15; iwole 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22

† 17:5 Li ze 2 iPit 1.17–18 ‡ 17:10 Li ze iMala 4.5 § 17:12 Li ze iMat 11.14

ayemhẹ ọkphaghie ọgho, o te ọli egbe fie ya lase, oni ọmọ ọ ze aghoagho.

¹⁹ Igho eniye odukhokho e bhale deba ijesu abi o ro kpe lolighuo le, e mhila li, e ọli. "Elo o fe ze khi anye ẹa dobe khu oni ayemhẹ ọkphaghie ya lase?"

²⁰ Ijesu oo we, "Itobo khi irudunga oye e oo she lo. Mhi gueye e khi ini a mhuẹ irudunga ni o she abi ukpamhi ọara imositadi, a ya dobe gueye ute ona, e ọli, 'Vu ana lasele je oobo.' O ligho ne abi u ngme. Aa me emini ọa ya ze e ke li." ²¹ [Ama ode ni a te dobe khu ayemhẹ obe onana fie lase khi, ode iromhi isoso ali azumhi ipfipfi.]*

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMak 9.30-32; iLuk 9.43b-45)

²² Abi eniye odukhokho eyoli e ro bhale iGalili, ijesu oo we, "Eghẹghẹ o she ramhi ni a ro ya ri Omi Ogbọ na egbo de. ²³ E ya gbe ọli-a, ama elenuzi-ese a ya guise ọli le bhale agbo." Oni ungmemhi o ri egbe pfo we-a.

E mhila ijesu oga oyi Owa ugamhi

²⁴ Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e ro nyene egbe jele iKapanomu, emionoga na Owa oyi Eshinegba e bhale deba iPita, e mhila li, "Osese oye e ọ li fe ze oga oyi Owa oyi Eshinegba?"†

²⁵ IPita oo we, "Ee."

Abi iPita o ro lo elemhi owa le ya mhila ijesu, ijesu o kpe ngme. Oo, "ISamo, eghuo u fe sa khi enighie ena agbo ona e famhie mie oga? Emo-ekẹ abi epfese?"

²⁶ IPita oo, "Epfese."

Ijesu ọli, "O ti sho! Ogho o rokhasẹ khi ọmọ ekẹ ọa khi oni oo ze oga." ²⁷ "Ama ini awa khi lue na we, je okẹ ya pfi ugba oye pfilo. Afele ni u tode ya mu, khueghie ọli unu-a, u ya me ọli ukpago unu rue. Rue ọli ni u roli ya ze oni oga oyemhẹ ali oye."‡

18

Oghuo o fune shi Eghiele oyi Eshinegba
(iMak 9.33-37; iLuk 9.46-48)

¹ Eghẹghẹ agho, eni eniye odukhokho e bhale deba ijesu, e mhila li, "Oghuo o fe fune shi Eghiele oyi Eshinegba?"* ² Igho ijesu o lu ukuku ọmọ bhale migha we odalo. ³ Oo we, "Abi o li mhi li gue ọli e ye e, khi, ini aa li mu pfi ni a li abi ikuku eniye, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.† ⁴ Ogbọ ni o ga fune shi Eghiele oyi Eshinegba khi, oni o ri egbo li tiemhile abi ukuku ọmọ ọnana.

⁵ "Onini o da ri irari eva oyemhẹ mie ọmọ ọnana ne, mhemhẹ o mie. ⁶ Ama ini ọgbokhoghuo o yese enana ni e mie mhe suo

pfido, ini a bie mu iko zu ogho oghogho uruli tsua pfilo elemhi oke oniemi, o ti ne.

⁷ "O maa kholo mu egbo ni e yese egbo o lamhe. Ogbọ ọa dobe ya na pfue imufe oyi olamhe. Ama o ma kholo egbo ni e ze khi a me eni imufe eghogho egbe. ⁸ Ini obo oye, okekhi owe oye, o ze ni u lamhe, khi ọli pfi-a. Irari khi o ti ne ini ogho o khi okhomhi ya lo agbo na agboagbo, ni abo ali awe e gba pfo nali ya lo owa ere.‡ ⁹ Ini o khia khi eloe oye o ze e lamhe, vuonyo li pfi-a. O ti ne u ri ukpeloe oghuo ya lo iloghie, ni alo e ro gba ne, pfi e ya lo ilimhi iriere.§

Okhe irokho koho oyi osumha ni o wa
(iLuk 15.3-7)

¹⁰ "A khi ze ni a ri eloe gbe eni ẹa mu eloe enana, irari khi eri igeni eyewe na iloghie e migha odalo oyi Itamhe eghẹghẹkpa. ¹¹ [Eri mhemhẹ Omi Ogbọ mhi bhale ya tsumhi eni e wa-a.]

¹² "Se a sa shi o? Ini ogho o mhuẹ isumha eghbueshe ni oghuo o, o ro wa-a. Oa khi eri o ya ze oghuo ọa la eghbueshe egho obo, o ya nono oghuo ni o wa a egho? ¹³ Ini o me ọli, mhi gue e ye e khi egbe e ya mu ọli shi oghuo ogho dose oghuo ọa la eghbueshe enekpole ni ẹa waa. ¹⁴ Igho Ita e na iloghie ọa li nono eni ẹa mu eloe enana ni e wa-a.

Inyoghuo e ni o pfido ne

¹⁵ "Ini inyoghuo e o lue ne, le deba li ka gueye ọli emini o li. Ama ze ni o khi yeye ali lolighuo kpe. Ini o ri esọ shi e eke, u she gbo sheshe ọli shi ode.* ¹⁶ Ama ini ọa ri esọ shi e eke, lu ogho oghuo abi ava elese, eghẹghẹ agho ni e khi otselẹ abi Ebe-no-pfuaese o ngme.† ¹⁷ Ini ọa ri esọ shi e o, le ya gue eni ingme nya ye ena igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo. Ini ọa gbo da ri esọ shi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo o ne, a ti kia nali. A rue ọli shi ogho ni ọa miesuo ali omionoga ogho okholo.

¹⁸ "Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi emiemi- ini aa da lama shi oni agbo ona ne, aa ya li lama shi o na e obini iloghie. Ali khi emiemi a da lama shi agbo ona ne, a ya lama shi o na e obini iloghie.‡

¹⁹ "Mhi gbo gueye e khi ini e ọtuava a da lama shi emikhoghuo agbo ona ni a ro so iromhi shi o ne, Itamhe ni o la iloghie o ya ri ele ọli na e. ²⁰ Irari khi asha ni egbo ava o khi aase e da lona kugbe irari eva oyemhẹ ne, mhi nu we la agho."

Okhe irokho koho oni ọa ya gbe kua na ogho

²¹ IPita o bhale deba ijesu, o mhila li, "Iti-ingme inyoghuo-mhe o fe ya lue na mhe

* 17:21 Li ze iMat 21.21; iMak 11.23; i 1Kori 13.2 † 17:24 Li ze Okiali 30.13; 38.26 * 18:1 Li ze iLuk 22.24 † 18:3 Li ze iMak 10.15; iLuk 18.17; i 1Pit 2.2 ‡ 18:8 Li ze iMat 5.30 § 18:9 Li ze iMat 5.29 * 18:15 Li ze iLuk 17.3 † 18:16 Li ze iDeut 19.15 ‡ 18:18 Li ze iMat 16.19; iJqn 20.23

ramhi ni mhi rọ ya gbe kua nali? Iti ishilua?"

²² Ijesu ọọ li, "Tiye, ọa khi iti ishilua tse, ama iti egbhuęse ali igbe asha ishilua. S*"

²³ "Irari khi eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi oghie oghuo ni ọọ eni eę ga eyoli e bhale ya rọkhaęe luę abi e li gbe akanya. ²⁴ Abi ọ rọ gho bino na we abi e li gbe na li, a rue omose oghuo ni ọ lo ọli eępa idududu bhale. ²⁵ Abi oni omose ọa rọ dobe fali eni ikpagho, oni oghie ọọ e mu ọli ali ughue ọli ali imi ọli ya de ni ọ rọ fali eni ota.

²⁶ "Oni ọọ ga ogho ọ de ya wugha odalo oyi oni oghie, ọọ li, 'Kpeke, rabomudu na mhe, mhi ya fali e eni ikpagho nya.' ²⁷ Igho oni oghie ọ ya mhue isomhelemhi na li, ọ gbe eni ota kua na li, ọ zę ọli vu.

²⁸ "Ama abi oni ọọ ga ọ rọ fię lase, ọ me oni ọọ ga nabi ọli ni ọ lo ọli ikuku ikpagho. Igho, ọ khi awulu shi ọli uruli, ọọ li, 'Fali mhe ota ni u lo mhe!'

²⁹ "Onuzava oyoli ogho, ọ de ya wugha, ọọ lema li, ọọ li, 'Kpeke rabomudu na mhe, mhi ya fali e.'

³⁰ "Ama ọa lama na li. Ọọ a mu ọli ya shi owa ighumha ya ramhi ni ọ rọ ya fali eni ota.

³¹ Abi eni eę ga enekpọle e rọ me emini ọ li, elemhi ee bi we. E le ya gue eni ingme nya ye oni oghie ogho.

³² "Igho oni oghie ọ ghie ya lu oni ọọ ga ogho, ọọ li, 'Yeę oni ọọ ga ọna okholo ọna, mheme mhi gbe ikpokpomhi ikpagho ni u lo mhe kua ne irari khi u lema mhe, ³³ waa khi oni ọ kha li mhue isomhelemhi na onuzi-ava oye abi mhi mhue isomhelemhi ne?'

³⁴ Igho elemhi e bi oni oghie, ọ mu ọli ya shi owa ighumha ni a nali osue ya ramhi ni ọ rọ ya fali eni ota ni o lo nya.

³⁵ "Ina Itamhe na iloghie ọ li ya li e ini aa rọte ekemhi udu gbekua na inyoghuo e."

19

Ipfa-ughue-a (iMak 10.1-12)

¹ Abi ijesu ọ rọ ngme se, ọ te eke iGalili vu je eke iJudia ukiekie okę iJodani, ² Ebulu eębo e ve deba li. Ọ rewe la agho ze.

³ Eębo iFarisi eghuo e bhale ya mu ọli fe ni e ba me asha mu ingme ma li obọ. E mhila li, "Ushi oyawa o fe lama shi ọ omose ọ ri itobọ emhikhoghuo khu ughue ọli?"

⁴ Ijesu ọ mhila we, "Aa zę abi Ebe-nopfuase ọ ngme khi eri Eshinegba ni ọ ma eębo te igbaekele, ọ ma eębo omose ali ọkpotso?*" ⁵ Eshinegba ọ gbolo e, 'Itobọ ona omose ọ ya zę itali ali inyọli obọ, ọ to ma ughue-ọli ọ, wewe ava e mele oębo oghuo-a.' ⁶ Eęheęhe

agho e a ke khi ava ama oghuo. Itobọ ona, emini Eshinegba ọ she to ma, oębo khi vase ọli-a."†

⁷ Eni eębo iFarisi e mhila ijesu, "Elo ọ zę khi Ushi oyi iMosisi o lama oębo ọ nya ebe ipfa-ughue-a mhọli ughue ọli obọ, ọ khu ọli?"‡

⁸ Ijesu ọọ we, "Itobọ khi aa gbe udu o zę ni Ushi oyi iMosisi o rọ lama li na e, ama ọa kpe te igbaekele ligho. ⁹ Mhi gueye e khi onini ọ khu ughue ọli ni ọa rọ khi itobọ okia, ni ọ rọ ya rue ọkpotso ọlese ne, o she kia okia."§

¹⁰ Eniye odukhokho eyi ijesu eę, ini o khia khi ina o bie khi iteva omose ali ughue ọli, o bie ti ne oębo khi rue ọkpotso shi.

¹¹ Ijesu ọọ we, "Ọa khi oębokpa oni oseęe ona o go lu, se ni eni Eshinegba ọ ri oni afu na e khi rue ọkpotso. ¹² Irari khi emhi ebulu eę zę khi ebulu eębo e a ya rue ọkpotso, eghuo, itobọ khi igho Eshinegba ọ ma we, eghuo, itobọ khi eębo e re we khi igho, elese e ri eębewe mele ọwali-a ni e me asha ga Eshinegba eębeębo. Oębo ni ọ dobe ya ri eębe mie oni oseęe, ọ ri eębe mie."

Ijesu ọ lema na eniye enikeke

(iMak 10.13-16; iLuk 18.15-17)

¹³ Eęheęhe agho, eębo eghuo e wolọ eniye enikeke bhale ghi ijesu ini ọ ri obọ nga we ukhomhi, ni ọ sọ iromhi na we. Ama eniye odukhokho eyoli ee khu we, e ti je ukhokho.

¹⁴ Ijesu ọọ we "A zę ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke khu we irari khi wewe enana e mhọli agbo oyi Eshinegba." ¹⁵ Ọ ri obọ nga we ukhomhi se, ọ rọte agho vu.

Ozeo ni lolo pfue

(iMak 10.17-31; iLuk 18.18-30)

¹⁶ Ozeo oghuo ọ bhale ya mhila ijesu, ọọ, "Oseęe onete, elo mhi fe ya li ni mhi rọ ya mhọli agbo onabi oyi Eshinegba?"

¹⁷ Ijesu ọọ li, "Elo ọ zę ni u rọ ọ lu mhe onete? Eshinegba luęghuo kpe ọ lese ti. Ini u wa nono ni u mhọli agbo onabi oyoli, ri ishi eyoli gbe akanya."

¹⁸ Ọ mhila ijesu, "Ishi eneghuo ọ?"*

Ijesu ọọ li, "Khi gbe ugbeli, khi kia okia, khi do ughiatọ, khi pfi otsele eębhuo mu oębo. ¹⁹ Mu ekpe na ite ali inye, gbo zę ni, u nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono eębe e."†

²⁰ Oni ozeo ọọ ijesu, "Te eke vu mhi te ri eni u ga ngme ena nya a gbe akanya, onoghuo o ke kpo mhe le?"

²¹ Ijesu ọọ li, "Ini u wa nono ni u gba pfo, le ya ri itsua ni u mhọli nya de u kemhi eni ikpagho na eębo ni e a mhọli, ni u mhọli epfue shi obini iloghie. U tigbe bhale ke ya deba mhe kia."

§ 18:22 Li zę Igbae 4.24 * 18:22 Li zę iLuk 17.3-4 * 19:4 Li zę Igbae 1.27; 5.2 † 19:6 Li zę Igbae 2.24 ‡ 19:7

Li zę iDeut 24.1-4; iMat 5.31 § 19:9 Li zę iMat 5.32; 1 iKori 7.10,11 * 19:18 Li zę Okiali 20.13-16; iDeut 5.17-20

† 19:19 Li zę Okiali 20.12; iDeut 5.16; iLev 19.18

²² Abi ɔni ɔzeo ɔ ro suo ona, egbe e pfo li-a itobo khi ɔo pfue gba.

²³ Ijesu ɔo eniyɛ odukhokho eyoli, “Mhi gue ɔli e ye e khi, o ma munu ni e ɛgbɔ ni e pfue e ze ni Eshinegba o mhese na we. ²⁴ Mhi gbo gueye e khi, ni ɔgbɔ ni ɔ pfue o ro lo eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ɔgbɔ ke dua ni lo li ri akphere rote ese asuge ya fie.”

²⁵ Abi eniyɛ odukhokho eyi iJesu e ro suo ona, abo e sha we, e mhila li, “Oghuo ɔ ke dobe ya lo Eghiele oyi Eshinegba sho?”

²⁶ Ijesu ɔo bino we, ɔo, “Ini a ri oyi ɔgbɔ ngme, ona o ya munu, ama abo oyi Eshinegba, emhikpa o ze ɔli e riyele.”

²⁷ IPita ɔ mhila iJesu, ɔo li, “Anye ni anye ze emhikpa abo bhale deba e ena, elo anye ya me ɔ rue?”

²⁸ Ijesu ɔo we, “Abi o li mhi li gue ɔli e ye e khi ini Omi ɔgbɔ ɔ da shito ukpekhomhi ufumhi oyoli egehege agbo Onogbo, ee ogbava ni a deba mhe a ya nu mhe shito ikpekhomhi igbeva, a mhese e na edeli igbeva eyi iZireni.[‡] ²⁹ ɔgbokpa ni ɔ da ze owa oyoli obɔ, okekhi inyoghuo ɔli, ni ɔ ze itali ali inyoli obɔ ali inyoghuo ɔli ali imiɔli ali epfue eyoli obɔ shi itobo oyemhe ne, ɔ ya mhuɛ epfue eghoghɔ asha egbhueshe, ɔ gbo mhuɛ agbo onabi oyi Eshinegba. ³⁰ Ama ɛgbɔ eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho, e ya ralo.”[§]

20

Okhe irɔkhokho oyi egbikanya na elemhi ogba ipfonu

¹ “Eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi ɔmɔse ɔghuo ni ɔ fie lase ya wolo ɛgbɔ eluzogbe je ogba ipfonu oyoli ya gbe akanya. ² ɔ lama khi lo li ya fali ɔgbɔ ingme ni a mie ogbele. ɔ rewe je ogba ɛra ipfonu oyoli ya gbe akanya.

³ “Elemhi agogo itili eluzogbe, ɔ fie lasele, ɔ me khi emɔse eghuo e migha elemhi oki ni ɛa mhuɛ oni ɛe gbe. ⁴ ɔo we, ‘A je ogba ɛra ipfonu oyemhe ya gbe akanya khi mhi ya fali e emini o ti.’ ⁵ Ighɔ e vu.

“Elemhi agogo igbeva ele ɔguota ali agogo ese ele ɔgbomhi, ɔ gbo lighɔ ya wolo emɔse elese. ⁶ Agogo ishe o she ramhi, ɔ gbo bhale ya e emɔse elese ni ɛa li gbe okhoghuo. ɔ mhila we, ɔ we, ‘Elo o ze ni a ro migha ana amo kpa pfuse egehege-a, ni aa ro gbe okhoghuo?’

⁷ “E ɔli, ‘Irari khi ɔgbokhoghuo ɔa lu anye shi akanya lo.’

“Oo we, ‘A je ogba ipfonu oyemhe ya gbe akanya.’

⁸ “Ogbomhi o ke mu eke, ɔni ɔ mhuɛ ogba ɔgho, ɔ lu ɔni ɔ ri ɛgbɔ e gbe akanya na li, ɔo,

‘Lu eni e gbe akanya ni u fali ɔgbɔ ota. ɔ kpe rote ɛgbɔ ni e kpe ukhokho bhale fali ota ya ramhi eni e kpe bhale.’^{*}

⁹ “O fali ɛgbɔ ni e te agogo ishe ɛlogbomhi gba akanya le ukpaghuo. ¹⁰ Abi eni e te odode gba akanya le e ro bhale ya mie ifata, e dabi khi ikpagho eyewe e ya bu dose eni e kpe ukhokho bhale oni akanya. Ama a ga fali we abizize. ¹¹ E mie ifata se, ee wolo ɔni ɔ mhuɛ ishemhi. ¹² E ɔli, ‘Emɔse ena ni a kpukhokho mie, iwakati oghuo e lese gbe akanya, ama rote ele uzogbe fiefie anye te ri ukhomhi shi ovo ya ramhi ɔgbomhi. Ama u ya fali anye abizize!’

¹³ “Omhuɛ-ishiemhi ɔ ro ɔtuoghuo elemhi we, ‘Omue, mhi aa liele. ɔa khi ukpaghuo-ghuo a lama na mhe shi akanya ogbele?’ ¹⁴ A mo ikpagho eye e ni a ke je apfe. Onoghuo o de e shi ɔ ini mhi fali ɔmɔse ni mhi kpukhokho mie abi mhi fali e. ¹⁵ Abi khi mhia dobe ya li ikpagho eyemhe abi o ghole mhe? Eri a ke kpe ofuma irari khi mhi da khi ɔgbɔ ni ɔ somhopfa?”

¹⁶ “Ama ɛgbɔ eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho e ya ralo.”[†]

Ijesu ɔ gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMak 10.32-34; iLuk 18.31-34)

¹⁷ Abi iJesu ɔ ro ɔ nga iJerusalemu, ɔ lu eniyɛ odukhokho eyoli je asheghuo ya gueye, ɔo we. ¹⁸ “iJerusalemu ni awa je ena, a ya la oobo ri Omi ɔgbɔ na ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi de, agho e la ya pfa ezɔ igbe-a mu ɔli. ¹⁹ E tigbe rue ɔli na ɛgbɔ iJeta, e ro li egia, e gbe ɔli ite, e ta li ma apfida, ama ɛlenuzi-ese, a guise ɔli le bhale agbo.”

Emini ughue iZebedi ɔo iJesu ɔ riyele na lue

(iMak 10.35-45)

²⁰ Igho ughue iZebedi ɔ rue imi ɔli ava bhale deba iJesu, ɔ wugha li odalo, ɔo li ɔ kpekpe ɔ somhi lue opfa.

²¹ Ijesu ɔ mhila li, “Elo wa nono.”

ɔo li, “Lama na mhe khi imimhe aava ena, khi oghuo ɔ kha shito e obɔ ita, ɔnɔkpole ɔ shito e ɔgobo eghiele oye.”

²² Ijesu ɔo we, “Aa lese emini a mhila. A ya dobe da uko osoli ni mhi ya da?”

E ɔli, “Anye ya dobe.”

²³ Ijesu ɔo, “A rote uko ni mhi te da ya da, ama, ɔa khi mhemhe mhi ya ze ɔni ɔ ya shito mhe obɔ ita ali ɔgobo. Eni Ita ɔ riyele we shi na e mholi we.”

²⁴ Abi eniyɛ odukhokho ogbe enekpole e ro suo, e pfaa na ɔgbɔ ali inyoghuo egho.

²⁵ Igho iJesu ɔ lu we tigbili, ɔo we, “A lese khi ighie eyi ɛgbɔ iJeta eri ɛe jili ɛgbɔ eyewe.

‡ 19:28 Li ze iMat 25.31; iLuk 22.30 § 19:30 Li ze iMat 20.16; iLuk 13.30 * 20:8 Li ze iLev 19.13; iDeut 24.15

† 20:16 Li ze iMat 19.30; iMak 10.31; iLuk 13.30

Eni e kpeda e ri omhese ri itoto e sha we ma.
 26 Ama, ɔa khi igho iteva oye e. Oni ɔ da nono ni loli fu ne, ɔ khi oni ɔo ga enekpole.[‡] 27 Ini ɔngese ɔo nono ni loli khi ɔnodode, ɔ mele oni ɔo ga oyi enekpole a.[§] 28 Ezeze abi Omi Ogbɔ, ɔa li bhale ni a ke ga li, ama ɔ bhale ni ɔ ro ga egbɔ ali ni ɔ gbo ri agbɔ oyoli mie ebubu pfuese.”

*Ijesu ɔ ri ezalo aava ze
 (iMak 10.46-52; iLuk 18.35-43)*

29 Ijesu ali eniye odukhokho eyoli e rote iJeriko vu, ebubu egbɔ e we deba li. 30 Emose ezalo aava e shito epfe-ode. Abi e suo khi ijesu ɔ rote agho dose. E tseɛ, e lie. “Onomhue, Omi iDefidi, le elemhi anye.”

31 Oni ebubu egbɔ e dese we, e khukhu unu, ama e kiele tseɛ leghe, e lie. “Onomhue, Omi iDefidi kpekpe le elemhi anye.”

32 Igho ijesu ɔ migha, ɔ lu we, ɔo we, “Elo a nono ni mhi riɛle na e?”

33 Ee ɔli. “Onomhue, kpekpe anye e nono ni u khueghie anye alo-a.”

34 Ijesu ɔ mhue ilelemhi na we, ɔ ri obɔ ti we alo, eni alo e khueghie-a, e deba li.

21

Egbɔ e ri ufumhi na ijesu abi ɔ ro lo elemhi iJerusalemu

(iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40; iJon 12.12-19)

1 Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e li ti i mama iJerusalemu, e bhale ikuku eoli na lui iBetifagi ni o la Ute eera Olivu. Ijesu ɔ la agho ghie eniye odukhokho eyoli aava je eoli ni o la odalo. 2 ɔo we, “A je eoli ni a fe odalo oyeɛ ena, khi a ya me akphere ali omioli. A taghie we-a, a mu we ghi mhe ana. 3 Ini ogbokhoghuo ɔ mhila e emhikhoghuo, a gueye ɔli khi Onomhue ɔ ya rewe riɛle emhi, ɔ gbo ya nyene we bhale lena.”

4 Eri a me enana ni a ro bhale ya e khi ungmehi ni emekeguale e ngme, ni e bhale ya tse. Ni ɔo

5 “A gueye edeli iZayo,*

‘A bino khi oghe oye e ɔo bhale deba e. ɔ mholi ikuegbe-a, ɔ nga ozele akphere, ikhi Oni akphere.’”

6 Igho eniye odukhokho eyi ijesu e ye abi ɔ ghie we. 7 Igho e rue oni akphere ali omi ɔli bhale, e banɔ ide eyewe egbe nga li egbe, ijesu ɔ nga li shito. 8 Ebubu egbɔ e gueghie itsua eyewe naghie-a shi ode, eghuo e kholo eyamhi naghie-a shi ode. 9 Eni egbɔ ni e ralo ali eni e kpe ukhokho e tseɛ, e kueghie ɔli, e lie,

“Tsumhi anye, Tsumhi anye, Omi iDefidi!”

“Ikhivose khi oni ɔ ri eva oyi Onomhue bhale.”

Ikuẽghie khi oyi Eshinegba.

“Tsumhi anye.”†

10 Abi ijesu ɔ ro lo elemhi iJerusalemu, oni edeli nya o wushe-a, egbɔ e mhila, e lie, “Oghuo oni omose onana ɔ fe khi?”

11 Eni egbɔ ni e nu ɔli kia e gueye we, ee “Ona khi ijesu oni omekeguele ɔnge iNazareti na eke iGalili, ni a shobo na awa khi ɔo bhale, ikhi oni awa migha khe.”‡

Ijesu ɔ lo elemhi Owa Oyi Eshinegba

(iMak 11.15-19; iLuk 19.45-48; iJon 2.13-22)

12 Ijesu ɔ lo elemhi Owa Oyi Eshinegba. ɔ khu egbɔ ni e la elemhi ɔli e du oki kua. ɔ ghino we abo itebu ni e la ngmomhi ikpagho kua, ali ibechi oyi eni e ri inekhukhu u e de. 13 ɔo we “A she keke ɔli shi Ebe-no-pfuase, ‘Owa oyeɛmhe, owa ni a la loma o khi,’ ama a she roli mele owa oyi ighiato-a.”§

14 Ezalo ali eni e guoghɔ awe-a e bhale deba li obini Owa Oyi Eshinegba. ɔ rewe ze nya. 15 Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi e ro me khi ijesu ɔo gbe ikanya onyaloa ododa, elemhi Owa oyi Eshinegba, ali khi eniye e la akaghɔ tseɛ leghe kueghie ɔli, e lie, “Ikuẽghie ɔ khi oyi Omi iDefidi,” elemhi e bi we.

16 Igho e mhila ijesu, e ɔli “Wa a suo abi eniye ee ngme e?”

Ijesu ɔo, “Mhi suo.” ɔ mhila we, “Aa kpe suo abi Ebe-no-pfuase ɔ ngme ni ɔ.

“U she ri eniye ali emofe

kueghie ikuẽghie ni o gba pfo’ ”*

17 Ijesu ɔ te agho vu je iBetani. ɔ gbhe agho ni ogbe o gbe.

Ijesu ɔ ku itse na okhua-eni

(iMak 11.12-14,20-24)

18 Ele uzogbe abi ɔ ke ro nyene egbe ukhokho je iJerusalemu, okiamhi o gbe ɔli.

19 Igho ɔ me okhua-eni epfe ode, ɔ le ya bino ɔli, ama ɔa me udumhi okhoghuo ukhomhi ɔ, se ni ebebe. Igho ɔo oni ɔara oghe “Wa gbo ya mo udumhi ghue!” Aghoagho oni ɔara o ku ebe-a.

20 Abi eni eniye odukhokho eyoli e ro me ɔli, abo e sha we. E mhila li, ee. “Se o li kia khi oni okhua o ro gho nyanya ku ebe-a?”

21 Ijesu ɔo we, “Mhi gueye e khi, ini a mhue irudunga ni aa ro mhue akhokhomhe, a ya doɛ li emini mhi li oni okhua ona. ɔa khi onana tse, a ya lie oni ute ona, ‘Vu ya de filo okẽ oniẽmhi,’ oni ute o suo na e.†

22 Irari khi ini a mhue irudunga, emiemini a so iromhi mhila a ya mholi ɔli.”

‡ 20:26 Li ze iLuk 22.25-26 § 20:27 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26 * 21:5 Li ze iZaka 9.9 † 21:9 Li ze iWolo 118.25,26 ‡ 21:11 Li ze iJon 6.14; 7.40; iKa 3.22; iMak 6.15; iLuk 13.33 § 21:13 Li ze iZaka 56.7; iJere 7.11

* 21:16 Li ze iWolo 8.2 † 21:21 Li ze iMat 17.20; 1 iKori 13.2

A mhila iJesu obini o te mholi afu
(iMak 11.27-33; iLuk 20.1-8)

²³ IJesu o lo elemhi apfe oyi Owa oyi Eshinegba le, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e mhila li, "Afu eyi oghuo u ro gbe ikanya enana? Oghuo o ri afu ne?"

²⁴ IJesu oo we, "Mhemhe mhi ya li mhila e ogbo oghuo, ini a da gbaghie o lia ne, mhi ya gueye e oni o ri afu ona na mhe. ²⁵ Mhie i, ibatazi ni ifoni oo batazi na egbo, oghuo o ri afu na li o ke batazi egbo? Egbo e ri oli na li abi khi Eshinegba lo?"

E nu egbewe khako, e lie, "Ini awa e khi 'Obọ oyi Eshinegba o te bhale,' o ya mhila awa, 'Elo o ze ni aa ro mie oli suo?' ²⁶ Ama ini awa e khi, 'Obọ oyi ogbo o te bhale,' ulishi apfowa oo mu awa, irari khi ogbokpa o lese khi omekeguele ifoni o khi."

²⁷ Itobo igho e ke iJesu "Anye aa lese." IJesu oo we "Mhemhe mhi aa li ya gueye e obini mhi te me afu."

Okhe irokhokho oyi eniye aava

²⁸ "Se a me ona shi? Omose oghuo o mhuwe eniye emose aava. O bhale deba oni ogbhali, oo li, 'Omọ ke le ogba ipfonu amo ni u ya gbe akanya.'

²⁹ "Oo itali, 'Mhi a ya ye.' Ama o li denę, o mu udu pfi, oo le oni ogba ipfonu.

³⁰ "Oni itawe o gbo le deba onikeke, o gbo ngme oli abi o kpe ngme oni ogbhali. Oni ikeke ogbo o lama khi loli ya ye, ama o tigbe ye.

³¹ "Onoghuo eniye aava ena o ri ele emini itawe o nono?"

E e iJesu, "Oni ogbhali."

IJesu oo we, "Abi o li mhi li gue oli e ye e khi emionoga ali idegbe e she pfi e shi ana kpe lo Eghiele oyi Eshinegba. ³² Irari khi abi ifoni Oni oo batazi egbo o bhale ya sese e ode ni a ya rote, ni aa lama mie oli suo. Ama emionoga ali idegbe e mie oli suo, e mu pfi. Abi a tseku ri eloe oye me, aa kie mu udu pfi ni a miesuo.‡

Okhe irokhokho oyi eni a mie shi ogba ipfonu

(iMak 12.1-12; iLuk 20.9-19)

³³ "A suo okhe irokhokho olese. Omhuwe-apfe oghuo o ya la o ni o gua ogba ipfonu shi ukhokho apfe oyoli. O khi ogba gasę oli, o ri ele ashini a la nye onyo shi o, O gbo to owa ni o yagha ni a la khe-ekhe shi o. O roli na egbo e ke ri eloe khu oli, o vu eoli oboese. ³⁴ Abi eghęghę ikhięę o ro ramhi, o ghie eni e ga eyoli ghi eni egbo, e ka mie we eni e khi eyelue ghi lue.

³⁵ "Eni egbo ni o ro shi oni ogba ogbo, e mu eni eni e ga eyoli, e gbe oghuo, e gbe oghuo-a, e tononokpote eche. ³⁶ Igho oni omose o gbo ghie eni e ga ele shi we ni e ke bu dose eni

o kpe ghie. Igho eni e la oni ogba e li we abi e kpe li egbo. ³⁷ Ikpukhokho o, o ghie omi oli ghi we. Oo, 'E ya mu ekpe na li.'

³⁸ "Ama abi eni e la oni ogba e ro me khi oni omi oli oo bhale, e lu egbewe ochi, e e gbe, 'Awa gbe oni omi oli-a, ni awa le ugu oyoli.' ³⁹ Igho e mu oli e rue oli je olase oni ogba, e gbe oli-a.

⁴⁰ "Irarigho, ini oni o mhuwe oni ogba ipfonu ogbo o fe bhale, se e a sa khi o ya li eni egbo egbo?"

⁴¹ E e iJesu, "Eri o ya gbolo eni egbo okhoko egbo-a, o ri oni ogba na egbo elese, eni e ya ke ri eni e khi eyoli ghi oli."

⁴² IJesu oo we, "E e a kpe ze oli abi a li keke oli shi Ebe-no-pfuase khi:

"Eche ni itsona e kie pfi,
loli o ke ya mele egbegbi eche
ni o ke mu eloe ne nya-a.

Onomhuwe o ligho ri ele ona,

oo ti anye eloe gba' "*"

⁴³ "Irarigho, igho a li ya mie e Eghiele oyi Eshinegba obo, a rue oli na egbo ni e ri ele emini Eshinegba oo a ke ri ele. ⁴⁴ Ogbo ni o da ya de nga oni eche ne, o ya guogho-a, ama ogbo ni oni eche o da de nga egbe ne o ya mheli-a abi ifufu."

⁴⁵ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbo iFarisi e ro suo oni okhe irokhokho ona, e lese khi we we iJesu o nu ngme. ⁴⁶ E nono ode ni we we e te mu oli ya khukhu, ama ulishi o mu we irari khi egbo e lese khi omekeguele iJesu o khi.

22

Okhe irokhokho oyi ukue ni a la rue omueshi

(iLuk 14.15-24)

¹ IJesu o gbo ri okhe irokhokho ona nu we ngme, oo, ² Eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi ogbie oghuo ni o gbhe ukue na omioli ni oo rue omueshi. ³ O ghie eni e ga eyoli e ka gueye egbo ni o gbhe oni ukue na e bhale, ama e lama ye.

⁴ "Igho o gbo ghie eni e ga elese, oo we, 'A ka gueye eni a lu shi oni ukue khi mhi she nye ekhe shi eke. Mhi she gbolo ena-a, ena ni e mhuwe ila, shi elamhako eyemhe, a she mu egbe emhikpa shi eke. A bhale oni ukue ikhuęę omueshi.'

⁵ "Ama eni egbo e a pfi esọ shi, e vu asha. Oghuo o vu ishemhi, olese o vu oki. ⁶ Eghuo o ni a lu shi oni ukue e mu eni eni e ga egbo, e gbe we, e gbolo we-a. ⁷ Igho elemhi e bi oni ogbie, o ghie ekholi-okhuę eyoli, e ka gbolo eni egbo ni e gbolo eni e ga eyoli-a, e tose we apfe-a.

⁸ "Igho oni ogbie o luno eni eni e ga eyoli, oo we, 'A she mu egbe ukue oyemhe shi eke

‡ 21:32 Li ze iLuk 3.12; 7.29-30 § 21:33 Li ze Aza 5.1-2

* 21:42 Li ze Iwolo 118.22-23

se, ama ɛgbɔ ni mhi lu shi ɔ, ɛa khi eni a kha lu shi ɔ. ⁹ Mena, a ke je ifu ɛoli ikpe ni ebubu ɛgbɔ e legba, ɔgbɔkpa ni a da mɛ ne, a lu ɔli bhale oni ukue.* ¹⁰ Igho eni eni ɛɛ ga e lo ifu ɛoli e luno ɛgbɔ ni e mɛ kpa tigbili, ghe ɛgbɔ enete ali ikhiakhiamhi ɛgbɔ. Oni ashini a gbhɛ oni ukue shi o vɔ ɛgbɔ.

¹¹ “Ama abi ɔni oghie ɔ rɔ bhale ya bino eni ɛgbɔ, ɔ mɛ khi ɔmɔse ɔghuo ɔ la agho ni ɔa sɔ itsua ukue ni a rɔ khuɛɛ ɔmueshi ye ughue. ¹² Oni oghie ɔ mhila li, ‘Omuɛ sɛ u li lo ana le ni u wa rɔ sɔ itsua oyi ukue ni a rɔ khuɛɛ ɔmueshi,’ Oni ɔmɔse ɔa doɓɛ sɔli ɔ.

¹³ “Igho ɔni oghie ɔ gueye eni eni ɛɛ ga ɛgho, ‘A mu ɔli ɛɛ abɔ ali awɛ, a tsua li pfi je olase alo ebili ni a la viɛ, ni a la le akɔ akɔ.*”

¹⁴ “Ogbɔkpa a lu ama ikuku wɛ ni e mie oni ulumhi, a zɛ.”

A mhila iJesu ini a ke zɛ oga na iSiza

(iMak 12.13-17; iLuk 20.20-26)

¹⁵ Igho ɛgbɔ iFarisi e fiɛ ya gba abi e li ya ri omhila mɛ asha mu iJesu. ¹⁶ E ghie eniye ɔdukhokho eyɛwɛ ali eniye ɔdukhokho eyi Eroɗu deba iJesu, ɛ ɔli, “Osesɛ, anye lesɛ khi ɔgbɔ igesikia u khi, u gbolo ɛ sesɛ igesikia oyi ɔghuemhɛ oyi Eshinɛgba. Wa a ya na ulishi oyi ɔgbɔkhɔghuo, itobɔ khi ɛgboliɛ ɔa la ɔnini ɔgbɔ ɔ khi. ¹⁷ Gueye anye, sɛ o fɛ li udu oye? Abi ushi oyawa o ngme, o fɛ ti ni awa zɛ oga na oghie iSiza abi khi ɔa ti?”

¹⁸ IJesu ɔ lesɛ ugbamhi obe ni e gba, ɔɔ wɛ, “Ɖɛ eri ugamhi ku alo, elɔ o zɛ ni a rɔ nono ni a li mhɛ mu? ¹⁹ A rue ukpaghuo ni a rɔ zɛ oga khasɛ mhɛ ghue!” Igho e rue ukpaghuo bhale ghi ɔli. ²⁰ Ɖ mhila wɛ “Alo eyi ɔghuo na? Eva oyi ɔghuo na?”

²¹ Ɖ ɔli “Eyi iSiza.”

Igho iJesu ɔɔ wɛ, “Irarigho, a ri oni o khi oyi iSiza na iSiza a ri oyi Eshinɛgba na Eshinɛgba.”

²² Abi e rɔ suɔ ona, abɔ e sha wɛ, e zɛ ɔli obɔ, e vu.

Ingme ughue iruerue ali irɔte eghuli guale

(iMak 12.18-27; iLuk 20.27-40)

²³ Oni ɔgbɛɛle ɛlegho, ɛgbɔ iSadusi ni ɛ khi iteghuli guale ɔa la ɔ, e bhale deba iJesu ya mhila li ɔgbɔ.† ²⁴ Ɖ ɔli “Osesɛ, iMosisi ɔ gueye anye khi, ini ɔmɔse ɔ ghu-a ni ɔa rɔ bia eniye, inyɔghuo ɔli ɔ rue ɔni ɔsamhi olimhi ni ɔ bia eniye na li na inyɔghuo ɔli ni ɔ ghua ɔgho.‡ ²⁵ Mena inyɔghuo etuoshilua e ke nu anye la ana. Oni ɔgbhali ɔ rue ɔkpotoso ɔ ghua, abi ɔa rɔ bia eniye, ɔ zɛ ɔni ɔkpotoso obɔ na inyɔghuo. ²⁶ Igho eghuli o li gbe inyɔghuo ɔli ɔnuzava ali ɔnuzasɛ ya ramhi ɔnuzi-oshilua ɛa ga bia ɔmɔ ɔkhɔghuo na ɔni

ɔkpotoso. ²⁷ Ikpukhokho ɔ ɔni ɔkpotoso ɔ ghu a. ²⁸ Mena, ɔgbɛɛle iteghuli guale, ughue ɔghuo ɔ fɛ ya khi elemhi ɛwɛ nya, aborɔkhia khi wɛwɛ oshilua e ga rue ɔli shi?”

²⁹ IJesu ɔɔ wɛ, “Eri a da doɓɛ! Itobɔ khi aa lesɛ ungmehi oyi Eshinɛgba ali itoto eyoli lo. ³⁰ Irari khi ini ɛgbɔ e rote eghuli guale, ɛa ke ya rue ikpotso, wɛ khi ikpotso e ke ya ke ngeli na emɔse, eri e ke ya li abi igeni na iloghie. ³¹ Ama oyi ingme ite-eghuli-guale oyi ɛgbɔ ni e ghu-a ne, eri aa suɔ abi Eshinɛgba ɔ ngme e. ³² Ɖ khi, ‘Mhemhɛ mhi khi Eshinɛgba oyi Aburaamu ali Eshinɛgba oyi Aziki, ali Eshinɛgba oyi iGiekɔpu.’ Eshinɛgba oyi ɛgbɔ ni e la ɔgbɔ ɔ khi, ɔa khi Eshinɛgba oyi ɛgbɔ ni e ghua.”§

³³ Abi eni ebubu ɛgbɔ e rɔ suɔ ona, abɔ e sha wɛ shi osɛɛ ni ɔ sesɛ.

Ushi ni o ga funɛ nya

(iMak 12.28-34; iLuk 10.25-28)

³⁴ Abi ɛgbɔ iFarisi e rɔ suɔ khi iJesu ɔ pfi ɛgbɔ iSadusi okpɛ unu, e le gba. ³⁵ Ɖghuo ɔ elemhi wɛ ni ɔ khi ɔsesɛ ushi ɔ roshɛka ni loɓi doɓɛ ri ushi mu iJesu. Ɖ mhila li ɔgbɔ.

³⁶ Ɖɔ li, “Osesɛ, Ushi onoghuo o ga funɛ nya elemhi Ishi eyi iMosisi?” ³⁷ IJesu ɔɔ li, “Ri udu oye nya ali ayemhɛ oye nya ali usamhi udu oye nya nono ingme oyi Ɖnɔmhuɛ Eshinɛgba oye.* ³⁸ Onana o khi ushi onododɛ ali oni o ga fu nɛ nya. ³⁹ Eri onuzi-eva o gbo li abi loɓi, ni ɔɔ li, ‘Nono ingme oyi ɔgbɔ ɔlese abi u li nono ingme egbe e.’† ⁴⁰ Ishi eva ena elemhi Ishi eyi iMosisi ali emekɛguele nya, e te zɛ.”‡

Omi ɔghuo Omiepfuese ɔ khi

(iMak 12.35-37; iLuk 20.41-44)

⁴¹ Abi ɛgbɔ iFarisi e kie li la agho ɛgho, iJesu ɔ mhila wɛ. ⁴² “Sɛ a khɔkhɔ shi Omiepfuese ɔ? Omi ɔghuo ɔ fɛ khi?”

Ɖ ɔli “Omi iDefidi.”

⁴³ IJesu ɔɔ wɛ, “Elɔ o ke zɛ khi iDefidi ɔ rɔte elemhi ayemhɛ lu ɔli, ‘Ɖnɔmhuɛ’? Irari khi iDefidi ɔ liɛ,

⁴⁴ “‘Ɖnɔmhuɛ gueye Ɖnɔmhuɛ oyemhɛ.

Shitɔ mhɛ ukiekie obita ramhi

ni mhi rɔ ya ri ebe ɛ

shi ɛ ufu ɛkowɛ.‡§

⁴⁵ “Ini iDefidi ɔ lu ɔli ‘Ɖnɔmhuɛ,’ sɛɛ ɔni Omiepfuese ɔ ke gbolo ɛ khi omiomi iDefidi?”

⁴⁶ Ɖngewɛ ɔa doɓɛ gbaghie oni ɔgbɔ-a. Rote ɛlegho vu ɔgbɔ okhɔghuo ɔa ke gbo gbudu mhila li ɔgbɔ okhɔghuo.

* 22:13 Li zɛ iMat 8.12; 25.30; iLuk 13.28 † 22:23 Li zɛ Ika 2.38 ‡ 22:24 Li zɛ iDeut 25.5 § 22:32 Li zɛ Okiali 3.6 * 22:37 Li zɛ iDeut 6.5 † 22:39 Li zɛ iLev 19.18 ‡ 22:40 Li zɛ iLuk 10.25-28 § 22:44 Li zɛ Iwolo 110.1; Ika 2.34-35; Iburu 1.13; 10.13

23

A mhuē ɛgbhē shi esesē Ishi eyi iMosisi ali iFarisi egbe

(iMak 12.38-39; iLuk 11.43,46; 20.45-46)

¹ Igho iJesu o nu egbo ni e ri esō shi ohi ekē ali eniyē odukhokho eyoli i ngme. ² Oo wē, “Esēsē Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi a ri afu na ni e ke guele abi Ushi oyi iMosisi o ngme. ³ Irarigho, a mema ya suō esō na wē, a li abi e gueyē e a ke li, ama a khi khonya wē ngeli ingeli enabi eyewē. Irari khi wewē ɛa ri emini ɛɛ sesē egbo gbe akanya. ⁴ Eri ɛ gē itsua ni e kō na ɛgbo tsua. Ama wewē oyewē ɛa lama ri umiesobo da wē o kpaghie wē tsua eni itsua.

⁵ “Emhikpa e ri abamēmhē ɛ riele. E ri ogbenē ni a fia otsuotsuo shi mu alukpo ali abo. E pfi emini a rōte ebe-no-pfuasē kekē emhi shi lo eni otsuotsuo. E gbo fia emhi na yayagha na dōlōdōlo shi esō iwulu ni ɛɛ sō.*

⁶ Ashini o mhuē ekpē ukue ali ikpekhomhi ni e funē oo ghole wē ini e bhale owa ugamhi. ⁷ E ma nono ni a ke tsē wē otse ekpē atuoki, ali ni a gbo ke lu wē, ‘Osēsē.’

⁸ “Ama ɛɛ oyē ɛ a khi lama ni ɛgbo e lu ɛ ‘Osēsē,’ irari khi Oga oghuo o ga mhōli e nya, a gbo khi inyoghuo. ⁹ A khi lu ogbokhoghuo agbo ona ‘Ita,’ irari khi Ita oghuo kpe a mhuē, iloghie o la. ¹⁰ Wē khi a zē ni ogbō o lu ɛ ‘Osēsē,’ irari khi Osēsē oghuo kpe a mhuē ni o khi iKirisiti. ¹¹ Oni o ga funē elemhi ɛ, o mema mele oni oo ga oyē a.† ¹² Onini o da ya ti egbōli nga ne, a ya ti ohi tiemhile. Ama onini o da ti egbōli tiemhile ne, a ya ti ohi nga.‡

¹³ “O ma khōlo ɛ egbe, ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi erugamhi-ku-alo, ni e pfi okpē odē iloghie zuse ɛgbo shi olase. Eɛ oyē na, aa lama lo elemhi o wēkhi eri a zē ni eni e nono ni wewē e lo, ni e mē asha le. ¹⁴ [O ma khōlo ɛ egbe, ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi! Eɛ eri-ugamhi ku alo! Eri a li esamhi olimhi le, ni a ri abamēmhē a sō iromhi ni o nuata. Itobō ighō a ya na ɛ osoli egbegbo.]

¹⁵ “O ma khōlo ɛ egbe, ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi erugamhi-ku-alo! A ga rōshēka kia ekē ali ukhomhi okē ye obini odonue ya nono ogbō mu pfi lama shi osēsē oyē. O kha da tsē na e se, osoli ni oni ogbō ogho o ke ya mē ilimhi iriɛɛ, o ke fu dōsē oni ɛɛ a ya mē agbhaghhamhi eva.

¹⁶ “O ma khōlo ɛ egbe irari khi ezalo a khi ni a sesē ɛgbo. Eɛ ni a sesē khi, ‘Ini ogbō o romhi Owa Oyi Eshinēgba ɔa mhuē abi o ngme, ama ini o romhi igolu ni o la ukhomhi oni Owa Oyi Eshinēgba, oni ishe o ya mu ohi.’ ¹⁷ Eɛ eyeghē, ezalo, onoghuo o fē funē? Igolu

abi Owa oyi Eshinēgba ni o ri oni igolu rō khi oni o pfuasē? ¹⁸ A gbolo ɛ sesē ɛgbo khi ini ogbō o romhi atetē khi ɔa mhuē abi o ngme, ama o khada romhi emini a rō luasē oni atetē, oni ishe o ya mu ohi. ¹⁹ Eɛ ezalo, onoghuo o fē fune? Emini a rō luasē obo ni o la ukhomhi oni atetē abi oni atetē ni o ri oni iluasobo khi oni o pfuasē? ²⁰ Itobō igho, ini ogbō o da romhi atetē ne, oni atetē ali emini o la ukhomhi ohi nya o romhi egbo. ²¹ Ini ogbō o romhi Owa Oyi Eshinēgba, oni Owa Oyi Eshinēgba ali Eshinēgba ni o la o o romhi egbo. ²² Ini ogbō o romhi iloghie, ukpekhomhi oyi Eshinēgba ali oni o shitō o o romhi egbo.‡

²³ “O ma a khōlo ɛ egbe, ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi. Eɛ erugamhi-ku-alo. Aa zē azē-oghuo-igbe oyi ebe akhokho ali okphasa, ama a ri ɛloe ɛ gbe emini e mu ɛloe shi elemhi ishi, nabi, umha gbe azēba ali isomhelemhi ali igbe akanya te ode igēsikia. Enana khi egbegbi emini a kha riele, aa kha pfi enana shi ekē ni aa riele wē. ²⁴ Eɛ ezalo ni a ri ighō o kia, a pfiolo akia onyo-a, ama a to akphere luē.

²⁵ “O ma a khōlo ɛ egbe, ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi, erugamhi-ku-alo. A kpe ukhokho iko ali itasa-a, ama emini a ri emhi itoegbe ali ufa mie e vō elemhi wē. ²⁶ Eɛgbo iFarisi ezalo! A kpē ke kpe elemhi uko ali utasa-a ne, eghēghē agho ikhokho wē e li pfuasē.

²⁷ “O ma a khōlo ɛ egbe, esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi, erugamhi-ku-alo. Eri a li abi uji ni a ri etseli opfopfo gbolo-a, ni o te odato ohi ti ɛloe, ama elemhi wē, e vō igua ɛgbo ni e ghu-a ni e kē-a.† ²⁸ Igho a lili ɛ li, eri a rōte odato idiegbe ga li abi egbegbi ɛgbo, ama o khōlo ali irugamhi ku alo, o vō ɛ elemhi.

IJesu o gue anasēmhē oyewē le shi ekē (iLuk 11.47-51)

²⁹ “O ma a khōlo ɛ egbe ɛɛ esēsē Ishi eyi iMosisi ali ɛgbo iFarisi, erugamhi-ku-alo! A ga tō iji na emekeguele a riele iji eyi eni e gue ngeli somhotse. ³⁰ A gbolo o lie, ‘Ini anye la agbō eghēghē oyi itita anye lo, anye a kha nu wē mhōli obō shi emekeguele igbolo-a.’ ³¹ Eri a ri ona pfi otsele mu egbe ɛ khi a lama shi o khi imimi eni e gbolo emekeguele-a, a khi. ³² A ke je odalo, ni a pfuse gbe ikanya ni itita ɛ gbaekēle gbe.

³³ “Eɛ enyē ali imi enyē, sē a dabi khi a li ya na pfue ilimhi iriɛɛ ni oo bhale?‡ ³⁴ Itobō igho mhi ya gueyē ɛ khi mhi ya ghie emekeguele ghi ɛ ali ɛgbo ni e fialo-a ali esēsē ni e bu, a ya gbolo eghuo o-a, a tanō wē

* 23:5 Li zē iMat 6.1; iNōba 15.38; iDēut 6.8 † 23:11 Li zē iMat 20.26-27; iMak 9.35; 10.43-44; iLuk 22.26 ‡ 23:12 Li zē iLuk 14.11; 18.14 § 23:22 Li zē Aza 66.1; iMat 5.34 * 23:23 Li zē iLēv 27.30 † 23:27 Li zē Ika 23.3 ‡ 23:33 Li zē iMat 3.7; 12.34; iLuk 3.7

ma apfida, elese a gbe wẹ itẹ elemhi owa ugamhi eyẹ ẹ, a khu wẹ te ẹoli oghuo ya je olese. ³⁵ Itobọ ighọ a ya ri ọlia eyi ẹgbọ eni e pfaşẹ nya ni a gbolo-a shi ekẹ agbọ ona mu ota sọ ẹ, rọte idiegbe oyi Ebẹli ni ọa mhuẹ abi o li vu, ya ramhi idiegbe oyi iZakaraya omi iBereḱaya ni a gbe-a shi agadamhi eva atẹtẹ ali Owa Oyi Ẹshinẹgba. ³⁶ Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi, osoli ni a ya mẹ shi ugbeli ni a gbe idiegbe oyi ẹgbọ eghọ, ẹgbọ na agbhotu ona oni osoli o ya de rughu.”

*Inono ni iJesu o mhuẹ na iJerusalẹmu
(iLuk 13.34-35)*

³⁷ IJesu o rọ liẹ, “Eekhue-oo! IJerusalẹmu, iJerusalẹmu! A gbolo emeḱeguele-a, a tono eni Ẹshinẹgba ọ ghie ghi ẹ echẹ gbolo-a. Iti-ingmi-ingme mhi she roşheka ni mhi kolo ẹgbọ eyẹ ẹ kugbe, abi ọkhọkhọ ọ liẹ kolo imiọli shi ifui ipfua, ama aa lama na mhe. ³⁸ Ghe i! Ẹshinẹgba ọ ya te Owa oyi Ẹshinẹgba oye ẹ vu, o mele afuẹ a.” ³⁹ Mhi gueye ẹ khi rọte memena vu, khi aa ke gbolo ya mẹ mhẹ ya ramhi ni eghẹghẹ ni a rọ ya ke liẹ, ‘Oghẹle o khi ni ọni ọ ri eva oyi Ọnọmhuẹ bhale.’”[†]

24

*Olele oyi ikpukhokho agbo
(iMak 13.1-2; iLuk 21.5-6)*

¹ Abi iJesu ọ rọte oni Owa oyi Ẹshinẹgba fiẹ lasele, eniyẹ odukhokho eyọli e rọli khaşẹ ugbe oyi oni owa. ² IJesu ọ rọ wẹ, “A ga mẹ emhi enana nya, ama mhi gue a ye ẹ khi aa mẹ eḱeḱeli ni a rọ nga egbe egbe rọ ọte oni owa ona ni aa ya che kua.”

*Ozughu ali imu-okhọli vule
(iMak 13.3-13; iLuk 21.7-19)*

³ Abi iJesu ọ li shitọ ukhomhi Ute eḱera Olivu, eniyẹ odukhokho eyọli e bhale ya ye ọli ochi, eḱ ọli. “Gueye anye eghẹghẹ ni eni ingme enana e rọ bhale ya tşẹ, ali emini a ya ke mẹ ni anye rọ ya leşẹ khi a she ramhi ukpeşẹ agbo.”

⁴ IJesu ọ sọ wẹ ọ, ọọ. “A ke tọkpẹ eke ini oḱbọkhoghuo ọ khi di ẹ. ⁵ Irari khi ebubu ẹgbọ e ya ri eva oyemhe bhale, eḱ liẹ ‘Mhemhe mhi khi oni iKirisiti,’ eḱ di ebubu ẹgbọ. ⁶ A ya suọ eko okhọli ali okeke okhọli. Ama a khi zẹ ni ulishi o mu ẹ. A mema ya mẹ emhi eghoghọ, ama ukpeşẹ agbo ọa kie ramhi ne. ⁷ Ushishi e ya mu okhọli vule shi ushishi ọ, ẹgbọ e mu egbe iku iku nu egbe ẹ khọli. Ukpokpomhi okiamhi o ya ke pfi, eke e ya ke dekuluẹ asha khi asha. ⁸ Eri enana nya e ya li abi khi oku o leşẹ to ọkpotso ni ọ ya bia.

⁹ “Eghẹghẹ agho a ya mu ẹ na wẹ ni e nase ẹ, a gbolo ẹ-a. Egbọ na agbo nya e ya ke biselemhi ẹ, itobọ khi a khi ẹgbọ eyemhe.” ¹⁰ Eghẹghẹ agho ebubu ẹgbọ e ya de irudunga lasele, e ri egbe ẹ de, eḱ biselemhi egbe. ¹¹ Eghẹghẹ agho ebubu emeḱeguele eyi eḱbhọli e ya lasele, eḱ di ebubu ẹgbọ. ¹² Irari khi okhọlo o ya gba eke dọşẹ, imhuẹ-inono na egbe ọa ke lolo ẹ la ọ. ¹³ Ama oḱbọ ni ọ da migha irudunga oyọli gbagbagba ramhi ukpeşẹ, ọ ya khi ọni a mie pfuuse.† ¹⁴ A ya she ri oni usomhi onete oyi oni Eghiele oyi Ẹshinẹgba onana, tşẹ abọ gaşẹ agbo kpa, ni o khi ọtşẹle na ishishi nya, eghẹghẹ agho ukpeşẹ agbo o tigbe ramhi.

Ighuighue

(iMak 13.14-23; iLuk 21.20-24)

¹⁵ “ Irarighọ, a kha da mẹ emhi obe ni o veşẹ ẹgbọ o kua khi ighuighue ni ọọ veşẹ ẹgbọ kua, ni oo pfi ebemulishi, khi o da ya migha ashini o pfaşẹ ne,’ ezeḱe abi omeḱeguele iDanie ọ gue ọli le ne, ọni ọọ zẹ ebe ọ leşẹ emini ọ ze.‡ ¹⁶ Eghẹghẹ agho, ẹgbọ ni e la eke ijudia e na ya nga ukhomhi ite. ¹⁷ Oḱbọ ni ọ la ukhomhi owa ọ khi tiemhile ya rue emhikhoghuo elemhi owa. ¹⁸ Oḱbọ ni ọ la ishemi ọ khi jele apfẹ ya rue awulu oyọli apfẹ. ¹⁹ O ma khọlo ikpotso ni ẹ mẹ egbe ali eni e ri emofẹ shi egbe. ²⁰ A lema Ẹshinẹgba ọ khi zẹ ni eḱ unamhi oyeḱ o khi eghẹghẹ oruẹ wẹkhi ogbeḱe iyemhe. ²¹ Irari khi osoli oniemi o ya lasele ọ. Osoli ni oḱbọ aa kpẹ mẹ ghue rọte igbaeḱe agbo ya ramhi ogbe ni amo, wẹkhi eri a ke gbolo ya mẹ oghoghọ ghue.* ²² Ini aa rọte eni ogbeḱe eni a ngme ena khi-a, oḱbọkhoghuo ọa ya pfue ọ. Ama itobọ oyi ẹgbọ ni Ẹshinẹgba ọ zẹ, ọ ya khi eni ogbeḱe-a. ²³ Eghẹghẹ agho, ini oḱbọkhoghuo ọọ u, ‘Bino, ghe ọni iKirisiti!’ Okekha khi eri ọ li, ‘Ghe ọli oobọ khe,’ khi mie ọli suọ. ²⁴ Irari khi iromhi emiepfuuse ali emeḱeguele eyi eḱbhọli e ya lasele, eḱ ri ọleḱe eniemhi e khaşẹ, ali eḱ gbe ikanya onyalao rọ ke di eghẹghẹ eni Ẹshinẹgba ọ zẹ, ini o ya zẹ li lo. ²⁵ A ghe i, eri mhi gue onana ye ẹ shi eke neni oni eghẹghẹ o ya ramhi.

²⁶ “Igho, ini oḱbọkhoghuo ọ gueye ẹ, ‘Ghe ọli oobọ, obini ọdagbe ifufu,’ a khi je oobọ. Okekha khi eri ọọ, ‘Ghe ọli ana, elemhi owa aza,’ a khi mie ọli suọ. ²⁷ Irari khi eri inyenegbe bhale oyi Omi Oḱbọ o ya li abi akphala o liẹ nyamhise alo nnya, o rọte udi ukhuli ge ya je udi ukhuli, rọte obini ovọ o te ẹ ngale ya je obini o te ẹ lo eko.† ²⁸ Itobọ khi ashini elamhako ọ ke-a shi agho ighuli eḱ legba.‡

§ 23:35 Li zẹ Igbae 4.8; Iburu 11.4; iZaka 1.1; 2 Okhe 24.21

* 23:38 Li zẹ iJere 22.5

† 23:39 Li zẹ Iwolo 118.26

* 24:9 Li zẹ iMat 10.22

† 24:13 Li zẹ iMat 10.22

‡ 24:15 Li zẹ iDan 9.27; 11.31; 12.11

§ 24:18 Li zẹ iLuk 17.31

* 24:21 Li zẹ iDan 12.1; Iro 7.14

† 24:27 Li zẹ iLuk 17.23-24

‡ 24:28 Li zẹ iLuk 17.37

Inyenegbe bhale oyi Omi Ogbò
(iMak 13.24-27; iLuk 21.25-28)

²⁹ “Egheghe osoli ogho o kha da lese dose tee,
“Ovo o ya bishi alo-a,
uki oja ke ge
ikpetata e deno ukhuli kule,
ekpabo ena ukhuli ee nighise.”[§]

³⁰ “Egheghe agho, ojele irokhasa oyi Omi Ogbò o ya lasela shi ukhomhi idane. Egbò ni e la agbo ona nya, e ya ke vie oya abi Omi Ogbò o li rote irarogbe e tiemhile elemhi ekpabo ali ukpokpomhi ufumhi.* ³¹ Egheghe agho akala onofune o ya de. Omi Ogbò o ghie igeni eyoli je iguabo enenene na eke agbo nya, e ka ti egbo eyoli ni o ze gbili.†

Owena ni a te oora okhua-eni wena
(iMak 13.28-31; iLuk 21.29-33)

³² “A ze ni oara okhua o sese e ingme. Ini iguabo eyoli e da tsotsogho ne, ni o ro ta ebe, a lese khi okase o she ramhi. ³³ Igho ini a da me emini mhi gue e ye ena ne, a lese khi oni egheghe o she ti ramhi ana. ³⁴ Abi o li mhi li gue e ye e khi agbhotu ona oja ya dose ne, ni emhi ena nya e ro bhale ya tse. ³⁵ Eke ali ukhuli e ya dose, ama ingmemhi eyemhe, eja ya de kua.

Ogbo oja lese oni ogbele wekhi oni egheghe
(iMak 13.32-37; iLuk 17.26-30,34-36)

³⁶ “Ogbokhoghuo oja lese oni ogbele wekhi oni egheghe. Egbegbi igeni na iloghie eja lese wekhi Omi Ogbò o lese, se ni Ita Iqlighuo tse. ³⁷ Abi o ke li egheghe oyi iNoa, igbo ibhale oyi Omi Ogbò o ya li.‡ ³⁸ Neni a me ogbele oyi ochikpho oniemi, eri egbo e le, e da, eghuo e wolo ikpotso, a ri ikpotso ye ughue, ya ramhi ogbele ni iNoa o ro mu oko-okè oniemi nga, ³⁹ Ama eja kie lese emini a ya me ramhi ni ochikpho o ro bhale ya tsua we kua nya. Igho ibhale oyi Omi Ogbò o ya li.§ ⁴⁰ Emose aava e ya la ishemhi ke gbe akanya, a rue oghuo vu, a ze oni o kpole obò. ⁴¹ Ikpoto aava e ya la iko ke mheli emhi, a rue oghuo vu, a ze oni o kpole obò.

⁴² “A ri ukpeloe shi eke irari khi aa lese ele ni Onomhue oye e o ya bhale. ⁴³ A lese khi ini omhue-apfe o lese egheghe ni ighiato e ro ya do o li lo, eri o ya shito ni ogbe o gbe-a. Oja ya ze ni ighiato e gbe o li ode-a lo owa le. ⁴⁴ Itobo igbo, a mema ya mu egbe shi eke, irari khi egheghe ni aa sa shi, Omi Ogbò o ro ya bhale.

Oni o gue ee ga ali oni oja gue ee ga
(iLuk 12.41-48)

⁴⁵ “Oghuo o fe khi oni o o ga ni ri egbe e nga ni o lese ingme. Ni oja oyoli o ze kpeda

na eni ee ga eyoli, o ri eloe khu omhwapfe oyoli, ni o ke ri emhi na we le shi egheghe?
⁴⁶ Oghele o khi na oni o o ga ogbo ini oja oyoli o jele ya e khi o riele emini o mhese na li.
⁴⁷ Abi o li mhi li gue e ye e khi oja oyoli o ya ri emini o mheli nya nga li obò. ⁴⁸ Ama ini o khi oni o o ga ni oja ya suo eso lo, eri o ya ke gueye egbòli, ‘Oja oyemhe o ya la oobò tse,’
⁴⁹ O o gbe eni ee ga ni e kpole, o le, o deba edonyo a da onyo kia kia. ⁵⁰ Oja oyi oni o o ga ogbo o ya jele apfe ogbele ali egheghe ni oni o o ga ogbo oja sa shi. ⁵¹ Oni oja oyoli ogbo o ya nase o li agboagbo, o ro li je asha ni a ri erugamhi-ku-alo shi. Agho o la ke vie o le ako akò.*”

25

Okhe irokho kpo imueshi ogbe ni eja me omose ghue

¹ “Egheghe ni a ngme ena, eri Eghiele oyi Eshingeba o ya li abi imueshi etuogbe ni eja me omose ghue, ni e ya rue ikpa eyewe, ni e vu ya a lu omose oni o o rue omueshi onogbo ode.* ² Imueshi oshe elemhi we e khi eyeghe, oshe eni e kpole e khi elesingme. ³ Eyeghe ni e la o, e wolo ikpa eyewe ama eja sato tsua oili olese shi emhi. ⁴ Elesingme ni e la o, e wolo ikpa, gbo die oili olese shi emhi. ⁵ Abi oni omose ni o o rue omueshi egbo oja ro keje e bhale, eni imueshi nya e ri ukhomhi bo, olese o dowe rue.

⁶ “Abi itsotsogbie ro mu eke, uruli o de leghe, o o, ‘A ghe khe! Oni o o rue omueshi o she e bhale o! A vule ni a ya lu o li ode!’

⁷ “Igho eni imueshi e ti vule, e ti ikpa eyewe ngale. ⁸ Ama ikpa eyi eyeghe ni e la o, e eja ke dobe lala. E le deba eni e khi elesingme, ee we, ‘A kpekpe a te oili oye e die na anye irari khi ikpa eyanye e she e pfua.’

⁹ “Igho imueshi elesingme egbo, ee we, ‘Iye e! Oni anye mhue ena oja ya lo anye ni o gbolo lo e o. A le deba eni e ri oili e de ya de.’

¹⁰ “Igho eni imueshi eyeghe oshe egbo, e le deba eni e ro de ya a de. Abi e ro vu ya de oni oili, oni o o rue omueshi o lole. Eni imueshi oshe ni e mu egbe oili olese egbo e deba li lo elemhi owa ukue. A khukhu ode.

¹¹ “O ke li denge, enekpole e bhale, e ja kpheli ode, e lie, ‘Oja! Oja! Khueghie ode-a na anye.’

¹² “Ama oni o o rue omueshi ogbo, o o we, ‘Abi o li mhi li gue e ye e, mhi aa lese e.†

¹³ “Irarigho, a ri eloe shi eke, itobo khi aa lese oni ogbele we khi oni egheghe.

§ 24:29 Li ze Iro 8.12; Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoè 2.10-11,31; 3.15; iZef 1.15; Aza 13.10; 34.4; Iro 6.12-13 * 24:30 Li ze iDan 7.13; iZaka 12.10-14; Iro 1.7 † 24:31 Li ze 1 iKori 15.52; 1 iTesa 4.16; Aza 27.13; iZaka 9.14 ‡ 24:37 Li ze Igbae 6.5-8 § 24:39 Li ze Igbae 7.6-24 * 24:51 Li ze iLuk 12.39-46; 1 iTesa 5.2; Iro 3.3; 16.15; 2 iPit 3.10 * 25:1 Li ze iLuk 12.35 † 25:12 Li ze iLuk 13.25

*Okhe irokhokho oyi eni ee ga etuase
(iLuk 19.11-27)*

¹⁴“Egheghe agho, eri Eghiele oyi Eshinegba o ya li abi omose oguho ni oo vu asha, ni o lu eni ee ga eyoli, o ri epfue eyoli nga we obo. ¹⁵O kemhi ikpagho na ogobgo abi e li mhue afu ramhi. O ri ikpeshe na oguho, o ri ikpeva na olese. O ri ukpaghua na onokpole. O vu eoli. ¹⁶Oni oga o lese vu se, oni o mie ikpeshe egbo, o nyanya ya ri ikpeshe eyoli du oki, o me eleli ikpeshe elese nga o. ¹⁷Igho oni o mhue ikpeva egbo, o li ri eyoli du oki, o li me eleli ikpeva elese nga o. ¹⁸Ama oni a ri ukpaghua na egbo, o vu ya to oni ukpagho eke so.

¹⁹“O tese, oni oga oyewe o jele. O lu we ogobgo o bhale ya guele abi o li gbe. ²⁰Oni oo ga ni o mhue ikpeshe egbo, o bhale deba oga oyoli, oo, ‘Oga, ikpeshe u ro na mhe, ama mhi she roli du oki, mhi me ikpeshe eleli.’

²¹“Oni Oga oyoli oo li, ‘Mu akanya, yeye oni oo ga onete ni o mhue igesikia! U she ri igesikia khase shi ukuku emini mhi ro ngee obo, mhi ya ri emini e bu ngee obo. Bhale ni awa ga la oghel!’

²²“Igho oni a ri ikpeva na egbo, oo li, ‘Oga, ikpeva u ro na mhe, mhi she me eleli ikpeva.’

²³“Oni oga oyoli oo li, ‘Mu akanya, yeye oni oo ga onete ni o mhue igesikia! U she ri igesikia khase shi ukuku emini mhi ro ngee obo. Mhi ya ri emini e bu ngee obo. Bhale ni awa ga la oghel!’

²⁴“Igho oni o mie ukpaghua egbo o bhale, oo li, ‘Oga, mhi lese khi uwali ogbo u khi; khi ashini u waa gua shi wa je ya khiese, ali khi ashini u waa ri ukpamhi ko, u je ya tima. ²⁵Itobo igbo eri ulishi oye oo mu mhe, loli o ze ni mhi ro ya to ikpagho eye eke so. Ghe ikpagho eye emhikhoghuo ea li we.’

²⁶“Oni oga oyoli, o soli o, oo li, ‘Yeye ogbo okholo owaza ona. U lese khi eri mhia khiese emini mhi aa roko, mhi gbo rote asha ni mhi aa pfi ukpamhi shi e khiese. ²⁷Abi o ro khi igbo, wa a ke ri ikpagho eyemhe shi ilu ikpagho, mhi kha jele, mhi kha bhale ya e khi e gbe nga o.

²⁸“A mie oli oni ukpagho, a ri oli na oni o mhue ikpeshe. ²⁹Irari khi ogbo ni o mhue, a ya ro ma o na li, o mhue gbeku o, ama oni o mhue kpa, ukukuo ni o kpe mhue a ya mie oli lue.† ³⁰Ama oni ukhiakhiamhi oni oo ga onana, a mu oli pfi lase ya pfa alo ebili, agho o la ke vie oo le ako ako.‡

Iguexo ni o kpukhokho

³¹“Ini Omi Ogbo o bhale abi Oghie Onomhue, ni igeni eyoli nya e ro nu oli bhe, o ya shito eghiele oyoli.* ³²Egbo ni e la agbo nya a ya tigi bili odalo oyoli. Egheghe agho

o khi we-a asha eva, abi orisumha-kia o lie vase isumha ali elamhi-a. ³³O ya wolo egbo ni e pfa use je ukiekie obita. Enekpole e la obogobo.

³⁴“Igho oni oghie o ya gueye egbo ni e la li obo obita, oo we, ‘A bhale ni a ke li agbo elemhi iloghie ni Itamhe o riele na e rote egheghe ni agbo o te gba eke le. Ee ni Eshinegba o khi vose na. ³⁵Irari khi abi okiamhi o ro gbe mhe, a ri emhi na mhe le, okiamhe o gbe mhe, a die ameh na mhe da. Abi mhi ro khi opfese, a mie mhe shi owa oye. ³⁶Abi mhi ro la irumheba a ri itsua na mhe so. Mhi ghua, a ri eloe klu mhe. Mhi la owa ighumha, a bhale ya bino mhe.’

³⁷“Igho eni egbo ni e pfa use egbo e ya mhila mhe, e mhe, ‘Onomhue, egheghe onoghua anye ro me khi okiamhi oo gbe e ni anye ro ri eminale ne le, ni okiamhe o ro gbe e ni anye ro ro ne da? ³⁸Egheghe onoghua u ro khi opfese ni anye ro mie lo owa le. Egheghe onoghua u ro ban-a ni anye ro ri itsua ne so? ³⁹Egheghe onoghua u ro ghua ni u ro la owa ighumha ni anye ro bhale ya bino e?’

⁴⁰“Oni oghie o ya so we o, o we, ‘Abi o li mhi li gue e ye e egbo khi, emiemi ni u da riele na egbo ni e khi Inyoghua-mhe ni e miesuo ni ea mu eloe ena ne, mhemhe u riele oli na.’

⁴¹“Egheghe agho oni oghie o ya gueye egbo ni e la li ukiekie obo ogobo, ‘A vu mhe ana le, ee ni a pfi unu na, a ke je owa ere ni Eshinegba o riele na okphaghie ali igeni eyoli.

⁴²Irari khi abi okiamhi o re gbe mhe, aa ri emhi na mhe le. Abi okiamhe o re gbe mhe, aa bo ameh na mhe da. ⁴³Abi mhi ro khi opfese, aa lama ni mhi lo e apfe le. Abi mhi ro la irumheba, aa bo ide na mhe so. Mhi ghua, aa ri eloe klu mhe. Mhi la owa ighumha aa bhale ya bino mhe.’

⁴⁴“Egheghe agho e ya lie mhe, ‘Onomhue, obo anye la me khi okiamhi o gbe e, ni u ro khi opfese, ni u ro la irumheba, ni u ro ghua, ni u ro la owa ighumha ni anye aa ro kpaghie obo?’

⁴⁵“Oni oghie o ya so we o, o we, ‘Abi o li mhi li gue e ye e egbo khi, emiemi ni wa a da riele na egbo ena ni ea mu eloe ni e mie mhe suo ne, mhemhe wa a riele oli na.’

⁴⁶“Egheghe agho, e vu ya lo osoli na agbo agbo, ama eni e gue ngeli, e je agbo na agbo agbo.”†

26

Ugbamhi ni a gba khe ifesu

(iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2; ifon 11.45-53)

¹Abi ifesu o li sese emhi ena se, oo eniye odukhokho eyoli, ²“A lese khi akopfa khi

‡ 25:29 Li ze iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18 § 25:30 Li ze iMat 8.12; 22.13; iLuk 13.28 * 25:31 Li ze iMat 16.27; 19.28 † 25:46 Li ze iDan 12.2; ifon 5.29 * 26:2 Li ze Okiali 12.1-27

ukpe iPasova. A ya mu Omi Ogbò, a gbe òlì-a shi apfida.”*

³ Eghèghè aghò, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e ya lona agbala oyi iKefasi ni ò khi Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ⁴ E la aghò gba ugbamhi abi e li ya bẹna mu iJesu ya gbe-a. ⁵ E gueyè egbe khi, ọ ya khi eghèghè oyi oni imu, ini egbò khi ri itobò ighò tsua onyaghu lasele.

A la iBẹtani ku oili shi iJesu egbe
(iMak 14.3-9; iJón 12.1-8)

⁶ IJesu ò bhale iBẹtani, ikhi owa oyi omọse oghuo ni a lu iSamò ni efafe e kpẹ mu. ⁷ Abi iJesu ò li la aghò le eminale, okpotso oghuo ò tsua ituale ni o lolo ghalẹ shi ukoko alabasita ni a ri eche riẹle bhale. Ọ ya ku òlì shi iJesu ukhomhi.†

⁸ Abi eniyè odukhokho eyi iJesu e rọ me ona, e liẹ, “Elo ò zẹ ni a rọ na pfueche oni ituale kua shi afue?” Elemhi e bi we.

⁹ “A kha ri ituale ona de ghalẹ lo, a kemhi eni ikpaghò na eni ẹa mhuẹ.”

¹⁰ IJesu ò leşe emini e ngme, ò mhila we, ò we, “Elo ò zẹ ni a rọ nyama oni okpotso ọna? Emini o somhi otse ò riẹle na mhẹ. ¹¹ Eghèghè kpa eni ẹa mhuẹ e rọ a la ẹ ifuabo. Ama aa ya ke me mhẹ eghèghè kpa.‡ ¹² Emini o zẹ ni okpotso ọna ò rọ ku ituale ona shi mhẹ egbe khi, ni ò rọ mu mhẹ egbe khe irọtọ oyemhẹ. ¹³ Mhi gueyè ẹ khi ashiashini a da la tse abọ usomhi onete ona ekẹ agbò ona ne, a ya ngme emini oni okpotso ọna ò riẹle rọ sato òlì egbe.”

Ijudasi ò lama khi lọli ya ri iJesu de
(iMak 14.10-11; iLuk 22.3-6)

¹⁴ Ighò oghuo eniyè odukhokho ogbava eyi iJesu ni a lu ijudasi na Isikaroti, ò fiẹ deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi. ¹⁵ Ọ mhila we, “Ingme a ya rọ na mhẹ ini mhi ri ode khasẹ ẹ ni a te ya mu ọlì?” Ighò e leli ikpaghuo-ghuo uye ali igbe na li. § ¹⁶ Rọte aghò vu, eri ijudasi ò ke ri ukpelo shi eke nono ode ni ò te ya ri iJesu na we.

Eminale ogbomhi oyi Onomhue
(iMak 14.12-21; iLuk 22.7-13,21-23; iJón 13.21-30)

¹⁷ Ogbẹle onodode oyi oni ukpe na ibulẹdi ni aa ri ifuma wushe o ramhi, eniyè odukhokho eyi iJesu e bhale deba li, e mhila li, ẹ òlì, “Obo wa nono ni anye mu egbe shi ni u la le eminale iPasova?”

¹⁸ Ọọ we “A le deba omọse oghuo ni ò la elemhi oni ẹoli, e ka gueyè ọlì khi, ‘Oşesẹ ò khi eghèghè oyemhẹ o she ti ramhi, owa oye, mhẹmhẹ ali eniyè odukhokho eyemhẹ anye la le eminale iPasova.’ ” ¹⁹ Ighò eni eniyè odukhokho eyi iJesu e riẹle abi ò li

ghie we. E ya mu egbe oni eminale shi aghò. ²⁰ Abi ogbomhi o rọ mu ekẹ, iJesu ali eniyè odukhokho ogbava eyoli ee shito shi eminale. ²¹ Abi e rọ le oni eminale, iJesu ọọ we, “Oghuo elemhi ẹ ò ya remhẹ de.”

²² Ighò egbe e pfo we a. Oghuo oghuo ò mhila li “Onomhue she khi ọa khi mhẹmhẹ we khi o khi?”

²³ IJesu ọọ we, “Oghuo ẹ ni ò nu mhẹ ẹ sọ obo utasa, ò ya rẹ mhẹ de. * ²⁴ Omi ogbò ò ya ghu-a abi a keke nali. Ama o ma kholọ omose ni ò ri Omi Ogbò ya de egbe. O kha bie ti ne ini ogbò aa bie bia li.”

²⁵ Ijudasi ni ò ya rọli de ọọ li, “Oşesẹ, she khi ọa khi mhẹmhẹ wekhi o khi?” IJesu ọọ li, “Ii, yeye lo.”

Eminale ogbomhi oyi Onomhue
(iMak 14.22-26; iLuk 22.14-20; i Kọri 11.23-25)

²⁶ Abi e li le eghò, iJesu ò rue ibulẹdi, ò kphemhi, ò khi ọlì a, ò rọli na eniyè odukhokho eyoli, ọọ we, “A mọ, a le khi idiegbe oyemhẹ na.”

²⁷ Ighò ò gbo li rue uko, ò kphemhi, ò rọli na we, ò we, “Eẹ nya a rọte ò da. ²⁸ Oli eyemhẹ ni a ku rọ luase obo na egbokpa a na, ni o gbe olamhẹ kua na we. Oli ena Eshinẹgba ò rọ nu egbò eyoli mhuẹ ishobò.† ²⁹ Mhi gueyè ẹ khi mhi a ke gbo rọte oni ukpamhi ọara upfonu onana ya da rọte memena vu. Şẹ ni ẹle ni mhi ke ya nu ẹ da li ode onogbo Iloghie oyi Itamhẹ.”

³⁰ Abi e rọ to uwolo se, e vu ya je ute ẹera Olivu.

IJesu ò guele shi ekẹ khi iPita ò ya kie luẹ
(iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34; iJón 13.36-38)

³¹ Abi e li le eghò, iJesu ọọ we, “Amioşẹ ena, ẹẹ nya a ya mhuẹ akhokhomhẹ shi mhẹ egbe, a na tsua mhẹ pfiá, irari khi ebe o ngme ọlì khi.

“Mhi ya ri emhi li

Orisumhákia,

eni isumha

e ya gbhiaku-a.”‡

³² “Ama ini mhi rọte eghuli guale, mhi ya ralo na ẹ iGalili.” §

³³ iPita ọọ li, “Ini egbò nya e tseku mhuẹ akhokhomhẹ shi ẹ egbe, mhẹmhẹ mhi aa ya mhuẹ.”

³⁴ IJesu ọọ li, “Abi o li mhi li gue ọlì ẹ ye, khi amioşẹ ena, neni okpa ò gbiẹghẹ, itesẹ u ya liẹ khi waa leşe mhẹ.”

³⁵ iPita ọọ li, “Mhi aa ya ngme ghò ini o tseku khia khi oni mhi ya nu ẹ ghu-a lo, mhi aa ya liẹ khi mhi aa leşe.”

† 26:7 Li zẹ iLuk 7.37-38 ‡ 26:11 Li zẹ iDeut 15.11 § 26:15 Li zẹ iZaka 11.12 * 26:23 Li zẹ iWolo 41.9 † 26:28 Li zẹ Okiali 24.8; ijere 31.31-34 ‡ 26:31 Li zẹ iZaka 13.7 § 26:32 Li zẹ iMat 28.16

Eniye odukhokho enekpole nya e li ngme ghọ.

Ijesu o la iGētisemani lema
(iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46)

³⁶ Igho ijesu o lu eniye odukhokho eyoli, e je ashini a lu iGētisemani, oo we, "A shito ana khi mhi ya je oobo ya so iromhi." ³⁷ O rue iPita ali imi iZebedi aava ma egbe. O vie osoli, egbe ẹa ke sheshe ọli. ³⁸ Oo we, "Udu oyemhe o vo osoli ramhi khi mhi ya ghua. A shito ana, a nu mhe ke tokpe."

³⁹ O ti le denẹ, o de yeshi to alo mu eke o so iromhi. Oo, "Ita, ini o ya tse lo, ze ni u mie mhe uko osoli ona. Ama ọa khi abi o li ghole mhe, ama abi o li ghole ẹ."

⁴⁰ O nyene egbe bhale deba eni eniye odukhokho, o me khi ee lese. Oo we, "Aa dobe nu mhe tokpe ukuku eghẹghẹ tse?"

⁴¹ "A ke tokpe, a so iromhi ini a khi de pfilo imufe. Ayemhe o mu egbe, ama o lose idiegbẹ."

⁴² O gbo vu utonuzi-eva, o ya lema, oo, "Itamhe, ini o khia khi ọa ze li ni uko osoli ona o dose, see khi mhi da li, ze ni oghumhe oye o tse."

⁴³ O gbo nyene egbe ukhokho bhale, o me khi e lese ẹa ke dobe khueghie alo-a. ⁴⁴ Igho o ze we obo shi agho. O gbo ya lema utonuzi-ese, o gbo ngme abi o kpẹ ngme.

⁴⁵ Igho o nyene egbe ukhokho bhale deba eni eniye odukhokho, oo we, "Eri a kiele ẹ lese-a, a kiele ẹ yemhe-a? A bino khi eghẹghẹ o she ramhi khi a she ri Omi Ogbọ na egbọ olamhe de. ⁴⁶ A vule ni awa vu! Oni o remhe ẹ de oo bhale!"

A mu ijesu

(iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53; iJon 18.3-12)

⁴⁷ Ijesu o kie ligho ngme, ijudasi ni o khi oghuo eni eniye odukhokho ogbava, o bhale. Ebubu egbọ ni e tsua epia ali itakobi e nu ọli bhale, eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e ghie. ⁴⁸ Oni o roli de o she ri oledẹ na eni egbọ, oo we, "Oni mhi da ya pfpfi egbe ne, lolu lo, a mu ọli." ⁴⁹ Oni ijudasi o le deba ijesu, oo li, "Opfomhe o ka nu ẹ la Osese," o pfpfi ọli egbe.

⁵⁰ Ijesu oo li, "Omue, nyanya riẹle emini u bhale shi."

Igho eni emose e fiẹ lasele, e mu ọli. ⁵¹ Ghe i, abi a ro me na, oghuo eni e nu ijesu kia, o ji itakobi emhi lasele. O khi oni oo ga oyi Oga ekpodalo ugamhi esọ-a.

⁵² Ijesu oo li, "Rue itakobi oye shi irari khi oni o ji itakobi, o ya li ghu eghuli itakobi. ⁵³ Eri u dabi khi mhi aa dobe ya mhila Itamhe ikpaghiobo, aghoaghọ o ri igeni ni e dose agbhagbhamhi igbeva ghi

mhe. ⁵⁴ Ama, se Ebe-no-pfuase o ke li bhale ya tse, ni oo khi a mema lina me ọli?"

⁵⁵ Igho ijesu oo eni ebubu egbọ egho, "Eri mhi ri egbọ ẹ pfi ozughu ni a ro tsua igbhoro ali itakobi bhale ya mu mhe? Ele kpa mhi ro shito Owa oyi Eshinegba ẹ sese, ama aa mu mhe.* ⁵⁶ Ama eri a me ena nya ni a bhale ya ẹ khi emini emekeguele e ngme shi ebe o bhale ya tse." Igho eniye odukhokho nya e ze ọli obo, e na kua.

Igba enighie ni a lu iSaediri e ri ijesu gue ezọ

(iMak 14.53-65; iLuk 22.54-55,63-71; iJon 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Eni e mu ijesu e rue ọli je apfe oyi iKefasi ni o khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ashini eni ẹ sese ishi ali eni egbhali e legbe. ⁵⁸ Ama iPita o tapfia a deba we. O deba we lo ramhi atukpapfe oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi. O lo se, o nu eni ee khe ekhe shito, ni o me abi oni ingme o ke li ya kia.

⁵⁹ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni iSaediri nya, e nono otselẹ egbhọli ni e ya mu mhọli ijesu obo ni e ba me asha gbe ọli-a. ⁶⁰ Ama ẹa me okhoghuo, abi ebubu egbọ e tseku fiẹ lasele ya pfi otselẹ egbhọli.

Ikpukhokho o, emose aava e fiẹ lasele. ⁶¹ E li "Omose ọna do, 'Mhi ya dobe guoghọ Owa Oyi Eshinegba-a, mhi gbo riẹle ọli to oglebe ese.'"†

⁶² Oga oyi ekpodalo ugamhi o vule, oo ijesu, "Waa bie mhue emini u ya ngme shi ezọ ni a gue ẹ shi ẹ egbe ena?" ⁶³ Ama ijesu tsaghiẹ-a.

Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi o gbo vule migha, oo ijesu, "Mhi ri eva oyi Eshinegba ni o la o re romhi ishe, gueye anye, ini yeye u khi Omiepfuese Omi Eshinegba."

⁶⁴ Ijesu oo li, "Igho o khi abi u ngme. Ama mhi gueye ee nya khi, rote memena vu, a ya me khi Omi Ogbọ o shito obita oyi Eshinegba ni o fune nya, o la elemhi otughunu te irarogbe ẹ bhale."‡

⁶⁵ Igho, Oga oyi ekpodalo ugamhi o nyanọ awulu a shi egboli uruli. Oo, "O she pfi unu-a! Otselẹ olese awa ke gbolo ẹ nono? Eẹ a she suọ oni ungmemhi ipfiunu-a ni o ngme. ⁶⁶ Se a sa shi o?"

Ẹ ọli "O she lue, o mema ya ghua."§

⁶⁷ Igho e tono ete ku ijesu alo, e ri ekpa gbe ọli. Eghuo, e lase ọli eso.* ⁶⁸ E lie ọli "Me eke na anye ghue yeye Omiepfuese. Gueye anye ghue oni o ri emhi gbe ẹ."

IPita o kie ijesu

(iMak 14.66-72; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

⁶⁹ IPita o shito olase, omueshi oghuo oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi o bhale deba li, oo li,

* 26:55 Li ze iLuk 19.47; 21.37 † 26:61 Li ze iJon 2.19 ‡ 26:64 Li ze iDan 7.13 § 26:66 Li ze iLew 24.16 * 26:67 Li ze Aza 50.6

“Yeye, u li nu iJesu onge iGalili kia.” ⁷⁰ IPita o tia li ukpelo we nya, o o li, “Mhi aa fe lese emini a ngme.”

⁷¹ O ke rote agho fie je unu ode unuekpe ni a rote e lo oni apfe le, okpotso oni o o ga olese o gbo me o li, o gueye emose ni e la agho, o o “Omose ona o nu iJesu na iNazareti kia.”

⁷² Igho iPita o gbo tia li. Utona, o romhise ma o, o o, “Mhi romhi ishe, khi mhi aa lese oni omose ogho!”

⁷³ O ke li dena, emose ni e migha agho e bhale deba iPita, e o li, “Igesikia lo khi otuoghuo elemhi we u khi. Ungmemhi oye o she ngmasa le.”

⁷⁴ Igho o li se egboli isheli, o o romhi isheli. O lie, “Mhi aa ga lese oni omose!”

Utoghuokpe okpa o gbieghe. ⁷⁵ Igho iPita o sato ungmehi ni iJesu o gueye o li ni o re o li, “Neni okpa o ya gbieghe, itese u ya lie khi waa lese mhe.” O fie je olase ya vie oya.

27

A mu iJesu ghi iPaleti

(iMak 15.1; iLuk 23.1-2; iJon 18.28-32)

¹ Ogbe o gbe-a ogbeakolo, ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali egbhali e mhese abi e li ya gbe iJesu-a. ² E ge o li, e rue o li vu ghi iPaleti ni o khi igovuno.

Ijudasi o gbe egboli-a

(Ika 1.18-19)

³ Abi ijudasi ni o roli de, o ro suo khi a pfa ezor mu o li khi a ya gbe o li-a, o ri egbe pfo li-a, o nyene egbe rue ikpaghua uye ali igbe egbo ghi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali. ⁴ O o we, “Mhi she lamhe, irari khi mhi she ri ogbo ni o a mholi olamhe okhoghuo de,” E o li, “Egbo oyi anye onoghua o ke la ogbo? Yeye u lese.”

⁵ Igho ijudasi o ku eni ikpagho kua eke elemhi Owa oyi Eshinegba, o vu ya soli egboli-a.

⁶ Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi e san o eni ikpagho eke, e o li, “Ikpagh o lia na, awa aa ya ku we ma ikpagho ugamhi.” ⁷ E gba ugbamhi nga eni ikpagho se, e rewe ya de eke onayi oni o o ma ekhe, ni a ri ilimhi epese ke to agho. ⁸ Loli o ze ni a ro lu o li Eke O lia ramhi ogbe na amo.* ⁹ Igho ungmehi ni omekegule ni a lu iJeremaya o ngme, o li bhale ya tse. Ni o o, “E rue ikpaghua uye ali igbe ni e khi ikpagho ni egbo iZireni e lama fali shi o li egbe. ¹⁰ E rue eni ikpagho ya de eke eme onayi eni e ma ekhe, abi Eshinegba o mhese na mhe mhi ngme.”†

iPaleti o mhila iJesu ogbo

(iMak 15.2-5; iLuk 23.3-5; iJon 18.33-38)

¹¹ IJesu o migha odalo oyi igovuno iRomu, oni igovuno o mhila li, “Yeye u khi ogbie oyi

egbo iju?” IJesu o o li, “Ii, Igho o khi abi u ngme.”

¹² Ama o a mholi emini o so shi ingme ni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme shi o li egbe. ¹³ Igho iPaleti o mhila li, o o. “Wa a suo emini a ngme shi e egbe?”

¹⁴ Ama iJesu o a lama so o li abikhoghua, o ga lolo ri abo sha oni igovuno.

A pfa ezor igbe-a mu iJesu

(iMak 15.6-15; iLuk 23.13-25; iJon 18.39--19.16)

¹⁵ Ini a da li ukpe iPasova, eri igovuno o o rue ogbo oghuo ni a mu shi owa ighumha obo-a na egbo iju. Ikhi oni e ze, a rue igha le na wewe. ¹⁶ Egegege agho, a me omose ni a mema lese shi ukhiakhiamhi ogbo, ni aa khena, ni a mu shi owa ighumha, ni a lu iBarabasi. ¹⁷ Igho abi eni egbo e ro le gba, iPaleti o mhila we, “Onoghua elemhi egbo aava ena a nono ni mhi wol obo-a na e? IBarabasi abi iJesu ni a lu Omiepfuese?”

¹⁸ Irari khi o she lese khi itobo khi ighie eyi egbo iju ee biselemhi iJesu e ro mu o li ghi lu.

¹⁹ Abi iPaleti o li shito ukpekhomhi ezor oyoli, ughue o li o ghe usomhi ghi o li, o o. “Khi mhue emini u li omose ni o a mhue emini o li egbo. Irari khi mhii me osoli elemhi elena ooyose shi ingme oyoli.”

²⁰ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali, e tan o shi eni ebubu egbo elemhi, e lie iPaleti o rue iBarabasi obo-a, ama a gbe iJesu-a.

²¹ Igho igovuno o mhila we, “Elemhi aava ena, onoghua o, a nono ni mhi rue obo-a?” We we nya ee.

“iBarabasi!”

²² O mhila we, “Se mhi ya li iJesu ni a lu Omiepfuese ona sho?”

We we nya ee, “A ka ta li ma apfida!”

²³ Ama iPaleti o mhila we, “Elo o ze, onobe onoghua o riele?”

Ama e kie tse se leghe “A ta li ma apfida!”

²⁴ Abi iPaleti o ro me khi loli ea mholi emini loli ke ya li o, khi onyaghu o tigbe te o lasele, o die ame, o kpe abo-a ukpelo we nya, o o we “Mhi aa mhue obo shi eghuli oyi omose ona o! Obo oye o la o!”‡

²⁵ Eni egbo nya e li, “Olia eyoli e la ukhomhi oyanye ali oyi eniye eyanye.”

²⁶ Igho o o rue iBarabasi obo-a na we. O o a gbe iJesu itali, o rue o li na ekholi-okhue eyi iRomu e ka ta li ma apfida.

Eni ekholi-okhue e ri iJesu li egia

(iMak 15.16-20; iJon 19.2-3)

²⁷ Igho ekholi-okhue eyi iPaleti e rue iJesu lo elemhi agbala oyoli, o rue eni ekholi-okhue nya le gase o li. ²⁸ Igho e gueghe o li itsua ni o so, e ri itsua oyile so li. ²⁹ E ri

* 27:8 Li ze Ika 1.18-19 † 27:10 Li ze iZaka 11.12-13; iJere 19.1-13; 32.6-9 ‡ 27:24 Li ze iDeut 21.6-9

igba do arula rughu ọli. E ri ukpokpo mhọli ọli obọ ita, e wugha li odalo, e ri ọli li egia. E liẹ ọli, “Eshinẹgba ọ zẹ ni u tọ agbọ yeyẹ oghie iju.”³⁰ E to etẹ ku ọli, e mie ọli oni ukpokpo gbe ọli ukhomhi.³¹ E ri ọli li egia se, e gueghie ọli itsua eyile ni e rọ se li eghọ, e tigbe ri itsua eyọli sọ li. E rue ọli je obini a la ya gbọli-a.

A ta ijesu ma apfida gbe-a

(iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43; iJon 19.17-27)

³² Abi e li le eghọ, wẹwẹ ali ọmọse ni a lu iSamọ ọngi iZireni e ya lona, e ri itoto mu ọli ọ tsua apfida oyi ijesu.³³ E bhale asha ni a lu iGogota. Abi iGogota o ngme khi “Asha ugua ukhomhi ọgbọ.”³⁴ Aghọ e la ri onyo ni a ri emhi oyala shi na ijesu da, ama ọ to unu ọ bino, ọa lama da li.³⁵ E ta li ma apfida se, e pfi onolo rọ kemhi itsua ni ọ sọ mhọli egbe abọ. Onana o ri emini ọmekẹguele ọ ngme bhale ya tse, ni ọ. “E kemhi iwulu eyemhe, e pfi onolo shi ide eyemhe.”³⁶ E riẹ se, e shito, e khẹ ọli ekhe.³⁷ E keke emini a gue shi ọli egbe shi upẹpe para rọ kphase kpeda nali. Emini a keke shi ọ khi, Ọna khi ijesu, Oghie eghọ iju.³⁸ Ighọ e gbe ighiatọ aava ma li egbe. Ọghuo ọ la ukiẹkiẹ obita, ọnọkpọle ọ la li ukiẹkiẹ ọgobọ.³⁹ Egbọ ni ee dọse, e pfi itsue ọdọda manya ijesu.⁴⁰ E liẹ “Yeyẹ ni u ya guoghọ Owa Oyi Eshinẹgba-a, ogbele nuzi-ese u gbo tọli pfo. Tsumhi egbe e! Rote ukhomhi apfida ona tiemhile shọ, ini Omi Eshinẹgba u khi.”

⁴¹ Ina ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi ali egbhali e gbo li tsue ọli.⁴² E liẹ, “Ọ tsumhi egbọese,” “Ama ọa dobe tsumhi egbọli! Ọa khi lọli khi oghie oyi iZireni? Ini ọ da te ukhomhi apfida onana tiemhile ne, anye ya mie ọli suọ.⁴³ Eri ọ ri egbe da Eshinẹgba o gbo liẹ khi, ‘Omi Eshinẹgba mhi khi.’ Awa ke bino ini Eshinẹgba ọ ya tsumhi ọli mena.”⁴⁴ Ighọ khi ighiatọ ni a ta ma apfida e li tsue ọli.

Eghuli oyi ijesu

(iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49; iJon 19.28-30)

⁴⁵ Ọguota o mu ekẹ obili o tode bi asha kpa elemhi iwakati ese.⁴⁶ Agogo ese o de te, ijesu ọ viẹ lasele leghe ọọ “Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?” Abi ona o ngme khi “Eshinẹgba oyemhe, Eshinẹgba oyemhe, elo ọ zẹ ni u rọ pfi mhe esọ a?”⁴⁷

⁴⁷ Egbọ eghuo ni e la aghọ e suọ ona, e liẹ li, “Elaja ọọ lu.”

⁴⁸ Aghọaghọ, ọghuo ọ, ọ na ya rue isoso, ọ sọ li onyo ni o khẹ-a, ọ genọ li shi ukpokpo

nise a ji ijesu unu ni ọ da.⁴⁹ Ama enekpọle ẹ ọli, “Migha, zẹ ọli obọ ni awa mẹnini Elaja ọ ya bhale ya tsumhi ọli.”

⁵⁰ Ighọ ijesu ọ gbo viẹ leghe, ọ ghua.

⁵¹ Eghẹghẹ aghọ tee, ode ugbakpi, ni a rọ ta pfa ode-a ni o la elemhi Owa Oyi Eshinẹgba o te odode rọte idane kiẹse-a ya tiemhi eke. Eke agbọ o nighise, echẹ e venọ-a.⁵² Iji e khueghie-a, ebubu egbọ ni e pfuase ni eghulọa e guale bhale agbọ.⁵³ E fiẹnọ iji lasele. Abi ijesu ọ rọ rọte eghuli guale se, e je elemhi ọli no pfuase, e ri egbe khase ebubu egbọ.

⁵⁴ Abi ekhọli-okhue ni a zẹ e ke khẹ ijesu ekhe e rọ mẹnabi eke o li nighise ali emhi else ni e mẹnabi, ulishi oo mu wẹ, e liẹ li, “Egbegbọ lọ khi Omi Eshinẹgba ọmọse ọna ọ khi.”

⁵⁵ Ikpotoso ebubu e la aghọ ni e ta pfi-a fe. Eri e deba ijesu rọte iGalili bhale ni wẹwẹ e ri ukpeloehi khu ọli.⁵⁶ Eghuo ọ khi, iMeli ọngi iMagidaleni, iMeli inyi ijemhisi ali iJosefu, ali inyi ijemhisi ali iJon.

Abi a ri ijesu to

(iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42)

⁵⁷ Abi ogbomhi o rọ mu eke, ọmọse ni ọ pfue ọngi Arimatia ni a lu iJosefu ni ọ li khi ọghuo eniyẹ odukhokho eyi ijesu,⁵⁸ ọ lẹ deba iPaleti ya mhila li olimhi oyi ijesu, ọ rọli na luẹ ya tọ. iPaleti ọ ri unu bhale e ka rue ọli na iJosefu.⁵⁹ Ighọ iJosefu ọ rue ọli, ọ ri ode onogbọ no pfuase khuli ọli.⁶⁰ Ọ ri ọli tọ uji onogbọ oyoli ni a lẹse tọ shi elemhi eche. Ọ gheghele eche oniemhi khukhu oni uji unu, ọ vu je apfe.⁶¹ Ighọ iMeli ọngi iMagidaleni ali iMeli ọnọkpọle e shito sọ alo ghue oni uji.

Ekhekhe ni e la oni uji

⁶² Ogbeakọlọ, ni o khi eļe Iyemhe a oyi egbọ iju, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbọ iFarisi e bhale deba iPaleti, ẹ ọli,⁶³ “Ọga, anye sa ya to khi abi oni ọloegbhue ọghọ ọ rọ la agbọ ọ liẹ khi, ‘Mhi ya guale eļe-ese.’”⁶⁴ Mena ri unu bhale a ke ya khẹ aghọ ekhe ramhi eļe nuzi-ese, ini eniyẹ odukhokho eyọli e khi bẹna ya tsua olimhi oyọli, ni e ke gueyẹ egbọ khi a she te eghuli guise ọli le. Egbọli oni o ya kpukhokho ona, lọli o ke ya khọlọ dọse oni odode.”

⁶⁵ iPaleti ọọ wẹ, “A rue ekhe-khe, a zẹ ni e khẹ ekhe aghọ. A lolo khukhu ọli abi o ti e eloe shi.”

⁶⁶ Ighọ e ya khukhu oni uji egbegbọ, e zuse ọli, e zẹ ekhe-khe shi aghọ.

§ 27:34 Li zẹ Iwolo 69.21 * 27:35 Li zẹ Iwolo 22.18

§ 27:46 Li zẹ Iwolo 22.1 * 27:48 Li zẹ Iwolo 69.21

17.23; 20.19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

† 27:39 Li zẹ Iwolo 22.7; 109.25 ‡ 27:43 Li zẹ Iwolo 22.8

† 27:51 Li zẹ Okiali 26.31-33 ‡ 27:63 Li zẹ iMat 16.21;

28

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMak 16.1-10; iLuk 24.1-12; iJon 20.1-10)

¹ Ogbe o ya gbe khi eḷe Iyemhẹa o doṣe ni o khi eḷe ni odode elemhi efo uka, iMeli oṅgi iMagidaleri ali iMeli oṅokpọle e ḷe ya bino oni uji.

² Utoghuokpe eke o nighise, irari khi aḡeni oyi Oṅomhūe o roṣe idane tiemhile. O gheghele oni eche ni o khukhu oni unu uji ode-a. O shito nga o. ³ O li abi erali akphala. Itsua ni o so e pfuase pepẹpe abi otughunu opfopfo. ⁴ Ulishi o mu eni e la agho khe ekhe, ee guo, ubi o rue we pfi gbe.

⁵ Oni aḡeni oṣo eni ikpotso, “A khi ze ni ulishi o mu e irari khi mhi leṣe khi iJesu ni a gbe-a shi apfida a nono. ⁶ Oa la akana, o she te eghuli guale abi o kie kpe ngme. A bhale ya bino ashini a ri oḷi yeṣhi. ⁷ A nyanya ke le memena, a ka gueye eniye odukhokho eyoli khi. ‘A she te eghuli guise oḷi le, khi mena, oṣo kia khe e, o je elemhi iGalili. Oobọ a ya me oḷi.’ Ghe i, a khi ye-le-a abi mhi gueye e.”

⁸ Igho eni ikpotso e nyanya roṣe oni uji vu, ulishi o mu we ama oghelẹ o vo we elemhi, e na ya gueye eniye odukhokho eyoli. ⁹ Utoghuokpe iJesu o bhale deba we, oṣo. “Opfomhe o ka nu e la.” E bhale deba li, e mu oḷi awe, e nyese ukhomhi ga li. ¹⁰ IJesu oṣo we, “A khi ze ni ulishi o mu e, ama a ka gueye Inyoghuo-mhe e ke je iGalili. Agho e te ya me mhe.”

Emini ekhe-khe e guele

¹¹ Abi eni ikpotso e ro vu se, eni ekholi-okhue ni e khe oni uji ekhe, e vu ya gueye ighie eyi ekpodalo-ugamhi emini a ga me nya. ¹² Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi e le deba eni egbhali e lona ye ugbamhi abi e ke ya li. E gba, e ri ikpokpomhi ikpagho na eni ekholi-okhue egho. ¹³ Ee we. “A lie khi, ‘Eniye odukhokho eyoli e bhale ya tsua li vu abi obili o ro bi ni anye ro lese.’ ¹⁴ Ini igovun o so ona, anye ya pfa e shi eke, a khi ze ni emhikhoghuo o nase e udu.” ¹⁵ Igho eni ekholi-okhue e mie we eni ikpagho e li abi e seṣe we. Eri ingme emini e rieḷe o gbhiaku asha kpa ifuabo egbo iju. Ramhi ogbe-namo, eri a kiele e ze oni okhe ona.

Usomhi ni o fune ni iJesu o ghie

(iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁶ Igho eniye odukhokho ogbaghuo eyoli e je iGalili deba iJesu ukhomhi ute ni o seṣe we.* ¹⁷ Abi e ro me oḷi, e nyese egbe ga li, ama eghuo o e kiele khokho oḷi. ¹⁸ Igho iJesu o kia ti mama we, oṣo. “A she rue afu nya na agbo ona ali iloghie na mhe.† ¹⁹ Irarigho, a fiḷe lase je asha kha asha, a ke ya ri egbo mele

eniye odukhokho eyemhe-a, a ri eva oyi Ita, ali oyi Omọ ali oyi Ayemhe-no-pfuase batazi.‡
²⁰ A seṣe we, e ke ri emhi nya ni mhi mheṣe na e gbe akanya. A ghe i, mhi nu e la ramhi ukpese agbo.”

* 28:16 Li ze iMat 26.32; iMak 14.28; i1Kor 15.5; iJon 21.1-23

† 28:18 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22; iFili 2.9; Efi 1.20-22

‡ 28:19 Li ze Ika 1.8

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMaki O keke

Itsabo oyi iJoni Oni oqo batazi egbo

(iMat 3.1-12; iLuk 3.1-18; iJon 1.19-28)

¹ Ona o khi igbaekele oyi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti Omi Eshinegba. ² A keke oli shi Ebe-no-pfuase ni omekeguele oyoli ni a lu Azaya o keke. Ni Eshinegba o la lie,

“Mhi ya ghie aghiusomhi
oyemhe ralo ne.

Oni o ya be ode
shi eke khe.”*

³ “Ogbo o la odagbe
e pfie okokokhue. Oqo lie,

‘A riyele ode
shi eke khe Onomhue,
ni oqo bhale.

Riyele oni ode sheshe
ni o rote.’ †

⁴ Igho iJoni o li bhale, oqo batazi egbo obini odagbe ifufu, oqo tse abo, oqo lie, “A mu pfi lase olamhe eye e le bhale deba Eshinegba ini a ri olamhe topfa e.” ⁵ Igho egbo e rote eke ijudia ali eoli iJerusalemu le deba iJoni. Ee zono olamhe eyewe ye oli. O la oke ijodani batazi egbo. ⁶ Ode ni a ri iriria eyi alakumi do, iJoni o ro fia itsua so. O ri eke riyele ogbene mu oku. Initsio ali oribo e khi eminale eyoli. ⁷ Abo ni oqo tse gueye agbo khi: “Omose ni o ke ya bhale ekelese ode ukhokho oyemhe, o fu dose mhe, o mholi ekpabo dose mhe. Mhi aa fu ramhi oni oqo taghiye uli ni o la eku ni o so-a. ⁸ Ameh mhi ro batazi e memena, ama Ayemhe-no-pfuase o ke ro ya batazi e.”

ibatazi ali imufe oyi iJesu

(iMat 3.13-4.11; iLuk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Oa te agho tese ne, ni iJesu o ro rote iNazareti ni o la eke iGalili bhale ni iJoni o la oke ijodani batazi oli. ¹⁰ Abi iJesu o ro lese rote elemhi oke ji egbe ngale te, o me khi idane o khuoghie. Ayemhe oyi Eshinegba o li abi anekhukhu rote idane tiemhile ya ma li egbe. ¹¹ A suo khi uruli o rote idane ngme tiemhile, oqo, “Omimhe ni mhi nono ingme oyoli u khi. U ma ri egbe e mu mhe gba.” §

¹² Utoghuko, Ayemhe oyi Eshinegba o rue iJesu je odagbe. ¹³ Ogbel egbhueva o la ooboo. Okphaghie, ni o khi oghe ayemhe ebe, o mu oli fe. IJesu o nu elamhako la ooboo, ama igeni eyi Eshinegba e ri ukpeloe e khu oli.

Eniye odukhokho eni odode ni iJesu o ze
(iMat 4.12-22; iLuk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Abi a ro mu iJoni shi owa ighumha se, iJesu o je iGalili ya tse abo usomhi onete oyi Eshinegba. ¹⁵ Oqo lie, “Oni eghenge o she bhale, Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama awa. A mu pfi lase olamhe eye e le, ni a mie oni usomhi onete suo.”*

¹⁶ Abi iJesu o rote epfepfe oke oniemi oni o khi shi, na lui iGalili kia le, o me iSamoo ali inyoghoo oli Aduru. Egbifele e khi. E pfi aga lo elemhi oni oke, ee gbe ifele. ¹⁷ IJesu oqo we, “A deba mhe, mhi ya sese e abi a ke lie ke ti egbo gbili.” ¹⁸ Aghoagho e ku iga eyewe shi eke, e deba li.

¹⁹ O ke te agho je odalo deno, o gbo me inyoghoo etuava, ijemhisi ali iJoni imi iZebedi e la elemhi oko-oke oniemi, e zu iga eyewe. ²⁰ Abi iJesu o ro lese me we, o lu we e deba lue, aghoagho e pfi itawe ali egbo ni e nu we ye shi elemhi oko-oke oniemi, e deba li vu.

IJesu o khu omose ayemhe ebe egbe-a
(iLuk 4.31-37)

²¹ IJesu ali eniye odukhokho eyoli e bhale eoli iKapanomu. Ogbel iyemhe na ni o ke deba li, iJesu o dose lo elemhi owa ugami, o la agho sese. ²² O ri abo sha egbo ni e ri esoo kpe abi o li sese, itobo khi eri o sese egbo abi ogbo ni o lese emini oqo sese, osese oyoli o kiada shi oyi eni e sese Ishi eyi iMosisi. †

²³ Utoghoo kpe omose ni ayemhe ebe o la egbe, o lo elemhi oni owa ugami le. O tsesee gbaa! Oqo, ²⁴ “Elo wa nono anye egbe, iJesu na iNazareti? Eri u bhale ya pfuse anyea? Mhi ga lese oni u khi. Oni o pfuase oyi Eshinegba u khi.”

²⁵ IJesu o dese oni ayemhe obe, oqo li, “Guese unu pia, te oli egbe lase le.” ²⁶ Oni ayemhe obe o nighise oni omose, o mu oli pfi gbe. O pfie okokokhue, o rote oni omose egbe ya lase.

²⁷ O ga ri abo sha egbo nya. E mhila egbe we, “Onoghoo na? Osese onogbo ni o mholi ekpabo! Eri o ga nu ayemhe ebe e ngme, e ga suo esoo na li.” ²⁸ Aghoagho ingme oyi iJesu o gbe eke-a asha kpa eke iGalili.

IJesu o ri ebubu egbo ze
(iMat 8.14-17; iLuk 4.38-41)

²⁹ IJesu ali eniye odukhokho eyoli, ghe ijemhisi ali iJoni, e ga rote owa ugami fie lasela, e ya je apfe oyi iSamoo ali Aduru ³⁰ Oqo iSamoo oni okpotso, o yeshi ghua ughuamhi iba. IJesu o lese ramhi agho, a gue ingme oyoli ye iJesu. ³¹ Igho o lo deba li, o mu oli oboo, o mu oli ukpho vule. Igho eni iba e lase oli egbe le. O felu we pfese.

³² Elogbomhi elegeho khi ovoo oqo tiemhi eko, egbo e tsua eni e ze, ali eni iyemhe okphaghie e yesee ngme bhale ghi iJesu. ³³ Egbo nya ni

* 1:2 Li ze iMala 3.1 † 1:3 Li ze Aza 40.3 ‡ 1:6 Li ze 2 Ighie 1.8 § 1:11 Li ze Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 9.7; iLuk 3.22 * 1:15 Li ze iMat 3.2 † 1:22 Li ze iMat 7.28-29

e la oni ɛoli e le gba odalo oni owa. ³⁴ Ijesu ɔ ri eni ɛ ghua, ighuamhi khi ighuamhi, ze. Ɔ khu ayemhɛ ebe ebubu ɛgbɔ egbe a, ama ɔa zɛ ni eni ayemhɛ ebe egbo e ngme emhikhoghuo unu lasele, itobɔ khi e leɛɛ ɔni ɔ khi.

Ijesu ɔ la iGalili tse abɔ usomhi onete
(iLuk 4.42-44)

³⁵ Ogbiɛ-fiefie ogbeakoɔo khi obili ɔa pfo ogbe ne, ijesu ɔ fiɛ lase je ashini o da-ya, ɔ ya so iromhi. ³⁶ ISamo ali apfo ni e kpole, e vu ya nono ɔli. ³⁷ Abi e ro me ɔli, ɛɛ ɔli, “Egbɔ kpa ɛɛ nono ɛ.”

³⁸ Ijesu ɔo we, “Awa mema ya je ɛoli oboese, ikhi apfe eni e timama akana, ni mhi li la oobɔ tse abɔ, irari khi ona o zɛ ni mhi ro bhale.” ³⁹ Igho ɔ kia gasɛ ekɛ iGalili nya tse abɔ. Ɔ la owa ugamhi eyewe tse abɔ. Ɔ khu ɛgbɔ ayemhɛ ebe egbe ku-a.‡

Ijesu ɔ ri oni efafe e mu ze
(iMat 8.1-4; iLuk 5.12-16)

⁴⁰ Omose ni efafe e mu ɔ bhale deba ijesu. Ɔ wugha li odalo, ɔo lema li, ɔo, “Ini o ghole ɛ, u dobe ya remhɛ ze, u remhɛ khi ɔni ɔ pfuase.”

⁴¹ Igho elemhi ɔli, ee ala ijesu, ɔ nise obo-a ti ɔni omose, ɔo li, “O ghole mhɛ, khi ɔni ɔ pfuase.” ⁴² Aghoagho eni efafe e lase ɔli egbe le, ɔ ze, ɔ khi ɔni ɔ pfuase.

⁴³ Ijesu ɔ gueye ɔli, ɔ ke vu. Ɔ lolo tse agua ye ɔli, ⁴⁴ ɔo li, “Khi gue ingme ona ye ogbokhoghuo, ama le ya ri egbe ɛ khase ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni e te okpe ne, ni u luase obo ni iMosisi ɔo a ke luase, ini a ri ogbo lina ze. Ishegho, ni o khi ɔtselɛ na we khi u she ze.”§

⁴⁵ Eri ɔni omose ɔ ri ochoghɔ ngme ɔli kiakiala gboo, ɔ miatse oni ingme onete ku asha kpa. Itobɔ ona, ijesu ɔa ke dobe lo ɛoli okhoghuo le gboo. Eri ɔ ke la ɔdagbe obini o da-ya. Abi o rie khi igbo, eri ɛgbɔ nya e kie rote asha kpa ɛ bhale deba li.

2

Ijesu ɔ ri omose ni ɔ guoghɔ-a ze
(iMat 9.1-8; iLuk 5.17-26)

¹ Ikuku ogbele e dose, ijesu ɔ gbo lo elemhi iKapanomu, eni ɛgbɔ e suɔ khi ɔ she bhale apfe. ² Ebubu ɛgbɔ e le gba ramhi ni ogbo a ke me ashikhoghuo ni o kpole, ya ramhi olase unu-ode. Ijesu ɔ tse abo oni usomhi ye we. ³ Igho omose aane e tsua omose ni ɔ guoghɔ-a adigege shi iya bhale ghi ijesu. ⁴ Abi eni emose ɛa ro me asha tsua li lole ashini ijesu ɔ la, itobɔ ɛgbɔ ni e gho bu dose, e nga ukhomhi oni owa rote ashini ijesu ɔ la gbese ekpha-a. Abi e ro gbese ɔlia se, e ri ili ri ɔni omose tiemhile, abi ɔ kie li yeshi iya. ⁵ Abi ijesu ɔ ro me irudonga oyewe, ɔo

ɔni omose ni ɔ guoghɔ-a, “Omimhe, a she ri olamhe topfa ɛ.”

⁶ Ama eni ɛ sese Ishi eyi iMosisi ni e shito akagho, e sa ɔ udu oyewe, e lie, ⁷ “Elo ɔ ze ni ɔni ogbo ona ɔ ro ngme ungememhi onana unu. Eri ɔ pfi unu-a! A li me ɔni ɔ dobe ya gbe olamhe kua na ogbo? Ɔa khi Eshinegba lueghuo?”

⁸ Aghoagho ijesu ɔ she leɛɛ elemhi ayemhɛ oyoli emini e sa shi elemhi udu oyewe, ɔo we, “Elo ɔ ze ni a ro sa usamhi onana. ⁹ Onoghoo o kele ne, ni a ro lie ɔni omose ni ɔ guoghɔ-a, ‘A ri olamhe topfa ɛ,’ abi khi ‘Vule, rue iya oye ni u ke kia?’ ¹⁰ Mhi ya ro li khase ɛ khi Omi Ogbo ɔ mholi ekpabo elemhi agbo ona ni ɔ ro gbe olamhe kua na ogbo.” Igho ɔ gueye ɔni omose ni ɔ guoghɔ-a egbo, ¹¹ “Mhie ye u vule, u rue iya oye, u ke je apfe.”

¹² Ɔni omose ɔ vule, ɔ rue iya oyoli, ɔ la akpewe nya kia vu. O ri abo sha ɛgbɔ kpa. Ee kueghie Eshinegba, e lie, “Anye ɛa kpe me onana ghue oo!”

Ijesu ɔ lu iLevi
(iMat 9.9-13; iLuk 5.27-32)

¹³ Ijesu ɔ gbo je epfe okɛ oniɛmhi ni o khishi. Ebubu ɛgbɔ e bhale deba li, ɔ sese we. ¹⁴ Abi ɔ kia le, ɔ me omionoga iLiva omi Afeusi khi ɔ shito okhoho eyi eni ɛ mie oga. Ijesu ɔo li, “Deba mhɛ.” Igho ɔ vule deba li.

¹⁵ Abi ijesu ɔ la ayi iLevi le eminale ɛlogbomhi, emionoga ni e bu ali ɛgbɔ ena olamhe e li nu ɔli ali eniye odukhokho eyoli le emhi, irari khi ɛgbɔ ni e bu e deba li. ¹⁶ Abi ɛgbɔ eni ɛ sese ishi na lui iFarisi e ro me khi ijesu ɔ nu egbushia ali emionoga ɛ le eminale, e mhila eniye odukhokho eyoli, “Elo ɔ ze ni ɔ ro nu emionoga ali egbushia ɛ le eminale?”

¹⁷ Ijesu ɔ suɔ onana, ɔo we, “Egbɔ ni e ze ɛa mhuɛ emini e ri obo ɛ li. Ɔni ɔo to, ɔ ye apfe obo. Ɔa khi eni e pfuase ne mhi bhale ya lu, ama egbushia.”

Omhila ingme azumhi
(iMat 9.14-17; iLuk 5.33-39)

¹⁸ Eghɛghe oghuo eniye odukhokho eyi iɔni Ɔni ɔo batazi ɛgbɔ ali ɛgbɔ iFarisi ee pfi azumhi. ɛgbɔ eghuo e bhale ya mhila ijesu, ɛ ɔli, “Elo ɔ ze ni eniye odukhokho eyi iɔni ali enayi ɛgbɔ iFarisi e ro pfi azumhi ni eye ɛa ro pfi?”

¹⁹ Ijesu ɔ so we ɔ, ɔo we, “Se epfese eyi omose ni ɔ rue omueshi onogbo e lie ke pfi azumhi ini ɔni omose ɔ kie nu we shito? Ɔa me asha pfi azumhi ini ɔ kie nu we shito. ²⁰ Ama eghɛghe o ya bhale ni a ro rue ɔni ɔdo ɔni omueshi vu. Eghɛghe agho, e ro tigbe ya ke pfi azumhi.

²¹ “Ogbo a ya khi ode onogbo gbela ma ode onodio. Ini u ligho, eri ɔni ode onogbo o ya

nyano oni ode onodiyo-a. O ke nyanoy-a dose abi o kpe li. ²² Ali khi ogbo oya ya ku onyonyogbo shi akpaba onodiyo. [Ikhi akpaba ni egbo iJu e ku onyonyo shi.] Ini u ligho, eri onyonyo o ya vese oni akpaba-a. Oni onyonyo ali oni akpaba e ga li opfu-a. Akpaba onogbo a ku onyonyogbo e lo.”

Onomhue oyi ogbele iyemhea
(iMat 12.1-8; iLuk 6.1-5)

²³ Ogbeleghuo ele iyemhea oyi egbo iJu, iJesu o rote ifui ishemhi iakpa kia dose. Eniye odukhokho eyoli e li nu oli kia. Igho e li be eni iakpa. ²⁴ Igho iFarisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eye ee ri ele emini a ghue ele iyemhea?”

²⁵ IJesu o so we o, oo, “Aa kpe me oli ze Ebe-no-pfuase emini Oghie iDefidi o ri ele abi okiamhi o ro gbe oli ali eni e nu oli kia? ²⁶ Eghenge ni Abiata o ro khi Okpada na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Oghie iDefidi o ro lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a roo ga Eshinegba le, o kholo na eni e nu oli kia le. Ibuledi ona ighie eyi ekpodalo-ugamhi tse, ushi o lama e ke le we.”^{††}

²⁷ Igho oo we, “Eri a ma ogbele iyemhea na ogbo, aa ma ogbo na ogbele iyemhea. ²⁸ Itoboy igho, Omi Ogbo o khi Onomhue, li shi oyi ogbele iyemhea.”

3

Omose ni o ghu oboy oghuo-a
(iMat 12.9-14; iLuk 6.6-11)

¹ Elelese khi iJesu o gbo je owa ugamhi, omose ni oboy oyoli oghuo o ghua, o la akagho. ² Egbo eghuo e nono ashini e te ya me asha gue ingme shi iJesu egbe. E ri ukpeloeshi oli egbe ini o ya ri ogbo ze ele iyemhea. ³ IJesu oo oni omose ni o ghu oboy-a, “Vule migha odalo oyi egbo kpa.”

⁴ IJesu o mhila we, “Onoghuo o gbe akanya elemhi ushi oyawa ne ele iyemhea? Ni a ro ri ele onete abi ni a ro ri ele onobe? Ni a ro tsumhi agbo oyi ogbo abi ni a ro pfuse o lia?” Ama e tsaghi e a.

⁵ Igho iJesu o ri elemhi ibibi bino we gase, udu oyoli o yese-a shi udu obe ni e mhue. Oo, “Nomose nise oboy-a.” O nise oli-a. Igho oboy oyoli o gbo li abi o kpe te eke li ⁶ Igho egbo iFarisi e fie deba eniye odukhokho eyi Erodu, e ya gba ugbamhi abi e li ya gbe iJesu-a.

Ebubu egbo e deba iJesu

⁷ Igho iJesu ali eniye odukhokho eyoli e lase we iteva le ya je okpa na iGalili. Ebubu egbo e rote iGalili deba iJesu. ⁸ Abi e ro suo emini o ri ele, ebubu egbo e bhale deba li, rote eke iJudia ali iJerusalemu, ali Idumia ali

eke ni o kpe oboy na iJodani ali epfepfe iTire ali iSidoni. ⁹ Itoboy khi eni egbo e bu dose, iJesu o gueye eniye odukhokho eyoli e nono okpa-okpa oni ikeke ni lolilo o ini egbo e khi sha mu lu. ¹⁰ Itoboy khi o she kpe ri ebubu egbo ze, egbo eni e ze, e mise egbe ini e me asha ramhi oli egbe ri oboy ti oli.* ¹¹ Eghenge kpa ni egbo ni ayemhe ebe e yese e ngme e ro da me iJesu ne, e de ya yeshi eke odalo oyoli. Ee tse, ee lie, “Omi Eshinegba u khi.”

¹² Ama, o tse agua ye eni ayemhe ebe egbo e khi gue oni lolilo khi le.

IJesu o ze ighiusomhi na ke ogbava
(iMat 10.1-4; iLuk 6.12-16)

¹³ IJesu o nga ukhomhi ute, o lu emose ni e ghole oli. E bhale deba li. ¹⁴ O ya ze egbo ogbava ke, o lu we ighiusomhi na ke. O ze we ni e nu lu ke kia, ali ni lu me we ke ghie usomhi fie ke tse aboy usomhi onete, ¹⁵ ali ni e gbo mhue ekpabo ni e ro ke khu egbo ayemhe ebe egbe kua. ¹⁶ Ena e khi otuogbava ni o ze. ISamo, oni iJesu o lu iPita. ¹⁷ Ijemhisi ali inyoghuo-oli iJoni imi iZebedi (eni iJesu o ri akiseva iBonajisi na. Ni o migha shi Imi Akphala), ¹⁸ Ali Aduru, iFilipu, iBatolomiu, iTomosi, ijemhisi omi Afeusi, ali iTadiusi, iSamo [oni ije-odalo oyi edeli iJu oo ghoy mu egbe.]

¹⁹ Ali iJudasi Isikaroti oni o ri iJesu de.

IJesu ali iBezebo

(iMat 12.22-32; iLuk 11.14-23; 12.10)

²⁰ IJesu o nyene egbe je apfe. Igho ebubu egbo e gbo tighili ramhi khi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e me asha, we khi eminale e ya le. ²¹ Abi apfe o ro suo ona, E nono khi we we e ya mu oli je apfe. Irari khi eri e lie, “Ujili o she e kpha li.”

²² Eni ee sese ishi ni e rote iJerusalemu tiemhie, e lie, “Ayemhe iBezebo ni o khi Okphaghi e o la li egbe yese oli e ngme! Lolilo khi oghie oyi iyemhe ebe ni o ri ekpabo na li ni o ro ke khu egbo iyemhe ebe egbe kua.”[†]

²³ Igho iJesu o lu we, o ri okhe irokhokho nu we ngme, Oo we, “Se okphaghi e lie ke khu okphaghi? ²⁴ Ini ushishi e kemhi egbe we shi ikui-iku ni e ro nu egbe we e kholi, eri oni ushishi oo de. ²⁵ Ini omhue-apfe o kemhi shi ikui-iku ni e ro nu egbewe e kholi, eri oni omhue-apfe o ya de. ²⁶ Ini okphaghi e mu okholi vule shi egbo li, o ya to, eri o ya de, ukpese oyoli o she ramhi.

²⁷ “Ogbo okhoghuo o la o ni o dobe ya lo owa oyi omose-akama ya ti oli itsua eke-a ini o kpe mu oni omose-akama ge shi eke. Eghenge agho, o tige dobe ti oli itsua eke-a.

²⁸ “Egbegbi ingme mhi gueye e, khi, aa me olamhe ni ogbo o lamhe ali ungemhi ipfiunu-a ni ogbo ya ngme, ni aa dobe ro ya

* 2:23 Li ze iDeut 23.25 † 2:26 Li ze iLev 24.9 ‡ 2:26 Li ze 1 iSam 21.1-6 * 3:10 Li ze iMak 4.1; iLuk 5.1-3

† 3:22 Li ze iMat 9.34; 10.25

gbekua na li. ²⁹ Ama ɔnini ɔ da ngme ungmehi ipfiunu-a deba Ayemhe-nɔ-pfuase ne, aa ya rɔ topfa li, irari khi olamhe ona agboagbo ɔ pfi obɔ lo.”[‡]

³⁰ Itobɔ khi ɛ ɔli khi, “O mholi ayemhe ebe,” ɔ rɔ ngme ona.

*Inyo ijesu ali inyoɣhuo ɔli eni emose
(iMat 12.46-50; iLuk 8.19-21)*

³¹ Ighɔ inyo ijesu ali inyoɣhuo ɔli ee bhale. E migha oolase. E ghie ɔgbo ɔ ka lu ijesu ghi ewe. ³² Ebu bu eɣbo e shito gasɛ ɔli. E bhale ya gueye ɔli khi inyoɣli ali inyoɣhuo ɔli e la oolase, khi ɛɛ nono ni wewe e me ɔli.

³³ O mabila we, “Eghuo e khi inyemhe ali Inyoɣhuo-mhe?”

³⁴ Ighɔ ɔ bino eni e shito gasɛ ɔli, ɔɔ, “Enana e khi inyemhe ali Inyoɣhuo-mhe!”
³⁵ Onini ɔ da riɛɛ emini e ghɔle Eshinegba, ɔ khi Inyoɣhuo-mhe ɔnɔmose ali ɔnɔkpotoso ali inyemhe.”

4

*Okhe irokhokho oyi oni ɔ ko ikpamhi emhi
(iMat 13.1-9; iLuk 8.4-8)*

¹ Ijesu ɔ ke gbo la epfe okɛ ni o khi shi na iGalili sese. Eɣbo ni e le gasɛ ɔli e bu dose ramhi ni ɔ rɔ ya lo elemhi ɔko-ɔke shito. Oni ɔko-ɔke o la elemhi oni okɛ. Eni eɣbo e ke migha egele eseso oni okɛ.* ² Emhi ebubu ɔ ri okhe irokhokho ɔ sese we. Oɔ we. ³ “A ghe i! Oghiale ɔ ya la ɔ. O fiɛ ya ko iakpa. ⁴ Abi ɔ li kia miatse eni iakpa, ikpamhi eghuo ɔ e de kua ode, igbo ipfeli e bhale ya sano we le. ⁵ Eghuo ɔ, e de kushi ekɛ ni o khi ɔkpegbhe, ni ekɛ ɛa lolo la. Ighɔ e nyanya ze, e fu, ama oni ekɛ ɔa limhi. ⁶ Ama abi ovɔ o rɔ to, o tose we a, e khakha, itobɔ khi ɛa me ekɛ ni o limhi pfi imhili lo. ⁷ Ikpamhi emhi elese e de kulo ifui igba. Ighɔ igba e ze lasela tono eni iakpa abi e rɔ fu vule. Itobɔ igbo, ɛa ke doɛ ni e fu nyano ekhe lasela. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi ekɛ onete. Eni ikpamhemhi e ze, e fu, e nyano ekhe lasela. Eghuo ɔ, e mhuɛ ikpamhi uye ali igbe, eghuo ɔ, e mhuɛ ikpamhi egbhuɛse, elese e mhuɛ egbhuɛshe.”

⁹ Ighɔ ijesu, ɔɔ, “Oni ɔ mholi esɔ, ɔ suɔ.”

*Emini o ze ni a rɔ ze oni okhe irokhokho
(iMat 13.10-17; iLuk 8.9-10)*

¹⁰ Abi ijesu lɔlɔghuo ɔ rɔ shito, eniye odukhokho ogbava eyɔli ali eɣboese ni e li suɔ abi ɔ rɔ ngme, e bhale deba li, ɔ gueye we emini ɔ ri oni okhe irokhokho ngme. ¹¹ Oɔ we, “A she ri osheli oyi Eghiele oyi Eshinegba na ɛ. Ama okhe irokhokho a rɔ gue ungmehi nya ye eɣboese. ¹² Ni a bhale ya ɛ khi,

“E kha riɛ nya alo-a shi ekɛ

ɛa tigbe ya me emhikhoghuo, ali e kha riɛ ku esɔ a shi ekɛ, ɔa ya lo we esɔ.

Irari khi ini ɔa khi igbo, e doɛ me ekɛ, e suɔ esɔ, e mu pfi deba Eshinegba, ɔ rɔ topfa we.”[†]

Ijesu ɔ guele emini oni okhe irokhokho o ngme

(iMat 13.18-23; iLuk 8.11-15)

¹³ Ijesu ɔ mhila we, ɔɔ we, “Aa lese emini a ri okhe irokhokho ona ngme? Se a li tigbe ya lese emini a ri okhe irokhokho okhoghuo ngme sho? ¹⁴ Eni iakpa ni oni oghiale ɔ miatse ɛ ku, e migha shi ungmehi oyi Eshinegba. ¹⁵ Eri ikpamhi iakpa ni e de shi ode e li abi eɣbo eghuo ni e kha da lese suɔ oni ungmehi ne, Okphaghiɛ ɔ bhale ya rue we luɛ udu le. ¹⁶ Ikpamhi emhi ni e de shi ekɛ ni o li echeche, e li abi eɣbo ni e kha da lese suɔ oni ungmehi ne, e ri udu oghɛɛ mie ɔli. ¹⁷ Ama, ɔa ya tiemhi we ekɛ elemhi. ɛa doɛ migha tɛɛ, itobɔ khi ɔa pfi imhili lo ekɛ. Itobɔ igbo, ini ɔmunu o bhale ali ni a rɔ mu okhɔli vule shi we ɔ rote oni ungmehi ni e suɔ, e kele de ode-a. ¹⁸ Ikpamhi emhi ni e de pfilo ifui igba eri e li abi eɣbo ni e kha suɔ oni ungmehi, ¹⁹ isamhi ingme agbo ona, ali oghuemhe epfue, ali oghuemhe khi oghuemhe e lu guese oni ungmehi-a, ɛɛ tono ɔli igba, itobɔ igbo ɔa mo imomhi. ²⁰ Ama ikpamhi emhi ni e de shi ekɛ onete, e li abi eɣbo ni e suɔ ungmehi, e mie ɔli suɔ, e mo imomhi enete. Eghuo e mhuɛ ikpamhi uye ali igbe, eghuo e mhuɛ egbhuɛse. Eghuo, e mhuɛ egbhuɛshe.”

*Akpá ni a rɔ nga ukhomhi asha
(iLuk 8.16-18)*

²¹ Ijesu ɔ gbolo ɛ we “Ogbokhoghuo ɔɔ ya ri akpá ru lasela, ɔ ya rue atalabi guese ɔli mu ekɛ, wekhi eri ɔ ke ya rue ɔli ya sheli ufui ukpho?”[‡] ²² Emi emini a rɔ sheli, o ya lasela gbo alo gbugbugbu. Aa me emhi osheli ni aa ya khueghie a. ²³ Onini ɔ mholi esɔ, ɔ ri esɔ shi ekɛ ni ɔ suɔ.”

²⁴ O gbolo ɛ we, “Emi emini u da suɔ kpa, sa ɔ bie! Emi emini u da rɔ shi ushi rɔ gue eɣboese eɔɔ, Eshinegba ɔ li ya roli gue ɛ eɔɔ. Oye ɔ gbo ya ze ne. ²⁵ Oni ɔ kpɛ mholi ne, a ya gbo rɔ ma ɔ na li, ama oni ɔa mholi a ya mie ɔli ukukuɔ ni ɔ gbo mholi.”*

Okhe irokhokho oyi ikpamhi emhi ni ɔɔ ze

²⁶ Ijesu ɔ gbolo ɛ, “Abi Eghiele oyi Eshinegba o li na. Eri o li abi ini ɔmose ɔ miatse ikpamhi iakpa kia ku shi ekɛ. ²⁷ Obili o kha bi, ɔ ya lese a, ogbe o kha gbe ɔ guele, ama eni ikpamhi emhi ɛɛ ze lasela, e fu fu

‡ 3:29 Li ze iLuk 12.10 * 4:1 Li ze iLuk 5.1-3 † 4:12 Li ze Aza 6.9.10 ‡ 4:21 Li ze iMat 5.15; iLuk 11.33 § 4:22 Li ze iMat 10.26; iLuk 12.2 * 4:25 Li ze iMat 13.12; 25.29; iLuk 19.26

vule. Ama ɔa ya leše abi o li kia. ²⁸ Eke lolighuo ɔ leše abi o li ri emhi ɛkomhi ɛɛ bie. Oni odode, o kha ze ukhuli, o ke fu vule, o nyanɔ ifele, o ya ri unomhi lasele. ²⁹ Eni iakpa e kha da bie ne, ɔni ɔ gua we ɔ rue agaga ya gbe we, itobɔ khi ɛgheghe ikhiɛse ɔ ramhi.”[†]

Okhe irɔkhokho oyi ukpamhi ɔɔra imositadi

(iMat 13.31-32,34; iLuk 13.18-19)

³⁰ Ijesu ɔ gbolo ɛ we, “Elo awa mema ri Eghiele oyi ɛshinɛgba ya khokho? Okhe irɔkhokho onoghuo awa mema ya ze roli lo ɛgbo eso ɛgho ɔ?” ³¹ Eri o li abi ukpamhi ɔara imositadi ni ukpamhi ɔli o she ne nya agbo ona, ni ɔgbo ɔ ro ko eke. ³² Ini a roli ko, o ze, o fu vule, o mele unyanɔ ni o fune a shi ishemi, ni o mhɔli iguabɔ eniemhi, ni ipfeli ɛ bhale ya ku eko shi.”

³³ Okhe irɔkhokho enana ijesu ɔ ro nu we ngme oni ungmehi, ramhi ashini o lo we eso ramhi. ³⁴ Aa me ungmehi ni ɔ nu we ngme, ni ɔa ri okhe irɔkhokho nu we ngme. Ama ini o de te ɔli ali eniye odukhokho eyoli, ɔ ro ri emini ɔ nu we ngme nya a lo we eso.

Ijesu ɔ pfomhise akpekpeli

(iMat 8.23-27; iLuk 8.22-25)

³⁵ Ele ogbomhi elegho, ijesu ɔ eniye odukhokho eyoli, “Awa da je ukiekie oke obini o kpole.” ³⁶ Igho e ze ɛgbo ni e legba obɔ shi agho, eni eniye odukhokho e ya lo elemhi oko-oke oni ikeke ni ijesu ɔ she lo shitɔ. E gua li vu. Oko-oke elese e li deba we vu.

³⁷ Utoghukpe, akpekpeli oniemi oo li, oo zughuse oni oke, ni amɛ e fiase kulo elemhi oni oko-oke, ramhi ni o ro vɔ amɛ. Ukukuɔ o kpole ni ɔa ro kuluɛ. ³⁸ Ijesu ɔ la ukhokho oni oko-oke oniemi, ɔ lese-a ri ukhomhi nga akpesukhomhi. Igho eniye odukhokho eyoli e guise ɔli le. ɛ ɔli, “Osesɛ, wa bie ga lie ini awa ghɔ ghua?”

³⁹ Igho ijesu ɔ ti vule, ɔ dese oni akpekpeli, ɔɔ li, “Li tsuke.” Igho oni akpekpeli ɔ pfomhe te. Asha kpa o pfomhe tsuke.

⁴⁰ Igho ijesu ɔ eniye odukhokho eyoli, “Elo o ze ni a ro ligho ɔ na ulishi. Eri aa kie mhɔli irudunga?”

⁴¹ Ulishi oo mu we, e mhila egbe we, “Oghuo ɔna ɔ khi? Ghe akpekpeli ali izughuse oke e ga suɔ eso a na li.”

5

Ijesu ɔ ri omose ni ayemhe ebe o la egbe ze
(iMat 8.28-34; iLuk 8.26-39)

¹ Ijesu ali eniye odukhokho eyoli e da oke iGalili je ukiekie eke iGerasɛni. ² Abi ijesu ɔ leše rote elemhi oko-oke lasele, omose ni ɔ mhɔli ayemhe ebe, ɔ rote atalimhi ni o

la agho bhale deba ijesu. ³ Ifui atalimhi oni omose ɔɔ la. Ogbokhoghuo ɔa ke dobe ri iweghe ge ɔli. ⁴ Egheghe kpa, a ro ri iweghe ge ɔli abo ali awe, ama eri ɔɔ kphuru we a, ɔ taghiɛ we a, ɔ shashe we a. Ogbokhoghuo ɔa dobe mu ɔli. ⁵ Nobi-nogbe ɔ ro la ifui atalimhi ali ikhomhi ite dudu gasɛ. ɔɔ pfi okokokhuɛ. ɔ ri eche fianɔ egbeɔli.

⁶ Abi ɔ leše ta pfa me ijesu te, ɔ na bhale ya wugha li odalo. ⁷ ɔ tsesɛ leghe, ɔɔ, “Ijesu Omi ɛshinɛgba ni ɔ Yagha Ne Nyaa, elo wa nono mhe egbe? Mhi ri ɛshinɛgba lema ɛ khi na mhe osoli!” ⁸ Itobɔ emini ɔ ro ngme na khi, ijesu ɔ she kpɛ gueye ɔli, “Yeɛ ayemhe obe, lase ɔni omose ona egbe le.”

⁹ Igho ijesu ɔ mhila li, “Se a lui eva oye?” ɔɔ, “Eva oyemhe o khi Olele ɛgbo, itobɔ khi anye bu gba.” ¹⁰ ɔ gbo lema ijesu ɔ kpɛkpɛ, ɔ khi khu ɛwe oni eke ya lase.

¹¹ Igulu ni e bububu e la epfe ute ni o la agho le eminale. ¹² Eni ayemhe e lema ijesu, “Khu anye ya lo igulu ɛgho, ze ni anye ya lo we egbe.” ¹³ Ijesu ɔ ri ɛgheghe na we, e ka lo eni igulu egbe. Igho e rote ɔni omose egbe lasele e ya lo eni igulu egbe. Eni igulu ni e ramhi agbele eva, e rote egele na ya kulo oni oke, e ghuloo nya.

¹⁴ Eni e ri ukpeloe ɛ khu eni igulu e na je ifui apfe ali ɛoli nya ni e la oni eke ya guele emini a me. Igho ɛgbo e bhale ya bino emini a me. ¹⁵ Abi eni ɛgbo e ro bhale deba ijesu, e me ɔni omose ni ayemhe ebe ni e bu e kpɛ la egbe, khi ɔ shitɔ agho, ɔ ri itsua so, egbhali eyoli e she gba na li. Ulishi oo mu we. ¹⁶ Eni e me emini a me e gueye ɛgbo emini ɔni omose ni ayemhe obe e la egbe ɔ me egbe ali emini e li eni igulu. ¹⁷ Igho, e gueye ijesu ɔ lase we we eke le.

¹⁸ Abi ijesu ɔ lo elemhi oko-oke oniemi khi ɔɔ ke vu, ɔni omose ni ayemhe ebe e kpɛ la egbe, ɔ lema ijesu ɔ ze ni lole deba li vu. ¹⁹ Ama ijesu ɔa lama na li. ɔ ri ochoghɔ lie ɔli, “Ke je apfe ni u ya gueye ɛgbo ena unuekpɛ oye emini Onomhuɛ ɔ riɛle ne, ali abi ɔ li le elemhi e.” ²⁰ Igho ɔni omose ɔ lui ifui ɛoli igbe ɔdɔda ena eke iDikapoli. ɔ kia gueye ɛgbo abi ijesu ɔ li riɛle na lue. ɔ ri abo sha ɛgbo nya.

Omushi ni ɔ ghua-a ali ɔkpoto ni ɔlia ee ku egbe

(iMat 9.18-26; iLuk 8.40-56)

²¹ Abi ijesu ɔ ro gbo nyene egbe da je ukiekie oke obini o kpole, ɛgbo e le gasɛ ɔli. ²² Omose oghuo ni a lu ijarɔsi, ni ɔ khi otuoghuo eni ɛ mhesɛ shi owa ugamhi, ɔ bhale akagho. Abi ɔɔ me ijesu te, ɔ de ya wugha li odalo. ²³ ɔ mema lolo lema li, ɔɔ li, “Omimhe ɔni omushi ɔ ma ghua gba memena, kpɛkpɛ bhale ya ri obɔ ti ɔ li egbe

[†] 4:29 Li ze ijoe 3.13

ni o ze, ini o khi ghua.”²⁴ Igho iJesu o deba li vu.

Igho ebubu eḡbo e deba li e ve mu oḡi.²⁵ Okpotso oghuo o la agho ni o she ku oḡia ishitō egbe ramhi ikpe igbeva.²⁶ O she me osoli obō oyi ebubu eḡbo abi o rō kia dua oni ughuamhi. O she ri eḡfue eyoli nya dua o, ama oḡa pfo, oo ga kholō oḡi egbe.²⁷ Abi o rō suō ingme oyi iJesu, igho o te ifuabō oyi eḡbo ri obō ti oḡi awulu ni o so.²⁸ O rō li shi udu khi, “Ini mhi da me asha ri obō ti oḡi awulu ne, mhi ya ze.”

²⁹ Abi o ri obō ti oḡi awulu te, eni oḡia ni e ku oḡi egbe, o khakha utoghuo kpe. Aghoḡhō o leḡe khi emini o yeḡe luē e ngme, khi o pfo.

³⁰ Aghoḡhō, iJesu o leḡe khi itoto o she rōte luē egbe ya lase. Igho o migha, o mu egbe pfi iteva eḡbo ni e sha mu o. O mhila we, oḡ. “Oghuo o ri obō ti mhe awulu?”

³¹ Eniyē odukhokho eyoli eḡe oḡi, u ga me abi eḡbo e liē ve mu e, u kiele e mhila, “Oghuo o ri obō ti mhe?”

³² Ama, iJesu o kie bino gase ini o me oni o ri obō ti o.³³ Abi oni okpotso o rō me abi o ke li oḡi egbe, o bhale odalo oyi iJesu ya wugha, ulishi o mema mu oḡi, o gue igesikia le abi o ga li kia nya.³⁴ IJesu oḡe oni okpotso, “Omi mhe, irudunga oye o she mie e pfuese. Ri opfomhe ke je, anasemhe oye o she pfo.”

³⁵ Abi iJesu o kie li ngme, emose eghuo, e rōte owa oyi iJarōsi bhale. Eḡe iJarōsi, “Omiē o she ghua, khi ke yeḡe Oseḡe ngme.”

³⁶ IJesu oḡa fe ri esō shi emini e ngme, oḡe oni omose “Khi ze ni ulishi o mu e, ama leḡe mhōli irudunga.”

³⁷ Oa ze ni ogbōkoghōuo o deba li se ni iPita, ali iJemhisi ali iJōni inyoghōuo iJemhisi.³⁸ Abi e rō bhale owa oyi iJarōsi, iJesu o me abi eḡbo e li i kpe okeke, ni e li i vie gbii.³⁹ Igho, o lo elemhi oni owa, oḡ, “Elo o pfi onyaghu onana? Elo o re e vie? Oni omō oḡa ghū, eri o leḡe a.”

⁴⁰ Ama eni eḡbo e gia li. Abi o rō khu we fiē se, o rue ita ali inyō oni omueshi ali eniyē odukhokho otuasē eḡhō mhue obō je ashini oni omō o yeḡe shi.

⁴¹ IJesu o mu oḡi obō, oḡe oni omueshi, “Talita kumi.” Emini a ri ona ngme khi, “Onomueshi, mhiē ye u vule.”

⁴² Utoghuo kpe, oni omueshi o vule, o kia gase. [Omō ikpe igbeva o khi.] Abi a rō me ona, o ri abō sha we.⁴³ Ama iJesu o lolo tse agua ye we e khi gueye ogbōkoghōuo. Oḡe we, “A ri emhi na li le.”

6

A ri ukpeloē gbe iJesu obini iNazarēti
(iMat 13.53-58; iLuk 4.16-30)

¹ IJesu o rōte agho vu je eḡi oyoli, eniyē odukhokho eyoli e deba li.² Ogbelē iyemhe oyi eḡbo iJu o ramhi, oḡe seḡe elemhi owa ugamhi. O ri abō sha ebubu eḡbo eni e ri esō shi oḡi o.

E mhila egbe, “Obo oni omose ona o rōte me eni emhi enana? Ilesingme nabi onoghuo na ni a rō na li, ni o gbo rō gbe ikanya onyaloa?³ Ona oḡa she khi ikapita, omi iMeli, ni o gbo khi inyoghuo iJemhisi ali iJosisi ali iJudasi ali iSamō? Ena eḡa khi inyoghuo oḡi eni imueshi, ni e ga li nu awa la akana enana?” O ri elemhi bi we.

⁴ Ama iJesu oḡ, “Ashakpa a la mu ekpe na omekeḡuele, se ni apfe oyoli ali unueḡpe oyoli aa la mu ekpe na li.”*

⁵ Oa doḡe la akaghō gbe akanya onyaloa okhōghuo, se ni ikuku eḡbo ni eḡa ze ni o rō ze abi o rō ri obō ti we.⁶ Umha-mhōli irudunga oyewe o ri abō sha iJesu.

Igho iJesu o kia rōte eḡi je eḡi seḡe eni eḡbo.

IJesu o ghie eniyē odukhokho otuogbava fiē

(iMat 10.5-15; iLuk 9.1-6)

⁷ O lu eniyē odukhokho etuogbava eyoli tiggili, o ghie we ava-ava fiē, o ri ekpabō na we ni e rō mhue itoto rō khu ayemhe ebe.

⁸ O gueye we, “Ini a le, a leḡe rue orokpo mhue obō, a khi tsua eminale, wekhi akpaba ni a pfi e so, wekhi ukpaghō.⁹ A so ekue, ama a khi tsua awulu olese ma oni a rō so.¹⁰ O gbolo e we, a kha da lo apfe okhōghuo le ni e rō da mie e, a la akaghō ramhi ni a rō ya rōte oni eḡi vu.¹¹ Ini o khia khi a bhale eḡi okhōghuo khi eni eḡbo eḡa mie e, ni eḡa rō gbo ri esō shi emini a ngme, a rōte agho vu. A kpe abō o-a na we, a rōte agho vu. Eri ona o ya khi otseḡe shi we eḡe.”†‡

¹² Igho e fiē ya tse abō gase, e liē eḡbo e rōte olamhe oyewe mu pfi.¹³ E khu ebubu eḡbo ayemhe ebe eḡe-a, e ri oili to eni eḡe ghua ebubu egbe, e rewe ze.§

Eghuli oyi iJōni Oni oḡe batazi

(iMat 14.1-12; iLuk 9.7-9)

¹⁴ Eḡheḡhe ana, oghie Eroḡu o li suō eko eni ingme ena nya, itobō khi eva oyi iJesu o she gase asha kpa. Eḡbo eghuo e liē khi iJōni Oni oḡe batazi lo ni o nyenē egbe bhale agbō, lolli o ze ni o rō lighō mhōli ekpabō rō gbe ikanya onyaloa.

¹⁵ Eḡbo eghuo e liē khi, “Elaja Omekeḡuele o khi.” Elese e khi, “Omekeḡuele nabi emekeḡuele ena eḡeḡe o khi.”*

¹⁶ Ama abi Eroḡu o rō suō ona, o ke, “IJōni, ni mhi khi ukhomhi o, a rōte eghuli guise le!”

* 6:4 Li ze iJōn 4.44 † 6:11 Li ze Ika 13.51 ‡ 6:11 Li ze iLuk 10.4-11 § 6:13 Li ze iJem 5.14 * 6:15 Li ze iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19

¹⁷ Itobò khi Eròdu ọọ ke mhẹsẹ a mu ijòni gẹ pfilo owa ighumha. Ini egbe e ba mu Eròdiasi. Eri Eròdu ọ mie iFilipu inyoghuo ọli Eròdiasi. ¹⁸ Egheghe kpa Ijòni ọ rọ gueye Eròdu khi, ọa ti ni ọ rue ughue inyoghuo ọli shi.†

¹⁹ Itobò ona, ọni Eròdiasi ọọ biselemhi ijòni, ọọ nono ode ni ọ te ya gbe ọli-a, ama ọa dobe. ²⁰ A gbo bhale ya ẹ khi Eròdu ọọ na ulishi ijòni itobò khi ọ leşe khi ijòni khi ọgbò onete ali ọgbò ọ ni ọ pfluase ọ khi. Ọ ri irarigho ri ukpeloe ẹ khu ọli. Ọ ma nono ni lolu ri eso ke shi ungmehi oyi ijòni, ini o ri rie khia khi ingmehi eyoli e ma yese ọli udu-a egheghe kpa ni ọ rọ suo li.

²¹ Ikpukhokho ọ, Eròdiasi ọ me ashini ni ọ te ya mu ota so ijòni. Igho ẹlẹghuo ni o ikhi ogbẹle ni Eròdu ọ rọ mhọli ukue ni ọ rọ yelete ogbẹle ni a rọ bia li le. Ọ ya luno idenomo eyoli ali ẹgbò eni mu ẹloe ali ẹgbò igometi ali eni ẹẹ gbe ikanya igometi ni e la eke ijudia shi oni ukue. ²² Abi ọmọ ọmueshi omi Eròdiasi ọ rọ fiẹ lasele gbe ishimhi, o mema ti Eròdu ali ẹgbò eni e bhale ya bino ọli ẹloe.

Igho ọni ogbie ọọ ọni ọmueshi, “Mhila mhe emiemini o ga ghole ẹ, mhi ya roli ne.” ²³ Ọ romhi isheli khase ọni ọmueshi, “Emiemini u mhila, mhi ya roli ne, o kha rie khi agbekhiva eghiele oyemhe.”

²⁴ Igho ọni ọmueshi ọ fiẹ ya mhila inyọ li, “Elo mhi ya mhila?”

Inyoli ọọ li, “Ukhomhi oyi ijòni Ọni ọọ batazi ẹgbò wa mhila.”

²⁵ Aghoagho ọni ọmueshi ọ nyanya na ya lo deba ogbie, ọ mhila li, “Ukhomhi oyi ijòni Ọni ọọ batazi ẹgbò mhia nono ni u khi shi ukpeko na mhe memena.”

²⁶ Udu o tode yese ogbie a. Ama itobò ekha ni ọ tse ukpeloe oyi epfese ni ọ lu shi oni ukue, ọa ke dobe ti da oni ekha. ²⁷ Aghoagho ọ ghie eni ẹẹ gbolo ẹgbò-a e ka pfa ijòni ukhomhi ọ bhale. Eni emose e je owa ighumha ya khi ijòni ukhomhi ọ. ²⁸ E rue ọli shi ukpeko bhe. Igho ogbie ọ kpha li na ọni ọmueshi. Ọni ọmueshi ọ kpha li na inyọ li. ²⁹ Abi eniyẹ odukhokho eyi ijòni e rọ suo ona, e bhale ya tsua etuli oyoli ya rọ to.

Ijesu ọ ri eminale na ẹgbò agbẹle ishe le
(iMat 14.13-21; iLuk 9.10-17; ifon 6.1-14)

³⁰ Eni ighiusomhi na kee e jele, e le gase ọli, e gueye ọli emini e riẹle ali emini e sese nya. ³¹ Igho, itobò ebubu ẹgbò, ni ee bhale ni ee vu, ijesu ali eniyẹ odukhokho eyoli ẹa me asha le eminale. Ijesu ọọ we, “A bhale ni awa je ashini awa-eghuo tse awa ya la, ni a yemhe-a ukuku ọ.”

³² Igho weweghuo tse ee lo ọko-oke oniemihi ya je ashini o da-ya. ³³ Ama ebubu ẹgbò ni e

me we abi e rọ vu, e leşe khi wewe lo. Igho eni ẹgbò e rọte ẹoli nya ri awe na ya ralo ashini ijesu ali eniyẹ odukhokho eyoli e je. ³⁴ Abi ijesu ọ rọ ramhi agho, ọ me abi eni ẹgbò e bu, elemhi we e lala li. Itobò khi eri e li abi isumha ni ẹa mhọli ọni ọ rẹ we ẹ kia. Igho ọ li sese we emhi ebubu.‡

³⁵ Egheghe ana, ogbe o she vu. Igho eniyẹ odukhokho eyi ijesu e bhale deba li, e ke ọli, “Aborokhia khi oola ọọ nuata shi apfe ena, ni egheghe o rọ she vu dose ena, ³⁶ waa ke gueye eni ẹgbò ena e kia je ifui apfe ya nono emhi de le.”

³⁷ Ama, ijesu ọọ we, “A ri emhi na we le.”

E mhila li, “Ifata eyi ogbẹle elele eyi ọgbò e ya lo ni a rọ de ibuledi ghi we le?”

³⁸ Igho ijesu ọ mhila we, “Iruli ibuledi ingme a mhọli shi agho? A ka bino ghue.”

Abi e rọ bino se, e ọli, “Iruli we ishe ali ifele aava.”

³⁹ Igho ijesu ọọ we e riẹle eni ẹgbò shito ikui-iku, ukhomhi ebuli. ⁴⁰ E shito ikui-iku, ẹgbò egbhueshi-she ali egbhue-eva ali ogbogbe. ⁴¹ Igho ijesu ọọ rue eni ibuledi ishe ali ifele aava ẹgho, ọ bino idane, ọ tse Eshinegba uwegbe. Ọ gbe eni ibuledi khia, ọ rọ na eniyẹ odukhokho eyoli e ke kemhi na ẹgbò. Ọ gbo kemhi eni ifele aava na we nya. ⁴² Ogbokpa ọ le, ọ khue. ⁴³ Iku we ni eniyẹ odukhokho eyoli e sanọ eke, e vo ighughu igbeva. ⁴⁴ Emose agbẹle ishe, e le eni eminale.

Ijesu ọ kia ukhomhi oke

(iMat 14.22-23; ifon 6.15-21)

⁴⁵ Aghoagho ọ ri ọmọ odukhokho eyoli lo ọko-oke oniemihi, e ka ralo iBetisaida ya migha khe luẹ ukiẹkiẹ obinokpole. Igho ọ gueye oni ukpokpomhi ebubu ẹgbò e ke je apfe. ⁴⁶ Abi ọ rọ tse we khila se nya, ọ nga ukhomhi ute ya so iromhi.

⁴⁷ Ogbomhi o mu eke, oni ọko-oke oniemihi o kia ramhi iteva oni oke, o ke kpe ijesu lolighuo tse le shi eke. ⁴⁸ Ọ me khi akpekpeli ọọ nase eniyẹ odukhokho eyoli. O ramhi itsotso ogbie, iteteva elemhi agogo ese ali agogo esesa, ọọ kia ukhomhi oni oke le deba we. Ọ she kia ya dose we. ⁴⁹ Ama abi e me ijesu khi ọọ kia ukhomhi ame, e dabi khi ayemhe olimhi lo, e tsesẹ leghe. ⁵⁰ Itobò khi eri wewe nya e yila abi e rọ me ọli.

Aghoagho ọ nu we ngme, ọọ we, “A mhọli udu! Mhemhe lo! A khi ke na ulishi.” ⁵¹ Ọ lo elemhi ọko-oke oniemihi deba we, oni akpekpeli o pfomhe. O ri abọ sha eni eniyẹ odukhokho, ⁵² itobò khi ẹa kie dobe leşe udi ingme eminale ni ọ kpe rọ na ẹgbò agbẹle ishe le; a toto we udu.

Ijesu ọ la iGenesarẹti ri ẹgbò ze

(iMat 14.34-36)

⁵³ Abi e rọ da oni okẹ se, e lasela shi iGẹnẹsarẹti, e mu oni okọ-okẹ oniēmhi zu aghọ. ⁵⁴ Abi e lẹsẹ rọte okọ-okẹ oniēmhi tiemhie, egbo e she lẹsẹ khi ijesu lo. ⁵⁵ Ighọ eni egbo e nyanya kia gasẹ oni ekẹ nya, ashishini e da suo khi ọ da la ne, e tsua eni eẹ ghua shi iya bhale aghọ. ⁵⁶ Obiobini ijesu ọ da je ne, o ke khi ọli ni e gbẹdi, o ke khi enikeke o, ghe ifui ishemi o, eri ee tsua eni eẹ ghua bhale agbagbajighana atuoki. E lema ijesu ọ lẹsẹ zẹ ni eni eẹ ghua e ri obọ ti ọ esọ awulu ni ọ rọ sọ tsẹ. Eni e da ri obọ ti ọli nya e ze.

7

Osẹsẹ oyi ipfuase ni o te ekeleghi lasela (iMat 15.1-9)

¹ IFarisi ali esesẹ Ishi eyi iMosisi eghuo ni e rọte iJerusalemu bhale, e le gasẹ ijesu. ² E mẹ khi eniyẹ odukhokho eyoli eghuo e ri abọ ni ẹa pfuase ni aa kpe-a a le eminale. [Emini a ri ona ngme khi ẹa kpe abọ-a abi egbo iFarisi eẹ a ke li.]

³ Irari khi iFarisi ali egbo iju eni e kpole nya ẹa ya le eminale ini ẹa li kpe abọ-a. Abi ititawẹ e sesẹ wẹ na, ni e rọ gbe akanya. ⁴ Ini e rọte oki jele khi ẹa li kpe egbe a, ẹa ya le eminale. E gbo mholi ighuighue ebubu elese ni e gbolo ẹ ghue, Ighuighue abi a liẹ kpe iko, ekhe, itasa ali igege-a.

⁵ Irarigho, eni iFarisi ali esesẹ Ishi eyi iMosisi e mhila ijesu, “Elọ o zẹ khi eniyẹ odukhokho eyẹ ẹa ri shi ni itita awa e rọ shi ekẹ gbe akanya, ni e rọ ri abọ eni ẹa pfuase ẹ le eminale?”

⁶ Ijesu ọ́ wẹ, “Igesikia Azaya ọ ngme abi ọ rọ ngme ungmemhi oyi Eshinegba ni o go lu eẹ ni a di egbe ẹ. Oni a keke shi ekẹ khi,

“Ungmemhi unu
egbo ena e rọ ri ekpe ẹ na mhe,
ama udu oyewẹ
o nuata shi mhe ọ.

⁷ Ugamhi afuẹ eẹ ga mhe,
ushi eni egbo e rọ shi ekẹ,
eẹ sesẹ egbo.*

⁸ A she pfi ishi eyi Eshinegba shi ekẹ, a ri osesẹ eyi egbo ẹ gbe akanya.” ⁹ Ọ gbolo ẹ wẹ, “A ga lẹsẹ odẹ ni a te ri ishi eyi Eshinegba shi ukhokho obọ, ini a ba mẹ asha ri osesẹ eyẹ ẹ gbe akanya. ¹⁰ Itobọ khi iMosisi ọ́ liẹ, ‘Mu ekpe na itẹ ali inye.’ Ọ gbolo ẹ, ‘Onini ọ da ku itse ni itali okekhi inyọli ne, a gbe ọlia.’† ¹¹⁻¹² Ama eẹ a sesẹ egbo khi ini ogbo ọ gueyẹ itali okekhi inyọli, khi emini loli kha kpe rọ kpaghie itali ali inyọli obọ khi Ikobani o ke khi, khi ọa mhuẹ abi o ngme. Khi ushi ọa mu ọli ini ọa ke ririẹ ri emhikhoghuo na itali ali inyọli li. (Emini a rọ somhi Eshinegba opfa se, áá lui Ikobani). ¹³ Eri a ri osesẹ ona a shishi

ungmemhi oyi Eshinegba ekẹ a. A gbo mholi emhi elese eghoghọ ebubu ni a gbolo ẹ riẹlẹ.”

Emini e ri ogbo khi oni ọa pfuase (iMat 15.10-20)

¹⁴ Ijesu ọ gbo lu eni ebubu egbo gbili, ọ́ wẹ, “A ku esọ a shi mhe ọ, ni ona o lo ẹ esọ. ¹⁵ Emhikhoghuo ọa la ọ ni ogbo le, ni o ri ogbo khi ọna umha pfuase. Sẹ ni emini o rọte ogbo ekeleghi lasela, o ri ogbo ọ khi oni ọa pfuase odalo oyi Eshinegba.” ¹⁶ [Oni o mholi esọ, ọ rọ suo.]

¹⁷ Abi ijesu ọ rọ pfi eni ebubu egbo shi aghọ ni ọ rọ ya lo owa se, eniyẹ odukhokho eyoli e bhale deba li, e mhila li emini oni ungmemhi o ngme. ¹⁸ Ọ mhila wẹ, “Aa kie lẹsẹ udi emini mhia ngme? Ọa kie lo ẹ esọ khi emhikhoghuo ni o rọte odato lo ogbo elemhi khi ọa ya ri ọli khi oni ọa pfuase odalo oyi Eshinegba? ¹⁹ Irari khi oni emhi ọa ya je ọli udu, ama ekẹ elemhi ọ́ tiemhi, o gbo rọte idiegbe ya fiẹ lase.” Eri ijesu ọ ri ona guele khi eminale ni a le nya, khi e ti.

²⁰ Ijesu ọ gbo liẹ. “Emini o rọte ogbo ekeleghi udu lasela, o ri ogbo ọ khi ọna umha-pfuase. ²¹ Itobọ khi rọte ekeleghi udu oyi ogbo, isamhi ebe e rọte ẹ lasela, enabi, itsebọ, ighiatọ, ogbo ugbeli, okia, ²² emhi ituegbe, ọbe imumu, ikpamhika, efi-ala, ubogbo, iyese-egbe eva a, umha-mholi ekpe, iditsea. ²³ Ekeleghi udu eni ingeli ena nya e rọte ẹ lasela ni e ri ogbo ọ khi ọna umha-pfuase odalo oyi Eshinegba.”

Imiesuo oyi ọkpotoso ogghuo (iMat 15.21-28)

²⁴ Igho ijesu ọ rọte aghọ vu, ọ je ukiekie ekẹ iTai. Ọ lo owa ogghuo, ọa nono ni ogbokhoghuo ọ lẹsẹ khi loli la akaghọ. Ama ọa dobe ri egbe ọli sheli. ²⁵ Abi ọkpotoso ogghuo ni ayemhe ebe o la omi ọli oni omueshi egbe, ọ rọ suo eko ijesu, ọ nyanya bhale ya de wugha li odalo. ²⁶ Ongi ijeta oni ọkpotoso ọ khi, a bia li shi ekẹ iFonisha ni o la iSiria. Ọ lema ijesu ọ khu oni ayemhe ebe omi ọli egbe a.

²⁷ Ijesu ọ́ li, “Zẹ ni eniyẹ e kpẹ le eminale ne, ọa ti ni eminale ni a kha rọ na eniyẹ le, ni a pfi ọli ghi ewa.”

²⁸ Oni ọkpotoso ọ́, “Gueguegue Onomhue! Ama ewa e kiele la ifui itebu ẹ sanọ eminale ni eniyẹ kesẹ le le.”

²⁹ Ijesu ọ́ ọli, “Itobọ oni ungmemhi ni u rọ sọ mhe ọ ena, ke je, u ya bhale ya ẹ khi oni ayemhe ebe, o she rọte omi e gbe ya lase.”

³⁰ Igho, ọli je apfe, ọ ya ẹ khi omi ọli o yeshi ukpho khi oni ayemhe ebe o she rọte ọli egbe vu.

Ijesu ọ ri ungmemo ni ọ gbo lesọ ze

³¹ Igho ijesu ọ rọte ukiekie obini iTai vu, ọ rọte iSidoni ya tiemhi oke iGalili, ọ je ekẹ iDikapolisi ³² Oobọ egbo eghuo e la tsua

* 7:7 Li zẹ Aza 29.13 † 7:10 Li zẹ Okiali 20.12; iDẹut 5.16; Okiali 21.17; iLev 20.9

omose oghuo ni o khi oleso, ni o gbo khi unghu, bhale ghi ijesu. E lema li o kpekpe o lese ri obo nga li egbe.

³³ Igho ijesu o rue lolighuo fie iteva oyi eni ebubu egho, o ri imiesabo shi oni omose eso, o to ete, o ri obo ti oni omose elemhi. ³⁴ Igho ijesu o bino idane, o tu ekperumhe-a, o o oni omose "Efata!" Emini a ri ona ngme khi, "Khueghie-a!" ³⁵ Utoghuo kpe eso eyi oni omose e khueghie a, elemhi oyoli o taghie-a, o ngme lasela gboo.

³⁶ Igho ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo. Ama abi o dobe tse agua ye we kpa, igho e dobe ngme oni ingme. ³⁷ O ri abo sha egho eni e suo nya. E lie, "O ma gue riele emhikpa," e gbo lie, "O ri eni e le eso o suo eso, o khueghie ingmenu unu a, ee ngme."

8

Ijesu o ri eminale na egbo agbele asha ene

(iMat 15.32-39)

¹ Oa rote agho tese ni ebubu egho elese e ro legba. Abi eni egho ea ro me emhi le, ijesu o lu eniye odukhokho eyoli, o o we, ² "Elemhi egho ena ee ala mhe, o she gba ele ese ni e te nu mhe la ana ni ea te me emhikhoghuo le. ³ Ini mhi e ri okiamhi ke je apfe mena, ubi o ya rue we shi ode, itobo khi eghuo o, e rote odonue bhale."

⁴ Oni odukhokho eyoli e mhila li, "Obo u sa khi a te ya me eminale ni e bu ifu odagbe ona, ni e ya khuese egho ena nya?"

⁵ Ijesu o mhila we, "Ibuledi ingme a mholi?"

E oli "Ishilua."

⁶ O gueye eni ebubu egho e shit o eke. Igho o rue eni ibuledi ishilua egho, o kphemhi na Eshinegba, o khi we-a, o rue we na eniye odukhokho eyoli e ke kemhi we na eni egho. Igho eniye odukhokho eyoli e li kemhi na we. ⁷ E gbo mholi ikuku imi ifele shi agho. O gbo kphemhi na Eshinegba shi o. O rewe na eniye odukhokho eyoli e gbo li kemhi we. ⁸ Eni egho e le, e khue. E le se, eni eniye odukhokho e sano iku we ni e le kpole vo ighughu ishilua. ⁹ Egho agbele asha ene e khi. Ijesu o eni egho e ke je. ¹⁰ Loli ali eniye odukhokho eyoli e lo oko-ok o niemhi e je ukiekie obini iDalamanuta.

Egbo iFarisi e mhila irokhase

(iMat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Egho iFarisi e bhale, e mhila ijesu ogbo ni e ro mu oli fe. Ee oli o ri irokhase ni o rote iloghie bhale khase ewe ni wewe e lese khi Eshinegba o ghie oli.* ¹² Ijesu o tu ekperumhe-a, o o, "Elo o ze ni ee egho a ro mhila irokhase onyaloa? Abi o li mhi li gue

oli e ye e khi, aa ya me irokhase onyaloa okhoghuo."† ¹³ Igho o pfi we shi agho vu, o nyene egbe ukhokho gbo ya lo oko-ok o niemhi, o da je ukiekie obinuzeva.

Oyese oyi iFarisi ali Erodu ni o li abi ifuma
(iMat 16.5-12)

¹⁴ Eniye odukhokho eyoli ea sato tsua ibuledi ni e bu, se ni uruli oghuo ni e mhu e shi oni oko-ok o niemhi. ¹⁵ Ijesu o tse agua ye we, o o we, "A mhu e egho shi ifuma eyi iFarisi ali Erodu."‡

¹⁶ Eniye odukhokho eyoli e nu egbewe ngme, e lie, "Itobo khi awa a mhu e ibuledi o ro ngme ona." ¹⁷ Ijesu o lese emini e ngme. O mhila we, "Elo o ze ni a ro gue ezo khi aa mholi ibuledi? Eri aa ya me eke abi khi eri qa kie lo e eso? Eri udu oyee o na khukhu? ¹⁸ A mholi alo, aa rewe a me eke? A gbo mhu e eso aa rewe e suo? Aa sato?"§ ¹⁹ Abi mhi ro kholo ibuledi ishe-a na egho agbele asha ishe, ighughu ingme a sano iku we eke vo?" Ee oli, "Igbeva!" ²⁰ "Abi mhi ro gbo kemhi ibuledi ishilua na egho agbele asha ene, ighughu ingme a sano iku we vo?"

E oli "Ishilua."

²¹ Oo, "Eri emini mhia ngme qa kie lo e eso?"

Ijesu o la obini iBetisaida khueghie ozalo alo a

²² E bhale iBetisaida. Egho eghuo e tsua omose ozalo bhale ghi ijesu, E oli o kpekpe o ri obo ti oli. ²³ Igho ijesu o mu oni omose ozalo obo-obo ya fie ifui oni apfe. O to ete shi obo ro shishi oli alo-a. Ijesu o mhila li ini o me emhikhoghuo.

²⁴ Oni omose o bino idane, o o "Mhia me egho khi e li abi eera a kia gasa." ²⁵ Igho ijesu o gbo ri abo shi oni omose alo. Alo eyoli e tigbe khueghie-a, o me eke gboo. ²⁶ Ijesu o o ke je, o oli, "Khi gbo je elemhi ifui eoli."

IPita o guele oni ijesu o khi

(iMat 16.13-20; iLuk 9.18-21)

²⁷ Igho ijesu ali eniye odukhokho eyoli e vu je ikuku eoli ni e la gasa iSizeria iFilipi. Abi e li le, o mhila we, "Oghuo egho e famhi e lie khi mhi khi?"

²⁸ E oli, "Eri eghuo e khi ijoni ni o batazi egho u khi; eghuo e khi Elaja u khi; elese e khi otuoghuo emekeguele na ele u khi."*

²⁹ O ke mhila we, "Ama, oghuo ee oyee a lie khi mhi khi?"†

IPita o so li o, o o li, "Ye ye u khi iKirisiti ni o khi Omiepfuese?"

³⁰ Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo oni loli khi.

* 8:11 Li ze iMat 12.38; iLuk 11.16 † 8:12 Li ze iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ 8:15 Li ze iLuk 12.1 § 8:18 Li ze ijere 5.21; Ezik 12.2; iMak 4.12 * 8:28 Li ze iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 † 8:29 Li ze ijoni 6.68-69

Ijesu o guele shi ekę khi loli ya ghua
(iMat 16.21-28; iLuk 9.22-27)

³¹ Igho o sesę eniyę odukhokho eyoli khi Omi Ogbọ o mema ya mę osoli egbegbo. Eni egbhali, ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e ę sesę ishi, e ya kie ọli. A ya gbe ọli-a, ama ęle onuzi-esę, o gbo ya guale. ³² O ngme ona lasela gboo. Igho iPita o lu ọli ochi, ọọ li o khi ke ngme ungmemhi onana ghue.

³³ Ama abi ijesu o ro nyenę alo ukhokho bino eniyę odukhokho eyoli, o dese iPita. Ọọ li, "Vu mhe odalo le yeyę Okphaghie. Wa mhọli ingme Eshinegba shi udu, ama emhi agbo."

³⁴ Igho o lu eni ebubu egbo ali eniyę odukhokho eyoli, ọọ we, "Ini ogbokhoghuo ọọ nono ni loli bhale deba mhe, o mema ya kie egbo, o rue apfida oyoli, ọọ deba mhe.†

³⁵ Itobọ khi ọnini o da dua ni loli tsumhi agbo oyoli ne, o ya de ọli obọ a, ama ọni o da ri irari oyemhe ali irari oyi usomhi onete oyi Eshinegba rue agbo oyoli pfia, o ya tsumhi ọli.‡ ³⁶ Eleli onoghwo ogbọ o ya mę ini o mhọli agbo nya khi ayemhe oyoli o li opfu-a? ³⁷ Elo ogbọ o ya ro ọoghie ayemhe oyoli? ³⁸ Ini omama oyemhe ali omama oyi ingme oyemhe o da mu ogbokhoghuo elemhi agbo ichimhi ali agbo okhọlo ona ne, omama oyi ọnọgbọ o ya li mu Omi Ogbọ elegbo ini o bhale elemhi ufumhi oyi Itali ali oyi igeni ni e pfuase."

9

¹ O gbolo e we, "Mhi gne igesikia ye e khi, egbo eghuo e migha ana, ni ę ya ghu ne, ni e ro mę khi Eghiele oyi Eshinegba o bhale, elemhi ekspabo."

Imamachi oyi ijesu

(iMat 17.1-13; iLuk 9.28-36)

² Abi ęle-esesa e ro doęe, ijesu o rue iPita, ali ijemhisi ali iJoni, ya nga ute onięmhi ni o yagha, asha ni weweghuo kpe e la. Igho e mę khi ijesu o mu melaa. ³ Itsua ni o ro so, e pfuase-a, e ge pępępę. E tode pfuase doęe utsakolo, e doęe abi ogbokhoghuo ąa tigbe dobe ya li pfue we-a pfuase ramhi agbo ona. ⁴ Igho eni eniyę odukhokho aase eyoli e mę khi Elaja ali iMosisi e lasela nu ijesu ghęta.

⁵ IPita ọọ ijesu, "Osęsę, o guę ti khi awa la akana. Zobę ni anye to ikholo esę shi ana. Oghuo o o kha khi oye, oghuo o khi oyi iMosisi, onokpọle o khi oyi Elaja." ⁶ Ọa ke leę emini o ke ya ngme, itobọ khi eri loli ali enekpọle e yila doęe.

⁷ Igho otughunu o lasela ya guese we-a, Eshinegba o rote elemhi oni otughunu ngme, ọọ, "Omimhe ni Omọse na, ni mhi nono ingme oyoli egbegbo. A ke suọ esọ na li.*†

⁸ Utoghokpe khi e ke pfi alo bino, ęa ke mę ogbokhoghuo sę ni ijesu loli ghuo.

⁹ Abi e li rote oni ukhomhi ute e tiemhi le, ijesu o gueye we e khi gueye ogbokhoghuo emini e mę ini Omi Ogbọ ọa li rote eghuli guale. ¹⁰ E ri oni ungmemhi gbe akanya, ama e nu egbewę ghęta emini irote eghuli guale o ngme.

¹¹ Igho e mhila ijesu, "Elo o zę ni eni e sesę e ro lie khi Elaja o kpe ya bhale?†

¹² Ijesu ọọ, "Egbegbo lo khi Elaja o kpe ya bhale, o ya bhale ya mu egbe emhi nya shi ekę. Elo o mema zę ni Ebe-no-pfuase o ro ọọ khi Omi Ogbọ o mema mę osue egbegbo, a gbo kie ọli?† ¹³ Ama a ghe i, Elaja o she bhale, e rięle emini o ghọle we deba li ęzęzę abi a li kękę ingme oyoli shi Ebe-no-pfuase.

Iroze oyi ozęo nọ mhue ayemhe obe
(iMat 17.14-21; iLuk 9.37-43)

¹⁴ Abi e ke ro ya kugbe eniyę odukhokho ni e kpọle o, e mę khi ebubu egbo o le gasę we, esesę Ishi eyi iMosisi e nu we la akaghọ khako. ¹⁵ Abi eni egbo e leę mę ijesu te, abọ e sha we egbegbo. E na ya tse ọli.

¹⁶ O mhila we, "Elo o khi ni a nu we khako o shi?†

¹⁷ Omọse oghuo o rote elemhi eni ebubu egbo ya rue unu, ọọ, "Osęsę, omimhe ọni omọse mhi ro bhale ghi e, ayemhe obe o nasę ọli, ni ọa ke zę ọli e ngme. ¹⁸ Ini oni ughuamhi o da tsua rughu ọli ne, eri o pfi ọli e gbe, ọọ chi ofulu unu, ọọ le akọ unu, o zese a. Mhi gueye eniyę odukhokho eye e khu ọli oni ayemhe egbe-a, ama ęa dobe."

¹⁹ Ijesu ọọ, "Eę egbo ni ęa mhọli irudunga ena, ęle-ingmę mhi ke mhọli ro nu e ya la akana, ęle-ingmę mhi beshi ya la onana ramhi, Mu ọni omọ ghi mhe!"

²⁰ Igho e nu oni omọ bhale. Abi oni ayemhe o ro mę ijesu tee, o de rughu ọni omọ, o pfi ọni omọ gbe, ọọ kpi abọ ali awe-a, oo wu ọli ekę, ọọ chi ofulu unu.

²¹ Ijesu o mhila ita ọni omọ, "Aęle o te lina?†

Ọọ, "Abi o te khi omọ." ²² "O she lina mu ọli pfi lo elemhi erali ali elemhi okę itingmingwe abi o kha gbe ọli-a. Ini u mhọli emini u dobe ya rięle, kpekpę le elemhi anye ni u kpaghie anye obọ."

²³ Ijesu ọọ, "Eri u we ini mhi dobe? Emhikpa ọọ tse na ọni o da mhọli irudunga."

²⁴ Aghoaghọ ita ọni omọ o nyanya lie, "Mhi miesuo ukukuo, kpaghie mhe obọ ni mhi gbo miesuo shi o egbegbo."

²⁵ Abi ijesu o ro mę khi eni ebubu egbo e na bhale ashini oni ingme o de shi, o tsesę ku oni ayemhe obe. "Yeyę ayemhe ungmenu ali

‡ 8:34 Li zę iMat 10.38; iLuk 14.27 § 8:35 Li zę iMat 10.39; iLuk 17.33; iJón 12.25 * 9:7 Li zę iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 3.22 † 9:7 Li zę iPit 1.17-18 ‡ 9:11 Li zę iMala 4.5; iMat 11.14

ilesò, ròte òli egbe ya lasele, khi gbo nyenè egbe bhale ò ghue.”

²⁶ Oni ayemhè o tsesè, ri itoto nighise òni òmò, ò ròte òli egbe ya fiè. Oni òmò ò ke li abi òni ghua. Egbò e liè, “Ò she ghua.”

²⁷ Ama, iJesu ò mu òni òmò obò vule migha. Ò migha.

²⁸ Abi iJesu ò rò lo elemhi owa se, eniyè odukhokho eyòli e bènà mhila li, “Elò ò zè ni anye aa rò dòbè khu òli oni ayemhè egbe-a?”

²⁹ IJesu ò sò wè ò, òò wè, “Iromhi isòsò ali azumhi tsè ò dòbè a khu onana.”

Ijesu ò gbo ngme ingme eghuli oyòli
(iMat 17.22-23; iLuk 9.43-45)

³⁰ IJesu ali eniyè odukhokho eyòli e ròte aghò vu, e ròte iGalili dòsè, òa nono ni ogbòkhoghò ò lèsè ashini wèwè e la, ³¹ Itobò khi ò sèsè eniyè odukhokho eyòli, òò yè, “A ya ri Omì Ogbò na egbò de. E gbe òli-a. Elè nuzi-esè ò gbo guale.” ³² Ama emini ò ngme òa lo wè esò, ulishi ò mu wè abi e li ya mhila li emini ò ròli ngme.

Oni ò fu nè nya
(iMat 18.1-5; iLuk 9.46-48)

³³ E bhale èoli iKapanòmù. Abi ò rò la elemhi owa, ò mhila wè, “Elò a khakò shi amo abi a rò la odè?”

³⁴ Ama e tsaghiè-a, itobò khi òni ò kpeda nya elemhi wè e la odè khakò shi.[§]

³⁵ IJesu ò shitò, ò lu eniyè odukhokho oghava eyòli, òò wè, “Ini ogbòkhoghò òò nono ni lòli khi òni ododè, ò kpe ya ri egbòli khi òni ò kpukhokho nya, ali òni ò ga egbò nya.”*

³⁶ Ò mu ukuku òmò vule migha wè iteva. Ò mu òli shi abò, òò wè, ³⁷ “Ònini ò ri itobò oyemhè mie òtuoghò ikuku eniyè enana ne, mhèmhè ò mie. Ònini ò da mie mhè ne, òni ò ghie mhè ò mie, òa khi mhèmhè.”†

Oni òa da khi obe awa ne òyi awa ò khi
(iLuk 9.49-50)

³⁸ IJoni òò, “Òsèsè, anye mè òmòsè oghuo ni ò ri eva oyè khu ayemhè ebe kua. Ama anye gueyè òli ò khi gbo lighò, itobò khi òa khi oghuo elemhi awa.”

³⁹ IJesu ò wè, “A khi ke khu òli ò, itobò khi òni ò ri eva oyemhè gbe akanya ònyaloa, òa tigbe è vule ke ngme onobe oyemhè. ⁴⁰ Itobò khi òni òa khi obe awa, oyawa ò khi.”‡ ⁴¹ Abi ò li mhì li gue òli è yè è khi, ònini ò da diè uko amè na è da irari eva oyemhè ne, ali irari khi ònanyi iKirisiti a khi, ò ya mè eleli ò. §

A mu egbe è shi emini e yesè ogbò ò lamhè
(iMat 18.6-9; iLuk 17.1-2)

⁴² “Ini ogbòkhoghò ò yèsè ikuku eniyè enana ni e mie mhè suò lamhè, o bie tinè ni a gè èchè iko onièmhi shi ogbò oghoghò uruli tsua pfilo elemhi okè onièmhi. ⁴³ Ini obò oyè ò rè ya lamhè, khi òli pfià. O ti è egbe nè ini u waa mhòli obò ò ya lo iloghie na agbòagbò, ni u rò tsua abò eve-eva eyè ya lo ilimhi iririè, ashini erali èa tigbe è pfo-a ghue.” ⁴⁴ [Akaghò ikpatso ni è le wè ni èa tigbe è ghu e la, ali ashini erali ni è tosè wè-a, èa tigbe è pfo ghue.] ⁴⁵ Ini owe oyè ò rè ya lamhè, khi òli pfià, o ti è egbe nè ini u waa mhòli awè rò lo iloghie na agbòagbò ni u rò mhòli awè eve-eva, ni u rò ya lo ilimhi iririè. ⁴⁶ Akaghò ikpatso ni è le wè ni èa tigbe è ghu e la, ali ashini erali ni è tosè wè-a, èa tigbe è pfo ghue. ⁴⁷ Ini ukpèloe oyè ò rè è lamhè, vuònyò li pfià, o ti è egbe nè ini u ri ukpèloe oghuo lo Eghiele oyi Èshingba, ocho ni u rò ya mhòli ikpamhi alo eva, a pfi è ya lo ilimhi iririè.† ⁴⁸ Akaghò,

“Ikpatso ni è le wè
ni èa tigbe è ghu e la,
ali ashini erali ni è tosè wè-a,
èa tigbe è pfo ghue.”‡

⁴⁹ “Erali a rò nye ogbògbo-a, a ròli khi òni ò pfausè abi a li ri ugbheli è ri iluasobo khi pfausè.

⁵⁰ “Ugbheli o ma ti, ama ini oviòlò oyòli ò kala, sè ò ke li zè gbolo rò ya mele ugbheli-a?

“A zè ni a mhòli ugbheli shi abò oyè è. A nu egbe ke ngeli angeli opfómhè.”§

10

Ijesu ò ngme shi ingme ipfughuè-a
(iMat 19.1-12; iLuk 16.18)

¹ IJesu ò ròte aghò vu je ekè iJudia, ini a da iJòdani. Ighò egbò ni e bu e gbo wè ngale deba li, ò sèsè wè abi ò kpè li.

² Egbò iFarisi eghuo e bhale ya mu òli fè, e mhila li, “Ushi oyawa o lama, òmòsè ò khu ughuè oyòli?”

³ Òò, “Elò iMosisi ò gueyè è a ke li?”

⁴ E ke, “Eri iMosisi ò lama òmòsè ò kèkè ebe ni a rò pfa ughuè-a mhòli ughuè òli obò, ò khu òli.”*

⁵ IJesu òò wè, “Itobò khi udu oyè òò gbe, iMosisi ò rò lighò kèkè oni ushi na è. ⁶ Ama òmòsè ali òkpòto, Èshingba ò ròte igbaekèle agbò ma wè.† ⁷ Onana ò zè ni òmòsè ò rò ò pfi itali ali inyòli shi ekè, ò ya toma ughuè òli ò. ⁸ Wèwè aava e mele idiegbe oghuo a.’ Eghèghè aghò èa ke khi etuava, ama oghuo.‡ ⁹ Irarighò, emini Èshingba ò da toma ne, ogbòkhoghò ò khi vasè wè a.”

§ 9:34 Li zè iLuk 22.24 * 9:35 Li zè iMat 20.26-27; 23.11; iMak 10.43-44; iLuk 22.26 † 9:37 Li zè iMat 10.40; iLuk 10.16; iJòn 13.20 ‡ 9:40 Li zè iMat 12.30; iLuk 11.23 § 9:41 Li zè iMat 10.42 * 9:43 Li zè iMat 5.30 † 9:47 Li zè iMat 5.29 ‡ 9:48 Li zè Aza 66.24 § 9:50 Li zè iMat 5.13; iLuk 14.34-35 * 10:4 Li zè iDèut 24.1-4; iMat 5.31 † 10:6 Li zè Igbae 1.27; 5.2 ‡ 10:8 Li zè Igbae 2.24

¹⁰ Abi e rō gbo la elemhi owa, eniyē odukhokho eyi ijesu e mhila li ogbō ona. ¹¹ Ijesu oṣo wē, “Onini ṣo da khu ughuē ṣi ni ṣo ya rue ṣopotso ṣlese ne, eri ṣo kia okia shi oni ughuē ṣi ṣo. ¹² Ini ṣoni ṣopotso ṣo lase ayi oṣoṣi le khi ṣo ya ngeli na ṣmṣe ṣlese, eri ṣo kia okia.”[§]

Ijesu ali eniyē enikeke
(iMat 19.13-15; iLuk 18.15-17)

¹³ Egbō eghuo e mu eniyē bhale deba ijesu ni ṣo ri obō ti wē, ama eniyē odukhokho eyoli ee khu wē.

¹⁴ Abi ijesu ṣo rō mē ghō, ṣo ri elemhi bi ṣo. Ṣo wē, “A zē ni ikuku eniyē e bhale deba mhē. A khi ke khu wē, itobō khi enabi wēwē e li mhōli obō shi Eghiele oyi Eshinēgba. ¹⁵ Zē mhē gue igēsikia yē e khi ṣoni ṣo da rue Eghiele oyi Eshinēgba abi eniyē enikeke ne, ṣo tigbe ya lo iloghie.”^{*} ¹⁶ Ṣo muno eniyē shi egbe, ṣo ri obō nga wē ukhomhi, ṣo ṣo iromhi na wē.

Ozele-ṣmṣe ni ṣo lolo pfue
(iMat 19.16-30; iLuk 18.18-30)

¹⁷ Abi ijesu ṣo ke rue okiali ekē khi ṣo vu, ṣmṣe ṣghuo ṣo na bhale ya wugha li odalo, ṣo li. “Ṣesē nete! Elo mhi ya riēṣi ni mhi rō ya mhūē agbō na agbōagbō?”

¹⁸ Ijesu ṣo li, “Elo e zē ni u rō ṣo lu mhē ṣonṣi. Ogbōkhoghūo ṣo laṣo ni ṣo ti, sē ni Eshinēgba. ¹⁹ Ni mhi rō ṣo e ogbō ni u mhila mhē, u lēsē ushi ni Eshinēgba ṣo rō shi ekē. Ni ṣo lē, ‘A khi gbe ugbeli, a khi kia okia, a khi do ughiatṣo, a khi pfi ṣotṣelē egbhōli mu ogbō, a khi li ogbō le, mu ekpē na ita e ali inyē e.’”[†]

²⁰ Ṣoni ṣzēo ṣo, “Ṣesē, abi a te bia mhē mhi te ri ena nya a gbe akanya.”

²¹ Ijesu ṣo ri ṣloe inono bino ṣi, ṣo li, “Emhi ogbō ṣe ṣo kpe e le ni waa riēṣi ne. Je ya ri emini u mhōli nya ṣe ni u kemhi wē na eni eṣa mhōli emhi, eghēghē agho ni u mhōli eṣfue shi obini iloghie, u tigbe bhale ya deba mhē ke kia.”

²² Abi ṣoni ṣmṣe ṣo rō suṣo ona, alo eyoli e yese a, ṣo ri iyeseudu-a ya vu, itobō khi ṣo mhōli eṣfue eniēmhi.

²³ Ijesu ṣo bino gasē kpa, ṣo eniyē odukhokho eyoli, “O ma mu ogbō ni ṣo pfue unu ni ṣo rō lo Eghiele oyi Eshinēgba.”

²⁴ Ingmemhi eyoli e ri abō sha eniyē odukhokho eyoli. Ama ijesu ṣo gbolo e, “Eniyē eyēmhē, ṣo ma mu eni e ri egbe da eṣfue oyēwē unu ni e rō lo Eghiele oyi Eshinēgba. ²⁵ Ni ogbō ni ṣo pfue ṣo rō lo Eghiele oyi Eshinēgba, ṣo ya munu ṣosē, ni ogbō ke dua ni lōli ri alakumi rōte esē asugē ya fiē.”

²⁶ Ona ṣo ke ri abō sha eniyē odukhokho eyoli nē, e rō mhila egbe, “Oghuo ṣo doṣe ya lo ṣo shō?”

²⁷ Ijesu ṣo pfi ukpēloe bino wē, ṣo, “Ona ṣo zē ogbō ya li ama emhikpa ṣo zē Eshinēgba a li.”

²⁸ IPita ṣo ijesu, “Emhinya anye tsua kua bhale deba e.”

²⁹ Ijesu ṣo wē, egbegbi-ingme mhi gue e yē e khi ṣonini ṣo da pfi apfē ṣi shi ekē, ali inyoghūo ṣi eni emṣe ali eni ikpotso, ali ita ali inyō, ni ṣo pfi eniyē ali ishemhi, ghe ṣwolō shi ekē irari oyēmhē ali usomhi onete oyi Eshinēgba, ³⁰ a ya somhi ṣi opfa. Elemhi agbō ona, a ya khivṣe na li asha egbhūeshe, ikhivṣe owa ali ikhivṣe inyoghūo, ali inyō ali eniyē ali ishemhi, ali anasēmhē. Ṣo ya mhūē agbō na agbōagbō, elemhi agbō ni ṣo kē e bhale. ³¹ Ama egbō eghuo ni e ralo, e ya kpē ukhokho. Eni e kpē ukhokho amo, e ya khi eni ododē.[‡]

Ijesu ṣo gbo ngme ingme eghuli oyoli utonuzi-esē

(iMat 20.17-19; iLuk 18.31-34)

³² Abi ijesu ṣo rō tsua wē lē iJerusalemu, ni ṣo rō ralo na wē, eni ingme e pfuse ghagha a shi eniyē odukhokho eyi ijesu udu. Ulishi ṣo mu egbō ni e deba wē. Igho ijesu ṣo gbo li rue eniyē odukhokho ogbava eyoli ye ochi, ṣo gueyē wē emini lōli ya mē ini wēwē e ramhi iJerusalemu. ³³ Ṣo, “IJerusalemu awa je ena, a ya la oobō rue Omi ogbō na ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sēsē ishi ṣe, a ri ṣi na wē mu. E pfa eṣo igbe-a mu ṣi, e ghi ṣi abo ghi egbō iṣeta. ³⁴ E ya rōli ke li egia, e tono etē ku ṣi, e gbe ṣi ite, e tigbe gbe ṣi-a. Ama eṣe nuzi-esē, ṣo ya rōte eghuli guale.”

Emini ijemhisi ali iṣoni e mhila ijesu ṣo riēṣi na eṣe

(iMat 20.20-28)

³⁵ Igho ijemhisi ali iṣoni imi iZebedi e bhale deba ijesu, e ṣi, “Ṣesē, anye e nono ni u riēṣi emini anye ya mhilē ena na anye.”

³⁶ Ijesu oṣo wē, “Elo a nono ni mhi riēṣi na e?”

³⁷ E kē, anye e nono, ini u da shitō ukpēkhomhi oyē obini Eghiele oniēmhi oyē ne, ni u zē ni ṣtoghūo anye ṣo kha shitō e ukīkīe obita, ṣonṣpōle ṣo shitō e obogobō.

³⁸ Ijesu oṣo wē, “Aa lēsē emini aa mhila. Uko ni mhi rōte da, a doṣe ya rōte ṣo da, abi khi eri a doṣe ya mie ibatizi onabi mhi mie?”[§]

³⁹ E kē, “Anye ya doṣe.” Ijesu oṣo wē, “A doṣe ri uko ni mhī rō da ya da, a gbo doṣe mie ibatizi onabi mhi mie, ⁴⁰ ama mhia mhōli afu ni a rō ri ogbō ṣo shitō mama mhē ukīkīe obita ali obogobō ukpēkhomhi oghie obini iloghie. Eshinēgba ṣo ri asha eghoghō ya na egbō ni ṣo rē wē shi aghō khē.”

§ 10:12 Li zē iMat 5.32; 1 iKori 7.10-11 * 10:15 Li zē iMat 18.3 † 10:19 Li zē Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20 ‡ 10:31

Li zē iMat 20.16; iLuk 13.30 § 10:38 Li zē iLuk 12.50

⁴¹ Abi eniyē odukhokho etuogbe enekpōle e rō suō ingmemhi ena, e nu ijemhisi ali iḡoni i wola shi ọ. ⁴² Igho iḡesu ọ lu wē tiggibili, ọọ wē, “A lēsē khi eni ẹ lu egbewē ighie eyi eḡbō eni ẹa ya ga Ẹshinēgba, khi eri ẹ li wē abi o ghōle wē, iḡho eni e kpeda omhēsē e li ẹ mhēsē na wē. ⁴³ Ama, a khi li abi wēwē. Ama ọnini ọ nono ni lōli khi ọniemhi elemhi e, ọ khi ọni ọ ga ẹẹ nya. ⁴⁴ Ọnini ọ nono ni lōli khi ọnododē, ọọ mema kpē ri eḡbōli khi oghumha oyi eḡbō kpa.” ⁴⁵ Itobō khi Omi Oḡbō ọa bhale ni a ke ga li, ama eri ọ bhale ya ga ali ni ọ gbo ri agbō oyōli bhale ni a rō luasē obo na ebubu eḡbō.”

Iḡesu ọ ri iBatimeusi ọtasē-alo-a ze
(iMat 20.29-34; iLuk 18.35-43)

⁴⁶ Iḡho e bhale iḡeriko. Abi iḡesu ali eniyē odukhokho eyōli ali ebubu eḡbō ni e deba li, e rō rōte oni ẹoli vu, ọmōsē oḡhuo ni ọ tasē alo-a na lui iBatimeusi (omi iTimeusi a ri iBatimeusi ngme) ọ shitō epfē odē mhila omhila. ⁴⁷ Abi ọ rō suō khi iḡesu ọna iN-azareti lō, ọọ tsesē leghe, ọọ liē, “Iḡesu omi iDefidi, kpēkpē, lē elemhi mhē.”

⁴⁸ Ebubu eḡbō e tsesē ku ọli, ẹẹ ọli ọ zē ni a suō esō. Ama eena ọ mema lolo pfi okokokhuē lu ọli nē, “Omi iDefidi lē elemhi mhē!”

⁴⁹ Iḡesu ọ migha, ọọ, “A lu ọli na mhē.” Iḡho e lu ọni ọtasalo-a, ẹ ọli, “Ke ghēlē, vule, khi ọọ lu ẹ.” ⁵⁰ Ọ rue awulu nō ọ sọ pfi a, ọ ti vule pia bhale deba iḡesu.

⁵¹ Iḡesu ọ mhila li, “Elo wa nono ni mhi riēlē nē?”

Oni ọmōsē ni ọ tasē alo-a, ọọ, “Ọsēsē, mhia nono ni mhi gbo ke mē eke.”

⁵² Iḡesu ọọ, “Ke lē, khi irudunga oye o she rē ze.” Aghoaghō, ọọ mē eke, ọ deba iḡesu rōte odē vu.

11

Eḡbō e ri ufumhi na iḡesu abi ọ rō lo iḡerusalemu

(iMat 21.1-11; iLuk 19.28-40; iḡon 12.12-19)

¹ Abi e rō ti ramhi iḡerusalemu ni e rō bhale iBetifagi ali iBetani Udi Ute Olivu, iḡesu ọ ghie etuava elemhi eniyē odukhokho eyōli. ² Ọọ wē, “A je ẹoli ni o la odalo oobō eḡhō. A kha lēsē lo oni ẹoli le, a ya mē omi akphērē ni a muzu, ni oḡbōkḡhōghuo ọa nga shitō ghue. A taghiē ọli bhale ana. ³ Ini oḡbōkḡhōghuo ọ mhila ẹ, ‘Elo o ze ni a rō taghiē ọli? A gueyē ọli khi, Ọnōmhuē ọọ nono ni lōli ri ọli riēlē emhi, ali khi ọ gbo rōli bhale ya shi eke lēna.’”

⁴ Iḡho ee bhale ya ẹ ọni ozele akphērē ni a muzu shi ifui apfē epfē odē. Abi e li taghiē

ọli-a, ⁵ eḡbō eḡhuo ni e migha akaghō e mhila wē, “Elo a la akaghō a riēlē ni a rō taghiē ọni omi akphērē oḡhō-a?” ⁶ E sọ wē ọ abi iḡesu ọọ e li sọ wē ọ. Iḡho eni eḡbō e zē wē vu. ⁷ Abi e rō mu ọni ozele akphērē bhale ghi iḡesu se, e banō ide egbe-a pfi no nga omi ozele akphērē ukhokho. Iḡho, iḡesu ọ nga li shitō. ⁸ Ebubu eḡbō elese e li ba ide rō ku odē, eḡhuo, e nyanō eyamhi ku odē. ⁹ Eḡbō ni e ralo ali eni e deba li e gbe ukua, e tsesē, e liē,

“Okuekhoogo! Oolo!”

Eshinēgba ọ ka khivōsē

na ọni ọ ri eva oyi

Ọnōmhuē bhale!*

¹⁰ “Eshinēgba ọ ka khivōsē

shi Eghiele oyi oghie iDefidi

ita awa ni ọọ bhale.”

“Ikuēghie ọ khi oyi Eshinēgba!”

¹¹ Abi iḡesu ọ rō ramhi iḡerusalemu, ọ dōsē ya lo elemhi Owa oyi Eshinēgba. Ọ bino emhi nya gasē, ama aborokhia khi obili o she bi dōsē, lōli ali eniyē odukhokho oḡbava eyōli e je iBetani.

Iḡesu ọ pfi unu na ọora ọkhua-eni
(iMat 21.18-19)

¹² Oḡbeakḡlō abi e li rōte ẹoli iBetani fiē, okiamhi oo gbe iḡesu. ¹³ Iḡho ọ tapfia mē ọara ọkhua-eni ni o guē ta ebe. Ọ lē ya bino ini o she mō udumhi. Abi ọ rō ramhi aghō ọa mē emhikhōghuo ọ, sē ni ebe, itobō khi ọa ramhi eḡhēghē ni ọkhua-eni e rō mō ne. ¹⁴ Iḡho ọọ oni ọkhua-eni, “Oḡbōkḡhōghuo ọa ke gbo rōte ẹ ukhomhi ya pfa udumhi ghue.”

Eniyē odukhokho eyōli e suō khi ọ ngme na.

Iḡesu ọ je Owa oyi Eshinēgba

(iMat 21.12-17; iLuk 19.45-48; iḡon 2.13-22)

¹⁵ Abi e ke rō ramhi iḡerusalemu, iḡesu ọ lo Owa oyi Eshinēgba, ọ vēsē eni e la akaghō du oki kua. Ọ kpha okphē oyi eni e pfa ikpaghō ali eni e ri inekhukhu dē kua. ¹⁶ Ọa zē ni oḡbōkḡhōghuo ọ tsua itsua-okī rōte elemhi apfē oni Owa oyi Eshinēgba dōsē. ¹⁷ Abi ọ ke rō sēsē eḡbō, ọ rō liē, “A she kpē kēkē ọli shi Ebe-no-pfuasē khi,

“ ‘Owa iromhi oyi ishishi nya,

a ya ke lu Owa oyēmhē;

Ama ẹẹ, a she rōli mele owa ighiatō a.”†

¹⁸ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni ẹ sēsē ishi e rō suō ona, ee dua odē ni e te mē asha ya gbe iḡesu a. Ama ulishi oyi iḡesu ọo mu wē, itobō khi eri osēsē oyōli o ri abō sha eḡbō kpa.

¹⁹ Oḡbōmhi o mu eke, iḡesu ali eniyē odukhokho eyōli e rōte oni ẹoli ya fiē.

* 10:43 Li zē iLuk 22.25-26 † 10:44 Li zē iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26

* 11:9 Li zē iWolo 118.25-26 † 11:17

Li zē Aza 56.7; iḡere 7.11

Ilësingme ni a rôte òkhua-eni ni o ku ebe a rue

(iMat 21.20-22)

²⁰ Eluzogbe oogbeakolo khi e rôte oni ode dōṣe, e me khi oni ọara òkhua-eni o khakha ya ramhi imhili. ²¹ IPita ọ sato, ọọ ijesu, “Ọsese, bino khe! Ọara òkhua-eni ni u pfi unu na o she khakha-a.”

²² Ijesu ọ sọ li ọ, ọọ, “Mhọli irudunga na Eshinegba.” ²³ “Egbegbi-ingme mhi gue e ye e khi ọnini ọ gueye oni ute ona, ‘Rọ te akana lasese ya je elemhi okẹ oniemihi,’ ni ọa rọ da mhọli akhọkhomhe shi udu shi emini ọ ngme ne, ni ọ rọ mhọli miesuo khi emini lọli ngme o ya bhale ya tse, oo ya ligho na li.” ²⁴ Irarigho, emiemini u sọ iromhi mhila, miesuo khi u she mhọli ọli, oye o ke khi. ²⁵ U kha da migha a lema, ni u rọ ri ingme oyi ọgbọ shi elemhi, nyanya rọ topfa li. Ini ite ni ọ la iloghie ọ ri olamhe eye li topfa e.” ²⁶ “Ama ini u waa da rọ topfa ọgbọse ne, ite na iloghie ọa ya li ri olamhe eye topfa e.”[§]

A mhila ijesu oni ọ ri afu na li

(iMat 21.23-27; iLuk 20.1-8)

²⁷ Igho ee gbo lo iJerusalemu le. Abi ijesu ọ li kia elemhi apfe Owa oyi Eshinegba gase, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi ali egbhali e bhale deba li. ²⁸ E mhila li, “Oghuo ọ ri afu ne ni u rọ riele eni emhi enana nya, oghuo ọ ri unu ne u ke riele ena.”

²⁹ Ijesu ọ sọ we ọ, Ọọ, “Mhi ya mhila e ọgbọ oghuo. A sọ mhe ọ, ni mhi tigbe gueye e oni ọ ri afu na mhe mhi ke riele emhi ena. ³⁰ Oghuo ọ fe ri itoto na iJoni ọ ke batazi egbọ abi egbọ?”

³¹ Igho, e ya ye egbe ochi, e nu egbe we ngme ọli khi, “Awa khe ‘Rote iloghie’ lo, ọ ya mhila awa, ‘Elọ o ze ni aa rọ mie ọli suo?’”

³² Ama ini awa ke, ‘Obọ oyi egbọ.’” Ulishi oyi egbọ o mu we, itobọ khi ọgbọpa ọ lese khi ọmekeguele iJoni ọ khi.

³³ Igho ee ijesu, “Anye ẹa lese.” Igho ijesu ọọ we, “Mhi aa ya li gueye e oni ọ ri afu na mhe mhi rọ ke riele eni emhi ena.”

12

Okhe irokhokho oyi eni e ngmomhi shi ogba ẹra ipfonu

(iMat 21.33-46; iLuk 20.9-19)

¹ Igho ijesu ọ ke ri okhe irokhokho sese we. Ọọ, “Omose oghuo ọ ke ya gua ogba ẹra ipfonu. Ọ ma ugbe gase oni ogba. Ọ to ese shi ọ, ni a mino amẹ ikpamhi eni ẹra kulo. Ọ gbo to owa ni o yagha ni a la khe-ekhe shi ọ. Igho ọ ya ri oni ogba nga eghiale eghuo obọ e nu lọli ri ukpele ke khu. Ọ vu asha obini odonue.* ² Eghẹghe ikhiesẹ o ramhi, oni omose ọ ghie oghumha ọyọli ghi eni ọ ri

ogba nga obọ, ọ le ya mie we idumhi emhi ni a kọ shi oni ogba bhale ghi lue. ³ Ama e mu ọli, e gbe ọli, e khu ọli. Ọ pfi no abọ efue ya je. ⁴ Ọ gbo ghie oghumha ọyọli ọlese ghi we, E pfi emhi shi ọli ukhomhi, e yege ọli-a ⁵ Ọ gbo ghie ọlese, e gbe onana-a. Ọ ghie elese ni e bu, e gbe eghuo itali, e gbolo eghuo-a.

⁶ “Okpoli oghuo le ni ọa ghie ne, ikhi omi ọli ni ọ lolo nono ingme ọyọli. Lọli ọ kpukhokho ghie. Ọ sa, ọọ, ‘E ya mu ekpe na omi mhe.’”

⁷ “Ama eni e la oni ogba, ee egbewe. ‘Ọna ọ ya le ugu oni ogba ona, a bhale ni awa gbe ọli-a. Eghẹghe agho ni oni ugu o mele oyawawa.’ ⁸ Igho e mu ọli, e gbe ọli-a, e pfi ọli rôte oni ogba ya lase.

⁹ “Se oni ọ mhọli oni ogba ona ọ fe ya li? Eri ọ bhale ya gbolo eni egbọ ni ọ ri oni ogba nga obọ-a, ọ rue oni ogba na egbọese. ¹⁰ Aa she ze ọli Ebe-no-pfuase khi.

“‘Eche ni itsona e kie pfa,

lọli o ke ya mele egbegbi eche ni o ke mu eloe ne nya-a.

¹¹ Onomhue ọ ligho riele ona, oó ti anye eloe gba’”[†]

¹² Igho egbhali eyi egbọ iju, e nono ode ni e te ya mu ijesu, itobọ khi e lese khi we ọ ri oni okhe irokhokho ona nu ngme. Ama e na ulishi oyi ebubu egbọ ni e la agho, e ze ọli obọ, e vu.

Ingme ize oga na iSiza

(iMat 22.15-22; iLuk 20.20-26)

¹³ Igho e tigbe ya nyene egbe ya ghie iFarisi eghuo ali eniye odukhokho eyi Erodu ghi ijesu, ni e me asha rote emini ọ ya ngme ri ingme de ọli. ¹⁴ Igho e bhale deba ijesu, ee ọli, “Ọsese, anye lese khi u ma ngme igeskia, khi emiemini egbọ ee ngme ali emiemini ọgbọ ọ khi ọa ya mu e eloe, ama ode oyi Eshinegba wa sese ni o te ode igeskia. Mhie i, o famhi ti abi khi ọa ti elemhi ushi, ni a rọ ze ọa na oghie iSiza? ¹⁵ Anye ke ze, abi anye khi ze?”

Ama ijesu ọ she me ikpamhika oye we. Ọọ we, “Elọ o ze ni a rọ nono ni a di mhe mu? A rue ukpamhi anini bhale ghue ni mhi bino.” ¹⁶ E rue oghuo bhale ghi ọli, ọọ we, “Alo ali eva eyi oghuo na ni a mu shi ọ ena?” Eẹ ọli, “Eyi iSiza lo.”

¹⁷ Ijesu ọọ we, “A ri emini o khi oyi iSiza na iSiza, a ri emini o khi oyi Eshinegba na Eshinegba.”

Igho ingme oyi ijesu o sha we abọ.

Ingme iteghuli-guale

(iMat 22.23-33; iLuk 20.27-40)

¹⁸ Igho egbọ ena otu na li iSadusi ni ee sese khi ite-eghuli-guale ọa ya la ikpukhokho agbo, e bhale deba ijesu ya mhila li ọgbọ.[‡] ¹⁹ Eẹ ọli, “Ọsese, iMosisi ọ

[‡] 11:23 Li ze iMat 17.20; 1 iKori 13.2

[§] 11:26 Li ze iMat 6.14-15

* 12:1 Li ze Aza 5.1-2

[†] 12:11 Li ze Iwolo

118.22-23 [‡] 12:18 Li ze Ika 23.8

keķe ɔli shi ebe ushi na awa khi, 'Ini ɔmɔse ɔ ghu-a pfi ughue ɔli shi agbo, ni ɔa rɔ bia ɔmɔ na li, inyoghuo ɔni ɔmɔse ɔ mema rue ɔni ɔsamhi-olimhi ughue ni ɔ bia eniye na ɔni ɔkpotso na inyoghuo ɔli ni ɔ ghu-a ogho.'^S 20 Egehge oghuo ɔ ya la ɔ, a me emose oshilua ni e khi inyoghuo. Oni oghali ɔ rue ɔkpotso. Oni ɔmɔse ya ghua, ɔa bia ɔmɔ na ɔni ɔkpotso. 21 Inyoghuo ɔli ni ɔɔ deba li ɔ ke rue ɔni ɔkpotso, ɔ gbo ghua, ɔa bia ɔmɔ. Igho ɔ gbo li inyoghuo ɔli ɔnuzase. 22 Igho ɔ gbo li khi eni inyoghuo ɔni ɔmɔse ni e kpole nya. Eni inyoghuo oshilua nya e ga rue ɔni ɔkpotso ughue ni ɔa bia ɔmɔ okhoghuo na li. Ikpukhokho ɔ, ɔni ɔkpotso ɔ li ghua. 23 Ini oghelē iguale ɔ ramhi, ni eni e ghu-a nya e rɔ guale, oghuo ɔ famhi ya khi ughue ɔni ɔkpotso? Aborokhia khi wewe oshilua nya e ga rue ɔli ughue egbo."

24 Ijesu ɔ so we ɔ, ɔɔ, "Wa a me khi eri a da ode khi aa lese emhikhoghuo elemhi Ebe-nɔ-pfuase, wekhi eri a lese emhikhoghuo elemhi ekpabo oyi Eshinegba. 25 Ini eni e ghu-a e guale, ɔa ke ke rue ughue wekhi eri a ke re we ke ye ughue. Eri e ke li abi igeni ena iloghie. 26 Ama ingme iguale oyi eni e ghua, aa she kpe ze ɔli ebe ni iMosisi ɔ keķe ni ɔ ngme ingme ebuli ni oo to shi? Abi Eshinegba ɔ gueye iMosisi khi, 'Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki, ali Eshinegba oyi iGiekopu.' 27 Eshinegba oyi eni e la agbo ɔ khi, ɔa khi ɔyi eni e ghua. Eri a ga da ode pfo nya." Emini a ri ona ngme khi, egbo eni ghua e ghuo e kie mhɔli agbo.

Ushi ni o fune nya

(iMat 22.34-40; iLuk 10.25-28)

28 ɔtuoghuo eni e seşe ishi, ɔ la agho suo abi e rɔ khako, ɔ me khi ijesu ɔ ga gue so egbo iSadusi ogbo ni e mhila li, ɔ mhila li, "Elemhi ishi nya, onoghuo ɔ ga fune nya?"

29 Ijesu ɔ so li ɔ, ɔɔ, "Oni ɔ mu eloe ne nya na, 'Ku esɔ-a yeşe iZireni, ɔnmhue Eshinegba ɔyawa, lolighuo kpe ɔ khi ɔnmhue. 30 Nono ingme oyi Eshinegba ɔnmhue oye, ri udu oye nya ali agbo oye nya, ghe isamhi ali ekpabo eye nya nono ingme oyi Eshinegba.' 31 Onuzi-eva ni ɔ gbo lolo mu eloe khi, 'Nono ingme oye ɔnuzava oye abi u li nono ingme egbe e.' Ushi olese okhoghuo ɔa ke la ɔ ni ɔ gbo mu eloe dose ena.'" 32

32 Oni ɔmɔse ɔɔ, "U ga gue ngme, ɔseşe. Igesikia u ngme ni u we khi Eshinegba oghuo ɔ khi, ali khi ɔlese ɔa ke la ɔ, se ni lolighuo." 33

33 Ali khi awa ri udu oyi awa nya, ali isamhi eyi awa ali ekpabo eyi awa nono ingme oyi Eshinegba. Ali awa nono ingme oyi ɔnuzava ɔyawa abi awa li nono ingme egbe awa. Ni

awa rɔ ri ishi eva ena gbe akanya, ɔ ghole Eshinegba dose ni awa ya ri iluasobo ali isomhopfa ɔɔɔda bhale ghi ɔli."*

34 Abi ijesu ɔ rɔ me ileşingme ni ɔ rɔ so lue ɔ, ijesu ɔɔ li, "Wa a ga nuata shi Eghiele oyi Eshinegba."

Rote agho vu ogbo okhoghuo ɔa ke gbolo mhila li ogbo okhoghuo.†

Omi ɔni Omiepfuese ɔ khi

(iMat 22.41-46; iLuk 20.41-44)

35 Abi ijesu ɔ rɔ la elemhi apfe ni ɔ la Owa oyi Eshinegba seşe egbo, ɔ mhila we ogbo. ɔɔ, Elo ɔ ze ni esese Ishi eyi iMosisi e rɔ lie khi omi iDefidi Omiepfuese ɔ khi? 36 Abi Ayemhe-nɔ-pfuase ɔ rɔ kpha iDefidi so, ɔ rɔ rote unu oyoli lie.

"Eshinegba ɔɔ, ɔnmhue oyemhe.

Shito mama mhe

ramhi egehge ni mhi rɔ ya ri ebe e

shi e ufui ekoawe.' "‡

37 Ini iDefidi ɔ rote unu oyi lolighuo lu ɔli ɔnmhue, se ɔni ɔnmhue oyoli ɔ ke gbo lie khi omi ɔli?

Ebubu egbo e ku esɔ a shi eķe shi emini ɔ ngme, ni ɔ ri egbe mu we.

Ijesu ɔ tse agua ye eniye odukhokho eyoli shi esese Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iLuk 20.45-47)

38 Ijesu ɔ seşe we, ɔɔ we, "A mu egbe e shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. Itsua na dolodolo e ma ghole we e iso ke kia ifui oki, ni egbo e ke tse we otse ekpe. 39 E ma nono ni wewe e shito ukpekhomhi ni ɔ mu eloe elemhi owa ugamhi oyi awa ali ashini ɔ mu eloe elemhi ilegba, ni a la le, ni a la da. 40 Itoto e rɔ li esamhi-olimhi e le. Iromhi ni e nue, eyi abamemhe, e so. Eshinegba, ɔ ya na we osoli oniemi to ɔ."

Irona ni ɔsamhi-olimhi ɔ rɔ na Eshinegba

(iLuk 21.1-4)

41 Abi ijesu ɔ rɔ shito ti mama oni akpati ni a pfi ukpaghɔlo irona a lo elemhi Owa oyi Eshinegba, ɔɔ bino egbo abi e li pfi ikpaghɔ lo ɔ. Egbo ni e pfue ebubu e pfi ikpokpomhi ikpaghɔ lo. 42 Igho ɔsamhi-olimhi ni ɔa mhue emhikhoghuo, ɔ li ya pfi anini eva lo.

43 Igho ijesu ɔ lu eniye odukhokho eyoli, ɔɔ we, "Igesikia mhi gue e ye e, khi ɔni ɔsamhi-olimhi ni ɔa mhɔli emhikhoghuo ɔna, lolli ɔ ri irona ni ɔ fune nya bhale dose egbo enekpole nya 44 Itobo khi eri eni e pfue e rote epfue ni e mhue mu epfie rɔ riele irona. Ama ɔni ɔsamhi-olimhi ɔna, rote elemhi umhame oyoli, ɔ kie rue emini ɔ mhɔli nya ni ɔ kha rɔ ke le, riele irona."

13

Ijesu o guele emini a ya ke me ukpokhokho agbo

(iMat 24.1-2; iLuk 21.5-6)

¹ Abi ijesu o rote elemhi Owa oyi Eshinegba fię lasele tee, omo odukhokho oyoli oghuo, o o li, "Bino ghue, Oseşę! Ghe abi ukpokpomhi owa ona ali eche ni a ro ma li e li somhi otse khe!"

² Ijesu o so li o, o o, "Wa me ukpokpomhi owa ona. Eghęghę o ya bhale ni echeli okhoghuo o ke ro ya migha ukhomhi okhoghuo. Węwe nya e ya de kua."

Ozughu ali Imu-okholi vule

(iMat 24.3-14; iLuk 21.7-19)

³ Abi ijesu o li shitọ ukhomhi Ute eęra Olivu, ni o so alo ghue oni Owa oyi Eshinegba, iPita ali ijemhisi ali ijoni ali Aduru e bęna bhale ya mhila li, ⁴ E o li, "Gueye anye, eghęghę ni a ro ya ke me ęni ingme enana. Elo a ya ke me ni a ro ya leşę khi oni eghęghę ni eni emhi ena e ro ya tşę khi o she ramhi?" ⁵ Igho ijesu o wę, "A kuegbe-a ke tokpę, ini ogbokhoghuo o khi di e. ⁶ Ebu bu eębo e ya ri eva oyemhe bhale deba e, e li khi, 'Mhemhe mhi khi lo li,' eę di ebu bu eębo. ⁷ Ini a su o khi a kholi, o ke khi eri a su o eko ingme okholi obini odonue, a khi ze ni o nighise e udu. Emhi eghoghọ e mema bhale ya tşę, ama ukpeşę agbo o kie ramhi. ⁸ Ishishi ali ishishi e ya mu okholi vule shi egbe o, eghiele ali eghiele e ya li mu okholi vule shi egbe wę o. Eke o ya la asha kpa ke nighise, eę kulue. Okiamhi oni emhi o o pfi. Igbaekele osoli na abi o o li okpotso ni oku o leşę bele e to egbe.

⁹ "A ri ukpeleoshi eke lolo ke tokpę. A ya mu e je owa ni a la gue ezo. A la elemhi Owa ugamhi gbe e. A ya ri itobo oyemhe mu e bhale odalo oyi enighie ali eni e mheşę ni a ro gue usomhi onete oyi Eshinegba ye wę. ¹⁰ Ama neni ukpeşę agbo o ya ramhi, a mema she ya tşę abo oni usomhi onete oyi Eshinegba ye eębo na ishishi nya. ¹¹ Ini a da mu e bhale khi a re e gue ezo, khi ze ni udu o nase e shi emini u ya ngme. Ama leşę ngme emiemini Eshinegba o ya ro ne oni eghęghę agho, itobo khi o khi ye ye wa ngme, ama Ayemhe-no-pfuase.*

¹² "Egbo e ya ri inyoghuo wę bhale na gbolo-a, ita e li ri imi wę li bhale ni a li gbolo-a. Eghęghę agho, eni ye e ya ke so alo okholi ghue eni e bia wę o, e gbolo we-a. ¹³ Egbo nya e ya ri itobo oyemhe ke biselemhi e, ama oni o ri egbe mie ya ramhi ukpeşę, a ya mie pfuase.†

Emhi obe ni o o vęşę eębo kua

(iMat 24.15-28; iLuk 21.20-24)

¹⁴ "Ama, a kha da me emini e pfi oyese, ashini aa kha me o li, ikhi oni o vęşę eębo kua, eghęghę agho oni o ze ebe o leşę abi a ri emini o ze ngme. Eni e la eke iJudia e na nga ikhomhi ite.‡ ¹⁵ Oni o la ukhomhi owa ne o khi tiemhile elemhi owa ya rue emhikhoghuo. ¹⁶ Oni o la ifui ishemi o khi na bhale apfe ya rue awulu oyoli. § ¹⁷ O ma ze mu ikpotso ni e me ali eni e mholi eni ye ni e nye enyeli shi egbe eghęghę agho. ¹⁸ Lema Eshinegba o khi bie ze ni o de shi eghęghę ni ulili oni emhi o la gbe eębo elemhi ukpe. ¹⁹ Itobo khi onana o ya khi osoli ni o kholo ne nya rote eghęghę ni Eshinegba o te ma agbo. Ogbọ a ke gbo ya me osoli uza onana ghue eke agbo.* ²⁰ Ini Eshinegba o la rote ogbele osoli ni a ngme ena khi-a, ogbokhoghuo o ya dobe ji ukhomhi o le. Ama irari oyi eębo eyoli ni o ze oda ke, o ro rote eni ogbele osoli ena khi-a. ²¹ Eghęghę agho ini ogbokhoghuo o gueye, 'Ghekhe, ghe Omiepfuese!' Okekha khi eri o ye, 'Ghe o li oobọ khe!' Khi mie o li su o. ²² Itobo khi iromhi emiepfuese ali emekęguele e ya lasele. E ya ke rięle o lele ali ikanya onyalo ododa ro ke di egbo. Ni o kha khi ini o ga gue kia, e ga li ya di egbegbi eni Eshinegba o ze oda ke. ²³ Irarigho, a ga lolo kuegbe-a ke to elo eke. Mhi she gue emhi nya ye e shi eke se neni oni eghęghę o ya ramhi.

Inyengbe bhale oyi Omi Ogbọ

(iMat 24.29-31; iLuk 21.25-28)

²⁴ "Ini eghęghę osoli ona o ga doşę se nya, "Ovo o ya bishi alo-a, uki o ke dobe ge,†

²⁵ Ikpętata e deno ukhuli kule, ukhuli ali ekpabo ni e la irarogbe e mheşę e ya ke nighise.‡

²⁶ "Eghęghę agho, eębo nya e ya me khi Omi Ogbọ o kia elemhi otughunu e bhale, elemhi ekpabo ali ufumhi ni o ge nyanyanya. § ²⁷ Eghęghę agho, o ya ghie igęni eyoli e te asha kpa, ikhi ukpeşę agbo nya, ti eębo eyoli ni o ze oda ke gbili.

Oseşę oyi oni oora okhua-eni

(iMat 24.32-35; iLuk 21.29-33)

²⁸ "Bino abi okhua-eni o li e te. O kha da kpeşę ukhuli, ni o ro ke ta ebe ne, leşę khi okaşę o kele ya le. ²⁹ A kha da gbo li ligho me khi eni emhi ena khi a da me wę ne, leşę khi eghęghę o she ramhi. ³⁰ Abi o li mhi li gue o li e ye e khi, eębo eghuo ni e la agbo memena e ya ghu ne, ni eni emhi ena

* 13:11 Li ze iMat 10.17-20; iLuk 12.11-12 † 13:13 Li ze iMat 10.22 ‡ 13:14 Li ze iDan 9.27; 11.31; 12.11 § 13:16

Li ze iLuk 17.31 * 13:19 Li ze iDan 12.1; Iro 7.14 † 13:24 Li ze Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoę 2.10,31; 3.15; Iro 6.12

‡ 13:25 Li ze Aza 34.4; iJoę 2.10; Iro 6.13 § 13:26 Li ze iDan 7.13; Iro 1.7

nya e ro bhale ya tse. ³¹ Ekhe ali ukhuli e ya dose, ama ingmemhi eyemhe e ya tigbe dose ghuu.

Ogbokhoghuo o a lese oni ogbele we e oni egheghe

(iMat 24.36-44)

³² "Ogbokhoghuo o a lese oni ogbele wekhi oni egheghe. Ghe egbegbi igeni ena iloghie ali mhemhe Omi oli, se ni Itamhe lolighuo.* ³³ A ri ukpeloe shi ekhe ke tokpe, itobokhi waa lese egheghe ni o la ya bhale. ³⁴ Eri ona o li abi omose ni o vu asha obini odonue, ni o ri ighumha eyoli shi apfe e ri ukpeloe khu shi na lue. O gueye ogbogbo akanya ni o ya gbe. O gueye oni o khe ekhe o ke khe ekhe apfe.†

³⁵ "Irarigho, ke khe ekhe, itobokhi waa lese egheghe ni o ga o ro ya jele. Ini elogbomhi lo o, okekhi itsotso ogbie lo o, okekhi egheghe obili-atso lo o, abi khi ogbie-fiefie lo. ³⁶ Ini o bhale guo, khi ze ni o bhale ya e khi u wa lese a. ³⁷ Abi mhi li gue oli ye e ena mhi li gbo gueye ogbokpa. 'A ke khe ekhe!'"

14

Ugbamhi ni a gba khe ijesu

(iMat 26.1-5; iLuk 22.1-2; iJon 11.45-53)

¹ O ke kpe ogbele eva le ni a ro ya li ukpe iPasova ali ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, ee nono ode ni e te ya bena mu ijesu gbe-a.* ² E egbe, "Awa khi rielle oli ini a li imu, onyaghu o a ya lasela shi o."

A la iBetani ku oili shi ijesu egbe

(iMat 26.6-13; iJon 12.1-8)

³ Abi ijesu o ro la eoli iBetani, owa oyi iSamon ni efafe e kpe mu shito le eminale, okpotso oghuo o rue ukoko ituale ni o lolo ghale, ni o pfielasele. O gbe oni ukoko a, o ku oni ituale shi ijesu ukhomhi.† ⁴ Egboghuo ni e la agho, e ri elemhi ibibi lie egbe, "Elo o ze ni a ro na pfueche oni ituale kua shi afue?" ⁵ A kha ri oli de ramhi ifata ukpe ali emhi, a kemhi eni ikpagho na eni e a mhuu. E shi oni okpotso unu egbegbo.

⁶ Ama ijesu o we, "A ze oli obo. Elo a yese oli e ngme shi? Egbegbi emini o ti ni o somhi otse o rielle na mhe. ⁷ Egheghe kpa eni e a mhuu e ro nu e la ana, egheghe ni o ghole e kpa a kpaghie we obo. Ama aa ya me mhe egheghe kpa.‡ ⁸ Emini o dobe ya rielle o rielle egho. Eri o ku ituale ku mhe egbe shi ekhe khe egheghe iroto oyemhe. ⁹ Igesikia mhi gue ye e khi, ashashini a da la tse abo usomhi onete eke agbo ona nya ne, a ya yele emini okpotso ona o rielle le."

* 13:32 Li ze iMat 24.36 † 13:34 Li ze iLuk 12.36-38

‡ 14:7 Li ze iDeut 15.11 § 14:18 Li ze iWolo 41.9 *

Ijudasi o lama khi loli ya ri ijesu de

(iMat 26.14-16; iLuk 22.3-6)

¹⁰ Egheghe agho ijudasi Isikaroti, ni o khi otuoghuo eniye odukhokho ogbava, o le deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ni o ya ri ijesu na we de. ¹¹ Onana ni o gueye we, o ga ghole we. E shobokhi wewe e ya ri ikpagho na li. Igho ijudasi o li nono egheghe ni o ti ni o ro ya me asha ri ijesu na we.

Ijesu o nu eniye odukhokho eyoli le Eminale iPasova

(iMat 26.17-25; iLuk 22.7-14,21-23; iJon 13.21-30)

¹² Ogbele ni odode ni a li oni ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye o ramhi, ni o khi ogbele ni a ro gbe ozele Osumha oyi oni iPasova-a, eniye odukhokho eyi ijesu e mhila li "Ashi o ghole e ni anye mu egbe shi ekhe ne, ni u la le eminale iPasova?"

¹³ Igho, o ghie eniye odukhokho etuava eyoli, o we, "A lo ifuapfe, omose ni o tsua ubene ame, o ya lona e ode. A deba li je apfe. ¹⁴ A gueye oni o mholi apfe ni o ya lo, khi, 'Osese oo, anye mhile u ri anye khashe elemhi owa ni loli ali eniye odukhokho eyeluwe wewe e la ya le eminale iPasova?' ¹⁵ O ya re e khashe agbala ni emhi nya e gba shi ukhomhi owa atonga, a muno egbe shi akagho na awa."

¹⁶ Eni eniye odukhokho e vu, e lo ifui apfe, e ya me eni emhi tee abi ijesu o gue oli ye we. Igho e mu egbe oni eminale iPasova.

¹⁷ Ogbomhi o mu eke, ijesu ali eni eniye odukhokho ogbava e bhale. ¹⁸ Abi e li shito gashe itebu le eminale, ijesu o we, "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e khi otuoghuo elemhi e o ya re mhe de. Oni o nu mhe le emhi memena."§

¹⁹ Udu o yese we-a, otuoghuo-oghoo oo mhila li, "She khi o a khi mhemhe o khi?"

²⁰ O so we o, o we, "Otuoghuo elemhi ee ogbava o ya khi, oni o ga ri ibuledi nu mhe e somhi elemhi utasa memena. ²¹ Eri Omi Ogbogho o ya ghu-a abi a li keke oli shi ekhe na li. Eri-tse khi, o maa kholo oni o ya roli de egbe! O kha ga ti ne, ini ogbo o a bie bia li lo!"

Eminale oyi Onomhuu

(iMat 26.26-30; iLuk 22.14-20; 1 iKori 11.23-25)

²² Abi e li le eminale egho, ijesu o rue ibuledi, o kphemhi, o khi oli a, o ro na eniye odukhokho eyoli, o we, "O ma le; Idiegebe oyemhe na."

²³ Igho o gbo so onyo shi uko, o kphemhi, o roli na we, wewe nya e ga te o da.

²⁴ Ijesu o we, "Olia eyemhe na ni e migha shi ishiobogho onogbo, ni a ku kua na ebubu egho.* ²⁵ Mhi gue igesikia ye e khi mhi aa

* 14:1 Li ze Okiali 12.1-27 † 14:3 Li ze iLuk 7.37-38

‡ 14:24 Li ze Okiali 24.8; iJere 31.31-34

o fune, ali khi o la otughunu rote irarogbe e tiemhie.”†

⁶³ Oga oyi ekpodalo ugamhi o nyan o itsua shi egboli uruli abi o li yila. Oo, “Awa ke gbo nono otsele olese. ⁶⁴ Ee nya a she suo abi o pfi unu-a deba Eshinegba. Se a so shi o?”

Wewe nya e pfa ezo mu oli khi oni a gbe-a o khi. ⁶⁵ Egb o eghuo o, e tono ete ku oli. E ri emhi gen o oli alo. E pfi oli emhi, e oli, “Me eke guele, gueye anye oni o pfi e emhi?” Eni e khe ekhe e mu oli, e lase oli esq.

IPita o khi loli ea lese ifesu

(iMat 26.69-75; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Abi iPita o kie shito elemhi apfe egbo, omeshi oghuo ni o khi oni oo ga oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi o bhale. ⁶⁷ O me iPita abi o rokhas e erali, o toli okpe tsuke.

Oo li, “Ye ye u li nu iJesu na iNazareti i kia.”

⁶⁸ Ama iPita o tia. Oo, “Mhi a lese emini wa ngme.” O lase agho le je ode ni a te e lo elemhi apfe. [Igho okpa o gbieghe.]

⁶⁹ Abi oni omeshi ni o ga ogbo ogho o ro gbo me iPita agho, o gbo ri ele emi ingmemhi ngme khas e eni e migha epfe agho. Oo, “Otuoghuo elemhi we, oni omose ona o khi.” ⁷⁰ iPita o gbo tia.

Oo li den e, eni e migha epfe agho e ke iPita, “Igesikia lo khi otuoghuo elemhi we u khi, irari khi onge iGalili u khi.”

⁷¹ Igho o li se egboli isheli, o romhi eni isheli. O lie, “Mhi aa ga lese omose ona ni a ngme ena.”

⁷² Utoghuokpe, okpa o gbieghe utonuzi-eva. iPita o sato emini iJesu o gueye oli khi, “Neni okpa o ya gbieghe utonuzi-eva, u ya kie mhe itese.” Igho o gbe akhe evie a.

15

A rue ifesu bhale odalo oyi iPaleti

(iMat 27.1-2,11-14; iLuk 23.1-5; iJon 18.28-38)

¹ Eluzogbe fiefie, ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali egbhali ali esese Ishi eyi iMosisi ali igbaa eyi iSaediri nya, e ye ugbamhi. E ge iJesu rue vu ghi iPaleti.

² Oni iPaleti o mhila iJesu ogbo, oo li, “Oghie oyi egbo iju u khi?”

Ijesu oo, “Eee! Igho lo abi u ngme oli.”

³ Eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ga gue ezo emhi ebubu shi iJesu egbe. ⁴ Igho iPaleti o gbo mhila li ogbo, oo, “Wa ya pfunu, u suo iwali ezo ni e gue e shi e egbe?”

⁵ Ama iJesu qa so li o. O ri abo sha iPaleti.

A pfa ezo mu ifesu a ka gbe oli a

(iMat 27.15-26; iLuk 23.13-25; iJon 18.39-19.16)

⁶ Abi aa li ini o lina ramhi eghoghe ukpe iPasova, eri iPaleti o rue ogbo oghuo owa ighumha lasele na we abi o ghole we shi.

⁷ Eghoghe agho omose oghuo ni a lu iBarabasi o la owa ighumha, ni o khi oghuo egbo ni a mu. Eri a mu oli shi ugbeli ni o gbe eghoghe ni a ro me oniyaghu. ⁸ Abi eni egbo e ro bhale gbii ya mhila iPaleti o ri ele emini o kie kpe ri ele na we, ⁹ iPaleti o mhila we, oo, “A nono ni mhi rue oghie iju abo a na e?” ¹⁰ O ga lese gboo khi itobo ibiselemhi, ighie eyi ekpodalo-ugamhi e ro mu iJesu ghi lue. ¹¹ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi e sese egbo e gueye iPaleti o ri ochogho wolo iBarabasi abo a na ewe.

¹² iPaleti o mhila we, oo, “Elo mhi ke li oni a lu oghie iju sho?”

¹³ E tsese leghe, “A ta li ma para apfida.”

¹⁴ iPaleti o mhila we, oo, “Elo o ze, umhagukia onoghuo o ri ele?” Ama eena e tsese ne, “A ta li ma para apfida!”

¹⁵ Ni o ro ri ele emini oo ghole eni egbo, o wolo iBarabasi abo-a na we. Oo e gbe iJesu ite, o rue oli na we e ka ta li ma para apfida.

Ekholi-okhue e ri iJesu li egia

(iMat 27.27-31; iJon 19.2-3)

¹⁶ Eni ekholi-okhue e rue iJesu lo elemhi apfe agbala oyi igovunoo. E lu ekholi-okhue apfewe eni e kpole. ¹⁷ E ri awulu ich e ni o khi egholi ibulu, so li, e ri igba do arula rughu oli ukhomhi. ¹⁸ E lie oli, “A da abo na oghie oyi egbo iju!” ¹⁹ E pfino oli ukpokpo ukhomhi iti ingmi-ingme, e tono ete ku oli. E de ya wugha li odalo, e nyese ukhomhi na li. ²⁰ Abi e ro ligho ri iJesu li egia se nya, e gueghie oli oni awulu ich e ni o khi egholi ibulu ogho, e nyene egbe ri itsua eyoli so li. Igho e rue oli vu ya tama para apfida.

A ta ifesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iLuk 23.26-43; iJon 19.17-27)

²¹ Abi e ro le, e ya e omose oghuo ni a lu iSam o ni o rote ode oyoli dose, ni o rote asha jele. Igho eni ekholi-okhue e ri itoto mu oli o tsua para apfida oyi iJesu. ISam o ngi iZireni o khi, o gbo khi ita Alezada ali iRufosi. ²² E rue iJesu bhale ashini a lu iGogota. [Ugua ukhomhi olimhi a ri iGogota ngme] ²³ A ri onyo ni a ku ikhumhi na lui Imari shi na li o ro da, ama qa lama da li. ²⁴ E ta li ma para apfida. E kemhi itsua ni o so mholi egbe abo. E ti ebe ro kemhi eni ide eyoli, ni e lese oni o ya te ogbo.†

²⁵ Eghoghe agogo itili eluzogbe a ro ta li ma para apfida. ²⁶ Emi ni e keke ro kphase oni para apfida kpeda na li khi. Oghie Oyi Egbo iju. ²⁷ E li gbo ta ighiatu etuava ma para apfida mama li, otuoghuo o la li obo-ita, onokpole o la li obogobo. ²⁸ Ona o ri emini

a keķe shi Ebe-no-pfuase bhale ya tse, ni 6, "A leli 6li ma ighiato."²⁸ 29 Egb6 eni e te epfe agho d6se, e pfi itsue manya iJesu, ee nighise ukhomhi, e lie, "Eban6ke! Yey6 ni u ya gu6gho Owa oyi Eshinegba-a, u gbo ri6le 6 to ogbele ese.³⁰ 30 Re to 6ara apfida tiemhie sho ya mie egbe e pfuese."

31 Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali ese6e Ishi eyi iMosisi e li ri iJesu li egia, e lie egbe we. "O mie egbo6ese pfuese, ama 6a do6e mie egbo6i pfuese." 32 A z6 ni 6ni Omiepfuese 6na, ikhi oghie iZireni, ni 6 rote 6ara apfida tiemhie ni awa me, ni awa mie 6li su6." Eni a li ta ma 6ara apfida mama li, e ga li nu we tsue 6li.

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iLuk 23.44-49; iJ6n 19.28-30)

33 Agogo igbeva 6guota, obili o bi oni eke a nya. Elemhi iwakati ese oni obili o la ogbe ramhi. 34 Agogo ese o ramhi, iJesu 6 tsese leghe, 6 ri unu 6oli oyewe lie, "Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?" Emini a ri ona ngme khi, "Eshinegba oyemhe, Eshinegba oyemhe, el6 o z6 ni u r6 tsua mhe pfi."³⁵

35 Abi egbo eghuo ni e migha epfe agho e r6 su6 khi 6 ngme na, e ke, "Ri eso shi eke khi 6 lui Elaja."

36 Om6se 6ghuo elemhi eni egbo 6 na ya rue isoso s6 li onyo ni okhe a, 6 ge 6li shi ukpokpo r6li kpe iJesu unu 6 r6 da. 6ni om6se 6 ke. "A z6 6li ob6, ni awa me ini Elaja 6 ya bhale ya rue 6li ukhomhi 6ara apfida tiemhie."³⁷

37 IJesu 6 tsese leghe, 6 ghua.

38 Ukpokpomhi ode ugbakpi ni a r6 pfa ode-a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba, o rote idane ki6se-a asha eva ya to eke.³⁹ 39 Abi 6kh6li-okhue 6niemhi ni 6 migha odalo oni 6ara apfida 6 r6 su6 abi iJesu 6 tsese leghe, ni 6 r6 me abi 6 li ghua, 66, "Egbegbo 66 khi, Omi Eshinegba 6m6se 6na 6 khi."

40 Ikpotso eghuo e ta pfi bino, iMeli 6nge iMagidaleni, ali iMeli inyi ijemhisi 6ni 6 kp6ke, ni 6 gbo khi inyi iJosisi ali iSalome.⁴¹ 41 Ikpotso ena e mema deba iJesu ni e r6 ukp6loe khu 6li obini iGalili. Ikpotso elese ni e deba iJesu bhale iJerusalemu e li ga migha agho.⁴²

Irot6 oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iLuk 23.50-56; iJ6n 19.38-42)

42 Ogb6mhi o she mu eke e6egho ni o khi e6e ni a r6 mu egbe khe e6e iyemhe6a oyi egbo iJu.⁴³ 43 Iosefu 6nge Arimatia, ni 6 khi 6ghuo eni e mhes6, ni 6 khi 6gho ni 6 li mu 6loe. Eri 6 bie kpe ri 6loe shi eke khe Eghiele oyi Eshinegba.

O gbe udu le ya gueye iPaleti o rue olimhi oyi iJesu na lue ya to. 44 O ga sha iPaleti ab6 khi iJesu 6 she gbhe gh6 ke6e ghua. O lui 6ni 6kh6li-okhue 6niemhi 6gho mhila ini iJesu 6 she gbhe ghua. 45 Abi iPaleti 6 r6 rote unu oyi 6ni 6kh6li-okhue 6niemhi 6gho su6 khi igho 6 khi egbegbo, 6 tsua olimhi oyi iJesu na iJosefu.⁴⁶ 46 Igho iJosefu 6 de ide, 6 rue 6ni olimhi tiemhile 6ara, 6 khuli 6li, 6 ri 6li to uji ni a to shi e6e. O ghegele e6e 6niemhi gue6e oni uji. 47 iMeli 6nge iMagidaleni, ali iMeli inyo iJosisi e me ashini a ri 6li to.

16

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMat 28.1-8; iLuk 24.1-12; iJ6n 20.1-10)

1 Abi e6e iyemhe6a o r6 d6se se, iMeli 6nge iMagidaleni, ali iSalome, ali iMeli inyi ijemhisi, e de afu ituale ni e6e pfi mhue ob6 ni we6e e ya khakha li shi idiegbe olimhi oyi iJesu. 2 Ogbie-fiefie ni o khi uka, khi ovo 6 le6e ngale, e je atalimhi ni a r6li to. 3 Igho e mhila egbe we, "Oghuo 6 ya ghegele e6e unu oni atalimhi-a na awa?"

4 Ama abi e ke r6 yase alo eke bino, e me khi a she ghegele oni e6e ni o gh6 gb6di unu oni atalimhi-a. 5 Abi e r6 lo oni uji, e me 6ze6 ni o s6 itsua epfopo na dogo, khi 6 shito epfe obita. O sha we ab6.

6 O6 we, "Ab6 e khi sha e." "IJesu 6nge iNazar6ti 6ni a ta ma 6ara apfida a nono? O she te eghuli guale. 6a la akana. Ghe ashini a r6li to. 7 Ama a ke vu, a ka gueye eniye odukhokho ey6li ali iPita khi, 'O she ralo iGalili e khe e. A ya bhale ya e 6li shi agho abi 6 kie kpe gueye e.'"⁸

8 Ni ikpotso elasele, e na ya je apfe. Ab6 e sha we, ulishi oo mu we, 6a nu 6gb6kh6ghuo ngme irari khi ulishi 6 mu we.

[Ebe eni odode eghuo eni a rote ke6e oni Usomhi Onete ona, 6a mh6li 6dada 9-20 oyi ukhomhi 16 ona.]

IJesu 6 ri egbo6i khas6 iMeli 6ngi iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iJ6n 20.11-18)

9 Abi iJesu 6 r6 rote eghuli guale e6e uka se, 6 ri egbe 6li kpe khas6 iMeli 6nge iMagidaleni, 6ni iJesu 6 khu ayemhe ebe ishilua rote egbe ya fie. 10 O vu ya gueye apfe iJesu ni ee vie. 11 Abi e r6 su6 khi iJesu 6 she guale khi 6 la agbo ali khi iMeli 6ngi iMagidaleni 6 me 6li, 6a mie shi 6li 6.

IJesu 6 ri egbo6i khas6 eniye odukhokho aava

(iLuk 24.13-35)

12 Abi a r6 me ona se, iJesu 6 rote ode 6d6da ri egbo6i khas6 e6e aava abi e li lo elemhi oni

§ 15:29 Li z6 Iwolo 22.7; 109.25; iMak 14.58; iJ6n 2.19 *
Li z6 Okiali 26.31-33 § 15:41 Li z6 iLuk 8.2-3 *

§ 15:34 Li z6 Iwolo 22.1 † 15:36 Li z6 Iwolo 69.21 ‡ 15:38
16:7 Li z6 iMat 26.32; iMak 14.28

ẹoli. ¹³ E nyenẹ egbe jele, e gbo gueyẹ eniyẹ odukhokho ni e kpọle, ama, ẹa gbo li mie shi wẹ ọ.

Ijesu ọ ri egbọli khase eni eniyẹ odukhokho ogbaghuo

(iMat 28.16-20; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁴ Ikpukhokho, ijesu ọ ri egbọli khase eni eniyẹ odukhokho ogbaghuo abi e rọ le eminale. Ọ dese wẹ shi umha-mhọli irudunga oyẹwẹ, ali umha-nono ni e mie shi emini eni e mẹ luẹ e ngme abi ọ rọ guale se.

¹⁵ Ọọ wẹ, “A lo elemhi eke agbọ nya, a ke gue usomhi onete oyemhẹ yẹ ọgbọkpa.†

¹⁶ Ọnini ọ da mie ẹ suọ, ni a da batazi ne, ọ ya mhọli imiepfuese, ama ọni ọa da miesuọ, a she pfa ẹzọ mu ọli. ¹⁷ Ọlele ona o ya ke deba eni e miesuọ, e ya ri eva oyemhẹ khu ayemhẹ ebe kua, e ya ngme ẹmuẹ onogbọ unu. ¹⁸ E ya ri abọ eyewẹ mu enyẹ eke, ini e riẹ rue ikhumhi ni ọọ gbe ọgbọ da, ọa ya li wẹ abikhoghuo. E kha ri abọ nga eni ẹ ghua egbe, e ya toto.”

A rue ijesu nga obini iloghie

(iLuk 24.50-53; Ika 1.9-11)

¹⁹ Abi ijesu Ọnọmhue ọ rọ nu wẹ ngme se, a rue ọli nga idane iloghie. Ọ shito ukiẹkiẹ obita oyi Eshinẹgba.‡ ²⁰ Ighọ eniyẹ odukhokho eyi ijesu e li fiẹ ya tse abọ oni usomhi onete gasẹ asha kpa. Ighọ Ọnọmhue ọ rẹ wẹ gbe ikanya, ọ ri ikanya ọnyalao ni e gbe ri ungmehi oyoli tse.

† 16:15 Li zẹ Ika 1.8 ‡ 16:19 Li zẹ Ika 1.9-11

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iLuku O keke

Irokhase

¹ Ebubu eḡbo e she roshēka keke emini e bhale ya tse nya eḡheḡhe oyi anye. ² Ezeze abi eḡbo eni e gue ungmemhi oyi Eshineḡba le, ni e rote igbaekele ri eloe me we abi e li de, ighe e li gue we ye anye, ni anye ro ligho keke we. ³ Aborokhia khi eni ingme ena, khi rote igbaekele mhi te towe okpe, lolu o ro ti mhe eloe, ni mhi kuegbe-a keke abi e li de ghi e, yeye iTiofilosi ni a ri ekpe e na, ⁴ Ishegho ni u ro ya lese eḡbegbi ingme ni e la emini a sese e.

A guele shi eke khi, a ya bia iJoni

⁵ Okpodalo-ugamhi oyi Eshineḡba oghuo ni a lu iZakaraya o ya la o eḡheḡhe oyi oghie ni a lu Erodu ni o mhuē eke iJudia. Oni iZakaraya o khi otuoghuo igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Eshineḡba ni Abija o li la. A lu ughue oli Enizabēti ni o khi omiomi Eroni.* ⁶ Oni omose ona ali ughue oli, e khi eḡbo ni e pfuase shi odalo oyi Eshineḡba, ni e ri ishi eyi Eshineḡba á gbe akanya. ⁷ Ea bia omō itobo khi Enizabēti aga o khi. Wewe ava-ava e she womhe.

⁸ Eleghuo, khi ugamhi o te iku eḡbo ekpodalo-ugamhi eyi Eshineḡba ni iZakaraya o la, ⁹ obo o mu iZakaraya khi lolu o ya lo Owa oyi Eshineḡba ya tose ituale afu eera ukhomhi atete. Igho eni igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Eshineḡba e kie kpe e li. ¹⁰ Abi eḡheḡhe ni a ro o tose eni ituale o ro ramhi, eni eḡbo ni e bhale shi oni ugamhi, e legba atukpapfe, e so iromhi.

¹¹ Igho aḡeni oyi Eshineḡba o bhale ya migha ukiekie obo ita oni adido ni a la tose ituale. ¹² Abi iZakaraya o ro me oni aḡeni, o yila, ulishi oo mu oli. ¹³ Ama oni aḡeni o o li, “Khi ze ni ulishi o muē, Eshineḡba o she suo iromhi ni u so. Ughue Enizabēti, o ya bia omō ne. IJoni khi eva ni u ya lu oli. ¹⁴ Oni omō, o ya ri oghēle ali iregbemu ghi e. Ebubu eḡbo e ya ghele shi ubiamhi oyoli. ¹⁵ Irari khi o ya fu shi odalo oyi Eshineḡba. O khi tigbe da onyo ni o toto ghue. Rote ele ni a te ya bia li, o te ya mhuē Ayemhe-ḡ-ḡ-pfuase. ¹⁶ Eḡbo iZireni ebubu o ya mu pfi bhale deba Eshineḡba Onomhuē oyewe.† ¹⁷ Onomhuē o ya ghie oli ralo, o mhuē ekpabo ali ayemhe enabi eyi Elaja. O ya mu udu oyi eni e khi ita pfi ni e ke nono ingme oyi imi we. Eḡbo eni ea kpe e suo esō na Eshineḡba, e suo esō na

Eshineḡba abi eḡbegbi eḡbo e li. O gbo mu eḡbo eḡbe shi eke khe Eshineḡba.”‡

¹⁸ IZakaraya o ro mhila oni aḡeni, “Se e o li ya khuese mhe khi igesikia u ngme? Irari khi mhemhe ali ughuemhe anye she womhe.”

¹⁹ Oni aḡeni o o li, eva oyemhe khi iGebuleni. Mhemhe mhia migha odalo oyi Eshineḡba. Lolli o ghie mhe mhi ka nu e ngme, mhi gue oni usomhi onete ona ye.‡ ²⁰ Ama ungmenu u ke ya melea ramhi eḡheḡhe ni oni ungmemhi ona o ro bhale ya tse, itobo khi u waa mie emini mhi gueye suo ni o bhale ya tse shi eḡheḡhe oyoli.

²¹ Eḡheḡhe ni a ngme ena, eḡbo e kie migha olase khe iZakaraya. Abo e sha we, irari khi o she ke tese oni elemhi Owa oyi Eshineḡba dose. ²² Abi o ke ro lasela o ke ngme unu. Eni eḡbo e te odode lese khi imeke o me oni elemhi Owa oyi Eshineḡba irari khi obo o ke ro nu we ngme.

²³ Abi ogbele ni iZakaraya o ro ya ga oni ugamhi e ro gba, o je apfe. ²⁴ Igho, ughuoli Enizabēti o me. O la ufui owa iki ishe, o ke lasela ni eḡbo e me. ²⁵ Oni okpotso o, “Eshineḡba o she riele onana na mhe. O mhuē isomhelemhi na mhe, O rue mhe omama eḡbe le ukpele oyi eḡbo.”

Aḡeni o guele abi a lie bia iJesu

²⁶ Uki onuzi-esesa o gba ni Enizabēti o te e me, Eshineḡba o ghie aḡeni ni a lu iGebuleni bhale eoli iNazarēti ni o la eke iGalili. ²⁷ Oni aḡeni o bhale deba omueshi ni o a lese omose ne ni a lu iMeli ni omose ni a lu ijosefu o o gue. Unuekpe oyi iDefidi ijosefu o khi.* ²⁸ Oni aḡeni o bhale deba iMeli. O tse oli, o o li, “Moo mueshi! Eshineḡba o she khivose ne! Eshineḡba o nuē la!”

²⁹ Oni otse ona o ri abo sha iMeli irari khi o a lese emini otse onana o ngme. Eḡbe ea ke sheshe oli. ³⁰ Ama oni aḡeni o o li, “Khi ke ze ni ulishi o muē, irari khi Eshineḡba o she mhōli isomhelemhi ne.” ³¹ U ya ke me, u bia omō omose, iJesu wa lu eva oyoli.† ³² Oḡbo oniemhi o ya khi, Omi Eshineḡba no Yagha ne Nya a ya ke lu oli. Eshineḡba o ya rue ukpekhomhi eghiele oyi itali iDefidi na li. ³³ O ya mhuē omheshe shi omhuē-apfe oyi iGiekopa gbagbo. Eghiele oyoli o ya mhuē ukpese.‡

³⁴ IMeli o mhila oni aḡeni, o, “Se ingme ni u ngme ena e li bhale ya tse? Irari khi mhi aa lese omose ghue.” ³⁵ Oni aḡeni o o li, “Ayemhe-ḡ-ḡ-pfuase o ya bhale deba, eḡheḡhe agho ekpabo eyi Eshineḡba no Yagha ne Nya e ya tsua rughuē, omō ni u ya bia, oni o pfuase Omi Eshineḡba a ya ke lu oli. ³⁶ Enizabēti inyoghue ni a kpe e lu aga, o she lie me umemhi, iki esesa o la memena, abi o tseku

* 1:5 Li ze 1 Okhe 24.10 † 1:16 Li ze iNoba 6.3 ‡ 1:17 Li ze iMala 4.5 § 1:19 Li ze iDan 8.16; 9.21; iMat 18.10

* 1:27 Li ze iMat 1.18 † 1:31 Li ze iMat 1.21 ‡ 1:33 Li ze iSam 7.12,13,16; Aza 9.7

khia khi o she womhe egbo, o ya bia omo.
 37 Irari khi aa me emini Eshinegba o dobe e
 riyele.”^S

³⁸ IMeli o li, “Eshinegba o mhuē mhe. O ka
 a tse na mhe abi u li ngme oli.” Igho oni ageni
 o li vu.

IMeli o ya feli Enizabeti

³⁹ Eghēghe ana iMeli o nyanya muno egbe,
 o je eoli ni e la epfepfe ute ena eke iJu-
 dia. ⁴⁰ O ramhi apfe oyi iZakaraya, o tse
 Enizabeti. ⁴¹ Abi Enizabeti o ro suo otse
 oyi iMeli, omō ni o la li elemhi o mu egbe
 nyene. Ayemhe-nō-pfuase o bhale deba li.
⁴² Enizabeti o khueghie unu a leghe, o o li,
 “Oni a khivose na u khi elemhi ikpotso. Oni
 a khivose na omō ni u ya bia o khi. ⁴³ Qghuo
 mhi khi, ni inyo Onomhūe oyemhe o ko ya
 feli? ⁴⁴ Abi mhi ro lese suo otse oye, omō ni
 o la mhe elemhi o ri oghēle mu egbe nyene.
⁴⁵ Ikhiyose o khi na ogbo ni o mie ungmehi
 ni Eshinegba o ngme khi o ya roli tse.”

Uwolo ikueghie ni iMeli o to

⁴⁶ IMeli o o,
 “Mhi ri ayemhe oyemhe
 kueghie Eshinegba.
⁴⁷ Mhi rote elemhi ayemhe oyemhe
 kueghie Eshinegba Omiepfuese oyemhe.
⁴⁸ Irari khi o ye le mhe
 ni mhia mu eloe le.
 Rote ana vu,
 egbo kpa, e ya ke e lu mhe,
 Oni a khi vose na.*
⁴⁹ Ipfuase o khi
 eva oyi Eshinegba nō fune,
 Irari khi o riyele
 eminiemhi na mhe.
⁵⁰ O mhuē isomhelemhi
 na egbo nya ni e na ulishi oyoli
 rote agbhotu ya je agbhotu.
⁵¹ O ri abo eyoli
 gbe ikanya onyaloa,
 o vese egbo ni e mhuē itiegbenga
 elemhi isamhi udu eyewe kua.
⁵² O ti ighie tiemhile eke,†
 ama o yase egbo ni
 e ti egbewe tiemhile nga idane.
⁵³ O ri eminete na egbo ni
 okiamhi o o gbe le.
 Ama eni e pfue,
 o ku we epfue abo-a.
⁵⁴ O she ri ishiobō ni o shi
 na itawa tse.
 O bhale ya kpaghie egbo iZireni
 eni e e ga li obo.
⁵⁵ Abi o li shi ishobō
 na agboagbo na Aburaamu
 ali imimi oli,‡
 ni o gbo li nu

ititawa ngme oli agboagbo.”^S

⁵⁶ IMeli o nu Enizabeti la iki ese neni o je
 apfe.

Abi a li bia iJoni Oni o o batazi egbo

⁵⁷ Eghēghe o ramhi ni Enizabeti o ro ya bia,
 o ya bia omō omose. ⁵⁸ Idogbapfe ali egbo
 eyoli e suo abi Eshinegba o somhi elemhi
 oli. E nu oli ghele. ⁵⁹ Oghēle-elele o ramhi ni
 a ro ya shele oni omō a, ee nono ni e lu oli
 iZakaraya ni o khi eva oyi ita li.* ⁶⁰ Inyoli o o
 we, “Tiye! Eva oyoli khi iJoni.”

⁶¹ Eni egbo e oli, “Ogbokhoghuo o la
 unuekpe oye ni o kpe le eva onana ghue.”

⁶² Igho e ri abo nu ita oni omō ngme ro
 mhila li abi a ya ke lu oni omō. ⁶³ O o we,
 e rue emini a keke emhi e shi ali ugba na
 lue. O keke khi, “Eva oyoli khi iJoni.” O ri
 abo sha we nya. ⁶⁴ Utoghuokpe, unu oyoli o
 khueghie-a, o o ngme, o o kueghie Eshinegba.
⁶⁵ Ulishi oo mu idogbapfe egbo nya. Oni
 ungmehi egbo nya e ke ngme asha kpa eke
 iJudia. ⁶⁶ O ri abo sha ogbōkpa ni o suo oni
 ungmehi. Ee mhila, “Omō nabi se ona o ya
 khi?” Irari khi obo oyi Eshinegba o nu oli la.

Uwolo ikueghie ni iZakaraya o to

⁶⁷ Ayemhe-nō-pfuase o tiemhile shi iZa-
 karaya ita oni omō o. O o ngme ungmehi
 aguele, o o li,
⁶⁸ “Ikueghie o khi na
 Eshinegba Onomhūe oyi iZireni,
 itobō khi o she
 bhale ya pfa
 egbo iZireni eyoli shi eke.
⁶⁹ O rote unuekpe
 oyi iDefidi, omō oyoli,
 mu adenomō Omiepfuese
 vule na anye.
⁷⁰ Abi o li rote
 unu emekeguele
 ni e pfuase eyoli
 ena eleele shobō,
⁷¹ khi loli ya tsumhi awa
 obo oyi ebe awa
 ali eni e biselemhi awa.
⁷² Ali khi loli ya somhelemhi itita awa,
 ni sato ishobō oyoli ni o shi na we,
⁷³ ikhi isheli ni o romhi
 shi emini o gueye ita awa Aburaamu,
⁷⁴ khi loli ya rue awa
 obo oyi ebe awa le,
 ini awa khi ri
 ulishi ga lue
⁷⁵ elemhi ipfuase ali ingeli enete,
 agboagbo kpa.
⁷⁶ Yeye omimhe,
 a ya lue omekeguele oyi
 Eshinegba nō Yagha ne Nya;†
 irari khi u ya ralo

^S 1:37 Li ze Igbae 18.14 * 1:48 Li ze 1 iSam 1.11 † 1:52 Li ze iJobu 5.11; 12.19 ‡ 1:55 Li ze Igbae 17.7 § 1:55

Li ze 1 iSam 2.1-10 * 1:59 Li ze iLev 12.3 † 1:76 Li ze iMala 3.1

ya be ode-a khe Qnomhue.
 77 Ni u ro gueye eḡbo eyoli khi
 rote igbe-olamhe-kua na we,
 e te ya mhqli imiepfuese.
 78 Irari khi Eshineḡba oyawa
 oḡ mhqli ilelemhi,
 o ya ze ni ovo
 imiepfuese oyoli
 o te idane ngale shi awa o.
 79 Ali ni o rote idane ge
 nga eni e la alo ebili egbe
 ali eni e la okhena eghuli.†

Ni o ri awa te ode opfomhe.”

⁸⁰ Igho oni omḡ o lli fu, o lese ingme. O
 la ifui odagbe ifufu ramhi eḡheḡhe ni o ro
 lasese tse abo ungmehi oyi Eshineḡba ye
 eḡbo iZireni.

2

Ubiamhi oyi iJesu (iMat 1.18-25)

¹ Eḡheḡhe agho, Oghie Oḡositosi iSiza o shi
 ushi a ka leli eḡbo ni e la ishishi ni igometi
 iRomu e mhese shi nya. ² Ona o ya khi
 ileli eḡbo oni odode ni a kpe me eḡheḡhe ni
 iKuirinusi o ro khi igovuno shi eke iSiria.
³ Oḡboḡbo o je apfe oyoli ya keke eva shi eke.

⁴ IJosefu o te eoli iNazareti ona eke iGalili li
 je iBetilemu ona eke iJudia apfe oyi itali ni a
 bia oghie ni a lu iDefidi shi, oni iJosefu o khi
 unekpe oyi iDefidi. ⁵ O rue iMeli ni oḡ gue
 ughue mhue obo je oobo li ya keke eva shi
 eke. Oni iMeli o she me. ⁶ Abi e ro la oobo,
 oku oo to iMeli. ⁷ O bia omḡ omose ni o khi
 omḡdoli. O ri ide genḡ li yeshi ukpeko ni a
 ri eminale e shi na elamhako le. Ogba ni a
 so elamhako shi o bia li shi, itobo khi eḡa me
 asha kushi ashini eḡbo e ku a shi.

Igeni e gueye erisumha-kia khi a bia iJesu

⁸ Eni e ri elamhako e kia eghuo, e la
 oni ukiekie oni eoli ri eloe e khu elamhako
 eyewe eliyose. ⁹ Igho ageni oyi Eshineḡba o
 bhale deba we agho, ufumhi oyi Eshineḡba
 o ge nyanyanya gasē we, ulishi o mu we
 eḡbegbo. ¹⁰ Oni ageni oḡ we, “A khi ze ni
 ulishi o mu e, irari khi usomhi onete ni o ri
 oḡhele oniemhi ya ghi oḡboka mhi ro bhale
 ghi e. ¹¹ Irari khi ogbe ni amo ena, a she bia
 omiepfuese shi eoli oyi iDefidi na e. IKirisiti
 Qnomhue lo. ¹² Eminni o ya rokhasē e khi, a ya
 me khi a ri ide genḡ omofe shi ukpeko ni a ri
 eminale e shi na elamhako le.” ¹³ Udemhija,
 igeni ebubu e lasese, e bhale ya ku ma oni
 ageni, ee to uwolo kueghie Eshineḡba. E lie,
¹⁴ “Ufumhi o khi oyi Eshineḡba ni o la obini
 o yagha ne. Opfomhe o la eke agbo na ni o
 mhue isomhelemhi na.” ¹⁵ Abi eni igeni e ro
 pfi eni e ri isumha e kia shi agho nga idane
 se, e gueye eḡbewe, “Awa je eke iBetilemu

ya ri eloe me onana ni Eshineḡba o bhale ya
 gueye awa.”

¹⁶ Igho e nyanya rote agho vu ya je oobo,
 E bhale ya e iJosefu ali iMeli ali oni omḡ khi
 a roli yeshi ukpeko ni a ri eminale e shi na
 elamhako le. ¹⁷ Abi eni e ri elamhako e kia
 e ro me oli se, ee gueye eḡbo kpa emini oni
 ageni o gueye we idiege oyi oni omḡ. ¹⁸ Eḡbo
 nya ni e suo emini eni e ri elamhako e kia
 eḡho e ngme, o ri abo sha we. ¹⁹ Ama iMeli o
 ri ingme enana nya shi udu, o sa o, o to eloe
 eke. ²⁰ Eni e ri elamhako e kia ee je apfe, e to
 uwolo kueghie Eshineḡba irari ungmehi ni
 e suo ni e gbo ri eloe me, abi a li gue oli yewe
 te, igho e li ri eloe me oli.

A lu iJesu eva

²¹ Ele eleli o ramhi ni a ro ya shele oli a,
 a lu oli eva iJesu, ni o khi eva ni ageni oyi
 Eshineḡba o lu oli neni a me umemhi oyoli.*

A ri iJesu lo Owa ugamhi

²² Abi eḡheḡhe iropfuae oyi iJosefu ali
 iMeli o ro ramhi abi Ushi oyi iMosisi o
 ngme, iJosefu ali iMeli e rue oni omḡ bhale
 iJerusalemu deba Eshineḡba. ²³ Abi o li la ushi
 oyi Eshineḡba khi, “Omḡ odode ni o kueghie
 okpotso elemhi a, o khada khi omose ne, a ri
 oni omḡ ke nga Eshineḡba obo.† ²⁴ A rue ipfeli
 inekhukhu aava ro rieḡe iluasobo na li abi
 Ishi eyi iMosisi o ngme.‡ ²⁵ Omose oghuo o
 la o ni a lu iSamḡ ni o la eke iJerusalemu,
 Ayemhe-no-pfuae o la li egbe. O khi oḡbo ni
 o gue ngeli ni o migha khe Omiepfuese ni o ya
 mie eḡbo iZireni pfuese. ²⁶ Ayemhe-no-pfuae
 o she kpe gueye oli khi o ya ghu-a neni o ro
 ya me iKirisiti ni Eshineḡba o shobo khi loli
 ya ro bhale. ²⁷ Ayemhe-no-pfuae o kpha li so,
 o rue oli lo elemhi apfe na owa oyi Eshineḡba
 abi ita iJesu ali inyoli e ro rue iJesu bhale ni
 a ro rieḡe na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme.
²⁸ ISamḡ o mu oni omḡ shi abo, o kueghie
 Eshineḡba, oḡ,

²⁹ “Ita ni o fune,

abi u li shobo na mhe,

ze ni u roli tse na mhe
 ni mhi ghu shi opfomhe.

³⁰ Irari khi alo eyemhe,
 e she me Omiepfuese
 ni u ghie bhale.

³¹ Ni u she ro ghi agbo nya.

³² Akpa ni o ri

oghuemhe oyi Eshineḡba

a khasē eḡbo iḡeta na alo ebili,§
 ni o ri ufumhi e na
 iZireni eḡbo eye.”

³³ Abo e sha ita ali inyoli oni omḡ abi e ro suo
 khi a ngme eni ingmemhi ena shi oni omḡ
 egbe. ³⁴ ISamḡ o so iromhi na we, oḡ iMeli,
 “Eri ibhale oyi omḡ onana o ya ri ebubu eḡbo

† 1:79 Li ze Aza 9.2 * 2:21 Li ze iLev 12.3; iLuk 1.31 † 2:23 Li ze Okiali 13.2,12 ‡ 2:24 Li ze iLev 12.6-8 § 2:32

Li ze Aza 42.6; 49.6; 52.10

de, o ri ebubu vule eke iZireni, o gbo khi irokhase ni egbo e ya ke ngme emini ɛa ti shi egbe. ³⁵ Ni a ro bhale ya e khi osheli oyi isamhi eyi ebubu egbo e khuueghie-a, yeye oye u ya me oya abi oni a so ogbhoꝝo udu.”

³⁶ Okpotso oghuo ni o khi omekɛguele ni a lu Ana, omi iFanueli na unuekpe oyi Asha, o li la akaghɔ. Ikpe ishilia o nu odoli la ughue ni oni odoli o ro ghua. ³⁷ Oni okpotso ona ɔa gbo ye ughue ramhi ni o ro gbe ikpe egbhuene ali ene. ɔa gbo tigbe rote Owa oyi Eshinegba vu. Oo pfi azumhi ele oguota ali ele iyose. ³⁸ Abi o ro lole deba ijosefu ali iMeli oni egheghe, o kueghie Eshinegba. O gue ingme oyi oni omɔ ye egbo kpa ni e la agho ni e migha khe ipfasheke oyi iJerusalemu.

³⁹ Abi ijosefu ali iMeli e ro riɛle abi Ishi eyi iMosisi o ngme se, ee je apfe oyewe obini iNazarɛti na eke iGalili.* ⁴⁰ Oni omɔ oo fu, o mhue ekpabo, o mholi ileasingme khi ileasingme, ekpabo oyi Eshinegba o la li egbe.

Ijesu o bhale Owa ugamhi abi ozele

⁴¹ Ukpe kpa ita ijesu ali inyoli e ro je iJerusalemu ya li ukpe iPasova.† ⁴² Abi ijesu o ke ro gbe ikpe igbeva, e ye shi ukpe iPasova oyewe abi e kie kpe e li. ⁴³ Oni ukpe o pfo li se, itali ali inyoli ee je apfe, ama ijesu o kie la iJerusalemu, itali ali inyoli ɛa lese khi o kie la ukhokho. ⁴⁴ E dabi khi o nu wewe kia. E she kia eleghuo gbada ɛa me oli, e nono oli ifuabo apfewe ali emole we ni e ga kia. ⁴⁵ Abi e ro me khi wewe ɛa me oli, e nyene egbe ukhokho je iJerusalemu ya nono oli. ⁴⁶ Ele nuzi-ese, e tigbe me oli khi o la owa ugamhi nu esese Ishi eyi iMosisi shito, o ku eso-a a shi emini e sese, o mhila ye omhila. ⁴⁷ Ilesingme oyoli ali abi o li i gbaghie ogbo-a, o ri abo sha ogbokpa ni o suo li. ⁴⁸ Abi itali ali inyoli e ro me oli, abo e sha we. Inyoli oo li, “Omɔ elo o ze ni u ro li anye na? Ode o she nue ni anye te e nono e.”

⁴⁹ Ijesu o mhila li, “Elo o ze ni a ro nono mhe? Aa lese khi mhi mema ya la owa oyi itamhe?” ⁵⁰ Ama ɔa ye we abi o li so we o. ⁵¹ Igho o li deba we je iNazarɛti, o ri ungmemhi oyi itali ali inyoli gbe akanya. Ama inyoli o geno ingme ena nya shi udu. ⁵² Igho ijesu oo womheloe elemhi egbhali ali idiegebe, egbo ali Eshinegba e nono ingme oyoli.‡

3

Itsabo oyi Ijoni Oni oo batazi egbo (iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iJon 1.19-28)

¹ Abi o ro gbe ikpe igbeshe ni oghe iSiza ni a lu iTiberusi o ro khi oghe, oni egheghe iPotiusi iPaleti o ro li khi igovuno shi eke iGalili ali eke iJudia. Egheghe agho Erodu

o ro o mheshe shi eke iGalili. Inyoghuo oli, ikhi iFilipu o mheshe e shi eke Iturea ali eke iTirakonitisi. Oghe iLisaniasi, o mheshe shi eke Abilini. ² Egheghe ni Anasi ali iKefasi e ro khi eni e kpada nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, Oni egheghe ungmemhi oyi Eshinegba o ro bhale deba iJoni omi iZakaraya, elemhi ifu odagbe ifufu. ³ O ro tse abo eke ijodani nya kiakia. O lie, “A mu nyene rote olamhe eye lasele ni a batazi ni a ro gbe olamhe eye e kua na e. ⁴ Abi a li keke oli shi ebe Azaya omekɛguele, ni o re, “A ya suo khi ogbo o la ifu odagbe ifufu e tseɛe.

Oo lie,
riɛle ode shi eke
khe Onomhue,
‘Be ode ni o sheshe
na Onomhue’

⁵ A ka tsua eke suli
igbilimhi eke nya,
a gbomɔ ute ogbogbo tiemhie eke,
e mele ugbereke-a.
A ka ri ode na gene-gene
mele eni sheshe-a,
ena fuonyo-fuonyo,
a ku we gbe leghe.

⁶ Ogbokpa o ya me
Imiepfuese oyi Eshinegba.*

⁷ Ebubu egbo e fie bhale deba iJoni ni o batazi we, iJoni o re we, “Ee enye ifue, oghuo o tse agua ye e a na, khi egheghe ofu oyi Eshinegba oo bhale?” ⁸ A ke ngeli angeli imunyene, a khi ke lie, ‘Aburaamu o khi ita anye.’ Irari khi abi o li mhi li gue oli e ye e khi, Eshinegba o dobe ya rote eche ena wolo eniye lasele na Aburaamu.† ⁹ A she rue ize shi eke ni a ro ya rote imhili eera te eni eera gbe, oora kpa ni ɔa da mo udumhi onete ne, eri a ya toli gbe, a tose oia.‡ ¹⁰ Eni egbo e mhila iJoni, “Se anye ke li ya kia mena?” ¹¹ IJoni oo we, “Oni o mhue iwulu eva o ka rue oghuo o na ogbo ni ɔa mhue. Oni o mhue eminale o ka kemhi na oni ɔa mhue.” ¹² Emionoga eghuo e li bhale deba li ni a batazi we. Ee oli, “Osese, se anye li ya kia?”* ¹³ Oo we, “A khi ke miono oga dose ingme ni ee a ke miono.” ¹⁴ Ekholi-okhue eghuo e mhila li, “Se anye li ya kia?” Oo we, “A khi ri itoto rue ikpago ni ɛa khi e ye e, a khi ke gbo gue ingme ni ɛa la ogbo egbe shi oli egbe. A ze ni ifata eye e bu e.”

¹⁵ Egbe e mu eni egbo, e ri udu oyewe khokho ini iJoni o khi oni Omiepfuese ni aa ngme. ¹⁶ Ama iJoni oo we, “Ame mhi ro batazi e, ama ogbo oo bhale ni o toto dose mhe, ekuɛ ni o so shi owe, mhi aa fu te ni

* 2:39 Li ze iMat 2.23 † 2:41 Li ze Okiali 12.1-27; iDeut 16.1-8

‡ 2:52 Li ze 1 iSam 2.26; Ekpi 3.4

* 3:6 Li ze

Aza 40.3-5 † 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33 ‡ 3:8 Li ze iJon 8.33

§ 3:9 Li ze iMat 7.19

* 3:12 Li ze iLuk 7.29

mhia taghię ọli-a. Ọ ya ri Ayemhę-nọ-pfuase ali erali batazi ẹ. ¹⁷ Ọ mu ukpokpo ni a tọ akhuli ni o zẹ pfia sọ oyọli mhue obọ. Lọli ọ rọ la ashini a la kpishi ado a ke pfie ado-a. Ọọ ti egbegbi ado ni e la ọ ọ gbili, ọ sọ wẹ ẹ shi ikpulu tsua ya shi owa eminale. Ama ọ ya ri erali ni ẹa ya a pfu ghue toşẹ efuwe-ẹa.” ¹⁸ Odẹ ebubu ijọni ọ te tse abọ ungmehi oyi Eshinegba ye wẹ, ọọ liẹ wẹ e mu ingeli eyewẹ pfi.

¹⁹ Ijọni ọ gue emhi ebubu ye oghie Erọdu ni ọọ rielẹ ni ẹa ti, ali ọ gbo gueye ọli khi ọa gue kia ni ọ rue Erodiasi ni ọ khi ughue iFilipu inyoghuo ọli shi. ²⁰ Itobọ ona, Erọdu ọ rielẹ ingmobe ni o rue nga ọ, ọ ya mu ijọni shi owa ighumha.†

Ibatizi oyi iJesus

(iMat 3.13-17; iMak 1.9-11)

²¹ Abi ijọni ọ rọ batazi eni egbo ọ se, ọ li batazi iJesus. Abi iJesus ọ li sọ iromhi, idane o khueghie-a. ²² Ayemhę-nọ-pfuase ọ li abi anekhukhu rọte idane tiemhile shi ọli egbe. Uruli o rọte idane ngme, ọọ, “Omimhę u khi. Mhi i nono ingme oyẹ gba, irari khi u ma ri egbe ẹ mu mhẹ.”*

Unuekpẹ oyi iJesus

(iMat 1.1-17)

²³ Ikpe uye ali igbe iJesus ọ gbe ni ọ rọ gbe ikanya eyọli eke le. Ọ khi omi omọşe ni a lu ijosefu abi egbo e kie li khokho li shi, ijosefu ni ọ khi omi Eli.

²⁴ Omi iMatati

ni ọ khi omi iLevi,

ni ọ khi omi iMelki,

ni ọ khi omi iJana, omi ijosefu.

²⁵ Ni ọ khi Omi iMatatiasi,

omi Emọsi, omi iNaumu,

omi Esili, omi iNagai,

²⁶ Omi iMaati

omi iMatatiasi, omi iSemeini,

omi ijosechi, omi ijoda,

²⁷ Omi iJoana, omi iResa,

omi iZerubabeli,

omi iShalitieli, omi iNeri.

²⁸ Omi iMelki,

omi Adi, omi iKosamu,

omi Emadamu, omi Eri,

²⁹ omi ijoshua, omi Eliaza,

omi iJorimu,

omi iMatati, omi iLevi,

³⁰ omi iSamọ,

omi ijuda, omi ijosefu,

omi iJonamu, omi Eliakimu.

³¹ Omi iMelea, omi iMena

omi iMatata, omi iNatani,

omi iDefidi,

³² omi ijese,

omi Obẹdi, omi iBoazi,

omi iSamọ, omi iNashoni,

³³ omi Aminadabu,

omi Adimi, omi Ani,

omi Ezironi, omi iPerezi,

omi ijuda,

³⁴ Omi iGiekopu,

omi Aziki, omi Aburaamu,

omi iTera, omi iNaọ.

³⁵ Omi iSerugu, omi iReu,

omi iPlegi, omi Eba,

omi iShela,

³⁶ omi iKenani,

omi Afazadi, omi iShemu,

omi iNoa, omi iLameki,

³⁷ Omi iMetusela, omi Enọki,

omi iJarędi, omi iMaalaleli,

omi iKena,

³⁸ omi Enoshi,

omi iSeți, omi Adamu,

Omi Eshinegba.

4

Imufẹ oyi iJesus

(iMat 4.1-11; iMak 1.12-13)

¹ IJesus ọ rọte okẹ ijodani jele, Ayemhę-nọ-pfuase ọ vọli egbe. Oni Ayemhę ọ rue ọli je ọdagbe ifufu, ² Ọkphaghie ọ la oobọ mu ọli fe elemhi ogbele egbhueva. Ọa le emhikhoghuo ogbele ingme ni a ngme ena. Ikpukhokho ọ okiamhi oo gbe ọli.

³ Ọkphaghie ọọ li, “Ini u leşẹ khi Omi Eshinegba u khi, wẹẹ oni ẹche ona o mele ibuleđi-a.”

⁴ Ama iJesus ọọ li, “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi ọa khi eminale tşẹ o ri agbo a na ogbo.”*

⁵ Igho ọkphaghie ọ rue ọli nga ashini o yagha egbegbo, ọ ri eghiele na agbo nya khase ọli. ⁶ Ọọ li, “Mhi ya ri itoto ali ẹpfue ni e la agbo nya nẹ, irari khi a she rewe na mhẹ, oni ọ ghole mhẹ mhi ya rue wẹ na. ⁷ Irarigho, leşẹ nyese ukhomhi na mhẹ tşẹ, eyẹ ena nya e ke ya khi.”

⁸ IJesus ọ rọ oli, “A she keke ọli shi ebe no pfuese. Ke ga Onomhẹ Eshinegba oyẹ, lolighuo kpe u ya ke ga.”†

⁹ Oni ọkphaghie ọ ke rue ọli bhale iJerusalemu, ọ rọli migha ashini o yagha nẹ ukhomhi owa ugamhi oyi Eshinegba, ọọ li, “Ini Omi Eshinegba u khi, te akana ji tiemhi.”

¹⁰ Irari khi a she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi,

“Eshinegba ọ ya ghie igeni eyọli, e ka kpe abọ rue.”‡

¹¹ E ya ri abọ tsua ẹ idane,

ini u khi khi owẹ shi ẹche.”§

¹² IJesus ọ oli, “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase, ‘Khi mu Onomhẹ Eshinegba oyẹ fe

† 3:20 Li zẹ iMat 14.3-4; iMak 6.17-18 ‡ 3:22 Li zẹ Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 9.35

* 4:4 Li zẹ iDeut 8.3 † 4:8 Li zẹ iDeut 6.13 ‡ 4:10 Li zẹ Iwolo 91.11 § 4:11 Li zẹ Iwolo 91.12 * 4:12 Li zẹ

iDeut 6.16

bino.’ ** 13 Oni okphaghie o mu iJesu fe se, o ze oli obo ne, o ke migha khe egehege olese.

Ijesu o rote iGalili gba akanya oyoli eke le (iMat 4.12-17; iMak 1.14-15)

14 Ijesu o nyene egbe bhale iGalili, ekpabo eyi Ayemhe-no-pfuase e roli gbe ikanya. A suo eko ingme oyoli asha khi asha. 15 O la owa ugamhi oyewe sese. Wewe nya e kueghie oli.

Egbo iNazareti e kie iJesu (iMat 13.53-58; iMak 6.1-6)

16 O je eke iNazareti obini o la fu vule, igho ogbele iyemhe, o lo owa ugamhi abi o kie kpe e li. Igho o vule migha a ze ebe. 17 A rue ebe oyi Omekeguele Azaya mholi oli obo. O naghie oli-a, O me ashini a kekeli shi khi.

18 “Ayemhe oyi Eshinegba

o la mhe o,

irari khi o she ze mhe

ni mhi ke gue usomhi onete

oyi Eshinegba ye

eni ea mhue.

O ghie mhe mhi

guele khi mhi

ya rue eni a mu

shi owa ighumha lasele,

ni mhi khueghie ezalo alo-a,

mhi pfuese eni a na osoli.

19 Ni mhi ro gue le khi

isomhelemhi oyi Eshinegba

o she ramhi.”†

20 O ze se, o khili oni ebe, o rue oli na oni o ri eloe a khu oni ugamhi, O shito, igho ogbokpa ni o la oni owa ugamhi o wololo alo shi oli egbe. 21 Igho oli gueye we, “Amo, emini mhi ze lena o bhale ya tse shi e eso.”

22 Ogbokpa o ngme onete oyoli. Abi e ro bhale ya e ingmemhi onyaloa ni e rote oli unu u lasele, e mhila, “Ona qa she khi omi iJosefu?”

23 Ijesu oo we mhi lese khi a ya ri ekpita lie mhe, “Obo, ri egbe e ze. ‘A ya gbo lie mhe la akana gbe ikanya onyaloa ni u gbe obini iKapanomu.’” 24 “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, aa mu ekpe e na omekeguele eoli oyoli.”

25 Mhi gueye e khi esamhi-olimhi ebubu e la eke iZireni egehege oyi Elaja, ni ameh o ro mu ikpe ese ali ukhukhui ni ukpokpomhi okiamhi o ro pfi oni eke nya. 26 Abi o tseku khi igho, aa ghie Elaja ghi ongewe okhoghuo, se ni osamhi-olimhi na iZarifati ni o la eke iSidoni.* 27 Ebubu egbo ni efafe e mu e gbo la eke iZireni egehege oyi Elasha Omekeguele, ni o ro khia khi aa me ongewe okhoghuo ni a ro ze, se ni iNamani ongi iSiria.”† 28 Igho elemhi e li bi eni e la elemhi oni owa ugamhi nya abi e ro suo ungemhi ona. 29 Igho e vule khu oli oni eoli ya fie. E rue oli bhale

eseso ute oyi oni eoli, ni wewe e ba pfi oli ya tiemhi. 30 Ama o rote we ifuabo ya lase, o vu.

Ijesu o khu omose oghuo ayemhe okphaghie egbe-a

(iMak 1.21-28)

31 Igho ijesu o tiemhi eoli iKapanomu ni o la iGalili ele iyemhe, o sese eni egbo. 32 Emini o sese we e ri abo sha we, irari khi ekpabo e la ungemhi oyoli.† 33 Omose oghuo o la oni elemhi owa ugamhi ni o mhue ayemhe okphaghie. O tsele leghe. 34 “Ghi e! Elo wa nono anye egbe, ijesu na iNazareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi lese oni u khi, ye ye u khi oni o pfuase oyi Eshinegba.”

35 Igho ijesu o tsele ku oli, “Khukhu unu, rote oli egbe lasele.” Igho oni ayemhe okphaghie o mu oni omose pfi eke kpo ukpelo oyi eni egbo nya, o lase oli egbe le, ama qa kuale oli utse.

36 Oni ingme o ri abo sha eni egbo, e mhila egbe, “Obo aa me osese onana? Itobo khi afu ali ekpabo o roo mhese na iyemhe okphaghie, eni iyemhe e suo eso na li, e na ya lase!”

37 Igho eva oyoli o gbiaku ashakpa.

Ijesu o ri ebubu egbo ze

(iMat 8.14-17; iMak 1.29-34)

38 Ijesu o te oni owa ugamhi fie, o je owa oyi iSamo, o bhale ya e khi iba ne fune ee to ogo iSamo oni okpotso. E gueye ijesu o kpaghie oni okpotso obo. 39 Igho ijesu o nyese egbe ti mama li, o khu eni iba, igho eni iba e lase oli egbe le. Aghoghoni oni okpotso o vule, oo feli we epfese. 40 Abi ogbomhi o ke ro mu eke, a tsua ebubu egbo ni e mholi ighuamhi ododa bhale ghi ijesu, o ri obo nga we ukhomhi, o rewe ze nya. 41 Iyemhe ebe e gbo li rote ebubu egbo ebe ya lase, eni iyemhe e tsele, e lie, “Omi Eshinegba u khi oo!” Ama ijesu o dese we, qa ze ni e ngme, irari khi e lese oli khi Omiepfuese o khi.

Ijesu o tse abo elemhi owa ugamhi

(iMak 1.35-39)

42 Ogbe o gbe-a, ijesu o te oni eoli je ashini o da-ya, eni egbo ee nono oli. Abi e ro me oli, ea ke ze oli vu. 43 Ama o gueye we, “Mhi mema ya gue ungemhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba ye eoli eni e kpole, itobo khi emini o ze ni Eshinegba o ro ghie mhe bhale na.” 44 Igho o kiele tse abo kia eni owa ugamhi ni e la eke iJudia gase.

5

Ijesu o lu eniye odukhokho eni odode

(iMat 4.18-22; iMak 1.16-20)

1 Ogbelegho khi ijesu o nu egbo migha ukiekie oke ni o khishi na iGenesareti, eni egbo e le gase oli ri eso o shi ungemhi

† 4:19 Li ze Aza 61.1-2 ‡ 4:24 Li ze iJon 4.44 § 4:25 Li ze 1 Ighie 17.1 * 4:26 Li ze 1 Ighie 17.8-16 † 4:27 Li ze 2 Ighie 5.1-14 ‡ 4:32 Li ze iMat 7.28-29 * 5:1 Li ze iMat 13.1-2; iMak 3.9-10; 4.1

oyi Eshinegba* ² O mē ọkọ-ọkẹ eva epfepfe oni oke, ni egbo eni e gbe ifele e ze obo shi agho. Eni egbo ee yeghe iga ni e roo gbe ifele-a. ³ Ijesu o lo elemhi oghuo ni o khi eyi iSamọ, oo iSamọ o gua li ti lase oni egele oni oke dẹ. Igho o shito oni ọkọ-ọkẹ oni emhi, oo sese we. ⁴ Abi o ro sese we se, oo iSamọ, "Pfi aga lo ashini o limhi ni o mu ifele." ⁵ ISamọ oo li, "Oga, a-ooyose anye te e roshaka ini anye mu ifele, anye a mu emhikhoghuo. Ama itobo khi u ngme gho, mhi ya pfi aga lo."† ⁶ Abi e ro pfi aga lo oni oke, e mu ifele ni e bububu, ni o ri aga eyewe kphuru-a.‡ ⁷ Igho e ri obo lu apfewe ni e ga ro gbe ifele, ee e bhale ya kpaghie wewe obo. E muno eni ifele kulo ọkọ-ọkẹ eni e kpole. Eni ọkọ-ọkẹ e vo ifele ya ramhi unu, ni eni ifele e ro khoste eni ọkọ-ọkẹ ramhi ni e ro tiemhi udi oke. ⁸ Abi iSamọ iPita o ro mē ona, o de ya yeshi awe eyi ijesu, oo li, "Kpeke ke vu ni u ze mhe obo, irari khi ona olamhe mhi khi." ⁹ Abo e sha li ali egbo ni e nu oli la agho, itobo ifele ebubu ni e mu. ¹⁰ Igho abo e li sha ijemhisi ali ijoni imi izebedi, ni e khi enuzava eyi iPita. Igho ijesu oo iSamọ, "Khi ke na ulishi. Rote amo vu, egbo u ke e ke muno." ¹¹ Igho e tialo ọkọ-ọkẹ oni emhi eyewe ngale egele.

Ijesu o ri omose ni efafe e mu toto
(iMat 8.1-4; iMak 1.40-45)

¹² Abi ijesu o ro la eoli oghuo, omose oghuo ni efafe e mu o bhale deba li. Abi oni omose o ro mē ijesu, o de ya yeshi oli odalo, o lema li, oo li, "Onomhue, ini o ghole e, u dobe ya remhe ze." ¹³ Ijesu o nise obo-a ro ti oni omose, oo li, "O ghole mhe, khi oni o ze." Aghoagho eni efafe e lase oli egbe le. ¹⁴ Igho ijesu o tse agua ye oli, oo li, "Khi gueye ogbokoghuo, eri-tse ka ri egbe e khashe okpodalo-ugamhi ni u ri ele iluasobo ikhue-pfuase ni iMosisi o mhese na e, egheghe agho ni o khi otsela na we."§ ¹⁵ Igho ingme oyoli oo gbhiaku shi o. Ebubu egbo e bhale deba li ni e ro mē asha suo ungmehi oyoli ali ni o gbo rewe ze elemhi iwali ighuamhi ododa. ¹⁶ Ama eri ijesu oo bi egbe-a je ashini o da-ya, o ya so iromhi.

Ijesu o ro omose ni o ghu abo ali awe-a toto

(iMat 9.1-8; iMak 2.1-12)

¹⁷ Eleghuo abi ijesu o li sese, egbo iFarisi ali eni ee sese Ishi eyi iMosisi ni e te eoli iGalili ali eke ijudia ali ijerusalemu bhale, e shito agho. Igho Eshinegba o li ri ekpabo na li ro ri eni ee ghua toto. ¹⁸ Egbo ni e tsua omose oghuo ni o ghu abo ali awe a bhale, e nono abi e li ya roli lo oni owa bhale odalo oyi ijesu. ¹⁹ Abi e ke ro mē khi wewe ea mē asha, itobo khi egbo e bu dose, e nga

ukhomhi oni owa, e ri ili ge oli abi o yeshi iya egbo, e rote ekpha roli tiemhile shi iteva egbo, e ro li shi odalo oyi ijesu. ²⁰ Abi ijesu o ro mē abi irudunga oyewe oo fu, oo oni omose, "Omue, a she gbe olamhe eye kua ne." ²¹ Eni egbo iFarisi ee sa udu oyewe, e lie, "Oghuo oni ogbo ona o khi ni oo pfi unu-a, oghuo o dobe e gbe olamhe kua, sese ni Eshinegba lolighuo?" ²² Ijesu o lese emini e sa, o mhila we, "Elo o ze ni a ro sa isamhi enana a shi udu oyewe." ²³ Onoghuo o ya kele ogbo ngme ne? 'A she gbe olamhe kua ne,' ali, 'Vule ke kia,' ²⁴ Emimi o ze ni a ro mē na khi ni a ro lese lo khi Omi Ogbo o mhilo afu shi elemhi agbo ni a ro gbe olamhe kua." Oo oni omose ni o ghu abo ali awe-a egbo, "Mhie u vule, rue iya oye, ni u ke je apfe." ²⁵ Utoghuo kpe o vule migha odalo oyewe, o rue iya ni o ro yeshi mhue obo, o je apfe, oo kueghie Eshinegba. ²⁶ Abo e sha eni egbo nya, ee kueghie Eshinegba. Abo e sha we, ulishi o mu we, ee lie, "Awa mē oshabo amo."

Ijesu o lu iLiva o deba lue
(iMat 9.9-13; iMak 2.13-17)

²⁷ Onana o dose se, o fie lase, o mē omionga ni a lu iLiva khi o shito elemhi okhola oyoli ni o la mie oga, ijesu oo li, "Deba mhe." ²⁸ Igho iLiva o vule, o ze emini oo ri ele obo, o deba li.

²⁹ Igho iLiva o nye ekhe, o lu ukpokpomhi ukue na ijesu shi apfe oyoli. Emionga ebubu ali egbo elese ni e bu e li bhale shi oni ukue, e nu we le emhi. ³⁰ Ama egbo iFarisi ali eni e sese ishi ee wolo khashe eniye odukhokho eyi ijesu, ee lie, "Elo o ze ni o ro nu emionga ali ena olamhe ee le emi-nale?"*

³¹ Ijesu o so we o, oo we, "Oni oo to, oo ye apfe obo. ³² Mhi aa bhale ni mhi ro ya lu egbo ni e pfuase ne, ama ena olamhe mhi bhale ya lu, ni e ro mhue imiepfuase."

A mhila ijesu ogbo ingme azumhi
(iMat 9.14-17; iMak 2.18-22)

³³ Egbo eghuo e mhila ijesu, "Elo o ze khi eniye odukhokho eyi ijoni ali eniye odukhokho eyi iFarisi e pfi azumhi, ni eye e ro le ni e ro da?" ³⁴ Ijesu o so we o, "A lie mē gho khi a ri epfese ni e nu odo omueshi onogbo shito o pfi azumhi, ini oni odo omueshi o nu we la agho?" ³⁵ Ama khi egheghe oo bhale ni a ro ya rue odo omueshi iteva oyewe le, egheghe agho, e ya pfi azumhi."

³⁶ O ze okhe irokhokho onana khashe we, oo, "Ogbokoghuo o ya khi ode onogbo ya gbela ma ode onodio, ini o ligho, eri o mema ya khi oni ode onogbo-a shi afue. Ini a gbela ode onogbo ma onodio, ea ya li abeghuo. ³⁷ Wekhi eri ogbo o ya ku onyo onogbo shi

† 5:5 Li ze iJon 21.3

‡ 5:6 Li ze iJon 21.6

§ 5:14 Li ze iLew 14.1-32

* 5:30 Li ze iLuk 15.1-2

akpaba oyi ẹkuẹ-ẹlamhi onodiọ, ini ọgbọ ọ li ghọ, eri oni akpaba o ya nyanọ-a, oni onyọ o ku kua, oni akpaba o li opfu-a. [Akpaba ẹkuẹ ẹlamhi ẹgbọ iJu e ku onyọ ọ shi.]³⁸ Onyọ onogbọ a ku ẹ shi akpaba onogbọ.³⁹ Aa me ọgbọ ni ọ ya da onyọ onodiọ se, ni ọ tigbe ya mhila onyọ onogbọ, irari khi ọ ya liẹ khi onodiọ o ti ne.”

6

Ingme ogbele iyemhea oyi egbo iJu
(iMat 12.1-8; iMak 2.23-28)

¹ Ogbele iyemhea, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote ifu ishemi iakpa dose, e be eni iakpa mhue abo, e kphali ikpamhi we le.* ² Egbo iFarisi eghuo, e mhila we, “Elọ o ze ni a ro gbe ushi ona ogbele iyemhea-a?” ³ IJesu o so we ọ, oo we, “Aa kpe ze emini iDefidi ọ riẹle abi okiamhi o ro gbe ọli ali apfọli? ⁴ Abi ọ li lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuleđi ni a ro ọ ga Eshinegba le, ni ọ gbo ro na apfọli le. Eri a ghue oni ibuleđi ogho, se ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba tse ee le ọli.”^{†‡} ⁵ Lọli iJesu o ro oo we, “Onghuhue ọyi ogbele iyemhea Omi Ogbo ọ khi.”

Omose ni ọ ghu obo-a
(iMat 12.9-14; iMak 3.1-6)

⁶ Igho elelese ni o khi ogbele iyemhea, iJesu ọ la elemhi owa ugamhi sese egbo. Omose oghuo ọ la agho ni obo ita oyoli o ghua. ⁷ Eni egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e nono emini wewe e ro ya mu umha-guekia shi iJesu obo. Igho e li to ọli okpe ini ọ ya ri ogbo ze ogbele iyemhea oyi egbo iJu. ⁸ IJesu ọ lese isamhi eyewe oo ọni omose ni ọ ghu obo oghuo-a egbo, “Vule migha ana, ni ogbokpa ọ lolo ke me.” Igho oni omose ọ vule migha we iteva. ⁹ IJesu oo, “Mhie i, onoghuo ushi oyi awa o lama shi ogbo ọ riẹle ogbele iyemhea? Ni a ro riẹle onete abi ni a ro riẹle onobe, ni a ro tsumhi agbo oyi ogbo, abi ni a ro pfuse ọli-a?”

¹⁰ O bino we gasẹ nya, oo oni omose ọ nise obo-a. O ligho. Oni obo o nise a. ¹¹ Ama elemhi e bi we egbebo, e gba ugbamhi abi e ya li iJesu.

IJesu ọ ze ighiusomhi na kee ogbava
(iMat 10.1-4; iMak 3.13-19)

¹² Ogbeleghuo, iJesu ọ nga ute ya so iromhi. O la agho eliyose elegho nya oo so iromhi lema Eshinegba ¹³ Abi ogbe o ro gbe-a, ọ luno eniye odukhokho eyoli, ọ ze ogbava elemhi we, ọ lu we ighiusomhi na kee ¹⁴ ISamo, ni ọ lu iPita ali inyoghuo Aduru, ijemhisi, iJoni, iFilipu ali iBatolomiu. ¹⁵ IMatiu ali iTomosi, ijemhisi omi Afeusi, ali

iSamo, ni e lu iZiloti. ¹⁶ IJudasi omi iJemhisi, ali iJudasi Isikaroti ni ọ ri iJesu de.

IJesu ọ sese, ọ gbo ri egbo ze
(iMat 4.23-25)

¹⁷ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e ro rote oni ute tiemhile, ọ migha ugbereke, eniye odukhokho eyoli ebubu e la agho. Ebubu egbo e la agho ni e rote ukiekie eke iJudia nya ali eoli iJerusalemu ali eoli iSidoni ali eoli iTai ni e ngeli epfepfe oke oniemi bhale. ¹⁸ Eri e bhale ya suo ingmemhi eyoli ali ni ọ gbo re we ze elemhi ighuamhi ododa. Eni ayemhe ebe e nase e li bhale, ọ rewe ze. ¹⁹ Eni egbo nya e roshaka ri obo ti ọli, irari khi itoto e te ọli egbe lasele, o re we nya ze.

Oghele ali oya
(iMat 5.1-12)

²⁰ IJesu ọ bino eniye odukhokho eyoli, oo we,

“Ikhivose ọ khi na ee ni aa pfue,

irari khi ee a mholi
Eghiele oyi Eshinegba.

²¹ Ikhivose ọ khi na

eni okiamhi ọ gbe memena
irari khi a ya me le khue.
Ikhivose ọ khi na ee

ni a vie memena,
irari khi a ya gia.

²² Ikhivose ọ khi na e,
ini egbo e biselemhi e,
ni e ro kie e, ni e ro tsue e,
ni e ro kie e khi egbo ebe a khi,
itobọ oyi Omi Ogbo. S

²³ “A ke ghele ini a da me ghọ. A gbe ishimi irari khi a ri eleli ni o fune shi iloghie e khe e. Irari khi igho eni e bia we e li nase emekeguele eyi Eshinegba egheghe oyewe.*

²⁴ “Ama, o ma kholo e egbe,
ikhi ee ni a mhue epfue memena,
irari khi a she mie
eleli oyee se.

²⁵ O ma kholo e egbe,
ikhi ee ni a she le khue memena,
irari khi okiamhi o ya gbe e.

O ma kholo e egbe,
ikhi, ee ni a gia memena,
irari khi a ya vie e vie oya.

²⁶ O ma kholo e egbe,
ikhi ee ni egbo ee ngme onete oyee,
irari khi igho eni e bia we
e li ngme onete oyi
emekeguele eyi egbholi.

Awa mholi inono na obe awa
(iMat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ “Mhi gueye e, ee ni a suo mhe, a nono ingme oyi obe ee. A ke riẹle onete na egbo

* 6:1 Li ze iDeut 23.25 † 6:4 Li ze iLev 24.9 ‡ 6:4 Li ze iSam 21.1-6 § 6:22 Li ze i1Pit 4.14; iJon 9.22; 16.2

* 6:23 Li ze 2 Okhe 36.16; Ika 7.52

ni eɛ biselemhi e. ²⁸ A ke sɔ iromhi na eɛbo ni eɛ tsue e, a sɔ iromhi ke na eɛbo ni eɛ guɛ e ngeli deba e. ²⁹ Ini oɛbo o lase ukiɛkiɛ esɔ oghuo, nyenɛ oni o kpɔle gbo na li lase. Ini oɛbo o ri itoto mhiɛ awulu, gbo zɛ ni o rue oni u sɔ kpɔkɛ ma o. ³⁰ Ke ri emini oɛbo kpa o mhila e na li, ini oɛbo o rue e emhi, zɛ ɔli obo na li, khi gbo mhila li luɛ. ³¹ Ngeli ke deba oɛbo abi u liɛ nono ni a li ngeli deba e.†

³² “Ini o khia khi eɛbo ni e nono ingme oyɛ u lɛsɛ a nono ingme oyɛwɛ, ighe ikhivɔsɛ ni o la o nɛ? Irari khi ena olamhɛ e lili e nono ingme oyi eɛbo ni e nono ingme oyɛwɛ to o. ³³ Ini o khia khi eni e riɛlɛ onete nɛ u lɛsɛ li e riɛlɛ na, ighe ikhivɔsɛ ni o ke la o nɛ? Egbegbi ena olamhɛ e lili e lighɔ. ³⁴ Ini o khia khi eni e ngmomhi e nɛ u lɛsɛ li ngmomhi e na, ighe ikhivɔsɛ ni o la o nɛ? Irari khi ena olamhɛ e li ngmomhi e na egbewɛ. ³⁵ Ama zɛ ni u nono ingme oɛ e, ke riɛlɛ onete na wɛ. Ke ngmomhi na wɛ, khi ngmomhi na wɛ ni u ke ri ɛloe shi ekɛ khi e ya fali e ɔta to o. Eɛghɛghɛ aghɔ ikhivɔsɛ oyɛ o ya gbɛdi, u khi omi ɛshinɛgba nɔ Yagha nɛ Nya. Irari khi ɔli ɔ sɔmhi elemhi eni eɛ lɛsɛ obodɛ ali ena ɔkhɔlo. ³⁶ Khi ɔna ilɛlemhi, eɛzɛzɛ abi Ita e o li khi ɔna ilɛlemhi.

Igue eɛboɛsɛ eɛzo
(iMat 7.1-5)

³⁷ “Khi gue oɛbo eɛzo ini a khi li gue yɛyɛ eɛzo, khi ri unu pɛuɛɛɛ oɛbo-a, ini a khi li ri unu pɛuɛɛɛ-a. Gbekua na onuzava oyɛ, ni ɛshinɛgba o li gbe kua nɛ. ³⁸ Rɔna khi a ya rɔ nɛ. Ukiɛkiɛ onete, oni a lolo mimi, ni a jighisɛ ni o tsua kua, a ya rɔ somhiɛ opfa. Irari khi ukiɛkiɛ ni u rɔ mhɛsɛ na eɛbo, ɛshinɛgba o li rɔ ya mhɛsɛ nɛ.”

³⁹ O gbo zɛ okhɛ irokhɔkhɔ ona khasɛ wɛ, ɔɔ wɛ, “Ozalo o fɛ doɛɛɛ ya ri ozalo nabi luɛ ke kia? Eri wɛwɛ aɛɛɛ e ya de pɛfio uchoke.‡ ⁴⁰ Omɔ ni o la owɛna ɔa ya fu doɛɛɛ oni ɔɔ sɛsɛ ɔli, Eri-tɛɛ ini omɔ ni ɔɔ ye owɛna o ye owɛna oyɔli se, o ya li abi ɔni o sɛsɛ ɔli.§

⁴¹ “Elɔ o zɛ ni u rɔɔ mɛ uku ni o la inyoghue ɛloe ni u waa rɔ mekɛ mɛ ufolo ɔara ni o pɛfida ɛloe oyɛ? ⁴² Sɛ u liɛ liɛ inyoghue, ‘Inyoghue zɛ ni mhi rue e uku ɛloe a,’ ni yɛyɛ oyɛ waa rɔ mɛ ufolo ɔara ni o pɛfida ɛloe oyɛ? Yɛyɛ oɛbo ɔrugamhi ku alo, kpɛ todɛ rue ufolo ɔara ni o la ɛloe oyɛ-a ni u tigbe mekɛ gboo rue uku ni o la inyoghue ɛloe a.

Ɔara ali ikpamhi eyɔli
(iMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ɔara ni ɔa ti ɔa doɛɛɛ ya mɔ ukpamhi onete, u ke ya liɛ khi eri ɔara onete o ya mɔ ukpamhi ni ɔa ti. ⁴⁴ Ikpamhi ni ɔara ɔɔ mɔ, a rɔ o lɛsɛ ɔara ni o khi. Aa rɔte ɔkphɛkphɛ e pɛfano ɔkhua-eni.* ⁴⁵ Eri oɛbo onete o rɔte

emini o ti ni o rɔshi udu e rue emini e ti lasele, Ama oɛbo oɛe, o rɔte udu oɛe oyoli rue emhi oɛe ni o rɔshi udu e lasele. Irari khi isamhi ebubu ni e la oɛbo udu, o te e ngme ungmemhi lasele.†

Oɛbo ɔtɛgbɛ ali oyɛgɛ
(iMat 7.24-27)

⁴⁶ “Elɔ o zɛ ni a rɔ lu mɛ, ‘Ɔnɔmhue, Ɔnɔmhue,’ ni aa rɔ ri emini mhia ngme gbe akanya? ⁴⁷ Mhi ya rokhasɛ e abi oɛbo ni o bhale deba mɛ, ni o ri esɔ e shi mɛ eke, ni o gbo ri ingmemhi eyɛmɛ a gbe ikanya o li. ⁴⁸ Eri ɔ li abi oɛbo ni o tɔ owa, o tɔnɔ ekɛ-a limhi, ni o ri owa gbe ukhomhi eɛɛ. Abi ukpɔkpomhi amɛ o rɔ rue, ochikpho o ri itoto ghi oni owa abɔ, ama ɔa doɛɛ nighisɛ ɔli, irari khi eri a tɔli eɛgbɛbo. ⁴⁹ Ama oɛbo ni ɔɔ suɔ ungmemhi oyɛmɛ ni ɔa rɔ li gbe akanya, eri o li abi oɛbo ni o tɔ owa nga ekhasɛ. Abi amɛ o rɔ rue, ochikpho o ri itoto tsua oni owa, oni owa o de, o khi oyese oniɛmhi.”

7

Irudunga oyi ɔkhɔli-okhue ɔyi iRomu
(iMat 8.5-13)

¹ Abi ijesu o rɔ ngme enana nya shi esɔ eyi eni eɛbo se, o lo elemhi ɛoli iKapanɔmu. ² Oobo a mɛ omɔsɛ ni ɔɔ ga ɔkhɔli-okhue ɔniɛmhi, ni ingme oyɔli o lolo mu ɔga oyɔli eɛɛ. Oni omɔsɛ ɔɔ ghu ughuamhi ni o rɔli ramhi eghuli. ³ Abi ɔni ɔkhɔli-okhue ɔnɔfunɛ o rɔ suɔ eko ijesu, o ghie eɛbhali eyi eɛbo ifu ghi ɔli, o bhale ya ri ɔni ɔɔ ga oyɛluɛ ze. ⁴ Abi e rɔ bhale deba ijesu, e lema li eɛgbɛbo, eɛ ijesu, “Oni omɔsɛ ɔna, o khi ɔni u kha kpaghie obo. ⁵ Irari khi o ma nono ingme oyi eɛbo eyi anye gba, o gbo tɔ owa ugamhi na anye.” ⁶ Ighɔ ijesu o deba wɛ vu. O she kia a ramhi owa oyi ɔni ɔkhɔli-okhue ni o rɔ ghie emɔle ɔli e liɛ ijesu, “Khi ke nasɛ eɛɛ e, mhia somhi ramhi ni u wa lo owa oyɛmɛ le. ⁷ Ɔli o zɛ ni mhi rɔ bino khi mhiaa ti ramhi ni mhi a bhale deba e. Lɛsɛ ngme oni ungmemhi khi ɔni ɔɔ ga mɛ o ya ze. ⁸ Irari khi mhɛmɛ oyɛmɛ, ɔna omhɛsɛ mhi li khi, ni ekhɔli-okhue e li kpɔkɛ na. Mhia mhɛsɛ na ɔna, ‘Vu,’ o vu. Mhi mhɛsɛ na ogho, ‘Bhale,’ o bhale. Mhi guɛyɛ oghumha oyɛmɛ, ‘Riɛlɛ ona,’ o riɛlɛ ɔli.”

⁹ Abi ijesu o rɔ suɔ oni ungmemhi ona, abɔ e sha li. O nyenɛ alo ukhokho bino ebubu eɛbo ni e deba li, ɔɔ wɛ, “Mhi guɛyɛ e khi mhia kie kpɛ mɛ irudunga ni o na fu ghue, mhia kpe mɛ ɔli ekɛ iZirɛni ne.” ¹⁰ Ighɔ eni a kpɛ ghie, e nyenɛ eɛɛ je apɛ oyi ɔni ɔkhɔli-okhue nɔ funɛ, e bhale ya e khi ɔni ɔɔ ga li o she ze.

† 6:31 Li zɛ iMat 7.12 ‡ 6:39 Li zɛ iMat 15.14 § 6:40 Li zɛ iMat 10.24-25; iJɔn 13.16; 15.20 * 6:44 Li zɛ iMat 12.33 † 6:45 Li zɛ iMat 12.34

Ijesu ọ rọte eghuli guise omi Ọsamhi-olimhi le

¹¹ Oo li deṅe, iJesu ọ te agho vu, ọ je ẹoli ni a lu iNei, eniye odukhokho eyoli ali ebubu ẹgbọ elese e deba li. ¹² Abi ọ li ti ramhi ode unuekpe ni a te ẹ lo oni ẹoli le, ọ me khi a tsua ọgbọ ni ọ ghu-a a lasele. Lolighuo kpe inyoli ọ me bia. Oni ọkpotsọ ọ gbo khi ọsamhi-olimhi. Ebubu ẹgbọ e rọte oni ẹoli ve deba li. ¹³ Abi Onomhuẹ ọ rọ me ọni ọkpotsọ, ọ mhuẹ ilelemhi na li. Elemhi ọ e ala li, ọọ li, “Khi ke viẹ.” ¹⁴ Igho ọ vu ya ri obọ ti oni akpati olimhi, ẹgbọ ni e tsua li e mu migha, iJesu ọ, “Oni oṅe mhiẹ yẹ vule.” ¹⁵ Igho ọni omose ni ọ ghu-a ẹgho ọ vule shito, ọọ ngme. Ijesu ọ mu ọli obọ na inyoli. ¹⁶ Ulishi o mu eni ẹgbọ nya, e kuẹghie Eshinegba, e lie, “Omekeguele oniemi ọ she bhale iteva oyi awa. Eshinegba ọ she bhale ya kpaghie ẹgbọ eyoli obọ.” ¹⁷ Ingme oyi iJesu o gbhiaku eke ifudia nya ali ẹoli ni e la gase ọli.

Iṅoni Oni ọọ batazi ọ ghie usamhi ghi ijesu (iMat 11.2-19)

¹⁸ Abi eniye odukhokho eyi iṅoni e rọ gue eni ingme enana nya yẹ iṅoni, ọ lu aava elemhi we. ¹⁹ Ọ ghie we e ka mhila ijesu, “Yeye u khi ọni ọ ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe ọlese?” ²⁰ Abi e rọ bhale deba ijesu, ẹ ọli, “Iṅoni Oni ọọ batazi ẹgbọ ọ ghie anye ghi e, anye ka mhila e, ‘Yeye u khi ọni ọ ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe ọgbọse?’ ” ²¹ Eghẹghẹ agho te ijesu ọ ri ebubu ẹgbọ ni e mhuẹ ighuamhi ali iyemhẹ ọkphaghie ze. Ọ khueghie ebubu ezalo alo-a. ²² Ọ rọ gueye eniye odukhokho eyi iṅoni, “A nyenẹ egbe ukhokho ya gueye iṅoni emini a me, ni a gbo ri eso suo. Ezalo eẹ me eke, eni e guoghọ awe-a, eẹ kia, eni efafe e mu e ze, eleso e suo eso. Eni e ghu-a e guale. A kiele e tse abọ usomhi onete oyi iloghie yẹ ẹgbọ ni ẹa mhuẹ.* ²³ Oghẹle o khi ni ọgbọ ni ọa da de ode-a itobọ khi ọa mhuẹ akhokhomhẹ shi mhẹ ọ.” ²⁴ Abi eniye odukhokho eyi iṅoni e rọ vu se, ijesu ọ gue ingme oyi iṅoni yẹ eni ẹgbọ, ọọ we, “Abi a rọ fe fiẹ je ọdagbe ifufu ya bino ọli, ọgbọ ọnabi ọngghuo a dabi khi a ya me? Ọgbọ ọyeghe ni ọ li abi ebuli ifulo ni akpekpele o kha pfi je ana, o pfi ọli e je oobọ a dabi khi a ya me oobọ? ²⁵ Ini ọa khi ọgbọ ọghoghọ a dabi khi a ya me oobọ, ọnabi ise a ke nono je oobọ shọ? Omose ni ọ sọ itsua ni e somhi otse? Ẹgbọ ni e sọ itsua ni e somhi otse, apfe oyi oghie e la. ²⁶ Ọgbọ nabise a dabi khi a je oobọ ya me? Omekeguele? Abi o li mhi li gue ọli e yẹ e khi ọni ọ dose ọmekeguele lo. ²⁷ Onana a keke ingme oyoli kpe shi eke, ni eẹ, “‘Ghe khe, mhi ya ghie aghiusomhi oyemhẹ ralo ne,

ni ọ ya khueghie ode-a shi eke khe.’”

²⁸ “Mhi gueye e khi aa me ọgbọ ni a bia bhale eke agbo ona ni ọ fu dose iṅoni, eritse khi ọni ọ ga she ne nya shi Eghiele oyi Eshinegba o fu dose ọli.”

²⁹ Ẹgbọ nya, li shi emionoga, abi e rọ suo ingmemhi eyi ijesu, e mie shi ọ khi ode oyi Eshinegba o gbe akanya, irari khi iṅoni ọ she batazi we, ³⁰ Ẹgbọ iFarisi ali eni e lese emhi ingme ushi e kie ugbamhi ni Eshinegba ọ gba na we, irari khi ẹa lama ni iṅoni ọ batazi we.†

³¹ Agho ijesu ọ re, elo mhi fe ri ẹgbọ ena agbhotu ona ya khokho, se e fe ga li ena? ³² Eri e li abi eniye ni e shito oki ni e nu egbe e ngme ni e lie,

“ ‘Anye pfi ofele na e,

ama aa lama gbe ishimhi,

anye viẹ eviẹ olimhi khase e,

ama aa lama nu anye viẹ.’

³³ Itobọ khi abi iṅoni Oni ọọ batazi ẹgbọ ọ rọ bhale, ọa li le emhi wekhi eri ọ da onyo, eri e khi, ‘Ayemhẹ ọkphaghie ọ mhuẹ.’ ³⁴ Omi ọgbọ ọ bhale, ọọ le, ọọ da, a ke lie khi, ‘Ọgbọ unu-emhi ali ọgbọ ọdonyo ọ khi, ali khi ọni ọ nu emionoga ali ẹgbọ ena olamhẹ e mu omole ọ khi.’ ³⁵ Eri ẹgbhali oyi Eshinegba o rọte obọ oyi ẹgbọ ni e miesuo ri ẹgbọli khase.”

Ọkpotsọ Ona olamhẹ ọ ku ituale ni ọọ pfi shi ijesu awe

³⁶ Ọgbọ iFarisi ọghuo ọọ ijesu ọ bhale ka kọ feli lue ni ọ nu lue le eminale. Igho ọ je owa oyi ọni iFarisi, ọ shito, ọ le emhi.

³⁷ Igho ọkpotsọ ọghuo, ọngi oni ẹoli ni ọ la agbo olamhẹ, ọ suo khi ijesu ọ la oni owa oyi ọgbọ iFarisi ọgho. Ọ de akanama ituale ni o ghalẹ. ³⁸ Ọ bhale, ọ de ya wugha ijesu idi awe. Ọọ viẹ ku amevie shi ọli awe. Ọ ri itsu ni e la li ukhomhi shishi ọli wewe-a, ọ pifpfi ọli awe. Ọ gbo ku ituale ni ọọ pfi shi ọli awe.‡ ³⁹ Abi ọni iFarisi ni ọ lu ijesu bhale apfe oyoli ya mu oli epfese, ọ rọ me onana, ọ la eke elemhi udu lie, ini omekeguele oyi Eshinegba omose ọna o kha khi lo, ọ kha lese uwali ọkpotsọ ni ọna o khi ni ọ ri egbe a ti ọli ena, khi ọna olamhẹ ọ khi. ⁴⁰ Ijesu ọọ, “ISamọ mhi mhuẹ emini mhi ya gue ye.”

ISamọ ọọ li, “Gueye mhe, Oseje.” ⁴¹ Ijesu ọọ li, “Omose ọghuo ọ la ni ẹgbọ aava e lo ọli ota, ọghuo ọ, ọ lo ọli ẹkpa eva ali ukhukhui, ọni ọ kpole ọ lo ọli ipomhi uye ali ishe. ⁴² Abi ẹa ke rọ dobe fali ọli ewe, ọ gbe eni ota kua na we. Mena gueye mhe ọni ọ ya nono ingme oyi ọli ne elemhi wewe-ava-ava?” ⁴³ ISamọ ọọ li, khi ọni ọ lo ikpagho eni e bu ne lo. Ijesu ọọ li, “U gue so.” ⁴⁴ Ijesu ọ nyenẹ alo ghue ọni ọkpotsọ, ọọ iSamo “Wa me ọni ọkpotsọ ọna, abi mhi rọ bhale owa oye wa diẹ amẹ na mhẹ rọ kpe awe-a, eri ọni ọkpotsọ ọnana ọ ri

* 7:22 Li ze Aza 35.5-6; 61.1 † 7:27 Li ze iMala 3.1 ‡ 7:30 Li ze iMat 21.32; iLuk 3.12 § 7:38 Li ze iMat 26.7; iMak 14.3; iṅon 12.3

ameviye eyoli kpe mhe awe-a, o ri itsu ni e la li ukhomhi shishi we-a. ⁴⁵ Waa pfpifi mhe unu egbe, rote egheghe ni mhi te lo ana le, oni okpotso ona o te pfpifi mhe unu awe ramhi memena. ⁴⁶ Waa ku oili shi mhe ukhomhi, oni okpotso ona, o she ku ituale ni o pfi shi mhe awe. ⁴⁷ Itobo igho mhi gue e ye e khi a she gbe olamhe eyoli ni e bububu kua na li, irari khi oni o nono emini e bu o khi. Oni a gbe ukuku kua na, ukuku o nono.” ⁴⁸ O gweye oni okpotso, “A she gbe olamhe eye kua ne.” ⁴⁹ Egbõ ni e nu òli shito e mhila egbewe “Oghuo onana oò dabi khi lohi khi ni oò gbe olamhe kua na ogbõ.”

⁵⁰ Ijesu o gweye oni okpotso “Irudunga oye o she mie e pfuese, ri opfõmhe ke je.”

8

Ikpotoso ni e kpaghie ijesu obo

¹ Ona o dose, ijesu o kia rote eoli je eoli. Oo gue usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba le. Eniye odukhokho oghava eyoli e nu oli kia. ² Ikpotoso eghuo ni e kpe mhuẽ ayemhe okphaghie ali iwali ighuamhi ni o ro ze, e li la agho: IMeli ongi iMagidaleni ni ayemhe ishilia e rote egbe lasale; ³ IJoana ni o khi ughue iChuzã ni o gbe akanya na oghie Erodi; ISuzana ali ikpotoso elese gho, e ga la akagho. Enana e rote ekuẽ oyewe e kpaghie ijesu ali eniye odukhokho eyi oli obo.*

Okhe irõkhõkhõ oyi oghiale (iMat 13.1-9; iMak 4.1-9)

⁴ Abi ebubu egbo e ro rote eoli ooda bhale ya lona kugbe, ni e ro le gasẽ ijesu, ijesu o ze okhe irõkhõkhõ khase we, oo we. ⁵ “Oghiale o ya ri ikpamhi emhi ko. Abi o ro ku eni ikpamhi emhi kia ko, eghuo o e ku shi epfepfe ode. Eghuo o egbo e ri awe muno we. Ipfeli e bhale ya sanõ we le. ⁶ Eghuo o e de ku nga eche, abi e ro ze ngale, e khakha. Itobo khi ea me asha lolo pfi imhili lo eke. ⁷ Ikpamhi eghuo o e de shi ifu igba, eni igba e tono we. ⁸ Igho eghuo o e ku shi eke onete, e fu, e mo ikpamhi agbhagbhamhi egbhueshe. Abi o ro ngme ona se, oo li, Oni o mhõli eso o ro suo.”

Emini o ze ni o ro ze oni okhe irõkhõkhõ (iMat 13.10-23; iMak 4.10-20)

⁹ Eniye odukhokho eyoli e mhila li emini a ri oni okhe irõkhõkhõ ngme. ¹⁰ Oo we, “A she khueghie osheli ni o la Eghiele oyi Eshinegba-a khase e. Ama aa roli khase egbo ni e kpo. Lõli o ze ni mhi ro ri okhe irõkhõkhõ nu we e ngme.

“Irari khi ini e ririẽ e fe, ea ya me eke, ee suo, oa lo we eso.”†

Emini okhe irõkhõkhõ oyi oghiale ogho o ngme

(iMat 13.18-23; iMak 4.13-20)

¹¹ “Emini a ri oni okhe irõkhõkhõ ngme na. Oni ukpamhi emhi ogho, ungmemhi oyi Eshinegba lo. ¹² Eni e de kua epfepfe ode egho, e khi egbo ni e kha suo ungmemhi oyi Eshinegba, okphaghie o bhale ya sanõ we oni ungmemhi udu-a, ini e khi miesuo, ni e ba mhuẽ imiepfuese. ¹³ Eni e ze nga okpegbhe e to eoli egbo ni e miesuo, ni e khia khi abi imufe o ro bhale ea ke dobe migha, e de ode-a. ¹⁴ Ikpamhi ni e ze shi ifu igba, wewe e khi egbo ni e suo oni ungmemhi ama ea dobe migha shi o, isamhi eyi emhi agbo ali anasemhe ali epfue ni o la agbo ali oghuemhe ni o la o, oa ze ni e mhuẽ iwomheloẽ shi irudunga. ¹⁵ Ikpamhi ni e ze shi eke onete ni e mo ikpamhi, wewe e khi egbegbi egbo ali udu onete ni e kha suo oni ungmemhi, e mu oli shi, e kha ri egbe mie o ri emini a ro ko o ze lasale.

Akpã ni a ro ru nga ukhomhi emhi (iMak 4.21-25)

¹⁶ “Aa me ogho ni o ri akpã ya ru, ni o ya rue oli sheli elemhi ukoko, wexhi ufu ukpho. Eri o ri ochogho ya rue oli nga asha na keghe ni eni e lo le e ke me eke, ee me oni akpã.‡ ¹⁷ Irari khi aa me emiemini a ro sheli ni aa ya ro lasale gboo, wexhi eri a me emini a khukhu shi elemhi, ni aa ya khueghie-a gboo.§ ¹⁸ Itobo igho mhuẽ egbhe shi emini u wa suo. Oni o mhuẽ, a ya ro ma li o. Ama oni oa mhuẽ a ya gbo mie oli ukuku oli ni o sa khi lohi mhuẽ.*

Inyoghuo ijesu ali inyi ijesu (iMat 12.46-50; iMak 3.31-35)

¹⁹ Igho inyoli ali inyoghuo oli e bhale deba li, ama ea me asha ramhi oli egbe, irari ebubu egbo ni e le gasẽ oli. ²⁰ Ogho o ya gweye ijesu, oo li, “Inye ali inyoghue, e migha olase, ee nono ni wewe e me.” ²¹ Ijesu oo we, “Inyemhe ali inyoghuo-mhe wewe e khi egbo ena ni ee suo ungmemhi oyi Eshinegba, ni e gbo roli e gbe akanya.”

Ijesu o mu akpepeli migha (iMat 8.23-27; iMak 4.35-41)

²² Eghuo ijesu oo eniye odukhokho eyoli, “A bhale ni awa da je ukiẽkẽ obinokpo oyi oke ni o khishi.” E lo oko-oke e le. ²³ Abi e li le, ijesu o leseã. Utoghuokpe ukpokpomhi akpepeli o lo oni oko-oke le ya ramhi khi oni oko-oke o ku ya lue, wewe nya e la okhena. ²⁴ Eniye odukhokho eyoli e bhale ya guise oli le. Ee oli “Onõmhuẽ, Onõmhuẽ oke o ya ku awa lue.” O vule, o nu oni akpepeli ali oke ni o zughuse ngme. Oni akpepeli o mu

* 8:3 Li ze iMat 27.55-56; iMak 15.40-41; iLuk 23.49 † 8:10 Li ze Aza 6.9-10 ‡ 8:16 Li ze iMat 5.15; iLuk 11.33

§ 8:17 Li ze iMat 10.26; iLuk 12.2 * 8:18 Li ze iMat 25.29; iLuk 19.26

migha. Okẹ ni o zughuse eg̃ho o dema, asha kpa oo tsuke. ²⁵ O mhila eniyẹ odukhokho eyoli, “Ige irudunga oye?” E ri ulishi ali oshabọ mhila egbewe, “Oghuo onana o fe ga khi ena? Irari khi ọọ mhẹse na akpekpe ali okẹ, e suọ na li.”

Ijesu o ri omose na mhuẹ ayemhẹ okphaghie toto

(iMat 8.28-34; iMak 5.1-20)

²⁶ E kia ramhi ekẹ iGerasenesi ni o gbe okẹ ni o khishi na iGalili khi-a. ²⁷ Abi Ijesu ọọ da tiemhile ekẹ, Omose ongi oni ẹoli, ni o mholi ayemhẹ okphaghie ni o she tẹse ni ọa te ke sọ awulu, wẹkhi eri o ke la owa ghue, ama atalimhi o ke la, o bhale ya o. ²⁸ Abi o rọ me ijesu, o de yeshi ọli awe, o tsesẹ leghe, o lie, “Elo u remhẹ ya li, ijesu Omi Eshinegba onofunẹ, kpekpe khi nase mhẹ.” ²⁹ Eri o ngme ona irari khi ijesu o she mhẹse na oni ayemhẹ okphaghie ogho o rọte ọli egbe lasele. Iti-ingmi-ingme oni ayemhẹ o she mu ọli, ni o khia khi ini a riẹ mu ọli ri iweghe shi ọli abọ ali awe, o pfanọ eni iweghe-a, oni ayemhẹ okphaghie o tsua li je odagbe ifufu. ³⁰ Ijesu o mhila li, “Sẹ a lu eva oye?” Oni ayemhẹ ọọ li, eva oyemhẹ khi, “ILigioni,” irari khi ayemhẹ okphaghie ebubu e she lo ọli egbe. ³¹ Eni ayemhẹ okphaghie e lema ijesu o khi khu wewẹ je ilimhi na ningolo.

³² Igulu ebubu e la epfe ute le eminale. Igho eni ayemhẹ e lema li o kpekpe o zẹ ni wewẹ e ya lo eni igulu egbe. Igho o zẹ ni e ya lo eni igulu eg̃ho. ³³ Eni ayemhẹ okphaghie eg̃ho e rọte egbe oyi oni omose lasele, e ya lo elemhi eni igulu eg̃ho. Eni igulu e rọte oni epfe ute na ya kulo okẹ ni o khishi eg̃ho, okẹ o gbe wẹ. ³⁴ Abi eni e ri eni igulu e kia e rọ me emini a me, e na je ifu apfe ya gueye eg̃bo emini a me. ³⁵ Eg̃bo e le ya bino emini a me. Abi e rọ bhale deba ijesu, e bhale ya e khi oni omose ni iyemhẹ okphaghie e te egbe lase khi o shito ufuẹge oyi ijesu. O ga pfomhe, o ku egbe-a shito, ulishi o mu wẹ. ³⁶ Eg̃bo ni e me oni ingme e gueye eg̃bo elese abi oni omose o li kia ni o rọ ze. ³⁷ Igho eni eg̃bo iGerasenesi e gueye ijesu o lase ewe ekẹ le, irari khi ulishi o mu wẹ. Ijesu o lo oko-okẹ o vu. ³⁸ Oni omose ni eni iyemhẹ okphaghie e rọte egbe lasele ọọ ijesu, “Kpekpe zẹ ni mhi deba e vu.” Ama ijesu ọọ li, o ke vu. ³⁹ Nyenẹ egbe je apfe ni u ya guele emini Eshinegba o riele ne. Igho oni omose o vu ya gueye eg̃bo ni e la oni ẹoli ogho nya, emini ijesu o riele na li.

Omi ijarusi ali okpotso ni o ri obọ ti ijesu awulu

(iMat 9.18-26; iMak 5.21-43)

⁴⁰ Abi ijesu o rọ nyenẹ egbe je ukiẹkie okẹ ni o kpole, eg̃bo e tse ọli o mu awe itobọ khi o she tẹse ni e te migha a khẹ ọli. ⁴¹ Igho omose oghuo ni a lu ijarusi ni o khi og̃bo oni o mhẹse shi owa ugamhi oyi eg̃bo iju, o de ya wugha

ijesu awe. Oọ lema li o kpekpe o bhale apfe oyelue. ⁴² Irari khi omọ omueshi oghuo kpe ni o me bia ni o lẹse gbe ikpe igbeva o ya ghua. Abi ijesu o li le, eg̃bo e le gasẹ ọli, e ma mu ọli ashakpa. ⁴³ Okpotso oghuo o la ifuabo wẹ ni o she ku ọlia egbe elemhi ikpe igbeva. O she ga pfuse emini o mhuẹ-a nya na idokita, ama aa me oni o dobe dua ọli egbe. ⁴⁴ Igho o rọte ifuabo oyi eni eg̃bo lase bẹna ya ri obọ ti esọ ode ni ijesu o sọ, ọlia ni e ku ọli egbe e pfa tee.

⁴⁵ Ijesu o mhila, “Oghuo o ri obọ ti mhẹ?”

Og̃bokpa o tia. IPita ọọ li, “Onomhẹ, ebubu eg̃bo e le gasẹ ni e ma mu e.”

⁴⁶ Ama ijesu o li, “Og̃bo o ri obọ ti mhẹ, mhi lẹse khi itoto e she rọte mhẹ egbe ya lase, lolu mhi rọ lẹse.” ⁴⁷ Oni okpotso o me khi lolu a dobe ya vu ni a rọ ya me lue, o ri ulishi fiẹ lasele, o de ya wugha odalo oyi ijesu. Ukpeloe oyi eni eg̃bokpa, o gueye ijesu emini o zẹ ni lolu rọ ri obọ ti ọli ali abi lolu ze utoghuokpe. ⁴⁸ Igho ijesu o li, “Omimhẹ ke je khi irudunga oye o she rẹ ze. Ri opfomhẹ ke je apfe oye.”

⁴⁹ Ijesu o kie ligho ngme, og̃bo o rọte owa oyi ijarusi ni o khi oni o mhẹse elemhi owa ugamhi bhale. Oọ li, “Omie o she ghua-a. Khi ke bie nase osese.” ⁵⁰ Abi ijesu o rọ suọ ona, o gueye ijarusi, “Khi zẹ ni ulishi o mue. Lese miesuọ tse khi o ya toto.”

⁵¹ Abi o ke rọ ramhi apfe oyi ijarusi, ọa zẹ ni og̃bokhoghuo o nu lue lo agho, sẹ ni iPita ali iJoni ali iJemhisi ali inyọ oni omọ ali itali. ⁵² Og̃bokpa e she kie kpẹ viẹ eviẹ oyi oni omọ. Ijesu ọọ wẹ, “A khi ke viẹ irari khi oni omọ ọa ghu, eri o lese.”

⁵³ Wewẹ nya ee gia ijesu, irari khi e lẹse khi oni omọ o she ghua. ⁵⁴ Ama ijesu o mu ọli obọ o lu ọli leghe, “Omimhẹ, vule.” ⁵⁵ Ayemhẹ oyoli o nyenẹ egbe bhale deba li. O vule migha utoghuokpe. Igho ijesu ọọ wẹ, “A ri eminale na oni omọ le.” ⁵⁶ Abọ e sha ita ali inyoli. Ijesu o gueye wẹ e khi gueye og̃bokhoghuo emini a me.

9

Ijesu o ghie eniyẹ odukhokho ogbava fiẹ (iMat 10.5-15; iMak 6.7-13)

¹ Ijesu o lu eniyẹ odukhokho ogbava eyoli kugbe, o ri itoto ali afu na wẹ ni e rọ ke khu eg̃bo iyemhẹ ni ẹa ti egbe lasele, ali ni e gbo ri eg̃bo ni e mhuẹ ighuamhi ododa toto. ² O ghie wẹ fiẹ e ke ya tse abọ ungemmi oyi Eghiele oyi Eshinegba kiakia ali ni e gbo ke ri eg̃bo ze. ³ Oọ wẹ, “A khi tsua emhikhoghuo abi a lie le ena, a khi tsua ukpokpo wẹkhi akpaba wẹkhi eminale wẹkhi ikpagho wẹkhi iku itsua eva ni a sọ. ⁴ Owa ni a da lo ne, a la agho ramhi ni a rọ ya te oni ẹoli vu. ⁵ Ini eg̃bo ẹa da mie e ne, a kpishi itutu ni e la e awe-a shi oni ekẹ ini a rọte oni ẹoli e vu, ni o khi otselẹ ni a ya pfi mu

we.*⁶ Igho eni eniyē odukhokho e vu, rōte ɛoli je ɛoli. E ri usomhi onete oyi Eshinegba tse abo kiakia. E ri ɛgbo o toto ashakpa.

Oghie Erōdu ɔ ɔ khokho oni iJesu o khi (iMat 14.1-12; iMak 6.14-29)

⁷ Igho Erōdu ni o khi oghie shi eke iGalili o suo ikanya ɔnyaloa ni iJesu ɔ ɔ gbe. Abo e sha li itobo khi ɛgbo eghuo e lie khi iJoni Oni ɔ ɔ batazi ɛgbo lo ni o rōte eghuli guale. ⁸ Eghuo e khi Elaja o khi ni o bhale, eghuo elese e lie khi oghuo omekeguele enedi o khi ni o nyene egbe bhale agbo.† ⁹ Ama, Erōdu ɔ ɔ, “Mhemhe mhi khi iJoni ukhomhi o. Oghuo ɔnana o khi ni mhia suo eko?” O ɔ dua abi o li ya me ɔli.

Ijesu o ri eminale na ɛgbo agbele ishe (5,000) le

(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iJon 6.1-14)

¹⁰ Abi eni ighiusomhi na kee e ro jele, e gueye ijesu abi e li kia. Igho o rue we vu je epe ɛoli na lu iBetisaida, ¹¹ Ama eni ebubu ɛgbo e suo obini o je, e deba li. O mie we, o gue ungmehi Eghiele oyi Eshinegba ye we, o ri eni e mhuē ighuamhi toto.

¹² O te agho li denē abi oghomhi o ke ro mu eke, eniyē odukhokho ogbava e bhale deba li, e ɛ ɔli. “Gueye eni ɛgbo e vu je ɛoli ni e ti mama ana ni e ya nono ashini e ya ku shi ali eminale ni e ya le, irari khi ifui ɔdagbe ifufu awa la.”

¹³ O so we o, ɔ ɔ we, “A ri eminale na we le.”

ɛ ɔli, “Ibulēdi eva ali ifele aava e lese la ana, se ni awa vu ya de eminale ghi we.”

¹⁴ Irari khi emose agbele asha ishe e la agho.

Ama ɔ ɔ eni eniyē odukhokho, “A re we shito ikui-iku ɛgbo eghueva ali igbigbe.”

¹⁵ Eni eniyē odukhokho e li gho, ɔgbo kpa o shito. ¹⁶ Ijesu o rue eni ibulēdi ishe ali ifele aava egho, o bino idane, o kphemhi shi eni eminale, o kholo we a. O rue we na eniyē odukhokho eyoli ni e kemhi we na eni ɛgbo.

¹⁷ Igho we we nya e le, e khue. Eni eniyē odukhokho e wolō eni e le kpole shi ighughu igbeva.

iPita o guele oni iJesu o khi

(iMat 16.13-19; iMak 8.28)

¹⁸ Eleghuo khi ijesu o la ashini o da-ya e so iromhi, eniyē odukhokho eyoli e nu ɔli la agho, o mhila we, “Oghuo ɛgbo e fe e lie khi mhi khi?”

¹⁹ ɛ ɔli, “Egbo eghuo e khi iJoni Oni ɔ ɔ batazi ɛgbo u khi, elese e lie Elaja, elese gho e khi omekeguele ɔnodi o khi ni u nyene egbe bhale agbo.”‡

²⁰ O ro mhila we “Oghuo e e khi mhi khi?”

iPita ɔ ɔ li, “Yeye u khi Omiepfuese ɔnyai Eshinegba.”§

Ijesu o gue ingme osoli, ali eghuli, ali iguale oyoli le

(iMat 16.20-28; iMak 8.30-9.1)

²¹ Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ɔgbo kphoghuo. ²² Igho, ɔ ɔ we, “Omi ɔgbo o mema ya me osue emhi ebubu. Eni eghali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, e kie ɔli. E mema ya gbe ɔli-a, ama elenuzi-esē, o ya guale.”

²³ Igho o gueye we nya, “Ini ɔgbo kphoghuo o nono ni lohi khi ɔm odukhokho oyemhe, o mema ya kie egboli, o rue apfida oyoli ogbele kpa, ɔ ɔ deba mhe.* ²⁴ Itobo khi oni o da nono ni lohi tsumhi agbo oyoli ne, o ya wase ɔli-a, ama oni o da wase agbo oyi ɔli-a ne shi itobo oyemhe, o ya tsumhi ɔli.† ²⁵ Igho eleli ni ɔgbo o ya me ini o mhuē agbo ona nya ni o ro wase ayemhe oyoli-a? ²⁶ Ini ɔgbo o da na omama mhe ali ungmehi oyemhe ne, Mhemhe Omi ɔgbo mhi li ya na omama oyi oni ɔgbo, ini mhi bhale elemhi ufumhi oyemhe, ali ufumhi oyi Ita ali oyi igeni e pfaase ²⁷ Mhi gue ɔli e ye e abi o li, khi, ɛgbo eghuo e la ana ni ɛa ya ghu ne, neni e ro ya me oni Eghiele oyi Eshinegba.”

Ijesu o mu imamachi

(iMat 17.1-8; iMak 9.2-8)

²⁸ Abi ogbele nuzi eleli o ro gba abi ijesu o te ngme eni ingme, o rue iPita ali iJoni ali ijemhisi nga ute ya lema. ²⁹ Abi o li so iromhi egho, alo eyoli e mu nyene, itsua ni o so e ge nyanyanya ali akpa. ³⁰ Igho Emose aava, iMosisi ali Elaja, ³¹ e li lasele e ge nyanyanya, e nu ijesu u ngme, e gheta eghuli ni ijesu o ya ghu obini iJerusalēmu. ³² Olese o mema re iPita ali apfili. Abi e ro guale ni olese o ro kala we alo-a, e me ufumhi oyi ijesu ali emose aava ni e nu ɔli migha. ³³ Abi eni emose aava e li vu, iPita ɔ ɔ ijesu, “Oga, oo ga gue ti khi anye la akana. Ze ni anye ton o kholo ese, oghuo oye, oghuo oyi iMosisi, onokpole oyi Elaja.” Eri o li ngme tse, ɔa lese emini o ngme.

³⁴ O kie ligho ngme, otughunu o bhale ya khukhu we-a. Ulishi o mu we abi e ro lo elemhi oni otughunu. ³⁵ Igho uruli o rōte oni otughunu ngme, ɔ ɔ, “Omimhe na ni mhi ze, a ri ese shi emini o ngme.”‡§ ³⁶ Abi oni uruli o ro ngme se, e me khi ijesu lueghuo o ke migha. Eni eniyē odukhokho e ri ingme ona shi udu, ɛa gueye ɔgbo kphoghuo emini e me eghēghe agho.

Ijesu o ri ɔzo ni ughuamhi o mu ze

(iMat 17.14-18; iMak 9.14-27)

* 9:5 Li ze iLuk 10.4-11; Ika 13.51 † 9:8 Li ze iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19 ‡ 9:19 Li ze iMat 14.1-2; iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 § 9:20 Li ze iJon 6.68-69 * 9:23 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † 9:24 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25 ‡ 9:35 Li ze Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22 § 9:35 Li ze 2 iPit 1.17-18

³⁷ Ogbeakolo abi e rote ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbo e bhale deba li. ³⁸ Igho omose oghuo o rote elemhi eni ebubu egbo tseseg leghe, o li “Oseseg, kpekpe bino omimhe, loli o khi omog oghuo kpe ni mhi me bia. ³⁹ Ayemhe obe o tsua mu oli, eri og mu oli pfi eke, og kpi awe-a, o roli e chi ofulu unu. Oa ga nono ni loli rue oli obog-a kpa. Eri og nono ni loli pfuse oli ayemhe-a. ⁴⁰ Mhi she lema eniyeg odukhokho eyeg e khu oli oni ayemhe egbe-a, ea dobe.”

⁴¹ Ijesu og we, “Eg egbo ni aa mhuog irudunga wekhi ilese. Ele ingme mhi dobe ya ri egbe mie umhalese oyeg e ramhi? Ele ingme mhi ke nu e ya la akana?” Og oni omose, “Rue omieg bhale ana ghi mhe.”

⁴² Abi oni omog o li bhale, oni ayemhe okphaghiog o mu oli pfi eke jighise, og chi ofulu unu. Igho ijesu o dese oni ayemhe okphaghiog, o ri oni omog ze. O rue oli na itali. ⁴³ Abog e sha eni egbo nya shi ekpabog oyi Eshinegba ni e funeg.

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMat 17.22-23; iMak 9.30-32)

Abog e kie lighog sha eni egbo shi emini ijesu o rieleg, ijesu og eniyeg odukhokho eyoli, ⁴⁴ “A ri esog shi eke shi ingme ni mhi ya gueyeg e ena. A ya ri Omi Ogbo na egbo de.” ⁴⁵ Eritseg khi eni eniyeg odukhokho ea leseg abi oni ungemmhi o ngme. Irari khi eri a roli sheli we ini e khi leseg emini a roli ngme. Ama ulishi oo mu we shi abi e lieghula li.

Oghuo o funeg

(iMat 18.1-5; iMak 9.33-37)

⁴⁶ Ekhaog o bhale iteva oyi eniyeg odukhokho eyoli shi oni o ya funeg elemhi we. ⁴⁷ Ijesu o leseg emini ee sa udu oyewe, o rue ukuku omog lasele migha we iteva. ⁴⁸ Og we, “Onini o da ri eva oyemhe mie omog ona ne, mhemhe o mie. Onini o da mie mhe ne, oni o ghie mhe o mie. Irari khi onini o da ri egbolig tiemhie-ekeg ne elemhi e, loli o khi oni o funeg nya.”[†]

Oni oa da khi obe awa ne oyi awa o khi

(iMak 9.38-40)

⁴⁹ Ijoni og, “Oga, anye me omose ni o ri eva oyeg e khu ayemhe okphaghiog lase, anye nono ni anye gueyeg oli o khi ke lighog irari khi oa ya dobeg abi anye lie dobeg.” ⁵⁰ Ijesu og we, “A khi ke lighog, irari khi ogbo ni oa da khi obe awa ne, onayi awa o khi.”

Egbo iSameria ea lama mie ijesu

⁵¹ Abi eghegheg o ro ramhi ni a ro ya rue ijesu je iloghie, o mhog oli shi udu khi loli ya je ijerusalemu. ⁵² O ghie ighiusomhi ralo, ni e lo elemhi eoli nikeke na elemhi iSameria

ni e ya mu egbe emhikpa shi eke kheg oli. ⁵³ Ama eni egbo iSameria ea lama mie oli irari khi e leseg khi iJerusalemu og je. ⁵⁴ Abi eniyeg odukhokho eyoli ikhi ijemhisi ali ijoni e ro me ghog, e oli, “Onomhueg, waa ke zeg ni anye lu erali rote idane tiemhie ro toseg we a nya?”[‡]

⁵⁵ Ijesu o nyeneg alo ukhokho, o deseg we, og we, aa leseg ayemhe ni a mhuog. Oa khi eri omi ogbo o bhale ya yese egbo agbog-a, ama eri o bhale ya tsumhi we. ⁵⁶ Igho ijesu ali eniyeg odukhokho eyoli e vu je eoli olese.

Emini ideba-ijesu-kia o ya mie ogbo o rue (iMat 8.19-22)

⁵⁷ Abi e li leseg egbo, omose oghuo og ijesu, “Oga mhi ya ke dobeg je obiobini wa je kpa.”

⁵⁸ Ijesu og li, “Inyagog e mhuog eseg, ipfeli e mhuog eko, ama Omi Ogbo oa mhuog ashini o dog ukhomhi e gbe.” ⁵⁹ Ijesu o gueyeg omose olese, “Deba mhe.” Oni ogbo og li, “Oga, kpeg zeg ni mhi ya ri itamheg to.”

⁶⁰ Ijesu og li, “Zobeg ni eni e ghua e ri eni e ghua a tog. Yeyeg fige ke ya gue ungemmhi Eghiele oyi Eshinegba le.” ⁶¹ Olese og li, “Oga mhi ya dobeg, kpeg zeg ni mhi ya tseg apfemhe, okhila.”[§]

⁶² Ijesu og li, “Ogbo ni o da ri obog nga egba ni og she e gua eseg, ni o da bino ukhokho ne, oa teg ni o lo Eghiele oyi Eshinegba.”

10

Ijesu o ghie egbo eghhueseg etuogbava fige

¹ Ona o dogseg se, Onomhueg o zeg egbo eghhueseg etuogbava, o mu we awa-ava, o e ralo na luog ni e kia je ikpe ni og nono ni loli kia ramhi. ² Og we, “Ikhiyeg oniemhi o la o, eri-tseg eni e khiyeg we ea bu. Itobog ighog, a sog lema ita oni o mhuog okhiyeg, ni o ghie eni e khiyeg bhale ishemi oyoli.* ³ A ke le! Eri mhia ghie e abineg isumha ne la ifuabog idumhi.† ⁴ A khi tsua ekuog ukpaghog we khi akpulu we khi ekuog, a khi tseg egbog ode.

⁵ “Ini a lo owa okhoghuo, a kpeg to deg lie ‘Opfomheg o ka la oni owa ona.’ ⁶ Ini ogbog opfomheg o la aghog, opfomheg oyeg e o deba li, ini aa me, opfomheg oyeg e o nyeneg egbe deba e. ⁷ Apfeg okhoghuo ni a da lo ne, a la aghog le, a la aghog da emiemini e da ro ya na e. Irari khi o ti ni ogbakanya o mie ifata. A khi ke kia te owa da je owa.‡

⁸ “Ini a da lo eoli le ni e ro da mie e ne, a le emini e roshig eke na e. ⁹ A ri eni ieg ghua ni e la aghog ze, a gueyeg we, ‘Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama e.’ ¹⁰ Eoli ni a bhale kpa ni ea da mie e, a je ifu apfeg ya lie, ¹¹ ‘Tutu oyeg eke oyeg ni e la anye awe, anye she kpishig we shi eke na e, ni e ya pfi otseleg mu e. Ama eeg

* 9:46 Li zeg iLuk 22.24 † 9:48 Li zeg iMat 10.40; iLuk 10.16; ijon 13.20 ‡ 9:54 Li zeg 2 Ighie 1.9-16 § 9:61 Li zeg 1 Ighie 19.20 * 10:2 Li zeg iMat 9.37-38 † 10:3 Li zeg iMat 10.16 ‡ 10:7 Li zeg 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18

oye ɛ, a leɔe khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama ɛ.[§]* 12 Mhi gueye ɛ khi ogbele iso-ɛzo khi o ya somhi iSodomu egbe doɔe oni ɛoli ogbo.†

Eoli ni ɛa miesuo
(iMat 11.20-24)

13 “O ma kholo ɛ egbe, ikhi ɛɛ egbo iKorazi! O ma kholo ɛ egbe, ɛɛ egbo iBetisaida! Irari khi ini ikanya onyaloa ni a la elemhi ɛ gbe khi a la eke iTai ali iSidoni li gbe we lo, e kha mu nyene agboagbo. E so ide evie, e shito ukhomi emue.‡ 14 Eri-tse khi Eshinegba o ya mhue isomhelemhi na egbo iTire ali egbo iSodomu doɔe ɛ ogbele iguezo. 15 Eɛ egbo iKapanomu, eri a dabi khi a ya ti ɛ nga idane? Iiye! Eri a ya ti ɛ tiemhi ilimhi irierie.§

16 “Oo we, oni o da ri eso shi ɛ o ne, mheme o ri eso shi o. Oni o da kie ɛ, mheme o kie. Oni o da kie mhe ne, oni o ghie mhe o kie.”*

Ijele oyi egbo egbhuse etuogbava

17 Igho eni egbo egbhuse etuogbava egbo e ri oghele jele. Eɛ oli, “Onomhue, eri egbegbi iyemhe okphaghi ɛ ri irari eva oye nyese ukhomi na anye.”

18 Ijesu oo we, “Mhi me khi okphaghi o rote idane de pfile abi erali akphala. 19 A ghe khe! Mhi she ri afu na ɛ, ni a ro lighi enye ali ikpi doɔe, ali ni a gbo mu itoto ali ekpabo alo ebili nyaa o le. Emhikhoghuo ɛa ya li ɛ.† 20 A khi ghele khi okphaghi o ri irari eva oyemhe nyese ukhomi na ɛ, ama a ke ghele khi a keke eva oye ɛ shi iloghie.”

Ijesu o ghele
(iMat 11.25-27; 13.16-17)

21 Egheghe agho, oghele o te elemhi Ayemhe-no-pfuase vo ijesu egbe, oo li, “Mhi tse uwegbe, Ita ni o mhue eke ali ukhuli. Irari khi u she ri emhi ena sheli egbo ni e fia alo-a ali eni e mema wena ebe. Ama u rewe khase ikuku eniye. Igho lo Ita, irari khi abi o li ghole ɛ shi ghoe.

22 “Itamhe o she ri emhikpa shi mhe obo. Aa me ogbo ni o lese oni omo o khi, se ni Ita. Aa me ogbo ni o lese oni Ita o khi, se ni omo. Eni e ghole oni omo o ri Ita a khase.”‡

23 Igho o nyene alo ghue eniye odukhokho eyoli, o benu we ngme, oo we, “Ikhiyose o khi na ikpalo ni e me emini ɛ a me. 24 Mhi gueye ɛ khi emekeguele ali ighie ebubu e nono ni wewe e me emini ɛ a me ali ni e suo emini a suo ena, ama ɛa doɔe.”

Ekpita oyi ongi iSamarita onete

§ 10:11 Li ze Ika 13.51 * 10:11 Li ze iMat 10.7-14; iMak 6.8-11; iLuk 9.3-5 † 10:12 Li ze Igbae 19.24-28; iMat 11.24; 10.15 ‡ 10:13 Li ze Aza 23.1-18; Ezik 26.1-28.26; iJoɛ 3.4-8; Emo 1.9-10; iZaka 9.2-4 § 10:15 Li ze Aza 14.13-15 * 10:16 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; iJon 13.20 † 10:19 Li ze Iwolo 91.13 ‡ 10:22 Li ze iJon 3.35; 10.15 § 10:27 Li ze iLev 19.18; iDeut 6.5 * 10:28 Li ze iLev 18.5 † 10:28 Li ze iMat 22.35-40; iMak 12.28-34 ‡ 10:34 Li ze 2 Okhe 28.15 § 10:39 Li ze iJon 11.1

25 Igho osese Ishi eyi iMosisi ogghuo o vule ya mu ijesu fe bino. O mhila li, “Elo mhi fe ya li ni mhi ro ya mhue agbo na agboagbo?” 26 Ijesu o li, “Elo a keke shi ebe Ishi eyi iMosisi? Se u lie ze emini a keke shi o?”

27 O ijesu, “Rote ekelemhi udu oye nya ali ayemhe oye nya ali ekpabo eye nya ali isamhi eye nya nono ingme oyi Eshinegba. U gbo nono ingme oyi onuzava oyi ɛ abi u nono ingme egbe ɛ.”§

28 Ijesu oo li, “U ga guɛ gbaghie-a. Lina ke ngeli khi u ya mhue agbo ona agboagbo.”*†

29 Eri oni osese Ishi eyi iMosisi ona o nono ni loli rokhashe khi loli lese enana nya. O mhila ijesu, “Oghuo o fe khi onuzava oyemhe?”

30 Ijesu o lina so oli o, “Omose ogghuo o ke rote ɛoli iJerusalemu tiemhi ɛoli iJeriko. Igho o de ya pfilo ighiato abo. E gbe oli bano-a, e keke ukuku ayemhe shi oli o, e mie oli emini o mhue nya. 31 A bhale ya ɛ khi okpodalougamhi oyi Eshinegba o rote oni ode ɛ doɔe. Abi o ro me oni omose ni ighiato e gbe egbo, o da je ukiekie ode ni o kpole ya doɔe vu.

32 Igho oni o la Owa oyi Eshinegba gbe akanya ogghuo, eni a lu iLivaiti, o ramhi agho, o me oli, o li rote ukiekie ode ni o kpole ya doɔe.

33 Omose ongi iSameria ogghuo ni o le asha, o ramhi ashini oni omose o la. O me oli, elemhi oli e lala li. 34 O le deba li, o ku oili ali onyo shi oli ikpe ni o kualu utse. O ri ide geno li ewe. O tsua li nga akphere oyoli, o tsua li bhale owa ni a ku ɛ shi, oo gueye we e ri eloe khu oli.‡ 35 Ogbeakolo o ri ifata ogbele eva na oni o mhue oni ashini a ku ɛ shi. O oli, ‘Kpekpe ri eloe khu omose ona. Ingme ni o ke ya gbe nya, ini mhia jele mhi ya fali ɛ we.’

36 “Oghuo o elemhi egbo aase ena u sa khi o khi onuzava oyi oni omose ona ni ighiato e gbe?” 37 Oni osese ushi oo li, “Oni o mhue ilelemhi na li.”

Igho ijesu oo li, “Li ligho ke ngeli.”

Ijesu o je apfe oyi iMata ali iMeli

38 Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e li le, e bhale eoli oyi okpotso ni a lu iMata. Oni iMata o mie oli shi owa. 39 Oni iMata o mhue inyoghuo okpotso ni a lu iMeli ni o shito kpese ijesu ri eso shi emini o sese.§ 40 Abi a li ya mu ijesu epfese, o zu iMata alo, o me asha ri eso shi emini ijesu o sese. Igho o bhale deba ijesu, oo li, “Wa me khi inyoghuo-mhe o zobe ikanya nya na mheme-ghuo a gbe? We o bhale ya kpaghie mhe obo.” 41 Onomhue oo li, “iMata, iMata, u ma kphakpha egbe ke nase egbe ɛ shi itobo emhi ebubu. 42 Ama

emhi oghuo o mema mu egbe. IMeli o she zẹ oni o tinẹ ni o laọ, oğbọ ọa ya mie ọli luẹ.”

11

Ijesu o sẹsẹ abi a liẹ sọ iromhi
(iMat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Ogbeleghuo, ijesu o la asheghuo o sọ iromhi, Abi o rọ sọ se, omọ odukhokho oyọli oghuo, ọọ li, “Onomhūe, sẹsẹ anye abi a liẹ sọ iromhi abi ijoni o li sẹsẹ eniyẹ odukhokho eyọli.”

² Ijesu ọọ wẹ, “U kha sọ iromhi, ke liẹ:

“Ita anye ni o la iloghie,
anye ri ufumhi
na eva oyẹ no pfausẹ,
Zẹ ni eghiele oyẹ o bhale.

Zẹ ni a riẹlẹ
oghūemhẹ oyẹ ekẹ agbọ
abi o li shi obini iloghie.

³ Ri eminale ona ogbe-namo
na anye le.

⁴ Gbe olamhẹ kua na anye,
abi anye li ẹ gbe kua na
egbọ ni e lamhẹ shi anye o.

Khi zẹ ni anye de pfilo imufẹ,
ama tsumhi anye
obọ oyi okphaghie.”

⁵ Ijesu ọọ wẹ, “Ini o khia khi onḡe ẹ o mhuẹ omọle ni o rọ lẹ deba omọle ọli itsotso ogbie, ni o rẹ ọli, ‘Omūe kpẹkpẹ ngmomhi irui ibuledi esẹ na mhẹ,⁶ Irari khi omọle mhẹ ni o la asha o bhale ya kushi na mhẹ, ama mhia mhuẹ emini mhi ya rọ feli ọli epfese.’

⁷ “Ini oni omọle o, o rọte elemhi owa liẹ ọli, ‘Khi ke nasẹ mhẹ ghue irari khi mhi she pfi okpẹ odẹ, mhẹmhe ali imimhẹ anye she yeshi, mhia ke ya doḡe vule ya rue emhi okhoghūo ne.’⁸ Mhi gueyẹ ẹ khi ini omọle ọli ọa tseku ri itobọ khi wẹwẹ e khi omọle vule ya rue emini ọọ mhila li na li, ama itobọ khi o mema kie le ẹ mhila li tse, o mema ya vule ya rue emiemi ni nono na li.

⁹ “Mhi gue ẹ yẹ ẹ: Mhila khi a ya rọ ne, nono khi u ya mẹ, kpheli obọ odẹ khi a ya khueghie-a ne.¹⁰ Irari khi oni o mhila loli a rọ o na, oni o nono loli ọọ mẹ, oni o kpheli obọ odẹ loli a khueghie-a na.

¹¹ “Eẹ ni a khi ita, oghuo elemhi ẹ omiọli o ya mhila li afele ni o ya rue ẹnye na li, ocho ni o kha rọ ri afele na li?¹² O ke khia khi ini o mhila li ẹkeli, ni u ya rue okpi na li?¹³ Ini ẹẹ ni a khi egbọ ebe a lẹsẹ abi a liẹ ri egbegbi emhi somhi imiẹ opfa, sẹ Ita ẹ ni o la iloghie ọa ke li ya ri Ayemhẹ-nọ-pfausẹ na eni e mhila li?”

Ijesu ali Okphaghie
(iMat 12.22-30; iMak 3.20-27)

¹⁴ Eḡe oghuo khi ijesu o khu ayemhẹ okphaghie unghenu fiẹ, o khu oni ayemhẹ fiẹ lase, oni unghenu ọọ ngme. Oni ingme o ri abọ sha egbọ ni e la aghọ.¹⁵ Ama egbọ eghuo ẹ, “Ekpabọ ebe oyi iBezebọ ni o khi oghie oyi iyemhẹ ebe, o rọ a khu iyemhẹ ebe fiẹ lase.”*

¹⁶ Eghuo o, e mu ọli fẹ bino, ẹ ọli o riẹlẹ onyaloa ni o ri wẹwẹ ya mie shi ọli o khi Eshinegba o mie shi ọli o.[†]

¹⁷ Ama ijesu o she lẹsẹ usamhi oyewẹ, o, “Eghiele ni o da kemhi egbọli o ya de, omhūe-apfẹ ni o da kemhi egbọli o ya de.¹⁸ Ini Okphaghie o kemhi egbọli, sẹ eghiele oyọli o li ya migha? Eri mhi a ngme ona itobọ khi ẹ khi ekpabọ oyi iBezebọ mhi rọ o khu iyemhẹ okphaghie kua.¹⁹ Mena ini mhi ri ekpabọ eyi iBezebọ o khu iyemhẹ okphaghie kua, ekpabọ onoghūo eniyẹ eyi ẹ ẹ rọ a khu wẹ kua? Eniyẹ eyi ẹ ẹ ya gue ẹ ezọ itobọ unghemhi ni a ngme ena.²⁰ Ama ini o khia khi ekpabọ oyi Eshinegba mhi rọ ẹ khu iyemhẹ okphaghie kua, ogho o rọkhasẹ khi Eghiele oyi Eshinegba o she bhale ẹ iteva.

²¹ “Omọse ni o mhuẹ ekpabọ o kha ri itsua okhọli gbanọ egbe egbegbọ ni o rọọ khẹ owa oyọli ekhẹ, itsua eyọli e ya mhuẹ akhukhu.

²² Ama omọse ni o toto doḡe ọli o kha tsua okhọli mu ọli ni o rọ ne ọli abọ, eri ọọ miono ọli itsua okhuẹ nya ni o regbenga. O tsua ọli epfue ni o mhuẹ shi oni owa vu ya kemhi.

²³ “Oni ọa da ku ma mhẹ o ne, oḡe mhẹ o khi. Oḡbọ ni ọa da mu ma mhẹ o ti egbọ gbili ne, eri ọọ wẹsẹ egbọ kua.[‡]

Abi ayemhẹ o liẹ kia
(iMat 12.43-45)

²⁴ “Ini ayemhẹ okphaghie o rọte oḡbọ egbe ya fiẹ, eri o kpẹ a kia je ifu odagbe ifufu ni amẹ ẹa la ya nono ashini o kpẹ je ya yemhẹ-a, ama ini ọa mẹ asha, o egbelue, ‘Mhi gbo lo a je owa ni mhi kpẹ te vu.’²⁵ Ini o bhale o ni o rọ bhale ya ẹ khi, a ga fuomhi oni owa muenẹ, emhikpa o ga guẹ la ayọli kuete.²⁶ Ighọ, o vu ya wolọ iyemhẹ oshilua elese ni e khọlọ doḡe loli, e bhale ya la oni omọse egbe, ikpukhokho oyi oni omọse o ke khọlọ doḡe abi o kpẹ li.”

²⁷ Abi ijesu o li ngme oni unghemhi ona, okpotso oghuo o rọte oni elemhi ebubu egbọ tsesẹ leghe ọọ, “Oni a khi wọsẹ na okpotso ni o bia ẹ, ni o kuele, o khi.”

²⁸ Ijesu ọọ li, “Egbọ ni e suọ unghemhi oyi Eshinegba ni e rọ ọli gbe akanya, wẹwẹ e mema mhuẹ ikhivọsẹ ne.”

Oleḡe oyi ijona
(iMat 12.38-42)

²⁹ Abi eni egbọ e ke li bua shi o, ijesu ọọ, “Egbọ ebe, egbọ agbhotu onana e khi. E mhila oleḡe onyaloa, ama aa ya mẹ onyaloa

* 11:15 Li zẹ iMat 9.34; 10.25 † 11:16 Li zẹ iMat 12.38; 16.1; iMak 8.11 ‡ 11:23 Li zẹ iMak 9.40 § 11:29 Li zẹ

okhoghuo, se ni oḷeḷe oyi iJona omekeguele. §
³⁰ Abi iJona o khi oḷeḷe na eḡbo iNineve, igho Omi oḡbo o gbo li ya khi oḷeḷe na eḡbo ena agbhotu ona.* ³¹ Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya shito ukpekhomhi ezo ya gue agbhotu ona ezo, o pfa ezo mu we, irari khi o ke rote eke odonuḗ bhale ya ri eso suo ungmemhi eḡbhali oyi oghie iSolomoni, ama oḡbo ni o fu doṣe iSolomoni o la akana.†
³² Eḡbo iNineve e ya mu ezo vule shi agbhotu ona o, e pfa ezo mu we irari khi e mu pfi abi iJona o ro ya ri ungmemhi oyi Eshineḡba tse abo ye we, memena oḡbo ni o fu doṣe iJona o la akana.‡

Egbegbi ákpá

(iMat 5.15; 6.22,23)

³³ “Aa me oḡbo ni o ya ri ákpá ru ni o ya ri oḷi sheli, eri o ri ochogho ya rue oḷi nga ashini o yagha, ni a bhale ya e khi eḡbo ni eḡ lole e me eke. § ³⁴ Ikpamhalo eye e khi ákpá oyi idiegbe oye. Ini ikpamhalo eye eḡ me eke eḡbegbo, idiegbe oye nya o khili ákpá. Ama ini u tase alo-a, idiegbe oye nya o khili alo ebili. ³⁵ Itobo ona khi ze ni ákpá oye o khi alo ebili. ³⁶ Ini idiegbe oye e khili ákpá ni obili o a ro la ashikhoghuo o, eri o ya ke ge nyanyanya abineḡ khi ákpá o nga oḡbo eḡbe.”

Epfua esesa

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

³⁷ Abi iJesu o ro ngme se, iFarisi oḡhuo o lu oḷi o bhale ya nu luḗ le eminale. O lo deba li ya shito shi oni eminale. ³⁸ Ama abo e sha oni iFarisi abi o ro me khi iJesu o a kpe abo a neni o le emhi. ³⁹ Igho Onomhue oḡ li, “Wa me mena khi eḡ eḡbo iFarisi khi eri a kpe ukhokho uko ali itasa eye-a, ama elemhi oyeḡ o vo emhi itueḡbe ali okholo. ⁴⁰ Eḡ eḡbo eyeghe! Oa khi Eshineḡba ni o riḗḗle ukhokho o o gbolo e riḗḗle elemhi o? ⁴¹ Ama a rue emini e la elemhi uko ali utasa na eḡbo ni e a mhue, eḡheḡhe agho emhikpa e ya pfluase na e.

⁴² “O ma a kholo eḡ eḡbo iFarisi eḡbe gba, itobo khi a gue ze aze-oghue-igbe ebe akhokho, ali ebe alagho ali ebe elese ni a rote ogba e khiṣe, emini e a lolo mu eloe. Ama igue-so-ezo ali inono onayi Eshineḡba, a ri obo gbe we shi. Ena e khi emini a kha mema ke riḗḗle, ma eni a riḗḗle eḡho.*

⁴³ “O ma a kholo eḡ eḡbo iFarisi eḡbe gba, irari khi ukpekhomhi ni o yagha a nono elemhi owa ugamhi ali otse ekpe elemhi oki.

⁴⁴ “O ma a kholo eḡ eḡbe irari khi eri a li abi uji oyi eḡbo ni oḡbo o a shi oḷeḷe shi ni eḡbo e lighi e doṣe, ni e a leṣe.”

⁴⁵ Oseṣe ushi oḡhuo o soli o, oḡ, “Oseṣe, ini u wa ngme enana, eri u li ri anye ma o me bie.”

⁴⁶ IJesu o soli o, oḡ, “O ma a kholo eḡ ni a seṣe Ishi eyi iMosisi eḡbe, irari khi eri a so itsua ni eḡbo e a doḡe ya tsua na we tsua, ama eḡ aa lama ya tsua ugegemoḡ.

⁴⁷ “O ma a kholo eḡ eḡbe irari khi eḡ a manḡ o iji na emekeguele ni itita e e gbolo-a. ⁴⁸ Eri a pfi otseḷe shi o, a gbo mu ma emini itita e riḗḗle irari khi weḡe e gbolo emekeguele eyi Eshineḡba a, eḡ a manḡ o iji na we. ⁴⁹ Itobo ona, rote ilisingme oyi Eshineḡba, o ro liḗ, ‘Mhi ya ghie emekeguele ali ighiusomhi na keḡ ghi we, e ya gbolo eghuo o-a, e mu okholi vule shi elese o.’ ⁵⁰ Itobo igho Eshineḡba o ya mu ota so eḡbo ena agbhotu ona, shi oḷia eyi emekeguele nya, rote eḡheḡhe ni agbo ona o te gba eke le. ⁵¹ Rote oḷia eyi Ebeli ya ramhi oḷia eyi iZakaraya ni a gbe-a shi iteva Owa oyi Eshineḡba ali atete. Igho lo! Mhi gueye e khi a ya na e otse lo.†

⁵² “O ma kholo eḡ ni a leṣe Ishi eyi iMosisi pfo eḡbe, irari khi a she rue okpe ni a ro e khueghie ode ilisingme sheli. Eḡ na, aa lama lo, eḡbo ni e nono ni weḡe e lo, aa ze ni e me asha doṣe lo.”

⁵³ Abi iJesu o ro rote agho vu, eḡbo iFarisi ali eseṣe Ishi eyi iMosisi e mu okholi vule shi oḷi o eḡbegbo. E ri omhila oḡḡda a khi oḷi ode. ⁵⁴ Ini e ba me asha mu ungmemhi mholi oḷi obo.

12

IJesu o tse agua shi iri-ugamhi-kualo

(iMat 10.26-27)

¹ Eḡheḡhe ana ebubu eḡbo agbeḷe agbeḷe e legba, ni o ramhi ni e ro lighi eḡbewe, iJesu o nu eniyḗ odukhokho eyoli ngme, oḡ we. “A mu eḡbe e shi iri-ugamhi ku alo oyi eḡbo iFarisi ni o li abi ifuma ni a ro ma ibuleḗi e nye.* ² Irari khi aa me emini a ro sheli ni o a ya lasese, wekhi eri a me emini a khukhu ni o a ya khueghie-a. ³ Ungmemhi ni u ngme eliyose a ya suo oḷi eḡ oḡuota. Emini u nyese oḡbo eso gueye elemhi owa aza, a ya suo oḷi eko ukhomhi owa.†

Oni a ya na ulishi

(iMat 10.28-31)

⁴ Emole mhe, abi o la mhi li gue oḷi e ye e, a khi na ulishi eḡbo ni o khia khi idiegbe e leṣe doḡe ya gbe-a, ini e gbe idiegbe-a, e a ke mhue emhi olese ni e ke doḡe ya li. ⁵ Ama mhi ya gueye e oni a ya na ulishi. A na ulishi Eshineḡba ni o mhue itoto ni o kha gbe oḡbo a se, o gbo pfi oḷi lo ilimhi iriḗḗle. Abi o li mhi li gue oḷi e ye e, a na ulishi oyoli. ⁶ Oa khi

† 11:31 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 ‡ 11:32 Li ze iJona 3.5 § 11:33 Li ze iMat 5.15; iMak 4.21; iLuk 8.16

* 11:42 Li ze iLev 27.30 † 11:51 Li ze Igbae 4.8; 2 Okhe 24.20-21 * 12:1 Li ze iMat 16.6; iMak 8.15 † 12:3 Li ze iMak 4.22; iLuk 8.17

ikòbò eva a ri ipfeli isuesue oshe e de? Ama abi o rie khi ighò, Eshinegba ọa yele ọngewe ọkhoghuo a. ⁷ Egbegbo lo khi, Eshinegba o she leli itsu ni e la e ukhomhi nya. Itobò ighò a khi zẹ ni ulishi o mu e, irari khi a mu eloe dose ipfeli isuesue ebubu.

Eni e migha na ifesu ali eni e kie oli
(iMat 10.32,33; 12.32; 10.19,20)

⁸ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, oni o da lama gue ingme oyemhe ye egbo ne, Omi ogbo o li ya gue ingme oyoli ye igeni eyi Eshinegba. ⁹ Ama oni o da kie mhe ukpeloe egbo, mhi ya li kie oli ukpeloe igeni eyi Eshinegba. ¹⁰ Ogbo ni o da ze emuebe na Omi ogbo ne, a ya gbekua na li. Ama ogbo ni o da pfi unu-a deba Ayemhe-no-pfuase, ogbo a ya gbekua na li.[‡]

¹¹ Ini a rue e bhale owa ugamhi oyi egbo ifu ali egbo eni e mhesẹ ali enighie, a khi zẹ ni a yeke abi a ya ngme, ali abi a li ya pfa egbe e shi eke. ¹² Irari khi Ayemhe-no-pfuase o ya sesẹ e abi a ya ngme oni eghẹghẹ. §

Okhe irokhokho oyi oyegehe

¹³ Ogbo oghuo elemhi eni ebubu egbo o lu ifesu, ọọ li, “Osese kpekpe gueye inyoghuo-mhe ni o kemhi ugu na mhe.” ¹⁴ Ifesu o so ọli o, ọọ, “Oghuo o zemhe shi oni o re e a gue ezọ ali oni ọọ kemhi ugu na egbo?” ¹⁵ Igho o gueye we nya, “A mu egbe e shi emhi ituegbe, irari khi agbo oyi ogbo ọa migha nga ukhomhi epfue ni o mhuẹ.”

¹⁶ O ze okhe irokhokho ona khasẹ we, ọọ we, “Eke oyi omose ni o pfue oghuo, o lolo ti emhi na li. ¹⁷ Oni omose o shito sa, Oo, ‘Se mhi li ya kia egho? Mhi a me asha ke ri emhi ya shi aka oyemhe.’

¹⁸ “Igho ọọ, ‘Emini mhi ya riẹle na. Mhi ya guoghọ aka oyemhe-a, mhi ya to aka onofunẹ olese ni mhi ro so iakpa ali itsua elese shi. ¹⁹ Eghẹghẹ agho mhiẹ egbemhe, Omue u ze ukhomhi onete gba e! Irari khi u mhuẹ epfue ni e bububu, ni e ya tsua-e ramhi ikpe ebubu. Ka yemhe-a, ke le, ke da. Wa li agbo abi o ghole e.’”

²⁰ “Ama Eshinegba ọọ li, ‘Yeye oyegehe! U ya ghua amiöse; mena oghuo o ke ya mhọli eni ugu ni u she ti ma na egbe e?’”

²¹ “Igho o ya li ogbokpa egbe ni o da ti epfue ma na egbọli, ni ọa mhuẹ epfue oyi emini o mu Eshinegba eloe.”

A khi ke sa usamhi agbo
(iMat 6.25-34)

²² Igho ifesu o gueye eniye odukhokho eyoli, ọọ we, “Irarigho, a khi zẹ ni usamhi emini a ya le ali usamhi emini a ya da, o nase e, wekhi usamhi idiegbe oye emini u wa so. ²³ Agbo oye o mu egbe dose eminale,

idiegbe oye o gbo mu egbe dose ode ni a so e shi o. ²⁴ A bino ipfeli na ukhomhi idane, ẹa ro ko wekhi eri e e khiese, ẹa mhuẹ ashini e tsua eminale a shi wekhi eri e mhuẹ aka, ama eri Eshinegba o ro na we a le. A mu eloe dose we! ²⁵ Onge e onoghuo o ya dobe ri irari inyama-egbe oyoli khi ogbele oghuo ma agbo oyoli? ²⁶ Aborokhia khi u wa ya dobe riẹle ukuku emhi onana, elo o ze ni u ro a nase egbe e shi emini e kpole?

²⁷ “Sa o bino abi ebuli idodo e li e fu. Ẹa ya gbe akanya wekhi eri e do ide. Ama mhi gue a ye e khi egbegbi iSolomoni ni o tseku ligho mhuẹ itsua ni e somhi otse, ọa khue akhue nabi ebuli okhoghuo o khue.* ²⁸ Ee ni a mhuẹ ukuku irudunga, ini o khia khi igho Eshinegba o ri ide ku ebuli egbe, ni e kha laọ amo, ako a tose we-a, se u ke li e sa khi ọa ya li ri egbegbi itsua so e?”

²⁹ “Irarigho, a khi ke sa emini a ya le ali emini a ya so; a khi zẹ ni o nase e udu. ³⁰ Irari khi egbo ena agbo ona nya, wewe e na khu emhi enana, ama Ita e ni o la iloghie o lese khi e to e. ³¹ Ochoghọ emiemini u wa riẹle nya, zẹ ni Eghiele oyi Eshinegba o khi onodode, emhi elese ni u wa nono nya, ọa ya rewe ma o ne.

Epfun na obini iloghie
(iMat 6.19-21)

³² “A khi zẹ ni ulishi o mu e, e e ikuku isumha, irari khi oghuemhe oyi Ita e o khi ni o ro ri oni eghiele na e. ³³ A ri emhikpa ni a mhuẹ de, a kemhi eni ikpagho na eni ẹa mhuẹ. A zẹ ni a mhuẹ ekuẹ ukpagho ni ọa ya khakha, ali ni a gbo mhuẹ epfue shi iloghie ni ọa ya pfo wekhi oghiatọ o me asha a ti bhale o, wekhi ifu e me asha a towe. ³⁴ Irari khi ashini epfue oye o la, agho udu oye ọọ la.

A mu egbe shi eke ke ihale oyi Onomhwe

³⁵ “A mu egbe shi ugamhi, a zẹ ni ikpa eye e e ke ge.† ³⁶ Abi eni e ga ogbo e migha khe ijele oyi oni o mhuẹ we ni o ye ukue ni a ro a rue okpotso, ini ọọ bhale ni o ro kpheli obọ ode, e nyanya khueghie ode a na li aghoagho.‡ ³⁷ O ma ti eni e ga ogbo egho egbe ini oni o mhuẹ we o bhale ya e khi e mu egbe migha khe luẹ. Abi o la mhi gue a ye e khi, o ya mu egbe akanya, o lu we, o nu we shito, o ri eminale na we le. ³⁸ Oghẹle o ya khi na eni eni e e ga egho ini oni o mhuẹ we o bhale ya e khi e mu egbe shi eke ini o tseku khi itsotso ogbie, o ke khi ini ogbe o ya gbe o ro bhale. ³⁹ A lese ona khi ini oni o mhuẹ apfe o lese eghẹghẹ ni oghiatọ o ro o bhale oli owa ya do lo, ọa kha ze ni o lo oli owa ya do. ⁴⁰ Ee oye e a ke mu egbe, irari khi Omi ogbo o dobe ya bhale eghẹghẹ ni aa sa shi.” §

‡ 12:10 Li ze iMat 12.32; iMak 3.29 § 12:12 Li ze iMat 10.19-20; iMak 13.11; iLuk 21.14-15 * 12:27 Li ze 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhe 9.3-6 † 12:35 Li ze iMat 25.1-13 ‡ 12:36 Li ze iMak 13.34-36 § 12:40 Li ze iMat 24.43-44

Oni o gueƷe Ʒe ga ali oni Ʒa gueƷe Ʒe ga
(iMat 24.45-51)

⁴¹ IPita o mhila li, Ʒo, “OnomhuƷe anye u kpe ekpita ona ye abi ogbƷoka?”

⁴² OnomhuƷe Ʒo li, “Oghuo o fe khi Ʒni ƷrƷloekhu, ni o mhƷli iƷesingme, ni Ʒo gbe akanya te ode iƷesikia, ni Ʒga oyƷli o ri apfe nga obƷ, ni o gueƷe Ʒli o ri eminale na eni e ga li ke le shi eƷheƷe?” ⁴³ Ikhivose o khi na Ʒni o ga ogbƷ ogho, ini Ʒga oyƷli o bhale ya e Ʒli shi igueƷ-rieƷe. ⁴⁴ Mhi gue a ye e khi eri o ya ri emini o mhue nya nga Ʒli obƷ. ⁴⁵ Ama ini Ʒni Ʒo ga ogbƷ ogho o la udu oyƷli lie, ‘Ʒga oyemhe o she teƷe e dose’, ni o ro gbe eni eƷe ga eni ikpotso ali eni emose ni a ro shi Ʒli obƷ, Ʒo le, Ʒo da, onyo Ʒo gbe Ʒli. ⁴⁶ Eri Ʒni Ʒga oyƷli o ya bhale eƷe ni Ʒa sa shi ni Ʒa ri eƷe shi eke e khe Ʒli, ikhi eƷheƷe ni Ʒa sa shi. Ʒni Ʒga oyƷli o gbe Ʒli, o kuale Ʒli utse, o ghie Ʒli abƷ pfilo deba eƷbƷ umha-sueso.

⁴⁷ “Ama Ʒni Ʒo ga ogbƷ ogho, ni o leƷe oguemuhe oyi Ʒga oyƷli, ni Ʒa mu eƷe ni o ro rieƷe oguemuhe oyƷli, a ya gbe Ʒli itali, a nali osoli eƷbegbƷ. ⁴⁸ Ama Ʒni o ga ogbƷ ni Ʒa leƷe oguemuhe oyi Ʒga oyƷli ni Ʒo rieƷe emini o ye ni a gbe Ʒli shi, a ya gbe Ʒli ukukuƷo. Irari khi Ʒni a ri emini e bu na, emini e bu a ya mhila li. Ʒni a ri emini e lolo bu nga obƷ, emini e lolo bu a ya mhila li.

Ijesu Ʒa ri opfomhe bhale ama okemhi
(iMat 10.34-36)

⁴⁹ “Erali mhi bhale ya pfi shi eke agbƷ ona. Abi a khe khi e she a lala. ⁵⁰ Mhi mhue ibatizi ni mhi ya mie shi egbe. Egbe e a ke sheshe mhe ne ini mhia li mie Ʒli se.* ⁵¹ Eri a dabi khi opfomhe mhi ro bhale eke agbƷ? Iye! Okemhi mhi ro bhale. ⁵² Rote memena vu, eƷbƷ oshe ni e la omhuƷe-apfe oghuo e ya kemhi egbe. Aase Ʒ e mu okhƷli vule shi aava o, aava o e mu okhƷli vule shi aase o. ⁵³ Ita ali omiƷli onomose e ya mu okhue vule shi egbe we Ʒo. Inyo ali omiƷli onokpotso e mu okhue vule shi egbe we Ʒo. InyoƷo ali osami Ʒli, e ya mu okhue vule shi egbe we Ʒo.”†

IleƷe emini eƷheƷe o ngme
(iMat 16.2,3)

⁵⁴ Ijesu o gueƷe eni eƷbƷ nya, Ʒo, “Ini a da me khi otughunu o gbe shi obini ovƷ o te e tiemhi eko ne, aƷoagho a lie khi ame o ya rue, ame o rue esheshigho. ⁵⁵ Ini akpekpeli o rote ukieƷie ogobƷ ini a so alo ghue obini ovƷ o te e lo eko e li ne, e khi ogbe o ya nye amo, esheshigho o ligho. ⁵⁶ Ee erugamhi-kualo, a leƷe abi a lie bino abi eke ali ukhui o ngme, a guele abi ogbe o ya li. Elo o ze khi aa leƷe abi eƷheƷe o ngme memena?”

YeƷe ali obe e a ro nu egbe rieƷe
(iMat 5.25-26)

⁵⁷ “Elo o ze khi a gueƷe egbe e emini o te ode ni a ke rieƷe Ʒli?” ⁵⁸ Abi yeƷe ali oni o lue ezo a lie ke le ikotu, roshaka ni a ro rieƷe neni a ramhi ikotu. Ini Ʒa khi igho, eri o ya ti e bhale ufuƷeƷe oyi osƷ-ezo, oni osƷ-ezo o muƷe ghi Ʒni o omheƷe, Ʒni o mheƷe eƷbƷ muƷe ya pfilo owa ighumha. ⁵⁹ Mhi gueƷe e khi u wa ya tigbe lase aƷo le, ini u wa li fali oko ni a ya fie pfo nya.”

13

Ini eƷe aa li mupfi eri a li ya pfua

¹ EƷheƷe aƷo, eƷbƷ eghuo ni e la aƷo e gueƷe ijesu abi oghie iPaleti o ku Ʒlia eyi eƷbƷ iGalili eghuo ni o gbolo-a ma Ʒlia eyi elamhako ni a ro luase obo. ² Ijesu Ʒo we, “Eri a dabi khi olamhe eyi eni eƷbƷ iGalili eƷbƷ e dose olamhe eyi eƷbƷ iGalili ni e kpole, ni o ze khi e gho na we osue?” ³ Iye! Aa khi igho, ini eƷe aa li mupfi, igho eƷe a ya li pfua. ⁴ Abi khi eri a dabi khi eƷbƷ ogbalale ni owa atonga ni o la eke iSiloamu o de mu gbolo-a eƷbƷ, khi olamhe eyewe e kholo dose eyi eƷbƷ ni e kpole ni e la iJerusalemu? ⁵ Iye! Mhi gue e ye e khi ini eƷe aa li mu pfi, igho a li ya pfua.”

⁶ AƷo ijesu o la ze okhe irokhokho oyi Ʒara okhua-eni ni Ʒa ya mo. Ʒo we, “Omose oghuo o ko okhua-eni shi ogba upfonu. O je o ya bino ini loƷi me udumhi o pfa, ama Ʒa me emhikhoghuo o. ⁷ O gueƷe omose ni o ri eƷe a khu oni ogba upfonu, Ʒo li, ‘Oonokpe-esƷe na ni mhi te e kiasƷe oni Ʒara ona ini mhi me udumhi o, mhia me okhoghuo. Ka khi Ʒli-a, elo o ze ni o ro le eke shi afue?”

⁸ “Ʒni omose o lema Ʒni o mhue oni ogba ipfonu, Ʒo li, ‘Ʒga kpeƷe ze Ʒli obƷ ukpe ona bino ni mhi ga gase udi Ʒli, ni mhi ku ifatalaza shi o bino. ⁹ O kha mo idumhi ishukpe, o ti, ama ini Ʒa ke mo, u khi Ʒli-a.”

Ijesu o ri okpotso ni o guogho-a ze eƷe iyemheƷa.

¹⁰ EƷe iyemheƷa, ijesu o la owa ugamhi u seƷe eƷbƷ. ¹¹ Okpotso oghuo o la aƷo ni o khia khi o gbe ikpe igbelele ni ayemhe okphaghe o te mu Ʒli gonƷ-a. Eri o ke nyese, Ʒa ke doƷe e vule migha. ¹² Abi ijesu o ro me Ʒli, o lu Ʒli lasele, Ʒo li, “Kpotso, ughuamhi oye o she pfo.” ¹³ O ri abo nga Ʒli eni egbe, aƷoagho Ʒni okpotso o vule migha, o kueghe Eshinegba. ¹⁴ Elemhi e bi Ʒni o mheƷe shi oni owa ugamhi khi ijesu o ri Ʒni okpotso ze eƷe iyemheƷa. Ʒni omose Ʒo gba Ʒli ni e gba, “OgbeƷe esesa e la efo uka ni awa ro o gbe ikanya, a ke bhale eni ogbeƷe esesa eƷbƷ ni a la o re e ke ze, ama a khi ke bhale eƷe iyemheƷa.* ¹⁵ OnomhuƷe o so li o, Ʒo, “Ee eƷbƷ eri ugamhi ku alo, Ʒa khi eri a taghie ichi ali ikphere eye-a shi ashini a

* 12:50 Li ze iMak 10.38

† 12:53 Li ze iMika 7.6

* 13:14 Li ze Okialii 20.9-10; iƷeut 5.13-14

geno wə shi, a rue wə je okə ya da amə eļe iyemhəa?"¹⁶ Elo o ke zə ni okpotso ona ni o li khi omiomi Aburaamu ni okphaghiə o she geno ikpe igbēlele, ni aa rō li ya taghiə ɔli-a eļe iyemhəa?¹⁷ Abi iJesu o rō ngme ona se, omama o mu egbo ni e mu okhōli vule shi ɔli o, ama ikanya ɔnyaloa nya ni o gbe o ri egbe e mu eni egbo.

Okhə irokhokho oyi ukpamhi ɔara iMositadi

(iMat 13.31-32; iMak 4.30-32)

¹⁸ IJesu o mhila wə, ɔo, "Sə Eghiele oyi Eshinegba o fə li? Elo mhi fə ya ri ɔli khokho? ¹⁹ Eri o li abi ukpamhi ɔara iMositadi ni ɔgbō o rae ya kō gba. Oo fu, o mele ukpokpomhi ɔara ni ipfeli e ku eko shi iguabō eyoli a."

Okhə irokhokho oyi ifuma (iMat 13.33)

²⁰ O gbo rō mhila wə, "Elo mhi fə ya ri Eghiele oyi Eshinegba khokho?" ²¹ Eri o li abi ifuma ni okpotso o rō ma italabi ifulawa esə wushe ni o fuma shio."

Ode na pfi (iMat 7.13,14,21-23)

²² Eghēghe agho, iJesu o kiakia ɔli khi ɔli, o sēsə egbo abi o li je iJerusalemu. ²³ ɔgbō oghuo o mhila li, ɔo, "Onomhūe, ikuku egbo tšə Eshinegba o ya mie pfuese?"

IJesu ɔo wə, ²⁴ "A rōshēka ni a rōte unu-ode na pfi lo. Mhi gue a yə e khi ebubu egbo e ya rōshēka ni wewə e lo, ama, ɛa ya dobe. ²⁵ Itobō khi ini ɔni o mhuə owa o da vule ya pfi okpə ode ne, eri a mema migħa olase ke kpheli ode shi afue, a lema, a lie, 'Oga kpəkpe khueghie ode a na anye.'

"Ama o sō wə o, ɔo, 'Mhi aa lēsə e wəkhī eri mhi lēsə obini a te bhale.'

²⁶ "Eghēghe agho, a ya lie, 'Anye nu e le, anye nu e da, u gbo la ifu apfə eyi anye e sēsə.'

²⁷ "Ama o ya gbo lie, 'Mhia lēsə obini a te bhale. Eə nya a vu mhə ana lasēle, eə egbo okhōlo.'[†] ²⁸ Agho egbo e la ke viə, eə gbe akō akō, ini a mē Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu ali emekeguele obini Eghiele oyi Eshinegba ama a khu e ya lase. ²⁹ Eghēghe agho egbo e ya rōte obini ovō o te e ngale ali obini ovō o te e lo eko, ali ukiekie obita ali ukiekie ogobō ini a sō alo ghue obini ovō o te e lo eko bhale, e ya shitō shi ukue na Eghiele oyi Eshinegba.[‡] ³⁰ A bino khi a ya mē egbo eghuo ni e kpə kpe ukhokho e ya kpe odalo, egbo ni e kpə kpe odalo e ya ke kpe ukhokho."[§]

Ingme oyi iJerusalemu o to iJesu egbe (iMat 23.37-39)

[†] 13:27 Li zə Iwolo 6.8 [‡] 13:29 Li zə iMat 8.11-12; 22.13; 25.30 [§] 13:30 Li zə iMat 19.30; 20.16; iMak 10.31

* 13:35 Li zə Iwolo 118.26; ijere 22.5 ^{*} 14:5 Li zə iMat 12.11 [†] 14:10 Li zə Ekpi 25.6-7 [‡] 14:11 Li zə iMat 23.12; iLuk 18.14

³¹ Eghēghe agho egbo iFarisi eghuo e bhale deba iJesu, e ɔli, "Vu ana lasēle irari khi oghie Erōdu o nono ni lōli gbe-a."

³² IJesu ɔo wə, "A ka gueyē ɔni anyakō ɔgho, 'Khi mhi ya khu ayemhə okphaghiə egbo egbe lasēle ali mhi gbo ri egbo ya ze amo ali akō, ama akopfua mhi ya gbe akanya oyemhə pfo.' ³³ Abibi o riē li, mhi mema ya ti okiali ke je odalo, amo ali akō ali akopfua, irari khi emekeguele okhōghuo ɔa khi ɔni o mē asha a ghu shi ɔli oboese se ni iJerusalemu.

³⁴ "Eekhue-oo! iJerusalemu, iJerusalemu. Eə ni a gbolo emekeguele-a, ni a gbolo e tono eni a ghie ghi e eche, iti-ingmē o ghole mhə ni mhi kono imiē kugbe, abi okhokho o lie kono imi ɔli shi ifu ipfua, ama ɔa ghole e![‡] ³⁵ A bino khi apfə oyē e khi ikpukpu igbe e ke khi. Khi ɔgbō ɔa ke la o, mhi gue a yə e khi aa ke ya mē mhə, se ini oni egheghe o ramhi ni a ke rō a lie, 'Eshinegba o khi vōsə na ɔni o ri eva oyi Onomhūe bhale.' ^{**}

14

IJesu o gbo ri ɔgbō ze eļe iyemhəa

¹ ɔgbēleghuo eļe iyemhəa, iJesu o je apfə oyi okhemhūe iFarisi oghuo ya le eminale, egbo e ri ɛloe mema shi ɔli egbe ni e mē emini o ya li. ² Itobō khi ɔmōsə oghuo o la agho ni o fumhi abō ali awə. ³ IJesu o mhila eni iFarisi ali eni e sēsə Ishi eyi iMosisi, "O fə ti elemhi Ishi eyi iMosisi ni ɔgbō o rō ri ɔgbō ze eļe iyemhəa, abi khi ɔa ti?" ⁴ Ama ɛa pfa shi ɔli ekə. Igho o pfi obō rue ɔni ɔmōsə, o rōli ze, o rue ɔli obō-a, ɔli o ke je.

⁵ O mhila wə, ɔo wə, "Ongeə onoghuo o ya mhōli ɔmō, o ke khi ɛna ni o ya de pfilo ilija ni ɔa ya nyanya mu ɔli o lasēle, ini o riēkhi eļe iyemhəa?"^{*} ⁶ ɛa mē sō shi ɔli o.

IJesu o sēsə osēsə iregbe-tiemhi ekə

⁷ IJesu o mē abi egbo eni a lu bhale oni ukue, e li ya shitō ashini o mhuə ekpə shi oni ukue, o zə okhə irokhokho khasə wə, ɔo wə, ⁸ "Ini ɔgbō o lu e bhale ukue ni a la rue ɔmueshi khi kpə todə ya shitō ashini o mhuə ekpə, itobō khi, otšə a she li kpə lu ɔgbō ni o mu ɛloe došə li shi oni ukue. ⁹ Ini a mē ghō, ɔni o lu e shi ukue, o ya bhale deba e, ɔo, 'Kpəkpe vule ni ɔmōsə ɔna o shitō.' Eghēghe agho u ri omama ya shitō ukpəkhomhi onikeke. ¹⁰ Ama ini a lu e shi ukue, kpə ya rue ukpəkhomhi onikeke shitō na rō bhale ya e khi ɔni o luə shi oni ukue o bhale deba e, ɔo 'ɔmūe, vule je ukpəkhomhi ni o yagha.' Eghēghe agho u mhuə ekpə shi ukpəloe oyi ɔgbokpa ni o ga la oni ukue.[†]

¹¹ Irari khi ɔni o da ti egbōli nga, a ya ti ɔli

tiemhi, ama ɔni ɔ da ti egbɔli tiemhi, a ya ti ɔli nga.”[‡]

¹² Igho iJesu ɔ gueye ɔni ɔ lu ɔli shi oni ukue, “Ini u ya nye ekhe feli egbo, khi lese lu emole e, ali inyoghuo e, ali egbo eye ali eni e pfue tse, irari khi e li dobe e ghie lu e shi ekhe ni e nye elelese, ni o li abine khi e she fali e ota to ɔ. ¹³ Ama ini u mhɔli ukue, luno egbo eni ea mhɔli ali egbo eni ea mhɔli awe e kia ali eni e guogho awe-a ali ezalo. ¹⁴ Egheghe agho u mhɔli ikhivose. Itobo khi ea ya dobe fali e oru to ɔ. U ya me eleli ogbele ite-eghuli-guale oyi egbo ni e pfuase.”

Okhe irɔkhokho oyi ukue Oniemhi (iMat 22.1-10)

¹⁵ Abi omose oghuo ni e ga shito shi eni ekhe, ɔ ro suo abi iJesu ɔ ngme, ɔɔ li, “Oghelɛ o ya khi na ogbo ni ɔ ya la ukue na Eghiele oyi Eshinegba le emhi.” ¹⁶ IJesu ɔ so ɔli ɔ, ɔɔ li, “Omose oghuo ɔ mu egbe ni ɔ ro ya mhue ukue oniemhi. ɔ lu ebubu egbo shi oni ukue. ¹⁷ Egheghe oni ukue o ramhi, ɔ ghie oni ɔɔ ga li ghi egbo ni ɔ lu shi oni ukue, ɔ ɔli ɔ ka gueye we, ɔ lie, ‘A bhale khi mhi she mu egbe se.’

¹⁸ “Ama ogbogbo ɔ guele emini o ze khi lolɔ a ya me ashahale. Oni odode ɔɔ li, ‘Mhi lese de eke ishemhi, mhi ya le ya bino ɔli. Kpekpe khi wola.’

¹⁹ “Olese ɔɔ li, ‘Mhi lese de ena agbhaghamhi ishe ni a ge toma aava aava kugbe, ni a ro gua ishemhi. Mhi ya le ya rewe gbe akanya bino. Kpekpe khi wola.’

²⁰ “Igho olese ɔɔ, ‘Mhi lese rue okpotso mhi aa ya me ashahale.’

²¹ “Igho oni ɔɔ ga ni a ghie egho, ɔ nyene egbe ukhokho ya gueye oga oyoli, abi eni egbo e ngme nya. Igho elemhi e li bi oni ɔdapfe. ɔɔ oni ɔ ga li, ‘Nyanya fie je olase, ka kia ode ni e je ifu apfe nya, wolo egbo eni ea mhue. Eni e ghu abo ali awe-a ali ezalo ali eni ea dobe a kia bhale.’

²² “Igho oni ɔɔ ga ogbo ɔ bhale, ɔɔ ‘Oga mhi she ye usomhi ni u ghie mhe, ama owa ɔa kie vo egbo ne.’

²³ “Igho oni oga ɔ gueye oni ɔɔ ga ogbo ogho, ɔɔ, ‘Je ode ali ifu apfe ya lu we lolo ni owa oyemhe o vo. ²⁴ Mhi gueye e khi ogbokhoghuo ɔa la egbo ni mhi ri ebe ghi ni ɔ ya ri unu mu eminale ni mhi nye.’”

Emini o ya gbe e, ni u ro khi omɔ odukhokho (iMat 10.37,38)

²⁵ Ebubu egbo e deba iJesu le iJerusalemu, iJesu ɔ nyene alo gueye we, ɔɔ we, ²⁶ “Ini ogbo okhoghuo ɔ da nono ni lolɔ bhale deba mhe ni ɔa ro da kie itali ali inyoli ali ughue ɔli ali imioli, ali inyoghuo ɔli, ali agbo oyoli ne, ɔa ya dobe khili omɔ odukhokho

oyemhe.”[‡] ²⁷ Ogbo ni ɔa da tsua apfida oyoli ke deba mhe ne, ɔa ya dobe khi omɔ odukhokho oyemhe.*

²⁸ “Ongee onoghuo ɔ ya to owa atonga ni ɔa ya kpe tode shito ta ingme ni o ya gbe ɔli, ni ɔ me ini lolɔ ya mhue ikpagho to li pfo? ²⁹ Ini ɔa khi igbo, ɔ kha ri ɔli gbe ni ɔa ke ro dobe to li pfo, eri egbokpa ni e da me oni owa e ri oni omose ya ke li egia. ³⁰ E lie, ‘Omose ɔna ɔɔ to owa ama ɔa ke dobe to li pfo.’

³¹ “Oghie onoghuo ɔɔ nono ni lolɔ ri okhue ghie oghie olese ni ɔa kpe tode ya shito sa bino ini lolɔ ya dobe ri egbo agbele igbe 10,000 ya nu oni oghie ogho ni ɔ mhue egbo agbele uye 20,000 kholi? ³² Ini ɔ me khi lolɔ aa ya te ɔli ɔ, eri ɔ ya nyanya ghie egbo ghi oni oghie abi ɔa li ramhi ɔli egbe ne, ɔɔ li ze ni wewe e ro riyele.

³³ “Igho khi ogbo ni ɔa rue emhikpa ni ɔ mhue obo-a, ɔa ya dobe khi omɔ odukhokho oyemhe.

Ugbheli (iMat 5.13; iMak 9.50)

³⁴ “Ugbheli o ma ti gba, ama ini ugbheli ɔa ke mhue iviolɔ oyoli, se a ka gbo dobe ya ri ɔli ke gbo mhue iviolɔ oyi ugbheli?

³⁵ Egheghe agho aa ke ri ɔli ya riyele emhi okhoghuo, wekhi eri a ya ku ɔli shi eke ni o ri eke wogho, ama eri a ke ya ku ɔli kua.

“Oni ɔ mhue eso ɔ ro suo.”

15

Okhe irɔkhokho oyi osumha ni ɔ wa-a (iMat 18.12-14)

¹ Igho ebubu emionoga ali ena olamhe e bhale ti mama iJesu ni e ro suo ingmemhi ni ɔ ngme. ² Ama egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e, “Oni omose ɔna ɔ kpe abo e mie egbo olamhe, ɔ gbo nu we e le eminale.”*

³ Igho iJesu ɔ ze okhe irɔkhokho khasa we, ɔ, ⁴ “Ini o khia khi onge e ɔ mhue isumha egbhueshe, ni a ro bhale ya e khi oghuo ɔ wa ɔ a, se ɔ ya li? Aa khi eri ɔ ya ze oghuo ɔa la egbhueshe eni e kpole obo shi ifu odagbe ifufu, ɔ vu ya nono oghuo ni ɔ wa egho, ramhi ni ɔ ro ya me ɔli mu? ⁵ Ini ɔ me ɔli, egbe ee mu ɔli, ɔ mu ɔli ta ike. ⁶ Ini ɔ ramhi apfe, ɔ luno emole ɔli ali idogbapfe eyoli, ɔɔ we, ‘A bhale ya nu mhe ghelɛ irari khi osumha oyemhe ni ɔ wa, mhi she me ɔli mu.’ ⁷ Mhi gueye e khi ini ogbo olamhe ɔ mu pfi, oghelɛ o la iloghie dose ogbo oghuo ɔa la egbhueshe ni e she pfuase ni ea ke nono imupfu.

Ukpagho ni o waa

⁸ “Ini o khia khi okpotso ɔ mhɔli ikpekhuhi igbe, ni ɔ ro wase oghuo ɔ-a, se ɔ ya li? ɔa khi eri ɔ ya ri akpa ru, ɔ fuomhi owa nguene,

‡ 14:26 Li ze iMat 10.37 * 14:27 Li ze iMat 10.38; 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23 * 15:2 Li ze iLuk 5.29-30

o kuegbe-a nono ɔli ramhi ni ɔ rɔ ya me ɔli rue? ⁹ Ini ɔ me ɔli rue, ɔ luno emɔle ɔli ali idogbapfe eyɔli, ɔɔ we, 'A bhale ya nu mhe ghele irari khi ukpekhuhi oni o wa mhe-a, mhi she me ɔli rue.' ¹⁰ Mhi gueye e khi igho igeni eyi Eshinegba e lie ghele ini ogbo olamhe oghuo ɔ mu pfi."

Omɔ oni o wa-a

¹¹ Ijesu ɔ gbo ze okhe irɔkhokho ona khase we, ɔɔ we, "Omose oghuo ɔ ya laɔ ni ɔ mhuɛ eniye emose aava. ¹² Onikeke ni ɔ laɔ, ɔɔ itali, 'Itamhe, kemhi ugu ni o ya khi oyemhe na mhe.' Ighe ɔni itali ɔ kemhi oni ugu na we. ¹³ Oa tese ne, ɔni omɔ oghe ɔ tsua ugu eyoli. O vu je ɔli odonue oboese, ɔ ya pfuse epfue eghe kua. ¹⁴ O pfuse epfue eghe nya kua se, ukpokpomhi okiamhi o lo oni ushishi oghe nya le. Oyemhe o gbe ɔli. ¹⁵ Ighe ɔ le deba omose ni ɔ khi omɔ eke aghe. O ri egbɔli mele ɔni ɔɔ ga ɔni omose-a. O ghie ɔli je ishemhi oyoli ni ɔ ri eminale na igulu eyoli ke le. ¹⁶ O nono ini lohi me asha ke le eminale ni eni igulu e le kpole. Ama ogbokhoghuo ɔa bo eminale na li. ¹⁷ Abi egbhali eyoli e ro tiemhile, ɔ mhila egbɔli, 'Oa khi eri ighumha eyi itamhe nya e me eminale a le, e keshe shi, ni mhi ro la ana ri egbe na okiamhi a gbe ya ghua! ¹⁸ Mhi nyene egbe ya je apfe deba itamhe, ni mhi ya lie ɔli, Ita mhi she lamhe na Eshinegba ali yeye. ¹⁹ Mhia ke te ɔni abi a lu omie, rue mhe abi ogumha oghuo oye.' ²⁰ Ighe ɔ vu ya je deba itali. Ama abi ɔ li bhale ni ɔ kie nuata shi apfe eghe, itali ɔ me ɔli, ɔ mhuɛ ilelemhi na li. O na ya mu ɔli, ɔ pfi abo gege ɔli uruli, ɔ pfi ɔli elemhi egbe. ²¹ Oni omɔ ɔɔ itali, 'Ite, mhi she lamhe shi Eshinegba ali yeye ɔ, mhia ke te ni a lu omie, ke riehe mhe abi eni e e ga e otuoghuo.' ²² Ama itali ɔ luno eni e ga li, ɔɔ, 'Okuekhoogo! A nyanya a rue egbegbi itsua ni e somhi otse nya bhale so li. A rue ukhui shi ɔli obɔ, ni a ri ekuɛ so li. ²³ A mu ena ni ɔ khɔbo bhale ni a gbe ɔli-a ni awa mhuɛ ukue ke ghele gbii. ²⁴ Irari khi eri omimhe ɔna ɔ kpɛ ghu-a ama ɔ she guale. Eri ɔ kpɛ wa ama a she me ɔli rue.' Ighe e lu ukue, e ghele gbii. ²⁵ Eghenge aghe omioli onogbhali ni ɔ kpɛ la ifui ishemhi ɔ rote ishemhi jele. Abi ɔ ro ti mama apfe, ɔ suo eko ebola ali ishimhi. ²⁶ Oni omioli oghe ɔ lu ɔni ɔɔ ga ɔyi itali oghuo, ɔ mhila li, ɔ, 'Elo a me?' ²⁷ Oni ɔɔ ga ɔɔ li, 'Inyoghuo e ɔ jele, ni ite ɔ ro gbe ena ni ɔ gbɛdi oghuo-a. Irari khi ɔ jele shi itoto ali oghele.' ²⁸ Ighe elemhi e bi ɔni inyoghuo ɔli onogbhali oghe, ɔa ke lama lo owa le. Ighe itali ɔ le deba li, ɔ lema li ɔ lo le. ²⁹ Ama ɔɔ itali, 'Bino oonokpe-ingme ni mhi te la ana a ge, ni mhia a tigbe da ushi oye okhoghuo ghue, ama agbo agbo wa tigbe mu elamhi okhoghuo na mhe ghue, ni emole

mhe e li nu mhe ghele. ³⁰ Ama abi omie ɔna ni ɔ tsua itsua epfue eye ya pfueche kua na idegbe ɔ ro jele, u ya gbe ena ni ɔ gbɛdi-a na li.' ³¹ Itali ɔɔ li, 'Omimhe, eghenge kpa u te nu mhe la akana, emhikpa ni mhi mhuɛ eye e khi. ³² Ama o ti ni awa ghele, irari khi eri inyoghuo ɔna ɔ kpɛ ghua, ama ɔ she nyene egbe bhale agbo; eri ɔ kpɛ wa ama a she me ɔli rue.' "

16

Okhe irɔkhokho oyi ɔreloekhu ɔna ikpamhika

¹ Ijesu ɔ ze okhe irɔkhokho khase eniye odukhokho eyoli, ɔɔ we, "Omose oghuo ni ɔ pfue ɔ la ɔ, ɔ mhuɛ ɔreloekhu epfue enayoli. A gueye ɔni omose khi ɔni ɔreloekhu ɔ pfuse lue epfue-a. ² Ighe ɔ lu ɔli, ɔ mhila li, 'Elo ona o khi ni mhi a suo idiegbe oye? Rokhashe mhe ghue abi u li gbe akanya oye irari khi waa ke gbolo ya khi ɔreloekhu oyemhe.' ³ Ighe ɔni ɔreloekhu ɔ sa ɔ, 'Se mhi li ya kia abi oga oyemhe ɔ ro ya khu mhe akanya ena? Mhi aa mhuɛ itoto ni mhi ro dobe ya gua ishemhi. Omama omhila kia-kia ɔɔ mu mhe. ⁴ Mhi lese abi mhi ya li ini egbo e zemhe lo apfe oyewe le ini a khu mhe akanya.'

⁵ "Ighe ɔ lu egbo ni e lo oga oyoli ota. O mhila onodode, 'Ingme u lo oga oyemhe?'

⁶ "Oo li, 'Igalɔ oili olivu egbhueshe asha elele.' Oni ɔreloekhu ɔɔ li, 'Mo ebe, shito khi we-a, ni u keke igalɔ egbhueshe asha ene.' ⁷ O mhila onuzava, 'Ingme yeye u lo?'

"Oo li, 'Ikpulu ado agbele.'
"Oo li, mo ebe shito khi we-a ni u keke egbhueshe asha eleli.'

⁸ "Oni oga oghe ɔ kueghe ɔni ɔreloekhu ɔna ikpamhika oghe, irari khi ɔ riehe ingme ikpamhika ni oli abi ileingme. Irari khi egbo ena agbo ona e lese abi e li ri ikpamhika nu egbe e ngeli dose abi egbo ni e khi ena akpa e li. ⁹ Mhi gue ɔli e ye e, a ri epfue ni a mhuɛ mu emole shi agbo ona ni a ro bhale ya e khi ini e pfo, a ya ze e lo iloghie.

¹⁰ "Ogbo ni a da dobe ri egbe e nga shi ukuku emhi ni a ro nga li obɔ ne, ɔ ya ze regbenga shi eminiemhi, ini a roli nga ɔli obɔ. Oni ɔa da ze ri egbe e da shi ukuku emhi ne, ɔa ya ze ri egbe da shi eminiemhi. ¹¹ Ini u wa ze ni a regbenga shi epfue na agbo ni a ro shi e obɔ, se a li ya ri egbegbi epfue nge obɔ? ¹² Ini o khia khi u wa ze ri egbe e nga shi epfue oyi ogboese, oghuo ɔ ya ri oye ne?

¹³ "Aa me ɔni ɔɔ ga ogbo ni ɔ dobe ya ke ga ega aava utoghuo. Eri ɔ ya nono ingme oyi oghuo, ɔa nono ingme oyi onokpole. Oo suo eso na oghuo dose onokpole. Wa dobe ya ke ga Eshinegba u gbolo e ga ukpagho.*"

Oseɛ eyi ifesu eghuo

(iMat 11.12,13; 5.31,32; iMak 10.11,12)

14 Abi eḡbo iFarisi ni e nono ingme ukpaghò dōsẹ e rọ suọ ona, e dọ iJesu ọkọnyọ. 15 IJesu ọọ wẹ, “Eri a ngeli ukpẹloe agbọ ni a rọ ke khasẹ khi eni angeli oyẹwẹ o migha shi ipfuasẹ a khi, ama Ẹshinẹgba ọ lẹsẹ usamhi yadu oyẹ. Emini eḡbo ẹẹ bino khi oo mu ẹloẹ gba, eri ọọ kpasẹ Ẹshinẹgba.

16 “Eri a ri Ushi oyi iMosisi ali emini emekeḡuele e keḡe gbe akanya ramhi eḡheḡhe oyi iḶoni Oni ọọ batazi eḡbo. Rọte eḡheḡhe aghọ vu ya ramhi memena, eri a ri unḡmemhi oyi Eḡhiele oyi Ẹshinẹgba a tse abọ, ọḡbọkpa ọ rọsheka ini lọli doḡe lo ọ.† 17 O ya keḶe ni eḡe ali ukhuli ni e kelea, ama ukpamhi unḡmemhi okhọghuo kpele ọa ya de Ishi eyi iMosisi pfi-a.‡

18 “Ọmọsẹ ni ọ da khu ughuẹ ọli pfi ni ọ ya rue ọkpotos ọlese ne, ọ she kia okia. Ọmọsẹ ni ọ da rue ọkpotos ni a khu ughuẹ, ọ she li kia okia.§

Ọmọsẹ ni ọ pfue ali iLazarọsi

19 “Ọmọsẹ oghuo ọ ya laọ ni ọ mema pfue. Ọọ sọ itsua enete ni e somhi otse ni e ḡhale, ọ li agbọ nyafunyafu ogbeḶe kpa. 20 Ọmọsẹ oghuo ọna umhamẹ ni a lu iLazarọsi, ọ li ya la ọ. Igboko e ḡe ọli. A tsua li bhale odẹ unueḶpe oyi ọni ọmọsẹ ni ọ ḡhọ pfue oḡhọ eḡheḡhe kpa. 21 Eri ọni iLazarọsi ọ shiṶo oni odẹ unueḶpe oyọli ini lọli mẹ eminale ni e rọte ọli ukhomhi itebu de kua rue le. Eri ewa e gbolo bhale ya laḶo ọli eni igboko.

22 “Eḡheḡhe ọ bhale ni ọni iLazarọsi ọ ro ghua. Igeni eyi Ẹshinẹgba e bhale ya tsua li je ashini Aburaamu ọ la. Ọmọsẹ ni ọ lighọ pfue eḡhọ, ọ li ghua, a ri ọli tọ. 23 Ilimhi iriẹriẹ ni ọ la mẹ osue, ọ yasẹ alo idane, ọ mẹ Aburaamu khi ọ nuata shi luẹ egbe, iLazarọsi ọ shiṶo mama li. 24 Iḡhọ ọ lu leghe, ‘Aburaamu ita! KpeḶpe mhuẹ ilẹlemhi na mhẹ. Ghie iLazarọsi ni ọ to obọ amẹ to mhẹ ẹḶemhi, itobọ khi mhi la ukpokpomhi osoli elemhi erẹ memena.’

25 “Ama Aburaamu ọọ li, ‘Ọmọ sato khi abi u rọ la agbọ, u she mie eminete eye, ama iLazarọsi ọ mie emini ẹa ti eyoli. Mena egbe e pfọmhi ọli shi ana, yeyẹ u la ukpokpomhi osoli. 26 Ini a ri obọ rue ona ọ shi eḶe, rọte ashini u la bhale ana uḡbilimhi eḶe ọ pfa awa a. Irarighọ, eni ẹẹ nono ni wẹwẹ e rọte ana da je obini u la, ẹa ya doḶe wẹkhi eni e la obini u la e doḶe ya da bhale deba anye oola.’

27 “Oni ọmọsẹ ọọ ọli, ‘kpeḶpe mhia lema ẹ, ghie iLazarọsi je apfẹ oyi itamhẹ, 28 irari khi mhi mhuẹ inyọghuo emọse oshe. Zobẹ ni ọ ya tse agua yẹ wẹ ini e khi bhale asha osoli ona.’

29 “Aburaamu ọ sọ ọli ọ, ọọ li, ‘E mhuẹ Ishi eyi iMosisi ali emekeḡuele, e ri esọ shi wẹ eḶe.’

30 “Oni ọmọsẹ ọọ li, ‘Ilye, Aburaamu ita, ini oḡbo ọ rọte eḡhuli guale ya tse agua yẹ wẹ, e ya mu nyenẹ.’

31 “Aburaamu ọọ li, ‘Ini ẹa ri esọ shi emini Ishi eyi iMosisi ali emekeḡuele e ngme, ẹa ya ri esọ shi eḶe ini oḡbo ọ tseku rọte eḡhuli guale.’ ”

17

Olamhẹ ali igbekua (iMat 18.6,7,21,22; iMak 9.42)

1 IJesu ọọ eniyẹ odukhokho eyọli, “Emini e ri oḡbo ọ lamhẹ olamhẹ e mema ya bhale, ama o ma khọḶo ọni oḡbo ni o rọte obọ oyọli bhale egbe. 2 O ti nẹ ini a mu eḶhe iko zu oḡbo oḡhọghọ uruli tsua pfilo okẹ oniẹmhi, dọsẹ ni ọ rọ ya zẹ ni ọtuọghuo ikuku eniyẹ enana ke lamhẹ olamhẹ. 3 A mhọli eḡbhẹ shi emini a riele.*

“Ini inyọghuo ẹ ọ lamhẹ, gue ọli yẹ ọli. Ini ọ mu nyenẹ, gbekua na ọli. 4 Ini ọ lamhẹ nẹ iti ishilia ogbeḶe, ni ọ rọ bhale ya lema ẹ eni iti ishilia eḡhọ, ni ọ rẹ, ‘Mhi mu nyenẹ.’ U mema ya gbekua na li.”

Irudunga

5 Eni ighiusomhi na keḶe ogbava ni iJesu ọ zẹ, ẹẹ, “Ọnọmhuẹ, zese irudunga oyanye-a.” 6 Onọmhuẹ ọọ wẹ, “Ini u mhuẹ irudunga ni o she abi ukpamhi imọsiti, u ya liẹ qara ọaghie ona, ‘Ọo eḶe-a, ni u ya gbọla shi elemhi okẹ oniẹmhi!’ O ya suọ nẹ.

Akanya oyi ọni ọ ga oḡbo

7 “Ini ọngẹẹ ọ fẹ mhuẹ ọni ọọ ga li ni ọ gua ishemi ẹ nali, okekhi isumha ọ ri ẹloẹ ẹ khu nali. Eri ọ ya liẹ ọli, ‘Nyanya bhale ya le eminale ini ọ rọte ishemi jele?’ 8 Ọa khi eri ọ ri ochoghọ ya kpe liẹ ọli, ‘Ka nye emhi ogbomhi na mhẹ, u kpha li na mhẹ ni mhi le. Mhi kha le se, ni mhi rọ da se, u tigbe ya le oye?’ 9 Ọ ya tse ọni ọ ga oḡbo oḡhọ ọ mu ikanya irari khi ọ da ye usomhi ni ọ ghie ọli? 10 Iḡhọ khi ẹẹ, ini a riele abi a ghie ẹ se, a ke liẹ, ‘Eni ẹ ga oḡbo tse anye khi, akanya khi akanya oyi anye, anye ẹ gbe.’ ”

Ijesu ọ ri emọse ishọmha ze

11 Abi ijesu ọ rọ je iJerusalemu, ọ rọte iteva ẹoli iSameria ali ẹoli iGalili ii dọsẹ. 12 Abi ọ li lo ẹoli oghuo le, emọse ogbe ni efafe e mu e bhale deba li, e ta pfi migha. 13 E tseḶe leghe, ee liẹ, “IJesu Onọmhuẹ, mhuẹ ilẹlemhi na anye!” 14 Abi ijesu ọ rọ mẹ wẹ, ọọ wẹ, “A ka ri egbe ẹ khasẹ ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba.” Abi e li lẹ eḡhọ, eni efafe e kala wẹ egbe-a, e ze.† 15 Iḡhọ oghuo ọ elemhi wẹ, abi ọ rọ mẹ khi lọli ze, ọ nyenẹ egbe ukhokho

† 16:16 Li zẹ iMat 11.12-13 ‡ 16:17 Li zẹ iMat 5.18 § 16:18 Li zẹ iMat 5.32; 1 iKọri 7.10-11 * 17:3 Li zẹ iMat 18.15 † 17:14 Li zẹ iLẹv 14.1-32

bhale, o kueghie Eshinegba leghe. ¹⁶ O bhale ya de yeshi iJesu odalo, o tse oli uwegbe. Ongi iSameria oni omose o khi. ¹⁷ Igho iJesu o mhila we, "Oa khi egbo ogbe a ro ze? Igho otiale ni e kpole?" ¹⁸ Aa me ongewe okhoghuo ni o nyene egbe ukhokho bhale ya kueghie Eshinegba, se ni opfese onana?" ¹⁹ IJesu o li, "Vule ke je, irudunga oye o she re ze."

Ibhale oyi Eghiele oyi Eshinegba
(iMat 24.23-28,37-41)

²⁰ iFarisi eghuo e mhila iJesu egheghe ni Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale. IJesu oo we, "Eghiele oyi Eshinegba o ya bhale ni a ke me alo gbugbugbu. ²¹ Oa khi oni a lie, 'Ghe oli ana.' We khi, 'Ghe oli agho.' Irari khi Eghiele oyi Eshinegba o la iteva oye e."

²² Igho o eniye odukhokho eyoli, "Egheghe o bhale ni a ya nono ogbele oghuo oyi omi ogbo, ama a ya me oli. ²³ Egbo e ya ke gueye e, 'Bino khi o la agho.' Ali khi, 'O la ana.' Ama a khi na deba we. ²⁴ Irari khi ele ni Omi Ogbo o ya bhale, eri o ya li abi erali akphala ni o nyamhise alo rote ukiekie ukhui oghuo ya je ukiekie ni o kpole. ²⁵ Ama o mema kpe ya me osue egbegbo, egbo agbhotu ena e kie oli.

²⁶ "Abi o ke lese li egheghe oyi iNoa, igho o ya li ogbele ni Omi Ogbo o ya bhale." ²⁷ Eri egbo e le, e da, e rue ikpotso, a ri ikpotso ye ughue ya ramhi ni iNoa o ro lo oko-oké oniemihi. Igho ame ni ofune o rote idane tiemhile ya pfuse we-a nya. S

²⁸ "Igho o gbo li egheghe oyi iLoti. Egbo e le, e da. E de, e ro de. E ko, e to apfe. ²⁹ Ama ele ni iLoti o lase eke iSodomu le, erali ali ingamhi e rote idane ze kule ya pfuse we-a nya." ³⁰ Igho o ya li ele ni Omi Ogbo o ya bhale. ³¹ Ele ni a ngme ena, oni o la ukhomhi owa, o khi tiemhile ya wolo itsua eyoli. Igho o khi oni o la ishemihi, o khi nyene egbe je apfe shi emhi khoghuo.† ³² A sato ingme oyi ughue iLoti!‡ ³³ Ogbo ni o da nono ni loli tsumhi agbo oyoli ne, o ya de oli obo-a, ama ogbo ni rue agbo oyoli obo-a shi eke itobo oyemhe ne, o ya me oli rue. S ³⁴ Eliyose ni a ngme ena, emose aava e ya lese shi ukpho oghuo, a ya rue oghuo o vu, o kpe otuoghuo o le. ³⁵ Ikpotso aava e ya ke mheli emhi kugbe, a ya rue oghuo o vu, o kpe otuoghuo o le." ³⁶ [Emose aava e ya la ishemihi, a ya rue otuoghuo o vu, o kpe otuoghuo o le.]

³⁷ Eniye odukhokho eyoli e mhila li, e oli, "Obo lo Onomhue?" IJesu oo we, "Ashini idiege olimhi o la, agho igihuli ee legba."

18

Okhe irokhokho oyi osamhi-olimhi ali oso-ezo

¹ IJesu o ze okhe irokhokho khase eniye odukhokho eyoli, ni o ro sese weke o ti ni a ke lema egheghe kpa, ali e khi ze ni o lose we. ² Oo we, "Elemhi eoli oghuo, omose oso-ezo o ya la o ni o la li na ulishi Eshinegba wekhi eri o mu ekpe na ogbo. ³ Osamhi-olimhi o li la oni eoli ni o bhale deba oni oso-ezo, oo li, 'Kpekpe pfa ezo na mhe shi ingme ni o de mhemhe ali ogbo.' ⁴ O ga tese oni omose o kie pfa shi oli eke. Ama ikpukhokho o, oni omose oo egbeoli, 'Ini o rie khia khi mhi aa ya na ulishi Eshinegba wekhi eri mhia mu ekpe na ogbo, ⁵ ni o ro khia khi oni okpotso ona o lina bhale ya nase mhe ena, mhi ya pfa ezo na li, ini o khi ya ri ibhale oyoli ona kie ke nase mhe!'"

⁶ Onomhue oo we, "Aa suo abi oso-ezo ona okholo ona o ngme? ⁷ Eshinegba o ya li pfa ezo na eniye eyoli ni e vie e lu oli, ghe ele-oguota, ghe ele-iyose? ⁸ Mhi gueye e khi o ya pfa ezo na we pia. Abi o li ena, ini Omi Ogbo o nyene egbe bhale, o li bhale ya e irudunga eke agbo?"

Okhe irokhokho oyi iFarisi ali omionoga

⁹ IJesu o gbo ze okhe irokhokho ona khase egbo eghuo ni e regbenga khi wewe e mholi igue-ngeli dose egboese, ni e ri eloe a gbe egboese. ¹⁰ "Emose aava e je Owa Oyi Eshinegba ya so iromhi. Oghuo o o khi iFarisi, onokpote o khi omionoga. ¹¹ Oni iFarisi o vule, o so iromhi, o kueghie egboli, oo lie, 'Eshinegba, mhi kphemhi ne khi mhi aa li abi egboese ni e khi ighiatu ni ee li ingmobe, ni ee kia okia abi omose omionoga onana. ¹² Iteva mhia pfi azumhi elemhi efo uka. Mhi a ze aze-oghuo-igbe elemhi emini mhi mhue kpa.'

¹³ "Ama oni omionoga ogho, o tapfia migha o gbudu yase alo feli idane, ama o lese gbe abo nga aye, o lie, 'Eshinegba mhue ilelemhi na mhe, mhemhe ogbo olamhe.' ¹⁴ Mhi gue egbegbi ingme a ye e khi oni omionoga ona Eshinegba o bino khi o pfaase dose oni omose ni o kpole. Egbe e mu oli je apfe. Itobo khi ogbo ni o da ti egboli nga ne, eri a ya ti oli tiemhi eke, ama oni o da ti egboli tiemhi eke, a ya ti oli nga."*

IJesu o khi vose na ikuku eniye

(iMat 19.13-15; iMak 10.13-16)

¹⁵ Eleghuo, egbo e li mu eniye enikeke bhale ghi iJesu ni o ri obo ti we. Abi eniye odukhokho eyoli e ro me we, ee e khi bhale ya nase oli. ¹⁶ Ama iJesu o lu eni eniye, oo we, "A ze ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke mu we migha irari khi enabi wewe e mhue Eghiele oyi Eshinegba. ¹⁷ Abi o li mhi li gue oli ye e khi, oni o da da mie Eghiele oyi

‡ 17:26 Li ze Igbae 6.5-8 S 17:27 Li ze Igbae 7.6-24 * 17:29 Li ze Igbae 18.20; 19.25 † 17:31 Li ze iMat 24.17-18; iMak 13.15-16 ‡ 17:32 Li ze Igbae 19.26 S 17:33 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; iJon 12.25 * 18:14 Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11

Eshinegba abi ukuku omo o li mie oli ne, qa ya lo oli le.”

Oghie ni o pfue (iMat 19.16-30; iMak 10.17-31)

18 Okhemhue oghuo o mhila iJesu, oo, “Qsesē onete, sē mhi ya li ni mhi ro ya mhue agbo na agboagbo?” 19 IJesu o mhila li, “Elo o zē ni u ro o lu mhe osesē onete? Ogbokoghuo o a la o ni o khi onoti, sē ni Eshinegba.” 20 U lesē abi ishi eyi Eshinegba e ngme, “Khi kia okia, khi gbe ugbeli, khi do ughiatō, khi pfi otselē egbhue mu ogho, mu ekpe na ite ali inye.”†

21 Oo iJesu, “Rote abi mhi te khi omo mhi te ri ishi ena nya a gbe akanya.”

22 Abi iJesu o ro suo ona, oo li, “O kpo e emhi oghuo le, le ya ri emini u mhue nya de, u kemhi eni ikpagho na egbo ni ea mholi khi u ya mhue epfue shi iloghie. Ni u tigbe bhale ke deba mhe.”

23 Abi oni omo o ro suo ona, egbe e pfo li-a itobo khi o pfue gba. 24 IJesu o me abi egbe e pfo li-a shi o, Oo, “O ma mu unu ni egbo ni e lolo pfue ni e ro lo Eghiele oyi Eshinegba. 25 Ni ogho ni o pfue o ro lo Eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ogho ke dua ni loli ri alakumi rote ese asuge ya fie.” 26 Egbo ni e suo ona e mhila, “Oghuo o ke ya mhue imiepfuese sho?” 27 IJesu oo we, “Emini o zē ogho a riēle loli o zē Eshinegba a riēle.” 28 IPita oo iJesu, “Bino, anye she tsua emhi eyanye nya kua se, anye bhale deba e.” 29 IJesu oo we, “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, aa me oni o ya tsua apfe-oli, okekhi ughue-oli pfia, ni o tsua inyoghuo oli, ghe itali ghe inyoli ali imioli pfia, itobo Eghiele oyi Eshinegba, 30 ni o ya mhue eleli ni e bu dose eghoghō, elemhi agbo ona ali agbo oni o ke e bhale.”

IJesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le (iMat 20.17-19; iMak 10.32-34)

31 IJesu o rue iniye odukhokho ogbava eyoli je asha eghuo, o gueye we. “A ri eso shi eke, awa ya nga obini iJerusalemu. Emini emekeguele e keke shi Omi Ogho egbe nya, e bhale ya tse oobo. 32 A ya mu oli, a rue oli na egbo iJeta. E ya roli li egia, ee tsue oli, e tono ete ku oli, e gbe oli itali, e tigbe gbe oli-a. 33 Ele onuzi-ese, o ya guale.” 34 Iniye odukhokho eyoli ea lese udi ingme ena irari khi eri a ri ingme enana sheli we, ali khi ea gbo lese emini oo ngme.

IJesu o khueghie ozalo alo-a (iMat 20.29-34; iMak 10.46-52)

35 Abi iJesu o li ti i mama iJeriko, ozalo oghuo o shito epfe ode, o mhila. 36 Abi o ro suo okeke egbo ni e dose, o mhila we emini a me. 37 A gueye oli khi iJesu na iNazareti oo dose. 38 O lu leghe, oo li, “IJesu Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” 39 Egbo

ni e ralo na li e oli o khukhu unu. Ama igho o kie li tsesē oo lie, “Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” 40 IJesu o migha, o e lu oni omo e ghi lue. Abi o ro ti mama li, iJesu o mhila li. 41 “Elo wa nono ni mhi riēle ne?” Oo iJesu, “Onomhue mhi a nono ni mhi ke me eke.” 42 IJesu oo li, “Alo eye e khueghie-a, irudunga oye o she re ze.” 43 Aghoagho alo eyoli e khueghie-a. O deba iJesu kia, o kueghie Eshinegba. Abi eni egbo nya e ro me oli e li li kueghie Eshinegba.

19

IZakiosi Omionoga

1 IJesu o rote eoli iJeriko dose. 2 Omo oghuo o la oni eoli ni a lu iZakiosi, loli o khi oga oyi emionoga. O ga mema mhue epfue egbegbo. 3 O nono ni loli me oni iJesu o khi, ama o a dobe. Oa me asha itobo khi egbo e bu dose. Ali khi ogho ni o ya yagha o khi ni o lolo she. 4 Igbo o na ya ralo ode ni iJesu o te ya dose, o ya nga oara ugbele shito, ini loli me asha me oli. 5 IJesu o ramhi agho, o yase alo idane lu oli, Oo li, “IZakiosi, nyanya tiemhile, mhi mema ya kushi apfe oye amo.” 6 Igbo o nyanya tiemhile. Egbe e mu oli, o ri oghelē kpe abo mie iJesu.

7 Egbo nya ni e me ona, e wolo, e lie, “O she ya kushi na ogho ona olamhe.” 8 O ke lese li denē tee, iZakiosi o ti vule, oo, “Onomhue ghe i, mhi ya khi epfue eyemhe shi asha eva, mhi ri asheghuo o na egbo ni ea mhue. O kha khia khi mhi li ogbokoghuo le ghue, mhi ya fali oli eni ota agbhaghbamhi ene.” 9 IJesu oo li, “Amo ena imiepfuese o she bhale apfe ona, itobo khi omi Aburaamu, omo oona o li khi. 10 Irari khi eri Omi Ogho o bhale ya nono egbo ni e waa, ali ni o gbo ro ya mie we pfuese.”*

Okhe irokhokho igue-ri emini a ro ne kia (iMat 25.14-30)

11 Abi e kie li suo ingmemhi ena, iJesu o zē okhe irokhokho khasē we irari khi o she ti i mama iJerusalemu. Eni egbo e dabi khi utoghueghie Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale. 12 Oo we, “Omo okehemhue oghuo o ye ushishi odonue ni a ro ya ri oghie na li, ikpukhokho, o gbo jele. 13 Igbo o luno eni ee ga li ogbe, o kemhi ikpagho eyi igolu na we. Oo we, ‘A ri ikpagho ena du oki ramhi ni mhi ro ya jele.’

14 “Eri tse khi eri apfōli e biselemhi oli, e ghie usomhi ghi eni e ya gbanō oli ukhomhi khi wewe ea nono ni oni omo oona, ni o khi oghie oyi wewe.

15 “A kie ri oghie na li, o jele. Igbo o luno eni e ga li egbo ni o ri ikpagho na, ni loli mhila we abi e ri eni ikpagho kia.

† 18:20 Li zē Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20 * 19:10 Li zē iMat 18.11

¹⁶ “Oni odode ɔ bhale, ɔɔ li, ‘Oga, ukpaghɔ igolu oye ɔ she bia igbe elese.’

¹⁷ “Oni ɔga ɔɔ li, ‘Mu akanya, ɔni ɔɔ ga ɔnete oyemhɛ. Itobo khi u khi ɔni a ri egbe ɛ nga shi ukukuɔ ni a rɔ shi ɛ obɔ, mɔ ɛoli igbe ke mhɛshɛ shi.’

¹⁸ “Onuzava ɔ bhale, ɔɔ li, ‘Oga ukpaghɔ igolu oye ɔ she bia ishe elese.’

¹⁹ “Oni ɔga ɔɔ li, ‘Yeyɛ mɔ ɛoli ishe ri ɛoli ke khu.’

²⁰ “Onuzasɛ ɔ bhale, ɔɔ, ‘Oga ghe ukpaghɔ igolu oye. Eri mhi gɛnɔ li shi ode ya shi nɛ. ²¹ Eri ulishi oye ɔ mu mhɛ itobo khi ɔgbɔ ni ɔ ze alo u khi. Ashini u waa rɔshi u te ɛ rue, ashini u wa rɔ kɔ shi u te a khiɛshɛ.’

²² “Oni ɔga ɔyɔli ɔɔ li, ‘Mhi ya rɔte emini yeyɛghuo u ngme sɛ unu ingme ikhi yeyɛ ɔni ɔ ga ɔgbɔ ɔbe ɔna. Abi u rɔ lɛshɛ khi ɔmɔsɛ ni ɔ ze alo mhi khi, khi ashini mhia rɔ shi mhi te a rue, mhi gbo rɔte ashini mhia rɔkɔ shi a khiɛshɛ. ²³ Elɔ ɔ zɛ ni u waa rɔ ri ukpaghɔ oyemhɛ ya shi owa ukpaghɔ na mhɛ ni e la aghɔ ke gbe nga ɔ, ni mhi mɛ ɔli ali eleli eyɔli mie ini mhi nyenɛ egbe jele?’

²⁴ “Ighɔ ɔ gueyɛ eni e migha, ‘A mie ɔli oni ukpaghɔ igolu ona na ɔni ɔ mhɛ ɛleli asha igbe.’

²⁵ “Eni ɛgbɔ ɛ ɔli, ‘Oga, ɔ she kpɛ mhɛ ɛ igbe.’

²⁶ “Oni ɔga ɔɔ wɛ, ‘Abi o li mhi li gue ɔli ɛ yɛ ɛ khi, ɔgbɔ ni ɔ da kpɛ mhɛ ne, a ya rɔ ma li ɔ. Ama ɔni ɔa kpɛ mhɛ a ya gbo mie ɔli ɔni ɔ kpɛ mhɛ.’[†] ²⁷ Ama ebe mhɛ egbo ni ɛa nono ni mhi le eghie shi wɛ ukhomhi, a wolɔ wɛ lase ana, a gbolo wɛ-a ukpɛloɛ mhɛ.’”

Ijesu ɔ lo ijerusalemu le

(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iJɔn 12.12-19)

²⁸ Abi ijesu ɔ rɔ ngme ona se, ɔ ya ralo na wɛ. E nga ijerusalemu. ²⁹ Abi ɔ rɔ ti mama ɛoli iBɛtafi ali iBɛtani obini ukhomhi ute ni o khi ɛra olivu, ɔ ghie eniyɛ odukhokho eyɔli aava ralo, ɔɔ wɛ, ³⁰ “A je ɛoli ni o la ɛ odalo. Ini a ramhi aghɔ, a ya mɛ omi akphɛrɛ ni ɔgbɔ ɔa nga ghue khi a mu ɔli zu. A taghiɛ ɔli-a, a ma ɔli ghi mhɛ ana. ³¹ Ini ɔgbɔkhoghɔu ɔ mhila ɛ, khi ɔɔ, ‘Elɔ ɔ zɛ ni a rɔ taghiɛ ɔlia?’ A liɛ ɔli, ‘Onɔmhɛ ɔ mhɛ emini ɔ ri ɔli ya li.’” ³² Eni ɔ ghie, e bhale ya ɛ ɔni akphɛrɛ tee abi ijesu ɔ li gueyɛ wɛ. ³³ Abi e li taghiɛ ɔlia, eni e mholi ɔli e mhila wɛ, “Elɔ ɔ zɛ ni a rɔ taghiɛ ɔni akphɛrɛ a?” ³⁴ ɛ wɛ, “Onɔmhɛ ɔ mhɛ emini ɔ rɔli ya li.” ³⁵ E mu ɔli ghi ijesu. E ri ide ku ɔli egbe, e mu ijesu nga ɔ. ³⁶ Abi ɔ li lɛ, ɛgbɔ e naghie ide ku oɔ. ³⁷ Abi ɔ rɔ ti i mama ashini ute Olivu o te pfi ukhomhi kpɔkɔ, eni eniyɛ odukhokho

nya ee kuɛghie ɛshinɛgba leghe shi ikanya ɔnyalɔa ni e mɛ. ³⁸ Ee liɛ,

“Ikhivɔsɛ ɔ khi oyi oghe ni o ri eva oyi ɔnɔmhɛ bhale.”

“Opfɔmhɛ o la iloghie, ufumhi o la obini o yagha nɛ nya.”[‡]

³⁹ Ighɔ iFarisi egghuo ni e la ifuabɔ eni ɛgbɔ ɛɛ ijesu, “Osɛshɛ, gueyɛ eniyɛ odukhokho eyɛ e khukhu unu.”

⁴⁰ ɔɔ wɛ, “A ri esɔ shi ekɛ, ini e khukhu unu, eɛhɛ e ya ke tsɛshɛ leghe.”

Ijesu ɔ viɛ na ijerusalemu

⁴¹ Abi ɔ rɔ ti i mama ijerusalemu ni ɔ rɔ mɛ ɔni ɛoli, ɔ viɛ na li. ⁴² ɔɔ, “Abi a khɛ khi u lɛshɛ emini o ya ri opfɔmhɛ ghi ɛ amo ena lo! Eri tsɛ khi a she ri ɔli sheli na ɛ mena.”

⁴³ ɔgbɛlɛ ɔɔ bhale ni ebe ɛ e rɔ ya gbe ɔgba gasɛ ɛ, e khi ɛ shi iteva, e rɔte ashakpa gasɛ ɛ shi. ⁴⁴ E ya khɔli ɛ pfuse-a. ɛa ya kesɛ ɔmɔ wɛkhi ɔdi le, e shashe ɛ apɛ-a. ɛa ya kesɛ ukpolo nga ukpolo, itobo khi aa lɛshɛ egheghɛ ni ɛshinɛgba ɔ rɔ bhale ya tsumhi ɛ.

Ijesu ɔ je Owa Oyi ɛshinɛgba

(iMat 21.12-17; iMak 11.15-19; iJɔn 2.13-22)

⁴⁵ Ighɔ ɔ lo Owa Oyi ɛshinɛgba, ɔ khu ɛgbɔ ni e la aghɔ ɛ du oki fiɛ. ⁴⁶ ɔɔ wɛ, “A she kɛkɛ ɔli shi Ebe-no-pfuasɛ khi, ‘Owa oyemhɛ owa iromhi lo’. Ama, a she ri ɔli mele egbha ighiatɔ a!”[§]

⁴⁷ ɔgbɛlɛkpa ijesu ɔ la Owa oyi ɛshinɛgba sɛshɛ, ama eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esɛshɛ Ishi eyi iMosisi ali eni e ralo na eni ɛgbɔ, ee nono ni wɛwɛ ɛ gbe ɔli-a.* ⁴⁸ Ama ɛa mɛ oɔ ni e te ya riɛlɛ ɔli, itobo khi eni ɛgbɔ e ri esɔ shi osɛshɛ oyɔli, ɛa nono ni ungmemhi oyɔli okhoghɔu o de wɛ esɔ-a.

20

A mhila ijesu ɔni ɔ ri afu na li

(iMat 21.23-27; iMak 11.27-33)

¹ ɛlɛghuo khi ijesu ɔ la Owa Oyi ɛshinɛgba tse abɔ usomhi onete oyi ɛshinɛgba, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esɛshɛ Ishi eyi iMosisi, ali eni egbhali e bhale deba li. ² ɛ ɔli, “Gueyɛ anye afu oyi ɔni u rɔ ɔ gbe ikanya enana. ɔghuo ɔ ri eni afu ena nɛ?”

³ Ijesu ɔɔ wɛ, “Mhi ya li mhila ɛ ɔgbɔ, a sɔ mhɛ ɔ! ⁴ Ibatizi ni iJɔni ɔɔ batazi ɛgbɔ, obɔ oyi ɛshinɛgba o te bhale abi obɔ oyi ɔgbɔ?”

⁵ E lu egbe wɛ ochi, e kɛ, “Awa khɛ, ‘Obɔ oyi ɛshinɛgba o te bhale.’ ɔ ya mhila awa, ‘Elɔ ɔ zɛ khi aa mie ɔli suɔ?’” ⁶ Ini awa kɛ, ‘Obɔ oyi ɛgbɔ.’ ɛgbɔ nya e ya tono awa eɛhɛ irari khi ɔgbɔkpa ɔ lɛshɛ khi ɔmekɛguele iJɔni ɔ khi.” ⁷ Ighɔ ɛɛ ijesu, “Anye aa lɛshɛ obini o te bhale.”

[†] 19:26 Li zɛ iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18

[‡] 19:38

Li zɛ iwolo 118.26 § 19:46 Li zɛ Aza 56.7; ijere 7.11

* 19:47 Li zɛ iLuk 21.37

⁸ Ijesu oƆ wẹ, “Mhia li ya gueye ẹ afu ni mhi ro a gbe ikanya enana.”

Okhe irokhokho oyi eghiale ena okhola
(iMat 21.33-46; iMak 12.1-12)

⁹ Ijesu o zẹ okhe irokhokho ona khasẹ eni ẹgbọ, oƆ wẹ, “Omose oghuo o gua ipfonu shi ogba, o roli ye ongmomhi na eghiale. O vu ẹoli ni o la tẹse.* ¹⁰ Eghẹghẹ ikhiesẹ o ramhi, o ghie oni oƆ ga li ghi wẹ e rote oni ogba pfanọ idumhi ghi luẹ. Ama eni eghiale e gbe oni a ghie ogho. O pfinu abọ efuẹ je. ¹¹ Oni omose o gbo ghie oni oƆ ga li onuzava ghi wẹ. E gbe ọli, e yegehe ọlia. O gbo pfinu abọ efuẹ ya je. ¹² Oni omose o gbo ghie onuzase. E kuale ọli utse, e khu ọli ya fiẹ.

¹³ “Oni o mhuẹ oni ogba ipfonu ogho, oƆ, ‘Sẹ mhi fe ya li egho? Mhi ya ghie omimhe ni mhi nono ingme oyoli egbegbo, otse, e ya mu ekpe na li.’

¹⁴ “Ama abi eni eghiale e ro me ọli, ẹẹ, ‘Egbegbi omi ọli na ni o ya le ugu ogba ona, awa gbe ọli-a ni awa rue oni ugu le.’ ¹⁵ Igho e ti ọli je olase oni ogba ipfonu, e gbe ọlia.

“Sẹ oni o mhuẹ oni ogba ipfonu egho o fe ya li wẹ? ¹⁶ Eri o ya bhale ya gbolo eni eghiale egho-a, o tigbe rue oni ogba na eghiale elese.” Abi eni egho e ro suọ oni ingme, e, “Eshinegba o gbe etse kua!”

¹⁷ Ijesu o bino wẹ alo ukhomhi, oƆ wẹ, “Sẹ emini a keke ona o fe ngme, ni oƆ,†

“‘Eche ni itsona e kie pfi, o tigbe ya mele eche ebe ni o mu ẹloe ne nya-a’”

¹⁸ “Oni o da ya de nga oni eche ne, o guogho-a, ali oni oni eche o da ya de mu ne, o mheli ọlia.”

Ingme oga izẹze
(iMat 22.15-22; iMak 12.13-17)

¹⁹ Eni e sese Ishi eyi iMosisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e nono ode ni e te ya mu ọli aghoagho, irari khi wewe o zẹ oni okhe irokhokho tsue. Ama ulishi oyi ẹgbọ oo mu wẹ. ²⁰ Igho e li ri ẹloe shi ọli ege egbegbo. E zẹ ẹgbọ ni e riele abi ẹgbọ ni ee mie shi ijesu o deba li, e ke de ọli awe, ini e me ushi mu shi ọli obọ, ni e mu ọli ghi ena omhesẹ eyi igovunọ. ²¹ Igho eni a zẹ egho ee mhila li ogbo, “Osese, anye ga lese khi abi ungmemhi oyi Eshinegba o li u lie ngme ọli, u gbolo a sese emini e te ode, waa ya gbe ogbokhoghuo azeba, ama eri wa sese egbegbi ingme oyi Eshinegba. ²² O fe ti ni anye zẹ oga na oghie iSiza abi anye khi zẹ?” ²³ Ijesu o she lese oshili eyewe. ²⁴ OƆ wẹ, “A ri ukpaghọ ẹlomho khasẹ mhe. Alo eyi oghuo a fe mu shi o?”

²⁵ Ẹ ọli, “iSiza.”

Ijesu oƆ wẹ, “A ri emini e khi eyi iSiza na iSiza, a ri emini e khi eyi Eshinegba na Eshinegba.”

²⁶ Ẹa dobe rote emini o ngme igbaa me emhikhoghuo mu shi ọli obọ. Abọ e sha wẹ shi abi o li gbaghie oni ogbo-a, e khukhu unu.

Ẹgbọ iSadusi e mhila li ogbo irote-eghuli guale

(iMat 22.23-33; iMak 12.18-27)

²⁷ Ẹgbọ iSadusi eghuo ni ẹa lama shi o khi a ya me irote eghuli guale, e ri omhila bhale deba ijesu.† ²⁸ Ẹ ọli, “Osese, iMosisi o keke shi eke na awa khi ini omose o ghu-a pfi ughue ọli shi eke agbo ni ọa ro bia eniye, inyoghuo oni omose o rue oni okpotso ughue ni o bia eniye shi agbo na inyoghuo ọli ni o ghu-a egho.‡ ²⁹ Inyoghuo ege etuoshilua e ya la o. Oni odode o rue okpotso, o ghua, ọa bia omọ. ³⁰ Onuzava o rue oni okpotso. ³¹ Igho onuzase o gbo rue ọli. Igho wewe nya e rue ọli, e ghulola, ẹa bia omọ. ³² Ikpukhokho o, oni okpotso o li ghua. ³³ Mena, ogbele ni ẹgbọ e ya te eghuli guale, ughue oghuo oni okpotso o ya khi, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue ọli ughue egho?”

³⁴ Ijesu oƆ wẹ, “Ẹgbọ ena agbo ona e rue ikpotso, wewe e gbo ri ikpotso a ye ughue. ³⁵ Ama ẹgbọ ni a leli shi eni e mhuẹ okemhi shi agbo ogho ali irote eghuli guale, ẹa ya rue ikpotso, wẹkhi eri a rewe ya ye ughue. ³⁶ Ẹa ke ke ghu, irari khi eri e ke ya li abi igeni eyi Eshinegba. Imi Eshinegba e ke ya khi, irari khi e she rote eghuli guale. ³⁷ Ashini a keke ingme oyi ebuli ni oo to shi, iMosisi o te rokhasẹ e gboo khi eni e ghua, e guale, irari khi o lu Onomhuẹ, ‘Eshinegba oyi Abu-raamu ali Eshinegba oyi Aziki ali Eshinegba oyi iGiekopu.* ³⁸ Eshinegba oyi ẹgbọ ni e la agbo o khi. Ọa khi Eshinegba oyi ẹgbọ ni e ghua.” ³⁹ E sese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e la agho ẹẹ ọli, “Osese, u ga guẹ ngme!” ⁴⁰ Ogbokhoghuo ọa ke gbo gbudu mhila li ogbo olese.

Omi oghuo oni Omiepfuese o khi
(iMat 22.41-46; iMak 12.35-37)

⁴¹ Igho ijesu o mhila wẹ, “Sẹ ẹẹ a lie lie khi oni Omiepfuese khi omi iDefidi o khi? ⁴² Irari khi oni iDefidi o ngme ọli shi ebe iwolo, ni o re,

“‘Onomhuẹ oƆ Onomhuẹ oyemhe:

Shito mhe ukiẹkie obita

⁴³ ramhi ni mhi ro ya

ri ebe e shi e ekoawe

ni u kpha awe ukhomhi.†

⁴⁴ Ini iDefidi o lu ọli, ‘Onomhuẹ.’ Sẹ o ke gbo lie khi omi iDefidi?”

* 20:9 Li zẹ Aza 5.1 † 20:17 Li zẹ iwolo 118.22 ‡ 20:27 Li zẹ Ika 23.8 § 20:28 Li zẹ iDeut 25.5 * 20:37 Li zẹ Okiali 3.6 † 20:43 Li zẹ iwolo 110.1

Ijesu oŋ e mhuē egbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

⁴⁵ Abi eni egbō e kie ku esō-a shi ekē eghō, ijesu oŋ eniyē odukhokho eyōli, ⁴⁶ “A mhuē egbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. O ma ghole wē ni e ke sō itsua na dōdōdōlo ke kia gasē, ni egbō e ba ke tsē wē otse ekpe atu oki. Eē shitō ashini o mhuē ekpe elemhi owa ugamhi, e gbolo ē shitō ashini o yagha ni o funē ukue. ⁴⁷ Eē lo apfē oyi esamhi-olimhi ya ri itoto miono wē emini e mhuē. Eē sō iromhi ni e nuē eyi abamēmhe. A ya na egbō eghōghō osue egbegbō.”

21

Isomhopfa oyi osamhi-olimhi

(iMak 12.41-44)

¹ Ijesu o bino gasē, o mē khi egbō ni e mhuē epfue e pfi ukpago lo akpati ni a pfi ukpago a lo elemhi Owa oyi Eshinegba. ² Ighō osamhi-olimhi ni o mhuē emhi o li pfi ikpamhi inini eva lo oni akpati. ³ Ijesu oŋ eniyē odukhokho eyōli, “Mhi gueyē e khi osamhi-olimhi ona o ga rōna dōsē egbō eni e kpole nya. ⁴ Eri egbō eni e kpole ena e rōte epfue eyewē rōna, ama osamhi-olimhi ona o rōte umhamē ri ukuku ni o mhuē rōna.”

Ijesu o guele emini a ya mē ikpukhokho agbō

(iMat 24.1-2; iMak 13.1-2)

⁵ Eniyē odukhokho eyōli eghuo e ngme abi a li ri echē ni e somhi otse li atsona shi ugbe oyi oni Owa Oyi Eshinegba, li shi itsua isomhopfa ni a rō ma o na Eshinegba. Ama ijesu oŋ wē, ⁶ “Emini a bino ena ii, eghēghē oŋ bhale ni o khia khi echeli okhōghuo o a ke ya nga olesse egbe, irari khi a ya bighi wē kua.”

Ozughu ali Ajilimhe

(iMat 24.3-14; iMak 13.3-13)

⁷ E mhila li, eē oli, “Osese, eghēghē onoghuo a rō ya mē ona. Elo a ya mē ni o rō ya khase khi oni eghēghē o she ramhi?” ⁸ Ijesu oŋ wē, “A mhuē egbhe ini ogbō o khi di ē. Ebuo egbō e ya ri eva oyemhe bhale, eē lie, ‘Mhemhe mhi khi Omiepfuese,’ ali khi, ‘Oni eghēghē o she ti bhale.’ A khi deba wē. ⁹ Ini a suō eko okhuē ali ozughu, a khi zē ni egbe e guoghō ē a, irari khi emhi enana e mema bhale ya tsē, eri-tse khi ukpese agbō o a kie ramhi ne oni eghēghē.”

¹⁰ Oŋ wē, “Ishishi e ya mu okhuē vule shi ishishi o, eghiele e mu okhuē vule shi eghiele o. ¹¹ Ekē e ya ke de kulue. Okiamhi ali ighuamhi ebe e ya la asha oŋdoda. A ya mē ebemulishi ali ukpokpomhi irōkhasē khi e te idane bhale.

¹² “Eri-tse khi neni a ya mē ena, a ya muno ē a nase ē, a muno ē je owa ugamhi ali owa ighumha. A mu ē ghie enighie ali igovuno irari oyemhe. ¹³ Ona o ya khi eghēghē ni a rō ya mē asha pfi otsele na mhe. ¹⁴ A mholi oli shi udu memena, a khi zē ni udu o nighise ē shi emini a ya mē sō wē o. ¹⁵ Mhi ya ri ungmemhi shi ē unu ali egbhali ni o khia khi ebe ē ēa ya dobe nu ē khē akō.* ¹⁶ Ita ē, ali inyoghue ē, ali egbō eye ē, ali emole ē, e ya ri egbhue rē ē dē, e gbolo eghuo elemhi ē-a. ¹⁷ Egbokpa e ya ri itobō oyemhe kie ē. ¹⁸ Ama, etsui okhōghuo oyi ongeē o a ya pfua. ¹⁹ Ini a migha egbegbō, a ya tsumhi ē.

Ijesu o guele shi ekē khi a ya guoghō iJerusalemu a

(iMat 24.15-21; iMak 13.14-19)

²⁰ “Ini a mē khi ekhōli-okhuē e pfi gasē iJerusalemu, a lesē khi ipfueche-a oyōli o shi ti ramhi. ²¹ Eghēghē aghō, egbō ni e la ekē iJudia, e na nga ikhomhi ite. Egbō ni e la ifu apfē, e na ifu apfē o vu. Eni e la oboese e khi ke gbo nyenē egbe bhale ifu apfē. ²² Irari khi eghēghē iso-ēzo ni a she kpē kēkē shi ekē na ni o bhale ya tsē.† ²³ Eghēghē aghō o ma khōlo ikpotso ni ē mē umēmhi egbe, ali eni e ri eniyē shi egbe. Osue onofunē o ya la oni ekē. Ofu oyi Eshinegba o ya de rughu eni egbō. ²⁴ Eghuo o e ya ghu eghuli ogbhorō, a muno eghuo ighumha je ishishi oŋdoda. Egbō ijeta e ya guoghō iJerusalemu-a ya ramhi, ni eghēghē oyi egbō ijeta e rō ya dōsē.

Ibhale oyi Omi Ogbō

(iMat 24.29-31; iMak 13.24-27)

²⁵ “A ya ke mē irōkhasē elemhi ovō ali uki ali ikpetata. Ishishi e ya le oya ekē agbō, abō e sha wē abi okē oniēmhi o li ya ke vuna.‡ ²⁶ Ubi o ya rue egbō, irari ulishi ē sa usamhi emini o a bhale ekē agbō itobō khi ekpabō ni e la ukhwi e ya ke nighise. ²⁷ Eghēghē aghō, e ya mē khi Omi Ogbō o la elemhi otughunu tsua ekpabō ali ufumhi oniēmhi, rōte idane ē tiemhile.§ ²⁸ Ini a da mē na ne, a vule a yase ukhomhi ekē irari khi eghēghē ipfasheke oyē ē o she ti bhale.”

Owena ni a rōte okhua-eni rue

(iMat 24.32-35; iMak 13.28-31)

²⁹ Ijesu o zē okhē irōkōkhō ona khase wē, oŋ wē, “A ke bino oara okhua ali eera nya. ³⁰ Ini e da ta ebe enegbō ne, a lesē khi oruamē o shi ti ē bhale. ³¹ Ighō o li khi ini a da mē emhi enana ne, a lesē khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti ramhi.

A mu egbe shi ekē

³² “Abi o li mhi li gue oli ē yē ē khi, agbhotu ona o a ya dōsē ne neni a mē eni emhi ena

* 21:15 Li zē iLuk 12.11-12 † 21:22 Li zē Osia 9.7 ‡ 21:25 Li zē Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoē 2.31; Irō 6.12-13 § 21:27

Li zē iDan 7.13; Irō 1.7

nya. ³³ Eke ali ukhuli e kha bhale ya dōse, ingmemhi eyemhe e mema bhale ya tse.

³⁴ “A kuegbe-a ini ukue iditsea, ali onyo idada ali usamhi agbo e khi ya rue e egbhali, ini ogbele ibhale oyemhe o khi ya de shi eghēghe ni a sa shi. ³⁵ Irari khi oni ibhale ona ogbokpa ni o la agbo o ya bhale na. ³⁶ A ke mu egbe eghēghe kpa, a lema ni a toto migha, ni a pfue okhena ni o o bhale, ali ni a ro dobe migha odalo oyi Omi Ogbo.”

³⁷ Ogbelekpa iJesu o ro la Owa oyi Eshinegba ii sese. Ini obili o o bi, o fiē nga Ute Eera Olivu.* ³⁸ Eluzogbe kpa, eni egbo nya e bhale Owa Oyi Eshinegba ya ri esō shi o li eke ni e suō ungememhi oyoli.

22

Ijudasi o lama khi loli ya ri iJesu de

(iMat 26.1-5,14-16; iMak 14.1-2,10-11; iJon 11.45-53)

¹ Ukpe ni a la le ibuledi ni ogbo ri ifuma ma nye na lu iPasova o ti bhale.* ² Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali eni e sese Ishi eyi iMosisi, e nono abi e li ya gbe iJesu a, ama ulishi oyi egbo o mu we.

³ Igho Okphaghiē o lo iJudasi ni a gbolo a lu Isikaroti udu, ni o khi oghuo eniyē odukhokho ogbava eyi iJesu. ⁴ Oni iJudasi o fiē deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e khe ekhe Owa Oyi Eshinegba. O nu we ye ochi abi o li ya ri iJesu na we de. ⁵ Egbe e mu we, e lama khi wewe e ya fali o li ikpagho. ⁶ O lama shi we o, o nono abi loli ri ya me asha ri o li na we mu ini ebubu egbo e la akagho.

Eminale ni o kpukhokho

(iMat 26.17-25; iMak 14.12-21; iJon 13.21-30)

⁷ Ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye, ni a ro omi osumha e luase obo, o ramhi. ⁸ Igho iJesu o ghie iPita ali iJoni ralo, o o we, “A ka mu egbe eminale iPasova oyi a.”

⁹ E mhila li, “Obo wa nono ni anye je ya mu egbe?”

¹⁰ IJesu o o we, “Abi a lie ke lo iJerusalemu le te, a ya me omose oghuo ni o tsua ubene ame. A deba li je owa ni o o je. ¹¹ Ini a ramhi agho, a lie oni o mhōli oni owa ogbo, ‘Osese o o, ighie elemhi owa oye ni epfese e ku e shi, ni mhēmhe ali eniyē odukhokho eyemhe anye la ya le eminale iPasova?’ ¹² O ya ri ukpokpomhi agbala khasē e ukhomhi owa atonga ni a lolo riele somhi otse. A mu egbe oni eminale shi agho.”

Eminale ni o kpe ukhokho ni iJesu o nu eniyē odukhokho eyoli le

¹³ Igho e bhale ya e khi abi iJesu o li ngme o li te o khi. Igho e mu egbe oni eminale iPasova shi agho.

Abi e ro le eminale oyi Onomhuē

(iMat 26.26-30; iMak 14.22-26; 1 iKori 11.23-25)

¹⁴ Oni eghēghe o ramhi, iJesu ali ighiuhomhi na ke eyoli e shito shi gasē ni e ro ya le eminale. ¹⁵ O o we, “O kie kpe ghole mhe egbegbo ni mhi nu e le eminale iPasova ona neni mhi ya me osoli. ¹⁶ Mhi gueye e khi, mhi aa ke gbo ya le eminale ona, se ni awa ke le oni o khi egbegbo obini Eghiele oyi Eshinegba.”

¹⁷ O rue oni uko, o kphemhi. O o we, “A mo uko ona, a kemhi o li da. ¹⁸ Mhi gue o li e ye e khi, mhia ke gbo ya da onyo oora upfonu ona, se ni Eghiele oyi Eshinegba o bhale.”

¹⁹ Igho o rue ibuledi mhuē obo, o kphemhi, o khi o li a, o ro na we, o o, “Idiegbe oyemhe na ni mhi ro na e. A lina ke riele o li ro sato mhe egbe.”

²⁰ Igho o gbo rue uko abi o ro le emhi se, o o, “Uko ona o khi ishobo onogbo ni o rote o lia eyemhe bhale, ni a ku shi eke na e.† ²¹ A ghe i, obo oyi oni o ya remhe de o nu mhe shito e le emhi memena.‡ ²² Abi e khi omi ogbo o li ya kia, igho a li ya me o li, ama epfua o khi ni ogbo ni o ya ro li de.” ²³ Ee mhila egbewe oni o khi ni o ya gbe ikanya enana.

²⁴ Igho ekhako o gbo li lasele shi iteva oyewe shi oni o fune nya shi elemhi we.§ ²⁵ IJesu o o we, “Eri ighie eyi egbo iJeta e e jili we. E kha jili we se, e lie we khi eri wewe e kpaghiē we obo.* ²⁶ Ama a khi li abi wewe, ochogho, oni o nono ni loli fune elemhi e, o ri egboli tiemhie eke nya, oni o ralo o ke ga enekpole.† ²⁷ Oghuo o fu ne, oni o shito ukhomhi itebu e le emhi, abi oni o o kphanō eminale ghi eni e shito o le? Oa khi oni o shito le? Ama eri mhēmhe mhi le e iteva abi oni o ga.‡ ²⁸ E e a nu mhe migha abi mhi ro la imufe. ²⁹ Mhi ri eghiele na e, abi itamhe o li ri eghiele na mhe. ³⁰ Ni a ro bhale ya e khi a nu mhe le, a nu mhe da obini iloghie oyemhe. A ya shito ukphemhi oghie, a gue unuekpe igbeva eyi iZireni ezo.§

IJesu o guele shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iJon 13.36-38)

³¹ “iSamō, iSamō, ghe i, Okphaghiē o she mhila khi loli e nono ni loli kpishi e-a nya abi a lie kpishi ado. ³² Ama mhi she so iromhi ne, iSamō, ini irudunga oye o khi nighise. Ini u pfue o se, ri udu shi inyoghuo e enekpole o.”

* 21:37 Li ze iLuk 19.47 * 22:1 Li ze Okiali 12.1-27 † 22:20 Li ze iJere 31.31-34 ‡ 22:21 Li ze Iwolo 41.9
 § 22:24 Li ze iMat 18.1; iMak 9.34; iLuk 9.46 * 22:25 Li ze iMat 20.25-27; iMak 10.42-44 † 22:26 Li ze iMat 23.11;
 iMak 9.35 ‡ 22:27 Li ze iJon 13.12-15 § 22:30 Li ze iMat 19.28

³³ Ama iPita ọ́ ọ́ li, “Onómhuẹ, mhi ga mu egbe ni mhi rọ́ deba ẹ́ ya lo owa ighumha, ali ni mhi nu ẹ́ ya ghua.”

³⁴ Ijesu ọ́ ọ́ li, “Mhi gue ẹ́ yẹ, khi, yeyẹ iPita ọ́ na, neni okpa ọ́ ya gbiẹghẹ amo u ya kie mhe itese khi u waa leşe mhe.”

Eghẹghẹ ingme o she ramhi

³⁵ Ijesu ọ́ rọ́ mhila wẹ, “Abi mhi rọ́ ghie ẹ́ fiẹ lase, ni aa rọ́ tsua ẹkuẹ ukpaghọ wẹkhi akpaba wẹkhi ekuẹ, emhikhoghuo o fẹ to ẹ?”*

Ẹ ọ́ li, “Iiye.” ³⁶ Ọ́ ọ́ wẹ, ama memena, ọ́gbọ ni ọ́ mhuẹ ẹkuẹ ukpaghọ ọ́ rue ọ́ li, oni ọ́ mhuẹ akpaba ọ́ tsua li, ini u waa kpẹ mhuẹ ọ́gbhọ́rọ́, ka ri awulu oyẹ dẹ, ni u ya dẹ oghuo. ³⁷ Mhi gueyẹ ẹ́ khi emini a kekẹ shi mhe egbe ni o la Ebe-no-pfuase, ni ọ́ ọ́, “A leli ọ́ li ma ẹgbọ ni e lue,” o mema bhale ya tşẹ shi mhe egbe. Irari khi emini a kekẹ shi mhe egbe o she ramhi ni e rọ́ bhale ya dọşẹ.† ³⁸ Eniyẹ odukhokho eyọli ẹ ọ́ li, “Bino, Onómhuẹ, ọ́gbhọ́rọ́ eva e la ana.” Ọ́ ọ́ wẹ, “O somhi aghọ.”

Ijesu ọ́ la ute olivu sọ́ iromhi

(iMat 26.36-46; iMak 14.32-42)

³⁹ Ijesu ọ́ fiẹ lase, e je Ute Eẹra Olivu, abi ọ́ kpẹ li. Eniyẹ odukhokho eyọli e deba li. ⁴⁰ E ramhi aghọ, ọ́ ọ́ wẹ, “A ke sọ́ iromhi ini a khi de pfilo imufe.” ⁴¹ Ọ́ tikia na wẹ dẹnẹ, ọ́ wugha, ọ́ sọ́ iromhi, ọ́ ọ́, ⁴² “Ita, ini o ghọle ẹ, mie mhe uko osoli imẹmẹ onana, ama ọ́ a khi abi o ghọle mhe, ama abi o li ghọle ẹ.” ⁴³ Ighọ aghẹni ọ́ rọte idane bhale ya ri ekpabọ na li. ⁴⁴ Rọte ọtomhẹ, ọ́ sọ́ iromhi eghẹgbọ ramhi ni ọ́pfo ni e rọte ọ́ li egbe e ku shi eke, e kọ tikpọ́ abi ọ́ li. ⁴⁵ Abi ọ́ rọte iromhi isọşo vule, ọ́ nyenẹ egbe bhale deba eniyẹ odukhokho eyọli. Ọ́ mhe khi osoli ni e viẹ o ri ọ́şemhẹ shi wẹ egbe, e leseşẹ. ⁴⁶ Ọ́ mhila wẹ, “Elo o zẹ khi a leseşẹ-a? A vule ni a ke sọ́ iromhi ini a khi de pfilo imufe.”

A mu ijesu

(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50; ijon 18.3-11)

⁴⁷ Abi ọ́ kie li ngme eghọ, ẹgbọ e wẹ lole gbii. Omọşẹ ni a lu iJudasi ni ọ́ li khi ọtuoghuo eniyẹ odukhokho ogbava eyi ijesu ọ́ rẹwẹ kia. Ọ́ lẹ deba ijesu ni lọli ya pfi ọ́li ẹlẹmhi egbe. ⁴⁸ Ijesu ọ́ mhila li, ọ́ ọ́ li, “IJudasi, eri u ri otşẹ ri Omi Ọ́gbọ ọ́ dẹ ena?” ⁴⁹ Eni eniyẹ odukhokho eyi ijesu e mẹ emini a ya mẹ ena, e mhila li, “Onómhuẹ anye ri itakobi ni e la anye abọ́ khọli?” ⁵⁰ Ighọ oghuo ọ́, ọ́ ri itakobi fia ọ́ni ọ́ ọ́ ga ọ́ni ọ́ kpada nya oye ekpodalo-ugamhi esọ́ a. ⁵¹ Ijesu ọ́ ọ́ li, “Taa! Khi ke gbo li ighọ.” Ọ́ ri obọ́ ti ọ́ni omọşẹ oni esọ́, oni esọ́ o gbẹla. ⁵² Ijesu ọ́ mhila ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali eni ẹ́ ẹ́ khekhe Owa

Oyi Eşhinegba, ali eni egbhali ni e bhale ya mu ọ́ li, “Eri mhia pfi ozughu ni a rọ́ tsua epia ali itakobi ali ikpokpo bhale ẹ́ deba mhe? ⁵³ Eleş kpa mhi rọ́ la Owa Oyi Eşhinegba ẹ́ şẹşẹ, ọ́ngẹẹ ọ́a ri obọ́ ti mhe, ama eghẹghẹ oyeyẹ na ni ekpabọ́ alo ebili e rọ́ mhẹşẹ.”*

IPita ọ́ tia khi lọli ẹa leşe ijesu

(iMat 26.57-58,69-75; iMak 14.53-54,66-72; ijon 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Ighọ e mu ọ́ li vu ya je owa oyi Ọ́kpodalougamhi oyi Eşhinegba ni ọ́ kpada nya. IPita ọ́ tapfia a deba wẹ. ⁵⁵ Abi e ke rọ́ pfi erali shi iteva oyi oni atukpapfẹ ni e rọ́ şitọ́, iPita ọ́ li bhale ya nu wẹ şitọ́. ⁵⁶ Abi ọ́kpotoso ọ́ni ọ́ ọ́ ga oghuo ọ́ li mhe khi iPita ọ́ nu wẹ şitọ́, ọ́ bino ọ́ li tsuke, ọ́ ọ́ li, “Omọşẹ ọ́na ọ́ li nu ijesu kia.” ⁵⁷ Ama iPita ọ́ tia. Ọ́ ọ́ li, “Kpotso, Mhia fẹ ga leşe ọ́ li.” ⁵⁸ O dẹnẹ, omọşẹ ọ́leşẹ ọ́ ke gbo mẹ iPita, ọ́ mhila li, “U li nu ijesu u kia.”

IPita ọ́ ke, “Mọşẹ mhia nu ọ́ li kia.”

⁵⁹ O ke te aghọ ri emhi abi agogo oghuo dọşẹ, omọşẹ ọ́leşẹ ọ́ gẹ ma ọ́ gue, ọ́ ọ́, “Mhi leşe gbọ́o khi omọşẹ ọ́na ọ́ nu ijesu u kia, irari khi ọ́ngẹ iGalili ọ́ li khi!”

⁶⁰ Ama iPita ọ́ sọ́ li ọ́, ọ́ ọ́ li, “Mọşẹ, mhi a leşe emini u wa ngme ena.” Utoghuo kpe abi ọ́ kie li ngme, okpa ọ́ gbieghẹ ⁶¹ Onómhuẹ ọ́ pfi alo bino iPita chii. IPita ọ́ todẹ sato ungmehi ni ijesu ọ́ ngme ni ọ́ khi, “Neni okpa ọ́ ya gbieghẹ, u ya tia itese, wẹ khi u waa leşe mhe.” ⁶² IPita ọ́ fiẹ je olase, ọ́ ya viẹ oya.

Eni ẹ́ khe ekhe e ri ijesu li egia

(iMat 26.67-68; iMak 14.65)

⁶³ Eni emọşẹ ni e khe ijesu ekhe, e rọli li egia, e gbe ọ́ li. ⁶⁴ E gẹnọ́ ọ́ li alo, e mhila li, “Bọbọbọ! Oghuo ọ́ ri emhi liẹ?” ⁶⁵ Ighọ e ngme iwali ingmemhi emuẹbe ebubu deba li.

E mu ijesu bhale igbaa iSahediri

(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; ijon 18.19-24)

⁶⁶ Ogbe o gbe-a, eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esẹşẹ Ishi eyi iMosisi e legba. E rue ijesu lasele migha iteva oyeyẹ. ⁶⁷ E liẹ ọ́ li, “Ini yeyẹ u khi ọ́ni omiaghọpufese, gueyẹ anye.”

Ijesu ọ́ ọ́ wẹ, “Ini mhi tseku gueyẹ ẹ, aa ya mie shi mhe ọ́. ⁶⁸ Ini mhi mhila ẹ, aa ya gbaghiẹ a na mhe. ⁶⁹ Ama rọte memena vu, omi ọ́gbọ ọ́ ya şitọ́ obita oyi Eşhinegba obini iloghie.”

⁷⁰ Wẹwẹ nya e mhila li, “Omi Eşhinegba u khi?”

Ọ́ ọ́ wẹ, “A guẹ ngme ni ẹ́ khi Omi ọ́ mhi khi.”

⁷¹ E egbewẹ, “Awa ke gbolo ẹ́ nono ọtsẹleş ọleşẹ, awa-eghuo awa she ri esọ́ eyawa suọ́ abi ọ́ ri unu oyọli ngme.”

* 22:35 Li zẹ iMat 10.9-10; iMak 6.8-9; iLuk 9.3; 10.4 † 22:37 Li zẹ Aza 53.12 ‡ 22:53 Li zẹ iLuk 19.47; 21.37

23

A rue ijesu bhale odalo oyi iPaleti

(iMat 27.1,2,11-14; iMak 15.1-5; iJon 18.29-38)

¹ Igho eni igbaa nya e vule, e pfi ohi ukhomhi ralo ghi iPaleti. ² Wewę nya e gue ezo shi ohi egbe, e lie, "Anye she me omose ona khi o sese egbo ode egbhohi. Oo egbo e khi ke ze oga na oghie iSiza, o gbolo a lie khi loli khi Omiepfuese ni o gbo khi oghie."

³ Igho iPaleti o mhila li, "Suoh khi yeye u khi oghie oyi egbo iju?" Ijesu oo li, "Abi o li gho."

⁴ Igho iPaleti o gueye ighie eyi ekpodalougamhi ali eni igbaa, "Mhi a me ushi mu mhue omose ona obo."

⁵ Wewę nya e lie, "Eri o ri osese oyoli pfi ozughu e shi eke ijudia nya. Eke iGalili o te gba li eke le ni o ro ramhi ana ena."

A rue ijesu bhale odalo oyi Erodu

⁶ Abi iPaleti o ro suo ona, o mhila we ni ongi iGalili o khi. ⁷ Abi o ke ro suo khi eke ni Erodu o mheshe shi ijesu o khi, o e rue ohi ghi Erodu ni o li la iJerusalemu oni egheghe.

⁸ Abi Erodu o ro me ijesu, egbe e mu ohi, itobo khi o she tese ni o te nono ni loli me ohi, irari khi o she kpe suo eko ohi, o gbolo nono ni o la ukpelo luę gbe ikanya onyaloa eghuo. ⁹ O mhila ijesu ogbo ebubu ama ijesu oa pfa shi ohi eke. ¹⁰ Eni Ighie eyi ekpodalougamhi eyi Eshinegba ali esese Ishi eyi iMosisi e migha agho, e pfi oni o nga o shi o ¹¹ Igho Erodu ali ekhohi-okhuę eyoli e gia li e gbo roli li egia. E sono li itsua ni e somhi otse ni e ghale. E gbo rue ohi nyene egbe ukhokho ghi iPaleti. ¹² Elegeho, iPaleti ali Erodu e ro somhi irari khi obe e kpe khi.

iPaleti o pfa ezo mu ijesu a gbe ohi-a

(iMat 27.15-26; iMak 15.6-15; iJon 18.39-19.16)

¹³ iPaleti o luno ighie eyi ekpodalougamhi ali eni e mheshe ali eni egbo nya, ¹⁴ Oo we, "A rue omose ona ghi mhe, a lie khi o pfi ozughu shi egbo iteva. Ama ukpelo e mhi la mhila li ogbo lena, mhi aa me emhi khoghuo ni a ro gue ezo shi ohi egbe. ¹⁵ Wękhi eri Erodu o pfa ezo mu ohi, irari khi o nyene ohi egbe ukhokho ghi awa. A ga me ohi gboo khi oni omose ona oa li ingme okhoghuo nabi a ro ya lie a gbe ohi-a. ¹⁶ Irari gho mhi ya nase ohi, mhi rue ohi obo-a." ¹⁷ [Ini a li ukpe iPasowa, iPaleti, oo mema rue ogbo ogghuo ighumha lasela na we.]

¹⁸ Wewę nya e ku unu a nyogho, "A rue ohi vu ya gbe-a! A ri ochogho rue iBarabasi obo-a na anye!" ¹⁹ Eri a kie kpe mu iBarabasi shi owa ighumha irari onyaghu ni o pfi shi oni eoli ali khi o gbo gbe ugbeli. ²⁰ iPaleti o nono ni luę rue ijesu obo-a, o gbo lema

we. ²¹ E kiele tsesę nyoghoo, "A ta li ma oora apfida gbe-a! A ta li ma oora apfida gbe-a!"

²² Utonuzese, o gbo nu we ngme, oo, "Elo o ze, Ingmobe onoghoo o riege? Irari khi mhia me emini o ze ni a ro ya gbe ohi-a. Itobo igho, mhi lese ya nase ohi, mhi rue ohi obo-a."

²³ E kiele tsesę nyoghoo, a ta ijesu ma oora apfida gbe-a. Atsesę oyewe o roli tse na we.

²⁴ Igho iPaleti o lama shi we o. ²⁵ O rue iBarabasi ni a mu shi owa khi o pfi ozughu shi oni eke, ni o gbo gbe ugbe, obo-a na we. Igho o ri ijesu na we, e ka li ohi abi o ghole we.

A ta ijesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iJon 19.17-27)

²⁶ Abi e li rue ohi leę, e me omose ogghuo ni a lu iSamo ongi iZireni ni o rote eoli odonue lo oni eoli le. E ri itoto mu ohi, sheli ohi oni oora apfida oggho, o tsua li nga ike deba ijesu.

²⁷ Ebubu egbo e deba ijesu, shi ikpotso ni e vie e vie oya na li. ²⁸ Ijesu o nyene alo ghue we, oo we, "Ikpotso iJerusalemu, a khi ke vie na mhe. A ke vie na egbe e ali imi e, ²⁹ Irari khi oni egheghe oo bhale ni a ro ya ke lie, 'Ikhivose o khi na ikpotso ni ea bia eniye, ni ea me umemhi ghue, wekhi e ri e mu enyeli shi omu unu ghue.' ³⁰ E ya lie ute, 'De mu anye,' eę ite nikeke, 'A de khukhu anye a.*' ³¹ Irari ini egbo eę li na ini egua o vo ebuli-a zughu, se e ke e li ini o khakha?"

³² A li muno ighiatō aava ni a li ya gbe-a toma li egbe. ³³ Abi e ro ramhi ashini a lu, "Ugua ukhomhi olimhi," agho e gbe ohi ali ighiatō eggho a shi. E ta ogghuo ma oora shi ohi ukiekie obita, e ta onokpote shi ukiekie obo oggho. ³⁴ Ijesu ohi, "Ita, gbeku na we irari khi ea lese emini eę li."[†]

E ri amukpagho pfi onolo ro kemhi itsua eyoli. ³⁵ Eni egbo e migha bino, enighie e doli okonyo. E lie, "Oo tsumhi egboese, o tsumhi egboli ini loli o khi Omiepfuese oyi Eshinegba ni a ze."[‡]

³⁶ Eni ekhohi-okhuę e li bhale ya roli li egia. E ri onyo ni o yala nali o mo da. ³⁷ E ohi, "Ini o khia khi yeye u khi oghie oyi egbo iju, tsumhi egbe e sho." ³⁸ E keke emhi tama kpeda na li ni o ngme khi, "Ona o khi Oghie oyi Egbo iju."

³⁹ Oghiatō ogghuo ni a li tama oara, o tsue ijesu. O lie ohi, "Oa khi yeye we khi Omiepfuese u khi? Tsumhi egbe e, ni u li tsumhi anye."

⁴⁰ Ama oghiatō onokpote, o dese ohi, oo li, "Ulishi Eshinegba oa ya mue, aborokhia khi eri ushi oggho o ga mu awa? ⁴¹ Akanya ni awa gbe awa mie ifata to e na. Ama omose ona, oa li emhikhoghuo ni o me osue a shi."

* 23:30 Li ze Osia 10.8; Iro 6.16 † 23:34 Li ze Iwolo 22.18 ‡ 23:35 Li ze Iwolo 22.7 § 23:36 Li ze Iwolo 69.21

42 Igho ọọ iJesu, “Sato mhe egbe ini u bhale ukpekhomhi egchiele oye.”

43 IJesu ọọ li, “Mhi gueye khi, ogbe-namo ena, u ya nu mhe la Apfe oyi Eshinegba na iloghie.”

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iJon 19.28-30)

44 Agogo igbeva ele ọguota o lese nu, obili o te bi oni eke nya ya ramhi agogo ese ele ogbomhi. 45 Irari khi ovo ọa ke to, ode ugbakpi ni a ro pfa ode a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba o te iteva ki ese-a eva ya to eke.*

46 IJesu o lu leghe, ọọ, “Ita, mhi ri ayemhe oyemhe mholi e obo.” Abi o ro na ngme se, o ghua. 47 Abi ọga okholi-okhue ni o la agho o ro me emini a me, o kueghie Eshinegba, ọọ li, “Egbegbọ lo khi omose ọna oni o pfaase o khi!”† 48 Abi egbo ni e le gba agho ni wewe e ri ukpele me emini a me, e ro me emini a me, ee vie osue, e je. 49 Ama egbo nya ni e lese o li ali ikpotso ni e rote iGalili deba li, e migha tapfia bino emini a ga me nya.‡

Iroto oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iJon 19.38-42)

50 Omose ogghuo o la o na lu iJosefu. O khi ogghuo emose ni e mhesa. O khi omose onete ni o pfaase. 51 Ọa lama shi o a ka gbe iJesu a. Oni ọli Arimatia na eke iJudia o khi. O migha khe Eghiele oyi Eshinegba. 52 O le deba oghele iPaleti ya mhila li olimhi oyi iJesu. 53 O roto ọra apfida rue o li tiemhile, o ri ide enegbo khuli o li. O ya roli shi uji ufuche ni a to-a, ni ogbo ọa kpe ri olimhi to ghue. 54 Ogbele ni o mama ele iyemhe oyi egbo iJu lo. Ele iyemhe o she lese ya ramhi. 55 Eni ikpotso ni e rote iGalili deba iJesu bhale e deba li ya me uji ni o ri iJesu to. Ali abi o li roli to. 56 Igho e nyene egbe je apfe ya rue ituale ni a ku e shi olimhi egbe.§

Ama e yemhe-a ogbele iyemhe. E ri ona ri ushi ogbele iyemhe gbe akanya.

24

Ite-eghuli-guale oyi iJesu

(iMat 28.1-10; iMak 16.1-8; iJon 20.1-10)

1 Ele ni odode na elemhi efo uka, ogbele fiefie, eni ikpotso e bhale uji ni a ri iJesu to. 2 E me khi eche ni a ro khukhu oni uji, khi a gheghele o li ode-a. 3 Ama abi e ro lo elemhi oni uji, ẹa me idiegbe oyi iJesu. 4 Abọ e sha we, abi e li migha a sa o egbo, e me khi emose aava ni e so itsua epfopo ni e ge nyanyanya e nu we migha. 5 Ulishi oo mu we, e nyese ukhomhi so alo ghue eke. Ama eni emose e mhila we, “Elo o ze ni a ro nono ogbo ni o

la agbo ifuabo oyi egbo ni e ghua? 6 Ọa ke la ana, o she guale. A sato emini o gueye e abi o ro la iGalili khi: 7 ‘Omni Ogbo o mema ya me osue obo oyi egbo olamhe, e gbe o li-a shi apfida, ama elenuzi-ese o ya guale.’”* 8 E tigbe yele eni ingme eyoli le.

9 E rote atalimhi bhale, e gueye eniye odukhokho ogbaghuo enekpole ali egbo elese ni e la agho. 10 IMeli ongi iMagidalen ali iJoana ali iMeli inyi iJemhisi ali ikpotso ni e nu we kia e gueye eni ighiusomhi na ke. 11 Ama eni eniye odukhokho e dabi khi ingmemhi afue eni ikpotso ee ngme, ẹa pfi eso shi we o 12 Ama iPita o vule, o na ya je oni atalimhi, o ramhi agho, o nyese egbe bino elemhi oni uji, o lese me ide ni a ro khuli o li egbo agho, ama ọa me idiegbe oyi iJesu. Igho o li je apfe, abo e sha li.

Okiali na ode Emausi

(iMak 16.12-13)

13 Oni ogbele ni e ngme ena, eniye odukhokho aava eyi iJesu e je ọli Emausi ni o khi imali igbaghuo rote iJerusalemu. 14 E nu egbewe ngme ingme enana ni a me. 15 Abi e li ngme ni e li lese egbo, iJesu o khu we e, e ga kia le. 16 E me o li ama ẹa lese oni o khi. 17 IJesu o mhila we, “Elo a nu egbe a ngme abi a li kia le ẹa?” E mu migha, alo eyewe e khi osoli-osoli. 18 Ogghuo elemhi we ni a lu iKilopasi o mhila li, “Opfese oshẹbẹ u khi shi eke iJerusalemu ni ọa lese emini a me eke ona aenlewe?” 19 “Emhi eneghuo a me?” IJesu o mhila we. Eni emose e o li, “Emini e li iJesu ọna iNazareti. Omekeguele omose ọna o khi, o mhu ekpabo oyi Eshinegba. Egbo e lese o li shi emini o ri ele ali ingmemhi ni o gbolo o ngme. 20 Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali enighie e rue o li laseli ni a gbe-a shi ọra apfida. 21 Eri anye dabi khi loli o ya pfa egbo iZireni shi eke. Amo li ele ese abi a te me ingme ena. 22 Ikpotso egghuo eyi anye e ri abo sha anye. E je uji oyoli amo uzogbe fiefie, 23 Ama ẹa me idiegbe oyoli. E nyene egbe bhale ya gue khi we we e me igeni ni e gueye we we khi o she guale. 24 Egbo egghuo elemhi anye e she je obo ya bino e me khi abi e ngme o khi, ama ẹa me iJesu.” 25 IJesu ọọ we, “A khi eyeghe e, ni udu oye ọa nyanya mie emini emekeguele e ngme suo. 26 Aa lese khi ina oni Omiepfuese o li ya me osue neni o lo ufumhi oyoli?” 27 Oni iJesu o tigbe ri emini a keke shi Ebe-nopfaase lo we eso ni e la ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi emekeguele nya. 28 Abi e li ti ramhi ukuku ọli ni e je, iJesu o ri ele abine khi loli ti okiali oyelewe ya je odalo. 29 Ama ee ti o li, e e o li, “Nu anye kushi ana irari khi ogbe o she vu, obili o she gbolo-a bi.” Igho o deba

* 23:45 Li ze Okiali 26.31-33 † 23:47 Li ze Iwolo 31.5 ‡ 23:49 Li ze iLuk 8.2-3 § 23:56 Li ze Okiali 20.10; iDeut 5.14 * 24:7 Li ze iMat 16.21; 17.22-23; 20.18-19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

wẹ ọ ya kushi na wẹ. ³⁰ Abi e kerọ shító ya ke le eminale, ọ rue oni ibulẹdi, ọ kphẹmhi, ọ khi ọli-a, ọ kemhi na wẹ. ³¹ Eghẹghẹ ana, alo eyewẹ e khuẹghie-a, e tigbe lẹsẹ khi lọli lọ. Eri-tse ọ kele-a, ẹa ke mẹ ọli. ³² E egbewẹ, “Ọọ khi eri ọ li abi erali shi awa udu abi ọ rọ la ode nu awa ngme ni ọ gbo rọ gue abi Ebe-no-pfuase ọ ngme ye awa?”

³³ Aghoaghọ e vule nyenẹ egbe ukhokho je iJerusalemu. E bhale ya ẹ eniyẹ odukhokho ogbaghuo ali egbọ enekpọle ni e ga legba, ³⁴ ni e liẹ, “Egbegbi ingme lọ khi Onomhẹ ọ she guale, ọ ri egbọli gbo khasẹ iSamọ.” ³⁵ Ighọ eni etuava eghọ e guele emini a mẹ ode, ali abi e lẹsẹ ijesu eghẹghẹ ni ọ rọ khi ibulẹdi-a na wẹ.

Ijesu ọ ri egbọli khasẹ eniyẹ odukhokho eyọli

(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

³⁶ Abi e rọ kie ghọ ngme oni ungmehi, ijesu ọ migha wẹ iteva ọọ wẹ, “Opfomhẹ o nu ẹ la.”

³⁷ E yila, ulishi óó mu wẹ, e dabi khi ayemhẹ olimhi ọ khi. ³⁸ Oọ wẹ, “Elo o zẹ ni udu oyẹ ẹ o rọ nighise, ni a rọ gbo mhọli akhokhomhẹ shi udu oyẹ ẹ? ³⁹ A bino abọ ali awẹ eyemhẹ. Mhẹmhẹ lọ. A ri obọ timhẹ ni a mẹ khi olimhi ogbọ ọa ya mhọli idiegbe ali igua, nabi a mẹ khi mhi mhọli ena.”

⁴⁰ Abi ọ rọ ngme na se, ọ ri abọ ali awẹ eyọli khasẹ wẹ. ⁴¹ Abi oghẹlẹ ali oshabọ ni o vọ wẹ udu ọa kie zẹ wẹ mie shi ọ ne, ijesu ọ mhıla wẹ, “A li mhọli emhikhoghhuo shi akana ni a le ghọ?” ⁴² E rue afele ni a nye na li, ⁴³ Ọ rue ọli la akpẹwẹ rọli le.

⁴⁴ Oọ wẹ, “Ena e khi emini mhi gueyẹ ẹ abi mhi rọ kie nu ẹ la. Ingme eyemhẹ nya ni a kekẹ shi Ushi oyi iMosisi ali, ebe eyi Emekeguele eyi Eshinẹgba ali Ebe Iwolo, e mema bhale ya tse.”

⁴⁵ Ighọ ọ khuẹghie wẹ udu-a ni e mẹ asha lẹsẹ emini a kekẹ shi Ebe-no-pfuase. ⁴⁶ Ọ gueyẹ wẹ, “Emini a kekẹ shi ekẹ na. Omiepfuese ọ ya mẹ osoli, ọ rọte eghuli guale ẹlẹnuzi-esẹ, ⁴⁷ eghẹghẹ aghọ a ya ri eva oyọli ri imupfi ali irolamhẹ-topfa tse abọ ushishi nya, rọte iJerusalemu gba ekẹ le. ⁴⁸ A ga mẹ eni emhi enana nya. ⁴⁹ Mhi ya ri emini Itamhẹ ọ shobọ ghie usomhi ghi ẹ, eri-tse a la elemhi ẹoli iJerusalemu ramhi ni a rọ ya ri itoto rọte obini o yagha ghi ẹ ni o ya kpha ẹ sọ.”†

Ingá idane oyi ijesu

(iMak 16.19-20; Ika 1.9-11)

⁵⁰ Abi ọ rọ rue wẹ vu ya fiẹ, ni e rọ kia ramhi iBetani, ọ tsua abọ idane, ọ ku isemhẹ na wẹ. ⁵¹ Abi ọ li ku isemhẹ na wẹ, óó zẹ wẹ obọ, a rue ọli nga idane.‡ ⁵² Ighọ e nyẹsẹ

ukhomhi ga li. E mu egbe pfi ri ukpokpomhi oghẹlẹ je iJerusalemu. ⁵³ E kiele la owa ugamhi no funẹ tse, e kuẹghie Eshinẹgba.

† 24:49 Li zẹ Ika 1.4 ‡ 24:51 Li zẹ Ika 1.9-11

Usohmi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iJoni O kẹkẹ

Ungmemhi Oni o khi agbo

¹ Igbaekele, Ungmemhi O she kpe la o. Oni Ungmemhi o nu Eshinegba la. Oni Ungmemhi O khi Eshinegba. ² Igbaekele loli ali Eshinegba e te ga la. ³ Obọ oyoli a te ma emhikpa. Aa me emhikhoghuo ni a ma ni aa rote obọ oyoli ma. ⁴ Loli o mholi agbo na agboagbo. Oni agbo oyoli, o ri akpa na egbo na agbo.

⁵ Oni akpa o ge nga alo ebili, ama alo ebili o dobe pfuse oli a.

⁶ Eshinegba o ghie omose ogghuo ni a lu iJoni ghi egbo na agbo. ⁷ Loli o bhale ya pfi otselẹ shi oni ogbo ni o khi oni akpa, ni egbo nya e rote oni otselẹ miesuo. ⁸ Oa khi oni iJoni o khi oni akpa; eri o li bhale ya pfi otselẹ shi oni akpa. ⁹ Loli o khi oni egbegbi akpa, ni o ya bhale agbo ni o ya ri imeke na egbo nya.

¹⁰ Oni Ungmemhi o la agbo, egbo ea lese oli, abi o ri rie khia khi loli a rote obọ oyoli ma agbo. ¹¹ O bhale deba egbo eyoli, ealama mie oli. ¹² Ama, eubun ni e da lama mie oli, ni e lese mie eva oyoli suo, wewe o ri afu na e rọ mele imi Eshinegba a. ¹³ Oa khi abi ita ali inyo e lie bia ogbo alo-gbugbugba a ri ona ngme, ama Eshinegba o khi ita we.

¹⁴ Oni Ungmemhi o mele ogbo-a, o nu awa la agbo ona, awa me ufumhi oyoli, ikhi ufumhi oyi omi Ita otuoghuo kpe ni Ita o mholi, oni o rote obọ oyi Ita bhale, oni o mholi isomhelemhi ali igesikia gbeku o.

¹⁵ IJoni o kia tse abo ingme oyoli ye egbo, o o tse, o o lie, "Ona mhi gueye e khi o ya bhale odukhoko oyemhe, o o fu dose mhe itobọ khi o kpe la agbo neni a bia mhe."

¹⁶ Rote isomhelemhi oyoli ni o gbeku o, awa te mholi ikhivose ododa. ¹⁷ Obọ oyi iMosisi Eshinegba o te ri ushi na awa, ama obọ oyi iJesu iKirisiti isomhelemhi ali igesikia e te bhale. ¹⁸ Ogbokhoghuo o me Eshinegba ghue. Ama, Omi Eshinegba otuoghuo kpe, ni loli ali Eshinegba e khi ogghuo, ni loli ali Ita e ga la, loli o ze ni agbo e rọ lese Ita.

IJoni o o khi loli e khi Omiepfuese (iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18)

¹⁹ Egbhali eyi iJu ni e la iJerusalemu e ghie eni e ralo ugamhi oyi Eshinegba ali eni e nu we gbe ikanya owa-ugamhi, e ka mhila iJoni oni o khi.

²⁰ IJoni o rọ sheli we, o nyanya so we o, o gueye we gboo khi oa khi loli khi oni Omiepfuese.

²¹ E mhila li, "Oghuo u ke khi sho? Elaja u khi?"

IJoni o o, "Iiye." E gbo mhila li.

"Omekeguele oyi Eshinegba u khi?"

O o "Iiye."

²² E gbolo e, "Gueye anye oni u khi sho, ni anye me emini anye ya gueye eni e ghie anye, elo ye ye u khi sho?"

²³ IJoni o rote ungmemhi ni Azaya omekeguele oyi Eshinegba o ngme so we o, o o, "Mhemhe mhi khi uruli oyi ogbo ni o la odagbe e tse, ni o o lie, 'A riele udu oye e shi eke ke Onomhu e o o bhale.'" ²⁴ Egbo ni egbo iFarisi e ghie ghi iJoni, e mhila li, ²⁵ "Abi u a rọ khi Omiepfuese, ni u a rọ khi Elaja, wekhi oni omekeguele oyi Eshinegba u khi ena, elo o ze ni u rọ o batazi egbo sho?"

²⁶ IJoni o so we o, o o, "Ame mhi rọ batazi egbo memena, ama ogbo ogghuo o la e iteva memena ni aa lese ne. ²⁷ Loli o ke ya bhale odukhoko oyemhe, ni o khia khi mhia fu ramhi oni o o taghie uli oyi eku e ni o rọ so a."

²⁸ Obini iBetani ni o la ukiekie obini o o te e ngale shi oke iJodani, ashini iJoni o la batazi egbo, a la me eni ingme ena nya.

Omi osumha oyi Eshinegba

²⁹ Ogbeakolo iJoni o me khi iJesu o o bhale, iJoni o gueye egbo, o o, "Omi Osumha oyi Eshinegba ni o rue olamhe eyi agbo vu na!

³⁰ Ona mhi ngme abi mhi rọ lie, 'Omose ogghuo o ya bhale ni o fu dose mhe, itobọ khi o she kpe la o neni a bia mhe.' ³¹ Egbegbi mhemhe mhia kpe lese oli ghue, ama eri mhi bhale ri ame e batazi egbo ini mhi me asha ri oli khase egbo iZireni."

³² Igho iJoni o pfi otselẹ ona khi, "Mhi me khi Ayemhe o li abi anekhukhu rote idane tiemhie ya ma li egbe. ³³ Mhia kha kpe lese oli, ama oni o ghie mhe mhi ri ame e batazi egbo, o o mhe, 'Oni u da me khi oni Ayemhe o tiemhie shi o khi o migha li egbe ne, loli o khi oni o ya ke ri Ayemhe-no-pfuae batazi egbo.' ³⁴ Igho eni emini a gueye mhe ena e li de shi ukpelo e oyemhe, ni o remhe gueye e khi Omi Eshinegba o khi."

Eniye odukhoko eni odode ni iJesu o ze

³⁵ Ogbeakolo iJoni ali eniye odukhoko eyoli etuava e gbo migha akagho. ³⁶ Abi iJoni o rọ me khi iJesu o o dose, o o, "Bino Omi osumha oyi Eshinegba."

³⁷ Abi eniye odukhoko etuava egbo e rọ suo ona te, e deba iJesu vu. ³⁸ IJesu o pfi alo ukhoko, o me we khi e deba lue, o mhila we, "Elo a nono."

Eę ọli, “Osese, obo wa la?”

³⁹ Oọ we, “A bhale ya bino.” Igho e deba li, e me obini o la. Agho e ke nu o la elegho nya rote agogo ene ele oguota vu.

⁴⁰ Otuoghuo eniye odukhokho etuava ni e suo emini iJoni o ngme ni e deba iJesu vu o khi Aduru, inyoghuo iSamọ iPita. ⁴¹ Igho Aduru o nyanya kpe te odode nono iSamọ inyoghuo ọli gueye, oo, “Anye she me Omiepfuese.” (Emini a ri iKirisiti ngme khi, Omiepfuese.) ⁴² Aduru o rue iSamọ bhale ghi iJesu.

Ijesu o bino ọli, oo, “Yeye u khi ISamọ omi iJoni, iKefasi a ke e ke lu e. IPita ali iKefasi emhi oghuo a rewe ngme.”

Ijesu o lu iFilipu ali iNatanię

⁴³ Ogbeakofo, iJesu o ke mu egbe khi loji rote agho vu ya ke je iGalili. O me iFilipu, oo li, “Deba mhe.” ⁴⁴ Onge iBetisaida ni Aduru ali iPita e khi iFilipu o li khi. ⁴⁵ IFilipu o ke nono iNatanięli me. Oo li, “Anye she me oni iMosisi o keke ingme oyoli shi ebe ushi, ni emekeguele e gbo keke ingme oyoli shi Ebe-no-pfuase, ikhi iJesu onge iNazaręti Omi iJosefu.”

⁴⁶ INatanięli oo, “INazaręti we, eminete o li rote iNazaręti e lase?”

IFilipu oo, “Lese bhale ya bino tse.”

⁴⁷ Abi iJesu o ro me iNatanięli khi oo bhale obini luę la, iJesu oo, “Egbegbi onge iZireni na, oni ọa ya lo egholi.”

⁴⁸ INatanięli o mhila li, “Se u gho lese mhe?” Ijesu oo, “Mhi she me abi u ro la udi okhua eni neni iFilipu o lu e.”

⁴⁹ INatanięli oo, “Osese, Omi Eshinegba u khi, oghie oyi iZireni!”

⁵⁰ Ijesu oo, “Itobo khi mhię khi mhi me e udi okhua eni u ro tigbe miesuo, u ya me emini e dose ona.” ⁵¹ O gbo gueye we, “A ya me khi idane o khueghie-a, a me khi igeni eyi Eshinegba e rote idane e tiemhile ya nga shi mhemhe Omi Ogbọ o.”^S

2

Ijesu o ri amę mele onyo a

¹ Ogbęle onuzi-ese, a la iKena na eke iGalili ri omueshi ya ngeli. Inyo iJesu o la agho, ² A li lu iJesu ali eniye odukhokho eyoli shi oni ilegba ni a la ri omueshi ngeli. ³ Abi onyo ni a la agho da o ro pfo, inyo iJesu oo iJesu, “Onyo e pfo we ro da.”

⁴ Ijesu oo, “Inyo, khi ke gueye mhe emini mhi ya li, itobo khi eghęghę oyemhe ọa ramhi ne.”

⁵ Inyo iJesu o gueye eni e so onyo, “A ri emini o da gueye e gbe akanya.”

⁶ Ikpokpomhi idubo eche esesa e la epfe agho na die amę e shi ni egbọ iju e ro kpe

egbe a abi ushi oyewę o ngme. Udubo oghuo oghuo, oo mie italabi amę ene. ⁷ Ijesu o gueye eni e so onyo, “A ka die amę vo eni idubo esesa.” Igho e die amę vo ewę nya te unu tsue. ⁸ Igho oo, “A die o ghi oni o ri ukpeloe e khu oni ilegba.” Igho e die o ghi o. ⁹ Oni o ri ukpeloe e khu ilegba o rote eni amę ni a she ro mele onyo a da bino, ọa kpe lese obini a me we, ama eni e so onyo e lese obini a me we. Igho oni omose o lu ughue-omueshi je epfe ete, ¹⁰ oo li, “Ashini a la rięle emhi onana kpa, onyo onete onana a kpe ro lasele na egbọ da khue neni a ri onyo oni o kpo-a lasele, Elo o ze ni a ro ri onyo ona kpe shi agho?”

¹¹ Ona o khi akanya onyaloa oni odode ni iJesu o gbe. Eoli iKena na eke iGalili o la rięle o. Onana o ro ri ufumhi oyoli khase, ni eniye odukhokho eyoli e ro mie ọli suo.

¹² Ona o dose se, iJesu ali inyoli, ghe inyoghuo ọli eni emose ali eniye odukhokho eyoli e tiemhi obini iKapanomu. E la oobo ukuku ogbęle.*

Ijesu o lo elemhi Owa oyi Eshinegba le

(iMat 21.12-13; iMak 11.15-17; iLuk 19.45-46)

¹³ Abi eghęghę ukpe oyi egbọ iju ni a lu iPasova o ro ti bhale, iJesu o nga obini iJerusalęmu.† ¹⁴ O bhale ya e khi egbọ e la elemhi apfe oyi Owa oyi Eshinegba ri ena ali isumha ali inekhukhu e de. Eghuo e shito pfa ikpagho na egbọ. ¹⁵ Igho iJesu o rue ili ro lali utali ulumhokie ro khu we ya lase nya, ghe eni ena ali isumha; o miatse we ikpagho kua, o ghi we abo okphe kpha ku-a. ¹⁶ Oo eni e ri inekhukhu e de, “A muno we ana-a! Se a li ri owa oyi Ita mhemhe e mele oki a.” ¹⁷ Eniye odukhokho eyoli e ya yelege emini a kpe keke shi Ebe-no-pfuase khi, “Ingme owa oye o mu mhe egbe gba.”[‡]

¹⁸ Igho enighie eyi iju e mhila iJesu ini o mhọli ikanya onyaloa ni o ya gbe ni o ya rokhasę ewę khi o mhọli afu ni o ro rięle enana nya.

¹⁹ Ijesu oo we, “A bighi oni Owa oyi Eshinegba ona nya gbe, mhi ya gbo rięle o to ogbęle ese.”[§]

²⁰ Enighie eyi iju e ke mhila, “Owa ni a ri ikpe egbhueva ali esesa to wa lię khi u ri ogbęle ese tse ya rięle to?”

²¹ Ama egbe oyoli o ri oni Owa oyi Eshinegba ni o ngme khokho. ²² Abi o ro ghu-a ni Eshinegba o ro gbo guise o le, eniye odukhokho eyoli e ro tigbe sa ya to emini o ke ngme. Ona o rewe mie ungmehi oni o la Ebe-no-pfuase, ali ingme oyi iJesu lolo suo.

²³ Eghęghę ni iJesu o ro la iJerusalęmu, ikhi eghęghę ukpe iPasova, ebubu egbọ e ro mie

§ 1:51 Li ze Igbae 28.12 * 2:12 Li ze iMat 4.13 † 2:13 Li ze Okiali 12.1-27 ‡ 2:17 Li ze Iwolo 69.9 § 2:19 Li ze iMat 26.61; 27.40; iMak 14.58; 15.29

oli suɔ itobɔ khi e me ikanya ɔnyalɔa ni ɔ gbe. ²⁴ Ama iJesu ɔa ya regbenga we obɔ itobɔ khi ɔ leɣe emini eɣbo e khi pfo nya. ²⁵ Ɔa khi ɔgbo ɔ ke gbo ya gue ingme oyi eɣbo ye ɔli, itobɔ khi ɔ she leɣe emini o la we udu.

3

Ijesu ali iNikodemosi

¹ Ɔmɔse ɔghuo ɔ la ɔ ni ɔ la otu iFarisi, ɔ khi ɔkhemhue ni ɔ mu ɛloe shi elemhi iJu, a lu ɔli iNikodemosi. ² Oni ɔmɔse ɔna ɔ bhale deba iJesu eliyose eɛghuo, ɔɔ li, “Oseɣe, anye leɣe khi ɔni ɔɔ seɣe ni ɔ rote obɔ oyi Eshineɣba bhale u khi. Itobɔ khi ɔgbokhoghuo ɔa ya doɣe ke gbe ikanya ɔnyalɔa enabi u wa gbe ena ini Eshineɣba ɔa nu ɔli la.”

³ Ijesu ɔɔ li, “Mhi gue igesikia ye khi, ini aa li riɛɛ ɔgbo bia, ɔa ya me Eghiele oyi Eshineɣba.”

⁴ INikodemosi ɔɔ li, “Se a li gbo riɛɛ ɔgbo ni ɔ womhe se bia? Eri ɔ gbo ya lo inyoli elemhi ni ɔ gbo riɛɛ ɔli bia?”

⁵ Ijesu ɔ soli ɔ, ɔɔ li, “Mhi gue igesikia ye khi, aa me ɔgbokhoghuo ni ɔ ya lo Eghiele oyi Eshineɣba ini aa bia li elemhi ame ali elemhi Ayemhe. ⁶ Ɔmɔse ali ɔkpotsɔ eɛ bia ɔgbo alo gbugbugbu, ama Ayemhe oyi Eshineɣba a ro riɛɛ ɔgbo ɔ bia elemhi ayemhe. ⁷ Khi ze ni ungmehi ni mhiɛ khi, ‘A mema riɛɛ e ya bia,’ o ligho ri abɔ she. ⁸ Obini o ghɔle akpekpe li e je, eri awa lie suɔ abi o lie li, ama awa aa ya me ɔli. Igho ingme oyi eni a riɛɛ bia elemhi Ayemhe oyi Eshineɣba e li.”

⁹ INikodemosi ɔ mhila iJesu, “Se a lie me ghɔ?”

¹⁰ Ijesu ɔɔ, “Ye ye ukpokpo-ɔgbo ɔguebe ni u lie seɣe eɣbo eke iZireni waa leɣe ona?”

¹¹ Abi o li mhi li gue ɔli e ye khi emini anye leɣe, anye e ngme. Emini anye me, anye e gueye ɔgbo. Ama aa nono ni a mie usomhi oyi anye suɔ. ¹² Ini waa mie mhe suɔ ini mhi gue ingme ena agbo ona ye, se u lie mie mhe suɔ ini mhi gue ingme iloghie ye?

¹³ Ɔgbokhoghuo ɔa kpe ye iloghie jele ghue, se ni mhemhe Omi Ɔgbo ni mhi rote iloghie tiemhie. ¹⁴ Abi iMosisi ɔ ke li ge ɛnye ni a ri igolu lumhi shi ukpokpo, ni ɔ tsua li idane obini ɔdagbe ifufu, igbo a mema li tsua Omi Ɔgbo idane.* ¹⁵ Eghɛghɛ agho, ɔnini ɔ da mie ɔli suɔ, ɔ ya mhɔli agbo na agboagbo.

¹⁶ “Irari khi Eshineɣba ɔ ɔ nono ingme oyi agbo gba, loɔ ɔ ro rue Omiɔli ɔni ɔmɔse ɔtuɔghuo kpe na agbo, eghɛghɛ agho ɔnini ɔ da mie ɔli suɔ ne, ɔa ya pfua, ama ɔ ya mhɔli agbo na agboagbo. ¹⁷ Eshineɣba ɔa ghie omi ɔli bhale agbo, ni ɔ bhale ya pfa ezo mu eɣbo na agbo, eri ɔ ghie ɔli, ɔ bhale ya mie agbo pfuese. ¹⁸ Aa ya pfa ezo mu ɔni ɔ da mie Omi Eshineɣba suɔ, ama ɔni ɔa da mie ɔli suɔ, a

she pfa ezo mu ɔli se, itobɔ khi ɔa mie Omi Eshineɣba ɔtuɔghuo kpe suɔ. ¹⁹ Abi a lie ɔ oni ezo na. Akpa ɔ bhale agbo, ama eɣbo e nono alo ebili ne, itobɔ khi ikanya ebe eɛ gbe. ²⁰ Oni ɔ gbe ikanya ebe ɔa ya nono akpa, ɔa tigbe e bhale akpa itobɔ khi ikanya eyoli e ya ri udi lasele ini e bhale akpa. ²¹ Aa ɔni ɔ da ri ungmehi oyi Eshineɣba ni o khi igesikia a gbe akanya ne, ɔ bhale akpa ashini a te e me eke, ni ikanya eyoli e rokhasɛ khi ode oyi Eshineɣba ɔ rote.”

Otsɛɛ ni iJoni ɔ pfi shi ingme oyi iJesu

²² Eɛ lese iJesu ali eniye odukhokho eyoli e je eke iJudia. Ɔ nu we la oobɔ ukuku eghɛghɛ, ɔɔ batazi eɣbo. ²³ IJoni ɔ la Ainoni ni ɔa nuɛ shi iSalimu li batazi eɣbo, itobɔ khi ame e lo bu shi agho. Eɣbo e je agho deba li ni ɔ batazi we. ²⁴ Eghɛghɛ agho aa mu IJoni shi owa ighumha ne.†

²⁵ Eniye odukhokho eyi iJoni eghuo e nu ɔgbo iJu ɔghuo khako shi ingme ikpegbe a ona ugamhi. ²⁶ Igho e le deba iJoni, eɛ, “Oseɣe, u ke ye lele ɔmɔse ɔghuo ni u ke batazi, ɔni u ngme ingme oyoli epfe oke iJodani eɛgho, ɔ li e batazi eɣbo, loɔ eɣbo nya e ke na deba memena.”

²⁷ IJoni ɔɔ we, “Aa me emhikhoghuo ni ɔgbo ɔ mhɔli ni ɔa khi Eshineɣba ɔ roli na. ²⁸ Eɛ ena a ga suɔ abi mhi ro lie khi ɔa khi mhemhe mhi khi Omiepfuese, khi eri a li ghie mhe ralo na li.‡ ²⁹ Ɔmɔse ɔni ɔ rue ɔmueshi ɔ khi ughue ɔmueshi. Eri ɔmɔle ɔni ɔmɔse ɔni ɔ rue ɔmueshi ɔ ri esɔ shi eke migha ke khe ughue ɔmueshi. Ɔ kha da suɔ khi ɔmɔle ɔ da ngme ne, egebe eɛ mu ɔli. Igho egebe e lie mu mhe memena, igho oghɛɛ oyemhe ɔ gbo vo. ³⁰ Ufumhi oyoli o mema ke nga shio, ufumhi oyemhe ɔ ɔ ke tiemhi.

³¹ “Oni ɔ rote ilimhi tiemhie ɔ fu doɣe eɣbo nya. Oni ɔ rote agbo ana lasele, ɔna agbo ona ɔ khi. Irarigho, ingmehi eyi agbo ana a ke ngme. Ama ɔni ɔ rote ilimhi tiemhie ɔ fu doɣe eɣbo nya. ³² Emni ɔ me ali emini ɔ suɔ ilimhi, ɔ gue e ye eɣbo, ama ɔgbokhoghuo ɔa mie ɔli suɔ. ³³ Oni ɔ da mie emini ɔ gueye agbo suɔ ne, eri ɔ rokhasɛ khi igesikia Eshineɣba ɔ ngme. ³⁴ Oni Eshineɣba ɔ ghie, ɔɔ ngme ungmehi oyi Eshineɣba, itobɔ khi eri Eshineɣba ɔ ri Ayemhe oyoli na li gbe ku ɔ. ³⁵ Eri Eshineɣba Ita ɔ nono ingme oyi Omiɔli ɔni ɔmɔse, irarigho ɔ ro ri emhikpa nga li obɔ. § ³⁶ Oni ɔ da mie Omiɔli suɔ ne, eri ɔɔ mhɔli agbo na agboagbo, ama ɔni ɔ da kie ɔli ne, ɔa ya mhɔli agbo, eri ibiselemhi oyi Eshineɣba ɔɔ deba li agboagbo.”

4

Ijesu ɔ nu ɔkpotsɔ ɔnge iSameria ngme

* 3:14 Li ze iNɔba 21.9 † 3:24 Li ze iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20 ‡ 3:28 Li ze iJon 1.20 § 3:35 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22

¹ Egbò iFarisi e suò khi ebu bu egbo e deba iJesu, ali khi ò gbo batazi eniyè odukhokho bu doşè iJoni. ² Oa khi iJesu ò ri obò oyoli mema batazi egbo, ama eniyè odukhokho eyoli e batazi egbo. ³ Ighò abi iJesu ò rò suò ingme ni egbo e ngme, ò rote ekè ijudia vu, ò mu egbe pfi je iGalili. ⁴ O ya rote ode iSameria doşè abi ò rò le iGalili.

⁵ Ighò ò bhale ɛoli na lu iSicha ni o la ekè iSameria, ni ɔa nuè shi ekè ni iGiekopu ò rò na ijosefu omioli òni omose.*

⁶ Aghò ilijia oni a lu ilijia oyi iGiekopu o la. O loşè iJesu itobò okiali ni ò kia ramhi aghò, igbo ò shito epfe oni ilijia. Oguota o leşè mu ekè oni eghèghe.

⁷ Okpotso onge iSameria oghuo ò bhale ya a amè. IJesu oò li, "Diè amè na mhè da." ⁸ Eghèghe aghò eniyè odukhokho eyoli e she lo ifuapfe ya de eminale.

⁹ Oni okpotso onge iSameria oò iJesu, "Onge iju u khi, mhemhe mhi khi onge iSameria, se u ke li a lie mhi diè amè ne da?" Emini o ze ni ò rò ngme na khi, egbo iju ali egbo iSameria ɛa ri egbe e ti emhi egbe.†

¹⁰ IJesu ò li, "Ini u leşè isomhopfa ni Eshinegba ò rò na ogbo lo, ni u gbo rò leşè emini ogbo ni oò mhila e amè ò khi lo, u kha mhila li ò ri amè ne da. Eghèghe aghò ni ò ri amè ni e ri agbo ò na ogbo ne da."

¹¹ Oni okpotso ò ke mhila iJesu, oò, "Oga, waa mhòli emhi ni a rò ò a amè, oni ilijia o limhi. Obo u ke te ya me eni amè ni e ri agbo ò na ogbo na a mhè da? ¹² Eri u ke lie khi yeye u fu doşè iGiekopu ita anye kpa?" Loli ò tò oni ilijia ona, ni ò ri oli na anye, ni loli ali imioli ali elamhako eyoli e gbo te ò da.

¹³ IJesu ò ya so li ò, ò li, "Onini ò da da amè eyi ilijia ena, okiamè ò gbo ya gbe oli. ¹⁴ Ama okiamè ɔa tigbe ke e gbe onini ò da da amè ni mhi ya rò na li da. Itobò khi amè eyemhe e ya mele okè ni ɔa ke ya khakha ghue shi oli elemhi, ni ò ya ke sha kule ri agbo na agboagbo na li."

¹⁵ Oni okpotso oò, "Oga Kpekpe ri eni amè na mhè da ini okiamè ò khi ke gbo gbe mhè, ini mhi khi ke gbo bhale akana ya a amè."

¹⁶ IJesu oò, "Ka lu omose ni ò rue e shi bhale."

¹⁷ Oni okpotso oò, "Mhia mhòli omose." IJesu oò li, "Igesikia lo, ni u we khi u a mhòli omose, ¹⁸ itobò khi u she kpè mhòli emose oshe ni u kpè ngeli na. Oni u ga nu la memena, ɔa khi loli ò re shi."

¹⁹ Oni okpotso oò, "Kie! Oga, mhi she me oli khi omekèguele oyi Eshinegba u khi. ²⁰ Ukhomhi ute onana eni e bia anye egbo iSameria, e kpè la ga ugamhi, ama eè egbo iju, e khi iJerusalem awa mema la ke ga ugamhi."

²¹ IJesu oò li, "Mie mhè suò khi eghèghe ò bhale ni u a ke rò la ukhomhi ute ona, we khi iJerusalem ya ga Ita. ²² Emini eè egbo iSameria aa leşè, a ga, ama anye leşè emini anye e ga itobò khi obò oyi iju imiepfuese o te bhale. ²³ Ama, eghèghe ò bhale, oni eghèghe o she ramhi ni egbo eni e ri igesikia e ga Eshinegba e rò ya ke ga li abi Ayemhe oyoli o li rokhasè we, e gbo te ode igesikia ga li, itobò khi egbo eni e lighò ò ga li, oò nònò. ²⁴ Ayemhe oyi Eshinegba ò khi, eni eè ga li e mema ya ke ga li abi Ayemhe o rokhasè we, ali rote ode igesikia."

²⁵ Oni okpotso oò iJesu, "Mhi leşè khi Omiepfuese (oni a lu iKirisiti) ò ò bhale. O kha bhale, ò ya khueghie emhikpa gueye anye."

²⁶ IJesu ò so oni okpotso ò, "Loli mhi khi ni mhi nu e ngme ena."

²⁷ Abi e kie li ngme, eniyè odukhokho eyoli e bhale ya e khi ò nu okpotso o ngme, o ri abò sha we. Ongewe ɔa mhila li, "Elo wa nono?" Wèkhi e ri e mhila li, "Elo ò ze nu u rò nu oli e ngme?"

²⁸ Ighò oni okpotso ò ze akhe amè oyoli obò shi aghò, ò je ifuapfe kia gueye egbo, ò lie, ²⁹ "A bhale ka ghe omose oghuo ni ò gue emini mhi ga rièlè ghue nya ye mhè. Omiepfuese ò fe ya khi?" ³⁰ Egbo e ve gbii te ifuapfe bhale ashini iJesu ò la.

³¹ Eghèghe aghò, eniyè odukhokho eyoli e ke lema li, "Osese, waa ke le eminale."

³² IJesu oò we, "Mhi mhòli eminale ni mhia le ni aa leşè." ³³ Eniyè odukhokho eyoli e mhila egbe we, "Eri ogbokhoghuo ò kpè ri eminale ghi ò le?"

³⁴ IJesu oò we, "Eminale oyemhe khi, ni mhi rièlè oghuemhe oyi oni ò ghie mhè, ni mhi rò gbo gbe akanya oyoli pfo. ³⁵ Aa she ngme ò khi, 'Iki ene e ke kpole ni a rò ke ya khişè emhi ekomhi?' Mhi gue e ye e memena, a bino khi emhi ekomhi na ishemi e she bie ni a khişè. ³⁶ Memena a she e fali eni e khişè ishemi ota akanya, ni e ke khişè ikhişè ni o ri agbo na agboagbo ò bhale. Eghèghe aghò ni a bhale ya e khi eni e rò ko ali eni e khişè e ga kugbe ke ghele. ³⁷ Onana o rokhasè khi emini egbo e ngme khi igesikia o khi, iki ungemhi ni oò, 'Oni ò rò ko, ò kiòda shi oni ò khişè.' ³⁸ Eri mhi ghie e a ka khişè emini aa rò ko. Egbo else e ya gbe ikanya ni e toto rewe ko, ama eè a me leleli ikanya eyewe."

Ebu bu egbo iSameria e miesuo

³⁹ Ebu bu egbo iSameria ni e la oni ɛoli e ri itobò emini oni okpotso oghò ò gueye we mie iJesu suò, ikhi emini ò ngme ni oò, "A bhale ya ghe oni ò gue emini mhi ga rièlè ghue nya yemhe." ⁴⁰ Abi eni egbo iSameria e rò bhale deba iJesu, e lema li ò kpekpe ò ku shi na ewe. Ighò iJesu ò ku shi na we ogbele eva.

* 4:5 Li ze Igbae 33.19; iJosh 24.32 † 4:9 Li ze Ezira 4.1-5; iNee 4.1-2

41 Ebubu eḡbo elese e gbo mie iJesu suo itobɔ ingmemhi ni ɔ nu wɛ ngme. 42 Eni eḡbo e kɛ ɔni ɔkpotso, “Anye she miesuo memena. Ɔa khi itobɔ emini u gueye anye tse anye rɔ miesuo, ama itobɔ khi anye she suo emini ɔ ngme, anye gbo leṣe eḡbegbo khi ɔni ɔmɔse ɔna ɔ ga khi ɔni Ɔmiepfuese.”

Ijesu ɔ ri omi ɔni ɔ gbe akanya igomɛti ni ɔ fu ze

(iMat 8.5-13; iLuk 7.1-10)

43 Ijesu ɔ la iSameria ramhi ogbeḡe eva. Ɔ rɔte aḡho vu je iGalili. 44 Ɔ she kpɛ liɛ khi eḡbo ɛa la ɛoli oyi omekeguele oyi Eshineḡba a mu ekpe na li.† 45 Abi ɔ rɔ lo ekɛ iGalili le, eḡbo iGalili e mie ɔli eḡbegbo, itobɔ khi ukpeḡoe oyewɛ iJesu ɔ la gbe ikanya ɔnyaloo ni ɔ la iJerusalemu gbe abi e rɔ riele ukpe iPasova.‡

46 Iḡho iJesu ɔ gbo nyeneḡ egbe je iKena ni o la ekɛ iGalili, ashini ɔ ke la ri amɛ mele onyo a. Ɔmɔse ɔghuo ni ɔ gbe akanya igomɛti ɔ la akagho, ni omi ɔli ɔ la iKapanomuhua.*

47 Oni ɔmɔse ɔ suo khi iJesu ɔ rɔte ekɛ ijudia ɛ bhale iGalili. Iḡho ɔ bhale ya lema iJesu ɔ kpeḡe ɔ deba luɛ ya nu loli ri omi luɛ, ni ɔa ze ni ɔ la akɔ eghuli ze. 48 Ijesu ɔɔ, “Ini aa li me ɔleḡe ɔnyaloo ali ɔshabɔ, aa ya miesuo.”

49 Oni ɔmɔse ni ɔ gbe akanya igomɛti, ɔɔ, “Onomhuɛ, kpeḡe bhale neni omimhe ɔɔ ghua.”

50 Ijesu ɔɔ li, “Ke je khi omiɛ ɔ ya ze, ɔa ya ghu.” Oni ɔmɔse ɔ mie emini iJesu ɔ gueye ɔ suo, ɔɔ je. 51 Abi ɔ rɔ je, eni ɛɛ ga li, e bhale ya lona li oɔɛ, e gueye ɔli, “Omiɛ ɔ she ze.”

52 Oni ɔmɔse ɔ mhila wɛ, “Eḡheḡhe onoghuo ɔni ɔmɔ ɔ la ze?” E gueye oli khi, “Agogo ɔghuo ɔguota oode ɔni ɔmɔ ɔ la ze.”

53 Oni ita ɔni ɔmɔ ɔ sato khi eḡheḡhe aḡho tee iJesu ɔ la gueye luɛ, “Omiɛ ɔ ya ze.” Loli ali apfe ɔli nya e mie iJesu suo.

54 Onana o khi akanya ɔnyaloo onuzi-eva ni iJesu ɔ gbe abi ɔ rɔ rɔte ekɛ ijudia bhale iGalili.

5

Ijesu ɔ ri ɔmɔse ɔghuo ni ɔɔ ghua ze

1 Abi a rɔ me ingme ena se, iJesu ɔ nga obini iJerusalemu shi ukpe ni eḡbo iJue e riele. 2 Mena, oɔɛ unueḡpe ni a lu Isumha o la iJerusalemu. Ateḡe ni okɛ o chocho shi o la aḡho. IBetisaida a ri ɛlemhi Iburu ɛɛ lu oni okɛ. Ikuku ikholo ishe ni a ghi e la gasɛ oni okɛ. 3 Ebubu eḡbo ni ɛa ze, ikhi ezalo, ali eni ɛa doḡe ɛ kia ali eni e ghu egbe-a, e yeshi gasɛ oni okɛ. Eri e migha khɛ eḡheḡhe ni a rɔ ɔ washe oni okɛ-a. 4 [Irari khi o mhɔli eḡheḡhe ni aḡeni oyi Eshineḡba ɔ rɔɔ tiemhi elemhi oni okɛ ya washe ɔli-a. Eḡheḡhe aḡho ɔnini ɔ da kpɛ te ododeɛ ya tiemhi oni okɛ

ini ɔni aḡeni ɔ leṣe washe ɔli-a se, a rɔli ze, ughuamhi onini o tseku yeṣe ɔli ɛ ngme] 5 Ɔmɔse ɔghuo ɔ la aḡho ni o she gba ikpe uye-ali-igbeḡele abi ɔ te ɛ ghua. 6 Ijesu ɔ bhale ya ɛ ɔni ɔmɔse shi aḡho, ɔ leṣe khi ɔ she la aḡho tse. Ijesu ɔ mhila li, ɔɔ li, “Wa nono ni u ze?”

7 Oni ɔmɔse ni ɔ ghua ɔ so li ɔ, ɔɔ, “Ɔga mhi aa mhɔli ɔḡbo ni ɔ ya kpaghiɛ mhe obɔ mu mhe tiemhi elemhi okɛ. A kha da leṣe washe okɛ-a se, ni mhi rɔ da mu egbe ni mhi tiemhi ne, ɔḡbo ɔlese ɔ kpɛ tiemhi khɛ mhe.”

8 Iḡho iJesu ɔɔ li, “Vule! Rue iya oye mhue obɔ ni u ke kia.” 9 Iḡho oni ɔmɔse ɔ ze aḡho aḡho, ɔ rue iya oyɔli, ɔɔ kia. Eḡheḡho o khi Ogbeḡe iyemheɛa oyi eḡbo iJue.

10 Enighie eyi iJue ɛɛ ɔni ɔmɔse ni a rɔ ze, “Kiee! Amo o khi Ogbeḡe iyemheɛa oyi eḡbo iJue. Eri u gbe ushi ni Eshineḡba ɔ rɔ na iMosisi-a. Ighuighue lo ni u rɔ tsua iya oye ele iyemheɛa.”*

11 Oni ɔmɔse ɔɔ, wɛ, “Ɔmɔse ni ɔ rɛ mhe ze ɔɔ mhe, ‘Rue iya o ye, u ke kia.’”

12 E mhila li, “Oghuo ɔ khi ɔni ɔḡbo ni ɔ gueye u rue ɔli ekɛ u ke kia?”

13 Oni ɔmɔse ni a she rɔ ze, ɔa ke leṣe ɔḡbo ni ɔ rɔ li ze, itobɔ khi iJesu ɔ she lo ifuabɔ eḡbo oni eḡheḡhe.

14 Abi a rɔ me ena se, iJesu ɔ bhale ya ɛ ɔni ɔmɔse ni ɔ rɔ ze elemhi Owa oyi Eshineḡba. Ijesu ɔɔ li. “Ghekhe, abi u rɔ da ze se ena, khi ke gbo lamhe, ini emhi obe olese ni o doṣe ana o khi ya li e.”

15 Iḡho ɔni ɔmɔse ɔ vu, ɔ ya gueye eḡbo iJue khi iJesu ɔ rɛ luɛ ze. 16 Itobɔ khi iJesu ɔ gbe ikanya enana Ogbeḡe iyemheɛa oyi eḡbo iJue, eḡbo iJue ee jili ɔli. 17 Ijesu ɔ gueye wɛ, ɔɔ, “Eḡheḡhe kpa Itamhe ɔ rɔ gbe akanya, iḡho mhemhe mhi li liɛ gbe akanya.”

18 Itobɔ ungmehi onana eḡbo iJue e rɔ mema gba li abi e li ya gbe ɔli-a. Ɔa khi itobɔ khi ɔ gbe ushi oyi Ogbeḡe iyemheɛa oyi eḡbo iJue tse e rɔ ye ugbamhi oyɔli, ama itobɔ khi ɔɔ khi Eshineḡba ɔ khi Ita loli. Ɔ liɛ khi e li ɔ ri onana a liɛ khi otu loli ali Eshineḡba e khi.

Eshineḡba ɔ ri afu na Omi ɔli

19 Ijesu ɔ gueye wɛ, ɔɔ, “Abi o li mhi li gue ɔli e ye ɛ, khi mhemhe Omi Eshineḡba mhi aa doḡe ya riele emhikhoghuo ɔotsobo oyemhe, ama emini mhi me khi Eshineḡba itamhe ɔɔ riele, mhi ya ke riele. 20 Irari khi Ita ɔ nono ingme oyi omiɔli ɔ rɔ ri emini ɔ riele nya khasɛ ɔli. Ɔ ya gbo ri emini e fu doṣe ena khasɛ mhe ni o ya sha ɛ abɔ. 21 Abi Ita ɔ li guise eni e ghu-a le ni ɔ gbo ri aḡbo na wɛ, iḡho mhemhe omi ɔli mhi li ya ri aḡbo na ɔni ɔ ghɔle mhe. 22 Ita ɔa ya ri ɔḡbɔkhoghuo gue ezo, ama omiɔli ɔ ri afu na, ni ɔ rɔ ri eḡbo gue ezo. 23 Ni a bhale ya ɛ khi ɔḡbɔkpa ɔ mu ekpe

† 4:44 Li ze iMat 13.57; iMak 6.4; iLuk 4.24 § 4:45 Li ze iJon 2.23 * 4:46 Li ze iJon 2.1-11 * 5:10 Li ze iNee 13.19; iJere 17.21

na oni Omọ abi a li mu ekpe e na Ita. Oni ọa da mu ekpe na oni Omọ ọa mu ekpe na oni Ita ni o ghie oni Omọ.

²⁴“Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, oni ọ da suọ ungmemhi oyemhe ni ọ da gbo mie oni ọ ghie mhe suọ, ọ she mhọli agbo na agboagbo. Ogbọ ọa ya pfa ezo mu ọli, itobọ khi ọ she rọte ode eghuli lasele bhale ode agbo. ²⁵Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi eghẹghẹ ọọ bhale, oni eghẹghẹ na, ni eni e ghu-a e rọ ya suọ ungmemhi oyi Omi Eshinegba, eni e da suọ ungmemhi oyọli, e ya la agbo. ²⁶Abi Ita ọ li khi oni ọ ri agbo ọ na ogbọ, ighọ ọ ri oni agbo na Omiọli, ni ọ li ke rọ na egbọ. ²⁷Ọ she gbo ri afu ni a rọ sọ ezo na Omi ọli, itobọ khi lọli ọ khi Omi Ogbọ.

²⁸“Emini mhi gueye e, o khi sha e abọ, itobọ khi eghẹghẹ ọọ bhale ni ilimhi nya ni a she rọ tọ e ya suọ uruli oyọli. ²⁹E kha da suọ oni uruli ne, e ya guale, e te uji fiẹ lase, eni e da riẹle onete, e ya mhọli agbo, ama egbọ ebe e ya guale shi epfua.† ³⁰Emhikhoghuo ọa la ọ ni mhi dobe ya riẹle ọotsobọ oyemhe. Abi itamhe ọ gueye mhe mhi li sọ ezo mhi lie sọ ezo. Iso-ezo oyemhe oni o migha lo, itobọ ọa khi abi o ghọle mhe mhi lie gbe ikanya, ama emini o ghọle Itamhe ni ọ ghie mhe mhi rọ gbe akanya.

A pfi otselẹ shi oni iJesu ọ khi

³¹“Mhi aa ya pfi otselẹ na egbe mhe. Mhi kha pfi otselẹ na egbe mhe, egbọ ẹa ya rue oni otselẹ shi egbegbo. ³²Ogbọese ọ la ọ ni ọ pfi otselẹ na mhe. Mhi lẹsẹ otselẹ oyọli ni ọ pfi e na mhe khi egbegbo lo.

³³“A she kpẹ ghie usomhi ghi iJoni, ọ pfi otselẹ shi oni ọ khi igesikia.‡ ³⁴Ama ọa khi eri mhi mu ma otselẹ oyi ogbọ, eri mhi mema gue otselẹ ni iJoni ọ pfi na mhe ye e ini a mhọli imiepfuese. ³⁵Eri iJoni ọ gẹ abi ákpá ni o rọ ode e khasẹ e. Ukuku eghẹghẹ a lama mie oni ákpá ni o ri egbe mu e.

³⁶“Mhi mhọli otselẹ ni ọ fu dosẹ otselẹ ni iJoni ọ pfi na mhe. Ika ni Itamhe ọ rọ na mhe mhi gbe pfo ni mhi kiele e gbe, e pfi otselẹ khi Itamhe ọ ghie mhe. ³⁷Itamhe ni ọ ghie mhe ọ she pfi otselẹ shi ingme oyemhe. Aa tigbe kpẹ suọ uruli oyọli wẹkhi eri a tigbe kpẹ mẹ abi ọli.§ ³⁸Ungmemhi oyọli ọa la elemhi oye e, itobọ khi aa mie oni ọ ghie suọ. ³⁹À rọsheka wena Ebe-no-pfuase, ni a dabi khi lọli o ya ri agbo na agboagbo na e. Oni ebe ona lọli o gbo pfi otselẹ shi ingme oyemhe. ⁴⁰Ama aa nono ni a bhale deba mhe, ini a mhọli agbo.

⁴¹“Ọa khi ikuẹghie oyi egbọ mhia nono. ⁴²Ama mhi lẹsẹ e. Mhi lẹsẹ khi aa mhọli inono oyi Eshinegba shi udu o ye e ⁴³Eva oyi Itamhe mhi rọ bhale, ama aa mie mhe, ogbọese ọ kha ri eva oyọli bhale deba e, a

ya mie ọli. ⁴⁴Emini o zẹ khi aa miesuọ khi, ikuẹghie ni o rọte obọ oyi egbọ bhale á nono, ocho ni a kha rọ ke nono oni o rọte obọ oyi Eshinegba bhale.

⁴⁵“A khi sa khi mhia ya pfa ezo mu e odalo oyi Itamhe. Oni ọ pfa ezo mu e khi iMosisi ni a regbenga. ⁴⁶Ini a mie iMosisi suọ lo, a kha mie mhe suọ itobọ khi ọ kẹkẹ ingme oyemhe shi ebe. ⁴⁷Ama abi aa rọ mie emini ọ kẹkẹ shi ebe suọ, sẹ e ke li ya mie emini mhi gueye e suọ?”

6

Ijesu ọ ri eminale na ebubu egbọ le

(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17)

¹Abi a rọ mę ingme enana se, iJesu ọ da okẹ oniemhi no khishi na lu iGalili lasele je egele ọ. (ITiberiasia a gbolo e lu oni okẹ.)

²Ighọ ebubu egbọ e vẹ deba li gbii, itobọ khi e mę ikanya ọnyalao ni ọ ri eni e ghua ze. ³Ighọ iJesu ali eniyẹ odukhokho eyọli e nga ukhomhi ute ya shito. ⁴Eghẹghẹ aghọ ukpe iPasova oyi iju o she ramhi.

⁵Abi iJesu ọ yase alo, ọ mę ebubu egbọ ni e bhale deba li, ighọ ọ mhila iFilipu, ọọ li. “Obo awa te ya de eminale ni e ya lo egbọ ena le?” ⁶Eri iJesu ọ mema mhila li ni ọ rọ mhesẹ ọli bino, itobọ khi ọ she kpẹ lẹsẹ emini lọli ya riẹle shi udu.

⁷iFilipu ọ sọ iJesu ọ, ọọ li. “O kha tseku khi ifata iki elele, ẹa ya lo ni a rọ de eminale ni a mę ya kemhi pfiẹle-pfiẹle na wẹ tonu unu!”

⁸Ọtuoghuo eniyẹ odukhokho eyọli ni a lu Aduru ni ọ khi inyoghuo iSamọ iPita, ọọ li, ⁹“Ukuku omọ ọ la akana ni ọ tsua irui ibulẹdi ishe ali ifelẹ aava. Ashi enana e kia ya ramhi, ni aa kemhi na egbọ ena nya?”

¹⁰Ijesu ọọ li, “A ri eni egbọ shito.” Ebuli iyeye e vọ aghọ egbegbo. Eni egbọ nya e shito, emose ni e laọ tse, e khi egbọ agbele asha ishe. ¹¹Ijesu ọ rue eni ibulẹdi, ọ tse Eshinegba uwegbe shi ọ, ọ kia kemhi na wẹ. Ọ gbo lighọ rue eni ifelẹ, ọ tse Eshinegba uwegbe shi ọ, ọ kemhi na wẹ. Eni egbọ e le, e khue.

¹²Abi e rọ le khue se, iJesu ọ gueye eniyẹ odukhokho eyọli, ọọ, “A kia sanọ iku wẹ eni e le kpọle, a khi zẹ ni e li opfu-a.” ¹³Abi e ke rọ sanọ wẹ gbili, ighughu igbeva e vọ iku ibulẹdi ni egbọ e le kpọle.

¹⁴Abi eni egbọ e rọ mę ikanya ọnyalao ni iJesu ọ gbe, eẹ li, “Igesikia lo khi omose ọna ọ khi omekeguele ni e khi ọ ya bhale agbo.” ¹⁵Ijesu ọ lẹsẹ khi eni egbọ e she gba abi e li ya ri itoto rọli khi oghie, ighọ, lolighuo ọ te wẹ ifuabọ vu ya nga ukhomhi ute.

Ijesu ọ kia ukhomhi okẹ

(iMat 14.22-33; iMak 6.45-52)

¹⁶ Abi ogbomhi o ro mu eke elegeho, eniye odukhokho eyoli e tiemhi oke ni o khishi. ¹⁷ Agho e te lo oko-okę onięmhi ni o tsua wę da lase je iKapanomu. Oni egehege obili o she bi, iJesu o a nu we la akagho. ¹⁸ Igho akpekpe onięmhi o tsua rughu wę, oke o wushe kugbe. ¹⁹ Abi e ro kia ukhomhi oke ramhi abi imali ese ali ene gho, e me khi iJesu o kia ukhomhi oke e bhale. Ulishi oo mu we. ²⁰ IJesu oo we, "Mhemhe lo, ulishi o khi ke mu e." ²¹ Igho, o ghole we ni e tsua iJesu shi elemhi oko-okę onięmhi. Aghoagho oni oko-okę onięmhi o ramhi egele obini e je.

Egbo e nono iJesu u gase

²² Ogbeakolo eni ebubu egbo ni e kpe la olase egele oke ukiękię obini o kpele ni eniye odukhokho e kpe te vu. E lese khi oko-okę onięmhi oghuo tse o kpe la agho, eni egbo e lese khi eniye odukhokho eyoli tse e la oni elemhi oko-okę onięmhi, ali khi iJesu o a nu we lo oni oko-okę onięmhi abi o rote agho vu. ²³ Iko-okę elese e rote obini iTiberiasi bhale epfepfe ashini iJesu o la ri eminale ni ebubu egbo le, ni o la tse Eshinegba uwegbe shi eni eminale. ²⁴ Abi eni egbo e me khi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e la akagho, e dose lo iko-okę, ni e tsua we je iKapanomu, ni e ya nono iJesu gase.

Jesu ni o khi Eminale ni o ri agbo o na ogbo

²⁵ Abi e ke ro me iJesu ukhomhi egele olase oke ukiękię obini uzeva, eę oli, "Osese, egehege onoghoo o ro ramhi oola?"

²⁶ IJesu o so we o, oo we, "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, o a khi itobo khi a me ikanya onyaloa ni mhi gbe a ro nono mhe, ama itobo eminale ni mhi ro na e le khue. ²⁷ A khi ke kuęle nono eminale oyi agbo ona ni oo yese-a, ama a ke kuęle nono eminale ni oo la o agboagbo ni Omi Ogbo o ro ya na e le. Itobo khi Eshinegba Ita o she ri obo nga li ukhomhi o mie shi oli o."

²⁸ Igho, e ke mhila li, e o li, "Elo anye ya ke li ni anye ro ya ke gbe akanya ni o ghole Eshinegba?"

²⁹ IJesu oo we, "Akanya oyi Eshinegba khi ni a ro mie oni o ghie suo."

³⁰ E gbo mhila li, eę oli, "Ikanya onyaloa eneghuo u ya rięle khase ni anye me ni anye ro ya mie e suo? Elo u ya rięle?" ³¹ Eni e bia awa e le eminale ni e rote idane de kule, Abi Ebe-no-pfuase o ngme khi. "O ri eminale ni e te idane de kule na we le." *

³² IJesu o so we o, oo. "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, a khi iMosisi o ri eminale te idane tiemhile na e le, ama Itamhe lolighuo o rote idane ri egbegbi eminale tiemhile ni e le. ³³ Itobo khi eminale ni Eshinegba o ro na ogbo, loli khi oni o rote iloghie bhale ya ri

agbo na egbo na agbo." ³⁴ Eę oli, "Onomhue, kpekpe rote ana vu, ke ri oni eminale ona na anye le."

³⁵ IJesu o so we o, oo we. "Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. Onini o da bhale deba mhe, okiamhi o a ke gbe oli ghue, oni o da mie mhe suo okiamę o a tigbe ke ya gbe oli. ³⁶ Ama mhi gueye e khi a she me mhe, ama aa kie mie mhe suo. ³⁷ Egbo ni Itamhe o ro na mhe nya e ya bhale deba mhe, oni o da bhale deba mhe ne mhia ya khu oli vu. ³⁸ Itobo khi eri mhi rote iloghie ilimhi tiemhile ni mhi ro rięle oghuemhe oyi oni o ghie mhe, a khi ni mhi rięle oghuemhe oyemhe. ³⁹ Oghuemhe oyi Ita ni o ghie mhe khi, ni a bhale ya e khi okhoghuo eni o ro na mhe o a wa mhe-a, ali ni mhi ro guise we le ri agbo na we, ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁰ Oghuemhe oyi Itamhe khi ni ogbokpa ni o da pfi alo bino omioli, ni o gbo mie oli suo o ya mholi agbo na agboagbo. Mhi ya guise oli le mhi gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho."

⁴¹ Itobo khi iJesu oo we, "Mhemhe mhi khi eminale ni o rote iloghie ilimhi tiemhile," egbo iJu e wolo shi o. ⁴² Igho e lie, "Onana o a she khi iJesu omi iJesufe, ni anye lese itali ali inyoli? Seę o ke lie lie khi, 'Mhemhe khi ibuleđi ni o rote iloghie ilimhi tiemhile.' "

⁴³ IJesu o so we o, oo, "A khi ke wolo. ⁴⁴ Ogbokhoghuo o a la o ni o ya bhale deba mhe ini o a li khia khi Ita lolighuo ni o ghie mhe o ti o bhale, mhi ya guise oli le gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho.

⁴⁵ Omekeguele oyi Eshinegba oghuo o kpe keke oli shi Ebe-no-pfuase khi, 'Eshinegba loli oghuo o ya sese egbo eyoli nya.' Ogbokpa ni o da ku es-a na Ita, ni o rote obo oyoli wena, o ya bhale deba mhe. ⁴⁶ Aa me ogbo ni o me Eshinegba Ita ghue, ini o a li khi oni o rote obo oyoli bhale. Lolighuo tse o me oli. ⁴⁷ Egbegbi ingme mhi gueye e, oni o da mie mhe suo, o she mholi agbo na agboagbo ⁴⁸ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. ⁴⁹ Eni e bia e, e le eminale ni e rote idane de kule obini odagbe-ifufu, e kie ghuloo. ⁵⁰ Ama ona o khi eminale ni o rote iloghie tiemhile, oni o da le oli, o a ya ghu. ⁵¹ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo, ni o rote iloghie tiemhile. Onini o da le eminale ona, o ya mholi agbo na agboagbo. Oni eminale ona, idiegbe oyemhe lo, ni mhi ya ro shi eke na agbo ni e ro mholi agbo."

⁵² Abi iJesu o ro ngme ona se, egbo iJu e nu egbe we khako ekhako onięmhi, ikhi. "Seę omose ona o li ri idiegbe oyoli na awa ya le?"

⁵³ IJesu oo, "Egbegbi ingme mhi gueye e, ini u a li le idiegbe, ni u gbo da o lia eyi Omi Ogbo, wa ya mholi agbo. ⁵⁴ Oni o da le idiegbe oyemhe ni o gbo da o lia eyemhe,

o ya mhōli agbō na agbōagbō. O ya mhōli agbō itobō khi mhi ya guise ọli le gbo ri agbō na li ogbele ni o kpukhokho. ⁵⁵ Idiegbe oyemhē khi egbegbi eminale, ọlia eyemhē e gbo khi egbegbi emini a da. ⁵⁶ Oni o da le idiegbe oyemhē ni o gbo da ọlia eyemhē, o la elemhi oyemhē, mhēmhē mhi li la elemhi oyoli. ⁵⁷ Abi Ita ni o mhōli agbō o ghie mhē, mhi li mhōli oni agbō, Igho oni o da le idiegbe oyemhē o li ya mhōli agbō itobō oyemhē. ⁵⁸ Onana lōli khi eminale ni o te iloghie tiemhile, ọa li abi eminale ni e rōte idane de kule ni eni e bia e e kpē le, ni e rō kie ghua. Ama oni o da le idiegbe oyemhē o ya la agbō agbōagbō.”

⁵⁹ Eni ingmemhi ena iJesu o ngme abi o li la elemhi owa ugamhi ni o la iKapanomu sēsē.

Ingmemhi eyi iJesu ni e ri agbō na agbōagbō o na ogbō

⁶⁰ Abi e rō suō eni ingmemhi ni iJesu o ngme, ebubu eniyē odukhokho eyi iJesu e ke, “Osēsē, ena e ma ze dōsē e. Oghuo o dobe ya mie shi o?”

⁶¹ Abi iJesu o rō lēsē khi eniyē odukhokho eyoli e wōlo, o, “Eri ingmemhi eyemhē e yesē e udu-a? ⁶² Sē a ke e ngme ini a mē Omi Ogbō khi o nga iloghie ya shito obini o kpē te tiemhile? ⁶³ Ayemhē oyi Eshinēgba o ri agbō e e na ogbō, ama ogbō ọa dobe ri agbō e e na ogbō. Ingmemhi ni mhi nu e ngme, obō oyi Ayemhē e te e bhale, wēwē e ri agbō e e na ogbō ⁶⁴ Abi o riē khi igho, eghuo elemhi e, ẹa miesuō.” Itobō khi iJesu o she kpē te eke lēsē eni ẹa mie ọli suō ali oni o ya ri ọli de. ⁶⁵ IJesu o gbo gueyē wē, o wē, “Ona o zē khi mhi gueyē e khi ogbō lōlighuo ọa dobe ya bhale deba mhē sē ini Ita o ri oni afu na li.”

⁶⁶ Rō te ana vu eniyē odukhokho eyoli ebubu e mu egbe pfi ẹa ke lama deba li. ⁶⁷ IJesu o mhila eniyē odukhokho etuogbava eyoli, o wē, “Eri a nono ni a li vu?”

⁶⁸ ISam o iPita o sō ọli o, o li, “Onomhūē, oghuo anye ya lē deba? Yeyēghuo u mhōli ungmehi ni e ri agbō na agbōagbō o na ogbō. ⁶⁹ Anye miesuō, anye gbo lēsē khi yeyēghuo u khi Oni o pfaasē oyi Eshinēgba.”†

⁷⁰ IJesu o sō li o, o, “Oa khi e e ogbava mhi zē? Ama oghuo elemhi e, okphaghie o khi!” ⁷¹ Ijudasi ni o khi omi iSam o Isikaroti lōli iJesu o la ana ngme ingme oyoli. Ijudasi o khi oghuo eniyē odukhokho Ogbava ni o kie te ikpukhokho ri ọli de.

7

IJesu ali inyoghuo ọli

¹ Abi a rō mē ona se, iJesu o kia gasē eke iGalili. Ọa lama je eke iJudia itobō khi eni e mhēsē eyi egbō iJu e nono abi e li ya gbe

ọli a. ² Oni eghēghē ukpe okhoro oyi iJu o ti bhale.* ³ Igho Inyoghuo iJesu, e e ọli, “Wa ke rōte ana lase, ni u ke je obini eke iJudia ni eniyē odukhokho eye e mē ikanya onyaloa ni u wa gbe? ⁴ Ogbō ni o nono ni agbō e lēsē luē ọa ya riēle ingme sheli. Abi u rō gbe ikanya oshabo ena, ri egbe e khase agbō gbo ni e lēsē oni u khi.” ⁵ Egbegbō inyoghuo ọli ẹa mie ọli suō.

⁶ IJesu o, “Eghēghē oyemhē ọa ramhi ne, Eghēghē ni a mē kpa o ti e eloe. ⁷ Egbō na agbō ẹa dobe ya biselemhi e, ama e e biselemhi mhē itobō khi mhia gueyē wē khi emini e e riēle khi ẹa ti. ⁸ A ke je obini a la riēle ukpe, mhēmhē mhia vu ne, itobō khi eghēghē oyemhē ọa ramhi ne.” ⁹ Abi iJesu o ngme ghō se, ọa ke te iGalili je ashikhoghuo.

¹⁰ Abi inyoghuo ọli e rō je obini oni ukpe okhoro se, o li je oobō, ama ọa zē ni egbō e mē luē.

¹¹ Eni e khi enighie eyi egbō iJu e la agho nono iJesu gasē, e mhila, “Ighē oni omōsē ogho?”

¹² Ebubu egbō e la oni igbaa khē akō shi ingme oyi iJesu. Eghuo e liē khi iJesu khi ogbō onete lō, eghuo e khi eri o mema di egbō. ¹³ Ama ogbokhoghuo ọa ngme ingme oyoli lase gbo, itobō khi e na ulishi enighie eyi egbō iJu.

IJesu o la olele oyi oni ukpe sēsē

¹⁴ Abi a rō li oni ukpe ramhi odē, iJesu o lo elemhi owa oniēmhi oyi Eshinēgba, o sēsē egbō ungmehi oyi Eshinēgba. ¹⁵ Enighie eyi iJu ni e suō oni osēsē, abo e sha wē, e liē, “Obo omōsē ọna ni ọa ye owēna okhoghuo ne o te mhōli ilēsē enana?”

¹⁶ IJesu o sō wē o, o li, “Osēsē ni mhia sēsē, ẹa khi obō oyemhē o te bhale, ama obō oyi oni o ghie mhē bhale. ¹⁷ Oni o ghōle ni o riēle oghuēmhē oyi Eshinēgba o ya lēsē khi osēsē ni mhia sēsē ini obō oyi Eshinēgba o te bhale, abi khi ungmehi ni o ghōle mhē mhia ngme. ¹⁸ Oni o da ngme ungmehi oyi egbōli, ekpē ọo nono ni egbō e ke mu na lōli, eri-tse khi oni o da gbe akanya ni o rō ti oni o ghie o nga ne, lōli o khi ogbō ni o ti, ọa ga khi ogbō egbōli. ¹⁹ IMosisi ọa ri ishi na e? Ama onge e, ọa ri eni shi gbe. Elō o ke zē khi a nono ni a gbe mhi a?”

²⁰ Eni egbō e sō ọli o, e e ọli, “Ayemhē okphaghie o la e egbe! Oghuo o nono ni lōli gbe-a?”

²¹ IJesu o, “Mhi riēle onyaloa oghuo, o rō abo sha e nya. ²² Ama abi o riē khia khi iMosisi o ri ushi ishēle-a na e (ọa mema khi obō oyi iMosisi o te bhale, ama rōte obō oyi eni e bia awa, o rōte bhale), eri a kiele e shēle omō a ogbele iyemhēa oyi egbō iJu.† ²³ Ini a shēle omō a ogbele iyemhēa oyi egbō iJu, ini a

‡ 6:69 Li zē iMat 16.16; iMak 8.29; iLuk 9.20

* 7:2 Li zē iLev 23.34; iDeut 16.13

† 7:22 Li zē iGbae 17.10; iLev 12.3

‡ 7:23 Li zē iJon 5.9

khi gbe Ushi oyi iMosisi a, elo zê khi a wola khi mhi rø oni ɔɔ ghua ze ogbeɛ iyemhêa?²² 24 A khi ke bino ogbo alo gue ogbo ezo, a ke so ezo shi abi o li.”

Egbo e mhila ini ijesu o khi Oni Omiepfuese?

25 Egheghe agho egbo eghuo ni e la iJerusalemu e lie, “Oa khi omose ona enighie eyi iju eɛ dua abi e li ya gbe a? 26 Ghe oli sho! Oa khi loli o la ana ngme gbo ena ni ogbokhoghuo qa li oli emhikhoghuo! Abi khi eri enighie e she lama egbegbo khi loli o khi iKirisiti? 27 Awa aa lese obini omose ona o te bhale. Ama egheghe ni iKirisiti o ro ya bhale, ogbokhoghuo qa ya lese obini o te ya bhale.”

28 Abi ijesu o ro la elemhi Owa oyi Eshinegba sese, o tseɛ lasele, oo, “A lese mhe, a gbo lese udi-apfe ni mhi te lasele, qa khi mhemhêghuo mhi ghie egbembhe bhale akana, ama oni o ghie mhe, ona igesikia lo. Aa lese oli. 29 Ama mhi lese oli itobo khi obo oyoli mhi te bhale, lolighuo o ghie mhe bhale.” 30 Itobo ona e nono abi e li ya mu oli. Ama ogbo khoghuo qa khu oli, ɛa ri obo ti oli, itobo khi egheghe oyoli qa ramhi ne 31 Ama ebubu egbo e kie mie oli suo, e ke, “Ini oni iKirisiti o bhale, o ya gbe ikanya onyaloa ni e dose eni omose ona o gbe ena?”

A ghie eni e khe ekhe e ka mu ijesu bhale

32 Egbo iFarisi e suo ingme ni egbo e ngme shi ijesu egbe. Eni iFarisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e ghie eni e la Owa Oyi Eshinegba e khe ekhe e ka mu oli bhale. 33 Ijesu oo li, “Ukuru egheghe mhi mholi ya nu e la akana, mhi ya nyenɛ egbe je oyi Ita ni o ghie mhe. 34 A ya nono mhe, ama aa ya me mhe, ashini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho.”

35 Enighie eyi iju e nu egbe we e ngme, e lie, “Obo omose ona oo le ni o ro lie khi awa aa ke ya me lue? Eri o vu e je ifui eoli oyi egbo iGiriki, obini egbo eyawa e kia miatseku, ni o la obo ke sese egbo iGiriki? 36 Elo ijesu o ro li ngme, abi o ree, a ya nono mhe aa me mhe, ali obini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho?”

37 Ogbeɛ ni o kpukhokho oni ukpe, ni khi khi ogbeɛ ni o mu eloe ne nya, ijesu o vule, o rue unu leghe, oo li, “Oni okiamɛ oo gbe o bhale deba mhe ya mo amɛ da.” 38 Ebe-no-pfuase o ngme gho khi oni o mie mhe suo khi okɛ ni o mholi ame eni ri agbo a na ogbo o ya rote agbo oyoli ke tu lasele.”* 39 Ayemhe ni eni mie oli suo e ya mie eɛleɛse, ijesu o ri oni amɛ agbo o na a ngme. Ramhi oni egheghe, oni Ayemhe qa bhale ne, itobo khi aa yase ijesu nga ufumhi oniɛmhi ne.

Eni egbo ea ke lama shi egbe o

§ 7:37 Li zê iLêv 23.36 * 7:38 Li zê Ezik 47.1; iZaka 14.8

40 Abi eni egbo e ro suo ingmemhi eyoli, egbo eghuo e ke, “Omekeguele omose ona o khi egbegbo.”

41 Egbo elese e ke, “Loli o khi oni Omiepfuese.” Elese eɛ, “Seɛ Omiepfuese o li rote iGalili lasele? 42 Ebe-no-pfuase o guele khi oni Omiepfuese, khi unuekpe oyi iDefidi o ya te lasele, iBetilemu a ya bia li shi, eoli oyi iDefidi.”† 43 Igho okemhi o ri itobo ijesu lo we iteva. 44 Egbo eghuo e nono ni ewe e mu oli, ama ogbokhoghuo qa ri obo ti oli.

Umha mie ijesu suo oyi Enighie eyi egbo iju

45 Abi eni e la Owa oyi Eshinegba oniɛmhi eɛ khe ekhe e ro je deba iFarisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, e mhila we, “Elo e ze khi a mu ijesu bhale ghi anye?”

46 Eni egbo ni e khe ekhe, e so we o, e li. “Ogbokhoghuo qa tigbe ngme abi omose ona o lie ngme ghue.”

47 iFarisi e mhila we, eɛ, “Eri ijesu o she li di e?” 48 “Aa tigbe me ogbo iFarisi ali enighie eyi egbo iju ni e mie oli suo? 49 Iyee! Ama eni egbo ebubu ena ɛa lese Ishi eyi iMosisi. Itobo igho egbo ni Eshinegba o pfi unu na e khi.”

50 iNikodemosi ni o li khi otuoghuo eni e mhesɛ elemhi egbo iju ni o kpe ya me ijesu eliyose, o mhila eni egbo, oo,‡ 51 “Ushi oyawa qa fe ngme gho a khi pfa ezo umha-gueli mu ogbo ini aa li suo ezo ni o ya gue, ali a gbo guanɔ emini oo riele?”

52 E ke o li, “Onge iGalili yeye u li khi? Ka riele ebe ze egbegbo khi u ya me khi omekeguele oo ya rote iGalili bhale.”

53 Igho ogbogbo nya ni o la agho, o je apfe oyoli.

8

Okpotso ni a gazu okia

1 Ijesu o je ukhomhi ute oyi ɛera olivu. 2 Eluzogbe fiefie, ijesu o gbo bhale elemhi Owa oyi Eshinegba, ebubu egbo e bhale deba li, o shito o sese we. 3 Esesɛ Ishi eyi iMosisi ali iFarisi e mu okpotso ni a gazu okia obo obo bhale ghi ijesu, e ro oli migha odalo igbaa. 4 Eɛ ijesu, “Osese, eri a ga okpotso ona zu okia. 5 iMosisi o she kpe ro oni ushi shi ekɛ na anye, khi, okpotso ni a da ligho gazu okia, a ke tono oli echɛ gbe-a. Elo u mhue ya ngme shi ona mena?”* 6 Eri e ri ona kpe igha khe ijesu ini o ngme ungmehi ni e ya ro ri ingme de o. Igho ijesu o nyese egbe, o ri umiesobo o keke emhi shi ekɛ.

7 Abi e kie li mhila ijesu oni ogbo ona, ijesu o vule, oo, “Oni o lese khi loli ɛa kpe lamhe olamhe ghue o kpe to oli echɛ.” 8 O gbo nyese egbe, o keke emhi shi ekɛ. 9 Abi

† 7:42 Li zê 2 iSam 7.12; iMika 5.2 ‡ 7:50 Li zê ijon

3.1-2 * 8:5 Li zê iLêv 20.10; iDeut 22.22-24

e rọ suọ ingme ni iJesu ọ ngme, e gbhiaku- a ọtuoghuo-oghuo rọte eni egbhali. O ke lešẹ kpe iJesu ali ọni ọkpotoso le shi aghọ ni ọ kie migha. ¹⁰ IJesu ọ vule, ọọ ọni ọkpotoso, “Ighe eni egbo ni e pfa ẹzọ mu ẹ?”

¹¹ Oni ọkpotoso ọọ li, “Mhi aa mę ọgbọkhoghuo, Ọnọmhue.” IJesu ọọ li, “Mhemhe mhi aa li pfa ẹzọ mu ẹ, ama ke le, khi ke gbo lamhe.”

¹² IJesu ọ gbo nu iFarisi ngme, ọọ we, “Mhemhe mhi khi akpa oyi agbo. Oni ọ da deba mhe ne, ọa ya tigbe kia alo ebili, ọ ya mhọli akpa ni o ri ode agbo a khasẹ agbo.”[†]

¹³ Eni iFarisi ẹẹ ọli, “Egbe ẹ u pfi otselẹ na, egbo ẹa ya rue otselẹ oye shi igesikia.”[‡]

¹⁴ IJesu ọọ, “Iiye, ini mhi tseku pfi otselẹ na egbemhe, egbegbi otselẹ lo ni mhi pfi na egbemhe, itobo khi mhi lešẹ obini mhi te bhale ali obini mhia je. Eẹ, aa lešẹ obini mhi te bhale wekhi obini mhia je. ¹⁵ Abi egbo na agbo e li ẹ sọ ẹzọ ẹẹ a liẹ sọ ẹzọ, ama mhemhe mhi aa pfa ẹzọ mu ọgbọkhoghuo. ¹⁶ Ini mhi ya sọ ẹzọ, egbegbo ẹzọ mhia sọ, itobo khi ọa khi mhemheghuo mhi la. Ita ni ọ ghie mhe ọ nu mhe la. ¹⁷ A keke ọli shi ebe ushi oyeẹ khi otselẹ oyi egbo aava, o migha shi egbegbi otselẹ. [§] ¹⁸ Mhi pfi otselẹ na egbe mhe, Ita ni ọ ghie mhe ọ gbo pfi otselẹ na mhe.”

¹⁹ Egheghe ana eni egbo e mhila li, “Ighe Itẹ?”

IJesu ọọ we, “Aa lešẹ mhe wekhi Itamhe a lešẹ. Ini a lešẹ mhe lo, a kha li lešẹ Itamhe.”

²⁰ Elemhi Owa oyi Eshinegba ọ la ngme eni ingmemhi ena abi ọ kie li sešẹ egbo, epfe ashini a ri ikpati ni a ri ikpago isomhopfa a shi ọ migha. Ọgbọkhoghuo ọa kie mu ọli, itobo khi egheghe oyoli ọa ramhi ne.

²¹ IJesu ọ gbolo liẹ we, “Mhi ya vu, a ya nono mhe, a ya ghu shi olamhe oye ẹ. Aa ya dobe ramhi obini mhia je.”

²² Egbo iJu ẹẹ, “Ọ khi awa aa dobe ya a ramhi obini loli a je. Eri ọ fe ri ona a liẹ khi loli ya gbe egbeoli-a?”

²³ IJesu ọọ, “Egbo ena ọọke-ola a khi, mhemhe mhi rọte iloghie tiemhie. Egbo ena agbo ona ẹẹ a khi, mhemhe mhia khi ọnge agbo ona. ²⁴ Itobo igho mhi ro liẹ khi a ya ghu shi olamhe oye ẹ ini a da miesuo khi mhemhe mhi khi ọni mhie khi mhi khi.”

²⁵ Egbo iJu e mhila li, “Oghuo u khi?”

IJesu ọọ, Oni mhi kie kpe rọte igbaekele liẹ khi mhi khi, mhi khi. ²⁶ Mhi mhọli ebubu ingme ali ebubu umha-guekia ni mhi kha gue shi ẹ egbe. Oni ọ ghie mhe, ọna igesikia ọ khi, ingmemhi ni ọ gueye mhe, mhi gue ẹ ye agbo.

²⁷ Ea lešẹ khi ingme oyi Ita li iJesu ọ gueye we. ²⁸ IJesu ọọ, “Ini a da tsua Omi Ogbo idane shi ukhomhi ọra apfida a ya lešẹ khi ọni

mhie khi mhi khi, mhi khi. Oni egheghe a ya lešẹ khi ọa khi itoto oyemhe mhi ro rieļe emini mhia rieļe, ama emini Ita ọ sešẹ mhe, mhia gueye agbo. ²⁹ Oni ọ ghie mhe ọ nu mhe la, ọa pfi mhe shi ekẹ tse, itobo khi ọghuemhe oyoli mhia rieļe egheghe kpa.”

³⁰ Ebubu egbo ni e suọ khi iJesu ọ ngme eni ingmemhi ena e mie ọli suọ.

Igesikia o ya rue ẹ ọ le

³¹ IJesu ọ gueye egbo iJu ni e mie ọli suọ, ọọ we, “Ini a ri emini mhia sešẹ ẹ gba akanya, egbegbi eniye odukhoko eyemhe a khi. ³² A ya lešẹ igesikia ni o la ingme oyi Eshinegba, oni igesikia o ya rue ẹ ọ le.” ³³ Eni egbo iJu ẹẹ ọli, “Imi Aburaamu anye khi, anye aa tigbe kpe lo ighumha oyi ọgbọkhoghuo ghue! Elo u ro li ẹ ngme, ini u wa liẹ khi anye ya khi eni a rue ighumha lasele?”^{*}

³⁴ IJesu ọ sọ we ọ, ọọ, “Egbegbi-ingme mhi gue ẹ ye ẹ, khi ọgbokpa ni ọ da lamhe olamhe, oghumha oyi olamhe ọ khi ³⁵ Oghumha ọa ya la apfe oyi ọni ọ mhọli ọli agboagbo, ama, omi omhue-apfe ọọ la apfe agboagbo. ³⁶ Ini Omi Eshinegba ọ da rue ẹ ighumha le, egbegbo a rue ẹ ighumha le. ³⁷ Mhi lešẹ khi imi Aburaamu a khi, ama a nono ode ni a te ya gbe mhe a, itobo khi aa nono ingme ni mhi gueye ẹ. ³⁸ Emini Itamhe ọ rokhasẹ mhe mhi gueye ẹ, ama emini Ita ẹ ọ gueye ẹ, a rieļe.”

³⁹ E ọ li, “Aburaamu khi Ita anye.” IJesu ọ ke, “Ini imi Aburaamu a kha khi egbegbo lo, a kha ke rieļe emhi enabi ọ rieļe. ⁴⁰ Abi o ri rieļe kha khi egbegbo ingmemhi ni Eshinegba ọ gueye mhe mhi gueye ẹ, ama a dua abi a li ya gbe mhe a. Aburaamu ọa rieļe emhi eghoghọ! ⁴¹ Abi a li ena, igho ita ẹ ọ kpe li.” Eẹ ọli, “Anye a khi eniye ni a bia shi ukhomhi okia, Eshinegba ọ khi Ita oghuo kpe ni anye mhọli.”

⁴² IJesu ọọ we, “Ini Eshinegba ọ khi Ita ẹ lo, a kha nono ingme oyemhe, itobo khi obọ oyi Eshinegba mhi te bhale, ni mhi ro la akana, ọa khi omhešẹ oyemhe o re mhe bhale, ama loli ọ ghie mhe bhale. ⁴³ Elo ọ zẹ khi ingmemhi ni mhi ngme khi ẹa lo ẹ eso? Itobo khi aa lama ri egbe mie ingme ni mhi gueye lo. ⁴⁴ Eniye eyi Okphaghie ni ọ khi ita ẹ a khi, ọghuemhe oyi ita ẹ a nono ni a ke rieļe. Rote igbaekele ọ te khi ọgbolo-egbo-a ali ọloegbhue. Igesikia ọa la li unu. Ingmemhi eyi ọli, egbhọli e khi nya, itobo khi eri ọọ lo egbhọli abi ọ li. Loli ọ khi ita egbhọli nya. ⁴⁵ Ama igesikia mhi gueye ẹ khi, itobo igho aa ro lama mie mhe suọ ⁴⁶ Oghuo elemhi ẹ ọ dobe ya guele khi mhi mhọli ipfido? Ini igesikia mhi gueye ẹ, elo e zẹ khi aa mie mhe suọ? ⁴⁷ Oni ọ da khi oyi Eshinegba ọ mema ya ri eso shi ingmemhi eyi Eshinegba, ama ẹẹ aa

† 8:12 Li zẹ iMat 5:14; iJon 9:5

‡ 8:13 Li zẹ iJon 5:31

§ 8:17 Li zẹ iDeut 19:15

* 8:33 Li zẹ iMat 3:9; iLuk 3:8

khi eyi Eshinegba loli o ze khi aa lama ro shi ungmemhi oyi Eshinegba.”

Emuni iJesu oƣ khi loli khi

⁴⁸Eni egbo iJu e so ɔli o, “Anye a guɛ ngme ɔli mena ni anye ro ye khi ɔnge iSameria u khi, ali khi ayemhe okphaghie o la e egbe?”

⁴⁹IJesu o ke we, “Mhi aa mhɔli ayemhe okphaghie. Ama mhi ri ekpe na Itamhe, ama ee a ri eloe gbe mhe. ⁵⁰Aa khi eri mhia nono ni egbo e ri ufumhi na mhe; ama oni oƣ nono ni a ro ekpe na mhe, loli o khi oni o so ezo ti eloe. ⁵¹Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, oni o da ro shi osese oyemhe ne, ɔa tigbe ya ghu ghue.”

⁵²Egbo iJu ee ɔli, “Eena anye tigbe lese khi ayemhe okphaghie o la e egbe. Aburaamu o she ghua, emekeguele e she ghua, ama wa guele khi oni o da ro shi osese eye ɔa tigbe ya ghu ghue. ⁵³Ita awa Aburaamu o she ghua, eri u ke e lie khi u fu dose Aburaamu? Emekeguele e she li ghua. Oghuo u fe sa khi u khi?”

⁵⁴IJesu oƣ li, “Ini mhi ti egbe mhe nga, oni itinga o khi afue. Itamhe oni ee a lu Eshinegba oye e, loli o khi oni o ti mhe nga. ⁵⁵Ee a kpe tigbe lese ɔli, ama mhi lese ɔli. Ini mhi e khi mhia lese ɔli, oloegbhue oni abi ee ena mhi kha khi. Ama mhi lese ɔli, mhi gbo ri ungmemhi oyoli gbe akanya. ⁵⁶Eri o ri egbe mu Aburaamu ita e, abi o ro sa usamhi abi loli ya li me ogbele ibhale oyemhe. Abi o ro me ibhale oyemhe, o ghele.”

⁵⁷Egbo iJu ee ɔli, “Waa gbe ikpe egbhueva ali igbe ne, wekhi eri u me Aburaamu!”

⁵⁸IJesu o li, “Abi o li mhi li gue ɔli ye e, neni a bia Aburaamu, mhi she kpe lao!”

⁵⁹Igho e sano ech e khi wewe ya tono ɔli, ama, o ri egboli sheli, o rote we ifuabo wa, o ya fie Owa oyi Eshinegba lase.

9

IJesu o khueghie ozalo alo a

¹Abi iJesu o li kia ode le, o me omose oghuo ni a bia shi ozalo. ²Eniye odukhokho eyi iJesu e mhila li, “Osese, oghuo o lamhe ni o ze khi a bia omose Onana ozalo? Olamhe oyoli lo, abi eyi eni e bia li?”

³IJesu oƣ we, “Oa khi olamhe oyoli, wekhi eni e bia li, ama eri o ze alo ni Eshinegba o ri ekpabo eyoli khas elemhi agbo oyi oni ozalo. ⁴Ogbe o kha da kie lao ne, awa mema ya ke gbe ikanya eyi oni o ghie mhe, ele iyose ɔo bhale ni ogbokhoghuo ɔa ke ro dobe ya gbe akanya. ⁵Abi mhi li la agbo ena, mhemhe mhi khi oni o ri akpa a na egbo ni e la agbo.”*

⁶IJesu o ngme ona se, o tono ete shi eke fose igbolu ro ma li alo. ⁷Oƣ oni omose, “Ke je oke ni a lu iSiloamu ni u ya kpe alo a.” Usumhi na a ghie, a ri iSiloamu ngme. Igho

oni omose o li vu ya kpe alo-a. Oƣ jele apfe, oƣ me eke.

⁸Egbo eni e ga la kugbe ali egbo ni e kpe me ɔli khi oƣ ye omhila, ee. “Onana ɔa she khi ozalo ni o kpe e shito akana mhila?”

⁹Egbo eghuo ee, “Loli lo,” ama eghuo ee, “Iye o! Oa khi loli, eri ona o li kpo li.” Ama oni omose oƣ, “Mhemhe o khi guegueue.”

¹⁰E mhila li, “Se o li kia ni u ro ke e me eke?”

¹¹O we, “Omose oghuo ni a lu iJesu o fose igbolu ma mhe alo, o mhe mhi je oke iSiloamu ya kpe alo a. Igho mhi le ya kpe alo-a, loli mhi ro o me eke.”

¹²E ɔli. “Igho ɔli?” Oƣ we, “Mhi aa lese.”

Egbo iFarisi e de udi iroze oyi oni omose

¹³E rue oni omose ni o kpe ze alo ghi egbo iFarisi. ¹⁴Ogbele iyemhe oyi egbo iJu iJesu o ro fose igbolu ro khueghie oni omose alo-a.

¹⁵Eni iFarisi e mhila oni omose abi o li kia ni o ro ke e me eke. Oƣ we, “IJesu o ri igbolu ma mhe alo, mhi kpe alo-a, mhi ro o me eke memena.”

¹⁶Eghuo eni iFarisi ee, “Omose ni o riele ona ɔa rote obo oyi Eshinegba bhale, itobo khi ɔa ri ushi oyi ogbele iyemhe oyi egbo iJu gbe akanya.” Egbo iFarisi elese ee, “Se ogbo olamhe o li dobe ya gbe akanya onyaloa onana?” Ingme ona o pfi umhalama shi egbe o na we.

¹⁷Igho eni egbo iFarisi e mhila oni omose, “Yeƣe ni iJesu o khueghie alo-a, elo u me ya ngme shi ingme oyoli?”

Oƣ we, “Omekeguele lo.”

¹⁸Eni egbo iJu ea kie miesuo khi oni omose o kpe ze alo, ali khi eri a khueghie ɔli alo-a. O ya ramhi ni e ro ghie ya lu eni e bia oni omose, ¹⁹E mhila we, “Omi e na? Onana e khi ozalo a bia li? Se o ke li kia ni u ro ke e me eke?”

²⁰Eni e bia li ee we, “Anye lese khi omi anye lo, anye gbo lese khi ozalo anye bia li.

²¹Ama anye aa lese abi o li kia ni o ro ke e me eke, anye aa gbo lese oni o khueghie ɔli alo-a. A mhila li, ɔa ke khi omo, o dobe ya ngme na egboli.” ²²Itobo khi ulishi egbo iJu o mu eni e bia li e ro ngme na. Irari khi eni egbo iJu e she kpe ngme ɔli shi oghuo, khi ogbo ni o da mie shi o khi iJesu khi iKrisiti, khi eri a khu ɔli owa ugamhi ya fie. ²³Itobo ona eni e bia li e ro lie, “O fu te ni o ngme e na egboli, a mhila li.”

²⁴Utonuzeva, e gbo lu omose ni o kpe ze alo, ee ɔli, “Romhi Eshinegba khi u ya gue igesikia ye anye. Itobo khi anye lese khi omose ni o re ze khi ogbo olamhe lo.”

²⁵Oƣ we, “Mhi aa lese ini ogbo olamhe lo, ama emhi oghuo ni mhi lese khi, ozalo mhi kpe khi, ama memena mhi she e me eke.”

* 9:5 Li ze iMat 5.14; iJon 8.12

²⁶ E mhila li, “Sê o fê li e? Sê o li khueghie-a e alo a?”

²⁷ Qô wê, “Mhi kpe gueye e, aa lama shi mhê o, elo o ke zê ni a rô o nono ni a gbo suô oni ungmehi? Eri a li e nono ni a li khi eniye odukhokho eyoli?”

²⁸ E tsue oli, eê oli, “Omô odukhokho oyi oni omose ona yeye u khi, ini itse lo, ama eniye odukhokho eyi iMosisi anye khi. ²⁹ Anye lèse khi Eshinegba o nu iMosisi ngme, ama anye aa lèse obini omose ona o te bhale.”

³⁰ Oni omose o wê, “Uza lo e, ni aa rô lèse obini o te bhale, ama lolî o khueghie mhê alo-a. ³¹ Awa lèse khi Eshinegba o ya suô iromhi oyi egbo olamhê, ama iromhi oyi eni e ri ekpe na li o wê suô, ali eni e riêlê emini o wê nono e riêlê. ³² Rôte igbaekê agbo, aa tigbe suô o wê ni o khueghie ozalo ni o khia khi igbo a bia li alo a ghue. ³³ Ini o khia khi omose ona khi obo oyi Eshinegba o te bhale lo, o kha do bê li emhikho ghuo.”

³⁴ E oli, “Elemhi olamhê a bia e shi, ni a la kuele, sê u li a nono ni u ke sê anye?” Igbo e khu oli elemhi owa ugamhi ya lase o khi ke gbo bhale o ghue.

Itase-alo-a ona ayemhê

³⁵ Abi iJesu o rô suô khi a khu oni omose owa ugamhi ya lase, o nono oli me, o mhila li, o wê li, “U mie Omi Ogbo suô?”

³⁶ Oni omose o li, “Oga, gueye mhê oni Omi Ogbo o khi, ni mhi mie oli suô!”

³⁷ IJesu o wê li, “U she me oli, lolî o ga nu e ngme ena.”

³⁸ Oni omose o li, “Onomhê mhi miesuô.” O wugha o kueghie iJesu.

³⁹ IJesu oli, “Eri mhi bhale agbo ona ya gue egbo ezo, ishegho ni egbo ni e zalo e ke me eke, ni eni e kpe e me eke ni e zê alo.”

⁴⁰ Egbo iFarisi eghuo ni e la akaghô e suô ingme ni o ngme, e mhila li, “Eri u wê khi ezalo anye li khi?”

⁴¹ IJesu o wê, “Ini ezalo a khi lo, aa kha mhôli umha-guekia, ama abi eê a ke rô ye khi a me eke na, onana o rokhasê khi ena olamhê a khi.”

10

Okhê oyi orisumhakia

¹ IJesu o wê, “Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi, ogbo ni o da rôte odê unuekpe lo ogba ni a ri isumha shi, ni o rôte oboese nga fiala lo ne oghiato ali oni o li iko o khi. ² Ogbo ni o rôte odê unuekpe lo, lolî o khi orisumhakia oyi isumha. ³ Eri oni o wê khê ekhê odê unuekpe o khueghie odê-a na li, eni isumha e suô uruli oyoli ini o lu isumha eyoli eva abi o ri eva na wê, o rê wê kia lase. ⁴ O kha da rê wêwê nya fiê lase ne, eri o wê ralo na wê, eni isumha eê deba li, itobô khi e lèse uruli oyoli. ⁵ E a ya

deba ogboese, eri e ri ochoghô me oli ya ke na, itobô khi e lèse uruli oyoli.”

⁶ Eri iJesu o zê okhê ona rô nu wê ngme, ama e lèse emini o ri oli ngme.

IJesu ni o khi orisumhakia onete

⁷ Igbo iJesu o gbo le, “Egbeghi-ingme mhi gue e ye e, mhêmhê mhi khi odê unuekpe ni isumha e rôte e lo, ni e gbo te e doşê fiê. ⁸ Egbo ni e kpe bhale khê mhê, ighiato ali eni e li iko e khi, ama eni isumha e ri esô shi wê o. ⁹ Mhêmhê mhi khi odê unuekpe, onini o da rôte mhêmhê egbe ne, a ya mie oli pfuse, o ya fiê, o lo le, o me emhi le. ¹⁰ Eri oghiato o lèse bhale ya do, o gbe-a, o pfuse-a tşê, ama mhi she bhale ni a mhôli agbo, ni a mhôli oli gba pfo.

¹¹ “Mhêmhê mhi khi orisumhakia onete. Eri orisumhakia onete o ri agbo oyoli shi ekê ni eni isumha eyoli. ¹² Oni a mie shi akanya irisumhakia o khi lolî o mhôli eni isumha, ini o me khi akpogene o wê bhale, o na tsua isumha kua, oni akpogene o tsua rughu eni isumha, o wêşê wê kua. ¹³ Oni a mie shi oni akanya irisumhakia o na vu, itobô khi eni isumha e a khi eyoli, ali khi e mu oli egbe.

¹⁴ “Mhêmhê mhi khi orisumhakia onete, mhi lèse isumha eyemhê, eni isumha e lèse. ¹⁵ Abi Ita o li lèse mhê, igbo mhêmhê mhi lèse oli, igbo mhi rô ri agbo oyemhê shi ekê na eni isumha.* ¹⁶ Isumha elese e laq ni e a la elemhi ogba oyi isumha ona memena. Mhi mema fiê ya wolô wê ma o. E ya suô uruli oyemhê. E ya kugbe khi oghuo, e mhôli orisumhakia oghuo. ¹⁷ Ita o nono ingme oyemhê, itobô khi mhi lama ri agbo oyemhê shi ekê, ni a rô bhale ya e khi mhi ya gbo me oli rue. ¹⁸ Aa me ogbo khoghuo ni o ya do bê mie mhê agbo oyemhê. Mhêmhê oghuo mhi rô li shi ekê. Mhi mhôli afu ni mhi rô o zê oli obo, mhi gbo do bê ya rue oli ini o ghôle mhê. Omhêşê ona Itamhê o gueye mhê mhi riêlê.”

¹⁹ Eni ingmemhi enana e gbo pfi umhala shi egbe o na egbo iJu. ²⁰ Ebu bu egbo e lie, “Ayemhê okphaghie o la li egbe, ujili o wê kpha li. Elo e zê khi a ri esô o shi oli o?”

²¹ Ama egbo elese, eê oli, “Ingmemhi enana e a do bê ya rôte unu oyi ogbo ni o mhôli ayemhê okphaghie lasele! Ayemhê okphaghie o do bê ya khueghie ozalo alo a?”

²² Oni eghêghê o khi eghêghê oruame ni a rô li ukpe ni a rô ye lele abi a li ri Owa oyi Eshinegba riêlê nga Eshinegba obo. Eghêghê ulili lo. ²³ IJesu o la atukpapfe oyi Owa oyi Eshinegba kia, ashini a lu arakpha oyi iSolomoni. ²⁴ Ebu bu egbo iJu e le gase oli, e mhila li, “Eê u ri anye ya shi alo ebili ramhi? Khueghie igesikia ni o la o-a khase anye ini yeye u khi iKirisiti!”

²⁵ IJesu o wê, “Mhi she kpe gueye e, ama aa lama mie mhê suô. Ikanya onyaloa ni mhi

* 10:15 Li zê iMat 11.27; iLuk 10.22

ri itoto oyi Ita a gbe, wẹwẹ e pfi ọtsẹlẹ na mhẹ. ²⁶ Ama aa lama miesuo, itobọ khi aa la elemhi isumha eyemhẹ. ²⁷ Isumha eyemhẹ ẹẹ suọ uruli oyemhẹ, mhi lẹsẹ wẹ, ẹẹ deba mhẹ. ²⁸ Mhi ri agbọ na agboagbọ na wẹ, ẹa tigbe ya pfua. Aa mẹ ọni ọ ya dohẹ mie mhẹ ẹwẹ obọ. ²⁹ Itamhẹ ni ọ ri eni isumha nga mhẹ obọ, ọ fu dọsẹ ogbọkpa. Aa mẹ ọni ọ dohẹ ya mie Ita ẹwẹ obọ. ³⁰ Mhẹmhẹ ali Itamhẹ oghuo anye khi.”

³¹ Eni ẹgbọ iju e gbo sanọ echẹ ekẹ ẹ tonu ọli. ³² Ijesu ọọ wẹ, “Mhi she gbe ikanya ebubu ukpeloe oye ẹ, ni o khia khi Itamhẹ ọ ri itoto na mhẹ ni mhi rọ gbe wẹ, onoghuo a tonu mhẹ echẹ ẹ shi ọ?”

³³ Eni ẹgbọ iju ẹẹ ọli, “Oa khi itobọ ikanya enete e zẹ ni anye rọ a tonu ẹ echẹ, ama, itobọ khi u pfi unu-a! Sẹ yeyẹ ogbọ afue-afue u li ẹ ke liẹ khi Ẹshinẹgba u khi?”[†]

³⁴ Ijesu ọọ wẹ, “A she kpẹ kekẹ ọli shi ebe Ishi eyi iMosisi khi Ẹshinẹgba ọọ liẹ khi, ishinẹgba ẹẹ a khi.[‡] ³⁵ Anye she kpẹ lẹsẹ khi emini ebe onopfuasẹ o ngme khi igesikia o khi agboagbọ, khi ẹgbọ ni a she kpẹ gue ingme oyi Ẹshinẹgba ye, Ẹshinẹgba ọ lu ishinẹgba. ³⁶ Ita ọ she zẹ mhẹ oda kekẹ neni ọ ghie mhẹ bhale agbọ, ini mhi ngme ghọ khi Omi Ẹshinẹgba mhi khi, sẹ a ke li a liẹ khi mhi a pfi unu-a? ³⁷ A khi mie mhẹ suọ, ini mhi aa ya riẹlẹ emini Itamhẹ ọ riẹlẹ. ³⁸ Ama ini mhia riẹlẹ wẹ, ini aa rọ tseku mie mhẹ suọ, a mie ikanya ọnyalao ni mhia gbe suọ, ni a rọ lẹsẹ khi Ita ọ la elemhi oyemhẹ, mhẹmhẹ mhi li la elemhi oyi Ita.”

³⁹ Ighọ e ke gbo li dua ni wẹwẹ e mu ijesu, ama ọ pfue wẹ, ọa zẹ wẹ mu.

⁴⁰ Ijesu ọ da okẹ iJodani je ukiekie ashini iJoni ọ ke la batazi ẹgbọ. Ighọ ọ bie ya la akaghọ. ⁴¹ Ebubu ẹgbọ e bhale akaghọ deba li. Ẹẹ, “iJoni ọa gbe ikanya ọnyalao okhoghuo, ama ingmemhi ni iJoni ọ ngme shi ingme eyi ijesu, e bhale ya tse nya.” ⁴² Ebubu ẹgbọ ni e la akaghọ e mie ijesu su.

11

Eghuli oyi iLazarosi

¹ Omọsẹ oghuo ni a lu iLazarosi ni ọ la ẹoli iBetani, Ojọ ghua. iBetani iMeli ali inyoghuo ọli ni ọkpotoso ni a lu iMata e la.* ² iMeli ọna ọ ke ku ituale ni ọ pfiẹ ku Onomhūe awe, ni ọ gbo ri itsu ni e la li ukhomhi shishi ọ ẹwẹ-a. Lọli ọ khi inyoghuo iLazarosi ni ọ yeshi i ghua.[†] ³ Inyoghuo ọli eni ikpotso e ghie usomhi ghi ijesu, ẹ ọ li, “Onomhūe, omọle ẹ ọjọ ghua.”

⁴ Abi ijesu ọ rọ suọ ona, ọọ li, “Ughuamhi ona, ọa ya gbe ọli, ama, eri a mẹ onana ni a mẹ asha khi ufumhi na Ẹshinẹgba ali Omi Ẹshinẹgba.”

⁵ Ijesu ọọ nono ingme oyi iMata ali iMeli ali iLazarosi. ⁶ Abi ọ rọ tseku suọ khi iLazarosi ọ ghua, ọ kie la ashini ọ la ramhi ogbẹlẹ eva. ⁷ Ighọ ọ gueye eniyẹ odukhokho eyọli, ọọ wẹ, “A zẹ ni awa mu egbe pfi je obini ekẹ iJudia.”

⁸ Eniyẹ odukhokho eyọli ẹ ọ li, “Osẹsẹ, ode ọ a nuẹ ne ni ẹgbọ iju e rọ ọ nono ni wẹwẹ tonu ẹ echẹ. Oobọ wa nono ni u gbo nyene egbe je?”

⁹ Ijesu ọọ wẹ, “Oa khi te ẹlẹ uzogbe ramhi ẹlẹ ogbomhi awa rọ ọ mẹ ekẹ? Oni ọọ kia ini ogbe o la ọ, ọa ya khi owẹ, itobọ khi akpá oyi agbọ ona ọ rọ ọ mẹ ekẹ. ¹⁰ Ama ini ọ ri alo ebili ẹ kia, ọ ya khi owẹ, itobọ khi ọa mhọli akpá ni ọ rọ ọ mẹ ekẹ.”

¹¹ Abi ọ ke rọ ngme onana se, ọ gueye wẹ, ọọ wẹ, “iLazarosi omọle awa ọ she leseá, ama mhia lẹ ni mhi ya guise ọli le.”

¹² Eniyẹ odukhokho eyọli ẹ ọ li, “Abi ọ rọ da lese-a egho, ọ ya ze.”

¹³ Eri ijesu ọ rọ li liẹ khi iLazarosi ọ she ghua, ama e dabi khi egbegbi olese ọ ngme. ¹⁴ Ighọ ijesu ọ guele gboo khi iLazarosi ọ she ghu-a. ¹⁵ Ama itobọ oye ẹ, egbe e mu mhẹ shi ọ khi mhi aa nu ọli la akaghọ ni ọ rọ ghu-a, ni a rọ mie mhẹ suọ. A zẹ ni awa lẹ deba li.

¹⁶ Itomosi ni a gbo li ẹ lu iDidimosi, ọọ eniyẹ odukhokho enekpọle, “A zẹ ni awa li deba Osẹsẹ je oobọ ni awa nu ọli ghu-a.”

¹⁷ Eghẹghe ni ijesu ọ ke rọ ramhi aghọ, ọ bhale ya ẹ khi o she ramhi ẹlẹ ene abi a te ri iLazarosi tọ. ¹⁸ Rote iBetani je iJerusalemu ọa ramhi imali eva. ¹⁹ Ighọ ebubu ẹgbọ iju e she kpẹ bhale iBetani ya tse iMeli ali iMata e mu opfu shi inyoghuo wẹ ni ọ ghu-a.

²⁰ Abi iMata ọ rọ suọ khi ijesu ọjọ bhale, ọ fiẹ lase ya lona li ode, ama iMeli ọ la elemhi owa. ²¹ iMata ọọ ijesu, “Onomhūe, ini u la akana lọ, inyoghuo-mhẹ ọa kha ghu. ²² Ama mhi lẹsẹ khi memena khi Ẹshinẹgba ọ ya ri emiemini u wa mhila li nẹ.”

²³ Ijesu ọọ li, “Inyoghuo ẹ, ọ gbo ya guale bhale agbọ.”

²⁴ iMata ọ li, “Mhi lẹsẹ khi ọ ya te eghuli guale ogbẹlẹ iguale ni o khi ogbẹlẹ ni o kpukhokho.”

²⁵ Ijesu ọọ ọli, “Mhẹmhẹ mhi rọte eghuli ya guise eni e ghu-a le, ni mhi ri agbọ ya na wẹ, oni ọ da mie mhẹ suọ ọ ya mhọli agbọ, ini ọ tseku ghu-a. ²⁶ Oni ọ la agbọ ni ọ da mie mhẹ suọ, ọa tigbe ya ghu-a. U fẹ mie ona suọ?”

²⁷ Oọ li, “Ii Onomhūe! Mhi miesuo khi yeyẹ u khi iKirisiti, Omi Ẹshinẹgba ni ọ ya bhale ekẹ agbọ ona.”

²⁸ Abi iMata ọ rọ ngme ghọ se ọ lẹ ya ri ofiẹ gueye iMeli, ọọ, “Osẹsẹ ọ she bhale, ọjọ nono ẹ.” ²⁹ Abi iMeli ọ rọ suọ ona ọ ti vule, ọ nyanya fiẹ lase je ashini ijesu ọ la. ³⁰ Ijesu

[†] 10:33 Li zẹ iLuk 24:16 [‡] 10:34 Li zẹ iWolo 82:6 [§] 10:40 Li zẹ iJoni 1:28 * 11:1 Li zẹ iLuk 10:38-39 [†] 11:2 Li zẹ iJoni 12:3

o kiae ramhi oni eoli ni odo je ne, ama o kie la ashini o kia ramhi ni iMata o ro lona li ode. ³¹ Egbo iJu ni e la elemhi owa yese oli, e vule deba li je olase abi e ro me khi o ti vule je olase. E dabi khi eri o je obini uji ya vie.

³² Abi iMelu o ro ramhi ashini iJesu o la ni o me oli, o de ya wugha li odalo, oo li, "Onomhue, ini u la akana lo, inyoghuo-mhe o kha ghul!"

³³ Abi iJesu o me khi loli ali egbo iJu ni e kphase oli khi ee vie, o ro obo ti iJesu udu, egbe e guogho oli a. ³⁴ IJesu o mhila we, oo, "Ashi a ro li to?"

E o li, "Onomhue bhale ya ghe oli."

³⁵ IJesu o vie. ³⁶ Egbo iJu ni e la agho, ee, "A ghe abi oli nono ingme oyi oli khe."

³⁷ Ama eghuo o e lie, "Loli ni o khueghie ozalo a-oo kha dobe tsumhi iLazarosi ni o khi ghua?"

IJesu o guise iLazarosi gbo bhale agbo

³⁸ O gbo ri obo ti iJesu udu. O kia je obini uji ni o khi irui, ni a gheghele eche zuse unu. ³⁹ IJesu oo, "A gheghele oni eche unu oni uja."

iMata inyoghuo oni omose ni o ghu-a oo, "Onomhue, o she ya ke we! Amo o li ele onuzi-ene abi a te ro li to!"

⁴⁰ IJesu o li, "Mhi a kpe gueye khi u ya me ufumhi oyi Eshingba ini u miesuo?" ⁴¹ Igho e gheghele oni eche unu uji lase. IJesu o yase alo idane, o li, "Mhi kphemhi ne Ita, khi u suo mhe. ⁴² Mhi lese khi u ma suo oyemhe, itobo oyi egbo ena mhi ro o ngme ona ni e miesuo khi yeye u ghie mhe."

⁴³ Abi o ro ngme ona se, o lu oli leghe, "iLazarosi e! Fi e lase!" ⁴⁴ Oni omose ni o ghu-a o fi e lasele, a ri ide olimhi geno li abo ali awe, ghe eni a ro ku oli alo. IJesu oo we, "A taghie oli a ni a ze oli vu."

Ugbamhi abi a li ya gbe iJesu-a

(iMat 26.1-5; iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2)

⁴⁵ Ebubu egbo iJu ni e bhale ya tse iMelu o mu opfu e me emini iJesu o ri ele, e mie oli suo. ⁴⁶ Ama eghuo elemhi we e vu ya gueye egbo iFarisi emini iJesu o ri ele. ⁴⁷ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e ya lu eni e mheshe ni a lu iSaediri ya nu we mholi ilegba.

E mhila egbewe, "Elo awa li ena? Aa me ikanya onyaloa ni omose onana o gbe?" ⁴⁸ Ini awa lina ze oli obo, ogbokpa o ya mie oli suo. Egbo iRomu e ya shashe Owa oyi Eshingba oyawa-a."

⁴⁹ Omose ogghuo elemhi we ni a lu iKefasi, ni o ralo ugamhi oni ukpe ogbo, oo li, "Aa lese ingme!" ⁵⁰ A lese khi ogbo otuoghuo o kha ghua na egbo kpa, khi o ti dose ni egbo nya e pfua?"

⁵¹ Oa khi ibe eyoli o ro sa ngme oni ungemhi ona, ama ungemhi angme-shi-ekpe

ni o ya tse ogbe na ako, khi iJesu o ya ghua na egbo iJu o khi ni o ngme, itobo khi loli o ralo ugamhi oni ukpe. ⁵² Oa khi oyi iJu tse, ama ni o sano egbo eyi Eshingba ni e kia miatse ku agbo nya gbili re we khili ogghuo.

⁵³ Rote ele gho vu, egbo iJu e te gba ugbamhi abi we we e li ya gbe iJesu a. ⁵⁴ Itobo igbo, iJesu o ke kia lase gboo iteva oyi egbo iJu. O ri ochogho vu je eoli ni a lu Efuremu, ni o ti mama odagbe ifufu. Agho loli ali eniye odukhokho eyoli e ke ga la.

⁵⁵ Abi eghenge ukpe iPasova oyi egbo iJu o ro ti i bhale, ebubu egbo e te eoli ododa je iJerusalemu ya ri egbe we khi eni e pfuase, abi ushi oyewe oo e ke li neni oni ukpe o ramhi. ⁵⁶ Ee nono iJesu. Abi e ro la elemhi Owa oyi Eshingba, e mhila egbewe, e lie, "A li sa khi o ya bhale? Otshe o ya bhale shi oni ukpe ona." ⁵⁷ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e she kpe mheshe na eni egbo, oni o da lese obini iJesu o la, oni ogbo o guele ni we we e me asha mu oli.

12

iMelu o la obini iBetani ku ituale ku iJesu (iMat 26.6-13; iMak 14.1-9)

¹ Abi o ro kpo ogbele esesa oni ukpe iPasova le, iJesu o nyene egbe bhale obini iBetani, obini iLazarosi ni iJesu o rote eghuli guise le o la. ² E nye akhe na iJesu, iMata o kphanoni eminale ghi we. iLazarosi o li nu we shito shi ilele oyi eni ekhe. ³ Igho iMelu o rue egbewe akhanama ituale ni o pfi eni o lolo ghalé. O ku oli shi iJesu awe, o ri itsu ni e la li ukhomhi shishi o awe a. Upfiemhi oyi oni ituale o kphela vo oni elemhi owa nya.*

⁴ iJudasi Isikaroti ni o khi otuoghuo eniye odukhokho eyi iJesu, ni o rote ikpukhokho ya ri iJesu de, o me emini iMelu o ri ele, oo,

⁵ "Elo o ze ni aa ro ri oni ituale de ni a kemhi eni ikpagho na eni ea mhue? Oni ituale o ghalé ramhi ifata ukpe oyi ogbo ogghuo."

⁶ Oa khi itobo khi o mholi udu iamhe na eni ea mhue, o ro ngme ungemhi ona. Ama itobo khi ogghio o khi, ali khi loli o tsua ikpagho o mhue na we, ni o rote muno epfia.

⁷ Ama iJesu oo li, "Ze oli obo ri ele emini o la li udu, eri o mu mhe egbe e khe iroto oyemhe. ⁸ Eghenge kpa egbo ni ea mhue e ro nu e a la, ama mhemhe mhia nu e ya la ana eghenge kpa."[†]

⁹ Ebubu egbo iJu e suo khi iJesu o la iBetani, igbo e je oobo. Oa khi itobo iJesu tse e ro je oobo, ama ni e ba me iLazarosi ni iJesu o te eghuli guise le. ¹⁰ Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi ee gba ugbamhi abi e li ya li gbe iLazarosi a, ¹¹ itobo khi ingme oyoli o ze khi ebubu egbo iJu e ku ma iJesu o, ni e ro mie oli suo.

* 12:3 Li ze iLuk 7.37-38 † 12:8 Li ze iDeut 15.11

Egbo eri ufumhi na iJesu abi ọrọ lo elemhi iJerusalemu
(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40)

¹² Ogbeakoḷo ebubu egbo ni e bhale shi oni ukpe iPasova e suọ khi iJesu ọḡ je iJerusalemu. ¹³ Igho e yanọ eyamhi mhue abo fiẹ ya eẹ ọli. E kpe okeke gbii, e lie, "Tsumhi anye. Awa kuẹghie Eshinegba. Eshinegba o khivose na oni o ri eva oyi Eshinegba Onomhue e bhale! Eshinegba o ka khivose na oghie iZireni!"[‡]

¹⁴ IJesu o me ozele akphere. O nga li shito abi Ebe-no-pfuase o ngme ọli, ni ọḡ,

¹⁵ "Egbo iJerusalemu,
ulishi o khi mu e!

Oghie oye e ọḡ bhale ena,

o nga ozele akphere eẹ bhale."[§]

¹⁶ Eniye odukhokho eyi iJesu ẹa kpe rote eke lese obini eni ingme ena e je. Ama abi Eshinegba o rote eghuli guise iJesu le ni o ri ufumhi na li, e ro tigbe sato khi a kpe keke eni ingme eyoli ena shi Ebe-no-pfuase, ali khi e ke riẹle eni ingme ena deba li ghue.

¹⁷ Olele egbo ni e nu ọli la agho abi o ro rote uji lu iLazarosi lasele, ni o ro rote eghuli guise ọli le, e kie kia gueye egbo abi a li me oni ingme. ¹⁸ Itobo khi ebubu egbo e suọ khi iJesu o gbe akanya onyaloa ona e ro ve lasele ya me ọli. ¹⁹ Igho egbo iFarisi e nu egbe we ngme ọli, e lie, "Awa aa mholi emini awa dobe ya li ona. Aa me khi egbo nya e ke e deba li!"

IJesu o ngme ingme eghuli oyoli shi eke

²⁰ Egbo iGiriki e li la eni e je iJerusalemu ya ga egheghe oni ukpe iPasova. ²¹ E ya mhila iFilipu (ni o khi onge iBetisaida ni o la iGalili) e o li "Oga, anye e nono ni anye me iJesu, ni anye nu ọli ngme."

²² IFilipu o vu ya gueye Aduru, wewe aava e ya gueye iJesu.

²³ IJesu ọḡ, "Oni egheghe o she ramhi ni a ro ri ufumhi oniemi oyi Omi Ogbo ya khase. ²⁴ Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, ini aa li ri ukpamhi ado ko eke ni o ghua, eri o kie ya li abi o kie kpe li. Ini a roli ko eke ni o ro ze, o ghua, o fu, o ri imomhi ni e bu lasele. ²⁵ Onimi o da nono ingme agbo oyoli dose ode ne, o ya de ọli obo a, ama oni ọa da nono ingme agbo oyoli elemhi agbo ona ne, eri o kese o shi e khe agbo na agbo agbo.* ²⁶ Oni o nono khi lolu ya ga mhe, ọḡ mema ya ke deba mhe. Ashini mhi da la kpa, o li la akagho. Itamhe o mu ekpe na li.

²⁷ "Memena udu oyemhe ọa ke sheshe. Elo mhi ke ya ngme? 'Eri mhi ke ya lie, Ita, khi ze ni egheghe ona o bhale deba mhe?' Iiye,

oni egheghe ni o ze ni mhi ro bhale agbo na! ²⁸ Ita ri ufumhi ni o la eva oye khase."

Igho Eshinegba o rote idane ngme lase, ọḡ, "Mhi she kpe ri ufumhi ni o la eva oyemhe khase egbo na agbo, mhi ya gbo ligho riẹle ọli."

²⁹ Ebubu egbo ni e migha epfepfe agho e suọ khi uruli oyi Eshinegba o ngme. Egbo eghuo eẹ, "Akphala o de!" Egbo elese eẹ, "Ageni o nu ọli ngme!"

³⁰ Ama iJesu ọḡ, "Oa khi itobo oyemhe uruli oyi Eshinegba ogho o ro ngme ungemmi ogho, ama itobo oye e lo. ³¹ Oni egheghe o she ramhi ni a ro ri agbo e gue ezọ. Memena, a ya khu Okphaghi oni o kpe e mheshe shi agbo ona ukpekhomhi pfia. ³² A kha da yase mhe nga idane ọra apfida ne, mhi ya ti ogbokpa bhale deba mhe." ³³ Eri o ngme ona ni o ro rokhashe we uwali eghuli ni o ya ghu.

³⁴ Eni egbo eẹ ọli, "Ushi ni Eshinegba o ro na iMosisi na awa o gue ọli ye anye khi agbo agbo Omiefuse o ya la o. Seẹ u ke li a lie khi a mema ya yase Omi Ogbo nga idane? Qghuo o khi oni Omi Ogbo ona?"[†]

³⁵ IJesu ọḡ we, "Akpa o ya la e iteva ukuku egheghe. A ke kia okiali abi oni akpa o kie la e iteva memena, ini obili o khi ya bi e, itobo khi oni o la alo ebili ọa lese obini ọḡ je. ³⁶ A regbenga oni akpa ni o ri akpa na e abi o kie li la e iteva, ni a li khi egbo ni e ri imeke e na egbo." Abi iJesu o li ngme ona se, o lase we iteva le, je ashini ẹa ke te e me ọli.

Umha-miesuo oyi egbo iju

³⁷ Abi iJesu o tseku gbe ikanya onyaloa ena ukpeloe oyewe, ẹa kie lama mie ọli suọ. ³⁸ Onana o ri emini Azaya ni o khi Omekeguele o kpe ngme shi eke ya tse, ni ọḡ, "Onomhue, oghuo o lama mie usomhi oyanye suọ?

Oghuo Onomhue o mema khueghie ekpabo eyoli-a khase?"[‡]

³⁹ Onana o ze khi ẹa dobe miesuo, itobo khi Azaya o gbo ngme ọli shi ashese khi, ⁴⁰ "Eshinegba o she tase we alo a, o gbo zuse we udu ini e khi me eke ali ini udu oyewe e khi lese ingme. Ini e khi ya mu pfi, ni mhi me asha re we ze."[§] ⁴¹ Eri Azaya o ngme ona itobo khi o she kpe me ufumhi oyi iJesu, o gbo kpe ngme ingme oyoli.

⁴² Abi o tseku khia khi ebubu eni eẹ ralo eyi egbo iju e mie iJesu suọ egheghe ni a ngme ena, ẹa ngme ọli lasele, itobo khi e na ulishi oyi iFarisi ini e khi khu ewe owa ugamhi ya lase. ⁴³ Irari khi e nono ikueghie ni o rote obo oyi egbo bhale dose oni o rote obo oyi Eshinegba bhale.

‡ 12:13 Li ze Iwolo 118.25,26 § 12:15 Li ze iZaka 9.9

† 12:34 Li ze Iwolo 110.4; Aza 9.7; Ezik 37.25; iDan 7.14

* 12:25 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33

‡ 12:38 Li ze Aza 53.1 § 12:40 Li ze Aza 6.10

Ungmemhi oyi iJesu a ro ya ri egbo na agbo gue ezọ

⁴⁴ IJesu o tsesẹ leghe guele, ọọ, “Oni o da mie mhẹ suọ, ọa khi mhẹmhẹ tse o miesuọ, ama oni o ghie mhẹ o li miesuọ.” ⁴⁵ Onini o da me mhẹ, o she li me oni o ghie mhẹ. ⁴⁶ Mhi she bhale agbo ya ri akpá gẹ na egbo na agbo, ini eni e mie mhẹ suọ okhoghuo o khi la alo ebili. ⁴⁷ Oni o suọ ungmehi oyemhẹ ni ọa da ro shi o, ọa khi mhẹmhẹ mhi ya pfa ezọ mu ọli. Ọa khi eri mhi bhale ya ri egbo na agbo gue ezọ, ama eri mhi bhale ya mie agbo pfuase. ⁴⁸ Oni ọọ pfa ezọ mu oni o da kie mhẹ ali ungmehi oyemhẹ, o la agho. Eni ingmemhi ni mhia ngme e ya pfa ezọ mu ọli ogbelẹ ni o kpukhokho. ⁴⁹ Itobọ khi ọa khi ungmehi ootsobọ oyemhẹ mhia ngme, ama ungmehi ni Ita ni o ghie o mhẹsẹ na mhẹ mhi ngme mhia ngme.” ⁵⁰ Mhi lesẹ khi oni ushi oyi Eshinegba, o ri agbo na agboagbo o na ogbo. Irarigho, eri mhi e ngme emini Ita o gueyẹ mhẹ mhi ngme.

13

Ijesu o kpe eniyẹ odukhokho eyọli awẹ-a

¹ Abi o ro kpọ ẹlẹghuo ukpe iPasova le, ijesu o lesẹ khi oni ẹghẹghe o she ramhi ni o ro ya te agbo lasale je oyi Ita. O ma kie kpe nono ingme oyi egbo eyọli ni e la agbo, o roli khasẹ wẹ khi eri loli nono ingme oyewẹ pfo.

² Ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli e la ashini e la le eminale ẹlẹ ogbomhi. Okphaghie o she roli shi udu oyi iJudasi omi iSamọ Isikaroti o ka ro ijesu de. ³ Ijesu o lesẹ khi Ita o she ro ekpabọ nga luẹ obọ, o lesẹ khi obọ oyi Eshinegba loli kpe te bhale, ali khi obọ oyọli loli gbo nyenẹ egbe ya je. ⁴ Igho ijesu o rote ashini o shito ti vule, ikhi ashini e la le eminale, o gueghie awulu ni o so kpada, o ri ode ni a ro o muno amẹ awẹ-a mu oku. ⁵ Igho o ku amẹ shi atalabi, o kpe eniyẹ odukhokho eyọli awẹ-a. O rue ode ni a ro o muno amẹ egbe a ni o ro mu oku shishi wẹ amẹ awẹ-a.

⁶ Abi o ro kpe ramhi iSamọ iPita o, iPita ọọ, “Kie! Onomhūe yeyẹ u kha ke kpe mhẹ awẹ a?”

⁷ Ijesu ọọ li, “Wa lesẹ emini mhia riẹlẹ memena, ama u ya lesẹ okhese.”

⁸ ISamọ iPita ọọ, “Onomhūe, atsobọ ogho! Wa ya tigbe kpe mhẹ awẹ-a.”

Ijesu ọọ, “Ini mhia kpe e awẹ-a, wa aa ke khi oyemhẹ.”

⁹ ISamọ iPita ọọ, “O kha khi igho, Onomhūe, ọa khi awẹ tse u ke lesẹ ya kpe mhẹ-a! Ama kpe mhẹ abọ ali ukhomhi-a ma o.”

¹⁰ Ijesu ọọ li, “Ogbo ni o da khuẹ se, o she pfuase, ọa khi oni o ke gbo ya khuẹ-a, ama

awẹ o ke lesẹ e yeghe-a. Eẹ nya a she pfuase, se ni otuoghuo elemhi e.” ¹¹ Irari khi ijesu o she kpe lesẹ oni o ya ro ọli de, loli o ze ni o ro lie, “Eẹ nya a she pfuase, se ni otuoghuo elemhi e.”

¹² Abi ijesu o ro kpe wẹ awẹ a se, o riẹlẹ awulu ni o kpe gueghie ro so, o ya shito ashini o kpe te vule. Oo mhila wẹ, “A li lesẹ akanya ni mhi gbe na e lena?” ¹³ “A lu mhẹ ‘Osese’ ali ‘Onomhūe.’ A ga gue ngme, itobọ khi emini mhi khi gho. ¹⁴ Memena ni mhẹmhẹ ni mhi khi Onomhūe ali Osese oyeyẹ mhi she kpe e awẹ-a, e e a li ke kpe egbe e awẹ-a. ¹⁵ Mhi she ri irokhokho khasẹ e, ni a li ke riẹlẹ emini mhi riẹlẹ na e.* ¹⁶ Egbegbi ingme mhi gueyẹ e, khi oni o ga ogbo, ọa ya fu dọse oni ọọ ga, oni a aghiusomhi ọa ya fu dọse oni o ghie ọli usomhi.” ¹⁷ Abi a ro lesẹ eni ingme ena egho, a ya khivose na e, ini a ro li gba akanya.

Ijesu o guele shi eke khi a ya rẹ luẹ de

(iMat 26.20-25; iMak 14.17-21; iLuk 22.21-23)

¹⁸ “Aa khi eẹ nya mhi nu e ngme. Mhi lesẹ abi ingeli eyi eni mhi ze e li. Ama, emini Ebe-n-pfuase o ngme, o mema bhale ya tse, ikhi oni ọọ, ‘Ogbo ni o nu mhẹ e le eminale o ya nyenẹ egbe mu okholi vule shi mhẹ o.’”

¹⁹ “Eri mhia gue ona ye e shi eke neni a ligho me ọli, ishegho ini a ligho me gho, a ya miesuọ khi ‘Mhẹmhẹ mhi khi oni mhi khi.’ ²⁰ Abi o li mhi li gue ọli e ye e, khi oni o da kpe abọ mie aghiusomhi ni mhi ghie, mhẹmhẹ o li mie, oni o da mie mhẹ, oni o ghie mhẹ o li mie.”[§]

²¹ Abi ijesu o ro ngme ona se, udu ọa ke sheshe ọli, o guele gboo, ọọ, “Egbegbi ingme mhi gueyẹ e, khi otuoghuo elemhi e, o ya remhẹ de.”

²² Eniyẹ odukhokho eyọli e bino egbe alo gase, o lolo sha wẹ abọ oni ijesu o ngme. ²³ Oghuo omọ odukhokho ni ijesu o mema nono ingme oyọli, o shito mama ijesu. ²⁴ ISamọ iPita o ro ikpialo nu oni omọ odukhokho ngme, ọọ li, “Mhila ijesu, oghuo oni ogbo o fe khi elemhi awa.”

²⁵ Igho oni omọ odukhokho ni o shito mama ijesu o mhila li, ọọ, “Onomhūe, oghuo oni ogbo o khi elemhi anye?”

²⁶ Ijesu o so li o, ọọ, “Oni mhi ya ri ibuledi ona somhi utasa oni awa te e le emhi enana na ne, loli lo.” Igho o so oni ibuledi elemhi utasa, o ro na ijudasi omi iSamọ Isikaroti. ²⁷ Abi ijudasi o lesẹ mie oni ibuledi se, Okphaghie o lo ọli udu. Ijesu o gueyẹ ọli, “Nyanya ya riẹlẹ emini wa nono ni u riẹlẹ.”

²⁸ Ogbokhoghuo abi e ga li shito o le eminale, ọa la ni o lesẹ emini o ze ni ijesu o ro ngme ọli

* 13:15 Li ze iLuk 22.27 † 13:16 Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; iJon 15.20 ‡ 13:18 Li ze iWolo 41.9 § 13:20 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16

gho. ²⁹ Aborokhia khi iJudasi o tsua ikpagho o mhuê na we, eghuo e dabi khi eri iJesu o gueye o li ka de emini e ro o li ukpe iPasova. Elese e dabi khi otse eri o o ka somhi eni e mhuê opfa. ³⁰ Abi iJudasi o mie oni ibulêdi se. O fiê lase aghoagho. Eliyose o she ramhi.

Ijesu o ri ushi onogbo na we

³¹ Abi iJudasi o ro vu se, iJesu oo, "Eena egbo e ya me ufumhi oyi mhemhe Omi Ogbo, e ya te idiege oyi Omi Ogbo me ufumhi oyi Eshinegba. ³² Ini egbo e rote idiege oyi Omi Ogbo me ufumhi oyi Eshinegba, egehe agho Eshinegba lolighuo o ya nyanya ri ufumhi oyi Omi Ogbo khasê egbo.

³³ "Eniye eyemhe, mhia ke nu e ya la akana teshê. A ya nono mhe, aa ke me mhe. Mhi gue ona ye e memena, abi mhi kpe li gueye eni e mehesê eyi egbo iJu, ni mhiê, Aa dobe ya ramhi obini mhi-a je."*

³⁴ "Memena mhi ro ushi onogbo na e: A nono ingme oyi egbe e. Abi mhi li nono ingme oye e, a mema li ya nono ingme oyi egbe e.† ³⁵ A kha da mholi inono na egbe e ne, egbo kpa e ya lesê khi eniye odukhokho eyemhe a khi."

Ijesu o ngme o shi ekê khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34)

³⁶ ISamo iPita o mhila li, oo, "Onomhuê, obo wa le?"

Ijesu oo li, "Waa ya dobe deba mhe je obini mhia je, ama u ya deba mhe okhesê."

³⁷ IPita o mhila li, oo "Elo e ze ni mhi aa ro dobe ya deba e? Mhi mu egbe ni agbo oyemhe o li opfu-a!"

³⁸ Ijesu o ke gbo so li o, "U ga mema mu egbe agbo oye o ro lie opfu-a na mhe? Mhi gueye khi, neni okpa o gbieghe, u ya lie khi u waa lesê mhe ramhi itese!"

14

Ijesu khi ode ni a te e bhale deba Eshinegba

¹ Ijesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, "Aa khi ze ni udu o yese e-a, a mie Eshinegba suo, a gbo li mie mhe suo. ² Elemhi owa ni a la e kpoku shi apfe oyi Itamhe. Ini o a khi igho lo, mhi kha gueye e. Mhia ya vu ni mhi ya mu egbe asha shi ekê khe e. ³ Mhi kha vu ya mu egbe shi ekê khe e se, mhi ya gbo nyene egbe bhale ya wolo e ma egbe vu, ishegho ashini mhi ya la, ni a li nu mhe la akagho. ⁴ A lesê ode ni a te e je ashini mhia je."

⁵ ITomosi oo li, "Onomhuê, anye e a lesê obini u wa je. Se e anye li ya lesê ode je obini u wa je?"

⁶ Ijesu oo li, "Mhemhe mhi khi ode ni a te e je obini oyi Eshinegba. Mhemhe mhi ri

igeskia ni o la Eshinegba a khasê. Mhemhe mhi ri agbo o na ogbo. Ogbo khoghuo o me asha ya je obini oyi Ita ini o a li rote obo oyemhe. ⁷ Eri a kha lesê mhe lo, a kha li lesê oni Ita. Ro te memena vu, a she lesê o li, a gbo me o li."

⁸ IFilipu oo, "Onomhuê, ri oni Ita khasê anye, emini anye lesê nono gho."

⁹ Ijesu o soli o, o, "IFilipu, mhi she nu e la teshê, waa kie lesê oni mhi khi? Oni o da me mhe, o she me oni Ita. Se e u kiele e lie 'Ri oni Ita khasê anye?' ¹⁰ Filipu, waa miesuo khi mhi la elemhi oyi Ita, ali khi Ita o la elemhi oyemhe? Ingmemhi ni mhi gueye ni nya e a khi eyemhe. Ita ni o la mhe elemhi o ga gbe ikanya ena nya. ¹¹ A mie emini mhi ngme suo ini mhiê khi mhi la elemhi oyi Ita ali khi Ita o li la elemhi oyemhe. Ini aa mie emini mhi ngme suo, a ri itobo ikanya onyaloa ni mhia gbe miesuo. ¹² Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, oni o da mie mhe suo, o ya gbe ikanya enabi mhia gbe. O ya gbe ikanya eni e fu dose eni abi mhia gbe, itobo khi mhia je oyi Ita. ¹³ Emini a ro eva oyemhe mhila nya mhi ya riêlê o, egehe agho ni omô ri ufumhi oyi Ita khasê egbo. ¹⁴ Emini a ro eva oyemhe mhila nya, mhi ya riêlê na e.

Ijesu o shobo khi loli ya ghi Ayemhe-nopfuasê bhale agbo

¹⁵ "A kha nono ingme oyemhe, a ya ri omhesê oyemhe gba akanya. ¹⁶ Egehe agho, mhi ya lema Ita, o ri Okpaghiobo olese na e, ni o ya nu e la agboagbo. ¹⁷ Loli o khi Ayemhe ni o ri igeskia ni o la Eshinegba a khasê agbo. Egbo na agbo e a dobe mie o li itobo khi e a me o li wekhi eri e lesê o li. Ama, e e ena a lesê o li, itobo khi o nu e la, o la elemhi oye e.

¹⁸ "Mhia ya ze e obo shi ekê abi omilimhi, mhi ya gbo nyene egbe bhale deba e. ¹⁹ O kha denê, egbo na agbo e a ke e me mhe, ama e e ena, a ya me mhe. Itobo khi mhi ya gbo la agbo, a ya li la agbo. ²⁰ Ini ogbe ni elegeho o ramhi, a ya lesê khi mhi la elemhi oyi Itamhe, khi e e a la elemhi oyemhe, abi mhi li la elemhi oye e.

²¹ "Oni o mie ishi eyemhe ni o ri ewe gbe akanya, o nono ingme oyemhe. Itamhe o ya nono ingme oyi oni oda nono ingme oyemhe, mhi ya li nono ingme oyi oni ogbo, mhi ri egbe mhe khasê o li."

²² IJudasi (o a khi oni a lu Isikaroti) oo, "Onomhuê, elo o ze khi u fe ya ri egbe e khasê anye tse, ni u wa ro ya ri egbe e khasê agbo kpa?"

²³ Ijesu o so li o, oo, "Oni o da nono ingme oyemhe, o ya ri osese oyemhe gbe akanya. Itamhe o ya nono ingme oyi o li, mhemhe ali Itamhe, anye bhale ya nu o li la. ²⁴ Oni o da nono ingme oyemhe, o a ro osese oyemhe ya

* 13:33 Li ze iJon 7.34 † 13:34 Li ze iJon 15.12,17; 1 iJon 3.23; 2 iJon 5

gbe akanya. Eni oseshe ni mhia sese e, ға khi eye mhe, ama obo oyi Itamhe ni o ghie mhe e te bhale.

²⁵ “Mhi she gue ena ye e, abi mhi kie li nu e la. ²⁶ Ama oni, Ayemhe-nɔ-pfuase ikhi Okpaghioɔ, ni Ita o ya ro eva oyemhe ro ghi e, o ya sese e emhikpa. O ya gbo re e yelege emhikpa ni mhi gueye e. ²⁷ Mhi ze e obo shi agbo ona shi opfomhe, mhi ri opfomhe oyemhe na e. Oa khi oni abi egbo na agbo e ro o na ogbo mhi ro na e. A khi ze udu yese ea, ali a khi ze ni ulishi o mu e.

²⁸ “A suo abi mhi ro gueye e khi mhi ya rote iteva oye vu, khi mhi ya gbo bhale deba e. Ini a nono ingme oyemhe lo, a kha ke ghele khi mhia je oyi Itamhe, irari khi lo li o fu dose mhe. ²⁹ Mhi she gue ingme ena ye e shi eke neni a me we, ishegho ini a da kie ligo me we, a mie mhe suo. ³⁰ Mhia ke nu e ngme tese, itobo khi okphaghi e ni o kpe mheshe shi agbo ona, oo bhale. Oa mholi ekpabo shi agbo oyemhe, ³¹ ama egbo na agbo e mema ya lese khi mhi ma nono ingme oyi Ita, ali khi emini Itamhe o mheshe na mhe mhi ri ele, mhia ri ele tee.

“A bhale ni awa vu ana le.

15

Ijesu o khi egbegbi oora upfonu

¹ “Mhemhe mhi li abi oni upfonu ni o mo umomhi onete, Itamhe o ri ele e shi o. ² Loli oo kanɔ uguabo oyemhe ni o ya ya mo umomhi a. Oo ri ele uguabo oyemhe ni oo mo umomhi, ni o gbo mo imomhi eni e bu. ³ Ungmemhi ni mhi she nu e ngme o she ri ele e ti ni a ro doɔe mo imomhi enete. ⁴ A toma mhe idiegbe, mhemhe mhi ya toma e idiegbe. Uguabo oora okhoghuo o doɔe ya mo umomhi ootsobo oyoli, o mema ya to ma idiegbe oora. U ke neta khi eri a doɔe ya ri ele eminete ini aa toma mhe egbe.

⁵ “Mhemhe mhi khi oora upfonu, ee a li abi iguabo. Ini u toma mhe egbe ni mhi ro li toma e egbe, u ya mo imomhi eni e bu. Ini a ro obo rue mhe o le, aa doɔe ya ri ele emhikhoghuo onete. ⁶ Ini u waa da toma mhe egbe ne, eri a ya khi e pfia. Eri u ya li abi iguabo ekhakha ni, a ti e ma ri erali tose-a. ⁷ Ini u toma mhe egbe, ni ingmemhi eyemhe e ro la elemhi oye, emiemini o ghole e kpa wa mhila, a ri oli ne. ⁸ Eminete ni a ri ele o ri ufumhi ghi Itamhe. Ona o rokhase khi eniye odukhokho eyemhe a khi.

⁹ “Abi Ita o nono ingme oyemhe, igho mhi li nono ingme oye. A la elemhi inono oyemhe. ¹⁰ Ini a ro ishi eyemhe gbe akanya, a ya la inono oyemhe, abi mhi li ri ishi eyi Itamhe gbe akanya ni mhi li la inono oyoli. ¹¹ Eri mhi gue ona ye e ni oghele oyemhe o vo

e udu, ni oni oghele oye e o gba pfo. ¹² Ushi ni mhi ro na e khi, a nono ingme oyi egbe e, abi mhi nono e.* ¹³ Aa me inono olese ni o fu dose oni ogbo o ro ghu-a na emole oli. ¹⁴ Emole mhe a khi ini a da ri ishi eyemhe gbe akanya. ¹⁵ Mhi aa ke lu e eni e ga mhe, itobo khi oni o ga ogbo o a lese akanya ni oga oyoli o gbe. Ochogho, emole mhi ke e lu e, itobo emini mhi rote obo oyi Itamhe wena nya mhi gueye e. ¹⁶ Oa khi ee a ze mhe, mhemhe mhi ze e ni mhi ri akanya na e, a ka gbe ikanya enete ni ikanya eye e e migha. Ishegho Ita o ya ro emini a ro eva oyemhe mhila nya na e. ¹⁷ Ushi oyemhe ni mhi shi na e khi, a nono ingme oyi egbe e.

Egbo na agbo ee biselemhi eniye odukhokho eyi Ijesu

¹⁸ “Ini egbo na agbo e biselemhi e, a sato khi igho e kpe li biselemhi mhe. ¹⁹ Ini a khi eyi egbo na agbo lo, e kha nono ingme oye e abi enayemhe. Abi o ke li memena khi, aa ke khi eyi egbo na agbo itobo khi mhi she rote elemhi agbo ze e, loli o ze khi egbo na agbo e ro biselemhi e. ²⁰ A sato ingme ni mhi gueye e, ‘Oni oo ga ogbo o a fu e dose oga oyoli.’ Ini e kpe mu okholi vule shi me o ghue, e ya mu okholi vule shi e o. Ama ini e ro osese ni mhi sese gbe akanya, e ya ro osese oye e li gbe akanya.† ²¹ E ya lina ngeli deba e itobo khi enayemhe a khi, ali itobo khi ea lese oni o ghie mhe. ²² Ini mhi aa bhale ya nu we ngme lo, ea kha mholi umha-guekia oyi olamhe. Ama ea ke mholi emini e gue oli ya nga egbe khi o rewe a lamhe olamhe. ²³ Oni o da biselemhi mhe, Itamhe o li lie biselemhi. ²⁴ Ini mhi aa la akpewe gbe ikanya ni ogboese o doɔe gbe ghue lo, ea kha mholi umha-guekia oyi olamhe. Ama memena e she me eni ikanya onyaloa, ama e kiele e biselemhi mhe ali Itamhe. ²⁵ Ama ona o ze ni emini a keke shi ebe ushi oye we o ro bhale ya tse, oni o khi, ‘Afu e e biselemhi mhe.’‡

²⁶ “Ini oni Okpaghioɔ o bhale, oni mhi rote obo oyi Itamhe ya ghie ghi e, loli o khi Ayemhe no o ri igesikia ni o la Ita a khase, o ya pfi otsese shi ingme oyemhe. ²⁷ Ee a ya li mema pfi otsese na mhe, itobo khi rote igbaekele a te nu mhe la.

16

¹ “Eri mhi gue ona a ye e ini a khi tsua irudunga pfia. ² Egbo e ya khu e owa ugamhi fie lase, egehege o ga ya ramhi ni ogbo o kha gbe ongee a, o dabi khi eri loli e ga Eshinegba. ³ E ya ri ele eni emhi ena deba e, itobo khi ea lese Ita, wekhi mhemhe. ⁴ Ama, eri mhi gue ona ye e, ini oni egehege o ramhi, a ya sato khi mhi kpe tse agua ye e. Itobo khi mhi kie nu e la mhi aa ro kpe gue ingme ena ye e.

* 15:12 Li ze iJoni 13.34; 15.17; 1 iJoni 3.23; 2 iJoni 5 † 15:20 Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; iJoni 13.16 ‡ 15:25 Li ze iWolo 35.19; 69.4

Akanya ni Ayemhe-nɔ-pfuase ɔɔ gbe

⁵ “Memena, mhia le deba ɔni ɔ ghie mhe, ama ɔngɛɛ ɔa kie mhila mhe, ‘Obo wa je?’ ⁶ Itobɔ khi mhi gue ingme ena ye ɛ, udu oyɛɛ ɔ she yese-a. ⁷ Ama igesikia mhi gueye ɛ, ni ɔ rɔ ti ɛ egbe mhi rɔ rote ɛ iteva a vu. Itobɔ khi ini mhi aa vu, ɔni ɔkpaghiobɔ ɔa ya bhale. Ama ini mhi da vu mhi ya ghie ɔli ghi ɛ. ⁸ Ini ɔ da bhale, ɔ ya rewe leɛ umha-guekia ni ɔ la ingme olamhe, ɔ gbo rewe li leɛ ipfuase oyi Eshinegba ali iso-ɛzɔ oyoli. ⁹ ɔ ya rewe leɛ khi umha-guekia ni ɔ la olamhe ɔ khi, umha mie mhe suɔ. ¹⁰ ɔ ya rewe leɛ khi e ya mhɔli ipfuase oyi Eshinegba, itobɔ khi mhi je oyi Ita ni aa ke te tigbe ya me mhe ¹¹ ɔ ya rewe leɛ emini iso-ɛzɔ oyi Eshinegba ɔ khi. Itobɔ khi a she pfa ɛzɔ mu ɔkpaghie ɔni ɔ mhɛɛ ɛ shi agbɔ ona.

¹² “Mhi mhɔli emini e bububu ni mhi kha gbo gueye ɛ, ama e bu dɔɛ ni a doɛ ya mie. ¹³ Ama ini Ayemhe ni ɔ ri igesikia a khaɛ ɔ da bhale, ɔ ya ri igesikia ni ɔ la ingme oyi Eshinegba nya khaɛ ɛ. ɔa ya ngme ungmehi ɔtsobɔ oyoli, ama emini ɔ suɔ ɔ ya ke ngme. ɔ gbo gueye ɛ ingme ni a ya me. ¹⁴ Mhemhe ɔ ya ke ti nga, itobɔ khi ɔ ya mie mhe ungmehi ni mhi ngme gueye ɛ. ¹⁵ Emini Itamhe ɔ mhue nya, eyemhe ɔ, ɔli ɔ ze khi mhi kpɛ gueye ɛ khi emini mhi rɔ na Ayemhe-nɔ-pfuase, ɔ ya gueye ɛ.

Oya oyɛɛ ɔ ya mele oghɛɛ a

¹⁶ “O kha deɛ, aa ke me mhe, ɔ kha ke gbo deɛ a gbo me mhe.”

¹⁷ Eniye odukhokho eghuo ee mhila egbewe, “Elo ɔ ri ona a ngme, ni ɔ li awa khi, ɔ kha deɛ khi awa aa ke a me lue, ali khi ɔ kha ke gbo deɛ khi awa gbo lo ya me lue? ɔ gbolo ɛ, ‘Itobɔ khi mhi ya je obini oyi Ita.’ ¹⁸ Elo ɔ ri ‘O kha deɛ’ ngme? Awa aa leɛ ingme ni ɔ rɔ ɔli ngme!” E kie lina mhila egbewe.

¹⁹ Ijesu ɔ she leɛ khi ɛɛ nono ni e mhila lue oni ungmehi ona, ɔ mhila we, “Eri a mhila egbe ɛ abi mhi ri oni ungmehi ngme, ni mhi rɔ li, ‘O kha deɛ aa ke ya me mhe ali khi ɔ kha gbo deɛ a ya me mhe?’ ²⁰ Egbegbi ingme mhi gue ɛ ye ɛ, a ya vie, a vie oya. Ama egbo na agbo ɛ a ghele, ɛɛ a mhue iyeseudu-a, oni iyeseudu-a ɔ ya mele oghɛɛ-a na ɛ. ²¹ Ini ɔkpoto ɔ ya bia, udu ɔ yese ɔli a itobɔ khi egheghe osue ɔ she bhale, ama ini ɔ bia ɔni ɔmɔ se, ɔ ghele, ɔ yele osue ni ɔ me a. Irari khi ɔ ghele khi ɔli bia ɔmɔ shi agbɔ. ²² Igho ɔ li li ɛ egbe, memena udu ɔ yese ɛ a, ama mhi ya gbo me ɛ. Egheghe agho oghɛɛ ɔ vo ɛ udu, oghɛɛ ni ogbo ɔa doɛ ya mie. ²³ Ini oni ogbele ɔ ramhi, aa ke ɛ mhila mhe emhikhoghuo. Mhi gue igesikia a ye ɛ khi Itamhe ɔ ya rɔ emini a ri eva oyemhe mhila kpa na ɛ. ²⁴ Ga ramhi memena, aa kie ri eva oyemhe mhila emhikhoghuo. A mhila

khi a ya me mie, ishegho ni oghɛɛ oyɛɛ ɔ gba pfo.

Ijesu ɔ khɔli okhɔli agbɔ mu ɔ le

²⁵ “Mhi aa lolo kpɛ khueghie ingme-a gue ɛ ye e. Ama egheghe ɔɔ bhale ni mhi aa ke rɔ ligho nu ɛ ngme, ama mhi ya gue ingme oyi Ita ye ɛ gboo. ²⁶ Ini oni ogbele ɔ ramhi, a ya ri eva oyemhe mhila Ita emini ɔ ghele ɛ. Mhi aa li ɛ khi mhemhe mhi ya mhila na ɛ. ²⁷ Ita ɔɔ nono ingme oyɛɛ, itobɔ khi a nono ingme oyemhe, a gbo miesuo khi obɔ oyi Eshinegba mhi te bhale. ²⁸ Obɔ oyi Ita mhi te bhale ya lo elemhi agbɔ, memena mhi gbo te elemhi agbɔ ya vu je deba Ita.”

²⁹ Eniye odukhokho eyoli ɛɛ ɔli, “Ena u tigbe ɛ khueghie ingmehi eye-a gueye anye gboo, waa ke ɛ biebie eni ingme-a gueye anye. ³⁰ Eena anye leɛ khi u leɛ emhikpa, ɔa ke khi ogbo ɔ ke gbo ya ke mhila ɛ ogbo. Onana ɔ ze khi anye miesuo khi obɔ oyi Eshinegba u te bhale.”

³¹ Ijesu ɔ so we ɔ, ɔ, “A she miesuo memena? ³² Egheghe ɔɔ bhale, oni egheghe ɔ she ramhi, ni ɛɛ nya a rɔ ya miatse ku, ogbo ɔ je apɛ oyoli. Mhemhe-ghuo tɛ mhi ke ya la. Ama ɔa khi mhemheghuo tɛ mhi la, itobɔ khi Ita ɔ nu mhe la. ³³ Eri mhi gue ingme ena ye ɛ, ni a ri itobɔ khi a kugbe mhe ɔ mhue opfomhe. Egbo na agbɔ e ya ri osue na ɛ me. Ama a mhɔli udu, itobɔ khi mhi she mu agbɔ ɔ le.”

17*Ijesu ɔ so iromhi na eniye odukhokho eyoli*

¹ Abi ijesu ɔ rɔ nu eniye odukhokho eyoli ngme se, ɔ yase alo bino idane, ɔ so iromhi, ɔɔ, “Ita, oni egheghe ɔ she ramhi. Ri ufumhi oyi Omie khaɛ agbɔ, ni Omie ɔ li ri ufumhi oyɛ khaɛ agbɔ. ² Itobɔ khi u she ri ekpabo na li, shi ukhomhi oyi egbo na agbɔ kpa, ni ɔ ri agbɔ na agboagbo na egbo ni u rɔ na li. ³ Agbɔ na agboagbo khi, ni a rɔ leɛ ɛ, ikhi yeɛ ni u khi egbegbi Eshinegba oghuo kpe. Ni a gbo rɔ leɛ mhe ijesu iKirisiti, ni u ghie. ⁴ Mhi she ri ufumhi oyɛ khaɛ agbɔ na agbɔ, abi mhi rɔ ɔ gbe akanya ni u rɔ na mhe, ni mhi gbe ɔli pfo. ⁵ Ita, gbo ri ufumhi ni mhi kpɛ mhɔli na mhe memena, ikhi ufumhi ni mhi rote eke mhɔli neni a ma agbɔ.

⁶ “Mhi she ri ɛ khaɛ agbɔ ni u te elemhi agbɔ rɔ na mhe. Egbo eye ɛ khi ni a rɔ na mhe. E she ri ungmehi oyɛ gbe akanya. ⁷ Memena e she leɛ khi emhikpa ni u rɔ na mhe khi obɔ oyɛ e te bhale. ⁸ Mhi she gueye we usomhi ni u rɔ na mhe, weɛ e she mie oni usomhi. E she leɛ egbegbo khi obɔ oyɛ mhi te bhale, e gbo miesuo khi yeɛ u ghie mhe.

⁹ “Mhi so iromhi na we, ɔa khi egbo na agbɔ nya mhi so iromhi na, ama eni u rɔ na

mhẹ irari khi egbo eye e khi. ¹⁰ Emhikpa ni mhi mhọli eye e khi, emini u mhọli eyemhẹ e li khi. Wewẹ e ri ufumhi oyemhẹ khase egbo na agbo. ¹¹ Memena mhia bhale deba e, mhia ke la elemhi agbo, ama wewẹ e kie la elemhi agbo. Ita ni o pfuase, ri itoto ni o la eva oye ni u ro na mhẹ, khukhu we, ni e khi oghuo abi mhemhẹ ali yeye awa khi oghuo. ¹² Eghẹghẹ ni mhi ro nu we la, mhi ri itoto ni o la eva oye ni u ro na mhẹ, khukhu we, mhi khe we ekhe. Okhoghuo o pa pfua, se ni oghuo elemhi we ni o khi oni o ya pfua, ni emini a keke shi Ebe-no-pfuase o bhale ya tse.*

¹³ “Memena mhia bhale deba e, mhia ngme ingmemhi ena, abi mhi kie li la elemhi agbo, ini eniye odukhokho eyemhẹ e mhọli oghẹle ni o gba pfo, onabi oyemhẹ. ¹⁴ Mhi she gue usomhi oye ye we, ama agbo e biselemhi we, itobo khi ea ke khi enayi agbo abi mhia li khi onayi agbo. ¹⁵ Mhi aa lie u wolọ we elemhi agbo lasele, ama tsumhi we obo oyi Ona okholo. ¹⁶ Ea khi enayi agbo abi mhi aa li khi ona agbo. ¹⁷ Ri igesikia oye rewẹ pfuase. Irari khi egbegbi ungemhi ungemhi oye o khi. ¹⁸ Abi u li ghie mhẹ je elemhi agbo, igho mhi li ghie we je elemhi agbo. ¹⁹ Itobo ewe mhi ro ri egbe mhẹ ne, ini wewẹ ee li ligho ri egbe we ne egbegbo.

Ijesu o lema na igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo nya

²⁰ “Oa khi itobo oyi eniye odukhokho eyemhẹ tse mhi ro so iromhi ona. Mhi li so iromhi na egbo ni e li ya te otsele oyewe mie mhẹ suo. ²¹ Mhi so iromhi e ga kugbe khi oghuo. Ita! Mhi so iromhi e la elemhi oyi awa, ezeze abi u li la elemhi oyemhẹ ni mhemhẹ mhi li la elemhi oye. Mhi so iromhi e khi oghuo ini agbo e mie we suo khi yeye u ghie mhẹ. ²² Mhi ri ufumhi ni u ro na mhẹ na we ini e kugbe khi oghuo abi mhemhẹ ali yeye awa khi oghuo. ²³ Mhemhẹ mhi la elemhi oyewe, yeye u la elemhi oyemhẹ, ni e ga kugbe khi oghuo, ishegho ni agbo e lese khi yeye u ghie mhẹ, ali khi u nono ingme oyewe abi u nono ingme oyemhẹ.

²⁴ “Ita, yeye u ri we na mhẹ. Mhia nono ni e nu mhẹ la ashini mhi ya la kpa, ishegho ni e me ufumhi ni u ro na mhẹ itobo khi u nono ingme oyemhẹ neni a ma agbo.

²⁵ “Ita ni o pfuase! Agbo ea lese oni u khi, ama mhemhẹ mhi lese oni u khi, enana e lese khi yeye u ghie mhẹ. ²⁶ Mhemhẹ mhi ri oni u khi khase, igho mhi kie li ya ke riyele oli, ishegho inono ni u mhọli na mhẹ, o la we egbe, ni mhemhẹ mhi li la elemhi oyewe.”

18

Abi a li ri ijesu de

(iMat 26.47-53; iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53)

¹ Abi ijesu o ro so iromhi ona se, lolu ali eniye odukhokho eyoli e da uchoke ni a lu iKidironi lase. Ogba ni a ko eera na lu olivu shi o la epfe agho, ijesu ali eniye odukhokho eyoli e lo elemhi oni ogba oyi eera olivu. ² Ijudasi oni o ri oli de o lese oni ogba, itobo khi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e kele lona akagho. ³ Igho ijudasi o tsua ekholi-okhue eyi iRomu, ali egbo ni e la Owa oyi Eshinegba e khe ekhe ali ighie eyi ekpodalougamhi eyi iju ali iFarisi ma egbe. E tsua itsua okholi, ali igbili igolo ali ikpa. E lo ogba oyi eera olivu le.

⁴ Ijesu o she kpe lese emini lolu ya me, o mhila we, oo. “Oghuo a nono?”

⁵ Ee oli, “Ijesu onge iNazareti!”

Ijesu oo, “Mhemhẹ na.”

Ijudasi ni o ri oli de o migha mama we. ⁶ Abi ijesu o ro gueye we khi, “Mhemhẹ na,” igho e ti je ukhokho, e de ya gbe.

⁷ Ijesu o gbo mhila we, oo, “Oghuo e khi a nono we?”

E gbo lie o li, “Ijesu onge iNazareti.”

⁸ Ijesu oo, “Mhi she kpe gueye e khi mhemhẹ na. O kha khia khi mhemhẹghuo a nono, a ze ni eni e kpole e vu.” ⁹ Eri ijesu o ngme ona ni emini o kpe ngme o bhale ya tse, ni oo: “Ita! Mhi aa wasẹ okhoghuo elemhi egbo ni u ro na mhẹ a.”

¹⁰ Igho iSamọ iPita, ni o tsua itakobi shi emhi o ji oli lasele ro be oni o gbe akanya a deba oga oyi ekpodalo ugamhi eso na obita ukhomhi pfi-a. IMakosi a lu oni omqse. ¹¹ Ijesu oo iPita, “Rue itakobi ogho shi ashini u kpe te ji oli lasele. Eri u dabi khi mhia ya rote uko osue ni Itamhẹ o mhese na mhẹ ya da?”*

A mu ijesu bhale odalo iguezo oyi egbo iju

¹² Igho ekholi-okhue eyi iRomu ali eni e kpeda na we ali eni e khe ekhe owa ugamhi ni o fune eyi egbo iju, e gba ijesu mu, e ge oli abo je ukhokho. ¹³ E te odode rue oli bhale ayi Anasi, ni o khi ogo iKefasi. iKefasi o khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oni o kpeda oyi egbo iju oni ukpe ogho. ¹⁴ iKefasi o ke kpe ye egbo iju ude, khi ini ogho otuoghuo o ghua na egbo ni e bu, o ti dose ni egbo ni e la eoli nya e pfua.†

iPita o kie ijesu

(iMat 26.69-70; iMak 14.66-68; iLuk 22.55-57)

¹⁵ iSamọ iPita ali omq odukhokho oyi ijesu olese, e deba ijesu. Oni omq odukhokho ali oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi

* 17:12 Li ze iwolo 41.9

* 18:11 Li ze iMat 26.39; iMak 14.36; iLuk 22.42

† 18:14 Li ze iJoni 11.49-50

Eshinegba e kpè lèşè egbe. Ighò òni òmò odukhokho ò deba iJesu lo elemhi apfè oyi oni ò kpèda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba. ¹⁶ Abi iPita òò migha olase epfè odè unuèkpè, òni òmò odukhokho oghò ò nyenè egbe je olase, ò ya nu òni òmueshi ni ò la aghò ngme, ò rue iPita lo elemhi apfè. ¹⁷ Òni òmueshi ni ò la odè unuèkpè ò mè iPita, ò ò li, “Òa khi òmò odukhokho oyi òni òmòşè oghò u li khi?”

I Pita òò, “Iiye, mhia khi lòli.”

¹⁸ Ulili o gbe. Eni è khè ekhè ali ighumha e migha gaşè erali ingamhi ni e pfie, e khase erali. IPita ò li nu wè migha a khase erali.

Oga oyi ekpodalo ugamhi ò mhila iJesu ogbo
(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; iLuk 22.66-71)

¹⁹ Òni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba ò mhila iJesu ogbo osèşè eyòli ali eniyè odukhokho esòli. ²⁰ IJesu ò sòli ò, ò, “Mhi aa tigbe na sheli sèşè osèşè elemhi Owa Oyi Eshinegba ali owa ugamhi ni mhi la a sèşè gboò eghèghe kpa, ikhi ashini ègbò iJu è legba. ²¹ Elò o zè khi áá mhila mhè ogbo? A ka mhila ègbò ni e suò osèşè oyemhè. E lèşè emini mhi ngme.”

²² Abi iJesu ò ngme ona se, oghuo eni è khè ekhè ò lase iJesu esò, ò li, “Elò o zè ni u rò lighò nu Oga oyi ekpodalo ugamhi a ngme?”

²³ IJesu òò, “Ini u lèşè khi mhi aa gue ngme, gue emini òa ti ni mhi ngme le, ni ègbò e suò. Ama o kha khia khi mhi guè ngme, elò o zè ni u rò lase mhè esò?”

²⁴ Ana Anasi ò la liè e rue òli ghi iKefasi ni ò khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, abi a kie li ge òli abò je ukhokho. Eghèghe ona, iKefasi ali Anasi e ga khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e kpèda.

IPita ò gbo kie iJesu

(iMat 26.71-75; iMak 14.69-72; iLuk 22.58-62)

²⁵ IPita ò kie migha akaghò, òò khase erali. Ègbò elese e mhila li, “Wa she khi oghuo eniyè odukhokho eyi òmòşè oghò?” IPita ò sò wè ò, òò, “Iiye! Òa khi mhèmhè.”

²⁶ Oghuo òni ò gbe akanya a deba oni ò kpèda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni ò khi oghò oyi òmòşè ni iPita ò bè esò ukhomhi a, ò gbo mhila iPita, “Òa khi yeyè mhi she mè khi u nu òmòşè oghò la elemhi ogba?”

²⁷ IPita ò gbo lè, “Iiye!” Utoghukpe, òkpa ò gbièghe.

A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti ya gue ezò

(iMat 27.1-2,11-14; iMak 15.1-5; iLuk 23.1-5)

²⁸ Èlè uzogbe fiefie, e rue iJesu fiè owa oyi iKefasi je apfè oyi igòwunò oyi ègbò iRomu. Enighie eyi ègbò iJu èa lama lo elemhi oni apfè, itobò khi èa nono ni ichimhi umhapfuasè ni o mu wè, ini ee dobè le eminale iPasova. ²⁹ Itobò ighò òni igòwunò na lu iPaleti ò fiè je olase deba eni ègbò iJu, òò wè, “Umha-guèli onoghuo a gue shi òmòşè òna egbe?”

³⁰ Èşè òli, “Ini òa mhue umha-guèli lò anye èa kha rue òli bhale ghie.”

³¹ IPaleti òò wè, “A rue òli vu ya gue ezò egbe-a abi ushi oyèşè o ngme şò.”

Ègbò iJu èşè òli, “Anye aa mhòli afu ni a rò ò liè a ka gbe ogbò.” ³² Eri a lina mè onana ni emini iJesu ò kpè ngme ni o bhale ya tşè, ikhi ingmemhi ni ò la guele uwali eghuli ni lòli ya ghu. ‡

³³ IPaleti ò nyenè egbe je elemhi apfè oyòli, ò lu iJesu mhila, òò, “Yeyè u khi oghie oyi ègbò iJu?”

³⁴ IJesu òò, “Udu oyè ogbo ona ni u mhila mhè o te bhale abi khi oghò ò gue ingme oyemhè ye è?”

³⁵ IPaleti òò li, “Ongè iJu wè khi mhi khi? Ègbò eyè ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e rue è bhale ghi mhè, Elò u li?”

³⁶ IJesu òò li, “Eghiele oyemhè òa khi onayi agbò ona. Ini ighò o khi lò, eni è deba mhè e kha ye okhòli na mhè, ini a khi dobè mu mhè ghi eni è mhèşè eyi ègbò iJu. Ama memena, eghiele oyemhè òa khi onayi agbò ona.”

³⁷ Ighò iPaleti ò mhila li, “Oghie u ti è khi?” IJesu òò, “U guè ga ngme òli ni u rò khi oghie mhi khi. Onana o zè khi a bia mhè bhale elemhi agbò, ni mhi rò ri emini o khi igèşikia khase ègbò na agbò. Òni ò da khi òna igèşikia ne, òò suò oyemhè.”

³⁸ IPaleti ò mhila li, “Elò o khi igèşikia?”

A pfa ezò igbea mu iJesu

(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

Ighò iPaleti ò gbo fiè je olase, ò gueyè ègbò iJu, òò, “Mhi aa mè umha-guèli shi òli abò ni o rəmşè ya pfa ezò mu òli a gbe òlia ³⁹ Ama, abi a li ini a da li ukpe iPasova khi, ukpe khi ukpe kpa, eri mhia rue oghò oghuo ègbò eyè è eni a mu shi owa ighumha abò-a na è. A nono ni mhi wolò oghie iJu abò a na è?”

⁴⁰ Ighò e tşèşè gbii, èşè òli, “Iiye! Ri Ochoghò rue iBarabasi abò a na anye.” (iBarabasi iko ò li, òni ò gbe oghò a ò khi ni a mu shi owa ighumha.)

19

A pfa ezò igbea mu iJesu

(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

¹ Ighò iPaleti òò a gbe iJesu itali egbegbò.

² Eni ekhòli-okhuè e nyanò iguabò èra igba

riyelē arula oghie rughu iJesu ukhomhi, e rue awulu ni o khi egholi ni o li abi oyilē nabi a rō ọ sọ oghie sọ ọli. ³E gbo bhale deba li, e rō ọli li egia, e liē ọli. “A yasē obọ ekē na oghie ọyi iju!” E lase ọli alo.

⁴iPaleti o ke gbo fiē je olase deba egbo iju, ọọ, “A ghe ọli e, mhi rue ọli lasele na e ni a rō lēsē khi mhi aa mē umha-guēli shi ọli obọ ni o rē mhē ya liē a ka gbe ọli a.” ⁵Abi iJesu o rō fiē lasele ni o rō rughu arula igba, o gbo sọ awulu egholi oyilē ni oghie o sọ, iPaleti ọọ, “A ghe oni omōse!”

⁶Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e khe ekhē Owa oyi Eshinēgba e rō mē ọli, e tsēsē, eē, “A ta li ma ọra apfida! A ta li ma ọra apfida!”

iPaleti ọọ, “Eē a rue ọli vu ya ta ma ọra. Mhi aa mē umha-guēli shi ọli obọ.”

⁷Egbo iju eē ọli, “Anye mhūē ushi ni o guele a gbe ọli, itobọ khi ọọ lu egbọli Omi Eshinēgba.”

⁸Abi iPaleti o rō suọ ona, ulishi o tigbe mema lolo mu ọli. ⁹O nyenē egbe je elemhi apfē oyoli, ya mhila iJesu, “Ongē obo u khi?”

Ama iJesu o tsaghiē ọli-a. ¹⁰iPaleti ọọ, “Wa ya mie mhē unu? Wa lēsē khi mhi mhọli ekpabọ ni mhi rō dobē ya pfa e shi ekē, ali khi mhi gbo dobē ya liē a ka tē ma ọra apfida gbe-a?”

¹¹Ijesu ọọ ọli, “Wa kha mhọli afu shi mhē idiegbe ini ọa khi Eshinēgba o ri ọli ne lo, ama ọgbọ ni o mu mhē bhale ghi e, lọli o mhọli umha-guēli oyi olamhē ni o fu ne.”

¹²Abi iPaleti o rō suọ ona se, o nono odē ni o te ya wolọ iJesu abọ a, ama eni egbo iju e kiele tsēsē, e liē ọli, “Ini u zē ọli obọ, wa khi omọle iSiza oghie oniēmhi oyi iRomu. Onini o da guele khi oghie lọli khi, obe iSiza o khi.”

¹³Abi iPaleti o rō suọ ingmemhi ena, o rue iJesu je olase, iPaleti o ya shitọ ukpho eche ni o shitọ la sọ ezọ, ni a lu Etētē eche (iGabata a ri eḷemhi Iburu eē lu ọli) ¹⁴Egheghe agho ovọ o lēsē ramhi iteteva ukhomhi eḷegho, ikhi ogbēlē ni a mu egbe e shi ukpe iPasova. iPaleti ọọ eni egbo iju, “Oghie oyēghe gho o!”

¹⁵Ama e tsēsē, “A rue ọli ya gbe-a! A rue ọli ya gbe-a! A ta li ma ọra apfida!”

iPaleti o mhila wē, ọọ, “A nono ni mhi ta oghie oyē e ma ọra apfida?” Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eē o li, “Anye aa mhọli oghie olēsē dōsē oghie iSiza.”

¹⁶Igho iPaleti o ri iJesu na ekhọli-okhuē e ka ta li ma ọra apfida.

A ta iJesu ma ọra apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43)

Rọ te agho vu ekhọli-okhuē e te rue iJesu vu. ¹⁷Ijesu o fiē lasele, lọlghuo o tsua ọra apfida oyoli, o je ashini a lu “Ukhomhi

olimhi ni o ku igua-a.” (IGogota a ri eḷemhi Iburu e lu akagho.) ¹⁸Agho e tali ma ọra apfida shi, e ta egbo aava ma eera mama li. Oghuo epfē obita, onokpole epfē obogobo, iJesu o la wē iteva. ¹⁹iPaleti o kekē emhi rō kphase oni ọra-apfida. Emini o kekē shi o khi, “iJesu Ongē iNazarēti, Oghie oyi Egbo iju.” ²⁰Ebubu eni egbo iju e zē oni emhi, itobọ khi ashini a ta iJesu ma ọra apfida shi ọa nuata shi apfē. Elemhi Iburu, ghe iLatini ali iGiriki a rō kekē oni emini a rō kphase ọra apfida ni a ta iJesu ma. ²¹Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi egbo iju eā lama shi emini iPaleti o kekē. E ya gueyē ọli, eē ọli, “Anye eā nono ni u kekē oghie oyi iju shi o, emini u kha kekē shi o khi, Oghie oyi egbo iju omōse ọna o khi lọli khi.”

²²iPaleti ọọ wē, “Mhi she kekē emini mhi kekē.”

²³Abi eni ekhọli-okhuē e rō ta iJesu ma ọra apfida se, e wolọ ide eyoli kemhi shi asha ene. Ogbogbo o rue asha eghuo o, e gbo rue awulu oyoli ni a do ni aa rōte ashikhoghuo gbela toma.

²⁴Eni ekhọli-okhuē e gueyē egbe wē, “Awa khi nyanọ li-a, awa ti ebe shi o, ni awa mē ọni o ya mu, ni o rue ọli.” Eri a mē onana ni emini a kekē shi Ebe-no-pfuasē o bhale ya tse, ni ọọ, “E kemhi ide eyēmhe, e gbo ti ebe shi awulu oyēmhe.”

²⁵Inyo iJesu, ali inyoghuo inyoli nokpotso, ali iMeli ughuē iKilopasi, ali iMeli onge iMagidaleni e migha mama oni ọra apfida ni a ta iJesu ma. ²⁶Ijesu o mē inyoli ali omọ odukhokho oyoli ni o nono ingme oyoli, khi o migha epfē agho, iJesu ọọ, “Inyo! Omi-e gho.”

²⁷O gueyē ọni omọ odukhokho, ọọ li, “Inye gho.” Rọ te agho vu ọni omọ odukhokho o te rue ọni inyo iJesu je apfē ni o te nu o la.

Eghuli ni iJesu o ghua

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49)

²⁸Ijesu o lēsē khi emhikpa e she zē ukhomhi, ọọ, “Okiamē ọa gbe mhē.” Onana o ri emini a kekē shi Ebe-no-pfuasē bhale ya tse.* ²⁹Ubene ni o vọ onyo ni o khē-a o la epfē agho, e sọ isoso[†] elemhi oni onyo e rō oni isoso kphase ukpokpo oyi ọra ni a lu isopu ni o nuē, e nise ọli je iJesu unu. ³⁰Abi iJesu o rō to unu oni onyo, o, “O she pfo.”

O dọ ukhomhi gbe, o ghua.

³¹Ekhēmhuē eyi egbo iju e vu ya mhila iPaleti o zē ni wēwē e ya pfi emhi shi awē eyi emōse ni a ta ma eera apfida guogho-a. Ali ni wēwē e taghiē wē te eni eera apfida tiēmhile. Emini o zē ni e rō ligho mhila khi, eḷegho khi ogbēlē ni ala mu egbe khe ogbēlē iyēmhe oyi egbo iju. Eri eā nono ni e la ikhomhi eera

* 19:28 Li zē Iwolo 69.21; 22.15 † 19:29 isoso egbo eghuo e lu isoso ukodo.

apfida ramhi ogbele iyemhea, itobo khi oni ogbele iyemhea ogbo, ogbele ipfuase na ke o khi. ³²Eni ekholi-okhue e vu ya pfi emhi shi ogbo oni odode ni a ta ma oora apfida mama ijesu awe guogho a. E gbo ligho ya guogho eyi oni o kpole a. ³³Ama abi e ro ramhi ayi ijesu, e bhale ya e khi o she ghua, itobo igho ea ke pfi emhi shi ijesu awe guogho a. ³⁴Oghuo eni ekholi-okhue o so ijesu ogbhoro epfe, utoghuokpe, oia ali ameh e te oli egbe ku lasese. ³⁵Ogbo ni o ri eloe me ona o pfi otsese shi o, otsese ni o pfi o khi igesikia itobo khi o lese gboo khi igesikia ona o khi. Eri o pfi otsese ona ni a khi eni e miesuo. ³⁶Onana o ri emini a kpe keke shi Ebe-no-pfuase bhale ya tse, ni o guelle khi, "Qogbokhoghuo qa ya khi ugua shi oli idiegebe."* ³⁷Ebe-no-pfuase o gbo ngme gho shi asha olese khi, "E ya ke bino oni e ya to ogbhoro gbese a."§

Irotọ oyi ijesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56)

³⁸Abi a ro me ona se, iJofesu onge Arimatia, ni o khili otuoghuo eniyẹ odukhokho ni e bena e deba ijesu itobo khi o na ulishi oyi ekhemhue eyi egbo iju, o le ya mhila iPaleti olimhi oyi ijesu. iPaleti o lama na li o rue olimhi oyi ijesu ya ro to. Igho iJofesu o bhale ya rue oli vu. ³⁹iNikodemosi ni o ke ya me ijesu ele iyose o kphase iJofesu. O tsua ikhumhi ni a ro o to olimhi egbe ini o khi keke kea. Eni ikhumhi e bu ramhi akpulu ikoko oghuo. O gbo tsua ituale ni e pfi mhue.* ⁴⁰Eni emose aava e tsua olimhi oyi ijesu, e ri ide epfopo geno oli. Abi e li i geno oni olimhi, igho e pfi ituale shi oli egbe, ni e ri ikhumhi na ro o shi olimhi egbe ma o, abi egbo iju e lie mu olimhi egbe shi irotọ, abi ushi oyewe o ngme. ⁴¹Ukuku ogba o la ashini a ta ijesu ma oora apfida shi, uji ona ufuegbhe onogbo ni aa ri ogbo to ghue o li la agho. ⁴²Itobo khi elegho o khi ogbele ni a ro mu egbe e shi eke khe ogbele iyemhea oyi egbo iju, ali khi oni uji na ufuegbhe o ti mama we, e ri olimhi oyi ijesu yeshi agho.

20

Ijesu o rote eghuli guale

(iMat 28.1-8; iMak 16.1-8; iLuk 24.1-12)

¹Ele uzogbe fiefie ele ni oo deba ogbele iyemhea oyi egbo iju, obili o kie la ogbe. iMeli onge iMagidaleni o je uji ashini a ri ijesu yeshi, o bhale ya e khi a she gheghele eche unu oni uji-a. ²Igho o so awe unamhi na je ayi iSamọ iPita ali omọ odukhokho ogbo ni ijesu o nono ingme oyoli, o gueye we, oo, "E tsua olimhi oyi Onomhue elemhi uji ufuegbhe a! Anye aa lese obini e tsua li je."

³Igho iPita ali oni omọ odukhokho ogbo e vu ya je oni uji ufuegbhe. ⁴Weye aava ee na, ama oni omọ odukhokho ogbo o na dose iPita, o kpe ramhi oni uji ufuegbhe khe iPita. ⁵O nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhe, ama qa lo elemhi o. O me ni a ro kpe ro khuli idiegebe oyi ijesu. ⁶Igho iSamọ iPita ni o kpukhokho ramhi agho o dose ya lo elemhi oni uji ufuegbhe. O me eni ide khi e la elemhi uji ufuegbhe. ⁷Ode olimhi ni a ro ge ijesu ukhomhi o li la agho. Oni ode o khili shi ashaoda shi ide enekpole o. O kie khili shi agho abi a kie kpe li roli khili olimhi oyi ijesu, qa taghie a. ⁸Igho oni omọ odukhokho ogbo ni o kpe ramhi oni uji, o li lo elemhi oli, o ri eloe me, o miesuo. ⁹Oni eghoghe ea kie lese emini a keke shi ebe khi ijesu o ya te eghuli guale. ¹⁰Igho eni eniyẹ odukhokho e nyene egbe je apfe.

Ijesu o ri egboi khasẹ iMeli onge iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iMak 16.9-11)

¹¹iMeli o migha olase oni uji ufuegbhe oo vie. Abi o li kie le vie, o nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhe. ¹²O me khi igeni aava ni e so itsua epfopo e shito elemhi oni uji ufuegbhe ni a ri olimhi oyi ijesu yeshi. Oghuo o shito obini ijesu o kpe ri ukhomhi shi, oni o kpole o shito obini o kpe ri awe shi.

¹³E mhila li, ee oli, "No kpotso, elo u vie e shi?" Oo we, "E she tsua Onomhue oyemhe vu, mhi aa lese obini e roli shi."

¹⁴Igho o nyene egbe o me khi ijesu o migha agho, ama qa lese khi ijesu lo. ¹⁵Ijesu o mhila li, oo li, "No kpotso elo u vie e shi, oghuo wa nono?"

iMeli o dabi khi oni o ri riegho shi oni ogba ni o la agho lo, o, "Oga ini yeye u tsua li vu kpekpe gueye mhe obini u roli shi ni mhi je agho ya tsua li."

¹⁶Ijesu o li, "Meli." O so alo ghue oli, o tsesẹ leghe ri elemhi oyi egbo iju yemhe oli, oo, "Raboni!" Osesẹ a ri ona ngme elemhi Iburu.

¹⁷Ijesu o gueye oli, "Khi mu mhe mhue, itobo khi mhi aa nyene egbe je oyi Ita ne. Ama ka gueye inyoghuo-mhe khi mhi ya nyene egbe je oyi Itamhe ni o li khi Ita we, ali Eshinegba oyemhe ni o li khi Eshinegba oyewe."

¹⁸Igho iMeli onge iMagidaleni o vu ya gueye eniyẹ odukhokho khi loli me ijesu Onomhue. O gueye we ingme ni Onomhue o gueye oli.

Ijesu o ri egboi khasẹ eniyẹ odukhokho eyoli

(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49)

¹⁹ Abi ogbomhi o ro mu eke elegho ni o khi ogbeakolo oyi ele iyemhea oyi egbo iju, ni o khi ele ni odode elemhi efo uka, eniye odukhokho eyoli e le gba elemhi owa, e sono okpe ode itoboh khi ee na ulishi oyi egbo iju eni ehe mheshe. Udemhija, ijesu o bhale ya migha we iteva bia, oo, "Opfomhe o ka nu e la." ²⁰ Abi o ro ngme ona se, o ri abo ali epfe khashe we. Oghela o vo we elemhi shi abi e li me Onomhue. ²¹ Ijesu o gbo lie we, "Opfomhe o ka nu e la. Abi Ita o li ghie mhe mhi li lie ghie e." ²² Igho o yemhe ku we, oo, "A mie Ayemhe-no-pfuase, ²³ Ogboni a da gbe olamhe kua na, a she gbe kua na li, ama ini aa da gbe kua na we ne, aa gbe kua na we."*

Ijesu o ri egboli khashe iTomosi

²⁴ Otu oghuo elemhi eni eniye odukhokho ogbava ni a lu iTomosi ni a gbolo ee lu itsema, o a nu we la agho ni ijesu o ro bhale we iteva. ²⁵ Eniye odukhokho eni e kpole e gueye oli, e o li, "Anye me Onomhue!"

iTomosi oo, "Ini mhi aa li me emeli ni o la ashini a te ta itse shi oli abo ni mhi ri umiesobo oyemhe ti oli, ni mhi aa ro ri obo shio oni o la li epfe, mhi aa ya miesuo khi o she guale."

²⁶ Abi o ro gbe utui, eniye odukhokho eyoli e gbo lona elemhi owa, iTomosi o nu we la agho, e so okpe ode. Udemhija ijesu o gbo bhale ya migha we iteva bia, oo we, "Opfomhe o ka nu e la." ²⁷ O gueye iTomosi, oo li, "Ri umiesobo ti ana, bino mhe abo, gbo nise obo ti mhe epfe. Khi ke mholi akhokhomhe, miesuo!"

²⁸ iTomosi o li, "Onomhue oyemhe, ali Eshinegba oye mhe!"

²⁹ Ijesu oo li, "Itoboh khi u me mhe u ro miesuo? Ikhivose o khi na eni ea me mhe ne ni e miesuo?"

Emini o ze ni a ro keke ebe ona

³⁰ Ijesu o la ukpeloe oyi eniye odukhokho eyoli gbe ikanya onyaloa ni e bububu elese ni ogbo o a keke shi ebe ona. ³¹ Ama eri a keke ena shi ebe ini a miesuo khi ijesu khi iKirisiti, ikhi Omiepfuese Omi Eshinegba, ali, ini a mholi irudunga, a ya mholi agbo itoboh eva oyoli.

21

Ijesu o ri egboli khashe eniye odukhokho eyoli etuoshilua

¹ Abi a ro me ingme ena se, ijesu o gbo ri egbe oli khashe eniye odukhokho eyoli, epfe oke oniemhi ni a lu iGalili. Ina a li me oli. ² ISamo iPita, ali iTomosi na lu itsema, ali iNatanieli onge iKena na eke iGalili, ghe iJoni ali ijemhisi imi iZebedi, ali eniye odukhokho eyi ijesu aava elese e ga

legba asheghuo nya. ³ ISamo iPita oo, "Mhia vu ya mu ifele."*

Ee oli, "Anye ya deba e ye." Igho e lo elemhi oko-oke oniemhi oni ikeke. Ama eliyose elegho nya, ea mu emhikhoghuo. ⁴ Ele uzogbe fiefie, ijesu o migha egele oyi oke oniemhi, ama wewe ea lese khi ijesu o nu we ngme. ⁵ Ijesu o mhila we, oo, "Emole mhe, aa kie me afele okhoghuo mu?"

Ee oli, "Anye ea me emhikhoghuo mu."

⁶ Oo we, "Pfi aga oye je epfe obita oyi oko-oke oniemhi khi a ya me ifele mu." Igho e pfi aga je obini o ngme, ea ke dobe ti oni aga lo elemhi oni oko-oke oniemhi itoboh khi o she mu ifele ni e bu.†

⁷ Igho oni omoo odukhokho ni ijesu o nono ingme oyoli, o o iPita, "Onomhue lo!" Abi iSamo iPita o suo khi Onomhue lo ni o nu we ngme lena, o nyanya ro itsua so (itoboh khi eri o kpe taghie ide eghuo egbe-a), o ji pfilo elemhi ame. ⁸ Eniye odukhokho eni e kpole e gua oni oko-oke oniemhi bhale esoo oke, e e ti oni aga bhale epfe egele. Ekehke o a ke lolo nue shi we o, emhi nabi ete-awe egbhueshe o ke rote agho khi. ⁹ Abi e ro ramhi egele, e me ingamhi erali agho, a ri afele to o, ibuledi e li nga o.

¹⁰ Ijesu oo we, "A rote ifele ni a mulena rue bhale."

¹¹ IPita o nga egele le, o ya tialo oni aga ni o vo ifele enieniemhi ngale egele, eni ifele e kugbe khi egbhueshilua ali igbeshe. Abi eni ifele e rie ligho bu, oni aga o a nyanoo a. ¹² Ijesu oo we, "A bhale ya le emhi." Ogbokhoghuo eni eniye odukhokho o a mhila li, "Oghuo u khi?" Itoboh khi e lese khi Onomhue lo. ¹³ Igho ijesu o ya rue oni ibuledi kemhi na we, o gbo kemhi oni afele na we.

¹⁴ Onana o khi utonuzi-ese ni ijesu o ri egboli yaa khashe eniye odukhokho eyoli abi o te rote eghuli guale.

Ijesu o nu iPita ngme

¹⁵ Abi e ro le se, ijesu oo iSamo iPita, "Samoo omi iJoni! U fe nono ingme oyemhe dose emhi enana nya?"

IPita o so li o, o li, "Onomhue, u lese khi mhi nono ingme oye."

Ijesu oo, "Ri eminale na imi isumha eyemhe le."

¹⁶ Utonuzeva, ijesu oo li, "Samoo omi iJoni, u fe nono ingme oyemhe?"

IPita oo li, "Guegueue Onomhue, U lese khi mhi nono ingme oye."

Ijesu oo, "Ri eminale na isumha eyemhe le."

¹⁷ Utonuzese ijesu oo li, "Samoo omi iJoni, u fe nono ingme oyemhe?"

Oni ingme o to iPita egbe, itoboh khi ijesu o mhila li itese, "U fe nono ingme oyemhe?"

* 20:23 Li ze iMat 16:19; 18:18

* 21:3 Li ze iLuk 5:5

† 21:6 Li ze iLuk 5:6

Igho iPita o so li o, o, "Onomhue, u lese emhikpa, u lese khi mhi nono ingme oye."

Ijesu oo li, "Ro eloe khu isumha eyemhe."

¹⁸ Ijesu oo, "Igesikia mhi gue ye khi, abi u ro khi ozele, eri u ri itsua so u fie je obini o ghole e, ama ini u womhe, ogboese o ke ya ri itsua ke so e, o mu e obo je obini o ghole e ni u je." ¹⁹ Eri ijesu o ngme ona ni o rokhase abi iPita o li ya ghua ni o ya ro ufumhi ghi Eshinegba. Igho oo iPita, "Ke deba mhe."

²⁰ iPita o nyene egbe, o me oni omoo odukhokho ni ijesu o nono ingme oyoli, oni o shito mama ijesu abi e ro nu ijesu le eminale ni o kpukhokho khi oo deba wewe. Loli oo ke mhila ijesu ogbo ni oo, "Onomhue, oghuo o ya re de?" ²¹ Abi iPita o ro me oli, o mhila ijesu, oo, "Se egbo na agbo e fe ya li oni omose ona?"

²² Ijesu so li o, o, "Ini mhia nono ni o la agbo ramhi ni mhi ro ya gbo nyene egbe bhale agbo, onoghuo o khi oye shi o? Ke deba mhe."

²³ Ona o ze ni e ro bena ngme oli iteva oyi eniyee odukhokho eyi ijesu, khi oni omoo odukhokho ona o ya ghu ghue. Ama ijesu o li e khi o ya ghu ghue. Eri o lese li, "Ini mhia nono ni o la agbo ramhi ni mhi ro ya gbo mu egbe nyene bhale, onoghuo o khi oye shi o?"

Ungmemhi ni o kpukhokho

²⁴ Loli khi omoo odukhokho ni o pfi otsele shi eni ingmemhi ena, loli o gbo keke we shi ebe. Awa gbo lese khi emini o ngme khi igesikia lo.

²⁵ Ikanya ebubu e la o ni ijesu o gbe. Ini ee a keke we nya ukpamhi oghuo-oghuo lo, mhi sa khi agbo ona nya o kha luse ebe ni a kha keke we shi.

Ikanya Eyi Ighiusomhi eyi iKirisiti

A rue Ijesu nga idane

¹ Elemhi ebe oni odode ni mhi kpe kpe ghi yeŷe iTiofilosi.* mhi keke ikanya ni Ijesu oŷo gbe ali emini o seŷe rote igbaekele, ² ya ramhi ogbele ni a ro rue oli nga idane. Neni a rue oli nga idane, o rote Ayemhe-no-pfuase ri omheŷe na ighiusomhi na kee ni o ze. ³ Abi o ro ghu-a se, ogbele egbhueva o la elemhi agbo o ri egboli kia khaŷe ighiusomhi eyoli, ni o ro khaŷe gboo khi akhokhomhe o la o khi o la agbo. E me oli, oŷo gue ungemhi oyi Eghiele oyi Eshinegba ye we. ⁴ Eŷeghuo khi e legba asheghuo, khi o nu we e le eminale, o ri omheŷe ona na we, oŷo we, “A khi rote iJerusalemu vu, a migha khe isomhopfa ni mhi gueye e, ikhi isomhopfa ni itamhe o shobo.† ⁵ Ame iŷoni o ro o batazi egbo, ama o ke ya teŷe neni a ri Ayemhe-no-pfuase ya batazi e.”‡

A rue ijesu nga iloghie (iMak 16.19-20; iLuk 24.50-53)

⁶ Abi ighiusomhi e ro nu ijesu legba kugbe, e mhila li, eŷe oli, “Onomhue, u ya la eghewe ona rue eghiele oyi egbo iZireni nyenye gbo na we?”

⁷ Oŷo we: “Aa khi eni e leŷe oni eghewe ali oni ogbele ni Ita o ri afu eyoli mheŷe. ⁸ Ama ini Ayemhe-no-pfuase o bhale e idiege, a ya mholi ekpabo, a ya ke pfi oŷeŷe na mhe elemhi eke iJerusalemu, ali eke iJudia, ali iSameria ali elemhi eke agbo ona nya.”§

⁹ Abi o ro ngme eni ingmemhi enana se, a rue oli nga idane abi e kie li ghō feli oli. Otughunu o khukhu oli-a, o rue oli odalo oyewe le.*

¹⁰ E bino idane chii abi o li vu, utoghukpe emose aava ni e so ide epfopfo e migha we iteva. ¹¹ Eŷe we, “Egbo iGalili, elo o ze ni a ro migha a feli idane chii? Oni ijesu ona ni a rue odalo oyewe vu nga idane, abi a li rue oli vu, ighō o li ya gbo nyenye egbe bhale.”

A ze iMatayasi to eloli iJudasi (iMat 27.3-10)

¹² Ighō, eni ighiusomhi na kee e rote oni ukhomhi Ute Eŷa Olivu ni e migha vu je iJerusalemu, agbo o la lolu nuŷe shi iJerusalemu, okiali imali oghuo lo, ni Ishi eyi iMosisi o lama shi ogbo ke kia ogbele iyemhe. ¹³ Abi e ro ramhi iJerusalemu, e nga ukhomhi atonga, e lo elemhi owa ni ee legba. Eni e la akagho khi iPita, iŷoni,

iJemhisi ali Aduru, iFilipu ali iTomosi, iBatolomiu ali iMatu, iJemhisi oŷe ni o khi omi Afeusi, iSamioni ni o la otu iZiloti ali iJudasi omi iJemhisi.† ¹⁴ Weŷe nya e lona a kugbe eghewe kpa a so iromhi. Ghe eni ikpotso ali, iMeli inyō ijesu, ali inyoghuo ijesu.

¹⁵ Ogbele ni a ngme ena, iPita o vule migha iteva oyi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo. Egbo egbhueŷe e la agho (120) ¹⁶ Ighō oŷo, “Inyoghuo, a mema ya ri emini ebe-no-pfuase o ngme tse, ni Ayemhe-no-pfuase o rote unu oyi iDefidi ngme shi eke shi iJudasi egbe, loli oni iJudasi ni o ri ode khaŷe egbo ni e mu ijesu. ¹⁷ Otuoghuo elemhi awa o khi ni o nu awa gbe akanya abi aghiusomhi.”

¹⁸ IJudasi o wolo ikpagho ni o mie shi ikanya okholo ni o gbe ya de eke. Agho o de tu ukhomhi eke ku ito-a shi. ¹⁹ Ogbo kpa ni o la iJerusalemu o suo ona, e ri irarigho ri unu eoli oyewe lu akagho Akedama, ni o migha shi Eke Olia.‡

²⁰ iPita oŷo, “Irari khi, a keke oli shi ebe Iwolo khi,

“A tsua owa oyoli pfa.

A khi me ogbokhoghuo
ni o gbo la oni owa,

“A gbo li keke oli:

“Ogboŷe o rue asha omheŷe oyoli.”§

²¹ “Itobo onana, o ti ni awa ze ogbo oghuo ni o to elolo iJudasi, oni ogbo o mema ya khi ogbo ni o nu awa la o rote eghewe ni ijesu o ro la iteva oyi awa, ²² rote eghewe ni iŷoni o ro batazi egbo ya ramhi ogbele ni Eshinegba o ro rue ijesu laŷe elemhi iteva oyi awa nga idane. Ogbo ni awa ya ze o mema ya nu awa gbe akanya aguele irote eghuli guale oyi ijesu.”

²³ Ighō e khokho emose aava. Omose oghuo ni a lu iJosefu ni a lu iBasabasi, ni a gbolo e lu iŷositi, ali omose oŷe ni a lu iMatayasi. ²⁴ Ighō e lema, e li, “Onomhue, u leŷe udu oyi ogbo kpa, kpekpe rote elemhi egbo etuava ena ze ²⁵ oni o ya rue ikanya aghiusomhi na kee ni iJudasi o ze oye je obini o khili oyoli.” ²⁶ Ighō e bo shi o, obō o mu iMatayasi, Ighō e li ya rue oli ma ighiusomhi na kee ogbaghuo ni ijesu o ze.

2

Ayemhe-no-pfuase o bhale ogbele iPetikositi

¹ Abi ogbele ukpe iPetikositi o ro ramhi, igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo nya e lona kugbe asheghuo.* ² Utoghuo-kpe, okeke o rote idane tiemhile abi akpekpli ni o toto, oni okeke o voh elemhi oni owa ni

* 1:1 Li ze iLuk 1.1-4 † 1:4 Li ze iLuk 24.49 ‡ 1:5 Li ze iMat 3.11; iMak 1.8; iLuk 3.16; iŷon 1.33 § 1:8 Li ze iMat 28.19; iMak 16.15; iLuk 24.47-48 * 1:9 Li ze iMak 16.19; iLuk 24.50-51 † 1:13 Li ze iMat 10.2-4; iMak 3.16-19; iLuk 6.14-16 ‡ 1:19 Li ze iMat 27.3-8 § 1:20 Li ze Iwolo 69.25; 109.8 * 2:1 Li ze iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11

e shito. ³ Igho e me emini e li abi elemhi erali khi e rote ashakhasha a tiemhile shi we o. ⁴ Igho Ayemhe-*no*-pfuase o vo wewe nya egbe, ee ngme emue oyi eoli ododa abi oni Ayemhe o li khueghie we unu-a.

⁵ Egho iju ni e na ulishi Eshinegba ni e rote ushishi ododa na eke agbo jele, e la elemhi iJerusalemu. ⁶ Abi e ro suo oni okeke ona, ebubu egbo e kpeli bhale. O nya we alo-a abi e ro suo khi eni egbo ni e miesuo khi e ngme emue ododa eyi wewe. ⁷ Igho abo e sha we egbegbo, e lie egbe. “Eni egbo ena, ni ee ngme emue eyawa ena, oa khi egbo iGalili e she khi? ⁸ Se awa ke lie suo we khi ee ngme emue ododa eyawa? ⁹ Eoli ododa awa te lasele, eghuo e rote iPatia bhale, eghuo o, iMedisi ali Elamu, eghuo o, iMesopotemia, eghuo, eke iJudia ali iKapadosha, eghuo, iPotusi ali Esha, ¹⁰ eghuo, iFiria ali iPafilia, eghuo, iJipiti ali ukiekie eke iLibiya ni o ti mama eke iSairin, eghuo e rote iRomu bhale, ¹¹ li shi egbo iju ali egbo iJeta ni e mu pfi bhale irudunga oyi egbo iju. Eghuo elemhi awa e rote iKireti ali Arebia bhale. Abi o rie khi igbo, awa kie ga suo khi e ngme emue eyawa, ee guele ikanya eniemhi ni Eshinegba o gbe.” ¹² Eni ingme ni a me e sha ogbokpa abo, ea lese udi we, e mhila egbe we. “Se onana o ngme?”

¹³ Egho eghuo e rewe e li egia, e lie, “Onyo oo gbe we.”

IPita o nu eni ebubu egbo ngme

¹⁴ Igho iPita o vule migha, loli ali ogbaghuo ni e kpole, o khueghie unu-a leghe, o nu eni ebubu egbo ngme, oo, “Apfemhe iju, ali ee egbo nya ni a la elemhi iJerusalemu, a ro eso shi mhe eke ni mhi gue ingme ni a me ena ye e. ¹⁵ Oa khi onyo oo gbe eni egbo ena abi a dabi. Irari khi ogbe oa dala ne, agogo itili ele uzogbe awa la! ¹⁶ Iiye! Emimi a me ena o khi emini omekeguele iJoel o guele egheghe ni o dose ni o re:

¹⁷ “Eshinegba oo,

Ogbele ni e kpukhokho,
mhi ya ri Ayemhe oyemhe
na egbokpa.

Imi e eni emose ali eni ikpotso
e ya ke gue usomhi ni mhi ghie we le.

Izeo eye e, e ya ke mekeguele,
egbhali eye e, e ya ke la elena.

¹⁸ Shi eni e ga ogbo
eni emose ali eni ikpotso eyemhe,

Mhi ya ri Ayemhe oyemhe
na we ogbele ni a ngme ena,
e ya gue emini mhi rokhasa we le.

¹⁹ Mhi ya ro onyaloa khase,
obini irarogbe,
ali khi mhi ya gbo ri

irokhasa khase eke agbo.

Mhi ya pfi okholi shi elemhi agbo,
ni egbo e me oia
ali erali ali ewoli

²⁰ Ovo o ya bi obili a,
mhi ya ri uki yile-a rarara abi oia,
neni ogbele ni o fune
oyi Onomhue o ya bhale
ni o ro ya gue ogbokpa ezoo.

²¹ Ogbokpa ni o da pfie lu
eva oyi Onomhue ne, a ya tsumhi oli.”

²² “Ee egbo ni a la eke iZireni, a ro eso shi ungemhi onana. Ee a lese khi iJesu ongi iNazareti, o khi ogbo ni Eshinegba o ri egbe khase, o gbo ghie oli, itoboh khi Eshinegba o ri ekpabo na li o ke gbe ikanya onyaloa elemhi iteva o ye e. ²³ Abi o ro tseku khia khi a lese ona, a kie ze ni egbo ebe e mu oli ghi e ni a gbe oli-a. Ama Eshinegba o she kpe gba onana o lese oli.” ²⁴ Ama Eshinegba o rote eghuli guise oli le. Eghuli oa dobe ri ekpabo oyoli mu oli mama, abi okpotso ni oku oo to oa li dobe a mu omo o khi lasele. ²⁵ Itoboh khi oghie iDefidi oo ngme ingme oyi iKirisiti ni o ree.

“Mhi me khi Onomhue
o migha kpesa mhe egheghe kpa,
o la ukiekie obita oyemhe,
udu oa ya nighise mhe.

²⁶ Itoboh ona udu oyemhe o ro o ghele,
mhi ri uruli oyemhe e kueghie-e,
mhi ri egbe dee.

²⁷ Itoboh khi waa ya
ze mhe oboh shi elemhi uji,
wekhi eri u ya ze ni
Oni o pfuase oye o ke-a.

²⁸ U she kpe gueye mhe
khi mhi ya la agbo ini
u guise mhe te eghuli le.*

U ya ri oghela oniemhi na mhe odalo oye.’

²⁹ “Inyoghuo, mhi mama ya ri igbedu gueye e khi oghie iDefidi ni o khi itita awa, o she kpe ghu-a ni egbo e ro to, oni uji ni a ro oli to o kie la akagho ramhi ogbe na amo. ³⁰ Awa lese khi iDefidi o ngme aguele-shi-ekeshi shi iKirisiti egbe, irari khi o lese khi Eshinegba o she kpe shobo na lue ni o mema ro ya tse, khi loli ya ri ogbo oghuo unuekpe oyelue shito ukpekhomhi oghie oyelue.” ³¹ Eri Eshinegba o roli khase iDefidi emini a ya me ogbenako, loli o ro ngme oli khi Eshinegba o ya rote eghuli guise iKirisiti le. Oo khi Eshinegba oa ya ze oli ghua ni idiegbe oyoli o kea shi elemhi uji. ³² Eshinegba guise iJesu le bhale agbo. Awa nya awa ri ukpelo eyawa pfi otsela shi o khi iJesu o she guale. ³³ Eshinegba o she ri eke oniemhi na iJesu, o shito ukiekie obita oyi Eshinegba. IJesu o

† 2:21 Li ze iJoel 2.28-32 ‡ 2:23 Li ze iMat 27.35; iMak 15.24; iLuk 23.33; iJon 19.18 § 2:24 Li ze iMat 28.5-6; iMak 16.6; iLuk 24.5 * 2:28 Li ze iWolo 16.8-11 † 2:30 Li ze iWolo 132.11; 2 iSam 7.12-13

she rōte obō oyi ita mie Ayemhē-nō-pfuasē, abi Eshinegba o kie kpē li shobō na li. Oni ijesu o she rue oni Ayemhē-nō-pfuasē tutu vō anye egbe, lōli o khi emini a mē, ni a gbolo a suō memena. ³⁴ Ama lēsē khi iDefidi o a nga iloghie. Itobō ighō, āā khi ingme egbōli iDefidi o ngme abi o rō liē,

“Onomhūē o gueyē Onomhūē oyemhē:

Shitō ukiekiē obita oyemhē,

³⁵ ramhi ni mhi rō ya ri ebe ē
mele akphawē-nga oye-a*†

³⁶ “Itobō ona, mhia nono ni eē egbō iZireni nya a lolo lēsē onana khi, Eshinegba o zē oni ijesu onana ni a gbe-a shi apfida o khi Onomhūē ali iKirisiti.”

³⁷ Abi eni egbō e rō suō eni ingmemhi ena se, oo nasē wē udu. Ighō ē li mhila iPita ali ighiusomhi na kēē eni e kpōle, eē wē, “Inyoghūo, Sē anye li ya kia ni Eshinegba o rō o gbe olamhē kua na anye?”

³⁸ IPita o, “Eē nya a mupfi ni anye ri eva oyi ijesu iKirisiti batazi ē, ishegho ni Eshinegba o gbe olamhē kua na ē, itobō khi eni e mie ijesu suō a ke khi, ni a mie isomhopfa Ayemhē-nō-pfuasē. ³⁹ Emini Eshinegba o shobō ena, oye ē lō ali oyi imi ē, ali oyi ogbōkpa ni Eshinegba o ya zē obiobini e la.”

⁴⁰ IPita o ngme ingmemhi ni e bu, o tse agua yē wē, o, wē, “A na pfue anasemhē ni egbō ikpamhika ena e ya mē.” ⁴¹ Ighō a li batazi eni e mie oni ungmemhi suō. Egbō agbēlē esē e khi ni e kuma igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suō o eghō.

Ilakugbe oyi ighiusomhi eyi iKirisiti

⁴² Eni egbō e ri emini ighiusomhi na kēē e sēsē wē gbe akanya, e ga kugbe, e le eminale kugbe (e le eminale no pfuasē kugbe), e sō iromhi kugbe. ⁴³ Ogbōkpa o mu kpē ni o funē ē na Eshinegba irari oīlēlē onyaloa ali oshabō ebubu ni eni ighiusomhi na kēē e gbe. ⁴⁴ Eni e mie ijesu suō nya e kudugbe, e kemhi emini e mhōli nya na egbe. ⁴⁵ Eni e mhōli ekē e ri ekē eyewē dē, elese eni e mhōli itsua, e rē wē dē, e wolō ikpaghō kugbe kemhi ni eni ēa mhōli. ⁴⁶ Ogbēlē kpa e rō o legba elemhi apfē ni i la Owa Oyi Eshinegba. E ri oghēlē ali udu ni o pfuasē nu egbe la apfē egbe e le eminale. E le eminale no pfuasē. ⁴⁷ Ee kueghie Eshinegba, ighō egbō e li somhi elemhi wē. Ogbēlē kpa Eshinegba o rō ri egbō ni a mie e pfuase ma wē o.

3

A ri ochegehēle-awē-a ni oō lema ze

¹ Ogbēlēghuo khi iPita ali iJōni ee je Owa Oyi Eshinegba egheghe agogo esē oguota ni a la sō iromhi. ² A tsua omōse ni o rōte abi a te

bia li guoghō-a bhale ya shi o dē unuekpē ni a lu Isomhotse oyi Owa Oyi Eshinegba. Akaghō a tsua li bhale ya shitō ni o te mē asha mhila egbō ni ē lo oni Owa Oyi Eshinegba le ikpaghō. ³ Abi o rō mē iPita ali iJōni khi e lo oni Owa Oyi Eshinegba, o mhila wē ikpaghō. ⁴ Ighō iPita o bino oī alo tatata, ighō li khi iJōni. IPita o o li, “Bino anye!” ⁵ Ighō o li bino wē, o ri udu sa khi lōli ya mē wē emhi obō mie.

⁶ Ama iPita o li, “Mhi aa mhūē ukpaghō ya nē, ama mhi ri emini mhi mhōli nē. Irari eva oyi ijesu iKirisiti onge iNazarēti, vule ni u ke kia!” ⁷ Ighō iPita o mu oī obō-ita vule. Udemhija, awē ali ili awē eyōli e na ya to. ⁸ Ighō o ti vule migha, oō kia gasē. O nu wē lo elemhi oni Owa Oyi Eshinegba, o kia, o jino, o kueghie Eshinegba. ⁹ Abi egbō ni e la akaghō nya e rō mē oī khi o kia gasē, khi o kueghie Eshinegba, ¹⁰ e lēsē oni o khi, khi lōli o kpē ē shitō o dē unuekpē ni a lu Isomhotse e lema, oni ingme o sha ogbōkpa abō, ēa lēsē abi o li kia.

IPita o nu eni e migha a fē ngme

¹¹ Abi oni omōse o li mu iPita ali iJōni mhūē egbō, oshabō o sha eni ebubu egbō, e kpikpi fiē deba wē ya lo arakpha ni a lu Arakpha oyi iSolomoni ni o la oni Owa Oyi Eshinegba. ¹² Abi iPita o rō mē abi eni egbō ee li, o wē. “Eē egbō iZireni, elō o zē ni onana o rō lighō ri abō sha ē ni a rō lina a bino anye abinē khi ekpabō ali ipfuasē eyi anye, anye rō rōli ze?” ¹³ Eshinegba oyi Aburaamu, ali Aziki ali iGiekōpu, ni o khi Eshinegba oyi itita awa, o she ri ufumhi oyōli na ijesu, Oni oō ga li. Ama eri a rue oī na ena omhēsē, a kie oī odalo oyi iPaleti abi o tseku mhōli oī shi udu khi lōli ya rue oī obō-a.* ¹⁴ A kie ijesu oni o pfuasē ali oni o guē ē ngeli, a ri ochoghō liē iPaleti o rue ogbō ni o gbe ugbeli abō-a na ē.† ¹⁵ Ama a gbe ogbō ni o ri ogbō a je agbō-a. Ama Eshinegba o gbo guise oī le abi o rō ghua. Anye aava anye mē oī abi o rō guale, anye rō pfi otsele shi o. ¹⁶ Itobō ekpabō ni e la eva oyi ijesu anye rō do bē ri omōse onā ni a lēsē ni a fēli ena ze, oni irudunga oyi oni omōse lōli o zē khi o ga ze pfo nya ni a ga mē memena.

¹⁷ “Inyoghūo-mhē, mhi lēsē khi emini eē ali eni e ralo na ē a riēlē ijesu, khi elemhi umhalēsē a te riēlē wē. ¹⁸ Ina Eshinegba o li ri ungmemhi oyōli ya tse, oni o rōte ekē rōte unu oyi emekēguele ngme khi iKirisiti o ya mē osoli. ¹⁹ A zōnō khāsē Eshinegba khi a pfido, ni a mu pfi deba Eshinegba, ni o shishi olamhē eyē ē a, Ina a lighō, egheghe iyemhēa o ya rōte obō oyi Onomhūē bhale deba ē. ²⁰ Ina oō ghie oni o shobō bhale agbō ghi awa kpa, ikhi ijesu, oni Omiepfuase. ²¹ Ijesu o

† 2:35 Li zē Iwolo 110.1 § 2:44 Li zē Ika 4.32-35 * 15.6-14; iLuk 23.13-23; iJōn 19.12-15

3:13 Li zē Okiali 3.15 † 3:14 Li zē iMat 27.15-23; iMak

mema ya kie la obini iloghie ramhi eghēghē ni Eshinegba ọ rọ ya mu emhikpa pfi gbo mele enegbo-a, abi Eshinegba ọ li rọte unu oyi emekeguele eni e pfuase eyọli shobọ na awa eghēghē ni o dọse. ²² IMosisi ọ ngme ọli, ọọ, 'Onomhūe Eshinegba oyē ọ ya rọte iteva oyē ọ mu Omekēguele nabi mhemhē vule na e. A ya mema ri esọ shi ingmemhi ni ọ ya gueyē e.† ²³ Oni ọa da ri esọ shi ọli ọ, Eshinegba ọ ya khi ọli egbo eyọli ku-a.†§

²⁴ "Egbegbo ọ khi emekeguele nya rọte iSamuē ya je odalo, e kpē ngme emini a ya mē eghēghē oyawa shi eke. ²⁵ Emini eni emekeguele enana e ngme, e ọ go lu, a li mhọli okemhi shi ishobọ ni Eshinegba ọ shi na itita e, ni ọ la liē Aburaamu, 'Mhi ya rọte obọ oyi imimi e khi vọse na egbo na agbo nya.* ²⁶ Abi Eshinegba ọ rọ mu Oni ọọ ga oyọli vule, Ọ te ododē ghie ọli ghi e ni ọ khi vọse na e abi ọ rọ mu e nyenē lase ingmobe eye e le."

4

IPita ali iJoni e migha odalo oyi Enighie shi ezo

¹ Abi iPita ali iJoni e kie nu eni egbo ọ ngme, eni e ọ kekhe oni Owa Oyi Eshinegba ali egbo iSadusisi eghuo e bhale deba iPita ali iJoni. ² Elemhi e bi wē itobọ khi eni ighiusomhi na kē eyi iJesu ee sēsē eni egbo khi iJesu ọ rọte eghuli guale. Eri onana guele khi egbo eni e ghu-a khi e gbo ya rọte eva oyi iJesu guale. ³ Igho eni egbo e li mu iPita ali iJoni, irari obili o she bi ełegho, e mu wē shi owa ighumha ramhi ogbeakọlo. ⁴ Ama ebubu egbo ni e suọ ingme ni iPita ọ ngme e mie iJesu suọ. Emọse ni e ke miesuọ e ya khi egbo agbēlē ishe.

⁵ Ogbeakọlo, eni e ọ mhēsē eyi iJesu ali eni egbhali ali esēsē Ishi eyi iMosisi eyi egbo iJesu e legba iJerusalēmu. ⁶ E ya mē Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Anasi ali iKefasi, ali iJoni ali Alēzada ali ena omhūe-apfē oyi Oga oyi eni e ọ ralo ugamhi. ⁷ Igho e mu iPita ali iJoni bhale iteva oyēwē migha. E mhila wē, "Ekpabọ nabisē ali eva oyoghuo a rọ gbe akanya ona?"

⁸ Igho iPita ni Ayemhē-nọ-pfuasē o vọ egbe ọ wē: "Eē enighie eyi egbo ali egbhali, ⁹ A mhila anye amo akanya onete ni a gbe na oni ọ guogho-a ọna, ali abi a li rọ ọli toto. ¹⁰ Emhi oghuo o la ọ ni anye ya gueyē e ali egbo iZireni nya. Itobọ eva oyi iJesu iKirisiti ọngē iNazarēti, omọse ona ọ rọ migha iteva oyē ni ọ rọ toto ngmala ena. Lọli ọ khi oni iJesu ni a ta ma apfida, ni Eshinegba ọ rọte

eghuli guise le. ¹¹ IJesu khi ọgbo ni Ebe-nọ-pfuasē o ngme ni ọọ,*

"Echē ni itsoṅa e kie pfiā,
o tigbe mele oni echeli ebe
ni o mu ẹloe nē nya-a."

¹² Imiepfunse ọa la obọ oyi ọgbọlese, irari khi eva olese ọa la ni Eshinegba ọ rọ na ọgbokhoghuo elemhi agbo onana ni awa ya te mhọli imiepfunse."

¹³ Abi eni e ọ mhēsē na egbo iJesu e rọ mē igbedu ni iPita ali iJoni e mhọli, ni e rọ ya lēsē khi egbo tsē ni e ya ye owa ebe e khi, abọ e sha wē, e mē-wē-mē khi e kpē nu iJesu u kia. ¹⁴ Ama, abi e rọ mē omọse ni a rọ ze khi ọ nu wē migha agho, e ke mhūe abi e ya ngme. ¹⁵ E gueyē wē e vu wēwē iteva lase ne, igho e li nu egbewē ye ochi. ¹⁶ Eē, "Sē awa ya li eni emọse ena?" Egbokpa ni e la iJerusalēmu e she lēsē ikanya ọnyalao ni e gbe, ọa ze awa ya tia. ¹⁷ Ini ingme ona o khi gbeke-a, awa mema tse agua yē wē e khi gbo gbudu ri eva oyi iJesu nu ọgbokhoghuo ngme.

¹⁸ Igho e lu iPita ali iJoni nyenē egbe bhale elemhi oni owa ugamhi, e gueyē wē e khi mē emini o rē wē gbo gbudu ri eva oyi iJesu nu ọgbokhoghuo ngme wēkhi irọli sēsē. ¹⁹ Ama iPita ali iJoni e ọ wē, "Eē a sọ ọ ghue, ini o ya ti Eshinegba ẹloe, ini e ọ fē ti ni anye suọ esọ na, ocho ni anye kha rọ suọ esọ na Eshinegba. ²⁰ Irari khi aa tigbe ya mē khi anye e ya gueyē egbo emini anye mē ni anye suọ."† ²¹ Abi e rọ nyamhise wē alo se, e zēwē obọ vu. E mē khi e zē wē ya nasē itobọ khi egbo ni e la agho nya ee kueghie Eshinegba shi itobọ omọse ni ọa kpē dobe e kia ni e rọ ze. ²² Irari khi oni omọse ni a ri akanya ọnyalao rọ ze ọ dọse ikpe egbhūeva.

Olema ni igbaa eni e mie iKirisiti suọ e lema shi igbedu

²³ Abi a rọ rue iPita ali iJoni abọ-a, e lē deba apfēwē. E gueyē wē abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme ewē. ²⁴ Abi e rọ suọ ona, e ku unu a nyogho lema Eshinegba, eē, "Onomhūe, yeyē u ma eke ali ukhuli ali okē oniēmhi ali emini e la elemhi wē nya.† ²⁵ Yeyē u ri Ayemhē-nọ-pfuasē rọte unu oyi oghie iDefidi ita anye ni ọ khi oni ọọ ga oye liē,

"Elo o zē ni ishishi egbo
e rọ ọ nyaghu
ni egbo e rọ ọ dọmhi mhē shi afūe?"

²⁶ Ni ighie ni e la agbo
e rọ mu egbe shi okhọli,
egbo eni e ọ mhēsē e tigbili
ni e rọ mu okhọli vule
shi Eshinegba Onomhūe ọ,
ali iKirisiti ni ọ she zē.†‡

‡ 3:22 Li zē iDeut 18.15,18 § 3:23 Li zē iDeut 18.19 * 3:25 Li zē Igbae 22.18 * 4:11 Li zē Iwolo 118.22 † 4:24 Li zē Okiali 20.11; iNee 9.6; Iwolo 146.6 ‡ 4:26 Li zē Iwolo 2.1-2 § 4:27 Li zē iMat 27.1-2; iMak 15.1; iLuk 23.17-11; iJon 18.28-29

27 Esheshi gho Erqdu ali iPotiusi iPaleti e ya nu egho iJeta ali egho iZireni lona kugbe elemhi oni eoli ona. E gba kugbe, e gbe iJesu oni oo ga oye-a, oni u ze. ²⁸ E riye emini u ri ekpabo ali oghumhe oye gba shi eke khi a ya me. ²⁹ Ama memena, Onomhue, bino abi e lie domhi, ni u ri ekpabo na anye eni ee ga eye, ni anye gbe udu ke ngme ungmehi oye. ³⁰ Nise obo-a ri egho ke ze, u gbolo e gbe ojele onyaloa ali oshabo rote eva oyi iJesu Oni oo ga ni o pfuase oye.”

³¹ Abi e ro lema se, elemhi owa ni e la oo jighise, Ayemhe-no-pfuase o tiemhie shi we o, o ri igbedu na we e ngme ungmehi oyi Eshinegba.

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ee kemhi itsua na egbe

³² Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e mholi udu ali usamhi oghuo. Ongewe qa ke lie khi eri loli mholi emhikhoghuo otsobo oyele, ama eri e ku emhikpa gbe ke mholi.* ³³ Eni ighiusomhi na kee e ri ekpabo o pfi otselje je odalo shi ungmehi irote-eghuli guale oyi iJesu Onomhue. Egho nya e mu ekpe e na we. ³⁴⁻³⁵ Aa me ongewe ni emhikhoghuo o to. Irari khi eghenge kpa, eni e mholi eke ali apfe e ro rewe e de, e rue eni ikpagho ni e re we de bhale ufuenge oyi ighiusomhi na kee. E kemhi we na ogboghbo abi o li to oli.

³⁶ Igho iJosefu ni o khi unuekpe oyi iLiva, ni a bia shi eke iSapurosi. IBanabasi, eni ighiusomhi na kee ee lu oli. Emini a ri eva ona ngme khi Orudusi-egho o. ³⁷ IBanabasi o ri eke ni o mholi de, o rue eni ikpagho ni o roli de bhale ya shi ufuenge oyi ighiusomhi na kee.

5

Ananayasi ali iSafira

¹ Omose oghuo o la o ni a lu Ananayasi ali ughue oli iSafira, e ku abo gbe ri eke oye we de. ² O te eni ikpagho ni o ri oni eke de rue sheli na egboli, ughue o lama shi oli o. O tsua ikhukhui eni ikpagho ghi ighiusomhi na kee.

³ Igho iPita oo, “Ananayasi, elo o ze ni u ro ze ni okphaghie o lo e udu, ni u ro lo egholi khase Ayemhe-no-pfuase, ni u ro rote eni ikpagho ni u ri oni eke de rue shi na egbe e? ⁴ Oa khi oye oni eke o khi neni u roli de? Abi u ro roli de se, eni ikpagho ea kie khili eye? Elo o ree sa usamhi onana? Oa khi ogbo u lo egholi khase ama Eshinegbal”

⁵ Abi Ananayasi o ro suo ungmehi ona se, o de eke, o ghua. Ulishi oniemi o ku rughu egho kpa ni e suo emini a me. ⁶ Igho izo e rote iteva oye we fie lasele ya ri ide

khuli olimhi oyoli, e tsua li fie je olase ya ro to.

⁷ Iwakati ese e lese na dose te, ughue oli o lole, qa lese emini a me. ⁸ IPita o mhila li, oo, “Gueye mhe ghue, ingme ni yeye ali Ananayasi odoe a ri oni eke de na?”

Oo li, “Ii.” “Igho anye ri oni eke de.”

⁹ IPita oo, “Se ee ava-ava a li yemhe shi oghuo ni a mheshe Ayemhe-no-pfuase bino? Emose ni e tsua odoe ya to lena e la ode kia bhale. Wewe e gbo li tsue ya to!”

¹⁰ Utoghukpe o de eke, o ghua. Eni emose e bhale, e ya e khi o she ghua, igho e tsua li ya to mama odoli. ¹¹ Ulishi oniemi o mu igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya ni e suo emini a me.

Eni Ighiusomhi na kee e ri eni ee ghua ebubu ze

¹² Eni ighiusomhi na kee e gbe ebubu ojele onyaloa ali oshabo ododa iteva oyi eni egho. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e lona Arakpha oyi iSolomoni na elemhi Owa Oyi Eshinegba elemhi ikudugbe. ¹³ Ogbokoghuo qa gbudu kugbe we o aboriekhia khi egho nya e ri ekpe na we. ¹⁴ Abi o rie khi igho, eri ebubu emose ali ikpotso elese e mie Onomhue suo, a ku we ma igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. ¹⁵ Irari ikanya onyaloa ni ighiusomhi na kee e gbe, egho e tsua egho ni ea ze bhale ode ifu apfe rewe yeshi ukpho ali iya, ini akphakpha oyi iPita oo nga we egbe ini oo dose. ¹⁶ Olele egho e rote eoli ni e la gashe iJerusalemu bhale. E tsua egho ni ea ze ali eni e mholi ayemhe okphaghie bhale, igho a ri wewe nya ze.

A mu okhola vule shi Ighiusomhi na kee o

¹⁷ Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ga ro la otu oghuo ni a lu otu iSadusisi, e kpe ofuma a deba ighiusomhi na kee. ¹⁸ E muno eni ighiusomhi na kee ku lo owa ighumha. ¹⁹ Ama eliyose, ajeni o khueghie ode oyi oni owa ighumha-a na we, o rue we ya lase. ²⁰ Oo we, “A ke vu, a je elemhi ogba na Owa Oyi Eshinegba ya migha ni a gueye egho usomhi onete oyi agbo onogho ona.”

²¹ Abi ogbe o ro gbe-a, eni ighiusomhi na kee e dose lo Owa oyi Eshinegba, ee sese. Abi Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ro ga la otu oghuo e ro bhale, e ro ilegba oyi eni eghali eyi egho iZireni (ni a lu iSaediri), igho e lu eni e ri eloe e khu owa ighumha e ka wolon eni ighiusomhi na kee igha ghi ewe. ²² Ama abi e ro ramhi agho, e bhale ya e khi eni ighiusomhi na kee ea la oni owa ighumha, igho e nyene egbe je ya gueye eni e ghie we. ²³ E li, “Anye bhale ya e khi a so okpe owa ighumha gba-i! Khi ekhekhe e migha unu ode. Ama abi anye ro khueghie eni ode-a lo elemhi agho, anye ea me ogbokoghuo elemhi agho.” ²⁴ Abi e ro

suo ona, abo e sha oghie oyi eni e khe ekhe Owa Oyi Eshinegba, ali ighie eyi ekpodalougamhi, itobo khi ea dobe lese udi emini a me ena idiegbe oyi ighiusomhi na kee. Oni ingme oza ze we sa.

²⁵ Igho omose oghuo o bhale we iteva, oo we, "A bino! Egbu ni a mu shi owa ighumha e la Owa Oyi Eshinegba a sese egbo!" ²⁶ Igho eni e khe ekhe e vu ya mu eni ighiusomhi na kee. Ea ri itoto riele oli itobo khi ulishi eni egbo o mu we ini e ya tono we eche.

²⁷ E muno eni ighiusomhi na kee bhale ya migha agbala, oni oghie oyi ekpodalougamhi eyi Eshinegba o mhila we ogbo. ²⁸ "Anye tse agua gueye e aa khi ke ri eva ona sese egbo. Ama a kiele e sese egbo, osese oyee o gbhiaku eke iJerusalemu nya. A yese ni egbo e ya ke dabi khi anye gbe iJesu-a!"*

²⁹ IPita ali ighiusomhi na kee eni e kpole e we, "Anye mema ya ri oyi Eshinegba gbe dose oyi egbo." ³⁰ Eshinegba oyi itawa o rote eghuli guise iJesu le, oni a soli-a shi opra gbe-a. ³¹ Eshinegba o she yase oli nga obita ni o pfaase oyoli abi Omi Oghie ali Omiepfuese, ni oo ri egheghe na iZireni gbo mholi imupfi ali igbekua shi olamhe. ³² Anye khi otsese shi eni ingme ena nya, igbo li khi Ayemhe-nopfuase, ni o khi isomhopfa ni Eshinegba o rona eni e suo eso na li. ³³ Abi e ro suo ona, e pfaa, e nono abi e li ya gbolo we-a. ³⁴ Ama iGamalie ni o khi otu iFarisi ni oo sese Ishi eyi iMosisi, ni o khi oni egbo e ri ekpe e na, o vule migha elemhi oni igbaa oyi eni egbhali, o a woloo we fi ne ukuku egheghe. ³⁵ Igho oo we, "Ee omose iZireni a kuegbe-a sa emini a nono khi a ya riele eni omose ena. ³⁶ Egheghe ni o dose, omose oghuo ni a lu iTeudasi o lasela, oo lu egboli emhi, egbo egbhueshe asha ene e kpikpi deba li. Abi a ro gbe oli-a, egbo eyoli e gbhiaku-a, oni okiali oyoli o mele afue-a. ³⁷ Ijudasi ongi iGalili o gbo lasela egheghe ni a ro leli egbo, loli ali egbo eyoli e pfi onyaghu. Abi a ro gbe oli a egbo eyoli e gbhiaku-a. ³⁸ Irarigho, mhi ye e ude shi idiegbe oyi egbo ena, a ze we obol! Ze we obol ni e vu! Ini emini e ro bhale khi obol oyi ogbo o te bhale, e ya de. ³⁹ Ama ini o khi obol oyi Eshinegba o te bhale, aa ya tigbe dobe mu we gba, ama khi Eshinegba a nu e kholi."

⁴⁰ Oni ungmemhi ni o ngme o lo we udu. E lu eni ighiusomhi na kee lasela, e gbe we itali, e gueye we e khi ke ngme ingme oyi iJesu, e ze we obol vu. ⁴¹ Eni ighiusomhi na kee e rote agho vu, ee ghele khi wewe e li te o na ri omama a mu shi eva oyi iJesu. ⁴² Ea tigbe yemhe-a, ogbele kpa e ro o sese, ni e gbo ro o tse abo usomhi onete khi iJesu o khi Omiepfuese, elemhi ogba na Owa oyi Eshinegba ali rote owa ya je owa.

6

Emose oshilua ni a ze

¹ Egheghe ni a ngme ena khi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo khi ee ke bu shi o, egbo iJu eni ee ngme elemhi iGiriki elemhi lburu, e ri ukpeloe e gbe esamhi-olimhi eyi wewe ini ee kemhi eminale ogbele kpa. ² Igho ighiusomhi ogbava e luno igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya kugbe, ee we, "Oa ti ni anye pfi akanya itsabo ungmemhi oyi Eshinegba shi eke, ni anye so alo ghue eminale ikemhi. ³ A ze emose oshilua elemhi iteva oye e, ni a lese khi e mholi Ayemhe-nopfuase ali ilisingme. Ni awa ri akanya ireloe-khu ingme eminale ali itsua ikemhi na we. ⁴ Ishegho, ni anye me asha ri eloe shi iromhi isoso ali itsabo usomhi onete."

⁵ Oni akhokhomhe ona o ga ghole egbo kpa ni e le gba. E ze iSitivini ni o mholi irudunga ali Ayemhe-nopfuase, ali iFilipu, ali iPirokorusi, ali iNikano, ali iTimoni, ali iPamenasi, ali iNikolasi ni o khi ongi Atioki ni a mu pfi je irudunga oyi egbo iJu. ⁶ E ri egbo ena khasa eni ighiusomhi na kee, eni ighiusomhi na kee e ri abo nga we ukhomhi lema na.

⁷ Igho ungmemhi oyi Eshinegba oo ge shi o. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e bu shi o elemhi iJerusalemu. Ebuu ekpodalougamhi eyi Eshinegba e lama shi oni irudunga.

A mu iSitivini

⁸ ISitivini, omose ni Eshinegba o khivose na, o mholi ekpabo oyi Eshinegba ro gbe ikanya onyaloa ali oshabo iteva oyi egbo. ⁹ Ama egbo eghuo ni e khi igbhogbho na owa ugamhi oyi eni e kpe khi ighumha, e nu iSitivini i khako. IJu eni egbo ena e khi ni e rote eke iSairini, ali Alzadira bhale ali eni e rote eke iSilisha ali Esha bhale, ni e ke ngeli iJerusalemu. ¹⁰ Ama ea dobe nu ilisingme ali Ayemhe ni o ro o ngme khe abo.

¹¹ Igho e bona tano shi egbo eghuo elemhi, e lie, "Anye suo abi iSitivini o ro pfi unu-a deba iMosisi ali Eshinegba."

¹² Igho e ngmiasa eni egbo ali eni egbhali ali eni e sese Ishi eyi iMosisi. E mu iSitivini bhale ilegba oyi eni ee mhesa ali eso-ezo eyi egbo iJu ni a lu iSaediri. ¹³ E woloo egbo lasela ni e pfi otsese egbhali khi, "Omose ona oza tigbe yemhe-a ingme-ingmemhi ipfiununa ni o ngme e deba Owa Oyi Eshinegba no pfaase ali ushi. ¹⁴ Irari khi anye suo khi oo li khi iJesu onge iNazareti ona, o ya guogho Owa oyi Eshinegba oyi egbo iJu-a, o ya gbo mu ighuighue ni iMosisi o ro shi eke na anye pfi."

* 5:28 Li ze iMat 27.25

¹⁵ Egbo ni e la oni ilegba nya ee bino iSitivini, e me khi alo eyoli e ge nyanyanya abi alo eyi ageni.

7

Ungmemhi ni iSitivini o ngme

¹ Igbo Oga oyi ekpodalo ugamhi o mhila li, o o li, "Igesikia ingme ni a gue shi e egbe ena e khi?"

² ISitivini o o li, "Inyoghuo ali ita ni e le gba, a ri esō shi mhe eke! Eshinegba ni o mholi ufumhi, o ri egbe khasē ita awa Aburaamu abi o rō kie la eke iMesopotemia, neni o tigbe je eoli Arani ya la. ³ Eshinegba o o li, 'Lase eke ali iteva oyi egbo eyē le, ke je eke ni mhi ya rokhasē e.*

⁴ "Igbo o rōte oni eke iKadia vu ya la eoli Arani. Abi itali o rō ghu-a se, Eshinegba o ghie o li je eke ni a ngeli ogbe namo.† ⁵ Oa ri ugu okhoghūo akana na li, wēkhi ukuku eke okhoghūo o khi na li. Ama khi Eshinegba o she kpē shobō na li khi lōli ali imimi o li, e ya le ugu oni eke, abi o rō tseku khia khi eghēghe agho Aburaamu oā bia omō okhoghūo ne.‡ ⁶ Ina Eshinegba o li nu o li ngme. 'Imimiē e ya khi epfese shi eke ni oā khi oyewē, e ya khi ighumha, a nasē wē elemhi ikpe egbhueshe asha ene. ⁷ Eshinegba o o, ama mhi ya nasē ushishi ni e ya muno wē ighumha. Ini mhi nasē wē na wē se, e ya rōte ushishi ogho lasese bhale eke ona ya ngeli, e gbo la akana a ga mhe. § ⁸ Igbo Eshinegba o nu Aburaamu shobō ishele-a ni o ya khi irōkhasē khi ogbo o mhuē obō shi oni ishobō. Igbo Aburaamu o bia Aziki, o shēle o li-a abi o rō gbe ogbele elele. Igbo Aziki o gbo li khi ita iGiekopu, iGiekopu o gbo li khi ita emose ogbava ni e khi ititawa.†

⁹ "Itobō khi eni imi iGiekopu ee dō iJosefu okonyo, e rōli dē abi oghumha ya je eke ijipiti. Ama Eshinegba o nu o li la.‡ ¹⁰ O tsumhi o li obō ikphakphamhe nya. O ri ilēsingme na iJosefu, o gbo kpaghiē o li obō ni ingme oyoli o rō ghōle iFero ni o khi oghie oyi eke ijipiti. Igbo oni oghie o rōli leghie ukhomhi ijipiti ali agbala oyoli nya. §

¹¹ "Igbo okiamhi oniēmhi o la eke ijipiti ali iKena a pfi ni o pfi osoli oniēmhi na ititawa ni e ke rō me eminale e le.* ¹² Abi iGiekopu o rō suō khi eminale e kpōku shi eke ijipiti, o ghie imiōli ni e khi ititawa je obō ya bino ododē. ¹³ Utonuzenu ni e ke ye, oni iJosefu o gueyē inyoghūo o li oni lōli khi, agho iFero

o la lēsē egbo eyi iJosefu.† ¹⁴ Igbo iJosefu o ghie ya rue itali iGiekopu ali egbo eyoli nya ni e kugbe khi oshe eā la egbhue.‡ ¹⁵ Igbo iGiekopu o je eke ijipiti, ashini lōli ali ititawa e ghu-a shi. § ¹⁶ A tsua ilimhi eyewē nyenē egbe je iShēkemu ya rō tō uji ni Aburaamu o ri ikpaghō nu unuēkpē oyi Amōni dē.*

¹⁷ "Abi oni eghēghe o rō ti ramhi ni Eshinegba o rō ya ri ishobō oyoli tse na Aburaamu, egbo eyawa ni e la ijipiti e lolo bu shi o. ¹⁸ Igbo oghie olese ni oā lēsē emhikhoghūo ingme oyi iJosefu o ke la ukpēkhomhi shi eke ijipiti.† ¹⁹ Oo na egbo eyawa osoli obe, o jili ititawa, o ri itoto liē wē, e pfiino imiwē kua ni eni eniyē e ba ghulōa.‡

²⁰ "Oni eghēghe a rō bia iMosisi, ni oā khi omō na tse. A la owa oyi itali kuēle o li iki esē. § ²¹ Abi eē ke rō dobē rōli sheli, e rue o li ya shi epfē okē. Omi iFero ni o kpotso o me o li rue, o kuēle o li abi omi o li.* ²² IMosisi o wēna owēna ali ilēsingme oyi ijipiti, ekpabō o la emue oyoli ali emini o o riele.

²³ "Abi iMosisi o rō gbe ikpe egbhueva, o mhōli shi udu khi lōli lē ya bino egbo eyoli ni e khili egbo iZireni. ²⁴ Igbo o me khi ongi ijipiti o o nasē ongi iZireni. Igbo o li ye odosē, o gbe ongi ijipiti-a. ²⁵ Eri iMosisi o dabi khi egbo eyelue e ya me o li me khi eri Eshinegba o rē luē e tsumhi egbo eyoli, ama eā ligho me o li me. ²⁶ Ogbeakolo khi iMosisi o bhale ya e khi egbo iZireni aava e nu egbewē e khōli, o o nono ni lōli rēwē riele. Oo wē, 'Elo o zē ni eē ni a gbo li khi inyoghūo egbe a rō nu egbe e a khōli?'

²⁷ "Ama oni oā gueli ni o la o o ghi iMosisi abo pfia, o o li, 'Oghuo o rē khi oni o o mhese na anye ali oni o o sō ezo na anye? ²⁸ Eri u wa nono ni u li gbe mhe-a abi u li gbe ongi ijipiti a oodē? ²⁹ Abi iMosisi o rō suō ona, o na pfia je eke oyi iMidiani ya la abi opfese, o bia eniyē aava shi agho.†‡

³⁰ "Ikpe egbhueva e dosē se, ageni o ri egbe khasē iMosisi elemhi elemhi erali ni oo to ukhomhi ebuli. ³¹ IMosisi o me o li, o sha li abo. Oo lē ni o ya bino, uruli oyi Onomhūe o lu o li, o o li, ³² 'Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi itita e, Eshinegba oyi Aburaamu ali oyi Aziki, ali oyi iGiekopu.' IMosisi o o guo elemhi ulishi, oā ke gbudu bino obō.

³³ "Onomhūe o o li, 'Gueghie ekue ni u sō, eke ni o pfuase u migha. ³⁴ Mhi she me ajilimhe ni egbo eyemhe ni e la ijipiti e me memena. Mhi she suō ekperumhe oyewē, mhi she bhale ya mie wē pfuese. Bhale

* 7:3 Li zē Igbae 12.1 † 7:4 Li zē Igbae 11.31; 12.4 ‡ 7:5 Li zē Igbae 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 § 7:7 Li zē Igbae 15.13; Okiali 3.12 * 7:7 Li zē Igbae 15.13-14 † 7:8 Li zē Igbae 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 ‡ 7:9 Li zē Igbae 37.11,28; 39.2,21 § 7:10 Li zē Igbae 41.39-41 * 7:11 Li zē Igbae 42.1-2 † 7:13 Li zē Igbae 45.1,16 ‡ 7:14 Li zē Igbae 45.9-10,17-18; 46.27 § 7:15 Li zē Igbae 46.1-7; 49.33 * 7:16 Li zē Igbae 23.3-16; 33.19; 50.7-13; ijosh 24.32 † 7:18 Li zē Okiali 1.7-8 ‡ 7:19 Li zē Okiali 1.10-11,22 § 7:20 Li zē Okiali 2.2 * 7:21 Li zē Okiali 2.3-10 † 7:29 Li zē Okiali 18.3-4 ‡ 7:29 Li zē Okiali 2.11-15 § 7:34 Li zē Okiali 3.1-10

memena khi mhi ya ghie e nyene egbe je eke ijipiti.[§]

³⁵ “Oni iMosisi ona egbo eyoli e ke ekpe kie, ni ee o li, ‘Oghuo o re khi oni o mheshe e na anye ali oni o o so ezọ oyi anye?’ Eshinegba lolighuo o ri ageni ni o ri egbe khase oli elemhi elemhi erali ni e to ghie iMosisi o ka khi oni o o mheshe ali omiepfuese oyewe.* ³⁶ Loli o rewe ya fie lase eke ijipiti, o la eke ijipiti ali obini Okẹ Ifulo ali udu oyemhi elemhi ikpe egbhueva gbe akanya onyaloa ali irokhase.†

³⁷ “iMosisi lolighuo o o egbo iZireni, ‘Eshinegba o ya rote elemhi e ghie omekeguele onabi mhemhe ghi e.’[‡] ³⁸ O la iteva ebubu egbo elemhi udu oyemhi, li shi ageni ni o ke nu oli ngme ukhomhi ute iSinai, li she ititawa, o mie ungmehi ni o ri agbo o na ogbo, o rue oli na awa.§

³⁹ “Ama eni ititawa e nono ni wewe e suo eso na li, eri e kie iMosisi, e ri udu oyewe nyene egbe ukhokho je eke ijipiti. ⁴⁰ Ee Eroni, ‘Mama ikhumhi na anye ni e ya ri anye ke kia, irari khi anye e a lese abi iMosisi ni o rue anye te ijipiti laseli o ke li kia.*

⁴¹ Oni egheghe eni egbo e ro mama ikhumhi ni o li abi ozele ena, ee luase oli, e ghele shi oni ikhumhi ni e ri abo eyewe mama.†

⁴² Igho Eshinegba o so ukhokho gbe we, o ze ni e ga ovo, ali uki, ali ikpetata abi a li keke oli shi ebe emekeguele, ni o o:

“Ee egbo iZireni,

abi a ro la udu oyemhi

ikpe egbhueva a luasobo,

mhemhe a ri iluasobo na?

⁴³ A yase okula oyi

ikhumhi iMoleki

ali ukpetata oyi iRefani,

ni e khi ikhumhi ni

a ri abo mama ni a ga.

Irarigho, mhi ya ri egbo bhale

ya mu e okholi vu,

e tsua e dose obini eke iBabilo.[‡]

⁴⁴ “Ititawa e mholi igholo oyi otselẹ obini elemhi udu oyemhi. Abi Eshinegba o li khokho li ye iMosisi, igho o li riele oli.[§] ⁴⁵ Abi e ro le oni igholo ugu se, ijoshua o tsua li ma egbe bhale eke oyi ishishi ni Eshinegba o khu kua na we. O nu we la ramhi egheghe oyi iDefidi.* ⁴⁶ iDefidi ni Eshinegba o ri afu na o mhila li ini loli to owa na Eshinegba oyi iGiekoṣu† ⁴⁷ Ama iSolomoni o to owa na Eshinegba.‡

⁴⁸ “Abibi o ririe li, a lese khi Eshinegba o Yagha ne Nya o ya la owa ni egbo e ri abo to. Loli o ze khi Azaya omekeguele o guele khi.

* 7:35 Li ze Okiali 2.14 † 7:36 Li ze Okiali 7.5; 14.21; iNṣa 14.33 ‡ 7:37 Li ze iDeut 18.15,18 § 7:38 Li ze Okiali 19.1–20.17; iDeut 5.1–33

* 7:40 Li ze Okiali 32.1 † 7:41 Li ze Okiali 32.2–6 ‡ 7:43 Li ze Emo 5.25–27 § 7:44

Li ze Okiali 25.9,40 * 7:45 Li ze iJosh 3.14–17 † 7:46 Li ze 2 iSam 7.1–16; 1 Okhe 17.1–14 ‡ 7:47 Li ze 1 Ighie

6.1–38; 2 Okhe 3.1–17 § 7:50 Li ze Aza 66.1–2 * 7:51 Li ze Aza 63.10 * 8:3 Li ze Ika 22.4–5; 26.9–11

⁴⁹ “Eshinegba o o, ‘Iloghie o khi ukpekhomhi ni mhia shito.

Eke agbo o khi

akphawe-nga oyemhe.

Owa nabise ee egbo

a ya tigbe to na mhe?

Asha no ghuo o ya gua mhe la?

⁵⁰ Oa khi mhemhe-ghuo

mhi ma eni emhi ena nya?[§]

⁵¹ “Ee egbo usueso-akhue ni e zese udu oyewe-a khali igba zuse eso. A li abi itita e, ni e kie Ayemhe-no-pfuase.* ⁵² A famhi me omekeguele okhoghuo ni itita e e mu okholi vule shi o? Eri e gbo gbolo eghuo-a, ni e me eke guele khi, Oni o o suo eso na Eshinegba o ya bhale. Memena ee a she ro oni iKirisiti ona de, a gbe oli-a. ⁵³ Ee ni a rote abo oyi ageni ni Eshinegba o ghie mie ishi, ee aa kie gbo ri eni ishi gbe akanya.”

A tono iSitivini eche

⁵⁴ Abi eni igbaa eyi iSahediri e ro suo ingmemhi ena, e pfaa na li ramhi ni e ro gbe ako ako. ⁵⁵ Ama iSitivini ni o mholi Ayemhe-no-pfuase o yase alo idane, igho o me ugemhi oyi ufumhi oyi Eshinegba, ali iJesu khi o migha obita oyi Eshinegba. ⁵⁶ Igho iSitivini o o, “Mhi me khi iloghie o khueghie-a, mhi gbo me iJesu oni Omi Ogbo khi o migha obita oyi Eshinegba.”

⁵⁷ Abi eni igbaa eyi eni iSahediri e ro suo ona, e ri abo khukhu eso. E tsesẹ leghe, e ve rughu oli. ⁵⁸ E tialo oli fie ifuapfe je ukhokho oni eoli, ee tono oli eche. Eni ee tono oli eche e gueghie itsua ni e so na omose oghuo ni a lu iSolu mhue. ⁵⁹ Abi e ro o tono iSitivini eche, o so iromhi, o o, “iJesu Onomhue, kpekpe kpe abo mie ayemhe oyemhe.” ⁶⁰ O de wugha, o tsesẹ, o o li, “Onomhue, kpekpe khi ri olamhe ona mu ota so we.” Abi o ro ngme ona se, o ghua.

8

^{1–2} Igho iSolu o migha we ukhokho shi igbe-a oyi iSitivini. Abi iSitivini o ro ghu-a se, egbo eghuo ni e mholi ulishi oyi Eshinegba e ya roli to. E vie evie oyoli egbegbo.

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e gbhiaku-a irari ajilimhe

Elegho ukpokpomhi ajilimhe o laseli shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iJerusalemu o. Eni ighiusomhi na kee egbo e miatse ku eke iJudia ali iSameria. ³ Ama iSolu o roshaka a yese igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo-a. O kia owa khi owa

muno we shi owa ighumha, ghe emose, ghe ikpotso.*

Abi iFilipu o ro la iSameria

⁴ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo egbo ni e kia miatsɛ ku, e kia a gue ungmemhi oyi iJesu le asha ni e ramhi kpa. ⁵ iFilipu o je eke iSameria. O la oobo o gueye egbo khi iJesu o khi iKirisiti ni a shobo. ⁶ Abi ebubu egbo e ro me ikanya oshabo ni iFilipu o gbe, e nyanya mie shi emini o ngme. ⁷ iFilipu o kha da lema na eni e mhɔli ogbho ne, eni egbo e kpa oni ogbho pfa. Ebubu eni e guogho-a ali eni e ghua e toto nya. ⁸ Ukpkompomhi oghele o la oni eoli ogbo.

ISamo ni o o li obo

⁹ Omose oghuo o la o ni a lu iSamo. Egbegbi obo o la iSameria e li. O kia ri obo ni o li tono obo udu. ¹⁰ Egbo nya e ri ekpe e na li. Egbo ododa ee lie li. "Omose ona Eshinegba o ri ekpabo nali a gbe ikanya." E lu oli ekpabo ni o fu. ¹¹ Ingme ni o ngme kpa, e ro o shi itobo oshabo ni o ri ogbho oyoli i gbe ni o she tese. ¹² Ama iFilipu o gueye we ingme oyi Eghiele oyi Eshinegba ali iJesu iKirisiti, e mie shio. O batazi we, ghe ikpotso ghe emose. ¹³ ISamo o li miesuo, iFilipu o li batazi oli. O deba iFilipu u kiakia irari ikanya onyaloa ali oshabo nefune ni o me khi iFilipu o gbe.

¹⁴ Abi ighiusomhi na kepe ni e la iJerusalemu e ro suo khi egbo iSameria e mie ungmemhi oyi Eshinegba suo, e ghie iPita ali iJoni ghi we. ¹⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ramhi iSameria, e so iromhi na eni e miesuo ni e la oobo Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe. ¹⁶ Ayemhe-no-pfuase o kie kpe tiemhile shi onge we egbe ne, eri a kpe lese ri eva oyi iJesu Onomhue batazi we. ¹⁷ Abi iPita ali iJoni e ro ri abo nga we ukhomhi, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe.

¹⁸ Abi iSamo o ro me khi egbo ni eni ighiusomhi na kepe e ri abo nga ukhomhi kpa khi e mie Ayemhe-no-pfuase, o nise obo-a ni loli ri ikpagho na we. ¹⁹ O o we. "A li ri oni itoto na mhe ni mhi ke ri Ayemhe-no-pfuase na ogbo ini mhi da ri obo nga li ukhomhi ne."

²⁰ Ama iPita o o li, "Ye ye ali ikpagho eye a li opfu-a, itobo khi u sa khi u ya dobe ri ikpagho de isomhopfa oyi Eshinegba. ²¹ Itobo khi u waa mhɔli obo shi akanya onana, irari khi udu oye o pfuase deba Eshinegba. ²² Irarigho, mu udu pfi deba Eshinegba. U lema li ni o gbe olamhe kua ne, otse o ya gbe isamhi ebe ni u mhɔli shi udu kua ne. ²³ Itobo khi mhi she me khi wa a kpe ofuma irari akanya ni anye a gbe ali khi olamhe o she de e ighumha."

²⁴ ISamo o o we. "A kpekpe a so iromhi na mhe ini emini a ngme ena e khi tse shi mhe egbe ni mhi pfua."

²⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ngme ingmemhi eyi iJesu se, e mu egbe pfi je iJerusalemu, ee gue ungmemhi eyi iJesu kiakia elemhi ebubu inuekpe ni e la iSameria.

iFilipu o gue ungmemhi oyi iJesu ye ongi Etiopia

²⁶ A geni oyi Eshinegba o gueye iFilipu, o o li, "Ke tiemhi ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovoo te e lo eko je ode odagbe ifufu ni o rote iJerusalemu je iGaza." ²⁷ Igho iFilipu o mu egbe o o le. Abi o li le egbo, loli ali omose oghuo ongi Etiopia ni o khi owali e ya lona. Omose ona okhemue o khi ni o ri eloe e khu epufe eyi iKadakhe ni o khi olele oyi oni eke. O rote iJerusalemu ni o je ya ga ugamhi i jele. ²⁸ Abi o li i je apfe egbo, o nga oko ni ichi e ro o na. O o ze ebe ni Azaya omekeguele o keke. ²⁹ Ayemhe-no-pfuase o gueye iFilipu, o o li. "Je oko ogbo ni u timama li migha."

³⁰ Abi iFilipu o ro ramhi agho, o suo khi oni omose o o ze ebe oyi Azaya omekeguele. iFilipu o mhila oni omose. "Ebe ni u wa ze egbo o fe lo e eso?"

³¹ O o iFilipu, "Iye oo. Oa ya ligho lo mhe eso ini ogbo o li gueye mhe abi o ngme." O iFilipu o nga oni oko le ni o nu lu e shito.

³² Ashini o o ze oni elemhi Ebe-no-pfuase o khi, asha ni o o:

"Eri a mu oli abi omi osumha ni a ya fa uruli.

Ezeze abi omi osumha ni a ya va kemhi, ni o khaueghie unu-a.

³³ E ri omama mu oli, e gbe oli azeba, e pfa ezoo mu oli a gbe oli-a. Oghuo o ya mie shi o khi u ya dobe mhɔli akhemhe-ukhokho,

irari khi eri e mie oli agbo?"†

³⁴ Oni omose owali o o iFilipu, "Kpekpe gueye mhe oni omekeguele onana o o ngme, ingme oyi egholi o o ngme abi ingme oyi ogboese?" ³⁵ iFilipu o gueye oli emini oni Ebe-no-pfuase ni o o ze egbo o ngme. O gue ungmemhi oyi okhale oyi iJesu ye oli.

³⁶ Abi e kie li kia le e egbo, e me oke. Oni omose owali ogbo o o li, "Bino, ghe oke ana, bie batazi mhe." ³⁷ iFilipu o o li, "Ini u mie iJesu suo mhi ya batazi e." Oni omose o o li, "Mhi she miesuo khi iJesu iKirisiti o khi Omi Eshinegba." ³⁸ Igho oni omose o o oni o gua oni oko ogbo o mu oli migha. Loli ali iFilipu e kia tiemhi oni oke, iFilipu o batazi oli. ³⁹ E lese rote oni oke nga egele le, Ayemhe-no-pfuase o kele iFilipu-a je oboese. Oni omose o ke tigbe me iFilipu, ama oghele o la li elemhi i je apfe. ⁴⁰ Ama iFilipu o me egboli eoli Azotusi. O rote oobo ri oni ungmemhi i

tse abo kia kia eoli khi eoli ya ramhi ni o ro ramhi eoli iSizeria.

9

Imupfi oyi iSolu

(Ika 22.6-16; 26.12-18)

¹ ISolu o kiele tse ekha abi lolli li ya gbolo eni e mie ijesu suo-a. O le deba Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ² O mhila li o ri ebe na lue ghi eni e la owa ugamhi na eke iDamasikosi. Ni lolli ro mholi afu dobe muno ikpotso ali emose ni e mie ijesu suo ighumha je obini iJerusalemu. ³ Abi iSolu o li ri okiali ti i ramhi iDamasikosi, utoghuokpe, akpa o rote idane mi nga li egbe nyagha. ⁴ O de ta alo mu eke. O suo khi ogbo o nu lue ngme, oo li, "ISolu, iSolu, elo o ze ni u ro mu okholi vule e shi mhe o?"

⁵ ISolu o mhila li, oo, "Onomhue, oghuo u khi?" Oni uruli oli, "Ijesu mhi khi, ni u mu okholi vule shi o." ⁶ "Memena, vule ni u lo elemhi eoli ona. U ya me omose ni o ya gueye emini u mema ya riele."

⁷ Egbo ni e nu iSolu kia e gbe eruue unu-a, e ga suo oni ungmehi, ama ea me oni oo ngme. ⁸ Ikpukhokho o, iSolu o rote eke vule, abi o ro khueghie alo-a ka ke dobe e me eke. Egbo ni e nu oli kia e ke mu oli obo kia lo elemhi iDamasikosi. ⁹ Ogbele ese iSolu o ga zalo shi agho. Oa le eminale wekhi ame o da.

¹⁰ Omose oghuo ni o miesuo ni a lu Ananayasi, o la elemhi iDamasikosi. O la imeke, o suo khi Onomhue o lu lue, "Ananayasi!"

Oo li, "Ee o." ¹¹ Onomhue oo li, "Ke je owa oyi iJudasi, ni o la ode ifuapfe ni a lu Isheshe, ni u ya mhila ogbo oyi ongi iTasosi ni a lu iSolu, o la agho o so iromhi. ¹² Rote elena iSolu o li kpe me irokhase khi omose ni a lu Ananayasi o ri obo nga lue egbe so iromhi na, alo eyelue e khueghie-a."

¹³ Ananayasi oo Onomhue, "Mhi she kpe suo eko ebubu eyi omose ona abi o li e nase egbo ni e miesuo, o la iJerusalemu gbolo eghuo-a. ¹⁴ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ri afu na li o ka muno egbo ni ee lu eva oye."

¹⁵ Ama Onomhue oo Ananayasi, "Ke le, irari khi mhi she ze iSolu ni o tsua ungmehi oyemhe ghi egbo ijeta ali ighie eyewe ali egbo iZireni nya." ¹⁶ Mhi ya rokhase oli khi o mema ya me osoli shi ungmehi oyemhe.

¹⁷ Abi Ananayasi o ro me oni owa, o dose lo ya ri obo nga iSolu egbe, oo li, "ISolu inyoghuo-mhe, ijesu Onomhue ni o lone ode abi u ro o bhale oola, lolli oo mhi ka nono e me, ni u gbolo ke me eke ali ni Ayemhe-nopfuase o bhale egbe oye." ¹⁸ Utoghuokpe, emini e li abi ipfiapia afele o rote oli ikpamhi alo de pfia, o gbolo o me eke. O vule migha,

Ananayasi o batazi oli. ¹⁹ Abi o ro le eminale se, o tigbe mholi ochi.

ISolu o ri igbedu u ngme ungmehi oyi Eshinegba

Ebubu ogbele iSolu o nu eni e miesuo la elemhi iDamasikosi. ²⁰ Eloawe iSolu o la elemhi owa ugamhi gueye egbo khi ijesu Omi Eshinegba o khi. ²¹ Egbo kpa ni e suo ungmehi oyi iSolu ee mhila, "Oa khi omose onana oo nase eni e miesuo ni e la iJerusalemu? Oa khi eri o bhale ya muno we abi ighumha ghi ighie eyi ekpodalo-ugamhi?" ²² Eshinegba o ri ekpabo na iSolu ni o ro ya ke gue oni ungmehi le. Ama egbo iju ni e la iDamasikosi ea dobe mu iSolu ekhako o le. O sha egbo iju abo abi e ro me ilasingme ni o ro o guele khi ijesu o khi oni iKirisiti ni a shobo.

²³ Ebubu ogbele iSolu o ga la iDamasikosi. Egbo iju e gba abi e li ya gbe oli-a. ²⁴ Ama iSolu o suo khi egbo e gba abi e li ya gbelue-a. Eri e shito unu ode unuekpe ni a te a lo oni eoli le ni e me asha mu oli. ²⁵ Ama egbo ni e miesuo e pfi uli rote oni ugbe roli shi ughughu bena ya tiemhi oni ugbe eliyose. *

²⁶ Abi iSolu o ro ramhi iJerusalemu, oo dua ni lolli ya kuma egbo ni e miesuo o, ama ulishi oli o mu we. E khokho ini o she mie ijesu suo. ²⁷ Ama iBanabasi o rue oli bhale deba eni ighiusomhi na kee. O gueye we abi iSolu o li me Onomhue ode abi o ro le iDamasikosi ali abi Onomhue o li nu oli ngme. O gbo gueye we abi o li la eke iDamasikosi ri eva oyi ijesu tse abo ni ulishi o li mu oli. ²⁸ Igho ISolu o nu we la iJerusalemu kia kugbe. O ri igbedu ri eva oyi Onomhue e tse abo gboo. ²⁹ Igho o nu egbo iju ni ee ngme elemhi iGiriki i khako, ama ee dua ni wewe e gbe oli-a. ³⁰ Abi eni e miesuo e ro suo ugbamhi ni eni egbo ee gba, e rue oli je eke iSizeria, e te agho rue oli ya je iTasosi.

³¹ Igbaa eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni e la eke iJudia ali iGalili ali iSameria nya e mholi opfomhe, e toto-a, Ayemhe-nopfuase o ri udu shi we o, ee bua shi o, ee ngeli angeli ni o pfuase ri ekpe e na Eshinegba.

IPita o ri Eniasi ze

³² Abi iPita o li i kia oni eke gase, o ko ya fele eni e miesuo ni e la eoli iLida. ³³ O bhale ya e omose ni a lu Eniasi ni o guogh-a, o she gba ikpe elele abi o te yeshi a ghua. ³⁴ iPita oo, "Eniasi, ijesu iKirisiti o re ze. Vule migha khili iya oye ni u ke kia." Utoghuo kpe Eniasi o vule migha, o toto. ³⁵ Abi egbo ni e la eoli iLida ali iSharo e ro me khi Eniasi o toto, e mu pfi deba Onomhue.

IPita o guise iDokasi le

³⁶ Okpotso oghuo ni o miesuo ni a lu iTabita o la eoli iJopa, abi iTabita o ngme emue

* 9:25 Li ze 2 iKori 11.32-33

iGiriki khi “Eruē,” O khi oḡbo onete. O ḡbolo mema e kpaghiē eni ɛa mhue obo. ³⁷ Egheghe ni a ngme ena, oḡ ghua, igho o ghua. Abi a ro khueḡe olimhi oyoli-a se, a roli yeḡhi elemhi owa atonga. ³⁸ Abi eni e miesuo e ro suo khi iPita o la iLida, e ghie emoḡe aava ghi oli, e oli, “Kpeḡe bhale pia.” Irari khi eoli iLida ali eoli iJopa e ti mama egbe.

³⁹ Igho iPita o deba we. A ri oli ya khase aḡhi ni a roli yeḡhi. Esamhi-olimhi e la agho o vie. E ri itsua ni iDokasi o fia na we khase oli abi o ro la agbo.

⁴⁰ iPita o egbo ni e la agho nya e fiē je atukpapfe. O de wugha so iromhi. O so alo ghue oni olimhi, oḡ li, “Tabita, guale!” Oni olimhi o khueghie alo-a, abi o me khi iPita o migha mama lue, o vule shito. ⁴¹ iPita o mu oli obo vule. O luno eni e miesuo ali eni esamhi-olimhi, o ri oli khase we. ⁴² Igwisele oyi iDokasi o gbeḡe-a shi eoli iJopa. Itobo igho, ebubu egbo e mie iJesu suo. ⁴³ iPita o la iJopa ogbeḡe ni e bu. O la owa oyi iSimoni ni o ri ekue elamhako o gbe akanya.

10

IKonilusi o ghie ya lu iPita

¹ Omose ogghuo o la eoli iSizeria ni a lu iKonilusi. O khi oga oyi ekholi-okhue eyi Itili. ² Loli ali apfoli e khi egbo ni e na ulishi Eshineḡba. O khi oḡbo ni o pfo elemhi i somhi egbo ni e a mhue opfa. O gbo khi oḡbo ni o so iromhi egheghe kpa. ³ Eḡghuo elemhi agogo ese ele oḡuota, o me ime-alo, o me khi ageni oyi Eshineḡba o bhale o lu oli, “IKonilusi!”

⁴ O so alo ghue oni ageni, ulishi o mu oli. Oḡ li, “Onomhue elo o ze khi u bhale.”

Oni ageni oḡ li, “Iromhi eye ni u wa so ali isomhopfa ni u wa somhi e she bhale deba Eshineḡba. O she mu egbe ni o ro ya yeḡe e le. ⁵ Memena nyanya ghie egbo je eoli iJopa ni e ya lu iSamḡ ni a ḡbolo e lu iPita, ni o bhale. ⁶ O kushi ayi iSamḡ ni o ri ekue elamhi e gbe akanya. Oni owa oyoli o la epfe oke.”

⁷ Abi oni ageni o ro lu vu se, iKonilusi o lu eni e ga li etuava ali okholi-okhue ni o khi adogeli oyoli ni oḡ ga Eshineḡba. ⁸ iKonilusi o gueye we emini a me nya. O ghie we je obini iJopa.

Ime-alo ni iPita o me

⁹ Ogbeakolo khi itsotso oḡuota o mu eke, khi e leḡe ri okiali ramhi epfepfe iJopa, iPita o nga owa atonga ya so iromhi. ¹⁰ Okiamhi oo gbe oli. Oḡ nono emini o ya le. Abi a ro o nye eminale ni o ya le, o me ime-alo. ¹¹ O me khi emini e li abi ode ni o ze igo ene o rote idane e tiemhile. ¹² Igho o me khi iwali elamhako e laḡ, ghe eni e ze awe ene ali eni eḡ tialo idi eke ali ipfeli. ¹³ Igho uruli o ngme, oḡ li, “Vule iPita, gbe ni u le.”

¹⁴ Ama iPita oḡ, “Iiye e, Onomhue! Mhia kpe tigde le eminale ni e a pfaḡe ni a ghue ghue, a ti e bia mhē.”

¹⁵ Oni uruli o gbo nu oli ngme, oḡ li, “Emini Eshineḡba o da ro khi oni o pfaḡe se, khi ke lu oli emini o pfaḡe.”

¹⁶ Itese o ligho mhese abo ri egboli khase neni a rue oni emhi nga idane.

¹⁷ Abi iPita o kie li i sa ingme ime-alo ni o me, emose ni iKonilusi o ghie usomhi, e nono owa oyi iSamḡ me. E migha odalo ode unueḡe oyi oni apfe. ¹⁸ E lu mhila, “A mholi opfese shi ana ni a lu iSamḡ iPita?”

¹⁹ Abi iPita o kiele khokho emini oni ime-alo ona o ngme, Ayemhe o ro gueye oli, “Ri esḡ kpe emose aase eḡ nono e. ²⁰ Nyanya mu egbe ni u deba we vu, khi mhemeḡe mhi ghie we.”

²¹ Igho iPita o tiemhi deba we, oḡ we, “Mhemeḡe a nono, elo e re e bhale?”

²² Eḡ oli, “Oga oyi ekholi-okhue ni a lu iKonilusi o ghie anye ghi e. Oḡbo oni emhi ni egbo iju e mu ekpe a na o khi. O gbo khi oḡbo ni o pfaḡe ni oḡ ga Eshineḡba. Ageni o gueye oli o ghie ghi e, u bhale owa oyoli, ni o suo ingme ni u ya gueye oli.” ²³ Igho iPita o lu eni emose lo owa oyoli, e gbeḡe agho ni ogbe o gbe.

IPita o la apfe oyi iKonilusi

Ogbeakolo, loli ali eni e miesuo eghuo e rote iJopa deba we vu. ²⁴ Ogbeakolo, e lo elemhi eoli iSizeria le, ashini iKonilusi ali apfoli ali egbegbi emole oli, e legba migha e khe we. ²⁵ Abi iPita o ro ramhi agho, iKonilusi o lo o li ode, o wugha, o nyese ukhomhi tse oli. ²⁶ Ama iPita o mu oli vule, oḡ li, “Vule khi oḡbo onabi yeḡe mhi khi.”

²⁷ iPita o nu oli ngme, o lo owa, o bhale ya e egbo ni e bu shi agho. ²⁸ Oḡ we, “Ee a she leḡe khi eri Ishi eyi iMosisi oḡ egbo iju e khi kugbe egbo ijeḡa o, wekhi eri e ko ya feḡi oḡbo ni o a khi iju. Ama Eshineḡba o roli khase mhe mhi khi leli oḡbokhogghuo shi oni o pfaḡe ali oni a ghue. ²⁹ Irarigho, abi u ro ghie lu mhe, mhia mholi akhokhomhe shi o. Elo u mema lu mhe shi?”

³⁰ iKonilusi oḡ li, “Amo o li eḡe ene, egheghe agogo ese oḡuota, mhi ro la owa oyemhe e so iromhi. Udemhija mhi me khi omose ogghuo o so itsua ni eḡ ge nyanyanya o migha mhe odalo. ³¹ Oḡ li, ‘iKonilusi, Eshineḡba o she suo iromhi eye, o she gbo me ikanya isomhelemhi ni u gbe e deba egbo eni e a mhue. ³² Ghie oḡbo ghi omose ni a lu iSamḡ iPita ni o la iJopa. Opfese o khi shi owa oyi iSamḡ ni o ri ekue elamhi e gbe akanya, ni o la epfe oke oku.’ ³³ Loli mhi ro ghie oḡbo ghi e pia. Oo gueḡe ti, abi u bhale. Memena awa nya awa la odalo oyi Eshineḡba ni anye suo emini Onomhue o gueye u gueye anye.”

Ungmemhi ni iPita o ngme

³⁴ iPita o, “Mhi she me ɔli me khi igesikia o khi, khi Eshinegba qa mholi khi ona o kpe ɔli ne,* ³⁵ ama egbo kpa ni e da a na ulishi oyi Eshinegba, ni e gbolo e riɛle emini o rɔte ode, Eshinegba o kpe obɔ o mie. ³⁶ E e a leɛe usomhi ni o ghie ghi egbo iZireni, ni o khi usomhi onete oyi opfomhe ni o rɔte obɔ oyi iJesu iKirisiti ni o khi Onomhue oyi agbo kpa bhale. ³⁷ E e a leɛe ingme ni a me elemhi eke iJudia nya, ni o rɔte iGalili gbaekele, abi iJoni o rɔ o tse abɔ usomhi gueye egbo, khi a mema batazi we, ³⁸ abi Eshinegba o li ri Ayemhe-no-pfuase ali ekpabo kpha iJesu onge iNazareti so, ali abi o li i kiakia ashakpa riɛle onete, ni o mie egbo pfuese obɔ oyi ekpabo eyi okphaghiɛ, itobɔ khi Eshinegba o nu ɔli la.

³⁹ “Anye ri eloe me ikanya ni o gbe nya, elemhi eoli eyi egbo iJu ali iJerusalemu. Wewe e tali ma ɔra apfida gbe ɔli-a. ⁴⁰ Ama ele nuzi-ese, Eshinegba o rɔte eghuli guise ɔli le ni a me ɔli. ⁴¹ Oa khi ogbokpa o me ɔli, seɛ ni anye ni Eshinegba o she kpe ze, anye khi ɔtsɛle, anye ni anye nu ɔli le eminale ni anye gbo nu ɔli da abi o rɔ rɔte eghuli guale se. ⁴² O mhesɛ na anye, anye kia ke gueye egbokpa ali anye gbo ke pfi ɔtsɛle shi o khi lolɔ iJesu, Eshinegba o ze, lolɔ khi ɔso-ɛzo oyi eni e laɔ ali eni e ghu-a. ⁴³ Emekeguele nya e kpe ngme ungemhi oyoli khi eni e da mie ɔli suo khi a ya gbe olamhe kua na we, rɔte ekpabo ni o la eva oyoli.”

Egbo iJeta e mie ayemhe ni o pfuase

⁴⁴ Abi iPita o kie li i ngme, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile na egbo ni e suo oni ungemhi. ⁴⁵ Abɔ e sha eni e miesuo ni e shɛle-a, ni e rɔte eoli iJopa kphase iPita bhale agho, khi Eshinegba o li ri Ayemhe-no-pfuase na egbo iJeta. ⁴⁶ Irari khi e suo khi e ngme emue ɔdɔda eyi Ayemhe no pfuase, e kueghie Eshinegba.

Igho iPita o ri irarigho lie, ⁴⁷ “Ogbokhoghuo o dohe ya lie ogbo khi ri amɛ batazi egbo ena mena? E she li mie Ayemhe-no-pfuase abi awa li mie ɔli.” ⁴⁸ Igho iPita o a ka ri eva oyi iJesu iKirisiti batazi we. Igho e gueye ɔli o nu wewe la agho ikukumi ogbele.

11

IPita o gueye eni e miesuo emini o riɛle

¹ Eni e ighuisomhi na keɛ ali eni e miesuo ni e la eke iJudia nya e suo khi egbo iJeta e li mie ungemhi oyi Eshinegba suo. ² Abi iPita o rɔ nga obini iJerusalemu, eni e miesuo ni e shɛle-a, ee shi iPita unu. ³ E ɛle ɔli, “Yeɛe u lo owa oyi egbo iJeta ni ɛa shɛle-a, u gbo la agho le eminale!”

⁴ Igho iPita o rɔte eke roli lo we eso abi a ga li me oni ingme nya. Oo we, ⁵ “Eoli iJopa mhi la a so iromhi, ni ukuku olesɛ o ro kia mhe alo-a, ni mhi ro me ime alo, mhi me khi emini o li abi ode ni o ze igo ene, o te idane tiemhile ashini mhi la. ⁶ Mhi bino elemhi ɔli, mhi me elamhako ni e ze awe-ene, ali elamhako ebuli, ali elamhako ni e tialo idi eke, ipfeli na idane e li la elemhi ɔli. ⁷ Igho mhi suo khi uruli o nu mhe ngme, oo mhe, ‘Vule, iPita gbe elamhi ena, ni u le.’

⁸ “Ama, mhiɛ ɔli, ‘Iye e, Onomhue! Mhi aa le eminale ni ɛa pfuase ni a ghuɛ ghuɛ abi a te bia mhe.’

⁹ “Oni uruli o gbo nu mhe ngme, oo mhe, ‘Emini Eshinegba o she ro pfuase, khi ke roli shi emhi ni qa pfuase.’ ¹⁰ Itese o li igbo mhesɛ abɔ ri egbolɔ kphase neni a rue oni ode nga idane.

¹¹ “Aghoagho, eni emose aase ni e te iSizeria nono mhe bhale, e lo owa ni mhi la le. ¹² Ayemhe o gueye mhe mhi deba we vu, mhia aa khe ako. Egbo osasa ena e te eoli iJopa kphase mhe je eoli iSizeria ni anye ro ga bhale owa oyi iKonilus. ¹³ Lolɔ o gueye anye abi o li me aɛni elemhi owa oyoli, ni o ɔli, ‘Ghie ogbo je iJopa ya lu omose ni a lu iSamɔ ni a gbo lo a lu iPita. ¹⁴ Lolɔ o ya gueye abi yeɛe ali apɛ a li ya mholi imiepfuese.’

¹⁵ “Abi mhi li i ngme, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we o abi o li rɔte igbaekele li tiemhile shi awa o. ¹⁶ Igho mhi yelee emini Onomhue o ngme ni oo, ‘Amɛ iJoni o rɔ batazi egbo, ama Ayemhe-no-pfuase a ke ro ya batazi e.’ ¹⁷ Abi o ro khia khi Eshinegba o she ri isomhopfa enabi o ro na awa abi awa ro mie iJesu iKirisiti Onomhue suo li na egbo ni e a khi iJu. Oghuo o khi mhemhe ni mhi ya nu Eshinegba khabo?”

¹⁸ Abi e ro suo ona se, e yemhe awolo-a, ee kueghie Eshinegba, ee lie, “Eshinegba o li ze ni egbo iJeta e li mu pfi ni e li mhue agbo na agboagbo.”

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la Atioki

¹⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo e kia gbhiaku eke iFonisha ali eke iSapurosi ali eoli Atioki itobɔ okholi ni a mu vule shi we o egheghe ni a ro gbe iSitivini-a. E kia gue oni usomhi ye egbo iJu weweghuo tse.† ²⁰ Eghuo o e rɔte eke iSapurosi ali eke iSairini bhale, e vu je eoli Atioki, e lili gue usomhi onete oyi Onomhue ye egbo iGiriki ²¹ Ekpabo oyi Onomhue o nu we la, Ebubu egbo e miesuo, e mu udu pfi deba Onomhue.

²² Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iJerusalemu e suo oni ingme, igho e ghie iBanabasi je eoli Atioki. ²³ Abi o ro ramhi agho, ni o ro me abi Eshinegba o li somhi-elemhi eni egbo, egbe e mu ɔli.

* 11:16 Li ze Ika 1.5 † 11:19 Li ze Ika 8.1-4

Q ri udu shi wẹ ọ e ri udu oyewẹ nya na Onomhūe. ²⁴ IBanabasi ọ khi egbegbi ogbo onete ni ọ mhue Ayemhe-nọ-pfuase ali irudunga oniemi. Ebubu egbo e ri itobo emini ọ riẹle mie Onomhūe suọ.

²⁵ Igho iBanabasi ọ je ẹli iTasosi ya nono iSolu. ²⁶ Abi ọ rọ mē ọli, ọ rue ọli je ẹli Atioki, e la agho ukpe oghuo, ee sese ebubu egbo. Elemhi ẹli Atioki a la te odode kpẹ lu eni e miesuo, iKirisiti enikeke.*

²⁷ Oni egheghe, emekeguele eghuo e rote ẹli iJerusalemu je Atioki. ²⁸ Oghuo elemhi eni emekeguele ni a lu Agabusi ọ vule, ọ guele abi Ayemhe ọ ghie ọli, khi ikhumi o ya pfi ushishi na eke iRomu nya. (Egheghe ni iKiladiusi ọ rọ khi Oghie iRomu nya ona o rọ bhale ya tse.)[§] ²⁹ Eniyẹ odukhoko eyi ijesu ni e la Atioki e gba ugbamhi, abi e li ya ri ikpaghio ghie usomhi ghi eni e miesuo ni e la eke iJudia, abi ogbogbo ọ mhue ekpabo ramhi. ³⁰ Igho e zela ikpagho kugbe, e rewe ghie iBanabasi ali iSolu usomhi ghi eni egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suọ na iJerusalemu.

12

Imhese-bino onofune

¹ Oni egheghe agho, oghie Erọdu ọ muno egbo eghuo ena igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suọ, ọ nono ni lolu nase we shi afue. ² Ọ ri unu bhale a ri uwere gbe ijemhisi ni ọ khi inyoghuo iJoni-a. ³ Abi ọ rọ mē khi o ti egbo iju ẹloe, ọ gbo mu iPita shi owa. Oni egheghe e rọ li ukpe ibuledi ni aa ri ifuma ma nye. ⁴ Ọ mu ọli se, ọ rọli shi owa ighumha, ọ ze ekhọl-okhue ikuwe asha ene ni e oghege egbe, e ri ẹloe shi ọli egbe. Erọdu ọ mholi ọli shi udu khi a kha da li oni ukpe se, lolu rue ọli lasele gboo, ni a gue ọli ẹzo.*

⁵ Igho a ri iPita shi owa ighumha, ama igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suọ e toto obo ọ sọ iromhi lu Eshinegba na li.

⁶ Eliyose ni Erọdu ọ kha rọ rue iPita lasele ogbeakolo, iPita ọ lese-a shi ifuabo eyi iku ekhọl-okhue aava, a ri iweghe eva ge ọli. Eni e khe ekhe aava elese e la ode unuekpe oni owa ighumha e khe ekhe. ⁷ Udemhija, ageni oyi Onomhūe ọ lole, igho akpa o la elemhi oni owa ighumha a ge. Oni ageni ọ pfi iPita emhi epfe, guise ọli le. Ọọ li, "Nyanya vule!" Utoghokpe, iweghe ni a sọ li e ku ọli abo kua.

⁸ Igho oni ageni ọọ li, "Ri ogbene oye mu oku, ri ekuẹ sọ." iPita ọ nyanya ligho. Ọọ li, "Ri itsua eye sọ, ke deba mhe." ⁹ Igho iPita ọ deba li je olase oni owa ighumha, ama ọa lese khi emini oni ageni ọ riẹle khi egbegbi ingme lo, ọ dabi khi ẹlena lolu ii la. ¹⁰ É dọse eni e khe ekhe eni odode ali

enuzava. E bhale ode unuekpe akhuli ni a rote a lasese shi ifui apfe. Oni ode unuekpe akhuli lolighuo o khueghie-a. E rote ọ dọse. Abi e rọ kia ifui apfe le dege, oni ageni ọ kelea.

¹¹ Igho egbhali eyi iPita e na ya to. Ọọ, "Ena mhi lese, ni ọa mhue akhokhomhe khi Onomhūe ọ ghie ageni oyoli, ọ ka pfa mhe shi eke obo oyi Erọdu ali emini egbo iju ẹ sa khi mhi ya me nya."

¹² Abi egbhali eyoli e rọ na ya to se, ọ je owa oyi iMeli ni ọ khi inyọ iJoni ni a gbolo ẹ lu iMaki. Agho eni e miesuo e legba la a sọ iromhi. ¹³ IPita ọ kpheli ode na olase. Igho omeshi ni ọ ga ogbo ni a lu iRoda ọ bhale ya mie ọli unu. ¹⁴ Abi ọ rọ suọ uruli oyi iPita, oghelẹ o vọ ọli udu. Ọa je okpe ode-a ne, ọ nyanya nyene egbe ukhoko ya tsesẹ gueye we, "IPita ọ she jele!"

¹⁵ Eẹ ọli, "Ujili ọọ kphe!" Ama ọ li khi egbegbi ingme lolu e ngme. Igho ẹ ọli, "Ayemhe olimhi oyoli lo!"

¹⁶ Ama iPita ọ kiele kpheli obo ode. Abi e ke rọ khueghie oni ode-a, e me khi lolu lo. Abọ e sha we. ¹⁷ Ọ ri obo gbe we akhiakhia. Ọ tigbe gueye we abi Onomhūe ọ li rue lue owa ighumha le. Ọọ we, "A gueye ijemhisi ali eni e miesuo eni e kpole." Igho ọ vu je oboese.

¹⁸ Ogbeakolo, ozughu o lo iteva oyi eni ekhọl-okhue le shi abi iPita ọ li kia. ¹⁹ Abi Erọdu ọ rọ ọ e lolo nono iPita kia gase, ni ọa rọ mē ọli. Ọ ri eni ẹe khe ekhe egbo gue ẹzo. Ọọ a gbolo we-a.

Eghuli oyi Erọdu

Abi a rọ mē enana se, Erọdu ọ rote eke iJudia je iSizeria ya la ukuku egheghe.

²⁰ Elemhi e lolo bi Erọdu deba egbo iTai ali iSidoni. Igho eni egbo e to ukhomhi ma, ee dua abi e li ya me asha nu oni oghie shito ngme. Abi iBilasitosi ni ọ khi adogeli oyi oghie e rọ lama shi we ọ, e tigbe lama khi wewe e ya lema oghie ni wewe e rọ riẹle. Itobo khi ẹli oyi oni Erọdu eni egbo e rote me eminale e de.

²¹ Oni oghelẹ o ramhi Erọdu ọ gbanọ itsua oghie eyoli, ọ shito ukpekhomhi oghie oyoli. Ọ nu eni egbo ọ ngme. ²² Eni egbo e ku unu-a nyoghoo, e li, "Uruli oyi Eshinegba na, ọa ke khi oyi ogbo." ²³ Utoghoo kpe ageni oyi Onomhūe ọ pfi Erọdu emhi, itobo khi ọa ri eke na Eshinegba. Ekhọli e ri ọli le. Ọ ghu eghuli osoli.

²⁴ Ungmemhi oyi Eshinegba o gbhiaku ashaka, oo ge sho. ²⁵ IBanabasi ali iSolu e rote iJerusalemu, obini a ri ikpagho ghie we usomhi je jele. Abi e rọ ọ jele, e rue iJoni ni a gbolo ẹ lu iMaki mhue obo.

* 11:26 Egbo eni e ngeli a bi ijesu iKirisiti a lu iKirisitiani.

§ 11:28 Li ze Ika 21.10 * 12:4 Li ze Okialii 12.1-27

13

A zę iBanabasi ali iSolu ghie usomhi

¹ Emekeguele ali eni e seşe e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suņ ni o la iAtioki, ni e khi iBanabasi, ali iSamō ni o khi oĝbo oĝishi, ali iLushōsi oņgi iSairini, iMaini oņi a ga kuęle ęli ali oĝhie Erōdu, ali iSolu. ² Abi e li i kuęĝhie Oņomhuę ni e li i pfi azumhi, Ayemĝe-ņo-pfuase oĝ we, "A zę iBanabasi ali iSolu-o lase na mĝe ni e ya gbe akanya ni mhi lu wę shi." ³ E pfi azumhi, e ri abo nga wę ukhomhi so iromhi na, e ghie wę vu.

Elemhi iSapurosi

⁴ Ayemĝe-ņo-pfuase o ghie iBanabasi ali iSolu je iSelusha aĝho e te lo oĝo oĝe je eke ni oku o khi shi na lu iSapurosi. ⁵ Abi e ro ramhi ęoli iSalamisi, e la owa ugamhi oyi eĝbo iju gue unĝmemhi oyi Eshineĝba le. Iĝoni na a gbolo ę lu iMaki o la aĝho ri abo da wę oni akanya.

⁶ E kia je ukiekie iSapurosi ni o kpole nya, e bhale ęoli iPafosi. Aĝho e ya e obo ni a lu iBajisosi oņgi iju ni o li ęoli, ni o khi omekeguele oyi eĝbholi. ⁷ Loli o khi omole oņi igovunō ni o la oni eke, eva oyi oņi igovunō khi iSajosi iPolosi ni o khi otsęĝbhe. Oņi igovunō o lu iBanabasi ali iSolu itobō khi o nono ni loli suņ unĝmemhi oyi Eshineĝba. ⁸ Ama oņi iBajisosi ni o lię Elimasi ni o li obo, o tsua ozughu lo aĝho le ini oņi igovunō o khi me asha miesuō. ⁹ Iĝho iSolu ni a lię lu iPolu, ni Ayemĝe-ņo-pfuase o vō egbe, o feļi oņi obo chii. ¹⁰ Oo li, "Yeęe omi oĝphaghie! Yeęe obe eminete ni u wa li ikenęęe. Eļę u ya rote imu-unĝmemhi oyi Eshineĝba pfi ukhomhi kpoĝe lasele?" ¹¹ Memena Eshineĝba o ya nise obo oyoli ti e, u ya zę alo, wa ke gbo dobe ya me ugemhi oyi ovō ukuku eĝĝeĝhe ne."

Aĝho aĝho, Elimasi o me khi alo eyelue e bi obili-a, Oo bibi, oō nono oņi o ya mu ęli obo ke kia. ¹² Abi oņi igovunō o ro me ingme ni a me, o miesuō, irari khi osęę ingme oyi Oņomhuę o ri abo sha li.

Atioki ni o la elemhi iPisidia

¹³ IPolu ali apfoli e rote iPafosi lo oĝo oĝe da oka oniemhi je iPeriga, ni o khi ęoli ni o la iPafilia. Ana iĝoni ni a gbolo ę lu iMaki o pfi wę shi nyene egbe je iJerusalemu. ¹⁴ E rote iPeriga je ęoli iAtioki ni o la eke iPisidia. Oĝbeļę iyemĝe oyi iju, e lo owa ugamhi ya shito. ¹⁵ Abi e ro rote ebe ishi oyi iMosisi ali ebe eyi emekeguele zę se, eni eę mĝeşe shi oni owa ugamhi e ghie usomhi ya gueęę iPolu ali iBanabasi, eę we, "Inyoghuo anye, ini a mhōli unĝmemhi ni a me ya guele ni

o ya ri udu shi eĝbo o, a ke ngme." ¹⁶ IPolu o vule migha o ri abo nu wę ngme. Oo, "Eę eĝbo iZireni ali eę iĝeta ni a ga Eshineĝba a ri esō shi mĝe eke! ¹⁷ Eshineĝba oyi eĝbo iZireni o zę eni e bia awa, loli o ręwe khi eĝbo eniemhi, oni eĝĝeĝe e khi epfese shi eke iĝipiti. Eshineĝba o ri ekpabo eyoli wolō wę eke iĝipiti lasele." ¹⁸ Elemhi ikpe eĝbhueva o ri abo mu udu na e elemhi oĝadabe ifufu. ¹⁹ Edeļi ishilua o pfusea eke iKena. O ri eke oyewę na eĝbo eyoli le ugu. ²⁰ Elemhi ikpe eĝbhue-uye ali eva ali ikpe igbe (450) a me ingme enana. §

"Abi a ro me ena se, o ri esō-ęzō na wę ni ee mĝeşe, ya ramhi eĝĝeĝe oyi iSamueni omekeguele. ²¹ Iĝho eni eĝbo e mhila Eshineĝba o ri oĝhie na węwe, Eshineĝba o rue iSolu omi iKishi oyi unuekpe oyi iBejami na wę. Loli o khi oĝhie oyewę elemhi ikpe eĝbhueva." ²² Abi Eshineĝba o ro rue iSolu oĝhie le, o ri iDefidi le oĝhie na wę. Ingme ni Eshineĝba o ngme shi iDefidi egbe na, 'Mhi she me khi iDefidi omi ijese o khi omōse oņabi udu oyemĝe oō nono, o ya rieļę oĝhuemĝe oyemĝe nya.' [†]

²³ "Rote unuekpe oyi oņi iDefidi, iJesu ni o khi Omiepfuese oyi eĝbo iZireni o te bhale, abi Eshineĝba o li roli shobo. ²⁴ Neni iJesu o bhale, iĝoni o she kpe gueęę eĝbo iZireni e ti olamĝe le, e mupfi deba Eshineĝba, eĝĝeĝe aĝho ni a batazi we. [‡] ²⁵ Abi iĝoni o ro gbe akanya se, o mhila eni eĝbo, oō, 'Oghuo a khokho mĝe shi? Mhi aa khi oņi a migha a kĝe. Oņi o ya bhale ini mhi gbe akanya oyemĝe se, mhi aa fu te ni mhia tagĝie uli ekuę ni o so-a.' §

²⁶ "Inyoghuo-mĝe imi Aburaamu, ali eę iĝeta ni a na ulishi Eshineĝba ni a la akana, oni unĝmemhi imiepfuese ona, oyawa lo! ²⁷ Eĝbo ni e la iJerusalemu ali eni eę mĝeşe na wę, ęa lęşe iJesu shi Omiepfuese. Ama igbe-a ni e gbe iJesu-a, o ri emini emekeguele ee ngme, ni ee zę kĝeşe wę eļę iyemĝe kpa bhale ya tse. ²⁸ Abi o tseku khia khi ęa me ęzō gue shi ęli egbe, eę li ipaleti o zę ni a gbe ęli-a." ^{*} ²⁹ Abi e ro rieļę emini Ebe-no-pfuase o ngme shi ęli egbe se, e rue ęli apfida tiemhile, e roli to uji. [†] ³⁰ Ama Eshineĝba o rote eghuli guise ęli le. ³¹ Oĝbeļę ebubu o ri eĝboli kĝeşe eĝbo eni e nu ęli rote iGalili je iJerusalemu. Węwe e ke pfi otsęę shi ingme oyoli kĝeşe eĝbo eyawa. [‡]

³² "Eri anye bhale akana ni anye ya ri oni usomhi onete na e, ikhi ishobo ni Eshineĝba o shi na eni e bia awa. ³³ O she ri oni ishobo

* 13:17 Li zę Okiali 1.7; 12.51 † 13:18 Li zę iNoba 14.34; iDeut 1.31 ‡ 13:19 Li zę iDeut 7.1; iJosh 14.1 § 13:20 Li zę iDeut 7.1; iJosh 14.1 * 13:21 Li zę 1 iSam 8.5; 10.21 † 13:22 Li zę 1 iSam 13.14; 16.12; iWolo 89.20 ‡ 13:24 Li zę iMak 1.4; iLuk 3.3 § 13:25 Li zę iMat 3.11; iMak 1.7; iLuk 3.16; iĝon 1.20,27 * 13:28 Li zę iMat 27.22-23; iMak 15.13-14; iLuk 23.21-23; iĝon 19.15 † 13:29 Li zę iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iĝon 19.38-42 ‡ 13:31 Li zę Ika 1.3

ona tşę na awa imi wę, abi ọ li guise iJesu le. Abi a li kęķę ọli shi ebe Iwolo ni uzeva, khi, “‘Omimhę u khi, ogbe namo, mhęmhę mhi khi Itę.’

³⁴ Abi Eshinęgba ọ rọte eghuli guise ọli le, ni ọa zę ọli ghu kę-a, o mu ma ungmęmhi oyọli ni ọ la lię. §

“‘Mhi ya ri ikhivọşę nọ pfuasę, ni a ri egbe ę nga egbegbo ni mhi shobọ na iDefidi nę.’

³⁵ Ighọ ọ kie gbo li ngme ọli shi ashese.*

“‘Waa ya zę ni ọni ọ pfuasę oyę ọ ghu kę-a.’

³⁶ “Irari khi eri iDefidi ọ ga Eshinęgba abi ọ rọ la agbo, igbo ọ ghu-a, a ri ọli tọ mama eni e bia li. Ọ kę-a shi elemhi uji. ³⁷ Ama idiegbe oyi iJesu ni Eshinęgba ọ rọte eghuli guise le, ọa kę-a.

³⁸ “Irarighọ, inyoghuo, anye tse abọ yę ę khi obọ oyi iJesu a te ya mhọli igbe olamhę kua. ³⁹ Ọnini ọ da mie ọli suọ ne, a she pfa na li, ọa ke lue shi emini Ushi oyi iMosisi ọa dobe pfa na wę shi. ⁴⁰ A mhue ęgbhę, ini emini emekeguele e ngme o khi ya tşę shi ę egbe, ni ęę,

⁴¹ “‘A ghe i, ęę ni a ri Eshinęgba a li egia Qshabọ ọ sha ę, a pfua. Irari khi mhi ya rięlę emhi egheghe oyę ę ni aa ya mie shi ghue,

ini ogbo ọ tseku gue ọli ye ę.’”†

⁴² Abi iPolu ali iBanabasi e rọ rọte oni owa ugamhi vu, eni ęgbọ e gbo lu wę e nyenę egbe bhale ogbęlę ugamhi olese ya nu wewę ngme oni ungmęmhi. ⁴³ Abi oni ilegba o rọ gbhia khuse, ęgbọ iJu ali ęgbọ iJeta eni e she mu pfi bhale ugamhi oyi ęgbọ iJu, e kpikpi i deba iPolu ali iBanabasi. iPolu ali iBanabasi e ye wę ude, e kie ke deba okhale ni ęa fu tę ni Eshinęgba ọ rięlę na wę.

⁴⁴ Eļę iyemhęa ni o deba li, ęgbọ ni e la oni ęoli nya e legba ni e ri esọ shi ungmęmhi oyi Eshinęgba. ⁴⁵ Abi ęgbọ iJu e rọ mę oni ilegba, ee kpe ofuma, ee kholo ingmęmhi zu iPolu unu, e tsue ọli.

⁴⁶ Ama iPolu ali iBanabasi e ngme ungmęmhi igbedu, ę li, “‘Eę a khi eni anye kha mema kpę gue ungmęmhi oyi Eshinęgba yę neni o ramhi ęgbọşę egbe. Ama abi a ke rọ kie oni ungmęmhi ni aa rọ sa khi o ti ni a mhọli agbo na agboagbo eghọ, mena, anye ya zę ę obọ, anye deba ęgbọ iJeta. ⁴⁷ Irari khi ona khi omhęşę ni Ọnọmhue ọ mhęşę na anye, ni ọ ręę.‡

“‘Mhi she rę ę khi

ąkpá na ęgbọ iJeta, ni agbo nya e mhue imiepfunese.’”

⁴⁸ Abi ęgbọ iJeta e rọ suọ ona, ee gheļę, ee kuęghię Eshinęgba shi oni ungmęmhi, ęgbọ eni a she zę shi agbo na agboagbo, e mie iJesu suọ.

⁴⁹ Oni ungmęmhi oyi Ọnọmhue ọ gbhiaku asha kpa oni eķę. ⁵⁰ Ama ęgbọ iJu e tanọ shi ikpotso ni ęę na ulishi Eshinęgba ni a mu ekpę a na ali ekhemhüę eyi oni ęoli. E şęşę ęgbọ ni e mu okhọli onięmhi vule shi iPolu ali iBanabasi e, e khu wę fię lase oni ęoli. ⁵¹ Ama eni eniyę odukhokho eyi iJesu e kpishi itutu awę shi eķę, ni e pfi ọtşęļę mu eni ęgbọ. E rọte aghọ doşę je ęoli iKoniomu. § ⁵² Oghęļę ali Ayemhę-nọ-pfuasę ọ lo eni e miesuọ eghọ egbe.

14

Emini a mę iKoniomu

¹ iPolu ali iBanabasi e lo owa ugamhi oyi ęgbọ iJu obini iKoniomu, abi e kie kpę ę li. E lolo gue ę ngme ungmęmhi ni o lo ęgbọ esọ, ni o ri ebubu ęgbọ iJu ali iJeta miesuọ. ² Ama ęgbọ iJu ni ęa lama miesuọ, e tanọ ęgbọ iJeta abọ ni elemhi o yese wę-a deba eni e miesuọ. ³ Ighọ iPolu ali iBanabasi e kushi aghọ tşęşę, e ri igbedu u ngme ungmęmhi oyi Ọnọmhue ni ọ pfi ọtşęļę shi ungmęmhi okhale oyọli, rọte ekpabọ ni ọ rọ na wę ę gbe akanya ọnyalọa ali ọshabọ. ⁴ Okemhi o lo oni ędęli le, ęgbọ eghuo e kugbe ęgbọ iJu ọ, eghuo ọ e la ukhokho oyi ighiusomhi na kęę. ⁵ Ighọ ęgbọ iJeta eghuo ali ęgbọ iJu ali enighię eyęwę, e gba abi e li ya gbe wę ali abi e li ya tonu wę eķę. ⁶ Abi eni ighiusomhi e rọ suọ ona, e na je ęoli iLisitira ali iDębi ni o la eķę iLikaonia ali ęoli elese ni e mama wę. ⁷ Aghọ e la a gue usomhi onete le.

Elemhi iLisitira ali iDębi

⁸ Ọmọşę oghuo ọni a bia ọkhomhi ni ọa kia ghue abi a te bia li, ọ li la oni iLisitira. ⁹ Ọ shitọ aghọ ri esọ shi ungmęmhi ni iPolu ọọ ngme. iPolu ọ mę khi ọ mhọli irudunga ni o dobe ya rọ li ze, iPolu ọ bino ọli chii. ¹⁰ Ọ tşęşę leghe, ọọ, “‘Vule migha!’” Ọni Ọmọşę ọ ti vule, ọọ kia gasę.

¹¹ Abi eni ęgbọ e rọ mę akanya ni iPolu ọ gbe, e ngme ęlęmhi iLikaonia, ee tşęşę, ee lię, “‘Iitsa e mele ęgbọ-a bhale iteva oyawa ol!’”

¹² Eva ni e lu iBanabasi khi iZeusi,* itobọ khi iPolu khi ọni ọ mema e ngme, e lu ọli Amęşę.†

¹³ Ọni ọọ luasę oni olitsa iZeusi, ni okula oyọli o la ukhokho apfę oni ęoli, ọ muno ena enokpo ali idodo je oni odę unuękpę oyi oni

§ 13:34 Li zę Aza 55.3 * 13:35 Li zę Iwolo 16.10 † 13:41 Li zę Abak 1.5 ‡ 13:47 Li zę Aza 42.6; 49.6 § 13:51

Li zę iMat 10.14; iMak 6.11; iLuk 9.5; 10.11 * 14:12 iZeusi: iZeusi o khi ọga iyemhę ni ęgbọ iGiriki e ga. Ishęghuo a lu ọli iJupita. Olitsa ọleşe ni a lu Amęşę ęę khi ọ khi aghiusomhi oyọli † 14:12 Amęşę: Amęşę o khi eva oyi olitsa ni ęgbọ iGiriki e ga. Eri ęgbọ iGiriki ena e lię khi aghiusomhi oyi iyemhę elese

ɛoli, itobɔ khi lɔli ali eni ɛgbɔ ee nono ni wɛwɛ ya luasɛ iBanabasi ali iPɔlu abi ilitsa.

¹⁴ Abi iBanabasi ali iPɔlu e rɔ suɔ emini eni ɛgbɔ e mu egbe khi e ya riɛɛ, e nyano itsua shi egbewɛ uruli, e nano lo eni ɛgbɔ ifuabo. Ee tɛsɛɛ liɛ, ¹⁵ “Elo e zɛ khi a li na?” ɛgbɔ enabi ɛɛ anye khi! Ungmemhi usomhi onete anye rɔ tse abɔ khasɛ ɛ, ni a rɔte ugamhi afuɛ mu pfi deba ɛshinɛgba ni ɔ laɔ, ni ɔ ma ekɛ ali ukhuli ali okɛ oniemhi ali emini e la elemhi wɛ nya.[†] ¹⁶ ɛghɛghɛ ni o dosɛ, ɛshinɛgba ɔ zɛ ni ushishi ogbɔgbɔ ɔ ngeli abi o ghɔle ɔli. ¹⁷ Ama ɔ kie rɔte akanya onete oyoli ri ɔlɛɛ khasɛ khi lɔli laɔ, lɔli ɔ rɔte idane e ruɛsɛ amɛ shi emhi ɛkɔmhi shi ɛghɛghɛ, lɔli ɔ ri eminale na ɛ ɛ le, ɔ ri ogheɛ ɛ shi ɛ udu. ¹⁸ Abi iPɔlu ali iBanabasi e riɛ lina nu wɛ ngme ingmemhi ena, ɛa kie doɓɛ mu wɛ gba e khi luasɛ ɛwɛ abi ilitsa.

¹⁹ ɛgbɔ iJu eghuo e rɔte Atiɔki ali iKoniɔmu bhale, e ri eta-ɔlɛɛmhumu ti eni ɛgbɔ mama egbe, e tono iPɔlu eɛɛ, e tialɔ ɔli ekɛ fiɛ je ukhokho oni ɛoli, e dabi khi ɔ she ghua. ²⁰ Ama abi eni e miesuo e rɔ le gasɛ ɔli, ɔ vule, ɔ nyenɛ egbe je ifuapɛ ni a la tono ɔli eɛɛ. Ogbeakɔlo, lɔli ali iBanabasi e je ɛoli iDɛbi.

²¹ iPɔlu ali iBanabasi e gue usomhi onete le elemhi iDɛbi, ebubu ɛgbɔ e miesuo. Ighɔ e nyenɛ egbe je iLisitira ali iKoniɔmu ali Atiɔki ni o la iPisidia, ²² e ri udu shi eni e miesuo ɔ e ri igesikia migha shi oni irudunga. ɛɛ wɛ, “Neni awa lo ɛghiele oyi ɛshinɛgba, awa ya mɛ anasɛmɛ.” ²³ Elemhi igbaa nya eyi eni e mɛ iJesu iKirisiti suɔ ɔdɔda, ee zɛ egbhali shi, ee pfi azumhi sɔ iromhi na wɛ rɛwɛ nga Onɔmhuɛ ni e regbenga obɔ. ²⁴ Abi e rɔ kia gasɛ ekɛ iPisidia se, e je ekɛ iPafia. ²⁵ Abi e rɔ la ɛoli iPɛga gue usomhi onete le se, e te aghɔ je ɛoli Atalia.

²⁶ Aghɔ e te lo okɔ-okɛ oniemhi nyenɛ egbe jele obini Atiɔki; Ashini eni e miesuo e ke la sɔ iromhi na wɛ rɛ wɛ nga okhale oyi ɛshinɛgba obɔ shi akanya ni e ye ya gbe se. ²⁷ Abi e rɔ jele Atiɔki, e lu eni e miesuo tigbili, e gueyɛ wɛ ikanya ni ɛshinɛgba ɔ rɛ wɛ gbe ali abi ɔ li khueghie odɛ-a na ɛgbɔ iJɛta ni e miesuo. ²⁸ E nu eni e miesuo la akaghɔ tɛsɛ.

15

Ilegba ni a mhɔli shi iJerusalɛmu

¹ ɛgbɔ eghuo e rɔte ekɛ iJudia bhale Atiɔki, ee sɛsɛ eni e miesuo khi, Ini aa li shelɛ wɛ-a abi Ushi oyi iMosisi o ngme ɛa ya khi eni a miepfuese.* ² Onana o pfi ingme ni o zɛ khi iPɔlu ali iBanabasi e nu eni ɛgbɔ ni e rɔte iJudia bhale e khako. Irarighɔ, a zɛ iPɔlu ali iBanabasi ali eni e miesuo elese e nga

iJerusalɛmu ya mɛ ighiusomhi na kɛɛ ali eni egbhali shi oni ingme.

³ Ighɔ e ghie wɛ e ke lɛ, abi e li rɔte ekɛ iFonisha ali iSameria dosɛ ɛ lɛ, ee gueyɛ ɛgbɔ abi ɛgbɔ iJɛta e li mu pfi deba ɛshinɛgba. Onana o pfi ogheɛ oniemhi na eni e miesuo. ⁴ Abi e rɔ ramhi iJerusalɛmu, eni e miesuo ali eni egbhali ali ighiusomhi na kɛɛ, e mu wɛ epfɛse. Eni a ghie usomhi e gueyɛ wɛ ikanya ɔdɔda ni ɛshinɛgba ɔ rɔte obɔ oyɛwɛ gbe. ⁵ Ama eni e miesuo eghuo ni e la otu iFarisi e vule, ɛɛ li, “ɛgbɔ iJɛta e mema shelɛ-a. A gueyɛ wɛ e ri Ushi oyi iMosisi ke gbe akanya.”

⁶ Ighiusomhi na kɛɛ ali eni egbhali e ye ochi shi oni ingme ona. ⁷ Abi e rɔ khako shi ɔ tɛsɛ se, iPita ɔ vule, ɔɔ wɛ, “Inyoghuo, a lɛsɛ khi ɛghɛghɛ ni o dosɛ, ɛshinɛgba ɔ rɔte iteva oyɛ ɛ zɛ mhɛ mhi ka gue oni usomhi onete ye ɛgbɔ iJɛta ni e mɛ asha suɔ, ni e miesuo.[†] ⁸ ɛshinɛgba ni ɔ lɛsɛ isamhi ni e la ogbɔkpa udu, ɔ ri Ayemɛ-no-pfuasɛ na ɛgbɔ iJɛta, rɔ rɔli khasɛ khi lɔli li mie wɛ, ɛzɛzɛ abi ɔ li li mie awa.[‡] ⁹ Qa ri ikhiɔda shi iteva oyawa ali wɛwɛ, irari khi ɔ khueɛ udu oyɛwɛ-a pfuasɛ itobɔ khi e miesuo. ¹⁰ Memena, elo ɔ zɛ khi a nono ni a mhɛsɛ ɛshinɛgba bino, ni a rɔ ɔ sheli iJɛta ni e miesuo itsua ni awa ali eni e bia awa ɛa doɓɛ tsua? ¹¹ Iiye e! Awa lama shi ɔ khi okhale oyi iJesu iKirisiti Onɔmhuɛ o mie awa pfuese, ighɔ li khi wɛwɛ.”

¹² Oni igbaa e tsaghiɛ-a tsukɛ, abi e rɔ suɔ ɔlɛɛ eyi ɔnyaloo ali ɔshabɔ nya ni ɛshinɛgba ɔ rɔte obɔ oyi iPɔlu ali iBanabasi gbe iteva oyi ɛgbɔ iJɛta. ¹³ Abi e rɔ ngme se, iJemhisi ɔɔ, “Inyoghuo, a ri esɔ shi mhɛ ekɛ! ¹⁴ ISamɔ iPita ɔ lɛsɛ guele abi ɛshinɛgba ɔ li mhɔli omuegbe shi ingme oyi ɛgbɔ iJɛta, ni ɔ rɔte elemhi wɛ sanɔ ɛgbɔ, rɔ mele ɛgbɔ eyoli-a. ¹⁵ Onana o ri emini emekɛguele e kɛkɛ shi Ebe-no-pfuasɛ bhale ya tɛsɛ, ni ɔɔ,

¹⁶ “ ‘Ini a mɛ enana se,
mhi ya nyenɛ egbe bhale,
mhi rue eghiele oyi iDefidi
gbo nyenɛ egbe bhale,
mhi riɛɛ ikpukpu-igbe
ni e de kua oyoli ma,
mhi gbo zese ɔli-a.

¹⁷ Isheghɔ ɛgbɔ ni e kpole nya
e nyenɛ egbe bhale deba Onɔmhuɛ,
ɛgbɔ iJɛta nya ni mhi lu,
e bhale ya khi eyemɛ,
Onɔmhuɛ ɔ ngme ghɔ,
ni ɔ riɛɛ emhi ena.’

¹⁸ Lɔli ɔ she kpɛ zɛ

ni a lɛsɛ ona shi ekɛ agbɔagbɔ.[§]

¹⁹ “Abi mhi sɔ ɔ shi khi, awa khi pfi ɛgbɔ iJɛta ni e nyenɛ egbe bhale deba ɛshinɛgba lo ɔmunu. ²⁰ Awa ri ochoghɔ kɛkɛ ebe ya

‡ 14:15 Li zɛ Okiali 20.11; Iwolo 14.6 * 15:1 Li zɛ iLev 12.3 † 15:7 Li zɛ Ika 10.1-43 § 15:8 Li zɛ Ika 2.4; 10.44

§ 15:18 Li zɛ Emɔ 9.11-12

gueyē wē, e khi ke le eminale ni a rō luase ikhumhi. Awa gbo gueyē wē e khi ke ku itseḅo, e khi ke le ḅlamhi ni aa fa uruli, e khi ke da ḅliā.* 21 Irari khi o she tēḅē ni a te la owa ugamhi e zē ebe Ushi oyi iMosisi ḅlē Iyemḅea kpa, a ri ingme oyōli e tse aḅo ifui ḅoli kpa.”

22 Igho ighiusomhi na keḅē ali eni egbhali ali eni e miesuḅ nya e te eni eḅḅo zē emōse aava ni a mu ekpē e na ma iḅḅu ali iBanabasi egbe, je Atiḅki. Ijudasi iBasabasi ali iSalasi e zē. 23 Ebe ni e keḅē rō ghie wē usomhi na:

Anye ighiusomhi na keḅē ali eni egbhali ni anye khi inyoghūo e, anye tḅē eḅ Inyoghūo anye ni a khi eḅḅo iḅḅa ni a la Atiḅki ali iSiria ali iSilisha.

24 Anye suḅ khi eḅḅo eghuo e rōte anye iteva vu ni o khia khi ḅa khi anye ghie wē, ni e bhale ya nu e ngme ingmemhi ni oo yese e elemhi-a ali ni oo nasē e udu. 25 Irarigho, anye rō kugbe ghie emōse eghuo ghi e, e deba iBanabasi ali iḅḅu emōle anye bhale. 26 Emōse ena e she ri aḅḅo oyewē shi okḅena itobḅo eva oyi iJesu iKirisiti Onḅmḅue. 27 Irarigho, anye rō ghie ijudasi ali iSalasi ni e ri unu gue emini anye keḅē shi ebe ye e. 28 O ti Ayemḅe-no-pfuasē ali anye ḅloe, ini anye khi ri itsua elese nasē e tsua dōḅē ishi enana. 29 A ti egbe eminale ni a rō luase ikhumhi le, a khi ke da ḅliā, a khi le ḅlamhi ni aa fa uruli. A khi ku itseḅo. O ma a ti e egbe ini a lase emhi enana le.

Eshineḅba o nu e la.

30 Eni emōse ni a ghie usomhi e vu ya tiemhi Atiḅki. E ti eni e miesuḅ nya gbili, e ri oni ebe na wē. 31 Abi eni eḅḅo e rō zē oni ebe se, oghēle o vḅ wē elemhi itobḅo khi usomhi onete ni o ri udu e shi oḅḅo o o tsua. 32 Ijudasi ali iSalasi ni e khi emekḅuele e nu wē ngme ebubu ingmemhi ri udu shi wē o, e zese wē-a. 33 E nu wē la agho ukuku eḅḅeḅe, eni e miesuḅ e tḅē wē okhila. Wēwē ni a ghie usomhi e nyenē egbe je iJerusalemu deba eni e ghie wē. 34 [Ama iSalasi o lama nu wē la agho.] 35 Iḅḅu ali iBanabasi e la Atiḅki, wēwē ali eḅḅo elese e la agho o ḅḅē, ee tse aḅḅo ungmemhi oyi Onḅmḅue.

Iḅḅu ali iBanabasi e vase egbe-a

36 Abi ebubu ogbeḅe e rō dōḅē, iḅḅu o gueyē iBanabasi, oḅ li, “Awa nyenē egbe je ḅoli ni awa te dōḅē ni awa ya bino eḅḅo ni awa gue ungmemhi oyi Onḅmḅue ye, ni awa mē abi e ke laḅ shi.” 37 O ghōle iBanabasi ni e tsua iḅḅoni ni a gbolo e lu iMaki ma egbe vu. 38 Ama ḅa ghōle iḅḅu ni e tsua li. Itobḅo khi ḅoli iḅḅoni ni a gbolo e lu iMaki ḅa nu wē gbe ikanya ramhi ukpeḅē ni o rō tsua wē kua eḅē iPafilā vu, o sḅ ukhokho gbe wē.† 39 Iḅḅu

ali iBanabasi e mḅoli ekhako ni o toto shi ingme ona, e kemhi egbe. iBanabasi o rue iḅḅoni iMaki ma egbe, e lo oḅo-oḅe oniēmhi da je iSapuroḅi. 40 Ama iḅḅu o pfi oḅo rue iSalasi, e vu abi eni e miesuḅ e rō sḅ iromhi na wē, rē wē nga okhale ireḅloe-khu oyi Onḅmḅue se. 41 E kia rōte eḅē iSiria ali iSilisha, e ri udu u shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suḅ o.

16

ITimoti o deba iḅḅu ali iSalasi

1 Iḅḅu o bhale ḅoli iḅḅe ali iLisitira, ashini oḅo odukhokho ni a lu iTimoti o la. Inyoli ni o li miesuḅ o khi ḅngi iḅḅu, ama itali o khi ḅngi iGiriki. 2 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suḅ ni e la iLisitira ali iKoniḅmu nya e ngme onete oyi iTimoti. 3 Iḅḅu oḅ nono ni loḅi ri iTimoti ma egbe vu, igho o sheḅē ḅli-a. Itobḅo khi eḅḅo iḅḅu ni e la oobḅo e ga leḅē khi ita iTimoti khi ḅngi iGiriki lo. 4 Abi e li kia ḅoli i gase, e seḅē eni e miesuḅ ilamashi ni ighiusomhi na keḅē ali eni egbhali ni e la iJerusalemu e keḅē shi ebe na wē, e gueyē wē, e rēwē gbe akanya. 5 Igho igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suḅ, e fu u shi irudunga, ee bua shi o ḅlḅka.

IMEḅē ni iḅḅu o mē obini iTiroasi

6 Iḅḅu ali eni e ga kia, e rōte eḅē iFirigia ali iGalesha, itobḅo khi Ayemḅe-no-pfuasē oḅa zē wē gue usomhi onete le eḅē Esha. 7 Abi e rō ramhi eḅē iMisia, ee nono ni wēwē e lo elemhi eḅē iBitinia, ama Ayemḅe oyi iJesu ḅa zē wē lo. 8 Igho e rōte eḅē iMisia dōḅē je iTiroasi. 9 Eḅiyōḅē eḅḅeḅo iḅḅu o mē ime-alo, o mē khi ḅngi iMasidonia o migha a lema, “Bhale iMasidonia ni u ya kpaghie anye oḅo!” 10 Abi iḅḅu o rō mē oni imeḅē se, anye mu egbe e le iMasidonia, itobḅo khi anye leḅē khi Eshineḅba o shi lu anye, anye je agho ya gue usomhi onete le.

ILidia o mu pfi

11 Anye rōte iTiroasi lo oḅo-oḅe oniēmhi da oḅē oniēmhi je iSamotirasi, ogbeaḅḅo, anye te agho je iNiapolis.

12 Agho anye te je ifuapfē oyi iFilipi ni o khi ḅoli ni o mu ḅloe shi eḅē iMasidonia ni ebubu eḅḅo iRomu e ngeli. Anye ga la agho ebubu ogbeḅe.

13 Ogbeḅē iyemḅea oyi eḅḅo iḅḅu, anye te oni ḅoli vu je oni oḅē, ashini anye khokho khi eḅḅo iḅḅu ee lona shi iromhi isḅḅo. Anye shitḅo nu ikpotso ni e legba agho ngme. 14 Okpotso oghuo elemhi wē ni o ri eso shi eḅē khi iLidia ḅngi iTiatira, ḅni o ri ide eyilē e dē. O khi okpotso ni oḅ na ulishi Eshineḅba. Abi iḅḅu o li i ngme, Eshineḅba o khueghie ḅli udu-a shi oni ungmemhi. 15 Abi a rō batazi ḅli ali apḅoli se, o lu anye je owa oyōli, oḅ anye, “A

* 15:20 Li zē Okiali 34:15-17; iLev 17:10-16; 18:6-23 † 15:38 Li zē Ika 13.13

kha lešẹ khi egbegbi ọni ọ miesuo mhi khi, a bhale ya ku shi na mhẹ.” Ọ ti anye shi ọ ramhi ni anye rọ lama shi ọli ọ.

A mu iPọlu ali iSalasi shi igha

¹⁶ Eḷeghuo abi anye li i je ashini anye la a sọ iromhi, ọmueshi oghumha oghuo ni ọ mhọli ayemhẹ obe ni ọ rọ ọ mekẹ guele emini a ya me, ọ ya to anye ukhomhi. Eri ọ ri oni ekpabọ imeguele ona a gbe ikpagho na eni e mhọli ọli. ¹⁷ Ọọ deba iPọlu ali anye, ọọ tsešẹ, ọọ lie, “Eni ẹ ga Eshinegba ni ọ funẹ eni egbọ ena e khi! Eri ẹ tse abo guele abi a li ya mhọli imiepfuese!” ¹⁸ Ina ọ li i riẹlẹ ọli ogbeḷẹ kpa ya ramhi ni oni ingme o rọ ri elemhi i bi iPọlu, ighọ iPọlu ọ nyenẹ egbe gueye oni ayemhẹ, ọọ li, “Mhi ri eva oyi ijesu mhẹšẹ ne, fiẹ ọli idiegbe ya lase!” Aghoaghọ oni ayemhẹ o fiẹ ọli idiegbe ya lase. ¹⁹ Abi eni e mhọli ọli e rọ me khi ẹa ke me ikpagho afa ni e kpẹ te ẹ ọli obọ ọ me, e mu iPọlu ali iSalasi tialọ ghi enighie obini agbala oyewẹ. ²⁰ E wolọ wẹ bhale odalo oyi esọ-ẹzo, ẹẹ wẹ, “Emọse ena, egbọ iju e khi ni e pfi ozughu ẹ shi awa ifuapfẹ. ²¹ E kia a sešẹ egbọ imu ni e khi ọda shi eyi awa. Awa ni awa khi iRomu, awa aa ya doḅẹ ri osẹšẹ oyewẹ gbe akanya.” ²² Eni ebubu egbọ e kuma wẹ ọ gue ẹzo shi iPọlu ali iSalasi egbe. Ighọ eni esọ-ẹzo e gueye wẹ e banọ wẹ a, e gbe wẹ itali. ²³ Abi e rọ gbe wẹ egbegbọ se, e tigbe pfi wẹ lo owa ighumha. E gueye ọni ọọ khe-ekhe ọ pfi okpẹ ashini ọ rẹwẹ shi egbegbọ. ²⁴ Abi a rọ ri oni omhẹšẹ na li se, ọ mu wẹ kulo owa aza elemhi oni owa ighumha, ọ sọ wẹ awẹ igha. ²⁵ Abi itsoto ogbiẹ o rọ mu ekẹ, iPọlu ali iSalasi ee sọ iromhi, ee to uwolo kueghie Eshinegba. Ighumha eni e kpole e ri esọ shi wẹ ekẹ. ²⁶ Udemhija, ekẹ o ri itoto nighise. Oni owa ighumha o rọte ekẹ jighise egbegbọ. Eloawẹ eloawẹ, odẹ nya ni e lo oni owa le e khueghie-a. Iwẹghẹ ni e rọ gẹ eni ighumha nya e ku wẹ awẹ-a. ²⁷ Abi ọni ọọ khe ekhe aghọ ọ rọ me khi odẹ ni e la oni owa ighumha nya khi e khueghie-a, ọ dabi khi ighumha ni e la aghọ nya e she pfue. Ighọ ọ ji itakobi emhi lasese ni luẹ rọ gbe eghelue-a. ²⁸ Ama iPọlu ọ tsešẹ leghe, ọọ li, “Khi gbe egbe ẹ-al Anye nya anye la ana.”

²⁹ Ọni ọọ khe ekhe oghọ ọ lu oghọ ọ nyanya rue ugbili bhale. Ọ ri ulishi-ulishi na buẹ buẹ, ọ de ya wugha odalo oyi iPọlu ali iSalasi. ³⁰ Ighọ ọ rue wẹ lasese, ọ mhila wẹ, “Elo mhi ya li ni mhi rọ ya mhọli imiepfuese?”

³¹ Eẹ ọli, “Yeyẹ ali apfẹ nya a mie ijesu Onomhūẹ sọ kha a ya mhọli imiepfuese.”

³² Ighọ e gue ungmemhi oyi Onomhūẹ ye ọli ali apfẹ ọli. ³³ Ighọ ọni omọse ọ wolọ wẹ, ọ dua wẹ utse ni a kuali wẹ. iPọlu ali iSalasi e rue ọli ali apfọli ya batazi na aghoaghọ. ³⁴ Ighọ ọ rue iPọlu ali iSalasi nga owa oyoli

ya ri eminale na le. Oghẹlẹ o vọ ọli ali apfọli nya udu irari khi e she mie Eshinegba sọ.

³⁵ Eḷẹ uzogbe ogbeakọlọ, eni esọ-ẹzo e ri unu na ipolisi e ka gueye ọni ọọ khe-ekhe oghọ, “Zobẹ emọse eghọ obọ ni e vu.” ³⁶ Ighọ ọni ọọ khe ekhe oghọ ọọ iPọlu, “Esọ-ẹzo e she ri unu bhale a wolọ ẹ abọ-a ni a ke vu. Opfomhẹ o ka nu ẹ kia.” ³⁷ Ama iPọlu ọọ li, “Anye a li ingme okhoghūo ni a rọ mu anye gbe itali ukpẹlọe oyi egbọ nya, aboriekhia khi egbọ iRomu anye khi! Ama e mu anye kulo owa ighumha. Memena, eẹ nono ni wewẹ e bẹna rue anye abọ-a, ọa ya tšẹ e! Eni esọ-ẹzo wewẹ-ghuo e bhale ya wolọ anye lasese.”

³⁸ Eni ipolisi e lẹ ya gueye oni enighie abi e ngme. Abi e rọ sọ kha egbọ iRomu iPọlu ali iSalasi e khi, ulishi o mu wẹ. ³⁹ Ighọ e vu ya kuegbe-a lema wẹ, e wolọ nya, aboriekhia khi le, e lema wẹ e kpẹkpẹ e lasese ewẹ ifuapfẹ le. ⁴⁰ Ighọ iPọlu ali iSalasi e lasese oni owa ighumha le, e ya je apfẹ oyi iLidia. E bhale ya ẹ eni e miesuo aghọ. E ri udu shi wẹ ọ, e rọte aghọ vu.

17

Obini iTesalonika

¹ IPọlu ali iSalasi e rọte Afipolisi ali Apolonia došẹ e bhale iTesalonika ashini owa ugamhi oyi egbọ iju o la.

² IPọlu ọ došẹ je owa ugamhi abi ọ kie kpẹ ẹ li. Efo uka esẹ ọ la aghọ nu wẹ rọte Ebe-nopfuašẹ ku ochi. ³ Ọ rọte Ebe-nopfuašẹ rọli khašẹ gboo, khi ọni Omiepfuese, ọ mema ya me osoli, ọ rọte eghuli guale. IPọlu ọ gueye wẹ, “Ijesu ni mhi rọ ọ tse abo ye ẹ ọ khi ọni Omiepfuese ni Eshinegba ọ shobọ khi lọli ya rọ bhale.” ⁴ Egbọ iju eghuo e mie shi emini iPọlu ali iSalasi e ngme, e ku ma wẹ ọ ga Eshinegba. Ighọ li khi egbọ iGiriki eni ẹ na ulishi Eshinegba ali ebubu ikpotso ni e fialo-a e li miesuo. ⁵ Ama egbọ iju ee kpe ofuma, e kia ya luno egbọ usueso-akhue tigbili shi okhọli. E pfi ozughu shi oni edeli nya. E tsua okhọli lo owa oyi omọse ni a lu iJasi ya nono iPọlu ali iSalasi ni wewẹ e muno wẹ lasese na eni egbọ. ⁶ Ama abi ẹa rọ me wẹ, e tialọ iJasi ali eni e miesuo elesẹ ghọ je odalo oyi enighie eyi oni eoli, e tsešẹ leghe, e lie, “Emọse ena e she pfi ozughu shi asha kpa! Memena e gbo bhale ifuapfẹ eyi awa, ⁷ IJasi ọ mie wẹ shi owa oyoli. E da ishi eyi iSiza, eẹ khi oghie olesẹ ọ laọ ni a lu ijesu.” ⁸ Abi e rọ sọ eni ingmemhi ena, elemhi e te ododẹ yese eni ebubu egbọ ali enighie eyi oni eoli-a. ⁹ E ri iJasi ali eni a ga muno wẹ eghọ zẹ oko, neni a tigbe zewẹ vu.

Elemhi iBereaa

¹⁰ Obili o lešẹ bi eḷeghọ, eni e miesuo e ghie iPọlu ali iSalasi je iBereaa. Abi e rọ ramhi aghọ, e je owa ugamhi oyi egbọ iju. ¹¹ Egbọ ni e la aghọ e mhọli udu ni o khueghie-a došẹ

eni e la iTēsalonika. E ri ešō shi oni usomhi onete egbeḡo. Oḡbeḡe kpa e rō wēna Ebe-no-pfuase ni e mē ini emini iPōlu o gueye wē ini iḡesikia lō. ¹² Eḡbo iju ebubu e miesuo, ikpotso iGiriki ni e fia alo-a, ali emōse iGiriki e li miesuo.

¹³ Ama abi eḡbo iju ni e la iTēsalonika e rō suo khi iPōlu o la iBērea a tse abo ungmehi oyi Eshineḡba, e bhale aḡho ya ngmiaše eḡbo e ka pfi ozughu. ¹⁴ Eloawe eloawe, eni e miesuo eḡ iPōlu vu ke je egele okē oniēmhi, ama iSalasi ali iTimoti e kie la iBērea. ¹⁵ Eni emōse ni e kphase iPōlu, e rō li bhale Ateḡi, e gbo nyene egbe je iBērea. IPōlu o ghie wē ghi iSalasi ali iTimoti e keḡe bhale ya e lue shi aḡho.

Abi iPōlu o rō la obini Ateḡi

¹⁶ Abi iPōlu o li migha Ateḡi i kḡe iSalasi ali iTimoti, o mē ilitsa oḡḡa ni e la oni eke, o nighise oḡi ayemḡe. ¹⁷ Iḡho o nu eḡbo iju ali eḡbo iḡeta ni eḡ na ulishi Eshineḡba ku ochi elemhi owa ugamhi. Iḡho o li gbo nu eḡbo kpa ni e rōte olele e doḡe e ngme oḡbeḡe kpa. ¹⁸ Eḡbo eghuo ni e seḡe, ni e khi Epikuria ali iSitoiki e nu oḡi i kḡe akō.* Abi iPōlu o rō ngme ungmehi oyi ijesu ali iroḡe eghuli guale, eghuo o e lie, “Elo oyeḡeḡe ona o mē e ngme?” Eghuo eḡ li, “Abi khi eri oḡ lie awa ke ga ilitsa eyi eḡoli oboese?” ¹⁹ Iḡho e rue iPōlu bhale owa ni a lu Aropagosi. (Owa ona eguebe ni e la eḡoli Ateḡi eḡ legba.) “Anye e nono ni u gueye anye abi oseḡe onogbo ona o ngme. ²⁰ Ingmehi ni u wa ngme, enegbo e khi shi anye ešō, gueye anye abi e ngme.” ²¹ Irari khi eḡbo Ateḡi nya, ali epfese ni e la o, e ma pfuse eḡheḡe-a ke ngme ingmehi ali ke ri ešō shi owēna ali ilēḡe enegbo ni e sheḡe lasele e ḡbigbi eke. ²² IPōlu o vule migha wē iteva o wē, “Emōse Ateḡi, mhi mē e mē khi eḡbo ni e mhuē ulishi oyi Eshineḡba a khi. ²³ Irari khi abi mhi rōḡo kia ifuafefe eye e gase mhi bino ikhumhi ebubu ni aa ga. Mhi mē okula oghuo ni a keḡe emhi shi, ni oḡ, ‘Oyi olitsa ni aa leḡe.’ Emi ni a ga ni eḡe khi aa leḡe, mhi ya gue ingme oyoli ye e ena.

²⁴ “Eshineḡba ni o ma aḡbo ali emhikpa ni e la elemhi wē, lōli o khi Onomhuē oyi eke ali ukhuli ni oya ya la Owa ugamhi ni eḡbo e ri abo ḡo. ²⁵ Wēkhi eri o nono emhikhoghuo ali ikpaghiobo oyi eḡbo. Itobo khi lōli o ri aḡbo ali ayemḡe ali emhikpa na eḡbo nya.” ²⁶ Oḡbo oghuo o te ma eḡbo oḡḡa na ushishi ni e la aḡbo nya, Lolighuo o ri eḡheḡe shi eke na ushishi ni e rō ya la aḡbo ali khi o shi ughuli oyi oḡboḡbo nali. ²⁷ Lōli o ligho riēḡe ona ini eḡbo e rōsheka ke nono oḡi, ini e mē

asha ramhi oḡi egbe. Ama Eshineḡba oya nuata shi oḡeḡe-awa o. ²⁸ ‘Lōli o ri ekpabo na awa la aḡbo ni awa rō o kia, ni awa rō khi oḡi awa khi,’ ali khi, ‘imi oḡi awa khi,’ abi ekeḡebe eye e eghuo e li ngme oḡi.

²⁹ “Irarigho, aborokhia khi imi Eshineḡba awa khi, awa khi ke rōli khokho isheli ni eḡbo e ri eḡeli ri igolu ali eḡomho ali eche ma. ³⁰ Eḡheḡe ni o doḡe, eri Eshineḡba o mu alo kua shi umhaleḡe oyi eḡbo. Memena o she ri omheḡe ni oḡbokpa ni o la ashakpa o mu nyene. ³¹ Irari khi o she shi oḡbeḡe shi eke ni o rō ya ri omōse oghuo gue aḡbo kpa ezo. Eshineḡba o she rōkhasē aḡbo khi iḡesikia onana o khi ni o rō rōte eghuli guise oḡi omōse oḡa le.”

³² Abi e rō suo khi iPōlu o ngme ramhi iroḡe eghuli guale, e ri oḡi i li egia, ama eḡe eḡ oḡi, “Anye a nono ni anye gbo suo ungmehi ona eḡeḡe.” ³³ Iḡho iPōlu o rōte oḡi ileḡba vu. ³⁴ Emōse eghuo e deba li, e mie oḡi suo. IDionisusi ni o khi oghuo oni igbaa Aropagosi o li deba li. Iḡho li khi okpotso oghuo ni a lu iDamarisi ali eḡbo eghuo eḡe e li laḡo.

18

Abi iPōlu o rō la iKoriti

¹ Abi a rō mē eni ingme ena se, iPōlu o rōte eḡoli Ateḡi vu je eḡoli iKoriti. ² Aḡho o bhale ya e oḡi iju oghuo ni a lu Akuila ni a bia shi eke iPōtusi. Oḡi lōli ali ughue oḡi ni a lu iPisila e leḡe rōte eke Itili bhale, irari khi oghie iRomu nya ni a lu iKiladiusi o shi ushi na eḡbo iju nya ni e la eḡoli iRomu nya e lase eḡoli iRomu le. IPōlu o le ya bino wē, ³ irari khi akanya oḡi o ri ide eḡe ghi okholo oḡe, o nu Akuila ali iPisilia a gbe oni akanya ni ee gbe. O nu wē la aḡho.

⁴ Oḡbeḡe Iyemḡe oyi eḡbo iju kpa o rō je owa ugamhi oyi eḡbo iju ya nu wē ku ochi ini o doḡe ri oni ungmehi lo eḡbo iju ali eḡbo iGiriki ešō. ⁵ Abi iSalasi ali iTimoti e rō rōte eke iMasidonia bhale, iPōlu o ri eḡheḡe ni o mhōli nya gue oni ungmehi ye eḡbo iju, khi ijesu o khi Omiepfuse ni Eshineḡba o shobo khi o ya bhale. ⁶ Abi eni eḡbo iju e rō nu oḡi kḡe akō ni e rō zē emue ebe na li, oḡa lama shi wē o, o kpe abo shi wē o, Oḡo, “Mhi kpe abo shi e o. Ini a pfua, eḡe a ya mu ota so. Oa khi mḡemḡe a ya mu ota so shi oḡia eyeḡe. Rōte memena vu, mhia je eke oyi eḡbo iḡeta.” ⁷ O pfi wē shi aḡho vu, o je owa oyi oḡbo iḡeta ni a lu iTatōsi iJōsitōsi ni oḡo ga Eshineḡba, ni owa oyoli o la mama owa ugamhi oyi eḡbo iju. ⁸ IKirisipusi ni o khi oḡa

* **17:18** Eḡbo Epikuria ali iSitoiki ena, e deba oseḡe ni e te ode, eyi o ni a lu Epikurosi ali iZeno. Eri Epikurosi oḡe seḡe eḡbo e zobe ni oḡheḡe o khi emini e na kḡu aḡho oyewe, a na ke na emini e ya pfi osoli ali ulishi na wē. Eḡbo iSitoiki e deba oseḡe ni e te ode eyi iZeno, ni oḡo oḡbokpa o ke li aḡbo oyoli abi usamhi oyoli o lama na li shi. Oḡbo khi zobe ni usamhi aḡbo aruele okekhi oyi osoli, ni o naseḡe oḡi. † **17:25** Li zē 1 Ighie 8:27; Aza 42:5; Ika 7:48

shu oni owa ugamhi ali apfōli e mie Qnōmhuē su; ebu bu ēgbō ni e la iKōriti ni e suō oni usomhi e miesuō, a batazi wē.

⁹ Eļiyōsē eļēghuo, iPōlu o mē ime-alo ni Qnōmhuē o la nu ōli ngme, oō li, “Ulishi o khi mu ē, ama kie ke gue ungmemhi le, khi tsaghie-a.” ¹⁰ Irari khi mhi nu e la. Ogbō o la o ni o ya kualī ē utse. Irari khi mhi mhōli ebu bu ēgbō shi ēoli ona ni e khi ēgbō eyemhe.” ¹¹ Ighō iPōlu o la iKōriti ukpe oghuo ali ukhukhui, oō sēsē eni ēgbō ungmemhi oyi Eshinēgba.

¹² Abi iGalilio o rō khi igovunō ni iRōmu e zē shi obini ekē Akhaya, ēgbō iju eghuo e kugbe mu okhōli vuh shi iPōlu o, e mu ōli je ikōtu. ¹³ Eē li, “Eri omōse ona oō sēsē ēgbō o dē ēgbhōli ni a te ē ga Eshinēgba abi ushi oyi awa o a ngme.”

¹⁴ Abi iPōlu o li i nono ni lōli ngme, ighō iGalilio o nu ēgbō iju ngme, oō, “Ini ēzō ni a lu ena o khia khi oyi umhaguēli lō okekhi oyi ingmobe okhōghuo lō, mhi kha kuegbe-a ri esō shi ē ēē ēgbō iju o.” ¹⁵ Ama abi o rō khi ungmemhi ekhakō ni o la ingmemhi ali eva ali ushi oyēē ēghō, ēē-ghuo a ya sō oni ingme, mhi aa ya sō o.” ¹⁶ Oō a khu wē ikōtu ya fiē. ¹⁷ E gamhi iSōsitenisi ni o khi oga shi owa ugamhi mu. E la odalo oni ikōtu gbe ōli. Ama iGalilio o a fē pfi esō shi wē o.

¹⁸ IPōlu o nu eni e miesuō la iKōriti ogbēlē ni e bu, ighō o li tse wē okhila, lōli ali iPisilia ali Akuila e lo ōkō-ōkē oniēmhi da okē oniēmhi je iSiria. Neni iPōlu o rōte iKēnkhiria da okē oniēmhi, o yamhi itsu ukhomhi-a itobō ironga ni o rō nga.* ¹⁹ E ramhi Efesōsi, ashini iPōlu o pfi iPisilia ali Akuila shi. O je owa ugamhi ni o nu ēgbō iju ku ochi. ²⁰ Eni ēgbō ē o nu wēwē la aghō tēsē, ama o a lama. ²¹ Ochoghō, o gueyē wē abi o rō o vu, oō, “Ini o da khi oghuemhe oyi Eshinēgba, mhi ya nyenē ēgbe bhale deba ē.” Ighō o rōte Efesōsi lo ōkō-ōkē oniēmhi vu da okē oniēmhi. ²² Abi o rō ramhi iSizeria, o te aghō je iJerusalemu ya tse eni e miesuō, o ke te aghō je ēoli Atiōki.

²³ Abi o rō la aghō ukuko eghēghe, o te aghō vu, o rōte ekē iGalesha ali iFirigia ya ri udu shi eni e miesuō o.

Abi Apolosi o rō la Efesōsi ali iKōriti

²⁴ Oni eghēghe, omōse onge iju ni a lu Apolosi ni a bia shi Alēzadira ni o khi oni o mema guē ebe, o gbo lolo lēsē ebe nō pfuasē, o bhale Efesōsi. ²⁵ O khi ogbō ni a rōte ekē sēsē o dē oyi Qnōmhuē. O mhōli omuegbe ni o fu ni o rō sēsē ingme oyi iJesu. Emīni oō sēsē o rōte o dē igēsikia. Ama osēsē oyi iJōni Oni oō batazi ēgbō o lēsē guē. ²⁶ Ighō o li la owa ugamhi oyi ēgbō iju ri igbedu u ngme. Abi iPisilia ali Akuila e rō suō emuē ni o la

li unu, e rue ōli ma egbe je apfē, e kuegbe-a sēsē ōli o dē oyi Eshinēgba shi o egbegbō.

²⁷ Apolosi o rōli shi udu khi lōli ya je Akhaya, eni e miesuō ni e la Efesōsi e kpaghie ōli obō, e kēkē ebe ghi eni e miesuō ni e la Akhaya. E gueyē wē e kpe abō mie ōli. Abi o rō ramhi akaghō, o khi ikpaghio bō oniēmhi na eni e rōte okhale oyi Eshinēgba miesuō. ²⁸ Irari khi o nu ēgbō iju khē akō egbegbō, o rō mu wē o le. O rōte Ebe-no-pfuasē rōkhasē wē khi iJesu o khi Omiepfuēse ni a shobō.

19

Abi iPōlu o rō la Efesōsi

¹ Abi Apolosi o rō la elemhi iKōriti, iPōlu o rōte elemhi oni ekē kia rōte ugbogbode ni o khi ute ute e dōsē, o bhale Efesōsi. Aghō o bhale ya ē eni e miesuō eghuo, ² o mhila wē, oō wē, “Abi a rō miesuō, a li mie Ayēmhe-nō-pfuasē?”

Eē ōli, “Anye a fē suō khi a mē emini a lu Ayēmhe-nō-pfuasē ghue.” ³ IPōlu oō wē, “Ibatizi onabi onoghua a kpe mie?”

Eē ōli, “Ibatizi oyi iJōni!” ⁴ IPōlu oō wē, “Ibatizi oyi iJōni, ibatizi ona imupfi lō. Ama oni iJōni o gueyē ēgbō iZirēni e mie oni o ya bhale ikpukhokho oyēluē suō, ikhi iJesu.”* ⁵ Abi e rō suō ona se, a ri eva oyi iJesu Qnōmhuē batazi wē. ⁶ IPōlu o ri abō nga wē ukhomhi, Ayēmhe-nō-pfuasē o tiemhile shi wē o, ee ngme emuē onoghō. E gbolo o ngme ungmemhi ni Eshinēgba o rō shi wē unu. ⁷ Wēwē nya e khi emōse ogbava.

⁸ IPōlu o lo elemhi owa ugamhi, o la aghō iki esē, o ri igbedu nu eni ēgbō ngme. O nu wē ku ochi, oō sēsē wē ni e mie shi ingme Eghiele oyi Eshinēgba. ⁹ Ama eghuo o e khi isuesō-akhue ni ē a lama miesuō. E la ukpēloe oni igbaa ngme ingmemhi ebe deba oni o dē. Ighō iPōlu o pfi wē shi aghō vu, o rue eni e deba li je owa oyi iTiranōsi. O la aghō nu wē ē ku ochi ingme iloghie ogbēlē kpa. ¹⁰ Ikpe eva o la aghō sēsē wē, ghe ēgbō iju ali ēgbō iGiriki ni e la ekē Esha, e suō ungmemhi oyi Qnōmhuē.

Imi iSikiva

¹¹ Eshinēgba o te obō oyi iPōlu u gbe ikanya oshabō o dōda. ¹² O ya ramhi khi ibede ali ogbēnē ni a rōte iPōlu egbe wolō, e ri ēgbō ni ē a ze e toto, ali e khu ēgbō ayēmhe ōkphaghie idiegbe ya lase.

¹³ Egbō iju eghuo ni ee kia ukhomhi ēoli gasē ri imajiki i khu ayēmhe obe kua, e li nono ni e ri eva oyi iJesu Qnōmhuē riēlē abi imajiki khu ayēmhe obe. E liē, “Anye ri eva oyi iJesu ni iPōlu o rō tse abō mhēsē nē, fiē lase!” ¹⁴ Imi oga oyi ekpodalo ugamhi onge iju oghuo ni a lu iSikiva etuoshilua, ee li ona. ¹⁵ Ighō, oni ayēmhe obe, oō wē, “Mhi lēsē

* 18:18 Li zē iNōba 6.18 * 19:4 Li zē iMat 3.11; iMak 1.4,7-8; iLuk 3.4,16; iJōn 1.26-27

ijesu, mhi lešē iPōlu, eghuo a khi?”¹⁶ Oni omōse ni o mhōli oni ayemhē obe ogho, o kpha rughu wē, o gbe wē kualī utse. E ri irumheba na kua.

¹⁷ Abi eḡbō iJū ali iJeta ni e la ekē Efesoši e ro suō emini a mē, ulishi oo mu wē. E ri ekpē na eva oyi iJesu Onomhūē. ¹⁸ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō e fiē lasele gboo, e zōṅo olamhē eyewē le nya. ¹⁹ Ebubu wē ni e kpē ē li ēboli, e wolo ebe ni e rō o li ēboli nya lasele tose-a. Abi a rō ta ingmē ni a rō dē eni ebe ni e tose-a, e ya khi ekpa udududu. ²⁰ Igħo ungmēmhi oyi Onomhūē oo gē shi o tse, oo toto-a.

²¹ Abi a rō mē ingme ena se, iPōlu o sa o khi lōli ya rōte ekē iMasidonia ali Akhaya došē je iJerusalemu. Oo eni eḡbō, “Mhi kha ramhi agho se, mhi ya rōte oobō je ēoli iRomu.” ²² Igħo o ghie iTimoti ali Erasitōsi ni e nu o li a gbe akanya je iMasidonia. Lōli o la ekē Esha ukuku eḡheḡhe.

Onyaghu ni a mē Efesoši

²³ Oni eḡheḡhe, ukpokpomhi onyaghu o ya de shi ēoli Efesoši irari osēšē ni iPōlu oo sēsē. ²⁴ Omōse oghuo o la o, ni a lu iDemētiriūsi ni oo lumhi igolu rō riēle irokhokho okula oyi olitsa Atēmisi. O tsua oki oniēmhi ghi eni e gbe oni akanya. ²⁵ Igħo oni omōse o luno wewē nya kugbe, oo wē, “A lešē khi eḡbegbi eleli awa rōte oni oki ona mē. ²⁶ Mena a she mē, a gbolo suō ikanya ni iPōlu oo gbe. Lōli oo gueyē eḡbō khi ilitsa ni a ri abo mama khi afuē e khi. Ebubu eḡbō ni e la ēoli Efesoši ali ekē Esha nya e she mie o li suō. ²⁷ Oki oyawa o she la okhēna ni o rō o le eva obe. Ali khi ekpē oniēmhi ni a rō na olitsa Atēmisi ali okula oyoli o ya mele afuē-a. Olitsa ona eḡbō ni e la ekē Esha ali agbō nya eḡ ga.”

²⁸ Abi eni eḡbō e rō suō ona, elemhi ee bi wē. E ri ofu tsēsē e gase ekē gbii, ee liē, “Olitsa onofunē, Atēmisi o khi ni anye eḡbō Efesoši anye eḡ ga.” ²⁹ Oni okeke o gbhiaku oni ēoli. Eni eḡbō e mu iGayusi ali Arisitakusi ni e khi engi iMasidonia ni e nu iPōlu kia a gase. E rue wē bhale olele. ³⁰ iPōlu oo nono ni lōli je odalo oyi oni igbaa, ama eni e miesuō ēa zē o li obō. ³¹ Ekhemhūē eghuo ni e mē mhēsē shi oni ekē ni e khi emōle iPōlu e li ghie usomhi ya lema li o khi bie je elemhi olele ya ri eḡbōli khase. ³² Oni eḡheḡhe, okeke oniēmhi o de elemhi oni igba. Eghuo e kha ngme ē je ola, elese e ngme ē je oobō. Eḡbō eghuo ni e la agho ēa lešē emini o pfi oni ozughu. ³³ Eni eḡ ralo na eḡbō iJū eghuo e tanō Alēzada abo je odalo o ka ngme na ewē. E gueyē o li emini o ya ngme. Igħo oni Alēzada o ri abo gbe wē akhiakhia. O guele emini a mē. ³⁴ Ama abi eni ebubu eḡbō e rō lešē khi ongi iJū o khi, e ri uruli oghuo tsēsē gbii, elemhi iwakati eva, ee liē, “Olitsa onofunē Atēmisi o khi ni anye eḡbō

Efesoši eḡ ga.” ³⁵ Ikpukhokho o, okeke-ebe oyewē o fiē lasele, o ri abo gbe wē akhiakhia. Oo wē, “Inyoghūo-mhē eḡbō Efesoši, oḡbōkpa o lešē khi awa khi eni e khekhe okula Atēmisi, ali eḡeḡli oyoli ni o rōte idane de tiemhile?” ³⁶ Aa mē oḡbōkoghūo ni o doḡe ya tia onana. Itobō igħo a diē oili lalō ni udu oyē o pfohmē. A khi ri inyanya-došē riēle emhikhoghūo. ³⁷ Eri a muno emōse ena bhale ali o riē khia khi ēa rōte oni owa ugamhi do ughiatō, wēkhi eri e zē emuēbe na olitsa ni awa a ga. ³⁸ Ini iDemētiriūsi ali apfōli e mhūē oḡbōkoghūo ni o li wē ingme, a lešē khi awa mhōli ikōtu ali esō-ēzō, o ka lu eni eḡbō ēzō. ³⁹ Ama ini a mē emhese ni a nono ni a rō lasele, a zē ni a la igba ni a la gue ēzō sō o. ⁴⁰ Irari khi ini a bino emini a mē amo, awa la okhēna ipfa ēzō mu khi awa, awa pfi ozughu. Awa aa ya mē ēzō gue pfa egbe awa shi ekē, irari khi awa aa mhōli emini o pfi oni ozughu onana.” ⁴¹ Abi o rō ngme se, oo oni igba o vē-a.

20

IPōlu o rōte ekē iMasidonia ali Akhaya došē

¹ Abi oni okeke o rō pfohmē, iPōlu o ghie ya lu eni e miesuō. O ye wē ude se, o tsē wē okhila. O je ekē iMasidonia. ² O rōte oni ekē došē. O kia ri ingmēmhi ni e bu ri udu shi eni e miesuō ni e la oni ekē o. Ikpukhokho, o ramhi ekē iGirisi. ³ O la agho iki esē. Irari khi eḡbō iJū ē gba ugbamhi obe khē o li, abi o li nono ni lōli lo oko-okē oniēmhi je iSiria, o ri ochoghō mu egbe pfi rōte odē iMasidonia vu. ⁴ ISopata omi iParōsi ongi iBērea o deba li, li shi Aristakusi ali iSēkudōsi ni e khi engi iTēsalonika, ghe iGayusi ali iTimoti engi iDēbi, gbo li shi iTakikōsi ali iTirofimoši ni e khi engi ekē Esha. ⁵ Etuava ni a ngme kpukhokho enana, e je odalo ya migha khē anye obini ēoli iTiroasi. ⁶ Anye rōte iFilipi kia ukhomhi okē oniēmhi oḡbeḡe ishe, abi a rō li ukpe ibulēdi ni aa ri ifuma shi nye se. Anye bhale ya ē eni e migha e khē anye ēoli iTiroasi, anye la agho oḡbeḡe ishila.

IPōlu o rōte eghuli guise Iyutikōsi le

⁷ Oḡbeḡe nododē elemhi ēfo uka, anye bhale kugbe ni anye ya le eminale ni o pfuase. iPōlu o nu eni eḡbō ngme tēsē irari khi o ya vu ogbeakolo. O ngme ya ramhi itsotso oḡbie. ⁸ A ri igbili ni e bu ru shi elemhi uwa ukhomhi atōnga ni anye legba. ⁹ Ozēo oghuo ni a lu Iyutikōsi o shitō okele ni o la oni atōnga. Ukpokpomhi olešē o do li rue abi iPōlu o rō ngme e tēsē došē. Abi iPōlu o kie li i ngme, oni olese o lo o li egbe ramhi ni o rō rōte ukhomhi atōnga nuzi-esē de ya tiemhi ekē. Abi e rō mu o li vule, o she ghua. ¹⁰ Ama iPōlu o tiemhi ekē, o mu o li ko elemhi, o to o li etuli, oo, “A li tsukē, ayemhē oyoli o

kie laḷo.”¹¹ Igho, ɔ nyene egbe nga atonga, e le emale ni o pfaase. O nu wɛ ngme ramhi ni ovɔ o rɔ ngale. IPɔlu ɔ vu.¹² Eni egbo e rue ɔni ɔzɛ ɔ je apfe, ɔa mɔli ikuatse okhɔghuo. Onana o ri udu pɔmɛ wɛ egbegbo.

IPɔlu ɔ tɛ eni egbhali Efisha okhila

¹³ Anye lo ɔko-ɔke oniɛmhi je odalo ya migha khɛ iPɔlu Asosi, asha ni iPɔlu ɔ te ya deba anye lo ɔko-ɔke oniɛmhi. Lɔli ɔ mhɛɛ ona itobɔ khi awɛ ɔ rɔ ya bhale.¹⁴ Abi ɔ rɔ bhale ya ɛ anye shi Asosi, anye ga lo ɔko ɔke oniɛmhi oghuo je iMitileni.¹⁵ Ogbeakɔlo, anye lo ɔko ɔke oniɛmhi te aghɔ ya je iKhiosi, ogbeɛ ni o de bali, anye rɔte aghɔ da je iSamosi, ogbeakɔlo anye ramhi iMiletusi.¹⁶ IPɔlu ɔa nono ni lɔli migha ɛoli Efesosi itobɔ ini lɔli khi pfaase egheghe a shi ekɛ Esha, irari khi inyanya ɔ la ini lɔli kelɛ ramhi iJerusalemu shi ogbeɛ iPetikɔsiti.

¹⁷ ɛoli iMiletusi iPɔlu ɔ te ghie usomhi ghi egbhali ni e la igba oyi egbo eni e miesuo ni e la ɛoli Efesosi e bhale ya ɛ luɛ.¹⁸ Abi e rɔ ramhi aghɔ, ɔɔ wɛ, “A leɛɛ abi mhi li nu ɛ ngeli abi mhi rɔ la iteva oyɛɛ, rɔ te ogbeɛ onodode ni mhi te lo ekɛ Esha le.”¹⁹ Rɔte iregbemɛ-tiemhile ali amɛ eviɛ mhi rɔ gbe ikanya eyɛmɛ abi ɔni ɔɔ ga oyi Onɔmhuɛ, egheghe ni o rɔ ze mu mhɛ ni egbo iju e rɔ gba khɛ mhɛ.²⁰ ɛa leɛɛ khi mhi aa ri emhikhoghuo ni o ya kpaghie ɛ obɔ sheli ɛ abi mhi rɔ ɔ tse abɔ ali ni mhi rɔ ɔ sɛɛ ɛ elemhi igbaa ali ifuapfe.²¹ Mhi she kpɛ gueye egbo iju ali egbo iJeta khi e mema a te olamɛ eyɛwɛ mu pfi deba Eshinegba ni e mie iJesu Onɔmhuɛ ɔyawa suɔ.

²² “Memena, ni mhi rɔ suɔ esɔ na Ayɛmɛ-no-pfaase, mhia le iJerusalemu, ni o khia khi mhi aa leɛɛ emini mhi ya mɛ oobɔ.²³ Mhi leɛɛ khi asha kpa ni mhi je, Ayɛmɛ-no-pfaase ɔ she kpɛ gueye mhɛ khi owa ighumha ali anasemɛ e migha a khɛ mhɛ.²⁴ Ama eri mhi leli agbo oyɛmɛ shi afuɛ, ini mhi leɛɛ mɛ asha gbe akanya ni iJesu Onɔmhuɛ ɔ mhɛɛ na mhɛ pfo. Iki itsabɔ usomhi onete isomhelemhi oyi Eshinegba.*

²⁵ “Mhi she kia rɔte asha je asha tse abɔ ungmemhi Eghiele oyi Eshinegba ye ɛ. Memena mhi leɛɛ khi onɛɛ, ɔa kɛ tigbe ya mɛ mhɛ ghue.²⁶ Irarigho, mhi gueye ɛ amo khi ini onɛɛ ɔ pfaa, ɔa ke la obɔ oyɛmɛ.²⁷ Irari khi ulishi ogbɔkhoghuo ɔa mu mhɛ ni mhi rɔ gue ungmemhi oyi Eshinegba ye ɛ.²⁸ Igho, a ri ɛloe khu egbe ɛ, ali ogbɔkpa ni Ayɛmɛ-no-pfaase ɔ rɔ nga e obɔ. Khi ɔrisumha-kia oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ oyi Eshinegba ni ɔ ri ɔlia eyoli de.²⁹ Mhi leɛɛ khi ini mhi da vu se, egbo ni e kɔlɔ abɔ ekɛ ali idumhi e ya lo ɛ iteva le, ɛa ya ze eni isumha obɔ khi ɛa kualɛ wɛ utse.

³⁰ Egheghe ɔ ya ramhi ni egbo eghuo elemhi ɛ e rɔ ya ri ingmemhi egbhue di eni e miesuo, e rue iteva oyɛɛ lasele.³¹ Irarigho, a ri ɛloe shi ɔ, a gbo sato khi elemhi ikpe esɛ mhi aa tigbe yɛmɛ-a itse agua ye ɛ, shi ɛɛ ɔguota ghe ɛliyɛ, elemhi eviɛ.

³² “Memena, mhi rɛ ɛ nga Eshinegba obɔ, ali ungmemhi isomhelemhi oyoli, ni o ya rɛ ɛ fu shi irudunga, ni o ya rɛ ɛ mɔli ugu ni eni Eshinegba ɔ she khuɛɛ pfaase e ya mɔli.³³ Mhi aa ɔɔ ogbɔkhoghuo ɔkonɔ ɛlomho ali igolu wɛkhi ode oyoli.³⁴ ɛɛ a leɛɛ khi abɔ eyɛmɛ ena mhi rɔ gbe akanya rɔ de emini mhɛmɛ ali eni e nu mhɛ kia ɛɛ nono kpa.³⁵ Elemhi emini mhi riɛɛ kpa, mhi rokhasɛ ɛ khi awa mema ya ri akanya igbegbe onana kpaghie eni ɛa mɔli obɔ. A sato ungmemhi oyi iJesu Onɔmhuɛ, ni ɔɔ, ‘Ikhivɛɛ ɔ la irɔna ɔɛɛ imiɛmɛ.’”

³⁶ Abi iPɔlu ɔ rɔ ngme se, lɔli ali ɛwɛ e wugha, ɔ sɔ iromhi.³⁷ Ee viɛ abi e li i tɛɛ ɔli okhila, e mu ɔli, ni e pɛpɛ ɔli egbe.³⁸ Oni o lolo ri egbe pɛɔ wɛ-a khi oni ɔ gueye wɛ khi ɛa kɛ tigbe ya mɛ luɛ ghue. Igho e kphase ɔli ya lo ɔko-ɔke oniɛmhi.

21

IPɔlu ɔ vu iJerusalemu

¹ Anye tɛɛ wɛ okhila se, anye kia ɔke oniɛmhi talala a je ɛoli iKɔsi. Ogbeakɔlo anye je ekɛ iRodisi, anye rɔte aghɔ je ɛoli iPatara.² Anye lo ɔko-ɔke oniɛmhi ni oo je ekɛ iFonisha, igho anye lo ɔ vu.³ Anye nise alo mɛ iSapurosi, anye rɔte ukiekie ɔgobɔ ini a sɔ alo ghue obini ovɔ o te ɛ lo eko. Anye je ekɛ iSiria. Anye migha ɛoli iTai, aghɔ ɔko oyi anye o la tiese itsua shi ekɛ.

⁴ Anye mɛ egbo eni e miesuo eghuo, anye nu wɛ la aghɔ ogbeɛ ishilia. Ayɛmɛ-no-pfaase ɔ gueye wɛ iPɔlu ɔ khi je ekɛ iJerusalemu.⁵ Anye nu wɛ la aghɔ ramhi egheghe ni anye nu wɛ ya la akaghɔ ramhi se, anye rue okiali ekɛ. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suɔ nya ali ighuewɛ ali imiɛwɛ e kphase anye fiɛ lasele oni ɛoli, anye ramhi esesɔ ɔke oniɛmhi, anye wugha sɔ iromhi.⁶ Anye tɛɛ egbe okhila se, anye ya lo ɔko-ɔke, wɛwɛ e nyene egbe ukhokho, e je apfe.

⁷ Anye rɔte iTai vu, anye bhale iTolɛmasi. Anye la aghɔ tɛɛ eni e miesuo, anye nu wɛ la aghɔ ogbeɛghuo.⁸ Anye vu ogbeakɔlo, anye ramhi iSizeria. Anye kushi owa oyi iFilipu ɔni ɔ kia gue ungmemhi oyi Eshinegba le, ni ɔ khi ɔghuo egbo oshilia ni a la iJerusalemu ze.*⁹ ɔ mɔli eniyɛ imueshi aane ni ɛa ye ughue ne, ni e mɛ ekɛ ɛ guele.

¹⁰ Abi anye rɔ la aghɔ ogbeɛ ni e bu, omekeguele ni a lu Agabusi ɔ rɔte ekɛ iJudia bhale.[†]¹¹ Igho ɔ rue ugbhobho ni a rɔ ɔ

* 20:24 Li ze 2 iTimo 4.7

* 21:8 Li ze Ika 6.5; 8.5

† 21:10 Li ze Ika 11.28

mu oku oyi iPölu. Ö röli gëno egböli abö awë. Öo, "Ayemhë-nö-pfuasë öo khi, 'Ina egbö iju ni e la iJerusalemu e li ya gë öni ö mhöli ughhobho ona, e mu öli na egbö ijëta.' "

¹² Abi anye rö suö ona, anye ali egbö else ni e la aghö, anye lema iPölu ö khi je iJerusalemu. ¹³ Ama iPölu öo, "Elo ö zë ni a rö ö vie, ni a rö ö yese mhë udu-a. Aa khi eri mhi lëshë mu egbe ni a rö ya gë mhë tşë, ama mhi ga mu egbe ni mhi rö ya ghu-a shi iJerusalemu, irari eva oyi iJesu Önomhüë." ¹⁴ Abi anye aa rö döbë zu öli öde, anye yëmhe-a, anye ë öli, "O ka tşë abi ö ghöle Önomhüë."

¹⁵ Onana ö döşë se, anye mu egbe, anye nga iJerusalemu. ¹⁶ Eniyë odukhokho eghuo ni e la iSizeria, e kphase anye, e ri anye bhale owa oyi iMinasö, ni ö khi öngi iS-apurösi ni ö khi öghuo eni e kpë tododë miesuö.

Abi iPölu ö rö ramhi iJerusalemu

¹⁷ Abi anye rö ramhi iJerusalemu, eni e miesuö e kpe abö mie anye egbegbö. ¹⁸ Ögbeakölo iPölu ali anye enekpöle anye ya më ijemhisi, eni egbhali eni e miesuö nya e li la aghö. ¹⁹ IPölu ö tşë wë, ö kuegbe-a gueyë wë ikanya ni Eshinëgba ö gbe shi iteva oyi egbö ijëta röte akanya oyi Eshinëgba ni öo gbe.

²⁰ Abi e rö suö ingmemhi ni iPölu ö ngme se, e kueghie Eshinëgba. Ighö ë iPölu, "Inyoghuo, wa a më egbö agbele-agbele eyi iju ni e mie iJesu suö, wëwë nya e mhöli ömuegbe shi iri ushi gbe akanya. ²¹ E she kpë suö khi eri u wa şëşë egbö iju nya e tsua Ishi eyi iMosisi kua, khi u wë e khi şelë imi wë-a ali e khi ke deba ighuighüë eyi egbö iju. ²² Şë awa ya li, irari khi e mema ya suö khi u she bhale. ²³ Ina anye nono u li, emöşë aane e nu anye la ana ni e she rö nga. ²⁴ Rue emöşë ena, ni a ga ya rişelë ikhüë-pfuasë. U gbo fali öta na wë ni a rö ya ta wë itsu-a. Işheghö, ögbökpä ö ya lëshë khi egbhöli a kie më, khi u ri Ishi eyi iMosisi ë gbe akanya." ²⁵ Ama anye she ri ebe ghi egbö ijëta eni e miesuö rö gueyë wë abi anye ngme, khi e ti egbe eminale ni a rö luasë obo le, ali e khi ke da ölia ali e khi le ëlamhi ni aa fa uruli, ali e lase itşëbö ikuku le." ^Ş

²⁶ Ögbeakölo, iPölu ö rue eni emöşë, e ga ya rişelë ikhüë-pfuasë. Ighö ö je Owa Oyi Eshinëgba ya gueyë wë ögbele ni oni ikhüë-pfuasë ö ya pfo ali emini a rö ya rişelë iluasobo na ögbögbö.

A mu iPölu

²⁷ Abi eni ögbele ishilia e rö ya gba, egbö iju eghuo ni e röte ekë Esha bhale e më iPölu elemhi Owa Oyi Eshinëgba. E tanö shi eni ebubu egbö elemhi, e mu iPölu. ²⁸ E

tşëşë leghe, ëş li, "Egbo iZirëni, a kpaghië anye öbö. Eri öni ömöşë öna ö kia şëşë egbö ashakpa, mu okhöli vule shi egbö eyawa ö, ali ishi eyawa ali Owa Oyi Eshinëgba onana. Öa khi ena tşë, ö she gbo rue egbö iGiriki lo Owa oyi Eshinëgba oyawa ya ri ichimhi mu asha ni ö pfuasë onana."

²⁹ (Eri e ngme ona itobö khi e më iTirofimöşi öngi Efesöşi ali iPölu ifuapfë, e dabi khi ö she röli lo Owa Oyi Eshinëgba.) ^{*}

³⁰ Onyaghu ö lo oni ifuapfë nya le, eni egbö e röte ashakhasha na a bhale. E mu iPölu, e röte oni Owa oyi Eshinëgba ti öli lasele, aghöaghö, e şö ökpë öde nya. ³¹ Abi eni egbö e li nono ni wëwë gbe öli-a, oni ingme ö ramhi esö oyi öni öo mhëşë na ekhöli-okhüë eyi iRomu khi ëdeli iJerusalemu nya ö la onyaghu oniëmhi. ³² Eloawë eloawë, ö wolö ekhöli-okhüë ma egbe e na tiemhi deba eni ebubu egbö. Abi eni ë nyaghu egbö e rö më öli ali eni ekhöli-okhüë, e mu mhüë, ë a ke gbe iPölu.

³³ Öni ö mhëşë na ekhöli-okhüë öghö ö mu iPölu, ö e ri iwëghë eva gë öli. Ö mhila eni egbö öni ö khi ali emini ö li. ³⁴ Egbö eghuo ni e la oni igba ee tşëşë, ögbögbö ö ngme öyöli. Abi öni öga ökhöli-okhüë öghö öa rö lëshë emini ee ngme, öö a mu iPölu ya shi apfë ekhöli-okhüë. ³⁵ Abi e rö ramhi unu owa, eni ekhöli-okhüë e mu iPölu tsua irari khi eni ë dömhö öli e bu döşë. ³⁶ Ighö e li kpikpi deba li, ee tşëşë gbi, e lie, "A gbe öli-a, a gbe öli-a."

IPölu ö pfa egböli shi ekë

³⁷ Abi eni ekhöli-okhüë e li mu iPölu lo apfë eyi ekhöli-okhüë, öo öga öyëwë, "Mhia nono ni mhi nu ë ngme?"

Öni öga öo li, "U guë ë ngme ëleşmhi iGiriki?" ³⁸ "Öa khi yëyë u khi öngi ijipiti ni ö ke gba onyaghu ekë le?" ²⁴ U wolö egbö agbele ene ni ee gbolo ekhöli-okhüë eyi iRomu-a, ni u rue wë je ödagbe ifufu ya mu wë egbe shi onyaghu?"

³⁹ IPölu ö şö li ö, öo li, "Öngi iju ni a bia shi ëoli iTasöşi ni ö la ekë iSilisha mhi khi. Ömö ekë ëoli ni ö mu ëloë. Kpëkpë zë mhë nu eni egbö ena ngme."

⁴⁰ Abi öga öyi ekhöli-okhüë ö rö ri oni egheghe na li, iPölu ö migha atëteşë unu öde, ö ri abö nu wë ngme e tsaghie-a. Abi e rö tsaghie-a, iPölu ö ri ëleşmhi Iburu nu wë ngme.

22

¹ "Inyoghuo-mhë ali itamhë ni a mu ekpë ë na, a ri esö shi ekë ni a suö ezö ni mhi ya gue pfa egbemhë shi ekë ena." ² Abi e suö khi ö nu wë ngme ëleşmhi Iburu, e ga lolo tsaghie-a.

Igho iPolu oḡ, ³ “Ongi iJu mhi khi, ni a bia shi ɛoli iTasosi ni o la eke iSilisha. Eoli iJerusalemu ona mhi la fu vule. Ayi iGama-liɛ a la seṣe mhe egbegbo abi a liɛ deba ishi eyi ititawa. Eri mhi mhɔli omuegbe shi ingme oyi Eshinegba egbegbo ezeze abi eɛ a ke li ogbe na amo.* ⁴ Eri mhi mu okhɔli vule shi egbo ni e rote Ode oyi Onomhue o, ramhi ni mhi ro gbolo eghuo-a. Mhi mu emose ali ikpotso kulo owa ighumha. ⁵ Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali enighie e ya pfi otsele shi o khi igesikia mhia ngme. Mhi mie we ebe ghi eni eralo na egbo iJu ni e la iDamasikosi, ni mhi ro ya ri iweghe shi eni e miesuo ni e la oobɔ abo, ni mhi muno we je iJerusalemu ya nase.†

*IPolu o guele abi loli li mupfi
(Ika 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Eleghuo khi mhi i le iDamasikosi, itsotso oguota khi mhi lese ti ramhi oni ɛoli, akpa ni o lolo ge nyanyanya o rote irarogbe mi nga mhe egbe udemhija. ⁷ Igho mhi de ya gbe, mhi suo khi uruli oḡ mhe, ‘ISolu! ISolu! Elo e ze ni u ro mu okhɔli vule shi mhe o?’

⁸ “Mhi mhila li, ‘Oghuo u khi, Onomhue?’

“Oḡ mhe, ‘Mhemhe khi ijesu onge iN-azarɛti ni u mu okhɔli vule shi o.’ ⁹ Emose ni e nu mhe kia, e me oni akpa, ama ɛa suo uruli ni o nu mhe ngme.

¹⁰ “Mhi mhila li, ‘Elo mhi ya rieɛ, Onomhue?’

“Onomhue oḡ mhe, ‘Vule ni u lo elemhi ɛoli iDamasikosi, a ya la agho gueye emini a mhese ne nya ni u ya rieɛ.’ ¹¹ Mhi ze alo itobɔ ugemhi akpa ni o mi nga mhe alo. Eni anye ga kia e ke mu mhe obo lo elemhi ɛoli iDamasikosi.

¹² “Omose oghuo o la agho ni a lu Ananayi. Oni o ga ugamhi, ni o ri ushi e gbe akanya o khi. Egbo iJu nya e mu ekpe a na li. ¹³ Loli o bhale ya migha mama mhe, ni oḡ, ‘Inyoghuo-mhe iSolu, alo eye e khueghie-a,’ utoghuo kpe, alo eyemhe e khueghie-a, mhi me eke me oli.

¹⁴ “Oḡ mhe, ‘Eshinegba oyi ititawa o she ze keɛ, ni u lese oghuemhe oyoli, ni u me Oni o suo eso na Eshinegba, ni o ri unu oyoli nu e ngme. ¹⁵ Irari khi u ya khi otsele oyoli, ni u ke ngme emini u suo ali ni u gbo ri alo me, gueye egbo nya. ¹⁶ Memena, elo u ke migha khe? Vule ni mhi batazi e, ni a gbe olamhe eye kua ne, rote eva oyi Onomhue.’

¹⁷ “Agho mhi te mu egbe pfi je ɛoli iJerusalemu. Abi mhi ro la Owa Oyi Eshinegba lema, mhi me ime-alo, ¹⁸ igbo mhi me Onomhue, o gueye mhe, ‘Nyanya rote ɛoli iJerusalemu vu, itobɔ khi eni egbo ena, ɛa ya mie shi otsele oye ni u ya pfi na mhe.’

¹⁹ “Mhie oli, ‘Onomhue, eni egbo ena e ga lese khi mhemhe mhi kia kia owa ugamhi muno egbo ni e mie e suo kulo owa ighumha, mhi gbe we egbegbo. ²⁰ Ali, ɛle ni e gbe iSitivini-a ni o li khi otsele, mhemhe mhi la agho, mhii mie obo shi oni eghuli, mhi ri ɛloe khu itsua na eni e tono oli eche gbe-a.‡

²¹ “Oni Onomhue oḡ mhe, ‘Ke le, mhi ya ghie e je odonue ghi egbo iJeta.’”

IPolu omɔ-ekɛ iRomu

²² Eni ebubu egbo e ku eso-a na iPolu kie ramhi ana ni o ro ngme na, igbo e li tseɛ leghe, ɛe li, “A mu oli vu, A gbe oli-a. Ona oɛa ke khi oni oḡ la agbo!”

²³ E tseɛ, ee pfi ide idane wiliwili, e yalo ifufu ku nga idane. ²⁴ Oni oḡ mhese na ekhɔli-okhue, oḡ a rue iPolu lo apfe oyi ekhɔli-okhue. Oḡ we, e gbe oli ite ni e mhila li ini e lese emini o ze khi egbo iJu e lina a tseɛ ku oli. ²⁵ Ama abi e ro ge iPolu, ni weye e gbe oli, iPolu o mhila oni oga oyi okhɔli-okhue ni o migha agho, “Ushi o lama a shi o u o gbe omɔ ekɛ iRomu itali ini aa me umhagueli oli obo ne?” ²⁶ Abi oni oga oyi okhɔli-okhue o ro suo ona, o le ya gueye oni oḡ mhese na wa ni o kpada na li. Oḡ, “Gue kia e, seɛ u we li ena? Omose ona omɔ-ekɛ iRomu o khi e.” ²⁷ Igho oni oḡ mhese na we o le deba iPolu o mhila li, “Mhie i, omɔ-ekɛ iRomu u khi?”

IPolu oḡ, “Ii, omɔ-ekɛ mhi khi.”

²⁸ Oni oḡ mhese na ekhɔli-okhue oḡ, “Omɔ-ekɛ ni mhemhe mhi khi, ikpokpomhi ikpagho mhi fali ro mie ebe ro khi omɔ ekɛ.”

IPolu oḡ, “Ama mhemhe oyemhe, ongi iRomu a bia mhe.”

²⁹ Eloawe-eloawe, eni ekhɔli-okhue ni e nono ni weye e mhila iPolu ingme unu, e ti egbe je ukhokho, abi oni oḡ mhese na ekhɔli-okhue o ro lese khi ongi iRomu iPolu o khi, ulishi oo mu oli, irari khi o she gueye we e ri iweghe shi oli abo, e gbe oli.

Abi a ro rue iPolu bhale odalo oyi iSaɛdiri

³⁰ Ogbeakolo, oni oḡ mhese na ekhɔli-okhue oḡ nono ni loli lese emini egbo iJu e nu iPolu e gue, o taghie iPolu iweghe-a. O gueye ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iSaɛdiri e legba. O rue iPolu bhale ya migha odalo oyewe.

23

¹ IPolu o bino oni igbaa iSaɛdiri tatata, oḡ we, “Inyoghuo-mhe, mhi she rote udu onete oyemhe nya gbe akanya oyemhe pfo na Eshinegba ya ramhi amo.” ² Abi o ro ngme ona, Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi oḡ eni e ti mama iPolu e lase oli unu. ³ IPolu oḡ li, “Eshinegba o ya ri emhi lie, yeye ugbe ni a ri etseli gboloa. Yeye u shitɔ

* 22:3 Li ze Ika 5.34-39

† 22:5 Li ze Ika 8.3; 26.9-11

‡ 22:20 Li ze Ika 7.58

* 23:3 Li ze iMat 23.27-28

agho a gue mhe ezo egbe-a, ama yeye oye u gbe ushi-a abi u li ri unu bhale a ri emhi li mhe.”*

4 Eni e ti mama iPolu e oli, “U ga gbudu ri unu a ghi oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba?” 5 IPolu o o we, “Inyoghuo-mhe, mhi aa lese khi loli o khi oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba! A keke oli shi ebenu-pfuase, Khi gbudu ngme onobe oyi oni o mhesa na egbo eye.”†

6 Abi iPolu o ro lese khi eghuo eni egbo khi iSadusi e khi, eni e kpole e khi iFarisi, o la oni igbaa ngme lasese leghe, oo, “Inyoghuo-mhe, otu iFarisi mhi la, mhi gbo khi omi iFarisi. Eri a la ana a gue mhe ezo itobò khi mhi mhòli irudushò khi eni e ghu-a e ya gbo guale.”‡ 7 Abi o li ngme ona se, uwola o de ni otu iFarisi ali otu iSadusi, oni igbaa o kemhi. 8 (Irari khi otu iSadusi eà lama shi o khi egbo e ya rote eghuli guale, eà gbo lama khi igeni ali iyemhe e la o, ama otu iFarisi e lama shi enana nya.)§

9 Ukpokpomhi okeke o de, esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e khi otu iFarisi e vule e khe ako ni o toto, ee li, “Anye aa me emhikhoghuo obò oyi omose ona,” e gbolo e, “Ini o fe khi-a khi ayemhe, o ke khi ageni o nu oli ngme?” 10 Oni ekhako o pfuse toto-a sho, ulishi o mu oni oga oyi ekhòli-okhue khi e tigbe khere iPolu-a. Igho o mhesa na eni ekhòli-okhue e tiemhi ya ri itoto mie we iPolu obò ni e roli bhale apfe oyi eni ekhòli-okhue.

11 Ele iyose ni oo deba li, Onomhe o migha mama iPolu, oo li, “Mhue igbedu! Abi u li la iJerusalemu pfi otsela na mhe, igbo u li mema ya li pfi otsela na mhe eoli iRomu.”

Ugbamhi igbe-a ni a gba khe iPolu

12 Ogbeakolo, egbo iJu eghuo e ya mhesa kugbe, e romhi isheli khi wewe eà ya le eminale wekhi eri wewe e ya da ame, ini eà li gbe iPolu-a. 13 Egbo ni e gba ugbamhi onana, e dose egbo egbhueva. 14 Ele deba oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba ali eni egbhali, e li, “Anye she romhi ukpokpomhi isheli khi anye aa ya le emhikhoghuo se khi anye gbe iPolu-a. 15 Memena, yeye ali igbaa iSaediri a keke ebe ghi oga oyi ekhòli-okhue, a lie khi a nono ni a lola suo oni ingme bie. Anye mu egbe ni anye ro ya gbe oli-a neni a roli ya ramhi ana.”

16 Ama abi omò omose ni o khi omi inyoghuo iPolu oni okpotso o ro suo oni ugbamhi, o je oni apfe ekhòli-okhue ya gueye iPolu.

17 Igho iPolu o lu oga oyi ekhòli-okhue oghuo, oo, “Rue ozeo ona ghi oni o mhesa na e, o mhòli emini o ya gueye oli.” 18 Igho o rue oli ghi oni o mhesa na we.

O li, “IPolu ni a mu shi igha oo mhi rue ozeo ona ghi e, itobò khi o mhòli emini o ya gueye.” 19 Oni oo mhesa ogho, o mu oni ozeo obò, e ti je olase, o mhila li, “Elò wa nono ni u gueye mhe?”

20 Oo li, “Egbo iJu e she gba li khi wewe e ya ghie ghi e ako, ni u rue iPolu bhale odalo oyi iSaediri khi ee nono ni e te unu oyoli suo oni ingme bie. 21 Khi lama shi we o, itobò khi e bu dose egbo egbhueva ni e kpe ode khe oli. E she romhi ishe khi wewe eà ya le, wekhi eri wewe e ya da ini wewe eà li gbe iPolu-a. E migha a khe ni e suo emini u ya so shi emini e mhila e ena.”

22 Oni oo mhesa na eni ekhòli-okhue o gueye oli, oo, “Khi gueye ogbo okhoghuo khi u she gueye mhe.” Oo li o ke le.

A rue iPolu te agho je eoli iSizeria

23 Igho oni o mhesa ogho o lu ega ekhòli-okhue aava eyoli, o mhesa na we, oo we, “A wolò ekhòli-okhue egbhuege, ali eni e nga ichi egbhuege ali ogbe, ali epfi-ote egbhuege ni a ke le iSizeria agogo itili amiose. 24 A ri achi na iPolu nga ni a roli je oobò ini emhikhoghuo e khi li oli, ni a rue oli ghi iFelisi ni o khi igovunò.” 25 O lina keke ebe na we.

26 Mhemhe iKiladiusi iLisiasi mhi keke ebe onana ghie:

Yeye igovunò iFelisi ni a mu ekpe e na,

Mhia tse.

27 Egbo iJu e mu omose ona, e nono ni wewe e gbe oli-a. Ama eri mhi ri ekhòli-okhue eyemhe bhale ya pfa li shi eke irari khi mhi suo khi omò-ekè iRomu o khi. 28 Mhi i nono ni mhi lese emini e ze ni e ro gue ezo o shi oli egbe, mhi rue oli je igbaa iSaediri oyewe. 29 Mhi bhale ya e khi ezo ingme ishi eyewe e ro nali i gue, ama oga mhue emini o li ni abi a gbe oli-a shi, wekhi imuoli shi oga igha. 30 Abi a ro gueye mhe ugbamhi ni e gba khe oni omose, mhi ro nyanya rue oli ghi e, mhi gbo gueye eni e gue ezo a shi oli egbe e bhale deba e ni e guele emini o li.

31 Oni eliyose elegho, eni ekhòli-okhue e rue iPolu mhòli obò vu, abi a li mhesa oli na we, e ramhi Atipatirisi. 32 Ogbeakolo, eni ekhòli-okhue e roli na eni e nga ichi ni e rue oli kie ke le, wewe e nyene egbe ukhokho je apfe ekhòli-okhue oyewe. 33 Abi eni e nga ichi egho e ro ramhi eoli iSizeria, e rue oni ebe na oni igovunò iFelisi, e rue iPolu na li. 34 Oni igovunò o ze oni ebe, o mhila iPolu ukiekie obini o khi. Abi o ro bhale ya lese khi eke iSilisha o te bhale, 35 oo, “Mhi ya suo ezo oye ini eni e gue ezo shi e egbe e ramhi ana.” Igho o mhesa a ri iPolu nga ekhe-khe obò ni e la agbala oyi Erodu.

† 23:5 Li ze Okiali 22.28 ‡ 23:6 Li ze Ika 26.5; iFili 3.5

§ 23:8 Li ze iMat 22.23; iMak 12.18; iLuk 20.27

24

Ezo ni iPolu o gue odalo oyi iFelisi

¹ Abi ogbele ishe e ro dose, Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi o je iSizeria, loli ali egbhali eghuo ali iloya ni a lu iTatulosi. E bhale odalo oyi igovunoo ni a lu iFelisi ni e ya gue ezo shi iPolu egbe. ² Abi a ro lu iPolu bhale, iTatulosi o gue ezo oyoli shi eke khasa iFelisi: Oo, "Ireloe-khu oye o she ri anye mholi opfomhe ali emhi enegbo ukhomhi eke ona. ³ Ashakhasha ali odekhode anye te e kuegheie, anye e nono ni anye kphemhi ne shi ona, yeye iFelisi oghie. ⁴ Ini anye khi pfuse e eghenge-a, mhi lema e u kpepe u ku eso-a shi anye eke ukuku eghenge.

⁵ "Eri anye me omose ona shi ogbo ingme, ni o tsua okholi e lasela ke tanogbo iju ni e la eke agbo nya, e ke pfi onyaghu ali umhasueso. Loli o ralo na egbo otu iNazarini ⁶ O gbolo o nono ni loli ri ichimhi mu Owa oyi Eshinegba, loli anye ro gba li mu. [Anye e nono ni anye gue oli ezo abi ushi oyanye o ngme. ⁷ Ama iLisiasi oni o mhesa na ekholi-okhue, o bhale ya ri itoto ti anye lue abo mie rue vu. ⁸ Oo eni e me umha-gueli oyi omose ona e bhale odalo oye.] Ini u mhila omose onana ogbo u ya me igesikia ni o la ezo ni anye gue shi oli egbe ena."

⁹ Eni egbo iju ni e la agho e kugbe lama shi ezo ni a gue shi eke, khi igesikia lo.

¹⁰ Abi oni igovunoo o ri obo nu iPolu ngme o gue shi oli o.

iPolu oo, "Mhi lese khi ikpe ni e bu u te la ukhomhi eoli ona a so ezo, itobo ona egbe e mu mhe ni mhi ro migha odalo oye ya gue ezo pfa egbemhe shi eke. ¹¹ Abi u kie kpe lese, amo o gbe ele igbeva ni mhi ro je iJerusalemu ni mhi ya ga ugamhi. ¹² Egbo iju ni e gue ezo shi mhe eke ga bhale ya e mhe shi elemhi Owa Oyi Eshinegba khi mhi nu ogbokhoghuo e khe ako, wekhi eri mhi la owa ugamhi, wekhi ifuapfe ashikhoghuo tanogbu egbo abo shi onyaghu. ¹³ Ea mholi abi e li dobe ro ya migha pfi otsele shi ezo ni e gue shi mhe egbe khi igesikia lo. ¹⁴ Mhi lama shi o khi, eri mhia ga Eshinegba oyi eni e bia awa, mhi khi oni o rote oni Ode ona, ni ee khi egbholi o khi. Ama mhi mie shi Ushi oyi iMosisi ali emini a keke shi ebe eyi emekeguele. ¹⁵ Mhi miesuo abi egbo enana e li miesuo, khi Eshinegba o ya rote eghuli guise ogbo nya le, ghe eni e gue ngeli ghe ena okholo. ¹⁶ Irarigho mhi ro roshaka, emini mhia riela nya, ini udu ni oo gue ogbo ezo oyemhe o pfuase shi odalo oyi Eshinegba ali ogbo.

¹⁷ "O she gba ikpe eni e bu abi mhi te lase eoli iJerusalemu le. Eri mhi jele agho ni mhi ya rue ikpagho ghi egbo ni ea mhue ali ni

mhi ri isomhopfa ghi Eshinegba. ¹⁸ Emini mhii riela na ni e ro bhale ya e mhe shi Owa oyi Eshinegba abi mhi la ipfuase abi ushi o ngme. Egbo ekhoghuo ea le gasa mhe, wekhi eri a me onyaghu." ¹⁹ Ama egbo iju eghuo ni e rote eke Esha bhale e ga li la akagho. E kha bhale odalo oye e ya gue ezo oyewe, ini e mholi emini e ya gue shi mhe egbe. ²⁰ Okekhi emose ni e la akana ena, a mhila we e gue umhagueli ni e gue shi mhe egbe abi a ro rue mhe bhale odalo iSaediri. ²¹ Ama emhi oghuo mhi la akpewe tsesa ngme khi, 'Eri a gue mhe ezo itobo khi mhi mie sho khi eni e ghu-a e ya gbo guale bhale agbo.'"[†]

²² Igho iFelisi ni o ga lolo lese emhi oni Ode ona, oo, a yemhe oni ezo-a ne. Oo, "Ini iLisiasi oni o mhesa na ekholi-okhue o da bhale mhi ro ya so e oni ingme." ²³ O gueye oga ekholi-okhue ogbo o lolo ri gloe shi iPolu egbe, ama e ze oli pfi efo-a ukuku. E ze ni emole oli e ke bhale ya tse oli ali ni e ke ri emini o nono bhale ghi oli.

iPolu o bhale odalo oyi iFelisi ali iDurusila

²⁴ Abi ikuku ogbele e ro dose se, iFelisi o tsua ughue oli ni a lu iDurusila ni o khi ongi iju ma egbe bhale. O ghie ya lu iPolu, o ri eso shi eke suo abi iPolu o li ngme ungemhi irudunga ni o la ijesu iKirisiti.

²⁵ Ama abi iPolu o li ngme ungemhi iguengeli, ali ikuegbe-a ali iso-ezo oyi Eshinegba ni o bhale, ulishi oo mu iFelisi, oo, "Osomhi gho ne! Ke vu. Mhi ya ghie lu e ini mhi ke me asha." ²⁶ Oni eghenge o dabi khi iPolu o ya vi ufa na lue, itobo igbo o ro kele e ghie lu oli, o bhale ni wewe e ngme. ²⁷ Abi ikpe eva e ro dose, iPoshisi iFesitosi o ke khi igovunoo ni iFelisi o kpe khi. Ama itobo khi iFelisi o nono ni loli gue riela ti egbo iju elo, o ze iPolu obo shi owa ighumha.

25

iPolu o bhale odalo oyi iFesitosi

¹ A lie amo o li ele ese abi iFesitosi o te khi igovunoo, o rote eoli iSizeria nga eoli iJerusalemu. ² Oobo ighie eyi ekpodalougamhi ali enighie eyi egbo iju e la gue ezo shi iPolu egbe. ³ E nyanya lema iFesitosi o rue iPolu je iJerusalemu ni o roli kpaghie ewe obo. Irari khi e she gba khi ewe e ya kpe ode gbe iPolu-a ini ee le. ⁴ iFesitosi oo we, "A she ri iPolu shi owa ighumha obini eoli iSizeria, mhemhe mhi ya nyene egbe kele je obo. ⁵ A ze ni eni ee ralo na e e deba mhe je iSizeria ya gue ezo shi oni omose egbe, ini o khia khi eri o lue."

⁶ Ogbele elele ya ramhi ogbele igbe iFesitosi o nu we la agho, ni o ro kha tiemhi eoli iSizeria. Ogbeakolo o khueghie ikotu-a, oo a rue iPolu bhale odalo oyelu. ⁷ Abi iPolu

* 24:18 Li ze Ika 21.17-28 † 24:21 Li ze Ika 23.6

o ro bhale, egbo iju ni e rote iJerusalemu bhale e migha gasē ọli, e gue ezo ni o toto shi ọli egbe, ama ẹa dobe to eni ezo migha.

⁸ Ama iPolu o gue ezo pfa egbo shi eke, oo, "Mhi aa ri ele emhikhoghuo ni o da ushi oyi egbo iju, wekhi Owa Oyi Eshinegba, wekhi eri mhi lue na iSiza iRomu."

⁹ Ama iFesitosi o nono ni loli ri ele ogueme oyi egbo iju, igbo o mhila iPolu, "O ghole e ni a rue e je iJerusalemu, ni a la agho gue ezo oye ukpeloe mhe?"

¹⁰ iPolu oo, "Iye. Ikotu oyi iSiza ni a kha mema la gue ezo oyemhe mhi la ena. Mhi aa mholi onobe ni mhi li egbo iju ni yeye u lese gboo. ¹¹ Ini o kha khi mhi lue nabi a gbe ogbo-a shi, mhi mu egbe ni mhi ro ya ghua. Ama o kha da khia khi ezo ni egbo iju ena e gue e shi mhe egbe khi egbholi lo, ogbokhoghuo ọa dobe ya rue mhe na we. Irarigho, mhi lema a ze ni iSiza luoghuo o remhe gue oni ezo ona."

¹² iFesitosi o ri eni e nu ọli e so ezo ye ochi se, oo iPolu, "U she lema a rue ezo ona je ayi iSiza ya gue, ayi iSiza u mema ya je."

iPolu o migha odalo oyi Agiripa ali iBenisi

¹³ Ogbele ingme-na e dose, oghie Agiripa ali iBenisi e bhale eke iSizeria ni e ya tse iFesitosi. ¹⁴ Aborokhia khi e la akaghogbele ebubu, iFesitosi o gue ingme oyi iPolu ye oni oghie, oo, "Omose oghuo o la owa ighumha shi ana ni iFelisi ni o kpe khi igovunoo o ze obo shi agho. ¹⁵ Abi mhi ro ye iJerusalemu, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali eyi egbo iju e tsua ezo bhale ya gue shi ọli egbe, ee mhi pfa ezo igbe-a mu ọli.

¹⁶ "Ama mhi gueye we khi awa egbo iRomu awa aa ya pfa ezo mu ogbo ni a gue ezo shi egbe, ini ogbo a ri egheghe nali gue shi ezo ni a gue shi ọli egbe ne. ¹⁷ Abi e ro deba mhe bhale ana, mhi nyanya shi oni ezo shi ogbeakolo, mhi shito elemhi ikotu, mhi e lu oni omose bhale. ¹⁸ Abi eni ee gue ezo shi ọli egbe e ro vule ngme, ẹa gue ezo umhagueli ni mhi dabi khi e ya gue. ¹⁹ Ochoghoo ezo ekhako tse e lese me gue shi ọli egbe, ni o khi ingme oyi ugamhi oyewe, ali ekhako ni o khi ingme oyi omose ni a lu ijesu, ni o ghua, ni iPolu o khi o kie la agbo. ²⁰ Mhi aa lese abi mhi li ya tonoo udi oni ingme onana. Mhi ri irarigho mhila li ini o nono ni a rue oli je iJerusalemu ya gue eni ezo ni a gue e shi ọli egbe enana, oobo. ²¹ Ama iPolu o lema a kie mu lue shi igha ne, ni a ri oni ingme ghi iSiza ni o so o. Irarigho mhi ro lie a ro ọli shi owa ighumha ramhi ni mhi ro ya rue ọli ghi iSiza."

²² Igho Agiripa o gueye iFesitosi, oo li, "Mhi kha nono ni mhemhe-ghuo ni mhi li ri esoo suu ungemhi oyi oni omose." iFesitosi oo li, "U ya suoo ọli ako."

²³ Ogbeakolo, a ri ebola kphase Agiripa ali iBenisi lo elemhi ikotu le. Ega ekhali-okhue ni e lolo fu, ali egbo eniemhi ni e la oni ọli e deba li lo. iFesitosi o ghie ya rue iPolu bhale.

²⁴ iFesitosi oo, "oghie Agiripa ali egbo ni e la ana nya, a bino omose ona. Egbo iju ni e la ana ali iJerusalemu ali iSizeria e she bhale deba mhe, ee tse e a khi ke ze ni o la agbo. ²⁵ Mhi me khi ọa li emhikhoghuo onabi a ya gbe oli-a shi, ama abi o ro da lema a rue lue ghi Oghie iRomu nya egho, mhi ya rue ọli je iRomu. ²⁶ Ama mhi aa me ingme nabi mhi kha keke shi ọli egbe ghi Oghie iRomu nya. Irarigho, mhi ro rue ọli bhale ghi e ee nya, yeye oghie Agiripa kpaashi, ni a bhale ya e khi ini a bino oni ingme se, otse mhi ya me emini mhi ya keke shi ọli egbe. ²⁷ Irari khi mhia sa khi o gbe akanya ni a ro rue oni a mu shi igha ke ghi Oghie iRomu nya, ini aa me ushi okhoghuo keke shi ọli egbe gboo."

26

iPolu o pfa egbo shi eke odalo Agiripa

¹ Igho Agiripa oo iPolu, "A she lama ne u ngme na egbe e." Igho iPolu o tsua obo eke, o bele e gue ezo, oo, ² "Agiripa ni oghie, mhi me egbe mhe shi oni o me afa ni mhi ro migha odalo oye amo, ni mhi ro o gue ezo pfa egbe mhe shi eke shi ingme nya ni egbo iju e gue shi mhe egbe. ³ Oo gue ti gba irari khi u ga lese imu eyi egbo iju nya ali emini e mie shi. Irarigho, mhi lolo leme u mholi irabomudu na mhe ni mhi ngme.

⁴ "Egbo iju nya e lese abi mhi lao shi abi mhi te khi omoo, rote igbaekele agbo oyemhe obini ushishi egbo iju eyemhe ali ọli iJerusalemu. ⁵ Ode o she nu e te lese mhe, e ya dobe pfi otsele shi o ini o ghole we, khi abi ugamhi oyawa o ngme khi eri mhi mholi omuegbe egbegbo shi o abi ona otu iFarisi ni mhi khi.* ⁶ Ama mena, itobo khi mhi mholi iregbeda shi emini Eshinegba o shi na itita awa mhi ro migha shi imufe amo. ⁷ Ona o khi ishobo ni unuekpe igbeva eyawa e migha a khe, abi e li rosheka a ga Eshinegba ghe eleoguota ali ele iyose. Oghie, irari oni iregbeda onana egbo iju e gue ezo shi mhe egbe e shi. ⁸ Elo e ze ni a ro lama shio khi Eshinegba o dobe e guise oni o ghu-a le?"

⁹ "Mhemhe mhi kpe mholi ọli shi udu khi eri o ye ni mhi mu okhali vule shi oni eva oyi ijesu ongi iNazareti o. ¹⁰ Igho mhi li i ri ele ọli obini ọli iJerusalemu. Irari afu ni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o ro na mhe, mhi muno ebubu eni e miesuo shi owa ighumha, abi a ro o gbolo we-a, mhii mie obo shi o. ¹¹ Ebubu egheghe mhi te owa ugamhi je owa ugamhi ya nase we, mhi gbolo ri ajilimhe rewe ngme ungemhi

* 26:5 Li ze Ika 23.6; iFili 3.5

ipfiunu-a deba Eshinegba. Irari elemhi wẹ ni e bi mhẹ. Mhi gbolo je ẹ̀oli oboese ya mu okhọli vule shi wẹ ọ.[†]

*IPolu ọ guele abi loli li mupfi
(Ika 9.1-19; 22.6-16)*

¹² “Eleghuo mhi i lẹ ẹ̀oli iDamasikọsi, rọte afu ali omhẹse ni ọga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba ọ rọ na mhẹ. ¹³ Itsotso ọguota o mu eke, oghie, abi mhi la ode, mhi me khi akpá ni o gẹ doṣe ovọ o rọte idane mi gasẹ mhẹ ali eni anye ga kia. ¹⁴ Anye nya, anye de eke, igho mhi suọ khi uruli o nu mhẹ ngme ẹlemhi lburu, ọọ, ‘ISolu, iSolu, elo o zẹ ni u rọ mu okhọli vule ẹ shi mhẹ ọ, ọyẹghe wa li ini u nu mhẹ ẹ khọli.’

¹⁵ “Igho mhi mhila, ‘Oghuo u khi Onomhue?’

“Ọọ mhẹ, ‘Mhẹmhẹ ifesu lo ni u mu okhọli vule shi ọ.’ ¹⁶ Memena, vule migha. Mhi she ri egbe mhẹ khaṣe irari khi mhi she zẹ shi oni ọọ ga mhẹ ali ni u ke pfi otsele oyemhẹ shi emini u ri ukpeloe oye mhẹ, ali emini mhi ya rokhaṣe okhese. ¹⁷ Mhi ya tsumhi ẹ obọ oyi ẹgbọ eyẹ ali obọ oyi ẹgbọ ijeta. Mhi ghie ẹ ghi wẹ, ¹⁸ ni u khueghie wẹ alo-a, ni u mu wẹ pfi lase alo ebili le bhale akpá, ali u rue wẹ ekpabọ eyi okpaghie lasele bhale deba Eshinegba, ni a gbe olamhẹ kua na wẹ, ali ni e kugbe ẹgbọ eyi Eshinegba eni e pfuase ọ, itobọ irudunga ni e mhọli na mhẹ.’

¹⁹ “Irarigho, oghie Agiripa, mhia rọ ri ukpeloe gbe eke ni mhi rọte iloghie me. ²⁰ Mhi kpẹ te odode gue ọli yẹ ẹgbọ iDamasikọsi, mhi ke gbo gue ọli yẹ ẹgbọ iJerusalem ali ẹgbọ ni e la eke ifudia nya ali ẹgbọ ijeta. Mhi rọli tse abọ, e lase olamhẹ le ni e mupfi deba Eshinegba, e rokhaṣe khi wẹwẹ e she mu nyenẹ rọte ikanya ebe eyewẹ lasele.[‡] ²¹ Ona o zẹ ni ẹgbọ iju e rọ bamhẹ rue Owa Oyi Eshinegba ni e rọ roshẹka ini wẹwẹ e gbe mhẹ-a. ²² Ama mhi she mhọli ikpaghio bọ oyi Eshinegba ramhi ogbe na amo, ali mena mhi migha akana a pfi otsele ye ọgbọ onofunẹ ali onikeke abeghuo. Mhi aa ngme doṣe emini emekeguele ali iMosisi ẹ khi a ya me, ²³ khi oni Omiepfuese ni a shobọ khi ọọ bhale ọ ya me osue, ali khi loli ni ọ kpẹ te odode rọte eghuli guale khi ọ ya ri akpá ru na ẹgbọ eyoli ali ẹgbọ ijeta.”[§] ²⁴ Abi iPolu ọ rọ ngme ramhi ana, iFesitọsi ọ mu ọli migha, ọọ li, “Eri waa ke leṣe emini u wa li? Ebe ni u zẹ doṣe e she ri ujili ẹ kphẹ.”

²⁵ iPolu ọọ li, “Ujili ọa kpha mhẹ, iFesitọsi ọgbẹgbedu, emini mhia ngme egbegbingme lo ni o tsua egbhali. ²⁶ Oghie Agiripa ọ ga leṣe eni ingme enana nya, emhikhoghuo ena, ẹa lase ọli egbhali-a irari khi aa riṣe wẹ osheli. Ona o zẹ khi mhi ga doṣe nu ọli a ngme oni ingme ona gboo. ²⁷ Oghie Agiripa, u fe

mieshi emini emekeguele e ngme? Mhi leṣe khi u mie shọ ọ.”

²⁸ Igho Agiripa ọọ iPolu, “Eri u dabi khi u doṣe ya ri oni ukuku eghẹghe ona ti mhẹ ni u remhẹ mele oni o miesuo-a?” ²⁹ iPolu ọọ li, “O keṣe, o tẹse ọo, mhi lema Eshinegba o khi khi yeyẹ-ghuo tse, ama li shi ọgbokpa ni ọ ri eso shi mhẹ eke ogbenamo, ni e li abi mhi li, ini a da ri obọ rue iwẹghe ni e lamhẹ abọ ena ọ le.”

³⁰ Igho oni oghie ọ vule, li shi oni igovunọ ali iBenisi ali eni e nu wẹ shitọ. ³¹ E rọte oni agbala vu, ee ngme, ẹẹ, “Omose ona ọa li ingme ni a ya gbe ọli-a shi wẹkhi oni a rọ ọ mu ọli shi owa ighumha.”

³² Agiripa ọọ iFesitọsi, “Áá kha wolọ omose ona abọ-a ini ọa she lema a ri oni ingme je ayi iSiza lo.”

27

A rue iPolu je iRomu

¹ Abi e rọ lama shi ọ, anye lo ọko-oke oniemi je itili, e rue iPolu ali ighumha ni e kpole mhọli obọ oyi ọga ekhọli-okhue ni e lu ijulioṣi, ni ọ khi ọghuo oyi ekhọli-okhue eyi Oghie iRomu nya, ni a zẹ ọda ke. ² Anye lo ọko-oke oniemi rọte Adiramitiomu, ikhi ọko-oke ni o ya kia migha ikpe eghuo ni ọko-oke ẹẹ migha, ni e la epfepfe oke ni e la eke Esha. Arisitakusi ni ọ khi ọngi iMasidonia ọ nu anye kia.

³ Ogbeakolọ anye migha iSidoni. Ijulioṣi ọ mhọli isomhelemhi na iPolu, ọ zẹ ọli obọ ya me emole ọli, ni e ri emini ọọ nono na li. ⁴ Anye ke gbo rọte agho mu oni ọko nga, anye rọte odane ukiẹkie eke ni oke oniemi o khi shi ni a lu iSapurọsi irari khi akpekpele oo nase anye. ⁵ Abi anye rọ gua ọko ọ da je ọdada iSilisha ali iPafia, anye migha ẹoli iMara na eke iLisia. ⁶ Agho oni ọga ekhọli-okhue ọ te me ọko-oke oniemi oyi ẹoli Alezadira ni oo je itili, ọ ri anye lo ọ. ⁷ Anye e kia fiẹ, ogbele ebubu, anye mhọli omunu neni anye ramhi iKinidusi. Abi akpekpele ọa rọ zẹ anye rọte ashini anye kha rọte, anye gua ọko-oke je ukiẹkie eke ni oke oniemi o khi shi iKireti ni o sọ alo ghue ẹoli iSalimo. ⁸ Anye mhọli omunu rọte oni oke oniemi. Ikpukhokho, anye bhale ashini ọko-oke ẹẹ migha ni a lui ọpfomhẹgbe ni o ti mama ẹoli iLasia.

⁹ Eghẹghe o she pfu anye-a. Oni okiali o de shi eghẹghe ni a rọ leṣe pfi azumhi se, ni o khi eghẹghe ni okhena o la la okiali na ukhomhi oke oniemi. Igho iPolu ọ tse agua ye wẹ, ọọ wẹ, ¹⁰ “Emose, mhi she me khi okiali oyawa o ya khi okhena ali khi o ya ri ukpokpomhi opfu ghi oni ọko ali itsua ni o tsua ali agbo oyawa.” ¹¹ Ama, ocho ni oni ọga ekhọli-okhue

† 26:11 Li zẹ Ika 8.3; 22.4-5 ‡ 26:20 Li zẹ Ika 9.20,28-29

§ 26:23 Li zẹ Aza 42.6; 49.6; 1 iKori 15.20

o kha rō ri esō shi emini iPōlu o ngme, o deba abi ōni o gua ōni oḱo o ngme ali emini ōni o mhōli ōni oḱo o ngme. ¹² Aborōkhia khi ashini anye migha ḱa ya ti egbe eḱheḱhe orue; ebubu eḱbo e yemḱe anye gua ke le, e dabi khi anye ya ramhi eoli iFonisi, ni anye la agho eḱheḱhe orue. Agho oḱo oḱe eniemhi nya eḱ migha yemḱe-a. Eḱe ni oḱe oniemhi o khishi ni a lu iKireti ni o sō alo ghue obini ovō o te e lo eko o khi.

Akpekpeli oniemhi

¹³ Abi akpekpeli oḱe o rō ri ofie rōte ukieḱie oḱobo o pfiolo, eni emōse e dabi khi okiali o ya ze weḱe kia ke je odalo, igho e leli uli ali akhuli ni a rō gba oḱo oḱo zu. Ee kia eseso ōni oḱe oniemhi na iKireti. ¹⁴ Ama o li deḱe, akpekpeli oniemhi, o li rōte ukieḱie obita ini a sō alo ghue obini ovō o te e tiemhi eko pfiolo rōte ōni eḱe ni o la iteva oḱe oniemhi i doḱe. ¹⁵ Ōni akpekpeli o tsua rughu oḱo-oḱe oyanye, ḱa doḱe ke kia je obini akpekpeli o te pfiolo o bhale. O loḱe anye. Anye bie ze ḱli obō na akpekpeli loḱghuo oo tsua. ¹⁶ Anye kia rōte ukieḱie ukuku eḱe ni o la iteva oḱe oniemhi ni a lu iKauda, ikhi ukieḱie obini ōni akpekpeli ḱa ri egbe ramhi. Irōshēka anye rō doḱe tialo oḱo onikeke ni a rō o tsumhi eḱbo lo elemhi ōni oḱo-oḱe oniemhi. ¹⁷ Abi eni emōse e rō tialo li lo se, e ri ili ge ōni oḱo-oḱe oniemhi gaḱe, ini eni ili e doḱe mu ḱli mhuē toto. Irari khi ee na ulishi ini ōni oḱo o ya gbe aye shi ugbe eḱe, ni o la egele eḱe iLibiya, ni o sō alo ghue we. Igho e gbaghiē ode na kpishi oyi ōni oḱo-a, irari khi eḱa bie ke mhuē abi e ya li o. Ishegho ni ōni akpekpeli o bie tsua we ke le. ¹⁸ Ōni akpekpeli o kie ri itoto tsua ōni oḱo-oḱe ramhi ogbeaḱolo, ramhi ni, eni emōse e rō tino itsua ni e tsua shi ōni oḱo o pfino kulo ōni oḱe. ¹⁹ Ogbeaḱolo e pfino ikhuli ni ōni oḱo o rō o gbe akanya kulo ōni oḱe. ²⁰ Aborōkhia khi ogbeḱe ebubu ni e doḱe khi anye a ri eḱoe ti ovō weḱhi ukpetata, ni ōni akpekpeli o kiele rō ri itoto o pfiolo, anye a ke ri udu shi o khi anye me oḱe ni anye te ya pfue o.

²¹ Abi eni emōse eḱa rō le eminale ogbeḱe ebubu, iPōlu o vule, o we, “Emōse a kha suḱo ude ni mhi ye e lo, a kha migha iKireti, Eḱheḱhe agho, a kha tsumhi egbe e oyese onana ali opfu. ²² Ama mena mhi gueye e a mhōli udu, itobo khi onḱe oḱhōghuo ḱa ya pfua se ni ōni oḱo. ²³ Ooyose aḱeni oyi Eshineḱba ni o mhōli mḱe ali ni mhi a ga o migha mama mḱe, ²⁴ oḱo mḱe, ‘Khi ze ni ulishi o muē, iPōlu. U mema ya migha ezo odalo oyi iSiza ali khi Eshineḱba o she rōte ilelemhi ri agbo oyi eni a ga kia mhōli e obō.’ ²⁵ Irarigho, a mu igbedu oye mhōli, emōse, irari khi mhi mhuē irudunga khi Eshineḱba o ya rieḱe ḱli abi o gueye mḱe. ²⁶ Ama oḱo

oyawa o mema ya gbe aye shi ugbe eḱe oḱhōghuo ni o la iteva oḱe oniemhi, o tigbe migha.”

Oni oḱo o de ya kḱere-a

²⁷ Eliyose eḱenuzi-igbene, akpekpeli o kie tsua anye e kiakia oḱe oniemhi Adiriatiki. Itsotso ogbie, o li eni eḱe gbe akanya ōni oḱo eḱoe abineḱe khi e she ti e mama eḱe. ²⁸ E mḱese ōni oḱe bino, e meḱe khi ilimhi oyoli o khi eḱe-awē egbhuḱesesa. O gbo li deḱe, e gbo mḱese ḱli, o ke khi eḱe-awē egbhuḱe ali igbe. ²⁹ Ulishi o mu weḱe khi ōni oḱo o ya gbe aye shi eḱe, e rōte ukhokho pfi ikhuli ene ni a rō a mu oḱo o gbashli lo ōni oḱe oniemhi, ee sō iromhi ogbe o gbe a.

³⁰ Eni e la ōni oḱo o gbe akanya e dua abi e li meḱe asha a na kua. Ee tieḱe ukuku oḱo ni e tialo lole egho nga oḱe oniemhi, abineḱe khi eri e nono ni e rōte odalo ya pfi ikhuli lo oḱe oniemhi. ³¹ Ama iPōlu oḱo ōni oḱa ekhōli-okhuē ali eni ekhōli-okhuē, “Ini emōse enana eḱa li la elemhi ōni oḱo, onḱe, ḱa ya pfue o.” ³² Igho eni ekhōli-okhuē e pfa uli ni o mu ōni oḱo onikeke mhuē-a. E ze ḱli de tiemhi elemhi oḱe.

³³ Neni ogbe o maghiē-a, iPōlu o lema weḱe nya e le eminale. Oḱo we, “O she ramhi ogbeḱe igbene ni udu ḱa ke te sheshe e, ni a le eminale kḱe. ³⁴ Mena mhia lema e, a le eminale. A lemhi ini a nono ni a kie doḱe la agbo, A lemhi khi emhikhōghuo ḱa ya li onḱe.” ³⁵ Abi o rō ngme na se, o rue ibulēdi lasele, o kphēmhi na Eshineḱba ukpeloē weḱe nya, o khi ḱli-a, oḱo le. ³⁶ Weḱe nya e mhōli udu, e le eminale. ³⁷ Anye nya ni anye la ōni oḱo, eḱbo egbhuḱesesa ali ogbasasa 276 anye khi. ³⁸ Abi e rō ga le eminale se abi e nono, e tino ikpulu ikpamhi emhi ni e tsua kulo oḱe oniemhi, ini ōni oḱo o kḱe li fuē.

Oni oḱo oḱe oniemhi o kulue

³⁹ Abi ogbe o rō gbe-a se, eni eḱe gua ōni oḱo eḱa ke leḱe egele oḱe oniemhi bie, ama e meḱe ashini ekhashe e kpi gbili shi. Agho e ke bie rōli shi udu khi weḱe e ya gua ōni oḱo ya migha ini o ze we e rieḱe. ⁴⁰ Igho e pfanō eni ili ni e mu ukpokpomhi akhuli ni o mu oḱo-oḱe oniemhi e gbashli kulo udi oḱe oniemhi. Eḱheḱhe agho e taghiē uli ni a rō mu emini a rō mu ōni oḱo ukhomhi e nyene-a. E taghiē ugbakpi oyi ōni oḱo-a nga idane, ni e doḱe ramhi ashini e nono. ⁴¹ Ama ōni oḱo-oḱe o ya to aye sō ugbe eḱe ni o la elemhi oḱe oniemhi, o migha, akpekpeli o kie ri itoto o li, o tseḱe udi ōni oḱo-a.

⁴² Eni ekhōli-okhuē ee gba abi e li ya gbolo eni ighumha nya a, ini e ya gua oḱe ramhi egele ni e na vu. ⁴³ Ama ōni oḱa ekhōli-okhuē, oḱo nono abi loḱi li ya tsumhi iPōlu, ḱa ze weḱe rieḱe emini e gba. Ochogho o gueye eni e guē e gua oḱe e kḱe danō kulo oḱe ni e ramhi egele. ⁴⁴ Eni e kpole nya e mu ikieḱie eḱa

mhuê okekhi izaga oyi oni ôkô-okê. Ighô wêyê nya e ramhi ekêkê emhikhôghuo ôa li wê.

28

Eke ni a lui iMôta

¹ Abi anye rô ri epfua-epfua ramhi egele se, anye bhale ya ê khi iMôta a lu oni ekê ni o la iteva okê oniêmhi. ² Egbô ni e ngeli oni ekê e somhelemhi anye odê ni anye aa sa shi. E pfi auverê rô mu anye epfese irari khi eri amê oo rue, ogbo o pfo. ³ IPôlu ô ya nu iguagha êera, ô rêwê kpê eni erali, ighô ênyê afue ô te eni iguagha lasese ya tsakô shi iPôlu obô, itobô khi erali e she basê ôli. ⁴ Abi êgbô ni e la oni ekê ee mê khi ôni ênyê ô ngomhi iPôlu obô, e gueyê egbe, êê, "Ômôse ôna, ôgbô ugbeli ni ô gbolo êgbô-a ô fê khi memena. Aa mê khi abi ô ririê na pfue eghuli okê oniêmhi, odeba oyi iguezo ôa kie ze ôli obô ni ô la agbô." ⁵ Ama iPôlu ô kpishi ôni ênyê pfilo elemhi erali. Ingomhi ni ôni ênyê ô ngomhi ôli, ôa li ôli abikhôghuo. ⁶ E migha ri êloe shi ekê ê khê abi ô li ya fumhi, okekhi abi ô li ya fiagbe ekê ghua. Ama abi e rô khê ôli ramhi ni êa rô mê khi emhikhôghuo e li ôli, e mu udu pfi, êê khi olitsa ô khi.

⁷ Epfê-aghò iPôbiliôsi ni ô khi ôgbô igomêti oyi oni ekê ni okê oniêmhi o khi shi, ô mhôli apfê shi. Ô rue anye je apfê oyôli, ô fêli anye epfese egbegbô ogbêlê ese. ⁸ Ita iPôbiliôsi ô yeshi i ghua, iba ali ukpokpomhi elemhi ofu e to ôli. IPôlu ô lo elemhi owa ya sô iromhi na li, ô ri abô nga li egbe, ô rôli zê. ⁹ Abi a rô mê ghô se, êgbô elese ni e ghua ni e la oni ekê ni okê oniêmhi o khishi e bhale, a rêwê zê. ¹⁰ Eni êgbô e lolo mu ekpê na anye, e somhi anye opfa. Abi anye rô ya lo ôkô-okê oniêmhi ke vu, e wôlô itsua ôdôda ni e to anye na anye.

Rôte êoli iMôta je iRomu

¹¹ Abi o rô gbe iki esê dôşê, anye lo ôkô-okê oniêmhi ni o migha aghô khê ni oruê o dôşê. Êoli Alêzadira oni ôkô o te e bhale, isheli itema iKasito ali iPolukisi a lu oni ôkô. ¹² Anye ramhi êoli iSirakusi, anye la aghô êlê ese. ¹³ Anye rôte aghô kia okê-oniêmhi ramhi êoli iRegiumu. Ogbeakôlo, akpekpeli o rôte ukîekîe ôgobô ini a sô alo ghue obini ovô o te ê lo eko e pfilo. Ogbêlê onuzi-eva, anye lo êoli iPuteoli. ¹⁴ Anye ya ê eni e miesuô ni êê anye nu wêwê la aghô elemhi êfo uka oghuo. Anye rôte aghô vu, anye ramhi iRomu.

¹⁵ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suô ni e la iRomu e she suô khi anye ê bhale. Ighô eni e miesuô eghuo e bhale ya lu anye odê, e kia ramhi Oki Apiôsi ali Owa Eşê ni a ku ê shi. Abi iPôlu ô rô mê wê, ô tşê Êshinegba uwegbe, o ri udu shi ôli ô.

IPôlu ô la elemhi iRomu tse abô

¹⁶ Abi anye rô ramhi iRomu, a zê ni iPôlu lôlighuo ô la owa ni o ghole ô, a zê ôkholi-okhuê oghuo ô ri ukpêloe ke khu ôli.

¹⁷ Abi o rô gba êlê ese dôşê, iPôlu ô lu eni e ralo na egbô iJû shi ilona. Abi e rô bhale shi oni ilona, ôô wê, "Inyoghuo-mhê, mhi aa li egbô eyawa emhikhôghuo wêkhi eri mhi gbe ushi ni eni e bia awa, e rô nga awa obô-a, ni e rô la iJerusalemu mu mhê, rue mhê na igomêti iRomu. ¹⁸ Abi e rô gue mhê êzo egbe-a se, e nono abi wêwê e liê rue mhê obô-a, itobô khi mhia lue, ni a ya gbe mhê-a shi. ¹⁹ Ama abi egbô iJû êa rô lama shi ô, lôli mhi rô lema a tsua oni êzo bhale odalo oyi iSiza. Ôa khi eri mhi mhuê emini mhi bhale ya gue shi egbô eyemhê egbe.* ²⁰ Onana o zê khi mhîe a bhale ni awa ngme. Itobô irudushi ni egbô iZîreni e mhôli a rô ri iweghê shi mhê awê ena."

²¹ Ê ôli, "Anye a mê ebe okhôghuo ni a kékê ingme oyê shi, rôte ekê iJudia bhale, ghi anye, wêkhi inyoghuo awa ni e rôte oobô bhale e gue ingme oyê okhôghuo ni ôa ti ye anye. ²² Ama anye ê nono ni anye suô unu oyê, itobô khi ashakpa egbô e la ngme onobe shi oni otu onogbo ena."

²³ Ighô e shi ogbêlê na iPôlu. Ebubu egbô e bhale asha ni iPôlu ô la oni ogbêlê. Rôte êlê uzogbe ya ramhi eliyôşê iPôlu ô te gue ungememhi oyi Eghiele oyi Êshinegba ye wê. Ô rôte ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi Emekêguele rôli lo wê esô ini e lama mie iJesu suô. ²⁴ Ingmemhi ni ô ngme e lo egbô eghuo esô, ama egbô eghuo êa mie shi ôli ô. ²⁵ Ighô e li nu egbe e khakô, e vu, abi iPôlu ô rô ngme ungememhi ona ni o kpôli ukhokho unu se ni ôô, "Ayemhê-nô-pfuasê ô she kpê rôte unu oyi Azaya ômekêguele gueyê eni e bia awa:

²⁶ "Lê deba egbô ena

ni u gueyê wê,

"A ya ri esô shi ekê khue,

ama ôa ya tigbe lo ê esô,

a fêli ofêli khue,

ama aa mê emhikhôghuo."

²⁷ Udu oyêwê o bi obili-a,

esô eyêwê e zuse,

e gbo guese alo.

Ini ôa khi ighô lô,

e kha ri alo eyêwê ke mê ekê,

e ri esô eyêwê ê suô,

udu oyêwê o kha mhôli ilêşingme,

e kha mu pfi bhale deba mhê,

mhi rêwê ze.*†

²⁸ "Irarighô, mhia nono ni a lêsê khi imiepfuese oyi Êshinegba khi a she rôli ghi egbô iJeta. E ya ri esô shi ô!" ²⁹ [Abi ô rô ngme oni ungememhi ona se, eni egbô iJû e vu, e nu egbewê khakô ni o toto.]

* 28:19 Li zê Ika 25.11 † 28:27 Li zê Aza 6.9-10

³⁰ Ikpe eva gbada iPolu o la owa ni lolighuo o ngmomhi shi. Agho o la a mu egbo ni e bhale ya fele o li epfese. ³¹ Igbe-udu ni o mhu ya, o ro o gue ungemhi Eghiele oyi Eshinagba le, o gbolo sese egbo ingme eyi iJesu iKirisiti Onomhu, emhikhoghuo o a zu o li ode.

Ebe ni iPölu o keke ghi egbo iRoma Eni e miesuo

Otse oyi iPölu

¹ Mhemhe iPölu, oni oo ga oyi iJesu iKirisiti ni a lu mhi khi aghiusomhi na kee, ni a ze o le mhi ke tsabo usomhi onete oyi Eshinegba. Mhemhe mhi keke ebe ona. ² Oni usomhi onete ona khi, oni Eshinegba o shobo shi eke, rote unu oyi emekeguele eyöli ni a keke shi Ebe-no-pfuase. ³ Oni usomhi onete o ya khi, ingme oyi omi öli ni o rote unuekpe oyi iDefidi lasela elemhi idiegbe. ⁴ A rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase roli khase, ikhi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, khi, Omi Eshinegba o khi, abi o ro rote eghuli guise öli le. ⁵ Rote obö oyi iKirisiti ali eva oyöli anye te mie afu ro khi ighiusomhi na kee eyöli, ni anye ro ri egbo iJeta nya bhale ya sueso na Eshinegba. Isueso ni o rote irudunga bhale. ⁶ Ee egbo iRömu a li la eni Eshinegba o lu, ni a li khi enayi iJesu iKirisiti.

⁷ Ee ni a li iRömu nya a keke ebe ona ghi. Ee ni Eshinegba o nono ingme oyewe ni o ze, ni a khi egbo eyöli.

Okhale ali opfömhë e ka khi eye e, rote obö oyi Eshinegba ita awa ali rote obö oyi iJesu iKirisiti Onomhue.

⁸ Onodode, mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti tse Eshinegba oyemhe uwegbe shi agbo oye e nya, irari khi a she la ashakpa elemhi eke agbo suo eko irudunga ni a mhöli. ⁹ Eshinegba ni mhi ri udu oyemhe nya a ga, ni mhi a tse abö usomhi onete oyi omi öli, o khi otsela oyemhe, khi igesikia mhia ngme, khi eghëghë kpa mhi ro o sa to e gbe ini mhia so iromhi. ¹⁰ Mhia lema Eshinegba o khueghie ode-a na mhe ni mhi me asha bhale ya me e ikpukhokho abi o ghöle öli shi.

¹¹ O ma ghöle mhe gba ni mhi ro me e, ni mhi ri osese eyi ayemhe na e, ni o re e ya toto irudunga. ¹² Eminni mhi ri ona ngme khi ni a ro bhale ya e khi awa mhue ikpaghioho na egbe. Mhi kha zese e-a, ee a zese mhe-a. ¹³ Emöle mhe, mhia nono ni a lese khi, ebubu eghëghë mhi she gba li khi mhi bhale ya fele e, ni mhi gbo ri egbo bhale irudunga abi mhi kpe lie riela öli ifuabö egboese ni e khi iJeta, ama, özuode o zu mhe ode.* ¹⁴ Egbo oyi oyemhe o khi ni mhi ro tse abö ona ye egbo kpa, ghe egbo iGiriki ali eni ega khi iGiriki, ene fialo-a ali eni ega fialo-a, shi eni mhöli egbhali ali eni ega mhöli egbhali. ¹⁵ Igho, o gbo lie kphakpha mhe egbe ni mhi ro li gue oni usomhi onete ye e ni a li iRömu.

Ekpabo ni o la oni usomhi onete

* 1:13 Li ze Ika 19.21 † 1:16 Li ze iMak 8.38 ‡ 1:17 Li ze Abak 2.4 § 1:21 Li ze Efi 4.17-18 * 1:23 Li ze iDeut 4.16-18

¹⁶ Omama oni usomhi onete öa ya mu mhe, irari khi löli o khi ekpabo oyi Eshinegba ni a ro o tsumhi ogbökpa ni o miesuo, egbo iJu o kpe ramhi egbe, neni o tigbe ramhi egbo iJeta egbe.† ¹⁷ Oni usomhi onete ona o guele abi Eshinegba o lie mie ogbökpa ni o mhöli irudunga. Ezeze abi Ebe-no-pfuase o ngme khi, "Oni Eshinegba o ri irari irudunga oyöli pfa na, o ya la agbo."*

Elemhi ibibi oyi Eshinegba

¹⁸ Idane elemhi ibibi oyi Eshinegba o te e tiemhile shi egbo ni ea miesuo ali ena okhölö nya o, ni e ri okhölö oyewe e khukhu egbo alo ini e khi lese igesikia oyi Eshinegba. ¹⁹ Aborokhia khi e lese emini a dobe a lese ingme oyi Eshinegba, itobö khi o khueghie öli-a khase we gboo. ²⁰ Irari khi rote igbaekele agbo a te me ekpabo ali ufumhi ali abi Eshinegba o li gboo. Eminni o ma nya o ri awa mhöli ilese abi o li. Onana o ze khi egbo ega mhue emini e ya lie khi o ze ni wewe ega ro miesuo.

²¹ E lese Eshinegba, ama ega kuëghie öli abi Eshinegba, wekhi eri e kphemhi öli. Ochoghö, isamhi afue ee sa, ighö udu oyeghe oyewe o bishi-a. § ²² E khi, eni e fialo-a wewe e khi, ama e mele eyeghe-a. ²³ E ya oghie ufumhi ni a ro na Eshinegba ni o la agboagbo na ikhumhi ni a mama ro khokho ogbo ni oo ghu ali ipfeli ali elamhako ali emini ee ti akpidi eke.*

²⁴ Irarighö, Eshinegba o ro rue we obö-a na oghuemhe olamhe oyi udu eyewe ali itsebo ni e nu egbewe e li. ²⁵ E ri egbhöli oghie igesikia oyi Eshinegba. Ee ga emini a ma, ocho ni e kha ro ke ga Ima, oni o khi oni a kuëghie ya ramhi ele ni agboagbo. Atse.

²⁶ Itobö ona, Eshinegba o ro rue we obö-a na oghuemhe omama. Egbegbi ikpotso eyewe, e nu egbe we e gbhe. ²⁷ Ighö li khi eni emose, ocho ni e kha ro le ke deba ikpotso, emose na abi wewe ee ghöle we inu-gbhe. Emose e gbe ikanya omama ke deba emose, irarighö, e she mie ifata ikanya ebe eyewe.

²⁸ Irari khi ega lama ri egbegbi ilese oyi Eshinegba ni e mhue shi udu, Eshinegba o ro ze we obö na isamhi ebe udu oyewe ni e ke riela emini ega kha riela. ²⁹ Okhölö khi okhölö nya o keshe we-a, ghe ingmobe, ghe emhi ito-egbe, ghe ubogbo. Ofuma ikpekpe o vo we egbe, ghe ugbeli, ghe okhölö, ghe ikpamhika, ghe obe-imumu. Eni e tsue egbo kiakia e khi. ³⁰ E ri unu e yese ogbo-a, ee biselemhi Eshinegba, ezunu-obe, ni ega mhue ekpe, ni ee tono obö udu. Ode ebe ni a ro li okhölö enegbo, ee sa ro lasela eghëghë kpa. Ega ya suo eso na itawe. ³¹ Ega mhue ileşingme, ega ri ishobö oyewe a gbe akanya, ega ya ti elemhi ogbo wekhi eri e mhue ilelemhi na

ogbo. ³² E leşe khi ushi oyi Eshinegba, oḡ khi, egbo ni e li na ngeli, eni e ya pfua e khi, ọa khi eri e leşe e riḡe emhi eghoḡḡ tse, ama eḡ mie obḡ shi eni e gbe ikanya eghoḡḡ ọ.

2

Iguezo oyi Eshinegba

¹ Yeye ni u wa gue egboese ezo, waa mhōli obini u pfue ọ ya je, irari khi eḡheḡhe kpa ni u ro gue ogboese ezo ne, egbe e wa gue ezo, itobḡ khi yeye oye u lili e riḡe eni emhi.* ² Awa leşe khi ezo ni Eshinegba o gue egbo ni eḡ riḡe emhi eghoḡḡ, khi igesikia ọ deba gue ọli. ³ Eri u dabi khi ini yeye ogbo afuafuafue u gue egboese ezo, khi yeye u li riḡe oni emhi oghoḡḡ, khi u ya pfue ezo oyi Eshinegba? ⁴ Abi khi eri u ri eḡe e gbe isomhelemhi ali iregbemie ali irabomudu eniemhi eyoli, nu waa leşe khi isomhelemhi oyi Eshinegba o re ramhi impufi?

⁵ Ama irari igbiti ali udu ni ọa mhue impufi ni a mhue, a ro khi ma ofu oyi Eshinegba, ni ọ ro ya na e osoli, eḡheḡhe ni iguezo oyoli ni ọa mhue azeba o ro ya feli lasele. ⁶ Eshinegba, “Ọ ya fali ogboḡḡ ota abi ọ li gbe.”† ⁷ Ọ ya ri agbo na agboagbo na egbo ni e mhue irabomudu e riḡe onete, ni eḡ nono ufumhi ali agbo ni ọa mhue ukpese. ⁸ Ama egbo ni eḡ na shi oyewe tse, ni eḡ ri eso shi igesikia ni o la ungmehi oyi Eshinegba, ni e deba onobe vu, Eshinegba ọ ya tiese ofu ali elemhi ibibi oyoli le shi we ọ. ⁹ Egbo eni eḡ riḡe onobe nya e ya me osoli ali oya. Okekhi egbo iju, okekhi egbo ijeta. ¹⁰ Ama Eshinegba ọ ya ri ufumhi ali itinga ali opfomhe na egbo nya ni e riḡe onete. Okekhi egbo iju, okekhi egbo ijeta ¹¹ Irari khi Eshinegba ọa ya zolo ogboḡḡghuo.‡

¹² Egboḡḡpa ni e lamhe olamhe ni eḡa me ebe ushi deba, ogbo ọa rote ebe ushi ya gue we ezo, ama egboḡḡpa ni e mhue ushi deba ni e lamhe olamhe, a ya rote ushi gue we ezo. ¹³ Irari khi ọa khi egbo ni e suo abi ushi ọ ngme tse Eshinegba ọ ya lie khi e pfuase, ama eni e suo abi ushi ọ ngme ni e roli e gbe akanya, Eshinegba ọ ya pfa na khi e pfuase. ¹⁴ Eḡheḡhe kpa ni egbo ijeta, ni eḡa mhōli ushi, e ro rote angeli oyewe ri ushi gbe akanya ne, eri e rokhashe khi e leşe emini ọa ti ali emini o ti ni a riḡe, ini eḡa ririḡe mhue ushi. ¹⁵ Eri angeli oyewe o rokhashe khi emini ushi ọa ke riḡe, khi e keke ọli shi udu, udu oyewe ọ pfi ọtsele shi ọ, isamhi eyewe ni e gue we ezo isheghuo, e gbo khe we shi eke. ¹⁶ Igho ọ ya li ogbele ni Eshinegba ọ ya rote obḡ oyi ijesu iKirisiti gue we ezo ri osheli oyewe lasele abi mhi li ri usomhi onete tse abo.

Egbo iju ali ushi

* 2:1 Li ze iMat 7.1; iLuk 6.37 † 2:6 Li ze iWolo 62.12; Ekpi 24.12 ‡ 2:11 Li ze iDeut 10.17 § 2:24 Li ze Aza 52.5

* 2:29 Li ze iDeut 30.6 * 3:4 Li ze iWolo 51.4

¹⁷ Ini a lu egbe e egbo iju, a ri egbe da ushi ri Eshinegba a tono obḡ udu, ¹⁸ Ini a ze Ebe-no-pfuase leşe oghuemhe oyi Eshinegba, ni a gbo leşe emini o gbe akanya, ¹⁹ ini a leşe khi eḡ a khi eni eḡ seḡe ezalo ode, ni a ro gbo khi akpa na egbo ni e la alo ebili, ²⁰ a ye egbo ni e khi eyeghe ude, a seḡe eni eḡa leşe. A mhōli ọli shi udu khi ileşe ali igesikia o gba pfo shi elemhi ushi. ²¹ Eḡ ni a seḡe egboese, elo o ze khi aa ya seḡe egbe eḡ? Eḡ ni a lie ogbo ọ khi do ughiatḡ, aa lie do? ²² Eḡ ni a lie ogbo ọ khi kia okia, aa lie kia okia? Eḡ ni ikhumhi igaga ọo kpase, aa lie do ughiatḡ elemhi Owa oyi Eshinegba? ²³ Eḡ ni a tono obḡ udu khi a mhue ishi eyi Eshinegba, aa ri omama mu Eshinegba abi a lie gbe eni ishi-a? ²⁴ Ebe-no-pfuase ọo khi: “Irari eḡ ni a khi egbo iju egbo ijeta e ro ọ ze emuebe na eva oyi Eshinegba.”§ ²⁵ Ini a ri ishi a gbe ikanya, oshelḡe oye e o ro mu eḡe, ama ini a gbe ushi-a, eri a li abine khi aa shelḡe-a. ²⁶ Ini ogbo ni ọa khi iju ni ogbo aa shelḡe-a ọ ri ushi oyi Eshinegba gbe akanya, Eshinegba ọa ya leli ọli shi oni aa shelḡe-a? ²⁷ Itobḡ ighe, egbo ijeta e ya pfa ezo mu e iju itobḡ khi a gbe ushi-a, aboriekhia khi a keke oni ushi shi ebe na e ni a gbo shelḡe-a, ama wewe e ri ushi e gbe akanya ini aa ririḡe shelḡe we-a. ²⁸ Ọa khi itobḡ khi ogbo ọo ngeli abi ogbo iju ali itobḡ khi a da shelḡe ọli-a ọ ro khi egbegbi iju. ²⁹ Ama oni ọ khi egbegbi iju ọ khi oni ọ ri ushi e gbe akanya, Oshelḡe na ekelemhi udu o khi igesikia oyi oshelḡe, ọa khi ona ekuḡe idiegbe oye. Ogbo oghoḡḡ Eshinegba ọo kuḡehie ọli, aa khi egbo eḡ kuḡehie ọli.*

3

¹ Ighe eleli ni egbo iju, ikhi eni a lu eni a shelḡe-a, e mhōli doḡe egbo ijeta? Ighe eleli ni o la ọ na egbo ni e lu egbewe eni a shelḡe-a? ² Eleli o la ọ na ogboḡḡ ode khi ode. Odode, egbo iju Eshinegba ọ kpḡ ri oni ungmehi nga obḡ.

³ Ini o fe khia khi eghuo ọ eḡa mhue irudunga? Eri umha mhue irudunga oyewe o ya lie khi Eshinegba ọa ke ze ri egbe e nga? ⁴ Iye e! Ini ogboḡḡpa o tseku khi oloegbhue, igesikia Eshinegba ọ khi. Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọo.*

“A mema me khi yeye u te ode ini u ngme, ali khi u ya mu ọ le ini a gue e ezo.”

⁵ Ama ini umha gue e ngeli oyawa o ri ipfuase oyi Eshinegba khashe gboo, seḡe awa ke fe ya ngme? Eri awa ya lie khi Eshinegba ọ gbe awa azeba ini ọ na awa osoli to onobe ni awa li? Eri mhi la ana ngme abi ogbo ọ lie

ngme. ⁶ Emini a sọ shi ona khi, Iiye o, ini o khia khi Eshinegba ọọ gbe azẹba lọ, se ọ kha li doḅe gue agbọ ezọ? ⁷ Egbọ eghuo e ya ke khako, ẹẹ li, “Ini o khia khi egbhọli ni mhi lo o ri iẸ-ri-egbenga oyi Eshinegba khase, ni o khi ma ufumhi oyoli, se a ke gbo liẹ pfa ezọ mu mhẹ abi ogbọ ọna olamhẹ?” ⁸ Elọ o ke zẹ ni awa a rọ liẹ khi o tinẹ ni awa ke li ingmobe ni onete o rọte ọ lasele? A ya gue ogbọgbọ eni e ngme na ezọ. EzeẸ abi egbọ eghuo e she kpẹ li kiẹḅo egbhọli ma mhẹ khi emini mhia seḅe egbọ ghọ.

Aa mẹ oni o guẹ ẹ ngeli

⁹ Ini a fẹ bino ọ bie, eri awa iju awa fẹ ti doḅe iḅeta? Iiye o! Mhi she kpẹ rọli khase khi egbọ iju ali egbọ iḅeta nya elemhi olamhẹ awa la a kia. ¹⁰ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ:

“Ogbokhoghuo ọa la ọ

ni ọ guẹ ẹ ngeli, ogbọ aa mẹ,

¹¹ Aa mẹ ọni ọ mhue ilẹḅe,

wẹkhi eri ogbokhoghuo

ọọ ga Eshinegba.

¹² Egbọ nya e she sọ

ukhokho gbe Eshinegba.

Wewẹ nya e she rọte

odẹ oboese ni ọa ti.

Ogbokhoghuo ọa la ni

ọọ riẹle onete,

ogbọ aa mẹ oghuo kpel!”†

¹³ “Eri ukokoluḅo oyewẹ

o li abi uji ni o

khueghie-a shi ekẹ.

Eri elemhi oyewẹ

O ri udimhi ẹ pfi itsee.”‡

“Osue ẹnye afue o la wẹ unu.”

¹⁴ “Inu eyewẹ o vọ

itḅe ebe ikuku ali oyala.”§

¹⁵ “Ọa ya mu wẹ unu

ni e rọ gbe ugbeli,

¹⁶ epfua ali oyese ẹ pfi

shi obini e je kpa,

¹⁷ E a lẹḅe abi a liẹ la opfomhẹ.”*

¹⁸ “Wẹkhi eri e mhọli

ekpẹ na Eshinegba.”†

¹⁹ Mena, awa lẹḅe khi emini a keḅe shi ushi nya, khi eni e deba ushi ẹ ngeli a keḅe ọli na. Ni a rọ bhale ya ẹ khi ogbọ okhoghuo ọa ya liẹ khi emini o zẹ ni luẹ rọ gbe ushi-a na, ini Eshinegba ọ gue agbọ nya ezọ. ²⁰ Ogbọ ọa la ọ ni a ya pfa na khi ọ pfuase irari khi ọ ri ushi ẹ gbe akanya. Ochoghọ eri ushi o zẹ awa lẹḅe khi olamhẹ o la ọ.‡

Iguẹ-ngeli ni o rọte irudunga bhale

²¹ Ama Eshinegba ọ she ri odẹ onogbọ ni ọ te pfa na awa khase awa ni ọa khi abi ushi o seḅe awa. Ni ebe Ushi ali emeḅeguele

e pfi ọtḅeḅe shi. ²² Oni odẹ onogbọ ona ni Eshinegba ọ rọ bhale, irudunga iḅesu iKirisiti o te ẹ bhale deba eni e mie ọli suọ nya. Ikhioḅa ọa la ọ na eni e khi iju ali iGiriki. § ²³ Irari khi ogbọkpa ọ she lamhẹ, egbọ e she nuata shi Eshinegba ni ọọ tsumhi ọ. ²⁴ Ama afuẹ afuẹ ọ ri okhale oyoli pfa na awa khi awa pfuase, rọte ipfasheḅe ni o te obọ oyi iḅesu iKirisiti bhale. ²⁵⁻²⁶ Eri Eshinegba ọ ri iKirisiti khase agbọ nya, khi lọli ọ khi ọni ọ doḅe ya ri olamhẹ topfa agbọ, abi ọ li ku ọlia eyoli kua ukhomhi apfida. Awa kha regbenga emini iKirisiti ọ riẹle, awa mhọli ipfasheḅe ni o rọ rọkhashe khi Eshinegba ọa ya gbe azẹba. Itobọ khi Eshinegba ọ mhọli irabomodu ali khi ọa ya gbe azẹba, ọ rọ gbe olamhẹ kua na egbọ, ọ guele khi ogbọkpa ni ọ ri udu nga iḅesu, khi ọni a pfa na ọ khi.

²⁷ Elọ awa ke tono obọ udu ẹ shi? Afuẹ! Elọ o zẹ ona? Itobọ khi awa ma rọ ri ushi a gbe lọ? Iiye o, ama itobọ khi awa miesuọ. ²⁸ Irari khi awa zọli ukhomhi khi eri Eshinegba ọọ pfa na egbọ ni e mhue irudunga ni ọa khi irari iri-ushi-gbe akanya. ²⁹ Eshinegba oyi egbọ iju tḅe ọ lẹḅe khi, ọa ke li khi Eshinegba oyi egbọ iḅeta? Oyewẹ ọ khi gueḅegbe. ³⁰ Eshinegba oghuo ọ khi, ọni ọọ pfa na egbọ eni e sheḅe-a rọte irudunga oyewẹ ali eni a a sheḅe-a rọte oni irudunga oghuo.* ³¹ Eri ona o ke liẹ khi itobọ irudunga oyawa, khi awa a ke mhue emini awa ri ushi ẹ li? Iiye e. Ochoghọ awa kie mu ushi mhue.

4

Irudunga o ri Aburaamu migha shi ipfuase

¹ Se awa ke ya ngme shi ingme oyi Aburaamu ni ọ khi ititawa? Elọ ọ fẹ mẹ eni ingme ipfana rọte irudunga onana? ² Ini o khia khi ikanya ni Aburaamu ọ gbe a rọ pfa na li lọ, ọ kha mẹ emhi rọ ke tono obọ udu, ama ọa khi odalo oyi Eshinegba. ³ Eri Ebe-no-pfuase ọọ, “Eri Aburaamu ọ mie Eshinegba suọ, lọli a rọ leli ọli na li shi ipfuase.”* ⁴ Ini ogbọ gbe akanya, ogbọ ọa ya liẹ khi ifata ni ọ mie khi isomhopfa lọ, ama eri ọ gbe akanya shi ọ. ⁵ Ama ogbọ ni ọa ri egbe da ikanya obọ oyoli ni ọ gbe, ni ọ regbenga Eshinegba ni ọọ pfa na ọna okhọlọ, oni irudunga ni ọ mhọli egbọ a deba guele khi ọ pfuase. ⁶ Abi iDefidi ọ rọ ngme nga ikhivọḅe oyi ọni Eshinegba ọ pfa na, ni ọa khi itobọ ikanya obọ oyi lọlighuo, ọ mu ma ingme ena, abi ọ rẹḅe,

⁷ “Oghẹle ọ khi na egbọ

ni Ọnọmhue ọ gbe

umha guẹli oyewẹ kua,

† 3:12 Li zẹ Iwolo 14.1-3; 53.1-3 ‡ 3:13 Li zẹ Iwolo 5.9; 140.3 § 3:14 Li zẹ Iwolo 10.7 * 3:17 Li zẹ Aza 59.7-8

† 3:18 Li zẹ Iwolo 36.1 ‡ 3:20 Li zẹ Iwolo 143.2; iGal 2.16 § 3:22 Li zẹ iGal 2.16 * 3:30 Li zẹ iḅeḅit 6.4; iGal

3.20 * 4:3 Li zẹ Igbae 15.6; iGal 3.6

ni a ri olamhe oyewe
topfa we.

⁸ Oghelē o khi na oḡbo
ni Onomhue ɔa keke
olamhe eyoli shi na li.^{††}

⁹ Oni ikhivose ona, eḡbo ni a shele-a e lese
mhōli ɔli? Abi khi eḡbo ni aa shele-a e li mhōli
ɔli? Awa kie kpē ē ngme ɔli khi irudunga
ni Aburaamu ɔ mhuē, lōli a rō guele khi ɔ
pfa. ¹⁰ Eḡheḡhe onoghūo a rō leli ɔli na
li? Abi a rō shele ɔli-a se lō, abi khi neni a
shele ɔli-a? ɔa khi abi a rō shele ɔli-a se, ama
abi aa rō shele ɔli-a ne lō. ¹¹ Itobō khi ɔ mhōli
irudunga, Eshineḡba ɔ rō pfa na li khi ɔ mhōli
ipfuase neni ɔ shele-a. Irarigho, ɔ rō khi ita
oyi eḡbo nya ni e miesuɔ, ini aa tseku shele
we-a. Eḡheḡhe aḡhō ni e khi eni a pfa na khi
e pfa. ¹² Ita oyi eḡbo eni e shele-a ɔ li
khi. Aa khi itobō khi a shele we-a tse, ama
irari khi e deba eḡe-awē aḡbo irudunga nabi
itawa Aburaamu, neni a shele ɔli-a.

Irudunga a te a mie ishobō eyi Eshineḡba

¹³ ɔa khi iri ushi gbe akanya Aburaamu
ali imimi ɔli e te mie oni ishobō khi lōli ɔ
ya le ugu aḡbo nya, ama rōte angeli ipfuase
ni o rōte irudunga bhale oyoli lō. ¹⁴ Irari
khi ini eni e ri ushi gbe akanya e le oni
ugu lō, irudunga ɔa kha ke mu ɛloe, oni
ishobō o mele afue-a. ¹⁵ Eri ushi o ri ofu
oyi Eshineḡba bhale, irari khi ini ushi ɔa la ɔ,
igbushi-a ɔa kha la ɔ.

¹⁶ Irarigho, oni ishobō, irudunga o te ē
bhale, isheḡhō ni o khi oyi okhale, ali ni
o migha na imimi Aburaamu. ɔa khi oyi
eḡbo ni e ri ushi ē gbe akanya tse, ama li
shi oyi eni e miesuɔ abi Aburaamu. Irari
khi Aburaamu ɔ khi ita awa nya elemhi
ayemhe. ¹⁷ Abi Ebe-no-pfuase ɔ ngme ni ɔɔ,
“Mhi she rē mele ita oyi ushishi ebubu-a.”
Irudunga ni Aburaamu ɔ mhuē Eshineḡba ɔ
rō shobō na li. Eshineḡba ni ɔɔ ri eni e ghu-
a guale bhale aḡbo, ni ɔ ma emhi eneḡbo. ¹⁸
Eri Aburaamu ɔ miesuɔ, ɔ mhuē irudushi,
abi ɔa rō tseku mē emini ɔ ri udu shi ne,
itobō iḡhō ɔ rō khi, “Ita ishishi ebubu.” Abi
a kie kpē li gue ɔli ye ɔli khi, “Imimie e ya
bu abi ikpetata.” ¹⁹ ɔa tigbe loḡe Aburaamu
shi irudunga oyoli, aboriēkhia khi ɔ she gbe
ikpe eḡbhueshe, ni ɔ gbo lese khi lōli she
womhe ramhi eḡhuli ali khi iSera ughuoli
ɔ she li womhe doḡe ni ɔ ke doḡe ya bia
eniye. ²⁰ Irudunga oyoli ɔa mhuē ɔloḡemhe
wekhi eri ɔ khōkhō udu shi emini Eshineḡba
ɔ ngme. Oni irudunga oyoli o ri itoto na
li, ɔ kueḡhe Eshineḡba. ²¹ Eri ɔ lama shi ɔ
eḡbegbo khi Eshineḡba ɔ ya doḡe riēle emini
ɔ shobō na lue. ²² Lōli o zē khi, “A pfa na li

khi ɔ pfa. ²³ Ungmemhi khi, “A leli ɔli
na li shi angeli ipfuase,” ɔa khi lōlighuo tse
a keke ɔli na. ²⁴ Ama a li keke ɔli na awa,
eni Eshineḡba ɔ lie leli angeli ipfuase na, ni
awa mie ɔli suo ikhi lōli ni ɔ rōte eḡhuli guise
iJesu Onomhue oyawa le. ²⁵ Eri Eshineḡba ɔ
rue ɔli obō-a ni ɔ ghu-a shi ingmobe eyawa.
O guise ɔli le bhale aḡbo ni ɔ khuḡe awa
pfa. [†]

5

Opfomhe ali Oghelē

¹ Irarigho, aborōkhia khi a she pfa na awa
eḡhō khi awa pfa rōte irudunga oyawa,
awa she mhuē opfomhe odalo oyi Eshineḡba
rōte obō oyi iJesu iKirisiti Onomhue oy-
awa. ² Lōli awa rōte obō oyoli mhōli ode lo
isomhelemhi oyi Eshineḡba, te irudunga ni
awa migha nga memena. Awa ke ghele shi
irudushi oyi ufumhi oyi Eshineḡba. ³ ɔa khi
iḡhō tse, ama awa lie ghele shi osoli oyawa,
irari khi awa lese khi eri osoli ɔɔ sese ɔḡbo
iregbemie. ⁴ Ireḡbemie o ri ɔḡbo ɔ mhuē
eḡbegbi angeli, eḡbegbi angeli o ri ɔḡbo ɔ
mhuē irudushi. ⁵ Oni irudushi ona, ɔa ya zē
awa mē omama. Irari khi Eshineḡba ɔ she
tutu inono oyoli ku awa udu rōte Ayemhe-
no-pfuase, ni ɔ rō na awa. ⁶ Irari khi Eḡheḡhe
ni awa aa rō mhōli ekpabō ni awa rō khi ena
olamhe, iKirisiti ɔ bhale ya ghu-a na awa.
⁷ O ma munu ni ɔḡbo ɔ rō ghu-a na ɔḡbo ni
ɔ gue ē ngeli, otse ɔḡbo ɔ ya roshaka ni lue
ghu-a na ɔḡbo onete. ⁸ Ama eri Eshineḡba ɔ
ri inono ni ɔ mhōli na awa khase. Lōli o zē
khi eḡheḡhe ni awa rō kie khi ena olamhe,
iKirisiti ɔ rō bhale ya ghu-a na awa.

⁹ Aborōkhia khi a she rōte ɔlia eyoli pfa na
awa mena, seḡ ɔa lie tsumhi awa ofu oyi
Eshineḡba! ¹⁰ Irari khi ini eḡheḡhe ni awa rō
khi ebe Eshineḡba khi a rōte eḡhuli ni omioli
ɔ ghu ri awa nu ɔli mhuē iro-riēle, seḡ awa
ni a she rō nu Eshineḡba somhi awa aa li gbo
ya rōte aḡbo oyoli mhuē imiepfuese! ¹¹ ɔa
khi iḡhō tse, ama awa li mhōli oghelē ayi
Eshineḡba rōte iJesu iKirisiti Onomhue oyawa,
ɔni awa rōte obō oyoli mhuē iroḡsomhi.

Adamu ɔ ri eḡhuli bhale, iKirisiti ɔ ri aḡbo bhale

¹² Olamhe ni Adamu ɔ lamhe o ri eḡhuli lo
aḡbo le. Olamhe oyoli o zē khi ɔḡboḡpa ɔ khi
ɔna olamhe, irarigho ɔḡboḡpa ɔ rō ya ghua. ^{*}
¹³ Irari khi neni a ri ushi bhale olamhe, ɔ
she kpē lo aḡbo le, ama ashini ushi ɔa la, aa
ya leli olamhe na ɔḡboḡghuo. ¹⁴ Aboriēkhi
iḡhō, eri eḡhuli o kie rōte eḡheḡhe oyi Adamu
gbe eḡbo ya ramhi eḡheḡhe oyi iMosisi, li
shi eḡbo ni ɛa gbe ushi-a abi Adamu ɔ li

[†] 4:8 Li zē Iwolo 32.2 [‡] 4:11 Li zē Igbae 17.10 § 4:13 Li zē Igbae 17.4-6; 22.17-18; iGal 3.29 * 4:14 Li zē iGal 3.18 † 4:16 Li zē iGal 3.7 ‡ 4:17 Li zē Igbae 17.5 § 4:18 Li zē Igbae 15.5 * 4:19 Li zē Igbae 17.17 † 4:25 Li zē Aza 53.4-5 * 5:12 Li zē Igbae 3.6

da omhēse oyi Eshinegba. Adamu o khi irokhokho oyi oni o ya bhale.

¹⁵ Ama wewe aava ɛa li abeghuo irari khi isomhopfa onayi Eshinegba o ya abi olamhe oyi Adamu. Igesikia o khi, khi ebubu egbo e ghu-a irari olamhe oyi ogboghuo ogho. Ama okhale oyi Eshinegba o fune. Igho khi isomhopfa ni o ro na ebubu egbo rote isomhelemhi oyi ogbo oghuo, ikhi iJesu iKirisiti. ¹⁶ Ikhioda o la isomhopfa oyi Eshinegba ali olamhe oyi Adamu. Oni olamhe oghuo ogho o ri ina-osoli bhale. Ama isomhopfa oyi Eshinegba o ri ipfana bhale ghi awa aboriekhia khi eni e lamhe awa khi. ¹⁷ Igesikia o khi, khi rote olamhe oyi ogbo oghuo, eghuli o te bhale agbo. Ama emini ogbo oghuo o riele, ikhi iJesu iKirisiti, o fune. Egbo nya ni e mie okhale oniemi ali isomhopfa afue afue oyi ipfuase oyi Eshinegba, e ya mu olamhe o le, rote obo oyi iKirisiti. ¹⁸ Abi olamhe oyi Adamu o li ri ina-osoli ghi egbokpa, igbo ipfuase oghuo oyi iKirisiti o li ri ipfana ali isomhopfa agbo oyi Eshinegba na ogbokpa. ¹⁹ Irari khi, abi umha-sueso oyi ogbo oghuo o ri egbo nya khi ena olamhe, igbo a li ya pfa na ebubu egbo shi ode oyi Eshinegba irari isueso oyi ogbo oghuo.

²⁰ Eri ushi o bhale ni egbo lese ashini e khi ena olamhe ramhi, ama abibi olamhe e tseku li bu, ilelemhi oyi Eshinegba o bu dose we. ²¹ Egehege agho ni a bhale ya e khi ezeze abi olamhe o ri eghuli bhale, okhale oyi Eshinegba o ri ipfuase leghe, o ri agbo na agbogbo bhale, rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhuɛ oyawa.

6

Ghu pfa Olamhe, u nu iKirisiti la agbo

¹ Se awa ya ngme mena, eri awa ya ke li ingmobe le tse ni okhale oyi Eshinegba o ke bua shi o dose agho? ² Iye o! Awa ni idiege oyawa o ghu pfa olamhe, see awa ke gbo lie ke lamhe? ³ Abi khi aa lese khi awa nya ni a batazi shi iJesu iKirisiti, khi eri awa batazi shi eghuli oyoli? ⁴ Irarigho, eri a ri awa nu oli to abi a ro so awa oke batazi awa shi eghuli oyoli, ni a bhale ya e khi abi a li rote eghuli guise iKirisiti le rote ufumhi oyi Ita, ni awa li mholi agbo onogbo.*

⁵ Abi a ro ku awa ali loli gbe she eghuli oyoli egbo, igbo a gbo lie ku awa ali loli gbe shi iguisele oyoli. ⁶ Awa lese ona khi idiege oyawa onodi khi eri o nu iJesu ghu-a shi apfida, ni a ro bhale ya e khi idiege olamhe oyawa o mele afue-a. Ini awa khi ke gbo khi ighumha olamhe. ⁷ Itobo khi ini ogbo o ghu-a, o she pfue ekpabo olamhe. ⁸ Mena, ini awa she nu iKirisiti ghua, awa miesuo khi awa ya li nu oli la agbo. ⁹ Irari khi awa

lese khi abi a she rote eghuli guise iKirisiti le egbo, o ke gbo ya ghu ghue, eghuli o ke gbo mholi ekpabo shi oli egbe. ¹⁰ Eghuli ni o ghu, utoghuokpe o ghu oli ro mu ekpabo eyi olamhe o le. Agbo ni o la, o la o na Eshinegba. ¹¹ A li ligho leli egbe e shi eni e ghu pfa olamhe, ama a la agbo na Eshinegba elemhi iJesu iKirisiti. ¹² Irarigho, a khi ze ni olamhe o le eghie shi e egbe ni a ri oghuemhe ebe eyoli ke gbe akanya. ¹³ A khi ri ukiekie idiege okhoghuo oye na olamhe, wekhi eri u re we shi eke shi akanya okhola, ochogho, a ri egbe e na Eshinegba abi eni a she rote eghuli nyene bhale agbo, ama a ri idiege oye na li abi itsua ipfuase. ¹⁴ Irari khi olamhe o ke ya khi oga oye, itobo khi ushi o ke e ke mhesa na e, ama elemhi okhale oyi Eshinegba a ke la.

Ighumha eyi angeli ipfuase a ke khi

¹⁵ Se o ke li mena? Awa ke lamhe itobo khi ushi o ke mhesa e na awa, se ni okhale oyi Eshinegba? Iye o! ¹⁶ Aa lese khi oghumha oyi emini a suo eso o na a khi? U dobe ya khi oghumha oyi olamhe ni o ri eghuli e bhale, u gbo dobe e ze isueso na Eshinegba ni o ri ogbo o bhale angeli ipfuase. ¹⁷ Ama awa tse Eshinegba uwegbe, irari khi egehege ni o dose, a kpe khi ighumha eyi olamhe, egehege agho a ga ri udu oye e nya a suo eso na osese ni a sese e. ¹⁸ A she pfuese e olamhe, ama ighumha eyi Eshinegba a ke khi, ni a ke riele emini o ghole Eshinegba.

¹⁹ Eri mhi ngme ona abi ogbo lie ngme, itobo khi aa lolo toto. Abi a kpe li ri idiege eye e shi ighumha na ikanya ichimhi ali okhola, a li ligho ri egbe e shi ighumha angeli ni o ghole Eshinegba, ni o ri ipfuase e bhale. ²⁰ Abi a ro khi ighumha olamhe, aa mhuɛ emini a ri angeli ni o ghole Eshinegba riele. ²¹ Igehege e leli ni a mhuɛ oni egehege shi ikanya ni e ke tigbe ri omama a mu e ena? Emhi eghogho eghuli ee pfi. ²² Ama mena ni a she rote olamhe pfuese e, ni a ke ro khi ighumha eyi Eshinegba egbo, eleli ni a khiese, ipfuase o re e ya khue pfuase, o ri agbo na agbogbo o na e. ²³ Irari khi ifata oyi olamhe khi eghuli lo, ama isomhopfa oyi Eshinegba agbo na agbogbo lo rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhuɛ oyawa.

7

Abi a lie ngeli elemhi ughue

¹ A lese inyoghuo, khi eri mhi nu e ngme abi egbo ni e lese ushi, khi ushi o mholi ekpabo shi ogbo egbe ini oni ogbo o kie da la agbo ne. ² Ezeze abi ushi o ngme khi okpotso ni o la ughue o gbu du vo do li obo ini oni omose o kie da la agbo ne, ama khi ini o ghua oni ushi o ke mu oli. ³ Irarigho, ini o vu ya ngeli na omose olese, abi odoli o li kie la

* 6:4 Li ze iKolo 2.12

agbò eghò, a ya lu òlì òkiokia. Ama ini òdò li ò ghua, oni ushi ogbò òa ke mu òlì, òa ke khi òkiokia, ini ò tseku ngeli na òmòse òlese. ⁴Ighò o li khi shi è ò inyòghuo-mhè. Idiegbe oyi iKirisiti a ke khi, èè a she li ghua-pfa ekpabò oyi ushi. A she ga li mhòli egheghe ni a rò mele oyi ogbòese-a, ikhi òni a ròte eghuli guise le, ni a mē asha ke gbe akanya enete na Eshinègba. ⁵Irari khi abi idiegbe olamhè o rò ò mhèşè na awa, igbò oghuèmhè oyi olamhè ni ushi o zese-a o la awa idiegbe gbe akanya, ena e ri awa ngeli angeli ni òò pfi eghuli. ⁶Ama mena, abi awa rò she ghu pfa emini e ke kpè gèno awa eghò, a she pfuese awa obò oyi ushi, ni awa mē asha ròte odè onogbò oyi Ayèmhè ke ga, ni òa ke khi odè oyi ushi ni a kèkè.

Inu-olamhè khè abò

⁷Şè awa ke ya ngme mena? Olamhè oni ushi o ke khi shò? Iiye o. Egbegbò lò khi, mhi aa kha lèşè emini olamhè o khi, ini òa khi ushi lò. Irari khi mhi aa kha lèşè emini iviè shi emhi ogbò o khi ini ushi òa liè, “Khi viè shi emhi ogbò.”^{*} ⁸Ròte oni ushi ogbò, olamhè o te mē asha guise iwali oghuèmhè ukphè nya ni e la mhè egbe le. Ini a rue ushi odè-a eri olamhè o ghua. ⁹Eri mhi kpè la agbò tse abi mhi aa rò lèşè ushi ne, ama abi ushi o ke rò bhale, olamhè o gbo bhale agbò, lòli mhi rò ghua. ¹⁰Mhi mē khi ushi ni o kha ri agbò bhale, khi eghuli o rò bhe.

¹¹Olamhè o mē asha migha ròte ushi di mhè. Ròte oni ushi, eghuli o gbe mhè.[†] ¹²Abokieli khi, oni ushi o pfuase, omhèşè o pfuase, e migha, e ti.

¹³Eri emini o ti ogbò o ke ri eghuli ghi mhè eghò? Iiye o! Ama ni a rò lèşè olamhè shi olamhè o rò pfi eghuli na mhè, ròte emini o ti, ni a bhale ya è khi ròte oni ushi, olamhè o mema khi olamhè egbegbò. ¹⁴Irari khi awa lèşè khi ushi emhi Ayèmhè o khi, ama mhèmhè ogbò tşè, mhi khi òni a rò na olamhè dè. ¹⁵Mhi aa lèşè emini e li mhè, irari khi emini mhia nono ni mhi ke rièlè, mhi aa dobè rièlè òli. Ama emini òa gholè mhè, mhia rièlè.[‡] ¹⁶Ini mhi rièlè emini mhi aa nono ni mhi rièlè, mhi lama shi ò khi ushi o ti. ¹⁷Abi oli khi, òa ke khi mhèmhè mhia rièlè òli ama olamhè ni o la mhè egbe lò. ¹⁸Mhi lèşè khi emhikhoghò ni o ti òa lamhè egbe, ikhi idiegbe olamhè oyèmhè. Irari khi ini o tseku gholè mhè ni mhi rièlè emini o ti, mhia dobè è rièlè òli. ¹⁹Irari khi emini mhia rièlè òa khi emini o ti ni mhia nono ni mhi rièlè, ochoghò onobe ni mhi aa nono ni mhi rièlè, mhi kiele è rièlè. ²⁰Mena, ini mhia rièlè emini mhi aa nono ni mhi rièlè, ona o ròkhasè khi òa khi mhèmhè mhi rièlè òli, olamhè ni o la agbò oyèmhè òò rièlè oli.

²¹Ina o ga limhè egbe egheghekpà. Ini mhia nono ni mhi rièlè onete, onobe o nu mhè la agbò. ²²Irari khi ekelemhi udu oyèmhè, ushi oyi Eshinègba o te è gholè mhè. ²³Ama mhi mē khi ushi olese o la mhè egbe è gbe akanya, ni o mu okhòli vule shi ushi ni o la mhè udu ò, o rēmhè mele oghumha ushi oyi olamhè-a, ni o la mhè egbe a gbe akanya. ²⁴Ogbò umèobinuje nabise mhi fè khi ena. Oghuo ò ya tsumhi mhè idiegbe eghuli ona laselè? ²⁵Mhi kpèmhì na Eshinègba ròte obò oyi iJesu iKirisiti Onòmhuè oyawa.

Irarighò, mhèmhè oyèmhè, oghumha oyi ushi oyi Eshinègba mhi khi udu oyèmhè, el-emhi idiegbe olamhè, mhi khi oghumha oyi ushi olamhè.

8

Angeli na Ayèmhè

¹Irarighò, ipfèzo-mu òa ke la ò na ègbò ne mie iJesu iKirisiti suò, ni èa ke ngeli ròte odè olamhè, ama eni èè ngeli ròte odè Ayèmhè-no-pfuase. ²Ayèmhè ni o ri agbò a na awa itobò khi awa mie iJesu iKirisiti suò, ò she taghiè mhè obò oyi ushi olamhè ali eghuli-a. ³Emini Ushi oyi iMosisi òa dobè rièlè irari khi idiegbe olamhè o mie òli ekpabò, Eshinègba lòlighuo ò ke ya pfuese awa abi ò ghie Omi òli, ni ò li abi awa egbò olamhè ali ni ò ya khi iluasobo shi olamhè eyawa. Oni idiegbe ogbò ni òni iKirisiti ò zè ò rò pfuèchè olamhè-a shi idiegbe ogbò olamhè. ⁴Eri Eshinègba ò rièlè ona ni ipfuase ni ushi oo nono ni awa mhòli o tşè shi awa egbe, ini awa khi kè ngeli te odè olamhè, ama ni awa ke ngeli ròte odè Ayèmhè.

⁵Egbò ni è ngeli ròte odè olamhè, eri e ri udu shi emini idiegbe oyèwè òò nono. Eri egbò ni èè ngeli ròte odè Ayèmhè, e ri udu shi emini Ayèmhè òò nono. ⁶Irari khi udu oyi ogbò eghuli o tsua. Ama udu ò rièlè emini Ayèmhè ò gueyè òli, eri ò ya la agbò ò mhue opfómhè. ⁷Obe Eshinègba ogbò òò khi, ini udu olamhè oyòli òò mhèşè na li, irari khi òa ya suò esò na Eshinègba. Irari khi òa zè ni ushi oyi Eshinègba o mhèşè ke na li, wèkhi eri ò tìgbe ya lama ghue ni ò mhèşè na li. ⁸Egbò ni idiegbe olamhè oyèwè o mhèşè è na, èa dobè rièlè emini o gholè Eshinègba.

⁹Yeyè oyè idiegbe olamhè òa ke mhèşè è nē ama Ayèmhè o ke mhèşè è nē, ini Ayèmhè oyi Eshinègba o da la agbò oyè ne. Ogbò ni òa da mhue Ayèmhè oyi iKirisiti ne, òa khi onayòli. ¹⁰Eri-tşè khi ini iKirisiti ò da la agbò oyè ne, idiegbe oyè o fu pfa olamhè, ayèmhè oyè o kie la agbò irari ipfuase ni awa ròte obò oyi iKirisiti mhue. ¹¹Ini Ayèmhè oyi òni ò ròte eghuli guise iJesu le o da la agbò oyè ne, lòli ni ò ròte eghuli guise iJesu le ò ya

* 7:7 Li zè Okiali 20.17; iDeut 5.21 † 7:11 Li zè Igbae 3.13 ‡ 7:15 Li zè iGal 5.17 * 8:11 Li zè 1 iKori 3.16

röte Ayemhë oyöli ni o la agbö oyë ri agbö na idiegbe ni öö ghu oyë.*

¹² Irarighö, inyoghuo-mhë, awa mema ya ke ngeli abi ayemhë Eshinegba o gueyë awa. Awa khi ke ngeli abi o ghöle idiegbe olamhë. ¹³ Irari khi, ini u wa ngeli abi idiegbe olamhë o gueyë, eri u ya ghu-a, ama ini u wa ngeli abi Ayemhë o gueyë, eri u wa gbe ekpabö olamhë a shi idiegbe oyë, u la agbö. ¹⁴ Egbo ni Ayemhë oyi Eshinegba ö mhëšë ë na imi Eshinegba e khi. ¹⁵ Irari khi Ayemhë ni Eshinegba ö rö ne, öa khi oni o gbolo rë khi oghumha ulishi, ama Ayemhë ni ö rö rë khi Ömö oyöli u mie. Oni Ayemhë ö ri awa mhue itoto ë vie lu Eshinegba, awa lu öli Itamhë, Itamhë.† ¹⁶ Oni Ayemhë lölighuo ö pfi ötsëšë shi ayemhë oyawa khi eniyë eyi Eshinegba awa khi. ¹⁷ Ayemhë oyöli ö zë ni awa lešë khi awa ya nu iKirisiti mhöli okemhi shi emini Eshinegba ö rö shobö khi löli ya riešë. Eghëghë aghö awa nu iJesu mhöli okemhi ufumhi oyöli ini awa li më osoli.‡

Ufumhi na ogbenakö

¹⁸ Mhi më öli më khi osoli ni awa a më memena khi öa khi oni a rö khökho emini a rö ya khäšë elemhi agbö oyawa ikpukhokho. ¹⁹ Irari khi eri emini Eshinegba ö ma nya e ri ikphakpha-egbe migha khë egheghë ni Eshinegba ö rö ya ri eni e khi egbegbi imiöli khäšë. ²⁰ Irari khi emini a ma nya, a rö mele afuë-a, ni öa khi öghuemhë oyëwë, ama abi o li ghöle öni Eshinegba lö, ni ö rëwë mele afuë-a, elemhi irudushi, § ²¹ khi ö ya tsumhi emini ö ma nya ini e khi ke kë-a ali khi e ya nu imi Eshinegba kemhi ëpfua ni o mhöli ufumhi.

²² Awa lešë khi emini a ma nya e kiele ë lomhë memena e la ötomhë, abi ökpotsö ni oku öö to. ²³ Öa khi emini a ma wëwëghuo tšë, ama li shi awa ni awa mie Ayemhë-nö-pfuasë ni o khi igbaekele agbö onogbö oyi Eshinegba. Awa lië lomhë abi awa li ri ëloe shi ekë ë khë ogbešë ni Eshinegba ö ya la ukpëloe ögbökpa guele khi imi Eshinegba awa khi ali ni a rö ya pfa awa ikë-a shi ekë.* ²⁴ Irari khi röte irudushi ona a te mie awa pfuuse. Eri-tšë khi irudushi ni aa më gboo öa fë khi irudushi. Öghuo ö gbo ri ëloe shi ekë ë khë emini ö she më ëloe ne? ²⁵ Eri-tšë khi ini awa ri udu shi emini awa aa më ne, irabömudu awa rö ke ë khë öli.

²⁶ Ighö Ayemhë ö lië kpaghie awa öbö umhagbapfo oyawa, Irari khi awa aa lešë abi a lië ö iromhi, öni Ayemhë lölighuo ö ri ilomhë ë ö iromhi na awa shi emini unu öa došë ë ngme. ²⁷ Öni Eshinegba ni öö më elemhi udu oyi egbö, ö lešë usamhi eyi Ayemhë. Irari khi eri öni Ayemhë ö ö iromhi

na egbö eyi Eshinegba abi o li de shi öghuemhë oyi Eshinegba. ²⁸ Awa lešë khi eri Eshinegba öö riešë emhi nya te öde onete na egbö ni ë nono ingme oyöli. Egbö ni o khia khi ö lu shi omhëšë oyöli. ²⁹ Eni Eshinegba ö she kpë lešë, wëwë ö zë öda kë ni e ya li abi Omi öli, ni öni Omi öli ö khi önodode elemhi inyoghuo ebubu. ³⁰ Ighö eni Eshinegba ö zë öda kë, wëwë ö li lu. Eni ö lu, wëwë ö li pfa na, eni ö pfa na wëwë ö li rö khi eni e mhue ufumhi onabi oyöli. ³¹ Abi awa ke rö mhue ena shi udu oyawa, šë awa ke ya ö shi ena mena? Ini Eshinegba ö nu awa la, öghuo o ya došë mu okhue vule shi awa ö? ³² Löli ni öa to ukpë Omi öli na awa, ni ö röli luasobo na awa nya, šë ö ya pfo udu gbo ri emhi nya ma öni Omi öli na awa? ³³ Öghuo ö ya gue ingme shi egbö ni Eshinegba ö she zë egbe? Eshinegba lueghuo ö pfa na ögbö. ³⁴ Öghuo ö došë pfa ëzö ö mu ögbö? IJesu iKirisiti lueghuo lö, öni ö ghua. O gbo došë aghö, Öni a guise le bhale agbö, mena ö shitö öbö ita oyi Eshinegba, ö ö iromhi ë na awa. ³⁵ Öghuo ö ke došë ya vasë awa röte inono ni iKirisiti ö nono awa lasëšë? Osoli abi khi ömunu abi okhöli ni a mu vule shi awa ö o ya došë? Abi khi okiamhi abi khi umha më ö lö, abi khi ini i igbe-a tsekha deba lö? ³⁶ Abi a li këkë öli shi ebe-no-pfuasë, khi,

“Itobö oyë anye rö
la okhëna eghuli ëšëkpa,
a ri anye khökho
isumha ni a ya gbolo a.”

³⁷ Iiye, abi a rië më eni emni enana nya, anye fu došë öni ö khöli mu ö le, röte öbö oyi öni ö nono ingme oyanye. ³⁸ Irari khi mhi më öli më khi emhikhoghuo öa la agbö ona, eghuli wëkhi agbö ilala, wëkhi igeni wëkhi iyemhë ökphaghie ali emini e la irarogbe ë mhëšë shi agbö ni awa la memena ökekhi agbö ni o ke ë bhale wëkhi ekpabö, ³⁹ wëkhi iyagha ali ilimhi, wëkhi emhikhoghuo ni a ma, o došë ya vasë awa röte inono ni Eshinegba ö nono awa röte iJesu oyawa lasëšë.

9

Uzëmhi ni Eshinegba ö zë egbö iZirëni

¹ Egbegbi ingme mhia ngme itobö khi önayi iKirisiti mhi khi. Öa khi eghöli mhia lo. Udu oyemhë ö pfi ötsëšë shi ö elemhi Ayemhë-nö-pfuasë, ² ini mhie khi mhi mhöli oya ali udu ialamhë ni öa mhue ukpëšë, ³ na egbö eyemhë ni anye khi egbö eghuo ali ölia eghuo. Itobö oyëwë, eri mhia lië khi Eshinegba ö kha pfi unu na mhë ali khi a kha rue mhë ikugbe ni mhi kugbe iKirisiti ö le, ini löli rëwë mhöli imiepfuuse. ⁴ Wëwë e khi imimi iZirëni ni Eshinegba ö zë, ni ö rö khi imi öli, ö ri ufumhi oyöli khäšë wë, ö nu wë riešë

† 8:15 Li zë iMak 14.36; iGal 4.6 ‡ 8:17 Li zë iGal 4.5-7

† 8:36 Li zë iWolo 44.22 * 9:4 Li zë Okiali 4.22

§ 8:20 Li zë Igbae 3.17-19 * 8:23 Li zë iKöri 5.2-4

ilama kugbe, o ri ushi oyoli na we. Wewe e mhöli egbegi ugamhi, e she mie ishobö oyi Eshinegba.* 5 Wewe e mhöli eni egbhali ena eñele ni a suo eko, ni e gba ushishi Iburu eke le. Wewe e li khi itita iKirisiti. Eshinegba ni öo mhese na emhikpa, o khi öni äá kueghie agboagbo.

6 Mhi aa lie khi ishobö ni Eshinegba o shi, khi, o fia kua. Irari khi öa khi egbö ni e rote iZireni lasela nya, e khi egbö eyi Eshinegba. 7 Wekhi imimi Aburaamu nya e khi egbegi imi Aburaamu. Eshinegba o gueye Aburaamu khi, "Imimi Aziki a ya leli shi eni u bia."[†] 8 Onana o guele khi eniye ni o bia elemhi oghuemhe idiegebe nya eä khi imi Eshinegba. Ama eniye ni a bia rote ishobö onayi Eshinegba wewe a leli shi egbegi imimi Aburaamu. 9 Irari khi ishobö onayi Eshinegba khi, "Eghegehe ni o röshi eke o kha da ramhi ne, mhi ya ri ishobö oyemhe tse, iSera o bia ömo ömose."[‡]

10 Öa pfo gho. Irari khi itsema emose eyi iRebeka, ita oghuo o bia we ikhi Aziki itita awa. 11-12 Ögbö a bia itsema ena ne wekhi eri e lese ingme e rieñe onete ali onobe ne, ni Eshinegba o rö she gueye inyewe iRebeka khi, "Önogbhali o ya ke ga öni keke." Eri Eshinegba o rieñe ona rökhase khi, uzemhi ni löli e ze ögbö ni o khi emini o ya khi elemhi agbo, khi öa khi itobö akanya ni o gbe ama abi o ghöle Eshinegba o li lu öli.[§] 13 Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni öo, "IGieköpu mhi nono döse iSö."^{*}

14 Se awa ke ngme mena? Khi Eshinegba öo zolo? Iiye o, öa khi ighö kpa! 15 Irari khi o gueye iMosisi öo li, "Mhi ya mhöli ilelemhi na öni mhi ya mhöli ilelemhi na, mhi vie osue na öni mhi ya vie osue na."^{††}

16 Itobö ighö, öa khi abi o ghöle ögbö wekhi emini ögbö o rieñe ama rote ilelemhi oyi Eshinegba. 17 Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme na shi iFero egbe, öo li, "Itobö ona mhi rö re khi oghie ni mhi rote emini mhi ya li e ri ekpabö eyemhe khase, ni mhi rö ze agbo nya lese eva oyemhe."^{‡‡} 18 Irarigho, eri Eshinegba öo mhöli ilelemhi na öni o ghöle öli, o zese öni o ghöle öli udu-a.

19 U döbe ya mhila mhe ögbö ona, "Elö o ze ni Eshinegba o rö kiele e me umhagueli oyawa sho, aborokhia khi löli o ri awa ngeli abi o ghöle öli? Irari khi ögbökhöghuo o döbe ya nu Eshinegba khe abo?" 20 Ama oghuo u khi, ye ye ögbö ni gbudu ya mie Eshinegba unu? Emini a ma o döbe ya lie öni o ma li, "Elö o ze ni u rö lina ma mhe?"[§] 21 Ömekhe

öa fe mhue afu ni o rö ri eke eme e ma emini o ghöle öli? Ö kha ma eghuo shi eni a rö rieñe emini e mu eloe, o manö elese shi ni a rö rieñe emini a me kpa.

22 Ighö li khi emini Eshinegba o rieñe. Aboriekhia khi o mhöli afu ni o kha rö ri ofu ali ekpabö oyoli khase egbö ni e kha pfua, ni o me ofu oyewe eghö, ama eri o kie mhue irabömodu na we. 23 Ilelemhi ni o mhöli na egbö ni o ze, ikhi egbö ni e ya mhöli okemhi ufumhi oyoli, o rö ri abi ufumhi oniemhi oyoli o li khase. 24 Li shi awa, eni o li lu. Öa khi egbö iJu tse ama shi egbö iJeta. 25 Abi o ngme shi ebe Osia ni o, "Egbö ni eä khi eyemhe, mhi ya lu we egbö eyemhe.

Ushishi ni mhi aa nono ingme oyewe, mhi ya lu, 'Egbö ni mhi nono.'"^{**}

26 Ali khi, "A ya me khi, ashini a ga la lie we, 'Aa khi egbö eyemhe,' aghö a gbo la lu we, 'Imi Eshinegba ni o la o.'"^{††}

27 Azaya o ngme ingme oyi iZireni lasela gboo, khi, "Ini o tseku khia khi egbö iZireni e bu abi ekhashe ne la öke oniemhi, ikuku egbö o a ya tsumhi.

28 Irari khi Eshinegba o ya ri inyanya sö ezo oyoli eke agbo-a zeghele."^{‡‡}

29 Ezeze abi Azaya o kpe li ngme öli khi: "Ini Eshinegba ni o mhese shi emhi nya öa keshe imi-imi le na awa lö, a kha li na awa osoli abi egbö iSodomu, a pfuse awa abi egbö iGomora."[§]

Umha-miesuo oyi egbö iZireni

30 Se awa ke ya ngme? Khi egbö iJeta ni eä na khu ipfuase, khi a pfa na rote irudunga, 31 ama egbö iZireni ni e na khu ushi igue-ngeli, eä kie te o? 32 Seö o li khi ighö? Itobö khi eä rote irudunga na khu öli, ama e rote öde ikanya khu öli. E kholo awe shi, "eche özuode."³³ Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni öo, "Bino, mhi tsua eche shi iZayo ni o ya ri egbö kholo awe. Eche li ni o ya re we de. Ama öni o da mie öli suo ne, öa ya me omama."^{*}

10

1 Inyoöghuo-mhe, emini e ghöle udu oyemhe ali olema ni mhia lema Eshinegba khi, ni

† 9:7 Li ze Igbae 21.12 ‡ 9:9 Li ze Igbae 18.10 § 9:11-12 Li ze Igbae 25.23 * 9:13 Li ze iMala 1.2-3 † 9:15 Li ze Okiali 33.19 ‡ 9:17 Li ze Okiali 9.16 § 9:20 Li ze Aza 29.16; 45.9 * 9:25 Li ze Osia 2.23 † 9:26 Li ze Osia 1.10 ‡ 9:28 Li ze Aza 10.22-23 § 9:29 Li ze Aza 1.9 * 9:33 Li ze Aza 28.16

a bhale ya e khi egbo iZireni eyemhe e khi eni a mie pfuese. ² Mhi pfi otselē shi o khi e mhue omuegbe shi ugamhi oyi Eshinegba. Ama egbegbi ilēsingme o a la omuegbe oyewē. ³ Aborokhia khi e a lesē ipfuasē ni o rōte obō oyi Eshinegba bhale, ni e rō nono abi e li ya ri oyewē kō egho, eri e a ri egbe wē na ipfuasē oyi Eshinegba. ⁴ Irari khi iKirisiti o ri emini ushi o ngme nya gba pfo, ni o zē khi Eshinegba o pfa na ogbōkpa ni o miesuo.

Imiepfuese, oyi ogbōkpa lō

⁵ IMosisi o lina gue oli le emini ipfuasē ushi o khi, ni o rē, “Oni o da ri ushi nya gbe ne, o ya la agbo.”* ⁶ Ama eri ipfuasē ni o rōte irudunga bhale o, “Khi la ekelemhi udu oyē liē, ‘Oghuo o ya nga iloghie?’ ” (Ni o ya rue iKirisiti tiemhile.) ⁷ “Okekhi eri u wē, ‘Oghuo o ya tiemhi ilimhi na ningolo?’ ” (Ni o ya rue iKirisiti rōte eghuli ngale.) ⁸ Abi o ngme na: “Ungmemhi oyi Eshinegba o la mama ē. O lē unu, o lē udu,” ikhi ungmehi irudunga ni anye rō o tse abō.† ⁹ Ini u ri unu oyē e khi, “Ijesu o khi Onomhūe,” ni u rō miesuo shi udu oyē khi Eshinegba o rōte eghuli guise oli le, a ya mie e pfuese. ¹⁰ Irari khi udu ogbō o rō miesuo ni a rō pfa na li, ali khi unu ogbō o rō ngme laseli ni o rō mhue imiepfuese. ¹¹ Abi Ebe-no-pfuasē o ngme, ni o, “Onini o da regbenga li ne, o a tigbe ya mē omama.”‡ ¹² Ogbōkpa ona o nu ngme, irari khi ikhi o da o a la shi egbo iJu ali egbo iJeta o. Eshinegba o ga khi Onomhūe oyi egbo nya, o o khivōsē egbegbo na oni o da lu oli. ¹³ Irari khi, “Onini o da lu eva oyi Onomhūe o ya khi o ni a mie pfuese.”§

¹⁴ Ama sē e li ya lu oli ni e a mie oli suo? Sē e li ya mie oli suo ini e a suo oni ungmehi? Sē e li ya suo ini a ri oni ungmehi tsabo. ¹⁵ Sē a li ya ri oni ungmehi tsabo ini ogbō a ghie eni e a tsabo fiē lase? Abi Ebe-no-pfuasē o ngme o khi, “Eri ibhale oyi egbo ni e tsua usomhi onete bhale o ri oghele bhale!”*

¹⁶ Ama egbo iZireni nya e a mie oni usomhi onete ona suo. Azaya o liē, “Eshinegba, oghuo o mie usomhi oyi anye suo?”† ¹⁷ Igho irudunga o li rōte ini ogbō o suo oni usomhi e bhale, ali khi usomhi oyi ingme iKirisiti iro-tse abō a te e suo oni usomhi. ¹⁸ Ama mhi mhila, eri aa suo oni usomhi? Eeli, e suo.

“Uruli oyewē o she ramhi ashakpa ekē agbo, ungmehi oyewē o ramhi ukpēsē agbo.”‡

¹⁹ Mhi gbo mhila, Eri o a lo egbo iZireni esō? Ododē IMosisi o liē, “Mhi ya ri egbo eyemhe

ke kpe ofuma oyi egbo

ni e a khi eyemhe ne,

Mhi ya rē e mhue iyese elemhi-a deba ushishi ni e a lesē mhē ne.”§

²⁰ Eri Azaya o ri igbeudu ngme oli khi,

“Egbo ni e a rōshēka nono mhē e mē mhē.

Mhi ri egbe mhē khase eni e a mhila ogbō mhē.”*

²¹ Ama abi o ngme shi

egbo iZireni egbe khi,

“Ogbele nya mhi nise obō oyemhe-a na egbo ni e a ya suo esō, ni e a lama mu pfi.”†

11

Ikheremhi egbo iZireni ni e kpole

¹ Mhiē i. Eri Eshinegba o kie egbo eyi lolighuo? Iiye e! Mhemhe oyemhe ongi iZireni mhi khi. Omi-omi Aburaamu, Mhi rōte edeli oyi iBejami laseli.* ² Eshinegba o a kie egbo eyoli ni o rōte igbaekele zē. Waa lesē abi Ebe-no-pfuasē o ngme shi ashini Elaja o rō sō iromhi ri awolo gueyē Eshinegba emini egbo iZireni e riēle? ³ Ni o rē, “Eshinegba, e she gbolo emekeguele eye-a, e guoghō itetē eye-a. Mhemhe-ghuo kpele mhi ke kpole, e gbolo e nono ni e gbe mhē-a.”† ⁴ Sē Eshinegba o sō li? Eri o Elaja, “Mhi kesē emōse agbele ishilua le ni e a lama nyēsē ukhomhi na olitsa iBali.”‡ ⁵ Igho o kie li khi memena. Itobō khi egbo iZireni e la o ni e kiele e suo esō na Eshinegba irari okhale oyoli ni o rō zē wē. ⁶ Ini oni uzemhi o khi itobō okhale, o a ke khi itobō ikanya. Ini o khi irari ikanya lō, okhale o a ke khi egbegbi okhale. ⁷ Elo a ke mē, Egbo iZireni e a mie emini e nono. Ikuku egbo ni Eshinegba o zē, wewē e mē emini e nono. Eni e kpole e le esō shi ulumhi ni Eshinegba o lu wē, ⁸ Abi Ebe-no-pfuasē o ngme khi,

“Eshinegba o rē wē lesē-a ningolo.

Alo eyewē e zuse ni e a zē wē mē ekē,

ali esō eyewē e zuse ni e a zewē ke rō o suo esō,

ramhi ogbe-namo.”§

⁹ IDefidi o o liē,

“Eshinegba o ka zē

ni akhe ni e nye,

e mu okhōli vule shi wē o.

Ni o rewē kholo awē,

ni o nasē wē.

¹⁰ Alo eyewē e ka zuse

ini e khi mē ekē.

* 10:5 Li zē iLev 18.5 † 10:8 Li zē iDeut 30.12-14 ‡ 10:11 Li zē iAza 28.16 § 10:13 Li zē iJōē 2.32 * 10:15 Li zē iAza 52.7 † 10:16 Li zē iAza 53.1 ‡ 10:18 Li zē iWolo 19.4 § 10:19 Li zē iDeut 32.21 * 10:20 Li zē iAza 65.1 † 10:21 Li zē iAza 65.2 * 11:1 Li zē iFilii 3.5 † 11:3 Li zē i Ighie 19.10,14 ‡ 11:4 Li zē i Ighie 19.18 § 11:8 Li zē iDeut 29.4; Aza 29.10 * 11:10 Li zē iWolo 69.22-23

Ugugu oyewē o nyēse
abi ighumha, agboagbo.”*

Iguabo ni a toma ɔara

¹¹ Mhi gbo mhila, eri e kholo awē ini e de, ni ɛa ke doɓe ya vule? Iiye e! Ama itoɓo olamhē ni e lamhē lɔ. Imiepfuese o she bhale deba egbo iJeta, ini egbo iJu e ba ke kpe ofuma. ¹² Mena, ini o khia khi a khivose na egbo iJeta itoɓo khi egbo iJu ɛa lama mie imiepfuese ni Eshinegba o ro ghi we. Sa o ghue, abi ikhivose ni agbo nya e ya mhɔli o ke beshi ya fu ramhi, ini eni egbo iJu e lama mie oni imiepfuese ikpukhokho.

¹³ Mena, ɛe egbo iJeta mhi nu ɛ ngme. Aborokhia khi eri Eshinegba o ze mhe mhi khi aghiusomhi na keɛ na ghie ghi egbo iJeta egbo, eri akanya oyemhe o mu mhe egbe.

¹⁴ Eri mhia riɛle ona ini mhi ri egbo iJu eyemhe ke kpe ofuma, ishegho ni mhi doɓe tsumhi eghuo elemhi we. ¹⁵ Ini ukiemhi ni a kie egbo iZireni o ri egbo na agbo enekpole nu Eshinegba ro riɛle, seɛ o ke beshi ya li ti ramhi, ini eni iZireni e ke mie oni Eshinegba suo? Eri o ya li abine khi a rote eghuli guise ogbo le. ¹⁶ Ini a ri ukiekie ibuleɗi onodode mele oni o pfause-a irari khi a roli ga Eshinegba, oni ibuleɗi nya oni o pfause o ke khi. Ini imhili ɔra o pfause oni ɔra nya o ya khi oni o pfause.†

¹⁷ Ama eri ɛe egbo iJeta a li abi uguabo ɔra olivu onokpo ni a khi gbose shi idiegebe oyi egbegbi ɔra olivu ni a rote ekɛ kuele vule. Eri ɛe a ke ya migha ashini iguabo eni a rote oni egbegbi ɔra olivu kanɔ kua. Itoɓo ona, ikhivose ni e rote imhili oni ɔra olivu ɛ lasele ɛe a ke ro li agbo. ¹⁸ Itoɓo igho, a khi ri eloe gbe eni iguabo ni a kanɔ-a egbo. Elo o re ɛ ya ke vuse ike? Iguabo tse a lese khi. Aa mu imhili mhue, imhili e mu ɛ mhue. ¹⁹ A doɓe ya me khi a sa khi eri a kanɔ eni iguabo egbo kua ni a ba me asha to-ɛoli we.

²⁰ Igesikia onana o khi. Eri a kanɔ we-a irari khi ɛa mhɔli irudunga. ɛe la ashini a la irari khi a mhɔli irudunga. Ama a khi ze ni a ke vuse ike shi ona, ochogho a ze ni ulishi o ke mu ɛ. ²¹ Irari khi ini Eshinegba o kholo egbo iJu ni e khi egbegbi iguabo kua, o mema ya li doɓe kholo ɛ kua.

²² Ama a sa abi isomhelemhi ali izese-inmge-a oyi Eshinegba o li. Oo zese ingme-a deba eni e de o le, ama o somhi elemhi ɛ, a kha da la angeli isomhelemhi ne, o ti elemhi ɛ ini a da suo eso na li. Ini ɔa khi igho eri o ya khi ɛ kua. ²³ Ini eni egbo iJu e lase umha miesuo oyewē le, a ya gbo gbose we shi egbegbi oni ɔra olivu. Eshinegba o doɓe ya gbo gbose we shi ashini e kpe la.

²⁴ Eri ɛe egbo iJeta a li abi uguabo ɔra olivu onokpo na ifuegua. Ini Eshinegba o lina riɛle emini aa ya riɛle, ni o ro gbose ɛ shi egbegbi ɔra olivu. Ona o li abi egbo iJu. A lese khi oni Eshinegba o ya gbo doɓe gbose oni uguabo oyi egbegbi olivu ni a kanɔ kua, shi oni olivu ni a kpe te kanɔ we kua.

A ya mie egbo iZireni pfuese ikpukhokho agbo

²⁵ Mhia nono ni a lese igesikia oyi osheli ni o la akagho inyoghua. Ini a khi dabi khi a lese ingme. Oni osheli khi, umha suo eso oyi egbo iJu ɔa khi ona agboagbo. Ama oni umha-sueso oyewē o ya laɔ ramhi ni egbo iJeta otuongme ni Eshinegba o nono ni e bhale deba li, e ro gba pfo. ²⁶ Ona o khi abi a li ya tsumhi egbo iZireni nya. Abi Ebe-nopfause o ngme, khi,

“Omiepfuese o ya rote
iZayo bhale,

o ya khu ireloegbe Eshinegba
idiegebe imimi iGiekoppu-a.‡

²⁷ Onana khi ilama-kugbe
ni mhi mhɔli na we,

oni egheghe ni mhi ro ya rue
olamhe oyewē ode-a.”§

²⁸ Itoɓo khi egbo iJu e kie usomhi onete ona, e ro khi ebe Eshinegba, itoɓo onete oyewē ni aa khi iJu. Ama itoɓo ititita we, e khi omole Eshinegba itoɓo khi o ze we. ²⁹ Irari khi Eshinegba ɔa ya mu udu pfi shi isomhopfa ni o ro na ogbo ali uzemhi ni oo ze ogbo.

³⁰ Ezeze abi ɛe egbo iJeta a kpe riɛle umha-sueso deba Eshinegba egheghe ni o dɔse, a li mie ilelemhi oyi Eshinegba irari umha-sueso ni egbo iJu e riɛle. ³¹ Ezeze abi ɛe ni aa khi iJu a li mie ilelemhi itoɓo khi egbo iJu e khi ena umha-sueso memena, igho wewe e ke ya li mie ilelemhi. ³² Irari khi eri Eshinegba o ri egbo nya khili ighumha umha-sueso ni o ba mhɔli ilelemhi na we nya.

A kueghie Eshinegba

³³ Oghuo o doɓe ya mhesɛ
abi epfue, ali eghbali ali ilese
oyi Eshinegba o limhi ramhi?

Oghuo o doɓe ya lese
emini o la li udu ni o ya riɛle,*

ali ni o doɓe ya guano ode eyoli?*

³⁴ “Oghuo o she lese
udu oyi Onomhue?
Oghuo o doɓe ya ye oli ude?”†

³⁵ “Oghuo o ri ongmomhi
na Eshinegba ghue,
ni o ya nyene egbe fali oli lue?”‡

³⁶ Irari khi lolɔ o ma emhi nya,
obɔ oyoli e te la agbo.
E la o gbo na li.

† 11:16 Emini a ri onana ngme khi: Ini Aburaamu ali Aziki ali iGiekoppu ni e khi itititawa e da khi eni e pfause, eni e pfause awa imimi we e li khi. ‡ 11:26 Li ze Aza 59.20 § 11:27 Li ze iJere 31.33-34 * 11:33 Li ze Aza 55.8

† 11:34 Li ze Aza 40.13 ‡ 11:35 Li ze iJobu 41.11 § 11:36 Li ze 1 iKori 8.6

Lõli a ri ufumhi a na agbõagbõ. Atse[§]

12

Iluasobo ni o la agbõ

¹ Itobõ ighõ, inyoghuo-mhẽ, mhi ri itobõ ilelemhi oniẽmhi ni Eshinegba ọ mhuẽ na awa lema ẹ, a ri idiegbẽ eyẹ ẹ na Eshinegba, abi iluasobo ni o kie la agbõ, ni o pfuasẹ, ni o ti Eshinegba ẹloẽ. Onana o khi egbegbi ugamhi na elemhi ayemhẹ ni a dobẹ ya ga. ² A khi zẹ ni ingeli eyẹ ẹ ali eyi ẹgbõ na agbõ e li abeghuo. Ama a zẹ ni Eshinegba ọ mu udu eyẹẹ pfi mele udu enegbõ-a. Eghẹghẹ aghõ a ya dobẹ lẹşẹ abi oghuẽmhẹ oyi Eshinegba o li, a lẹşẹ emini o ti, ni o gba pfo ni o ri egbe ẹ mu Eshinegba.

³ Itobõ okhale ni Eshinegba ọ rọ na mhẹ, mhi rọ gue ọli ẹ yẹ ẹ nya, a khi ke ti egbe ẹ nga doşẹ ashini á fu ramhi. Ochoghõ, a ke ri ukpẹloẽ itiegbẽ-tiemhi ekẹ bino egbe ẹ, ni o de shi abi irudunga ni Eshinegba ọ rọ nẹ o fu ramhi. ⁴ Ezezẹ abi awa li zẹ idiegbẽ oghuo ni o mhuẽ iguabõ ọdoda ni e bu, ni ẹa ya gbe akanya oghuo, ⁵ ighõ o li khi elemhi iKirisiti ni awa rọte idiegbẽ oghuo lasẹle, ni uguabõ ogbõgbõ ali enekpõle nya e li kugbe iguabõ enekpõle.* ⁶ Isomhopfa ọdoda Eshinegba ọ rọ na awa abi ọ ri ekpabõ na awa ramhi. O kha khi isomhopfa imekẹşuele ogbõ ọ mhõli, ọ rọli ke gbe akanya ni o de shi irudunga ni awa nya awa mhõli. ⁷ Ini o khi oyi oni a rọ ọ ga egbõşẹ, ọ ke ga. O kha ke khi oyi oni a rọ ọ şẹşẹ, ọ ke şẹşẹ. ⁸ O kha khi oyi irudushi ẹgbõ ọ o khi ni ọ mie, ọ ke ri udu shi ẹgbõ ọ. Ini oni a rọ ọ kpaghie ẹgbõşẹ obõ, ini e mhõli emini o to wẹ lo, ọ ke rue obõ-a na ẹgbõ, abi o li pfo ọli udu. Ini oni a la ralo ke mhẹşẹ na ẹgbõ lo, ọ ri ẹloẽ shi omhẹşẹ ke mhẹşẹ, o kha khi oyi ilelemhi, o ri egbe mu ọli ke rişẹ.†

Inono

⁹ Rọte ekelemhi udu oyẹ ke rişẹle inono. A kie emhi onobe, a mu eminete mhũe egbegbõ. ¹⁰ A nono ingme oyi egbe ẹ egbegbõ, abi ogbõ ali inyoghuo. A mhũe ekpẹ na ẹgbõ eleşẹ ke doşẹ abı ni li mu ekpẹ na egbe ẹ. ¹¹ Khi li ọwaza akanya igbegbe, ama ri omuegbe elemhi ayemhẹ ke ga Onomhũe. ¹² Zẹ ni irudushi ni u mhũe o ri egbe ke muẹ. Mhũe irabõmudu ini u mhũe osoli, ke lema eghẹghẹ kpa. ¹³ Ke kpaghie inyoghũe ni e mhũe ọtomhẹ obõ. Ke mu ẹgbõ epfẹşẹ.

¹⁴ Ke sọ iromhi ikhivõşẹ na ẹgbõ ni e mu okhõli ẹ vule shi ẹ ọ. Ke khivõşẹ na ẹgbõ, khi ku itşẹ na ogbõ.‡ ¹⁵ Nu ẹgbõ ni e mhũe oghẹlẹ ke ghele, u nu eni ẹ ẹ viẹ, ẹ ẹ viẹ. ¹⁶ A ri opfõmhẹ nu egbe ẹ ke la. Khi khi ogbõ ni ọ

ti ike ẹ nga, ama ke timama ẹgbõ ni ẹa pfue. Khi rişẹle khi u ma lẹşẹ doşẹ.§

¹⁷ Khi ri onobe falı otı onobe. Kuegbẽ-a ke rişẹle emini o ti ẹgbõ nya ẹloẽ. ¹⁸ Ini o zẹ ya rişẹle, rọşheka odekhole, ni u rọ nu ẹgbõ nya la kugbe elemhi opfõmhẹ, ini o khi obõ oyẹ o kpõle shi. ¹⁹ Emõlemhẹ, a khi mie abõ okhõli, ochoghõ a zẹ Eshinegba ọ mie abõ okhõli na ẹ. Irari khi Ebe-no-pfuasẹ o lişẹ, “Mhẽmhẹ mhi mhõli imieabõ okhõli, mhi ya falı wẹ ota.” Ighõ Eshinegba ọ ngme.* ²⁰ Ochoghõ a ke rişẹle abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme khi, “Ini okiamhi ọọ gbe ọbe ẹ, ri eminale na li le. Ini okiamẹ ọọ gbe ọli ri amẹ nali da. Irari khi ini u li na, eri u wẹ ingamhi erẹ a nga li ukhomhi.”†

²¹ Khi zẹ ni onobe o mu ẹ le, ama ri onete mu onobe ọ le.

13

Iregbe-tiemhie na eni ẹ la ukpẹkhomhi omhẹşẹ

¹ Ogbõkpa ọ ke suõ esõ na eni e la ukpẹkhomhi omhẹşẹ. Irari khi Eshinegba lólighuo tşẹ ọ dobẹ zẹ ẹ ogbõ shi ukpẹkhomhi omhẹşẹ. Eshinegba ọ ri eni e la ukpẹkhomhi omhẹşẹ nya leghie. ² Irarighõ, ogbõ ni ọ da mu okhõli vule ẹ shi eni ẹ ẹ mhẹşẹ ọ ne, eri e mu okhõli ẹ vule shi emini Eshinegba ọ rọ migha. Eni e da lighõ ne, ipfẹzõmu e nono ẹ ghi egbewẹ. ³ Irari khi eni ẹa guẹ ngeli a zẹ enighie e ke nasẹ, ọa khi eni e guẹ ngeli. Irarighõ ọni ọọ rişẹle okhõlo ọ na ulishi ena omhẹşẹ. Waa nono ni u pfue ulishi oyi ẹgbõ ni e la ukpẹkhomhi? Ke rişẹle emini o gbe akanya. Ini u li ghõ, e ya kueghie. ⁴ Irari khi eni e la ukpẹkhomhi omhẹşẹ, Eshinegba ọ zẹ wẹ ni e ke kpaghie ẹ obõ. Ama u kha rişẹle emini ọa gbe akanya, ke na ulishi oyewẹ, irari khi e mhũe itoto ni e rọ ya nasẹ. Eni ẹ ẹ ga eyi Eshinegba e khi, ni ẹ ẹ nasẹ eni ẹa ya suõ esõ, ni o rọ khaşẹ khi elemhi ẹ ẹ bi Eshinegba shi ọ. ⁵ Irarighõ, zẹ ni u ke nyẹşẹ ukhomhi na eni e la ukpẹkhomhi omhẹşẹ, itobõ khi emini o ti lo ni u ke rişẹle, aa khi itobõ elemhi ibibi oyi Eshinegba tşẹ.

⁶ Onana o li zẹ khi u mema ya zẹ oga, irari khi eni e la ukpẹkhomhi omhẹşẹ eni ẹ ẹ ga eyi Eshinegba e khi, ni e ri eghẹghẹ oyewẹ nya na akanya omhẹşẹ. ⁷ Falı ogbõkpa otı na u lo ọli. Ini u lo ota oga, zẹ ọli, okekhi ozẹla, zẹ ọli, ri ekpẹ ke na ẹgbõ, u nyẹşẹ ukhomhi na wẹ.*

A ke rişẹle inono irari oni ogbẹlẹ o she ti ramhi ana

⁸ Khi lo ogbõ ota emhikhoghũo, şẹ ni ota inono ingme oyi ọnuzava oyẹ tşẹ! Irari khi ogbõ ni ọ da nono ingme oyi ọnuzava oyõli ne,

* 12:5 Li zẹ i Kõri 12.12 † 12:8 Li zẹ i Kõri 12.4-11

* 12:19 Li zẹ i Deut 32.35 † 12:20 Li zẹ Ekpi 25.21-22

‡ 12:14 Li zẹ i Mat 5.44; i Luk 6.28 § 12:16 Li zẹ Ekpi 3.7

* 13:7 Li zẹ i Mat 22.21; i Mak 12.17; i Luk 20.25

o she ri ushi gbe akanya. ⁹ Ishi ni eę, “Khi kia okia,” “Khi gbe ugbeli,” “Khi do ughiato,” “Khi zę ni emhi oębo o to e egbe,” Ali elese ni e kpole nya, ushi oghuo o zę wewę nya ukhomhi, ni oę, “Nono ingme oyi onuzawa oye abi u li nono ingme oyi egbe e.”[†] ¹⁰ Oni o da nono ingme oyi onuzawa oyoli ne, oę tigde ya li o li onobe. Irarigho, inono o khi irushi gbe akanya.

¹¹ Ke rięę ona, leşę eęheęęę ni a la memena. Eęheęęę o she ramhi ni u ro ya rote oleşę guale. Irari khi eęheęęę imiep-fuese oyawa ni o kpe ukhokho o she ti bhale doşę eęheęęę ni awa rote ododę miesuo. ¹² Eęę iyosę o she e doşę, ogbe o she e gbe-a. Awa khi ke ngeli abi eębo ni e la alo ebili, awa mema mu egbe ni awa ro ya la elemhi akpá. ¹³ Awa guę ke ngeli abi eębo ni e la akpá. Awa khi nu wę ye ukue ebe ni e la rięęę efiala, ali idonyo guoęęę-a. Awa khi kia okia ke mu ighue ebe. Awa khi la agbo okholi wękhi agbo ivię shi emhi oębo. ¹⁴ Ochogho awa ri iJesu iKirisiti Onomhuę şo abi awulu. Khi ke sa abi u li ya rięęę oghuemhę eyi idiegebe olamhę.

14

A khi ke ri unu zę eęboşę ifue

¹ A mie oębo ni irudunga oyoli oęa lolo toto. Khi nu oli ke khako shi emini o mieshi ni o khi oęa shi oye. ² Irari khi eębo eghuo e miesuo khi o ti ni a ke le emhikpa. Ama oęboşę ni irudunga oyoli oęa lolo toto, o leşę le ebe tşę. ³ Oębo ni o le emhikpa, o khi ri eļoe gbe oni oęa ya le, oębo ni oęa ya le emhikpa, o khi gue oni o le emhikpa ezo. Irari khi Eşhineęba o ga mie wę. ⁴ Oghuo u khi ni wa ke gue aghiusomhi oyi oęboşę ezo? Oęa oyoli tşę o dobę e lię khi o guęli, ali khi oęa guęli. O ya migha, irari khi Onomhuę o dobę ya roli migha.

⁵ Eri eębo eghuo e dabi khi ogbeļę oghuo o mu eļoe doşę olese. Oębo olese oęo khi abeghuo ogbeļę nya e li. Oębogbo o ri udu oyoli shi asha ni o migha shi. ⁶ Oni o bino khi ogbeļę okhoghuo o la o ni o mu eļoe ne, eri o roli ri ufumhi na Onomhuę. Oębo ni o le eminale, o le oli ri ufumhi na Onomhuę, irari khi Eşhineęba o kphęmhi na, oni oęa le, Onomhuę o roli mu ekpe na, o kphęmhi na Eşhineęba.* ⁷ Aa meę onęę-awa ni o la agbo na egboli tşę, wę khi eri a meę onęę-awa ni oęo ghu-a na egboli tşę. ⁸ Ini awa la agbo, Onomhuę awa la o agbo na. Ini awa ghu-a, Onomhuę awa ghu-a na. Awa la agbo o, awa ghu-a o, oyi Onomhuę awa khi.

⁹ Onana o zę khi iKirisiti o ghu-a, o guale ni o ro khi Onomhuę oyi eębo ni e ghu-a ali eębo ne la agbo. ¹⁰ Yeye o ye, eļo o zę ni u ro

a gue inyoghuo e ezo mena? Yeye o ye, eļo o zę ni u ro ri eļoe e gbe inyoghue. Awa nya awa ya migha odalo oyi Eşhineęba ni o gue awa ezo.[†] ¹¹ Irari Eşhineęba o lina ngme oli shi Ebe-no-pfuasę khi,

“‘Aborokhia khi mhi la o e oęho;’

Onomhuę o lina ngme,

‘Oębokpa o ya wugha mhę odalo,

Oębokpa o ya guele khi

mhemhę mhi khi Eşhineęba.’”[‡]

¹² Itobo igho, oębokpa o ya gue khase Eşhineęba abi o li gbe.

A khi yęşę egbe e de

¹³ Itobo igho, lase iguegebe-ęzo le. Ochogho, mholi oli shi udu oye khi u waa ya kpe emhi wękhi ozuode shi ekę ni inyoghuo e o kholo awę shi. ¹⁴ Ikugbe ni mhemhę ali iJesu anye kugbe, o rokhasę mhę khi emhi khoghuo oęa la o ni oęa pfuasę. Ama ini oębo o mholi oli shi udu khi emhi oęa pfuasę, loli oni emhi oęho oęa pfuasę shi o. ¹⁵ Ini u yese inyoghuo udu-a, irari eminale ni u le, inono oęa ke la oni angeli. Khi zę ni eminale nu le, o ri inyoghuo e ni iJesu o ghu-a na de. ¹⁶ Khi zę afa ni u mholi ro o le emhikpa, ni u roli ri omama ghi iKirisiti. ¹⁷ Irari khi Eghiele oyi Eşhineęba oęa khi ingme eminale ali onyo idada, ama oyi ipfuasę, ali opfomhę ali oęheļę na Ayemhę-no-pfuasę. ¹⁸ Oębo ni o da lina ga iKirisiti, o ma ti Eşhineęba eļoe, eębo e mu ekpe na li.

¹⁹ Itobo igho, ke rięęę emini e ri opfomhę e bhale, ni e gbo ya kpaghie oębokpa ro mholi imiesuo ni o toto. ²⁰ Khi ri itobo eminale pfueęęę emini Eşhineęba o rięęę-a. A dobę ya le emhikpa, ama oęa ti ni a ro bhale ya e khi emini u wa le, o zę ni oębo oleşę o de pfilo olamhę. ²¹ O tinę ini u waa bie le emhikhoghuo wękhi eri u da onyo, wękhi eri u rięęę emhikhoghuo ni o ya zę inyoghue de.

²² Irarigho, emini u mieshi ingme enana nya roli shi iteva oye ali Eşhineęba. Oęheļę o khi ni oębo ni oęa pfa ezo mu egboli shi emini o rięęę ni o mie shi khi o gbe akanya. ²³ Ama ini oębo ni o mhue akhokhómhę o da kie le, a she pfa ezo mu oli. Irari khi ulemhi ni o le oęa khi rote irudunga. Emini oęa da rote irudunga bhale ne, olamhę o khi.

15

¹ Awa ni awa toto shi irudunga, awa kha ke ri egbe mie na eni eęa toto irudunga. Awa khi ke leşę rięęę egbe awa ti tşęę. ² Ochogho, oębogbo o ke rięęę inyoghuo oli emini o ti oli egbe, ni o ro kpaghie irudunga oyoli, ni o vule. ³ Irari khi iKirisiti oęa rięęę egboli tşęę ti. Ochogho, abi Ebe-no-pfuasę o ngme ni oęo, “Eşhineęba, itsuemhi ni eębo e tşue e, o

[†] 13:9 Li zę Okiali 20.13-15,17; iDeut 5.17-19,21; iLev 19.18

[‡] 14:11 Li zę Aza 45.23

* 15:3 Li zę Iwolo 69.9

* 14:6 Li zę iKolo 2.16

† 14:10 Li zę iKori 5.10

de nga mhe egbe.”* 4 Emmini a keke shi Ebe-no-pfuase nya, eri a keke oli ni a ro sese awa ingme, ni a bhale ya e khi iregbemie ali irudusho ni Ebe-no-pfuase o ro na awa, o ri awa mholi irudushi.

5 Eshinegba ni o khi oni o ri iregbemie, ali irudusho o na ogbo, o ka re e mhu e usamhi oghuo abi a lie deba ete-aw e eyi iJesu iKirisiti. 6 Ni e e nya a ri udu oghuo ali uruli oghuo ku eghie Eshinegba ni o khi ita iJesu iKirisiti Onomhu e oyawa.

7 Awa ke lama ingme egbe abi iKirisiti o li lama ingme oyawa, ni o ri iku eghie bhale ghi Eshinegba. 8 Itobo khi mhi gueye e khi iKirisiti o she bhale abi oni oo ga ogbo na egbo iJu, ni o rokhas e khi Eshinegba igesikia o khi, ni o ro mu ma ishobo ni o shi na itita awa, 9 ni iJeta e ku eghie Eshinegba shi ilelemhi oyoli. Abi a li keke oli khi,

“Irarigho, mhi ya ku eghie e

iteva egbo iJeta.

Mhi ya to uwolo

ku eghie eva oye.”†

10 O gbolo e,

“E e iJeta, ni a kuma

egbo eyoli ke ghele.”‡

11 O gbolo e,

“A ku eghie Eshinegba

e e egbo iJeta,

a to uwolo ku eghie oli

egbo nya.”§

12 Azaya o gbolo lie,

“Omioni ijese o ya fu vule,

oni o ya vule mhes e na e iJeta,

egbo iJeta e ya ri udu nga li.”*

13 Eshinegba ni a rote ob o oyoli e mhu e irudushi, o ri oghel e ali opfomhe ne rote iregbenga ni a mhu e nali, ni a ro bhale ya e khi irudushi oye o fu sho rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase.

IPolu oni a ze o khi oni o gbe akanya na egbo iJeta

14 Inyoghuo-mhe, mhemhe oyemhe mhi mhu e imieshi o khi onete o vo e egbe, khi ilese o gba na e ni a ro dobe ya ke sese egbe e. 15 Mhi she kpe gue ingme eghuo ye e gboo elemhi ebe ona ni mhi gbolo e yele e le ena. Itobo afu ni Eshinegba o ro na mhe, 16 ni mhi ro khi aghiusomhi na ke oyi iJesu iKirisiti na egbo iJeta. Eri mhia gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ni a ro tsabo usomhi onete oyi Eshinegba, ni a ro bhale ya e khi egbo iJeta e li khi iluasobo, ni Eshinegba o mie, eni Ayemhe-no-pfuase o khu es e-a pfuase. 17 Rote iJesu iKirisiti mhi te e mholi egbe-imumhe shi ugamhi ni mhia ga Eshinegba. 18 Mhi aa ya gbudu ngme emhikhoghuo, se e ni emini

iKirisiti o rote ob o oyemhe ri ele ro ri egbo iJeta su o eso na Eshinegba, rote ungmehi ali ikanya oyemhe, 19 rote ekpabo eyi olele ali onyaloa, ali rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase. Igho mhi rote iJerusalemu ngme ungmehi usomhi onete oyi iKirisiti ya ramhi iLirikumu. 20 O ma kie kpe khi emini o la mhe udu ni mhi ro ngme ungmehi usomhi onete ye egbo ni e a kie su o ungmehi oyi iKirisiti ne, ini mhi khi ya to nga irogbeke ni ogboese o ro gbe. 21 Abi Ebe-no-pfuase o ngme o khi,

“Egbo ni aa kpe

gue ingme oyoli ye ne,

e ya me, ali khi eni e a kpe su o,

o ya ye we.”†

Ugbamhi ni iPolu o gba, khi loli ya ye iRomu

22 Akanya oyemhe ona o zu mhe ode, ni mhi aa ro me asha bhale deba e.‡ 23 Aborokhia khi mhi aa ke mhu e ikanya ni e kpo mhe le shi ikpe ena, ali ni o ro gbo khia khi ikpe ebubu na ni mhi te e nono ni mhi bhale ya me egho. 24 o la mhe udu khi mhi ya rote oliye e e ini mhia le iSipeni. Mhi sa khi a dobe ya ri ikpaghiobo na mhe ni mhi ro ti okiali oyemhe je odalo, ini awa ri egbe mu egbe ukuku egh e se. 25 Mena, mhia je iJerusalemu ni mhi ya kpaghi e egbo eyi Eshinegba ob o. 26 Irari khi o ghole eni miesu o ni e la eke iMasidonia ali Akhaya ni e ri ikpaghiobo na egbo eyi Eshinegba ni e la iJerusalemu. § 27 Egbe e mu we khi we we e ligo ri ele oli, e rue oli shi khi ota we we e lo we. Irari khi ini egbo iJeta e kema ikhivose ayemhe oyi egbo iJu, eri o li abi ota ni egbo iJeta e lo egbo iJu.* 28 Ini mhi gbe akanya ona se ni mhi ro me oli me khi e she mie ikpagho ena se, mhi ya je iSipeni, mhi ya ko fe li e ini mhia le. 29 Mhi lese oli gboo khi ini mhi bhale, ikhivose oyi iKirisiti ni o vo tsululu mhi ro ya bhale. 30 Mhi ri iJesu iKirisiti Onomhu e oyawa ali inono ni Ayemhe o ro na awa lema e inyoghuo, a nu mhe so iromhi ali a gbo so iromhi na mhe. 31 So iromhi Eshinegba o tsumhi mhe ob o oyi egbo ni e a miesu o na eke iJudia ali ni egbo Eshinegba ni e la eoli iJerusalemu ni e mie eni ikpagho ni mhi ro o ghi we. 32 Ni a ro bhale ya e khi rote oghuemhe oyi Eshinegba, mhi dobe ri udu oghel e bhale deba e ali ni awa ri udu shi egbe o. 33 Eshinegba oyi opfomhe o ka nu e e nya la, Atse.

16

Otse ni iPolu lighuo o tse egbo ke

† 15:9 Li ze 2 iSam 22.50; Iwolo 18.49 ‡ 15:10 Li ze iDeut 32.43 § 15:11 Li ze Iwolo 117.1 * 15:12 Li ze Aza 11.10 † 15:21 Li ze 2 iAza 52.15 ‡ 15:22 Li ze iRom 1.13 § 15:26 Li ze 1 iKori 16.1-4 * 15:27 Li ze 1 iKori 9.11

¹ Mhi gue ingme onete oyi iFobi ye ẹ, ikhi inyoghuo awa ni ọkpotsu, ni ọ khi ọni ọ ralo shi eni e miesuọ ni e la ẹoli iKenhkiria. ² A ri eva oyi Ọnọmhuẹ kpe abo mie ọli, abi ẹgbọ eyi Ẹshinegba e ye ni e li. A ri ikpaghiẹ obọ onini ọ da ya nono obọ oye ẹ na li. Irari khi anamelo oyemhẹ ali ebubu ẹgbọese ọ khi.

³ Mhia tse iPisilia ali Akuila ni e kpaghie mhẹ obọ shi akanya oyi iJesu iKirisiti.* ⁴ E ri agbo oyewe shi okhena irari oyemhẹ. Oa khi weweghuo tse mhia tse uwegbe, ama li shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suọ enayi ẹgbọ iJeta. ⁵ Mhi gbo li tse igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni o la owa oyewe.

Mhia tse egbegbi ọmọlemhẹ Epanetus ni ọ khi ọgbọ ọnodode ni ọ mie iKirisiti suọ ukiẹkiẹ eke Esha.

⁶ Mhi tse iMeli ni ọ toto obọ a gbe akanya na ẹ.

⁷ Mhi tse Adironikusi ali iJunayasi, ẹgbọ iJu nabi mhẹmhẹ ni anye ga la owa ighumha. Eni a mu ekpe na e khi elemhi idiegbẹ oyi ighiusomhi na kepe. Ama e kpe miesuọ khẹ mhẹ.

⁸ Mhia tse Amipiliatusi, egbegbi ọmọlemhẹ, ni mhi mhue inono na elemhi Ọnọmhuẹ.

⁹ Mhia tse Urubane, ni ọ kpaghie anye obọ akanya oyi iKirisiti.

Mhi gbo tse iSitachisi, egbegbi ọmọlemhẹ.

¹⁰ Mhia tse Apelesi, ni a me gboo khi igesikia ọ ro deba iKirisiti.

Mhi tse ena ọmhuẹ-apfe oyi Arisitobulusi.

¹¹ Mhi tse Erodiọni ni ọ khi inyoghuo-mhẹ.

Tse eni e miesuọ na ọmhuẹ-apfe oyi iNakisusi.

¹² Mhia tse iTirifeana ali iTirifosa eni ikpotso egho ni e gbe akanya oyi Ọnọmhuẹ egbegbo.

Mhi li tse egbegbi ọmọlemhẹ iPesisi ọni ọkpotsu ni ọ gbe ukpokpomhi akanya na Ọnọmhuẹ.

¹³ Mhia tse iRufosi, ọgbakanya ni a ze oyi Ọnọmhuẹ, ali inyoli ni ọ li abi inyọ shi mhẹ ọ.†

¹⁴ Mhi tse Asikiritusi, ali iFilegoni, ali Amesi ali iPatirobasi ali Amasi ali eni e miesuọ ni e ga la.

¹⁵ Mhia tse iFilologusi ali iJulia ali iNirusi ali inyoghuo ọli ni ọkpotsu ali Olimpasi ali ẹgbọ Ẹshinegba nya ni e nu we la.

¹⁶ A tse egbe ẹ otse onete, a ghele mu egbe abi inyoghuo.

Igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suọ, ẹ tse ẹ.

¹⁷ Mhi lema ẹ, inyoghuo, a ke to ọkpe ẹgbọ ni e pfi okemhi ali ni e ri ẹgbọ de irudunga ni e mhue-a, eni oseşe oyewe ọa de shi oseşe ni a sese awa. A nuata shi we ọ. ¹⁸ Irari

khi ẹgbọ ni ẹ riẹle emhi eghogho ẹa ya ga iKirisiti Ọnọmhuẹ oyawa, ama elemhi oyewe ẹ ga. Rote eta-ọlelemhumu ni ẹ ngme, e ro ọ di usamhi udu oyi ẹgbọ eghuo ni ẹa mhue ilẹse. ¹⁹ Ọgbokpa ọ she suọ abi a li ri ungmemhi oyi Ẹshinegba a gbe akanya. Itobo ona mhi ro ghele shi ingme oye. Ama mhia nono ni a fialo-a shi emini o khi onete, ama a khi fialo-a shi emhi onobe.

²⁰ Ẹshinegba oyi opfomhẹ ọ ya kele guoghọ ọkphaghie-a shi ẹ ekowe. Okhale oyi iJesu iKirisiti Ọnọmhuẹ oyawa o ke deba ẹ nya.

²¹ ITimoti ni anye ga a gbe akanya, ọọ tse ẹ. Igho khi iLushosi ali iJasi ali iSospata, ni anye ga khi iJu.‡ ²² Mhẹmhẹ iTetiusi ni mhi ri ugba ma a keke ebe ona na iPolu, mhi tse ẹ, abi ọni ọ miesuọ. ²³ IGayusi ni ọ ri owa oyoli na mhẹ kushi, ni ọ gbo ri ukpeloe e khu mhẹ, ni ọ lama eni e miesuọ e ke legba owa oyoli, ọọ tse ẹ.

Erasitosi, ni ọ ri ikpagho ọ shi na ẹoli oyewe ali inyoghuo anye ikhi iKaritusi, ẹ tse ẹ. § ²⁴ [Okhale oyi iJesu iKirisiti Ọnọmhuẹ oyawa o ka nu ẹ la, Atse.]

²⁵ Ufumhi khi oyi Ẹshinegba! Loli ọ dobe re migha shi irudunga oye ẹ abi o li de shi oni usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi ro ọ tse abo, ali ni o de shi irokhase oyi osheli ni a ro sheli agboagbo elemhi ikpe ebubu ni e dose. ²⁶ Ama mena, a she ri oni igesikia khase, rote akeke shi eke enayi emekeguele, abi Ẹshinegba ni ọ la ọ gboagbo ọ mhese ọli a li roli khase ishishi nya, ini e ba miesuọ ni e suọ esu na lue. ²⁷ Ẹshinegba ọna ilẹse, a ri ufumhi na agboagbo, rote obọ oyi iJesu iKirisiti! Atse.

* 16:3 Li ze Ika 18.2 † 16:13 Li ze iMak 15.21 ‡ 16:21 Li ze Ika 16.1 § 16:23 Li ze Ika 19.29; 1 iKori 1.14; 2

Ebe onodode ni iPolu o keke ghi egbò iKoritia Eni e miesuo

Otsè oyi iPolu

¹ Mhèmhè iPolu, aghiusomhi na kee oyi ijesu iKirisiti ni Eshinegba o zè abi o ghòle òli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iSositènsi.

² Mhèmhè mhi keke ebe ona a ghi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo onayi Eshinegba ni e la iKoriti, ikhi eni Eshinegba o lu e khi egbò eyoli. Eri o rẹ e khi egbò ni e pfuase rọte obọ oyi ijesu iKirisiti, abi o li egbò ni e miesuo ashakhasha.*

³ Eshinegba ita awa ali ijesu iKirisiti Onomhùe oyawa e ka li okhale na e, e ri opfomhè na e.

IPolu o ri ikphemhi na Eshinegba

⁴ Eghèghe kpa mhi rọ kphemhi e na Eshinegba oyemhè irari okhale ni o rielè na e rọte obọ oyi ijesu iKirisiti. ⁵ O she rẹ mhòli eppue odèkhodè elemhi iguengme ungmemhi ali ilèshè nya. ⁶ Oni usomhi oyi iKirisiti o she lo e egbe shito egbegbò. ⁷ Irarighò, isomhopfa ayemhè okhoghuo o ke to e abi a li migha khè ibhale oyi ijesu iKirisiti Onomhùe oyawa ni a la rọli ya khase. ⁸ O ya mu e mhue gbaa ya ramhi ukpese, ni a khi eni e mhue umhaguekia, a khi ogbèlè ni ijesu iKirisiti Onomhùe oyawa o ya bhale. ⁹ Eshinegba ni o lu e ni a nu omi òli ijesu iKirisiti Onomhùe oyawa mhue ugamhi kugbe, oni a ri egbe e nga o khi.

Okemhi ni o la eni e miesuo iteva

¹⁰ Inyoghuo-mhè mhi ri eva oyi ijesu iKirisiti Onomhùe oyawa lema e, e e nya a ke yemhè na egbe ini okemhi o khi lo e le, ali ni a mhòli udu oghuo ali usamhi oghuo.

¹¹ Egbò eghuo na omhùe-apfè oyi iKiloe e gueyè mhè khi iwola e la e iteva. ¹² Emimi mhi ri onana ngme khi, ogbògbò o o ngme unu ododa, oghuo o khe, "iPolu mhia deba," olesè o o, "Apolosi mhia deba," olesè o o, "iPita mhia deba," olesè o o, "iKirisiti mhia deba."[†]

¹³ Eri a kemhi iKirisiti? iPolu a gbe-a shi oora apfida na e? Abi khi eva oyi iPolu a rọ batazi e? Eniyè odukhokho eyi iPolu a khi? ¹⁴ Mhi kphemhi na Eshinegba khi mhi aa batazi onge e, se ni iKirisipusi ali iGayusi.[‡]

¹⁵ Irarighò, onge e o ya liè khi mhi ri eva oyemhè batazi lue. ¹⁶ Mhi lèshè khi mhi batazi apfè iSitefanasi, mhi aa ke sato ini mhi li batazi ogbòese.[§] ¹⁷ Irari khi iKirisiti o ghie mhè mhi ke batazi egbò, ama mhi ke kia gue

ungmemhi oyoli le ni o rọte ilèshè oyi ogbò bhale. Ini eghuli ni iKirisiti o ghu shi apfida o khi mele afue-a.

iKirisiti ni o khi ilèshè ali ekpabò

¹⁸ Irari khi eri ungmemhi oyi apfida o khi afue shi esò oyi egbò ni e e pfua o, ama awa ni a mie e pfuese, ekpabò oyi Eshinegba o khi na awa. ¹⁹ Irari khi Ebe-no-pfuase o o li, "Mhi ya pfueche egbhali oyi eni e mhòli egbhali-a, mhi bi ilèshingme oyi

eni e rielè khi wewè e gue ebe ma."^{*}

²⁰ Mena, ashì ona ilèshingme o migha? Ashì oguebe o la? Ashì eni e gue khako ena agbò namo e migha? Oa khi eri Eshinegba o ri egbhali ni e la agbò ona mele ooyeghe-a?[†]

²¹ Eri Eshinegba o ri ilèshingme oyi lolighuo zè khi egbò e rọte ilèshè oyewè lèshè òli. Ochoghò, eri o ghòle Eshinegba ni o rọte itsabò oyi usomhi ni egbò e e khi oyeghe lo, tsumhi eni e mie oni usomhi suo. ²² Egbò iJu, iròkhasè eyi onyaloa e migha khè, egbò iGiriki e e nono ilèshingme, ²³ ama eri anye ri iKirisiti ni a gbe-a tama apfida tse abọ usomhi ona, o ri elemhi a bi egbò iJu, o khi oyeghe shi esò oyi egbò iJeta, ²⁴ ama egbò ni Eshinegba o lu, ghe iJu ali iGiriki e mē oni usomhi oyi iKirisiti shi khi ekpabò ali ilèshè oyi Eshinegba o khi. ²⁵ Irari khi emini o li abi umhalesè oyi Eshinegba, o mhue ilèshè dọsè egbhali oyi ogbò, emini o li abi olosèmhè oyi Eshinegba o mhue itoto dọsè ekpabò oyi ogbò.

²⁶ Inyoghuo, a sato emini a kpe khi eni Eshinegba o lu e. Egbò ena agbò ona e bino shi eni e mhòli ugbhè, ali khi o a khi ebubu e e fialo-a, o a khi ebubu e e khi ekhemhùe. ²⁷ Eri Eshinegba o zè emini egbò e bino shi emhi eyeghe elemhi agbò ona ke, o rẹwè ri omama mu elèshingme. O zè emini e e mhue ochi elemhi agbò ona rọ khi eni e mhue ekpabò unu-a.

²⁸ Eshinegba o zè emini e mu eloe na agbò ona ali emini egbò e ri eloe gbe, ni e rọ shi afue. O rẹwè ri emini egbò e bino khi e mu eloe mele afue-a. ²⁹ ini ogbòkhoghuo o khi dọbè la odalo oyi Eshinegba tono obọ udu.

³⁰ Irari khi lolì o ku awa ali ijesu iKirisiti gbe. iKirisiti ni o khi ilèshè ni o rọte obọ oyi Eshinegba bhale. Emimi a ri ona ngme khi, lolì o khi ipfuase ali iròpfuase ali ipfasheke oyawa. ³¹ Irari ona, Ebe-no-pfuase o rọ liè, "Onini o da nono ni lolì tono obọ udu, o ke ri emini Onomhùe o rielè tono obọ udu."[‡]

2

¹ Inyoghuo, abi mhi rọ bhale oliyè e ya tsabò osheli igesikia ni o la ungmemhi oyi Eshinegba, mhi aa lii ngme ingmemhi ena

* 1:2 Li zè Ika 18.1 † 1:12 Li zè Ika 18.24 ‡ 1:14 Li zè Ika 18.8; 19.29; iRom 16.23 § 1:16 Li zè 1 iKori 16.15

* 1:19 Li zè Aza 29.14 † 1:20 Li zè iJobu 12.17; Aza 19.12; 33.18; 44.25 ‡ 1:31 Li zè ijere 9.24

ghoghgho, wexhi eri mhi rokhase khi mhii wena gba. ² Irari khi abi mhi ro la iteva oye, eri mhi rue udu emhikpa-a, mhi ri udu lese shi ingme oyi iJesu iKirisiti ali eghuli ni o ghu shi afida. ³ Onana o ze khi abi mhi ro te ekē bhale, eri mhi li abi oni qa mhuē ochi, ulishi o remhe kpheli.* ⁴ Abi mhi ro sese e, ni mhi ro tse abo ungmehi gueye e, mhi aa ri ileşedose ali eta-olelemhunnu nu e ngme. Ama eri mhi ri ekpabo oyi Ayemhe oyi Eshinegba khase. ⁵ Ini irudunga ni a mhuē, o khi ya migha nga eghbali oyi ogbo, ama ekpabo oyi Eshinegba.

Ilesingme oyi Eshinegba

⁶ Usomhi ni o khi oyi ileşingme anye gueye egbo ni e womhe eloe shi emhi irudunga. Ama qa khi ileş oyi agbo namo wexhi oyi eni e e mhesē shi agbo namo, eni e ya mele afue-a. ⁷ Ingme osheli ileşingme oyi Eshinegba mhia ngme. Ilesingme ni o ro sheli na egbo agboagbo ni o she kpe gba shi ekē khi awa ya mhōli okemhi shi ufumhi oyoli. ⁸ Aa me oghie okhoghūo ighie ena agbo namo ni o lese oni ileşingme ona. Ini o khia khi e lese lo, ea kha ta Onomhuē ni o mhuē ufumhi ma afida gbe-a. ⁹ Ama abi Ebe-no-pfuase o ngme ni o,

“Ukpeloe okhoghūo qa me ne,
esō okhoghūo qa suō ne,
wexhi eri ogbōkhoghūo
o sa udu oyoli ramhi o ghue,
emini Eshinegba o riele
shi ekē e khe eni
e nono ingme oyoli.”†

¹⁰ Ama Eshinegba o she roli khase awa rote Ayemhe oyoli. Irari khi eri Ayemhe oyo guano emhikpa, ya ramhi osheli ni Eshinegba o gba. ¹¹ Itobo khi Ayemhe ni o la ogbo egbe lueghuo o lese isamhi eyi oni ogbo. Igho ogbōkhoghūo qa lese isamhi eyi Eshinegba, se ni Ayemhe oyi Eshinegba. ¹² Awa aa mie ayemhe oyi agbo ona, ochoghō ayemhe ni o rote obo Eshinegba bhale ni awa ro lese emhi nya ni Eshinegba o ro na awa afue-afue, awa mie.

¹³ Anye ea ya ngme ingmemhi ni a rote eghbali oyi ogbo sese, ama ingmemhi Ayemhe oyi Eshinegba o sese anye, anye lie sese egbo ni e la elemhi ayemhe, emini e khi emhi ayemhe, ni e khi egbegbo. ¹⁴ Ogbo ni qa da mhuē oni ayemhe ne, qa ya lese emini a ri emhi na Ayemhe oyi Eshinegba ngme. Ogbo oggho, afue emhi ayemhe e khi shi oli eloe, irari khi emini e khi ode ayemhe, ayemhe a te e lese we. ¹⁵ Ogbo ni o da mhuē oni ayemhe ne, o dobe ya lese udi emhikpa, ama egboese ea dobe ya lese abi oni ogbo ona o la o shi. ¹⁶ Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni o,

“Oghuo o lese udu

oyi Onomhuē?

Ni o dobe ya ye oli ude?”
Ama khi, awa mhōli udu oyi iKirisiti.‡

3

Okemhi ni o la iteva igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō na iKoriti

¹ Inyoghūo, mhi aa nu e ya ngme abi eni e mhuē Ayemhe oyi Eshinegba, ama abi egbo ni e ngeli abi egbo na agbo, ali emofe elemhi irudunga oyi iKirisiti. ² Loli mhi ro ri amē inyeli na e da ni qa khi eminale ni e toto, irari khi aa mu egbe shi eminale ni e toto ne. Ramhi memena aa kie mu egbe ne.* ³ Egbo na agbo a kie khi. Emni o da ze khi a kiele e kpe ofuma deba egbe ali khi a nu egbe e e wola, ogbo o rokhase khi egbo agbo a kie khi? Oa khi eri a kiele e ngeli abi egbo na agbo? ⁴ Ini otuoghūo elemhi e o li, “iPolu mhia deba”, ni olese o ro o li, Apolosi mhia deba, qa khi eri a ngeli abi egbo na agbo egho?†

⁵ Ini e e a bino oli bie, oghuo Apolosi o fe khi? Oghuo iPolu o khi. Eni e e ga eyi Eshinegba anye ga khi ni e a rote obo oyanye miesuo. Eri ogbōgbo o gbe akanya oyoli ni Onomhuē o rona li o gbe. ⁶ Mhemhe mhi ri ukpamhi ko, Apolosi o ku amē shi o, ama Eshinegba o ze ni oni ukpamhi o ro fu.‡ ⁷ Oni o ro ko ali oni o ku amē shi o, ea mu eloe. Se khi Eshinegba ni o ri emhi e fu. ⁸ Ikhioda qa la o na oni o ro ko ali oni o ku amē shi o, Eshinegba o ya ri elele na ogbōgbo abi o li gbe. ⁹ Irari khi eri anye kugbe e gbe ikanya na Eshinegba, e e a khi ishemhi oyoli.

Owa oyi Eshinegba a gbo khi. ¹⁰ Rote afu ni Eshinegba o ro na mhe, mhi ro ri irogbekē gbe, abi oga oyi itsona. Onana egboese e ma a nga. Eri-tse ogbōgbo o lese abi o li ma a nga o. ¹¹ Irari khi ogbōkhoghūo qa ke gbo dobe ya ri irogbekē olese gbe dese oni Eshinegba o she ro gbe ni o khili iJesu iKirisiti. ¹² Ini ogbōkhoghūo o to nga oni irogbekē ona, ni o ro ri igolu to nga o, okeki elomho, okeki eche ni e ghale, okeki epera, okeki efolo, okeki ifulo o ro to nga o. ¹³ A ya ri emini e la elemhi emini ogbōgbo o ro to nga o khase gboo, ogbele iguezo. Erali a ro ya mhesē emini o ro to nga bino ni a lese emini e la elemhi we. ¹⁴ Ini emini o ro to nga o, o pfue oni erali, a ya ri elele na li. ¹⁵ Ini e toa, opfu o gbe oli, ama a ya tsumhi oli. Eri-tse khi eri o ya li abi ogbo ni o na pfue elemhi erali. ¹⁶ E e a lese khi owa ugamhi oyi Eshinegba a khi, ali khi Ayemhe oyi Eshinegba o la e egbe?§ ¹⁷ Ini ogbōkhoghūo o yese Owa ugamhi Oniemhi oyi Eshinegba-a, Eshinegba o ya yese oni ogbo-a. Irari khi eri Owa ugamhi oyi Eshinegba, o

* 2:3 Li ze Ika 18.9 † 2:9 Li ze Aza 64.4 ‡ 2:16 Li ze Aza 40.13 * 3:2 Li ze Iburu 5.12-13 † 3:4 Li ze 1 iKori 1.12 ‡ 3:6 Li ze Ika 18.4-11,24-28 § 3:16 Li ze 1 iKori 6.19; 2 iKori 6.16

pfuase, ali khi Owa Ugamhi oniēmhi oyōli e ẹ a khi.

¹⁸ A khi ke di egbe ẹ. Ini oṅẹ ẹ ọ nono ni lōli khi ọni ọ mhōli ilēsingme shi eḡhẹḡhe ni a la ena, ọ ka khi oyẹḡhe ni ọ mẹ asha khi ọni ọ khi ọlēsingme eḡbegbo. ¹⁹ Irari khi emini eḡbo na ogbo ẹẹ bino shi ilēsingme, afuẹ Eshineḡba ọ bino ọli shi. Abi ebe o ngme, ni ọọ, “Eri Eshineḡba ọ ri ilēsẹdọsẹ eyi eni ẹ liẹ khi wẹwẹ e lēsingme riẹlẹ wẹ gbo mu.”*

²⁰ Asha olese o gbo ngme ọli shi ebe khi, “Eshineḡba ọ lēsẹ khi isamhi ni ọni ọ liẹ khi lōli lēsẹ dọsẹ ọọ sa khi e mu ame.”† ²¹ Itobọ igbo, a khi ke ri oḡbokhōghuo tonu obo udu, irari khi emhikpa, eyi ẹ ẹ lo. ²² o khi iPolu o, okekhi Apolosi o, okekhi iSefasi ni a gbolo a lu iPita o, okekhi agbo ali eghuli o, okekhi agbo onana ali ogbenako, ẹẹ a ga mhuẹ wẹ nya. ²³ Eẹ oyẹẹ eyi iKirisiti a khi, ọni iKirisiti ọ khi oyi Eshineḡba.

4

Ighiusomhi na ke eyi iKirisiti

¹ A ke sato anye egbe abi eni ẹẹ gbe akanya na iKirisiti ni a ri osheli oyi Eshineḡba nga obo. ² A zẹ ni a bhale ya ẹ khi ọni a ri emhi nga obo, ọ ri igesikia deba li. ³ Egboli oyemhẹ ọa la ọni u gue mhe ẹzo, o ke khi ikotu na agbo e gue mhe ẹzo. Mhemhẹ mhi aa fẹ gue eḡbemhẹ ẹzo. ⁴ Emhikhōghuo ọa nasẹ mhe udu ni ọ gue mhe ẹzo, ama ogho ọa liẹ khi abo eyemhẹ e ma pfuase gba. Ọnōmhue ọọ gue mhe ẹzo. ⁵ Irarigho, a khi gue oḡbokhōghuo ẹzo ne neni eḡhẹḡhe iguezo o ramhi. Migha ni Ọnōmhue ọ bhale ne. Ọ ya rue emini a rọ sheli alo ebili laseli ali emini e la oḡbogbo udu, eḡhẹḡhe agho Eshineḡba ọ ya kueḡhiẹ oḡbogbo abi o ti shi.

⁶ Emole, mhi she ri Apolosi ali eḡbemhẹ riẹlẹ irōkhokho khase ẹ ni a rọ lēsẹ abi ungmehi onana o ngme ni ọọ li, “A deba oni omhese ni o gbe akanya.” Aa khi ke liẹ khi oghuo e, ọ ti dọsẹ ọlese. ⁷ Elo ọ la e egbe ni o gho rẹ ẹ mu eloe? Elo a mhōli ni ọa khi eri a rōli na ẹ? Ini o khia khi eri a rōli na ẹ, elo ọ zẹ ni a rọ tonu obo udu?

⁸ Eẹ a she ga mhuẹ emini a nono nya! Eẹ a she ga pfue se! Eri a ke a mhese abi ighie, anye tse anye ke khi eni ẹa mhuẹ! Áá kpa liẹ khi eḡbegbo a khili ighie, ishegho ni anye li nu ẹ ke mhese! ⁹ O li mhe eloe khi anye ighiusomhi na ke, Eshineḡba ọ rọ shi asha ni o ga kholo ne nya. Eri anye li abi ighumha ni a rue ẹ je obini olele ni a te ya gbolo wẹa. Ni anye khi emhi ofeli ni eḡbo na agbo ẹẹ gia, ali ni igeni ẹẹ gia. ¹⁰ Irari oyi iKirisiti a rọ bino anye shi eyeghe, ama ẹẹ a khi eni e lolo mhōli ilēsingme elemhi iKirisiti. Anye aa mhōli ekpabo, ama ẹẹ a mhōli ekpabo, ali

khi eḡbo ẹa mu ekpe ẹ na anye, a mu ekpe ẹ na ẹ. ¹¹ Ya ramhi amo, okiamhi ali okiamẹ o gbe anye ramhi, anye aa mhōli emini a so, se ni ijeje ide. A ri ukpeloe a gbe anye, anye aa mhōli ashini a la. ¹² Anye rọsheka ri abo eyi anye ẹ gbe ikanya. Ini eḡbo ẹ ku itse ẹ na anye, anye ẹ ku isemhẹ na we, ini a mu okhōli vule shi anye ọ, anye ri egbe mie.*

¹³ Ini oḡbo ọ yese anye eva-a, anye ri unu ni o pfoḡmhe sọli ọ. Ramhi memena, eri a bino anye shi eḡbo afuẹ ali iku ni e la eḡbo. ¹⁴ Aa khi eri mhi keke ebe ona ghi ẹ ni mhi rọ ri omama mu ẹ. Eri mhia nono ni mhi kpaghie ẹ obo, abi eni e bia eniyẹ e liẹ nono ni wewe e kpaghie imi wẹ obo. ¹⁵ U doḡe ya mhōli eḡbo agbelẹ igbe (10,000) ododa ni ẹ sese ẹ ungmehi oyi ikirisiti, ama ita oghuo u lēsẹ mhōli. Mhemhẹ khi ita e, ẹẹ a khi imimhe rọte usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi sese ẹ. ¹⁶ Irarigho mhia nono ni a ke khonya mhe.† ¹⁷ Ona o zẹ ni mhi rọ ghi iTimoti ghi ẹ. Eri mhi nono ingme oyoli abi omọ ni mhi bia, ali khi ọni ọọ ga oyi Eshineḡba ni ọ ri igesikia a gbe akanya na Ọnōmhue ọ khi. ITimoti ọ ya guye ẹ angeli oyemhẹ abi mhi liẹ deba iKirisiti ali abi oni angeli oyemhẹ o li de shi oseḡe ni mhia sese ingme oyi iKirisiti elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo kpa.

¹⁸ Eghuo elemhi ẹ, e tsua ipfua eke abine khi mhi aa ke ẹ bhale ya feli ẹ. ¹⁹ O kha ghole Ọnōmhue, mhi ya keḡe bhale oobo. Eḡhẹḡhe agho, mhemhẹghuo mhi ya mhe abi eni eḡbo ni ẹ tsua ipfua eke eḡho e liẹ ngme, ni mhi gbo mhe ekpabo nabi ẹ khi wewe e mhōli. ²⁰ Irari eghiele ni Eshineḡba ọ le shi awa udu, ọa khi oyi ungmehi unu tse, ama oyi ekpabo lo. ²¹ Elo a nono ni mhi li ini mhi bhale? Mhi rue utali mhōli obo bhale, abi mhi ri ayemhẹ inono ali o pfoḡmhe bhale?

5

A khu inyoghuo na itsebo iteva ya fie

¹ Mhi suo khi angeli itsebo e la iteva oye ẹ. Onabi aa ya mhe iteva oyi eni ẹa miesuo kpa, a ga mhe iteva oye. Ni o ramhi khi oḡbo ọ nu inyoli ọnuzava a gbhe.* ² A gbo ti ipfuabo a nga, ocho ni egbe e kha rọ pfọ ẹ-a, ramhi ni a rọ khu oḡbo oḡhōgho iteva oye lasele. ³ Abi o rọ tseku khia khi mhi nuata shi ẹ egbe alo-gbugbugbu, ayemhẹ oyemhẹ o nu ẹ la. Mhi she pfa ẹzo mu oḡbo ni ọ riẹlẹ emhi onana, abine khi mhi la agho. ⁴ Irarigho, ini a ri eva oyi Ọnōmhue iJesu lona kugbe, ali ni ayemhẹ oyemhẹ o rọ nu ẹ la, ali ni ekpabo eyi Ọnōmhue ọ rọ la e iteva, ⁵ a rue oḡbo oḡhōgho abo-a na okphaghie, ni ọ pfueche idieḡbe eyoli-a, ini a pfuese ayemhẹ oyoli ini iJesu Ọnōmhue ọ bhale.

* 3:19 Li zẹ iJobu 5.13 † 3:20 Li zẹ Iwolo 94.11 * 4:12 Li zẹ Ika 18.3 † 4:16 Li zẹ 1 iKori 11.1; iFili 3.17 * 5:1 Li zẹ iDeut 22.30

⁶ O ma kholo gba khi a tsua ipfuabo eke. Ni a ro o ze ni egbo enana e la iteva oye. Aa lese khi eri e li abi umiesobo oghuo ni o ri oili gholo enekpole-a?[†] ⁷ A rue ogbo okholo onana iteva oye lasele, ni a me asha la ipfuase. iKirisiti khi omi osumha oyi iPasova ni a she ro luase obo na awa.[‡] ⁸ A khi ze ni awa ke rielle imu elemhi okholo ilili ni o li abine khi a kemhi ibuledi ni a ri ifumanya. Awa khi eni e pfuase ali ena igesikia, ni awa ke ri ibuledi ni aa ri ifumanya nye li imu.[§] ⁹ Abi mhi ro kpe te odode keke ebe ghi e, mhi gueye e a khi nu ogbo na itsebo ke kia kugbe. ¹⁰ Ama ora khi ingme oyi egbo ena agbo mhi ngme. Irari khi u mema ya lase elemhi agbo le neni u wa kie egbo ni e ku itsebo, ali ena emhi itoegbe ali ighiato ali eni ee ga ikhumhi. ¹¹ Emni mhi ri onana ngme khi, a khi nu oni o miesuo olo-egbholi, ni oo ku itsebo kia kugbe, okekhi ogbo emhi itoegbe o, okekhi oni o ga ikhumhi, okekhi oni o yese ogbo eva-a, okekhi odonyo pfueche egbe-a, okekhi oni o rielle alile. Khi ga nu egbo eghoghohole eminale kugbe.

¹² Oa khi akanya oyawa ni awa ke gue ena odato ni ea miesuo ezo. Ena elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo tse ni e lina ngeli awa kha lese ke gue ezo ¹³ Eshinegba o ya gue eni ea miesuo ezo, ama abi Ebe-nofuase o ngme oli khi, "A khu ogbo okholo oghoghohole iteva le."^{*}

6

Eni e mie suo e khi ke lu egbe ezo ikotu

¹ Ini abi a li ga miesuo abi inyoghua a me ingme, elo o ze khi a lu egbe ezo shi ikotu oyi esoe-ozo ni ea miesuo, ocho ni a kha ro ze ni eni e miesuo e so ee oni ingme? ² Aa lese khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue egbo na agbo ezo? Ee ni a khi eni e ya gue agbo ezo, aa dobe a so shi ukuku ingme ifuabo eyee? ³ Aa lese khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue igeni ezo? Se awa aa li ke dobe e so egbe awa ikuku ingme na agbo ona. ⁴ Elo o ze ni a ro o tsua ingme ni a me ogbele kpa ke ghi esoe-ozo ni ea mhuu unu shi ingme igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo? ⁵ Eri mhia ngme ona ni omama o mu e. Eri aa me ongee ni o lese ingme iteva oye, ni o dobe ya ri inyoghua aava ni e miesuo rielle? ⁶ Elo o ze ni ongee o ro o rue inyoghua oli le deba eni ea miesuo ni e roli gue ezo?

⁷ Emni o da ze khi a me iluegbe-ezo ikotu iteva oye ne, eri o rokhashe khi eni e de a khi. Oni u kha ro ri egbe mie ini a lue na e, ni u kha ro lama ni a li e le, ⁸ u ri ochoghohole vu ya lue na egbo, u li we e le, gbo li shi eni e miesuo elese.

⁹ A lese gboo khi ona okholo o ya lo Eghiele oyi Eshinegba. Aa khi di egbe e. Egbo ni e ku itsebo, okekhi eni e ga ikhumhi, okekhi eni e kia okia, okekhi emose idegbe, ali emose ni e nu emose enabi wewe e gbhe, ¹⁰ li shi ighiato, okekhi ena emhi ituegbe, okekhi edonyo yese egbe-a, okekhi eni e yese egbo eva, we khi eni e li egbo a le, e ya lo Eghiele oyi Eshinegba. ¹¹ Eghenge o la o ni ee a ro kpe la agbo oghoghohole, ama a she khuese e olamhe-a, a khuese-a pfuase, a pfa na e, rote eva oyi iJesu iKirisiti Onomhuu ali Ayemhe oyi Eshinegba oyawa.

Khi ke gbe ikanya itsebo

¹² Ogbo o dobe ya lie, "Emni o ghole mhe mhi dobe ya rielle." Ama mhi oli, "Aa khi emhikpa e ti ni u rielle." Ali khi ini mhi tseku dobe ya rielle emhikpa, mhi aa gbudu mele oghumha oyi emhikhoghuhua-a.^{*} ¹³ Wa lie khi, "Eminale khi oyi akpidi lo, ali khi akpidi o khi oyi eminale." Igesikia onana o khi, ama eghuo, Eshinegba o ya yese we-a. Ama aa rielle idiegbe eyawa shi itsebo ilili. Eri a rielle idiegbe, ni awa rewe ke ga Onomhuu. Ali khi idiegbe oyawa oo mu Onomhuu egbe gba. ¹⁴ Ali khi Eshinegba o ya ri ekpabo eyoli guise awa eghuli le, abi o guise Onomhuu oyawa eghuli le. ¹⁵ Aa lese khi idiegbe oyawa khi uguabo idiegbe oyi iKirisiti lo. Eri ogbo o ke ya rue uguobo idiegbe oyi iKirisiti, o ke ku oli gbe uguobo oyi adegbe? Oa ze ya li! ¹⁶ Abi aa lese khi ogbo ni o da le deba adegbe ne, khi o she to egboli ma oni adegbe o? Idiegbe oghuo e ke khi, irari khi ebe oo li, "Wewe avavava, idiegbe oghuo e ke khi."[†] ¹⁷ Ama ogbo ni o da to ma Onomhuu o ne, ayemhe oghuo e ke khi.

¹⁸ Me itsebo ikuku na, olamhe okhoghuhua o la o ni o ri ichimhi a mu ogbo abi olamhe itsebo ikuku. Irari khi olamhe itsebo ikuku oo re e lamhe shi idiegbe oyi yeye ghua o. ¹⁹ Aa lese khi idiegbe oye e khi owa ugamhi oyi Ayemhe-nofuase lo, ni o la idiegbe oye, ni Eshinegba o ro na e? Oa ke khi yeye u mholi egbe e.[‡] ²⁰ Irari khi eri Eshinegba o de ghale. Irarigho, u mema ya ri idiegbe eye ri ufumhi na Eshinegba.

7

Ingme ingeli oyi omose ali okpotso

¹ Ni mhi ro so shi ogbo ni a keke shi ebe ya mhila mhe.

O ti ini omose ali okpotso ea ya le deba egbe. ² Ama irari itsebo, omose ogbogbo ali ughue oli e ke le deba egbe, okpotso ali odoli e ke le deba egbe. ³ Omose o khi ri okiamhi ughue gbe ughue oli, okpotso o khi li ri okiamhi ughue gbe odoli. ⁴ Okpotso lighuhua o mholi

[†] 5:6 Li ze iGal 5.9 [‡] 5:7 Li ze Okiali 12.5 [§] 5:8 Li ze Okiali 13.7; iDet 16.3 * 5:13 Li ze iDet 13.5; 17.7

* 6:12 Li ze 1 iKori 10.23 † 6:16 Li ze Igbae 2.24 ‡ 6:19 Li ze 1 iKori 3.16; 2 iKori 6.16

idiegbe oyoli, ama odoli o mholi we. Igho o li khi egbe oyi omose, qa khi omose lolighuo o mholi idiegbe eyoli, ama ughue oli o li mholi we. ⁵ A khi kie egbe, see khi omose ali okpotso e lama shi egbe o khi wewe e ya nuata shi iledeba-egbe ne, ni e me asha mholi ukuku egheghe ro so iromhi. Oni egheghe o kha dose se, e gbo bhale ya lona, ini okphaghi e o khi me asha mu we fe, irari khi egbe ea ze e mu shi ingme ughue. ⁶ Eri mhi khokho ona na e, qa khi ushi ni mhi shi e shi ek e na e. ⁷ O ma kha ti gba ini ogbokpa o dobe ya la o ni qa rue okpotso shi abi mhemhe lo. Ama awa nya awa aa li abeghuo. Eshinegba o somhi ogbogbo isomhopfa ododa. Ona o kha mholi ona, olese o mholi ogho.

⁸ Ee ni aa la ughue ghue ali esamhi-olimhi, o ti ne ini ea bie ye ughue abi mhemhe. ⁹ Ama ini ea dobe ya mu egbe we, e ke le ughue. O tine ni a ye ughue dose ocho ni a ro ya shito, egbe ee lala e shi ingme ughue.

¹⁰ Ee ni a la ughue, mhi mhes e ona na e, ni qa rote obo oyemhe bhale, ama obo oyi Onomhue. Okpotso o khi rote obo oyi odoli vu. ¹¹ Ama ini o li gho, o khi gbo ye ughue olese ghue, ochogho o ka nu odoli ro ri ele. Omose o khi gbudu khu ughue oli. *

¹² Ee oyee enekpole, mhi gue ona ye e, mhemhe mhi ngme ona, qa khi Onomhue. Ini omose ni o miesuo o rue okpotso ni qa miesuo ughue, o kha ghole oni okpotso ni o ro nu oni omose shito, oni omose o khi khu oli. ¹³ Ini okpotso ni o miesuo o ngeli na omose ni qa miesuo, ni oni omose o ro mholi oguemehe khi loli ya kie ri oni okpotso shi, oni okpotso o khi pfa oni ughue-a. ¹⁴ Irari khi okpotso ni o miesuo oo rue ipfuase e bhale ughue oyoli, ali khi omose ni o miesuo o ri ipfuase e bhale ughue oyoli. Ini qa khi igho lo, imi e, eni ea pfuase e kha khi, ama abi o ke li ena khi, a she khuese we-a pfuase.

¹⁵ Ama ini oni qa miesuo elemhi wewe aava, oo nono ni loli lase oni ughue le, o ke vu. Emhikhoghuo qa ke la akana ya mu omose okekhi okpotso ni o miesuo mhue ini a me na. Eri Eshinegba o lu awa ni awa ro la agbo opfomhe. ¹⁶ Yeye omose ni a fe lese ini itobo oye ode o kha ro mhue imiepfuase? Abi khi, yeye omose u lese ini itobo oye ughue o kha ro mhue imiepfuase?

¹⁷ Abibi o tseku li, ogbogbo o migha ashini o la ni Eshinegba o ro lu oli, ali emini o lu oli shi. Ona o khi omhes e ni mhi ro na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya. ¹⁸ Ini omose o she shele-a neni Eshinegba o lu oli, o khi mu oli pfi ri ele. Ini omose qa shele-a ne neni a lu oli, o khi ya shele-a. ¹⁹ Qa mhue abi o ngme, ini ogbo o shele-a okekha khi qa shele-a, emini o mema mu egbe khi, ni a ro ri ishi eyi Eshinegba gbe akanya. ²⁰ Ogbogbo

o kie li abi o la o shi ni Eshinegba o ro lu oli. ²¹ Oghumha u khi ni Eshinegba o ro lue? Khi ze ni ogho o nase udu. Ama ini u me asha ya pfa egbe e o le, li gho. ²² Irari khi oni o khi oghumha ni Onomhue o ro lu oli, oni a rue abo-a o ke khi, igho li khi oni a rue abo-a ni Onomhue o ro lu oli, oghumha oyi Onomhue o ke khi. ²³ Eri a de e ghale, irarigho a khi gbo khi oghumha oyi ogboese. ²⁴ Inyoghuo, ogbogbo o nu Eshinegba la abi o li ni a ro lu e.

²⁵ Shi ingme oyi ozele ni ea mu ughue ghue. Mhi aa rote obo oyi Onomhue mie ushi ni mhi ya shi na we, ama mhi ri ushi oyemhe bhale abi oni a ri itobo ilelemhi khi oni a ri egbe e nga. ²⁶ Ini a bino ingme ni a me agbo memena, mhi sa khi o ti ini ogbo o bie shito abi o li. ²⁷ U kha la ughue se, khi dua ni u pfa li-a. Ini waa la ughue ne, khi dua abi u li ya lo o. ²⁸ Ama ini o khia khi u lo ughue, waa pfido, ini o rie khia khi u waa mu ughue ghue. Ama eni e rue ikpotso, e ya mholi anasemhe elemhi agbo ona, mhi aa nono ni a me onana.

²⁹ Inyoghuo emini mhi ri ona ngme khi egheghe o ke she. Ro te memena vu, emose ni e rue ikpotso, ughue we e khi mu we egbe dose. ³⁰ Eni e vie, e khi ze ni o lo we egbe dose ode. Eni e ghele, e khi ze ni oghel e rue we vu, eni e de emhi, e khi ze ni emini e de e lo we alo, ³¹ eni e mholi emini e ri emhi na agbo o ri ele, e khi ze ni e rue we udu vu. Irari khi abi agbo ona o lao shi memena, o she e dose.

³² Mhia nono ni a rue udu ayele le. Omose ni qa rue okpotso, ikanya eyi Onomhue ea ku oli ele-a, irari khi eri o nono abi loli ri ele oguemehe oyi Onomhue. ³³ Ama omose ni o rue okpotso shi, eri isamhi agbo ee nase oli udu, irari khi eri o dua ni loli ri egbe ke mu ughue oli. ³⁴ Irarigho, eri isamhi eyoli e kemhi eva. Eri omueshi ni qa ye ughue, okekhi, omueshi ni omose qa ta owe lase ghue, ingme eyi Onomhue e mu oli egbe. Eri o dua ni loli ri idiegbe ali ayemhe oyoli na akanya oyi Onomhue pfo nya. Ama okpotso ni o ye ughue, emhi agbo o sa, irari khi eri oo dua abi loli li ri egbe e ke mu odo.

³⁵ Eri mhi a ngme onana ni mhi kpaghie e obo, qa khi eri mhia nono ni mhi zu e ode, ini a khi la ughue. Ochogho eri mhia nono ni a ke ri ele emini o te ode, ini udu oye o khi kemhi eva shi iregbena Onomhue pfo oyee.

³⁶ Ini omose o me khi egbe ea ke ze loli e mu deba omueshi oyoli ni omose qa ta owe lase ghue, ni e ga lama na egbe khi wewe e ya ri egbe shi. Ni o ro she te ni o ye ughue abi o ye ni o, o rue oni omueshi ughue abi o ghole oli shi. Qa lamhe. ³⁷ Ama omose ni o me khi loli mholi udu no toto ni o dobe ya mu egboli mhue. Ini o lama shi udu oyoli khi loli ea ya rue oni omueshi oyelue ne, oni omose ona o

* 7:11 Li ze iMat 5.32; 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18

gue kia. ³⁸ Ogbõ ni o rue omueshi oyõli ughue o gue kia. Oni oã rue õli, lõli o gue kia ne.

³⁹ Okpotso ni o la ughue, oã gbudu rote obõ oyi oðõli vu ini o da kie la agbõ. Ama ini oðõli o ghua, o dobe ya ngeli na omõse ni o nono, ama omõse oni o miesuo o mema ya khi. ⁴⁰ Abi mhẽmhẽ sõ oni ingme shi khi, o ya mhõli oghẽle ne ini o shitõ khi oã bie ke ngeli. Mhi sa khi mhi mhõli Ayẽmhẽ oyi Eshinẽgba ni mhi rõ o ngme ona.

8

Eminale ni a rõ luasẽ ikhumhi

¹ Mena ni mhi rõ ngme nga ogbõ ni a mhila mhẽ ingme eminale ni a rõ luasẽ ikhumhi.

Awa lẽsẽ khi, "Awa nya awa ga mhõli ilẽsẽ," ingme ona. Eri ilẽsẽ o ri ogbõ a ti- ipfuabõ nga ke titi egbe, ama eri inono o ri awa a kpaghĩe egbe obõ. ² Oni o dabi khi lõli lẽsẽ gba, oã kie lolo lẽsẽ abi o kha li lẽsẽ ne. ³ Ama ogbõ ni o nono ingme oyi Eshinẽgba, Eshinẽgba o lẽsẽ õli.

⁴ Ama memena, ingme oyi eminale ni a rõ luasẽ ikhumhi, awa lẽsẽ khi ikhumhi oã khi emhikhõghuo elemhi agbõ, ali khi Eshinẽgba oghuo o khi. ⁵ Ini a tseku mẽ emini a lu ilitsa ali ekhẽmhũe, o khi eni e la idane o, okekhi ena ekekhe, ongẽwẽ oã khi Eshinẽgba wẽkhi Onõmhũe. ⁶ Ama oyawa khi, Eshinẽgba oghuo kpe awa mhõli, ikhi ita ni emhikpa e rote obõ oyõli bhale, ali õni awa la agbõ na, ali khi Onõmhũe oghuo o la o, ni o khi ijesu iKirisiti ni emhikpa e rote obõ oyõli bhale ali ni awa rote obõ oyõli la agbõ.

⁷ Ama oã khi eni e miesuo nya e lẽsẽ igesikia onana khi afuẽ ilitsa e khi. Ama ingme oyi eni ilitsa ena, o she lo egbõ eghõghõ egbe ramhi khi ini e le eminale ni a rõ luasobo eghõghõ, eri o li wẽ egbe khi eni ilitsa e liẽ ga eghõ. Eri ona õõ yese udu oyewẽ ni o gue wẽ ẽzõ o-a, irari khi oã lolo toto imiesuo ne. ⁸ Ama eminale ẽa ti ogbõ o mama Eshinẽgba. ẽa ri awa ya khi eni ẽa ti ini awa aa le, wẽkhi eri e ke ri awa ya ti ne ini awa le.

⁹ Ama a kuegbe-a ini afa ni awa mhũe rõ o riẽle emini o ghõle awa o khi ya khi õzuode na ogbõse ni oã toto imiesuo, ni o rõli ya de pfilo olamhẽ. ¹⁰ Ini ogbõ ni o mhũe udu ni oã toto imiesuo ne o fẽ mẽ khi yeyẽ ni u mhõli ilẽsẽ, khi u la udi olitsa ẽ le eminale, u sa khi oghõ oã ya ri udu nali rõ ke le eminale ni a rõ luasẽ olitsa? ¹¹ Ighõ õni ogbõ ni udu oyõli oã toto eghõ ni o khi inyõghuẽ ni iKirisiti o ghua na o li ya opfu-a itobõ ilẽsẽ oye. ¹² Ini a da mẽ na ne, iKirisiti u lue a na, ini u da lue na inyõghuẽ ni a ga miesuo, eri u wa kuale udu oyewẽ ni o gue wẽ ẽzõ ni oã toto eghõ utse.

¹³ Irarighõ, ini o da khia khi eminale ni mhi le o ri inyõghuo-mhẽ ya de pfilo olamhẽ ne, mhi aa ke gbo tigbe ya le eminale, ini mhi khi ya zẽ ni inyõghuo-mhẽ o de pfilo olamhẽ.

9

Afu ni aghiusomhi na keẽ o mhõli

¹ Elõ e kpõmhẽ o le? Mhi áá khi aghiusomhi na keẽ? Mhi áá she mẽ iJesu Onõmhũe oyawa, mhi rẽ ẽ mie õli suo? ² Ini o tseku khia khi mhia khi aghiusomhi na keẽ shi egbõse o, mhi aa li khi aghiusomhi na keẽ shi ẽ o? Akanya ni mhi gbe iteva oyẽe o rokhasẽ khi aghiusomhi mhi khi shi ẽ o.

³ Ina mhi li a sõ egbõ ni e ri unu a yese afu ni mhi mhõli-a, ⁴ eri mhi aa fu tẽ o ni a ri eminale ali onyõ a na shi akanya ni mhia gbe? ⁵ Mhi aa li fu tẽ o ni mhi li ẽ rue okpotso ni o miesuo shi, abi ighiusomhi na keẽ enekpõle, ali inyõghuo Onõmhũe ali iPita e li roshi. Eghẽghẽ aghõ ni mhi li ke rue õli mhũe obo ini mhia lẽ asha? ⁶ Abi khi mhẽmhẽ ali iBanabasi tse anye lẽsẽ khi eni e ri obõ oyewẽ e gbe akanya ke ri eminale na egbe anye le? ⁷ A mẽ okhõli-okhuẽ ni lõlighuo o fali egbõli ota? Oghiale onõghuo oã ya le emhi ekõmhi eyõli? Oni o ri ena kha onõghuo oã ya rõtẽ ena eyõli da amẽ inyeli?

⁸ Abi usamhi oyi egbõ o li mhi liẽ ngme õli, abi khi eri ushi oã li mu ma o? ⁹ Irari khi a kekẽ õli shi ebe Ushi oyi iMosis, "Khi mu ẽna onokpo unu zu ini u rõli ẽ mheli ikpamhi emhi." Ingme oyi ẽna wẽkhi Eshinẽgba o li ghõ lẽsẽ sa? ¹⁰ Itobõ oyawa o rõ ngme onana? Ii, irari oyanye a rõ lighõ kekẽ õli. Itobõ khi ogbõ ni o gua o kha gua ni õni o khĩesẽ o rõ khĩesẽ, eri e ga rõli shi udu khi wẽwẽ e ya mhũe okemhi shi eni emhi ekõmhi. ¹¹ Aborõkhia khi anye she ri emhi ayẽmhẽ kõ iteva oyẽ e eghõ, anye khi eni e kha rote obõ oyẽ e li khĩesẽ emhi ikpaghĩobõ ni a mẽ ẽloe.† ¹² Ini o khia khi egbõse e tẽ ni a ri ikpaghĩobõ ẽ na, oã khi anye kha ga mema tẽ o ne? Ama anye ẽa rue ẽtẽ-awẽ oni afu ona.

Ochoghõ, eri anye ri egbe mie emini anye mẽ kpa ini anye khi zu usomhi onete oyi iKirisiti ode. ¹³ Aa lẽsẽ khi eni e la Owa Oyi Eshinẽgba a gbe akanya, khi oni awa e te ẽ le eminale, ali khi eni e la atẽtẽ ẽ ga, eri e rote emini a rõ luasobo e kemhi? ¹⁴ Ighõ, Onõmhũe o li mhẽsẽ õli eni e ri usomhi onete a tse abõ, e rote o ke le emhi.‡

¹⁵ Ama mhia kie ri eni afu ena gbe akanya deba ẽ, wẽkhi eri mhi kekẽ ebe ona ni a ba riẽle emhi eghõghõ na mhẽ. O tinẽ ni mhi bie ghua ni ogbõ o rõ liẽ mhi khi tono obõ udu. ¹⁶ Mhia mhũe afu ni mhi rõ tono obõ udu shi usomhi onete ni mhi rõ tse abõ.

* 9:9 Li zẽ iDeut 25:4; 1 iTimõ 5:18 † 9:11 Li zẽ iRom 15:27 ‡ 9:14 Li zẽ iMat 10:10; iLuk 10:7

Eri a mheshë ɔli na mhë. O ma kholo mhë egbe ini mhia ri oni usomhi onete tse abo! ¹⁷ Ini o khia khi eri mhia tsabo ungmehi oyi Eshinegba itobo khi o ghole me. A ya fali mhë ota. Ama ini o rië khia khi ɔa ghole mhë, emini Eshinegba o rɔ nga mhe obɔ lo ni mhia riële ¹⁸ Ighe ifata ni mhi ke ya mie mena? Afa o khi na mhë ni mhi ke tsabo oni usomhi onete, ni mhia khi oki shi ɔ, ni mhia mie emini e khi eyemhë shi akanya oyi itsabo usomhi onete.

¹⁹ Mhëmhë ghuo mhi mheshë ona na egbe-mhë, mhia khi oghumha oyi ɔgbɔkhoghuo, ama mhi ri egbe mhë mele oghumha oyi ɔgbɔkpa-a, ni mhi rɔ ni ebubu egbo na iKirisiti abi mhi li dobe. ²⁰ Abi mhi rɔ nu egbo iju u gbe akanya, mhii ngeli abi ɔngi iju ni mhi rɔ dobe lu we. Abi o rië khia khi ushi iMosisi ɔa mu me, mhi kiele e ngeli abi ɔni ushi o mu ini mhi nu egbo ni e la oni ushi gbe akanya, ni mhi dobe lu we. ²¹ Igbo o li khi, abi mhi rɔ nu egbo iJeta e gbe akanya, mhi ngeli abi ɔgbɔ ni ɔa khi iju ni ushi iju ɔa mu ni mhi rɔ dobe lu we. Ona ɔ lië khi mhi aa ke ri ushi oyi Eshinegba a gbe akanya, ama ushi oyi iKirisiti mhi rɔ gbe akanya. ²² Ini mhi la ifuabɔ oyi eni irudunga oyewë ɔa toto, irudunga oyemhë o li abi oyewë, ni mhi rɔ dobe lu we. Emhikpa mhia mela-a na egbo nya, ni mhi rɔ tsumhi eghuo, ode ni mhi ya te dobe riële ɔli kpa.

²³ Enana nya, irari oyi usomhi onete mhi rɔ ligho ni mhi mhue okemhi shi ikhivose eyoli.

²⁴ A lëshë khi ebubu egbo e migha shi unamhi ni a na, ama oghuo elemhi we ɔ kpe na a pfo, ni ɔ mie eleli unamhi. Irarigho, a na ode ni a te ya mie eleli oyi unamhi. ²⁵ Eri ɔgbɔkpa ni ɔ la unamhi ya na ɔ kpe e wena ushi unamhi egbegbo. Eri eë na ni e mie arula oghie ni ɔɔ kpe-a. Ama arula ni o laɔ agboagbo awa na unamhi e shi. ²⁶ Onana o zë ni mhi rɔ na unamhi oyemhë sheshe ya ramhi ukpeshë. Lɔli o zë ni mhia rɔ li abi ɔpfiekpa ni ɔɔ pfi ekpa kua irarogbe. ²⁷ Eri mhia nashë egbe eyemhë ni mhi dobe mheshë ke na we. Mhi aa nono, ini mhi tsabo oni usomhi onete ona se, ni mhi khi ɔni a khu pfa.

10

A rɔte okhë oyi egbo iZireni tse agua ye egbo

¹ Inyoghuo, mhia nono ni a sato emini itita awa ni e deba iMosisi e me. Oguese oyi otughunu o khukhu we, wewë nya e gbo

rɔte okë ifulo ya dose tselele.* ² Elemhi otughunu ali okë oniëmhi e la batazi abi eni e deba iMosisi. ³ Wewë nya e le eminale ayemhë.† ⁴ E gbo da amë oyi ayemhë oghuo ni o rɔte eche ayemhë ni oo deba we tu. Oni eche khi iKirisiti.‡ ⁵ Abi o tseku li ghɔ, egbe e mu Eshinegba deba ebubu we, itobo igbo, eri a miatse ilimhi eyewë ku ɔdagbe ifufu.§

⁶ Mena, ena nya irokhase e khi na awa, ni o tse agua ye awa, awa khi mhue oghuemhë na emhi ebe abi wewë e li,* ⁷ we khi ilitsa awa ya ga abi eghuo ɔ e li. Ebe-no-pfuase o ngme ɔli khi, "Eni egbo e shito le, e da, e gbe ishimhi idobie, e ku itsebo."† ⁸ Awa khi khili ena itsebo abi eghuo ɔ e li, ni o zë khi agbele uye ali ese, 23,000, e ghuloa ogbeleghuo.‡ ⁹ Awa khi mu Onomhue fe bino abi eghuo ɔ e li, ni enye e rɔ gbolo we-a.§ ¹⁰ Awa khi wolɔ abi eghuo ɔ e li ni Ageni eghuli ɔ rɔ gbolo we-a.*

¹¹ Eri emhi ena nya e li we, ni a rɔ sešë awa ingme eë-lese, a kekë we shi ekë tse agua ye awa ni awa la eghëghë ikpukhokho agbo ona.

¹² Ini u dabi khi u migha, guë kia ini u khi de ode-a. ¹³ Aa me imufë okhoghuo ni a me egbe, ni ɔa khi onabi egboese e me ghue. Ama Eshinegba ɔni a ri egbe e nga lo. ɔa ya zë ni a mu e fe ni o fu dose e, ni aa ya dobe ri egbe mie. Ama ini a mu e fe, Eshinegba ɔ ya ri ode ni a te ya pfue ɔ bhale, ni a rɔ dobe ya ri egbe mie.

¹⁴ Irarigho, inyoghuo, a nuata shi ikhumhi ɔ. ¹⁵ Eri mhi nu e ngme abi egbo elesingme. Eë ghuo a sa emini mhi ngme. ¹⁶ Ini awa rɔte uko ni awa lema Eshinegba ɔ khivose shi da, ɔa khi ɔlia eyi iKirisiti awa da? Ini awa le ibuledi ni awa kemhi, ɔa khi idiege oyi iKirisiti ni awa le?† ¹⁷ Irari khi ibuledi oghuo o khi, awa nya ini awa tseku bu, idiege oghuo awa khi, irari khi eminale oghuo awa kemhi.

¹⁸ A sa ingme oyi egbo iZireni ghue. ɔa khi eri wewë nya ni e le eminale ukhomhi atete ugamhi e ga mholi obɔ shi oni ugamhi oyi Eshinegba egbo?‡ ¹⁹ Eri mhi ri ona lië khi olitsa ali eminale ni a rɔ luase ɔli khi egbegbi emhi e khi? ²⁰ Iye o! Emini mhi a ngme khi, emini eni e ga ikhumhi e rɔ luase obo atete, ɔkphaghie e rewë e luase, ɔa khi Eshinegba. Mhi aa nono ni a mhue kugbe iyemhë ɔkphaghie ɔ.§ ²¹ Wa ya rɔte uko oyi Onomhue da, u gbo rɔte uko oyi ɔkphaghie da. Wa ya rɔte ukpeko oyi Onomhue le, u gbo te ukpeko oyi ɔkphaghie le. ²² Abi khi eri awa

* **10:1** Li zë Okiali 13.21-22; 14.22-29 † **10:3** Li zë Okiali 16.35 ‡ **10:4** Li zë Okiali 17.6; iNɔba 20.11 § **10:5** Li zë iNɔba 14.29-30 * **10:6** Li zë iNɔba 11.4 † **10:7** Li zë Okiali 32.6 ‡ **10:8** Li zë iNɔba 25.1-18 § **10:9** Li zë iNɔba 21.5-6 * **10:10** Li zë iNɔba 16.41-49 † **10:11** Li zë iMat 26.26-28; iMak 14.22-24; iLuk 22.19-20 ‡ **10:12** Li zë iLëv 7.6 § **10:20** Li zë iDeut 32.17 * **10:22** Li zë iDeut 32.21

nono ni Qnõmhuẽ ọ ke kpe ofuma? Eri awa dabi khi awa toto dõsẹ ọli?*

Epfua ni eni e miesuo e mhõli

²³“Emini o ghõle awa, awa dobẹ ya riẹlẹ.” Abi a li ngme ọli. Ama aa khi emhikpa o mhõli eleli. “Emini o ghõle awa awa dobẹ ya riẹlẹ.” Ama aa khi emhikpa o mhõli ikpaghioḅo.† ²⁴ Ogbõkhõghuo ọ khi lẹsẹ ke na shi onote oyi egbõli tşẹ ama onete oyi egbõşẹ.

²⁵ Elamhi kpa ni a rọ ọ dẹ oki, ke dẹ ọli le, khi ri irari udu oyi ni ọọ gue e ẹzọ mhila ogbõ khõghuo shi ọ. ²⁶ Irari khi Ebe-nopfuaşẹ o ngme ọli khi, “Eke ali emini e la ọ nya, khi Qnõmhuẽ o ga mhõli wẹ.”‡

²⁷ Ini ogbõ ni ọa miesuo ọ luẹ ukue, ni u rọ sa li shi udu khi u ya ye, le emiemini ọ rọ shi e eke. Khi mhila ogbõ khõghuo oyi udu ni ọọ gue ogbõ ẹzọ. ²⁸ Ama ini ogbõkhõghuo ọọ ye, “Eminale ona, ikhumhi a rọli luase.” Khi le oni eminale ogbõ, irari usamhi udu oyi ọni ọ gueyẹ ogbõ, ali irari udu oye. ²⁹ Aa khi irari usamhi udu oye, ama irari usamhi udu oyi ọni ogbõ ogbõ. “Elọ o zẹ khi ogbõşẹ o ke ya khi ọzuodẹ shi epfua oyemhẹ, irari udu oni ọ gue ogbõ ẹzọ oyi ọli? ³⁰ Ini mhi kphẹmhi na Eşhinegbã shi eminale ni mhia le, elọ o zẹ khi ogbõşẹ o ke tşue mhẹ shi eminale ni mhi kphẹmhi shi?”

³¹ Abi o laọ shi khi, emiemini u wa riẹlẹ kpa, ni u wa le, ni u wa da, riẹlẹ ọli shi ufumhi oyi Eşhinegbã. ³² Khi ngeli angeli ni o ya ri ogbõkhõghuo de, o khi egbõ iju okekhi egbõ iḅeta okekhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ eyi Eşhinegbã. ³³ Eri mhi dua ni mhi riẹlẹ emini o ti ogbõkpa elọe odẹkhodẹ. Irari khi mhia lẹşẹ na khu oyi mhẹmhe ghuo, ama oyi ogbõkpa ini a mie wẹ pfuaşẹ.

11

¹ A ke khõnya mhẹ abi mhi liẹ khõnya iKirisiti Qnõmhuẽ.*

Ukhomhi iguese elemhi ugamhi

² Mhi kuẹghię e shi abi a liẹ sato mhẹ egbe ni a rọ a deba osẹşẹ ni mhi şẹşẹ e.

³ Ama mhi a nono ni a lẹşẹ khi iKirisiti ọ khi ukhomhi oyi ọmşẹ nya, ali khi ọmşẹ ọ khi ukhomhi oyi Ọkpotoşo. Ama Eşhinegbã ọ khi ukhomhi oyi iKirisiti. ⁴ Irarigho, ọmşẹ ni ọọ sọ iromhi okekhi eri ọ ngme ungmemhi imeguele, ni ọ rọ da ri emhi guese ukhomhi ne, oyeghẹ ọ rọ ghi iKirisiti ni ọ khi ukhomhi oyọli. ⁵ Igho ọkpotoşo ọkhõghuo ni ọọ sọ iromhi okekhi eri ọ ngme ungmemhi imeguele, ni ọ rọ da ri emhi khukhu ukhomhi ne, eri ọ yeghẹ-a, eri ọ ri ọdọli ni ọ khi ukhomhi oyọli şẹ-a, eri o bie li abinẹ khi ọ kpogholo itsu ukhomhia. ⁶ Ini

ọkpotoşo ọa da khukhu ukhomhi ne, ọ ka ta itsu ukhomhi-a nya. Ini o da khia khi emhi omama ọọ khi ini ọkpotoşo ọ kpogholo itsu-a egho, ọ ke khukhu ukhomhi oyọli. ⁷ Ọa ye ni ọmşẹ o khukhu ukhomhi oyọli, irari khi irõkhõkhõ ali ufumhi oyi Eşhinegbã ọ khi. Ama ọkpotoşo ufumhi oyi ọmşẹ ọ khi.† ⁸ Irari khi aa rọte egbe oyi ọkpotoşo ma ọmşẹ, ama idiegbe oyi ọmşẹ a te ma ọkpotoşo. ⁹ Aa ma ọmşẹ o li bia ọmşẹ, ama ọmşẹ a ma ọkpotoşo na.‡ ¹⁰ Itobõ onana, ali irari oyi igeni, ọkpotoşo ọ ke khukhu ukhomhi oyọli ni ọ rọ rõkhaşẹ khi ọ kie la omhẹşẹ oyi ọdọli.

¹¹ Elemhi Qnõmhuẽ ni awa ga la, ọkpotoşo ọa khi ọngẹli, wẹ khi ọmşẹ ọ khi ọngẹli ni wewẹ aava ẹa mhue abi e liẹ riẹlẹ ugamhi kugbe. ¹² Irari khi abi a rọte ọmşẹ ma ọkpotoşo, igbõ ọkpotoşo ọ li bia ọmşẹ. Ama emhikpa obõ oyi Eşhinegbã e te bhale. ¹³ Eẹ ghuo a sọ ọ bino ini o ti ni ọkpotoşo o ke sọ iromhi lema Eşhinegbã ọa ri emhi khukhu ukhomhi elemhi owa ugamhi? ¹⁴ Abi a ma emhi nya shi rọte eke vu, ọa şẹşẹ e khi, omama o khi ni ọmşẹ ọ rọ mhue itsu ni e nuẹ dọlo shi ukhomhi? ¹⁵ Ama khi ini ọkpotoşo ọ mhue itsu ni e nuẹ shi ukhomhi khi ufumhi ali isomhotşẹ o khi na li? Eri a ri itsu ni e nuata na li ni ọ rọ khukhu ukhomhi. ¹⁶ Ini ogbõ ọ nono ni lọli khakõ shi ingme onana, emini mhi mhue ya ngme khi, anye-a mhõli odẹ oleşẹ ni anye te e riẹlẹ, igbõ li khi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ eyi Eşhinegbã.

Ushi oyi Eminale no pfuaşẹ oyi Qnõmhuẽ

(iMat 26.26-29; iMak 14.22-25; iLuk 22.14-20)

¹⁷ Rọte omhẹşẹ ni mhi rọ bhale, mhi aa kuẹghię e, irari khi ilona kugbe shi ugamhi oyẹ e, ọọ li oyese dõşẹ onete. ¹⁸ Irari onododẹ, a she gueyẹ mhẹ khi okemhi ọọ la iteva oyẹşẹ ini a lona ilegbã abi eni e mie iJesu iKirisiti suọ. Mhi mie shi ọ khi igbõ o khi. ¹⁹ Aa mẹ emini o zẹ khi aa ya khakõ. Ama oni ekhakõ ona o ya ri eni Eşhinegbã ọ mie iteva oyi e khaşẹ. ²⁰ Ini a lona kugbe shi oghuo, ọa khi eminale oyi Qnõmhuẽ o khi ni a le, ²¹ Irari khi ini a le, aa ya mighã khẹ egbe. Ogbõgbõ ọ rue eminale oyọli e le. Irarigho, eri eghuo e da pfuechẹ egbe-a, eghuo ẹa ga mẹ le kpa. ²² Aa mhue apfẹ oyẹ e ni a la le ni a la da? Abi khi eri a ri elọe a gbe igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ oyi Eşhinegbã? Eri a nono ni a ri omama mu egbõ ni ẹa mhue emhikhõghuo? Şẹ a nono ni mhi ngme shi onana? Eri mhi ya kuẹghię e mena? Iiye o!

²³ Irari khi obõ oyi Qnõmhuẽ mhi te mie osẹşẹ ni mhi şẹşẹ e. Khi iJesu Qnõmhuẽ, eliyõşẹ ni a rọli de, ọ rue ibulẹdi, ²⁴ ọ kphẹmhi na Eşhinegbã ọ khi ọli-a, ọọ li, “Idiegbe

† 10:23 Li zẹ 1 iKori 6.12 ‡ 10:26 Li zẹ Iwolo 24.1 *

‡ 11:9 Li zẹ Igbãe 2.18-23

† 11:1 Li zẹ 1 iKori 4.16; iFili 3.17 † 11:7 Li zẹ Igbãe 1.26-27

oyemhë na ni a rọ na e, a ke li ona rọ sato mhe egbe.”²⁵ Igho ọ gbo li, abi e rọ le se. Ọ rue uko onyo, ọọ li, “Onana o khi uko oyi ilama kugbe onogbo, ni a ri ọlia eyemhë rięle. Ini a da lina da ne, eri a da li rọ sato mhe egbe.”²⁶ Irari khi eghęghę kpa ni a rọ da le ibuledi onana ni a rọ da oni uko onana ne, eghuli oyi Ọnọmhuę u rọ tse abọ egho neni ọ ya bhale.

²⁷ Ọnini ọ da le ibuledi oyi Ọnọmhuę ni ọ gbo rọte uko oyoli da, odę ni ọa gbe akanya ne, ọ she luę, ọ lamhę shi idiegbe ali ọlia oyi Ọnọmhuę ọ. ²⁸ Irarigho, ọgbogbo ọ bino egboli bie ne neni ọ tigbe le, neni ọ rọte oni uko da. ²⁹ Ini u waa da leşę emini oni idiegbe oyi Ọnọmhuę ona o migha shi ne, ni u rọ da le oni ibuledi ni u rọ gbo te oni uko da, u she le u gbo da rọ ri iguęzọ bhale ghi egbe ę. ³⁰ Ona o zę ni ebubu ę e rọ ọ ghua, eghuo ęa mhuę ochi, ebubu e she ghulo-a. ³¹ Ini awa kpę gue egbe awa ezo awa aa ya de pfilo ezo oyi Eshinęba. ³² Ini Ọnọmhuę ọ gue awa ezo, eri ọ seşę awa ingme ini awa khi nu agbo pfua. ³³ Irarigho, ęę inyoghuo-mhę, ini awa lona ni awa rọ ya le eminale oyi Ọnọmhuę, awa ke migha khę egbe. ³⁴ Ini a mę ni okiamhi ọọ gbe, ọ la apfę le emhi ini a khi lo ezo oyi Eshinęba, ini a lona kugbe. Mhi ya pfuse ingme enekpọle ngme ini mhi bhale.

12

Isomhopfa Ayemhę

¹ Mena ni mhi rọ şo shi ogbo ni a mhila mhe ingme isomhopfa Ayemhę-nọ-pfuasę.

Mhia nono ni a leşę egbegbingme ni o la ọ. ² A leşę khi eghęghę ni a rọ khili eni ęa miesuo, a di ę lo ode ni a la luasę ilitsa ni ęa mhuę ayemhę. ³ Mhia nono ni mhi gueyę ę khi aa mę ogbo ni Ayemhę oyi Eshinęba o rọ gbe akanya ni ọ ya lię, “A pfi unu na ijesu!” Aa mę ọni ọ gbolo ya lię, “Ijesu ọ khi Ọnọmhuę!” Ini ọa li khi Ayemhę-nọ-pfuasę ọ seşę ọli.

⁴ Isomhopfa ọdọda e la ọ, ama Ayemhę oghuo ọ kemhi wę. ⁵ Odę ebubu e laọ ni a te ę ga Ọnọmhuę, ama Ọnọmhuę oghuo awa ga. ⁶ Odę ọdọda Eshinęba ọ te ę gbe ikanya elemhi agbo eyi awa, ama ọni Eshinęba ọ ligho gbe oni akanya ona rọte idiegbe oyi awa nya. ⁷ Ọgbogbo a ri isomhopfa Ayemhę na, ni ọ rọ ke gbe akanya ni o kpaghię ọgbokpa obọ. ⁸ Ọni Ayemhę lọli ọ ri isomhopfa oyi ungmehi egbhali na ogbo oghuo. Ọni Ayemhę ọ kie gbolo ri isomhopfa ilęsingme a na ogboşę. ⁹ Ọni Ayemhę ọ gbo ri irudunga onięmi a na ogbo. Ọni Ayemhę oghuo ọ kie gbo ri ekpabọ na ogboşę ni ọ rọ ri ogbo toto. ¹⁰ Ọni Ayemhę ọ ri ekpabọ na ogbo ni ọ rọ gbe ikanya ọnyalao, ọ ri ekpabọ

na ogboşę ni ọ rọ mę ekę guele. Ọ gbo rọ-na ogboşę ni ọ leşę ikhiọda ni o la iyemhę ọdọda ọ. Ọ rọ-na ogbo ni ọ rọ dobe ę ngme emuę ọda, ọ rọ-na oleşę ni ọ dobe guele abi oni emuę ogho o ngme. ¹¹ Ama Ayemhę oghuo ọ kie khi ni ọ ga gbe emi ikanya egho abi o gholę ọli shi. Ọ ri isomhopfa ọdọda na ogboşę.*

Idiegbe oghuo ni o mhuę iguabo ọdọda

¹² Eri iKirisiti ọ ni abi idiegbe oghuo ni o mhuę iguabo ọdọda, idiegbe oghuo o kie khi, ini o tseku mholi iguabo ebubu ọdọda.† ¹³ Igho awa nya awa gbo li, o khi ọngi iju u khi, okekhi ọngę ijeťa, o ke khi oghumha oo, o ke khi ọni ọọ khi oghumha, a she batazi awa shi idiegbe oghuo rọte ọni Ayemhę oghuo ogho, a kie gbo ri oni ayemhę oghuo ogho na awa.

¹⁴ Irari khi idiegbe ọa khi uguobọ oghuo tşę lọli nya o khi, ama iguabo ni e bu o mholi. ¹⁵ Ini owę o gueyę obọ, “Irari khi mhia da khi obọ, mhi aa ke kugbe idiegbe ọ,” Oni owę ọa kie khi oyi idiegbe? ¹⁶ Ini esọ ọọ khi, “Irari khi mhi aa khili ęloe, mhi aa ke khili oyi oni idiegbe.” Ogho o ya lię khi ọa ke la oni idiegbe? ¹⁷ Ini idiegbe nya o khili eloe lo, şę o kha li ke suọ. Abi ini idiegbe nya o ke khili esọ lo, şę o kha li ke suọ isue? ¹⁸ Abi o li khi, eri Eshinęba ọ tono iguabo egbe ọdọda ma shi idiegbe abi ọ li nono ọli shi. ¹⁹ Idiegbe o ya gbapfo, ini o khia uguabọ oghuo tşę lọli nya o khi? ²⁰ Abi o li khi, iguabo ọdọda e la o, ama idiegbe oghuo kpe o khi. ²¹ Irarigho, ęloe ọa ya lię obọ, “Mhi aa mhuę emini mhi rę ya li!” Wę khi ukhomhi o ya lię awę mhia mhuę emini mhi rę ya li. ²² Ini awa te ukiękię ọ obini ọ kpọle oyi ingme ona bino ọli, iguabo oyi idiegbe ni ọa lolo toto, ọa zę idiegbe ya tsua pfia, ²³ ama idiegbe ni awa bino khi ęa lolo mu ęloe, węwę awa ga sonọ itsua gueşę. Awa a kuebęa gueşę iguabo idiegbe ni ọa ti ni a ke khueghie-a shi ekę ni áá mę ęloe, ²⁴ Ama awa aa ya şo itsua gueşę ikpe ni e zę rọ ọ shi ekę ni egbọşę e mę ęloe. Eri Eshinęba ọ ligho rięle idiegbe, ni awa mu ekpe na iguabo ni e li abinę khi ęa lolo mu ęloe. ²⁵ Itobọ igho, okemhi ọa la idiegbe, eri ikpe ọdọda egho e ri ęloe a khu egbe. ²⁶ Ini asha eghuo ọọ mę osoli, ikpe enekpọle nya e li nu ọli a mę oni osoli. Ini a ri ekpe na uguabọ idiegbe oghuo eri enekpọle nya ęę gheleşę.

²⁷ Ęę nya idiegbe oyi iKirisiti a khi, ogboşę ọ khi uguobọ oyoli. ²⁸ Elemhi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suọ, onodode, Eshinęba ọ zę ighiusomhi na keę, onuzi-eva ọ zę emekęguele, onuzi-esę, esęşę, ọ tigbe ri eni ę gbe ọnyalao shi asha eghuo, gbo li shi eni mholi isomhopfa ni a rọ ri ogbo ze. Ọ gbo zę eni e guę ę kpaghię egbọşę

§ 11:25 Li zę Okiali 24.6-8; ijere 31.31-34 * 12:11 Li zę iRom 12.6-8 † 12:12 Li zę iRom 12.4-5 ‡ 12:28 Li zę Efi 4.11

obo, elese o zewę eni e guę ri omhęse kia, ali eni ę ngme ęmuę ọdọda.²⁹ Węwę nya e khi ighiusomhi na kęę? Węwę nya e khi emekęguele? Węwę nya e khi esesę? Ọgbọkpa ọ dobe a gbe akanya ọnyalao?³⁰ Węwę nya e mhọli isomhopfa oyi iri-ogbo ze? Egbọ nya e guę ngme ęmuę ọdọda? Abi khi węwę nya e guę ę guele abi oni ęmuę ọdọda o ngme?³¹ Irarigho, awa ke nono isomhopfa ni o tinę nya.

Mhi ya ri ode ni o tinę nya khasę ę.

13

Inono

¹ Ini mhi ga guę ę ngme ęmuę oyi ęgbọ ali oyi igeni, ni mhi aa rọ mhuę inono, okeke ulo ali okeke ipepe itasa mhi khi. ² Ini mhi mhuę isomhopfa imekęguele ali ni mhi rọ lęşę udi osheli ali ilęşę nya a guele. Mhi kha mhọli irudunga ni a rọ dobe ọghię ite, ni mhi aa rọ mhuę inono, afuę mhi khi.* ³ Mhi kha ga ri emini mhi mhuę nya somhopfa, ni mhi rọ ga ri egbe mhę bhale ni a toşę-a ni mhi ba tonu obo udu, ni mhi aa rọ mhuę inono, mhi aa mhuę elele okhọghuo ni mhi ya mę.

⁴ Eri inono o mhọli irabomudu, o mhọli isomhelemhi. Ọa ya kpe ofuma, ọa ya tonu obo udu, ọa ya vuse ike. ⁵ Inono ọa ya ngeli angeli obe, ọa ya khu oyoli tşę, elemhi ęa keleş bi inono, ọa ya kękę ingme ni a li ọli ya shi na ọgbọ. ⁶ Ọa ya mę emhi obe ni ọọ ke gheleş shi ọ, ama emhi egbegbingme o gheleş ę shi. ⁷ Ọa ya mhọli ukhimhi-elemhi. Irudunga ali irudushi, ali irabomudu oyọli ọa ya ba li ku.

⁸ Inono ọa mhuę ukpęşę. Imekęguele e la ọ, eri-tşę khi e ya doşę, isomhopfa oyi ingme-ęmuę ọdọda e la ọ, ama e ya doşę, ilęşingme e la ọ, ama e ya doşę. ⁹ Irarikh ni isomhopfa ilęşingme ali imekęguele oyawa ęa ya gba pfo. ¹⁰ Ama ini oni o gba pfo o ramhi, oni ọa gba pfo o kele-a. ¹¹ Abi mhi rọ khi ọmọ, ęmuę ali isamhi ali akhọkhomhę eyemhę, e khi eyi ọmọ. Mena abi mhi rọ ke khi ọgbhali, mhi aa ke mhuę emini mhi ri angeli omọ a li. ¹² Emini awa mę memena, eri o li abi aroro ni awa rọte ughegbe ę mę lishi-lishi. Eghęghę agho o kha ramhi, awa ya mę ọli ghemhę, ghe ę. Emini mhi lęşę, ọa gba pfo, ama eghęghę agho, o ya gba pfo, abi Eshinęba ọ li şesę mhi pfo.

¹³ Ama eni emhi esę enana e kie migha: Irudunga, irudushi, ali inono. Oni o ga funę nya shi wę ọ khi inono.

14

Isomhopfa imekęguele ali ęmuę

¹ Zobe ni inono o khi emini u na a khu.

Ke dua ni u mhọli isomhopfa eyi Ayemhę no pfaşę, tete isomhopfa imekęguele. ² Ọgbọ ni ọọ ngme ęmuę ni ọgbọ ọa lęşę emini ọọ ngme, Eshinęba ọ nu ę ngme, irari ọgbọkhọghuo ọa ya lęşę emini ọ ri eni ingmemhi ngme. Egbegi ingme osheli ọ rọte Ayemhę no pfaşę ęę ngme. ³ Ama ọgbọkpa ni ọ mekę ngme guele, eri ọọ nu ęgbọ ọ ngme, o kpaghię wę obo, ọ ri udu shi wę ọ, ọ ri udu pfo mhi wę. ⁴ Ọgbọ ni ọọ ngme ęmuę ọda ni ęgbọ ęa lęşę emini o ngme, ęgbọli ọọ kpaghię obo, ama ọgbọ ni ọ mekęguele, igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya ọọ kpaghię obo. ⁵ O ga ghole mhę ni ęę nya a ke ngme ęmuę ọdọda, ama oni o ghole mhę nę khi ni a ga mhọli isomhopfa imekęguele. Irari khi ọni ọ mekęguele ọ mu ęloę doşę ọni ọ ngme ęmuę ọda. Şę ni eri ọgbọ ọ la agho ni ọ guele abi ọ ngme ni ọgbọkpa ni ọ la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ọ mhuę ikpaghiobo.

⁶ Igho inyoghuo, ini mhi bhale deba ę ni mhi rọ ọ ngme ęmuę ọda, onete onoghuo o ya riele na ę? Ọa khi ini, mhi gue irokhase ni mhi rọte obo oyi Eshinęba mę ye ę, okekhi emini mhi lęşę mhi gueyę ę, okekhi imekęguele mhi gueyę ę, okekhi ungmemhi oşesę mhi rọ bhale ghi ę, o ya ri eleli na ę? ⁷ Bino itsua ni ęa mhuę ayemhę, ni ęę ngme, enabi ofele ali ęfa. Şę ọgbọkhọghuo ọ li ya lęşę emini a kpheli, ini ọa suọ obini a mu abọ wę je? ⁸ Ali ọni ọọ pfi akala, ini ọa li pfi ọli gboo ni o de uruli ni a suọ, ọghuo ọ ya mu egbe okhọli? ⁹ Igho khi, ini u ri emuę ni ęgbọ ęa ya suọ ọ ngme ingmemhi ni e mhọli ilęşingme, ọgbọkhọghuo ọa ya lęşę emini wa ngme. Eri u lęşę ke ngme kua idane! ¹⁰ Emuę ebubu e la agbo ona, węwę nya e khi eni e ti shi eni ę ngme wę ọ. ¹¹ Ama ini mhi aa lęşę ęmuę ni a ngme, ọni ọ nu mhę ngme, ọpfesę ọ khi shi mę ọ, mhęmhę khi ọpfesę shi ọli ọ. ¹² Aborokhia khi isomhopfa eyi ayemhę e mema kiele ę ghole ę egbo, a ke nono isomhopfa eni e ya ri ikpaghiobo ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti su.

¹³ Itobo igho, ọni ọọ ngme ęmuę ọda ọ mema ya lema a ri ekpabo ni ọ rọ ọ ke guele abi ọ ngme na li. ¹⁴ Irari ini mhi ri ęmuę ọda a so iromhi, ayemhę oyemhę ọọ so iromhi, ama udu oyemhę ọa ya mhę mhuę emini ọ mu ọ. ¹⁵ Şę mhi ke ya li sho? Mhi ga ya riele węwę eve-eva ena. Eri mhi ya ri ayemhę oyemhę so iromhi, mhi gbo li ri udu oyemhę so. Mhi ya ri ayemhę oyemhę to uwolo, mhi gbo li ri udu oyemhę to. ¹⁶ Ini u ri ikpęmhi na Eshinęba elemhi ayemhę tşę, şę ęgbọ enekpole ni ęa ya suọ ikpęmhi ni u rọ na Eshinęba e lię suọ, ni e mie Atşę shi ę oni iromhi ali ikpęmhi? Ęa mhuę abi e li ya lęşę emini u na ngme. ¹⁷ Ini o tşesę khia

* 13:2 Li zę iMat 17:20; 21:21; iMak 11:23

khi iromhi ikphemhi eyē khi enete lō, ɛa ga kpaghiē ɛgbō enekpōle obo. ¹⁸ Mhi kphemhi na Ɛshinēgba khi mhi ga ngme ɛmuē ɔdōda dōsɛ ɛɛ nyaa. ¹⁹ Ini a la ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō, o ti mhē egbe ni mhi lēšɛ ngme ikpamhi ingmemhi ishe tsɛ ni ɛgbō ya suō abi mhi rɛwɛ ngme, rō sɛsɛ wɛ, ocho ni mhi rō ri ɛmuē ɔda ya ngme ingmemhi agbɛlɛ ni ɔgbōkhoghūo ɔa ya suō abi mhi rɛwɛ ngme.

²⁰ Inyoghūo-mhɛ, a khi ke sa abi eniyɛ. A mhōli isamhi abi egbhali ama a li abi ɛmɔfɛ ni ɛa lēšɛ emhikhoghūo obodɛ onobe iriɛlɛ.

²¹ A kɛkɛ ɔli shi Ebe-no-pfuasɛ khi,

“ɛmuē ɔda mhi rō ya

nu ɛgbō eyɛmhɛ ngme.

Mhi ya ri uruli epfɛsɛ ngme,

ama ini o tsekū khi ighō,

ɛgbō eyɛmhɛ ɛa ya

ri esō shi mhɛ ekɛ,

ighō ɔnɔmhue ɔ ngme.”*

²² Itobō ighō, ɛmuē ɔda, ɔa khi emhi ɔnyaloa shi eni e miesuō ɔ sɛɛ ni eni ɛa miesuō. Ama imekɛguele, eni miesuō o mema ɔɔ lu, ɔa khi oyi eni ɛa miesuō. ²³ Irarighō, ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō kpa e legba ni ɔgbōkpa ɔ rō ɔ ngme ɛmuē ɔdōda, eshɛbhɛ ali eni ɛa miesuō, ɛa ya liɛ khi ujili ɔɔ kpha ɛ nya? ²⁴ Ama ini ɔgbōkpa ɔɔ mekɛguele, ni ɛgbō ni ɛa miesuō okekhi ɔgbō ni ɔa lēšɛ emini a riɛlɛ ɔ rō lo le. Rote ingmemhi ni ɔɔ suō, ɔ rō ya lēšɛ khi ɔna olamhɛ lōli khi, ni ɔ khi ɔni ɔ mu pfi. ²⁵ Osheli isamhi udu eyōli e ya khueghie-a gboo. ɔ de yɛshi, ɔɔ ga Ɛshinēgba, ɔɔ liɛ, “Ɛshinēgba ɔ la ɛ iteva egbhɛbō.”

Ugamhi ni ɔa mhue ozughu

²⁶ Inyoghūo, abi mhi ri ona ngme khi, ini a lona kugbe shi ugamhi, ni oghūo ɔ rō mhōli uwolo, okekhiā khi oghūo ɔ mhōli emini ɔ sɛsɛ, okekhi irɔkhasɛ ɔlɛsɛ ɔ mhōli, okekhi ɛmuē ɔda ɔlɛsɛ ɔɔ ngme, okekhi aguele emini a ri oni ɛmuē ɔlɛsɛ ngme mhōli. A riɛlɛ enana nya rō kpaghiē igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō obo. ²⁷ Ini ɔgbō ɔ ya ngme ɛmuē ɔda, ɛgbō aava tsɛ e lēšɛ ngme, ini ɛ khi e bu dōsɛ, e khi aasɛ. Ama ɔtuoghūo oghūo ɔ kpɛ ke ngme, ɔgbōsɛ ɔɔ guele abi ɔɔ ngme. ²⁸ Ini o khia khi ɔgbō ɔa la oni igba oyi eni e miesuō ni ɔ ya ke mie ɔli emini ɔɔ ngme guele, ɔni ɔɔ ngme ungmemhi ɛmuē ɔda ɔghō ɔ khukhu unu, ɔ lēšɛ nu egbōli ali Ɛshinēgba ke ngme.

²⁹ Emekeguele aava okekhi aasɛ e doɓɛ ya ke ngme, ɛgbō enekpōle e ku esō-a ni e lēšɛ abi ɛɛ ngme. ³⁰ O kha ke khia khi a ri irɔkhasɛ khāšɛ ɔgbōsɛ ni ɔ shitō oni ilegba, ɔni ɔ kpɛ ngme egbō, o mu migha. ³¹ Ɛɛ

nya a doɓɛ ya mɛguele, ama o khi ɔtuoghūo oghūo, ni enekpōle e wɛna ali ni a ri udu shi wɛ ɔ. ³² Eni e mhue ayemhɛ imeguele e ke ri ɛghɛghɛ na egbe rō ngme ini ayemhɛ imeguele o la wɛ egbe ɛ gbe akanya. ³³ Irari khi Ɛshinēgba ɔa khi ɔna ozughu, ama oyi opfōmhɛ. Abi o li shi elemhi igba oyi eni miesuō nya.

³⁴ Ikpotso e ke khukhu unu ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō e legba, abi o li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō elese nya. A khi zɛ wɛ ngme, e ri ochoghō ke deba omhɛsɛ, abi ushi o ngme.† ³⁵ Ini e nono ni wɛwɛ e lēšɛ udi-ingme okhoghūo, e la apfɛ mhila edōwɛ. Emhi omama o khi ni ɔkpotso ɔ rō la ilegba igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō ngme.

³⁶ Abi khi obo oyɛ ɛ ungmemhi oyi Ɛshinēgba o te gba ekɛlɛ, abi khi ɛɛ ghūo o lēšɛ ramhi egbe? ³⁷ Ini ɔgbōkhoghūo o sa khi ɔmekɛguele lōli khi, okekhiā khi eri ɔ liɛ khi lōli mhōli ayemhɛ ni ɔ pfuasɛ, ɔ mema ya lēšɛ khi emini mhi kɛkɛ ɛ ghi ɛ ena khi ushi oyi ɔnɔmhue lō. ³⁸ Ama ini ɔgbōkhoghūo ɔ ri ɛlɛ gbe ungmemhi ona, a li ri ɛlɛ gbe ɔli.

³⁹ Irarighō, inyoghūo-mhɛ, a ke nono ni a mɛguele, ama ɛmuē ɔda ingmengme, o khi khi ighuighue. ⁴⁰ A ke riɛlɛ emhikpa te ode ni ɔa mhue ozughu.

15

Irote eghuli guale oyi iKirisiti

¹ Mena mhia nono ni mhi yele ɛ le inyoghūo, ingme usomhi onete ni mhi rō tse abō yɛ ɛ ni a miesuō, ni irudunga oyɛ ɛ o migha nga egbhɛbō. ² Oni usomhi onete ona a rō tsumhi ɛ, ini a da mu emini mhi rō tse abō yɛ ɛ mhue toto. Ini ɔa khi ighō, eri a miesuō shi afue.

³ Abi mhi li te ekɛ mie oni usomhi ni o lolo mu ɛlɛ, ighō mhi li gue ɔli yɛ ɛ. Usomhi khi, iKirisiti ɔ ghua

to olamhɛ eyawa

abi a li kɛkɛ ɔli

shi Ebe-no-pfuasɛ.* ⁴ Khi a rōli tɔ,

a rɔte eghuli guise ɔli le

ɛlɛ nuzi-esɛ,

abi Ebe-no-pfuasɛ o ngme.†

⁵ ɔ ri egbōli khāšɛ iPita,

ɔ tigbe ri egbōli khāšɛ eni ogbava.‡

⁶ ɔ tigbe ri egbōli khāšɛ,

ɛgbō ni e miesuō ni e bu dōsɛ

ɛgbō egbhue uye ali ishe (500),

ni e la asheghuo utoghūo,

ni o khia khi ebubu wɛ

e kie la agbō,

eghūo ɛ e she ghua.

⁷ ɔ tigbe ri egbōli khāšɛ iJemhisi,

* 14:21 Li zɛ Aza 28.11-12 † 14:34 Li zɛ Igbae 3.16 * 15:3 Li zɛ Aza 53.5-12 † 15:4 Li zɛ Iwolo 16.8-10; iMat 12.40; ika 2.24-32 ‡ 15:5 Li zɛ iMat 28.16-17; iMak 16.14; iLuk 24.34,36; iJn 20.19

neni o tigde gbo

ri egbõli khase ighiusomhi na kee nya.

⁸ Ikpukhokho o, o li ri egbõli khase mhe abi omõ ni a bia shi egehege ni aa kha bia li shi. ⁹ Irari khi mhemhe mhi ga kpõke na ighiusomhi na kee enekpole nya a. Mhi aa fe fu te ni a lu aghiusomhi na kee, itobõ khi mhi mu okhõli vule shi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo oyi Eshinegba o.* ¹⁰ Ama okhale ni mhia fute ni Eshinegba o li na mhe o remhe khi emini mhi khi. Ali khi okhale ni o li na mhe o a li opfu-a. Ini a ke gbo riege õli bino, mhi she ga rosheka gbe akanya dose we nya. Ama o a khi mhemhe mhi dobe gbe õli, ama okhale oyi Eshinegba ni o la mhe egbe a gbe akanya lo. ¹¹ Itobõ ighe, ini o khia khi wewe e tsabo oni usomhi, okekhi obõ oyemhe o te bhale o, ungememhi oghuo anye kie ga ro o tse abõ, ni o khi emini a mie shi.

Irõte eghuli guale oyi eni eghua

¹² Usomhi oyanye na. A she rõte eghuli guise iKirisiti le. Elo o ke ze khi eghuo e e ro lie khi iteghuli guale oyi eni e ghu-a o a la o sho? ¹³ Ini irõte eghuli guise eni e ghu-a le o a la o, oghõ khi aa guise iKirisiti le. ¹⁴ Ini o khia khi aa rõte eghuli guise iKirisiti le lo, itsabo oyawa, afue o kha khi, ighe li khi irudungo oyawa. ¹⁵ Oa khi ighe tse, eni e pfi otsele kie eghõli ma Eshinegba anye kha khi. Irari khi anye she kpõ pfi otsele guele na Eshinegba khi o rõte eghuli guise iKirisiti le. Ini o khia khi igesikia o kha khi lo khi aa ya guise eni e ghu-a le lo, eri o kha rokhasõ khi o a guise iKirisiti le. ¹⁶ Irari khi ini aa ya guise eni e ghu-a le, aa li guise iKirisiti le o li khi egho. ¹⁷ Ini o khia khi aa guise iKirisiti le, irudungo oyeye o a kha mhuẽ emini o kha li na e. Eẽ a kha kie la okhena ipfezõmu shi olamhe eyeye. ¹⁸ Oghõ li khia khi, eni e ghuloo ni e mie iKirisiti suo khi eri e li li opfu-a. ¹⁹ Ini o khia khi agbo ana tse, irudushi ni awa mhuẽ na iKirisiti o pfo shi lo, awa a opfu o kha bie gbe ne nya.

²⁰ Egbegbi ingme ni o la o khi, a she rõte eghuli guise iKirisiti le, ni o ri awa mie shi o khi a ya gbo guise eni e ghu-a le. ²¹ Irari khi abi eghuli o rõte obõ oyi ogbo õtuoghuo bhale ikhi Adamu, ighe irõte eghuli guise le o li rõte obõ oyi ogbo õtuoghuo bhale ikhi iKirisiti. ²² Irari khi abi egbõkpa e li rõte obõ oyi Adamu ghu-a, ighe a li ya rõte eghuli guise ogbõkpa le, rõte obõ oyi iKirisiti. ²³ Ama a ya guise ogbõgbo le abi o li te õli, iKirisiti o khi õni odode, o kha nyene egbe bhale, a tigde li guise eni e mie oli suo le. ²⁴ Isheghe õzukhomhi agbo o bhale, ini iKirisiti o mu ekpabõ ayemhe nya o le, ali eni e mhuẽ afu ali itoto nya, o

tigde rue oni omheşe nya na Eshinegba ita. ²⁵ Irari khi iKirisiti o ya ke mheşe ramhi ni Eshinegba o ro ya ri ebe õli nya kpõke ekoawe eyõli.† ²⁶ Obe ni o ya kpukhokho mu o le khi, eghuli. ²⁷ Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme õli khi “Eshinegba o ri emhikpa kpõke ekoawe eyõli.” Onana o roli khase gbo khi aa li ri Eshinegba ma o ro kpõke na iKirisiti, ikhi loli ni o ri emhikpa kpõke ekoawe eyi iKirisiti.‡ ²⁸ Itobõ khi ini a da ri emhikpa shi omheşe oyi iKirisiti se, egehege aghõ loli oyõli ni o khi omiõli, o ri egbõli kpõke na Eshinegba, õni o ri emhikpa kpõke na li. Eshinegba o mheşe e shi emhi nya.

²⁹ Elo ze ni egbo e ro o batazi na egbo ni e she ghu-a? Ini aa ya guise eni e ghua le, elo o ze ni a roõ batazi shi na we? ³⁰ Elo o ze ni anye ro ri agbo oyanye e shi okhena egehege kpa? ³¹ Anye e la okhena eghuli ogbelekpa! Ititiegbe ni mhi ri itobõ oyẽ e titi, irari emini ijesu iKirisiti oyawa o riege na e, o remhe ngme ona. ³² Elo a dabi khi o khi eleli oyemhe ni mhi ro nu inyagbemhi ebe, ikhi emõse eghõ na eoli Efesoşi khõli? Ini aa ya guise eni e ghua le bhale agbo,

Awa bie ke le awa a da,

irari khi awa ya ghu-a akõ.§

³³ Khi ze ni a sese wasẽ-a. “Ikugbe egbo ebe o, o ma yese egbegbi angeli-a.” ³⁴ Nyene egbe bhale egbhali eyẽ, a tiegbe olamhe le. Eghuo e e la o ni eã lese Eshinegba. Ni o ri omama mu e, mhi ro ngme ona.

Idiegbe ni a rõte eghuli guise le

³⁵ Ama ogbo o dobe ya mhila ogbo, “Seẽ a lie guise eni e ghu-a le bhale agbo? Idiegbe onabi onoghuo e ke ya mhõli?” ³⁶ Yeye oyeghe! Waa lese khi emini a ro ko o a ya ze ini o a li kpõ ghua? ³⁷ Ini a ri ukpamhi oapka ko, o a ke e ze ukpamhi nge, ama ughege õli o ke ze ngale. ³⁸ Eshinegba o ri idiegbe e na ikpamhi abi o ghõle õli shi, ikpamhi emhi nya e mhõli idiegbe oyewe. ³⁹ Idiegbe oyi emhi nya eã li abeghuo. Egbo e mhõli idiegbe oghuo, elamhako e mhõli idiegbe olese, ipfeli ali ifele e mhõli idiegbe eyewe. ⁴⁰ Emhi ododa e la idane, emhi ododa e li la ekekehe. Otse oyi emhi na idane, o khi oghuo, otse ni o la emini e la ekekehe o khi oda. ⁴¹ Ovõ o mhõli otse oyõli oda ke, uki o mhõli otse olese, ikpõtata e mhõli otse olese oda. Eni ikpõtata e gbo somhotse dose egbe. ⁴² Ighe o ya li ini a guise eni e ghu-a le. Idiegbe ni a ro to, eni e keã e khi ni a ro to. Ama eri a guise õli le ni o a ke ya keã ghue. ⁴³ Ini a roli to, o yemhi osue, o a mhuẽ itoto, ama ini a guise õli le o somhotse-a, o mhuẽ itoto. ⁴⁴ Ini a roli to, o khi idiegbe ni a me alo gbugbugbu. Ini a guise õli le, o khi idiegbe ayemhe.

Ini idiegbe ni a me alo gbugbugbu o la o, idiegbe elemhi ayemhe o li la o. ⁴⁵ Abi a li keke oli khi, "Omose onodode Adamu, eri a ma li ogbo ni o mholi ayemhe." Ama khi Adamu ni o kpe ukhokho, ayemhe ni o ri agbo a na ogbo o khi.* ⁴⁶ Oa khi idiegbe ayemhe o kpe bhale, ama oni a me alo gbugbugbu, neni a me oyi ayemhe. ⁴⁷ Adamu, omose onodode, itutu ena eke a ro ma li, Adamu omuzava iloghie o te tiemhile. ⁴⁸ Eni e khi eyi eke, eri e li abi eni a ri itutu eyi eke ma, eni e khi eyi iloghie eri e li abi eni e rote iloghie bhale. ⁴⁹ Ezeze abi awa li ri irokhokho oyi omose ni a ri eke ma so, igbo awa gbo li ya ri irokhokho oyi omose ni o rote idane bhale so.

⁵⁰ Mhi gue ona ye e inyoghuo khi, emhi idiegbe ali emhi oia ea ya lo Eghiele oyi Eshinegba. U ke-lię khi eri idiegbe ni o o ke-a, o ke ya mholi okemhi shi oni iloghie ni oa ya kea. ⁵¹ A ri eso shi egbegbingme osheli ona. Awa nya awa aa ya ghua, ama ini akala ni o kpukhokho o de, a ya mu awa mela-a, bia, ⁵² elemhi ikoko alo khueghie-a, ini oni akala ni o kpukhokho o de. Irari khi akala o ya de, eni e ghu-a e ya ri idiegbe ni oa ya kea guale, a ya mu we mela-a.† ⁵³ Irari khi idiegbe ni o o ke-a o mema ya ri idiegbe ni oa ya ke so, oni o o ghu o ri idiegbe ni oa ya ghu so. ⁵⁴ Ishegho, ini idiegbe ni o o ke-a o ri idiegbe ni oa ya ke so se, ni idiegbe ni o o ghu o ro ri idiegbe ni oa ya ghu so se, ungmehi ni ebe o ngme o bhale ya tse ni o li khi,

"A she to eghuli lue
elemhi imuole."‡

⁵⁵ "Eghuli o, ighe imuole
ni u ke dobe ya mu o le mena?"

Eghuli o! Ighe ekpabo eye mena?"§

⁵⁶ Olamhe o ri ekpabo na utamhi oyi eghuli e ta, ni o ro kualu utse, olamhe o rote ushi mholi ekpabo. ⁵⁷ Ama awa kphemhi na Eshinegba ni o ri imuole na awa rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

⁵⁸ Irarigho, inyoghuo a migha gbaa. A gbe akanya oyi Onomhue oyi e ke je odalo, abi a ro lese khi akanya ni u da gbe na Onomhue khi oa khi afue.

16

Ukpaghō ni a mie ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iJerusalemu

¹ Ni mhi ro ngme nga ingme ikpaghō ni a mie ni a ro ya kpaghie igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iJudia obo, ni a keke shi ebe ghi mhe. A ke li abi mhi gweye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iGalesha e li ke riele.* ² Uka khi

uka kpa, a ke rote ikpaghō ni a gbe, rue shi asheghuo abi ogbogbo o mhue, ini a khi gbo ke zela ikpaghō elese ini mhi bhale. ³ Ini mhi bhale, mhi ya keke ebe na egbo ni a ze, mhi keke shi o khi wewe a ghie, e tsua isomhopfa eyeje iJerusalemu. ⁴ Ini o ke khia khi o ti ni mhi li ye, anye ga kia.

Omhesē ni iPolu o mhese

⁵ Mhi ya bhale ya me e ini mhi rote iMasionia dose se.† ⁶ Mhi nu e ya la denē. Otse, mhi ga la agho kase nya. Eghēghē agho a ke ri ukpaghō kpaghie mhe obo je obiobini mhi ke ya je. ⁷ Mhi aa nono ni mhi me e eloe memena, mhi aa nono ni mhi lese te agho dose tse. Mhia nono ni mhi nu e shito tese ukuko ini Eshinegba o lama. ⁸ Mhi ya la Efesosi ramhi ele ukpe iPetikōsiti,‡ ⁹ irari khi asha oniemhi o khueghie-a na mhe shi ana ni mhi ro me asha gbe akanya Eshinegba. Ama khi eni e mu okhue vule shi mhe o e bu.§

¹⁰ Ini iTimoti o bhale, a lolo mu oli epfese, irari oni o gbe akanya na Eshinegba nabi mhemhe o li khi.* ¹¹ Ogbokhoghuo o khi ri eloe gbe oli, ama a kpaghie oli obo ni o ro dobe ti okiali eyoli je odalo shi opfomhe, ni o dobe bhale deba mhe. Mhia khe oli, ali inyoghuo enekpole.

¹² Ingme oyi Apolosi. Eri mhi ga lolo ye oli ude o ko ya feli e, loli ali inyoghuo enekpole. Ama oa ghole oli ni o ro ye memena, ama ini o mhue oni eghēghē, o ya bhale.

¹³ A ke to eloe eke, a migha gbaa shi irudunga, a khi egbo ni e mholi aye, a khi eni e toto. ¹⁴ A ri inono ke gbe ikanya eye nya.

¹⁵ A lese khi iSitefanasi ali omhue-apfe oyoli nya, e kpe todode khi eni e miesuo shi obini eke Akhaya. E she ri egbewe na utamhi oyi egbo ni a pfa na. Mhi lema e,† ¹⁶ a ke nyese ukhomhi na omhesē oyi egbo eghoghō ali ogboese ni e nu we e gbe ikanya eghoghō.

¹⁷ Egbe e ma mu mhe shi ibhale oyi iSitefanasi ali iFotunatusi ali Akhaikusi irari wewe e ke to-oli e abi aa ro la akaghō. ¹⁸ Eri e ri egbe mu mhe e ti ayemhe oyemhe nga, abi e ri egbe mu e. Egbo enana, e ti ni a tse, e mu akanya.

¹⁹ Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eni e la eke Esha e e tse e. Akuila ali iPisilia ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e lona apfe oyewe, e li e tse e otse irudunga.‡ ²⁰ Inyoghuo nya ni e la ana e tse e. A ke tse egbe egbegbi otse a ghele mu egbe. ²¹ Mhemhe iPolu mhi ga ri obo ma ebe ona. ²² Oni oa da nono ingme oyi Onomhue ne, Eshinegba o ya pfa ezo mu oli. Mhi lema,

* 15:45 Li ze Igbae 2.7 † 15:52 Li ze 1 iTesa 4.15-17 ‡ 15:54 Li ze Aza 25.8 § 15:55 Li ze Osia 13.14 * 16:1

Li ze iRom 15.25-26 † 16:5 Li ze Ika 19.21 ‡ 16:8 Li ze iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11 § 16:9 Li ze Ika 19.8-10

* 16:10 Li ze 1 iKori 4.17 † 16:15 Li ze 1 iKori 1.16 ‡ 16:19 Li ze Ika 18.2

Qõõmhue õ keõ bhale. ²³ Okhale oyi ijesu
Qõõmhue o ke deba e.
²⁴ Inono oyemhe o ka nu e la nya ni a khi
eyi ijesu iKirisiti. Atse.

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keķe ghi eķbo iKoritia Eni e miesuo

¹ Mhēmhe iPolu, aghiusomhi na keķe oyi ijesu iKirisiti ni Eshinegba o ze abi o ghole oli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti. Mhēmhe mhi keķe ebe ona ghi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo onayi Eshinegba ni e la eoli iKoriti ali eni a pfa na nya ni e la eke Akhaya.*

² Mhi lema Eshinegba ita awa ali ijesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

Eshinegba ona irudushi nya

³ Awa kueghie Eshinegba, ni o khi ita ijesu iKirisiti Onomhue oyawa, lolu o khi ita ona ilelemhi, ni o khi Eshinegba na irudusho nya. ⁴ Lolli o ri udu e shi awa o ini awa la osoli khi osoli, ni awa li doķe ri udu shi eni e la osoli o, ikhi irudusho onabi Eshinegba o ro shi awa o. ⁵ Itobo khi awa li nu iKirisiti me osoli ebubu eyoli, awa li ya rote obō oyi iKirisiti kemhi irudusho oyi Eshinegba ni o gbeku o. ⁶ Anye kha me osoli, ni a ro mhōli irudusho ali imiepfuese lo. Okekha khi eri a ri udu shi anye o, e e a ri udu shi o, ni o re e mhōli irabomudu ri egbe mie osoli onabi anye li ri egbe mie. ⁷ Iregbenga ni anye regbenga e, o kie migha, itobo khi anye leķe khi abi a li nu anye me osoli eyi anye, igħo a li nu anye mhōli okemhi shi irudusho oyanye.

⁸ Inyoghuo, anye e nono ni a leķe osoli ni anye me obini Esha. Eri anye me ukpokpomhi omunu ni o ne anye abo. Ni o khia khi eri anye ke khena egbe anye eghuli ukhomhi.† ⁹ Eri anye she ri oli shi udu khi eni eghuli o mema ke ya gbe anye ke khi. Eri a me ona ini anye khi regbenga egbe anye, se ni Eshinegba tse ni o ghuise oni o ghu-a le. ¹⁰ Lolli o rue anye okhena eghuli ukhomhi le, o ya rue awa o le. Lolli awa ri udu nga khi o ya gbo rue awa o le. ¹¹ A li ri iromhi ke kpaghie anye obō, ini ebubu egbo e me asha ri itobo oyanye kphemhi na Eshinegba, oni o pfo udu ri iromhi ni ebubu egbo e so a tse.

IPolu o mu ugbamhi eyoli pfi

¹² Anye ma tono obō udu shi o, udu oyi anye ni o ghu anye ezo o gbo pfi otleķe shi o, khi, angeli oyanye elemhi agbo ona ali angeli ni anye nu e ngeli, khi ikhueghie elemhi-a ali igesikia oyi Eshinegba o ri anye e gbe akanya. Oa khi ilekingme agbo anye te rieķe ona, ama okhale oyi Eshinegba a ro rieķe oli. ¹³⁻¹⁴ Emini a doķe ya ze, ni o ya gbo lo e

eso anye keķe ghi e. O kha rieķe khia khi emini anye e ngme oa lo e eso pfo ne, anye mhōli o shi udu khi o ya lo e eso pfo nya eķeķe, ni a ri anye ke tono obō udu, abi anye li re e ya ke tono obō udu, ogbeķe oyi ijesu Onomhue oyawa.

¹⁵ Itobo khi mhi aa mhōli akhokhomhe shi ona, mhi ro nono ni mhi kpe bhale ya bino e, ni a mhōli ikhivose asha eva. ¹⁶ Mhi she gba li khi mhi bhale ya bino e ini mhia le iMasidonia ali ini mhia jele, ni mhi me asha mie e ikpagho ro ye eke iJudia.‡ ¹⁷ Eri a dabi khi mhia doķe ya lie khi emini mhi ya rieķe na, ni mhi rieķe oli? Abi khi eri mhi li abi ogbo ni o keķe, "Ii." O gbolo e, "Iiye." Ini mhi ba rieķe ogħuemhe oyi ogbo? ¹⁸ Abi ungmemhi oyi Eshinegba o migha shi igesikia, igħo emini mhi gueye e oa li khi unu eva ni o ri utoghuo lie "Ii." Ali "Iiye." ¹⁹ Itobo khi ijesu iKirisiti Omi Eshinegba ni mhēmhe ali iSivanosi ali iTimoti anye ro tse abo ye e, oa khi, "Ii." Ali "Iiye," egħeģhe ogħuo. Ama Eshinegba "Ii," o khi. § ²⁰ Irari khi emiemini Eshinegba o ro nga nya, ijesu iKirisiti o rewe nya khi, "Ii." Irarigho, rote ijesu iKirisiti awa te e mie "Atse." Ni anye ro ri ufumhi na Eshinegba. ²¹ Ama Eshinegba o ri anye ali e e migha elemhi iKirisiti. Lolli o ze awa. ²² O she shi oķeķe oyoli shi awa egbe. O ri Ayemhe-no-pfuase shi awa udu abi oķeķe ni o khi iyobo shi emini Eshinegba o ya rieķe na awa. ²³ Ama mhi ze Eshinegba otleķe, lolli o leķe udu oyemhe. Itobo khi mhi aa nono ni mhi ri elemhi ibibi nu e ngme, lolli mhi aa ro ke ye iKoriti. ²⁴ Oa khi eri anye ri ekpabo gueye e emini a ya miesuo. Anye leķe khi a migha gbagbagba shi irudunga. Itobo ni a mhōli ogħeķe anye ro nu e gbe akanya.

2

¹ Lolli o ze ni mhi roķo khi, mhi aa ke gbo ya bhale deba e, ini mhi khi yese e udu-a. ² Ini mhi yese e udu-a, ogħuo o la akagho ni o ya ri egbe mu e. Se ni oni ogbo ni mhi yese udu-a. ³ Lolli o ze ni mhi ro keķe ebe ogħo ghi e, itobo khi mhi aa nono ni mhi bhale ya me iyese-udu-a obō eyi eni e kha remhe għeķe. Irari khi mhi leķe khi ini mhia għeķe egħeģhe agho, e e a lie ke għeķe. ⁴ Elemhi ukpokpomhi osoli ali amē eviē mhi te e keķe ebe ona ghi e, oa khi eri miē ni udu o ba yese e-a, ama ni a ro leķe abi mhi nono ingme oye nya ramhi. ⁵ Ama ini ogboķoghuo o pfi iyese udu-a, oa khi mhēmhe o mema lolo yese udu-a, ama e e nya o ro te opfoghuo yese udu-a. Ama khi, mhia nono ni mhi ngme oli ze doķe ana. ⁶ Osoli ni ebubu e e lama shi a na ogbo onana, e bu. ⁷ Ama a ro topfa li a gbo ri udu shi oli o, ini o khi yese udu-a doķe ode, ni o te ya pfanō ku oli alo. ⁸ Mhi

* 1:1 Li ze lka 18.1 † 1:8 Li ze 1 iKoriti 15.32 ‡ 1:16 Li ze lka 19.21 § 1:19 Li ze lka 18.5

lema e, a zē ni o lēšē khi egbegbo a nono ingme oyōli. ⁹ Eri mhi mu e fē bino ni mē ini a ri ungmēmhi oyēmhē ya gbe akanya. ¹⁰ Ini a rō topfa oḡbōkōḡhūo shi emini o riēlē, mhēmhē mhi li rō topfa li. Ini o khia khi mhi mhūē emini mhi kha rō topfa, mhi she rō topfa. iKirisiti o khi oṡsēlē oyēmhē khi mhi she rō topfa. ¹¹ Eḡhēḡhē aḡhō, oḡkphaghie ḡa mē ashikhōḡhūo regbenga doḡē mu awa o ya le, itobō khi awa aa khi eni eḡ lēšē igbamhi eyi oḡkphaghie.

Egbe akanya ena ishobō onogbo

¹² Abi mhi rō bhale iTiroasi ya gue usomhi onete oyi iKirisiti le, mhi mē oḡi khi Eshinēgba o khueghie oḡe-a na mē shi akanya oyōli, shi oobō. ¹³ Udu oyēmhē ḡa sheshe, itobō khi mhi aa mē iTatōsi oobō. Iḡhō mhi tšē eḡbō ena oḡ okhila, mhi ya je iMasidonia.*

¹⁴ Ama, awa kuēghie Eshinēgba. Lōlō o zē ni iKirisiti o rō ri awa la orōlō ni a la mie oḡo abi eni e mu o le. O ri awa ri ilēšē oyi iKirisiti e gbhiaku asha kpa abi ikphela. ¹⁵ Eshinēgba o she ri awa mele ighiusomhi eyōli-a, ni awa ba ri usomhi onete oyōli gbhiaku asha kpa, abi ikphela oyi ituale ni oḡ pfiē o liē gbhiaku, ni o lo iteva eḡbō eni a mie e pfiuse ali eni e nono ni wēwē e pfua. ¹⁶ Uwēmhi ūḡbō oyi eghuli, usomhi oyawa ona o khi shi eni e ya pfua, ama upfiēmhi oyi aḡbō o khi shi eni a mie e pfiuse o. Oḡhūo o doḡē gbe onana? ¹⁷ Anye aa khi eni e ri ungmēmhi oyi Eshinēgba nono eḡfue abi eḡbō eḡhūo e li. Ama ighiusomhi eyi Eshinēgba ni e ri iḡesikia ngme ungmēmhi oyōli anye khi. Ekpabō oyi iKirisiti anye rō gue usomhi oyanye le. Eshinēgba o khi oṡsēlē oyanye.

3

Eni eḡ ḡa ena ishobō onogbo

¹ ḡa ya li abinē khi eri anye ke e titi egbe anye mena? Anye eḡ li abi eni e mie ebe ni a titi wē shi neni e tsabō ungmēmhi ye e, ali ni e kha gbolo te aḡhō vu e gbo mie e ebe oḡhōḡhō olese? Anye eḡ mhōli emini anye ri ebe eḡhōḡhō o riēlē. ² Eḡ oyē e a khi ebe oyanye ni a keḡē shi ekelemhi udu oyi anye ni eḡbō nya e mē eḡ zē. ³ Eri o rōkhasē khi ebe ni iKirisiti lōlighūo o keḡē, a khi. Itobō khi a mie itsabō ungmēmhi oyanye suō. ḡa khi oḡbō o ri atsu keḡē e shi ebe, ama Ayēmhē oyi Eshinēgba o keḡē e. ḡa khi ukiekiēmhi eḡē o keḡē e shi ama elemhi udu oyi eḡbō.*

⁴ Onana o khi iregbenga ni anye mhōli na Eshinēgba rōte oḡo oyi iKirisiti. ⁵ ḡa khia khi eri anye ḡhō ḡuē e gbe oni akanya ona, ama Eshinēgba o ri iḡuēḡbe-akanya ona na anye. ⁶ Lōlō o ri anye khi eḡuēḡbe oyi akanya iḡue

ungmēmhi oyōli le, na ishobō onogbo, ni ḡa khi oni a keḡē shi ebe, ama ena elemhi Ayēmhē. Irari khi emini a keḡē shi ebe, eri o ri eghuli e bhale, ama Ayēmhē o ri aḡbō a na oḡbō.[†]

⁷ Ushi oyi iMosisi ni o ri eghuli bhale, ni a keḡē shi ikiekiēmhi eḡē, ufumhi ni o ḡē nyanyanya, ni oḡ kala, o deba bhale. Ini oni ufumhi ona ni o zē khi eḡbō iZireni eḡa ke doḡē e bino iMosisi alo ukhomhi tatata, o kala,[‡] ⁸ Sēḡ ufumhi oyi ikanya eyi Ayēmhē ni o ri aḡbō a na oḡbō o ke bēshi ya li? ⁹ Ini ufumhi o la ugamhi ni o ri eghuli e bhale, sēḡ ugamhi ni o ri ipfuasē e bhale ḡa li ya mhōli ufumhi oni o fune? ¹⁰ Itobō ona, awa doḡē ya liē khi emini o kḡē lighō mhōli ufumhi ni o ḡē nyanyanya eḡlē, ḡa ke mhōli ufumhi, itobō ufumhi oyi emini o ke to-ḡoli oḡi. ¹¹ Ini emini oo kala, o mhōli ufumhi, sēḡ ufumhi ni o la oni o migha aḡbōaḡbō oḡ liē fu ne.

¹² Itobō khi anye mhōli oni irudushi ona anye rō li ḡhō mhōli igbeudu. ¹³ Anye eḡ li abi iMosisi o li, ni o ri iḡeḡeti ku alo ini eḡbō iZireni e khi mē abi oni ufumhi ni oo ḡē nyanyanya oḡhō, o li i kala li alo-a. ¹⁴ Ama eri a ḡuese wē udu, irari khi ramhi amo, eri a kie ri oni iḡeḡeti oḡhō ku wē alo, ini eḡ zē ebe ishobō ona eḡlē. Ini oḡbō o rō ḡhi iKirisiti ko tšē, o rō o rue oḡbō oni iḡeḡeti alo-a. ¹⁵ Iḡhō o kie li oḡbe na amo, eri iḡeḡeti o kie ḡuese wē udu ini eḡ zē oni Ushi oyi iMosisi. ¹⁶ Ama ini oḡbō da mupfi bhale deba Onōmhūē ne, o rue oḡi oni iḡeḡeti oḡe-a.* ¹⁷ Onōmhūē ni a ngme shi akana ena, lōli khi iKirisiti, Ayēmhē oyōli o te e gbe akanya, ali khi ashini Ayēmhē oyi Onōmhūē o da la ne, eḡfua o la akaghō. ¹⁸ Alo eyawa nya ni aa ri iḡeḡeti ku, o ri ufumhi oyi Onōmhūē e ḡē nyanyanya abi ugheḡbe. Oni ufumhi oḡhō, oḡo oyi Onōmhūē o te bhale, ni o khi oni Ayēmhē. Lōlō o mu awa pfi ya li abi lōli, rōte ufumhi ni o rue e nga o.

4

Osoli ali osumhē ni e la akanya oyi iKirisiti

¹ Irarighō, aborōkhia khi ilēlemhi oyi Eshinēgba anye rō mie akanya iḡue ungmēmhi le ona eḡhō, lōli eḡe eḡa rō pḡo anye-a. ² Eri anye ri ochoghō she kie angeli osheli ali omama. Anye eḡa ya ngeli angeli ikpamhika wēkhi eri anye e mu ungmēmhi oyi Eshinēgba ukhomhi pfi kḡōḡē. Ochoghō eri anye ri emini e khi iḡesikia khasē gboo, abi o khi shi ukpēloe oyi Eshinēgba. Onana o ri eḡbō mie shi o khi eni a ri egbe e nga anye khi rōte udu oyēwē ni oḡ ḡue wē eḡo. ³ A

* 2:13 Li zē Ika 20.1 † 3:3 Li zē Okiali 24.12; iJere 31.33; Ezik 11.19; 36.26 ‡ 3:6 Li zē iJere 31.31 § 3:7 Li zē Okiali 34.29 § 3:13 Li zē Okiali 34.33 * 3:16 Li zē Okiali 34.34

kha usomhi onete ni anye gue e le sheli, eri a roli sheli na eni e ya pfua. ⁴ Qkphaghię ni o o mhesę e shi agbo ona, o she zuse egbo ni e a miesuo udu ini e khi me akpa ali ufumhi ni o la usomhi onete oyi iKirisiti, oni loli ali Eshinegba e li abeghuo tee. ⁵ Irari khi anye aa ri egbe anye tse abo, ama iJesu iKirisiti anye ro o tse abo, khi loli o khi Onomhue, ali khi eni e ga enaye e anye khi, irari oyi iJesu. ⁶ Ebe-no-pfuase oo, "Eshinegba o gueye akpa o rote alo ebili ge lasele." Mena oni Eshinegba o ri akpa oyoli e ge shi elemhi udu oyanye, ni e e a ro lese khi ufumhi oyelue khi, alo eyi iJesu iKirisiti a te e me oli.*

⁷ Eri anye li abi akhe afue ni a ri oni epfue onana shi. Ona o rokhasę khi ekpabo eniemhi, obo oyi Eshinegba e te e bhale, o a khi obo oyanye. ⁸ Isheghuo a na anye osoli, ama o a pfuse anye-a. Isheghuo anye mholi akhokhomhe, ama anye e la okhena. ⁹ A me anye omi olimhi ama Eshinegba o a tsua anye pfi-a. A gbe anye de eke, ama anye e ghua. ¹⁰⁻¹¹ Ogbele kpa anye ro la okhena eghuli itobo oyi iJesu. Eri onana ni anye e me egbe o li abi irokhokho eghuli ni iJesu o ghu, eghęghę agho ni o ri egboli khasę elemhi agbo oyanye. ¹² Onana o guele khi akanya ni anye gbe e na iJesu, eri o ri anye la okhena eghuli ogbeleka, ama agbo onogbo o ro o na e. ¹³ Ebe-no-pfuase oo, "Irari khi mhi mholi irudunga mhi ro ngme." Oni ayemhe irudunga onana, anye li ro ngme.† ¹⁴ Anye lese khi Eshinegba ni o rote eghuli guise iJesu Onomhue le bhale agbo o ya li rote eghuli guise anye le, o rue anye ali e bhale odalo oyoli. ¹⁵ Itobo oye e a ro rięle enana nya, ni ebubu egbo e lese okhale ni Eshinegba o li, ishegho ni e ke so iromhi ikphemhi ri ufumhi na Eshinegba.

Agbo irudunga

¹⁶ Itobo onana, egbe e a tigbe ya pfo anye-a, ini anye ririę kuanọ-a pfo, ama ogbele kpa ekelemhi udu oyanye o ro o khi onogbo-a shi o. ¹⁷ Eri ikuku osoli ni e a ya tese eyi anye, e muno anye egbe e khe ufumhi na agboagbo. Loli o ze khi osoli eyi anye e li abi emhi afue shi anye o. ¹⁸ Emini aa me eloe e a ya la o agboagbo, ama emini aa ya me eloe e e la o agboagbo. Loli o ze khi anye ri udu oyanye shi emini aa ya me eloe.

5

Apfe oyawa na iloghie

¹ Anye lese khi ini idiegbe oyanye ona, na elemhi agbo, ni o li abi okholo, o ghua, anye mholi idiegbe olese ni o rote obo oyi Eshinegba bhale. Ikhi idiegbe no o a ya ghu ni o la iloghie, owa ni o a khi abo a ro mama li. ² Memena eri anye la oni elemhi idiegbe

na agbo ona a to ekperumhe-a, irari khi eri o o ghole anye ni a kpha oni owa na iloghie so anye. ³ Itobo khi ini a roli so anye, anye e a ke ya la irumheba. ⁴ Irari khi abi anye kie li la idiegbe ona agbo ena, eri anye e to ekperumhe-a abi eni egbe e to. O a khi eri anye e a ke nono ni anye ke la oni idiegbe oyanye ona, ama eri o ghole anye ni a ri idiegbe na iloghie ni o a ya ghu ghue egbo so anye. Eghęghę agho ni agbo o to idiegbe ni o o ghu lue elemhi imuole. ⁵ Eshinegba o ma anye shi agbo na agboagbo ona, loli o gbo ri oni Ayemhe shi anye egbe ni o khi iyobo khi loli ya rięle emini o ro nga na awa. ⁶ Irarigho, anye ro o mholi igbedu eghęghę kpa.

Anye gbo lese khi ini anye kha da la apfe elemhi idiegbe oyanye ne, anye e a ke nu Onomhue la. ⁷ Ama irudunga o ri anye la agbo, o a khi emini anye ri ukpeloe me, o ri anye la agbo. ⁸ Udu oyanye o migha gbaa shi o, khi, oo kha ti anye eloe ni anye lase idiegbe oyanye ona le, ni anye nu Onomhue la apfe. ⁹ Irarigho, eri anye ro li shi udu oyanye khi anye mema ya rięle emini o ghole oli, okekhi khi anye ke la apfe elemhi idiegbe oyanye o, okekhi anye e a la apfe elemhi idiegbe oyanye. ¹⁰ Irari khi awa nya, awa mema bhale ya migha odalo ukpekhomhi iguezo oyi iKirisiti, ni ogbogbo o ro mie ifata ni o khi oyoli, shi emini o rięle abi o ro la idiegbe oyoli, shi oni o ti o, shi oni o a ti.*

Akanya iri-egbo ali Eshinegba rięle

¹¹ Irarigho, aborokhia khi anye lese emini inulishi oyi Onomhue o khi egbo, loli anye ro roshęka roli e lo egbo eso. Emini anye khi o ga khueghie-a shi Eshinegba o, anye gbo sa khi o gbo ligho khueghie-a shi udu oyeę, ni o o gue e ezo. ¹² O a khi eri anye titi egbe anye e khasę e, ama eri anye ri eghęghę e na e ni a me asha ri anye ke gha. Eghęghę agho ni a me emini a ya so egbo eni e ri emini ri ukpeloe e me e gha, ocho ni e kha ro ri emini e la udu, ke gha. ¹³ Ini anye e a ke lese emini anye e rięle, irari oyi Eshinegba lo, anye kha ke lese emini e e rięle o, irari oye e lo. ¹⁴ Inono oyi iKirisiti o mhesę e na anye, itobo khi anye me oli me khi ogbo otuoghuo o ghu-a na agbo nya, irarigho eri awa li ghu pfa olamhe. ¹⁵ Eri iKirisiti o ghua na ogbokpa ini eni e la agbo e khi ke la agbo na egbe we, ama ni e ke la agbo na oni o ghua ni a gbo guise le na we.

¹⁶ Itobo igho, rote ana je odalo, anye e a ke ri ukpeloe ni egbo na agbo e ro bino egbo ke bino ogbo khoghuo. Ini o ririę khia khi anye kpe lina ri ukpeloe agbo bino iKirisiti eghęghę ni o dose, anye e a ke ligho.

* 4:6 Li ze Igbae 1.3 † 4:13 Li ze Iwolo 116.10 * 5:10 Li ze iRom 14.10

17 Irarigho, ini ogbo o da she ku ma iKirisiti o ne, ogbo onogbo ni a lese ma o ke khi, agbo onodi o she dose, agbo onogbo o ke la. 18 Eshinegba o ga ri ele eni emhi enana nya. Loli o ri awa ni awa kpe khi ebe oli nu egbeoli ri ele, rote obo oyi iKirisiti. O ri akanya na awa, awa ro ke ri egboese nu lu ele ri ele. 19 Eri Eshinegba o ri egbo na agbo nya nu egbo i ri ele rote obo oyi iKirisiti, ni o khia khi Eshinegba o ri olamhe mu ota so we. Igho o she ri usomhi ni a ro ri egbo ali Eshinegba a ri ele nga awa obo. 20 Irarigho eni e to eloli iKirisiti awa ke ri irarigho khi, ni o ro li abine khi eri Eshinegba o rote unu oyawa a lema egbo. Anye lema e na iKirisiti, a ka nu Eshinegba ro ri ele. 21 Eri Eshinegba o ri iKirisiti ni o mholi olamhe mele ona olamhe itobo oyawa, eghegho agho, ni awa me asha rote iKirisiti mholi ipfuase oyi Eshinegba.

6

1 Abi eni wewe ali Eshinegba e ga a gbe akanya oghuo, anye lema e, a khi ze ni a mie okhale oyi Eshinegba shi afue. 2 Irari khi Eshinegba o li, "Abi eghegho ni mhi ro ya ri ele isomhemhi na e, o ro ramhi, mhi ri eso shi e eke, abi ogbele imiepfuase oye e o ro ramhi, mhi kpaghie e obo."

Mhi gweye e khi memena o khi eghegho isomhemhi, amo khi ogbele imiepfuase.*

3 Anye e ya ya pfi ozuode shi ogbokhoghuo ode, ini egbo e khi me emini o ti okhoghuo gue shi akanya oyi Eshinegba ni anye e gbe. 4 Ama abi ighumha eyi Eshinegba ni anye khi, eri anye ri emini anye khi khaso odekhole, abi anye li ri egbe mie osoli ali umhamo ali iyese-udu-a. 5 A gbe anye itali, a gbo mu anye shi oga-ighumha, a la onyaghu kuale anye utse, anye gbe akanya agbeghua, anye mhuo umha-ke-lese ali okiamhi.† 6 Ama anye kie la elemhi ipfuase ali ilese, ali irabomudu ali isomhemhi, rote Ayemhe-no-pfuase ali inono ni o rote udu igesikia lasele. 7 Anye e ngme ingmemhi igesikia, ali ekpabo oyi Eshinegba o la anye egbe e gbe akanya. Akhegbe oyanye khi igue-ngeli odalo oyi Eshinegba, abi okholi-okhue o li mu itsua okholi mhuo obita ali ogobo. 8 A ri ekpe na anye a gbo yeghe anye-a, a ngme onete oyanye, a gbo ngme onobe oyanye. Anye egbo igesikia, a lu anye elo-egbhue, 9 E li anye abi eni aa lese, ama a kie lese anye, a li anye abine khi eni e ghulua anye khi, ama, a me oli me khi anye

kie la agbo. A na anye osoli ama aa gbolo anye-a, 10 Anye mholi iyese-elemhi-a, ama anye kiele e ghele, anye li abi eni e mhue, ama eri anye ri ebubu egbo khi eni e pfue. Anye li abi eni e mholi emhi khoghuo, ama emhika anye e mhue.

11 Egbo iKoriti, anye she ri igesikia nu e ngme, anye khueghie udu oyi anye-a gbodogio deba e. 12 Anye e ti egbe je ukhokho inono ni anye mholi na e, e e tse aa ke nono anye. 13 Irarigho, mhi nu e ngme abi eniye eyemhe, a li mholi usamhi nabi anye sa deba e na anye. A khueghie udu oye e-a na anye gbodogio.

14 Khi ze ni u nu oni o miesso ke ri ele emhi kugbe. Se, igesikia ali egbooli e li gue la asheghuo kugbe? Elo o ku akpa ali obili gbe? 15 Elo e ku iKirisiti ali Okphaghie? Abi elo oni o miesso ali oni o miesso e mholi kugbe? 16 Ilama-kugbe onoghuo o la Owa Oyi Eshinegba ali ikumhi o? Irari khi Owa Oyi Eshinegba ni o la o, awa khi, ezeze abi Eshinegba o ngme oli khi,

"Mhi ya la we elemhi,

mhi la we iteva a kia,

mhi khi Eshinegba oyewe,

weye e khi egbo eyemhe."‡

17 "Irarigho, a rote we iteva lasele, ni a khi o da shi we o,

ali a khi ri obo ti

emini o pfuase,

eghegho agho

ni mhi ti e mama egbe."

Eshinegba Onomhuo no fune nya,

o ngme na. §

18 "Mhi ya khi ita e,

e e khi imimhe

emo e ali ikpotso."

Eshinegba Onomhuo no fune nya

o ngme na.*

7

1 Aborokhia khi awa mholi ishobo ena, emole mhe, awa kpe idiegbe ali ayemhe oyawa-a, rote emini e ri ichimhi e shi ogbo egbe ali ayemhe nya. Awa ke roshaka ini awa dobe ramhi irupfuase pfo nya, itobo khi awa a na ulishi Eshinegba.

Igbaa oyi eni e mie ifesu iKirisiti suo e ri egbe mu iPolu

2 A khueghie udu oye e-a na anye. Anye e li ogbokhoghuo onobe, wekhi eri anye yese ogbokhoghuo udu-a, uke-lio khi eri anye li ogbokhoghuo le. 3 Oa khi eri mhi ngme ona ro pfueche e-a, irari khi mhi kpe ngme oli khi ingme oye e o la anye elemhi udu ramhi ni anye ro ya lama nu e ghua, okekhi ni anye ro nu e la agbo. 4 Mhi lolu regbanga e, mhi

* 6:2 Li ze Aza 49.8 † 6:5 Li ze Ika 16.23 ‡ 6:16 Li ze iLev 26.12; Ezik 37.27; 1 iKori 3.16; 6.19 § 6:17 Li ze Aza 52.11 * 6:18 Li ze 2 iSam 7.14; 1 Okhe 17.13; Aza 43.6; ijere 31.9

ma re ɛ gha gba. Elemhi osoli ni anye me nya, eri iridushio ali oghelɛ oyanye o vo ɔ tsuakua.

⁵ Irari khi abi mhi ro lo iMasidonia le, idiege oyanye ona ɔa mhɔli iyemhɛa okhɔghuo. Odɛ-khodɛ a na anye osoli, eghuo e nu anye wola, ulishi o la anye udu.* ⁶ Ama Eshinegba na irudusho, ni ɔ ri udu ɛ shi oni egbe e pfo-a ɔ, ɔ ri iTatosi ni ɔ bhale ri udu ke shi anye ɔ. ⁷ Ɔa khi ibhale oyoli tse ɔ ri udu shi anye ɔ, ama abi a li ri udu shi ɔli ɔ. Ɔ gbo gueye anye abi o liɛ ghɔle ɛ ni a me mhe, ali abi a li vie oya, ali abi ingme oyemhe ɔ li mu ɛ egbe. Irarigho, oghelɛ oyemhe o ro fu dose abi o kpe li ghue.

⁸ Ini ebe ni mhi keke ghi ɛ, o ri iyese-udu-a na ɛ, ɔa limhe egbe abine khi emini ɔa ti ni mhi riɛle. O kie remhe chima, mhi me khi ebe oyemhe o re ɛ yese udu-a ukuku eghɛghe. ⁹ Ama egbe e kiele mu mhe, ɔa khi itobo khi mhi ri udu oyee yese-a, ama itobo khi iyese-udu-a oyee o re ɛ mu pfi. Eri a mhɔli iyese-udu-a abi Eshinegba ɔ nono ɔli shi. Irarigho, ɔa li ɛ onobe. ¹⁰ Irari khi ivie-osoli ni o ghɔle Eshinegba, eri o ri ogho ɔ mudu pfi, o roli ɛ nono ni a mie ɔli pfuse. Onana ɔa ri ogho ngomhi obo-a. Ama ini ogho vie osoli abi egho na agbo, eghuli o ro ɔ bhale. ¹¹ A lese bino emini ivie-osoli ni o ghɔle Eshinegba ɔ ro na ɛ. Abi a li roshɛka ni a rokhasɛ khi aa mhuɛ umhaguɛli. Elemhi e bi ɛ. Abo ɛ sha ɛ, ni o re ɛ yila. A gbolo nono ni a so ingme shi odɛ igesikia! A rokhasɛ khi aa mhɔli ashini a te riɛle oni ingme do-a, eghɛghe kpa.

¹² Irarigho, ini mhi ririɛ keke ebe ogho ghi ɛ, ɔa khi irari eni e li ingme wekhi irari eni ɛa li ingme. Ama eri mhi keke ebe ona ghi ɛ, ni a ba me abi ingme oyanye o li mu ɛ egbe odalo oyi Eshinegba. ¹³ Enana nya e ri udu shi anye ɔ.

Abi o li ri irudusho na anye, igho egbe ma mu anye abi anye ro me abi iTatosi ɔ li ghele, itobo ayemhe oyoli o ti nge abi ee nya a ri egbe mu ɔli. ¹⁴ Mhi kpe re ɛ tonon obo udu khasɛ iTatosi, ama aa ri omama mu mhe. Abi emini anye gueye ɛ nya e li khi igesikia, igho abi anye re ɛ gha khasɛ iTatosi o li ya khi igesikia. ¹⁵ Igho inono ni ɔ mhɔli na ɛ o li nga shi ɔ, ini ɔo sato abi a li suo eso na li, ali abi a ri ulishi ali iguomhise-egbe mie loli. ¹⁶ O ma remhe ghele gba khi eni e ze ri egbe ɛ nga a khi.

8

Abi eni e miesuo e liɛ somhopfa

¹ Inyoghuo, anye ɛ nono ni a lese afu ni Eshinegba ɔ ro na igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la ekɛ iMasidonia. ² Eri a rote osoli ni e me mu we fe bino, ama

eri e kie ri ukpokpomhi oghelɛ e somhopfa, abi o riɛ khia khi ɛa mhuɛ. ³ Mhi gue ɔli ɛ ye ɛ egbegbo khi eri e pfue elemhi somhopfa dose ashini e mhuɛ ramhi. ⁴ E lema anye, anye kpekpe anye ze ni wewe e mhɔli okemhi shi oghelɛ ni o la irik-paghiobo na egho eyi Eshinegba ni e la ekɛ iJudia.* ⁵ Eri e ga riɛle dose abi anye sa khi e li ya riɛle. E kpe te odode ri egbe we na Onomhuɛ, neni e ke ri egbe we na anye abi Eshinegba ɔ nono ni e li riɛle. ⁶ Irarigho, anye ro lema iTatosi, oni ɔ re ɛ bele oni egbegbi akanya ona, ɔ kpaghie ɛ ni a ri eminete ni a gba ekɛ le ramhi ukpese. ⁷ Eri a guɛ ɛ riɛle emhikpa dose eghoese nya. A toto irundunga ne, a guɛ ɛ ngme emue ne, a gbo lese ne. A ma nono ni a rue obo-a, a gbo nono ingme oyanye ne. Zobe ni u dose oghokpa okpokhe lili.

⁸ Ɔa khi itoto mhi ro mhesɛ ɔli na ɛ ama eri mhia mhesɛ igesikia ni o la inono ni a mhɔli bino, abi mhi li roli ɛ khokho omuege ni eghoese e mhɔli na anye. ⁹ A lese abi okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhuɛ oyawa o li, khi aboriekhia khi oni ɔ pfue ɔ khi, eri ɔ ri egbe ɔli mele ɔna umhame-a shi itobo oye ɛ, ni ɔ me asha ri umhame oyoli re ɛ pfue.

¹⁰ Ude ni mhi ya ye ɛ ena, ni o ro ti ɛ egbe lo: O ma ti ini isomhopfa ni a te ekɛ bele aolukpe ni a roli ramhi ukpese, abi a li kpe te odode khi eni e mhɔli oghuemhe somhopfa, ni e gbo somhopfa. ¹¹ A zobe ni a pfuse oni akanya gbe pfo, ni abi o li te ekɛ mu ɛ egbe ni a ro somhopfa, ni a ligho somhi oni opfa abi abo e te ɛ. ¹² Emini a mhɔli ɔa mu Eshinegba eloe. Emini o mu eloe khi abi a li mhɔli oghuemhe ni a rote emini a mhuɛ somhopfa, ɔa khi oni aa mhuɛ, aa bino.

¹³ Ɔa khi eri mhia mie egho eghuo itsua shi ekɛ ni mhi ro ri itsua na eghoese tsua. Ama ni a ga li abeghuo. ¹⁴ Aborokhia khi a mhɔli gbeku ɔ memena egho, o ti ni a kpaghie eni ɛa mhuɛ obo. Ini wewe e ke li mhuɛ gbeku ɔ elɛlese, ni ee aa ke ro mhɔli, wewe e li kpaghie ɛ obo, ishegho o guɛ ti ɛ egbe abeghuo. ¹⁵ Abi a li keke ɔli shi Ebe-nopfuase khi,

“Oni ɔ ti ɛ gbili

ɔa ya tigbe mhɔli gbeku ɔ,
ama oni ɔ ti ikukuwe gbili,
emhi khoghuo
ɔa tigbe ɛ baliku.”†

A ghie iTatosi je iKoriti

¹⁶ Mhi kphemhi na Eshinegba ni ɔ li ri omuege onabi mhi mhɔli na ɛ, shi iTatosi udu. ¹⁷ Irari khi ɔa khi eri ɔ lese lama shi emini anye lema li ɔ riɛle tse, ama eri o she kpe la li udu khi loli ɛ bhale deba ɛ. ¹⁸ Anye li ghie inyoghuo ooghuo deba li ɛ bhale. Ogho

* 7:5 Li ze 2 iKori 2.13

* 8:4 Li ze iRom 15.26

† 8:15 Li ze Okiali 16.18

ni a ga lolo mu ekpe e na elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya shi akanya itsabo usomhi onete oyi Eshinegba o khi. ¹⁹ Qa khi ogho tse, eri eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, e ze oli o deba anye kia abi anye li tsua eni isomhopfa ikpagho ni anye ro ya na e kia. Ikhi ikpaghiobo ni e ya ri ikuęghie ghi eva oyi oni Onomhue, ni o rokhasę khi anye mholi omuegbe roę kpaghiobo.

²⁰ Anye ęa nono ni oębokhoghuo o me emhi akhokhomhe okhoghuo gue shi abi anye li ri isomhopfa ikpagho okpokhe ena kia. ²¹ Eminhi o ze khi anye lina rięle oli khi, eri anye roshęka ni anye rokhasę khi anye guę ri eni isomhopfa ikpagho ena kia. Qa khi odalo oyi Eshinegba tse ama li shi odalo oyi eębo nya.[‡]

²² Anye gbo li ghie inyoghuo olese ma aava ena egbe e ghi e. Anye she mu oli fe itingmingme, anye me oli me khi o ma nono ni loli kpaghie obo. Eena o mema ghole oli o ro kpaghie obo, eena ni o she me khi eni a ri egbe e nga a khi. ²³ ITatęsi onuzava oyemhe ali oni anye ga a gbe akanya kugbe o khi, ama inyoghuo awa enekpöle, etoeloli igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, ni e ri ufumhi na iKirisiti. ²⁴ Irarigho, a ri inono oyeę khasę eni eębo ena, ali emini o ze ni anye ro reę a gha, ni igbaa eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e me oli.

9

Ikpaghiobo ni a ro na eębo eyi Eshinegba

¹ Mhi aa kha ke gbo keę ingme ikpaghiobo ni a nono ni a ro na eębo eyi Eshinegba ni e la eke ijudia shi ebe ghi e. ² Mhi lese khi oę ghole e ni a ro kpaghie obo, mhi gbo roli reę e neta omose khasę eębo na obini iMasidonia, khi aolukpe, eę ni a la Akhaya a te muegbe ni a ro ya kpaghie obo, ali khi omuegbe oyeę o she li guise eębo eghuo le, ni e ro li rięle ikpaghiobo. ³ Ama eri mhi ghi inyoghuo awa ena ghi e ni a ro mu egbe shi eke, ini eta omose ni anye re e na shi isomhopfa ni a somhi, o khi li abi afue ni anye re e na eta omose, ama ni o kie khi abi anye e khi a li. ⁴ Irari khi ini onęe iMasidonia okhoghuo o deba mhe bhale, ni aa ro mu egbe shi eke, omama o ya mu anye shi abi anye li ligho beshi regbena e reę neta omose. Eę omama o ya mu ne. ⁵ Loli o ze ni mhi ro ghie eni inyoghuo awa ena ralo na mhe, ni e ya muegbe isomhopfa okpokhe oyi ukpagho, ni e khi a ya ro bhale shi eke neni mhi bhale. Eęheęhe agho ni a rokhasę khi eri o pfo e udu li oni okpokhe ni oę khi oyi ichiobo.

⁶ A sato khi oni o chi-obo ri emhi ko khi ukukuo o ya me khięse. Oni o ri emhi ko

tuę, emini e bu o ya me khięse. ⁷ Oębogbo o ri irarigho ke rona abi o pfo oli udu, ama o khi ri iwolo rona, ali o khi li abine khi oni a ri ekpabo re e rięle, irari khi Eshinegba o ma nono oni o ri oęhele e rue obo-a. ⁸ Eshinegba o dobe ya ri ikhivose ni o doęe oni a nono na e, ni a ro bhale ya e khi a mholi emhikpa gbeku o doęe abi a nono oli shi, ni a ro dobe ke rięle eminete khi eminete na eęboęse eęheęhe kpa. ⁹ Ezeęe abi a li keęe oli shi Ebe-no-pfuase, ni oę,

“O li okpokhe tuotuę,

o somhi eni ęa mhue opfa,

oębo oya ya yele

igue-ngeli oyoli-a ghue

agboagbo.”*

¹⁰ Eshinegba ni o ri ukpamhi e na oębo ro ko, o gbo ri eminale na oębokpa a le. O ya gbo ri ikpamhi ni a ro o ko ghi e, o gbo rewe ze, o rewe fu ni a me khięse. Isheęho ni onete ni u rięle na eębo o mo umomhi ne, ni u pfa le.[†]

¹¹ O ya re e pfue odekhole ni a ke li okpokhe eęheęhe kpa, ni ebuva eębo e ke kphemhi na Eshinegba ini anye tsua isomhopfa eye ghi we. ¹² Oni ugamhi ni a lina ri okpokhe oyeę ona ga ena, oęa khi eębo eyi Eshinegba na pfa na tse o kpaghie obo, eębo ebuva e ri itobo ona a kphemhi na Eshinegba. ¹³ Eri akanya ni a gbe na eębo eyi Eshinegba o ri ufumhi na Eshinegba, o rewe kuęghie Eshinegba. Ona o rokhasę khi eni e mie usomhi onete oyi iKirisiti suo a khi, ni a ri oni usomhi gbe akanya, abi a li li okpokhe na we ali eębo elese. ¹⁴ Inono ni e rote ekelemhi udu mholi na e, e te e so iromhi na e, itobo ikhivose ni Eshinegba o re e khivose na we. ¹⁵ Awa ke kphemhi na Eshinegba shi isomhopfa oyoli ni unu oęa dobe ngme pfo.

10

IPölu o ri akanya aghiusomhi oyoli lo eębo esę

¹ Eri a roli shi khi eri mhia pfo ini mhi la odalo oye e nu e ngme, ama ini mhi aa nu e migha, mhi nu e e ngme ingmemhi ni e ze. Mena, mhi lema e a ri esę shi mhe eke, irari khi eębegbi iKirisiti lue o, ona ipfomhe ali ikuęgbe-a o khi. ² Eębo eghuo e lie khi eri mhia ngeli abi eębo na agbo eę li. Irarigho mhi ya ri uruli ni o ze nu we ngme emini mhi nu we ya ngme ini mhi bhale. A kpeępe a khi yeęe mhe ligho ngeli deba e. ³ Irari khi ini o ri rię khia khi elemhi agbo anye la, anye ęa ya kholi abi eębo na agbo e lie kholi. ⁴ Irari khi itsua okholi eyanye, ęa khi eni aa me alo gbugbugbu, ama obo oyi Eshinegba e te bhale. E mholi itoto ni e ro dobe e guogho ekpabo itoto oyi okphaghie-a. Anye e guogho ekhako-a, ⁵ ali isamhi ighagha nya-a, ni e

‡ 8:21 Li ze Ekpi 3.4

* 9:9 Li ze Iwolo 112.9

† 9:10 Li ze Aza 55.10

khi ozuode, ni e ti egbewe nga a dose ilese eyi Eshinegba. Anye e mu isamhi ebe nya iko, anye rewe e nyese ukhomhi na iKirisiti. ⁶ Anye mu egbe ni anye ro ya na umha-sueso nya osoli ini isueso-negbe oye e gba se.

⁷ Oa khi abi emhi o li odagbe a lie bino oli? Onge e okhoghuo o la o ni o o lu egboli onayi iKirisiti, o gbo sa ingme egboli bino, irari khi oyi iKirisiti anye li khi abi loli oli khi oyi iKirisiti. ⁸ Omama oa ya mu mhe shi o, ini mhi rie tonono obo udu dose ode shi afu ni Onomhue o ro na mhe, mhi ro kpaghie e obo, ni oa khi oni a ro yese e. ⁹ Mhi aa nono ni mhi li abine khi eri mhi ri ebe ni mhi keke e nyamhise e alo. ¹⁰ Irari khi eri egbo eghuo e lie khi, ebe eyi iPolu e ma khog dose, ama ini o nu awa la ana o pfo-a, ingmemhi eyoli e ke mu ame. ¹¹ A ze egbo eghogho lese khi emini anye keke shi ebe ini anye ea la agho, khi wewe anye gbolo e riele, ini anye bhale migha.

¹² Anye ea gbudu ya ri egbe anye khokho eni ee titi egbe we. Irari khi eni eri e ri egbewe mhes e egbewe, ni e ri egbewe khokho egbewe, eyeghe e khi. ¹³ Ama anye ea ya tonono obo udu da ode, ama ashini Eshinegba o ri afu na anye ramhi anye ya tonono obo udu ramhi, ikhi akanya ni anye gbe ni o ramhi e egbe. ¹⁴ Anye ea ya titi egbe anye dose ashini anye kha titi egbe anye ramhi, irari khi anye e mema rue usomhi onete oyi iKirisiti bhale ghi e, ni a ga lese gboo. ¹⁵ Anye ea ya ri ikanya ni egboese e gbe ke tonono obo udu abine khi anye gbe we. Ochogho eri anye ri udu shi khi irudunga oye e o ya ke nga shi o, ni anye gbo dobe gbe akanya ni e fune iteva oye e, abi Eshinegba o mhes oli ni anye. ¹⁶ Ishegho ni anye dobe tsabo usomhi onete obini eke oboese ni o kpe obo na e, ini anye khi tigre ri ikanya ni a gbe oboese tonono obo udu.

¹⁷ Oni oo tonono obo udu, o ke ri emini Onomhue o riele tonono obo udu.* ¹⁸ Irari khi oa khi oni o ti egbe oli nga egbo ee mie khi o ti, ama oni Onomhue o mie, o khi oni a mie.

11

IPolu ali ighiusomhi na kee eyi egbholi

¹ Mhi lema e a kpepe a roshaka ri egbe mie oyege oymeh ukuku o tse! ² Ingme oye e o ma mu mhe egbe gba abi o li mu Eshinegba egbe, itoboh khi eri a li abi omueshi ni oa me omose ghue, ni mhi she ro nga na omose oghuo, ikhi iKirisiti. ³ Ulishi oo mu mhe ini a ya yese e udu-a ali khi a ya tsua inono na tselele ni a mholi na iKirisiti pfi, ezeez abi enye o li ri ikpamhika eyoli di iivu.* ⁴ Irari khi ini oboese o bhale deba e ya ri iJesu olese tse abo ye e, ni mhia ro

tsabo ye e ghue, okekha khi ayemhe olese ni o khi oda shi oni a kpe mie, a ke mie, okekha usomhi onete olese ni o khi oda shi oni a kpe mie a ke mie, eri a mema nyanya mie oli.

⁵ Mhi aa sa khi mhi kpo dose ighiusomhi na kee ena aakeme ghue eye e ni e gho mu e eloe egho. ⁶ Ini o ri rie kha khi ungemhi oa lolo bie shi mhe unu, mhia khi oni oa lese ebe. Anye she ri ona lo e esog gboo, odekhode.

⁷ Eri mhi ri ona lamhe ni mhi aa roo khi oki nga e ike abi mhi ro gue usomhi onete oyi Eshinegba ye e? Ni mhi ro ri egbe mhe tiemhie eke ni mhi ro re e fu? ⁸ Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese ee fali mhe ota abi mhi ro la iteva oye e gbe akanya. Mhi mie we ro zuse na e. ⁹ Abi mhi ro la aye e, mhi aa ri ingme ukpagho nase e, inyoghuo awa ni e rote iMasidonia bhale e tsua emhikpa ni mhi i nono ghi mhe. Abi o kpe li ookhokho, ni mhi aa kpe ri itsua na e tsua igho o kie ya li odalo.† ¹⁰ Ini igesikia oyi iKirisiti o da kie la mhe egbe ne, ogbokhoghuo oa la o ni o dobe ya khu mhe mhi khi ke lina tonono obo udu elemhi eke Akhaya. ¹¹ Oa khi eri mhi aa nono ingme oye, ini mhi ke da lie khi mhi aa nono ni mhi ri itsua na e tsua. Eshinegba o lese khi mhi nono ingme oye.

¹² Mhi ya kie ke riele emini mhi kie kpe riele. Egegho agho, eni ee nono ni wewe e lie khi ikanya eyewe ali eyanye khi abeghuo e li, ni mhi roli khi we unu-a. ¹³ Emose eghogho, ighiusomhi na kee eyi egbholi e khi, ni e ri ikanya ni e gbe e lono egbholi, ni ee li egbo ikokoalo, ni e ri egbe we shi khi ighiusomhi na kee eyi iKirisiti wewe e khi. ¹⁴ Oa ke khi emini aa khokho, irari khi eri okphaghe o ri egboli mele ageni oyi akpa a li egbo ikokoalo. ¹⁵ Irarigho, oa khi emhi oshabo ini ighiusomhi eyoli, ee li ikokoalo ri egbewe mele ighiusomhi ni e migha shi ipfuase. Ikpukhokho, e ya me iso-ezo oye we mie.

Osoli ni iPolu o me na iKirisiti

¹⁶ Mhi gbo ngme oli, ogbokhoghuo o khi sa khi oyege mhi khi, ama ini u ke ligho sa, kie ligho mie mhe abi oyege, ni mhi me emhi ro ke neta omose. ¹⁷ Ama oa khi emini Onomhue o kha lie mhi ngme mhia ngme memena. Eri mhi ga ngme abi oyege elemhi ingme ineta omose ona. ¹⁸ Aborokhia khi egboese e ri emini e riele ee neta omose egho, mhi ya li lana ligho. ¹⁹ Ilesingme dose oye e o ze ni a ro ri ogele mie eyeghe shi iteva oye e ena! ²⁰ Egbo ni ee mu e ighumha, ni e ri ikpamhika do e ighiato, ni e ree le emhi, ni e ri ukpele e gbe e e gbo pfi ima shi e alo, wewe aa mie. ²¹ Omama o khi, ni

* 10:17 Li ze iJere 9.24

* 11:3 Li ze Igbae 3.1-5,13

† 11:9 Li ze iFili 4.15-18

mhi rọ liẹ khi eri anye pfo alo-a, ni anye a rọ lina ngeli deba e.

O kha khia khi onete o khi ni eni ighiusomhi eyi eghbholi egho e rọ ke neta omose shi emhi afue ni e e riele deba e, mhi ya li nu we la ana neta omose. Ama a rọli shi udu khi ogbo ni o neta omose shi angeli oghoghọ, khi oyegehe o khi.

²² Ghe khe, e khe khi Iburu wewe e khi, Iburu mhi li khi, e e khi iZireni wewe e khi, iZireni mhi li khi. Imimi Aburaamu ni e khi, lolu mhi li khi. ²³ Ighiusomhi eyi iKirisiti e e khi wewe e khi? Mhi la ana ya li oyegehe! Mhi ga ti dose we e! Mhi ga gbe akanya dose we. Mhi la owa ighumha itingme ni e bu ne, iti-ingme ni a gbe mhe itali e bu dose eyewe. Iti-ingme ni eghuli o kha gbe mhe e bu ne.[†] ²⁴ Agbhaghhamhi ishe egbo iju e gbe mhe itali oghuo o la egbhueva.[§] ²⁵ Itese egbo iRomu e gbe mhe ikpokpo, a tono mhe eche utoghuo. Itese oko oke oniemi ni mhi lo e kulue, ogbeleghuo ali eliyose nya mhi la ukhomhi oke oniemi, ni o tsua mhe gase, ni mhia me abi mhi li kia.* ²⁶ Iti ingmingme mhi ye asha, ni mhi kha ri egbe na oke oniemi ali ighiatọ gbe-a, mhi gbo la okhena oyi egbo iju eyemhe, ali ijeta. Mhi li la egbeghi okhena elemhi ifui apfe, mhi la okhena odagbe ifufu, mhi la okhena ukhomhi oke oniemi, mhi gbo la okhena oyi egbo eghuo, ni e li abi eni e mie Onomhu e su.[†]

²⁷ Egehege kpa mhi rọ la iroshaka ali akanya agbeghua, mhia me olese lese ele-iyose eni e bu, okiamhi ali okiam e gbe mhe. Eminale eyemhe e pfo mhe isheghuo, isheghuo ulili o gbe mhe, mhi aa me itsua so. ²⁸ Ini a ri obọ ri egho shi eke, ogbelekpaa usamhi ni mhi sa shi ingme oyi igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti su o rọ nase mhe. ²⁹ Oghuo o famhi lose ni o la pfi olosemhe na mhe? Abi khi ogbokhoghuo o lamhe olamhe ni o ri egbe lala mhe?

³⁰ Ini mhi rie neta omose, emini e ri olosemhe oyemhe ya khashe mhi rọ ya neta omose. ³¹ Eshinegba ita Onomhu e ijesu o lese khi o kha eghbholi mhia lo. Ikhivose khi eva oyoli agboagbo ³² Abi mhi rọ la eoli iDamasikosi, eri igovuno ni o gbe akanya deba oghie Aratasi o ri idogeli kpe khe mhe ode unuekpe ni a te lo oni eoli, ni e ba gba mhe mu. ³³ Ama eri ogbo rue mhe pfilo ugi rote okele ni o la ugbe ni a khi gase oni eoli bena tiemhi, ni mhi rọ me asha na vu.[‡]

12

Irokhashe ni iPolu o me

¹ Mhi ya kie ke neta omose, ama, mhi lese khi o mholi eleli ni o rọ o bhale. Irarigho ingme imeke ali irokhashe ni Onomhu e o rọ

na mhe mhi ke ya ke ngme nga memena. ² Mhi lese omose oghuo ni o la elemhi iKirisiti ni a rue je idane agbhaghhamhi onuzi-ese, oonokpe-igbene. Ini elemhi idiegbe o la o, ini o kha elemhi idiegbe o, mhia lese. Ama Eshinegba o lese. ³ Abi mhi ngme, mhi e khi Eshinegba tse o lese ini elemhi idiegbe o la, ini o la elemhi idiegbe. ⁴ Eri a rue oli eke-a zai, ya nga Apfe oyi Eshinegba na iloghie. O suo emini e za ya guele, ni aa ya lama shi a gbudu ngme unu le. ⁵ Oni omose ogho mhi rọ ya neta omose. Ama mhia ya ri egbe-mhe neta omose, see ni umha mhu e kpbabo oyemhe. ⁶ Ini mhi ri rie neta omose, mhia ya riele ingme oyegehe, itobo khi igesikia mhia ngme tse. Mhi ya rosheka ini mhi khi ngme da ode. Egehege agho ongee okhoghuo o ya timhe nga dose abi a kha timhe nga ramhi, rote emini a me khi mhi riele ali emini a suo khi mhi ngme.

⁷ Eri a ri emini o li abi ugba ni o ya ke nase mhe shi mhe egbe ni o kha aghiusomhi oyi okphaghi e, ini mhi khi vuse ike dose shi irokhashe ebubu ni mhi me. ⁸ Itese mhi lema Eshinegba o mie mhe oni emhi anasemhe ona pfi-a. ⁹ Ama emini o rọ so mhe o khi, "Ekpabo eyemhe o she bu e, irari khi ini o lose, lolu ekpabo eyemhe e rọ me asha ri egbe e khashe." Irarigho mhi rọ ri ogele ri olosemhe oyemhe ya neta omose, ni ekpabo eyi iKirisiti e me asha remhe gbe akanya. ¹⁰ Ini mhi mhu e olosemhe, ali ni a rọ tsue mhe, ali ni mhi rọ la umhame ali ni a rọ mu okholi vule shi mhe o, ali ni mhi rọ mholi iyese-udu-a, o kha da khi itobo oyi iKirisiti, eri o ri egbe e mu mhe. Irari khi ini o lose mhe, lolu mhi rọ mholi itoto.

Ingme oyi egbo iKoriti o mu iPolu egbe

¹¹ Eri mhi chi oyegehe-a, ama e e a yese mhe e chi oli-a. E e kha ke titi mhe. Ini mhi aa ririe khi emhi khoghuo, mhia mhu e emhikhoghuo ni mhi te kpọ dose eni a lui, "Ighiusomhi na ke e ena aakemegehue."¹² Elemhi iregbemie osoli, mhi rọ la iteva oye e gbe riele olele onyalo ali oshabo ni o rokhashe khi aghiusomhi na ke e oyi iKirisiti mhi khi. ¹³ Eri ikhivose ni igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo elese e me mie o de e unu-a? Abi mhi aa li ri ingme ikpaghiobo ukpagho nase e lo? A kpeke, a rọ topfa mhe shi o.

¹⁴ Utonuzese na ni mhi rọ mu egbe ni mhi rọ bhale ya bino e. Mhi aa ya mhila e emhi khoghuo. E e oye e mhia nono, o kha khi ukpagho oye e. Oa kpe khi eniye e ri emhi na eni e bia we e le, ama eni e bia eniye e ri emhi na we e le. ¹⁵ Irarigho, mhi rọ ya ri ogele ri ukpagho ni mhi mholi nya ali mhemhe nya na e, rọ kpaghi e obo. Inono

[‡] 11:23 Li ze Ika 16.23

§ 11:24 Li ze iDeut 25.3

* 11:25 Li ze Ika 16.22; 14.19 † 11:26 Li ze Ika 9.23; 14.15

‡ 11:33 Li ze Ika 9.23-25

onikeke a ya mhōli deba mhe ini mhi mhōli inono oniēmhi na e?

¹⁶ A lama shi o khi mhi aa khi itsua na e ni aa tsua. Ama eḡbo eghuo e ya liē khi ikpamhika mhi ro ri eḡbhōli di e mu. ¹⁷ Eri mhi ri eḡbo ni mhi ghie ghi e mu e ma eke? ¹⁸ Eri mhi lema iTatōsi o ke le, mhiē inyoghūo awa oṅkpōle o kphase o. Eri a ya liē khi eri iTatōsi o mu e ma eke? Oa fe ligho. Abi khi aa leḡe khi usamhi oghuo mhemhe ali lōli anye mhōli shi udu ni anye ro riēle emini mhemhe ali lōli anye ga riēle?

¹⁹ Otse eri a dabi khi eri anye kie kpe roshēka ke khe egbe anye shi eke odalo oye e. Oa khi igho. Ama abi iKirisiti o nono ni anye li ngme, anye li odalo oyi Eshineḡba. Emōle, eri anye riēle emini anye riēle nya ro kpaghie e obo. ²⁰ Egbe limhe khi ini mhi ramhi agho khi mhia ya bhale ya me e shi abi mhia nono ni a li, ali khi aa ya me mhe abi a nono ni mhi li. Ulishi o mu mhe khi mhi ya bhale ya e shi uwola ali ubogbo, ali udu ni o to, ali ukphe, ali ikemhi ikui-iku, ali iyese egbe eva-a, ali ineta, ali itipfuabōnga, ali ozughu iteva oye. ²¹ Egbe limhe khi ini mhi ke bhale, khi Eshineḡba o ya ri omama mu mhe odalo oye. Mhi ya vie na ebubu e ni ea kie rote agbo olamhe oyewe mupfi lasele. Ni a kie la angeli efiala, ikhi usamhi irumheba, ali olamhe ighue imumu.

13

Itse-agua ali otse enekpukhokho

¹ Utonuzese na ni mhia bhale ya bino e. Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni o, "Otselē eva, okekhi ese, a ro o mu ma ingme, ni a ro so ezō."* ² Mhi kpe tse agua ye e, ee ni a kpe lamhe olamhe, ali egboese eni e kpole nya. Mhi kpe ngme o. Ibhale onuzi-eva oyemhe. Memena, mhi gbo ngme o. Abi mhi la oboese, mhi tse agua khi ini mhi gbo bhale khi mhi aa ya ze we obo khi mhi aa na we osoli. ³ Onana o ya rokhasē e khi iKirisiti mhi ngme e na. Ini o sese e ingme se, a ro ya leḡe khi o mhōli ekpabō iteva oye. ⁴ Ini o ri riē khia khi oa mhuē itoto abi a ro tali ma apfida gbe-a, ekpabō oyi Eshineḡba o ro a la agbo. Eri awa aa li mhuē itoto abi iKirisiti. Ama a ya me o. khi anye ya ri ekpabō oyi Eshineḡba la agbo, ezeze abi iJesu o li, ni anye ro ga e.

⁵ A mhesē egbe e bie bino ni a me ini a kie la elemhi irudunga oye e. Ini a mhesē egbe e bino ni a ro me khi iJesu iKirisiti oa la agbo oye, a leḡe khi a she de oni imhesēbino. ⁶ Mhi leḡe khi a ya me o. khi anye ea de oni imhesēbino. ⁷ Anye lema Eshineḡba, a khi riēle do-a. Ona oa khi ni anye ro rokhasē khi anye she me emini anye e nono mu mhuē, ama ni o re e ke riēle emini e gbe akanya

ini anye riē li abi eni de. ⁸ Irari khi anye ea ya riēle emini o mu okhōli vule shi igesikia o, ama emini o ya mu igesikia mhuē anye ya riēle. ⁹ Egbe ma mu anye, ini o loḡe anye ni ee a ro mhōli itoto. Igho anye gbo liē so iromhi Eshineḡba o re e ke ngeli shi egheḡe, abi o nono ni a li ke ngeli. ¹⁰ Lōli o ze khi mhia keke ebe ona abi mhia ro nu e la obo ena. Igho lo, ini mhi khi roli ze mu e, ini mhi bhale deba e. Irari khi eri mhia nono ni mhi ri afu ni Onomhuē o ro na mhe gbe akanya, ni mhi ro kpaghie e obo, ni oa khi ni mhi ro bighi e de.

¹¹ Ni mhi ro gbe o. khi ukhomhi inyoghūomhe, Okhila! A mu udu oye e pfi, a suo olema oyemhe, a lama shi egbe e o, a ri opfomhe nu egbe ke la. Egheḡe agho ni Eshineḡba na inono ali opfomhe o nu e la.

¹² A ke tse egbe egbegbi otse, a ghele mu egbe. ¹³ Egbo eyi Eshineḡba nya ee tse e.

¹⁴ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhuē, ali inono oyi Eshineḡba, ali iregbemu onayi Ayemhe-no-pfuase, e ka nu ee nya la.

* 13:1 Li ze iDeut 17.6; 19.15

Ebe ni iPolu o kẹkẹ ghi egbo iGalesha Eni e miesuo

¹ Mhẹmhẹ iPolu aghiusomhi na kẹẹ ni ọa khi obọ oyi egbo mhi te bhale, wẹkhi obọ oyi egbo a te ghie mhẹ, ama obọ oyi ijesu iKirisiti ali Eshinẹgba Ita ni o rọte eghuli guise ọli le mhi te bhale, mhẹmhẹ mhi kẹkẹ ebe ona. ² Mhẹmhẹ ali inyoghuo ni e miesuo nya ni e nu mhẹ la, anye ga tse igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni e la ẹoli iGalesha nya.

³ Eshinẹgba itawa ali ijesu iKirisiti Onomhẹ oyawa e ka li okhale na ẹ, e ri opfomhẹ na ẹ. ⁴ Lọli o ri egbọli bhale shi iluasobo shi olamhẹ itawa ni o rọ pfa awa shi eke agbo okhọlo ali agbo ingmobe ni awa la ena abi o ghọle Eshinẹgba oyawa ni o gbo khi ita awa. ⁵ Lọli a ri ufumhi ya na ya ramhi ẹle na agboagbo. Atse.

Usomhi onete olese ọa ke la ọ

⁶ Abọ e sha mhẹ khi a she gbẹ kie oni o rọte isomhemhi oyi iKirisiti lu ẹ, a mu egbe nyenẹ ẹ deba usomhi onete olese ni o khili ọda, ⁷ ni o khia khi ẹa fe ga khi usomhi onete. O rọkhasẹ khi egbo eghuo e she pfi ẹ lo omunu ali khi ẹẹ dua ni e mu usomhi onete oyi iKirisiti ukhomhi pfi kpọkẹ ⁸ Ama ini otseku khi aanye, okekhi aḡeni ni o rọte iloghie tiemhile, ọ ya gue usomhi olese yẹ ẹ ni o khi ọda shi oni anye kpẹ gue ye ẹ, a zẹ ni a rue ọli shi ogbo ni a she pfa ẹzọ mu je ilimhi irierie.

⁹ Abi anye kpẹ ngme lọli mhi gbo riẹle ngme memena, khi ini ogbo o bhale ya gue usomhi onete olese yẹ ẹ ni o khi ọda shi oni a miesuo, oni a pfa ẹzọ mu o pfua agboagbo o khi!

¹⁰ Eri mhia nono ni egbo e ba mie shi mhẹ o abi khi Eshinẹgba mhia nono ni o mie shi mhẹ o? Abi khi egbo mhia nono ni mhi ri egbe mu? Ini o khia khi egbo mhi kiele a nono ni mhi ri egbe mu lo, mhi aa kha khi aghiusomhi oyi iKirisiti.

Eshinẹgba o lu iPolu

¹¹ Mhia nono ni mhi gueye ẹ inyoghuo-mhẹ khi usomhi onete ni mhi rọ o tse abọ ọa khi obọ oyi ogbo o te bhale. ¹² Mhi aa rọte obọ oyi ogbokhoghuo mie ọli, wẹkhi eri a sẹsẹ mhẹ luẹ. Imẹ-alo mhi te mie ọli rọte obọ oyi ijesu iKirisiti.

¹³ Irari khi a she kpẹ suo mhẹ eko abi mhi rọ la ugamhi oyi egbo iju, abi mhi li lolo rọshẹka ẹ mu okhọli vule shi ena igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo oyi Eshinẹgba

o. Mhi rọshẹka ini mhi yese imiesuo oyẹwe-a. ^{*} ¹⁴ Mhi fu shi oni ugamhi egbo iju dọsẹ ebubu egbo ni anye la otu oghuo, ali mhi mhọli omuegbe shi ishi eyi eni e bia mhẹ. [†] ¹⁵ Ama abi Eshinẹgba ni o rọte eke zẹ mhẹ kẹẹ neni inyemhẹ o bia mhẹ, ni o lu mhẹ rọte okhale oyoli. Egbe mu ọli khi ¹⁶ o ri omiọli khasẹ mhẹ ni a bhale ya ẹ khi mhi ri ọli tsabọ ifuabọ egbo ijeta. Mhi aa vu ya mhila ogbokhoghuo, [‡] ¹⁷ wẹkhi eri mhi je ẹoli iJerusalemu ya mẹ eni e khi ighiusomhi na kẹẹ, neni o zẹ mhẹ, ama eri mhi je eke Arabia ali mhi tigbe nyenẹ egbe jele ẹoli iDamaskosi.

¹⁸ Abi ikpe esẹ e rọ dọsẹ se, mhi rọ tigbe nga iJerusalemu ni mhẹmhẹ ali iPita anye leşẹ egbe, mhi nu ọli la ogbele igbeshe. [§] ¹⁹ Mhi aa mẹ aghiusomhi na kẹẹ ọlese sẹ khi ijemhisi ni o khi inyoghuo Onomhẹ.

²⁰ Mhia gueye ẹ ukpeloe Eshinẹgba khi emini mhi kẹkẹ ẹ ghi ẹ ẹa khi egbholi. ²¹ Elelese, mhi je eke iSiria ali eke iSilisha. ²² Ogbokhoghuo ọa la elemhi igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo na eke ijudia ni o mẹ mhẹ ukpeloe ghue. ²³ Eko ni e leşẹ suo khi: "Oni omọse ni o kpẹ mu okhọli vule shi awa o, eri o ke tsabọ oni ungmemhi irudungwa oni o kpẹ dua ni luẹ yese-a." ²⁴ E kuẹghie Eshinẹgba itobọ oyemhẹ.

2

Ighiusomhi na kẹ e mie iPolu

¹ Ikpe igbene e dọsẹ, mhi nga iJerusalemu. Utona, iBanabasi o deba mhẹ. Mhi li gbo rue iTatọsi. ^{*} ² Eri mhi nga obọ ni mhi rọ ri imẹalo ni mhi mẹ gbe akanya, ali ni mhi rọkhasẹ wẹ usomhi onete ni mhi rọ o tse abọ ifuabọ egbo ijeta. Ama eri mhi bẹna riẹle ona khasẹ egbo ni e khi eni ẹẹ ralo, irari khi ulishi oo mu mhẹ ini ikanya ni mhi kpe gbe ghue ali ena ikpukhokho eyemhẹ e ya khi afuẹ. ³ iTatọsi ni o nu mhẹ kia, aa lie khi o mema shele-a, abi o tseku khi ọngi iGiriki. ⁴ Eri ingme oshẹle onana o lasẹle irari khi inyoghuo eghuo ena egbholi e bẹna lo anye ifuabọ, ni e ba mẹ asha guano udi ẹpfua ni ijesu iKirisiti o rọ na anye, mu anye ighumha. ⁵ Ama anye ẹa tigbe lama na wẹ ukuku eghẹghẹ ni a rọ bhale ya ẹ khi igesikia oyi oni usomhi onete o nu ẹ kie la.

⁶ Egbo eni ẹ bino egbewẹ khi wẹwẹ e mu ẹloe, ẹa mu mhẹ ẹloe, irari khi Eshinẹgba ọa mhue ọni o kpe mhẹ nẹ, ali khi abi ogbo li edato ọa rọli ẹ gue ogbo ẹzọ. Eni egbo eghogho ẹa mhue emini e rọ ma mhẹ usomhi onete. [†] ⁷ Ama eri e mẹ khi a she ri akanya itsabọ usomhi onete ghi egbo ijeta nga mhẹ obọ, ẹzẹzẹ abi a li li ghie iPita ghi

^{*} 1:13 Li zẹ Ika 8.3; 22.4-5; 26.9-11 [†] 1:14 Li zẹ Ika 22.3 [‡] 1:16 Li zẹ Ika 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 [§] 1:18 Li zẹ

Ika 9.26-30 ^{*} 2:1 Li zẹ Ika 11.30; 15.2 [†] 2:6 Li zẹ iDẹut 10.17

egbo iju. ⁸ Irari khi abi Eshinegba o li nu iPita e gbe akanya abi aghiusomhi na kee ni a ghie ghi egbo iju, igho o li nu mhe gbe abi aghiusomhi ni a ghie ghi egbo ijeta. ⁹ IJemhisi ali iPita ali iJoni ni a lese khi wewe e mu oni igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo mhue, e me khi Eshinegba o ri isomhopfa na ke na mhemhe ali iBanabasi, e ro lama na anye, anye ke tsabo oni usomhi onete oghuo ye egbo ijeta. Wewe e tsabo ye egbo iju. ¹⁰ Emini e ngme khi anye ke kpaghie egbo ni ea mholi obo, igho mhi li roshaka ri ele oli.

IPolu o gueye iPita khi o a gu e ri ele

¹¹ Abi iPita o ro bhale Atioki, mhi gueye oli gboo ghemhe ghe e khi o a gu e kia, irari khi o lue. ¹² Neni egbo ni iJemhisi o ghie usomhi, e bhale, iPita o kpe nu egbo ijeta a le eminale kugbe, ama abi eni egbo e ro bhale, o ti je ukhoko na ijeta egbo, irari khi ulishi oyi egbo ni e lie khi ogbo o mema shele-a oo mu oli. ¹³ Egbo iju eni e miesuo enekpole e li kuma oli o ri ele ikokoalo, ya ramhi khi oni ikokoalo o li ri iBanabasi kuma we o.

¹⁴ Abi mhi ro me khi, ea rote ode igesikia abi oni usomhi onete o ngme, mhi la ukpelo e eni egbo lie iPita, "Ogbo iju u khi, ama wa ngeli abi ogbo ijeta. Elo o ze ni u ke ro nono ni i ri itoto mu egbo ijeta ke ri ele ighuighue eyi egbo iju?"

¹⁵ "Egbo iju a bia awa, awa aa khi egbo ijeta ena olamhe," abi a lu we. ¹⁶ Lese khi aa ya pfa na ogbo irari khi o ri ushi a gbe akanya, ama itobo irudunga ijesu iKirisiti. Igho awa li li ri udu nga ijesu iKirisiti ni a ro pfa na awa. Oa khi itobo irushi-gbe akanya, irari khi ogbokhoghuo na o ni a ya pfa na irari khi o dobe ri ushi a gbe akanya. ¹⁷ "Abi awa lie dua ni awa khi eni a pfa na elemhi iKirisiti, eri o rokhashe khi ena olamhe awa khi. Ogho khi eri ijesu o mu e ma olamhe? Iiye o, oa khi igho!" ¹⁸ Mhi kha ri ele emini mhi guogh-a rokpo, eri mhi rokhashe khi ogbushia mhi khi. ¹⁹ Irari khi rote ushi mhi te ghu pfa ushi, ni mhi dobe la o na Eshinegba. ²⁰ A she li ta mhe ma apfida abi a li ta ijesu ma apfida, ali khi aa ke khi mhemhe mhi ke la agbo, ama iKirisiti o ke la agbo oyemhe. Agbo ni mhi la elemhi idiegbe oyemhe memena, irudunga Omi Eshinegba mhi te la o, ni o nono ingme oyemhe, ni o ghu-a, ni o ri agbo oyoli na mhe. ²¹ Mhi aa ri obo gbe isomhelemhi oyi Eshinegba nye, irari khi ini o khia khi itobo iri-ushi-gbe akanya ogbo ro pfaase lo, eghuli afue iKirisiti o ghu!"

3

Irudunga tse o khi ode imiepfuse

¹ Ee eyege egbo iGalesha! Oghuo o ri ogbo na e le? Ukpeloe oye e la ri ijesu iKirisiti khase gboo khi eri a ta li ma apfida. ² Mhia nono ni mhi rote obo oye lese emhi oghuo. Eri a mie Ayemhe oyi Eshinegba irari khi a ri ushi gbe akanya, abi khi irari khi a mie emini a suo suo? ³ Eeyege a gho khi? A kha ri Ayemhe oyi Eshinegba gba ekele se, a tigbe e dua ni a ri ekpabo ogbo gbe oni akanya pfo? ⁴ Eri a na lina me osoli shi afue? Ini afue a me osoli, ⁵ Ayemhe oyi Eshinegba ni o ro na e, ali ikanya oshabo ni o gbe iteva oye, itobo khi a ri Ishi eyi iMosisi gbe akanya lo abi khi irari emini a mie ingme oyi iKirisiti suo, o ze ni o ro ri ele ena?

⁶ A sa ingme oyi Aburaamu ghue, "Eri o mie Eshinegba suo ni a ro pfa na li khi o pfaase."* ⁷ A lese oli sho, khi egbo ni e miesuo, e khi imi Aburaamu.† ⁸ Ebe-no-pfaase o kpe ngme oli shi eke khi Eshinegba o ya rote irudunga oyi egbo ijeta pfa na we, o gue oni ungememhi ye Aburaamu ooli, "A ya rote obo oye khivose na ishishi ena ekagbo nya."‡ ⁹ Irarigho, eni e mholi irudunga a ya khivose na abi a li khivose na Aburaamu, iki omose irudunga.

¹⁰ Egbo nya ni e ri egbe da iri-ushi gbe akanya, a pfi unu na, irari khi a keke oli khi, "Unu a pfi na ogbo ni oa da ri emini a keke shi ebe ushi nya gbe akanya."§ ¹¹ Mena, aa me ogbokhoghuo ni a pfa na odalo Eshinegba irari khi o ri ushi gbe akanya, itobo khi, "Eni e pfaase, irudunga o re we ya la agbo."* ¹² Ode irudunga o kioda shi ode ushi, ni oo, "Oni o da ri ushi gbe akanya, ushi o ro ya la agbo."† ¹³ Eri iKirisiti o pfa awa shi eke elemhi ipfiunu-a oyi ushi abi o li khi oni a pfi unu na irari oyawa, irari khi a keke oli khi, "Unu a pfi na ogbokpa ni a soli-a shi oora."‡ ¹⁴ Eri o pfa awa shi eke ni ikhivose eyi Aburaamu e ramhi egbo ijeta egbe, rote ijesu iKirisiti, ni awa me ikhivose oyi ishobo Ayemhe-no-pfaase rote irudunga.

Oni Ushi ali oni ishobo

¹⁵ Inyoghua a ze mhe ri angeli elekpa rue irokhokho. Ezeze abi ogbokhoghuo oa li dobe ya shishi o-a, wekhi eri o dobe ya ro ma ilamasho, ni Eshinegba o nu ogbo lama sho, ni o she gbola migha. Igho oni ingme onana o li. ¹⁶ Oni ishobo, Aburaamu ali omioli a shi oli na. Ebe-no-pfaase oa lie, "Ali imioli," ni e khi ebubu egbo, ama, "Ali omie," ni o khi ogbo oghuo, ni o khi iKirisiti. § ¹⁷ Emini mhi ri ona ngme khi, ushi ni a tigbe ro lasele abi

‡ 2:16 Li ze Iwolo 143.2; iRom 3.20.22 * 3:6 Li ze Igbae 15.6; iRom 4.3 † 3:7 Li ze iRom 4.16 ‡ 3:8 Li ze Igbae 12.3 § 3:10 Li ze iDeut 27.26 * 3:11 Li ze Abak 2.4 † 3:12 Li ze iLev 18.5 ‡ 3:13 Li ze iDeut 21.23 § 3:16 Li ze Igbae 12.7 * 3:17 Li ze Okiali 12.40

ikpe egbhue uye ali uye ali igbe (430) e ro dose se, ̄a guogh̄o oni ishob̄o ni Eshineḡba ̄o shi-a, ni a yele oni ekha-a.* 18 Ini oni ugu o migha shi ushi lo, ̄a kha ke migha nga ishob̄o, Ama rote isomhelemhi oyi Eshineḡba ̄o ro shi oni ishob̄o na Aburaamu.†

19 Elo ̄e z̄e ni a ro ri ushi bhale? Eri a ri ushi bhale ni a ro rokhas̄e khi awa lamh̄e. Eri a roli shi ek̄e ramhi egheḡhe ni omiomi Aburaamu ni a rīe ishob̄o kh̄e ̄o ro ya bhale. Eshineḡba ̄o ri oni ushi na igeni tiemhile na iMosisi ni ̄o la iteva oḡbo ali Eshineḡba. 20 Awa kha da ngme ingme omigha-na oḡbo ne, o rokhas̄e khi eḡbo aava e mema lasel̄e shi aḡho, Ama Eshineḡba lolighuo ̄o shi oni ishob̄o ona, Eshineḡba oghuo, ̄o khi.

Emini ushi o migha shi

21 Eri ushi o ke a zu ishob̄o oyi Eshineḡba ode? Iiye o! Irari ini eri a ri ushi bhale ni o ri aḡbo ke na oḡbo lo, a kha ri irarigh̄o pfa na oḡbo kpa ini ̄o ri ushi gbe akanya. 22 Ama Ebeno-pfuase o ngme gh̄o khi ekpab̄o olamh̄e o mh̄es̄e a na aḡbo nya, ni a ba bhale ya ̄e khi emini a shob̄o, ni a ro ̄o na oḡbo rote ob̄o oyi ijesu iKirisiti ni a roli na eḡbo ni e miesuo.

23 Neni oni irudunga o bhale, eri ushi o mu awa ighumha, o pfi awa okp̄e ramhi ni irudunga o ro bhale. 24 Eri a ri ushi na awa ni o s̄es̄e awa ode ramhi ni iKirisiti ̄o ro bhale, ni a rote irudunga pfa na awa. 25 Memena abi egheḡhe irudunga o ro bhale, ushi ̄a ke ̄e s̄es̄e awa ode.

Imi Eshineḡba

26 Ēe nya, imi Eshineḡba a khi rote irudunga oyi ijesu iKirisiti. 27 Irari khi ēe nya ni a batazi elemhi iKirisiti, a she ri iKirisiti so. 28 Ikhioda ̄a la ̄o na oḡbo iju ali oḡbo iJ̄eta, wekhi ikhioda o la oghumha, ali oni ̄a khi oghumha, wekhi om̄ose ali ̄okpotso, irari khi ēe nya, oghuo a khi shi ijesu iKirisiti ̄o. 29 Ini a khi onayi iKirisiti, egheḡhe aḡho imi Aburaamu a khi, a khi eni e mh̄oli okemhi shi oni ishob̄o.‡

4

1 Emini mhia ngme khi, ini oni oni ugu o go lu ̄o da kie khi ukuku om̄o ne, ̄a kīoda shi oghumha ̄o, ama lōli ̄o kie ya mh̄oli eni ap̄e nya. 2 Eri ̄o kiele ya la ob̄o oyi eni e ri ̄eloe ̄e khu ̄oli, ali eni a ri eni ugu nga ob̄o ne, ya ramhi egheḡhe ni itali ̄o shi shi ek̄e, ni ̄o ro ya womh̄e ̄eloe. 3 Igh̄o o li khi shi awa egbe. Ighumha eyi iyemh̄e ni ̄e mh̄es̄e na aḡbo nya, e mh̄es̄e ̄e na awa neni awa mh̄oli iwomh̄eloe elemhi ayemh̄e. 4 Ama abi oni egheḡhe o ro ramhi, Eshineḡba ̄o ghie omioli ni ̄okpotso ̄o bia, ni a bia shi egheḡhe ushi, 5 ni ̄o ro tsumhi eḡbo ni ushi o mh̄es̄e ̄e na, ni awa t̄e eni a lu Imi Eshineḡba. 6 Itob̄o

khi a khi imioli, Eshineḡba ̄o ro ghie Ayemh̄e oyi Omioli bhale udu oyawa, Ayemh̄e ni ̄o t̄es̄e lie, "Itamh̄e, Itamh̄e." 7 Itob̄o ona, wa a ke khi oghumha ama omioli, abi u ke ro khi omioli eḡho, Eshineḡba ̄o she r̄e mie oni ishob̄o.*

Omuegbe ni iPolu ̄o mh̄oli na eḡbo iGalesha

8 Egheḡhe ni o dose ni aa ro kp̄e les̄e Eshineḡba, a khi ighumha eyi emini e khi ilitsa ni ̄e khi Eshineḡba. 9 Ama memena ni a ke ro les̄e Eshineḡba, ali abi Eshineḡba ̄o ke ro les̄e ̄e ena, elo ̄o z̄e khi a nono ni a nyen̄e egbe gbo deba iyemh̄e afue ni ̄e mhue ekpab̄o? Elo ̄o z̄e ni a ro ̄o nono ni e gbo mu ̄e ighumha utonuzi-eva? 10 A ri ̄eloe ̄e shi oḡb̄e na ke ali iki ali egheḡhe ali ikpe. 11 Ulishi ̄o mu mh̄e irari khi o li mh̄e ̄eloe abin̄e khi eri mhi pfuse egheḡhe-a shi ̄e egbe shi afue.

12 Mhia lema ̄e, inyoghuo a li abi mhi li, irari khi eri mhi li abi a li. Aa li mh̄e ingmobe. 13 A yelee, khi elemhi umha ze mhi la ni mhi ro tse ab̄o usomhi onete ȳe ̄e odo-ode. 14 Abi o tseku khia khi ughuamhi oyemh̄e khi eri o li abi anasemh̄e na ̄e, aa ri ̄eloe gbe mh̄e, aa kie mh̄e. Ochogh̄o, eri a kpe ab̄o mie mh̄e abin̄e khi ageni Eshineḡba mhi khi, abi a kha li mie ijesu iKirisiti. 15 Elo ̄o li oḡh̄e ̄e oyēe? Mhi dōbe ya pfi ot̄s̄e khi ini o z̄e ya li lo khi a kha ga wuonȳo ikpamhi alo eȳe ̄e na mh̄e. 16 Mhi she mele ̄obe ̄e-a irari khi mhi gue igesikia ye ̄e?

17 Eḡbo ̄e nono ni e ti ̄e ma egbe, ama ̄a khia ode ni o ti o khi. Emini ̄e nono khi ni e r̄e ̄e mele ep̄f̄es̄e-a shi anye ̄o, ni a khi eni e mh̄oli omuegbe na w̄e. 18 O ti ni oḡbo ̄o mh̄oli omuegbe ini o da khi eminete ̄o mh̄oli ̄oli shi, ali ni ̄o ke mh̄oli ̄oli egheḡhe kpa, ̄a khi ini mhi da les̄e la aḡho t̄se. 19 Imimh̄e, egbe ̄e to mh̄e shi ingme oyēe, abi ̄okpotso ni oku ̄o to, ni a ro bhale ya ̄e khi a m̄e iKirisiti aḡbo oyēe. 20 Abi a kh̄e khi mhi nu ̄e la, ni mhi mu uruli oyemh̄e pfi, irari khi egbe e pf̄o mh̄e-a shi ingme oye ̄e!

Ega ali iSera

21 A gueye mh̄e ghue, ikhi ēe ni a nono ni a khi eni ushi o mh̄es̄e a na, a les̄e abi ushi o ngme? 22 Irari khi a k̄ēe ̄oli khi Aburaamu, ̄o bia eniȳe em̄ose aava, oghuo ̄o khi omi ̄okpotso oghumha, on̄okp̄ole ̄o khi omi oḡbo.† 23 Om̄o ni oghumha ̄o bia na li, eri a bia li rote ode na t̄se, ama oni egbebi ̄okpotso ̄o bia, a bia li rote ode ishob̄o.

24 Eni ingme ena nya e mh̄oli emini e migha shi, irari khi ikpotso aava ena, ilama na egbe eva e khi. Ilama-negbe oghuo o khi ona ukhomhi ute iSinai, ̄o bia eniȳe ni e ya khili ighumha. Lōli khi Ega. 25 Mena, Ega ̄o migha shi ute iSinai na ek̄e Arebia ni o

† 3:18 Li z̄e iRom 4.14

‡ 3:29 Li z̄e iRom 4.13

*

4:7 Li z̄e iRom 8.15-17

† 4:22 Li z̄e Igbae 16.15; 21.2

khili ɛoli iJerusalɛmu, irari khi eri ɔ nu imiɔli khili ighumha. ²⁶ Ama inyo awa ɔ khi ɛoli iJerusalɛmu ni o la odane, omi oḡbo ɔ khi. ²⁷ Irari khi a keḡe ɔli, ɛ li:

“Ke gheḡe, yeḡe aga
ni ɔa bia eniye,
ri oḡheḡe tseḡe leghe,
yeḡe ni oku ɔa to ghue,
irari khi ɔkpotso ni a kie,
ɔ mhɔli eniye ni e bu
doḡe ɔkpotso ni ɔ mhɔli ɔdo.”[†]

²⁸ Memena, inyoghuo-mhe, eniye ishobo a li khi ezeḡe abi Aziki ɔ li khi ɔmo ishobo. ²⁹ Abi o kpe li oni egheḡe, ni ɔmo ni a bia elemhi idieḡbe, ɔo li mu okhɔli vule shi ɔmo ni a ri ekpabo Ayemhe oyi Eshineḡba bia ɔ, igho ɔ kie li memena. ³⁰ Ama se Ebe-nopfuase ɔ ngme? ɔo, “Khu ɔkpotso oghumha ali omiɔli vu, irari khi omi ɔkpotso oghumha ɔa tigbe ya nu omi egbeḡbi ɔkpotso kemhi ugu.”^{*} ³¹ Irarigho, inyoghuo, awa aa khi eniye eyi ɔkpotso oghumha ama eniye eyi ɔkpotso ni ɔ khi omi oḡbo.

5

Irueḡe ni o la obɔ oyi iKirisiti

¹ iKirisiti ɔ she rue awa ɔ le. Irarigho, a migha gbaa shi oni irueḡe, a khi ke gbo ze ni a gbo ya nyene ri egbe e khi ighumha oyi ushi.

² A ghe i! Mhemhe iPolu, mhi gue e ye e khi, akanya ni iKirisiti ɔ gbe ɔa ke ya mhɔli elele okhoghuo na e, ini a ya sheḡe-a. ³ Mhi gbo gue e ye oḡbo ni ɔ da ze ni a sheḡe ɔli-a ne, ɔ mema ya ri ushi nya gbe akanya. ⁴ Eḡe ni a dua ni a khi eni a pfa na rote iri-ushi gbe akanya, aa ke mhɔli obɔ shi ikanya ni iKirisiti ɔ gbe, a she de okhale oyoli-a. ⁵ Ama rote irudunga awa te lolo migha a khe ipfuase ni awa ri udu nga rote elemhi Ayemhe-no-pfuase. ⁶ Irari khi elemhi iJesu iKirisiti, oshelɛ ali umha-sheḡe-a ɛa mhue eleli. Emini o mema mu egbe khi irudunga ni o mhɔli inono.

⁷ A kpe gue e kia. Oghuo ɔ mu alo nyene ni aa ke ro ɔ deba igesikia? ⁸ Oni ɔ lina mu e alo nyene, ɔa rote obɔ oyi iKirisiti oni ɔ lu e bhale. ⁹ “Oḡbo obe ɔtuoghuo ɔ doḡe ya yese eḡbo eni e bu-a. Eri ɔ li abi umiesobo oghuo, ni o ri oili e gbolo enekpole-a.”^{*} ¹⁰ Ama mhi regbenga e khi eyi Onomhue a khi. Onana o re mhe lese gboo khi emini mhi gueḡe e a ya rieḡe, khi aa ya rieḡe emini oḡboḡe ɔ gueḡe e. Oḡbo ni ɔo nase e, ɔ ya ri ukhomhi kpe ɔ, onini ɔ rie khi.

¹¹ Inyoghuo, ini ishelɛ-a mhi kiele ro tse abo lo, abi eḡbo eghuo eḡ ngme, elo a mu okhɔli vule shi mhe ɔ ke shi? Ini o khi igho

lo, ungemmhi apfida ɔa kha ke ri elemhi ke bi. ¹² Eḡbo ni e na ri ingme oshelɛ a nase e ena, mhi kha ga lie e bie wali eḡbewe-a.

Agbo na elemhi Ayemhe

¹³ Eḡe oyeḡe, inyoghuo-mhe, eri a lu e ni a la elemhi epfua. Ama a khi ze ni a ri oni epfua ona ke rieḡe emini idieḡbe olamhe oye ɔo nono. Ochoghɔ a ri inono ke ga egbe e. ¹⁴ Irari khi emini a ro ze ushi nya ukhomhi khi, “Nono onuzava oye abi u li nono egbie.”[†] ¹⁵ Ini a mu okhɔli vule e shi egbe e ɔ, ni a ro ɔo khu egbe e, a mhue eḡbhe ini a khi a ya pfuse egbe e-a.

¹⁶ Emini mhia ngme khi, a ke kia okiali elemhi Ayemhe, egheḡe agho aa ya rieḡe oghuemhe oyi idieḡbe olamhe. ¹⁷ Irari khi idieḡbe, obe Ayemhe o khi, ali khi emini Ayemhe ɔ nono, eri e zu oghuemhe idieḡbe olamhe ode. Weḡe ava-ava obe e khi shi egbe ɔ, loli o ze khi u waa doḡe a rieḡe emini u wa nono ni u rieḡe. ¹⁸ Ama ini Ayemhe ɔ re e kia, waa tigbe ya rieḡe oghumha oyi ushi.

¹⁹ Emini ikanya idieḡbe olamhe eḡ gbe na; Itsebo, ikanya ichimhi na itsebo ali angeli efiala, ²⁰ ikhumhi igaga, ali oḡbo ipfipfi, ibiselemhi, umha lama a na egbe, ofuma ikpekpe, ofu imhɔli, ikanya ukphe, elemhi ibibi, ikemhi egbe, ²¹ Idegbe-okonyo, idonyo doḡe, iye-ukue ni a la li itsebo, ali emhi else eghoghɔ. Mhi tse agua ye e, abi mhi kpe li tse ɔli ye e, khi eḡbo ni e da a ngeli angeli eghoghɔ ne khi ɛa ya mhɔli okemhi shi Eghiele oyi Eshineḡba.

²² Emini Ayemhe ɔ ro ɔ lasele khi; Inono, oḡheḡe, opfomhe, irabomudu, isomhelemhi, onete, ize-ri-egbeda, ²³ Ipfomhe, igue-regbekia. Ushi ɔa ya mu oḡbo shi ɔ ini ɔ rieḡe enana nya. ²⁴ Eni e khi eyi iJesu iKirisiti e she rote idieḡbe olamhe oyeḡe ali oghuemhe eyewe nya ma apfida. ²⁵ Aborokhia khi Ayemhe ɔ ri awa a kia eḡho, awa ke deba eḡe-awɛ eyoli. ²⁶ Awa khi ke mu eḡbawa eloe doḡe ode, yeḡe elemhi ke bi egbe, ni o ri awa a ke kpe ofuma deba egbe.

6

A ke rieḡe onete na eḡbo nya

¹ Inyoghuo-mhe, a kha bhale ya e khi a mu oḡbokhoghuo shi olamhe, eḡe ni a la elemhi ayemhe, a kuegbe-a sheshe oli shi ode fie. Ama a ke to egbe e kpe, ini a khi li de filo imufe. ² A kpaghie egbe e itsua, ini a li igho, a ya rieḡe oghuemhe oyi iKirisiti. ³ Ini oḡbo ɔ dabi khi loli mu eloe, ni a ro bhale ya e khi ɔa khi emhikhoghuo, eḡboli ɔo di. ⁴ Oḡbogbo ɔ ke mu angeli eyoli fe ni ɔ bino ini e ti. Oni egheḡe, ɔ tigbe me asha a titi eḡboli. ɔ khi ri

† 4:27 Li ze Aza 54.1 § 4:29 Li ze Igbae 21.9 * 4:30 Li ze Igbae 21.10 * 5:9 Li ze 1 iKori 5.6 † 5:14 Li ze iLev 19.18 † 5:17 Li ze iRom 7.15-23

egb̄oli kh̄okh̄o ɔgb̄oɛse. ⁵ ɔgb̄oɔgb̄o ɔ tsua itsua eyoli.

⁶ A ke ri eminete nya somhi ɔgb̄o ni ɔɔ s̄es̄e ɛ emini Eshin̄egba ɔ ngme.

⁷ Khi di egbe ɛ. ɔgb̄okh̄ogh̄uo ɔa doɓe ya ghagha Eshin̄egba. Emini ɔgb̄o ɔ r̄o k̄o, l̄oli ɔ ya khīes̄e. ⁸ Ini ɔgb̄o ɔ deba ɔghūem̄h̄e oyi idiege olam̄h̄e oyoli r̄o k̄o ɔ khīes̄e epfua. Oni ɔ r̄o k̄o r̄o ri egbe mu Ayem̄h̄e, ɔ ya khīes̄e agb̄o na agb̄oagb̄o. ⁹ A khi z̄e ni onete irīel̄e o khuese awa, irari khi o kha ramhi oni ɛgh̄egh̄e, awa ya khīes̄e, ini ɔa da l̄os̄e awa. ¹⁰ Irarigh̄o, abi awa da mh̄oli oni ɛgh̄egh̄e kpa, awa ke rīel̄e onete deba ɔgb̄okpa, tee-tee, ena ɔmhūe-apf̄e irudunga.

Itse-agua ni o kpukhokho

¹¹ A bino ikpamhi alo ebe enīemhi ni mhi ri ob̄o oyem̄h̄e k̄ek̄e ghi ɛ. ¹² Egb̄o ni ɛɛ rīel̄e abam̄em̄h̄e, ɛ dua ni e ri itoto ti ɛ shi ish̄el̄e-a, emini o z̄e ni e r̄o ɔ li igh̄o khi, ɛa nono ni a mu okh̄oli vule shi w̄e ɔ shi os̄es̄e oyi apfida oyi iKirisiti. ¹³ Egbegbi eni e sh̄el̄e-a, ɛa ri ushi ɛ gbe akanya, ama ɛ nono ni a sh̄el̄e ɛ-a, ni e ba m̄e asha ke neta ɔm̄os̄e khi e r̄e ɛ sh̄e sh̄el̄e-a. ¹⁴ Ama mhi aa tigbe ri emh̄ikh̄ogh̄uo ya neta ɔm̄os̄e, ini ɔa li khi ingme oyi apfida oyi iJesu iKirisiti On̄omhūe ɔyawa. Itob̄o oni apfida ona, mhi r̄o ghu pfa ɔghūem̄h̄e agb̄o, ɔghūem̄h̄e agb̄o o ghu pfa agb̄o oyem̄h̄e. ¹⁵ Ish̄el̄e-a ali umha sh̄el̄e-a ɔa mh̄oli abi o ngme, emini o mu egbe khi, ni a r̄o rīel̄e ɔgb̄o bia elemhi iKirisiti. ¹⁶ Opf̄om̄h̄e ali ilelemhi e ka nu eni e deba os̄es̄e onana la elemhi agb̄o oyew̄e, li shi ɛgb̄o iZir̄eni eyi Eshin̄egba.

¹⁷ ɔzukhomhi emh̄ikpa khi, ɔgb̄okh̄ogh̄uo ɔ khi ke nas̄e m̄h̄e, irari khi mhi mh̄oli ɛm̄eli oyi iJesu shi egbe oyem̄h̄e.

¹⁸ Inȳogh̄uo-m̄h̄e, okhale oyi iJesu iKirisiti On̄omhūe ɔyawa, ɔ ka nu ayem̄h̄e oȳe ɛ nya la. Ats̄e.

Ebe ni iPòlu o kẹkẹ ghi egbo Efisha Eni e miesuo

IPòlu o tse eni e mie ijesu suo ne la Efesosi

¹ Mhẹmhe iPòlu, aghiusomhi na kẹkẹ oyi ijesu iKirisiti ni Eshinegba o zẹ mhi khi.*

Egbo eyi Eshinegba ni e la eke Efesosi, eni e regbenga ijesu iKirisiti mhi kẹkẹ ebe ona a ghi. ² Mhi lema Eshinegba ita awa ali ijesu iKirisiti Onomhue, e ka mhuẹ isomhelemhi na e, e gbo ri opfomhe na e.

Eshinegba o she te obọ oyi iKirisiti riẹle eminete na awa

³ Awa kueghie Eshinegba. Lọli o khi Eshinegba ali ita ijesu iKirisiti Onomhue oyi awa. Lọli o ri ikhivose ni o te iloghie bhale na awa, ikhivose oni o kpaghie ayemhe oyi awa obọ. Ikugbe ni o ku awa ali iKirisiti gbe o ro riẹle ona. ⁴ Neni Eshinegba o ma agbo, o she kpe ze awa eni e khi egbo eyoli, rote obọ oyi ijesu iKirisiti, ini awa khi eni e pfuase ni e mhuẹ umha-guekia shi odalo oyi Eshinegba. Itobo khi o nono ingme oyawa o ro ligho riẹle oli. ⁵ Neni Eshinegba o ma agbo, o she te eke gba li khi loli ya ri awa mele imi oli-a, itobo emini ijesu iKirisiti o riẹle, ni o de shi o abi o ghole Eshinegba. ⁶ Eri o lina riẹle oli ini awa kueghie oli shi okhale oniemi ni o mhuẹ na awa, itobo emini omi oli otuoghuo kpe ni o nono ingme oyoli, o riẹle.

⁷ Obọ oyi iKirisiti awa te mhọli ipfasheke, itobo oia eyoli ni o ku shi eke abi o ro ghu-a na awa. Ona a te ri olamhe topfa awa. Itobo epfue oyi okhale oyi Eshinegba ni o gbeku o, o ro riẹle ona.† ⁸ Oni okhale ona o tutu ku awa, rote ileisingme ali egbhe o te riẹle oli. ⁹ Eshinegba o kueghie osheli emini o gba shi eke-a khasẹ awa, ikhi emini o rote obọ oyi ijesu iKirisiti ro tse, abi o ghole oli. ¹⁰ Emini Eshinegba o gba khi loli ya pfuse riẹle khi, ini o ramhi oni eghẹghe te, o ya ku emhi na agbo ali ena iloghie gbe khi oghuo, o ya ri iKirisiti le oghie wewe nya. ¹¹ Itobo khi Eshinegba o ku anye ali iKirisiti gbe, anye she mie ugu obọ oyi Eshinegba. Irari khi o she kpe te eke gba li khi loli ligho ya riẹle oli, o ro ligho riẹle oli. O ri emhikpa tse shi abi o ghole oli shi. ¹² Ishegho ni anye ifu ni e khi egbo eni odode ni e kpe regbenga iKirisiti, e kueghie Eshinegba shi ufumhi oyoli. ¹³ Eri a li ku e ma iKirisiti abi a ro suo oni ungemhi igesikia, oni o khi usomhi onete oyi Eshinegba, abi o mie e pfuese. Abi a ro mie iKirisiti suo, Eshinegba o ro shi oḽeḽe shi e

egbe. Ayemhe-no-pfuase ni o kie kpe ro nga na awa o khi oni oḽeḽe. ¹⁴ Itobo Ayemhe-no-pfuase ni Eshinegba o kpe ro na awa, awa ro mhọli o shi udu khi Eshinegba o ya ri emini o ro nga na egbo eyoli gbo na awa. Eghẹghe ni Eshinegba o ro pfa awa egbo eyoli shi eke nya, awa ro mhọli eni emhi ena. Ona o ya ri egbo eyoli kueghie oli shi ufumhi oyoli.

IPòlu o lema na eni e mie ijesu suo ni e la Efesosi

¹⁵ Itobo emhi ena nya ni Eshinegba o riẹle, ali abi mhi te suo abi a mie ijesu iKirisiti Onomhue suo ni a gbo mhọli inono shi egbo eyi Eshinegba nya o, ¹⁶ mhia tigbe yemhe ikphemi-a, ni mhi ri itobo oye e kpemhi na Eshinegba, ini mhi da lema na e. ¹⁷ Eri mhia lema Eshinegba oyi ijesu iKirisiti Onomhue oyawa, oni o khi ita awa ni o mhọli ufumhi oniemi, o re e mhọli ayemhe ileisingme. O gbo ri egbe o khasẹ e ni a lolo lese oli egbegbo. ¹⁸ Mhi gbo lema Eshinegba o kueghie e udu-a ini a lese oni igesikia oyoli, ini a gbo lese irudushi ni a regbenga, ni Eshinegba o lu e shi. Ni a gbo me epfue oyi ugu oniemi oyoli ni eni e mie oli suo e mhọli. ¹⁹ Mhi gbo lema li o ze ni a lese ekpabo ni e fune eyoli, ni e mhuẹ irokhokho, ni a ro na awa eni e miesuo. ²⁰ Eni ekpabo ena o ro gbe akanya abi o ro guise iKirisiti eghuli le abi o ro ghua. Wewe o ro ri iKirisiti shito obọ ita oyoli obini iloghie.‡ ²¹ Oobọ ijesu iKirisiti o la mhese na ekpabo, ali itoto ali igeni, ghe enete ghe eni e ti, ghe eni a me agbo ona ne, ghe ena agbo ni aa me ne. ²² Emhi nya Eshinegba o ro shi ufueghe oyoli ni o mhese shi. Lọli o ze ijesu ozukhomhi emhi nya ni o pfmhe igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo eyoli egbe. ²³ Egbo ni e mie ijesu suo e khi idiegbe oyi ijesu, ijesu o khi ukhomhi. Ekpabo ali agbo oyi ijesu iKirisiti o vose agbo eyi eni e mie oli suo. Ufumhi oyoli o gase agbo ali emhikpa odekhode nya.§

2

Okhale oyi Eshinegba o ro mie awa pfuese

¹ Eghẹghe ni o dose ni a ro kpe la agbo olamhe, a la agbo umha-suoseso, a khi egbo eni e ghu shi olamhe ni e mhọli Ayemhe oyi Eshinegba. ² Eghẹghe agho ingeli agbo a ngeli, a ri ungemhi oyi okpaghie oni o khi oghie ayemhe alo ebili i gbe akanya. Oni ayemhe ona o kiele la agbo oyi egbo ni e ya suo eso na Eshinegba a gbe akanya. ³ Igho awa nya awa kpe li ngeli. Awa ri oghuemhe egbe, ali usamhi ebe ni udu oyi awa o gueye awa a riẹle emhikpa. Abi egboese na agbo ni e ya suo eso na Eshinegba e li ya pfua, awa kha li pfua. ⁴ Ama Eshinegba o nono ingme oyi awa gba, igho ilelemhi oyoli oo gbẹdi.

* 1:1 Li ze Ika 18.19-21; 19.1 † 1:7 Li ze iKolo 1.14 ‡ 1:20 Li ze Iwolo 110.1 § 1:23 Li ze Iwolo 8.6; iKolo 1.18

⁵ Lõli o zë ni o rō rōte obō oyi iJesu iKirisiti ni o guise le ri agbō ayemhē onogbō na awa, aboriēkhia khi eni umha-guēkia o kēsē-a awa khi. Okhale oyi Eshinēgba a rō mie e pfuese.*

⁶ Eri o ri agbō onogbō oyi iKirisiti na awa, o ri awa nu iKirisiti shito obini iloghie, nu o li e mhese, itobō emini iKirisiti o riēle na awa. ⁷ Rōte iJesu iKirisiti Eshinēgba o te ri okhale ni o mhōli na awa khase, ogbenako ni egbō e me ashini okhale oyoli o fu ramhi, ni o mhōli irokhokho. ⁸ Okhale oyi Eshinēgba a rō mie e pfuese abi u rō miesuo, o a khi ingeli enete ni u ngeli e mie e pfuese. Afueafue o mie e pfuese. ⁹ Eshinēgba o a ri itobō ingeli enete ni u ngeli mie e pfuese, ini ogbōkhoghūo o khi vuse ike. ¹⁰ Eshinēgba o ma awa. Ikanya enete o ma awa awa ke gbe abi awa ali iJesu iKirisiti awa rō da ke khi ogūho egho.

Eshinēgba o she te iKirisiti ku egbō iJū ali egbō iJeta gbe

¹¹ A yelee egbō enabi a khi elee, khi aa khi iJū. Egbō iJū e ma kpē ri ukpēloe gbe e, itobō khi aa shele a, ali itobō khi aa khi egbō iJū. Ama ee lu egbe wē eni e khi egbegbi egbō, itobō khi a shele wē-a. Oshelē ni o khi akanya ni egbō e ri abō gbe idiegbe. ¹² Yelee khi eghēghē agho khi aa kpē ku ma iJesu iKirisiti o, a khi opfese shi ishiobō ni Eshinēgba o rō nga na egbō iZirēni. A khi eni e a mhōli iregbenga ni e a mhōli Eshinēgba shi elemhi agbō. ¹³ Ama, memena, eē ni a kpē nuata shi Eshinēgba o, o ri oia eyi iKirisiti ti e mama egbe.

¹⁴ IJesu iKirisiti o ri egbō iJeta ali egbō iJū riēle. O rue egbe ibiselemhi ni o kpē la wē iteva ode-a, o rēwē mele egbō eghuo-a. ¹⁵ Eghuli ni o ghu o rō shishi ishi ni e la wē iteva-a, Ini o me asha ri egbō iJū ali egbō iJeta khi egbō enegbō eghuo. Ona o rō rēwē riēle ini e khi ke biselemhi egbe.[†] ¹⁶ Eghuli ni o ghu-a shi oora apfida o rō ku egbō ena gbe, o gbo rēwē ali Eshinēgba riēle. Agho ibiselemhi egbewe o pfo shi.[‡] ¹⁷ Usomhi onete oyi Eshinēgba oyi opfomhē, iJesu o bhale ya tse abō gweye egbō iJeta ni e nuata shi Eshinēgba o, ali egbō iJū ni e timama Eshinēgba. § ¹⁸ Obō oyi iJesu iKirisiti awa te mhōli Ayemhē ogūho ni o zē khi awa ga rō dobe a le deba Eshinēgba.

¹⁹ Itobō igbo eē egbō iJeta, aa ke khi epfese, ama a she ku ma egbō eyi Eshinēgba. Ena omhūe-apfē ogūho e ke ga khi. ²⁰ Oni idiegbe owa a li khi. Ighiusomhi na kē ni iKirisiti o ze ali emekeguele eyi Eshinēgba e khi igbaekele oyi oni owa. IJesu iKirisiti o mu oni owa mhue. ²¹ IKirisiti o zē ni eche ni a rō ma oni owa nya e rō toma, ni oni owa o rō mele owa oniemhi a. O rō li khi oni o pfuase na

Onomhūe. ²² Itobō khi a ku ma iJesu o, o rō rē e ma eni e mie oli suo. U ya mele owa ni Ayemhē oyi Eshinēgba o ya ke la-a.

3

Eshinēgba o ghi iPolu ghi egbō iJeta

¹ Itobō ona, mhēmhē iPolu mhi rō lema na e. Mhēmhē ni a ri itobō khi mhia gbe akanya na iJesu iKirisiti mu shi owa igumha. Akanya abi mhi liē tse abō usomhi onete oyi Eshinēgba ye e egbō iJeta. ² O limhē eloe khi eē egbō iJeta, khi a she kpē suo khi Eshinēgba o ghie mhē ghi e mhi bhale ya tse abō ye e. Itobō okhale oyoli o rō ghie mhē usomhi ona, ni mhi kpaghie e obō. ³ Oni usomhi khi, ugbamhi ni Eshinēgba o gba ni o khi oyi osheli, ni o khueghie-a khase mhē. Mhi kpē khueghie ukuko li-a khase e elemhi ebe ni mhi kpē kēkē ghi e. ⁴ Ini a zē ebe onana, a ya me emini mhi lešē osheli oniemhi ni o khi osheli na iJesu iKirisiti, ni Eshinēgba o gba. ⁵ Eshinēgba o a kpē khueghie osheli emini o ya riēle ni o gba shi ekē khase egbō na agbō ena elee. Ama o she rōte elemhi Ayemhē-nō-pfuasē khueghie oli-a khase ighūsomhi na kē ali emekeguele eyi Eshinēgba. ⁶ Emini Eshinēgba o gba khi, a ya rōte itsabō usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ri egbō iJeta ni e miesuo nu egbō iZirēni ni e miesuo le ugu ogūho, abi egbō ni e khi idiegbe ogūho. Eghēghē agho ni a bhale ya e khi eē ni aa khi egbō iJū, a nu egbō iJū mhue obō shi emini Eshinēgba o rōte iJesu iKirisiti rō nga na iJū.*

⁷ Eshinēgba o ri akanya ni mhi rō o tse abō usomhi onete oyoli na mhē. Itobō okhale oyoli o rō ri oni akanya na mhē. O ri ekpabō eyoli rē mhē e gbe oni akanya. ⁸ Ini Eshinēgba o pfi ukpēloe bino uwali ogbō ni mhi kpē khi elee lo, o a kha zē mhē, mhi ke tse abō usomhi onete oyoli. Ama itobō okhale oyoli o rō ri akanya ona na mhē mhi ka tse abō usomhi onete oyi upfuemhi ni o la iKirisiti ye e egbō iJeta. Upfuemhi ni ogbō o a dobe lešē udi oli e pfo. ⁹ O gbo zē mhē mhi ka khueghie-a khase agbō kpa abi o li ri oni osheli ni o gba nya ya tse. Eshinēgba ni o ma emhi nya o kpē rō te igbaekele ri osheli ona sheli agbō nya. ¹⁰ Eri Eshinēgba o nono ni lo li rōte igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ri ilēsingme ode ebubu eyelūe khase igeni ali ekpabō na idane. ¹¹ Ina Eshinēgba o te ekē gba li neni o ma agbō. Rō te iJesu iKirisiti Onomhūe oyi awa o te rōli tse. ¹² Itobō khi awa mie iJesu suo, ali khi awa gbo ku gbe oli o, awa rō a mhue igbedu rō a lo deba Eshinēgba. ¹³ Itobō igbo, a khi zē ni ege pfo e-a ini a suo abi mhi liē me osue shi itobō khi mhia tse abō usomhi onete oyi Eshinēgba

* 2:5 Li zē iKolo 2.13 † 2:15 Li zē iKolo 2.14 ‡ 2:16 Li zē iKolo 1.20 § 2:17 Li zē Aza 57.19 * 3:6 Li zē iKolo 1.26-27

ye ę. Ochoghó, a ze ni osue ni mhia me o ri ufumhi oyi Eřshineęba ghi ę.

¹⁴ Lóli o ze ni mhi ro wugha odalo oyi Eřshineęba ni o khi ita awa a so iromhi na ę. ¹⁵ Ro te ayi ęli unuekpe nya ni e la agbo ali iloghie e te le eva. ¹⁶ Eřshineęba o mhóli ikhivose eniemhi ni o ro o na eębo eyóli, itobo igho mhi ro lema li, o ri Ayemhe oyóli ri udu oye ę toto a, ¹⁷ ini iKirisiti o lo ę udu shito kpe abi a mie ęli suo. Mhi gbo lema Eřshineęba o re ę migha abi oora ni o pfi imhili lo eke egbegbo, ni a nono ingme oyi Eřshineęba ali ingme egbe ę, ini a khi de. ¹⁸ Mhi gbo lema Eřshineęba o ze ni ę ęli eębo eyi Eřshineęba nya a dobe lese abi inono oyi Eřshineęba o gba ramhi. ¹⁹ Eřshineęba o ze ni a lese inono ni iKirisiti o nono awa, inono ni o ghó fu dose ode ni o mhóli ukpese, eęheęhe agho ni ingeli eyi ę, e li abi eyi Eřshineęba.

²⁰ A kphemhi na Eřshineęba ni o mhóli ekpabo ro riele emhi eniemhi, eni e fu dose emini awa mhila li, ali emini awa da dobe sa. Ekpabo eyóli eni e la awa ayemhe ę gbe akanya, o deba a riele eni emhi na awa. ²¹ A ze ni awa eębo eyóli ni awa ali iJesu iKirisiti e khi oghuo, e kueęhie Eřshineęba, o gbe na ako ali agboagbo, ya ramhi ukpese. Atse.

4

Ikugbe onayi eni e miesuo

¹ Mhemhe ni mhi ri itobo khi mhia ga Onomhue la owa ighumha, mhi lema ę, a ke ngeli ingeli enete, enabi Eřshineęba o o a ke ngeli eęheęhe ni o ro lu ę. ² Emini a riele nya, a ke ti egbe ę tiemhi eke, a ri ofie ali ikuegbe-a nu egbe ke ngeli. A ri inono ni a nono egbe ri ipfomhe-udu ke ngeli.* ³ A rosheka mu ikugbe ni Ayemhe-no-pfuase o ku awa gbe mhue ali elemhi opfomhe ni o genó awa kugbe. ⁴ Idiegbe oghuo awa khi, Ayemhe-no-pfuase oghuo o la awa egbe, Igho awa gbo li ri eloe shi eke ę khe iregbenga oghuo oyi imiepfuese ni Eřshineęba o ro nga na awa abi o ro lu awa. ⁵ Onomhue oghuo ni o khi iKirisiti, ali irudunga oghuo, ali ibatizi oghuo, awa mhóli. ⁶ Eřshineęba ni o khi itawa nya, awa ga, lóli o mhesa a na awa nya, lóli o ri awa a gbe akanya oyóli, lóli o gbo la agbo oyawa nya.

⁷ Ama iKirisiti o kemhi afu ododa ke a na oęboębo ni o ro ke gbe akanya oyóli. Lólighuo o mhesa abi o li kemhi we. ⁸ Ona o ze ni ungmehi oyi Eřshineęba o ro o. "Abi o ro khóli ebe ęli pfuse-a nya, o nga obini o yagha ne nya, o ri ebe ęli ni o mu o le la orolo, ee deba li ukhu-khokho abi eni a mu okhóli. O tigbe kemhi isomhopfa enete na egbo."[†] ⁹ Emini a ri ungmehi oyi Eřshineęba ona ngme, ni o, "O nga obini o yagha," lóli khi,

eri iKirisiti o kpe tiemhie agbo ona, neni o nga idane obini o yagha. ¹⁰ IJesu iKirisiti oni o tiemhie agbo ona, o gbo nga obini idane iloghie ni o yagha ne nya, ini o ze emhikpa ukhomhi ni e guę ga ti. ¹¹ iKirisiti o kemhi afu na ke na oęboębo. O ze egme ighiu-somhi na keę eyóli, o ze eghuo emeęguele eyi Eřshineęba, O ze eghuo eni e kia tse abo ungmehi oyi Eřshineęba, o ze eghuo eni eri ukpelo e khu eębo eyi Eřshineęba ali eni e seşe we. ¹² Eri o lina kemhi afu na we ni e rewe ke gbe ikanya eyóli, ini eni e khi idiegbe oyóli e ke fu sho, isheęho ni idiegbe oyi iKirisiti o totoa elemhi ugamhi oyóli. ¹³ Ina a li ya ke me ęli, ramhi eęheęhe ni awa nya awa ro kugbe ę khi oghuo (abi awa mie Eřshineęba suo, ni awa gbo lese omi ęli), ya ramhi ni awa ro fu shi imiesuo mele eni e womhelo shi imiesuo, ramhi ni awa ro ya womhelo nya abi iKirisiti. ¹⁴ Eęheęhe agho awa aa ke ęa li abi eniye, ini eębo eni ę di eębo e khi dobe di awa ya mie emini ęa khi egbegbingme suo. Awa aa ke ya li abi oko-okę oniemhi ni akpekpele oniemhi o tsua gasę ukhomhi oke oniemhi, ¹⁵ ni awa ri ochoghó ke ngme igesikia elemhi inono, ni awa womhelo shi emhikpa, ni awa li abi iKirisiti Onomhue, oni o li abi ukhomhi, awa li abi idiegbe oyóli. ¹⁶ iKirisiti o ku eębo eyóli nya gbe abi idiegbe oębo o tono elamhi manó khi oghuo, ni uguabo oęboębo o lie gbe akanya oyóli. Eęheęhe agho oni idiegbe nya o fu, o totoa, o womhelo shi o, eębo e mhóli inono na egbe.‡

Awa mu ingeli eyi awa pfi

¹⁷ Itobo ona, mhi lo ye ę ude, itobo eva oyi Onomhue, a khi gbo ngeli abi eębo ni ęa lese Eřshineęba, ni usamhi ni ę ęa mu ame. ¹⁸ Eębo eęhogho ęa ya dobe lese udi emhi eyi Eřshineęba gboo. ęa mhue obo shi agbo onogbo oyi Eřshineęba, itobo umha lese Eřshineęba oyewe, igbe udu oyewe o tsua ghi we. ¹⁹ Egbe ęa ke lili we ini ę riele ingme ebe. E she ri egbe we na ikanya ebe eni e ghole we de. Ingeli khi ingeli eyi itsebo ę ę ngeli. Ingeli eęhogho ę ghole we eęheęhe kpa e ke ngeli.

²⁰ Ama, o khi ina a seşe ę a li ke ngeli abi a ro lese mie iKirisiti suo. ²¹ Mhi lese khi a she suo ingme oyóli, a gbo seşe ę igesikia ni o la ingme oyóli. ²² Emini a seşe ę khi, a khi ke ngeli eni ingeli ni a kpe ngeli, ni oghuemhe egbe ni ęa ti egbo e re ę ngeli, ni e yese ę agbo-a.‡ ²³ A ze ni Eřshineęba o mu isamhi ali ingeli eyi ę pfi ya khi enegbo. ²⁴ Eřshineęba o she ri ingeli enegbo enabi eyóli na ę. Itobo igho a ke ngeli abi Eřshineęba, elemhi ingeli enete ali ipfuase.*

* 4:2 Li ze iKolo 3.12-13 † 4:8 Li ze iwolo 68.18 ‡ 4:16 Li ze iKolo 2.19 § 4:22 Li ze iKolo 3.9 * 4:24 Li ze Igbae 1.26; iKolo 3.10 † 4:25 Li ze iZaka 8.16

²⁵ Irarigho, a khi ke gbo lo eghbholi, ama a ke gue igesikia ye egbe, itobò khi eri awa li abi iguabo ododa eyi idiegbe oghuo.[†] ²⁶ Ini u me elemhi ibibi, khi lamhe, khi ze obili o bi ya e elemhi-ibibi oye shi e elemhi.[‡] ²⁷ Khi ri egheghe na okphaghi ni o mu e fe. ²⁸ Oni o kpe e do ughiatò o khi ke gbo do, ama o ri abo eyoli ke gbe akanya ni o te me e ke le, ni o gbo te me e ke kemhi na eni eamhòli.

²⁹ A khi ke ngme ingmemhi ichimhi unu, ama a ke ngme ungmemhi onete ni e ri egbe e mu ogbo ni e ri ogbo e fu shi imiesuo. Zobe ni ungmemhi oyi e o gu e ke de shi egheghe ni a kha ro ngme oli, ni o mhòli ikpaghiobo na eni e suo li. ³⁰ A khi ri egbe pfo Ayemhe-no-pfuase oyi Eshinegba-a. Itobò khi Ayemhe-no-pfuase khi ojele ni Eshinegba o shi shi e egbe, ni o re lese oli shi udu gboo khi ogbele oo bhale ni o ya pfa e olamhe eye e shi eke. ³¹ Zobe ni, iyese-a, ofu, elemhi ibibi, okhòli, ali iyese egbe eva, ghe imuegbe obe kpa, ali ikanya ebe nya, e lase e udu le. ³² A ke mhòli ilelemhi na egbe e. A ro ke topfa egbe abi Eshinegba o ri itobò iKirisiti ro topfa e.[§]

5

Angeli oyi oni o miesuo

¹ Irarigho, a roshèka ke khonya Eshinegba abi a ro da khi imi oli ni o nono eghogho egho. ² A la agbo inono, ezeze abi iKirisiti o nono awa ni o ro ghu-a na awa abi iluasobo ni e kphela ni e ghòle Eshinegba.*

³ Abi a ro khi egbo eni e pfuase egho, a khi ri ele emini o gbe akanya nabi itsebo, ukeli emini oo pfi omama. A khi khi ena-emhi-ituegbe. Emhi enana eamhòli emini a suo khi a me iteva oye e egbo eyi Eshinegba ni e khi eni e pfuase. ⁴ A khi gbo ngme ingmemhi omama ali ungmemhi oyege unu, we khi eri a gbudu li iweghi e ali iba izeze ni e we-a. Ochogho, a ke kueghie Eshinegba. ⁵ A lese khi, ghe egbo ena itsebo, ali ona ingeli omama, ali ona emhi ituegbe, khi eamhòli okemhi shi iloghie oyi iKirisiti ali oyi Eshinegba. Eri ona emhi-ituegbe o li abi oni oo ga ikhumhi.

⁶ A khi ze ni ogbokhoghuo o ri ingmemhi afue di e, itobò khi egbo eni e ngeli ingeli olamhe eghogho, Eshinegba o ya na we ali egbo ni eamhòli suo esò na li osue. ⁷ Irarigho, khi ku ma egbo eni e ngeli ingeli olamhe eghogho o. ⁸ Elele a kpe la alo ebili, ama memena elemhi akpa a ke la, itobò khi, a ku ma Onomhue o. Irarigho, a ke ngeli abi eni e la elemhi akpa. ⁹ Itobò khi onete ali ipfuase, ghe igesikia e khi umomhi ni akpa o ro lasele. ¹⁰ Roshèka ni u wena emini e ti Onomhue eloe, ni u ke ri ele we. ¹¹ Khi ke nu egho na alo ebili gbe ikanya afue na alo ebili,

ni eamhòli elele. Ri ochogho ke kueghie osheli oyege-a. ¹² Emhi omama oo khi, ini a ta unu emini egbo ena alo ebili e ri ele elemhi osheli. ¹³ Ama, ini akpa o kueghie ikanya eghogho-a gbo o, egbo e ya lese emini e khi, ¹⁴ itobò khi akpa oo kueghie emhi nya-a, ni a ke me gbo o. Loli Ebe-no-pfuase o ro, "A guale eni e lese a, a khi li abi oni o ghua, ni akpa oyi iKirisiti o la e egbe ke ge."

¹⁵ Itobò ighe lese abi u ke li ya ke ngeli. Khi ke ngeli abi oyege, ama ke ngeli abi olesingme. ¹⁶ Ini u da mhòli egheghe ro ya ri ele onete ne, nyanya ri ele oli, itobò khi agbo ingme-obe awa ke la.[†] ¹⁷ Itobò ighe a khi khi eyeghe, ama a ze ni a lese emini e ghòle Onomhue ni a ke ri ele. ¹⁸ Khi da onyo pfueche egbe-a, ochogho ze ni Ayemhe-no-pfuase o ke vo agbo oye. ¹⁹ A ke to iwolo ena irudunga khasè egbe, ke to uwolo eni e te e udu lase ke kueghie Onomhue. ²⁰ Eghèghe kpa, ke kueghie Eshinegba ita awa shi emhikpa, itobò iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa.[‡]

Ingeli oyi emose ali ikpotso ni e la ughue

²¹ A ri egbe tiemhie na egbe e pfo nya itobò khi u mu ekpe na iKirisiti. ²² Ee ikpotso ni a la ughue, a ri egbe e tiemhie na odo e, abi u li ri egbe e tiemhie na Onomhue.[§] ²³ Itobò khi omose o khi ukhomhi oyi okpotso oni o ro shi ughue, ezeze abi iKirisiti o khi ukhomhi oyi igba oyi egbo eni e mie oli suo. Eni e mie oli suo e khi idiegbe oyoli ni o mie pfuese. ²⁴ Itobò ighe okpotso ogbogbo ni o mhuè odo, o nyese ukhomhi na odo li pfo, elemhi emhi nya, abi igba oyi eni e mie iKirisiti suo e li ri egbe we na li.

²⁵ Ee emose eni e ri ikpotso shi, a mhòli inono ni o te eke elemhi udu lasele shi ighue e o, ezeze abi iKirisiti o nono igba oyi eni e mie oli suo, ni o ze khi o ghu-a na we.* ²⁶ O ri itoto oyi ungmemhi oyi Eshinegba ri eni e miesuo khi eni e pfuase, o ri amè khuese we-a ni e dala. ²⁷ Eri o ri ele ona na igba oyi eni e mie oli suo, ni o ro ri ewe somhi otse, ni e ze oli ro migha odalo oyoli, ni e khi egbo ni uchimhi oamhòli eamhòli emhi olese ni oamhòli, ama ni e khi eni e pfuase ni eamhòli umha-guekia. ²⁸ Ina, ee emose e li nono ingme oyi ughue we abi e nono ingme oyi idiegbe oyege. Oni o nono ingme oyi ughue oli ingme egbe oli o nono. ²⁹ Ini a mema bino o bie, a ya me khi ogbokhoghuo oamhòli biselemhi egbe oli, ama eri o ri emhi na egbe oli e le, o ri ukpeloe e khu egbe oli, ezeze abi iKirisiti o li ri ukpeloe e khu igba oyi eni e mie oli suo oyoli. ³⁰ Uguabo idiegbe oyi iKirisiti awa khi. ³¹ "Onana o ze ni omose

‡ 4:26 Li ze Iwolo 4.4 § 4:32 Li ze iKolo 3.13 * 5:2 Li ze Okiali 29.18; Iwolo 40.6 † 5:16 Li ze iKolo 4.5 ‡ 5:20 Li ze iKolo 3.16-17 § 5:22 Li ze iKolo 3.18; 1 i Pit 3.1 * 5:25 Li ze iKolo 3.19; 1 i Pit 3.7

o rọ ri ita li ali inyo li e shi eke, o ya toma ughue ọli o, eghẹghẹ agho wewe aava e mele ogbo ogghuo a.”† 32 Ukpokpomhi osheli na ni mhi gue e le, ni o la iteva iKirisiti ali igba oyi eni e mie ọli suo. 33 Ama, ni mhi ro gbe ọli ukhomhi, omose ogbogbo o lolo nono ingme oyi ughue ọli abi o li nono ingme egbe ọli, yeye ọkpotso ni u la ughue, lolo mu ekpe ke na odo e.

6

IPolu o ye eniye ali eni e bia we ude

1 Eniye, a ri ungmehi oyi eni e bia e ke gbe akanya, itobo khi ọli o ti ni eni e mie Onomhwe suo e ke riyele.* 2 “Mu ekpe na ita e ali inye e.” Ona o khi ushi oni odode ni Eshinegba o shi ni o ri ishiobo ma. 3 “Ini u mu ekpe na eni e bia e, agbo oye o ya ke je odalo egbegbo, u ya gbo li agbo tese agbo ona.”† 4 Ee ita eniye, a khi riyele emini o ri elemhi e ke bi imie, a ri ochogho ke ri ukpelo ke khu we, a ke sese we ode oni o ghole Onomhwe.‡

IPolu o ye ighumha ali eni e mhọli we ude

5 Ee ighumha, a ri ungmehi oyi oni o mhọli e ni o la agbo ona ke gbe akanya. A rote ekelele udu ke mu ekpe na we. A ri ukpelo oni o fu ke bino we abi a kha li ri ungmehi oyi iKirisiti gbe akanya. 6 A ke ri ingme oyi ewe gbe akanya eghẹghẹ kpa, ọa khi ini e bino e tse a ro ri ingme oyewe ke gbe akanya ini e ba ke kueghie e. Ama a ke li abi ighumha eyi iKirisiti e li mu ekpe e na li, ikhi eni e rote ekelele-udu oyewe e riyele emini Eshinegba o o a ke riyele. 7 Rote elemhi udu oye ke gbe akanya abine khi Onomhwe wa ga, itobo o a khi egbo tse awa ga. 8 Roli shi udu khi Onomhwe o ya somhi ogbogbo ofpa shi ikanya enete ni o gbe, shi oghumha o, shi oni o a khi oghumha. 9 Ee eni e mhọli ighumha, a li gue ke ngeli deba ighumha eyi ee, A khi so we ulishi khi a ya nase we. A lese khi oni o mhọli e, mhọli ighumha eyi ee, o la iloghie. Ọli o khi oni ọa mhue khi ọna o kpe mhe dose ogho.*

Abi eni e miesuo e li nu okphaghie e khọli

10 Ni mhi ro gbe oni ungmehi oyemhe ukhomhi, a rote obo oyi Onomhwe mie itoto eniemhi. Rote ekpabo eniemhi eyoli mie itoto. 11 Rue itsua okhọli nya ni Eshinegba o ro ne so, ni u dobe nu (ekpabo ali ode ebubu ni okphaghie o rote e lasela shi ogbo o) khe abo pfuse a. 12 Itobo khi ọa khi egbo nabi awa, awa nu e khọli, ama itoto ali ekpabo ali ighie eyewe ni e mhesa agbo ona alo ebili, ali ayemhe ebe eyi okphaghie ena irarogbe ni awa a ya me. 13 Itobo igho ri itsua okhọli eni

Eshinegba o ro ne nya so, ini u dobe khọli ee ni ekpabo ebe e mu okhọli e vule shi e o. Ini u khọli se nya, gbe lighi.

14 Mu egbe ni u ro khọli okhọli elemhi ayemhe. Eghẹghẹ kpa, mie emini e khi igesikia suo. Eri ona o li abi ogbene ni okhọli-okhue o ro mu oku. Ke ngeli ingeli eni e migha shi ipfusa odalo oyi Eshinegba. Ona o migha shi awulu akhuli ni a ro mu aye ini a ya khọli.† 15 Ke mu egbe eghẹghẹ kpa ni u ro gue usomhi onete oyi Eshinegba oyi opfomhe le, onana o li abi eke ni okhọli-okhue oo so shi awe.‡ 16 Ke regbena Eshinegba, ona o ya khukhu e obo oyi ikuate ni okphaghie oo nono ni ọli kuali e, eri ona o li abi ofiasa ni okhọli-okhue o ro mhọli obo ro ke fiase ote-ose erali kua. 17 Yelele khi Eshinegba o mie e pfuese. Onana o li abi arula akhuli ni okhọli-okhue o ro rughu e ye okhọli. Rue ungmehi oyi Eshinegba ni Ayemhe-oro-pfusa o ro ne mhue obo ke khọli, eri o li abi ogboro ni a ro khọli okhọli. 18 Ro te elemhi Ayemhe no pfusa ke lema eghẹghẹ kpa. U kha lema, ke so iromhi ododa. Ke lie Eshinegba o kpaghie e obo. Abi u lie lema, ke tokpe. Ke lema na egbo eyi Eshinegba eghẹghẹ kpa. 19 A gbo li ke lema na mhe ni Eshinegba o ri ungmehi shi mhe unu eghẹghẹ kpa ini mhi ya khueghie unu a ngme, ni mhi dobe khueghie osheli ni o la usomhi onete oyi Eshinegba-a khase egbo, ini mhi khaa ngme, ni ulishi o khi mu mhe. 20 Oni o to-oli iKirisiti e tse abo usomhi onete oyi Eshinegba ona mhi khi. Ona o ze ni mhi ro la owa ighumha. Itobo igho, a ke lema na mhe ni Eshinegba o ri udu na mhe ke tse abo usomhi onete oyoli abi mhi kha li tse ọli.

IPolu o lema Eshinegba o khivose na eni e miesuo

21 Inyoghuo awa ni awa nono ingme oyoli, ni o gbe akanya oyi Onomhwe te ode igesikia, iTakosi o khi. O ya gue ingme eyemhe nya ye e, ni a ro gbo lese abi o li mhe egbe ali emini mhia riyele.* 22 Itobo igho mhi ro ghie ọli ghi e, ni a ro lese abi anye li la o shi, ni o gbo ri udu shi e o.† 23 Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhwe, e ri opfomhe na e ni a miesuo. E ka re e nono ingme egbe e, ali ni a kie ke mie iJesu suo 24 Eshinegba o ka li okhale na egbo nya ni e nono ingme oyi iJesu iKirisiti Onomhwe oyi awa, ikhi inono ni ọa ya pfo ghue.

† 5:31 Li ze Igbae 2.24 * 6:1 Li ze iKolo 3.20 † 6:3 Li ze Okiali 20.12; iDeut 5.16 ‡ 6:4 Li ze iKolo 3.21 § 6:8 Li ze iKolo 3.22-25 * 6:9 Li ze iDeut 10.17; iKolo 3.25; 4.1 † 6:14 Li ze Aza 11.5; 59.17 ‡ 6:15 Li ze Aza 52.7 § 6:17 Li ze Aza 59.17 * 6:21 Li ze Ika 20.4; 2 iTimo 4.12 † 6:22 Li ze iKolo 4.7-8

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo iFilipia Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu ali iTimoti eni ee ga eyi iJesu iKirisiti anye ga khi.*

Mhemhe mhi keke ebe ona a ghi egbo ni e mie iJesu iKirisiti suo nya ni e la eke iFilipi shi eni e ri ukpeloe e khu eyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ali eni e la agho o kpaghie obo.

² Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhuē e ka li okhale na e, e gbo ri ofomhe ghi e.

³ Eghēghe kpa ni mhi ro da sato e egbe ne, eri mhia kphemhi na Eshinegba. ⁴ Eghēghe kpa ni mhi ro da a so iromhi na e nya ne, eri oghēle o la mhe udu ke so iromhi. ⁵ Irari ode ni a te nu mhe ri oni usomhi onete kia, rote ele nodode ya ramhi amo. ⁶ Mhi ro sho khi, Eshinegba ni o gba ikanya enete eke le shi agbo oyeē, loli o ya nu e tsua li ramhi ele ni iJesu iKirisiti o ro ya nyene egbe bhale.

⁷ O ti ni mhi lina ke saa ingme oyeē eghēghe kpa irari khi ingme oyeē o la mhe udu. O kha ririē khi ighumha mhi la, okekhi ini mhia khe oni usomhi onete shi eke, ali ini mhia pfi otselē ro lama shi emini oni usomhi onete o riēle. Irari khi eri Eshinegba o ri oni afu ona ga na awa, ni awa ro gue oni usomhi onete le. ⁸ Eshinegba o khi otselē oyeēmhe khi igesikia mhia ngme ini mhiē khi inono ekelemhi udu ona iJesu iKirisiti mhi mhuē na e.

⁹ Iromhi ni mhia so na e khi, inono ni a mhuē ena, o ke nga sho, rote ilēsingme ali ilēse udi ingme, ¹⁰ ni a ro dobe ke ze emini o ti ne. Ini a pfuase, ni a khi eni ea mhuē umha-guēkia ya ramhi ele ni iKirisiti o ya nyene egbe bhale. ¹¹ Ni agbo oyeē o vo ingeli ipfuase ni e rote obo oyi iJesu iKirisiti bhale. Ni a ro me asha ri ufumhi ali ikueghie na Eshinegba.

iKirisiti a la agbo o na

¹² Mena, mhia nono ni a lese khi emini mhi me khi eri o kpaghie obo ti usomhi onete je odalo. ¹³ Irarigho, ekhe-khe na agbala nya e she lese khi itobo khi mhi khi aghiusomhi oyi iKirisiti a ro mu mhe shi owa ighumha.† ¹⁴ Ogba ighumha ni a mu mhe shi o she ri inyoghuo awa ebubu regbenga Onomhuē, ni a ro bhale ya e khi e zese udu-a eghēghe kpa ro gue usomhi onete oyi Eshinegba le, ni o khia khi ulishi o mu we.

¹⁵ Egbegbo lo, khi, rote ayemhe ubogbo ali ofuma, egbo eghuo e ro ri iKirisiti e tse abo,

ama eghuo e rote udu igesikia roli e tse abo. ¹⁶ Eni e rote udu igesikia a tse abo, ayemhe inono e ro o riēle oli, irari khi e lese khi itobo igho Eshinegba o ro remhe shi akana ni mhi migha ke khe oni usomhi onete shi eke. ¹⁷ Elese e rote udu aro-timhenga ri iKirisiti e tsabo. Oa khi ode igesikia e te roli e tse abo. Eri o li we egbe abine khi e kha me asha to ingme shi eke na mhe abi mhi la owa ighumha ena. ¹⁸ Abiabi e li ri iKirisiti tsabo kpa, o mhuē abi o ngme. O ke khi ode egholi o, o khi egbegbi ode oo, mhi mema ya ke ghele shi o.

Igho lo e, mhi mema ya ke ghele shi o. ¹⁹ Itobo khi mhi lese khi rote iromhi ni a so, ali ikpaghiobo ni o rote Ayemhe oyi iJesu iKirisiti bhale, a ya rue mhe elemhi owa ighumha ona lasele. ²⁰ Mhi ma to eloe eke, mhi gbo mhuē irudushi o khi, mhi aa ya tigbe ze ni akanya oyemhe o ba mhe ku. Ama eghēghe kpa ali memena mhi ya ri igbedu ke ngme ni mhi ke ri ufumhi ghi iKirisiti rote angeli oyemhe, mhi la agbo oo, okekhi ini mhi ghua. ²¹ Irari ini e oyemhe, agbo ni mhi la, iKirisiti mhi la o na. Mhi kha ghua, eleli o khi na mhe. ²² Ama ini mhi kie la agbo a le, mhi kha kie mholi ikanya enete ni mhi kha gbe na iKirisiti. Ama onoghuo o, mhi kha ze mena? Mhi aa lese e! ²³ Udu o ze mhe eva, mhi aa lese oni mhi ya ze o. Mhi ga nono ni mhi deba iKirisiti ni mhi lase agbo le. Ona o ga ti mhe egbe ne. ²⁴ Ama itobo oye e, o ti ni mhi la agbo. ²⁵ Mhi lama shi ona, mhi lese khi mhi ya la agbo. Mhi ya nu ee nya la agbo ni a ke je odalo, ali ni a mholi oghēle ni o la irudunga. ²⁶ Ni a ro bhale ya e khi ini mhi nyene egbe bhale gbo nu e la, a ya me asha ke titi egbe irari oyemhe, rote elemhi agbo oyeē ni o kuma iJesu iKirisiti o.

²⁷ Abibi o riē li, ke ngeli abi ungemhi oyi iKirisiti o ngme. Ni a ro bhale ya e khi, mhi bhale ya me e o, okekhi eri mhi suo eko e o, mhi ke lese khi a kie migha egbegbo elemhi ayemhe oghuo. A kholi okhue usomhi onete elemhi ikudugbe abi ogho oghuo. ²⁸ A khi ze ni ulishi ebe e o mu e, ona o ya re we lese khi a ya mhuē eleli, ama wewe e ya pfua, irari khi Eshinegba loli o ri imuole na e. ²⁹ Irari khi a she ri eghēghe na e ni a ro ga iKirisiti, ni o kha irari khi a lese ya miesuo tse, ama ni a ro li ya me osue na li. ³⁰ Memena, a li kuma mhe o shi oni okholi. Oni a me khi mhii kholi eghēghe ni o dose, ni mhi kiele e kholi memena.‡

2

A ke khonya iregbe-tiemhie onabi oyi iJesu

¹ Agbo oyeē ni o kugbe iKirisiti o, o ze ni a ro toto. Inono ni o mhuē na e o ri udu shi e

* 1:1 Li ze Ika 16.12 † 1:13 Li ze Ika 28.30 ‡ 1:30 Li ze Ika 16.19-40

o. Eɛ ali Ayemhɛ oyoli a mhuɛ ikugbe. A gbo mhuɛ isomhelemhi ali ilelemhi na egbe ɛ.
 2 Irarigho, mhia nono ni a rɛmhɛ ke ghɛlɛ shi abi a mhuɛ isamhi eghuo, ni a riɛlɛ inono na egbe, a gbo khili oghuo elemhi ayemhɛ ali udu. 3 A khi ri ayemhɛ a ba timhɛ nga ali ni a ba mɛ asha ke tonon obo udu, riɛlɛ emhikhoghuo. Ama a nyɛɛ ukhomhi na egbe. A bino khi oghoɛse o somhi doɛɛ ɛ.
 4 A nono onete oyi egbe ɛ, ɔa khi onete oyi yeyɛghuo tɛ.

5 Mhuɛ angeli nabi iJesu iKirisiti o mhuɛ.

6 Abi o riɛ khia khi

eri iKirisiti o li abi Eshinɛgba.

Qa tigbe sa li khi

otu lolɔ ali Eshinɛgba e khi.

7 Ochoghɔ, eri o rɔte udu oyoli

rue emini o mhuɛ nya obo-a,

o mele ɔni ɔo ga ogho-a.

O mele ogho-a,

o ri ɛkuɛ ogho ku egbe bhale.

8 O ri egboɔli tiemhile,

o kia okiali isueso

ya ramhi ni o rɔ ghua, ikhi eghuli oyoli na apfida.

9 Itobo ona, Eshinɛgba o yase o li

nga obini o yagha nɛ nya.

O ri eva ni o fu doɛɛ eva nya nali,

10 ni a rɔ bhale ya ɛ khi

ashiashini a da la

lu eva oyi iJesu ne,

ikhomhegbhɛ nya e nyɛɛ

ghe emhi nya ni e la idane

ali eni e la eke, ali eni e la elemhi eke,

11 emhi nya e ya pfi ɔtɛɛ

khi iJesu iKirisiti o khi Onomhuɛ,

ni a rɔ ri ufumhi

na Eshinɛgba Ita.*

12 Itobo igho, emoɛ mhɛ, abi a liɛ sueso ukpɛloɛ oyemhɛ a gbo ligho ke sueso odukhokho oyemhɛ. A ri ulishi ali ikpheli ke gbe ikanya, ni irudunga oyɛɛ o gba pfo.

13 Itobo khi eghɛghɛ kpa Eshinɛgba o rɔ la ɛ egbe ɛ gbe akanya ni o rɛ ɛ mhuɛ oghuɛmhɛ, ni a gbo doɛɛ ke riɛlɛ emini o de shi omhɛɛ onete oyoli.

14 A khi ri awolo wɛ ekhako riɛlɛ emhikhoghuo. 15 Ni a khi egbo ni ɛa mhuɛ umhaguɛkia, ni e pfuase abi imi Eshinɛgba ni e gba pfo, elemhi agbo ni egbo ali ena ikanya ichimhi e la. A mema la wɛ iteva ke gɛ abi ikpɛtata ni e la idane,† 16 abi a liɛ gue ungmehi agbo ke yɛ wɛ. Ini a li ghɔ, mhi ya mɛ asha ke rɛ ɛ titi egbe ɛlɛ ni iKirisiti o ya nyenɛ egbe bhale. Irari khi eri ona o ya rokhasɛ khi iroshɛka ni mhi roshi ali ikanya ni mhi gbe, ɛa khi afuɛ.

17 Ini a tseku ku oɛia eyemhɛ abi onyo shi iluasobo ali ikanya enete ni o rɔte irudunga oyɛɛ lasele, eri egbe e mu mhɛ shi o, mhi nu

ɛ ghɛlɛ. 18 Irarigho, egbe e li ke mu ɛ, a li nu mhɛ ke ghɛlɛ.

ITimoti ali Epafuroditusi

19 Ini o ghɛle Eshinɛgba, mhi khokho khi mhi ya doɛɛ keɛ ghie iTimoti ghi ɛ. Ni mhi rɔ suɔ eko ɛ, ni mhi mhuɛ oghɛlɛ ini o jele. 20 Lolighuo kpe o lɛɛɛ abi o li mhɛ egbe, ni ingme oyɛɛ o gbo mu egbe. 21 Egbo eni e kpɛle nya, eleli oyɛwɛ e na khu, ama ɔa khi eleli oyi iJesu iKirisiti. 22 Ama, ɛɛ, a lɛɛɛ abi iTimoti o li ri egboɔli khasɛ ɛ abi o la o shi. Abi mhemhɛ ali luɛ anye li kugbe gbe akanya oyi usomhi onete oyi Eshinɛgba abi ita ali omo ɛɛ li. 23 Mhi ya keɛ ghie o li ghi ɛ ini mhi da lɛɛɛ abi o ya li mhɛ egbe. 24 Mhi ri egbe da Onomhuɛ khi mhi ya keɛ bhale.

25 Mhi kie gbo li khokho khi o ti ni mhi ghie inyoghuo awa ghi ɛ, ikhi Epafuroditusi ni o she gbe akanya deba mhɛ, ni o she gbo nu mhɛ gbe akanya ode-khode. Ni o gbo khi aghiusomhi oyɛɛ ni ɔo kpaghiɛ mhɛ obo.

26 Egbe ɛɛ kpakpaha li ni o rɔ mɛ ɛ. Egbe ɛ a ke sheshe o li itobo khi a suɔ khi ɔo ghua.

27 Egbegbo lo, ɔo ghua gba, ukukuɔ o kpɛli eghuli le. Ama Eshinɛgba o mhuɛ ilelemhi na li. Qa khi lolighuo Eshinɛgba o mhuɛ ilelemhi na tɛ, o li mhuɛ na mhɛ, o tsumhi mhɛ elemhi osue ni o to-nga osoli. 28 Mhemhɛ egbe ɛɛ kpakpaha nɛ ni mhi rɔ ghie o li ghi ɛ. Ni a gbo mhuɛ oghɛlɛ ini a mɛ o li, ni osoli oyemhɛ o kelea. 29 Ari oghɛlɛ kpe abo mie o li abi inyoghuo na elemhi oni irudunga. A mu ekpɛ nofunɛ na egbo nya nabi lolɔ. 30 Itobo khi o ri agbo oyoli shi okhɛna, ukukuɔ o kpɛle suii ni o kha rɔ ghu-a shi akanya oyi iKirisiti, ini o mɛ asha ri ikpaghiobɔ na mhɛ ni ɛɛ aa doɛɛ rɔna mhɛ.

3

Angeli ni o migha shi ipfuase

1 Ni mhi rɔ gbe o li ukhomhi, inyoghuo, a ke ghɛlɛ shi abi a li kuma Onomhuɛ o. Qa mhuɛ abi o ngme mhɛ ini mhi riɛlɛ emini mhi kpe keke ghi ɛ gbo keke, lolɔ o ya ti ɛ egbe nɛ.

2 A mu egbe ɛ shi egbo egho ni e li abi ewa, ni ɛɛ gbe ikanya ebe. Ikhi eni ɛ lie khi ogho mema shɛlɛ-a neni imiepfuese oyoli o gba pfo. 3 Anye ena, a shɛlɛ egbegbi ishɛlɛ-a, irari khi anye te ode ayemhɛ ɛ ga Eshinɛgba. Anye mhɔli oghɛlɛ shi elemhi agbo oyi anye khi anye kuma iJesu iKirisiti o, ni anye ɛa ri egbe da ikanya idiegbe. 4 Ama mhemhɛ mhii kha ri egbe da ikanya idiegbe eghoghɔ nɛ.

Ini aa nono ogho ni o kha regbeda ikanya idiegbe eghoghɔ lo, mhemhɛ o kha khi. 5 Irari khi ɛlɛ-nuzi-elele ni a rɔ bia mhɛ, a rɔ shɛlɛ mhɛ-a. Ongi iZirɛni a bia mhɛ, mhi rɔte unuekpɛ oyi iBejami lasele, egbegbi

* 2:11 Li zɛ Aza 45.23 † 2:15 Li zɛ iDeut 32.5 * 3:5 Li zɛ Ika 23.6; 26.5; iRom 11.1

ongi Iburu. Ini ẹẹ, iri ushi oyi ẹgbọ iJu gbe akanya, iFarisi mhi khi.* ⁶ Mhi mhuẹ ọmuegba ramhi ni mhi rọ mu okhọli vule shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ọ. Ini ẹẹ abi ọgbọ ọ liẹ pfuase, odẹ irushi-gbe akanya, mhi aa mhuẹ ashini o kpọ mhe shi.†

⁷ Ama emhi eghoḡo ni mhi kha leli shi eleli, mhi rẹwẹ shi afuẹ, itobọ oyi iKirisiti. ⁸ Ọa khi egho tse, mhi lama emhikpa o limhe opfu-a, itobọ ufumhi ni o la ileṣe ni mhi leṣe iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyemhe. Itobọ oyoli mhi rọ tsua emhi nya kua. Eri mhi ga bino wẹ shi iku, ni mhi me asha mhuẹ iKirisiti, ⁹ ali ni mhi ga toma li ọ pfo. Mhi aa ke mhuẹ angeli no migha shi ipfuase oyemhe, angeli ipfuase onabi mhi ri itobọ khi mhi ri ushi ẹ gbe akanya mhọli. Ama angeli ni o migha shi ipfuase ni a rọte irudunga oyi iKirisiti rọ na mhe mhi ke mhọli memena, angeli ipfuase ni o rọte obọ oyi Eshinegba bhale, ni o rọte irudunga bhale. ¹⁰ Emini mhia nono ni mhi lolo leṣe khi iKirisiti ali ekpabọ ni o rọte eghuli guise ọli le. Ni mhi rọ nu ọli me osoli ni o me, ni mhi nu ọli ghu eghuli onabi ọ ghu. ¹¹ Itobọ khi mhi mhọli ọli shi udu khi a ya li rọte eghuli guise mhe le.

Roshẹka na ya ramhi ukpese elemhi irudunga

¹² Mhi a liẹ khi mhi she ramhi ashini mhia nono ni mhi ramhi ne, wẹkhi eri mhi she gba pfo. Ama eri mhi roshẹka ni mhi li abi iKirisiti. Onana o zẹ khi iKirisiti ọ pfi obọ rue mhe. ¹³ Igesikia, inyoghuo, mhi aa bino egbemhe shi oni ọ she lo owa ne. Emhi oghuo ni mhia li, khi, ni mhi rọ rue ẹloe emini e je ikhokho a, ni mhi roshẹka ri obọ ramhi emini e la odalo. ¹⁴ Irarigho, eri mhi na le talala, ni mhi rọ mhuẹ ifata, ni o khi ulumhi ni Eshinegba ọ lu mhe, rọte iJesu iKirisiti je agbọ ni o la iloghie.

¹⁵ Awa nya ni awa mhọli iwomheloẹ shi elemhi ayemhe, awa li mhuẹ udu onana. Ama ini eghuo elemhi ẹ, e mhuẹ udu ọda shi ingme onana, Eshinegba ọ ya rọli khase ẹ. ¹⁶ Abibi o ya li, awa ke je odalo shi ushi oghuo ni awa deba ramhi ana.

¹⁷ A ke khonya mhe inyoghuo. A ri esọ shi ẹgbọ ni ẹ deba oni odẹ onete ni anye rọ shi ekẹ na ẹ.‡ ¹⁸ Mhi she kpẹ gueyẹ ẹ ne, mhi gbolo ri eviẹ shi alo a gueyẹ ẹ memena, khi ẹgbọ eghuo e la no khia khi uwali agbọ ni e la, o she rẹ wẹ khi obe oyi eghuli ni iKirisiti ọ ghu shi apfida. ¹⁹ Owa erẹ ẹẹ je, irari khi oghuemhe idiegbe oyewẹ o khi olitsa oyewẹ. Eri ẹẹ titi egbe shi emini e kha rọ shi omawẹ. Usamhi emhi agbọ ona e leṣe ẹ sa. ²⁰ Ama awa, udiokutẹ oyawa o la iloghie, awa lolo ri alo shi ekẹ ke khẹ Omiepfuise ikhi iJesu iKirisiti ni ọ rọte iloghie jele. ²¹ Ọ ya ọoghie

idiegbe oyawa ona ni ọọ ghu, ọ ri idiegbe oyi ufumhi onabi oyoli to-eloli ọli. Itoto ogho ni ọ rọ doḡe ri emhikpa bhale omhese oyoli ọ rọ ya riẹwẹ wẹ.

4

Ungmemhi irudusho

¹ Itobọ igho, inyoghuo, ingme oyẹẹ oo mu mhe egbe gba. Ẹloli ẹ, o she nga mhe. A ma ri egbe a mu mhe, mhi gbo rẹ ẹ titi egbe, igho o ti ni a kha li migha agbọ oyẹẹ na Onomhuẹ.

² Mhi lema Euodia ali iSitaiki, a kpekpe a lama na egbe abi inyoghuo ni e mie Onomhuẹ suọ. ³ Ali yeyẹ ọnuzava oyemhe, iSizigusi, kpaghie eni ikpotso ena obọ irari khi e she nu mhe me osue shi itsabọ usomhi onete ona kia kia. Ghe iKilemeti ali eni anye ga gbe akanya kugbe ali elese nekpole, eni eva oyewẹ o la ebe ni a keḡe eva oyi eni e ya mhọli agbọ na agboagbo.

⁴ Eshinegba o zẹ ni a ke mhọli oghẹlẹ eghẹghe kpa irari khi a kugbe Onomhuẹ ọ. Mhi gbolo ẹ i, a ke ghẹlẹ! ⁵ Zẹ ni ọgbokpa ọ ke me iguẹ riẹlẹ emhi shi eghẹghe oyẹ gboo. Irari khi Onomhuẹ ọ keḡe ya bhale.

⁶ A khi zẹ ni emhikhoghuo o mu ẹ egbe doṣe. Ama, emhikpa, a ri udu ikpẹmhi ke sọ iromhi mhila Eshinegba emini u wa nono. ⁷ Ni opfomhe oyi Eshinegba ni o doṣe ileṣe oyi ọgbọ nya, o ri igbe udu ali ayemhe ni o migha na ẹ, irari ikugbe ni a kugbe iJesu iKirisiti ọ.

⁸ Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi i, inyoghuo-mhe, a zẹ ni isamhi eminete ni a kuẹghie ọgbọ ọ shi e wọ ẹ udu, li shi emini e khi egbegbo, ni e mu ẹloe, ni e rọte odẹ ipfuase bhale, ni e khi eyi inono, ni a mu ekpe shi. ⁹ A ri emini a wena obọ oyemhe ali eni a mie obọ oyemhe, okekhi eni a me agbọ oyemhe ke gbe akanya. Shi eni mhi ri unu ngme ali eni mhi riẹlẹ. Eshinegba ni ọ ri opfomhe ẹ na ọgbọ ọ ya nu ẹ la.

IPọlu ọ tse obode shi isomhopfa

¹⁰ Abi ọgbọ ni ọ mie Onomhuẹ suọ, egbe ma mu mhe shi ọ gba, khi, abi o tseku tese, khi a kie gbo me asha ri inono ni a mhuẹ na mhe khase mhe. Ọa ke khia khi eri mhi ri ona liẹ khi aa ke kpẹ ri ẹloe e khu mhe, ama eri áá ke kpẹ me asha kpaghie mhe obọ.

¹¹ Ọa khi eri mhia ngme ona irari khi o limhe egbe abinẹ khi a pfi mhe esọ-a, itobọ khi abi oni mhi mhuẹ o liẹ khuese mhe o she ma mhe-a. ¹² Mhi leṣe abi ọọ li egbe ini ọgbọ ọ la umhamẹ ali abi ọọ li ini ọgbọ ọ la osuemhe. Mhi she wena osheli ona ni a rọ bhale ya ẹ khi oni mhi mhuẹ o bu mhe. Obiobini o khi oo, ashiashini o khi oo, mhi le khue oo, o ke khia khi okiamhi ọọ gbe mhe. ¹³ Mhi doḡe riẹlẹ emhikpa rọte itoto ni iKirisiti ọ rọ na mhe.

† 3:6 Li zẹ Ika 8.3; 22.4; 26.9-11 ‡ 3:17 Li zẹ 1 iKori 4.16; 11.1

¹⁴ A ma khale, abi a li kpaghie mhe obo abi mhi ro la omunu. ¹⁵ Ee egbo iFilipi, a lese khi abi mhi ro rote eke iMasidonia vu, ni mhi ro lese gba akanya itsabo usomhi onete le, eeghuo kpe a khi eni e miesuo ni e kpaghie mhe obo elemhi irona ali imemie. ¹⁶ Oa khi utoghuo tse, a kpaghie mhe obini eke iTesalonika abi mhi ro nono ikpaghio. *†
¹⁷ Oa khia khi isomhopfa mhi lese nono, ama emini a ya keke shi eku e oye na iloghie mhia nono. ¹⁸ A she fali mhe ota gba pfo, e gbo gba nga o. A she ri itsua ghi mhe ni e vo mhe eke, abi mhi ro mie Epafuroditusi emini a rona li ghi mhe ena, eri e li abi irona ni ee kphela, ikhi iluasobo ni a mie, ni e ti Eshinegba eloe.‡ ¹⁹ Eshinegba oyemhe o ya ri emini e ghole e nya na e. Epfue ni o fune ni o la iJesu iKirisiti onayi oli o te ya riele oli.

²⁰ Ufumhi o khi oyi Eshinegba Ita awa ya ramhi ele ni agboagbo, Atse!

Otse ni o kpukhokho

²¹ Mhia tse ogbokpa ni o khi Omi Eshinegba ni o khi oyi iJesu iKirisiti. Inyoghuo nya ni e nu mhe la ana ee tse e. ²² Egbo eyi Eshinegba ni e la ana nya ee tse e, ghe eni e la agbala oyi iSiza.

²³ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o ka nu ayemhe oye e la. Atse.

* 4:16 Li ze Ika 17.1 † 4:16 Li ze 2 iKori 11.9 ‡ 4:18 Li ze Okiali 29.18

Ebe ni iPölu o keke ghi egbo iKolosha Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPölu, aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze abi o ghöle öli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti.

² Mhemhe mhi keke ebe ona ghi egbo eyi Eshinegba ni e la eöli iKolose, ikhi inyoghuo awa ni e pfuase ni a ri egbe e nga elemhi iKirisiti.

Eshinegba Ita awa o ka li okhale na e, o ri opfömhe na e.

Iromhi ali ikphemhi

³ Egheghe kpa anye ro kphemhi na Eshinegba, Ita iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, ini anye e so iromhi na e. ⁴ Itobo khi anye she suo abi a migha shi irudunga oyi iJesu, ali abi a li nono ingme oyi egbo eyi Eshinegba nya. ⁵ Emini Eshinegba o ro shi eke e khe e obini iloghie, o re e mhöli irudunga ali inono ona, ikhi emini a she suo elemhi ungmemhi igesikia, ikhi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni a she gueye e. ⁶ Oni usomhi onete ona o she ri umömhi e lasele, o gbolo fu e shi o elemhi agbo nya, abi o kie kpe e li iteva oyee röte ogbele ni a te lese igesikia ni o la ukpokpomhi okhale ni Eshinegba o li. ⁷ Obo oyi Epafurasi a te suo oni okhale oyi Eshinegba, oni o khi ötuoghuo elemhi anye, ni öo gbe akanya oyi iKirisiti te ode igesikia ni o to elöli anye.* ⁸ Löli o gbo gueye anye abi oni Ayemhe o li re e mhöli inono na egbo eyi Eshinegba.

⁹ Abi anye te lina suo onete oyi angeli oyee, anye e tigbe yemhe iromhi isoso-a, ni anye so o na e. Anye e so iromhi, Eshinegba o röte ileingme ali ilese elemhi Ayemhe-nö-pfuase kpaghie e obo, ni a lese oghuemhe oyöli, ni a rielle öli. ¹⁰ Eri anye lina so iromhi na e, ni a gue ke ngeli abi egbo eyi Onomhue ee li, ni a ri egbe ke mu öli, a ri imömhi eyi onete iriele lasele, a gbolo e lese Eshinegba gbo shi o. ¹¹ Anye gbolo e lema li, o ri itoto na e, ni a ke ri ekpabo eyöli nya gbe akanya, ni a mhöli ukpokpomhi iregbemie ali irabömudu ali oghelö. ¹² Ni a ke kphemhi na Eshinegba Ita, ni o li re e fu te eni e li mhöli okemhi shi ugu oyi egbo eyi Eshinegba, eni e la äkpá, ni o roo khe e. ¹³ Eshinegba o she rue awa obo oyi ekpabo alo ebili eyi ökpaghie lasele, o rue awa bhale iloghie oyi omi öli ni o nono. ¹⁴ Obo oyöli awa te mhöli ipfasheke, ni o ri olanhe topfa awa.†

iKirisiti o fu ne nya

¹⁵ iKirisiti khi irokhokho oyi Eshinegba ni ogbo aa ya me eloe. Löli o khi öni odode

emini Eshinegba o ma nya. ¹⁶ Irari khi obo oyöli a te ma emhikpa, ikhi emini e la ukhuli ali eke, ghe eni a me ali eni aa ya me, okekhi ikpekhomhi eghiele o, o khi ekpabo o, o khi ighie o, okekhi ena omhese o, löli o ma emhikpa, o ma we na egböli. ¹⁷ O kpe la o neni a ma emhi nya, löli o ze ni emhi nya e ro kugbe khi oghuo. ¹⁸ Löli o khi ukhomhi oyi idiegbe, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Löli o khi igbaekele, itobo khi löli Eshinegba o kpe guise le, ni öa ke gbo ya ghu ghue, egheghe agho ni lölighuo o ri obo nga emini e la agbo nya ke mhese shi.‡ ¹⁹ Irari khi eri o ghöle Eshinegba ni emini o khi nya o la agbo oyi Omi öli. ²⁰ Ishegho ni o me asha röte obo oyi öni Omi öli nu emhikpa mhue iro-riele, o khi emhi na agbo ona okekhi ena idane. Ölia eyöli ni o ku abi o ro ghu-a shi ukhomhi apfida o ro rielle ona.§

²¹ Egheghe ni o dose ni aa ro kpe lese Eshinegba, eri a nuata shi öli o. A khi ebe öli elemhi udu oyee, itobo angeli obe ni a ngeli. ²² Ama Eshinegba o she re e nu egböli ro rielle. Eghuli oyi iKirisiti o ro re e khi eni e pfuase shi odalo oyöli, ni aa ke mhöli ichimhi, ni á pfue umhaguëkia. ²³ Ini a da kie la elemhi irudunga oyee, ni a ro migha gbagbagba shi o, ni aa ro ze ni irudushi ni a mhöli o nighise, ikhi oni a mhöli shi emini Eshinegba o ro shobo na e elemhi usomhi onete oyöli. Oni usomhi onete ona ni a she ro tse abo khase ogbokpa elemhi agbo ona, löli a ze me iPölu shi abi aghiusomhi, mhi röli ke tse abo.

Ikanya ni iPölu o gbe na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo

²⁴ Memena, egbe ga a mu me shi osoli ni mhi me e na e elemhi idiegbe oyemhe. Eri mhi ri oni osoli ona pfuse ikanya eni e kpole gbe, abi iKirisiti öo me osoli na idiegbe oyöli, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. ²⁵ Eshinegba o she remhe khi öni öo ga oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyöli, ni mhi ya tse-abo oni usomhi oyöli nya ye e. ²⁶ Ona o khi osheli ni o kpe ro sheli na egbo röte igbaekele ramhi egheghe ana. Ama, löli o tigbe khueghie a khase egbo eyöli ena. ²⁷ Eri Eshinegba o rielle ona ni eni egbo eyöli e lese epfue oniemhi ni o la oni osheli ona. Oni osheli khi, iKirisiti ni o la agbo oyee, ni o re e mhöli irudusho khi, a ya nu öli mhöli okemhi shi ufumhi oyi Eshinegba.

²⁸ Löli o ze ni anye ro ri iKirisiti e tse abo khase ogbokpa. Röte eghbali ni anye mhöli nya anye te e tse agua ye ogbo, anye gbolo e sese we ni anye ro rue we bhale odalo oyi Eshinegba abi egbo ni e mhue iwomheloë, ni e toma iKirisiti o. ²⁹ Ni a bhale ya e khi ona o ze ukhomhi, eri mhi ri ekpabo eyi iKirisiti nya ni e la me egbe roshëka gbe akanya.

* 1:7 Li ze iKolo 4.12; iFile 23 † 1:14 Li ze Efi 1.7 ‡ 1:18 Li ze Efi 1.22-23 § 1:20 Li ze Efi 2.16

2

¹ Mhia nono ni mhi gueye ẹ abi mhi li roshẹka a kpaghie ẹ ali eni e miesuo ni e la ẹoli iLaodisha ali egboese ni ẹa me mhe ukpeloe ghue obo. ² Emini o ze ni mhi ro ọ riele ona khi ni a ro ri udu shi we ọ, ali ni e kugbe elemhi inono, ini e mhọli ẹpfue ni o gba pfo ni ilese o ro ọ na ogbo. Egehẹghẹ agho ni e lese osheli ni Eshinegba o gba, ni o khi iKirisiti. ³ Lọlighuo kpe ọ khi okpe ni ọọ khueghie ẹpfue-a ni o la ilẹsingme ali ilese eyi Eshinegba.

⁴ Eri mhi gue ona a ye ini ogbokhoghuo ọ khi ri oseş ẹgbhọli bhale ya di ẹ, abibi eni oseş e ririẹ dala eso ramhi. ⁵ Irari khi, ini mhi aa ririẹ nu ẹ la agho, ayemhe oyemhe o nu ẹ la agho. Mhi nono ni mhi bhale ya me ẹ abi a guẹ la kuete, ni irudunga ni a mhọli shi iKirisiti ọ ọa li nighise.

⁶ Aborokhia khi a she rue iJesu iKirisiti abi Onomhue, a nu ọli ke ngeli kugbe, ⁷ a gbelighi migha, a gbo ro ma imiesuo ni a mie iKirisiti suo, a kie mhọli ọli shi udu khi emini a seş ẹ ikhi ingme eyi iKirisiti khi igesikia e khi. A kphemhi ẹ na Eshinegba egehẹghẹ kpa.

⁸ Khi ze ogbokhoghuo di ẹ mu lama shi oseş afue ali eyi ikpamhika. Ikhi oseş ni e migha nga angeli ali ẹgbhali oyi agbo, ni ẹa rote obo oyi iKirisiti bhale.

⁹ Irari khi emini Eshinegba ọ khi nya e la idiege oyi iKirisiti. ¹⁰ Irari khi a kugbe iKirisiti ọ, a ro mhọli agbo ni o gba pfo elemhi ayemhe. Lọli ọọ kpada nya elemhi ekpabo ali omheş ali afu nya na elemhi ayemhe. ¹¹ Itobo khi a kugbe iKirisiti ọ, ọ ro rue ẹ oguemhe idiege udu lasela, ezeş abi a lie sheleş ogbo ẹpfi-a. ¹² Ezeş abi a li ri iKirisiti to abi ọ ro ghua, ni a gbo guise ọli le, igho a li pfi ẹ lo elemhi okẹ gbo mu ẹ vule, elemhi ibatizi. A guise ẹ le bhale agbo irari khi a mhọli irudunga shi ekpabo oyi Eshinegba ni ọ rote eghuli guise iKirisiti le.*

¹³ Eri a kpe ghu-a shi elemhi ayemhe egehẹghẹ no doş, irari khi a la agbo olamhe. Ama memena, Eshinegba ọ she ri iKirisiti re ẹ gbo mhọli agbo. O ri olamhe eyawa nya topfa awa.† ¹⁴ Abi Eshinegba ọ ro shishi ishi ni a ze shi awa egbe-a se, ikhi eni e migha zu awa ode, ọ rue we awa ode-a, ọ ta we ma apfida abi iJesu ọ ro ghua.‡ ¹⁵ Abi ọ ro mie iyemhe okphaghie ekpabo se, ọ re we lasela gboo yeghe-a abi ọ ro ghu-a shi apfida.

¹⁶ Irarigho, khi ze ni ogbokhoghuo ọ gue ẹ ezo shi emini u wa le ali oni u wa da, ukeneta ushi imu Uki Onogbo ali ogbeleş ne pfuase ali Ogbeleş iYemhe-a oyi iJu.§ ¹⁷ Enana nya, irokho kpo oyi emini e ya bhale ikpukhoko agbo e khi, iKirisiti ọ khi ozukhomhi we nya.

¹⁸ Khi ze ni ogbokhoghuo ni ọ riele iregbe-tiemhie eyi ikpamhika, ni ọọ ga igeni, ọ di ẹ dobe eleli oye-a. Emi ni egbo eghogho e me e la tonọ ali udu oyewe ni imiesuo ọ roli ẹ vuse ike shi isamhi afue. ¹⁹ Ogbo ogboghọ ọa ke kugbe iKirisiti ọ, ni ọ khi Ozukhomhi oyi oni idiege, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo miesuo. Ezeş abi ukhomhi oyi ogbo o lie gueye idiege abi o lie kia, igho omheş oyi iKirisiti o lie mheş na egbo eyoli nya, rewe gbe akanya kugbe abi idiege ogbo o tono elamhi ali ikpese egbe manọ, khi ogboghọ. Egehẹghẹ agho oni idiege nya o fu abi Eshinegba ọ nono ọli shi.*

²⁰ Aborokhia khi u she nu iKirisiti ghua, ni ushi agbo ọa ke ro mheş ne egho, elo o ze khi u kie ri egbe ẹ na we, ni u ro ri ushi eyewe gbe akanya, ni ẹ ẹ lie, ²¹ "Khi mu ona mhọli obo," "Khi to elemhi ogboghọ e li abine khi ilẹsingme e la ọ, ikhi eni e ri itoto ri egbo ga ugamhi ikpamhika ali iregbe-tiemhie oyi ikpamhika, ali ina-idiege-osoli, ama eni ẹ riele ena ẹa rewe lase olamhe le.

3

Angeli ni o ghole Eshinegba

¹ Aborokhia khi a she rote eghuli guise ẹ ali iKirisiti le bhale agbo egho, ri udu oye shi emini e la obini iloghie obini iKirisiti ọ shito obita Eghiele oyi Eshinegba.* ² Ri udu oye shi emini e la obini iloghie, khi roli shi emini e la agbo ana, ³ irari khi u she ghua, elemhi iKirisiti u ke la, ni ọ la elemhi Eshinegba. ⁴ Egbegbi agbo oye, elemhi iKirisiti o la. O kha da feli lasela, yeş, u li ya nu ọli la akagho, u li nu ọli mhọli okemhi shi ufumhi oyoli.

⁵ Irarigho, ze ni oguemhe oyi emhi agbo ni o kpe la agbo oye o ghua. Enabi itşebo, ali angeli ichimhi, ali isamhi ebe, ali oguemhe ni ẹa ti, ali emhi-itogbe ni o li khi ikhumhi igaga. ⁶ Itobo enana, elemhi e ro bi Eshinegba deba egbo ni ẹa ya suo eso na li. ⁷ Ee, a kpe li lina ngeli eleleş, abi a ro la ifuabo eyi egbo eghogho. ⁸ Ama, memena a ze ni emhi eghogho nya e lase ẹ egbe le. Emhi nabi elemhi-ibibi, ali ofu imhọli, ali imuege be, ali iyesegebe-eva-a, ali ingmemhi iditşea, ali itono obọ udu. ⁹ A khi ke lono egbhọli khaş egbe aborokhia khi a she gueghie ingeli ali idiege onodiş shi eke egho,† ¹⁰ ni a shi ri idiege enegbo ku egbe, ni Eshinegba Ima ọ ro ya mele onogbo-a, ni o li abi oyoli. Ini ọ me asha re ẹ mhọli

* 2:12 Li ze iRom 6.4 † 2:13 Li ze Ẽfi 2.1-5 ‡ 2:14 Li ze Ẽfi 2.15 § 2:16 Li ze iRom 14.1-6 * 2:19 Li ze Ẽfi 4.16 * 3:1 Li ze Iwolo 110.1 † 3:9 Li ze Ẽfi 4.22 ‡ 3:10 Li ze Igbae 1.26; Ẽfi 4.24

ilēṣe oyōli.† 11 Itobọ ona, azolomhẹ ọa ke la iteva eni e khi iju ali egbo ijeta, wẹ eni a shẹle-a ali eni aa shẹle-a, wẹ egbo eni ẹa fialo-a ali egbo eni e rote ifui ishemhi lasela, wẹ ogumha ali omi ogbo. Ama iKirisiti o khi oni o mu egbe ne.

12 Irarigho, abi a ro da khi eni Eshinẹgba o ze, ni e pfause ni o nono ingme oyewe egbo, a ri ilelemhi, isomhelemhi, itiegbe-tiemhi, ali ipfomhe ali irobomudu so abi awulu. 13 A ke ti eni e miesuo nabi ẹẹ ma egbe. Ini a lue na egbe, a ro ke topfa egbe ẹ. A ro topfa abi Onomhue o li ro topfa ẹ.* 14 Emini u gbo ro ya ma eni ingeli enete ena nya khi, inono ni o geno eni ingeli ena nya kugbe, elemhi ikugbe ni o gba pfo.

15 Zobẹ ni opfomhẹ oyi iKirisiti o mhọli omhese shi udu oye, aborokhia khi egbo ni e kugbe elemhi idiegbe oghuo a khi egbo, aa kphemhi. 16 A ze ni ungmemhi oyi Onomhue o la agbo oye ẹ, abi a lie sese egbe, ni a ri ilisingme ẹ ye egbe ude. A gbo ligho ke to iwolo ena irudunga, ni a rote elemhi ayemhe ẹ to ke lasela. A ri ayemhe ikphemhi ẹ to uwolo kuẹghie Eshinẹgba.† 17 Emhikpa ni u wa riẹle ni u wa ngme, ri eva oyi iJesu Onomhue riẹle wẹ. U gbolo ri eva oyoli ẹ kphemhi na Eshinẹgba Ita.

Abi eni e miesuo e li ya ke ngeli

18 Eẹ ikpotso ni a la ughue, a ri egbe ẹ na odo ẹ pfo, irari khi ina ẹẹ eni e miesuo e ke li.‡

19 Eẹ edo, a nono ingme oyi ughue ẹ, a khi ri obo ni o toto dose mu wẹ.§

20 Eniye, a ke suo eso na eni e bia ẹ odekhole, irari khi onana o ti Eshinẹgba eloe.*

21 Ita eniye, a khi riẹle emini e ya ri elemhi bi imi ẹ, irari khi o ya ri egbe pfo wẹ a.†

22 Eẹ ighumha, a ri ungmemhi oyi oni o mhọli ẹ ni o la agbo ona ke gbe akanya. Ọa khi ini e nu ẹ la agho tse a ro ri ungmemhi oyewe ya ke gbe akanya ini e ba somhi-elemhi ẹ. Ama ri udu oghuo ke gbe akanya irari khi u mu ekpe a na Onomhue. 23 Eniemini u wa riẹle nya ri omuegbe ni o rote udu oye nya lasela ke riẹle ọli, abine khi Onomhue u gbe akanya a na, ni ọa khi ogbo. 24 Lina ke ngeli abi u ro da lese khi u ya rote obo oyi Onomhue me eleli egbo. 25 Eshinẹgba o ya fali oni o li onobe ota, ọa ya gbe ogbokhoghuo azeba.‡§

4

1 Eẹ ega, a gue ke riẹle deba ighumha eye ẹ abi o ti shi, a ri igesikia deba wẹ. Sato khi yeye u li mhọli Oga shi iloghie.*

Emini o gbo mhese na we

2 A lolo ke so iromhi, a to eloe eke, a tse Eshinẹgba uwegbe. 3 A gbo li ke so iromhi na anye, ni Eshinẹgba o khueghie ode-a na anye ini anye me aha gue ungmemhi oyoli le. Ikhi ungmemhi onayi osheli oyi iKirisiti, ni o ze khi mhi la oga ighumha memena. 4 A lema na mhe, ni mhi gue oni usomhi le gboo ni egbo e suo li. 5 Ri ilisingme nu egbo eni ẹa miesuo ke ngeli. Eghẹghe ni u mhọli nya, roli riẹle onete.† 6 Ze ni ilisingme o la ungmemhi ni u wa ngme, u gbolo ẹ ngme ingmemhi eni ẹ ti eso, eghẹghe agho ni u lese emini u ya ke so shi ogbokpa ingme.

Otse ni o kpukhokho

7 Itakikosi o ya gue ingme eyemhe nya ye ẹ. Egbegbi inyoghuo ni oo gbe akanya oyi Eshinẹgba te ode igesikia, ni mhi nono ingme oyoli o khi. Oni anye ga kugbe ẹ ga Onomhue o li khi. 8 Ni a ro lese abi anye li la o shi memena mhi ro ghie ọli ẹ ghi ẹ, ali ni o gbo ri udu shi ẹ o.‡ 9 Loli ali Onesimusi mhi ga ghie ẹ ghi ẹ. Inyoghuo anye oni oo gbe akanya oyi Eshinẹgba te ode igesikia ni anye nono ingme oyoli o li khi. Onge ẹoli oye ẹ o khi. E ya guye ẹ emini aa me oola nya.§

10 Arisitakusi ni anye ga la owa ighumha, oo tse ẹ. IMaki ni loli ali iBanabasi e khi inyoghuo, ẹẹ tse ẹ. Ini iMaki o bhale a kpe abo mie ọli abi a li mhese ọli na ẹ.* 11 IJesu ni akiseva oyoli o khi iJositosi, o lie tse ẹ. Eni egbo aase ena e khi egbo iju tse eni e nu mhe ẹ gbe akanya iri-ungmemhi oyi Eghiele oyi Eshinẹgba ke kia gase. Eri e ga ri egbe ẹ mu mhe. 12 Epafurasi ni o khi onge ẹoli oye ẹ, ni o khi oni oo ga iJesu iKirisiti, o li tse ẹ. Eghẹghe kpa o ro o do ogbo elemhi iromhi isoso itobo oye ẹ, ni a migha gbagbagba, ni a womhelo shi elemhi oghuemhe oyi Eshinẹgba. Ali ni a gbo mhọli ọli shi udu khi Eshinẹgba o ya riẹle emini oo khi loli ya riẹle.† 13 Mhi pfi otsele na li khi o ma a gbe akanya egbegbo itobo oye ẹ, ali egbo ni e miesuo ni e la iLaodisha ali Erapolisi. 14 ILuku omole anye ni o khi idokita, ali iDemasi ẹ tse ẹ.‡ 15 A li nu mhe tse eni e miesuo ni e la iLaodisha, ali iNifa ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la owa oyoli.

16 Ini a ze ebe ona se, a ze ni a li ze ọli ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni

§ 3:13 Li ze Efi 4.32 * 3:13 Li ze Efi 4.2 † 3:16 Li ze Efi 5.19-20 ‡ 3:18 Li ze Efi 5.22; 1 iPit 3.1 § 3:19 Li ze Efi 5.25; 1 iPit 3.7 * 3:20 Li ze Efi 6.1 † 3:21 Li ze Efi 6.4 ‡ 3:25 Li ze iDeut 10.17; Efi 6.9 § 3:25 Li ze Efi 6.5-8 * 4:1 Li ze Efi 6.9 † 4:5 Li ze Efi 5.16 ‡ 4:8 Li ze Ika 20.4; 2 iTimo 4.12; Efi 6.21-22 § 4:9 Li ze iFile 10-12 * 4:10 Li ze Ika 19.29; 27.2; iFile 24; Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39 † 4:12 Li ze iKolo 1.7; iFile 23 ‡ 4:14 Li ze 2 iTimo 4.10,11; iFile 24 § 4:17 Li ze iFile 2

o la ẹli iLaodisha. Zobe ni a li mie ẹgbọ
iLaodisha ebe ni mhi keke ghi we li ze.

¹⁷ Gueye Achiposi khi mhiẹ ọli ọ rọsheka
pfuse akanya ni Onomhue ọ rọ nga li obogbe
pfo. §

¹⁸ Mhemhe iPolu mhi ri ugba ma ebe ga
keke otse ona ghi ẹ. A khi yele-a khi eri a so
mhe igha. Okhale oyi Eshinegba o nu ẹ la.

Ebe onodode ni iPòlu o keke ghi egbò iTeſalonía Eni e miesuò

¹ Mhèmhẹ iPòlu ali iSalasi ali iTimoti anye ri ebe ona ghi ẹ igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la ekẹ iTeſalonika, ni e khi egbò eyi Eshinẹgba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhụẹ.

Okhale ali opfomhẹ oyi Eshinẹgba e ka nu ẹ la.

Angeli ali irudunga oyi egbò iTeſalonika

² Anye maa tse Eshinẹgba uwegbe eghẹghẹ kpa shi itobọ oyi ẹ nya, ighọ anye gbo liẹ teva ẹ elemhi iromhi isoso oyi anye. ³ Anye ma la odalo oyi Eshinẹgba oyawa ali Ita awa sato ikanya eyẹ ẹ ni iregbenga oyẹ ẹ, o rẹ ẹ gbe. Abi inono ni a mhụẹ na egbe ẹ o li rẹ ẹ toto obọ akanya, ali abi irudunga ni a mhụẹ na iKirisiti Onomhụẹ o li migha.

⁴ Inyoghuo anye, anye leşẹ khi Eshinẹgba o nono ingme oyẹ ẹ, o she gbo zẹ ẹ ni a khi egbò eyọli. ⁵ Irari khi eri anye ri usomhi onete bhale ghi ẹ. Oa khi ungmehi unu tse anye rọ rọli bhale, ama li rọte elemhi ekpabọ ali Ayemhẹ-nọ-pfuase. Anye li ri igesikia oyọli lo ẹ esọ egbegbọ. A leşẹ abi anye li ngeli abi awa rọ ga la kugbe, irari ni o rọ ti na ẹ anye rọ lighọ ngeli. ⁶ Áá khọnya anye ali Onomhụẹ abi o tseku khia khi a me osoli egbegbọ, a ri oghẹle mie oni usomhi ni o rọte Ayemhẹ-nọ-pfuase bhale.* ⁷ Itobọ ighọ, eni khọnya a ngeli a ke khi shi egbò ni e miesuò na ekẹ iMasidonia ali Akhaya o. ⁸ Irari khi aa khi eri usomhi oyi Onomhụẹ o leşẹ rọte ẹ unu fiẹ lase ya je ekẹ iMasidonia ali Akhaya tse, ama, iregbenga ni a mhụẹ na Eshinẹgba o she ramhi asha kpa. Itobọ ona, anye a ke mhụẹ ingme olese ni anye ke ya ngme. ⁹ Egbọ eghọ nya e ngme ọli abi a li ri eloe e khu anye abi anye rọ ku shi na ẹ. Ali abi a li tsua ikhumhi kua bhale deba Eshinẹgba, ni áá gá egbegbi oni Eshinẹgba ni o la o. ¹⁰ A gbo gueyẹ anye abi a li migha a khẹ Omiọli ni o rọte iloghie ya bhale, ikhi iJesu ni o rọte eghuli guise le, ni o mie awa pfuese ofu oyi Eshinẹgba ni ọọ bhale.

2

Ikanya eyi iPòlu elemhi ọli iTeſalonika

¹ Inyoghuo anye eni emọse ali eni ikpotso, ẹ a leşẹ khi ifeli ni anye bhale ya feli ẹ, ọa khi afue. ² A leşẹ abi anye li me osoli ni a li tsue anye obini ekẹ iFilipi neni anye bhale deba ẹ ekẹ iTeſalonika. Abi o

tseku khia khi anye me ukpokpomhi ọzuode, Eshinẹgba oyawa o ri igbedu na anye ni anye kiele rue usomhi onete ni o rọte obọ oyọli bhale ghi ẹ.* ³ Olema ni anye lema ẹ ọa khi ode ni ọa gbe akanya, wekhi rọte usamhi ni ọa ti, wekhi eri anye e nono ni anye di ẹ. ⁴ Ochoghọ, eri anye a ngme abi Eshinẹgba ọọ anye li ngme. Irari khi o she bino anye shi egbò ni e nga obọ ni o ri oni usomhi onete ona a te obọ. Oa khi eri anye roshẹka ni anye ba ri egbe ke mu egbọ, ama Eshinẹgba anye roshẹka ri egbe a mu. Lọli o she bino isamhi udu eyi anye bie. ⁵ Eẹ a leşẹ khi ọa khi ingmemhi udimhi anye rọ bhale deba ẹ, wekhi eri anye ri ingmemhi ikokoalo ẹ guese ukpokọ. Eshinẹgba o khi otsẹle oyi anye. ⁶ Oa khi eri anye ẹ dua ni ẹẹ ukeliye ogboese o kueghie anye, ukeliye khi eri anye nono ọli obọ oyẹ ẹ wekhi obọ oyi egbọse.

Abi ighiusomhi na ke ẹ eyi iKirisiti, anye tẹ o ni anye kha mhila ẹ emhi obọ. ⁷ Ama abi anye rọ nu ẹ la, eri anye ku egbe a abi inyọ o li ri eloe e khu eniyẹ eyọli. ⁸ Itobọ inono ni anye mhụẹ na ẹ, ọa khi usomhi onete oyi Eshinẹgba ona tse anye leşẹ nono ni anye rọ ghi ẹ. Ama li shi agbọ oyi anye. Irari khi ingme oyẹ ẹ o mu anye egbe gba. ⁹ Inyoghuo, a ga sato abi anye toto obọ gbe ikanya ali omunu ni anye me. Eri anye e gbe ikanya ogbẹle kpa, ini anye khi nasẹ ongeẹ abi anye li i gue usomhi onete oyi Eshinẹgba ye ẹ.

¹⁰ Eẹ ali Eshinẹgba a khi otsẹle eyi anye, khi angeli oyi anye khi eri o pfuase, o ti, ọa mhụẹ umhaguẹli abi anye rọ la ẹ eni e miesuò iteva. ¹¹ Anye rişẹ deba ogbọgbo abi ita o li rişẹ a deba omọ. ¹² Anye ye ẹ ude, anye yeşẹ ẹ, anye ri udu u shi ẹ o, ni a ke ngeli angeli ni o ri egbe a mu Eshinẹgba ni o lu ẹ, ni a mhụẹ okemhi shi eghiele ali ufumhi onayi ọli.

¹³ Emhi olese ni o gbo ri anye a kueghie Eshinẹgba khi, abi anye rọ ri usomhi oyi Eshinẹgba bhale ghie ẹ, a suọ a kpe abọ mie ọli. Aa mie ọli abi usomhi ogbọ ama eri a mie ọli abi usomhi oyi Eshinẹgba ni o khia khi ighọ o khi. Irari khi ungmehi oyi Eshinẹgba o la ẹ ni a miesuò egbe ẹ akanya. ¹⁴ Inyoghuo, eri a ga li abi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshinẹgba ni e la ekẹ iJudia, ni e khi egbọ eyi iJesu iKirisiti. Abi e li me ajilimhẹ obọ oyi egbọ iJu eyewe, ighọ a li li me ajilimhẹ obọ oyi egbọ eyẹ ẹ.† ¹⁵ Eni egbọ ena, e gbe iJesu Onomhụẹ ali emekeguele-a. E tigbe khu anye ya fiẹ. E ma ri elemhi a bi Eshinẹgba. E khi ọbe ogbọkpa.‡ ¹⁶ Eri e ga roshẹka ni wewẹ e zu anye ode ini anye khi me asha gue usomhi oyi Eshinẹgba ye egbọ iJeta, ikhi ungmehi ni o ri imiesuò o ghi we. Ode ona e te buse olamhẹ ni ẹẹ lamhẹ-a. Mena, elemhi ibibi oyi Eshinẹgba o she

* 1:6 Li zẹ Ika 17.5-9

* 2:2 Li zẹ Ika 16.19-24; 17.1-9

† 2:14 Li zẹ Ika 17.5

‡ 2:15 Li zẹ Ika 9.23,29; 13.45,50;

14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

tiemhile shi wẹ ọ.

IPolu ọ nono ni ọ gbo ya bino egbọ iTeſalonika

¹⁷ Inyoghuo, abi a rọ vashẹ anye ali eẹ-a ukuku eghẹghẹ, (elemhi idiegbe ọa khi us-amhi), eri eloli e o nga anye. Anye dua ini anye gbo mẹ e. ¹⁸ Anye nono ni anye gbo deba e. Mhemhẹ oyemhẹ mhi dua ni mhi bhale iti-ingmi-ingme, ama okphaghiẹ ọ zu anye ode. ¹⁹ Ini a bino ọ, eẹ a zẹ ni anye rọ mhọli irudushi ali oghẹlẹ, ni a gbo zẹ khi anye rọ tonu obọ udu shi imuole ni anye ya mhuẹ odalo oyi iJesu, ini ọ bhale. ²⁰ Igesikia, eẹ a khi ititiegbe ali oghẹlẹ ni anye mhọli.

3

¹ Abi anye ẹa ke rọ dobẹ ri egbe mie, anye ke bie rọ shito obini ẹoli ATeſeni. * ² Lọli o zẹ ni anye rọ ghie iTimoti inyoghuo anye ni ọ nu anye e gbe akanya na Eshinegba, ikhi akanya itse-abọ usomhi onete oyi iKirisiti. Anye ghie ọli ghi e ni ọ zese e-a, ni ọ gbo kpaghie irudunga oyeẹ obọ. ³ Ini ongeẹ ọ khi nyenẹ egbe ukhokho irari ajilimhẹ enana. Eẹ oyeẹ a leşẹ khi ajilimhẹ eghogho e li la emini e ghọle Eshinegba khi awa ya mẹ. ⁴ Irari khi abi anye rọ nu e la, anye kpẹ gue ọli ye e shi ekẹ khi a ya mu okhọli vule shi anye ọ, a leşẹ khi igho o kie tse. ⁵ Lọli o zẹ ni mhi rọ ghie iTimoti. Itobọ khi mhi a ke dobẹ ri egbe mie, mhi rọ ghie ọli ọ bhale ya bino abi irudunga oyeẹ o ke laọ shi. Eri udu o nashẹ mhẹ khi okphaghiẹ ọ dobẹ ya mu e fe, o li abinẹ khi akanya ni anye gbe nya e ya mele afuẹ-a.

Emini o ri egbe e mu ni iTimoti ọ guele

⁶ Mena, iTimoti ọ she jele ya gue usomhi onete oyi irudunga ali inono oyeẹ ye anye. Ọ she gueye anye abi a liẹ sa usamhi onete oyi anye ali abi o li e ghọle e ni a mẹ anye, abi anye liẹ nono ni anye li mẹ e.† ⁷ Itobọ ona inyoghuo, irudunga oyeẹ o she ri udu shi anye ọ, abi a riẹ mu okhọli vule shi anye ọ ni anye la osoli. ⁸ Eri ayemhẹ oyanye o mhọli itije-odalo abi anye rọ suọ abi a li kie migha shi ikugbe ni eẹ ali Onomhụe a kugbe. ⁹ Mena seẹ anye liẹ dobẹ kphemhi na Eshinegba shi oghẹlẹ ni a rọ ghi anye? ¹⁰ Ni o gbe no bi anye rọ ri udu oyanye nya mhila li, ọ zẹ ni anye mẹ e ẹloe ni anye ri emini e kpo e irudunga la ne e.

¹¹ Eshinegba oyawa ali Ita awa lolighuo ali iJesu Onomhụe e ka bẹ ode na anye ni anye rọ bhale deba e. ¹² Onomhụe ọ ka ze ni inono ni a mhuẹ na egbe e ali egbọ kpa e ke fu shi ọ, ni o fu abi inono ni anye mhuẹ na e. ¹³ Ode ona ọ te ya zese e udu-a, ni a khi eni e gba pfo, ni e pfluase shi odalo oyi Eshinegba oyawa ali Ita awa, ini iJesu Onomhụe ali eni e khi eyọli e bhale.

4

Angeli ni o ghọle Eshinegba

¹ Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi inyoghuo, anye e seşẹ e abi a li ya ke ngeli ni o ya ghọle Eshinegba. A she ligho ọ ngeli. Mena anye ri eva oyi iJesu Onomhụe gbo lema e, a kie lina ke ngeli. A gbo khi ma ọ. ² Irari khi a leşẹ oseşẹ ni anye seşẹ e rọte afu ni iJesu Onomhụe ọ rọ na anye.

³ Eri Eshinegba ọọ nono ni a rẹ e khi eni a khuşẹ pfluase ni a pfi angeli itsebọ shi eke, ⁴ khi omose ogbogbo ọ gue ri egbọli ke kia o gbo gue ngeli deba ughue-ọli, ode ipfluase ali ekpe. ⁵ A khi mhọli ogghuemhẹ oyi efiala ona itsebọ deba egbe, abi eni ẹa leşẹ Eshinegba eẹ li. ⁶ Emini a ngme ena khi, ogbokhoghuo ọ khi kia onuzava oyọli ni e ga mie iKirisiti suọ okiengme. Ọ khi li ọli le irari khi ọọ da ne ọli. Anye she kpẹ gue ona ye e anye rọli tse agua ye e khi Onomhụe ọ ya na egbọ eghogho osue. ⁷ Eshinegba ọa lu awa shi ikanya itsebọ, ama eri ọ lu awa ni awa khi eni e pfluase. ⁸ Itobọ ona, ogbọ ni ọ da kie oseşẹ ona ne, ọa khi oseşẹ oyi ogbọ ọ kie ama oyi Eshinegba ọ kie ni ọ ri Ayemhẹ-nọ-pfluase na awa.

⁹ Ọa khi oni anye ya gbo kekẹ ebe ghi e, a nono ingme oyi eni e miesuo enabi eẹ. Irari khi Eshinegba lolighuo ọ she seşẹ e abi a li ya nono ingme egbe e. ¹⁰ Igesikia, igho a kie li e ngeli deba inyoghuo e ni e la ekẹ iMasidonia. Irarigho, inyoghuo, anye lema e a gbo khi ma oni angeli.

¹¹ Roshẹka la agbọ ni o pfohmẹ. Ke mu alo shi akanya oye, u ri abọ eye e gbe akanya, abi anye kie kpẹ gueye e. ¹² Ini a da lina ne, o ya ri ekpe shi e egbe odalo oyi egbo ni ẹa miesuo. Eghẹghẹ agbọ wa ya ri egbe da ogbọ shi emini e to e.

Inyenegbe bhale oyi Onomhụe

¹³ A ghe i inyoghuo, anye e nono ni a leşẹ igesikia ni o la ingme oyi egbo ni e ghua, ini egbe e khi pfo e-a abi egbo ni ẹa mhuẹ irudushi ¹⁴ Irari khi ini awa miesuo khi iJesu ọọ ghu-a ọ gbo guale. Awa li miesuo khi ini Eshinegba ọ rue iJesu nyenẹ e bhale, ọ ya li rue eni e mhọli irudunga shi iJesu ọ ramhi ni e rọ ghua, ma li egbe bhale. ¹⁵ Oseşẹ ni anye e seşẹ e ena, oseşẹ oyi Onomhụe lo. Awa ni awa la agbọ awa aa ya ralo na eni e ghua, e e ni Onomhụe ọ ya bhale. ¹⁶ A ya mhẹşẹ leghe, uruli oyi ageni ni ọ kpada nya o pfi leghe, a pfi akala oyi Eshinegba. Onomhụe ọ ya rọte iloghie tiemhile irarogbe. Egbọ ni e ri udu nga iKirisiti ramhi ni e rọ ghua, e kpẹ ya guale bhale agbọ. ¹⁷ Awa ni awa la agbọ oni eghẹghẹ, a tigbe rue awa nga idane vui, ya ma wẹ egbe deba Onomhụe irarogbe elemhi otughunu. Igho awa ke liẹ nu Onomhụe la

* 3:1 Li zẹ Ika 17.15 † 3:6 Li zẹ Ika 18.5 * 4:17 Li zẹ 1 iKori 15.51-52

agbomagbo.* ¹⁸ Irarigho, a ri ingmemhi ena ke ri udu shi egbe e o.

5

A mu egbe khe ibhale oyi Onomhue

¹ Inyoghuo, o a khi oni a ke gbolo e kekpe ebe ghi e shi ingme egheghe ali oni ogbele ni a ya me ingme enana nya. ² Irari khi epe oyepe a ga lese egbegbo khi ogbele iguezo oyi Onomhue eri o ya li abi oghiatu o lie bhale eliyose.* ³ Ini egbo e da lie. "Emhikpa o she pfomhe, ingme okhoghuo o a ke la o ne." Egheghe agho opfuse o ro ya de rughu we. Eri o ya bhale udemhija abi oku o lie to okpotso. Egbo e a ya pfue oni iguezo.

⁴ Ama epe inyoghuo aa la alo ebili nabi oni ogbele o ya bhale guo shi o abi oghiatu. ⁵ Irari khi epe nya egbo ni e khi eyi akpa a khi. Eyi ele oguota a khi. Awa a khi egbo na eliyose wekhi egbo alo ebili. ⁶ Itobo igho awa khi ke lese abi egboese, a bino angeli bie ke ngeli, aa ke tokpe. ⁷ Eliyose egbo e ro lese, eliyose onyo o ro gbe egbo. ⁸ Aborokhia khi egbo ena ele oguota awa khi egho, awa bino angeli bie ke ngeli. Awa mema ya ri irudunga ali inono so abi awulu akhuli ni okholi-okhue o ro mu aye, awa ri irudushi oyi imiepfuese rughu abi arula akhuli ni okholi-okhue o ro rughu.† ⁹ Irari khi Eshinegba o a ze awa shi eni a ya pfuse-a, ama eni iJesu iKirisiti Onomhue o ya mie pfuese. ¹⁰ Eri o ghu-a na awa, ni awa nu oli la, awa la agbo o, okekhi ini awa ghua. ¹¹ Itobo ona, awa ri udu shi egbe awa o, awa a kpaghie egbe awa obo, abi a kiele e li ena.

Ungmemhi ali otspe ni e kpukhokho

¹² A ghe ii, anye lema e inyoghuo, a ze ni a ke mu ekpe na eni e totobo o gbe akanya egbegbo ifuaboo oyepe, ni epe sese e ode ni a te ya khi eni e miesuo. ¹³ A ga ri ekpe ali inono onofune ke na we, itobo akanya ni epe gbe. A nu egbe e e ngeli angeli opfomhe. ¹⁴ Anye gbo lema e inyoghuo, a ke tse agua ye egbo olemhe. Aa ye eni ulishi oo mu ude. Aa kpaghie eni e mhue ekpabo obo. A mhue irabomudu ke deba ogbokpa. ¹⁵ A khi ze ni ogbo o ri onobe fata onobe, ama egheghe kpa a ze ni a roshaka ke riepe onete na egbe e ali ogbokpa.

¹⁶ Egbe e ke mu e egheghe kpa. ¹⁷ Aa so iromhi egheghe kpa. ¹⁸ A ke tse uwegbe shi emiemi a me kpa. Ona o khi emini Eshinegba oo nono obo oyepe, abi yeye ali iJesu iKirisiti a ro ga kugbe egho.

¹⁹ Khi ke pfuse erali Ayemhe-no-pfuaase a. ²⁰ A khi ri eloe gbe ungmehi imekeguele. ²¹ A ke mu emhikpa fe bino, a rue onete ni o la. ²² Ti egbe emhi obe nya le.

²³ Eshinegba lolighuo ni o khi Eshinegba ona opfomhe, o ka re khi oni o pfuaase ode khi ode. O ri yeye nya, ghe ayemhe ali agbo ali idiegbe eye khi eni e gba pfo ni e mholi umha-guekia, ya ramhi egheghe ni iJesu iKirisiti oyawa o ro ya bhale. ²⁴ Loli ni o lu e, o ya riepe oli, irari khi oni o ze ri egbe e nga o khi.

²⁵ A ke so iromhi na anye inyoghuo. ²⁶ A ke tse egbo ni e miesuo egbegbi otse, a ghepe e mu we. ²⁷ Mhi ri afu ni mhi mhue obo oyi Onomhue lema e, a ze oni ebe ona khaspe egbo ni e miesuo nya.

²⁸ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ka nu e la.

* 5:2 Li ze iMat 24.43; iLuk 12.39; 2 iPit 3.10 † 5:8 Li ze Aza 59.17; Efi 6.13-17

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keķe ghi eķbo ITešalonia Eni e miesuo

¹ Mhēmhe iPolu ali iSalasi ali iTimoti anye ri ebe ona ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eķe iTešalonika, ni e khi eķbo eyi Eshineķba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhūe.*

² Mhi lema Eshineķba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhūe e mhue isomhelempi na, e ri opfomhe na e.

Ikphēmhi ali Iromhi isoso

³ Inyoghūo, anye mema ya ke tse Eshineķba uweghe na e eķheķhe kpa. O ti ni anye ke ligho, irari khi irudunga oyeķ oķ fu sho eķheķhe kpa. Inono ni a mhue na egbe oķ fu sho. ⁴ Loli o ze ni anye ro re e la iteva igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshineķba a neta omose. Eri anye re e neta omose itobo abi a li doķe ri obo mu udu migha irudunga oyeķ elemhi okholi ali imufe nya ni a mu vule shi e o.

⁵ Enana nya e rokhasē khi ezo oyi Eshineķba o migha shi ipfuase. Itobo ighe Eshineķba o ya leli e shi eni e te o, ni e ya lo iloghie oyoli ni a me osoli e shi. ⁶ Eshineķba o ya gbe azeķa, o ya ri osoli fali eni e na e osue ota. ⁷ O ya ri iyēmhea na e ni a me osue, o gbo li ri oni iyēmhea na anye. O ya riķeķe ona ini iJesu Onomhūe o da feli lasele shi idane elemhi avuere, loli ali igeni eniēmhi eyoli. ⁸ O ya na eķbo ni ealeķe Eshineķba osue, ali eni e ri usomhi onete oyi iJesu Onomhūe gbe akanya. ⁹ E ya me osue. E ghu tiemhi ilimhi iriķeķe. A rue we odalo oyi Onomhūe ali ufumhi oniēmhi oyoli le.† ¹⁰ Eķe ni a ya me ona khi, ogbeķe ni Onomhūe o ya bhale, ni eni e ri udu nga li e ri ikuēķie ali ekpe na li. Li shi eķeķe, itobo khi a she mie ungmēmhi ni anye gueye e suo.

¹¹ Loli o ze ni anye roķ so iromhi na e, Eshineķba o ze ni a li khi eni e ya la agbo ni oķ ghole oli. Ali o ri ekpabo eyoli ri ugbamhi onete ni a mholi bhale ya tse na e, li shi onete ni irudunga oyeķ o re e riķeķe. ¹² Itobo okhale oyi Eshineķba oyawa ali oyi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa, a ya rue ufumhi ghi eva oyi iJesu Onomhūe oyawa, o li ri ufumhi ghi e.

2

Ona okholo

¹ Inyoghūo, ingme ibhale oyi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa, ali abi awa li ya kuma li

egbe,* ² a khi ze ni usamhi oyeķ o nyanya ghagha ku ni a yila. Ini ogbokoghūo o ririķe khi imeķe loli me, okeķhi usomhi ona ke o guele, okeķhi eri oķ khi ebe ni anye keķe ghi loli luē roķe ze oli khi ogbeķe oyi Onomhūe o she bhale, ³ a khi ze ni ogbokoghūo o te odeķ okhoghūo di e. Irari khi oni ogbeķe o ya bhale ini aa li me ukpokpomhi imuokhūe-vule shi Eshineķba o ali ini ona umhasuo-eso ni o khi oģbo oķe o li feli lase gboo, ikhi oni a mhese owa ere na. ⁴ O ya mu okholi vule shi emhikpa ni eķbo e lu Eshineķba, ilitsa ali emhikpa ni eķbo eķ ga o, o ri eģboli fu doķe we nya. O gbo ga va ya shito Owa oyi Eshineķba oyi Eshineķba oķ liķe khi loli ke khi Eshineķba.†

⁵ Aa ke sato khi mhi gue ingme ena nya ye e abi mhi ro nu e la? ⁶ Eķe a leķe emini o ze khi aa roli lasele khase ne, ini eķheķe oyi ona okholo ona o da ramhi, a ya roli lasele khase. ⁷ Ama eni ikhiakhiamhi ekpabo okholo ena e she beķe e gbe ikanya eyewe, ama oni o mu oli gbaga. Ama oni ona okholo o ya feli lasele ini oni o mu oli gbaga o li lase ode-a. ⁸ Eķheķe agho a ya ri ona okholo khase, oni iJesu Onomhūe o ya ri ungmēmhi ni o roķe oli unu lasele pfuse-a. Uģemhi oyoli ini o nyene egbe bhale o ya ga pfuse oli-a nya.‡ ⁹ Ona okholo ona, o ya ri ekpabo oyi Okphaghie bhale, oķ gbe onyaloa eģbhue ali oshabo ododa.§ ¹⁰ O ri udimhi ododa ni e kholo di eķbo ni eķ pfua. E ya pfua irari khi eķa lama mie weķhi eri e nono igesikia, ni o kha mie we pfuese. ¹¹ Itobo ighe, Eshineķba o roķe ghe ayemhe eģbholi ghi we, ni ee ro mie emini e khi eģbholi suo. ¹² A ya pfa eķo mu oģbo ni o da mie igesikia suo ne, ni o da mhue oghuemhe shi olamhe.

A migha gbabgaba

¹³ Anye mema ya ke tse Eshineķba uweghe eķheķe kpa na e, inyoghūo ni Onomhūe o nono. Irari khi eķ Eshineķba o kpe ze ni a ya mie pfuese. Ayemhe oyoli o reķe khi eni e pfuase, ali eni e mie igesikia suo. ¹⁴ Roķe usomhi onete oyane, Eshineķba o te lu e shi ona. Eri o lu e ni a ro mhue okemhi shi ufumhi oyi iJesu iKirisiti Onomhūe oyawa. ¹⁵ Irarigho, inyoghūo, a migha gbabgaba, a mu eni igesikia ni anye seķe e mhue abi anye roķe itsabo ali elemhi ebe ni anye keķe gue oli ye e.

¹⁶ IJesu iKirisiti Onomhūe oyawa luēghuo ali Eshineķba Itawa ni o nono ingme oyawa, ni o roķe okhale oyoli ri udu shi awa o, ni o gbo ri irudushi ni oķa ya nighise na awa, ¹⁷ e ka ri udu shi e o, e gbo zese e a shi ikanya ali ingmēmhi enete.

* 1:1 Li ze Ika 17.1 † 1:9 Li ze Aza 2.10 ‡ 2:1 Li ze 1 iTeša 4.15-17 † 2:4 Li ze iDan 11.36; Ezik 28.2 ‡ 2:8 Li ze Aza 11.4 § 2:9 Li ze iMat 24.24

3

IPolu ọọ, a sọ iromhi na wẹwẹ

¹ Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi inyoghuo, a ke sọ iromhi na anye. A sọ iromhi ni ungmemhi oyi Onomhuẹ o nyanya ke ga asha kpa, ni egbo e gbo mie ọli, ni e ri ufumhi ke ghi Eshinegba, abi a li mie ọli abi o rọ la ẹ iteva. ² A gbo ke sọ iromhi Eshinegba o rue anye obọ oyi egbo ebe ali ena okhọlọ lasele, irari khi ọa khi ogbokpa o miesuo.

³ Ama oni a ri egbe ẹ nga Onomhuẹ o khi. O ya ri itoto na ẹ o khukhu ẹ obọ oyi ọna okhọlọ. ⁴ Anye regbenga Onomhuẹ khi a riẹlẹ ali khi a kiele ẹ ke riẹlẹ emini anye sẹsẹ ẹ. ⁵ Mhi lema, Onomhuẹ o ka udu oyẹ lẹsẹ inono ni o funẹ ni Eshinegba o mhuẹ ali ni iKirisiti o rẹ migha egbegbo.

Ogbogbo o ke gbe akanya

⁶ Inyoghuo, anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyawa mhẹsẹ na ẹ, a ti kia na inyoghuo okhoghuo ni o la agbo owaza ni ọa ya deba osesẹ ni anye ẹ sẹsẹ ẹ. ⁷ Eẹ oyẹẹ a lẹsẹ khi o ti ni a ke li abi anye ẹ li. Anye ẹa li owaza abi anye rọ nu ẹ la, ⁸ wẹkhi eri anye mie ogbokhoghuo emhi le ni anye a fali ota shi. Eri anye ri ochoghọ gbe akanya, ọpfo o ta anye ghe ẹlẹ ọguota ali ẹlẹ iyosẹ, ini anye khi ya khi itsua na ongeẹ tsua. ⁹ Oa khi itobọ khi anye ẹa tẹ eni ẹ mhila ẹ ikpaghiobọ, anye rọ lighọ ngeli. Eri anye lighọ, ni anye khi irọkhokhọ ni áá ke deba. ¹⁰ Abi anye rọ nu ẹ la, anye gueyẹ ẹ khi, "Ogbọ ni ọa lama gbe akanya o khi le eminale."

¹¹ Eri anye ngme ona itobọ khi anye suọ khi egbo eghuo e la ẹ iteva ni ẹa lama gbe akanya, ni ẹa ya li emhikhoghuo ama ikanya eyi egbo elese ẹẹ sonọ unu ke pfuẹchẹ-a. ¹² Anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhuẹ mhẹsẹ na egbo eghoghọ, anye gbo tse agua yewẹ e ke ngeli angeli ni o te odẹ. E ke gbe akanya ni e te mẹ emhi ya ke le. ¹³ Ama ẹẹ inyoghuo a khi zẹ ni onete iriẹlẹ o susu ẹ.

¹⁴ Ini ogbokhoghuo o la o ni ọa ya ri omhẹsẹ ni a kẹkẹ shi ebe ona gbe akanya, a lolo tọ ogbo oghoghọ okpẹ. A khi kugbe ogbo oghoghọ o, ni omama o mu ọli. ¹⁵ Ama a khi ngeli deba li abi obe ẹ, ama a ri ochoghọ tse agua ye ọli abi inyoghuo.

Ingmemhi ni e kpe ukhokho

¹⁶ Onomhuẹ luẹghuo ni o khi odẹ opfomhẹ oyawa o ka ri opfomhẹ na ẹ egheghe kpa ali odẹ khi odẹ. Onomhuẹ o ka nu ẹ la.

¹⁷ Mhẹmhẹ iPolu mhi ri obọ oyemhẹ kẹkẹ ebe ona ghi ẹ. Mhi tse ẹ. Ina mhi liẹ kẹkẹ eva oyemhẹ shi ebe ni mhi kẹkẹ kpa. Ina mhi liẹ kẹkẹ ebe.

¹⁸ Okhale oyi iJesu iKirisiti oyawa o ka nu ẹ la nya.

Ebe onodode ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti, rote omheshe oyi Eshinegba ni o mie awa pfuese ali iJesu iKirisiti ni o khi irudushi oyawa.

² Mhemhe mhi keke ebe ona ghi iTimoti, ni o khi egbegbi omimhe elemhi imiesuo, okhale ali ilelemhi ali opfomhe enayi Eshinegba e ka khi eye.*

Mhue egbhe shi ena osese egbholi egbe

³ Mhia nono ni u la eoli Efesosi abi mhi kie kpe gueye abi mhi ro le e iMasidonia, ni u me asha gueye egbo eghuo ni e la oobo o sese osese egbholi e mu migha. ⁴ Gueye we, e tsua okhe igbaekele oyi egbo enede ali ida-echē ku-a ni o khia khi ekhako o lese ropo bhale, ea ya kpaghie akanya oyi Eshinegba ni o rote irudunga bhale obo. ⁵ Emini o ze ni a ro mheshe omheshe ona khi, ni a ro guise inono, ni o rote udu no pfuase bhale le, ali oni o rote udu-onete ni o gue ogbo ezo ali egbegbi irudunga bhale. ⁶ Egbo eghuo e she rote enana lasela, nyene egbe je ingmemhi afue. ⁷ Ee nono ni wewe e khi esese Ishi eyi iMosisi eyi Eshinegba, ama ea lese emini e ngme wekhi eri e lese emini e ri itoto ge ma gue gagaga.

⁸ Awa lese khi ushi o ti ini awa gue deba li abi awa kha li. ⁹ Awa lese khi o kha itobo egbo enete a ro shi ushi, ama itobo egbo ni ee gbe ushi-a ali ighiato ali eni ea mhue ulishi Eshinegba ali ena olamhe, ali egbo ni ea lese ugamhi, ni ea mu ekpe e na emhi eyi Eshinegba, ali egbo ni ee gbe itawe ali inyewe-a, ali egbo ni ee gbe ugbeli. ¹⁰ A shi ushi na egbo okia ali eni nu emose nabi wewe ali ikpotso nabi wewe ee gbhe, ali egbo ni e muno egbo o de, ali egbo ni e lo egbhue ali eni ee pfi otsele egbhue, ali emhi elese ni ea de shi egbegbi osese, ¹¹ ni o khi osese ni o de shi usomhi onete oni o mholi ufumhi oyi Eshinegba, ni o mholi ikhivose ni a ro nga mhe obo.

Ikpemhi shi ilelemhi oyi Eshinegba

¹² Mhi kpemhi na iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ni o ri itoto na mhe, ni o me khi mhi te o ni o ro ze mhe shi akanya oyoli. ¹³ Abi o tseku khia khi eghēghe ni o dose khi mhi pfi unu-a deba Eshinegba, ali ni mhi i jili egbo ni e miesuo, ni mhi nu we kholi, oo mholi ilelemhi na mhe irari khi umhalese ali umha miesuo o remhe li gho.† ¹⁴ Onomhue oyawa o ya tutu okhale ku mhe. O ri irudunga ali

inono na mhe ni e khi eyawa irari ikugbe ni awa ali iJesu iKirisiti awa kugbe.

¹⁵ Egbegbi ungmemhi na, ni awa kha mie shi nya, khi eri iJesu iKirisiti o bhale agbo ya tsumhi ena olamhe, ni o khia khi mhemhe mhi ga kholo ne nya. ¹⁶ Ama eri Eshinegba o mhue ilelemhi na mhemhe ni o kholo ne ena olamhe nya, ni a ro bhale ya e khi irabomudu oniemhi ni iJesu o mhue na mhe o khi irokhokho shi egbo ni e ke ya mie oli suo o, ali eni e ya mhue agbo na agboagbo. ¹⁷ Ekpe ali ufumhi o khi oyi Oghie na agboagbo, ni o ya ya ghu, ni aa ya me, Eshinegba ni o khi oghuo kpe, rote agboagbo ya je agboagbo! Atse.

¹⁸ Ye ye iTimoti omimhe, ena e khi omheshe ni mhi ro ne, ni e de shi abi a li me eke shi e egbe eghēghe ni o dose. Ke ri omheshe ena gbe akanya, irari khi itsua-okhue e khi ne, ni u ro dobe ya kholi okholi onete, ¹⁹ kie mu irudunga oye ali udu onete ni o gue ogbo ezo oye mhue. Egbo eghuo ni ea ke riele emini udu onete ni o gue ogbo ezo oyewe o gueye we e riele, eri irudunga oyewe o de guoghō-a abi oko-okē oniemhi. ²⁰ Egbo enabi eghoghō iManiusi ali Alzada e khi, ni mhi wolo abo na okphaghie ni o sese we ingme, ini e khi ke ngme ungmemhi ipfiunu-a deba Eshinegba.

2

Ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo

¹ Mhi gueye e, a kpe te odode so iromhi na egbo kpa. Abi u lie gue emini e to e le, lema Eshinegba shi ilelemhi na we, u kpemhi na Eshinegba na we. ² U li so iromhi na enighie ali eni ee mheshe ni awa, ni e ro dobe ke la agbo na tsuke ali opfomhe, elemhi ekpe oyi Eshinegba rote igue-ngeli. ³ Ona oo ti, o ma ri egbe a mu Eshinegba otsumhi oyawa. ⁴ Ni oo nono ni ogbokpa o mholi imiepfuese, ni o gbo lese igesikia. ⁵ Irari khi Eshinegba oghuo o lao, ali omigha iteva ogbo ali Eshinegba oghuo, omose ni a lu iJesu iKirisiti. ⁶ Ni o ri egboli bhale shi otoeloli, ni o ro mie egbo nya pfuese. Ona o khi usomhi ni Eshinegba oo nono ni loli gueye ogbokpa ni o gue de shi eghēghe oyoli. ⁷ Ona o ze ni a ro ghie mhe abi aghiusomhi na kee ni iKirisiti o ze ali osese oyi ifeta ni mhi ro gue usomhi irudunga ali igesikia le. A khi egbhue mhia lo, igesikia mhia guele.*

⁸ Ini a ye ugamhi, mhia nono ni emose e tsua abo eke shi iromhi isoso ni o mhue elemhi ibibi wekhi ekhako. ⁹ Mhi lili e nono ni eni ikpotso e gue ke so itsua ni e gbe akanya, a khi khue akhue abamemhe, wekhi ie-itsu dolodolo shi ukhomhi, wekhi iri-igolu khue akhue ali ifefe isoso wekhi itsua ni e lolo ghalē isoso.† ¹⁰ Ama e ke gbe ikanya

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:13 Li ze Ika 8.3; 9.4-5 * 2:7 Li ze 2 iTimo 1.11 † 2:9 Li ze 1 iPit 3.3

enete, ni o ye ni ikpotso ni eḗ khi wẹwẹ a ga Eshinẹgba e gbe.

¹¹ Ikpotso e ke ri iregbe-tiemhile ke ku esọ-a wena. ¹² Mhi aa zẹ ọkpotso ni ọ seṣe, wẹ khi eri ọ ya mhue omhese shi emose ukhomhi. Ọ ke tsaghie-a. ¹³ Itobọ khi Adamu a kpẹ ma neni a ma Ivu. ¹⁴ Ọa khi Adamu ọkphaghie ọ di, ama ọkpotso a di ni ọ gbe ushi oyi Eshinẹgba-a. ¹⁵ Ama a ya tsumhi ọkpotso rote eniye ibiabia, ini ọ kiele e deba irudunga ali inono ali ipfuase, ni ọ ro mu ekpe shi egbọli egbe.

3

Eni e mhese elemhi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo.

¹ Oni ungmehi ona oo gbe akanya gba. Ini ogbo ọọ nono ni loli khi oni ọ ri eloe e khu egbo eyi Eshinẹgba, eminete lo ni o ghole oli. ² Oni ọ ri eloe a khu eni e miesuo ọ mema ya khi ogbo ni ọ fu dose umhagueli, ọ khi ọdo ọkpotso oghuo, ọ mhue ikuegba-a, ọ mu ekpe shi egbọli egbe, ọ khi oni a mu ekpe a na, ọ mema ya ke kpe abo mie epfese lo apfe oyoli le, ọ mema ya doḗ ke seṣe oseṣe. ³ Ọ khi khi ọdonyo, wẹ ogbo okholi, ama ọ pfomhe, ọ khi khi ogbo uwola, ọ khi nono ingme ukpago dose. ⁴ Ọ mema khi oni ọ gue ri eloe e khu omhue-apfe oyoli. Ọ khi oni imioli e mu ekpe e na, eḗ suo esọ na li egbegbo. ⁵ Itobọ khi ini ogbo ọa gue ri eloe e khu omhue-apfe oyoli, se oli ya doḗ ri eloe khu igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo? ⁶ Ọ khi khi oni ọ lese miesuo ni ode ọa nuḗ ne ini ititiegbe e khi vo li egbe ni ọ tigbe ya de pfilo epfua nabi ọkphaghie ọ de pfilo. ⁷ Ọ mema khi ogbo ni ọ mhọli eva onete iteva oyi ena edato, ini ọ khi yeghe-a ni ọ de ya pfilo igha ọkphaghie.*

⁸ Eni eḗ kpaghie elemhi owa ugamhi, e khi egbo ni a mu ekpe e na, e khi egbo ni a ri egbe e nga. E khi khi eni e da onyo ọ dose wekhi eni eḗ li oyamhi ukpago. ⁹ E ri udu-onete ni ọo gue ogbo ezo mu igesikia ni a rokhasa ni e la irudunga mhue. ¹⁰ A kpẹ mu wẹ fe bino, ini o khia khi e gue gbe, a tigbe zẹ wẹ obọ ọ gbe akanya oni ọọ ga. ¹¹ Ighuwe e mema ya mhue ingeli enete. E khi khi eni eḗ le egbo itsa uruli kiakia, e mhọli ayemhe ni o pfomhe, e khi eni a ri egbe e nga shi emhikpa. ¹² Omose ọkpaghiobọ ọ mema ya khi oni ọ rue ọkpotso oghuo shi, ọ khi oni ọ gue e seṣe eniye eyoli ode, ọ gue ri ukpeloe a khu omhue-apfe oyoli. ¹³ Ekpaghie-obọ eni e gue ga, e she roli mie ashini o mu eloe, ali e doḗ ri igbedu e ngme ingme oyi irudunga oyi ijesu iKirisiti ni e mhue.

Osheli ni o la irudunga oyawa

¹⁴ Aboriekhia khi mhi ririe mhọli oli shi udu khi mhi ya keḗ bhale ya bine, mhi ro

kie keḗ eni omhese ena ghi e. Egheghe agho ni a bhale ya e khi, ¹⁵ ini o khia khi mhi teṣe denẹ, ebe ona o ya seṣe e abi o ti ni egbo e li ke ngeli elemhi omhue-apfe oyi Eshinẹgba, ni o khi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo oyi Eshinẹgba ni ọ la agbo. Mhi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni o khi oche ali iroḗbeke ni a ma igesikia nga. ¹⁶ Igesikia ni o la osheli oniemi ni o la irudunga oyawa o fu dose oni ogbokhoghuo ọ mhue ekhako e shi. Ijesu ọ bhale agbo abi ogbo,

Ayemhe ọ roli khase
khi ọ ghole Eshinẹgba,
igeni e me oli
A roli tse abo gase
ushishi nya,
egbo e mie oli suo
elemhi agbo nya
a rue oli nga iloghie.

4

Ena Oseṣe egbhọli

¹ Ayemhe ọ guele gboo khi, ikpukhokho agbo, egbo eghuo e ya tsua irudunga pfi-a. E deba iyemhe ni eḗ di agbo, eḗ deba oseṣe ni ayemhe ọkphaghie e tsua lasele. ² Oseṣe eghogho, obọ oyi elo-egbhue ena ikokoalo e te e bhale, eni udu-onete ni ọ gue ogbo ezo oyewe o she ghua dishi. ³ Egbo eghogho e seṣe egbo e khi rue ọkpotso, eni ikpotso e khi ye ughue, e gueye wẹ e khi ke le eminale eghuo. Ama eri Eshinẹgba ọ ma eminale eghogho, eni e miesuo ni e lese igesikia e ke ri ikphemi mie wẹ le. ⁴ Emhikpa ni Eshinẹgba ọ ma o ti, a khi me emini a kie, ama a ke ri ikphemi mie emhikpa. ⁵ Irari khi ungmehi oyi Eshinẹgba ali iromhi isoso a ro rewe e shi eni e pfuase.

⁶ Ini u ri oni omhese ona na eni e miesuo, u ya khi oni ọ gue gbe akanya ugamhi oyi ijesu iKirisiti, ni a kuḗle vule rote igesikia na irudunga ali oseṣe enete ni u wa deba. ⁷ Khi mhọli emini u ri okhe oyi egbo neḗ, ali okhe ikpotso egbhali e riḗle. Ke ngeli riḗle ogghuemhe oyi Eshinẹgba. ⁸ Inisegbe-a o mhọli ukuku eminete ni o riḗle a na ogbo, ama ni a ro suo esọ na Eshinẹgba, eri o ti odekhode, itobọ khi o mhọli ishobọ na awa memena ali agbo ni o ke e bhale.

⁹ Ungmehi igesikia na ni o ti ni a mieshi, ni a gbo lama shi ọ. ¹⁰ Onana o ri anye roshaka a gbe akanya egbegbo, irari khi awa she ri irudushi oyawa shi Eshinẹgba obọ, oni ọ laọ ni ọ khi Omiepfuase oyi ogbokpa, eni e miesuo kpaashi.

¹¹ Mhese, u gbo seṣe ena nya. ¹² Khi zẹ ni ogbokhoghuo ọ ri eloe gbe e irari khi ozele u khi, ama rote ungmehi oye, ali agbo oye, ali inono oye, elemhi irudunga ali ipfuase oye khili irokhasa na eni e miesuo. ¹³ Ya

* 2:13 Li zẹ Igbae 2.7,21-22

§ 2:14 Li zẹ Igbae 3.1-6

* 3:7 Li zẹ iTato 1.6-9

ramhi eghēghe ni mhi rō ya bhale, ri ēloe shi ɔ kie ke zē Ebe-no-pfuasē khase igbaa, u kie le ē tse-abo oni ungmēmhi, wa sēsē wē. ¹⁴ Khi ri obō gbe isomhopfa ni Eshinēgba ɔ rō nē nyē. Oni a rō nē abi a rō mekēguele shi ē egbe ali abi eni egbhali e rō ri abō nge egbe. ¹⁵ Ke ri ēloe shi eni emhi ena egebgo, u ri egbe ē na wē pfo ni egbō nya e ke mē ije-odalō oyē. ¹⁶ Ri ēloe shi egbe ē egbe ali osēsē oyē. Kie ke riēlē emhi ena, irari khi ini u wa lighō u ya tsumhi egbe ē ali eni ē suō ē.

5

Abi ēē a ke li esamhi-olimhi, ali egbhali ali ighumha

¹ Khi dese ogbhali, ri ipfomhē uruli nu ɔli ngme abinē khi itē ɔ khi. Ke riēlē deba ozele abinē khi inyoghūo ē u ngeli ē deba. ² U riēlē deba ikpotso eni egbhali abinē khi inyē e khi. Ke ngeli deba ozele ikpotso abi inyoghūe ni ikpotso.

³ Khi ri ēloe gbe esamhi-olimhi ni e khi esamhi-olimhi egebgo, ni e mholi ɔtomhē. ⁴ Ini ɔni ɔsamhi-olimhi ɔ bia eniyē, o ke khia khi ɔ mhuē imimi, eni eniyē e kpē ke ri emini e wēna imiesuō gbe akanya, abi e li ri ēloe ē khu omhuē-apfē oyewē. Ini e lina, eri ē feli eni e bia wē ali itita wē egho, irari khi onana o ma ri egbe a mu Eshinēgba. ⁵ Oni ɔ khi ɔsamhi-olimhi igesikia ni ɔa ke ye ughuē, ni lɔlighuo ɔ la, ɔ she regbenga Eshinēgba, ɔ sō iromhi ē mhila li ikpaghiobō obō, ēlēɔguota ali ēlē iyosē. ⁶ Ama ɔsamhi-olimhi ni ɔ ri egboli shi aruele agbō, ɔ she ghu-a ini ayemhē oyoli o kie tseku lao. ⁷ Mhēsē enana na wē ini a khi mē gue shi wē egbe. ⁸ Irari khi ini ogbō ɔa ri ukpeloe khu ena omhuē-apfē oyoli, tete imi ɔli ali ughuē ɔli, ɔ she kie oni irudunga. ɔ kholo dōsē ɔni ɔa miesuō.

⁹ Khi kekē eva oyi ɔsamhi olimhi kuma eva eyi esamhi-olimhi sē ni ɔ she dōsē ikpe egbhuēsē, ɔni o khia khi utoghua-kpe ɔ kpē lēsē ye ughuē. ¹⁰ ɔ khi ɔni a suō eko shi ikanya enete, ɔkpotso ni ɔ guē kuelē imioli. Ni ɔ mie epfēsē ē shi owa. ɔ guē a gbe ikanya deba eni e miesuō, ni ɔ ɔ kpaghīē egbo ni e la ɔmunu obō ni o ri egboli shi onete ɔdoda iriēle.

¹¹ Ama khi ri eva oyi ozele esamhi-olimhi shi ebe. Irari khi ini oghuēmhē idiegbe oyewē o nga wē ukhomhi le dōsē ugamhi ni ē ga iKirisiti, e vu ya ngeli. ¹² Eri e rōte agho lue, irari khi e she gbe irōnga ni e kpē te ekē rō nga ni iKirisiti-a. ¹³ Egbō owaza e khi ni ēē kia ifui owa. Oni o kholo nē nya khi ēē le egbō itsa uruli kia kia, ēē sōnō unu ingme ni aa fē lu wē shi, ēē ngme ungmēmhi ni ēa kha ngme. ¹⁴ Itobō ighō, ɔ ghole mhē ni ozele isamhi olimhi e ye ughuē, e bia eniyē,

e ri ēloe ē khu omhuē-apfē oyewē. Ini awa khi ri eghēghe na ebe awa mē asha yese awa eva-a. ¹⁵ Eni esamhi-olimhi eghuo e she lase odē oyi iKirisiti le deba ɔkphaghīē. ¹⁶ Ama ini ɔkpotso ɔkhoghūo ni ɔ miesuō ɔ mhuē ɔsamhi-olimhi she unuēkpē oyoli, ɔ mema ya ke ri ēloe khu ɔli, ɔ khi rue ɔli ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō ke tsua, ni e dōbē ri ēloe ke khu eni e khi egebgi esamhi-olimhi ni e mholi ɔtomhē.

¹⁷ A ke fali eni egbhali ni e ri igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō ē kia ni e guē gbe akanya egebgo ifata agbhagbhamhi eva, tete eni e mema lolo toto obō itse-abo ali osēsē ungmēmhi oyi Eshinēgba. ¹⁸ Irari khi ebe ɔ ngme ɔli, u khi gē ena unu ini u rōli ē kpishi ikpamhi emhi. A ke fali egbakanya ifata eyewē.* ¹⁹ Khi rōli shi egebgi ingme ini ogboghūo a bhale ya ngme ingme shi ogbhali egbe, se ini e gbe aava okekhi aasē.† ²⁰ La odalo egbō kpa ke dese eni e lamhē ni o tse agua ye enekpōle.

²¹ Mhi la ukpeloe onayi Eshinēgba ali iJesu iKirisiti ali oyi igeni ni e pfuasē mhēsē nē, u ri omhēsē ena gbe akanya, khi rōte ode oshili wēē azebā riēlē emhikhoghūo.

²² Khi tigbe kelē ri obō nga ogbō egbe rōli nga akanya ugamhi oyi Onomhuē, u khi ya nu ɔli mhuē okemhi shi olamhē oyi ɔli. Ri egbe ē shi ipfuasē.

²³ Khi ke da amē tēsē, ama ke da ukuku onyō ni eminale e kelē ke daghiē-a shi ē elemhi, abi ɔ rō khia khi u ma kelē ē ghua egho.

²⁴ Eri a ga egbō eghuo u olamhē eyewē, neni a rē ramhi iguēzō, ama olamhē oyē egbōēsē ēlelese e ya lasele. ²⁵ Ighō a liē mē ikanya enete gboo. Shi eghuo ni aa ya mē memena, ēa ya sheli okhēsē.

6

¹ Eni e khi ighumha e ke ri ekpē na ega eyewē eghēghekpa ini ogbokhoghūo ɔ khi zē emuēbe na eva oyi Eshinēgba ali osēsē oyawa. ² Ighumha e khi ri ēloe gbe ega eyewē ni e miesuō, ni e mholi wē, irari khi inyoghūo egbe e ga khi ni ēē deba iKirisiti, ɔni iKirisiti ɔ nono ingme oyewē. Ochoghō e ke ga wē dōsē abi e kpē li a ga wē, Eni ingme ena e khi eni u ya ke sēsē wē, u gbo rēwē ē ye wē ude.

³ Ogbō ni ɔ da sēsē osēsē olese ne, ɔa lama shi egebgi osēsē oyi iJesu iKirisiti Onomhuē oyawa ali ugamhi oyawa, ⁴ eri itipfuabō-nga o she vō li egbe ni ɔa ke lēsē emhikhoghūo. ɔ mhuē oghuēmhē obe na ekhako ali uwola shi ingmēmhi ni ēē pfi ofuma ali uwola ali itsue ali ireloevigba. ⁵ E gbolo ē pfi ekhako shi iteva egbō ni isamhi udu oyewē ɔa ya gbe akanya te ode, ni igesikia o she wa wē-a. Eri ē dabi khi ugamhi khi epfue a rōli e nono.

* 5:18 Li zē iDeut 25.4; iMat 10.10; iLuk 10.7 † 5:19 Li zē iDeut 17.6; 19.15

⁶ Egbegbọ lọ khi ugamhi o ri ọgbọ ọ mhuẹ ẹpfue egbegbọ, o ri emini u mhuẹ khuese ẹ. ⁷ Irari khi awa a kpẹ tsua emhikhoghuo bhale agbọ ona. Ighọ awa a li rọte agbọ ya tsua emhikhoghuo vu. ⁸ Irari onana, ini awa da mhuẹ eminale ali itsua na sọ ne, o khuese awa. ⁹ Ama eni ẹ nono ni wẹwẹ e pfue eri ẹẹ de pfilo imufẹ ali igha ali ọghuemhẹ eyi ọyẹghẹ ni ẹ kuale ọgbọ utse, ni o pfi ẹgbọ pfilo epfua ali oyese. ¹⁰ Irari khi rọte oyamhi ukpaghọ iwali onobe nya e te ẹ zẹ lasele. Egbọ eghuo e she kphakpha egbe ini e mhuẹ ikpaghọ, ni o she rẹwẹ kia lase odẹ irudunga le. E she ri ebubu oya yese egbe wẹ udu-a.

Agbọ ni o ti ni ọni ọ miesuo ọ la

¹¹ Ama yẹyẹ Ọmọse ọyi Ẹshinẹgba, ti egbe emhi enana nya le, na ke khu ipfuase, ali iriẹlẹ emini o ti Ẹshinẹgba ẹloe, ali irudunga, ali inono, iregbemie ali angeli ipfomhẹ. ¹² Ga ri itoto eyẹ nya na unamhi oni irudunga oyẹ, ni u mie eleli agbọ na agbọagbọ. Itobọ khi oni agbọ onana Ẹshinẹgba ọ lu ẹ shi abi u rọ pfi ọtsẹlẹ shi irudunga oyẹ odalo ebubu ẹgbọ. ¹³ Odalo oyi Ẹshinẹgba ni ọ ri agbọ na emhi nya ali odalo oyi iJesu iKirisiti, ni ọ pfi ọtsẹlẹ odalo iPọtiusi iPaleti, mhi la mhẹsẹ nẹ ena,* ¹⁴ u ri omhẹsẹ enana gbe akanya, ri igesikia mu wẹ mhuẹ gbaa ya ramhi ẹlẹ ni iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyawa ọ rọ ya bhale. ¹⁵ Ọni ibhale oyọli o ya tse shi eghẹghẹ ni Ẹshinẹgba ọ mhẹsẹ ọli shi te, lọli ọ khi Oghie ọghuo kpele ni a khivọsẹ na, Oghie ọyi ighie nya, ali Onomhuẹ ọyi ekhemhuẹ nya. ¹⁶ Lọlighuo kpele ọ lẹsẹ la ọ lẹ agbọagbọ. Eri ọ la ákpá ni ọgbọkhoghuo ọa gbudu a ti mama. Ọni ọgbọkhoghuo ọa mẹ ghue wẹkhi eri ọgbọ tigbe dobẹ ya mẹ ọli ghue. A ri ufumhi ali ekpabọ oniẹmhi nali. Atse.

¹⁷ Mhẹsẹ na ẹgbọ ni e pfue shi elemhi agbọ ona, e khi ke ti-ipfuabọ nga, a e khi ri udu shi ẹpfue ni ẹa zẹ ri egbe ẹ da, ama e mhuẹ irudushi na Ẹshinẹgba ni ọ ri emhikpa somhi awa opfa tuọ, awa rọ ke li agbọ. ¹⁸ Mhẹsẹ na wẹ e ke riẹlẹ onete, e khili eni e pfue shi elemhi onete iriẹlẹ, e ke somhi ẹgbọ opfa, e ke rọte emini e mhuẹ rue obọ-a. ¹⁹ Ini e da li na ne, e ya ti ẹpfue ma na egbewẹ abi irọgbekẹ ni o migha, elemhi agbọ ni ọ bhale, ni e la agbọ ni Ẹshinẹgba ọ nono ni e la.

²⁰ ITimoti, ri ẹloe khu emini a rọ shi e obọ. Khi kuma ingmemhi ni ẹa khi eyi Ẹshinẹgba ali ekhakọ eyẹghẹ ni ẹgbọ eghuo e ri egbhọli ẹ lu ilẹsẹ, ²¹ ni ẹgbọ eghuo e deba ni o rẹwẹ lase odẹ irudunga oyẹwẹ le.

Okhale oyi Ẹshinẹgba o ka nu ẹẹ nya la.

* 6:13 Li zẹ ijọn 18.37

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu ni mhi khi aghiusomhi na kepe oyi iJesu iKirisiti abi o ghole Eshinegba shi. Mhemhe mhi keke ebe ona. Mhemhe ni o ghie mhi ka ri agbo ni o la iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ro shobo na awa tse abo guele.

² ITimoti mhi keke ebe ona ghi. Okhale ali ilelemhi ali opfomhe eyi Eshinegba ali eyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka khi eye.*
³ Mhi tse Eshinegba ni mhi ri udu no pfuase e ga abi eni e bia mhe e li ga. Eri mhi a tse Eshinegba uwegbe ini mhi la iromhi isoso sato e egbe, ele-iyose ali ele oguota.
⁴ Mhi aa sato evie oye, mhi aa nono ni mhi me e, egheghe ago ni oghele oyemhe o vo.
⁵ Mhi aa sato egbegbi irudunga ni u mhue. Irudunga onabi inyinye o mhue ikhi iLoisi ali ni inye iYunisi o li mhue. Mhi mie shi o khi oni irudunga o li le egbe.†
⁶ Irari ona, mhia ye e ude u guise isomhopfa ni Eshinegba o ro ne le ke gbe akanya egbegbo, eni u mie abi mhi ro ri abo nge ukhomhi.
⁷ Irari khi Eshinegba o ri ayemhe ulishi na awa, ama ayemhe ekpabo ali inono ali igue ri egbe kia.

⁸ Itobo ona, khi ze ni omama o mu e ni u ro pfi otsele na Onomhue oyawa, wekhi omama mhe ni mhi khi oghumha itobo iKirisiti. Ama kuma mhe o shi osoli imeme shi iri usomhi onete tsabo, rote ekpabo oyi Eshinegba,⁹ ni o tsumhi awa, o lu awa ni awa nu oli la agbo ipfuase ni o khia khi o a khi irari emhikhoghua ni awa rielle, ama abi o li gba li ali irari okhale oyoli. Eri a li oni okhale ona na awa rote obo oyi iJesu iKirisiti neni egheghe o gba eke le.
¹⁰ Ama mena, a she roli khase awa rote ibhale oyi Omiepfuese, iJesu iKirisiti ni o pfueche eghuli-a, ali ni o ri agbo bhale, ni o rote usomhi onete ri agbo ni o a ya ghu khase gboo.
¹¹ Oni usomhi onete ona Eshinegba o ze mhe shi mhi ke guele abi aghiusomhi na kepe oyi iJesu, ali oni ope sese.‡
¹² Itobo ona o ze ni mhi ro me osue abi mhi li ena. Abi o tseku li, omama o mu mhe irari khi mhi lese oni mhi miesuo ali khi mhi mie shi o khi o dobe ya ri eloe khu emini mhi rongali obo shi ogbe ni elegho.

¹³ Emini u rote unu oyemhe suo, mu we mholi ni e khi ete-awe ni u ro ya ke sese osese ni o dala. Gbo sato ke la elemhi irudunga ali inono ni u mhue elemhi iJesu iKirisiti.
¹⁴ Ri eloe khu osese onete ni a ro nga e obo, rote ikpaghiobo oyi Ayemhe-no-pfuase ni o

nu awa la ini ogbo khi dobe pfi oli ukhomhi kpoke.

¹⁵ U lese khi egbokpa ni e la eke Esha e she me mhe na, li shi iFigelusi ali Emogenesi.

¹⁶ Eshinegba o ka mhue ilelemhi na unuekpe oyi Onesiforosi, irari khi eri o ri egbe e mu mhe egheghe kpa, o na omama iweghe ni a so mhe.
¹⁷ Ni mhi ro ma o, abi o ro bhale iRomu, o nono mhe ya ramhi ni o ro me mhe.
¹⁸ Eshinegba o ka ze ni o me ilelemhi oyi Eshinegba ogbele elegho. U ga lese gboo abi o li kpaghi me obo abi mhi ro la Efesosi.

2

Abi a lie khi Okholi-okhue oyi iJesu iKirisiti

¹ ITimoti omimhe, ze ni u toto shi okhale ni o rote obo oyi iJesu iKirisiti bhale.
² Emini u suo khi mhi ngme ukpeloe otsele ebubu, rewe nga egbo ni a dobe ri egbe e nga obo, ni e ya dobe sese egboese.
³ Nu mhe ri egbe mie osoli abi okholi-okhue onete oyi iJesu iKirisiti.
⁴ Ogbo ni o gbe akanya okholi-okhue, o a ya ku abo lo emhi agbo, irari khi oga oyoli o ke dua ni loli ri egbe ke mu.
⁵ Igho o li khi, ini ogbo o kuma eni e ya na, aa ya rughu oli arula oghe khi o lo owa, ini o a li deba ushi ni o la unamhi.
⁶ O ti ni ogiale ni o toto obo gbe akanya, o kpe khi onodode ni o le emhi ekomhi ni o gua.
⁷ Sa shi emini mhi ngme ena irari khi Onomhue o ya re lese udi emhi ena nya.

⁸ Sato iJesu egbe ni a rote eghuli guise le, ni o khi unuekpe oyi iDefidi. Onana o khi usomhi onete ni mhi ro a tse abo,⁹ ni o re mhe a me osoli ramhi ni a ro ri igha shi mhe abo abi ogbo usueso-akhue. Ama, ungemhi oyi Eshinegba o a ze e so igha.
¹⁰ Irarigho, mhi ro ri egbe mie emhikpa irari ogbo ni Eshinegba o ze ni wewe e li mie imiepfuese ni o te obo oyi iJesu iKirisiti bhale, li shi ufumhi na agboagbo.

¹¹ Egbegbi ungemhi ni a ri egbe a da na. Ini awa nu oli ghua,

awa gbo li ya nu oli la agbo.

¹² Ini awa ri egbe mie,

awa ya nu oli ke mhese.

Ini awa kie oli,

O ya kie awa.*

¹³ Ini awa a ya gbe akanya

te ode igesia,

Ona igesia o kiele khi.

Irari khi o a ya kie egboli.

Ogbakanya ni o ghole Eshinegba

¹⁴ Ke yele egbo eye enana le. U gbo tse agua ye we ukpeloe Eshinegba, e khi wola shi ingmemhi, ni o mholi eleli, eri o lese e yese eni e suo oli-a.
¹⁵ Roshaka ni u ri egbee na Eshinegba abi, ogbakanya ni o mie ni omama

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:5 Li ze Ika 16.1 ‡ 1:11 Li ze 1 iTimo 2.7 * 2:12 Li ze iMat 10.33; iLuk 12.9

o ya mu, ni o guê e sêşê ungmemhi igesikia. ¹⁶ Nuata shi ingme afuê ni eã mhôli eleli, irari khi egbo ni e sô egbe ingme eghoghô, eri e ri egbo nuata shi Eshinëgba o. ¹⁷ Osêşê oyewê, o ya ke gê abi ugbo. Egbo eghoghô khi Amêneusi ali iFiletusi. ¹⁸ E she zobê odê igesikia obo. E khi irôte eghuli guale o she bhale ya dôşê, e yese irudunga oyi egbo eghuo-a. ¹⁹ Abi bi o tseku li, irôgbekê ni Eshinëgba o rô gbe eri o migha gbaa, ni a kêkê ena rô shi ôli ôlêlê khi: “Onomhuê o lêsê egbo ni e khi eyoli.” Ali, “Onini o da guele khi oyi Onomhuê lôli khi ne, o mema ya ti egbe ôkhôlo iriêlê le.”†

²⁰ Ukpokpomhi owa oã lêsê mhue itasa igolu ali eyi êlomho tşê, ama o li mhôli eyi eãra ali emê, eghuo, e khi eni e mu êloe, eghuo, e khi eni eã mu êloe. ²¹ Ini ôgbô khuşêşê egbôli-a pfuasê lase emhi ebe le, a ya rôli riêlê egbegbi emhi. A rôli pfuasê, oã oyoли o rôli li emhi, ali khi o ya riêlê ôli shi oni a rô ke gbe ikanya enete.

²² Mê ôghuemhê ebe oyi ozele na, ke na khu iguê-ngeli ali irudunga, ali inono ali opfômhê. Kuma egbo ni e ri udu ni o pfuasê e lu eva oyi Onomhuê o. ²³ Khi mhôli emini u ri ekhako oyeghê ali umhalesê li, irari khi u lêsê khi uwola e pfi. ²⁴ Oni oã ga Eshinëgba oã gbudu wola. O mema khi ôni oã riêlê isomhelemhi deba ôgbôkpa, o khi osêşê onete ni o ri abô o mudu. ²⁵ O ri ofiê sêsê eni e nu ôli khako. O mhôli ôli shi udu khi Eshinëgba o ya khueghie ode-a na wê rô mu pfi ni o ya rêwê bhale ya lêsê igesikia, ²⁶ ali khi eghbali oyewê o ya tiemhile, e na pfue igha ni ôkphaghîe o kpê khê wê. Oni o she mu wê ighumha e ke riêlê ôghuemhê oyoli.

3

Angeli oyi egbo ikpukhokho agbo

¹ Ke bino ôli khi egheghe omunu o ya la o ogbelê ni e kpe ukhokho. ² Egbo e ya ke nono ingme oyi egbe wêwê-ghuo tşê, e mhôli ôghuemhê ebe na ukpaghô, eã tono obo udu, eã titiegbe, eã weghe egbo, eã riêlê umhasuêşê deba eni e bia wê, eã mhôli itsuwegbe wêkhi itsobode, e khi egbo ni eã mu ekpê na emhi Eshinëgba. ³ Eã mhue isomhelemhi, eã mhue igbekua na oãbo, e ri unu e pfuêşê egbo-a, eã mhôli iguê-regbekia, wêkhi ilêlemhi, eã nono eminete. ⁴ E ri egbewê e dê, eã li umumumê, eã ti ipfuabo nga, e mhôli ôghuemhê na agbo illi, ocho ni e kha rô mhôli inono na Eshinëgba. ⁵ E riêlê abinê khi eri e miesuo, ama e kie ekpabô ni o la imiesuo. Khi mhôli emini u ri egbo eghoghô li.

⁶ Egbo eghoghô e bena lo owa deba ikpotso ni eã mhue egbali, eni usamhi oyi olamhê

eyewê enediô e nase, ali ni ôghuemhê khi ôghuemhê oã gua. ⁷ Eri ikpotso eghoghô eã nono ni e wena, ama eã dobê e lêsê igesikia. ⁸ Ezeşê abi iJanesi ali iJabireşi e mu okhuê vule shi iMosisi o, ighô eni egbo ena e li mu okhuê vule shi igesikia o. Egbo ni o khia khi usamhi oyewê oã ke a gbe akanya ni e she de odê irudunga-a.* ⁹ Ama eã ya kia nuata, itobô khi oyeghê oyewê o ya ri egbe khase ôgbôkpa, abi o ke li eni emôşê aava eghô egbe.

Omheşê ni iPolu o rô na iTimoti

¹⁰ Ama u she lêsê osêşê oyemhê nya ali abi mhi liê ngeli, U lêsê emini mhi la agbo shi, u lêsê irudunga, ali irabômudu ali inono ali iregbemie eyemhê. ¹¹ U lêsê okhóli ni a mu vule shi mhê o, ali osoli ali emini mhi mê egbe obini êoli Atiôki, ali êoli iKoniômú ali êoli iLisitira. Okhóli oniêmhi a mu vule shi mhê o ni mhi ri egbe mie. Ama Onomhuê o rue mhê o le nya.† ¹² Egbeşê lô khi, ôgbôkpa ni o da nono ni lue la agbo ipfuasê oyi iJesu iKirisiti ne, a ya mu okhóli vule shi ôli o. ¹³ Egbo ôkhôlo ni e ri egbe wê khi emini eã futê e ya ke riêlê onobe ke khi ma o, eã di egbo, a lili e di wê. ¹⁴ Ama yeyê oye, toto obo emini u wena ni u she mie shi, irari khi u lêsê obo oyi eni u te wena wê, ¹⁵ Ali abi u te rote omofê lêsê Ebe-no-pfuasê ni e dobê ya rê khili oşesingme shi irudunga ni u mhôli na iJesu iKirisiti ni u khi ôni a mie pfuase. ¹⁶ Emini a kêkê shi Ebe-no-pfuasê nya, ungmemhi oyi Eshinëgba lo. E ti ni a rô o sêsê emini e khi igesikia, ali ni a rô o tşê agua ye ôgbô shi iriêlê dô-a, ali ni a rô o sheshe ôgbô shi odê rote umhaguêli, ali ni a rô o sêsê ôgbô iguê-ngeli. ¹⁷ Ni rô a bhale ya e khi a sêsê Omôşê oyi Eshinëgba egbegbo ni o guê ke gbe ikanya enete ôdôda.

4

¹ Ukpêloe oyi Eshinëgba ali iJesu iKirisiti, ni o ya gue egbo ni e laô ali eni e ghu-a ezo, ali ôni o bhale ya mhêşê abi Oghie, mhi la ri oni omheşê onana ne. ² Ke tşê abo oni ungmemhi, ke mu egbe egheghe kpa ni u rô ke tşê ôli, o khi egheghe ni o ti, o ke khi egheghe ni oã ti, ke sheshe egbo, wa dese wê ali u ri udu e shi wê o. U ri iregbemie ri ofiê sêsê wê. ³ Irari khi egheghe ôô bhale ni egbo eã ke rô ya ri esô shi egbegbi osêşê. Ama ni e ba ke suo emini e ti wê esô, e ya ri ochoghô ti esêşê gbili gasê egbe ni e ya ke ngme emini esô ni e riêlê wê e nono ni wewê e ke suo. ⁴ E ya rue esô egbegbi ungmemhi le, e ri esô shi okhê neđe. ⁵ Ama yeyê oye, u mema ya ku egbe-a abibi o riê li. U ri egbe mie osoli, ri abô mu udu ini u wa a mê osoli. Ke gbe akanya oyi ôni o ri usomhi onete a tşê abô, u

ri ẹloe shi ikanya eyẹ e gbe abi ọni ọọ ga ọyi Ẹshinẹgba.

⁶ Irari khi a she ku mhe abi onyo ni a ku shi iluasobo, ali oni egheghe o she bhale ni mhi ro ya ghua. ⁷ Mhi she kholi oni okholi onete, mhi she na oni unamhi pfo, mhi mu oni irudunga mhuẹ ya to. ⁸ Mena, a shi ri arula iguẹ-ngeli shi na mhe, ni Onomhuẹ ni ọ pfuase ni ọ khi osọ-ẹzo ọ ro ya na mhe ogbe na ẹlẹgho. Oa khi mhemheghuo tse a ya roli na, ama li shi egbo ni e nono inyene egbe bhale oyoli.

IPolu ọọ ghie iTimoti usomhi

⁹ Roshẹka ni u keḗ ramhi mhe egbe. ¹⁰ Irari khi iDemasi ọ mholi inono na oni agbo ona. O she tsua mhe pfa je ẹoli iTesalonika. IKiresenisi ọ she je eke iGalesha, iTatọsi ọ je ẹoli iDalimatia.* ¹¹ ILuku lueghuo kpe ọ ke leṣe nu mhe la akana. Rue iMaki mholi obọ bhale, irari khi ọ mholi ikpaghiobọ na mhe oni akanya.† ¹² Mhi ghie iTakikọsi je ẹoli Efesọsi.‡ ¹³ Ini u wa bhale rue awulu ugbakpi ni mhi ro shi obọ oyi iKaripusi obini ẹoli iTiroasi ali ebe eyemhe mhuẹ obọ bhale. Tete ẹkuẹ ẹlamhi ni a keke emhi shi.§

¹⁴ Alẹzada oni ọọ lumhi ikhuli, ọọ li mhe onobe gba. Onomhuẹ ọ ya fali ọli ota shi emini ọ riḗḗ.* ¹⁵ Yeye li mu egbe ẹ shi ọli egbe, irari khi eri ọ lolo mu okhuẹ vule shi usomhi ni awa ro ọ tse abọ ọ.

¹⁶ Abi mhi ro kpe tode pfa egbe mhe shi eke, ọgbokhoghuo ọa nu mhe migha, eri wewe nya e na tsua mhe pfa. Ẹshinẹgba ọ khi roli mu ota so we. ¹⁷ Ama eri Ẹshinẹgba ọ migha kpesẹ mhe, ọ ri ekpabọ na mhe ni a bhale ya ẹ khi, rote obọ oyemhe, oni ungemhi o lolo ze guele ni egbo iḗta e suo li. Ali ni a ro tsumhi mhe obọ oyi eghuli abine khi a mie ogbo unu oyi idumhi. ¹⁸ Onomhuẹ ọ ya pfuese mhe okholi obe ni o vule shi mhe ọ, ali khi ọ ya rue mhe bhale iloghie oyoli tselele. Loli ọ mholi ufumhi ẹḗ na agboagbo ya je agboagbo. Atse.

Otse ni o kpe ukhokho

¹⁹ Tse iPisilia ali Akuila ali omhuẹ-apfe oyi Onesiforosi na mhe.† ²⁰ Erasitosi ọ la ẹoli iKoriti, ali mhi ze iTirofimosi obọ shi ẹoli iMilėtusi irari khi ọọ ghua.‡ ²¹ Roshẹka ni u keḗ ramhi ana neni oruẹ ọọ pfi. Ebulusi ọọ tse ali iPudenisi ali iLanusi ali iKilaudia, ali eni e miesuo nya e ga tse. ²² Onomhuẹ ọ nu ayemhe oye la. Okhale oyi Ẹshinẹgba o nu ẹ la.

* **4:10** Li ze iKolo 4.14; iFilẹ 24; 2 iKori 8.23; iGal 2.3; iTatọ 1.4
 † **4:11** Li ze iKolo 4.14; iFilẹ 24; Ika 12.12,25; 13.13;
 ‡ **4:12** Li ze Ika 20.4; Efi 6.21-22; iKolo 4.7-8
 § **4:13** Li ze Ika 20.6 * **4:14** Li ze 1 iTimo 1.20;
 Iwolo 62.12; iRom 2.6 † **4:19** Li ze Ika 18.2; 2 iTimo 1.16-17 ‡ **4:20** Li ze Ika 19.22; iRom 16.23; Ika 20.4; 21.29

Ebe ni iPōlu o kẹkẹ ghi ITatōsi

Otse

¹ Mhẹmhẹ iPōlu ni a zẹ abi ọni ọọ ga oyi Eshinẹgba ali aghiusomhi na kẹy oyi iJesu iKirisiti, mhi kẹkẹ ebe ona. Eri a ghie mhẹ ni mhi ya zese irudunga oyi eni Eshinẹgba o zẹ-a, ali ni mhi rẹwẹ khase igesikia ni o ya sẹsẹ wẹ abi e li ya la agbọ ni o ri egbe ẹ mu Eshinẹgba. ² Oni irudunga ali ilẹsẹ ona o migha nga irudushi oyi agbọ na agbọagbọ, ni Eshinẹgba ni ọa ya lo egbhọli o ri nga na awa neni a mẹ igbaekẹle oyi agbọ. ³ Eghẹghẹ ni o ghọle Eshinẹgba, o la rọte ungmehi oyoli ni o rọ nga mhẹ obọ ri usomhi oyoli khase gboo. Eshinẹgba ọni o mie awa pfuese o lighọ mhẹsẹ ọli.

⁴ Mhi kẹkẹ ebe ona ghi iTatōsi omimhẹ esheshi elemhi irudunga, ni mhẹmhẹ ali lọli anye ga la elemhi imiesuọ oghuo.

Eshinẹgba Ita iJesu iKirisiti ọni o mie awa pfuese o ka li okhale nẹ, o ri opfomhẹ nẹ.*

Akanya ni iTatōsi o ya gbe ẹoli iKireti

⁵ Emini o zẹ ni mhi rọ zẹ obọ shi iKireti khi, ni u mẹ asha pfuse ikanya ni e kpole nya gbe, ali ni u zẹ egbhali shi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ na ukhomhi ẹoli ni e la iKireti nya. Sato abi mhi gueyẹ khi: ⁶ Ọni o khi ogbhali shi elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ o mema ya khi ogbọ ni o guẹ ẹ ngeli, ini a khi mẹ asha gue ẹzọ shi ọli egbe. O mema ya khi ọni o rue okpotso oghuo shi. Imi ọli e khi eni e miesuọ ni ẹa khi eniyẹ ni e gbakaa ni ẹa ya suọ esọ. ⁷ Aborokhia khi eri a ri akanya oyi Eshinẹgba nga ọni o ralo na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya obọ eghọ, ọọ mema khi ogbọ ni o guẹ ẹ ngeli ini a khi gue ẹzọ shi ọli egbe. O khi khi ogbọ ni o ri imebie ẹ ngeli deba eghọ. O khi khi ọni elemhi e kẹlẹ ẹ bi. O khi khi ogbọ ni o da onyo pfuechẹ egbe-a. O khi khi ogbọ ni o kẹlẹ ẹ pfi obọ, wẹkhi ogbọ ni ingme ukpaghọ o ghọ mu egbe dọsẹ eghẹ. ⁸ Ochoghọ o khi ọni o ghẹlẹ ẹ mu eghọ, ni ọọ nono eminete. O khi ogbọ ni o guẹ ri egbọli ẹ kia. O khi ogbọ igesikia, ali ogbọ ni o pfuasẹ. O khi ogbọ ni o mu ekpẹ shi egbọli egbe. ⁹ O mema mu oni usomhi onete ni o mhọli iregbenga mhue jijiji, abi a li sẹsẹ ọli. Lọli o rọ dobẹ ya ri osesẹ igesikia ni ọọ sẹsẹ eghọsẹ ke ri udu shi wẹ o, ali ni o gbo ri ida-odẹ oyi eni e nu wẹ ẹ khako khase, khi egbhọli ẹẹ lo.†

¹⁰ Irari khi eghọ iju ebubu eghuo ni e miesuọ ni ẹ pfi ozughu, e la o, ni ẹẹ ngme ingmemhi afuẹ ni ẹẹ di egbo. Wẹwẹ ẹ sẹsẹ odẹ egbhọli khi a mema shẹlẹ ogbọa neni o

khi ọni o miesuọ. ¹¹ O ti ni a pfi wẹ okpẹ unu, itobọ khi eri e ri emini ẹ sẹsẹ yese udu oyi omhue-apfẹ ebubu-a. Itobọ ini e ba mẹ asha ke ti ukpaghọ ma, e rọ lighọ sẹsẹ. ¹² Egbegbi ọmekẹguele oyewẹ, o ke ngme ọli ghue, ọọ, “Eghọ iKireti, eghọ egbhọli, ali eghọ ebe ali eghọ iwaza elemhi-gbidi-a, a khi.” ¹³ Igesikia oni ungmehi ona o khi. Irarighọ, ga lolo gbe omama ku wẹ, ni irudunga oyewẹ o mẹ asha migha. ¹⁴ Eghẹghẹ aghọ, ẹa kẹ ke ri esọ shi okhẹ afuẹ oyi eghọ iju ali ishi eyi eghọ eni e kie igesikia. ¹⁵ Eri emhi nya e pfuasẹ shi odalo oyi eghọ ni e pfuasẹ. Ama emhikhoghuo ọa ya pfuasẹ shi ọle oyi eghọ ni ẹa pfuasẹ ni ẹa miesuọ, irari khi a she kẹsẹ wẹ udu ali isamhi-a. ¹⁶ E ma liẹ khi wẹwẹ e lẹsẹ Eshinẹgba, ama eri angeli oyewẹ o rokhasẹ gboo, khi ẹa lẹsẹ ọli. Eghọ ni aa ti ẹ mama ali eghọ umha-suesọ e khi, ni ẹa ti okiẹ wẹ itotọ.

2

Osesẹ ni a ya ke sẹsẹ iku eghọ odọda

¹ Ghe! Yeyẹ oye, u mema ya ke sẹsẹ emini o lama shi egbegbi osesẹ o. ² Sẹsẹ emose ni e she khi egbhali, e ke ri abọ mu udu. E khi eni a mu ekpẹ na, e khi eghọ ni e guẹ ri egbewẹ kia. E zẹ ni irudunga ali inono ali iregbemie oyewẹ o lolo mu eke.

³ Gbo lighọ sẹsẹ ikpotso eni egbhali e ke ngeli abi ikpotso egbhali ni e la agbọ ipfuasẹ. E khi khi eni e ri unu ẹ yese eghọ a, e khi ditse onyo idada a, ama e ke sẹsẹ eghọ ingeli enete. ⁴ Isheghọ ni e ke sẹsẹ izele ikpotso e nono ingme oyi odọ wẹ ali imi wẹ. ⁵ E khi eghọ ni e guẹ ri egbewẹ ẹ kia, e khi eni e pfuasẹ. E khi shito ni ẹa mhọli oni ẹẹ gbe owa. E khi eni e mhọli isomhelemhi. E ke nyesẹ ukhomhi na odọ wẹ pfo. Ini ogbokhoghuo o khi mẹ asha ngme ungmehi imebie deba usomhi onete oyi Eshinẹgba.

⁶ Gbo li lighọ gueyẹ eni izẹo e khi eghọ ni e guẹ ri egbewẹ ẹ kia. ⁷ Zẹ ni emini u wa rielẹ nya e khi eminete ni eghọ nya e ya ke khonya. Ri igesikia ali omuegbe ke khase elemhi osesẹ ni u wa sẹsẹ. ⁸ Ke ri ingmemhi ni e gba pfo ni ogbokhoghuo ọa mẹ te ya ke zẹ ifue ngme ungmehi oye. Ini ebe awa e khi mẹ emini ọa ti okhoghuo ngme shi awa egbe, ni omama o mu wẹ.

⁹ Sẹsẹ ighumha e ri egbewẹ na ega eyewẹ pfo nya, e ga ke rielẹ emini o ri egbe ẹ ke mu wẹ odekhodẹ. E khi ke solọ shi wẹ o ini e nu wẹ ẹ wola. ¹⁰ E khi bẹna ke do wẹ ughiatọ. E ri ochoghọ ke rokhasẹ khi eghọ enete ni ẹ gbe akanya te odẹ igesikia wẹwẹ e khi. Eghẹghẹ aghọ ni e ri osesẹ ungmehi oyi Eshinẹgba ni o mie awa pfuese ke ghọle.

* 1:4 Li zẹ 2 iKori 8.23; iGal 2.3; 2 iTimo 4.10 † 1:9 Li zẹ 1 iTimo 3.2-7

¹¹ Irari khi okhale oyi Ẹshinegba ni o ri imiepfuese bhale o she ri egbọli khase ogbọkpa. ¹² Lọli o sese awa, awa ke kie ingeli ni ẹa ghọle Ẹshinegba ali ogħuēmhẹ oyi emhi agbọ, ni ogbọgbọ ọ ke nu egbọli ngme. Awa a ngeli angeli ni o migha shi ipfuase ẹghẹghẹ ni awa la memena. ¹³ Abi awa li ri ukpelo shi eke ẹ khẹ ogbele ni Ẹshinegba ni ọ funẹ Omiepfuese iJesu iKirisiti oyawa o rọ ya nyenẹ egbe bhale. ¹⁴ Ijesu iKirisiti ni ọ ri egbọli bhale rọ pfa awa shi eke rọte obọ oyi ọkhọlọ nya lasese, ali ni ọ rọ khuẹse ẹgbọ eyọli-a, ikhi ẹgbọ ni ikanya enete igbege ẹ ghọle.*

¹⁵ Enana e khi emini u wa ke sese. Ri afu ni mhi rọ nẹ ke ri udu shi wẹ ọ, u gbo tse agua yẹ wẹ. Khi zẹ ni ogbọkhoghuo ọ ri ukpelo gbe ẹ.

3

Abi eni e miesuọ e liẹ ke ngeli

¹ Ke yele eni ẹgbọ le, e ke nyese ukhomhi na enighie ali eni ẹ mhese, ali e ri ungmehi oyewe ke gbe akanya. E mu egbe ni e rọ ke gbe ikanya enete. ² E khi lo ẹgbhọli yese ogbọkhoghuo eva-a, e khi ẹgbọ opfomhẹ, e khi nu egbewe ke wola, ama e khi eni e ri ikuegbe-a a ngeli deba ogbọkpa.

³ Irari khi awa kpẹ li rieḷe ingme oyeghe ali umha-sueso. Awa khi eni a di, ni a ri ogħuēmhẹ egbe, ali aruele mu shi igha. Awa la angeli ubogbo ali ofuma ikpeke. Áá biselemhi awa, awa gbolo biselemhi egbe. ⁴ Ama abi isomhelemhi ali inono oyi Ẹshinegba Omiepfuese oyawa o rọ feli lasese. ⁵ Ọ mie awa pfuese, ni ọa khi itobo ingeli ni e migha shi ipfuase ni awa ngeli, ama itobo ilelemhi oyoli. Ọ rọte irieḷe bia ali ikhuese-pfuase oyi Ayemhẹ-nọ-pfuase tsumhi awa. Ọ ri agbọ onogbọ na awa. ⁶ Eri Ẹshinegba ọ tutu Ayemhẹ-nọ-pfuase ku awa tuọ itobo emini iJesu iKirisiti ọ rieḷe na awa. ⁷ Ẹghẹghẹ aghọ, awa kha khi eni ọ rọte okhale oyoli rọ pfuase se, awa mele imi ọli a ni e mhọli ọli shi udu khi e mhue obọ shi ugu agbọ na agbọagbọ. ⁸ Egbegbi ungmehi ni a ri egbe ẹ nga ona o khi.

Mhia nono ni u lolo gue ọli ye wẹ jijiji, ini eni e she kpẹ regbenga Ẹshinegba, ni e kuegbe-a ke gbe ikanya enete. Eni emhi ena e ma ti gba irari khi e ma ri eleli ẹ na ogbọkpa.

⁹ Khi nu ẹgbọ khẹ akọ shi ingme afue, ali itonọ utetọ oyi echeli idada. Khi wola ali khi khọli shi ingme Ishi eyi iMosisi, itobo khi afue ali emini ẹa ri eleli a bhale e khi. ¹⁰ Kpẹ tse agua yẹ ogbọ ozughu iteva, ini ọa kie suọ, u ti gbe mẹ ọli na, ini emhikhoghuo e khi ku ẹ gbe. ¹¹ Lọli u rọ ya lese khi ẹgbọ enana e she

de ode khi ode, olamhẹ e ke la. Angeli oyewe o she pfa ẹzo mu wẹ.

Omhesẹ ni o kpukhokho

¹² Mhi kha da lese ghie Atemasi ghi ẹ ne o ke khi iTakikosi, rosheka ni u bhale ya ẹ mhẹ iNikapoli irari khi mhi she ri ọli shi udu khi oobọ mhi ya la ẹghẹghẹ oruame.* ¹³ Abibi o rie li, rosheka kpaghie iZenasi oni ọ khi iloya ali Apolosi obọ, ini ẹẹ vu. Ri emini ẹ nono nya na wẹ.† ¹⁴ Ẹgbọ eyawa e khi eni e wena abi a liẹ gbe akanya enete, ni e doḷe ke rieḷe emini ẹẹ nono elemhi ogbele na egbewe, ini e khi la agbọ ighalaba.

¹⁵ Ẹgbọ ni e nu mhẹ la ana nya e ga tse ẹ. A tse eni e li miesuọ ali eni e nono ingme oyi anye.

Okhale oyi Ẹshinegba o ka nu ẹ la.

* 2:14 Li zẹ Iwolo 130.8; Okiali 19.5; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; 1 iPit 2.9
iTimo 4.12 † 3:13 Li zẹ Ika 18.24; 1 iKori 16.12

* 3:12 Li zẹ Ika 20.4; Efi 6.21-22; iKolo 4.7-8; 2

Ebe ni iPolu o keke ghi iFilemọ

¹ Mhemhe iPolu ni a ri itobọ khi mhi a gbe akanya na iJesu iKirisiti mu shi oḡba ighumha, mhi keke ebe ona, ali iTimoti. iFilemọ omọle anye ni anye ga a gbe akanya, a keke ọli ghi, ² li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la owa oye ali inyoghuo awa ni okpotso na lui Apfia ali Achiposi ni anye ga khi ekhọli-okhue eyi Eshinegba.* ³ Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

Inono ali iregbena ni iFilemọ o mhọli

⁴ iFilemọ, eghẹghe kpa mhi rọ kphemhi na Eshinegba ini mhia sọ iromhi ne. ⁵ Irari khi mhi suo inono ni u mhọli na eḡbọ eyi Eshinegba nya ali irudunga ni u mhue shi iJesu Onomhue. ⁶ Iromhi ni mhia sọ khi, o ze ni ilakugbe oyawa abi eni e mhọli irudunga oghuo, o ri awa lese ikhivose nya, ni awa mhọli irari khi awa kugbe iKirisiti o. ⁷ Inono oye i, inyoghuo-mhe, o she ri ukpokpomhi oghẹle ghi mhe, o gbo ri udu shi mhe o! U gbo guise udu oyi eni e miesuo le.

IPolu o sọ iromhi na Onesimusi

⁸ Itobọ igho, ini o riẹ khia khi mhi kha doḡe mhesẹ ne emini o ti ni u riẹle abi inyoghuae elemhi iKirisiti, ⁹ mhi ya ri itobọ inono lema e, abi mhemhe iPolu ni o she khi oḡbhali ni mhi gbo khi oni oḡ ga oyi iJesu iKirisiti memena. ¹⁰ Mhi lema e shi itobọ oyi Onesimusi ni o la elemhi oḡba ighumha ana mele omimhe-a.† ¹¹ Ni o khia khi waa ke kpe mhue emini a roli e riẹle, ama memena, o she mhue emini awa roli ya riẹle.

¹² Mhi ghie ọli nyene egbe e ghi e, rọte ekelemhi udu inono oyemhe. ¹³ Mhi kha ze ọli obọ ni o nu mhe la akana ni o to eloli e ke ri eloe khu mhe abi mhi li la oḡba oghumha ena shi usomhi onete oyi Eshinegba. ¹⁴ Ama mhi aa nono ni mhi riẹle emhi okhoghuo ni u waa lama shi, ni a rọ bhale ya e khi ikanya enete ni u gbe, eri u rọte elemhi udu gbe we. Ni ọa khi eri a tanọ e abọ shi o. ¹⁵ A doḡe e me khi eri Onesimusi o rọte e obọ vu ukuku eghẹghe, ni o kha ke jele deba e, o nu e la agboagbo. ¹⁶ Ọa ke khi oghumha tse, ama o fu doḡe oghumha, inyoghuo awa elemhi iKirisiti o ke khi. Oni awa nono ingme oyoli eḡbegbo o khi, abi oḡbo ali inyoghuo, elemhi Onomhue.

¹⁷ Ini o khia khi u lese mhe shi onuzava oye, gbo mie ọli abi u kha li mie mhe. ¹⁸ Ama ini o khia khi o lue ne, okekha khi eri o lo e ota, ku ota eyoli lo ekuẹ oyemhe. ¹⁹ Mhemhe iPolu

mhi ri obọ oyemhe e keke ebe ona. Mhi e khi mhi ya fali e ewe. Mhia ke khi oni o ke gbolo e yele e le khi mhemhe mhi mhọli agbo oye nya. ²⁰ Irarigho, inyoghuo, ri ikpaghiobọ ona na mie itobọ Onomhue, abi inyoghuo ni awa ga mie iKirisiti suo ri oghẹle shi mhe udu. ²¹ Mhi lese gboo khi abi mhi lie keke ebe ona ghi e, khi u ya riẹle emini mhi e riẹle, mhi ga lese khi u ya riẹle doḡe abi mhi e u li riẹle.

²² Gbo li riẹle elemhi owa oghuo shi eke khe mhe. Irari khi mhi lese khi a ya rue mhe obọ a na e, ni o ri iromhi ni a sọ bhale ya tse.

²³ Epafurasi ni anye ga khi eni eḡ ga eyi iJesu iKirisiti, oḡ tse e.‡ ²⁴ Igho li khi iMaki ali Aristakusi ali iDemasi ali iLuku ni anye ga gbe akanya, eḡ tse e.§

²⁵ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o ka la ayemhe oyi eḡ nya.

* 1:2 Li ze iKolo 4.17 † 1:10 Li ze iKolo 4.9 ‡ 1:23 Li ze iKolo 1.7; 4.12 § 1:24 Li ze Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; iKolo 4.10,14; 2 iTimo 4.10,11

Ebe ni a keke ghi egbo Iburu Eni e miesuo

Ungmemhi oyi Eshinegba ni o rote obo oyi Omiqli bhale

¹ Agbo-nede, ebuu egheghe ali ode ododa Eshinegba o te ri emekeguele nu ititawa ngme. ² Ama omiqli ni o ze ni o le ugu emhikpa o ke ro nu awa ngme ogbele ikpukhokho ni awa la memena. Obo oyoli o gbo rote ma agbo ³ Loli o ri ufumhi oyi Eshinegba khase. Eri o gbo li abi Eshinegba o li tee. Loli o ri ungmehi ni o tsua ekpabo oyoli mu agbo nya mholi. Abi o ro khuese awa olamhe-a se, o shito ukiekie obita na Eghiele oyi Eshinegba ni o mholi ekpabo ni o fune nya.

Ufumhi oyi Omi Eshinegba

⁴ A ri oni omiqli fu dose igeni abi eva ni Eshinegba o ro na li o li fu dose oyewe.

⁵ Ageni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli, "Omihme u khi amo mhi te khi Itẹ?"

Ali onoghwo o gbolo oli;

"Mhi ya khi Ita e,

ye ye u khi Omihme?"*

⁶ Ama abi Eshinegba o ro ya ghie Omiqli ogghuo kpe je elemhi agbo, oo,

"Igeni eyi Eshinegba nya e mema nyese ukhomhi ga li."†

⁷ Abi o ro o ngme ingme oyi igeni, oo,

"O ma igeni eyoli

abi akpekpe,

o ma eni ee ga eyoli

abi elemhi ere."‡

⁸ Ama abi Eshinegba o ro o ngme ingme oyi Omiqli, oo,

"Eshinegba u khi!

Omheshe oye,

agboagbo o ya la o.

Ipfuase ali igesikia

u ro ya ke mhese

na egbo eye.

⁹ Ipfuase u nono,

ingmobe o ghole e,

irarigho Eshinegba u khi!

Eshinegba oye, o she re

fu dose etu-e,

itobo khi o ri

oili oghelẹ to e ukhomhi."§

¹⁰ O gbolo lie,

"Ye ye Onomhue,

rote igbaeke,

u te ma agbo.

Abọ eye u ro ma ukhuli.

¹¹ We we nya e ya pfua,
ama ye ye u kiele e la o.

E ya taa abi itsua ni a so.

¹² U khili we abi ide,

e ya oghie abi a lie

oghie itsua ni a so.

Ama abi u li u kiele e li,

agbo oye o a tigbe

ya mholi ukpese.*

¹³ Ageni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli,

"Shito mhe ukiekie obita omheshe,

ramhi ni mhi ro ya ri ebe e

mele ukpekhome akphawe-nga oye-a?†

¹⁴ Oa khi iyemhe eni ee ga Eshinegba igeni nya e khi, ni Eshinegba oo ghie e ke ga eni e ya le ugu imiepfuese?

2

Ukpokpomhi imiepfuese

¹ Irarigho a ze ni awa lolo mu igesikia ni awa suo mhuẹ, ini a khi tsua awa ibe vu. ² Irari khi ini usomhi ni igeni e bhale ya guele, o khi egbegbo, ni a ya na egbo ni ea roli gbe akanya osoli to shi; ³ see awa li ya pfue oni osoli ona, ini awa ri eloe gbe ukpokpomhi imiepfuese oggho ni Onomhue lolighuo o te odode gue le, ni eni e suo li, e gueye anye khi igesikia lo? ⁴ Oni usomhi ona ni Eshinegba o gbo ri olele, ali ikanya oshabo ali onyaloo ododa ze otselẹ shi, li shi isomhopfa eyi Ayemhe-no-pfuase ni o kemhi abi o li ghole oli shi.

Ijesu o bhale agbo abi ogbo

⁵ Eshinegba o ri omheshe oyi agbo ni oo bhale nga igeni obo, ikhi agbo ni awa ngme ena. ⁶ Ama, a mholi ashini a ngme oli shi elemhi Ebe-no-pfuase, ni oo.

"Elo ogbo fe khi,

ni ingme oyoli o ro na mu

ye ye Eshinegba egbe,

elo o khi ni u ro

lina ri eloe e khu oli?

⁷ U ma li kpoke

na igeni denẹ,

u ri ufumhi

ali ekpe rughu oli,

u roli loghie nga

emini u ma nya.

⁸ U roli loghie

emhi nya."*

Eshinegba o she ri emini o ma nya na li o ro ke mhese shi. Oa kese emhikhoghwo le ni o ro shi oli omheshe. Ama memena, awa aa kie me eni emhi nya pfo ne ni o ro nali o ke mhese shi. ⁹ Ama ijesu awa a me, ni a kpe ma kpoke na igeni ukuku o denẹ. Oni a ri ufumhi ali ekpe rughu memena itobo

* 1:5 Li ze Iwolo 2:7; 2 iSam 7:14; 1 Okhe 17:13 † 1:6 Li ze iDeut 32:43 ‡ 1:7 Li ze Iwolo 104.4 § 1:9 Li ze Iwolo 45.6,7 * 1:12 Li ze Iwolo 102.25-27 † 1:13 Li ze Iwolo 110.1 * 2:8 Li ze Iwolo 8.4-6

eghuli ni o ghu. Igho lo, okhale oyi Eshinegba o roli ghu-a na egbo kpa.

¹⁰ Ni Eshinegba, ni o ma emhi nya ni o mu we mholi, o me asha ri oni ufumhi ona na ebubu egbo, o ro ri ijesu khi oni o gba pfo rote osoli ni o me. Irari khi ijesu o re egbo nya bhale imiepfuese.

¹¹ Ghe oni o ri egbo pfuase ali eni a ro pfuase nya, unuekppe oghuo e ke ga khi. Loli o ze khi omama ga mu ijesu ni o ro lu we inyoghuo. ¹² Oo Eshinegba,

“Mhi ya gueye
inyoghuo-mhe
emini u she riye,
Mhi ya la ilegba oyewe
to uwolo ikueghie oye.”†

¹³ O gbolo e,
“Mhi ya regbenga
Eshinegba.”

O gbolo e,
“Ghe mhemhe ali eniye
ni Eshinegba o ro na mhe.”‡

¹⁴ Aborokhia khi ini Eshinegba, egbo ni e ze idiege ogbo ali oia e khi, loli ijesu Omioli o ro li mele ogbo ni o mholi idiege ali oia-a. Eri o lina ini o me asha rote eghuli ni o ghu pfuse Okphaghi-a ni o kpe mu ekpabo oyi eghuli mhue, ¹⁵ ni o me asha pfuese egbo ni ulishi eghuli oo mu ekehele. ¹⁶ Egbegbo lo khi oa khi igeni o bhale ya kpaghie obo, ama imimi Aburaamu. § ¹⁷ Itobo ona a ro roli li abi inyoghuo oli nya odekhode. Ni o me asha khi Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni o kpada nya, ni o mholi igesikia ali ilelemhi shi elemhi ugamhi oyi Eshinegba, ni o me asha shishi olamhe eyi egbo-a. ¹⁸ Irari khi o li me osoli abi a ro mu oli fe, o li dobe e kpaghie eni a lili e mu fe obo.

3

Ijesu o fu dose iMosisi

¹ Irarigho, inyoghuo-mhe ni Eshinegba o ze ni e khi egbo ni e pfuase eyoli, a sa ingme oyi ijesu ni awa lui aghiusomhi na kee, ali Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ² Eri o ri igesikia deba Eshinegba, ni o ze oli o ke gbe akanya eyoli, ezeze abi iMosisi oni oo ga o li ri igesikia gbe akanya elemhi Owa oyi Eshinegba.* ³ A she me khi ijesu o mhue imuelo ni o fu dose oyi iMosisi, ezeze abi atsona o lie mholi imuelo ni o fu dose owa ni o to. ⁴ A kie kpe lese khi ogbo oo to owa kpa, Eshinegba o ma emhikpa. ⁵ iMosisi o khi ogbo igesikia elemhi Owa oyi Eshinegba abi oni oo ga. Akanya ni o gbe o khi otsela oyi igesikia oyi emini a ya ngme ogbe na ako. ⁶ Ama iKirisiti o khi Omi Eshinegba ni o mhesa e shi Owa ugamhi oyoli. Owa oyoli awa khi ini awa da kie mu

igbedu ali irudushi oyawa ni awa regbenga mhue ne.

Iyemhea ni a ro na Egbo eyi Eshinegba

⁷ Irarigho, abi Ayemhe-no-pfuase o ngme, ni oo,

“A kha suo uruli
oyi Eshinegba amo,
⁸ a khi zese udu-a,
abi eni e bia e e li
egheghe ni e ro o riye
umha-sueso deba Eshinegba.

Egheghe ni a ro la
odagbe ifufu mu we fe,
⁹ ikhi obini ita e e la
mu mhe fe, mhesa mhe bino,
e me emini mhi riye

elemhi ikpe egbhueva
¹⁰ Loli o ze ni elemhi e ro bi mhe
deba oni agbhotu ogho,
ni mhi ro lie, ‘Egheghe kpa

udu oyewe o ro rewe lo ebuli,
ea lese ode eyemhe.’

¹¹ Irarigho, mhi ro ri
elemhi-ibibi shi-emu fe lie,
‘Ea ya tigbe lo
iyemhea oyemhe.’ †

¹² Inyoghuo, a mu egbe e ini onge e o khi mholi udu umha-miesuo, ni o ya lase ode oyi Eshinegba ni o la o le. ¹³ Ochogho a ke ye egbe e ude, itobo khi, “Amo.” Oni egheghe o kie la o, ni a ro o mu pfi, ini udimhi ni olamhe oo di ogbo o khi ri onge e zese udu-a. ¹⁴ Eni e kuma iKirisiti o awa khi ini awa lolo mu igbedu ni awa rote eke mholi mhue ya ramhi ukpese.

¹⁵ Abi Ebe-no-pfuase o ngme.

“Ini u suo uruli
oyi Eshinegba amo,
a khi zese udu-a,

abi eni e bia e e li
egheghe ni e ro o riye
umha-sueso deba Eshinegba.”‡

¹⁶ Eghuo e khi eni egbo ni e suo uruli oyi Eshinegba ni e riye umha suo eso deba li? Oa khi eni iMosisi o rote eke ijipiti rue lasele?

¹⁷ Eghuo o biselemhi deba ikpe egbhueva? Oa khi eni e lamhe, ni e ghuloo shi odagbe ifufu? ¹⁸ Eghuo Eshinegba o shi emue deba khi ea ya tigbe lo iyemhea, oa khi eni ea suo eso na li? § ¹⁹ Irarigho, awa me khi itobo umha-miesuo oyewe ea ro dobe lo.

4

Iyemhea ni a shobo na egbo eyi Eshinegba

¹ Aborokhia khi ishobo ni awa ro ya lo iyemhea khi o kie la o, awa mu egbe awa ini o khi de onge e obo-a. ² Awa she li suo oni usomhi onete abi wewe e ke li suo oli. Ama oni usomhi oa mu we elo irari khi ea

† 2:12 Li ze Iwolo 22.22 ‡ 2:13 Li ze Aza 8.17,18 § 2:16 Li ze Aza 41.8-9 * 3:2 Li ze iNoba 12.7 † 3:11 Li ze Iwolo 95.7-11 ‡ 3:15 Li ze Iwolo 95.7-8 § 3:18 Li ze iNoba 14.1-35

ri irudunga mie ọli. ³ Awa ni awa mhuẹ irudunga, awa ya lo oni iyemhẹa. Ama eni ẹa miesuo, Eshinegba ọọ liẹ
“Elemhi ibibi

mhi rọ shi-emuẹ,
khi “Ea ya tigbe lo
asha iyemhẹa oyemhẹ.”

Aboriekhia rọte abi ọ te ma agbọ ọ te riele oni iyemhẹa ona shi ekẹ.* ⁴ A ngme na shi Ebe-no-pfuase abi ọ rọ ngme ingme ogbẹle onuzi-ishilua khi, “Eshinegba ọ yemhẹ ikanya-a nya-a ẹlenizu-ishilua.”† ⁵ A gbo ngme oni ingme onana khi. “Ea tigbe ya lo iyemhẹa oyemhẹ.”‡

⁶ Elese e laọ ni a ya ri ẹghẹghẹ na ni e rọ lo oni iyemhẹa. Irari khi eni e kpẹ suo oni Usomhi Onete ẹa lo oni iyemhẹa ogho, itobọ khi ẹa miesuo. ⁷ Irarigho, Eshinegba ọ rọ gbo ri ẹlelese shi ekẹ ni a rọ ya lo iyemhẹa oyoli, ni ọ lu Amo. Ezeze abi ọ rọte unu oyi iDefidi ngme ọli ẹlelese abi a kpẹ li ngme ọli, ni ọọ:

“A kha suo uruli oyoli Amo,

a khi zese udu-a.”§

⁸ Ini iJoshua ọọ ri iyemhẹa na wẹ lo, Eshinegba ọa kha gbo te ikpukhokho ri ogbẹle olese shi ekẹ na wẹ.* ⁹ Abi o li ena, Ogbẹle iyemhẹa o kie la ọ, ni egbo eyi Eshinegba e la yemhẹ-a ¹⁰ Itobọ khi oni ọ da lo iyemhẹa oyi Eshinegba ne, eri ọ li yemhẹ ikanya eyoli-a, abi Eshinegba ọ li yemhẹ eyoli-a.† ¹¹ Irarigho, awa roshaka ini awa dobe lo oni iyemhẹa ogho, ini awa khi de itobọ khi awa khonya wẹ riele umha-sueso.

¹² Irari khi eri ungmehi oyi Eshinegba o mhọli agbọ, ọọ gbe akanya. O mu dose itakobi ozalo eva kpa, ni ọọ gbese lo ogbọ udu, o khueghie ọli-a, ni ọọ guano emini e la usamhi ali ayemhẹ, o gbo li gbese lo ikpésé ali ikhòrọ na elemhi igua. O dobe ẹ khueghie ingeli ali isamhi na ekelemhi udu-a. ¹³ Emhikhoghuo ọa la emini a ma nya ni o sheli shi ọli ọ. Eri emhikpa e na khueghie-a shi ukpelo e oyi Eshinegba, ikhi oni awa ya ri abọ khasẹ abi awa li gbe.

Ijesu ọ khi Oga Okpodalo-ugamhi Oniemhi oyawa

¹⁴ Irarigho, a zẹ ni awa lolo mu irudunga ni awa mhọli mhuẹ, abi o rọ da khia khi awa mhọli Oga oyi ekpodalo ugamhi ni ọ Funẹ ni ọ she je odalo oyi Eshinegba. Lọli ọ khi ijesu Omi Eshinegba. ¹⁵ Oa khi Oga oyi ekpodalo ugamhi ni ọa ya lelemhi awa shi emini awa do-a riele. Ama oni a she mu fe abi awa, odẹkhole ọ khi, ama ọa tigbe lamhẹ. ¹⁶ A zẹ ni awa ri igbedu ti deba Eshinegba ni ọ mhọli isomhelemhi. Agho awa te ya mie ilelemhi

ali isomhelemhi ni o ya kpaghie awa obọ ẹghẹghẹ ni awa rọ ọ nono ikpaghiobọ.

5

¹ Oga oyi ekpodalo ugamhi, ni a da rọte elemhi egbo zẹ kpa, eri a zẹ ọli ni ọ ke migha na wẹ ingme ugamhi eyi Eshinegba. Ni ọ ke riele irona ali iluasobo na wẹ shi olamhẹ eyewe. ² Ofie ọ rọọ deba eni ẹa leşe emini aa li, ni ẹẹ da ode, itobọ khi loli ọ li mhọli ode ni ọa te li gba pfo. ³ Onana o zẹ khi egbọli ọ kpẹ luasobo a na shi olamhẹ eyoli, neni ọ luase na egbo nya shi olamhẹ oyewe.*

⁴ Ogbokhoghuo, ọa ya rue oni okhale ona ni a rọ lu ogbọ shi Oga oyi ekpodalo ugamhi. Eshinegba lolighuo tse ọọ lu ogbọ, ọ rọli khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ezeze abi a li lu Eroni.†

⁵ Igho iKirisiti ọa li mie oni okhale rọ lu egbọli Oga oyi ekpodalo ugamhi. Ama Eshinegba ọọ li,

“Ominhẹ u khi,

Amo mhi te khi Itẹ.”‡

⁶ O gbo ngme ọli shi ashese,
“Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba
u khi agbọagbọ,

ezeze onabi iMekizedeki.”§

⁷ Abi ijesu ọ rọ la agbọ, atsesẹ ali ikume-ewie alo ijesu ọ rọọ sọ iromhi lema Eshinegba, oni ọ kha tsumhi ọli obọ eghuli. Itobọ khi eri ọ ri egbọli tiemhile, ri egbọli na Eshinegba pfo, loli ọ rọ suo iromhi eyoli.*

⁸ Abi o riẹ khia khi Omi Eshinegba ọ khi, osoli ni ọ me, o rọli wena isueso na Eshinegba. ⁹ Abi a rọ rọli gba pfo se, obọ oyoli eni e suo esọ nali e ke rọte mhọli imiepfuese na agbọagbọ. ¹⁰ Eshinegba ọ zẹ ọli Oga oyi ekpodalo ugamhi, onabi iMekizedeki.

Ogbọ khi pfi irudunga ona shi ekẹ

¹¹ Emhi ebubu e la ọ ni awa ya ngme shi eni ingme enana, ama o ma a munu ni a rọ zọlo wẹ-a lo ẹ eso, itobọ khi aa mhọli ogbuhemhẹ ni a rọ suo. ¹² Abi o riẹ khia khi a she ramhi eni ẹe esesẹ egbọese, ni a rọ kie khi eni a sesẹ owena eni odode eyi ingme Eshinegba egbo, ẹnveli o ti ẹ egbe a te eminale ni o toto ne. ¹³ Onini ọ da kiele ẹ nye ẹnveli ne, eri ọ li abi omọ ni ọa lolo mhọli ilẹşe shi osesẹ igue-ngeli.† ¹⁴ Ama eminale ni e toto, eni e womhẹlo e ẹe ẹe le. Ikhi eni e ri itobọ eni eminale ni e toto ni ẹe le ẹghẹghẹ kpa leşe ikhioda shi emini o migha shi onete ali onobe.

6

¹ Irarigho, a zẹ ni awa je odalo shi osesẹ ni e womhẹlo e ni awa pfi osesẹ ni a rọ gba

* 4:3 Li zẹ Iwolo 95.11 † 4:4 Li zẹ Igbae 2.2 ‡ 4:5 Li zẹ Iwolo 95.11 § 4:7 Li zẹ Iwolo 95.7-8 * 4:8 Li zẹ iDeut 31.7; iJosh 22.4 † 4:10 Li zẹ Igbae 2.2 * 5:3 Li zẹ iLev 9.7 † 5:4 Li zẹ Okiali 28.1 ‡ 5:5 Li zẹ Iwolo 2.7 § 5:6 Li zẹ Iwolo 110.4 * 5:7 Li zẹ iMat 26.36-46; iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46 † 5:13 Li zẹ iKori 3.2

ingme eyi iKirisiti ekẹ le. Awa khi ke gbo tiemhi ekẹ je osesẹ ena imupfi rote ikanya ebe lasese, ali osesẹ ena irudunga Eshinegba, ² ali osesẹ ibatizi, ali irobo-nga ogbo egbe, ali irote egbuli guale oyi eni e ghua, ali osesẹ oyi iguezọ ni ogbo la je obini ọ ya la agboagbo. ³ O kha ghole Eshinegba awa ya je odalo elemhi owena.

⁴⁻⁶ Egbo ni e she kpe me akpa, ni e she kpe mie isomhopfa oyi iloghie ghue, ni e kpe mie Ayemhe-ṅo-pfuase, ni e she lese onete ni o la ungmehi oyi Eshinegba ali ekpabo oyi agbo ni ọọ bhale, ni e tigbe tsua irudunga oyewe pfa, ọa ke ze ẹ riẹle ni a dobe nyene we gbolo bhale imiesuo, aborokhia khi eri e she gbolo ta Omi Eshinegba ma apfida utonuzi-eva, ri omama mu ọli gboo.

⁷ Eri awa egbo awa li abi ekẹ. Ini amẹ o rue shi ekẹ ni emhi ekomhi e ro ze na oghiale, ikhivose oyi Eshinegba o khi. ⁸ Ama ini o ze igba ali ebuli-a, ogbo ọa mholi emini a roli ya riẹle, o ya la okhena ipfiunu-a oyi Eshinegba ali khi a ya ri erali tose ọli-a.*

⁹ Emole mhe, ini anye riẹle na ngme i, anye lese khi ọa khi ẹ ẹ o nu ngme, anye lese gboo khi emini e ti egbegbo a riẹle, enabi egbo ẹ riẹle ini a mie we ẹ pfuese. ¹⁰ Eshinegba ọa ya gbe ogbo azeba. Ọa ya yele ikanya ni u gbe-a ali inono ni u rokhasẹ khi u nono ọli abi u li ri ikpaghioḅo na egbo eyoli ni u kiele ẹ kpaghie we. ¹¹ Anye ẹ nono ni ogboḅo ọ mu omuegbe ni ọ mholi mhuẹ ya ramhi ukpeṣe, ni ọ rokhasẹ abi irudushi oyoli o toto ramhi. ¹² Anye ẹa nono ni a mele ewaza-a, ama ni a ke khonya eni e rote irudunga ali iroḅomudu mie ishobọ oyi Eshinegba.

Ekha oyi Eshinegba ọa ya fiakua

¹³ Abi Eshinegba ọ ro tse ekha na Aburaamu, Eshinegba ọ romhi egboli aborokhia khi ogboṣe ọa ke gbo fu doṣe ọli ni ọ ke ya romhi. ¹⁴ Ọọ li, “Mhi mema ya khi voṣe ne, mhi ya re mholi eniyẹ ali imi-imi ni e bu.”† ¹⁵ Aburaamu ọ ri abo mu udu, irarigho ọ me emini Eshinegba ọ ro tsekha nali mie. ¹⁶ Ini ogbo ọ tse ekha, ogboṣe ni o fu doṣe ọli ọọ romhi ni o mu oni ekha migha, eghẹghe akhokhomhe ọa ke la ọ, oni ekha o migha. ¹⁷ Eri Eshinegba ọ romhi isheli ro roli khase eni ọ tse ekha na gboo, khi emini loṣi ro tse ekha khi loṣi ya riẹle ọli, khi ọa ya fiakua. ¹⁸ Irarigho, Eshinegba ọ ro ri emhi eva ena shi ekẹ; ekha ali isheli ni ọ romhi. Eni emhi eva ena ẹa ze mupfi irari khi Eshinegba ọa tigbe ya lo egbholi ghue. Irarigho awa ni awa she na deba li shi akhukhu, awa ya mholi iregbeda abi awa li mu irudushi oyoli ni o la odalo mhuẹ. ¹⁹ Eri oni irudushi ona

o li abi azu ni o toto ni o migha gbaa, ni ayemhe oyawa o mhuẹ. Onana o ri awa doṣe doṣe ode ugbakpi ni a ro pfa ode ni o lo ashini o pfuase ne nya-a.‡ ²⁰ Ijesu ọ she ralo itobo oyawa, ọ mele Oga oyi ekpodalo ugamhi na agboagbo-a, onabi iMekizedeki.§

7

IMekizedeki okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba

¹ Oni iMekizedeki ona, oghie oyi ẹoli iSalẹmu ọ khi, ọ gbo khi okpodalo-ugamhi onayi Eshinegba ni ọ Yagha ne nya. Abi Aburaamu ọ ro rote okhọli ni ọ la gbe ighie okhọli jele, iMekizedeki ọ ya ẹẹ ọli ode, ọ so iromhi khivose na Aburaamu. ² Igho Aburaamu ọ rote itsua ni ọ rote okhọli ti nya ze aze-oghuo-igbe na li. Emini a ri iMekizedeki ngme khi, “Oghie Igue-ngeli,” emini a ri oghie iSalẹmu ngme khi, “Oghie opfomhe.”* ³ Ọa mhuẹ ita wekhi inyo, wekhi eri ọ mholi unuekpe ni ọ te lasese, wekhi eri a mhuẹ ashini a keke abi a li bia li ali abi ọ li ghu-a shi. Abi Omi Eshinegba, Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba na agboagbo ọ khi.

⁴ Waa me ashini ọ fu ramhi. Egbegbi Aburaamu oni ọ gba ushishi egbo iZireni ekẹ le, ọ ze aze-oghuo-igbe epfue ni ọ tsua rote okhọli ni ọ ye na li. ⁵ Eri ushi ọọ Imi iLiva ni e khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ke mieno egbo iZireni ni e khi inyoghuo we, aze-oghuo-igbe, aboriokhia khi imi-imi Aburaamu e ga khi.† ⁶ IMekizedeki ọa khi omi iLiva, ama ọ mie Aburaamu aze-oghuo-igbe, so iromhi khivose na li, ikhi omose ni ọ mie ekha ni Eshinegba ọ shi na li. ⁷ Akhokhomhe ọa la ọ khi ogbo oni kpeda, ọọ so iromhi ikhivose na oni ọ kpoke. ⁸ Eralo-ugamhi eyi Eshinegba ni ee mie aze-oghuo-igbe, egbo ni ẹẹ ghu-a e khi. Ama iMekizedeki ona ọ fu doṣe we nya itobo khi a gueye awa khi agboagbo ọ laṣe. ⁹ Ogbo doṣe ẹ lie khi imi imi iLiva ni ẹẹ mie aze-oghuo-igbe, e she li ze oni aze-oghuo-igbe ona rote obo oyi iti-iti itawe Aburaamu. ¹⁰ Itobo khi eghẹghe ni iMekizedeki ọ ro me Aburaamu, iLiva ọ kie la elemhi oyi Aburaamu. Ogbo a bia li ne.

Abi ijesu ali iMekizedeki e li kpo egbe

¹¹ Irari khi ini akanya eghiele ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Ushi oyi iMosisi o ro migha, ni imi imi iLiva ee gbe, o doṣe ri ogboḅokhoghuo gba pfo lo, aa kha ke gbo ri okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oṣe lasese, oni ọ li abi iMekizedeki, ni ọa khi unuekpe oyi iLiva wekhi oyi Eroni. ¹² Irari khi ini a mu eghiele ona ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba pfi, a mema li ya mu ushi pfi. ¹³ Onomhuẹ oyawa ni a ngme ingme oyoli ena, edeli oṣe ọ te lasese. Ogboḅokhoghuo

* 6:8 Li ze Igbae 3.17-18 † 6:14 Li ze Igbae 22.16-17

Li ze Igbae 14.17-20 † 7:5 Li ze iNoba 18.21

‡ 6:19 Li ze iLev 16.2 § 6:20 Li ze iWolo 110.4 * 7:2

Ɔa rƆte oni eƆeli oyƆli gbe akanya Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba ukhomhi atɛtɛ ghue. ¹⁴ Awa ga lɛsɛ gboo khi Onomhue, eƆeli iJuda Ɔ te laselle. IMosisi Ɔa teva oni eƆeli abi Ɔ rƆ Ɔ ngme ungemmhi oyɪ ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba.

¹⁵ Ibhale ni Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba Ɔlese ni Ɔ li abi iMekizɛƆeki Ɔ bhale, o rƆkhasɛ gboo khi ushi oyɪ Eshinɛgba o she mu pfi.

¹⁶ Ɔa khi itobƆ khi Ɔ rƆte eƆeli oyɪ iLiva laselle abi ushi ƆƆ a ke li, lƆli a rƆ zɛ Ɔli Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba, ama itobƆ khi lƆli Ɔ mhƆli ekpabƆ ni Ɔ rƆ Ɔ la agbƆ agbƆagbƆ. ¹⁷ ItobƆ khi Ebe-no-pfuasɛ o ngme Ɔli khi,

“Ɔkpodalo-ugamhi
oyɪ Eshinɛgba
ɛlɛ na agbƆagbƆ u khi,
onabi iMekizɛƆeki.”[†]

¹⁸ Eri a ri obƆ gbe ushi oni ɛlɛlɛ nyɛ, itobƆ khi Ɔa mhƆli ekpabƆ wɛkhi eri o gbe akanya. ¹⁹ Irari khi Ushi oyɪ iMosisi Ɔa doɓɛ ri emhikhoɓhuo gba pfo. Memena irudushi oni o ti nɛ a ke rƆ na awa, ni o ri awa doɓɛ ti bhale mama Eshinɛgba.

²⁰ Eshinɛgba Ɔ gbo romhi ishe ma Ɔ khi iKirisiti khi Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba Ɔ ya khi agbƆagbƆ. Ɔa romhi isheli abi a rƆ ri ɛgboɛse ya le oghie ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba. ²¹ Ijesu tsɛ a romhi isheli rƆ le eghie abi Eshinɛgba Ɔ rɛ.

“Mhɛmhɛ Onomhue
mhi she shi-ɛmuɛ, khi

‘Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba
u ya khi agbƆagbƆ.

Mhi aa ya da Ɔ ghue.’”[‡]

²² ItobƆ oni ɛmuɛ ni Eshinɛgba Ɔ shi, ijesu Ɔ rƆ khili oni iregbenga ni Ɔ ri awa mhƆli ishobƆ onogbƆ ni o tinɛ.

²³ IkhiƆda olese ni o gbo la akaghƆ khi, ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba ebubu elesɛ e la Ɔ ɛgheghe ishobƆ onodiƆ. Egegeɛ aghƆ ini Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba Ɔ ghua, Ɔlese Ɔ to ɛlolo Ɔli. ²⁴ Ama eri ijesu Ɔ la Ɔ agbƆ lɛ agbƆagbƆ, akanya Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba oyƆli, eri o migha agbƆagbƆ ni Ɔa zɛ ɛ kpe na Ɔgboɛse. ²⁵ IrarighƆ, Ɔ doɓɛ ya tsumhi eni e ri eva oyƆli bhale deba Eshinɛgba zeghele. ItobƆ khi eri Ɔ la Ɔ agbƆagbƆ, ƆƆ lema na wɛ.

²⁶ Ijesu Ɔ khi Ɔni Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba ni Ɔ kpɛda, ni Ɔ ri emini awa nono na awa. Ɔni Ɔ pfuasɛ Ɔ khi, Ɔa mhƆli umhaguɛkia wɛkhi olamhɛ shi egbe. A she zƆlƆ li iteva ena olamhɛ laselle, a yasɛ Ɔli nɛ ya yagha doɓɛ idane. ²⁷ Ɔa li abi Ega eyɪ ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba elesɛ ni e kpɛ luasɛ obƆ oyɪ igbe-olamhɛ kua na egbewɛ ɛlɛkhele, neni e tigbe ɛ luasɛ na ɛgboɛse. Iluasobo oghuo iKirisiti Ɔ lɛsɛ luasɛ

utoghuo kpele shi olamhɛ oyɪ ɛgboɛse abi Ɔ rƆ ri egbƆli luasobo.* ²⁸ EgbƆ eni mhue ashini o kie kpƆ wɛ le shi, Ushi oyɪ iMosisi oo zɛ shi Ɔga oyɪ ekpodalo ugamhi, ama ishobƆ ni Eshinɛgba Ɔ ri isheli shi, ni o kpe ukhokho bhale khɛ Ushi oyɪ iMosisi, Ɔ rƆ zɛ Omi Eshinɛgba, ni a she rƆ khi Ɔni Ɔ gba pfo agbƆagbƆ.

8

Ɔga oyɪ ekpodalo ugamhi Ɔna IshobƆ onogbƆ

¹ Ozukhomhi emini anye ɛ ngme na. Awa mhƆli Ɔga oyɪ ekpodalo ugamhi, ni Ɔ shito ukiekie obita omhɛsɛ oyɪ Eshinɛgba ni Ɔ mhƆli ekpabƆ nya na obini iloghie agbƆagbƆ.* ² ni ƆƆ ga abi Ɔga oyɪ ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba elemhi Okholo ni a ri ode ghi ni o khi egbeɓbi igholo ni o la iloghie, oni Onomhue lƆlighuo Ɔ tƆ, ni Ɔa khi abƆ eyɪ ɛgbƆ a rƆ tƆ li.

³ Eri a zɛ eni e kpɛda na ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba kpa ni e ri isomhopfa ali iluasobo ke luasɛ. LƆli o zɛ khi Ɔni Ɔ kpɛda na ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba oyawa, Ɔ mema mhƆli emini Ɔ li rƆ ya luasɛ. ⁴ AgbƆ Ɔ kha la lƆ, Ɔa kha fɛ khi Ɔkpodalo-ugamhi oyɪ Eshinɛgba, aborƆkhia khi ekpodalo-ugamhi eyɪ Eshinɛgba ni ɛ deba ushi oyɪ ɛgbƆ iJu e la aghƆ egho. ⁵ Okholo ni a ri ide tƆ ni e la ga, irƆkhokho ali aroro oyɪ emini e la iloghie e khi. LƆli o zɛ khi abi iMosisi Ɔ rƆ ya tƆ oni igholo, khi Eshinɛgba ƆƆ li, “Zobɛ ni a bhale ya ɛ khi abi a li rɛ wɛ khasɛ ukhomhi ute, u li ya riɛlɛ wɛ tee.”[†] ⁶ Ama, memena, akanya Ɔkpodalo-ugamhi ni a rƆ na ijesu, o mu ɛloe doɓɛ oni a rƆ na ekpodalo-ugamhi enediƆ, ɛzɛzɛ abi ishobƆ ni Ɔ migha shi rƆ gbe akanya o li mu ɛloe doɓɛ onodiƆ, itobƆ khi o migha nga irɔnga eni e ti nɛ.

⁷ Ini ishobƆ oni ododɛ Ɔa mhƆli ashini o kpƆli le shi lƆ, ogbƆ Ɔa kha ke mhƆli emini a ri ishobƆ olesɛ ɛ riɛlɛ. ⁸ Ama Eshinɛgba Ɔ mɛ ashini ɛgbƆ eyƆli ɛa kie te gba pfo, lƆli Ɔ rɛ.

“Oni ogbɛlɛ ƆƆ bhale,
ni mhi rƆ ya shobƆ onogbƆ

na ɛgbƆ iZirɛni
ali ɛgbƆ iJuda.

⁹ Ɔa ya li abi ishobƆ
ni mhi nu iti-itita wɛ shi,

ogbɛlɛ ni mhi mu wɛ oobƆ
rƆte eke ijipiti ya fiɛ.

Ɛa ri igɛsikia deba
oni ishobƆ ni mhi nu wɛ shi,

itobƆ ighƆ mhi rƆ
rue wɛ ɛloe egbe-a.

¹⁰ Onomhue ƆƆ,
ogbɛlɛ ni ƆƆ bhale,

IshobƆ ni mhi ya shi

[‡] 7:17 Li zɛ Iwolo 110.4 [§] 7:21 Li zɛ Iwolo 110.4 * 7:27 Li zɛ iLɛv 9.7 * 8:1 Li zɛ Iwolo 110.1 † 8:5 Li zɛ Okiali 25.40

na egbo eyi iZireni na,
Mhi ya ri ishi eyemhe
shi we isamhi,
mhi keke oli shi we udu.
Mhi ya khi Eshinegba oyemhe,
we we e khi egbo eyemhe.

¹¹ Ongewe o a ke ke sese
onuzava oyoli, wekhi eri
o ya lie inyoghuo oli,
'Lesē Eshinegba'

Itobo khi wewe nya
e ya lese mhe,
rote oni o kpoke nya
ya je oni o fune nya.

¹² Mhi ya ri olamhe topfa we,
mhi aa ke gbo ya sato
ipfido oyewe.*

¹³ Abi o ro da lu ishobo onana, "Onogbo"
egho, o she ri oni odode mele onodio-a.
Emini o da mele onodio-a ni o she e womhe,
o kele ya kele-a.

9

Ugamhi na iloghie ali eke agbo

¹ Ishobo onodode o mholi ishi ni a ro o ga
ugamhi, o gbo mholi igholo ni a ri ide ghi shi
eke agbo. ² A to okhoro ni a ri ide ghi gase
shi elemhi oni igholo. Elemhi owa eva e la
o oni okhoro. Elemhi owa ni a kpe ramhi aa
lui, Asha no Pfuase. Akagho a ri emini a ri
akpa ru e nga shi, ali itebu ni a ri ibuledi ni
o pfuase e nga.* ³ Elemhi owa onuzi-eva ni
o kpe oobo na ode ugbakpi ni a ro pfa ode-a,
a lui Ashini o Pfuase ne nya.† ⁴ Agho addo
igolu ni a la tose ituale afu era ni e e pfi
o la. Akpati ishobo ni a ri igolu ku o li la
Ashini o Pfuase ne nya. Oni akpati ona, oni
utasa igolu o la o ni a ri ibuledi imana a shi.‡
Agho a li ri orokpo oyi Eroni ni o ze ukhuli
shi, ali ipememhi eche eva ni a keke ishi shi.§*
⁵ Ikpeda na oni akpati ona, a ma emhi eva ni
e li abi igeni ni e ze ipfua shi, ni e so alo ghue
ufumhi oyi Eshinegba. E naghie ipfua eyewe-
a guese ashini a la ri olamhe e topfa. Ama o a
khi memena awa ya me egheghe ro ke tono
eni emhi ena nya ramhi udi we pfo.†

⁶ A kha da she lina ri emhi ogbogbo nya
shi ashini a roli e shi se, loli oni e ralo
ugamhi e ro o lo elemhi owa onodode ya
gbe akanya ododa eyewe ogbele kpa.‡ ⁷ Ama
Oga oyi ekpodalo ugamhi lolighuo tse o dobe
e lo elemhi Owa Ni o pfuase ne nya ni o la
o. Utoghuo elemhi ukpe o lese e lo akagho.
Olia eni o ro luasobo na egboli ali egboese shi
olamhe ni e lamhe elemhi umhalese, oo rue

e mholi obo lo akagho.§ ⁸ Eri Ayemhe-no-
pfuase o ri onana guele khi, ogbo o a khueghie
ode ni o lo elemhi Owa ni o Pfuase ne nya-
a, na ogbokhoghuo ne, ini okhoro onodode o
kie migha. ⁹ Eri emhi enana e khi irokhokho
na awa egheghe ana. Emini onana o ngme
khi irona ali iluasobo eyi elamhako ni a
luase ukpe khi ukpe khi, e a dobe khuese
eni e bhale ya ga Eshinegba udu-a pfuase,
rewe gba pfo. ¹⁰ Ingme eminale, ali onyo ali
ikpegbe-a enana e migha shi, ni e khi ushi
na elele. Eri ushi onana o gbe akanya ramhi
egheghe ni Eshinegba o ro ri ushi onogbo shi
eke.

Olia eyi ifesu

¹¹ Ama iKirisiti o she bhale abi Oga oyi
ekpodalo ugamhi, ni o khi oyi eminete ni e
she bhale. O she lo elemhi Okhoro ni a ri ode
ghi ni o fune ogbo ni o gba pfo, ni o la iloghie,
ni ogbo o a ri abo to wekhi eri o la eke agbo.
¹² Abi iKirisiti o rote elemhi oni okhoro lo
oni elemhi Owa ni o Pfuase ne nya, o a rue
olia eyi elamhi ali ena ya luase obo, ama
olia eyi lolighuo o rue utoghuo kpele ro mie
ipfasheke na agboagbo na awa. ¹³ Eri oia eyi
elamhi ali ena, ali emue eyi ozele ena ni a
tose-a, ni aa miatse ku egbo ni e a pfuase, o
rewe khi eni e pfuase idiegebe.* ¹⁴ Sese oia eyi
iKirisiti e a ke lie li dobe khuese udu oyawa-
a pfuase, rote ikanya ni e e pfi eghuli. Ikhi
oni o rote ekpabo Ayemhe oyi Eshinegba ri
egboli na Eshinegba abi iluasobo ni o gba pfo
itobo olamhe eyawa-a, ni awa dobe ke ga
Eshinegba ni o la o agboagbo. ¹⁵ Itobo ona
iKirisiti o ro migha iteva Eshinegba ali egbo ri
ishobo onogbo ona gbe eke, egheghe agho ni
eni Eshinegba o lu, e li mie ugu na agboagbo
ni Eshinegba o ro nga. Onana o ya ze li, itobo
khi o ghu eghuli ni o ro gbe olamhe ni egbo
e lamhe egheghe ishobo onodode kua. ¹⁶ Ini
ogbo o keke shi eke abi a li ya kemhi ugu
oyoli se, ni o ro ghua, a mema ya me oli me
gbo khi o she ghu-a neni ogbokhoghuo o ya
me emhikhoghuo le ugu. ¹⁷ Irari khi emhi
afue oni ebe ni a keke abi a li ri ugu ya kha
o ya khi, ini oni o keke oli o da kie la agbo
ne. Ama ini o ghu-a se, a ro tigbe ri oli e
gbe akanya. ¹⁸ Ona o ze khi ishobo onodode
o a kha ze ro gbe akanya ini oia o a ma o lo.
¹⁹ Abi iMosisi o ro ze ishi eyi Eshinegba ye
eni egbo se, o rue oia eyi ena ali elamhi, o
ku ame shi o. O rue uguabo oora ni a khili
oolu opfopfo shi, o roli miatse eni oia shi oni
emini a keke ishi nya shi, o gbo li miatse ku
egbo nya. ²⁰ Oo we, "Olia eyi oni ishobo na, ni

‡ 8:12 Li ze ijere 31.31-34

* 9:2 Li ze Okiali 26.1-30; 25.31-40,23-30

† 9:3 Li ze Okiali 26.31-33

‡ 9:4 Imana

khi eminale ni Eshinegba o rote idane ruese kule abi ame na eniye iZireni abi e ro rote ijipiti vu je eke ishobo, ni a lu iKena

§ 9:4 Eri orokpo onayi Eroni ni a ngme ena ni o she khakha o kie ze ukhui onogbo.

* 9:4 Li ze Okiali 30.1-6; 25.10-16;

16.33; iNoba 17.8-10; Okiali 25.16; iDeut 10.3-5

† 9:5 Li ze Okiali 25.18-22

‡ 9:6 Li ze iNoba 18.2-6

§ 9:7 Li ze

iLev 16.2-34

* 9:13 Li ze iLev 16.15-16; iNoba 19.9,17-19

† 9:20 Li ze Okiali 24.6-8

Ɛshinegba ọọ awa rọ ghuẹ.”† 21 Ighọ ọ gbo li miatse eni ọlia shi oni owa ugamhi ali emhi nya ni a rọ la ọ riẹle ugamhi.‡ 22 Abi o li, khi, eri ushi ọọ a ri ọlia ri emhi nya khi eni e pfuase, ali khi ini aa li ri ọlia luase, irolamhe-topfa ọa la ọ.§

23 Owa Oyi Ɛshinegba na eke agbo ni a lina ri ọlia rọ khi oni o pfuase, irokhokho oyi owa ugamhi na obini iloghie o khi. Ama emini e la obini iloghie, iluasobo oni o tine a mema rọ ya rewe shi ipfuase. 24 IKirisiti ọa lo elemhi okholo ni a ri ode ghi ni egbo e ri abọ ma ni o khi irokhokho eyi egbegbewe. Ama iloghie ọ ri ochogho ya lo, ni ọ la migha odalo oyi Ɛshinegba na awa memena. 25 Wẹkhi eri iKirisiti ọ lo iloghie ya ri egboli luasobo iti-ingmingme, abi Ọga oyi ekpodalo ugamhi ọ lie tsua ọlia eni ẹa khi eyoli ẹ lo elemhi Owa ni o Pfuase nẹ nya, ukpe-khi-ukpe ya luase. 26 Ighọ ọ kha khi lọ, eri iKirisiti ọ kha me osue iti-ingmingme abi a te ma agbo. Ama ọa khi igbo. Eri ọ bhale utoghuo tse abi oni eghege o rọ gba, ni ọ rọ ri egboli luasobo rọ rue olamhe ode-a. 27 Ezeze abi ogbo ọ lie ghu-a utoghuo tse, ọ kha da ghu-a se, ọ bhale shi iguezo. 28 Ighọ a li ri iKirisiti luasobo utoghuo kpele ni a rọ shishi olamhe oyi ebubu egbo-a. Ọ ya gbo bhale utonuzi-eva. Ọa khi ni ọ rọ gbo tsua olamhe, ama ni ọ rọ tsumhi eni e migha a khe ọli.*

10

Iluasobo utoghuo kpele oyi iKirisiti

1 Ugamhi onodjo ni a ga eghege Ushi oyi iMosisi, aroro oyi eminete ni e bhale e khi. Ɛa khi wewe e khi egbegbewe we. Eni iluasobo ni a kpe luase eghege agho ukpe kpa, ẹa tigbe dobe ri ipfuase ni o gba pfo na eni bhale odalo oyi Ɛshinegba ya ga ugamhi. 2 Ini eni iluasobo ee dobe ri eni egbo pfuase lo, a kha yemhe eni iluasobo a? Irari khi e kha ri eni e bhale ya ga pfuase utoghuo kpele, ni udu oyewe ọa ke mhọli umhaguekia. 3 Ama eri eni iluasobo e yele egbo olamhe eyewe le ukpe khi ukpe. 4 Irari khi ọlia eyi ena ali elamhi ẹa dobe rue olamhe ode-a.

5 Irarigho, abi iKirisiti ọ rọ ya bhale agbo, ọọ Ɛshinegba,

“Iluasobo ali isomhopfa
ẹa ghole ẹ.

Ama u she ri idiegbe na mhe,
ni mhi ri ungmehi oye
gbe akanya.

6 Iluasobo eni a tose
ali iluasobo igbe-olamhe kua
ẹa tigbe ti ẹ eloe.

7 Igho mhi re,

‘Ghe mhe ana,

Eri mhi bhale ya riẹle

oghuemhe oye, Ɛshinegba.’**

8 Ọ te eke ya ngme, ọọ, “Iluasobo ali isomhopfa ẹa ghole ẹ, wẹkhi iluasobo eni a tose ali iluasobo igbe-olamhe kua e ghole ẹ, wẹkhi eri e ti ẹ eloe.” Ama khi a leše khi eri ushi ọọ a mema ligho ke riẹle we. 9 Igho ọ ke re, “Ghe mhe ana Ɛshinegba, eri mhi bhale ya riẹle oghuemhe oye.” Eri ọ ri obọ ri iluasobo eni ẹlele shi eke, ọ ri iluasobo oyi iKirisiti to eloli we. 10 Itobo khi iJesu iKirisiti ọ riẹle oghuemhe oyi Ɛshinegba, loli o ze ni a rọ ri iluasobo ni ọ ri idiegbe oyoli luase utoghuo kpele khusẹ awa nya olamhe-a pfuase.

11 Ɛlekele, ekpodalo-ugamhi eyi Ɛshinegba nya e rọ gbe ikanya ugamhi eyewe, eri e riẹle eni iluasobo gbo riẹle iti ingmi-ingme, ama ẹa tigbe dobe rue olamhe ode-a.† 12 Ama abi iKirisiti, oni ọkpodalo-ugamhi oyi Ɛshinegba ọna, ọ rọ luasobo utoghuo kpele oyi igbe-olamhe-kua ni o khi oyi ona agboagbokpa, ni ọ rọ shito obita oyi Eghiele oyi Ɛshinegba. 13 Agho ọ ke shito migha a khe eghege ni Ɛshinegba ọ rọ ya ri ebe ọli mele akphawe-nga eyoli-a.‡ 14 Irari iluasobo utoghuo kpele ni ọ luase ọ rọ ri egbo eni ọ rote olamhe pfuase khi eni e pfuase agboagbo.

15 Ayemhe-no-pfuase ọ gbo pfi otselẹ shi ona ye awa. Oni odode, ọọ,

16 “Ishobọ ona mhi ya nu we shi.

Onomhue ọ ngme gho khi,

oni eghege ogho o kha ramhi,

mhi ya ri ishi eyemhe shi we udu,

mhi keke ọli shi we ayemhe.”§

17 Ọ ke gbo rọ ma ọ khi, “Mhi aa ke ya sato olamhe ali ikanya ebe eyewe.”* 18 Irarigho, a kha she da ri ena topfa se, ogbo ọa ke gbo mhọli emini a ri iluasobo irue-olamhe ode-a ya riẹle.

A ze ni awa ti bhale deba Ɛshinegba

19 Irarigho, inyoghuo-mhe, aborokhia ọlia eyi iJesu e ri igbedu na awa rọ lo Ashini o Pfuase nẹ nya egho, 20 ikhi ode onogbo ni o mhọli agbo, ni o ri awa te ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a a dose. 21 Abi o rọ gbo li khia khi awa mhọli ọkpodalo-ugamhi oyi Ɛshinegba oniemhi ni ọọ mhesẹ shi Owa ugamhi oyi Ɛshinegba na iloghie egho, 22 awa ri udu igesikia ali irudunga ni o migha gboo ti bhale deba Ɛshinegba. Awa gbo mhọli udu ni a ri imiatse ọlia eyi iKirisiti rọ khi ipfuase ni ẹa ke mhọli umhaguekia, ali awa mhọli idiegbe ni a ri amẹ khusẹ-a pfuase.† 23 Awa mu irudushi ni awa guele khi awa mhọli mhue gagaga, irari khi Ɛshinegba ni ọ shobọ na

‡ 9:21 Li ze iLev 8.15 § 9:22 Li ze iLev 17.11 * 9:28 Li ze Aza 53.12 * 10:7 Li ze Iwolo 40.6-8 † 10:11 Li ze Okiali 29.38 ‡ 10:13 Li ze Iwolo 110.1 § 10:16 Li ze ijere 31.33 * 10:17 Li ze ijere 31.34 † 10:22 Li ze iLev 8.30; Ezik 36.25

awa, ɔni a ri egbe ɛ nga ɔ khi. ²⁴ Awa ke sa abi awa li ya ke ri udu shi egbe ɔ, ni awa ke riɛɛ inono ali awa gbe ikanya enete. ²⁵ Awa khi ti egbe ilona oyi egbawa je ukhokho, abi eɛɛɛ ɛghuo ɛɛ li, ama, awa totobɔ ke ri udu shi egbe ɔ, aborokhia khi u mɛ khi Ogbɛɛ oyi Onɔmhuɛ ɔ shi ti ɛ bhale.

²⁶ Irari khi iluasobo olesɛ ɔa ke gbo laɔ ni o ya rue olamhɛ oɔɛ-a, ini awa mema famhi ɛ lamhɛ, ikpukhokho khi a she kpɛ gue oni igesikia ye awa ne. ²⁷ Emini eɛɛɛ eghoɛɛ ɛ ke ya shitɔ ke khɛ khi iguɛɛɔ ni o ri ulishi ɛ mu ali erali na biobiobio, ni o ya pfuse eni ɛa ya suɔ esɔ na Eshinɛgba-a.[‡] ²⁸ Onini ɔ da gbe Ushi oyi iMosisi-a, ni a rɔ da ri ɔli gue ɛɛɔ, ni ɔ rɔ da lue ne, ni a rɔ mɛ otsɛɛ eɛɛ aava okekhi aasɛ, eri a gbe ɔli-a, ni ɔa mhɔli ilelemhi.[§] ²⁹ Sɛ u sa khi a kha li nasɛ eni e ri awɛ wu Omi Eshinɛgba eke-a, ni e ri ukpeloe gbe ɔli na Eshinɛgba ɔ rɔ riɛɛ ishobɔ, ikhi ɔli na ni o khuɛɛ wɛ olamhɛ-a pfluasɛ, ali eni o khia khi eri e zɛ ɛmuɛbe na Ayemhɛ Okhale?^{*} ³⁰ Irari khi awa lesɛ ɔni ɔɔ, “Mhɛmhɛ mhi ya nasɛ eni e lina ngeli, Mhi ya ri fali oru,” ali ɔni ɔ gbolo ɛ, “Onɔmhuɛ ɔ ya ri eɛɛɛ oyɔli gue ɛɛɔ.”[†] ³¹ Irari khi emhi okhɛna o khi ni ɔgbɔ ɔ rɔ ya pfi obɔ lo ingme oyi Eshinɛgba ni ɔ la ɔ.

³² A ke sato eɛɛɛɛ ni a rɔ lesɛ mie oni ɛkpɛ, ni a rɔ migha mu imiesuɔ oyɛ ɛ mhue, aboriɛkhia khi ɛɛ na ɛ ukpokpomhi osoli shi ɔ. ³³ Isheghuo, eri eɛɛ ɛ ga la igbaa a pfi itsue manya ɛ, a mu okhɔli vule shi ɛ ɔ. Isheghuo, a kugbe eɛɛ elese ni a lighɔ mu okhɔli vule shi ɔ. ³⁴ Elemhi eni e la ɔgba ighumha ee ala ɛ. Abi a rɔ ri itoto mie ɛ itsua, aa khako, a ri oghɛɛ rue wɛ obɔ-a na wɛ, itobɔ khi a lesɛ khi a mhɔli itsua eni e tinɛ ni e ya la ɔ agbɔagbɔ.

³⁵ A khi tsua igbedu oyɛɛ pfi, irari khi o ma mhɔli eleli oniɛmhi. ³⁶ A mhɔli iregbemie, ni a bhale ya ɛ khi ini a doɛɛ riɛɛ ɔghuɛmhɛ oyi Eshinɛgba se, ni a mie emini ɔ rɔ nga na ɛ. ³⁷ Irari khi Ebe-no-pfluasɛ o ngme ɔli khi,

“Ini o riɛ tɛɛ ukukuo,

Oni ɔ ya bhale ɔ ya bhale,
ɔa ya tɛɛ.

³⁸ Ama eni Eshinɛgba ɔ pfa na, irudunga e rɔ ya ke la agbɔ, ama ini ɔngɛwɛ ɔ nyenɛ egbe ukhokho, elemhi ɛa ya timhɛ deba li.”[‡]

³⁹ Awa aa li abi eni ɛɛ nyenɛ egbe ukhokho ni e ya pfua, ama eni e miesuɔ ni a mie pfluasɛ awa khi.

11

Irudunga

¹ Mena, irudunga khi, ini ɔgbɔ ɔa mhɔli akhokhɔmhɛ shi udu shi emini ɔ ri udu shi eke ɛ khɛ, ali ni ɔgbɔ rɔ mhɔli ɔli shi udu guɛguɛɛɛ khi emini aa mɛ ne khi e la aghɔ. ² Irudunga ona, o ri eɛɛɛ le eva onete odalo oyi Eshinɛgba.

³ Awa lesɛ khi irudunga ona, Eshinɛgba ɔ rɔ ri ungemhi oyoli ma emini awa mɛ eloe nya. Ni a rɔ bhale ya ɛ khi, a rɔte emini aa ya mɛ eloe riɛɛ emini a mɛ eloe.^{*} ⁴ Irudunga, o ri Ebɛli ri iluasobo ni e ti doɛɛ eyi iKeni na Eshinɛgba. Rɔte irudunga oyoli, Eshinɛgba ɔ rɔ mie obɔ shi ɔ khi ɔgbɔ ni ɔ mhɔli angeli onete ɔ khi, abi Eshinɛgba ɔ rɔ ngme onete irɔna eyoli. Irudunga ona o ri Ebɛli kiele ngme, abi ɔ rɔ ririɛ ghua.[†]

⁵ Irudunga a rɔ rue Enɔki agbɔ vu, ini ɔ khi mɛ eghuli. ɔgbɔ ɔa ke mɛ ɔli, irari khi eri Eshinɛgba ɔ rue ɔli nga idane. Neni a rue ɔli vu, ɔ mhɔli otsɛɛɛ khi ɔgbɔ ni ɔ ri egbe mu Eshinɛgba ɔ khi.[‡] ⁶ ɔgbokhɔghuo ɔa doɛɛ ya riɛɛ emini e ri egbe ɛ mu Eshinɛgba, ini ɔa mhɔli irudunga. Irari khi neni ɔgbɔ ɔ ya bhale deba Eshinɛgba, ɔ mema mhɔli irudunga khi ɔ la aghɔ, khi ɔli ɔ somhi eni e kuegbe-a nono ɔli opfa.

⁷ Irudunga o ri iNoa, abi ɔ rɔ suɔ agua ni Eshinɛgba ɔ tse ye ɔli shi emini aa mɛ ne, rɔli ri ikuegbe-a ali ulishi oyi Eshinɛgba, khali ɔkɔ-ɔkɛ oniɛmhi ni o pfluasɛ apfɛ ɔli. Irudunga oyoli o ri umha miesuɔ oyi eni eɛɛ na agbɔ khasɛ gboo, ni ɔ rɔ mie ikhivɔɛ itobɔ khi irudunga oyoli o ti Eshinɛgba eloe.[§] ⁸ Irudunga o ri Aburaamu vule abi Eshinɛgba ɔ rɔ lu ɔli ɔ vule ke je ashini ɔli shobɔ khi ɔli rɔ ya na li le ugu. ɔ rɔte eke oyoli vu, abi otseku khia khi ɔa lesɛ obini ɔɔ je.^{*} ⁹ Irudunga o rɔli ngeli eke ishobɔ abi opfɛɛ. ɔɔ la ifui okhɔlo, ighɔ li khi Aziki ali iGieɔpu, ni e ga le ugu oni ekha oghuo.[†] ¹⁰ Irari khi eri ɔ ri eloe shi eke khɛ ɛoli oni o mhɔli iregbekɛ, ni Eshinɛgba ɔ vi ali ni ɔ gbo khi atɔna oyoli. ¹¹ Irari irudunga a rɔ ri Aburaamu doɛɛ khi ita eniyɛ abi ɔ rɔ ririɛ rɔ she doɛɛ oni eɛɛɛɛ ni ɔ kha la doɛɛ bia ɔmɔ ali ni iSera ɔ rɔ khi aga. Irari khi ɔ lesɛ khi Eshinɛgba ni ɔ shobɔ nali khi ɔna igesikia ɔ khi ɔ.[‡] ¹² Rɔte obɔ oyi Aburaamu, ni ɔ li abi ɔni oyoli o she pfo se, a te mɛ imimi ni ɛa zɛ leli abi ikpɛtata na idane ali ekhasɛ na ɛɛ ɔkɛ oniɛmhi.[§]

¹³ Agbɔ irudunga eɛɛ ena e kie la ramhi ni e rɔ ghua. E kie miesuɔ khi wɛwɛ e ya mie emini a rɔ shobɔ na wɛ. Eri e lesɛ li

[‡] 10:27 Li zɛ Aza 26.11 § 10:28 Li zɛ iDɛut 17.6; 19.15

[‡] 10:38 Li zɛ Abak 2.3-4

* 11:3 Li zɛ Igbae 1.1; Iwolo 33.6,9; iJɔn 1.3

† 11:4 Li zɛ Igbae 4.3-10 ‡ 11:5 Li zɛ

Igbae 5.21-24 § 11:7 Li zɛ Igbae 6.13-22

* 11:8 Li zɛ Igbae 12.1-5

† 11:9 Li zɛ Igbae 35.27

‡ 11:11 Li zɛ

Igbae 18.11-14; 21.2 § 11:12 Li zɛ Igbae 15.5; 22.17; 32.12

* 10:29 Li zɛ Okiali 24.8 † 10:30 Li zɛ iDɛut 32.35,36

röte odonue pfi alo o me we odalo, o ri egbe mu we. E lama shi o khi ena eoli oboese ali epfese wewe e khi shi elemhi eke agbo.*
 14 Ini egbo e da lina ngme ne, eri o rokhasa khi eoli oni e ya ke lu oyewe ee nono. 15 Ini eri eoli ni e röte vu kha o la we udu lo, e kha mhöli egheghe rö mu egbe pfi je obini e te vu. 16 Eri eoli ni o tine o ri okiamhi i gbe we, oni o khi ona iloghie. Irarigho, o ri omama mu Eshinegba khi ee lu lue Eshinegba oyewe, irari khi o she mu egbe eoli shi eke khe we. 17 Irudunga o ri Aburaamu ri Aziki luasobo, abi Eshinegba o rö mu öli fe bino. Löli ni o she mie oni ekha, o nono ni löli ri omi öli ötuoghuo kpe luasobo,† 18 aboriekhia khi Eshinegba o gueye öli khi, "Röte Aziki u te ya mhöli imi imi e."* 19 Eri Aburaamu o sa li shi udu khi Eshinegba o dobe ya röte eghuli guise ögbo le. Eri o li abine khi eri öni Aziki o ghu-a egho, ni o rö li abine khi eri Aburaamu o röte eghuli gbo mie Aziki.

20 Irudunga o ri Aziki ku isemhe na iGieköpu ali iSo shi emini a ya me odalo.‡

21 Irudunga o ri iGieköpu abi o rö ya ghu-a so iromhi na imi ijosefu ava-ava, o da abo na Eshinegba abi o li kie ri egbe da orokpo oyöli.*

22 Irudunga o ri ijosefu, abi o rö ya ghu-a ngme ingme abi eniye iZireni e li röte eke ijipiti ya vu shi eke. O guele shi eke abi a ya li igua eyelue.†

23 Irudunga o ri eni e bia iMosisi röli sheli ramhi iki ese abi a rö bia li se, irari khi o a khi ömo na tse, ulishi ö mu we ni e rö ri ukpöloe gbe omhesa oyi oghie.‡

24 Irudunga o ze khi abi iMosisi o rö fu vule se, khi o a lama a ke lu lue ömi ömi iFero önokpoto.‡ 25 O lama khi löli ya nu egbo eyi Eshinegba me osoli, ocho ni lue rö ya li agbo ölamhe ukuku egheghe. 26 O bino öli khi, omama ni ögbo o ri itobo iKirisiti ee me o mu öloe döse epfue na ijipiti nya. Itobo khi eleli ni o la odalo o ri ukpöloe shi. 27 Irudunga o röli röte ijipiti vu, ni o khia khi ulishi elemhi ibibi oyi oghie o a mu öli. Itobo khi o li abine khi eri ö me Eshinegba ni aa ya me öloe, löli o a rö mu egbe pfi. 28 Irudunga o röli ri Ukpe iPasova na iri-ölia to ogbhele kö, ni o re, eniye iZireni e miatse ölia ku shi ogbhele, ini aghi eghuli o khi gbe emödiö eyewe-a.*

29 Irudunga o ri egbo iZireni dobe da öke öniemhi ni a lu Öke ifulo, abine khi eni e röte eke ifufu döse. Abi egbo ijipiti e rö li mu öli fe, khönya we, oni öke o to we lue.†

30 Irudunga o ri ugbe ni a khi gasa ijeriko de ya gbe abi egbo iZireni e rö kia gasa öli se ogbele ishilua.‡ 31 Irudunga a rö tsumhi iRé-öbu ni o khi adegbe ni o a rö nu eni e a suo eso na Eshinegba pfua. Irari khi egbo iZireni ni a ghie e ka beña ökpö oni eke bino, o mie we shi owa.‡

32 See mhi ke gbo ya ngme ma o? Mhi kie ke zöno we? Eghghe öa la o na mhe ni mhi rö ya ngme ingme oyi iGidioni, iBaraki, iSamusi, ijefita, iDefidi, iSamuöni ali emekeguele eyi Eshinegba.* 33 Irudunga e rö mu omhesa eyi ighie le, e mhesa na egbo abi Eshinegba ö öli nono öli shi. E mie emini Eshinegba o tse ekha na we. E guese inu eyi idu,† 34 e pfuse eralmi ebe-a, e na pfue eghuli öghöro. Ö löse we, ama e toto-a, e khi idenömo elemhi ökhöli, e pfuse ökhöli-ökhue eyi eoli oboese-a.‡ 35 Irudunga, ikpoto e rö gbo mie egbo eyewe ni a röte eghuli guise le bhale agbo.‡

Egbo elese e ri egbe mie ugbemhi obe, e a lama a wölo wewe abo-a, ama e ghu-a shi ugbemhi obe, itobo khi e ri udu shi iröte-eghuli-guale bhale agbo ni o tine. 36 Eghuo o, a rewe li egia, a gbe we itali, a so eghuo igha rö shi ögba ighumha.* 37 A tono we eche, a ri isö kie we shi asha eva, a ri öghöro gbolo we-a. E ri eke öalmi ali isumha ku egbe, e khi ena umha me, a nase we, a li we unumume.† 38 Egbo ni agbo e a lu emhi eni egbo ena e khi. E dudu kia kia ifui ödagbe ifufu ali ikhomhi ite abi eni e a mhöli apfe, ee la elemhi irui ali ifui ese na elemhi eke.

39 Itobo irudunga oyi enana a rö kueghie we, ama öngewe öa kie mie emini Eshinegba o shobö. 40 Itobo khi Eshinegba o she mhesa emini o tine shi eke e khe awa, egheghe agho e kha kugbe awa o, o ri awa ali wewe gba pfo.

12

1 Aborokhia khi ebubu ötselö eyi ingme agbo irudunga e she lina le gasa awa ena, awa tsua emini ee zu awa öde ku-a ali ölamhe ni e kele ti awa je ukhokho. Awa ze ni awa ri iregbemie ke na oni unamhi ni a röshi awa odalo. 2 Awa ri öloe shi iJesu egbe ke bino öli, öni o khi igbaekele ali öni o ri irudunga oyawa gba pfo. Öni o ri itobo öghelö oni a rö shi eke e khe öli, ri egbe mie eghuli na apfida, o ri ukpöloe gbe omama ni o la apfida ya me. Mena, o she shito

* 11:13 Li ze Igbae 23:4; 1 Okhe 29:15; Iwolo 39:12 † 11:17 Li ze Igbae 22:1-14 ‡ 11:18 Li ze Igbae 21:12 § 11:20 Li ze Igbae 27:27-29,39-40 * 11:21 Li ze Igbae 47:31; 48:1-20 † 11:22 Li ze Igbae 50:24-25; Okiali 13:19 ‡ 11:23 Li ze Okiali 2:2; 1:22 § 11:24 Li ze Okiali 2:10-12 * 11:28 Li ze Okiali 12:21-30 † 11:29 Li ze Okiali 14:21-31 ‡ 11:30 Li ze ijosh 6:12-21 § 11:31 Li ze ijosh 2:1-21; 6:22-25 * 11:32 Li ze Egeuzo 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1 iSam 16:1-1 Ighie 2:11; 1 iSam 1:1-25:1 † 11:33 Li ze iDan 6:1-27 ‡ 11:34 Li ze iDan 3:1-30 § 11:35 Li ze 1 Ighie 17:17-24; 2 Ighie 4:25-37 * 11:36 Li ze 1 Ighie 22:26-27; 2 Okhe 18:25-26; ijere 20:2; 37:15; 38:6 † 11:37 Li ze 2 Okhe 24:21

obita ukpèkhomhi Eghiele oyi Èshinëgba. ³ Pfi ukpèloe ke bino loli ni ò ri egbe mie ibiselemhi ni mē obò oyi ègbò olamhē, ini o khi lōşē ē ni o pfanò ku ē alo.

⁴ Inu-olamhē khē abò oye, òa kie rē ramhi oyi eghuli ne. ⁵ Eri a she yeke ungmehi iyude ni Èshinëgba ò nu ē ngme-a, abi imi òli eni emōşē ali eni ikpotso? Ni ò lē.

“Omi mhē, khi ri
eloe gbe isheshe shi ode
oyi Onomhuē,

ali a khi zē ni
egbe pfo ē-a
ini ò sheshe ē shi ode,

⁶ Irari khi eni Onomhuē
ò nono ingme oyewē
òò sheshe shi ode,

ogbòkpa ni ò lama
khi omiòli luē khi
òò na osoli.”*

⁷ Ri egbe mie ini a sheshe shi ode, eri Èshinëgba òò riēlē ē abi imi òli. Mhiē ii, omò onoghwo itali òa ya sheshe shi ode? ⁸ Ini aa sheshe ē shi ode abi a liē sheshe omò kpa shi ode, eri o rokhasē khi waa khi egbegbi omiòli ama omò ni aa lēşē òni ò bia li u khi. ⁹ Itawa ena agbò ēa ya sheshe awa shi ode, ni awa rò kiele ē mu ekpē na wē? Elo ò zē ni awa aa ke rò lili ē zē ni òni ò khi Itawa elemhi ayemhē ò li sheshe awa ni awa mhòli egbegbi agbò?

¹⁰ Ukuku eghēghē itawa ena agbò ēē sheshe awa shi ode abi ò ti wē eloe shi, ama itobò onete oyawa Èshinëgba ò rò sheshe awa shi ode, ini awa nu òli mhòli okemhi shi ipfuasē oyòli. ¹¹ Isheshe shi ode okhoghwo òa ya violò egbe, ama eri òò t. ¹² O kha ke denē, o ri òni a lighò sēsē ingme ē ngeli angeli enete, ali ò gbo mhòli opfómhē. ¹³ Irarighò, abò eyē ē ni ò lōşē ali ikhomhēghbē eyē ē ni ēē kpheli rererē, a zese wē-a.† ¹⁴ A ke kia ode ni o sheshe talala, ni a ri eni e cheghēlē awē-a ze, ocho ni e rò ya de.‡

¹⁵ A rōshēka odekhode ni a nu ogbòkpa la agbò opfómhē, ni a gbo la agbò ipfuasē, irari khi ogbòkhoghwo ni òa mhòli ipfuasē òa ya mē Onomhuē. ¹⁶ A rōshēka ini ongēē ò khi khi òni okhale oyi Èshinëgba òa ramhi obò ali a khi zē ni iyeselemhi-a ò zē shi ē iteva ni òò pfi ingme obe rò pfuēchē ègbòşē-a.§

¹⁷ Ogbòkhoghwo ò khi khi òni òò ku itşēbò, wēē ongēē okhoghwo ò li abi işò ni òa mhòli ayemhē oyi Èshinëgba, ni ò ri itobò eminale utoghwo kpele ri ugu odio oyoli de.* ¹⁸ A lēşē khi ēlēleşe, abi ò ke rò ò nono ni loli mie oni ikhivōşē, a kie òli. Itobò khi òa ke mē asha mu udu pfi, abi ò tseku ke ri amē eviē nono òli.†

¹⁹ Irari khi aa bhale ute ni a dobē ri obò ò ti, onabi ute iSinai ni ègbò iZirēni e ke bhale, ni èlēmhi erali o la a de biobiobio, ni obili ulishi o la, ali ni okiki olitsa o la khili eke, ²⁰ ali ni akala o la de limhilimhi, ni uruli oniēmhi o la a ngme, ni ègbò ni ē suò oni uruli e rò lema oni ungmehi o kpēsē aghò.‡ ²¹ Itobò khi ēa dobē ri egbe mie ushi ni a shi na wē ni òò, “Ini o riē khia khi èlamhako ò ri egbe ti oni ute, a mema ya tono òli echē gbe-a.”§ ²² Eri emini a mē aghò o lolo ri ulishi mu ramhi ni iMosisi ò rē, “Ulishi oniēmhi o ga mu mhē!”*

²³ Ama, mena, a she bhale ute iZayo, ali èoli oyi Èshinëgba òni ò la ò, iJerusalemu ona iloghie ali obini ilegba oghēlē oyi igeni upfoleli. ²⁴ A she bhale igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò oyi emòdiò eyi Èshinëgba, eni a kēkē eva oyewē shi iloghie. A she bhale deba Èshinëgba ni ò khi oşo-èzò oyi ègbò kpa, ali a gbo bhale deba ayemhē oyi ègbò enete ni a rò khi eni e gba pfo. ²⁵ A she bhale deba iJesu òni ò ri ishobò onogbò kò, a gbo bhale deba òlia ni a miatşē ku, ni ēē ngme emini e ti doşē emini òlia eyi Ebēli e ngme.†

²⁶ A mu egbe ē ini a khi kie ungmehi oyi òni ò nu ēē ngme. Ini eni ègbò ēa dobē pfue ò, abi ēa rò ri ungmehi oyi òni ò la agbò tse agwa ye wē gbe akanya, sē u sa khi awa li ya pfue ò, ini awa aa ri ungmehi oyi òni ò rōte idane tse agwa ye awa gbe akanya.‡ ²⁷ Eri uruli oyi Èshinëgba ò nighise eke agbò eghēghē aghò, ama mena, ò she shobò, òò, “Òa khi eke agbò tse mhi gbo ya nighise utoghwo shi ò, ama li shi ukhui.”§ ²⁸ Eri ungmehi ni òò, “Utoghwo shi ò,” o rokhasē gboo khi emini a ma nya, khi a ya nighise wē, a rue wē ode-a, ni a bhale ya ē khi emini ēa zē nighise e kē kpole.

²⁹ Irarighò, aborokhia khi awa a mie omhēşē ni òa zē nighise eghò, a zē ni awa ke kphēmhi, awa ri ekpē ali ulishi ga Èshinëgba abi ò ti shi, ³⁰ irari khi Èshinëgba oyawa erali opfuse ò khi.*

13

Ugamhi ni o ghole Èshinëgba

¹ A kie lighò ke nono ingme oyi egbe ē abi inyoghwo. ² A ke sato mie epfēşē shi owa, a mu wē epfēşē. Irari khi ègbò eghuo ee ke lighò, ni e rò mu ègbò eghuo epfēşē, ni ēa lēşē khi igeni e khi ni wēwē e mu epfēşē.* ³ A ke sato eni a mu shi owa ighumha egbe abinē khi eri a nu wē la aghò. A ke sato ègbò eni a

* 12:6 Li zē iJobu 5.17; Ekpi 3.11-12 † 12:12 Li zē Aza 35.3 ‡ 12:13 Li zē Ekpi 4.26 § 12:15 Li zē iDeut 29.18

* 12:16 Li zē Igbae 25.29-34 † 12:17 Li zē Igbae 27.30-40 ‡ 12:19 Li zē Okiali 19.16-22; 20.18-21; iDeut 4.11-12;

5.22-27 § 12:20 Li zē Okiali 19.12-13 * 12:21 Li zē iDeut 9.19 † 12:24 Li zē Igbae 4.10 ‡ 12:25 Li zē Okiali

20.22 § 12:26 Li zē Agai 2.6 * 12:29 Li zē iDeut 4.24 * 13:2 Li zē Igbae 18.1-8; 19.1-3

na osoli egbe abinẹ khi eri a li nu wẹ mẹ oni osoli.

⁴ Omọse ali ughuẹ ọli e mu ekpẹ shi angeli oyẹwẹ. Omọse ali ughuẹ ọli e khi li egbe le. Irari khi Eshinẹgba ọ ya gue eni ẹ ku itşẹbo ali eni ẹ kia okia ẹzo.

⁵ Zobe ni agbo oyẹ o nuata shi oghuemhẹ ukpaghọ, zẹ ni emini u mhọli o ke khuese ẹ. Irari khi Eshinẹgba oọ liẹ,

“Mhi aa tigbe ya zẹ obo,
mhia ya tsuẹ pfia ghue.”†

⁶ Lọli o zẹ ni awa rọ ya ri igbedu liẹ,

“Ọnọmhuẹ ọ khi
okpaghiobo oyemhẹ,
mhia ya tigbe na ulishi.

Elo ọgbọ dobẹ ya li mhe?”‡

⁷ A pfi ẹlo bino eni e ralo na ẹ ena ẹlele. Eni e ri irudunga gue ungemhi oyi Eshinẹgba ye ẹ. A sa je abi e li ngeli ramhi ni e rọ ghua, ni a ke khọnya irudunga oyẹwẹ.

⁸ Ijesu iKirisiti, abeghuo ọ khi, ode, amo, ali agboagbo.

⁹ Khi zẹ ni osẹş ẹgbhọli odođa e tsua ẹ udu vu. Irari khi okhale o ri udu oyawa ze-a, ọa khi ni a ri ushi eminale gbe akanya, ni ọa kpaghie eni e rewe gbe akanya obo. ¹⁰ Ama awa mhọli atete ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba na elemhi owa ugamhi oyi ẹgbọ ifu ẹa mhọli afu ya rote le emhi iluasobo. §

¹¹ Eri Oni ọ kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba oyi ẹgbọ ifu oọ tsua ọlia eyi elamhako lo elemhi Asha-no-Pfuase ne nya ya rọ luase obo shi olamhe irọtopfa, ama eri a rue eni idiegebe eyi eni elamhako fiẹ ifui apfe je odagbe ya toşe-a.* ¹² Onana o zẹ ni Ijesu ọ rọ li ghua shi ikhokho apfe, ni ọ rọ ri ọlia eyoli ri ẹgbọ khi eni e pfuase. ¹³ Irarighọ, a zẹ ni awa le deba li ikhokho apfe ni awa nu ọli me omama ni ọ me. ¹⁴ Irari khi agbo oola, awa aa mhọli ẹli ni o laọ agboagbo, ama ẹli ni o ya bhale awa ri ukpeloe shi eke ẹ khe. ¹⁵ Awa ri irarighọ rote Ijesu ke ri iluasobo ikueghie na Eshinẹgba. Ini awa lighọ, eri awa pfi otşele shi ọ khi loli ọ khi Onọmhuẹ. ¹⁶ A khi yele onete iriele-a, ali ni a gbo ke kpaghie egbe obo, irari khi enana khi iluasobo ni e liẹ ti Eshinẹgba ẹlo.

¹⁷ A ke suọ esọ na eni e ralo na ẹ, a ri egbe ẹ tiemhie na omhesẹ oyẹwẹ. Eri e ri ukpeloe shi ẹ egbe abi eni e ya rokhasẹ abi e li gbe. A ke suọ esọ na wẹ ni akanya ni ẹẹ gbe o ri oghẹle na wẹ, ini o khi khi itsua na wẹ, irari khi u wa mhọli eleli ni u ya me ọ. ¹⁸ A ke lema na anye. Anye leşẹ khi udu oyanye o pfuase, anye gbolo ẹ ngeli ke mu ekpẹ shi egbe anye egbe odekhole. ¹⁹ Mhi gbo ga lolo lema ẹ, a lolo lema Eshinẹgba ọ

gbo remhe kele nyene egbe bhale deba ẹ. ²⁰ Mhi lema Eshinẹgba ona opfomhe, oni ọ ri ọlia oyi ishobo na agboagbo rote egnuli guise Ijesu Onomhuẹ le, ikhi Orisumha-kia oniemhi oyi isumha ogho. ²¹ O ri eminete nya shi ẹ egbe ni a rọ ke rieleş oghuemhẹ oyoli. O gbo gbe ikanya eni e ti ọli ẹlo shi awa egbe, rote obo oyi Ijesu iKirisiti, ni ọ mhọli ufumhi na agboagbo. Atşe.

²² Inyoghuo-mhe, mhi lema ẹ, a kuebega ri esọ shi oni usomhi irudushọ ona, irari khi ebe ni mhi keke ghi ẹ ena ọa lolo nuata. ²³ Mhia nono ni a leşẹ khi a she rue iTimoti inyoghuo awa oga ighumha lasele. Ini ọ kele bhale, mhi ya roli bhale ya me ẹ.

²⁴ A tşe eni ẹ ralo na ẹ nya, ali ẹgbọ eyi Eshinẹgba nya. Inyoghuo awa eni e la Itili ẹ tşe ẹ.

²⁵ Okhale oyi Eshinẹgba o ka nu ẹ nya la. Atşe.

† 13:5 Li zẹ iDeut 31.6,8; iJosh 1.5 ‡ 13:6 Li zẹ Iwolo 118.6 § 13:10 Emini onana o ngme khi, ‘Awa mhọli atete ni o khi apfida ni Ijesu ọ la ri idiegebe oyoli iluasobo. Ama ẹgbọ ni ẹ sa khi iluasobo ni a luase elemhi owa ugamhi oyi ẹgbọ ifu, e te ya mhọli imiefuase, ẹa mhọli okemhi shi oni atete ona.’ * 13:11 Li zẹ iLev 16.27

Ebe ni Ijemhisi O keke

¹ Mhemhe ijemhisi ni mhi khi oni oo ga oyi Eshinegba ali oyi iJesu iKirisiti Onomhuē mhia keke ebe ona ghi egbo eni e miesuo, ni e la edeli igbeva eyi egbo iZireni, ni e gbhiaku elemhi eke agbo nya.*

Mhi tse e.

Ke ghele elemhi imufe

² Inyoghuo-mhe, leli oli shi emhi oghele ini imufe ododa e bhale debe. ³ Irari khi u lese khi ini a da mu irudunga oye fe bino ne, iregbemie oye o ya me asha fu-a shi o. ⁴ Zobe ni iregbemie oye o gbe akanya oyoli pfo, ni a mholi iwomhelo, ni o gba pfo, ni a khi eni ingeli enete ea baku. ⁵ Ama ini onge o nono eghali, o mhila Eshinegba ni o pfo elemhi ro o na ogbokpa, ni o ya me umha-guekia oyi ogbo. O ya roli na li. ⁶ Ama ini oo mhila, o mholi irudunga ni o mhue akhokhomhe, irari khi oni mholi akhokhomhe, eri o li abi izughuse oyi oke oniemhi ni akpepeli o pfi e kia. ⁷ Ogbo oghogho o khi sa khi loli me emhikhoghuo ya mie obo oyi Onomhuē. ⁸ Ogbo ozidu eva o khi, o ya ri ele emini o mu ame.

Epfue ali umhame

⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo ena umhame e ke ghele irari khi e ma ghalē ukpeloe oyi Eshinegba. ¹⁰ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e pfue, e ke ghele ini agbo o ke ti we tiemhile. Irari khi eri epfue e ta a kua abi udodo. ¹¹ Irari khi ini ovo o ngale khi oo to, eri oo tose ebuli a, e khakha-a, idodo eyewe e de kua, isomhotse eyewe o yese a. Igho, oni o pfue o li ya ta kua, abi o li na ya nga na ya tiemhi shi akanya oyoli.†

Imhese-bino ali imufe

¹² Ikhivose o khi na ogbo ni o kie migha ini o mholi imufe, irari khi ini o dobe ri egbe mie, o ya mie arula oghie oyi agbo na agboagbo, ni Eshinegba o she shobo khi loli ya ro na eni e nono ingme oyeluē.

¹³ Ini a mu ogbo ligho fe bino, o khi lie khi, "Eshinegba o mu mhe e fe." Irari khi ogbo o ri onobe ya dobe mu Eshinegba fe, wekhi eri loli o mu ogbokhoghuo e fe bino. ¹⁴ Ama ogghuemhe eyawa ni e di awa mu, e ri awa mholi imufe. ¹⁵ Eghēghe agho oni ogghuemhe o kha me, o bia olamhe, ini olamhe o fu, khi o te, o bia eghuli.

¹⁶ Inyoghuo-mhe a khi ze ni a di e. ¹⁷ Isomhi-opfa onete kpa ni o gba pfo, idane o te bhale, obini oyi Ita ni o ma ikpa na

idane, o rote e tiemhile. Oni o ya mu pfi abi aroro ni oo je oola je oobo. ¹⁸ Ogghuemhe oyoli o ro ri ungmehi igesikia oyoli ri awa bhale agbo, ini o me asha ri awa khi imomhi eni odode elemhi emini o ma nya.

Isuo-ungmemhi oyi Eshinegba ali iroli-gbe akanya

¹⁹ A sato ona inyoghuo-mhe, ogbokpa o kele ke suo ungmehi, ama o khi kele ke ngme unu, o khi gbo kele ke mhue elemhi ibibi. ²⁰ Irari khi elemhi ibibi oyi ogbo o ri ogbo o mholi igue-ngeli oyi Eshinegba ²¹ Irarigho, a ti egbe ingeli ichimhi-a ali ingeli ingmobe ni e sha e ma-a. A ri egbe e tiemhile na Eshinegba, a ri eloe shi ungmehi oyoli, ikhi oni a ro ko e udu, ni o dobe ya mie e pfuese. ²² A khi khi eni e lese ri eso suo tse ni ee di egbe we, a ri ochoghō ke ri emini a suo gbe akanya. ²³ Oni o ri eso suo oni ungmehi ni o ri ele emini o ngme, eri o li abi oni o le ya bino egboli ughegbe abi loli li. ²⁴ O kha bino egboli se, o vu agho le, aghoagho o yele abi o li-a. ²⁵ Ama ogbo ni o bino elemhi ushi ni o gba pfo ni oo rue ogbo o le, ni o kiele e ri ele emini o ngme, ni o yele-a abi oni ushi o ngme, a ya khivose na li emiemini oo ri ele kpa.

²⁶ Ini onge e o rue egboli khi ona ugamhi loli khi, ni o ro lolo mu elemhi oyoli mhue kpe, egboli oo di. Ugamhi afue oo ga. ²⁷ Ugamhi ni o pfuase ni o mholi ifue ni Eshinegba Ita awa oo mie loli o khi, ni u ro ri ukpeloe khu imi-olimhi ali esamhi-olimhi ini ee me osoli. Ali ni ogbo o mu egboli ini agbo o khi ri ichimhi mu oli.

2

A khi zolo egbe e

¹ Inyoghuo-mhe, ini u mie iJesu iKirisiti Onomhuē oyawa ni o mholi ufumhi oniemhi suo, a khi ri ele khi onana o kpe mhe ne. ² Ini a fe bhale ya e khi ogbo ni o pfue ni o so ukpekhuili oyi igolu ali ide eni e somhotse, o lo ilega oye le, ali ni a ro gbo me khi ona umhame o so ijeje ide li lole. ³ Ini u ri ekpe na oni o so itsua ni e somhotse ne, ni u ro lie oli, "Bhale ya shito ashini o ti ne," ni u ro lie ona umhame, "Migha oobo," okekhia khi eri u we oli, "Shito ekehke epfe awe eyemhe." O fe ti ghō? ⁴ Aa she ri ele azolomhe deba egbe e ghō? Aa gbolo ri isamhi ebe e gue egbe e zo ghō?

⁵ A ri eso shi mhe eke inyoghuo-mhe, o khi eri Eshinegba o she ze ena umhame ukpeloe agbo, ni e mholi epfue oyi irudunga, ali ni e mholi okemhi shi ugu eghiele ni o ro shobo na eni e nono ingme oyoli? ⁶ Ama u she me ena umhame bie. Oa khi eri eni epfue e li e le? Oa khi wewe e re e ye ikotu? ⁷ Oa

* 1:1 Li ze iMat 13.55; iMak 6.3; Ika 15.13; iGal 1.19 † 1:11 Li ze Aza 40.6-7

khi wẹwẹ ẹ ri unu ẹ yese eva onete oyi ijesu iKirisiti-a ọni a kugbe o?

⁸ Onete wa riẹlẹ ini u ri ushi ni o mu egbe ne nya, ni o la Ebe-no-pfuase gbe akanya, ni ọọ, “Nono ingme oyi ọnuzava oye abi u li nono ingme egbe e.”^{*} ⁹ Ama ini u riẹlẹ azọlọmhe, u she lamhe, ushi o gbo pfa ẹzọ mu ẹ khi ọni o gbe ushi-a u khi. ¹⁰ Irari khi ọni ni o da ri ishi nya ghuẹ ni o pfi dọ elemhi ushi oghuo tse, ishi enekpọle nya o gbe-a. ¹¹ Irari khi ọni ọọ, “Khi kia okia.” Lọli o gbolo ẹ, “Khi gbe ugbeli.” Ini u wa ririẹ kia okia, ni u rọ da gbe ugbeli ne, ogbushia u khi.[†]

¹² A ke ngme ungmemhi, aá ngeli abi ẹgbọ eni a ri ushi inono ya gue wẹ ọọ, ikhi ushi oni o ri ẹpfua a na ogbọ. ¹³ Irari khi Ẽshinẹgba ọa ya mhọli ilẹlemhi na ogbọ ni ọa ya mhọli ilẹlemhi, ẹlẹ ni Ẽshinẹgba o rọli ya gue ẹzọ. Irari khi ini u mhọli ilẹlemhi, eri u ya ke ghele ini a re ẹ gue ẹzọ.

Irudunga ali iro-gbe akanya

¹⁴ Inyoghuo-mhe ini ogbọ guele khi lọli mhọli irudunga, ni ọa rọ mhọli iro-gbe akanya, onete onoghuo o ya li nali? Imiesuo oghoghọ ọa ya dobe tsumhi oli? ¹⁵ Ini a fe bhale ya ẹ khi inyoghuo awa ọni omose okekhi okpotso ọa mhọli itsua ni a so ali eminalẹ ni o ya le ogbele. ¹⁶ Ni onge o rọ gueye oli, “Ke vu, o ya ti ne, Ẽshinẹgba o khi ze ni ulili ali okiamhi o ne osoli”, ni ọa rọ mhọli emhi khoghuo ni o riẹlẹ na, ighe onete ni o riẹlẹ? ¹⁷ Eri o li abine khi ogbọ mhọli irudunga ni ọa rọli gbe akanya. Irudunga lueghuo tse ni a ri akanya ma, irudunga oni o ghu-a o khi.

¹⁸ Ama a dobe ya me khi ogbọ o li, “U mhọli irudunga, mhemhe mhi gueye oli khi iro-gbe-akanya mhi mhọli.” Ri irudunga oye khasẹ mhe ni ọa mhọli akanya igbegbe, mhemhe mhi ya ri emini mhi riẹlẹ rọ ri irudunga oye mhe khasẹ ẹ. ¹⁹ U miesuo khi Ẽshinẹgba oghuo o khi, oo ti gba. Egbegbi ayemhe eyi okphaghiẹ e mie ona suo, ẹẹ na ulishi, ẹẹ guo. ²⁰ Yeye omose ooyeghe, eri u wa nono ni a gbo gue oli ke ye, khi irudunga ni ọa mhọli akanya igbegbe, khi afue o khi? ²¹ Ọa khi emini ititawa Aburaamu o riẹlẹ a rọ rọli lie khi ọni o pfuase o khi, abi o rọ ri omi ọli Aziki luase obo ukhomhi atete?[‡] ²² U me oli khi irudunga ali iro-gbe-akanya oyoli e ga gbe akanya kugbe, emini o riẹlẹ o ri irudunga oyoli gba pfo. ²³ Lọli o ze khi emini Ebe-no-pfuase o ngme o rọ bhale ya tse ni ọọ, “Aburaamu o mie Ẽshinẹgba suo, a leli oli nali shi ipfuase”, A lu oli omole Ẽshinẹgba.[§]

²⁴ U me oli egho khi emhi ni ogbọ o riẹlẹ a rọ lie khi ogbọ ọna ipfuase o khi, ọa khi irudunga tse ogbọ o rọ khue pfuase. ²⁵ Igho

o gbo li egbe oyi iRÉ-abu ni o khi adegbe. Emini o riẹlẹ o rọli khue pfuase odalo oyi Ẽshinẹgba. Abi o li mu ẹgbọ iZireni ni e bhale ya tokpe eke bino epfese. Ni o gbo kpaghie we obo ni e rọ me asha na rọte ode oboese vu.*

²⁶ Irarigho, abi idiegbe ni ọa mhọli ayemhe o li khi oni ghua, igho irudunga ni ọa mhọli akanya o li khi oni ghua.

3

Ekpabo oyi ẹlemhi

¹ Emole mhe, ẹẹ nya a khi ya khi eni ẹẹ sese, irari khi a lese khi anye ni anye khi eni ẹẹ sese egbo, a ri ẹzọ oni o ze ne nya na ya gue. ² Awa nya awa mhọli ashini awa te pfi dọ. Ama ini ogbọ ọa pfi dọ elemhi ungmemhi oyoli ghue, ogbọ ọni o gba pfo o khi, ni o dobe ẹ mhesẹ ni idiegbe oyoli nya.

³ Eri a so achi aghepe unu ni o ke suo eso na awa, loli o ze khi awa dobe nga li ẹ je obini o ghole awa. ⁴ Gbo li sa ingme oko oke oniemi bino, ashini o gbẹdi ramhi egho, ni o khia khi akpekpele oniemi o kha riẹ ẹ li, ukuku akhuli, ọni ọọ gua li o rọ mu oli ukhomhi ẹ pfi je obiobini o ghole oli. ⁵ Igho ẹlemhi o li li. Ashini o she ramhi elemhi idiegbe oyi ogbọ, o ma pfi okhorobo.

Sa o ghue, abi ukuku akhuere o lie ma ere osha. ⁶ Eri ẹlemhi o li abi erali. Emhi obe o khi ni o la elemhi idiegbe ogbọ. Eri ọọ yese ogbọ-a nya ode khi ode. Ilimhi iriere ni erali ogho o te bhale ẹlemhi.

⁷ Elamhako nya e ze ẹ mu abo, ghe ipfeli o, ghe eni e tialo akpidi eke o, ghe elamhako ena oke o, ogbọ o dobe ẹ mu we abo. ⁸ Ama ogbọ khoghuo ọa dobe ya mu ẹlemhi abo. Eri o li abi osue enye obe ni ọọ gbe.

⁹ Oni ẹlemhi awa rọ o kueghie Ita awa Onomhue. Loli awa gbo rọ o ku itse na egbo ni a rọ khokho Ẽshinẹgba ma.* ¹⁰ Ikuẹghie ali itse ikuku e rọte unu oghuo ẹ lasele. Ọa kha khi igho inyoghuo-mhe. ¹¹ Amẹ eni e ti unu ali amẹ ni ẹa ti unu ẹa dobe ya rọte unupfie oyi oke oghuo ke chocho lasele. ¹² Inyoghuo-mhe, okhua-eni o fe dobe ya mo udumhi olivu? Wẹkhi eri olomu iba o dobe ya mo udumhi okhua-eni? Igho oke oni ọọ chocho amẹ ugbheli, ọa dobe ri amẹ eni e ti unu ya lasele.

Iku ilẹsingme eva

¹³ Oghuo o elemhi ẹ o khi otsẹgbhe ni o mhọli ilẹse? Oni ogbọ o ri angeli onete oyoli rọli khasẹ, ikhi onete ni o ri iregbe-tiemhile ni o rọte ilẹsingme bhale riẹlẹ. ¹⁴ Ama ini u mhọli ayemhe ubogbo ali emhi-itoegebe shi udu oye, khi vuse ipfua shi o, ni u rọli kie oni igesikia. ¹⁵ Ilẹsingme oghoghọ ọa khi iloghie o

* 2:8 Li ze ilẹv 19.18 † 2:11 Li ze Okiali 20.13,14; iDẹut 5.17,18 ‡ 2:21 Li ze Igbae 22.1-14 § 2:23 Li ze Igbae 15.6; 2 Okhe 20.7; Aza 41.8 * 2:25 Li ze ijosh 2.1-21 * 3:9 Li ze Igbae 1.26

te bhale, ama onayi agbo ona o khi, ni ọa rọte Ayemhe-nọ-pfuase bhale, elemhi ayemhe oyi okphaghię o te lasale. ¹⁶ Ashini ubogbo ali emhi ituegbe o da la ne, ozughu ali emhi ebe ododa, e ma la akagho. ¹⁷ Ama egbhe ali ilęse ni o te idane bhale, eri o kpe te eke pfuase, o nono opfomhe. Eri ọọ kuegbe-a, o ri egbe ọli ę tiemhile na ogbokpa pfo, o mhọli elemhi-iamhe, o ri umomhi angeli onete ę khasę. Oa ya gbe azeba, o mhọli igesikia. ¹⁸ Eni ę nono opfomhe ni e ri ayemhe opfomhe ri onete ko, ikhięse oyi ipfuase ęę me.

4

A ri egbe ę na Eshinegba pfo

¹ Elo ọọ pfi okhọli ali uwola a na ę? Oa khi itobo oguęmhe, ni e la ę udu nu ę a khọli o zę ni a rọ nu egbe ę khọli? ² Emhi ọọ ghọle ę, ama aa mhọli ọli. A gbe ugbeli, a mhọli ęloe-iamhe ama a dobe mhọli emini ęę ghọle ę. A kha wola, a khọli. Aa ya mhọli emini a nono, irari khi aa mhila Eshinegba. ³ A kha mhila, aa ya me mie, irari khi usamhi obe a rọ shi udu ke mhila, ini a ba me asha ri emini a mhila rọ li agbo shi egbe.

⁴ ęę ni a khi egbo ni e li abi okpotso ni ọọ kia okia, eri aa leše khi ini emhi agbo o ghọle ę doše, khi obe Eshinegba a khi? Onini o da zę agbo ona omole ne, obe Eshinegba o khi. ⁵ Eri u dabi khi afuę Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi, eri ayemhe ni Eshinegba o rọ shi awa egbe ọọ kpe ofuma egbe, ni o khia khi eri ọọ nono ni awa khi oyi Eshinegba pfo nya. ⁶ Ama eri Eshinegba o khi ma okhale na awa. Onana o zę ni Ebe-no-pfuase o rọ lie,

"Eri Eshinegba

o mu okhọli ę vule shi

oni o ti egbe ọli ę nga o.

Ọọ somhi elemhi

oni o ti egbọli ę tiemhile."^{*}

⁷ Ri egbe ę tiemhile na Eshinegba pfo nya. Tsese ku okphaghię o ti kia ne, khi o ya na ne. ⁸ Ti bhale deba Eshinegba, khi o ya ti bhale debe. A kpe abo eye ę-a, ęę ena olamhe, a ri udu oye ę shi eni e pfuase, ęę ezidu-eva. ⁹ Vię osoli, vię oya, mu egia oye mele evię-a, u gbo mu oghele oye pfi bhale iyese udu-a. ¹⁰ Ti egbe ę tiemhile odalo oyi Onomhue, khi o ya ti ę nga.

¹¹ A khi ke yese egbe eva inyoghuo-mhe. Ini u da yese onuzava oye ni a ga mie iKirisiti suọ eva-a ne, ni u rọ da gue ọli ęzọ, ushi wa zę ifue, ni u wa gue ęzọ. Ini u gue ushi ęzọ, wa ke khi oni o ri ushi ę gbe akanya! Ama oni o gue ọli ęzọ u ke khi. ¹² Eshinegba lolighuo tse o khi oni o rue ushi na agbo ni ọọ gue ogbo ęzọ egbe-a. Lolighuo tse o dobe a tsumhi, ni o dobe a gbe-a. Oghuo u sa khi u khi ni u wa gue ogboese ęzọ?

Awa khi ke tono obọ udu

¹³ A suọ mhe, yeye ni u we, "Amo okekhi ako awa ya ye ęoli ona okekhi ogbo, awa ya la oobọ elemhi ukpe oghuo, awa la oobọ gbe akanya ona ali ogbo, awa gbe ukpagho tima." ¹⁴ Waa leše emini ogbe na ako o ngme ne, wekhi emini a ya me ako. Se u leše abi agbo oye o ya li? Eri u li abi otughunu ęle uzogbe ni ọọ lasale ukuku eghęge, o gbo kala-a.† ¹⁵ Eri u kha ri ochogho lie, "Ini o ghole Onomhue, awa ya la agbo, awa li ona ali ogbo." ¹⁶ Mena eri u wa tono obọ udu, waa ti ipfuabo nga. Itonobo-udu eghogho nya ęa gbe akanya.

¹⁷ Irarigho, onini o da leše onete ni o kha rięle ni ọa rọ da rięle ọli ne, olamhe o khi na li.

5

A tse agua ye eni e pfue, ni ęę nase eni ęa pfue.

¹ Ghe ii, ęę eni a pfue, a vię, a vię oya irari osoli ni ọọ bhale na ę. ² Epfue eye ę, e she ke a, ali khi esele e she re ę ide le. ³ Igotu ali ęlomho eye ę, e she mu oghuoghuo-a. Oghuoghuo ni e mu, e ya pfi otselę mu ę, a ya na ę osoli to o irari khi u ti ikpagho ma leghe na egbe ę ya ramhi memena. * ⁴ Waa fali egbo eni e gbe ikanya ishemi oye ne ifata ne. ęę vię, ęę wolo. Evię oyi eni e nu ę khięse itsua ishemi, o she ramhi esọ eyi Eshinegba ni o fune nya ni o mhue ekhọli-okhue na iloghie.† ⁵ Eri u la agbo ę li agbo nyafunyu, u li agbo o tsua kua. Wa le okpo, ali ofolo, u gbędi-a loğgho abi ęlamhi ni a mu ya gbe-a. ⁶ U she pfa ęzọ ugbeli mu egbo eni ęa mhue abi e li, u gholo we-a. Wewę na, ęa dobe lie khi wewę a lama shi ę o.

Irabomudu elemhi osoli

⁷ Irarigho, inyoghuo, ri abo mudu ramhi ibhale oyi Onomhue. Bino ghue abi ogiale o lie migha khe eghęge ni ishemi e la bie. Abi o li ri abo mudu ni otsukpe o de, ni oruame o rọ le. ⁸ Yeye li ligho ri abo mu udu abi ogiale. Lolo ri ukpele shi eke, u migha gbagbagba irari khi ibhale oyi Onomhue o ti bhale.

⁹ A khi ke me umha-gueli oyegbe inyoghuo-mhe, ini a khi gue ę ęzọ. Osęzọ o ga ti mama awa memena.

¹⁰ Inyoghuo-mhe, a ke khonya emekeguele ni ęę ngme na Onomhue. Eri e ri abo mudu ini o rię khi e ya me osoli. ¹¹ A she kpe leše khi eni a khivose na, anye ę lu egbo eni e ri egbe ę mie. A she kpe suọ eko iJobu abi ọọ ri egbe mie tse. A me emini Eshinegba o rięle na li ikpukhokho. Onomhue, ona ilelemhi o khi.‡

* 4:6 Li zę Ekpi 3:34 † 4:14 Li zę Ekpi 27:1 * 5:3 Li zę iMat 6:19 † 5:4 Li zę iDeut 24:14-15 ‡ 5:11 Li zę iJobu 1.21-22; 2.10; iwolo 103.8

¹² Inyoghuo-mhẹ, oni o mu egbe ne nya khi, khi romhi iloghie ali ekẹ agbọ ali emhese. Zẹ ni, "Ii oyẹ o khi ii, u zẹ ni iye oyẹ, o khi iye." Ini a khi me asha pfa ezọ mu ẹ. §

Iromhi ni a ri irudunga sọ

¹³ Ini ọngeẹ ọ la elemhi ọmunu, ọ lema Eshinegba. Ini ọngeẹ ọọ ghele, ọ to uwolo ikueghie. ¹⁴ Ini ọngeẹ ọọ ghua, ọ ka lu egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ, ni e sọ iromhi na li, e ri eva oyi Ọnọmhue ri oili to ọli egbe.* ¹⁵ Eghẹghe agho, ni iromhi ni e ri irudunga sọ, ni o ri ọli zẹ. Ni Ọnọmhue ọ rọte ughuamhi mu ọli vule. Ini ọ lamhe olamhe, Ọnọmhue ọ ya rọ topfa li. ¹⁶ Irarigho, a zọnọ olamhe eyeẹ ye egbe ẹ, a lema na egbe, ni a re ẹ ze. Eri iromhi oyi ọgbọ ni ọ la ipfuase o migha a gbe akanya egbegbo.

¹⁷ Ọgbọ onabi awa, Elaja ọ khi. Eri ọ te ekelemhi udu lema egbegbo. Ọọ amẹ o khi ruẹ, amẹ o mu oni ekẹ elemhi ikpe esẹ ali ukhukhui.† ¹⁸ Ọ gbo lema, ọọ amẹ o ruẹ, amẹ o ruẹ, ekẹ o ri emhi ẹkọmhi zẹ lasele.‡

¹⁹ Ini ọnge ẹ ọ pfi egbegbi ode oyi Eshinegba shi ekẹ, no ọgbọese ọ rọ mu ọli nyene bhale ukhokho, ²⁰ sato ọ khi, ọnini ọ mu ọna olamhe rọte ode egbhọli oyọli pfi, ọ ya tsumhi ayemhe oyọli obọ eghuli, ọ guese olamhe ebubu na li. §

§ 5:12 Li zẹ iMat 5.34-37 * 5:14 Li zẹ iMak 6.13 † 5:17 Li zẹ 1 Ighie 17.1; 18.1 ‡ 5:18 Li zẹ 1 Ighie 18.42-45

§ 5:20 Li zẹ Ekpi 10.12; 1 iPit 4.8

Ebe onodode ni iPita O keke

¹ Mhemhe iPita aghiusomhi na keke oyi ijesu iKirisiti mhi keke ebe ona ghi e egbo ni Eshinegba o ze, ni a khi epfese shi elemhi eke agbo, ni a miatse ku asha khi asha eke iPontusi, ali iGalesha ali iKapatosha ali Esha, ali iBitinia. ² Eri Eshinegba ita o ze e abi o li ghole oli shi, o rote ikanya eyi Ayemhe-no-pfuase khuese-a pfuase ni a ke suo eso na ijesu iKirisiti ali ni o ri o lia eyi iKirisiti re e khi egbo oda shi ugamhi oyoli.

Opfomhe ali okhale ni e gbeku o, e ka nu e la.

A kueghie Eshinegba shi Irudushi ni o mhue agbo

³ Awa kueghie Eshinegba, ita ijesu iKirisiti Onomhue. Itobo ilelemhi oniemi ni o mholi na awa o ro rote eghuri guise ijesu iKirisiti le. Onana o ri agbo onogbo ali irudushi ni o mhue agbo na awa. ⁴ Loli o li ri awa ri eloe shi eke e khe ugu ni Eshinegba o ro shi agho o khe egbo eyoli. Iloghie o re we shi ne, ni o khi asha ni ea la ke-a, ni ea la pfuiche, wekhi eri e ya taa. ⁵ Eye e eni ugu ena e khi, ikhi ee ni a mholi iregbenga, ni Eshinegba o ri ekpabo eyoli khukhu shi e khe imiepfuese, ikhi imiepfuese ni a ya rokhase ikpukhokho agbo. ⁶ A ze ni onana o ri egbe ke mu e ini o tseku khia khi a ya mholi iyeseudu-a ukuku eghenge irari imheshe bino ebubu ni a ya me. ⁷ Eri a ri ena mu e fe bino ni a me ini egbegbo irudunga oye e o khi. Igotu ni o li opfu-a, erali a ro o mhese oli bino ni a me ini egbegbo o khi. Igbo a ya li mhese irudunga oye ni o mu eloe dose igolu bino, ni a me asha mie ekpe ali ikueghie ali ufumhi ele ni ijesu o ya nyene egbe bhale. ⁸ A nono ingme oyoli, a gbo mie oli suo, aboriekhia khi aa me oli eloe ghue. A mholi ogheloni oniemi ni unu o dobe e ngme. ⁹ Itobo khi u mholi imiepfuese elemhi ayemhe oye, o ze khi a miesuo, a regbenga li.

¹⁰ Eri emekeguele ngme ingme okhale ni o do bhale deba e, e kuegbe-a guano bie abi Eshinegba o li ya mie egbo eyoli pfuese, onana o ze ni e ro ngme angme-shi-ek e oyi oni imiepfuese ona. ¹¹ Ayemhe oyi iKirisiti ni o la emekeguele udu o gueye we abi ijesu o li ya me osoli, neni o ya me ufumhi oniemi, eghenge ni e ro ngme ungememhi ameguele. E roshaka guano ni e lese oghuo o ya khi oni iKirisiti ali abi eni ingme e ga li ya de nyaa. ¹² Eshinegba o rokhase eni emekeguele khi o khi itobo eleli oyewe a ro ri emhi ena khase we ama irari oye e. Memena,

eni emekeguele e she gue eni ingme ena nya ye e, abi ekpabo Ayemhe-no-pfuase ni o rote iloghie bhale o li gue we ye we. Eri igeni e lili nono ni wewe e li me eni ingme ena.

A ke la angeli ipfuase

¹³ Irarigho, a bino angeli bie ke ngeli ni a mu egbe shi ugamhi oyi Eshinegba, a ke te eloe eke, a ri udu oye e shi isomhelemhi ni a ya me ogbele ni a ya ri iKirisiti khase. ¹⁴ Abi eniye ni ee suo eso na Eshinegba ni o la iloghie, a khi nyene egbe ukhokho je angeli ni u ke ngeli neni a lese ungememhi oyi Eshinegba. ¹⁵ Lese khi Eshinegba ni o lu e, o ma pfuase ni a li gho mholi ingeli ni e pfuase shi emiemini a riela nya. ¹⁶ Ebe-no-pfuase oo, "Ze ni u khi oni o pfuase, itobo khi mhemhe mhi pfuase."*

¹⁷ Ini o khia khi Ita wa lu Eshinegba ini u wa so iromhi, ikhi ita ni o ya gbe azeba ini o gue ezo, ri ekpe ali ulishi ke ga li aborokhia khi opfese eke agbo u khi egbo. ¹⁸ Irari khi a lese khi o khi emhi nabi igolu ali elomho ni ee li opfu-a a ro pfa e shi eke, lase elemhi imu ali angeli afue le, ni eni e bia e e roshi eke na e. ¹⁹ O lia ni e ghale eyi ijesu iKirisiti, ni o khi omi osumha ni o mhue ichimhi, a ro luase obo na awa. ²⁰ Eshinegba o ze oli neni a ma agbo, o gbo ri oli lasele khase egbo ikpukhokho agbo ni awa la ena, irari oye e. ²¹ Obo oyi ijesu a te mie Eshinegba suo ni o te eghuri guise oni ijesu le, ni o gbo ri ufumhi oniemi na li, irarigho a mholi irudunga ali irudushi na Eshinegba.

²² Aborokhia khi a she ri udu eye e khi eni e pfuase egbo, abi a ri ungememhi igesikia a gbe akanya, ni a ro mholi inono na egbe e abi a ga miesuo, a kie ligho ke nono ingme egbe e. ²³ Irari khi ungememhi oyi Eshinegba ni o mhue egbo na agbo agbo a ro riela e bia, o khi emini ee pfua a ro riela bia. ²⁴ Ebe-no-pfuase o ngme gho khi,

"Eri egbo nya

e li abi ebuli.

Eri isomotse oyewe

o li abi udodo.

Ini ebuli o khakha-a,

udodo e de o kua.

²⁵ Ama eri ungememhi

oyi Eshinegba o la o agbo agbo."†

Ona o khi usomhi onete ni a tse abo ye e.

2

Eche ni o mholi agbo ali ushishi no pfuase

¹ A she riela e bia, irarigho, khi kono onobe shi elemhi deba agbo, khi ke lo egbholi, khi ke ngeli ingeli abamemhe, khi ke do ogbokoghuo okonyo ali khi ke ngme ungememhi yese ogbo-a. ² Ochoghoo, ze ni angeli

* 1:16 Li ze iLev 11.44,45; iLev 19.2; iLev 20.7 † 1:25 Li ze Aza 40.6-9

oye ɛ e li abi oyi emofɛ. Okiamhi egbegbi amɛ inyeli eyi ayɛmhɛ ni o khi ungmɛmhi oyi Ɛshinɛgba, o ke gbe ɛ. Eni a kha da, o rɛɛ fu shi imiepfuase, ³ mena ni a she mu Onɔmhuɛ fɛ bino ni a mɛ ɔli mɛ khi ɔɔ ti.*

⁴Abi a li bhale deba Onɔmhuɛ ni ɔ khi ɛɛhe nɔ mhuɛ agbɔ, ni ɛgbɔ e kie, ama Ɛshinɛgba ɔ zɛ ɔli, ɔ mu ɔli ɛloe. ⁵Ighɔ, ɛɛ abi eɛhe ni e mhuɛ agbɔ, a rɔ tɔ owa ayɛmhɛ, ni a khi ekpodalo-ugamhi eyi Ɛshinɛgba ni e pfuase, ni a ke luasobo ena ayɛmhɛ eni e ghɔle Ɛshinɛgba, rɔte obɔ oyi iJesu iKirisiti. ⁶Irari khi Ebe-no-pfuase ɔɔ,

“A bino khi mhi ri
ɛɛhe gbe ekɛ shi iZayo,
ɛɛhɛli ɛbɛ ni o mu owa mhuɛ,
ni mhi zɛ ni o mu ɛloe.

Oni ɔ da ri egbe da li ne,
ɔa ya mɛ omama.”†

⁷Irari khi ɛɛhe ona oni o mu ɛloe o khi na ɛɛ ni a mie ɔli suɔ. Ama eni ɛa mie ɔli suɔ, o khi, “Ɛɛhe ni itsɔna e kie,
ni o tigbe mele oni
o mu ɛloe nɛ nya-a.”‡

⁸“Onana o kie gbɔ khi
ɛɛhe ni ebubu ɛgbɔ
e ya kholo awɛ shi
ukpokpomhi ɛɛhe
ni o ya pfi wɛ gbe.”

Itobɔ khi ɛa ri ungmɛmhi oyi Ɛshinɛgba gbe akanya e rɔ de. Abi o kha li wɛ o li eghɔ.§

⁹Ama eni Ɛshinɛgba ɔ zɛ a khi, ni a khi ekhɛmhuɛ ni ɛɛ ga Ɛshinɛgba, ushishi na ipfuase, ɛgbɔ enayi Ɛshinɛgba, ni a rɔ mɛ asha ri ikueghɛ na ɔni ɔ rɔte alo ebili lu ɛ lasale bhale akpá ni o somhotse oyoli.* ¹⁰Eghɛghɛ ni o dɔsɛ aa kpɛ khi ɛgbɔ eyi Ɛshinɛgba, ama memena, ɛgbɔ eyi Ɛshinɛgba a ke khi, aa kpɛ mhɔli ilɛlemhi na ɛ, ama memena Ɛshinɛgba ɔ she mhɔli ilɛlemhi na ɛ.†

Ighumha eyi Ɛshinɛgba

¹¹Emɔle mhɛ, mhi lema ɛ, ɛɛ abi epfɛse ni a la elemhi agbɔ ona, a lasɛ ogɛhɛmhɛ ni e khi eyi olamhɛ le, ni e mu okhɔli ɛ vule shi isamhi eyɛ ɛ ɔ. ¹²A kie ke ngeli ingeli enete elemhi ifuabɔ oyi ɛgbɔ ni ɛa miesuɔ. Ini e tseku e zɛ ɛ unu, e kie ke mɛ ingeli enete ni a ngeli, ni e ke kuɛghɛ Ɛshinɛgba, ogbɛlɛ ni ɔ ya bhale deba awa.

Iregbe-tiemhie na Enighie ali Ega eyawa

¹³A ri itobɔ Onɔmhuɛ ke ri egbe ɛ tiemhie na eni ɛɛ mhɛsɛ nya ni a mu vule shi iteva ɛgbɔ. Okekhi oghie ni ɔ funɛ, ¹⁴okekhi igovunɔ ni ɔni oghie ɔɔ ghie ɔ ke nasɛ eni e pfido, ali e ke kuɛghɛ eni e riɛlɛ onete. ¹⁵Irari khi eri Ɛshinɛgba ɔɔ nono ni a pfi

ɛgbɔ okhɔlɔ okpɛ unu, rɔte angeli enete ni a ya ke ngeli. ¹⁶A ke ngeli abi ɛgbɔ ni ɛa mhɔli ozuodɛ, ama a khi zudigba umha mhɔli ozuodɛ oyɛɛ ke ngeli ingeli ebe. A ke ngeli abi eni ɛɛ ga Ɛshinɛgba. ¹⁷A ke ri ekpɛ na ogbɔkpa. A nono ingme oyi ɛgbɔ ni a ga rɔ khi ena irudunga. A ke na ulishi oyi Ɛshinɛgba. A gbo mu ekpɛ ɛ na oghie.

¹⁸Ɛɛ ni a khi eni ɛɛ ga, a ri egbe ɛ tiemhi ekɛ na eni e khi ega eyɛ ɛ. Ɔa khi ega ni eri opfɔmhɛ ngeli deba ɛ tɛɛ a li shi eni ɛ ngeli angeli ni o ze deba ɛ. ¹⁹Ɛshinɛgba ɔ ya khivɔsɛ nɛ ini u ri egbe mie osoli anasɛmhɛ ni u wa kha mɛ, itobɔ khi u lɛsɛ ogɛhɛmhɛ oyi Ɛshinɛgba. ²⁰Eleli onoghuo o la ɔ ni ogbɔ ɔ mɛ osoli shi umha-suesɔ ni ɔ riɛlɛ? Ama ini u wa mɛ osoli shi onete ni u riɛlɛ, ni u rɔ ri egbe mie ɔli, Ɛshinɛgba ɔ ya khi vɔsɛ nɛ shi ɔ. ²¹Irari onana Ɛshinɛgba ɔ rɔ lu ɛ, abi iJesu ɔ rɔ mɛ osoli na ɛ rɔ ri angeli irokhokhɔ shi ekɛ na ɛ ni a ke deba. A rɔshɛka ke deba oni angeli. ²²Ɔa lamhɛ olamhɛ okhɔghuo, wɛkhi eri a mɛ khi ɔ ngme ungmɛmhi ɛgbhɔli.‡

²³Abi ɛgbɔ e rɔ tseku u tsue ɔli, ɔa tsue wɛ shi ɔ. Abi ɔ rɔ tseku mɛ osoli ɔa tsekha wɛ. Ama eri ɔ ri egbɔli mhɔli Ɛshinɛgba obɔ, ɔni ɔ guɛ sɔ ɛzɔ shi odɛ igɛsikia.§ ²⁴IKirisiti lolighuo ɔ tsua olamhɛ eyawa shi egbe je apfida, ini awa khi ghu eghuli olamhɛ, ama ni awa la agbɔ iguɛ-ngeli elemhi ipfuase. Utse ni a kuale ɔli o ri awa ze.* ²⁵Eri a kpɛ la agbɔ abi osumha ni ɔ waa, ama a she mu pfi deba Oni Ɔrisumha-kia ni ɔ khi ɔni ɔ khekhe ayɛmhɛ o yɛ.†

3

Angeli oyi ikpotso ni e la ughuɛ ali odɔ wɛ

¹Ɛɛ ni a khi ikpotso, a nyɛsɛ ukhomhi na edɔ ɛ, isheghɔ a khi mɛ onɔwɛ ni ɔa mie ungmɛmhi oyi Ɛshinɛgba suɔ, ni eni edɔ ɛ ri itobɔ ekpɛ ni a mhɔli a na wɛ ali angeli eyi ɛ mu udu pfi, ini aa ke tseku ngme ungmɛmhi unu lasɛle,* ²ini ɛɛ mɛ angeli ipfuase ali angeli ekpɛ ni a ngeli. ³Khi zɛ ni isomhotse oyɛ ɔ rɔte akhuɛ idiegbe ri egbe khase, ni a la do itsu shi ukhomhi dɔlɔdɔlɔ, ali ena igolu isosɔ ali igbanɔ itsua ni e somhotse.† ⁴Ochoghɔ, zɛ ni isomotse oyɛ ɔ khi ona ekelemhi udu. Isomhotse ni ɔa ya taa, ni o khi ona ikuegbea ali ayɛmhɛ no pɔmɛhɛ, ni o ghɔle Ɛshinɛgba nɛ nya. ⁵Ina ikpotso eni ɛlɛlɛ ni e ri egbe da Ɛshinɛgba, e li ri egbe wɛ shi isomotse, irari khi e nyɛsɛ ukhomhi na edɔ wɛ. ⁶Abi iSera ɔ li mu ekpɛ na odɔli Aburaamu ramhi ni ɔ rɔ lu ɔli, onɔmhuɛmhɛ.

* 2:3 Li zɛ Iwolo 34.8 † 2:6 Li zɛ Aza 28.16 ‡ 2:7 Li zɛ Iwolo 118.22 § 2:8 Li zɛ Aza 8.14-15 * 2:9 Li zɛ Okiali 19.5-6; Aza 43.20,21; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; iTatɔ 2.14; Aza 9.2 † 2:10 Li zɛ Osia 2.23 ‡ 2:22 Li zɛ Aza 53.9 § 2:23 Li zɛ Aza 53.7 * 2:24 Li zɛ Aza 53.5 † 2:25 Li zɛ Aza 53.6 * 3:1 Li zɛ Ɛfi 5.22; iKolo 3.18 † 3:3 Li zɛ 1 iTimo 2.9 ‡ 3:6 Li zɛ Igbae 18.12

Imi ɔni iSera a khi, ini a da ngeli ingeli enete ne, ni aa rɔ da zɛ ni ulishi o mu e.†

⁷ Ighɔ, ɛɛ edɔ, a guɛ ke ngeli deba ighuɛ ɛ. A ri iwomhɛloe nu wɛ ke ngeli. A lɛɛ khi ɛa mhuɛ ekpabɔ abi ɛɛ. A gbo lɛɛ khi eni e nu ɛ mhɔli okemhi shi isomhopfa oyi isomhɛlemhi oyi Ɛshinɛgba ni o mhɔli agbɔ onogbɔ e li khi. A guɛ ri ɛloe ke khu wɛ, ini emhikhɔghuo o khi zu iromhi oyɛɛ odɛ.‡

Imɛ-osoli shi onete iriɛɛ

⁸ Ozukhomhi ungmɛmhi oyɛmɛ khi, ɛɛ nya a mhɔli udu oghuo, a mhɔli ilɛlemhi na egbe, a nono ingme egbe abi inyɔghuo, a viɛ osoli ke na egbe, a ke ri egbe ɛ tiemhile. ⁹ Khi ri onobe fata onobe. Ini ɔgbɔ ɔ tsue ɛ, khi tsue ɔli shi ɔ, ochoghɔ sɔ iromhi onete na li. Itobɔ khi eri Ɛshinɛgba ɔ luɛ ni u khi ɔgbɔ ɔyɔli, ni u le ikhivɔsɛ ugu. ¹⁰ Irari khi,

ɔni ɔ da a nono

ni lɔli mɛ agbɔ li

ali ni lɔli mhɔli

ebubu ogbɛɛ enete,

ɔ khi ke ri ɛlemhi oyoli

ngme ingmemhi ebe,

ali ingmemhi ɛgbhɔli.

¹¹ Ɔ mema ya mɛ

ingmobe na,

ɔɔ rielɛ onete.

Ɔɔ mema ya ke

nono opfɔmɛ,

ɔ na khu ɔli.

¹² Irari khi eri ukpɛloe

oyi Ɔnɔmhuɛ o la

ɛgbɔ eni e guɛ ngeli egbe,

ɛsɔ eyɔli e khueghie-a

shi iromhi ni ɛ sɔ,

ama elemhi e ma bi

Ɔnɔmhuɛ deba ɛgbɔ ɔkhɔlo.*

¹³ Ɔghuo ɔ ya ri emhi obe li ɛ, ini onete

iriɛɛ o mema ghɔle ɛ? ¹⁴ Ama ini u tseku

mɛ osoli shi onete iriɛɛ, ikhivɔsɛ o khi nɛ.

“Khi na ulishi ɔgbɔkhɔghuo.” ¹⁵ Ama a rɔte

ekɛ elemhi udu oyɛɛ rue iJesu abi Ɔnɔmhuɛ

oyɛ ɛ. A ke mu egbe shi ekɛ ɛghɛghɛkpa,

ini ɔgbɔkhɔghuo ɔ ya mhila ɛ emini irudushi

oyɛɛ o migha nga, ni a gue ɔli ye wɛ. Ama a

ri ipfɔmɛ-udu ali ekpɛ ke sɔ wɛ ɔ.† ¹⁶ Zobe

ni udu oyɛ o pfuasɛ ishegho ni eni ɛ ngme

onobe shi angeli onete oyɛ abi ɔni ɔ deba

iKirisiti, e mɛ omama ingmemhi ipfueɛ

ɔgbɔ-a eyɛwɛ. ¹⁷ Ini o ghɔle Ɛshinɛgba ni u

rɔ mɛ osoli shi itobɔ khi u rielɛ onete, o

ti dɔsɛ khi u mɛ osoli shi ɔkhɔlo ni u rielɛ.

¹⁸ Irari khi iKirisiti ɔ ghu-a shi olamɛ oyi

ɔgbɔkpa utoghuo kpe, ikhi lɔli ni ɔ pfuasɛ,

ɔ mɛ osoli na ena umhapfuasɛ, ni ɔ rɔ rue

awa bhale ghi Ɛshinɛgba. A gbe ɔli-a alo

gbugbugbu, ama ɔ la agbɔ elemhi ayɛmɛ, a

ri Ayɛmɛ guise ɔli le bhale agbɔ. ¹⁹ Elemhi

ayɛmɛ ni ɔ la, ɔ rɔ vu ya tse abɔ usomhi onete oyi Ɛshinɛgba ye iyɛmɛ ni e la owa ighumha. ²⁰ Iyɛmɛ ena e khi eni ɛa sɔɔ ɛsɔ, abi Ɛshinɛgba ɔ rɔ ri abɔ mu udu, ni iNoa ɔ rɔ khali ɔkɔ-ɔkɛ oniyɛmhi se. Ɛgbɔ etu-olale kpele a pfuasɛ elemhi oni amɛ.‡ ²¹ Oni amɛ o migha shi ibatizi, ona o mie ɛ pfuasɛ memena. Ɔa khi ilɛsɛ khuɛ ichimhi idiegbe-a, ama, imhɔli udu ni o pfuasɛ deba Ɛshinɛgba ni ɔ tsumhi ɛ rɔte irɔte eghuli guale oyi iJesu iKirisiti. ²² IJesu iKirisiti ɔ she ye iloghie, ɔ shitɔ epfɛ obɔ obita oyi Ɛshinɛgba, ɔ mhɛsɛ ɛ na igɛni ali afu ali ekpabɔ ni e la idane.

4

Angeli ni o mu pfi

¹ Abi o rɔ khia khi iKirisiti ɔ she mɛ osoli idiegbe, a li mu egbe ni a li ya mhɔli angeli oghoghɔ, irari khi ɔni ɔ da ligho mɛ

osoli idiegbe nɛ, ɔa ke gbo mhɔli emini ɔ

ri olamɛ ɛ rielɛ. ² Rote memena ye odalo

elemhi agbɔ oyɛ, khi gbo zɛ ni oghuɛmɛ

idiegbe oyɛ o mhɛsɛ nɛ, ochoghɔ, zɛ ni

u ke ngeli abi Ɛshinɛgba ɔ li nono ɔli shi.

³ A she kpe pfuse ukpokpomhi ɛghɛghɛ-a je

ukhokho rɔ ɔ rielɛ emini eni ɛa miesuɔ e

rielɛ. A la agbɔ itsɛbo ilili, idokonyo, idonyo

yesegbe-a, ali idobie, ali ikia-ye-ukue ke da

onyo, ali ilita igaga. ⁴ Ama memena, abɔ e

sha wɛ khi aa ke nu wɛ a rielɛ ikhiakhiamhi

emini ɛɛ rielɛ, e ri itobɔ ighɔ ɔ tsue ɛ. ⁵ Ama

khi e mema ya gueye Ɛshinɛgba abi e li gbe,

ɔni ɔ ya gue ɛgbɔ ɛzɔ, shi eni e laɔ ali eni e

ghua. ⁶ Onana o zɛ ni a rɔ tse abɔ usomhi

onete ye ɛgbɔ ni e ghua, ni a rɔ gue wɛ ɛzɔ

abi a li ya gue ɛgbɔ na agbɔ ɛzɔ, ama eri e la

elemhi ayɛmɛ abi Ɛshinɛgba ɔ la ɔ.

Guɛ ri ukpɛloe ke khu isomhopfa oyi Ɛshinɛgba

⁷ Ɛghɛghɛ ni agbɔ o rɔ ya pfo o she ti ramhi

ana. Irarighɔ, a bino angeli bie ke ngeli ni a

dobɛ toto obɔ iromhi isɔsɔ. ⁸ Oni o mema

mu egbe nɛ nya khi, a nono ingme egbe

e egbɛgɔ, itobɔ khi eri inono ɔɔ khukhu

olamɛ ebubu.* ⁹ A ke mu egbe ɛ epfɛsɛ,

ni awɔlo ɔa la. ¹⁰ Ɔgbɔgbɔ ɔ ri isomhopfa

ni ɔ mhuɛ ke kpaghie ɔnuzava ɔyoli obɔ, ɔ ri

igɛsikia ke ri ɛloe khu okhale oyi Ɛshinɛgba

odɛkhode. ¹¹ Ini ɔgbɔkhɔghuo ɔ mhɔli un-

gmɛmhi ya ngme, ɔ ke ngme ungmɛmhi oyi

Ɛshinɛgba. Ɔnini ɔ ya kpaghie ɔgbɔ obɔ, ɔ ri

itoto ni Ɛshinɛgba ɔ rɔ na li rielɛ ɔli. Ni a rɔ

bhale ya ɛ khi a rɔte obɔ oyi iJesu iKirisiti

ri ikueghie na Ɛshinɛgba odɛkhode. Lɔli ɔ

mhɔli ufumhi ali ekpabɔ rɔte agbɔagbɔ ya je

agbɔagbɔ. Atsɛ.

Imɛ-osoli irari khi u miesuɔ

‡ 3:7 Li zɛ ɛfi 5.25; iKolo 3.19 * 3:12 Li zɛ iwolo 34.12-16

† 3:15 Li zɛ iMat 5.10; Aza 8.12-13

‡ 3:20 Li zɛ

Igbae 6.1-7.24

* 4:8 Li zɛ Ekpi 10.12

¹² Emọle mhe abo e khi sha e shi omufe ni o toto ni a me, abine khi emini aa kpe me ghue a me. ¹³ A ri ochogho ke ghele khi a li nu iKirisiti me osoli ni o me. Eghenge agho ni a mholi oghene oniemi, ini a ri ufumhi oyoli khase. ¹⁴ Ini a ri itobo eva oyi iKirisiti ee tsue e, ikhivose o khi ne, irari khi Ayemhe oyi ufumhi ali oyi Eshinegba o nu e la. ¹⁵ Ini u me osoli, khi ze ni a bhale ya e khi itobo khi u gbe ugbeli ali itobo khi u do ighiato, wekhi angeli ikpamhika ali itashingme u ro me osoli. ¹⁶ Ama ini u wa me osoli abi oni o miesuo, khi ze ni omama o mu e, ama ke kuenghe Eshinegba irari khi u wa yemhe eva oyoli. ¹⁷ Irari khi eghenge o she ramhi ni iguezo o ro ya rote Owa oyi Eshinegba ya gbaekele. Ini o te awa egbe gbaekele, se o ke beshi ya li eni ea mie usomhi onete oyi Eshinegba suo egbe? ¹⁸ Abi Ebe-no-pfuase o ngme o li khi,

“Ini o ya munu ni a ro tsumhi
ogbo ni o gue e ngeli,
se o ke bie ya li
egbo okholo ni ea mholi
Eshinegba egbe?”†

¹⁹ Irarigho, eni ee me osoli, abi o li ghole Eshinegba shi, e ri egbe we mholi Eshinegba ni o ma we ni o ze ri egbe e nga obo. E kie ke gbe ikanya enete.

5

Ude ni a ye Egbhali ali ozele

¹ Mhi lolo ye e ude, ee ni a khi egbhali abi mhemhe mhi li khi ogbhali, ni mhi ri eloe me osoli ni ifesu o me, ni mhi gbo li ya mholi okemhi shi ufumhi oyoli ini o nyene egbe bhale. ² A ri eloe ke khu isumha eyi Eshinegba ni a ro nga e obo. O ga pfo e udu ke ri eloe khu we. Oa khi irari eleli ni u ya me o tse, ama abi ogbo ni o mholi oghumhe ugamhi oyi Eshinegba.* ³ Khi ri itoto mhesa na egbo ni Eshinegba o ro nge obo, ochogho angeli o ye o khi irokhokho ni egbo ke deba. ⁴ Ini ifesu iKirisiti ni o khi Oreloe-khu isumha onofune o bhale, o ya ri arula oghie ni o tigbe ya taa ne.

⁵ Ee ezele, a li ligho nyese ukhomhi ke na egbhali. Ogbokpa o ke ti egbe oli tiemhi eke, aa ga egbe e. Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ghoo khi.

“Eshinegba o ma biselemhi
ogbo ni o ti egboli a nga,
ama o khi e vase na eni
e ti egbewe e tiemhile.”†

⁶ Irarigho, a ri egbe e tiemhile na ekpabo oyi Eshinegba ni e fune, ni o ti e nga idane ini o ramhi oni eghenge.‡ ⁷ A ze otoemhe eye e obo na Eshinegba, itobo khi o ya rue e o le.

⁸ A bino angeli bie ke ngeli, aa tokpe, itobo khi obo e ni o khi okphaghi e, o kia gasa abi odumhi ni oo khoshe, eri o nono oni o ya mu nyan le. ⁹ Khi ze oli lo e le! Gbe lighi irudunga oye, itobo khi u lese khi eni e miesuo nabi ye e ni e la elemhi angeli ashakhasha e lili e me osoli enabi enana. ¹⁰ Ini u me osoli ukuku eghenge se, Eshinegba na okhale nya, ni o rote iKirisiti lu e shi ufumhi oyoli na agboagbo, o ya rie e ti dose abi o kpe li e egbe. O re toto, o mu e mholi re gbelighi. ¹¹ Ekpabo o khi oyoli agboagbo. Atse.

Otse ni o kpukhokho

¹² ISalasi ni mhi ro shi inyoghuo ni o mholi igesikia o nu mhe keke ebe ona. Eri mhi keke ebe ona ni o nu e ghi e, ro ri udu shi e o ali ni a ro lese khi emiemini a rie me khi egbegbi okhale oyi Eshinegba na. A mu oli mhue gagaga.§

¹³ Egbo eni e miesuo ni a ze abi ee na eke iBabilo, ee tse e, li shi iMaki ni o limhe egbe abi omimhe.* ¹⁴ A ke tse egbe e a ri inono ghele mu egbe. Opfome o ka nu ee nya ni a la elemhi iKirisiti la.

† 4:18 Li ze Ekpi 11.31 * 5:2 Li ze iJon 21.15-17 † 5:5 Li ze Ekpi 3.34 ‡ 5:6 Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11; 18.14
§ 5:12 Li ze Ika 15.22,40 * 5:13 Li ze Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; iKolo 4.10; iFile 24

Ebe onuzi-eva ni iPita O keke

¹ Mhēmhe iSamō iPita ni mhi khi oghumha ali aghiusomhi na keē oyi iJesu iKirisiti, mhi keke ebe ona ghi eni e mhōli irudunga nabi oyi anye ni o mu eloe, ni a rōte angeli onete oyi Eshinegba ali iJesu iKirisiti Qmiepfuese rō na wē.

² Okhale ali opfomhe o ka khi oyēē rōte ilēšē ni a lēšē Eshinegba ali iJesu Qnōmhuē oyawa.

Ulumhi ali uzemhi oyi Eshinegba

³ Itoto oyi Eshinegba o she ri emhikpa ni o ri awa ya ke la agbō irudunga na awa, irari khi awa lēšē oni o ri ufumhi ali onete oyōli ti awa mama egbe. ⁴ Eni ekpabō eniēmhi ena o rō rue isomhopfa ni e mu eloe ni o shobō na awa. Ini a bhale ya ē khi irari eni isomhopfa ena awa mē asha na pfue epfua ni o la oghuēmhe emhi agbō, ni awa mhōli okemhi shi agbō oyi Eshinegba.

⁵ Irarighō, rōsheka ri ingeli enete ma irudunga oye, gbo ri ilēšē ma ingeli enete. ⁶ Ri iguē-regbekia she egbe ma ilēšē, ri iregbemie ma iguē-regbekia shi egbe, ri angeli irudunga ma iregbemie, ⁷ ri isomhelemhi-inyoghūo ma angeli irudunga, ri inono ma isomhelemhi inyoghūo. ⁸ Irari khi ini u mhōli eni ingeli enana egbe, e ya rē ke zaza, wa gbe akanya elemhi ilēšē ni u lēšē Qnōmhuē iJesu iKirisiti. ⁹ Ama oni o da mhōli eni ingeli ena ne, o ya ya mē ekē nuata, eri o zē alo, o she yele-a khi Eshinegba o she kpe khušē luē olamhe enedio-a pfuase.

¹⁰ Irarighō, inyoghūo-mhe, rōsheka ni uzemhi ali ulumhi oye o migha egbe. Ini u wa lighō, waa ya tigbe dō owē ekē-a wēkhi eri u ya de. ¹¹ Eghēghe aghō Eshinegba o ya khueghie odē Omhēšē oyi Qnōmhuē-a nē lo. Ikhi Qnōmhuē na agbōagbō Qmiepfuese iJesu iKirisiti oyawa.

A ri esō shi emini Ebe-no-pfuasē o ngme

¹² Mhi ya ke ye le eni ingme ena nya eghēghe kpa. Ini a ririē kpe lēšē wē, ni a migha gba elemhi igesikia ni a mhōli ena. ¹³ Mhi lēšē khi o ti ni mhi ye le ē eni ingme ena nya le, ini mhi da kie la agbō. ¹⁴ IJesu iKirisiti Qnōmhuē oyawa o she rō li khase mhē khi ogbele eyēmhe ēa ke bu, khi mhi kele ya ghua. ¹⁵ Mhi ya rōsheka ri ingme ena nya shi ē odalo ni a ke sato o, ini mhi sō ukhokho gbe.

Eni e ri ukpeloē mē ufumhi oyi iKirisiti

¹⁶ Oa khi okhē egbhōli anye regbenga gue ingme inyenegbe bhale oniēmhi oyi iJesu

Qnōmhuē yē ē. Alo eyanye anye rō mē ufumhi oyōli. ¹⁷ Anye la aghō ni Eshinegba ita o rō ri ufumhi ali ekpe na li, ni uruli oyi Eshinegba o rō rōte otughunu ni o gē nyanyanya ngme, ni oō, “Omimhe ni mhi nono ingme oyōli na, o ma ghōle mhē.” ¹⁸ Eri anye suō khi oni ungmēmi o rōte idane ngme tiēmhi, abi anye rō nu o li la ukhomhi ute no pfuase.*

¹⁹ Ighō anye li mhōli iregbenga shi usomhi ni emekeguele e guele, khi egbe gbo lo. O ma a ti ē egbe ini a ri esō shi oni ungmēmi, itobō khi eri o li abi akpā ni o la alo ebili ē gē nyagha, ramhi ni ogbe o rō maghiē alo-a, ni imekē oyi ukpeta na obili-atso o rō gē shi udu o yē. ²⁰ Qzukhomhi oni ungmēmi khi, a lēšē khi ungmēmi ameguele okhōghuo o rōte ilēšē oyi emekeguele okhōghuo bhale. ²¹ Irari khi ungmēmi ameguele okhōghuo o rōte imēlemhi oyi ogbō bhale ghue, ama Ayēmhe-no-pfuasē o la egbō egbe gbe akanya rēwē gue usomhi oyi Eshinegba le.

2

Ena Osēsē egbhōli ali epfua oyewē

¹ Abi emekeguele eyi egbhōli e ke li la iteva eyi egbō iZireni, igbō esēsē egbhōli e ya li la ē iteva. E ya tsua osēsē egbhōli ni oō yese egbō-a lasē ke sēsē egbō, e ga kie Qnōmhuē ni o dē wē, e ya ri epfua ni o kele ghi egbewē. ² Ighō ebubu ē e li ya deba odō omama eyi itsebō eyewē, e ri omama shishi oni odē igesikia oyi iKirisiti-a. ³ E ya ri emhi ituegbe rue okhē egbhōli lasē gueyē ē, ni e rō mē asha di ē mie ikpago. Eshinegba o she sō wē ezo se agbōagbō, epfua oyewē o migha khē wē odē.

⁴ Irari khi ini Eshinegba o kesē igēni le abi e rō lamhe deba Eshinegba, ama o ku wē lo ilimhi iririē, o ri iwēghē gē wē abō pfino kulo alo ebili migha khē ogbele isō-ēzo. ⁵ Ini Eshinegba o pfuase agbō onodiō, ama o ri ochikpo oniēmhi pfuse oni agbō olamhe-a, sē ni iNoa ni oō tse abō iguē ngeli ali apfōli oshilua.* ⁶ Ini Eshinegba o pfa ezo mu iSodomu ali iGomora, khi o ri erali tošē wē ni e de emuē-a, ni o rēwē riēle irōkhokho abi o ya li egbō ni ēa mhōli Eshinegba egbe,† ⁷ ni o rō pfuase iLōti, omōse ni o guē ngeli, ni egbō ena umhasuō-esō e ri ingeli ebe nasē ayēmhe.‡ ⁸ Eri oni omōse ona ipfuasē onana o viē oya elemhi ayēmhe oyōli eghēghe kpa shi ingeli okhōlo ni oō mē ali ni oō gbolo suō. ⁹ Ini o khi igbō, Qnōmhuē o lēšē abi o liē tsumhi egbō eyōli elemhi imhēsēbino, ali o gbo li lēšē abi o li ya pfi egbō okhōlo lo anasēmhe ramhi ogbele isō ēzo. ¹⁰ Tete egbō ni e deba oghuēmhe idiegbe oyewē ni e ri ukpeloē gbe omhēsē oyi Eshinegba.

* 1:18 Li zē iMat 17.1-5; iMak 9.2-7; iLuk 9.28-35

* 2:5 Li zē Igbae 6.1-7.24

† 2:6 Li zē Igbae 19.24

‡ 2:7 Li

zē Igbae 19.1-16

E mh̄oli igbedu obe ali ititiegb̄e. Ulishi ọa ya mu w̄e ni e r̄o ri unu ghi igeni r̄o yese w̄e-a. ¹¹ Ama abotseku khia khi eri igeni ena e mh̄oli ekpab̄o d̄os̄e eni es̄es̄e ẹgb̄h̄oli ena, ẹa ya yese w̄e-a khas̄e Ọn̄omh̄ue. ¹² Eri eni ẹgb̄o ena ẹẹ pfi unu-a shi emini ẹa l̄es̄e udi ọli. Eri e li abi elamhako ni ẹa mh̄oli ẹgb̄h̄ali ni a bia, ni a mu ẹ gbolo le ts̄e. Igh̄o e li ya pfua abi elamhako. ¹³ Opfuse a r̄o ya fali w̄e ọta shi oḍe opfuse ni w̄ew̄eghuo e b̄e na ẹgbew̄e. Idobīe ẹl̄e ọguota gb̄oo, ẹẹ bino khi o khi agb̄o ilili, ni o ya khuese idiegb̄e oyew̄e. Ẹgb̄o ebe e khi itob̄o khi ini e nu ẹ le eminale inono kugbe eḡho, eri e kiele ẹ ngeli angeli efiala. ¹⁴ Alo efiala eyi okia, e z̄e shi ukhomhi, ikpotso ni e ya yemh̄e shi w̄e ọ, e kia bino alo. Okiamhi olamh̄e ni ọọ gbe w̄e ọa tigbe ẹ mh̄oli ukp̄es̄e. Eḡbo ni udu oyew̄e ọa sheshe ẹẹ di kulo igha olamh̄e. E she w̄ena emhi ituegb̄e shi udu. Elemhi its̄e eyi Ẹshin̄egba e la kia. ¹⁵ E she da ẹgbegb̄o oḍe lase, e was̄e oḍe oyew̄e-a. E she deba oḍe oyi iBelamu omi iBeo vu ni ọ mh̄oli ukp̄ok̄o shi ukpagh̄o ni ọ ya mie shi onobe ilili. ¹⁶ Ni akph̄er̄e ọ dese shi angeli olamh̄e. Akph̄er̄e ni o khia khi ọa kp̄e mh̄oli ungm̄emhi ọgb̄o shi unu, ni ọ ri uruli ọgb̄o nu iBelamu ngme shi angeli ujili. §

¹⁷ Eri ẹgb̄o ena e li abi ok̄e ni o khakha-a, ali uza ni o bi abi am̄e ni akpekpele o pfiolo irarogbe kua. Ẹshin̄egba ọ she rīel̄e ilimhi irīer̄ie shi ek̄e ẹ kh̄e w̄e ni e la m̄e osoli. ¹⁸ Eri ẹẹ ngme ingmemhi itono ob̄o udu, ali ingmemhi ni e vīoḷo, r̄o r̄e ẹgb̄o sato ọghuemh̄e idiegb̄e oyew̄e, ni e ba di w̄e nyen̄e egbe je olamh̄e. Ikhi ẹgb̄o ni e l̄es̄e r̄ote ifuab̄o eyi ẹgb̄o ni e la agb̄o ẹgb̄h̄oli pfue. ¹⁹ E shob̄o ẹpfua na w̄e, ama w̄ew̄e ni e shi oni ob̄o onana, e khi ighumha angeli ẹpfua. Irari khi oghumha ọgb̄o ọ khi shi emini o da mh̄es̄e na ayemh̄e oyoli. ²⁰ Irari khi, ini ẹgb̄o e she da r̄ote oyese ni o la agb̄o pfue ne itob̄o khi e l̄es̄e ifesu iKirisiti Ọn̄omh̄ue, ni e r̄o gb̄o ri ẹgbew̄e na emhi agb̄o gen̄o ne, ikpukhokho oyew̄e o k̄e kh̄oḷo d̄os̄e igbaek̄ele oyew̄e. ²¹ O kha tin̄e ini ẹa bie kp̄e l̄es̄e oḍe ipfuas̄e oyi Ẹshin̄egba l̄o, khi e l̄es̄e ọli se, e tigbe s̄o ukhokho gbe ode ipfuas̄e oyi Ẹshin̄egba ni a r̄o na w̄e. ²² Emini ọ li w̄e o rokhas̄e khi ekpita ona khi igesikia l̄o, ni ọọ,

“Áwá ọ mu egbe nyen̄e
gb̄o ya le ekpa
ni ọ kpa shi ek̄e.

Agulu ni a kpe khūes̄e-a se,
ọ gb̄o mu egbe nyen̄e
je igb̄oḷo ya pfue.”*

3

Ọn̄omh̄ue ọ nyen̄e egbe ẹ bhale

¹ Em̄olemh̄e, ebe onuzi-eva ni mhi k̄ek̄e ẹ ghi ẹ na, eri mhi ri ebe eva ena ya guise ẹ le ali ni a r̄o mh̄oli isamhi eni e te oḍe. ² A sato ingmemhi ni emek̄eguele ni e pfuas̄e e ngme ni o she t̄es̄e, ali omh̄es̄e ni Ọn̄omh̄ue Omiepfuse oyawa ọ mh̄es̄e r̄ote ob̄o ighiusomhi na k̄e ẹyawa.

³ Onodod̄e, a l̄es̄e khi ogb̄el̄e ni e kpukhokho, ẹgb̄o ni e ri ungm̄emhi oyi Ẹshin̄egba a li egia e ya lasele. Ẹẹ li egia ẹẹ rīel̄e ọghuemh̄e idiegb̄e oyew̄e.* ⁴ E ya ke līe, “Igh̄e ibhale ni ọ shob̄o khi l̄oḷi ya bhale mena? Abi ititawa e te ghuloo, emh̄ikpa e kiele ẹ je odalo abi e li r̄ote igbaek̄ele agb̄o la ọ.” ⁵ Eri e famhi r̄oli shi īe-es̄o-a, khi r̄ote ungm̄emhi oyi Ẹshin̄egba a te ma idane, ni a r̄o gb̄o r̄ote am̄e ri am̄e ma ek̄e agb̄o.† ⁶ Ama, eni am̄e ena a gb̄o r̄o ri ochikpho pfuse ẹgb̄o na agb̄o onodio-a.‡ ⁷ Ama agb̄o ali idane ni e kie lāo ogbe-namo, Eghiele oyi Ẹshin̄egba a r̄o r̄ew̄e migha r̄ew̄e ẹ kh̄e opfuse oyi erali. Eri a z̄e w̄e ob̄o ọ kh̄e ogb̄el̄e igūez̄o ni a r̄o ya pfuse ẹgb̄o ọkh̄oḷo-a.

⁸ Em̄olemh̄e, a khi yele emhi oghuo-a khi, eri ogb̄el̄eghuo o li abi ogb̄el̄e agb̄el̄e, ogb̄el̄e agb̄el̄e o li abi ogb̄el̄eghuo ukp̄el̄oe oyi Ẹshin̄egba. §* ⁹ Oa khi eri Ẹshin̄egba ọ ti egbe ẹ je ukhokho shi emini ọ r̄o shob̄o, abi ẹgb̄o eghuo e līe sa khi ini emhi ọ ti ek̄e eri o wu ek̄e-a eḡho. Eri ọ mema mh̄oli irab̄omudu na ẹ, itob̄o khi ọa nono ni ọgb̄okh̄oghuo ọ pfua, ama ni ọgb̄okpa ọ te agb̄o olamh̄e mu nyen̄e.

¹⁰ Ama eri ogb̄el̄e oyi Ọn̄omh̄ue ọ ya bhale abi ibhale oyi oghiat̄o. Oni ogb̄el̄e, eri idane o ya ri okeke onīemhi kele-a udemhija. Erali onīemhi o daghīe emini e la idane nya kua. Ek̄e ali emh̄ikpa ni e lāo e kala-a.†

¹¹ Abor̄okhia khi a ya lina pfuse emhi nya ena, uwali ẹgb̄o enabis̄e a kha ke f̄e khi? A kha ke la agb̄o ipfuas̄e ali agb̄o Ẹshin̄egba, ¹² abi a li ri ẹl̄oe shi ek̄e ẹ kh̄e ogb̄el̄e oyi Ẹshin̄egba, ni awa ke rīel̄e emini o ya r̄oli bhale pia, ali ogb̄el̄e ni a ya ri erali pfuse idane-a erali onīemhi o daghīe emini e la idane-a nyya. ¹³ Ama emini Ẹshin̄egba ọ r̄o shob̄o, awa migha a kh̄e, ikhi iloghie ali ek̄e agb̄o onogb̄o, ni o khi ap̄f̄e igūe-ngeli.‡

¹⁴ Irarigho, ẹẹ em̄ole mh̄e, abi a li ri ẹl̄oe shi ek̄e ẹ kh̄e oni ogb̄el̄e ena, a z̄e ni a bhale ya ẹ ẹ shi ingeli ni ẹa mh̄oli ichimhi ali umhaguek̄ia, ali a la ọp̄fm̄h̄e. ¹⁵ Ri ọli shi udu khi irab̄omudu ni Ọn̄omh̄ue ọ mh̄oli na awa, khi, ni ọ ba ri eḡh̄eḡh̄e na awa mh̄oli imiepfuse l̄o, ẹz̄ez̄e abi inyoghuo awa iP̄olu ọ kpe li k̄ek̄e ọli shi ebe ghi ẹ abi Ẹshin̄egba ọ

§ 2:16 Li z̄e iN̄oba 22.4-35 * 2:22 Li z̄e Ekpi 26.11 * 3:3 Li z̄e Iju 18 † 3:5 Li z̄e Igbae 1.6-9 ‡ 3:6 Li z̄e Igbae 7.11 § 3:8 Emini a ri onana ngme khi Ẹshin̄egba ọa deba eḡh̄eḡh̄e gbe akanya. * 3:8 Li z̄e Iwolo 90.4 † 3:10 Li z̄e iMat 24.43; iLuk 12.39; 1 iT̄esa 5.2; Ir̄o 16.15 ‡ 3:13 Li z̄e Aza 65.17; 66.22; Ir̄o 21.1

li ri oni ilẹsingme na li. ¹⁶ Ina ọ kie liẹ kẹkẹ ọli shi ebe, ini ọ da a ngme eni ingmemhi ena ne. Ebe ni ọ kẹkẹ e tsua ingme eghuo ni e lolo ẹ munu irọlo-ogbo-esọ, ni ẹgbọ ni ẹa mhọli ilẹsẹ ali igesikia e kholo ẹ manọ, abi e liẹ khi ma ingmemhi elese ni e la Ebe-nopfuasẹ ni o ya ri epfua ghi wẹ.

¹⁷ Irarighọ, emọlemhẹ, abi a ke rọ lẹsẹ onana eghọ, a mu egbe ẹ ini a khi ya deba ode ẹgbhọli oyi ẹgbọ ena umhasuọ-esọ, ini a khi rọte iguemigha oye ẹ de. ¹⁸ Ama mena awa ke fu shi okhale ali ilẹsẹ ni awa lẹsẹ Onomhue Omiepfuese oyawa ikhi ijesu iKirisiti. Lọli a ri Ufumhi a na agbọagbọ. Atse!

Ebe onodode ni Ijoni O keke

Ungmemhi ni o mhōli agbō

¹ Anye keke ungmehi oyi ɔni ɔ ri agbō ɔ na ogbō ghi ɛ, ɔni ɔ rōte igbaekele la ɔ. Anye she suɔ ɔli, anye ri alo eyi anye mē ɔli, anye bino ɔli, anye gbo ri abo eyi anye ti ɔli.* ² Abi ɔni ɔ ri agbō ɔ na ogbō ɔna ɔ rō felī lasele, anye mē ɔli, anye gbo li pfi ɔtsele shi ɔni agbō na agbōagbō ɔna. Lōli ɔ nu Ita la, ni a rōkhasē anye.† ³ Emini anye mē ni anye suɔ, anye gbo liē gueye ɛ, ishegho ni awa kugbe nu Ita ali Omi ɔli iJesu iKirisiti la. ⁴ Eri anye keke ona ni oghēle oyawa o gba pfo.

Okiali elemhi ákpá

⁵ Onana khi usomhi ni anye rōte obō oyi Omi ɔli suɔ, ni anye gue ɛ ye ɛ khi, Eshinēgba khi ákpá, obili okhoghūo ɔa fē la li egbe kpa. ⁶ Awa kha guele khi awa nu ɔli la kugbe ni awa rō kie la elemhi alo ebili ɛ kia, egbhōli awa lo, awa aa la agbō igesikia. ⁷ Ama ini awa la elemhi ákpá a kia, abi lōli ɔli la elemhi ákpá, ona o rōkhasē khi awa nu ɔli la kugbe, ishegho ɔlia eyi iJesu Omi ɔli, e khuēsē awa olamhē-a pfuasē. ⁸ Ini awa guele khi awa aa mhōli olamhē, egbawa awa a di, awa aa mhōli igesikia. ⁹ Ama ini awa zōnō olamhē eyawa ye Eshinēgba ni ɔ ri igesikia riele emhikpa; ɔni ɔ ɔ riele emini o te ode ɔ khi, ɔ ya ri olamhē eyawa topfa awa, ɔ khuēsē awa umha-pfuasē egbe-a nya. ¹⁰ Ini awa ɛ khi awa aa lamhē, eri awa ri Eshinēgba mele ɔlo-egbhōli-a. Ungmemhi oyōli ɔa la agbō oyawa.

2

IKirisiti, ɔkpaghioḅ ɔyawa

¹ Eniyē eyemhē, ɛɛ mhi keke ebe ona ghi, ini a khi lamhē. Ama, ini a bhale ya ɛ khi ogbōkhoghūo ɔ lamhē, awa mhōli ɔni ɔ nu Ita a ngme khē awa shi eke. Lōli khi iJesu iKirisiti ɔni ɔ pfuasē. ² Lōli ɔ khi iluasobo ni a rō shishi olamhē eyawa-a, ɔa khi eyawa tse ama olamhē eyi egbo kpa.

³ Ini awa ri omhēsē eyoli ɛ gbe akanya, lōli awa rō ya lēsē gboo khi awa lēsē ɔli. ⁴ Eni liē khi wewē ɛ lēsē ɔli ni ɛa ri omhēsē eyoli ɛ gbe akanya, elo-egbhue ɛ khi, ɛa mhōli igesikia. ⁵ Ama ɔnini ɔ da ri ungmehi oyōli da gbe akanya ne, inono oyi Eshinēgba o gba shi ɔli egbe. Ina awa li ya lēsē khi awa ali Eshinēgba khi oghuo awa khi. ⁶ Eni e da liē khi wewē ɛ kugbe Eshinēgba ɔ ne, e mema ya ke ngeli abi iJesu iKirisiti ɔ liē ngeli.

Ushi onogbō

⁷ Emōle mhē, ɔa khi omhēsē olese mhi keke ɛ ghi ɛ, ama onodio lō, ikhi oni a rōte igbaekele rō na ɛ. Oni omhēsē onodio ona o khi oni usomhi ni a she kpē suɔ.* ⁸ Aboriēkhi igho, omhēsē onogbō mhi keke ɛ ghi ɛ, irari khi a mē igesikia oyi oni omhēsē ona iJesu egbe, a gbo mē ɔli agbō oyēɛ. Itobō khi obili o shē ɛ kalaa, oni ákpá oyi igesikia o she ɛ ge. ⁹ ɔnini ɔ da liē khi lōli la elemhi ákpá ni ɔ ɔ biselemhi inyoghūo ɔli ne, elemhi alo obili ɔ kie la. ¹⁰ ɔnini ɔ da nono ingme oyi inyoghūo ɔli ne, elemhi ákpá ɔ la, emhikhoghūo ɔa la li egbe ni o rōli ya khi owe. ¹¹ Ama ɔnini ɔ da biselemhi inyoghūo ɔli ne, alo obili ɔ la, alo obili ɔ la kia gasē. ɔa lēsē obini ɔ ɔ je, irari khi obili o she zuse ɔli alo.

¹² Mhi keke ebe ona ghi ɛ eniyē,

itobō khi a she ri olamhē topfa ɛ
itobō eva oyi iKirisiti.

¹³ Mhi keke ebe ona ghi ɛ, ɛɛ ita,

itobō khi a she lēsē ɔli,
ɔni ɔ rōte igbaekele la ɔ.

Mhi keke ebe ona ghi ɛ ozele,

itobō khi a she mu
ɔni ɔ khi ɔgbō-ɔbe ɔ le.

Mhi keke ebe ghi ɛ eniyē,

itobō khi a she lēsē ɔni Ita.

¹⁴ Mhi keke ebe ghi ɛ, ɛɛ ita,

itobō khi a she lēsē ɔli,
ɔni ɔ rōte igbaekele la ɔ.

Mhi keke ebe ona ghi ɛ ezele,

itobō khi a mhōli ekpabō,

ali khi ungmehi

oyi Eshinēgba o la
elemhi oyē ɛ,

ali khi a she mu

ɔni ɔ khi ɔgbō-ɔbe ɔ le.

Agbō ona o khi ghōle ɛ dōse

¹⁵ Agbō ona o khi ghōle ɛ dōse, wēkhi emhikhoghūo ni e la ɔ. Ini ogbōkhoghūo ɔ mhōli oghuemhē na agbō, inono oyi Ita ɔa la agbō oyōli. ¹⁶ Irari emhikpa ni e la elemhi agbō, ni e khi, oghuemhē olamhē idiegbe, emini ukpēloe o viē shi, ali itipfuabō-nga shi emini ɔ mhōli ali ni ɔ doḅē ɛ riele. Okhoghūo ena nya ɛa rōte obō oyi Ita bhale, ama agbō ona e te bhale. ¹⁷ Oni agbō ona ali emini e la ɔ ni ɛ ɛ ghōle egbo ɛ she ɛ dōse, ama eni ɛ riele oghuemhē oyi Eshinēgba e ya la ɔ agbōagbō.

Eni ɛɛ khōli iKirisiti

¹⁸ Eniyē, ukpēsē agbō o she ti bhale! A she gueye ɛ khi ɔni ɔ khōli ɔmiepfuse ɔ ya bhale, memena eni ɛɛ khōli ɔmiepfuse ebubu e she bhale agbō. Onana awa rō ya lēsē khi ukpēsē agbō o she ti bhale. ¹⁹ Eni egbo ena ɛa mema mie kpē khi eyawa, lōli o zē khi e rōte awa iteva vu. Ini e kie kpē khi eyawa

* 1:1 Li zē iJoni 1.1 † 1:2 Li zē iJoni 1.14 * 2:7 Li zē iJoni 13.34

lo, e kha migha. Ama eri uvumhi oyewę o rokhasę khi ęa ku ma awa ọ.

²⁰ Ama Omiepfuese, Oni ọ pfuasę ọ she zę ę, irarigho a she leşę igesikia. ²¹ Oa khi itobo khi aa leşę igesikia mhi ro keke ebe ona ghi ę, ama itobo khi a leşę igesikia, a gbo leşę khi egbholi ọa rote igesikia a lasela.

²² Mena, oghuo ọ khi ọlo-egbhue? Oni ọọ khi iJesu ọa khi oni Omiepfuese, loli ọ khi Obe vule shi Omiepfuese ọ, loli ọ kie Ita ali Omọ. ²³ Aa me ogbokhoghuo ni ọ kie Omọ ni ọ mholi Ita. Oni ọ da mie-obo shi Omọ ọ, ọ li mholi Ita.

²⁴ Zobe ni emini u rote eke suọ o kie le egbe. Ini o ligho kie le egbe, u ya li kie nu oni Omọ ali Ita la kugbe. ²⁵ Emini ọ shobo na wa na, ikhi agbo na agboagbo.

²⁶ Ingme eyi egbo eni ę nono ni wewę e yeşę ę da ode mhi keke ę ghi ę. ²⁷ Ama ęę oyę ę, ekpabo Ayemhę no pfuasę ni a mie, o kie la ę egbe, irarigho, aa ke khi eni a seşę. Ama eri Ayemhę oyoli ọọ seşę ę emhikpa, ikhi emini e khi igesikia ni ęa khi egbholi. A ri osesę oyı Ayemhę ke gbe akanya, a kie nu oli la kugbe.

Imi Eshinegba

²⁸ Mena, eniye, a kie kugbe oli ọ. Ishegho ini ọ feli lasela, awa mholi igbedu ni omama ọa mu awa odalo oyoli, ini ọ nyenę egbe bhale.

²⁹ Ini u leşę khi iKirisiti khi oni ọ migha shi ipfuasę ọ khi, leşę khi oni ọ riele emini e te ode Omi Eshinegba ọ khi.

3

¹ A bino abi inono ni Ita awa ọ nono awa o li fu ramhi, ni a ro bhale ya ę khi aa lu awa imi Eshinegba! Ni o khia khi igho awa khi! Emini o zę khi egbo na agbo ęa leşę awa khi, ęa leşę Eshinegba.* ² Emole mhę, imi Eshinegba awa khi, ama, awa aa leşę ne, abi awa ya li, ama awa leşę khi ini iKirisiti ọ lasela, awa ya li abi loli, irari khi awa ya me oli abi ọ li tee. ³ Ogbokpa ni ọ da mholi irudushi ona ne, ọọ mholi oni oghuemhę ni ọ ro khi oni ọ pfuasę abi iKirisiti ọ li pfuasę.

⁴ Onini ọ da lamhę ne, eri ọ gbe ushi oyı Eshinegba-a, irari khi olamhę, igbushi oyı Eshinegba-a o khi. ⁵ Ama u leşę khi eri iKirisiti ọ bhale ni ọ ya rue olamhę eyawa vu, ali khi olamhę ọa la li egbe.† ⁶ Irarigho, ogbokpa ni ọ nu oli la kugbe, ọa ya lamhę ke le. Onini ọ kie da la olamhę ne, ọa fe me oli ghue wekhi eri ọ leşę oli.

⁷ Eniye, a khi zę ni ogbokhoghuo ọ di ę ya de ode-a. Oni ọ da riele emini o te ode ne, ọ pfuasę, ezeze abi iKirisiti ọ li pfuasę. ⁸ Onini ọ da riele emhi olamhę ne, oyı Okphaghie ọ khi. Irari khi te-ekę vu, okphaghie ọ te ę lamhę. Emini o zę ni Omi Eshinegba ọ ro feli bhale khi, ni ọ ro me asha pfueche ikanya

eyi okphaghie-a. ⁹ Ogbokpa ni ọ da khi Omi Eshinegba ọ ya lamhę, irari khi ukpamhi oyı Eshinegba o la li egbe, ęa ya lamhę irari khi Eshinegba ọ khi Ita we. ¹⁰ Onana o ri ikhioda shi iteva imi Eshinegba ali imi Okphaghie. Enieni ęa da riele emini o te ode ne ali ni ęa mholi inono na egboşę ne, ęa khi imi Eshinegba.

A nono ingme oyı egbe ę

¹¹ Onana o khi usomhi ni a rote eke suọ. Ikhi, awa nono ingme oyı egbe awa.‡ ¹² Khi li abi iKeni ni ọ khi oyı Ona Okhlo, ni ọ gbe Ebeli inyoghuo oli-a. Elo o zę ni iKeni ọ ro gbe oli-a? Irari khi emini oni iKeni ọọ riele, ęa gbe akanya, ama emini inyoghuo oli ọ riele e khi eni e pfuasę.§ ¹³ Irarigho, o khi sha ę abo, inyoghuo-mhę eni emose ali eni ikpotso, ini egbo na agbo ęa ti elemhi ę. ¹⁴ Awa leşę khi awa she te eghuli lasela je agbo, itobo khi awa nono ingme oyı inyoghuo awa. Onini ọa da mholi inono ne, elemhi eghuli ọ kie la.* ¹⁵ Onini ọ da biselemhi inyoghuo oli ne, ogbo-ugbeli ọ khi. U leşę khi ogbo-ugbeli ọa mholi agbo oyı Eshinegba shi agbo oyoli.

¹⁶ Ina awa lię leşę emini inono o khi. Eri iJesu iKirisiti ọ ri agbo oyoli bhale, ni e pfuse-a, shi itobo oyawa. Awa kha li rue agbo oyawa li shi eke na inyoghuo awa. ¹⁷ Ini ogbo ọ mholi epfue, ni ọ ro me khi inyoghuo oli ọ mholi emini o to oli, ni ọa ro mholi ilelemhi na li, seę ọ li dobe ya lię khi loli mholi inono oyı Eshinegba? ¹⁸ Eniye, a khi zę ni awa ri ungmehi ali elemhi ke riele inono, ama awa ri iriele ali igesikia ke ri inono khase. ¹⁹ Ini awa nono ingme oyı egboşę, awa leşę khi igesikia awa la kia, awa mholi udu opfomhę odalo oyı Eshinegba. ²⁰ Abi eni e miesuo, ini udu oyawa o pfa ezo mu awa, awa leşę khi Eshinegba ọ fu doşę udu oyawa, ali khi ọ leşę emhikpa. ²¹ Irarigho, emole mhę, ini udu oyawa ọa da pfa ezo mu awa ne, loli awa roş mholi igbedu odalo oyı Eshinegba. ²² Emiemini awa da mhila kpa, awa te obọ oyoli ya mie oli, itobo khi awa ri ishi eyoli ę gbe akanya ali khi awa a riele emini e ghole oli. ²³ Emini ọ mhęşę na awa khi, awa mie Omi oli iJesu iKirisiti suọ, ali awa nono ingme oyı egbe, ezeze abi iKirisiti ọ li mhęşę na awa.† ²⁴ Eni e ri omhęşę oyı Eshinegba a gbe akanya, eri wewę ali Eshinegba e ga kugbe, Eshinegba ọ li kugbe we ọ. Itobo Ayemhę ni Eshinegba ọ ro na awa, awa ro leşę khi awa kugbe Eshinegba ọ.

4

Ke mu Iyemhę fe bino

* 3:1 Li zę iJon 1.12 † 3:5 Li zę iJon 1.29 ‡ 3:11 Li zę iJon 13.34 § 3:12 Li zę Igbae 4.8 * 3:14 Li zę iJon 5.24

† 3:23 Li zę iJon 13.34; 15.12,17

¹ Emõle mhẹ, a khi mie shi iyemhẹ nya o, ama mu wẹ fe bino ni a me ini obo oyi Eshinegba e te bhale. Irari khi emekeguele eyi egbhõli ebubu e she fiẹ lasele shi agbõ ona. ² Ina a li ya leşẹ ini Ayemhẹ oyi Eshinegba lọ; Ayemhẹ nya ni o da lama khi iJesu iKirisiti o she bhale abi ogbõ ne, oyi Eshinegba lọ. ³ Ama ayemhẹ nya ni o da mie-obo shi iJesu o ne, o a rọte obo oyi Eshinegba bhale. Onana o khi ayemhẹ oyi oni o khõli Omiepfuese, ni a suõ khi o bhalẹ, o she ga la elemhi agbõ memena. ⁴ Ama enayi Eshinegba a khi, imi mhẹ, a she gbo mu emekeguele eyi egbhõli o le, irari khi Ayemhẹ ni o la e egbe o fu doşẹ oyi oni o la elemhi agbõ. ⁵ Elemhi agbõ eni emekeguele eyi egbhõli egbõ e rọte lasele, ingmemhi agbõ e e ngme, irarigho egbõ agbõ e rọ mie shi emini e e ngme. ⁶ Ama enayi Eshinegba awa khi. Onini o da leşẹ Eshinegba, lọli o ri esõ o shi emini anye e ngme. Oni o da da khi oyi Eshinegba ne, o ya ri esõ shi emini anye e ngme. Ina awa li leşẹ ikhiõda ni o la Ayemhẹ igesikia ali ayemhẹ egbhõli.

Eshinegba inono o khi

⁷ Emõle mhẹ, a zẹ ni awa nono ingme egbe, irari khi obo oyi Eshinegba inono o te bhale. Oni o da mhõli inono, Eshinegba o khi itali ali khi o leşẹ Eshinegba. ⁸ Ogbõ ni o da da mhõli inono ne, o a leşẹ Eshinegba, irari khi Eshinegba khi inono. ⁹ Eri Eshinegba o ri Omi õli õtuoghuo kpe ni o ghie bhale agbõ rọ ri inono ni o mhõli na awa khase, ini awa a rọte obo oyõli mhõli agbõ. ¹⁰ Onana o khi egbegbi inono, o a khia khi eri awa nono ingme oyi Eshinegba, ama eri o nono ingme oyawa, lọli o zẹ ni o rọ ghie Omi õli bhale ni o rọ luase obo rọ shishi olamhe eyawa. ¹¹ Emõle mhẹ, ini o khia khi ina Eshinegba o li nono awa, awa li nono ingme egbe awa. ¹² Ogbõkhoghuo o a me Eshinegba ghue, ama ini awa nono ingme egbe awa, Eshinegba o la agbõ oyawa, ali khi, inono oyõli o gbe akanya ni o nono ni lọli gbe agbõ oyawa.*

¹³ Awa ga leşẹ khi Eshinegba o la agbõ oyawa, irari khi o she ri Ayemhẹ oyõli na awa. ¹⁴ Ali khi awa me, awa gbo pfi õtselẹ khi Ita o ghie Omi õli ni o rọ khi Omiepfuese oyi agbõ. ¹⁵ Ini ogbõkhoghuo o mie shi o khi Omi Eshinegba iJesu o khi, Eshinegba o la agbõ oyõli, lọli o li la elemhi Eshinegba. ¹⁶ Ishegho, awa leşẹ, awa gbo mie shi inono ni Eshinegba o mhõli na awa.

Inono Eshinegba o khi, eni e la agbõ inono e nu Eshinegba la kugbe, Eshinegba o li nu wẹ la kugbe. ¹⁷ Ina inono oyõli o li gbe akanya ni o nono ni lọli gbe agbõ oyawa, ni awa rọ mhõli igbedu ogbẹle iguẹzo, irari khi eri awa li abi lọli ekagbõ ona. ¹⁸ Ulishi o la inono. Ama eri inono ni o gba pfo, o o

khu ulishi fiẹ, irari khi eri egbõ e e na ulishi Eshinegba itobõ khi o ya na wẹ osoli. Oni o o na ulishi o a gba pfo elemhi inono.

¹⁹ Eri awa mhõli inono, itobõ khi lọli o kpe nono ingme oyawa. ²⁰ Ini ogbõkhoghuo o li, "Mhi nono ingme oyi Eshinegba," ama o kiele e biselemhi inyoghuo õli, ologgbhue o khi. Irari khi ogbõ ni o da nono ingme oyi inyoghuo õli ni o me e loe, o a dobe ya nono ingme oyi Eshinegba ni o a me e loe ghue. ²¹ Omhese ni iKirisiti o rọ na awa na: Eni e nono ingme oyi Eshinegba nya, e mema li nono ingme oyi inyoghuo wẹ.

5

Imuõle ni awa mu agbõ o le

¹ Onini o da mie shi o ne khi iJesu o khi oni iKirisiti Omiepfuese, Omi Eshinegba o khi, Onini o da nono ingme oyi Ita ne, o li nono ingme oyi omi õli. ² Abi awa li leşẹ khi awa nono ingme oyi imi Eshinegba khi, ini awa nono ingme oyi Eshinegba, ni awa gbo rọ ri omhese oyõli gbe akanya. ³ Ini awa nono ingme oyi Eshinegba egbego, awa mema ya ri omhese oyõli gbe akanya. Ama omhese eyõli e a ya mu unu irogbе-akanya.* ⁴ Itobõ khi ogbõkpa ni Eshinegba o bia, lọli o dobe ya mu agbõ o le, irudunga oyawa o khi oni imuõle. ⁵ Oghuo o dobe mu agbõ o le? Se ni ogbõ ni o miesuo khi, iJesu khi Omi Eshinegba.

⁶ Ona khi iJesu iKirisiti ni o bhale, rọte iri-ame-batazi, ali rọte õlia ikushieke abi o rọ ghua. O a khi rọte ame tse, ama li shi õlia ni o ku shi eke abi o rọ ghua. Ayemhẹ o pfi õtselẹ shi o, irari khi oni Ayemhẹ oyi igesikia lọ. ⁷ Irari khi õtselẹ ese e la o. ⁸ Ayemhẹ, ame, ali õlia. Eni õtselẹ ese ena unu oghuo ee ngme. ⁹ Otselẹ oyi agbõ awa mie e suo, ama õtselẹ oyi Eshinegba o toto ne. O she pfi õtselẹ shi ingme oyi Omi õli. ¹⁰ Irarigho, ogbõkpa ni o mie Omi Eshinegba suo nya, o mhõli õtselẹ onana shi udu oyõli. Ama oni o a mie Eshinegba suo, eri o rọli shi ologgbhõli, itobõ khi o a mie shi emini Eshinegba o ngme shi ingme oyi Omi õli. ¹¹ Oni õtselẹ o khi Eshinegba o she ri agbõ na agbõagbõ na awa. Oni agbõ ona o la obo oyi Omi õli.† ¹² Irarigho, oni o da kugbe Omi Eshinegba o ne, lọli o mhõli oni agbõ oyi Eshinegba ona. Oni o a da kugbe Omi Eshinegba o ne, o a mhõli agbõ oyi Eshinegba.

¹³ Mhi she keke emhikpa shi elemhi ebe ona ghi e, ni a mie iJesu Omi Eshinegba suo, ni a rọ mhõli õli shi udu khi a mhõli agbõ oyi Eshinegba. ¹⁴ Igbe-udu ni awa a mhõli ini awa la odalo oyi Eshinegba a so iromhi khi, awa leşẹ khi egheghe kpa ni awa rọ mhõli li emhikhoghuo abi o ghõle õli shi, eri o o suo

* 4:12 Li zẹ iJoni 1.18 * 5:3 Li zẹ iJoni 14.15 † 5:11 Li zẹ iJoni 3.36

awa o. ¹⁵ Irarigho, abi awa ro da lese khi oo su o awa ini awa da mhila emhi ne, awa lese khi awa she mholi emini awa mhila li.

¹⁶ Ini ogbokhoghwo o me khi inyoghwo oli oo lamhe olamhe ni o ri eghuli gbe ogbo, o lema na li, khi Eshinegba ya ri agbo nali. Eni olamhe oyewe e khi olamhe ni o ri eghuli gbe ogbo mhia ngme. Olamhe o la o ni o ri eghuli e gbe ogbo. Oa khi olamhe eghoghogh mhi e lema shi. ¹⁷ Umha-gueli kpa, olamhe o khi. Ama olamhe o la o ni o ya ri eghuli gbe ogbo. ¹⁸ Awa lese khi oni Eshinegba o bia, o ya lamhe olamhe, irari khi eri Omi Eshinegba o khukhu oli, ini Okphaghi e o khi dobe li oli onobe. ¹⁹ Awa lese khi imi Eshinegba awa khi, ali khi Okphaghi e o mheshe e na egbo nya ni o lese Eshinegba. ²⁰ Awa gbo lese khi Omi Eshinegba o she bhale elemhi agbo, ali khi o she ri ilese ni awa ro lese oni egbegbi Eshinegba. Ali khi awa kugbe oni Eshinegba ni o khi igesikia o, igho awa gbo li kugbe ifesu iKirisiti ni o khi Omi oli o. Lolighwo kpe o khi egbegbi Eshinegba, ali oni agbo na agbo agbo. ²¹ Eniye eyemhe, a mu egbe e. A khi mholi emini e ku e ali ilitsa gbe.

Ebe onuzi-eva ni iJoni O keke

¹ Mhēmhe ọgbhali na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo mhia keke ebe ona ghi e.

Yeye ọkpotoso ni Eshinegba o ze ali imi e, ni mhi nono ingme oyewe mhi keke oli ghi. Oa khi mhemheghuo tse mhi nono ingme oyee, li shi eni e lese igesikia. ² Eri anye nono ingme oyee, itobo igesikia ni o la anye egbe, ni o kie ya la anye egbe agboagbo. ³ Mhi lema Eshinegba Ita ali iJesu iKirisiti Omioli e ri okhale ali ilelemi ali opfomhe na awa elemhi igesikia ali inono.

⁴ Egbe ma mu mhe gba abi mhi ro suo ingme oyi imi e eghuo, ni e la angeli ode oyi Eshinegba, ni ee riele emini e ghole Ita. ⁵ Irarigho, nokpotso, onana oa khi omheshe onogbo ni mhia yele e le, ama oni awa rote eke lese lo. Eri mhi e awa nono ingme egbe awa.* ⁶ Inono ni mhia ngme khi awa mema ya ke ri omheshe oyi Eshinegba gbe akanya. Oni omheshe abi ee nye a she li suo li rote eke vu khi, ee nye a mema la angeli inono.

⁷ Ebubu egbo ni e di egbo e she lasese shi asha kpa elemhi agbo, ni ee lie khi iJesu iKirisiti oa li abi ogbo li bhale agbo. Egbo enana nya, egbo elo-egbhue e khi, e gbo khi eni ee kholi Omiepfuese. ⁸ Irarigho, a mu egbe e ini emini awa gbe akanya a shi o khi de awa obo-a, ama ni awa khi eni a somhopfa gba pfo.

⁹ Mhi gueye e khi onini oa da mu emini iKirisiti o sese mhu e, ni o da o, oa mholi Eshinegba. Ama onini o da mu emini iKirisiti o sese mhu e ne, o mholi Eshinegba Ita ali Omioli. ¹⁰ Irarigho, ini ogbokhoghuo o bhale deb e ni o ro tsua osese olese ni oa khi onana bhale, khi ze oli lo owa oy e le, khi ga fe mholi ikpaghiobo shi oli oni osese. ¹¹ Onini o da mholi ikpaghiobo shi oni ogbo oghogh o sese ne, eri o kugbe oli o, ni e ga riele oni okholo.

Ungmemhi ni o kpukhokho

¹² Mhi ga mholi emhi ebubu ni mhi kha keke ghi e, ama mhi aa nono ni mhi keke we shi ebe. Eri mhi ya ri ochogh o bhale ya bino e, ishegho ni awa me egbe imi-alo nu egbe ngme. Ni oghel e oyawa o vo. ¹³ Imi inyoghue ni okpotso ni Eshinegba o ze, ee tse.

* 1:5 Li ze iJoni 13.34; 15.12,17

Ebe onuzi-esẹ ni Ijoni O keke

¹ Mhemhe ni mhi khi ogbhali.*

Mhia keke ebe ona ghi omole mhe iGayusi ni mhi nono ingme oyoli egbegbo.

² Omole mhe, mhi so iromhi ne, Eshinegba o ka re ze, ali emhikpa e ke je odalo ne onete abi ayemhe oye o lie je odalo shi o. ³ Egbe ma mu mhe gba abi eni anye ga miesuo eghuo e ro bhale ya bino anye, ni e ro guele khi u ma mu igesikia mhuẹ ali khi u kiele e ngeli angeli igesikia. ⁴ Emhese ẹa la o ni o remhe e ghele, abine khi ini mhi suo khi imi mhe e la angeli igesikia.

⁵ Omole mhe, u ga ri igesikia riẹle emhi ebubu ro kpaghie inyoghuo awa ni awa ga miesuo obo, abi e ririe khi epfese. ⁶ Eni egbo e she gue ingme inono oye ye igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni o la akana. Kpekpe kpaghie we obo ni e dobe ri oni okiali ke je odalo abi o li ghole Eshinegba. ⁷ Itobo oni Eva ona, e ro vu oni okiali ona, ni o khia khi ẹa lama mie eni ẹa mie Eshinegba suo ikpaghio. ⁸ Irarigho, awa egbo eyi iKirisiti, awa khi eni e mema ya kpaghie eni egbo eghoghobo, ni awa kugbe we o gbe oni akanya, shi igesikia.

⁹ Mhi kpe keke ebe ghi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni o la ẹoli oye, ama iDiofisi ni o kie kpe ligho nono ni loli ralo na eni igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo, ọa lama ri emini mhi gueye ọli gbe akanya.

¹⁰ Irarigho, mhi kha bhale, mhi ya guele emini o riẹle le gboo. Abi o lie gue anye ẹzo, ni o lie kieno egbholi ma anye. Ogho ọa ga bu ọli, ama ọa gbo lama mie apfowa ni awa ga miesuo. Eri o ga khu egbo ni e nono ni wewe e mie we shi owa ya fiẹ igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo.

¹¹ Omole mhe khi ke khonya angeli obe, ama khonya eminete. Oni o da riẹle eminete ne, Omi Eshinegba o khi. Onini o da riẹle onobe, ọa lese Eshinegba.

¹² Ogbokpa oo ngme onete oyi iDemetiriusi. Egbegbi angeli igesikia oyoli o gbo pfi otsela na li. Anye gbo ri otsela oyanye ma o. A lese khi otsela oyanye khi igesikia o khi.

Otse ni o kpukhoko

¹³ Emhi ebubu e la o ni mhi kha keke ghi e, ama mhi aa nono ni mhi keke we shi ebe.

¹⁴ Mhi sa khi mhi ya kele bhale ya me, ni awa me egbe imialo nu egbe ngme. ¹⁵ Opfomhe o ka nu e la. Emole e ni e la oola, ee tse e. Kpekpe tse emole anye nya ni e la oobo, ọtuoghughuo.

* 1:1 Li ze Ika 19.29; iRom 16.23; 1 iKori 1.14

Ebe ni iJudu O kẹkẹ

¹ Mhẹmhẹ iJudu ni mhia ga iJesu iKirisiti, ni mhi gbo khi inyoghuo ijemhisi mhi kẹkẹ ebe ona.*

Eni Eshinegba Ita o zẹ, ni o nono ingme oyẹwẹ, ni a ri akhukhu oyi iJesu iKirisiti khukhu, mhi kẹkẹ ọli ghi.

² Iḽelemhi ali opfomhẹ ali inono ni e gbeku o, e ka khi oyẹ.

Epfua oyi egbo esese egbhọli

³ Emọle mhẹ ni awa ga a ga Eshinegba, o mema ghole mhẹ ni mhi kẹkẹ ingme imiepfuese ni awa mholi shi ebe ghi ẹ, ni mhi ro mẹ khi o mu egbe nẹ ni mhi ri ebe ya ri udu shi ẹ o, ni a doḽe gbelighi shi oni irudunga ni Eshinegba o ro nga egbo eyoli obọ agboagbo kpa. ⁴ Oni irudunga o she la okhena, irari khi egbo ni ẹa ya na ulishi Eshinegba e she kuma awa o ni awa aa lẹṣe. Eni e mu ilẹlemhi oyi Eshinegba nyene, khi eri o ri egheghe na wẹ e ro ke li itsebo. E kie iJesu iKirisiti ni o khi Oga ali Onomhẹ oyawa. O she tẹṣe ni Ebe-no-pfuase o ro kpe te eke ngme ọli khi eni e ya pfua ele iguezo e khi.

⁵ Irari khi ini a ririṣe kpe kie lẹṣe ena nya, mhi kie gbolo ẹ yele ẹ le khi Onomhẹ o rue egbo eyoli rote eke ijipiti lasele, ama, ẹlele, o pfuse eni ẹa lama miesuo ni e la wẹ iteva-a.† ⁶ A sato khi igeni ni ẹa mu omhese ni a ro na wẹ mhue, ni e lase ashini a re wẹ shi-a. Eri o rewe shi obili, o ri iweghe na agboagbo ge we, o rewe ẹ kẹ iguezo ona ogbele ni o fune ni a la ya pfuse we a. ⁷ A sato khi igho egbo iSodomu ali iGomora ali eni e la ẹoli ni e mama we e li i ngeli, ni e ro ku abo lo itsebo ali ighue ebe imumu. Eri a na wẹ osoli na agboagbo, ro re wẹ riṣe irokhokho, ro tse agua ye egbo kpa.‡

⁸ Igho eni egbo ena, e li la elena ni o rewe lamhe ri ichimhi mu egbe we, e ri ukpeloe gbe omhese oyi Eshinegba, e tigbe gbo me igeni na idane bie. ⁹ Egbegbi ageni ni o fune nya ni a lu iMakiṣi o fa fe gbudu ri ungmehi imebie pfueche Okphaghiṣe-a, abi e ro kẹ olimhi oyi iMosisi, ama eri o lẹṣe liṣe, “Onomhẹ o kie ẹ.”§ ¹⁰ Ama eri eni egbo ena e kie pfi itsue ẹ manya egbo shi emini ẹa ririṣe lẹṣe udi ọli. Eri e li abi elamhako ni ẹa ya sa. Angeli obe oyewẹ o zẹ ni e ro pfua. ¹¹ Epfua e ya pfua! Odẹ oyi iKeni e rote, eri itobọ ukpago ri egbewẹ ni odẹ ni o a gbe akanya de abi oni iBelamu o riṣe. E

nga engo, abi iKora o li nga engo, ni o ro li pfua.* ¹² Egbo ukhimhi elemhi e khi ni e nu ẹ la ukue ni a la le eminale inono. E ri umha a na omama ali ulishi, e ro nu ẹ a le eminale. Egbewẹ tse, e so eminale ẹ shi idi. Eri e li abi ọza ni akpekeli o tsua kia. Eri e li abi ẹra okase ni ẹa ya mo idumhi, ni a vu a pfia, e khakha. ¹³ Eri angeli oyewẹ o ri egbe a khasẹ abi ofulu oke oniemhi ni akpekeli o tso tsohuse. Eri e li abi ikpetata ni ẹ kele-a, ni Eshinegba o ri obili ni o limhi shi eke ẹ kẹ agboagbo.

¹⁴ Agbhotu ishilua, Enoki o khi ini a rote Adamu leli ọli, ayemhẹ o ro ngme ingme angme-shi-ekẹ oyi egbo ena, ni o la liṣe, “Ghe khi Onomhẹ o bhalẹ, lolli ali igeni agbele agbele eni e pfuase eyoli, ¹⁵ ni o ro bhalẹ ya gue ogbokpa ẹzo, ni o ro pfa ẹzo mu egbo ebe nya shi ingeli ebe ni e ri odẹ obe ngeli, ali ingmemhi ebe ni e toto ni egbo ebe e ngme deba li.” ¹⁶ Egbo awọli ali eni ẹ me umha-gueli oyi ogbo e khi, oguemhẹ obe oyi egbewẹ ẹ deba, e ri unu ẹ nyanu ifele shi osomhi ro ti egbewẹ nga. E ri ikhomhi ako ẹ titi egbo, ini o ba me asha ti we egbe.

Ise-agua ali Ude

¹⁷ Ama emole mhẹ, a sato emini ighiusomhi na keṣe eyi iKirisiti Onomhẹ e ngme shi eke. ¹⁸ Ee gueye ẹ khi, “Ogbele ikpukhokho, egbo ni e ri egbo ẹ li egia, ni e ya ke deba oguemhẹ ebe eyewẹ e ya la o.”† ¹⁹ Eni egbo ena ẹ pfi okemhi shi ẹ iteva. Isamhi agbo, ni udu oyewẹ o gueye we, ẹ ẹ deba. Ẹa mholi Ayemhẹ oyi Eshinegba.

²⁰ Ama ẹ emole mhẹ, a ke sese egbe ẹ odẹ irudunga ni o pfuase. A ke lema elemhi Ayemhẹ-no-pfuase ²¹ A la elemhi inono oyi Eshinegba abi a li migha a kẹ ilẹlemhi oyi iJesu iKirisiti Onomhẹ oyawa ni o re ẹ bhalẹ agbo na agboagbo.

²² Lẹ elemhi eni e mhue akhokhomhẹ shi irudunga oyewẹ. ²³ Tsumhi egbo ni ẹ nono ni wewe e mie iwali oseṣe egbhọli suo abine khi u wa ti ogbo erali lasele, lẹlemhi egboṣe ni e nono ikpaghiobo. Ama mu egbe ẹ ini e khi yeṣe li de fillo olamhẹ eyewẹ.‡

Iromhi ikueghie

²⁴⁻²⁵ Awa ri ikueghie na Eshinegba Otsumhi oyawa itobọ iJesu iKirisiti Onomhẹ oyi awa! Lolli o doḽe ya mu ẹ mholi ini u khi de, ni o re pfuase, re ẹ ghele odalo oyoli ni o mholi ufumhi. Eshinegba, lolighuo o futẹ ni a ri ufumhi, ekpe, ekpabo ali omhese ẹ na, neni a me igbaekele agbo, ghe memena, ali agboagbo. Atse.

* 1:1 Li zẹ iMat 13.55; iMak 6.3 † 1:5 Li zẹ Okiali 12.51; iNoba 14.29-30 ‡ 1:7 Li zẹ Igbae 19.1-24 § 1:9 Li zẹ iDan 10.13,21; 12.1; iRo 12.7; iDeut 34.6; iZaka 3.2 * 1:11 Li zẹ Igbae 4.3-8; iNoba 22.1-35; 16.1-35 † 1:18 Li zẹ 2 iPit 3.3 ‡ 1:23 Abi a li kẹkẹ ona shi ẹlemhi iGiriki khi. *Khi mholi emini u ri itsua ni idiegebe olamhẹ e ri ichimhi a mu li.*

Irokhase Ni ijoni o keke

Ikhueghie ungmemhi-a

¹ Ebe ona a keke imekeguele oyi ijesu iKirisiti shi ni Eshinegba o ro nali ni e khi emini a ya me ni ode o ke nu, ni o rote obo oyi ageni rokhase ijoni oni oo ga oyoli. ² Ijoni o pfi otselē shi emhi nya ni o me ni o khi ungmemhi oyi Eshinegba ali otselē oyi ijesu iKirisiti. ³ Ikhivose o khi na ogbo ni o ya ze ingmemhi eyi imeguele ena, ikhivose o li ya khi na ogbo ni o suo we, ali oni o ri emini a keke shi o gbe akanya, irari khi oni eghēghe ni a ro ya me eni emhi enana nya o she ti bhale. ⁴ Ijoni o ri otse ghi igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ishilia ni e la eke Esha.

Okhale ali opfomhe o ka khi oyeē rote obo oyoli, Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ni o kie gbo ya bhale. Iyemhe ishilia ni e migha odalo ukpekhomhi oyoli e li e tse e.* ⁵ Li shi ijesu iKirisiti ni o khi otselē ona igesikia, oni o te odode mu eghuli o le, ni o mhesē na ighie na agbo, o li ri otse ghi e.†

Loli ni o nono ingme oyawa, ni o ri o lia eyoli rue awa olamhe eyawa le, ⁶ o she ri awa khi ighie ali ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e ke ga Eshinegba oyoli ali itali. Ufumi ali ekpabo e khi eyoli agboagbo ya je agboagbo! Atse.‡

⁷ A ghe i, o ya la
elemhi otughunu
ke bhale,
ukpeloē nya e ya me o li,
ghe egbo ni e son o li iwere.
Egbo nya na eke agbo
e ya vie oya irari oyoli.

Igho o ya li! Atse.§

⁸ “Mhemhe mhi khi Aafa ali Omega.”
Eshinegba Onomhue Nofunē nya o ngme ghō,
Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ali ni o ya
bhale.*

Oni o li abi Omi ogbo

⁹ Mhemhe ijoni ni mhi khi inyoghuo e ni awa ga me osoli, ni awa ga mhōli obo shi omhesē ali ni awa kuegbe-a regbemie itobo ijesu. Abi mhi ro la eke ni i la iteva oke oniemhi ni a lu iPatimosi irari ungmemhi oyi Eshinegba ali otselē oyi ijesu. ¹⁰ Ayemhe o tiemhile shi mhe o ogbele oyi Onomhue, mhi suo uruli na leghe nabi akala ukhokho oyemhe. ¹¹ Oni uruli oo, “Keke emini u me shi ebe, ni u rue oli ghi igbaa nya eyi eni

e mie ijesu iKirisiti suo ishilia eni e la eoli Efesosi, ali iSimirina ali iPagamu ali iTi-atira ali iSadisi ali iFiladefia ali iLaodisha.”

¹² Mhi mu egbe nyene ni mhi me uruli ni o nu mhe e ngme. Abi mhi ro nyene egbe, mhi me ikhuli igolu ishilia ni a ri ikpa ru e nga. ¹³ Ifui eni ikhuli ni a ri akpa ru e nga, mhi me ogbo, “Ni o li abi Omi Ogbo.”† O so itsua na dogo ni e ramhi oli imekene awe, ni o ri ugb-hogbho igolu mu aye. ¹⁴ Ukhomhi ali itsu eyoli ee pfuase abi afuolu, ee pfuase pepere abi otughunu opfopfo, ikpamhi alo eyoli e li abi elemhi erali. ¹⁵ Awe eyoli e ge nyagha abi akhuli ide. Uruli oyoli oo de limhilimhi abi ikhoshe oyi utumhi oke nofunē ni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile.‡§ ¹⁶ Obita oyoli o mu ikpetata ishilia mhuē, itakobi ozalo eva o rote unu oyoli lasele. Alo eyoli e ga nyanyanya abi ovo o khueghie unu-a. ¹⁷ Abi mhi ro me oli, mhi de yeshi oli awe abi oni o she ghu-a. Ama o ri obita oyoli nga mhe egbe, oo mhe, “Khi na ulishi, mhemhe mhi khi Onodode ni mhi khi oni o kpe ukhokho.* ¹⁸ Mhemhe mhi khi Oni o la agbo, Mhi kpe ghua, ghe khe khi mhi la agbo agboagbo. Mhi mu okpe eghuli ali ilimhi mhuē obo.

¹⁹ “Irarigho, keke emini u me, emini aa me mena, ali emini a ya me ini oo dene. ²⁰ Osheli oyi ikpetata ishilia ni u me mhe obita ali ikhuli igolu ishilia ni a ri ikpa ru e nga na. Eni ikpetata ishilia wewe e khi eni igeni ena igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ishilia, eni ikhuli ikpa ishilia e khi igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ishilia.

2

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli Efesosi

¹ “Keke enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ni o la eoli Efesosi: Enana e khi ingmemhi eyi oni o mu ikpetata ishilia mhuē obita, ni oo kia ifuabo eyi ikhuli igolu ni a ri ikpa ru e nga. ² Mhi lese onete ni aa riēle ali itotobo gbe akanya oyeē ali iregbemie oye e. Mhi lese khi aa ya so egbo okhōlo shi iteva oye e, ali khi a she mu egbo ni e lu egbewe ighiusomhi na kepe fe bino, a me khi egbhōli epe lo. ³ A she mhuē iregbemie, a ri egbe mie omunu irari eva oyemhe, aa ti egbe je ukhokho. ⁴ Ama mhi mhōli ona ya gue shi e egbe, khi a she kie inono ni a te eke mhuē. ⁵ A sato ashini a ti nga ramhi elemhi ayemhe ni a te de. A mu pfi, ni a riēle emini a kpe te eke e riēle gbo ke riēle. Ini aa mu pfi, mhi ya bhale deba e ya wolō ikhuli ni a ri ikpa ru e nga eye e ashini

* 1:4 Li ze Okiali 3.14; Iro 4.5 † 1:5 Li ze Aza 55.4; Iwolo 89.27 ‡ 1:6 Li ze Okiali 19.6; Iro 5.10 § 1:7 Li ze iDan 7.13; iMat 24.30; iMak 13.26; iLuk 21.27; 1 iTesa 4.17; iZaka 12.10; ijon 19.34,37 * 1:8 Li ze iRom 1.17; Iro 22.13; Okiali 3.14 † 1:13 Li ze iDan 7.13 ‡ 1:15 Li ze Ezik 1.24; 43.2 § 1:15 Li ze iDan 7.9; 10.6 * 1:17 Li ze Aza 44.6; 48.12; Iro 2.8; 22.13

e la le. ⁶ Ama a mhuë onete ona ni a riële. Eri angeli eyi egbo iNikolaita e kpasë e, ni o khia khi e lili e kpasë mhuë. ⁷ Oni o zë esò, o rò suò abi Ayemhë o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò nya.* Oni o da mu o le ne, mhi ya lama na li ni o le ukpamhi oora oyi agbò ni o la Apfë oyi Eshinëgba ni o la iloghie.

Ebe ni a kekë ghi igba eni e miesuò ena eòli iSimirina

⁸ “Kekë enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò na eòli iSimirina.†
 “Enana e khi ingmemhi eyi oni o ralo ni o gbo kpe ukhokho, ni o ghu-a ni o gbo bhale agbò. ⁹ Mhi leşë osoli ali umhamë oyeë, ama a mhòli epfue. Mhi leşë ungmemhi opfuèche ni egbo ni e lu egbewe iJu ni e a khi, e rò o pfuèche e-a, no khia khi egbo owa ugamhi oyi okphaghie e khi. ¹⁰ A khi na ulishi osoli ni oò bhale na e. A ghe i, okphaghie o ya pfi eghuo lo ogba ighumha ni a mu e fe bino, a ya nasë e ogbèle igbe. A mu irudunga oyeë mhuë ramhi eghuli, eghëghë aghò, mhi ya ri arula oghie agbò na e. ¹¹ Oni o zë esò, o rò suò abi Ayemhë o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò nya. Oni o da mu o le ne, eghuli ni uzeva o ya ramhi òli egbe.‡

Ebe ni a kekë ghi igba eni e miesuò ena eòli iPagamu

¹² “Kekë ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò na iPagamu.
 “Enana e khi ingmemhi eyi oni o mhòli itakobi ozalo-eva ni o lolo e mu. ¹³ Mhi leşë ashini a la, ikhi ashini okphaghie o ri ukpëkhomhi oyòli shi. Ama a kie mu eva oyeemhë mhuë. Aa kie irudunga ni a mhòli na mhuë. Gbo li shi eghëghë oyi Atipasi, ni o khi otsele oyeemhë ni o migha shi igesikia, ni a gbe-a shi ifu apfë oyeë ashini okphaghie o ngeli. ¹⁴ Ama mhi mhuë ikuku ingme shi e egbe. A mhòli egbo eghuo iteva oyeë ni e mu osesë oyi iBelamu mhuë. Lòli o sesë oghie iBalaki o di egbo iZireni lo olamhë. Eri o gueye wë e le eminale ni a rò luasë obo na ikhumhi ali e ke ku itsebo. § ¹⁵ Ighò a gbo mhuë egbo ni e mu osesë oyi iNikolaita mhuë. ¹⁶ Irarighò, a mupfi. Ini o a khi igbò, mhi ya kële bhale ya ri itakobi ni o la mhë unu nu wë khòli. ¹⁷ Oni o zë esò o rò suò abi Ayemhë o gueye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò nya. Onini o da mu o le, mhi ya ri ibuledi eghuo ni a rò sheli na li le. Mhi gbo li ya ri eche opfopfo na li ni a kekë eva onogbo shi, ni ogbò okhoghuo o leşë, sè ni ogbò ni o mie oni echei.*

* **2:7** Li zë Igbae 2.9; Iro 22.2; Ezik 28.13; 31.8 † **2:8** Li zë Aza 44.6; 48.12; Iro 1.17; 22.13 ‡ **2:11** Li zë Iro 20.14; 21.8 § **2:14** Li zë iNqba 22.5,7; 31.16; iDëut 23.4; iNqba 25.1-3 * **2:17** Li zë Okiali 16.14-15; 16.33-34; iJon 6.48-50; Aza 62.2; 65.15 † **2:20** Li zë 1 Ighie 16.31; 2 Ighie 9.22,30 ‡ **2:23** Li zë Iwolo 7.9; ijere 17.10; Iwolo 62.12 § **2:27** Li zë Iwolo 2.8-9 * **3:3** Li zë iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 16.15

Ebe ni a kekë ghi igba eni e miesuò ena eòli iTiatura

¹⁸ “Kekë ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò na eòli iTiatura: Enana e khi ingmemhi eyi Omi Eshinëgba ni o mhuë ikpamhi alo ni e gë abi ekmhi erali, ni awë eyòli e li abi idë. ¹⁹ Mhi leşë ikanya eye e, abi a li mhòli inono ali irudunga ali abi a li ga egbe e ali iregbemie ni a mhòli. A gbolo e riële memena doşë abi a te ekë li. ²⁰ Ama mhi mhuë ingme onana ni mhi ya gue shi e egbe. A mie oni okpotso iJezebë oghò lama, oni o lu egbòli omekëguele. Ròte osesë oyòli o te di eni e gë a eyemhë iJu ni o itsebo, ni e gbolo a le eminale ni a rò luasë ikhumhi.† ²¹ Mhi she ri eghëghë na li ni o rò mupfi lase itsebo eyòli le, ama o a ghòle òli. ²² A ghe i, mhi ya ri ughuamhi pfi òli gbe she ukpho osoli, mhi ya pfi egbo ni e nu òli kia okia lo osoli, sè ni e mupfi lase ode okhòlo oyòli le. ²³ Mhi ya ri eghuli gbe imiòli, eghëghë aghò eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suò e ya leşë khi mhemhë khi oni oò bino udu ali isamhi eyi ogbò. Mhi ya fali e ota abi ogbògbò o li gbe.‡

²⁴ “Ama eë ni e kpòle shi eòli iTiatura ni e a lama mu osesë eyi iJezebë mhuë, ni aa lama wena owëna eyi okphaghie ni e lu osheli ni e limhi, mhi aa ya khi omhesë olese nga e ike. ²⁵ A leşë mu emini a mhòli mhuë obò egbëgbò ya ramhi ni mhi rò ya bhale. ²⁶ Oni o mu o le, ni o ri o ghuemhë oyeemhë gbe ya ramhi ukpëşë, mhi ya ri ishishi nali ke mhëşë shi. ²⁷ O ya ri akhuli mhuë obò ke mhëşë na wë, o ya guoghò wë-a abi a lië ma ekhe. § ²⁸ O ya mhòli afu onabi mhi ròte obò oyi Itamhë mie. Mhi gbo ri ukpëtata anukpesumegie na eluzogbe na li.

²⁹ “Oni o zë esò, o rò suò abi Ayemhë o gueye eni igbaa nya oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò.

3

Ebe ni a kekë ghi igba eni e miesuò ena eòli iSadisi

¹ “Kekë ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suò na eòli iSadisi.

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o mu iyemhë ishilua eyi Eshinëgba ali ikpëtata ishilua mhuë. Mhi leşë ikanya eyeë. À mhòli eva onete abi ezeze khi a la agbò, ama eri a ghua. ² A guale ni a zese emini o kpò e le-a ni e nono ni e ghua. Irari khi mhi mē ikanya eyeë khi e a gba pfo odalo oyi Eshinëgba oyeemhë. ³ A ri itobò igbò sato emini a she mie ni a suò, a ri òli gbe akanya,

a mupfi. Ama ini aa da guale, mhi ya bhale abhi oghiatō, aa ya leṣe eḡheḡhe, ni mhi rō ya bhale na e.* ⁴ Abi o kie li ena, à kie mhuē eḡbō eghuo ɛoli iSadisi ni ɛa ri ichimhi mu itsua eyewe. E ya sō itsua epfopfo nu mhē kia, irari khi e tē ɔ. ⁵ Oni o mu ɔ le, igħo ɔ li ya sō itsua epfopfo. Mhi aa ya shishi eva oyoli ebe ni a keḡe eva oyi eni e ya mhōli agbō na agbōagbō shi-a. Ama mhi ya ngme ingme oyoli le khase itamḡe ali igeni eyoli.† ⁶ Oni ɔ zē eso, ɔ rō suō emini Ayemḡe ɔ gueye eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō nya.

Ebe ni a keḡe ghi igba eni e miesuō ena ɛoli iFiladefia

⁷ “Keḡe ona ghi aḡeni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō na ɛoli iFiladefia. Ena e khi ingmemhi eyi ɔni ɔ pfaṣe, ni ɔ khi igesikia, ni ɔ mhōli okpē oyi iDefidi. Oni ɔ kha khueghie-a, ɔgbō ɔa laɔ ni ɔ doḡe ya khukhu, ɔni ɔ kha khukhu, ɔgbō ɔa doḡe khueghie-a.‡ ⁸ Mhi leṣe ikanya eye ɛ. A ghe i, mhi she khueghie oḡe-a shi ekē na ɛ, ni ɔgbō ɔa doḡe ya khukhu. Mhi leṣe khi ukuku itoto a mhōli, abotseku khi igħo, a kie ri ungmehi oyemḡe ɛ gbe akanya, aa tigbe kie eva oyemḡe. ⁹ A ghe i, mhi ya ri eni e la owa ugamhi oyi okphagħie ni ɛ lu egbewe iju ni o khia khi eḡbhōli ɛ lo, bhale ya nyese ukhomhi shi ɛ ufuḡe ni e leṣe khi mhi nono ingme oyewe.§ ¹⁰ Irari khi a ri omḡese oyemḡe gbe akanya ni o gueye ɛ a ri irabomudu ri egbe mie, mhi ya rue ɛ imufe le, ni ɔḡ bhale ekē agbō nya. Imufe ni o ya mu eḡbō na agbō nya fe bino. ¹¹ Mhi ya keḡe bhale. Mu emini u mhōli mhuē toto, ini ɔgbōkhoghūo ɔ khi mie ɛ arula oghie oye. ¹² Oni ɔ da mu ɔ le ne, mhi ya rōli khi oḡe elemhi Owa ugamhi oyi Eshinḡba oyemḡe. ɔa ya tigbe rōte agho vu. Mhi ya keḡe eva oyi Eshinḡba oyemḡe shi ɔli egbe, li shi eva oyi ɛoli oyi Eshinḡba oyemḡe ni o khi iJerusalemu onogbō, ni o rōte Eghiele oyi Eshinḡba oyemḡe ɛ tiemhile ali eva onogbō oyemḡe.* ¹³ Oni ɔ zē eso, ɔ suō emini Ayemḡe ɔ gue ɛ ye eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō nya.

Ebe ni a keḡe ghi igba eni e miesuō ena ɛoli iLaodisha

¹⁴ “Keḡe ona li ghi aḡeni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suō na ɛoli iLaodisha. Enana e khi ingmemhi eyi Atse, ni ɔ khi ɔtseḡe ɔni ɔ zē ri egbe ɛ nga, ni ɔ khi igesikia, ɔni ɔ mhese ɛ na emini Eshinḡba ɔ ma nya.† ¹⁵ Mhi leṣe ikanya eye ɛ khi, aa mhuē utomhi wekhi eri a pfo. O kha ti ini a khi oghuo ɔ lo. ¹⁶ Irarigho, itobō khi a rimḡe, ni aa rō to wekhi eri a pfo, mhi ya rōte unu

oyemḡe to ɛ pfa. ¹⁷ Irari khi a liē, ‘Mhi pfae, mhi she ti epfae ma, mhi aa ke mhuē emini o to mḡe.’ Ama aa leṣe khi eḡbō eyemḡe a khi, eni a viē osoli ɛ na, ena umhamē, ni e khi ezalo ali ebanā. ¹⁸ Irarigho, mhia ye ɛ ude ni a nu mhē de ɛlomho ni a ri erali nye-a ini a mele eni e pfae-a, ni a mhōli itsua epfopfo ni aa sō, ni a rō khukhu irumheba omama eye ɛ. Ni mhi ri ogugu na ɛ vi shi alo ni a ke me eke. ¹⁹ Eḡbō ni mhi nono ingme oyewe, mhi ya dese, mhi gbo sheshe we shi ode, irarigho a mhuē omuegbe ni a mu nyene.‡ ²⁰ A ghe i! Mhi migha ode mhia kpeli obō ɔ, ini ɔgbōkhoghūo ɔ suō uruli oyemḡe ni ɔ rō khueghie-a na mhē, mhi ya lo le, mhi nu ɔli le, ɔ nu mhē le. ²¹ Oni ɔ mu ɔ le, mhi ya lama na li ni ɔ nu mhē shito ukpēkhomhi oghie oyemḡe, ezeze abi mḡemḡe mhi li mu ɔ le ni mhi nu itamḡe shito ukpēkhomhi oghie oyoli. ²² Oni ɔ zē eso, ɔ rō suō emini Ayemḡe ɔ gueye eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suō.”

4

Ugamhi na iloghie

¹ Abi mhi rō me ena doṣe se, mhi ke gbo me imeḡe olese. Mhi me khi ode o khueghie-a shi iloghie, mhi suō khi uruli ni o kpē nu me mhē ngme abi akala. ɔḡ mhē, “Bhale odane ana, khi mhi ya re khase emini a ya me ini ena e doṣe se.” ² Utoghuo kpe mhi la elemhi Ayemḡe, mhi me odalo oyemḡe khi ukpēkhomhi o migha iloghie, khi ɔgbō ɔ shito nga ɔ. ³ Oni ɔ shito ɔ, ɔ li abi eḡe ni ɔḡ ge ni a lu ijasipa ali ikanḡliani. Ogaji ni o li abi eḡe ughegbe ni a lu emḡradi o vi gase oni ukpēkhomhi.* ⁴ Ikpēkhomhi uye ali ene elese e la gase oni ukpēkhomhi. Egbhali uye ɔgbō ali aane e shito eni ikpēkhomhi. E sō itsua epfopfo, e rugħu irula oghie igolu shi ukhomhi. ⁵ Rōte oni ukpēkhomhi oghie, inyamhisalo amē ali ingmolo oyi akphala e te ɔ le. Rōte oni ukpēkhomhi oghie ikpa ishilua e lala ni e khi Ayemḡe ishilua eyi Eshinḡba.† ⁶ Ali khi oni ukpēkhomhi khi emini o li abi okē ighegbe oniēmhi o la odalo ɔli ni o pfaṣe ni a te ɛ me eke gboo.

Elamhako aane ni e mhuē ayemḡe ni e zē alo gase egbe odalo ali ukhokho, e le gase oni ukpēkhomhi oghie rōli shi iteva. ⁷ Emini ɔ mhuē ayemḡe onodode ɔ li abi idu, ɔnuzaza ɔ li abi ena, ɔnuzase ɔ zē alo abi ɔgbō, ɔnuzi-aane o li abi akpā oḡegbe ni ɔḡ fiala.‡ ⁸ Eni elamhako aane ena e mhōli ipfaa esesa esesa, e mhōli ikpamhi alo gase idiege, li ghe elemhi ipfaa eyewe, Eḡe ɔguota ali eḡe iyose ɛa tigbe ɛ yemḡe-a, eri e leṣe liē,

† 3:5 Li zē Okiali 32.32-33; Iwolo 69.28; Irō 20.12; iMat 10.32; iLuk 12.8 ‡ 3:7 Li zē Aza 22.22; iJobu 12.14 § 3:9

Li zē Aza 49.23; 60.14; 43.4 * 3:12 Li zē Irō 21.2; Aza 62.2; 65.15 † 3:14 Li zē Ekpi 8.22 ‡ 3:19 Li zē Ekpi 3.12;

Iburu 12.6 * 4:3 Li zē Ezik 1.26-28; 10.1 † 4:5 Li zē Okiali 19.16; Irō 8.5; 11.19; 16.18; Ezik 1.13; Irō 1.4; iZaka 4.2

‡ 4:7 Li zē Ezik 1.22,5-10; 10.14

“Ipfuaṣe, ipfuaṣe, ipfuaṣe
khi Eshinẹgba Onomhūe
Nofunẹ nya,

Oni ọ khi lọli,
ni ọ kie kpẹ khi lọli,
ali ni ọ ya bhale.”[§]

⁹ Ini eni elamhako aane egḱo e da ri ufumhi ali ekpẹ ali ikpẹmhi na oni ọ shito oni ukpẹkhomhi oghie ne, ni ọ laọ a lẹ eḱe na agboagbo, ¹⁰ eni egbhali uye ogbo ali aane egḱo, e de ya yeshi na oni ọ shito oni ukpẹkhomhi, e ri kpẹmhi na oni laọ a lẹ eḱe na agboagbo. E gueghie irula eghiele eyewe shi eke odalo oni ukpẹkhomhi oghie, eḱe liẹ.

¹¹ “U teọ Onomhūe ali

Eshinẹgba oyanye,

Ni ọ mie ufumhi

ali ekpẹ ali ekpabo,

Irari khi yeye u ma emhikpa.

Oghuemhẹ oye u ro ma we,

lọli e gbo ro laọ abi a li ma we.”

5

Ebe ali Omi Osumha

¹ Mhi ke gbo me oni ọ shito oni ukpẹkhomhi oghie khi ọ mu ebe ni a keḱe emhi shi odalo ọli ali ukhokho ọli mhue obita. A ri erueli rote asha ishilua to ọli ma.* ² Mhi me ageni ni ọ fune ni ọ tsesẹ ngme leghe ọọ liẹ, “Oghuo ọ ya doḱe maghie eni erueli oni ebe-a?” ³ Ama ogboḱhoghuo ọa la iloghie, wekhi eke agbo, wekhi ikpọke na agbo, ni ọ doḱe ya bino elemhi oni ebe. ⁴ Mhi vie egbeḱo irari khi aa me ogbo ni ọ teọ ni ọ ya khueghie oni ebe-a wekhi ni ọ bino elemhi ọli. ⁵ Otuoghuo eni egbhali egḱo ọọ mhe, “Khi ke vie! Ghe khe, Odumhi na unuekpẹ oyi ijuda, Omiami iDefidi ọ she mu ọ le. Ọ doḱe ya khueghie oni ebe-a ali erueli ishilua eyoli!”†

⁶ Igho mhi me khi Omi Osumha khi ọ migha odalo oyi oni ukpẹkhomhi oghie ni elamhako aane egḱo, ali eni egbhali e gase. Ọ li abine khi a she kpẹ gbe ọli-a. Ọ ze ekphali ishilua ali ikpami alo ishilua ni e khi Ayemhẹ ishilua eyi Eshinẹgba ni ọ she ghie je eke agbo nya.‡ ⁷ Oni omi osumha ọ le ya rue oni ebe obita oyi oni ọ shito oni ukpẹkhomhi oghie. ⁸ Abi ọ ro rue oni ebe se, eni elamhako aane egḱo ali egbhali uye ogbo ali aane, e de yeshi odalo oyi oni Omi osumha. Weḱe nya ogboḱo ọ mu efa mholi obọ ali itasa igolu ni ituale afu eḱe ni a toṣe e vo, ni e khi iromhi ni eni Eshinẹgba ọ she pfa na e so.§ ⁹ E to uwolo onogbo, e liẹ,

“U te ọni ọ rue oni ebe,
u gbo te ọni ọ ya maghie
erueli ni a ro ma ọ-a,

Irari khi a gbe-a,

U ri ọlia eye de egbo

na Eshinẹgba,

egbo ni e rote agbo nya bhale

rote unuekpẹ nya ali

emue ododa ali egbo ododa nya.*

¹⁰ U rewe mele ighie

ali ekpodalo-ugamhi ni e ga

Eshinẹgba oyawa-a.

E ya la agbo ke mhesẹ.”††

¹¹ Mhi bino mhi suo iruli eyi igeni ebubu ni e ramhi igbeḱe ali idududu. E le gase oni ukpẹkhomhi oghie ali elamhako egḱo ali eni egbhali.‡ ¹² E ri ukpokpomhi uruli i to uwolo, e liẹ,

“Oni ọ teọ Omi osumha

ni a gbe-a ọ khi,

ni ọ mie ekpabo ali epfue

ali ileṣingme ali itoto,

ali ekpẹ ali ufumhi

ali ikuẹghie!”

¹³ Mhi tigbe suo khi emhikpa ni a ma na iloghie ali eke agbo ali ikpọke na agbo ali ena okẹ oniemi ali ermini e laọ elemhi ọli nya khi e to uwolo, eḱe liẹ,

“Oni ọ shito oni ukpẹkhomhi

ali Omi osumha,

Ikuẹghie ali ekpẹ

ali ufumhi ali ekpabo,

e khi eyeḱe, rote

agboagbo ya je agboagbo!”

¹⁴ Eni elamhako aane egḱo e li, “Atse,” eni egbhali egḱo, e de yeshi, e ga li.

6

Eni erueli

¹ Mhi tokpẹ bino abi oni Omi Osumha ọ ro maghie erueli onodode elemhi eni erueli ishilua-a. Mhi suo khi oghuo eni elamhako egḱo ọ ngme abi uruli akphala, ọọ li, “Bhale!” ² Mhi bino, ghe achi opfopfo odalo oyemhẹ khe! Omose ni ọ nga li ọ mu usheli mhue, a ri arula oghie na li, ọ nga oni achi ya fie abi okholi-okhue ni ọ kholi mu ọ le ni ọ gbo vu ya kholi mu ọ le.*

³ Abi oni Omi Osumha ọ ro maghie erueli onuzi-eva-a, mhi suo khi elamhako onuzava ọ ngme, ọọ li, “Bhale!” ⁴ Mhi me khi achi oṣese ni ọọ yile nyogḱo ọ fie lasele. A ri afu na oni ọ nga li ni ọ ro rue opfomhe eke agbo-a, ni ọ ro ri egbo ke gbolo egbe we-a. A ri ogbhoro oniemi na li.†

⁵ Abi oni Omi Osumha ọ ro maghie erueli onuzi-esẹ-a, mhi suo khi elamhako onuzi-aase

§ 4:8 Li ze Ezik 1.18; 10.12; Aza 6.2-3 * 5:1 Li ze Ezik 2.9-10; Aza 29.11 † 5:5 Li ze Igbae 49.9; Aza 11.1,10 ‡ 5:6

Li ze Aza 53.7; iZaka 4.10 § 5:8 Li ze Iwolo 141.2 * 5:9 Li ze Iwolo 33.3; 98.1; Aza 42.10 † 5:10 Li ze Okiali 19.6;

Iro 1.6 ‡ 5:11 Li ze iDan 7.10 * 6:2 Li ze iZaka 1.8; 6.3,6 † 6:4 Li ze iZaka 1.8; 6.2 ‡ 6:5 Li ze iZaka 6.2,6

o ngme, oḡ li, “Bhale!” Mhi bino, ghe achi oḡbishi odalo oyemḡhe khe! Oni o nga li o mu emini a ro o mḡḡese ukhomhi oyi emhi.[‡] 6 Mhi suo khi emini o li abi uruli o la elemhi ifuabo oyi eni elamhako aane egḡo ngme, oḡ lie, “Ifata ogbeḡeghuo a ri ago oghuo oyi ado e de, idiakpala ese oyi oḡakpa, o li migha shi ifata ogbeḡeghuo. Khi yese oili olivu-a ali onyo!”

7 Abi oni Omi Osumha o ro magḡie eruḡeli onuzi-ene-a, mhi suo khi uruli oyi elamhako onuzi-aane oḡ li, “Bhale!” 8 Igḡo mhi me achi ni o li abi oni o ya ghua. Oni o nga li a lui Eghuli, ali eghiele ilimhi oo deba li udidi, a ri afu na we ni e ro yegḡḡoro ali okiamhi ali ighuamhi ali elamhako okḡena gbolo egḡo iku akemhishi asha ene egḡo na ekḡ egḡo-a. §

9 Abi oni Omi Osumha o ro magḡie eruḡeli onuzi-ishe-a, mhi me iyemḡhe eyi egḡo na gbolo-a irari ungmemhi oyi Eshineḡba ali oḡsele ni e mu mḡue ufui oni atete. 10 Ee vie leghe, e lie, “Onomḡue ni o khi ona ipfuase ali igesikia, egḡegḡe onoghuo u ro ya gue egḡo na agḡo ezo, ni u ro ya ye okḡue oḡia eyi anye obḡ oyewe na anye?” 11 Egḡegḡe agḡo, a ri itsua epfopfo na we. A gueye we e migha ne ukuku o, ramhi egḡegḡe ni eni eḡ ga nabi wewe etuangme ni a nono ni a li gbolo-a e ro ya gba. Ezeze abi a li gbolo wewe-a.

12 Mhi bino abi o li khueghie eruḡeli onuzi-esesa-a. Ukpokpomhi ekḡ o kulue. Ovḡ o bishi-a abi ode abuma ni a ri iriria elamhi do. Uki nya o yile-a abi oḡia. * 13 Ikpetata na idane e deno kule ekḡ abi ikpamhi okḡua-eni ni ea yile ne e lie de kule ini akpekpeḡ ni o ze o jigḡise we. 14 Iraroroghe o khili ode-a abi a lie khili igḡele ekḡ-a. Ite nya ali ekḡ ni e la iteva okḡ, a rue we ashini e la le. † ‡

15 Egḡegḡe agḡo, igḡie na ekḡ agḡo ali ekḡemḡue ali idenomḡ okḡoli ali eni e mḡoli eḡfue ali eni e mḡoli ekpabo ali ogḡokpa ali ighumha ali eni ea khi ighumha, e na ya sheli ifui irui ali eche na ite. § 16 Ee vie lu ite ali eche oniemhi, e lie we, “A de mu anye ni a ri anye sheli eloe oyi oni o shito oni ukpekḡomhi ogḡie ali ofu oyi oni Omi Osumha!” 17 Irari khi ogbeḡe ofu oniemhi oyi Eshineḡba o she ramhi ni o ro ya tiemhile shi we o, ogḡuo o doḡe ya migha?” † ‡

7

Egḡo agbeḡe egbhueḡshilua ali ene (144,000) ni a shi oleḡe

1 Ona o doḡe se, mhi ke gbo me khi igeni aane e migha iguabo enenene na ekḡ agḡo. E mu akpekpeḡi enenene na iguabo ekḡ

agḡo gba ini akpekpeḡi o khi ke li ekḡ agḡo, weḡ ukhomhi okḡ oniemhi weḡ eḡra. * 2 Igḡo mhi ke me ageni olese khi o rote obini ovḡ o te e ngale lasese, o tsua akhuli ni a ro o shi emhi oleḡe oyi Eshineḡba ni o la agḡo. O ri uruli na legḡu lu eni igeni aane egḡo ni a ri ekpabo na ni e ro yese ekḡ ali okḡ oniemhi-a. 3 Oḡ we, “A khi yese ekḡ-a weḡ okḡ oniemhi weḡ eḡra, se khi awa shi oleḡe shi eni eḡ ga eyi Eshineḡba alukpo se.” † 4 Igḡo mhi suo khi eni a rote elemhi edeli eyi iZireni nya shi oleḡe, e ya khi egḡo agbeḡe egbhueḡshilua ali ene (144,000).

5 A rote unueḡke oyi iJuda, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iRubeni, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iGadi, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

6 A rote unueḡke oyi iAsha, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iNafutali, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iManase, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

7 A rote unueḡke oyi iSamo, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iLiva, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iSaka, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

8 A rote unueḡke oyi iZebulo, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iJosefu, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000).

A rote unueḡke oyi iBejami, shi oleḡe shi egḡo agbeḡe igbeḡa egbe (12,000.)

9 Ona o doḡe se, mhi bino, ghe ebubu egḡo ni ogḡokḡoghuo oḡa doḡe ya leli khe! Ishishi khi ishishi ali unueḡke nya ali egḡo ali emue oḡḡa e te bhale. Igḡo e migha odalo oyi oni ukpekḡomhi ogḡie, e migha odalo oyi oni Omi Osumha, e soḡo itsua epfopfo, e muno eyamhi mḡoli abḡ. 10 E tsese leghe, e lie. “Eshineḡba oni o shito

§ 6:8 Li ze Ezik 14.21 * 6:12 Li ze Iro 11.13; 16.18; Aza 13.10; ijḡe 2.10,31; 3.15; iMat 24.29; iMak 13.24-25; iLuk 21.25

† 6:14 Li ze Iro 16.20 ‡ 6:14 Li ze Aza 34.4 § 6:15 Li ze Aza 2.19,21 * 6:16 Li ze Osia 10.8; iLuk 23.30 † 6:17

Li ze ijḡe 2.11; iMala 3.2 * 7:1 Li ze ijere 49.36; iDan 7.2; iZaka 6.5 † 7:3 Li ze Ezik 9.4,6

oni ukpẹkhomhi oghie,
 Ọ mhọli ekpabo
 ni ọ rọ mie egbo eyọli pfuese,
 igḱo li khi ọni Omi Osumha.”

¹¹ Iḱeni nya e migha gaṣẹ ọni ukpẹkhomhi oghie, ali eni egbhali ali elamhako aane e de ta alo mu ekẹ odalo oni ukpẹkhomhi oghie e ga Eshineḱba. ¹² E liẹ,
 “Atse!

Ikueḱhiẹ ali ufumhi,
 ali egbhe ali
 ikphẹmhi ali ekpe,
 ali ekpabo ali itoto,
 e khi eyi Eshineḱba ọyawa,
 eḱe na agbọagbo.
 Atse!”

¹³ Igḱo ogbhali oḱhuo elemhi wẹ ọ nu mḱe ngme ọ mḱe, “Eghuo egho e khi ni e sonọ itsua epfopo? U leṣe obini e tẹ bhale?”

¹⁴ Mḱiẹ ọli, “Oga, yeyẹ u ya leṣe.”[‡]
 Ọọ mḱe, “Ena e khi eni e pfue oni ukpokpomhi ajilimḱe, e she pfuẹ itsua eyewẹ-a, e ri ọlia eyi ọni Omi Osumha rẹwẹ pfuase. ¹⁵ Irarigḱo,
 “E rọ migha odalo ukpẹkhomhi oghie oyi Eshineḱba.

Ni e la
 elemhi Owa oyi Eshineḱba oyọli
 ke ga li eḱe ọguota ali eḱiyose.

Ọni ọ shitọ oni
 ukpẹkhomhi oghie oyọli,
 ọ ya ri okholo oyọli
 khukhu wẹ.

¹⁶ Okiamhi ọa ke
 gbo ya gbe wẹ ghue,
 wẹkhi okiamẹ ọ kẹ ya gbe wẹ ghue.

A ya khukhu wẹ ovọ erere,
 ọa kẹ toṣe wẹ ghue.[§]

¹⁷ Irari khi ọni Omi Osumha
 ni ọ migha odalo oni
 ukpẹkhomhi oghie,
 ọ ya ri eḱoe ke khu wẹ.

O rẹwẹ je okẹ amẹ
 ni o ri agbo a na ogbo.

Eshineḱba ọ ya shishi wẹ amevię alo-a.”*
 *
 †

8

Erueḱli onuzi-ishilua

¹ Abi ọni Omi Osumha ọ rọ magḱiẹ erue onuzi-ishilua-a, ilogḱo ọ kẹkẹkẹ elemhi iminiti uye ali igbe.

² Igḱo mḱi me ḱeni oshilua ni eḱe migha odalo oyi Eshineḱba, khi a ri ikala ishilua na wẹ.

³ Aḱeni ọṣe ọ bhale ya migha atẹḱe. Ọ tsua ilolo oyi eḱomho. A ri afu ituale ne e bu na li ni ọ ya toṣe, gbo li shi iromhi ni eni Eshineḱba ọ she pfa na e sọ. Ọ la oni atẹḱe eḱomho ni o la oni eghiele toṣe wẹ.* ⁴ Ewoli eyi oni ituale afu eḱera ni aa toṣe ali iromhi eyi eni Eshineḱba ọ she pfa na, e rọte obọ oyi ọni aḱeni nga idane deba Eshineḱba. ⁵ Igḱo ọni aḱeni ọ rue oni ilolo, ọ wẹ erali ni e la ukhomhi oni atẹḱe wọ ọ. Ọ pfi ọli tiemhi ekẹ agbo, igḱo ikphala e de, ali ingmolo, ali inyamhise alo amẹ, ali ekẹ ikulue.[†]

Eni ikala

⁶ Mena, iḱeni oshilua ni e mhọli ikala ishilua e mu egbe ni e rọ pfi wẹ.

⁷ Aḱeni ọnododẹ ọ pfi akala oyọli, echẹ amẹ ali erali e kuma ọlia wushe kugbe, e de ku shi ekẹkḱe. Ukiẹkiẹ opfoghwo akemhishi eṣe oyi ekẹ agbo, o to-a. Asheghuo akemhi shi eṣe oyi eḱera nya e toa, ebuli nya e toa.[‡]

⁸ Aḱeni ọnuzi ava o pfi akala oyọli, emini o li abi ute o lala, a pfi ọli lo okẹ oniẹmhi. Ukiẹkiẹ oḱhuo ini a kemhi oni okẹ oniẹmhi shi asha eṣe o mele ọlia-a⁹ asheghuo akemhi shi eṣe elamhako ni e laọ e ḱhuloo, asheghuo akemhishi eṣe ọko-okẹ eniẹmhi ni e la oni okẹ e tṣẹkẹ-a.

¹⁰ Aḱeni ọnuzasẹ ọ pfi akala oyọli, ukpokpomhi ukpẹtata ni o lala abi ugbili, o rọte idane pfa, o de ya shi asheghuo akemhi okẹ nya shi asha-eṣe ali inu wẹ ni okẹ e te e chọchọ.[§] ¹¹ Eva oyi ọni ukpẹtata a lu Oyala. Asheghuo akemhi-shi eṣe amẹ eyi okẹ nya ni o de pfilo eḱo e yala, ebubu eḱo e ḱhuloo irari khi eni amẹ okẹ e yala.*

¹² Aḱeni ọnuzi-aane o pfi akala oyọli, a gbe emhi shi asheghuo akhi ovọ-a shi asha eṣe, ali akhi uki-a shi asha eṣe, ali akhi ikpẹtata-a shi asha eṣe. Eni asha esesese ena e bishi-a. A khi ogbe-a shi asha eṣe, o bi obili-a, igḱo a li li khi eḱiyose-a shi asha eṣe, akpá ọa ge.[†]

¹³ Abi mḱi li bino eḱo, mḱi suọ khi akpá ọdeḱe ni ọ la irarogbe fiala, ọ vie, ọ liẹ, “Epfua, Epfua! Epfua o khi na eni e la ekẹ agbo itobọ ikala ni iḱeni aasẹ enekpọle e ya pfi.”

9

¹ Aḱeni ọnuzi-oshe ọ pfi akala oyọli. Mḱi me ukpẹtata ni o rọte idane de tiemhile ekẹkḱe. A ri okpẹ oyi odẹ oyi ilimhi na ningolọ na li. ² Abi ọ rọ khueghie odẹ oyi oni ilimhi na ningolọ-a, ewoli e rọte ọ lasele abi ewoli ni e rọte avuerẹ lasele. Ovọ ali irarogbe e bishi-a irari eni ewoli ni e rọte oni ilimhi na ningolọ

[‡] **7:14** Li zẹ iDan 12.1; iMat 24.21; iMak 13.19 **§ 7:16** Li zẹ Aza 49.10 * **7:17** Li zẹ Iwolo 23.1; Ezik 34.23; Iwolo 23.2; Aza 49.10; 25.8 * **8:3** Li zẹ Emọ 9.1; Okiali 30.1,3 † **8:5** Li zẹ iLev 16.12; Ezik 10.2; Okiali 19.16; Iroḱ 11.19; 16.18
[‡] **8:7** Li zẹ Okiali 9.23-25; Ezik 38.22 **§ 8:10** Li zẹ Aza 14.12 * **8:11** Li zẹ iJere 9.15 † **8:12** Li zẹ Aza 13.10; Ezik 32.7; iJẹ 2.10,31; 3.15 * **9:2** Li zẹ Igbae 19.28 † **9:3** Li zẹ Okiali 10.12-15

lasele.* ³ Initso e rote eni ewoli we ę kule eke agbo, a ri afu na we ni e ro mhuę ekpabo nabi eyi izage.† ⁴ A gueye we e khi ri unu ti ebuli ali emhi ękpmhi okhoghuo wekhi ęora na eke agbo, ama e ke nase ęgbō ni ęa mhōli ęlele oyi Eshineęba shi alukpo oyewe.‡ ⁵ Aa lie we e gbolo eni ęgbō ena-a, ama ni e ro nase we ęki ishe. Utomhi ni e to we, eri e li abi utomhi oyi okpi ini ę ta ęgbō. ⁶ Eghęghę ni a ngme ena, ęgbō e ya ke nono eghuli ama ęa ya me, o ya ghole we ni e ghu-a ama eghuli o ya me we na.§

⁷ Eni initso e li abi ichi ni a mu egbe shi okhōli. E rughu emini o li abi arula ogbie igolu shi ukhomhi, alo eyewe e li abi alo ęgbō.* ⁸ Itsu eyewe e li abi itsu eyi ikpotso, akō eyewe e li abi akō idumhi.† ⁹ E zę ipfiapfia shi egbe abi awulu akhuli ni okhōli-okhuę ę ro a mu aye. Okeke ni ipfua eyewe e kpe, e li abi okeke oyi ichi ikhuli ni e lo bu ni e na le okhuę.‡ ¹⁰ E zę ighia ali ęka, ee ta abi ikpi, e mhōli ekpabo shi eni ighia ni e ro na ęgbō osoli iki ishe. ¹¹ E mhōli ogbie oyewe ni ę khi ageni oyi ilimhi na ningolo. Abi a lu eva oyoli o khi Abadoni a lu ęli ęlemhi Iburu. Ama Apolięni a lu ęli ęlemhi iGiriki. (Oni ę Yese-a a ri ona ngme.)

¹² Epfua onodode ę she dęse, ama epfua eva elese ęa bhale ne.

Akala onuzi-esesa

¹³ Ageni onuzi-osasa ę pfi akala oyoli, mhi suę khi uruli o rote igo ene oyi atęte igolu ni o kpō eke le ni o la odalo oyi Eshineęba ngme lasele.§ ¹⁴ ę gueye ęni ageni onuzi-osasa ogbo ę li, “Taghię igeni aane ni a ge shi epfe oke onięmhi na lu iYufiretisi-a.” ¹⁵ Igho a li rue eni igeni aane egbo obo-a, ni a she ge shi agho, ro khe oni eghęghę ona, ali ogbele ali uki ona, ali ukpe ona, ni e ya gbolo ęgbō igbekhi ese na eke agbo ona-a. ¹⁶ Ekhōli-okhuę etuangme ni a ro shi eke ę khe okhōli e bu ramhi udududu asha egbhueębe, 200,000,000. Mhi suę etuangme ni a lu we.

¹⁷ Abi eni ichi ali eni e nga we e li na, abi mhi me we elemhi imęalo oyemhe. Iwulu ikhuli ni ekhōli-okhuę e ro ę mu aye eyewe, ee yile nyogho abi erali, e li abi egholi ibulu na koli, o mhōli oyile abi ofu. Ikhomhi eyi eni ichi e li abi ikhomhi idumhi, erali, ewoli ali ofulu e rote we unu lasele. ¹⁸ Igbekhi asha ese ęgbō nya, eni erali ali ewoli ali ofulu ni e rote we unu lasele e gbolo-a. ¹⁹ Ekpabo eyi eni ichi e la we unu ali ighia. Irari khi eri ighia eyewe e li abi enye, e zę ikhomhi ni e ro kuale ęgbō utse.

²⁰ Egbō ni e kpole shi agbo ni oni ofuse ęa gbolo-a, ęa kie mu pfi lase ikanya abo eyewe le. ęa lase ekphaghię igaga le, li shi ugamhi eyi ikhumhi ni a ri igolu ali ęlomho ali ide ali ęera khali. Ikhumhi ni ęa ya me eke wekhi eri ęe suę eso, wekhi eri e dobe ę kia.* ²¹ Wekhi eri e lama mu pfi lase ugbeli le, ali imhese imumu ali itsebo ilili ali ighiatō idodo.

10

Oni ageni ali ebe nikeke

¹ Igho mhi me ageni nofunę ęlese, khi ę rote idane e tiemhile, ę ri otughunu khukhu egbe, ogaji o vi gase ęli ukhomhi, alo eyoli e li abi ovo, awe ęyoli e li abi oche erali. ² ę mhōli ukuku ebe mhōli obo ni o khueghie-a shi eke. ę gbose owe obita oyoli shi elemhi oke onięmhi, ę ri owe ogobo nga eke. ³ ę ri ukpokpomhi uruli pfię lasele leghe abi ędumhi ęo khoshę. Abi ę ro pfię, uruli ikphala ishilia e ngme. ⁴ Abi eni ikphala ishilia e ro ngme se, mhi nono ni mhi keke shi ebe, ama mhi suę khi uruli ę rote idane lie, “Ri emini eni ikphala ishilia egho e ngme sheli, khi keke we shi eke.”

⁵ Igho ęni ageni ni mhi me ni ę migha oke onięmhi ali ekeke egbo, ę yase obita oyoli nga ukhui. ⁶ ę ri eva oyi Eshineęba ni ę laę le ęle na agbo agbo romhi ishe. Oni ę ma ukhui ali emhikpa ni e laę, ali eke ali emhikpa ni e la ę ali oke onięmhi ali emhikpa ni e laę. ęo, “Emhi enana ęa ke ya tese ni e ro bhale ya tse. ⁷ Ama khi ogbele ni ageni onuzi-oshilua ę da ya pfi akala oyoli, Eshineęba ę ya khueghie osheli oyoli-a ni ę gba abi ę li gue ęli ye eni ę ga ni e khi emekęuele eyoli.”*

⁸ Igho uruli ni mhi rote iloghie suę egbo o gbo nu mhe ngme, ęo mhe, “Le ya mie ageni ni ę migha oke onięmhi ali ekeke ighęle ebe ni o khueghie-a, ni o la li obo.”

⁹ Igho mhi le deba ęni ageni mhię ę ri oni ebe nikeke ogbo na mhe. ęo mhe, “Mę ęli le. O ya yese ę elemhi-a, ama o ya vięlo ę unu abi iwo.” ¹⁰ Mhi mie ęni ageni oni ebe nikeke obo, mhi ęli le. O vięlo mhe unu abi iwo, ama abi mhi ro ęli le se, ęo yala mhe elemhi.† ¹¹ Igho a gueye mhe, “U mema ya mekeguele shi ebubu unuekpe, ali ęgbō ali emue ędoda ali ighie egbe.”

11

Eni ętsęle aava

¹ Igho a ri ufulo ni o li abi ukpokpo ni a ro ę mhese emhi na mhe, a gueye mhe, “Le ya mhese Owa Ugamhi oyi Eshineęba ali atete ali eni ę ga ugamhi akagho.* ² Khi

‡ 9:4 Li zę Ezik 9.4 § 9:6 Li zę Ijobu 3.21; iJere 8.3 * 9:7 Li zę iJęe 2.4 † 9:8 Li zę iJęe 1.6 ‡ 9:9 Li zę iJęe 2.5 § 9:13 Li zę Okiali 30.1-3 * 9:20 Li zę Iwolo 115.4-7; 135.15-17; iDan 5.23 * 10:7 Li zę Okiali 20.11; iDeut 32.40; iDan 12.7; Emoę 3.7 † 10:10 Li zę Ezik 2.8-3.3 * 11:1 Li zę Ezik 40.3; iZaka 2.1-2

mhesē atukpapfē oniēmhi oyōli, khi mhēsē ɔli irari khi a she rōli na iḡeta. Wēwē e ya lighi oni ɔli no pfluasē ekē-a elemhi iki egbhueva ali eva (42.)† ³ Mhi ya ri afu na ɔtselē aava eyemhē. E ya mekē guele elemhi ogbēlē agbēlē ali egbhuegbesē (1,260.) E sɔ ide ibuma.” ⁴ ɔtselē aava ena e khi ɛɛra olivu eva ali emhi eva ni a ri akpā ru ɛ nga ni e migha odalo oyi Onomhūē ni ɔ mhūē ekē agbɔ.‡ ⁵ Ini ogbɔkhoghhuo ɔɔ dua ni lōli kwale wē utse, erali e rōte wē unu fiē ya tose eni ebe wē-a. Ina ebe wē ni e nono ni e kwale wē utse e mema li ya ghua. ⁶ E mhōli afu ni e rɔ pfi okpē ukhui ini amē o khi ruē egheghe ni e rɔ da mē guele ne. E gbo mhōli afu ni e rɔ mu amē okē mele ɔlia-a. E gbo ku ighuamhi khi ighuamhi she ekē abi o li ghōle wē shi. §

⁷ Ini e da pfi ɔ ɔtselē se ne, inyagbemhi ni ɔ ya rōte ilimhi na ningolo laselē ɔ ya tsua mu wē, ɔ mu wē ɔ le, ɔ gbolo wē-a.* ⁸ Ilimhi eyewē e ya de yeshi ifui ɔli ni o funē ashini a la gbe Onomhūē oyewē-a shi apfida. Irokhokhō iSodomu ali ijipiti ɔli ona o khi.† ⁹ Ogbēlē esē ali ukhukui, egbɔ na agbɔ nya ali edeli ali emuē ali ushishi e ya ke nise uruli bino ilimhi eyewē, ɛa lama rēwē tɔ. ¹⁰ Egbɔ na ekē agbɔ e ya ke ghelē shi eghuli ni e ghu, ɛɛ bɔla, e dē isomhopfa a ghi egbewē, irari khi emekeguele aava egbɔ, e she nasē egbɔ ni e la ekē agbɔ khue.

¹¹ Ama abi ɛlē esē ali ukhukhui e rɔ dosē, Ayemhē oyi Eshinegba ni mhōli agbɔ o lo wē egbe, e vule migha. Ulishi oniēmhi o lo egbɔ ni e mē wē egbe.‡ ¹² Igho e suɔ uruli na leghe o rōte idane ngme. ɔɔ wē, “Ngale odane oola.” Igho e li nga idane elemhi otughunu. Ebe wē e lesē fē kpee. §

¹³ Oni egheghe a mē ukpokpomhi inighise ekē ni o ku ekē asheghuo akemhishi igbe oyi oni ɔli luē. Egbɔ agbēlē oshilua, 7,000, e ghuloo, ulishi o mu egbɔ ni e kpole, e kueghe Eshinegba ni o la iloghie.

¹⁴ Opfuse onuzi-eva o she dosē, opfuse onuzi-esē o kelē ya bhale.

Akala onuzi-ishilua

¹⁵ Igho ageni onuzi-oshilua o pfi akala oyōli, igbɔ ikpokpo iruli e la idane ngme. Ee liē, “Eghiele agbɔ o she mele

eghiele oyi Onomhūē oyawa-a,
ali onayi iKirisiti oyōli-a.

ɔ ya mhēsē ke le agbɔagbɔ.”*

¹⁶ Egbhali uye ali aane ni e shito ukpekhomhi oyewē odalo Eshinegba, e de ya ta alo mu ekē ga Eshinegba. ¹⁷ Ee liē,
“Anye ri ikpēmhi nē,

Eshinegba Onomhūē Nofunē nya,
Oni ɔ khi lōli, ɔni ɔ kpē khi lōli,
irari khi u she rue
ekpabɔ oniēmhi eyē,
u she ɛ mhēsē.

¹⁸ Abi elemhi e rɔ bi ishishi,
yeyē u li mhōli ofu.†

Egheghe o she ramhi
ni u rɔ ya guē eni eghua ɛzɔ,
ni u rɔ ya ri eleli na eni ɛɛ ga eyē
ni e khi emekeguele,
ali eni Eshinegba ɔ she pfa na
ni e ri ekpē na eva oyē,
ghe egbɔ ni ɛa mu ɛloe
ali ekhēmhuē,
abi u li pfuse eni e pfuse ekē agbɔ-a.”

¹⁹ Igho a li khueghie Owa ugamhi oyi Eshinegba na iloghie-a, a mē Akpati Ishobɔ agbɔ. Igho inyamhisalo ali ukpimhi ali ingmolo ali ikphala, ekē e de kulue, echē rōte idane deno kule.‡

12

Oni Okpotso ali Oligio oniēmhi

¹ Ukpokpomhi irokhase onyaloo o feli shi idane: Okpotso ɔ ya laɔ ni itsua ni ɔ sɔ e khi ovo, uki o kpokē awē eyōli, arula oghie oyi ikpētata igbēva o rughu ɔli ukhomhi. ² ɔɔ mē. ɔ tsesē leghe elemhi ɔtomhē abi ɔ rɔ ya bia. ³ Igho emhi oleso e gbo feli shi idane, ukpokpomhi Oligio oniēmhi oyilē ni ɔ zē ikhomhi ishilua ali ekphali igbe, ali ɔ rughu irula oghie ishilua shi ukhomhi.* ⁴ ɔ ri ughia oyōli fuomhi asheghuo akemhishi esē ikpētata ni e la ukhuli pfino kule ekē agbɔ. Oni Oligio oniēmhi ɔ migha ɔni ɔkpotoso ni oku ɔ to egbɔ odalo, ni o ba mē asha gbe ɔli ɔni ɔmɔ ogbɔ le, ini a lesē bia li laselē.† ⁵ Oni ɔkpotoso ɔ bia omose ni ɔ ya ri ɔtsuodu akhuli mhēsē na egbɔ ni e la ekē agbɔ nya. Ama a ba ɔni ɔmɔ ekē rue ya nga idane ghi Eshinegba ali ukpekhomhi eghiele oyōli.‡ ⁶ Oni ɔkpotoso, ɔ na je ɔdagbe ifufu asha ni Eshinegba o riēlē shi ekē khē ɔli ni a la ya dua li egbe ogbēlē agbēlē ali egbhuegbesē (1,260.)

⁷ Igho okhōli o laselē shi obini iloghie, iMakiēni ali igeni eyōli, e nu ɔni inyagbemhi ikhōli. Oni Oligio oniēmhi ali igeni eyōli e mie wē abɔ ɔni okhōli. § ⁸ Ama ɔa mhūē ekpabɔ tē iMakiēni ali igeni eyōli oni okhōli. Ashini a kpē rɔ na wē obini iloghie o de wē obo-a. ⁹ A pfi ɔni ukpokpomhi ɔni Oligio oniēmhi ogbɔ tiemhile ekē agbɔ, ɔni enyē ɔnēdē ogbɔ ni a lu Etse ali Okphaghie, ɔni ɔ di agbɔ nya ya da odē, a pfi oli tiemhile ekē agbɔ, a li

† 11:2 Li zē iLuk 21.24 ‡ 11:4 Li zē iZaka 4.3,11-14 § 11:6 Li zē 1 Ighie 17.1; Okialli 7.17-19; 1 iSam 4.8 * 11:7

Li zē iDan 7.7,21; Iro 13.5-7; 17.8 † 11:8 Li zē Aza 1.9-10 ‡ 11:11 Li zē Ezik 37.10 § 11:12 Li zē 2 Ighie 2.11

* 11:15 Li zē Okialli 15.18; iDan 2.44; 7.14,27 † 11:18 Li zē Iwolo 2.5; 110.5; 115.13 ‡ 11:19 Li zē Iro 8.5; 16.18,21

* 12:3 Li zē iDan 7.7 † 12:4 Li zē iDan 8.10 ‡ 12:5 Li zē Aza 66.7; Iwolo 2.9 § 12:7 Li zē iDan 10.13,21; 12.1;

iju 9 * 12:9 Li zē Igbae 3.1; iLuk 10.18

pfi igeni eyoli li tiemhile.* ¹⁰ Igho mhi suo
 ukpokpomhi uruli obini iloghie khi o o li,
 "Mena, imiepfuese
 ali ekpabo ali
 Eghiele oyi Eshinegba oyawa
 e she bhale!
 IKirisiti oyoli ni o ze
 o she ri afu oyoli khase.
 Irari khi Okphaghie,
 ni o gue ezo o shi
 inyoghuo awa egbe,
 odalo oyi Eshinegba
 ghe ele oguota ghe ele-iyose,
 a she pfi oli tiemhile.†
¹¹ E gbe oli mu oli le,
 itobo o lia eyi oni Omi Osumha
 ali ingmemhi otselē oyewe.
 E a ligho nono ingme agbo oyewe,
 ni o rewe ya ke
 ti je ukhokho na eghuli.
¹² Irarigho, a ke ghele,
 ee iloghie ali egbo
 ni e la elemhi oli.
 Ama epfua o khi na
 e eke ali oke oniemhi,
 irari khi Okphaghie
 o she ri ofu tiemhie deba e!
 Ofu o she vo li elemhi,
 irari khi o lese khi
 ukuku eghēghe o ke mhōli."

¹³ Abi oni Oligio oniemhi o ro me khi a she
 pfi luē tiemhile eke, o khu oni okpotso ni o
 bia oni omō omose. ¹⁴ Ama a ri ipfua eva
 eyi akpā odegbe oniemhi na li, ni o ro fiala je
 odagbe ifufu. Ikhi obini a riege shi eke khe oli
 ni a la ya ri eloe khu oli, eghēghe ali igheghe
 ali ukhukhui eghēghe ni o khi ikpe ese ali
 ukhukhui, ini oni inyagbemhi o khi ri emhi
 li o.† ¹⁵ Oni Oligio oniemhi o rote unu ku ame
 lasele abi oke ni oo tu, ro khu oni okpotso ni o
 ba ri ochikpho fuomhi oli ya gbe. ¹⁶ Ama
 eke o kpaghie oni okpotso obo irari khi eke o
 nya unu-a ri oni oke da ni oni Oligio oniemhi
 o rote unu kpa ku le. ¹⁷ Igho oni inyagbemhi
 o pfaa deba oni okpotso, o ya mu okhōli vule
 shi imi oli enekpole o, ikhi eni e ri Omhese
 eyi Eshinegba gbe akanya, ni e ri igesikia mu
 otselē oyi ijesu. ¹⁸ Igho oni Oligio oniemhi o
 migha egele oke oniemhi.

13

Oni Inyagbemhi ni o rote oke oniemhi lasele

¹ Mhi me inyagbemhi khi o rote elemhi
 oke oniemhi ngale. O ze ekphe igbe ali
 ikhomhi ishilua, o rughu irula oghie igbe
 shi eni ekphali. Ukhomhi ogbogbo a keke
 eva ni o khi ungememhi ipfiunu-a shi.* ² Oni

inyagbemhi ni mhi me, o li abi ekpe, awe
 eyoli e li abi eyi akpogene, unu oyoli o li abi
 unu odumhi. Oni oligio oniemhi o ri afu na
 oni inyagbemhi ni o ro mhōli ekpabo ro ke
 mhese abi oghie.† ³ A kuale oni inyagbemhi
 ukpokpomhi utse ni o ge ugbo oniemhi.
 Ama oni ugbo ogho o bie. O ri abo sha
 agbo nya, e ve deba li. ⁴ Egbo ee ga oni Oligio
 oniemhi irari khi o she ri afu na oni elamhako,
 egbo e li ga oni elamhako, e lie, "Oghuo o li abi
 oni inyagbemhi!" "Oghuo o dobe ya nu oni
 inyagbemhi khōli?"

⁵ A ri unu na oni elamhako ni o ro ngme
 ingmemhi emuebe ali ipfiunu-a. A ri eghēghe
 na li ni o ro ri afu oyoli gbe akanya iki
 egbhueva ali eva. ⁶ O khuēghe unu-a, o
 ngme ipfiunu-a deba Eshinegba, ro pfueche
 eva oyi Eshinegba ali ashini o la ali egbo ni
 e nu oli la iloghie-a.‡ ⁷ A ri afu na li ni o nu
 eni Eshinegba o she pfa na khōli, ali ni o mu
 we o le. A ri afu na li ni o mhese shi edeli nya,
 egbo ali emuebe ododa ali ishishi.§ ⁸ Egbo ni e la
 eke agbo nya e ya ke ga oni inyagbemhi. Eni
 e ga ga oni inyagbemhi ona, e khi eni a keke
 eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya
 mhōli agbo na agbogbo shi, neni a ma agbo.
 Oni ebe agbo ona o khi ebe agbo oyi Omi
 Osumha ni a ro luase obo.*

⁹ Oni o mhōli eso, o ro suo!

¹⁰ Eni okhōli o ya mu,
 o mema ya mu we.

Eni a ya gbolo-a,
 a mema ri itakobi
 ya gbolo we-a.

Eri a ri ona lie eni Eshinegba o pfa na e ri
 irabomudu ri egbe mie, e ri igesikia ke khase.†

Oni Inyagbemhi ni o rote agbo lasele

¹¹ Igho mhi gbo me inyagbemhi olese ni o
 rote eke e lasele. O ze ekphali eva abi omi
 osumha, o ngme abi oligio oniemhi. ¹² O ri
 afu oyi inyagbemhi oni odode e gbe akanya
 na li. O ri itoto ri egbo na eke agbo o ga
 inyagbemhi onodode, ikhi oni ukpokpomhi
 ugboke oyoli o she bie. ¹³ O riege irokhase
 onyalo enefune, o ga ri erali rote idane e
 tiemhile, ni egbo ee me. ¹⁴ Itobo irokhase ni
 a ri afu oyi inyagbemhi onodode lina a riege,
 o di egbo ni e la eke agbo. O gueye we e khali
 ikhumhi, ro khi ufumhi na oni inyagbemhi
 ni oni itakobi o kuali utse, ni o kie la agbo.
¹⁵ A ri afu na li ni o ri ayemhe na oni ikhumhi
 irokhokho oyi oni inyagbemhi onodode, ni o
 dobe ke ngme, ali ni a ke gbolo egbo ni e a
 lama ga li-a. ¹⁶ O gbo ri itoto mu ogbokpa
 shi olele shi obita okekhi alukwe, ghe egbo
 oniemhi ali enikeke, ghe eni e mhōli epfue ali
 eni e a mhōli, ghe eni e a khi ighumha ali eni

† 12:10 Li ze iJobu 1.9-11; iZaka 3.1 ‡ 12:14 Li ze iDan 7.25; 12.7 * 13:1 Li ze iDan 7.3; Iro 17.3,7-12 † 13:2 Li ze iDan 7.4-6 ‡ 13:6 Li ze iDan 7.8,25; 11.36 § 13:7 Li ze iDan 7.21 * 13:8 Li ze iWolo 69.28 † 13:10 Li ze ijere 15.2; 43.11

e khi ighumha. ¹⁷ Ogbokhoghuo ɔa doɓe ke e de emhikhoghuo wekhi eri ɔ ro ɔ de, se ni oni ɔ mhɔli ɔlele ogho, ni o khi eva oyi oni inyagbemhi ali inɔba oyi eva oyoli.

¹⁸ Eri onana gueye awa, awa mhɔli ilešingme. Oni ɔ lolo leše ingme ɔ sa abi a ri oni inɔba ona ngme. Oni inɔba khi (666), egbhue uye ali igbe ali egbhueše ikpamhi esesa. Inɔba ni o migha shi ogho na.

14

Oni Omi Osumha ali eni egbo agbele egbhuešhilua ali ene (144,000)

¹ Igho mhi bino. Ghe Omi Osumha odalo oyemhe khi ɔ migha Ute iZayo. Egbo 144,000 (agbele egbhuešhilua ali ene) ni a keke eva oyoli ali eva oyi itali shi we alukpo e nu ɔli migha.* ² Mhi ya rote idane suo uruli abi ikhoshɛ oyi utumhi oyi okɛ nofunɛ ni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile. Oo ngmolo abi akphala. Oni uruli ni mhi suo, o li abi ini eni e kpheli efa, ee kpheli efa. ³ E to uwolo onogbo odalo ukpekhomhi oghie ali ukpelo oyi eni elamhako aane ni Eshinegba ɔ ma ali ukpelo oyi eni egbhali. Ogbokhoghuo ɔa doɓe wɛna oni uwolo ogho, se ni egbo agbele egbhuešhilua ali ene egho (144,000), ni a she rote eke agbo pfasheke. ⁴ Enana e khi egbo ni ea ri ikpotso ri ichimhi mu egbewe, irari khi eri e ri egbewe shi ipfuase. E deba oni Omi Osumha a je obiobini ɔ je kpa. Eni a rote ifuabo egbo pfasheke e khi ni a rote odode ro na Eshinegba ali oni Omi Osumha pfo. ⁵ Ogho ɔa me egbhɔli okhoghuo unu oyewe, irari khi ea mhɔli umhagueli okhoghuo.†

Eni Igeni Aase

⁶ Igho mhi me ageni olese khi ɔ la iteva irarogbe e fiala, ɔ mhuɛ usomhi onete na agboagbo ni ɔ ro ya tsabo gueye egbo na agbo, ikhi eni e la ishishi nya, ali edeli nya, ali emue-khi-emue ali egbo kpa. ⁷ ɔ ri ukpokpomhi uruli lie, "Na ulishi Eshinegba, ri ufumhi nali, irari khi eghɛghɛ iguezo oyoli o she ramhi, a ke ga oni ɔ ma idane ali eke ni ɔ ma okɛ oniemi ali ashini ame ɔ te e chocho."

⁸ Ageni olese ɔnuzava ɔ deba li, oo, "IBabilo okɛkhui o de, oni ɔ ri onyo ni ɔa pfuase oyoli ona okia na ishishi nya da."‡

⁹ Ageni ɔnuzi-aase ɔ deba we, ɔ ri ukpokpomhi uruli lie, "Ini ogbokhoghuo ɔ ga oni inyagbemhi ali ikhumhi oyoli, ni ɔ ro mie ɔlele oyoli shi alukpo, okekhi obo, ¹⁰ oni ogho ogho, ɔ ya rote onyo elemhi ibibi oyi Eshinegba li da, ikhi onyo ni aa pfose-a ni a she ku vo uko elemhi ibibi oyoli. A ya ri ofulu ni ɔo lala biobiobio tose ɔli-a

ukpelo oyi igeni eni e pfuase ali ukpelo oyi oni Omi Osumha.§ ¹¹ Ewoli oyi anasemhe eyewe ee nga idane agboagbo. Eni e ga oni inyagbemhi ali inyagbemhi ni a khali, ali onini ɔ da mie ɔlele oyi eva eyoli ne, ea mhuɛ iyemhe shi eleoguota, shi eliyose.* ¹² Eri onana o gueye eni Eshinegba ɔ pfa na e ri irabomudu ri egbe mie, ikhi eni e ri omheše eyi Eshinegba a gbe akanya, ni e ri igesikia a deba ifesu.

¹³ Igho mhi suo khi uruli o rote idane lie, "Keke onana: Ikhivose ɔ khi na eni e ghu-a shi elemhi Onomhuɛ rote memena vu."

"Ikhivose ɔ khi na we egbegbo!" "Igho Ayemhe ɔ ngme, khi e ya yemhe inyama-egbe agbo-a, irari khi eminete ni e riɛle, e ya deba we!"

Ikhiese oyi eke agbo

¹⁴ Igho mhi bino, mhi me otughunu opfopo odalo oyemhe. Oni ɔ shito ɔ, "O li abi Omi Ogho." ɔ rughu arula igolu oyi oghie shi ukhomhi, o ri agaga ni oo mu mhɔli obo.† ¹⁵ Ageni olese ɔ rote Owa oyi Eshinegba lasela ri ukpokpomhi uruli lu oni ɔ shito nga ukhomhi otughunu egho leghe, oo li, "Rue agaga oye ni u ke khiese, irari khi eghɛghɛ ikhiese ɔ she ramhi, irari khi agbo ɔ she bie ni a khiese."‡ ¹⁶ Igho oni ɔ shito otughunu egho, ɔ ri agaga oyoli khiese agbo.

¹⁷ Ageni olese ɔ rote Owa oyi Eshinegba na iloghie fie lasela, lolɔ ɔ li mhɔli agaga ni oo mu. ¹⁸ Igho ageni olese ɔ rote atete fie lasela, ikhi ageni ni ɔ mhɔli omheše shi erali. ɔ ri uruli oniemi lu oni ɔ mhɔli agaga ni oo mu egho leghe, oo li, "Rue agaga oni oo mu oye, ni u ro khiese ipfonu eke agbo-a, irari khi ipfonu e she yile!" ¹⁹ Igho oni ageni ɔ pfi agaga oyoli gasɛ eke agbo, ɔ khiese ipfonu nya, ɔ ku we lo ashini a te e mino onyo. Amino onyo ona, elemhi ibibi oyi Eshinegba o migha shi. ²⁰ Igho a la ashini a la amino onyo ni o la olase oni eoli ri awe gue we. Olia e rote oni amino onyo tu lasela. Utumhi oyi oni olia o ga nuata ramhi imali egbhuegbe, e limhi abi ete-awe ishe.§

15

Igeni oshilua ni e tsua anasemhe ishilua

¹ Igho, mhi me irokhase oniemi ni o mu elo olese ukhomhi idane, ikhi igeni oshilua ni e mhɔli anasemhe ishilua ni e khi eni e kpukhokho, irari khi wewe Eshinegba ɔ ro ya gbe ofu oyoli ukhomhi. ² Mhi me emini o li abi okɛ ighegbe oniemi ni erali e solo shi, o migha epfe okɛ oniemi. Egbo ni e mu oni inyagbemhi ali oni ikhumhi oyoli ali inɔba oyi eva oyoli ɔ le, e mu efa ni Eshinegba ɔ ro

* 14:1 Li ze Ezik 9.4; Iro 7.3 † 14:5 Li ze iZef 3.13 ‡ 14:8 Li ze Aza 21.9; ijere 51.8; Iro 18.2 § 14:10 Li ze Aza 51.17; Igbae 19.24; Ezik 38.22 * 14:11 Li ze Aza 34.10 † 14:14 Li ze iDan 7.13 ‡ 14:15 Li ze ijoe 3.13 § 14:20 Li ze Aza 63.3; iLame 1.15; Iro 19.15

na we mhuẹ abọ. ³ E to uwolo oyi iMosisi ọni ọọ ga oyi Eshinegba ali uwolo oyi ọni Omi Osumha, e liẹ,
 “Ufumhi ali oshabọ
 e khi ikanya eye,
 Eshinegba Onomhuẹ Nofunẹ nya.
 Ipfuase ali igesikia
 ode eye e khi,
 oghie ni ọ mhọli ishishi nya!”^{*}
⁴ Qghuo ọa ya na
 ulishi oye Onomhuẹ,
 ni ọa ya ri ufumhi
 bhale ghi eva oye?
 Irari khi yeyeghuo kpele
 u khi ọni ọ pfuase.
 Ishishi nya e ya bhale
 ya kuẹghie ẹ, irari khi
 ikanya ipfuase eye
 e she ri egbe khase.”[†]
⁵ Onana o doşẹ se, mhi bino, mhi me
 Owa oyi Eshinegba na iloghie, ni o khi Igholo
 oyi otselẹ khi o khueghie-a.[‡] ⁶ Rote oni
 owa ugamhi, eni igeni oshilua ni e mhọli
 anasemhe ishilua e te lasele. E sọno itsua ni e
 pfuase ni ẹẹ ge nyanyanya, e ri ogbenẹ igolu
 mu aye. ⁷ Igho ọtuoghuo eni elamhako aane
 ni e mhọli ayemhe egbo, e ri italabi igolu
 ishilua ni ofu oyi Eshinegba e la, na eni igeni
 oshilua. Ikhi Eshinegba, ni ọ laọ le agboagbo.
⁸ Oni owa ugamhi o vọ ewọli oyi ufumhi ali
 ekpabo oyi Eshinegba. Ogbọ okhọghuo ọa la ọ
 ni ọ dobe lo oni owa ugamhi ya ramhi ni eni
 anasemhe ishilua e ro gba pfo. §

16

Italabi ishilua ofu eyi Eshinegba

¹ Igho mhi suọ khi uruli na leghe o rote oni
 Owa ugamhi oyi Eshinegba gueye eni igeni
 oshilua, “A ka ku eni italabi ishilua eyi ofu
 oyi Eshinegba shi eke agbo.” ² Ageni ọnodode
 ọ vu ya ku atalabi oyoli shi eke agbo. Iwali
 igboko ebe ni e lolo ẹ to, e ge egbo ni e
 mhọli ọlele oyi ọni inyagbemhi, ni e ga ọni
 inyagbemhi ni a khali.*
³ Ageni ọnuzava ọ ya ku atalabi oyoli lo oke
 oniemi, oni oke oniemi o mele ọlia eyi egbo
 ni e ghua-a. Emhikpa ni e mhọli ayemhe ni e
 la elemhi oni oke oniemi e ghuloo.
⁴ Ageni ọnuzi-aase, ọ ku atalabi oyoli lo oke
 ali ichocho ame, e mele ọlia-a.[†] ⁵ Mhi suọ khi
 ageni ni a ri ame nga obọ khi ọọ li,
 “Ogueso-ezo ni ọ pfuase
 u khi, irari khi
 u guẹ sọ ingme ena,
 Yeşe u khi Eshinegba Nọ pfuase,

Yeşe u la ọ memena,
 ni u kpe la ọ, ni u gbo ya la ọ,
 itobọ khi igesikia u ro ọ sọ ezo eye.
⁶ Irari khi egbo e she gbolo
 eni a pfa na-a
 ali emekeguele,
 u she ri ọlia na we da,
 abi o ti shi!”
⁷ Mhi suọ khi atete o tşese, ọọ,
 “Guẹguẹguẹ,
 Eshinegba Onomhuẹ Nofunẹ nya,
 iguezo eye, eyi igesikia
 ali eni e te ode e khi!”
⁸ Ageni ọnuzi-aane ọ ku atalabi oyoli ku ovọ,
 a ri ekpabo na ovọ o ri erali ke toşẹ egbo-
 a. ⁹ Egbo e daghie-a irari utomhi oyi erali,
 e ze emuře na eva oyi Eshinegba ni ọ mhọli
 ekpabo ro mhese na anasemhe enana, ama
 ẹa lama mupfi ni e ri ufumhi na eva oyoli.
¹⁰ Ageni ọnuzi-oshe ọ ku atalabi oyoli
 kushi ukpekhomhi oghie oyi ọni inyagbemhi,
 eghie oyoli o la obili. Egbo e ngomhi elemhi
 unu, shi oya.[‡] ¹¹ E ku itse na Eshinegba na
 iloghie irari utomhi ali igboko eyewe, ama
 ẹa lama mupfi lase ode okhọlo oyewe le.
¹² Ageni ọnuzi-osasa o ku atalabi oyoli lo
 oke iYufiretisi ni o fu, o khakha ame-a ni
 ighie na obini ovọ o te ẹ ngale e me asha
 rote doşẹ. § ¹³ Igho mhi me khi ikhiakhiamhi
 iyemhe aase ni e li abi ikele e rote unu oyi
 ọni oligio oniemi ali unu oyi inyagbemhi
 ali unu oyi emekeguele oyi egbọli, lasele.
¹⁴ Wewe e khi iyemhe okphaghie ni ẹ gbe
 ikanya oshabọ, ni e fiẹ deba ighie ni e la eke
 agbo nya, ni e ya ti we gbili shi okhọli ogbele
 oyi Eshinegba Nọ funẹ nya.
¹⁵ “A ghe i, mhi ya bhale abi oghiatọ!
 Ikhivose o khi na ogbo ni ọ ya guale, ni ọ ya
 ri ẹloe khu ide eyoli ini ọ khi bano-a ni a me
 ọli irumhebal!”*
¹⁶ Igho eni iyemhe okphaghie e ti we gbili
 ashini a ri elemhi Iburu ẹ lui Amagedo.[†]
¹⁷ Ageni ọnuzi-osuilua o ku atalabi oyoli
 nga idane, igho uruli na leghe o rote
 Owa ugamhi oyi Eshinegba rote ukpekhomhi
 eghiele ngme lasele, ọọ li, “A she riẹle ọli!”
¹⁸ Igho, inyamhisalo ame, ali ukpimi ali in-
 gmolo oyi ikphala ali inghise eke ee bhale.
 Inghise nabi ogbo-a kpe me ghue abi a te
 ma ogbo shi eke agbo. Oni inghise o ga
 khi oniemi![‡] ¹⁹ Oni ẹoli oniemi o kemhi
 asha ese, ẹoli oyi eni ishishi nya e de kua.
 Eshinegba ọ sato ẹoli iBabilo no fu egbe. O
 mhese uko ni onyo ofu oyoli o vọ nali. §
²⁰ Eke ni e la iteva elemhi oke nya e kelea, aa
 ke me ite ekhọghuo.* ²¹ Eche ame na idane

* 15:3 Li ze Okiali 15.1 † 15:4 Li ze ijere 10.7; Iwolo 86.9 ‡ 15:5 Li ze Okiali 38.21 § 15:8 Li ze Okiali 40.34;
 1 Ighie 8.10-11; 2 Okhe 5.13-14; Aza 6.4 * 16:2 Li ze Okiali 9.10 † 16:4 Li ze Okiali 7.17-21; Iwolo 78.44 ‡ 16:10
 Li ze Okiali 10.21 § 16:12 Li ze Aza 11.15 * 16:15 Li ze iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 3.3 † 16:16 Li ze 2
 Ighie 23.29; iZaka 12.11 ‡ 16:18 Li ze Iro 8.5; 11.13,19 § 16:19 Li ze Aza 51.17 * 16:20 Li ze Iro 6.14

eniemhi e rote idane de mu egbo. Ee ngmano ku Eshinegba irari eni opfuse oyi eni eche ame, irari khi oni opfuse o kholo gba.†

17

Adege nofunę

¹ Igho ageni oghuo ni o mholi italabi ishilua o bhale, o o mhe, “Bhale khi mhi ya ri abi a li ya nase oni adegbe onofunę khase, ikhi eoli oniemhi ni o la epfe okę ni e bu.* ² Loli ighie na eke agbo e nu kia okia, onyo okia eyoli e gbe egbo ni e la eke agbo.”†

³ Igho oni ageni o rue mhe je odagbe ifufu elemhi Ayemhe. Igho mhi me okpotso ni o shito nga inyagbemhi oyile, ni o le iwali eva ipfunu-a, o ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe.‡ ⁴ Oni okpotso o sono itsua eyile, a ga mema ri igolu ali ifefe ali ema ro khuşę oli-a. O mu uko igolu mholi obo ni o vo emhi ighuighue ali ikanya ichimhi eyi itsebo eyoli.§ ⁵ Emhi osheli na keke shi oli alukpo khi.

Osheli.

iBabilo Oniemhi.

Inyo idege nya.

Ali inyo itsebo nya. ⁶ Mhi me khi oni okpotso, o da oia eyi egbo ni a pfa na, oia eyi eni a gbe-a irari khi e mie iJesu suo.

Abi mhi ro me oli, mhi yila.

⁷ Igho oni ageni o o mhe, “Elo o ze ni u ro yila? Mhi ya gueye osheli oyi oni okpotso ali oyi oni inyagbemhi ni o nga, ni o ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe. ⁸ Oni inyagbemhi ni u me ni o kpe khi, mena ni o ke khi loli, o ya rote ilimhi na ningolo ngale ya je epfua oyoli. Abo e ya sha egbo ni e la agbo ni aa keke eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agbo agbo shi, rote igbaekele agbo, ini e me oni inyagbemhi irari khi, o kpe khi, mena o ke khi, ni o ya ya bhale.*

⁹ “Onana o khi emini o gbo te e sa usamhi ileşingme. Eni ikhomhi ishilua egho, e khi ikhomhi ite ishilua ni oni okpotso o o shito.

¹⁰ Ighie oshilua e li gbo khi. Etuoshe o, e she ghua, oghuo o kiele e mheşę, oni o kpole o bhale ne. Ini o da bhale, o mema ya la o ukuku eghęghę. ¹¹ Oni inyagbemhi ni o kpe la o ni o ke la o egho, o khi oghie onuzi-olale, abeghuo loli ali oshilua enekpole e li, o ya li je epfua oyoli.

¹² “Eni ekphali igbe ni u me egho, e khi ighie ogbe ni aa ri eghiele na ne, ama a ya ri afu na we elemhi iwakati oghuo tse ni e ro mheşę abi ighie, li shi oni inyagbemhi.†

¹³ Enana emhi oghuo e khi, e ya ri ekpabo

ali afu oyewe na oni inyagbemhi. ¹⁴ E ya nu oni Omi Osumha kholi. Oni Omi Osumha o ya gbe we oni okholi, irari khi Onomhue oyi enemhue o khi, ali Oghie ni o mholi ighie o khi. Irari khi e nu oli la, wewe o lu ni o ze, ali ni e khi eni e ri igesia deba li.”

¹⁵ Igho oni ageni o o mhe, “Eni okę eniemhi ni u me, ni oni adegbe o shito, egbo ali ebubu egbo ali ishishi ali emue ododa e la agho. ¹⁶ Oni inyagbemhi ali ekphali igbe ni u me egho e ya biselemhi oni adegbe. E pfuse oli-a, e ban o oli-a, e nyan o li elamhi egbe ro le, e ri erali toşę oli-a. ¹⁷ Irari khi Eshinegba o roli shi we udu e rieşę emini o gba, loli e ro lama kugbe ri ekpabo eyewe na oni inyagbemhi ni o mheşę, ya ramhi ni ungmemhi oyi Eshinegba o ro bhale ya tse. ¹⁸ Oni okpotso ni u me loli o khi oni eoli oniemhi ni o mheşę na ighie na agbo.”

18

Udemhi oyi iBabilo

¹ Onana o doşę se, mhi me ageni olese khi o rote iloghie e tiemhile. O mholi afu nofunę, ugemhi oyoli o ri eke agbo o ge nyanyanya.

² O ri uruli oniemhi tseşę leghe, o li.

“Eoli iBabilo Oniemhi,
o she de.

O she mele ugbebo
oyi iyemhe eyi
okphaghie-a,
ali ashini iyemhe
okphaghie e la lese,
ashini ipfeli ali elamhako
ni aa pfuase ni aa ghue,
e e la.*

³ Irari khi ishishi nya,
e she kpokpo onyo,

ni o ri ujili e kpha,
ikhi onyo okia oyoli.

Ighie na eke agbo
e she kia okia deba li.

Eduoki na eke agbo,
e she rote

iliagbo-tsuakua oyoli
mhuę epfue.”†

⁴ Igho mhi suo uruli olese ni o rote idane lie,

“Egbo eyemhe, a na li egbe kua,
ini a khi mhuę okemhi

shi olamhe eyoli,
ini a khi mhuę okemhi
shi osoli anasemhe oyoli.‡

⁵ Irari khi olamhe oyoli
e she tighi yagha ramhi idane,

Eshinegba o she sato

† 16:21 Li ze Okiali 9.23; Iro 11.19 * 17:1 Li ze ijere 51.13 † 17:2 Li ze Aza 23.17; ijere 51.7 ‡ 17:3 Li ze Iro 13.1 § 17:4 Li ze ijere 51.7 * 17:8 Li ze iDan 7.7; Iro 11.7; Iwolo 69.28 † 17:12 Li ze iDan 7.24 * 18:2 Li ze Aza 13.21; 21.9; ijere 50.39; 51.8; Iro 14.8 † 18:3 Li ze Aza 23.17; ijere 51.7 ‡ 18:4 Li ze Aza 48.20; ijere 50.8; 51.6,45 § 18:5 Li ze Igbae 18.20-21; ijere 51.9

umha-gueli eyoli. §
 6 Ā li ọli, abi ọ li e,
 ā fali ọli ota asha eva
 shi ikanya ni ọ gbe.
 Onyo ni o toto ni ọ ro na e da,
 a so ogho ghọ nali da asha eva.*
 7 A ri osoli ali oyala nali
 ni o guẹ to ufumhi ali epfue
 ni ọ rona egboli.
 Irari khi eri Ọni Ọkpotoso
 ọ la ekelelmi tono obọ udu lie,
 ‘Mhemhe mhi khi oni olele!
 Mhi aa tigbe ya khi
 ọsamhi-olimhi,
 mhi aa tigbe ya
 me oya egbe ghue.’
 8 Irarigho, ogbeleghuo
 anasemhe oyoli
 o ro ya sha rughu ọli,
 shi eghuli ali evie
 ali okiamhi.
 A ya ri erali tose ọli-a.
 Irari khi Eshinegba Onomhue
 ni ọ ya gue ọli ezo,
 onofunẹ nya ọ khi.”†
 9 “Ini ighie na agbo ni e kia okia deba li, ni
 e nu ọli li agbo tsua kua, e ya vie, e vie evie
 oya na li, ini e me ewoli erali ni e tose ọli-a.
 10 E ya tapfia migha ke vie irari ulishi osoli
 ni a na li, e e lie,
 “‘Eekhue o Eekhue o
 yeye eoli nofunẹ,
 iBabilo ọli no mhue ekpabo!
 Elemhi iwakati oghuo tse
 epfua oye o she bhale!’*
 11 “Eduoki na agbo e ya vie ọli e vie oya
 irari khi ogbokhoghuo ọa ke nu we ya de
 itsua. § 12 Itsua igolu ali elomho, imieche
 ni e somhotse ni e ghalẹ, ifefe ali ema, ide
 epfopo na kpishi, ali eni e yile, ghe ena
 wono, ali ilolo eni eyile ali itsua ododa ni a
 ri ọra ni e pfie khali, ali itsua ododa ni a ri
 ekphali eni khali, ali eera ni e ghalẹ, ide ali
 ikhuli ali eche imabo. 13 Ali alagho na lu
 ikinamoni ali oshamhi ali ituale afu eera ali
 ituale ni a ku e shi olimhi egbe, ali atike ni
 ọọ pfie ni o ghalẹ ali onyo ali oili ali ifulawa
 ali ikpamhi emhi ni a lu ado, ena ali isumha
 ali ichi ali amoku ni ichi e e tsua, li shi egbo
 ni e khi ighumha.*
 14 “Eni eduoki e ya lie ọli, ‘Imomhi ni u ri
 ukpeloe shi eke e khe, o she me na. Epfue ali
 osuemhe eyẹ nya e she kele-a, ni a ke dobe
 gbolo me ya mie.’ 15 Eduoki ni e ri emhi
 enana de ni e me elele epfue rote obọ oyi oni
 ọkpotoso, e ya migha tapfia, ulishi osoli ni ọ

me ọọ mu we. E ya vie e vie oya,† 16 e vie
 nyogho, ee lie,
 “‘Eekhue-o! Eekhue-o,
 ọli Onofunẹ,
 ni a ri iwulu ichẹ eneyile,
 ni a ri igolu ali eche
 ni e ghalẹ ali ifefe
 khue akhue!
 17 Aboriekhi igho,
 elemhi iwakati oghuo tse,
 eni epfue eniemhi egho
 e li opfu-a.’*
 “Eni e khi ega ọko-oke oniemhi nya ali eni e
 lo ọko-oke oniemhi ya asha ali eni e gua li ali
 eni e rote oke oniemhi e mie ifata, e ya tapfia
 migha. 18 Ini e me ewoli eyi utomhi oyoli, e
 ya lie, ‘Eoli okhoghuo o la ọ ni o li abi oni ọli
 oniemhi?’ § 19 E yalo ifufu ku ukhomhi, e ri
 evie ali oya vie leghe, ee lie,*
 “‘Eekhue-o! Eekhue-o,
 yeye ọli oniemhi,
 ni eni e mholi
 ọko-oke oniemhi nya,
 e te mholi epfue eyewe
 rote osuemhe oyi oni ọli!
 Elemhi iwakati oghuo tse
 a ro pfue ọli-a.†
 20 A ri itobọ li
 ke ghele, iloghie,
 A ke ghele,
 e e eni a pfa na
 ali ighiusomhi na ke e ali emekeguele!
 Irari khi Eshinegba
 ọ she gue ọli ezo
 shi abi ọ li nase e.’”‡
 21 Igho ageni nofunẹ o rue udumhi eche ni
 o li abi eche iko pfilo oni oke oniemhi, ọọ li,
 “Ekpabo na guo
 a ro ya guogho
 eoli iBabilo oniemhi-a,
 aa ke gbo ya
 me e eloe ghue. §
 22 Ogbọ ọa ke gbo ya suo
 uruli efa
 wekhi oyi emini aa kpheli
 wekhi oyi ofele,
 wekhi oyi akala
 elemhi yeye oni ọli ona ghue.
 Ogbọ ọa ke ya me
 ogbakanya okhoghuo
 elemhi e ghue.
 Ogbọ ọa ke ya suo
 okeke emini a mhele iko,
 elemhi e ghue.*
 23 Erali akpa ọa ke gbo ya ge
 elemhi e ghue,

* 18:6 Li ze Iwolo 137.8; ijere 50.29 † 18:8 Li ze Aza 47.7-9 ‡ 18:10 Li ze Ezik 26.16-17 § 18:11 Li ze Ezik 27.31,36 * 18:13 Li ze Ezik 27.12,13,22 † 18:15 Li ze Ezik 27.31,36 ‡ 18:17 Li ze Aza 23.14; Ezik 27.26-30 § 18:18 Li ze Ezik 27.32 * 18:19 Li ze Ezik 27.30-34 † 18:19 Li ze Ezik 27.30-34 ‡ 18:20 Li ze iDeut 32.43; ijere 51.48 § 18:21 Li ze ijere 51.63-64; Ezik 26.21 * 18:22 Li ze Ezik 26.13; Aza 24.8

wexhi eri a ya gbo suo
uruli eni e zu ode
elemhi e ghue.
Eduoki eye e khi
egbo eni e fune na eke agbo,
u ri ogbho oye
di ishishi nya wase-a.[†]
24 Elemhi oni eoli a me
olia eyi emekeguele
ali eyi eni a pfa na,
ali eni a gboloa shi eke agbo nya.”[‡]

19

Okuekhoogo!

¹ Onana o dose se, mhi suo uruli ni o li abi
okeke oniemi oyi ebubu egbo obini iloghie
khi oo tseşe, oo lie,
“Okuekhoogo,

Imiepfuese ali ufumhi
ali ekpabo khi
eyi Eshinegba oyawa.

² Irari khi iguezo oyoli
eyi igesikia ali
eni e sheshe e khi.

Q she pfa ezo mu
adegbe onofunę,
oni o she ri okia eyoli
yese eke agbo-a.
Eshinegba o she ye okholi
to oia eyi eni e e ga eyoli.”^{*}

³ Igho e gbo tseşe, e lie,
“Okuekhoogo!

Ewoli eyoli e she e nga
idane agboagbo.”[†]

⁴ Igho egbhali uye ali aane ali elamhako
aane, e de yeshi, e ga Eshinegba ni o shito oni
ukpekhomhi oghie, e lie,
“Atşe! Okuekhoogo!”

⁵ Uruli o rote oni ukpekhomhi oghie ngme
o o lie,

“A kueghie
Eshinegba oyawa,
e e ni e e ga eyoli nya,
e e ni a na ulishi oyoli,
ghe egbo ni e fu
ali eni e she!”[‡]

⁶ Igho mhi suo uruli ni o li abi uruli
oniemi oyi ebubu egbo ni o li abi ingmolo
oyi oke ni o o tu, ni o gbo li abi ingmolo oyi
akphala. Ee lie,
“Okuekhoogo!

Irari khi Eshinegba
Onomhę oyawa Nofunę nya,
loli o le oghie!”[§]

⁷ Awa ke ghele,
egbe ke mu awa,

awa ri ufumhi nali!

Irari khi izu-ode oyi
oni Omi Osumha
o she ramhi,

omueshi o she mu egbe shi eke.

⁸ Ode opfopo
ni o dala ni o pfaşe,
a ro nali so.”

(Oni Ode opfopo, igue ngeli oyi eni a pfa na
o migha shi.)

⁹ Oni ageni o o mhe, “Keke khi. ‘Ikhivose o
khi na egbo ni a lu shi oni ukue aruele oyi
izu-ode oyi oni Omi Osumha.’ ” O gbolo e
mhe, “Ingmemhi enana, egbegbi ingmemhi
eyi Eshinegba e khi.”^{*}

¹⁰ Igho mhi de ya wugha li awe ni mhi
ga li. Ama o o mhe, “Khi li ghọ! Oni o o
ga nabi yeye ali onabi inyoghuo e enekpole
mhi khi ni e mu otsele oyi Ijesu mhue. Ga
Eshinegba! Irari khi otsele oyi Ijesu o khi
ayemhe imekeguele.”

Oni o nga achi opfopo

¹¹ Igho mhi me khi iloghie o kueghie-
a mhi me achi opfopo. Oni o nga li a lu
oze-regbena ali oni o khi igesikia. Ode ni o
mhue azeba o te e so ezo, ni o te e kholi.[†]

¹² Ikpamhi alo eyoli e li abi elemhi ere. O
rughu irula oghie ni e bu. O mholi eva ni
a keke shi oli egbe ni ogbo olese o leşe, se
ni loli ghuo kpele.[‡] ¹³ O sawulu ni a so
olia. Eva ni a lu oli khi, “Ungmemhi oyi
Eshinegba.” ¹⁴ Ekholi-okhue ni e la iloghie e
deba li kia, e sone itsua epfopo ni e dala
ni e pfaşe, e nga ichi epfopo. ¹⁵ Itakobi
ni o o mu o rote unu oyoli laseli, ni o ro ya
kholi eni ishishi. Otsuodu akhuli o ro ya ke
mheşe na eni ishishi. O ya rote ashini a te
e mino-onyo mino onyo laseli, Ikhi onyo no
khi ofu oniemi oyi Eshinegba Nofunę nya.[§]

¹⁶ A keke eva, “Oghie Ni o Mholi Ighie, Ali
Onomhę Ni o Mholi Ekhemhę,” shi awulu
na dogo oyoli ali ukhiowe oyoli. ¹⁷ Igho mhi
me ageni khi o migha ovo, ni o vie laseli
leghe lui ipfeli ni e la irarogbe e fiala, “A
bhale a ka legba shi aruele ogbomhi oniemi
oyi Eshinegba. ¹⁸ Eghęghę agho ni a le elamhi
idiegbe oyi ighie ali ega ekholi-okhue ni e ri
ekholi-okhue e ye okhue, ali elamhi idiegbe
eyi egbo nefunę, shi elamhi ichi ali eni e
nga we, ali elamhi idiegbe egbo nya, shi
ighumha ali eni e a khi ighumha ghe egbo
enikeke ali egbo oniemi.”^{*}

¹⁹ Igho mhi me oni inyagbemhi ali ighie
na eke agbo ali ekholi-okhue eyoli khi e lona
kugbe, ni e ro nu oni o nga oni achi ali
ekholi-okhue eyoli kholi. ²⁰ Ama a mu oni

[†] 18:23 Li ze iJere 7.34; 25.10 [‡] 18:24 Li ze iJere 51.49

^{*} 19:2 Li ze iDeut 32.43; 2 Ighie 9.7 [†] 19:3 Li ze Aza

34.10 [‡] 19:5 Li ze Iwolo 115.13 [§] 19:6 Li ze Ezik 1.24; Iwolo 93.1; 97.1; 99.1 ^{*} 19:9 Li ze iMat 22.2-3 [†] 19:11

Li ze Ezik 1.1; Iwolo 96.13; Aza 11.4 [‡] 19:12 Li ze iDan 10.6 [§] 19:15 Li ze Iwolo 2.9; Aza 63.3; iJof 3.13; Iro 14.20

^{*} 19:18 Li ze Ezik 39.17-20

inyagbemhi ma omekeguele oyi egbhōli oyoli, oni o ri eva oyoli gbe irokhase onyalo. Eni irokhase ena o ro di egbo ni e mie eni oḷeḷe eyi oni inyagbemhi shi egbe, ni e ga irokhokho oyoli ni a khali. Oni inyagbemhi ali oni omekeguele oyi egbhōli, a mu we pfilo uyele erali ni ofulu o la to kua yala.† 21 Eni e kpole, a ri itakobi oni o rote unu oyi oni o nga oni achi gbolo we-a. Eni ipfeli nya e ri elamhi idiege eyewe le.

20

Ikpe Agbele

1 Igho mhi me khi ageni o rote idane e tiemhile o mu okpe ilimhi na ningolo mhōli obō, o tsua ukpokpomhi uweghe. 2 O gamhi oni oligio oniemi rue, ikhi enye onede ogbo ni o khi etse ali Okphaghie, o ge oli ikpe agbele oghuo.* 3 O pfi pli lo oni ilimhi na ningolo, o pfi okpe o. O pfi oni ilimhi na ningolo unu ma, ini o khi ke gbo me asha di ishishi egbo, ya ramhi ni eni ikpe agbele e ro ya gba. Ini ona o dose se, a mema ya rue pli obō-a ukuku eghēghe.

4 Igho mhi me ikpekhomhi ighie. Eni e shito o, e khi eni a ri afu na ni e ri egbo gue ezo. Igho mhi gbo li me iyemhe eyi egbo ni a kholo ikhomhi o, irari otsele ni e pfi na ijesu ali ungemhi oyi Eshinegba. Eni egbo ena ea ga oni inyagbemhi wekhi irokhokho eyoli, wekhi eri e mie oḷeḷe oyoli shi atete ukhomhi, wekhi obō. E ya te eghuli guale, e ya nu iKirisiti mhese ikpe agbele.† 5 Egbo ni e kpole ni e ghuloo ea ke rote eghuli guale, ramhi ni ikpe agbele egbo e ro gba. Onana o khi irote eghuli guale onodode. 6 Ikhivose ali ipfuase e khi eyi eni e mhōli obō shi iguale onodode onana. Eghuli onuzi-eva o mhōli ekpabo shi egbo eghoghō egbe, ama e ya khi ekpado-ugamhi eyi Eshinegba ali eyi iKirisiti. E ya nu pli mhese ikpe agbele.

7 Ini eni ikpe agbele e gba se, a ya taghie Okphaghie owa ighumha oyoli-a. 8 O ya fie lasese ya di egbo ni e la ishishi nya na eke agbo, ikhi egbo ni a lu iGogi ali iMagogi, ni o ro ti we gbili shi okhōli. Eri e bu abi ekhashe ni e la egele oke oniemi.‡ 9 Igho e to ogbōli ya gbe eke agbo khia, e pfi gashe apfe eyi egbo eyi Eshinegba, eoli ni o nono egbegbo. Ama erali e rote idane tiemhile ya tose we-a. 10 Oni etse ni o di we, a mu pli pfilo erali ilimhi iriere ni ofulu o la to kua yala. Ikhi ashini a pfi oni inyagbemhi ali omekeguele oyi egbhōli lo. A ya la agho na we osoli agbogbo, no gbe no bi.

A ri eni e ghu-a gue ezo

11 Igho mhi me ukpokpomhi ukpekhomhi oghie opfopo ali oni o shito o. Abi o shito egbo, eke ali ukhui e kele-a, ea ke me ashikhoghūo la. 12 Igho mhi me egbo ni e ghuloo, ghe eniemhi, ali enikeke, e migha odalo oni ukpekhomhi oghie. Igho a khuegie ebe ni e bu-a. A gbo khuegie ebe olese-a ni o khi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhōli agbo na agbogbo shi. A gue eni e ghu-a ezo abi ikanya ni e gbe e li, abi a li keke we shi eni ebe.§ 13 Oke o kpa egbo ni e ghuloo shi o ku lasese. Eghuli, ali ilimhi, e khuegie unu-a kpa egbo ni e la elemhi we ku lasese. A gue ogbogbo nya ezo abi o li gbe. 14 Igho a pfi Eghuli, ali ilimhi lo uyele erali. Erali ilimhi iriere onana o khi eghuli onuzi-eva. 15 Onini eva oyoli o da la oni ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhōli agbo na agbogbo shi ne, eri a ya pfi pli pfilo oni erali ilimhi iriere.

21

IJerusalemu Onogbo

1 Igho mhi li me iloghie onogbo ali eke agbo onogbo. Iloghie onodode ali eke agbo onodode e she kala-a, igho li khi oke oniemi.* 2 Mhi me oni eoli ni o pfuase ikhi oni iJerusalemu onogbo khi o rote idane e tiemhile rote obō oyi Eshinegba, abi omueshi ni a khuese somhotse e ghi odo li.† 3 Igho mhi suo ukpokpomhi uruli khi o rote oni eghiele e lie, “A ghe khe! Eshinegba o ri apfe oyoli tiemhile deba egbo, eri o ke ya nu egbo ngeli kugbe, eni egbo e ya khi egbo eyoli, Eshinegba o ya nu we la kugbe.‡ 4 O ya shishi we amevie alo-a, eghuli o ke ya la, wekhi eri a ke ve vie wekhi asha o ke ya ke to ogbo, irari khi emini edio e she dose.”§

5 Oni o shito oni ukpekhomhi oghie o o li, “Ghe khe, Mhi ri emhikpa a mele enegbo-al” Igho o, “Keke emhi enana shi eke irari khi ingmemhi ni a ri egbe e da ni e khi igesikia e khi.”

6 O o mhe, “A she li pli. Mhemhe mhi Aafa ali Omega, mhemhe mhi khi igbaekele ni mhi khi ozukhomhi. Oni okiam e o gbe, mhi ya rote oke ni o chocho ame, ni o ri agbo a na ogbo na li da afue.* 7 Oni o da mu o le ne, o ya mhōli ikhivose ona, ni, Mhemhe mhi ya khi Eshinegba oyoli, loli o khi omimhe.† 8 Ama egbo ni e khi enulishi ali eni ea ya lama miesuo, ena angeli ichimhi ali egbugbeli, ali ena itsebo eni e mu imhese ogbho ali eni ega ikhumhi, ali e lo egbhōli nya, okiemhi oyewe o ya khi erali ilimhi iriere ni ofulu la to kua yala. Onana khi eghuli onuzi-eva.”

† 19:20 Li ze Iro 13.1-18 * 20:2 Li ze Igbae 3.1 † 20:4 Li ze iDan 7.9,22 ‡ 20:8 Li ze Ezik 7.2; 38.2,9,15 § 20:12 Li ze iDan 7.9-10 * 21:1 Li ze Aza 65.17; 66.22; 2 iPit 3.13 † 21:2 Li ze Aza 52.1; 61.10; Iro 3.12 ‡ 21:3 Li ze Ezik 37.27; iLev 26.11,12 § 21:4 Li ze Aza 25.8; 35.10; 65.19 * 21:6 Li ze Aza 55.1 † 21:7 Li ze 2 iSam 7.14; Iwolo 89.26-27

⁹ Aḡeni oḡhuo eni oshilua ni o mhōli italabi ishilua ni e vō anasēmḡ ishilua ni e kpe ukhokho, o bhale ya liē mḡ, “Bhale, mhi ya ri ḡni oḡueshi oḡoḡbo khase, ni o khi uḡhuē ḡni Omi Osumha.” ¹⁰ Elemhi oni ayēmḡ, ḡni aḡeni o tsua mḡ nḡa ukhomhi ute oniēmhi ni o yagha, o rēmḡ khase oni Eoli-No-pfuase ikhi iJerusalemu, khi o rōte idane te oḡo oyi Eshineḡba a tiēmhile. ¹¹ O ri ufumhi oyi Eshineḡba ḡe nyanyanya. Uḡemhi oyoli o li abi eḡḡeli ni o somhi otse ni a lu iJasipa ni o li abi uḡheḡbe. ¹² O mhōli ukpokpomhi ugbe ni o yagha ni o mhōli oḡe inuēkpe igbeva. Eni oḡe inuēkpe, iḡeni oḡbava e la o. Eni oḡe inuēkpe igbeva ena a keḡe eva eyi eḡeli igbeva eyi iZireni shi o. ¹³ Oḡe inuēkpe esese e la oḡo-ugbe enenene oyi oni ugbe. Eḡe e la ukieḡie obini ovō o te e nḡale oyoli, eḡe e la ukieḡie obita, eḡe e la ukieḡie oḡobo, eḡe e la ukieḡie obini ovō o te e lo eko. ¹⁴ Oni ugbe ni o ḡase oni eoli o mhōli eḡe iroḡbeḡe igbeva. Eni eḡe iroḡbeḡe ena, a keḡe eva eyi iḡhiusomhi na keḡe oḡbava eyi ḡni Omi Osumha shi o.

¹⁵ Oni o nu mḡ e nḡme, o mhōli ukpokpo ni a roḡ mḡḡe emhi ni o khi igolu ni o roḡ ya mḡḡe oni eoli ali eni oḡe inuēkpe ali igbe eyoli.* ¹⁶ Oni eoli o ze aḡo igbe ene, ni iyagha ali inuata ali uēmhi eyoli e li abizize. O mḡḡe oni eoli, o ya khi ikuku emhi e la imali aḡbeḡe ali eḡbhuḡshe ashi ishe (1,500), unuēmhi ali uēmhi eyi eni aḡo igbe ali iyagha eyoli e khi abizize. ¹⁷ Oni aḡeni o li mḡḡe ugbe oyoli, e ya khi eḡe-awḡ eḡbhuḡḡe. Shi awa liē mḡḡe eḡe. ¹⁸ Ugbe oyoli, eḡe iJasipa a ro ma li, oni eoli o khi eḡbegbi igolu ni a te e mḡ eḡe abi uḡheḡbe. ¹⁹ Iroḡbeḡe oyi igbe ni a ma ḡase oni eoli e ya khi eḡe ni e ḡhale oḡḡa. Onoḡoḡe o khi iJasipa, onuzi-eva o khi isafaya, onuzi-eḡe o khi ikaliḡḡedoni, onuzi-ene o khi eḡemradi, ²⁰ onuzi-ishe o khi isadonizi, onuzi-esesa o khi ikaḡḡiani, onuzi-ishilua o khi ikirisolat, onuzi-elele o khi iḡerili, onuzi-itili o khi itopazi, onuzi-igbe o khi ikirisopirazi, onuzi-igbaghuo o khi iJasiti, onuzi-igbeva o khi ametisiti. ²¹ Eni oḡe inuēkpe igbeva e ya khi ifeḡe. Oḡe unuēkpe oḡoḡbo a ri ufefḡe oyoli riḡe oḡi. Oḡe aḡbala ni o la oni eoli, eḡbegbi igolu ni a te e mḡ eḡe abi uḡheḡbe a ro ku oḡi.†

²² Mhi aa mḡ Owa uḡamhi okhōḡhuo oni eoli, irari khi Eshineḡba Oḡomhuē Nofunḡ nya ali ḡni Omi Osumha wḡḡe e khi Owa Uḡamhi ni e la aḡo. ²³ Oni eoli oḡa ke mhōli emini o ri uḡemhi oyi ovō wḡḡe oyi uki ya li. Irari khi uḡemhi oyi Eshineḡba loḡi o khi

ákpá ni o la aḡo, ḡni Omi Osumha o khi ákpá ni o la aḡo.‡ ²⁴ Eḡbo na aḡo nya e ya ri oni ákpá ke kia, ighie ni e la aḡo e ya tsua eḡfue eyewḡ bhale aḡo. § ²⁵ Oḡbo oḡa ya tigbe khukhu oḡe inuēkpe ni e lo oni eoli le ḡhue, itoḡo khi oḡbo oḡa ya mḡ eḡiyose aḡo. ²⁶ A ya tsua eḡfue ali ufumhi eyi ishishi lo oni eoli le.* ²⁷ Ama, emini e ri ichimhi e mu oḡa ya tigbe lo aḡo le, wḡḡe oḡbo ni oḡo ḡbe ikanya omama ali ni o riḡe emhi eḡbhuḡ, se khi eḡbo ni eva oyewḡ o la ebe ni a keḡe eva oyi eni e ya mhōli aḡbo na aḡoḡbo shi oyi ḡni Omi Osumha.†

22

Oḡe Amḡ Aḡbo

¹ Iḡo o ri oḡe amḡ ni o ri aḡbo o na oḡbo khase mḡ, oḡe ni o pfuase abi uḡheḡbe, ni o rōte ukpḡkhomhi Eḡhiele oyi Eshineḡba ali oyi Omi Osumha tu u lasele.* ² Oni oḡe o rōte iteva oyi oni oḡe aḡbala ni o la oni eoli. Ukieḡie eve-eva oyi oni oḡe, oḡa ni o ri aḡbo o na oḡbo e migha, ni o mḡ idumhi igbeva oḡḡa, ni oḡo mḡ idumhi uki kpa. Ebe oyi oni oḡa a ro ri ishishi eḡ ze.† ³ Emhikhōḡhuo ni Eshineḡba o pfi unu na oḡa ke ya la aḡo. Ama ukpḡkhomhi oḡhie oyi Eshineḡba ali oyi Omi Osumha oyoli e ya la aḡo, eni eḡe ga eyoli e ya ke ga.‡ ⁴ E ya mḡ alo eyoli, ali eva oyoli o la wḡ alukpo. ⁵ Eḡiyose oḡa ke ya laḡ. Eḡa mhōli emini e ri uḡemhi oyi ákpá ali uḡemhi oyi ovō ya li, irari khi Eshineḡba Oḡomhuē loḡlighuo o ya khi ákpá oyewḡ, e ya ke mḡḡe abi ighie aḡoḡbo. § ⁶ Oni aḡeni oḡo mḡ, “Eni ingmemhi enana, eni a ri eḡbe e da e khi, e ḡbo khi iḡesikia. Eshineḡba Oḡomhuē ni o ri ayēmḡ oyoli na emeḡeḡuele, loḡi o ḡhie aḡeni oyoli o ka rokhase eni eḡe ga eyoli, emini a ya mḡ ni oḡa ke ya tḡḡe.”

Iḡesu o ya bhale

⁷ “A ḡhe ii, mhi keḡe ya bhale! Ikhivose o khi na oḡbo ni o ri ingmemhi imeḡeḡe ni e la ebe onana ḡbe akanya.”

⁸ Mḡmḡe iḡoni mhi suḡ, ni mhi ḡbo mḡ emhi enana. Abi mhi ro suḡ, ni mhi ro ḡbo mḡ na, mhi de ya wuḡha ḡni aḡeni ni e ri eni emhi enana khase mḡ awḡ ni mhi ga li. ⁹ Ama o ḡueyḡ mḡ, “Khi li iḡo, ḡni oḡo ga nabi yḡḡe ali oḡnabi inyōḡhuo e emeḡeḡuele, ali eni e ri ingme ni a keḡe shi ebe onana ḡbe akanya mhi li khi. Ga Eshineḡbal!”

¹⁰ Oḡo mḡ, “Khi khukhu ingmemhi imeḡeḡe ni e la ebe ona, irari khi oni eḡheḡe o she ti ramhi. ¹¹ Oni oḡo riḡe onobe, o ke riḡe tḡḡe, ḡni oḡo ḡbe ikanya ichimhi, o ke ḡbe tḡḡe, ḡni o ḡue a nḡeli, o ḡue ke

‡ 21:10 Li ze Ezik 40.2 § 21:13 Li ze Ezik 48.30-35 * 21:15 Li ze Ezik 40.3 † 21:21 Li ze Aza 54.11-12 ‡ 21:23 Li ze Aza 60.19-20 § 21:24 Li ze Aza 60.3 * 21:26 Li ze Aza 60.11 † 21:27 Li ze Aza 52.1; Ezik 44.9 * 22:1 Li ze Ezik 47.1; iZaka 14.8 † 22:2 Li ze Iḡbave 2.9; Ezik 47.12 ‡ 22:3 Li ze iZaka 14.11 § 22:5 Li ze Aza 60.19; iDan 7.18 * 22:11 Li ze iDan 12.10

ngeli tsee, oni o pfuase, o pfuase ke le tsee.*

¹² “A ghe ii, mhi kele ya bhale, mhi tsua ifata eyemhe, mhi ya fali ogbogbo ota abi o li gbe.†

¹³ Mhemhe mhi khi Aafa ali Omega, Mhemhe mhi khi oni Odode ali Okpukhokho, ni mhi khi Igbaekele ali Ukpese.‡

¹⁴ “Ikhivose o khi na egbo ni e pfun iwulu eyewe-a pfuase, ni e mhue obo shi oora ni o ri agbo a na ogbo, ali ini e ba me asha rote ode unuekpe ni o lo oni eoli, le lole.§ ¹⁵ Ewa e la oolase oni eoli, ali eni e mu imhese ogbho ali eni e li itsebo ali egbo ugbeli ali eni e ga ikhumhi ali eni e da nono ingme egbholi, ni e di egbo.

¹⁶ “Mhemhe ijesu mhi she ghie ageni oyemhe o ri otsese ona ghi e eni igbaa nya eyi eni e mie ijesu iKirisiti suo. Mhemhe mhi khi Umhili ali Omiomi iDefidi, Mhemhe mhi khi Ukpeta ni o ge eluzogbe.*

¹⁷ Oni Ayemhe ali omueshi onogbo oo li, “Bhale!” Oni o suo ona o li lie, “Bhale!” Oni okiamе oo gbe o bhale, ali onini o ghole o bhale ka da amе ni o ri agbo a na ogbo, afue afue.†

¹⁸ Mhi tse agua ye ogbo ni o suo imeguele ni e la ebe ona. Ini ogbokhoghuo o khi ma o, Eshinimba o ya khi anasemhe ni a keke shi ebe ona ma li agbo. ¹⁹ Ini ogbokhoghuo o rote ingmemhi imeguele ni a keke shi ebe onana rue pfi-a, Eshinimba o ya mie oli okemhi ni o mholi shi oora ni o ri agbo a na ogbo, ali ashini a khi na li shi eoli ni o pfuase, ni a ngme ingme oyoli shi oni ebe onana.‡

²⁰ Oni o pfi otsese shi ebe onana, oo, “Igesikia lo, mhi kele ya bhale.”

Atse. Ijesu Onomhue bhale.

²¹ Okhale oyi ijesu Onomhue o ka nu eni miesuo nya la, Atse.

† 22:12 Li ze Aza 40.10; 62.11; Iwolo 28.4; ijere 17.10 ‡ 22:13 Li ze Iro 1.8,17; 2.8; Aza 44.6; 48.12 § 22:14 Li ze Igbae 2.9; 3.22 * 22:16 Li ze Aza 11.1,10 † 22:17 Li ze Aza 55.1 ‡ 22:19 Li ze iDetu 4.2; 12.32